Leonardus de Utino.

Sermones aurei

de

Sanctis.

MCCCCLXVI.

** Q. 403.3

No. Q 403.3
(B.140.12)

GIVEN BY
Theodore Parker

PUBLIC LIBRARY
OF THE
CITY OF BOSTON

*G 40

Hec est tabula oim sermonum cō tentorum in hoc volumine. vt aūt facilius reperiātur. habet vnusquisq; sermo numer folioꝝ sue locationis sibi consignatum.

De sancto leonardo cfessore. ij.
De oībus sanctis ix.
De omnibus sanctis. xvij.
De animab9 xxmj.
De sctō martino epō t cfes. xxxnj.
De sancta katherina virgis t martiris. xxxvj.
De sancto andrea apl'o xlij.
De sancto nicolao epō t cfes. xlvij.
De sancta lucia pginis t mar. lj.
De sancto thoma apl'o lmj.
De sancto stephano pthomar. lvnj.
De sancto iohāne apl'o t euā. lxij.
De innocentibus. lxv.
De sancto anthonio abbate lxvnj.
De sancta agnete vir. t mar. lxxij.
De sancto vincentio martire. lxxvj.
De cuersiōe sancti pauli apli. lxxx.
De natiuitate domini lxxxij.
De circūcisione domini lxxxvnj.
De epiphania domini. xcij.
De purificatōne. b. marie vir. xcvj.
De sancto blasio epō t cfes. cj.
De sancta agatha vir. t mar. cv.
De cathedra sācti petri apli cvnj
De sancto mathia apl'o cxij.
De sancto thoma de aquino cxv.
De sancto gregorio papa cxx.
De sancto benedicto abbate. cxxnj.
De annūciatōe. b. marie vir. cxxvij.
De resurrectione domini cxxxv.
De sancto ambrosio archiepō cxl.
De sancto Georgio martire. cxlv.
De sancto marco euāgelista. cxlvnj.
De ancto petro martire clvij.
De ascensione domini clxvj.
In festo penthecostes clxx.
De sancta trinitate clxxviij.
De corpe xpi clxxxmj.
De sanctis iacobo t phi. apl'is cc.
De inuentione sancte crucis ccnj.
De corona domini ccvij.
De victoria sancti michaelis. ccxij.
De sancto barnaba apl'o ccxv.
De natiuitate s. iohānis bap. ccxvnj
De sancto petro apl'o ccxxmj.
De visitatōe gl'iose vir. ma. ccxxix.
De sancta margaretha virginis t martiris ccxxxv.
De sancta maria magdalena. ccxl.
De sancto Jacobo apl'o ccxlvnj.
De sancto dñico confessore cclij.
Da sancto laurētio martire. cclxvnj
De assumptōe. b. marie vir. cclxxmj.
De sancto bernardo abbate. cclxxxv
De sācto bartholomeo apl'o. ccxcnj
De sancto augustino epō. ccxcix.
De decollatione sancti iohānis baptiste cccnij.
De natitate gl'iose vir. marie. cccix.
De. s. matheo apl'o t euan. cccxv.
De angelis cccxvnj.
De sancto hiromino cfes. cccxxv.
De sancto francisco. cccxxx.
De sancto luca euāgelista. cccxlmj.
De sācta vrsula vir. t mar. cccxlvnj
De sanctis symone t iuda ccclnj.
In dedicatione ecclesie sancti petri martiris de vtmo. ccclvij.

Sermones aurei de sanctis fratris Leonardi de vtino sacre theologie doctoris ordinis predicatorum. Prologus.

LIBRARY OF THE MUSEUM OF POST

Iuniorum interpres misteriorum que spiritusancto suggerēte nactꝰ est. haud priuate oblectatōi mō deputabit. veruꝫ si sapit ecclie hiesu xp̄i eruditōi expromēda diiudicabit. quemadmodū apostolus ait. Unicuiqꝫ datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. s. ecclesie Recte sane. Quid in exuberātissimo diuinitatis fōte potatus tā vehemēti pfruit gaudio vt sibi exuri videat. mi qō spiritus feruore cōcepit ceteris plena fide eructauerit. implēs illud psal. Memoriā abūdantie suauitatis tue eructabūt. et iusticia tua exultabūt. At vero quomiā quisqꝫ mortaliū p maximo sue intelligentie captu parum eterne dulcedinis suxisse videt. ne quid ecclie qō aut illius incremēto. aut pfectui. aut gr̄e opitularet deesset. mimistros nō paucos ad eterna dispartiēda sacramenta destinauit. e quibus alter ptestat. idoneos nos fecit mīstros noui testamēti. seu dispēsatores multiformis gr̄e dei. qui licet vno spiritu vegetati nō pari tñ officio sua mīsteria pegerunt. Profecto vnicuiqꝫ data est gr̄a secundū mensurā donatōis xp̄i. z ip̄e dedit quosdaꝫ quidem aplos. quosdā aūt pphetas. alios vero euāgelistas. alios aūt pastores z doctores. ad consummatōnē sanctorū in opus ministerij. in edificatōnez corpis xp̄i. Quis em̄ illū pphetarū ordinem satis p dignitate ac sanctitate admiret quorum omniū vnum opus fuisse dinoscit z studiū. vt pessundato execrabili deorū cultu. vni summo deo omēm cerimoniarū ac sacrificiorū rituꝫ dicarēt. vt saluatoris aduentū. nostreqꝫ fidei tpa p̄dicarent. vt quāta cura deus illos patres nr̄os gubernauerit. z quid a nobis ī hoc vite cursu maxime agi velit. diligētissime ꝓpararēt. Hinc summe dispositōis ordo patet. hinc immense ptātis virtus. hinc huāne correptōis vtilitas. Quippe nullā etatem. nullum sexum. nullā mortalium cōditōnem neglexerūt. cui nō et huāmitus z diuinitus viuendi mandata cōquisiuerint. vt nihil oporteat aut xenophontis yconomicon aut alterī? cuiuspiam momimenta exigere. Ceteruꝫ et si ex prophetis nōnullos maiores. nōnullos minores nuncupem?. cauēdū ferme est ne alio spiritu aut alio lumīe locutos atqꝫ illustratos cogitemus. Siquidez vnus oīm extitit spūs diuidēs singulis put vult cuiqꝫ penes modum fidei p sua voluntate dispartiēs. vt plane intelligamus illorū predicatōe pfanos hoīm mores dissipari. ac penitus

subrui ⁊ euerti. Quãta porro spũssancti virtus ac fortitudo est. quo inspiratore atq; duce apli territis atq; multis hostibus euangeliũ vulgauerũt Quanta sermonis potestate Stephanus iudeis restitit seuientesq; mirabili ac diuina constantia supauit. ꝑ ꝓsus dulce ⁊ ꝑclarum apostolor̃ predicatõnẽ et vite laborez cognoscere. vt nihil iam mirari oporteat pitagoram aut democritũ. aut Platonem accumulãde doctrine causa. orbem terrarũ pagrauisse. nec ferme cuiusꝙ philosophi vita tãto splẽdore enarrat. vti vel mĩma ex pte apostolis cõferẽdus sit qui tãto aĩo. tantoq; cõsilio difficillimã pegrinatõz suscipiẽtes q̃cquid in mundo magnũ et ꝑclarũ erat studiosissime iuestigauerũt. Quos ꝓterea stoycos. quos achademicos discere cupiam9. quos oratores audire. Mihi sane testẽ habeo conscientiam. nullũ vnꝙ demostenem nullũ ex nostris Ciceronẽ suaui9 auditum. nullũ item zenonẽ acuti9 de vite disciplina ptractasse ꝙ habituri sim9 aplis conferẽtibus qui diuitias maxime atq; oẽm seculi põpam ⁊ cupiditatẽ abijcere docuerũt. nec vlli rei ꝓterꝙ iusticie et pietati ꝯfidẽdum. hoies summe fidei doctrine grauitatis. sanctitatis que nam dicẽdi ptãs equauerit adiũcta eloquẽtie virtute spirit9. ⁊ nihil min9 factis ꝙ sermonibus celebrarent. gentiũ philosophos vita verbor̃ fiducia atq; auctoritate cõfutando. mimiruz nec caro nec sanguis illis reuelauerat. sed eterne dei spũs quo illumiatore atq; inflãmatore ex retibus puaq; nauicula. ad toti9 eccl'ie claues ex tenui querẽde vite lucro ad xp̃ianarum aĩaruz ꝯgregandaz fenus. tandẽ ex huĩli abiectoq; piscatoris officio ad excellẽtissimuz in toto orbe principatum euecti sunt. quid plura. Tantũ beatorũ hominum maiestas se spectantibus impressit. vt inter pp'os mĩsi repugnasset dij colerent. venerarent. adorarent. Post quos hoc vno vitio deprehẽsum est hũanũ gen9 falsarũ opinionum credulitate contabescere. quo ĩ graues iniurias ⁊ intolerãdas ꝯtumelias veri creatoris dei omĩpotẽtis incideret. vt vndiq; subeunde vanitati ⁊ errori locus ac ptãs esset. demiq; veritati. sapĩe. iusticie. ppetuũ exiliũ indictũ videret. Eo vsq; pruerat humana temeritas. vt nec de semetipsis nihil cogitare. nec de deo indigne sentire mortales putarent indignũ. Quis em̃ nesciat quantis erroribus laborauerit hũana vesania. vt pene oblita fuerit qõ esset hũanarum mentiũ bonum quis nostre vite mod9 que tandẽ nr̃orum laborum merces cõstituta. si nõ vnum creator oĩm rerũ puidisset. vt e celo ꝓdicatores veritatis ꝑstãtissime religionis viros demitteret vsq; in nos. qui mõ iudeos gentilesq; vna correctione castigarent modo reliquos peccatores necessaria animaduersione corriperẽt. modo ceteros hoies variis documentis instruerent. Ac ne plura cõmemorẽ. nihil ẽ ab illis

pretermissum qđ ad erudiendam fidem·ad instituẽdam vitã·ad intelligenda misteria·ad p̃dicandã celestiũ donorũ gratiam·ad reuelandam diuine voluntatis dispensatõnem·ad excitandam humane spei confidentiã·ad componendã ecclesie pacem·ad instauranda fidelium sacramẽta ptineret·Porro in hoc omẽz mũdi sapiaz pfligã daz sanxerũt ꝙ diuine p̃dicatõis sacriqz euãgelij mĩstros a spũsancto delectos se cognouerũt·nõ in vna regiõe dũtaxat verbũ disseiaturos·sed p oms mundi horas hũane salutis ordinẽ fidelissime ac prudentissime cõstitutos· Nemo em̃ nescit horum doctrinaz ex ipso celo ad nos platã·tantũqz illos celestibus alis conscendisse vt eo p uenerint vbi celestiũ atqz ineffabiliũ sacramentorꝝ cognitõz suscepe rint·Itaqz horꝝ religionem ꝛ officium pfessus· Ego frater Leonardus de vtino inter sacre theologie doctores mĩmus·sanctissimorum ac fortissimorum virorꝝ exempla·cũ apud p̃claros nobiles Utinenses plurimis sermonibus hactenꝰ exegissem·cõstantiores fecine quid in virtute acerbũ ꝛ itollerandũ existimarẽt·sic quondã plato ciuitatẽ instituẽs viris fortibus·mortuorꝝ monimenta subiecit·qz vero illis egregiũ ac singulare visum est·martirũ atqz sanctorꝝ noui testamenti pulcherrimũ exemplar agnoscere ne ignauie atqz ingratitudinis me arguerẽt·me me cupidiꝰ ad eorum acta cõscribenda contuli·Quanꝯ existimauerim modestiꝰ facturuz· si hoc leui ac vulgato sermone discurrã ꝯ obscuris aut inuolutis verbis· tantas res tenuiores faciã·At si quispiã ad huiꝰ sapietie limen se ingredi posse causabit ꝙ in ea rusticũ quoddã ꝛ incultũ messe videat quasi idem sit inanis eloquentie garrulum ꝛ fecunde atqz vtilis doctrie bene pitum censeri·solis humilibus aduertat veri lumĩs celestisqz cognitõis grãm p̃stari· quibus nihil secularis philosophia obstat· nihil mundana eloquẽtia detinet·nihil garrulitas popularis impedit·humilitas em̃ spem pariet·spes diligentiã·diligentia pfectum profectꝰ incrementũ·ꝛ eo quidem vsqz vt plane cupidissimi veritatis amatores videant e ꝓpinquo tante lucis aduentũ excipe· suorũqz laborum felicissimum fructũ adipisci·qui est ihesus xp̃us in secula seculorum Amen·

In festo glorioſissimi confessoris sancti Leonardi·Sermo·

Nardus mea dedit odorem suum·Canti·j·c·beatꝰ Bernardus sup isto verbo sermone·xlv·super cantica dicit sic Bonꝰ humilitatis odor qui de hac valle ploratõis ascẽdens·perfusis circũquaqz vicinis regionibus·ipsuz quoqz regum accubitum grata suauitate respergat· Est quippe nardus

humilis herba · quam calide ferunt esse nature hi qui herbaꝝ vires curiosi? exploꝛauerūt·Et ideo ꝑ hanc videoꝛ mihi non inconuenienter hoc loco virtutem humilitatis accipe·sed que sancti amoꝛis vapoꝛibus flagrat·Odoꝛ deuotō est·odoꝛ bona opinio·que ad oēs peruenit·vt sis bon? odoꝛ xp̄i in omni loco spectabilis in omnibus amabilis omnibus·cui? humilitas tanq̄ nard? spergit odoꝛem suum·amoꝛe calens·deuotōe vigens·opinione redolens·hec ille· Super quo talem moueo questionem Utrum beat? Leonard? pfectioꝛ fuerit solitariā vitam eligens q̄ socialem in cōmuni degēs· Ad istaꝝ questionem respōdent tres doctoꝛes noui testamenti· Prim? est Jsidoꝛ? libꝛo·ii j·de summo bono dicit sic Sancti viri funditus seculo renūciantes·ita huic seculo moꝛiunt· vt soli deo viuere delectent quātoqꝫ ab hui? seculi conuersatōe se subtrahūt tanto interne mentis acie pꝛesentiam dei·ꝛ angelice societatis frequētiam cōtemplant·Quidam etiā coꝛpaliter separari desideꝛāt ab iniquis vt eoꝝ non inuoluant delictis·Nonnulli ꝛ si nō coꝛpoꝛali discessu· spirituali tñ ab eis intentōne recedūt·que ꝛ si cōmunes sint cōuersatōne discreti tñ sunt coꝛde vel opere·Et licet sepe in medio carnaliuꝫ vitā deus ꝓtegat electoꝛū tñ satis raruꝫ est· vt quis inter seculi voluptates posit? a vitijs maneat illibatus·in quibus ꝛ si non cito implicet·aliquādo tñ attrahit·Neqꝫ em̄ diu tut? esse potest qui periculo pꝛoxim? est·Bonū est coꝛpoꝛaliter remotum esse a mundo·sed multo est meli? voluntate·vtrumqꝫ vero perfecte· Ille igit perfectus est qui huic seculo ꝛ coꝛpoꝛe ꝛ coꝛde perfect? est atqꝫ discretus·Onoger vt ait Job cōtemmit ciuitatem·ꝛ monachi cōmunez secularium ciuium conuersatōem·hec ille· Secūd? est beat? Bernardus super cantica dicit sic ·O sancta anima sola esto ·vt soli vni serues teipsam quem tibi ex ommibus elegisti· Fuge publica· fuge ꝛ ipos domesticos·sedeve ab amicis·ꝛ intimis·etiam ab illo qui tibi ministrat·Nihil tibi·ꝛ turbis·sedeve ergo mente·nō coꝛpoꝛe·Deus em̄ spirit? non coꝛpis requirit solitudinem quanq̄ ꝛ coꝛpoꝛe nō ociose te separas cum opoꝛtune potes pꝛesertim tempoꝛe oratōnis Decetero tibi indicit sola mentis solitudo ꝛ spiritus · An nescis te verecundum habere sponsum qui nequaq̄ suaꝝ velit tibi indulgere pꝛesentiaꝝ pꝛesentibus ceteris·Sola es ī quantacunqꝫ hominū ver seris frequentia·Tm̄ caueas aliene conuersatōnis esse aut curiosus exploꝛatoꝛ·aut temerari? iudex·hec ille· Terci? est sanctus Thomas secunda secunde·q·clxxxviij ·arti·viij·in responsione pꝛincipali dicit sic·Illud quod est solitarium est per se sufficiens sibi·hoc aūt est cui nihil deest·quod pertinet ad rōnem perfecti·ꝛ ideo solitudo competit contemplanti qui iam ad perfectum peruenit· Qō quidez

contingit dupliciter·vno mō ex solo diuino munere sicut patet de io
hanne baptista·qui fuit repletus spūsancto·adhuc ex vtero matris
sue·Unde cum adhuc puer esset erat indesertis ·vt dicitur Luc·j·c·
Alio mō per exercitium virtuosi act? Hm illud hebr·v·Perfectoꝝ
est solidus cibus scilicet eorum qui p consuetudine exercitatos ha=
bent sensus ad discretōnem boni ⁊ mali ·Ad exercitium autem hu=
ius iuuat̄ homo ex aliorum societate dupliciter· Uno mō quantum
ad intellectum vt instruat̄ in his que sunt contemplanda·vnde ie=
ronim? dicit ad rusticum monachum mihi placet vt habeas sacrū cō
tubernium·nec te ipse doceas· Alio mō quantum ad affectum·s·vt
noxie affectōnes hominis reprimant̄ exemplo ⁊ correptōne alioꝝ ·qz
vt dicit Grego·li·xxxj·moral'·super illud Job Cui dedi in solitudi
ne domum·Quid pdest corporis solitudo· si solitudo defuerit cor=
dis·⁊ ideo vita socialis necessaria est ad exercitium perfectōnis·so
litudo aūt competit iam perfectis·Unde ieron?·dicit ad rusticū mo=
nachum·Solitariam vitam minime reprehendim? quaz semper lau
dam?·sed de monasterijs hui? volumus egredi milites· quos he=
remi dura rudimenta nō terreant·qui speciē sue conuersatōnis·mul
to tempore didicerint·qui omnium fuerunt mimimi vt primi omniuz
fierent·quos nec esuries·nec satietas aliquando superauit qui pau=
pertate letent̄ quorum habitus sermo vel incessus·doctrina virtutū
est·hec ille·Sicut ergo id quod iam perfectuz est· preeminet ei qō
ad perfectōnem exercet̄·ita vita solitariorum si debite assumat̄ pre
eminet vite sociali·hec Tho· Sciendum q̄ vita solitaria quadru=
pliciter assumit̄·Primo ꝓpter animi seuiciam·quasi societatem hūa=
nam non ferendo ⁊ hoc est bestiale quia homo naturaliter est ani=
mal sociale·vt dicit̄·j·politicoꝝ·Et Señ·epistola·lvj·dicit sic· Qui
res ⁊ homines fugit· est ille scz quem cupiditatum suarum infelici=
tas religauit qui alios feliciores videre non potuit·qui se velut ti=
midum atqz iners animal oblicuit metu· Ille sibi non viuit· sed qō
est turpissimum ventri·somno libidini·Nō sibi viuit qui nemini·hec
ille· Secundo ꝓpter audaciam scilicet absqz precedenti virtutuz
exercitio·⁊ talis vita est periculosissima nisi per diuinaz gratiā sup
pleat̄ quod in alijs p exercitium acquirit̄·sicut patet de beato An=
thonio ⁊ Benedicto·vnde Grego·li·xxviij·moral'·dicit sic· In pre=
cipiti pedem porrigit qui mensurarum suarum limitem non attēdit
et plerumqz amittit qō petit qui audaciter ea ad que pertīgere nō
valet·arripere festinat·hec ille· Tercio ꝓpter inobedientiam scz
disciplinam aliorum fugiendo·naz actu obedire alijs est his qui ex
ercitati non sunt in virtutibus necessarium quia indigent aliorū di=
rectōne ad perfectionem capiendam· vnde Jeronim? ad rusticum

monachuz dicit. Nō facias qd vis. comedas quod iuberis. habeas quantum acceperis subiciaris cui non vis. seruias fratribus. prepositum monasterij timeas vt dominum. diligas vt parentem. hec ille

Quarto ꝓpter sapientiam .s. totaliter diuinis rebus inherendo. Ideo dicit Augu⁹ li. xix. de cuitate dei. A studio cognoscende veritatis nemo prohibet. quod ad laudabile pertinet ocium. Contemplande igitur veritati vacandum est ad quam plurimum valet solitudo. vnde qui solitariam vitam agunt multum vtiles sunt generi humano. vt dicit augu⁹. li. de moribus ecclesie de his loquens qui pane solo qui eis per certa interualla temporum affert ꝛ aqua contenti. desertissimas terras incolunt perfruentes colloquio dei cui puris mentibus inhesserunt. Vident autez nonnullis res humanas plusq̄ oportet deseruisse. non intelligentibus q̄ nobis eoruz anim⁹ in oratōnibus prosit. ꝛ vita ad exemplū quorum corpora videre nō sinimur. quia vero beatus Leonardus hoc modo vitam instituit vt animum suum transferret ad sapientiam dei oti⁹ contemplandam spiritusancto in heremum ductus vitam suam cum magna sanctitate ꝛ plebis attractōne peregit vt vere dicere possit Nardus mea. i. conuersatō mea humilis ꝛ feruens. dedit populis odorem suauissime deuotionis per conuersionem multorum ad iesum christum.

Nardus mea dedit odorem.
Letificatōnis spiritalis.
Educatōnis patriarchalis.
Orationis prophetalis.
Narratōnis doctrinalis.
Animatōnis virtualis.
Regulationis sapientialis.
Delectationis virginalis.
Vocationis eternalis.
Sanctificatōnis diuinalis.

Primo beatus Leonardus dedit odorem Letificatōnis spiritalis quoniam ex odore sue sanctissime conuersatōnis letificauit angelos. eorum officia in se assumens ꝛ hoc quadrupliciter Primo em̄ angeli sunt immateriales quia spūs carnem ꝛ ossa non habentes. sic beatus Leonardus in iuuentute sua fuit immaterialis per continentiam carnis passiones ꝛ concupiscentias non sequens sed bonos mores apprehendens. Antiqui enim gentiles suos filios in iuuentute bonis moribus informabant. tum scripturis librorum. tum picturis gestorum. tum figuris signorum. Nam pueros suos tam literis q̄ moribus iformandos tradebāt meliorib⁹ philosophis. vñ Traianus Plutarcum Nero Senecam Alexander Aristotelem mgr̄os

habuerunt. Etiam vt dicit sup iuuenalem li .j. nobiles Romani sic disposuerāt oī die suas occupatōs ꝙ sūmo mane oēs simul adibāt archus triūphales in quibus antecessores sui pingebant cuz armis z probitatibus quibus deficerant hostes. vt iuuenes illis visis accenderent ad virtutes ex his picturis .Deinde ibant ad templum appollinis vbi erat domus sapientie. postea iudices descendebant ad forum vt audirent causas z senatores ad capitolium vt de communi vtilitate reipublice tractarent.z sic tempus suum vsqz ad nonam expendebant . Unde vsqz ad hanc horam meretrices prostibula sua egredi non audebant. ne forte delectatōmbus libidinosis tam iuuenes ꝙ senes turbarent. ꝓterea meretrices apud eos dicebant nonarie.vt refert Aug⁹. item Macrobi⁹ li.j. saturnalium dicit ꝙ apud romanos pueri nobilium quadam vtebant veste que dicitur pretexta et inde vocabant pretextati.z habebāt in pectore suo quandā bullā aureā habentē figurā cordis humani que bulla erat semirotunde figure.pretexta erat de purpura que est rubei coloris vt pudore sue nobilitatis a vitijs se subtraherent z cordis imaginē ante pect⁹ portabant.vt semuicem intuentes.se fore homines cogitarent si corde prestarent.His modis beat⁹ Leonardus suam iuuē tutem bonis moribus informauit. Nam postꝙ euasit incrementa puerilia.adolescens fact⁹ iuxta cōsuetudinē parentele regali noluit implicari militia. sed spū diuino tactus potius voluit sequi archiepi Remigij vestigia Cui⁹ salutaria monita nō vt surdus auditor intēdebat.verum vt prudens futurus semīator in secretarium cordis reponebat.iuxta illud Eccēs.xij.Memento creatoris tui in die iuuentutis tue . Secundo angeli sunt intellectuales pleni scientia z veritate qui homines illuminant ad bene viuendū Act.xij.Angel⁹ dñi astitit z lumen refulsit in habitaculo carceris percussoqz latere Petri excitauit eum dicens.surge velociter ꝛc.Petr⁹ dormiens in carcere est peccator irretitus mala consuetudīe. Jacet inter duos milites qui sunt mors z demon.mors insidiat corpori z demon anime. Uinctus cathenis duabus que sunt amor deliciandi. z pudor reuelandi.z duo custodes ante hostium custodiebāt carcerē qui sunt ꝑsumptō vene z plixe vite confidentia.ne hō per confessionis hostium exeat.ideo iuuent⁹ que plurimum sic vincit est arti⁹ castiganda Eccī.xxx.Curua ceruicem eius dum iuuenis est.Qui em̄ parcit virge odit filium.prouer.xij.Sed beat⁹ Leonardus iuuentutem suaz domabat abstimentia esce et potus.vigilijs.disciplinis.dicēs illud.j Corinth.ix.c.Castigo corpus meū z in seruitutem redigo ꝛc. Tercio angelus est motor orbis a quo causat z producit quicquid ꝑ generatōz ꝓcedit ad esse.patet de angelo qui descendebat scōm tēp⁹

in piscinam ꝛ mouebat aqua post cuiꝰ motōnem qui primꝰ in pisci
nam descendisset sanabat vt dicit johā v Juuentus em fluit vndi
qꝫ per concupiscentias velut aqua ꝛ indiuersas infirmitates pecca
torum corruit nisi angelus diuine gratie moueat eam ptius substē
tando assuefaciendo eam sobrietati scōm illud j Thimo ij iuuenes
similiter hortare vt sobrij sint vnde Augu li ix confessionū narrat
de quadam matrona cui cura quarundam iuuencularum nobilium
cōmissa fuerat eratqꝫ illi in eis cohercendis sancta seueritas ꝛ in
docendis sobria prudentia quas adeo moderate alebat vt si extra
mensam exardescerent siti nec aquam bibere sinebat pcauēs malaꝫ
consuetudinem dicēs Mō aquā bibitis quia in potestate vinū non
habetis cum ad maritum veneritis facte dñe cellariorum aqua for
debit sed mos potandi permanebit sed beatus Leonardꝰ quāuis
claris parentibus fuerit ortus vtpote qui collaterales Clodeuei re
gis Francie primatū militie in palatio regio obtinebāt quē rex le
uans de sacro fonte alendum suscepit ꝓposuit in corde suo ne pollu
eret de mensa regis neqꝫ de vino potus eius contaminaret sed le
gumina ad vescendū ꝛ aquam ad potādum elegit cui dedit deꝰ sci
entiam ꝛ disciplinaꝫ ꝛ sapientiā in omni verbo qō scisciteret ab eo
vnde poterat dicere illud angeli Thob xij Cum essem vobiscū vi
debar quidem vobiscum māducare ꝛ bibere sed ego cibo ꝛ potu i
uisibili vtor Quarto angeli sunt custodes hominum vnde orig
super li Nume omil xvj dicit sic Adest vnicuiqꝫ nostrum etiam mi
nimis qui sunt in ecclesia dei angelus bonꝰ angelꝰ dominī qui re
gat qui moueat qui iubernet qui pro actibus nostris corrigendis
ꝛ miseratōnibus exposcendis quottidie videat faciem patris qui i
celis est hec ille vnde iuuentꝰ est mitis iudicanda si aliquādo labi
tur in peccatum etiam si frequenter peccauerit non est desperandū
vt patet de paulo qui dicit Act xxvj Et quidem vitā meā nouerūt
a iuuentute que ab inicio fuit in gentem meā in hierl'mis nouerūt
iudei prescientes me ab inicio ꝛc sed beatꝰ Leonardus sciens quia
angelis suis mandauit de ipso vt ipsum custodirēt in omībus vijs
suis cautissime ambulauit fugiendo consolatōes seculi ꝛ temptatōi
bus resistendo diabolī Utqꝫ angelos letificaret cauit eorum offē
sam in his maxime se exercendo quibus eos nouerat delectari hec
autem placent eis que in eo inuenerūt vt est sobrietas castitas pau
pertas voluntaria creber in celum gemitꝰ ꝛ sup hec omnia caritas
ꝛ pax quā ab eo exigebāt Secundo beatꝰ Leonardꝰ dedit odo
rem Educatōis patriarchalis qm conuersatio eiꝰ fuit similis con
uersatōm patriarcharum Primus em patriarcha fuit Adam cui
contulit deus innocentiā quā duꝫ seruauit nihil ei nocuit Nihil etiā

hodie nocet illis qui innocentiã seruant Ecc̃·xij·Qui custodit pręce
ptum nõ experiet quicq̃ mali Augu· Quid times hominẽ o homo
in sinu dei positus·Tu de sinu illi⁹ noli cadere quicquid ibi patia=
ris ad salutem tibi valebit non ad pnicie·nam innocentia est arma=
tura dei quam si habueris tu cum tuis in saluo eris Job·xxij· In=
nocens saluabit·Eiusdem·iiij·Quis vnq̃ innocens perijt· Innocen
tia eñ est vestis sme qua nemo intrat celum·Psal· Quis ascendit i
montem dñi·aut quis stabit in loco sancto ei⁹· ꝛ respondet innocẽs
manibus ꝛ mundo corde·beat⁹ Leonardus hãc innocentiam·s·bap
tismalem diligentissime conseruauit quo ad quatuor Primo quo
ad deum dei gloriaz nõ offendendo nec diminuendo per alicuius
peccati mortalis consensum·nec dei gloriam per ambitõz sibi vsur=
pando·sed humilitatem sectando Secundo quo ad seipm conscie
tiam suam mundã seruando Tercio quo ad proximũ ne exemplo
suo malo corrumperet pximũ sed bonã famã sicut pupillã oculi sui
custodiendo Quarto quo ad bona tpalia ipsa a se voluntarie ab=
dicando Scõs patriarcha fuit Noe cui cõtulit de⁹ sapiam· con=
seruandi genus humanũ Sap̃·x·c·Cum aqua deleret terrã sanauit
sapientia p contẽptibile lignũ istum gubernãs · beat⁹ Leonardus
multis egrotantibus p totam galliam ad eũ cõfluẽtibus gratia re=
cupande sanitatis in nomine dñi p signum crucis salutem redebat
insup·eis escam spũalez ꝛ corporalẽ tribuebat· Terci⁹ patriarcha
fuit Abraham cui contulit deus fidelitatem religionis in pegrina
tõne·vt ptz Gen̈·xij·c·Egredere de terra·ꝛ de cognatõe tua· ꝛ vẽi
in terram quã mõstrauero tibi·beat⁹ Leonardus recedẽs a Frãcia
semmãdo verbũ dei·peruenit aurelianum ex quaz ciuitatem inuenit
venerabilem virum nomine Maximinũ cui aliquãto tpe adhesit in
quodã cenobio solitariã vitam agẽs vbi plurimũ pfecit· Quart⁹
patriarcha fuit Joseph cui contulit de⁹ libertatem captiuoz i du
ra detentõe·vt patet Gene·iiij·c·qui cum missus esset in carcerẽ de
us tantã grãm donauit Joseph in conspectu dñi carceris q̃ tã car=
cerem q̃ inclusos ei⁹ custodie deputauit vnde pincernam liberauit
Sapi·x·c· In viculis ñ dereliqt illũ donec afferet illi sceptrũ regni
beat⁹ Leonard⁹hocipm a rege frãcie obtinuit vt oñs qui i carceri
bus detinebanꝫ si eos visitare voluissz oino soluerenꝫ Sciebat eñ
scriptũ istud verbũ euãgelicũ In carcere erã ꝛ venistis ad me·ꝛ qđ
vni ex mĩmis meis fecistis mihi fecistis i tm̃ ei⁹ de⁹ eũ magnificauit
q̃ siqs in carcere posit⁹ iuocassz nomẽ ei⁹ ruptis cathenis liber fie
bat·nec quispiã eũ ipedire valebat·multi etiã de lõgmqs regiõib⁹
ex carceribus seu vinculis p ipm liberati eum requirebant scz vbi
haberet hospitium cui ꝺpedes cathenarumqz ponderą afferebant

et ad pedes eius procidentes deo immensas gratias referebant.

Tercio beatus Leonardꝰ dedit odorem oratõis ꝓphetalis Eiꝰ enĩ cõuersatio fuit similis conuersatõi ꝓphetarũ vt patet in quatuor ꝓphetis. Primꝰ fuit moyses cui contulit deꝰ grãm humilitatis Hebr. xj. Fide moyses grandis effectus negauit se esse filiũ filie Pharaonis magis eligens affligi cum populo dei ꝙ talis peccati habere iocunditatem maiores diuitias estimãs thesauro egiptiorum in ꝓperium christi. beatus Leonardus dedit odorem humilitatis. de quo Greg. sup ezechi. dicit sic. Ecce odor filij mei sicut odor agri plen. Flos viole redolet. quia virtus humiliũ qui vltima locatenentes. p humilitatem se a terra in altum nõ subleuãt celestis regni purpuram in mente seruant. hec ille. Cum enĩ vir dei puigil meditaret ĩ lege dñi die ac nocte. diuulgabat opimo ei⁹ apud vniuersos multiplici sermone. Quapter Rex frãcie ipsum ad se accersiri per honoratos legatos iussit. Cui ꝛ dixit Leonardus homo dei deprecor te vt nusq̃ discedẽs in palacio meo mecum maneas quousqz infulam pontificalem put dign⁹ es suscipias. Erat enĩ iam clericꝰ humilis ꝛ mansuetus. cui sanctus Leonardus respondit. Si scõm iura parentum meorum regibus francie militare voluissez. in tua aula non mediocris fuissem Uerum quia magis elegi abiectꝰ seruire deo meo ꝙ in sublimitate positus regi obtempare terreno. ista largire eis qui cupiũt mihi satis fuerit solitarie laudare nomen domini. reliqui enĩ terrene dignitatis fastigia ꝛ sic aufugit. Secundꝰ ꝓpheta fuit Helijas qui vitam solitariam eligens. venit ad mõtem dei Oreb ꝛ mansit in spelunca. iij. Re. xix. Qui erat vir pilosus ꝛ zona pellicea accinctꝰ renibus. iiij. Re. j. c. cui contulit deus gratiã austeritatis scz in mortificatõe carnis. beatus Leonardus. galea salutis ꝛ scuto fidei decenter armatꝰ versus equitamaz ꝑsequebat iter inimitum tandẽqz intrauit quãdam siluam. cui nomen est pauũ. que satis erat abundans ꝛ plena feraruz. ibiqz cõstruxit oratorium in nomine sancte dei genitricis marie vbi ꝑmansit multo tempore vitam solitariam agens. coartans seipm strictissimo cibo. macerãs corpus ieiunijs. oratõmbus ꝛ vigilijs. Tercⁱ⁹ ꝓpheta fuit helyseus cui cõtulit deus gratiam ptãtis. scz miracula faciendi. nam sanauit fontem aquarũ Jerico ita vt in eis nõ esset vltra mors neqz sterilitas vt dicit. iiij. Reg. ij. c. beatus Leonardus in silua in qua morabatur precepit siccã scrobem fieri in modum putei. ꝛ stans supra inuocauit nomen domini. ad cuiꝰ ꝑces confestim puteꝰ recepit aquã indeficiẽtem. que incolis potũ prestat vsqz in presentem diem. cum tñ prius non haberent aquam. misi fluuium vizzennam. qui distat vno milliario ab oratorio predicto. quod situm est in monticuli vertice.

Quartus ꝑpheta fuit Daniel cui contulit deus gratiam benigni tatis. Nam cum missus esset a Babilonijs in lacum leonum nihil ei nocuerunt. sed veritatem eorum in benignitatem conuertit. vt patet daniel. xiiij. c. ⁊ per ꝑphetam Abacuch miraculose illi prouisum est vt dicit ibidem beatus Leonardus in silua nemorosa habitans nihil mali a feris passus est. sed mansuescentes benigne ipsum visitabant ⁊ ei alludebāt donec ab eo licentiarent cui deus multo tempore per angelum suum alimenta semel in die ministrauit. Quarto beatus Leonardꝰ dedit odorem narratōnis doctrinalis. i. predicatōnis apostolorꝫ. quia in omnem terram exiuit sonus eorum. ⁊ in fines orbis terre verba eorꝫ. Sciendum ꝙ apostoli habuerunt quatuor prerogatiuas. Prima fuit preeminentia dignitatis. quia fuerunt principes ecclesie militantis assessores eterni iudicis. pastores dominici gregis. vnde Ber. Tales decebat humani generis pastores ⁊ doctores constitui. qui ⁊ dulces essent ⁊ potentes ⁊ sapiētes Dulces vt me plande ⁊ misericorditer susciperent. Potētes vt fortiter ꝓtegerent Sapientes vt ad viam ⁊ per viam que ducit ad ciuitatem perducerent. sanctꝰ Leonardus maximam fideliū multitudinem ex finitimis ⁊ longinquis prouincijs sua predicatōne ⁊ vite sanctitate ad se attraxit. quā pietate amabilis. caritate laudabilis amplectens fouebat velut gallina pullos suos sub alis quos admonebat dicens. Laborate ꝓprijs manibus sicut fecerunt apostoli sancti vt habeatis qō pauperibus largiri possitis pro christi nomine.

Secunda fuit preeminentia sanctitatis. vnde ꝓpter eorum maximam sanctitatem ⁊ gratiarum plenitudinem vita ⁊ conuersatō xpi in eis tanq̄ in speculo relucebat. Crisostiꝰ sup Matheum dicit. Misit xp̄us apostolos quasi sol radios suos. quasi rosa odorem suauitatis sue. quasi ignis scintillas suas dispersit. vt sicut sol in radijs suis apparet. sicut rosa in odoribus suis sentit. sicut ignis in scintillis suis aspicit. sic in illorum virtutibus christi potentia cognoscat. beatus Leonardus alacris erat in exhortatōne dulcis ⁊ humilis i sermone. simplex ⁊ pudicus in operatione. veridicus in promissione munificus ⁊ hilaris in elemosinarum largitōne. modestus in reddēda ratōne. Tercia fuit preeminentia potestatis. Augusꝰ Apostolis dedit deus potestatem super naturam vt eam curarent sup demones vt eos fugarent. sup elementa vt ea mutarent. super aīmas vt ipsas a peccatis soluerent. super mortem vt ipsam contemnerent super angelos vt corpus dominicum consecrarent. Sanctus Leonardus verbis ⁊ operibus quantum poterat christi nomen exaltabat. demonia fugabat. cecis visum. surdis auditum. claudis gressum reddebat. infirmitatibus quoqz vniuersis ad se venientibus.

remedia salutis prestabat. Etiam dum in hac mortali vita degebat.

Quarta fuit preeminentia vtilitatis Augustin9 Ex abiectissimis ex imperitissimis. ex paucissimis. nobilitantur. illuminant. multiplicantur. Cultissima eloquia. preclarissima ingenia. copiosissima agmina. acutorum facundorum atq3 doctorum subiugantur. sanctus Leonardus quamuis multitudinem populi aufugerit. 7 solitariam vitam adamauerit. diuino tamen instinctu conueniebant ad eum infinita debilium agmina per quem curabantur. extendebatur nomẽ sanctitatis eius per totam equitaniam. per omnem britaniam. per vniuersam germaniam. quãplures cum ipso remanebãt vt soli deo seruirent. quos instruebat viuere ex agricultura. potius q̃ secularibus rapinis 7 fraudibus irretiarent. vnde doctrina eius fuit apostolica. Quinto beatus Leonardus dedit odorem animationis virtualis. i. sanctorum martirum. Sciendum q̃ sancti martires fidem pro qua animose pugnauerunt quadrupliciter ornauerũt. Primo caritate informando. j. corinthe. xiij. Si habuero omnem fidem ita vt montes transferam. caritatem autem non habeam nihil mihi p̃dest. Caritas enim est forma fidei. Secundo sacramentis manifestando. que robur habent ex passione christi johan. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua 7 spiritu. non potest introire in regnum dei

Tercõ operibus viuificando jaco. ij. Fides sine operibus mortua est. Quarto feruenter predicando Mar. vlti. Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium omni creature. Quidam em̃ mortui sunt pro christo propter fidem quam susceperunt. Quidam propter fidem quã predicauerũt. Quidã p̃pter fidẽ quã nõ negauerũt Quidã p̃pter coruptores fidei quos arguerũt Quidã q2 coruptoribus fidei non consenserunt. Quidam quia fidem defenderunt. sanctus Leonardus versus equitaniam dirigens iter suum transiuit p̃ bituricam. nullatenus timore passionis se occultans. sed tanq̃ miles egregi9 armis fidei accinctus nomen domini viriliter predicabat. Erat em̃ in his partibus adhuc satis nouella christianitas. quia nõdum penitus extincta erat per baptismum seua. gentilitas. vnde licet non fuerit mortuus pro fide christi. tamen palmam martirij nõ perdidit Grego. omel. xxxv. dicit sic Si adiuuante nos domino virtutem pacientie seruare contendim9. 7 in pace ecclesie viuim9 martirij palmaz tenem9. hec ille. Tota em̃ vita beati Leonardi fuit martirium pro nomine christi. quemadmodum Bernardus in quodam sermone dicit. q̃ martiriuz grauius est q̃ inter epulas esurire. inter vestes multas 7 pretiosas algere. paupertate premi inter diuitias quas offert mundus. quas ostentat malignus. quas desiderat noster appetitus. Propterea pauperibus. pariter et martiribus.

regnum celoꝝ ꝓmittitur quia paupertate quidem emitur⁊Sed in passione ꝓo christo absqꝫ dilatōne percipitur⁊Hec ille⁊

Sexto beatus Leonardus dedit odoꝛem regulatōis sapientialis⁊id est confessoꝛum ⁊ doctoꝛum⁊ Sciendum ꝙ homo tenet ad confitendum veritatem fidei quadꝛupliciter⁊Primo dum deꝰ vilipendit⁊Nam confiteri fidem non semper nec in omni loco est de necessitate salutis sed certo loco ⁊ tempoꝛe quando scilicet per obmissionem huiꝰ confessionis retraheret honoꝛ debitus deo⁊et vtilitas ꝓximi impendenda⁊ Exemplum siquis interrogatꝰ de fide taceret⁊ ex hoc crederet vel ꝙ non haberet fidem⁊vel ꝙ fides non esset vera⁊vel ꝙ alij per eiꝰ taciturnitatem a fide retraherent in huius casibus confessio fidei est de necessitate salutis Roma⁊x⁊coꝛde credit ad iusticiam⁊oꝛe autem confessio fit ad salutem⁊Secundo dū fides contemnit⁊ Nam finis fidei sicut ⁊ aliarum vꝛtutum referri debet ad finem caritatis⁊que est amoꝛ dei ⁊ ꝓximi⁊ ⁊ ideo quando honoꝛ dei vel vtilitas ꝓximi hoc exposcit vt fides confiteat non debet homo contentꝰ esse⁊vt per fidem suam veritati diuine cōiungat⁊sed debet exteriꝰ cōfiteri⁊ Tercō dum fidelis peruertitur Nam in casu necessitatis vbi fides periclitat quilibet tenet fidē suam alijs ꝓpalare⁊vel ad instructōꝫ alioꝝ fidelium siue confirmatōꝫ vel ad repꝛimendum infidelium insultatōꝫ⁊Quarto duꝫ infidelis cōuertitur⁊Nam si turbatō infidelium oꝛiat ex confessione fidei manifesta absqꝫ vtilitate fidei vel fidelium non est laudabile in tali casu fidem publice confiteri⁊Unde dominꝰ dicit Mathei⁊vij⁊Nolite sanctum dare canibus⁊neqꝫ mittatis margaritas vestras ante poꝛcos⁊ne forte conculcent eas pedibus suis⁊ ⁊ cōuersi disrumpāt vos Ex quo sequit ꝙ pꝛedicantes qui cogunt iudeos ire ad pꝛedicationes suas⁊ex quibus nulla sequit conuersio⁊sed potiꝰ scandalū grauiter peccant⁊Sed si vtilitas aliqua speraret circa fidem⁊aut necessitas cogeret⁊tunc contempta turbatōne infidelium debet homo fidem publice confiteri⁊Unde Mathei⁊xv⁊dicitur ꝙ phariſei audito hoc verbo scandalisati sunt⁊respondit dominꝰ Sinite illos scilicet turbari⁊Ceci sunt duces cecoꝝ⁊sanctus Leonardus vt fidem xpi confirmaret⁊reginam a periculo partꝰ liberauit pꝛecibus regis frācie⁊qui ad nemꝰ nobiliacum seu pauum distans a ciuitate Lemouica decē miliaribus venādi cā descēderāt Cūqꝫ rex ⁊ regia sciphos aureos patheraſqꝫ argēteas⁊vestes purpureas auro textas⁊ aliaqꝫ ornamēta ꝑplurima eidē ꝑ munere pōtassent⁊vir dei oīa respuēs ait Audi me rex⁊donū dei nullatenꝰ pecunia ꝓparat⁊sꝫ ꝑcio fidei fidelibus ꝰ admīstrat admonuitqꝫ regem vt hec cūcta pauperibus erogaret⁊Tunc rex volens illud nemus eidemꝫ donare nō acqueuit vir dei

ſed tantum expecijt quantum vna nocte cū aſello ſuo circuieret. cui rex libentiſſime ānuit. vbi monaſterium quoddam conſtruxit. ⁊c.

Septimo beatus Leonardꝰ dedit odorē delectatōis virginalis i. virginitatis Sciendū ꝙ virginitas habet quatuor excellētias. primo eſt ſpōſa regis eterni. Ambroꝰ. Pulchritudinem quis ꝑt maiorem extimare decore eiꝰ que amat a rege. ꝑbat a iudice. dedicatur deo ſemp ſponſa. ſemp innupta. ſecundo aſſimilat angelis. Ambro. Virginitas conditōꝛ humāne nature ſubgredit. per quā homines angelis ſociant Maior tñ eſt victoria virginum ꝙ angelorꝫ. Angeli em̄ ſine carne viuūt. virgines vero in carne triumphant. Tercō eſt illuſtrior in vniuerſis fidelibus Ciprianꝰ Virginitas eſt flos ecclī aſtici germinis. decꝰ atqꝫ ornamentum gratie ſpūalis. leta indoles laudis ⁊ honoris. opus integrum atqꝫ incorruptū dei imago rurſus ad ſanctimoniaꝫ dei illuſtrior portio gregis xp̄i. Quarto eſt excellentior matrimonio Augꝰ. Generoſiꝰ eligit in carne vitaꝫ iam imitari angelorꝫ ꝙ ex carne numerum augere mortalium. Eſt enim uberior. felicioꝛqꝫ fecunditas nō ventre graueſcere. ſed mente grā deſcere. Ille parturit filios doloris. iſta filios gaudij ⁊ exultatōis hec ille. ſanctꝰ Leonardus attendēs qm̄ nuptie terram implent virginitas paradiſum. virginitatem ſuam deo deuouit. ī manibus ſancti Remigij archiep̄i Remenſis. cuius diſcipulus a pueritia extitit. quam vt illibatam conſeruaret vitam ſolitariā ſemp amauit ne forte in ſeculo manens caſtitatem ſuam macularet. Octauo beatus Leonardus dedit odorē vocatōis eternalis. qua. ſ. eternaliter predeſtinatus erat a deo in ſortem electorum dignā vocatōꝫ ſuā faciēs Sciendū ꝙ om̄e bonū a deo hoībus collatū poſt peccatū Ade cadit ſub merito xp̄i. non ſolum em̄ ꝑ delicto Ade ſatiſfecit. ſed etiaꝫ totum predeſtinatōis effectum in vno quoqꝫ homine ꝑmeruit. Ro. v. Nō ſicut delictū ita ⁊ donum. Si em̄ vnius homīs delicto multi mortui ſunt. ſ. peccato originali. multomagis gr̄a dei. ⁊ donū in gr̄a vnius hois hieſu xp̄i in plures abundauit. Ecce dicit multomagis. quia in plures effectꝰ. ⁊ magis condigne ꝙ fuerit pena ꝑ culpa. ⁊ dicit Nō ſicut peccatū ꝑ vnum ita et donū. ſ. in vnum effectū cōtra illud peccatū. nam iudicium quidē ex vno in cōdemnatōꝫ. gr̄a autē ex multis in iuſtificatōꝫ. ſ. delictis actualibus vl̄ī nō electis Si em̄ vniꝰ delicto mors regnauit ꝑ vnū. mlt̄omagis abundanciam gr̄e ⁊ donatōnis ⁊ iuſticie accipientes in vita regnabunt per vnum hieſum chriſtum Vbi apoſtolus nominat quatuor p̄deſtinatōnis effectꝰ ſcilicet abundantiaꝫ gratie donatōis iuſticie et vite ſcilicet eterne. que referunt. primo ad gratiam baptiſmalem Secundo ad iuſtificatōnem ab actualibus. Tercō ad pſeuerantiaꝫ. Quarto ad finale

premium beatificum·similiter Ro·viij·c·circa finez deducit quomõ per xp̃m electi cõsequẽtur oẽs p̃destinatõis effect9 qui sunt septem Primus est remissio peccati originalis p grãm baptismalem·ideo dicit Quos p̃destinauit hos ꝛ vocauit· Secũd9 est iustificatõ p fidem ihesu xp̃i siue venturi· siue qui iam venit ·vbi nõ est baptism9 in adulto· Ideo dicit quos vocauit hos ꝛ iustificauit·Ro·iij· Justificati gratis p grãm ipsi9 p redemptõz que est in xp̃o ihesu quem proposuit de9 ꝓpiciatorem· p fidem in sanguine ip̃i9·i· p fidem de passione ei9 ad ostensionem iusticie sue·s·qua recõpensatõez exegit pro culpa·ꝓpter remissiõz p̃cedentiũ delictoꝝ vt sit ip̃e iustificãs eũ qui ex fide est ihesu xp̃i·Terci9 est augmentũ gr̃e in sacramentis·s· confirmatõis·eucharistie ordinis· extreme vnctõis in quoꝝ exercitio conferẽ gr̃a ꝛ augeẽ iusticia ex merito xp̃i· a quo tam efficaciaz q̃ institutõz habẽt· Ideo dicit quos iustificauit· hos ꝛ magnificauit·Quartus est collatio prime gr̃e in cõuersione·ꝛ contritõis meritorie q̃ resurgat ad maiorem gr̃az q̃ penalis in contritõe sit simul satisfactori9 ꝛ meritori9· Ideo dicit·Si deus p nobis quis contra nos·Quintus est p̃seruato a peccato·victoria in temptatõne·finalis perseuerantia·ꝛ oĩs excessus superogatõis·ideo dicit·Quõ nõ etiã cũ illo oĩa nobis donauit·ps̃·Dedit dona hoĩbus·i·nõ solum gr̃az sz etiam spũssancti dona· Sext9 est acceptatõ q̃ in fine nõ imputaẽ ad miseriaz deficientia illa qua oẽs quasi deficiũt a pfectõe iusticie ad quã in pũcto mortis deuenisse tenenẽ·ideo dicit·Quis accusabit aduersus electos dei·De9 qui iustificat q̃s est qui cõdemnet· Septim9 est aptio ianue celestis ·morte quippe sua vno perissimo sacrifitõ·quicquid culparũ erat abstulit·ideo dicit·Xp̃s ihesus qui mortuus est·immo qui ꝛ resurrexit·qui est ad dexterã dei·qui etiã interpellat p nobis·Sanguis em̃ hiesu xp̃i fiduciam nobis p̃stat eterne salutis·Hebr̃·x ·Habentes fiduciã in introitu sc̃õꝝ in sanguine xp̃i Sanct9 Leonardus hos p̃destinatõis effectus plenissime in se habuit·Baptizatus em̃ fuit a beato Remigio archiep̃o Remensi· ꝛ a Clodoueo rege frãcie de sacro fonte suscept9 ·Ab eodez archiep̃o erudit9 in fide confirmat9 ·cleric9 etiã ordinat9 est·qui tanq̃ fidelis agricola vbiqz seminabat verbũ dei· tande spũsancto suggerente solitariam vitaz assumpsit put fratri suo sancto Lifardo retulit Cunqz in nemore qd̃ a rege impetrauerat cum duobus monachis hospitaretur·multi ex ei9 genealogia· immo septem familie ex suis ad ip̃m venerunt cum vxoribus suis venditis possessionibus et prediis eorum vt christo famularenẽ quos acceptauit· Nono beat9 Leonardus dedit odorem sanctificatõis diuinalis ·i·gloriose beatitudinis in celo· Sciendum q̃ beatitudo dicitur quadrupliciter

Primo essentiale premiū qō cōsistit ī fruitōe diuīe essentie clare vi=se+ꝛ tale premium vocaꝯ aurea+quia principaliter respicit caritatem que p aurum signaꝯ+pſ̄+ Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato+Et eccl̄+xlv+c+Corona aurea super caput eius+ Scō premiū accidentale+i+gaudium qō nō est de deo clare viso sed de creatura relucente in diuina essentia+qꝛ perfectioꝛ beatus plura videt+ ſm il lud+j+coꝛ+xv+Stella differt a stella in claritate+naz intellectus plus pticipās de lumīe gloꝛie pfectius videbit deum+plus aūt pticipat de lumīe gloꝛie qui plus habet de caritate+qꝛ vbi est maioꝛ caritas ibi est maiꝰ desideriū qō facit desiderantem aptum ꝛ patum ad su sceptōnem desiderati+vnde qui plus habet de caritate pfectiꝰ eum ꝛ plura in eo videbit+ Tercio gaudiū de aliquo actu aīe importāte excellentē victoriā habitā meritoꝛie ī pñti ꝛ hoc vocaꝯ aureola que licz sit actꝰ anime+tñ in corpus p aliquod signū euidēs illi coꝛrespō dens redundabit+Quarto actus excellētis victoꝛie in pñti ꝑt esse in materia triplici ſm triplicem pugnā quā habemꝰ+ſ+cōtra carnē mū dū ꝛ dyabolum Cōtra carnez excellētis victoꝛie est virginitas+que virtuose respuit oīes venereas delectatōes tam licitas ꝙ illicitas Cōtra mundū est excellens victoria p martiriū+Contra malos ho mines mūdanos qui bonos pſequunꝯ ꝛ cōtemnunt+Contra dyabo luz qui falsis suggestionibus nos conaꝯ seducere+ perfectissima vi=ctoꝛia est predicatō siue doctrina qua hō non solum semetipsum be ne regit+sed alios coꝛrigit et instruit+Ūñ his tribus generibus ho minū+ſ+virginibus+martiribus+ ꝛ doctoꝛibꝰ tres aureole deputanꝯ ꝓpter tres actꝰ excellētis victoꝛie+ sanctꝰ Leonardus hos quatuoꝛ gradus beatitudinis habet in celo+Primo visionem diuine essentie quia vixit omnibus diebus vite sue in timoꝛe dei cū virtutū reuerē tia seruiens conditoꝛi suo sme q̄rela+dic̄+illud+j+Thimo+iiij+c+Bonū certamen certaui+cursum cōsummaui+fidem seruaui in reliquo repo sita est mihi coꝛona iusticie quā reddet mihi dñs in illa die iustꝰ iu dex+Scō gaudium accidentale quo reuelatum est clericis ecclesie sue vt aliam ecclesiam honoꝛabilioꝛez fabꝛicarēt+ in q̄ sanctissimum coꝛpus eius collocarēt qō patet p miraculū miuis+Tercio aureolam per quā creboꝛa ꝛ innumera miracula p eum fiūt+vt patet in legēda et p̄cipue liberatōis a cathenis ꝛ carceribus+Quarto aureolaz v̄gi nitatis+qꝛ fuit virgo mēte et coꝛpoꝛe+martir volūtarie+ doctoꝛ p̄di=catōe verbi dei ꝓpter que oīa deus sanctū suū mirificauit+Cuiꝰ rei testis sum ego mgr̄ Leonardꝰ de vtino+ ordinis p̄dicatoꝝ+ qui fe=bꝛibus pestiferis oppꝛessus me huic scō deuoui+ꝓponēs hūc libꝛum compilare ad honoꝛē ipiꝰ cuiꝰ meritis ꝛ intercessione moꝛ pꝛistine sanitati restitutꝰ fui+sic ergo nardꝰ mea dedit odoꝛē suum Amen+

In festo omnium sanctoꝝ Sermo.

Dsorum est regnum celorum Math.v.c.ꝛ in euangelio hodierne solennitatis.Beatꝰ augꝰ.in epistola ad dyoscoꝝ dicit sic.Tanta est vis anime.tam potentē fecit deus animam.vt de eius plenissima beatitudine que in fine temporum sanctis ꝓmittitur.redundet in inferioꝝ naturā que est corpꝰ non beatitudo que intelligentis ꝛ fruentis est ꝓpria. sed plenitudo sanitatis que incorruptionis est vigor.hec ille Sup quo talē moueo questionem.Utrum anime sanctorum a corporibus exute iā presentialiter videant in regno celorum diuinam essentiam facialiter.

Ad istam questionem respondent quattuor doctores noui testamenti. Primus est beatus Grego.li.mj.dyalogorum.dicens sic. Nosce veliꝰ.si nunc ante restitutionem corporum in celo valeant recipi anime sanctorum.Hoc neqꝫ de omnibus iustis possumus assere re.neqꝫ de ommbus statim negare.Nam sunt quorundam iustorum anime que a celesti regno quibusdam mansionibus adhuc differuntur.In quo dilationis damno.quid aliud innuitur.nisi ꝙ de perfecta iusticia.aliquid minus habuerunt.ꝛ tamen luce constat clarius.qꝫ perfectorum iustorum anime.mox vt huiꝰ carnis claustra exeunt in celestibus sedibus recipiūtur.qđ ꝛ ipsa veritas per se attestatur dicens.Ubicunqꝫ fuerit corpus illic congregabuntur ꝛ aquile. Si igitur anime iustorum sunt in celo.quid est qđ in die iudicij pro iusticie sue retributione recipient.Hoc eis minirum crescat in iudicio. qđ nunc animarum sola.postmodum vero ꝛ corporum beatitudine perfruuntur.vnde in ipsa carne gaudeant in qua dolores pro domino cruciatusqꝫ pertulerunt.Pro hac quippe geminata gloria eorum scriptum est.In terra sua duplicia possidebunt.hinc etiaꝫ de sanctorum animabus ante resurrectionis diem scriptum est. Date sunt illis singule stole albe.ꝛ dictum est illis.vt requiescerent tempus adhuc modicum.donec impleatur numerus conseruoꝝ ꝛ fratrum eorum.Qui itaqꝫ nunc singulas acceperūt.binas in iudicio stolas habituri sunt.quia modo animarum tantummodo. tunc autem animarum simul ꝛ corporum gloria letabuntur.Fit in electis q̄dam mirabilius.quia non solum eos agnoscunt. quos in hoc mundo nouerant.sed velut visos ac cognitos recognoscunt beatos quos nunq̄ viderant.Nam cum antiquos patres in illa eterna hereditate viderint.eis incogniti per visionem non erant.quos in opere semp nouerunt.Quia emꝫ illic homines cōmuni claritate deū aspicūt.quid est qđ ibi non sciant vbi sciētē oīa scīūt.hec ille. Secundus est beatus Hiero.in sermone de assumptione beate virginis dicēs sic. Perseuerate in orationibus vnanimiter viuentes. quousqꝫ intrare

possitis gaudia eterne vite. quo beata virgo feliciter introuit. alter nantib9 ymmdicis angelor chorıs. infra pascua eterne viridıtatis. vbi vna dulcissima societas ommū supnorum ciuiū. vbi solennitas angelor. vbi post labores ⁊ erūpnas seculi hui9 felix ⁊ suauis est refectio animar. hec ille. Terci9 est beat9 ambrosi9 in quoda ꝓmone dicit sic. Uidens nos vel de eterni tremore iudicij. vel de futura beatitudine cogitantes illā euāgelicā possit assumere xpi vocē. Pater rogo vt vbi ego sum. ⁊ illi sint mecū. Et nos qnqz ex hoc seculo migraturos patron9 noster in sede ⁊ in sinū suū velut abraam peculiares recipiat. ⁊ in illo die incolumes oues suas let9 pastor agnoscat. hec ille. Quart9 est beat9 Aug. li. supputationū dicit sic. Sit ipe rex regū in medio tui. vt pueri ei9 in circuitu ei9 ymmdici angelor chori. Ibi societas supnor ciuiū. Ibi dulcis solennitas ommiuz ab hac tristi pegrinatōe ad tua gaudia redeuntiū. Ibi ꝓphetar p uidus chor9. Ibi iudex apl'or numer9. Ibi innumerabiliū martirū victor exercit9. Ibi sanctor ꝯfessor sacer duent9. Ibi veri ⁊ pfecti monachi. Ibi sancte mulieres q voluptates seculi. ⁊ sexū infirmitatis dempserūt. Ibi pueri ⁊ puelle qui annos suos morib9 excesserunt. Ibi sunt oues ⁊ agm. qui iam hui9 voluptatis laqueos euaserunt. Exultant oms in ꝓpriis mansionib9. Dispar est gloria singulorum. sed cōmunis est letica oim plena ⁊ pfecta. Ibi regnat charitas. qr de9 est ibi omia in ombus. quē sine fine videt. ⁊ semp vidēdo in ei9 amore ardent. amant ⁊ laudant. Dñe opus eor laus. sine defectōe. sine labore. Felix ego ⁊ vere felix imppetuum. si post iter hui9 corpusculi audire meruero illa cantica celestis melodie que cāntantur ad laudē regis eterni. Ab illis supne patrie ciuib9 beatorū. qz spirituū agminib9. Fortunat9 ego ⁊ minim beat9 si meruero illa cantare. ⁊ assistere regi meo. deo meo. duci meo. ⁊ cernere ipm ī gloria sua. sicut ipse polliceri dignatus est dicens. Pater volo vt quos dedisti michi sint mecū. vt videant claritatez meā quā habui apud te ante constitutionem mundi. Et alibi. Qui michi ministrat. me sequatur. ⁊ vbi ego sum illic ⁊ minister me9 erit. Et iterum. Qui diligit me. diligetur a patre meo. ⁊ ego diligam eum. ⁊ manifestabo ei meipsum. hec ille Sciendum ꝙ duplex est iudicium. vnum generale ⁊ finale. qō fiet simul de omnibus hominibus ꝑm totū hominē ꝙtum ad aiam ⁊ corp9. publice corā toto mundo. ⁊ hoc erit post resurrectionem solum. De isto iudicio dicit ysa. nj. cap. Dominus ad iudicium veniet cum senatoribus populi sui Daniel. xij. cap. Ueniet tempus quale non fuit ex quo gentes esse ceperunt. ⁊ in tempore illo saluabitur populus tuus ⁊ multi de bis qui dormierant in pulvere terre euigilabunt. alij in vitam eternam. alij in obprobrium.

vt videant semp Joel iiij dicit In diebus illis cū cōuertero captiuitatem iuda ⁊ hierusalem cōgregabo oīs gentes ⁊ deducā illas in valle iosaphat qr ibi sedebo vt iudicē omēs gētes Sap iiij dicit Justoꝝ aīe in manu dei sunt ⁊ nō tanget illos tormentū mortis visi sunt oculis insipiētium mori illi autem sunt ī pace Aliud est iudicium particulare ⁊ occultū quod fit de quolibet homine quātum ad ammā post mortē corpis de quo Eccī xxxviij dicit Memor esto iudicij mei sic erit ⁊ tuum mihi heri tibi hodie Et isto iudicō quilibet iudicat in morte sua nō scōm totum hominē qr desmit esse sed ſm principaliorē ptez scz aīam que nō desmit esse ſm quā solā principaliter attendit totū meritum vl demeritū que statim pmiat vel punit ante vniuersale iudiciū qđ pbat quadrupliciter Primo auctoritate sacre scripture Math iiij Beati mundo corde qm ipi deū videbunt Luce xj Pueri mei mecum sunt cubili glo interlinearis Pueri sunt apostoli qui sunt in cubili i in eterna requie cū xpo Luc xxiiij Hodie mecum eris in paradiso sup quo Aug9 dicit Ubicunqz sit padisus quisqz beatoꝝ ab illo ibi est qui vbiqz est Joh xvij Pater quos dediſti mihi volo vt vbi ego sum ⁊ illi sint mecū vt videant claritatem meā Mar xvj Qui crediderit ⁊ baptisat9 fuerit saluus erit ⁊ j Petri j c dr Credētes aūt exultabitis leticia ienarrabili ⁊ glorificata reportantes finem fidei vestre aīarum salutem Et ij Corinth iiij nos oīs reuelata facie gloriā dñi speculantes in eandem imaginem trāsformamur a claritate in claritatem tanq̄ a domini spū glo i claritate fidei ad claritatem spei Jaco j dr Beatus vir qui suffert temptatōz qm̄ cum pbat9 fuerit accipiet coronā vite quā repromisit de9 diligētibus se Apoc vij dr Vidi turbam magnā quā dinumerare nemo poterat ex oībus gētibus tribub9 populis ⁊ linguis stātes añ thronuz ⁊ in conspectu agni amicti stolis albis ⁊ palme ī manibus eoꝝ clamātes voce magna ⁊ dicētes Salus deo nr̄o qui sedet sup tronū ⁊ agno ⁊c Secundo auctoritate sanctoꝝ doctoꝝ Greg li iiij dialogoꝝ dic sic Predicatores post q̄ de corporibus trāseunt nequaq̄ p morarum spacia sicut antiqui patres a celestis patrie pceptōe differūtur mox vero cuz de carnis colligatōe trāseunt ī celesti sede requiescūt Paulo attestāte qui ait Scim9 quomiā si terrestris dom9 nostra hui9 habitatōis dissoluatur edificatōz habem9 ex deo domū nō manu factā sed eternā ī celis hec ille Aug9 exponēs illud psal Heu mihi quia incolat9 me9 prolongat9 est dicit sic sicut patria illa hierl'm vbi oīs boni quicūqz inde peregrinant inter malos nec recedere a malis possunt vbi cum redierint ⁊ ad societatem angelorum vbi sunt vnde pegrinant vbi oīs sancti ⁊ iusti qui fruunt verbo dei sme lectōe sme lr̄is Qō

enim nos per pagīnam scripturarum p faciem dei illi cernunt· hec ille Bern·ad Eugemū dicit sic Quid opus est scalis·tenenti iam solium creatura celi illa est que tenet iam solium· presto hīs p qđ poti? ista intuek·s·creaturas p ipm creatorem que videt verbū·t ī verbo facta p verbū· Nec op? habet ex his que facta sunt factoris noticiā mendicare·hec ille Beda sup illđ Centū cubitos lat? continebit dicit sic Quicunqz pmissionis filij in hac vita pegrīātes bona operanē mox egressi de corpe in celesti vita recipiunē·hec ille·

Tercō auctoritate Canonis Nā ex de celebra·mis·c·Luz marthe dicīē sic·De sanctis oībus sciendū est q nō indigeāt oratōibus nris pro eo q cū sint pfecte beati oia eis succedunt ad votum· Et ex de baptismo t ei? effectu ca·maiores dicīē sic Per sacrū baptismū xpi sanguine rubricatis·culpa remittīē·vitaē periculū·ad regnū celorz peruemē cui? ianuam xpi sanguis fidelibus suis misericorditer reserauit Ibidem·c·debitū dicīē sic· Jude? seipm baptisans si continuo decessisset ad patriā ptin? euolasset·Et ex de reliquijs t venera·sanctoz dicīē sic ca·Gloriosus deus in sanctis De? sanctos suos celestis efficit beatitudinis possessores·t de pe·di·vij·c· qui egerit dicīē sic Quicunqz bī post penitentiā vixerit·sicut añ penitēciam viuere debuit·post rocōciliatōnem qīcunqz defunct? fuerit ad deum vadit·ad requiē vadit t regno dei nō priuabīē·t de cōse·di·v·c·spiritussanct? dicīē sic Baptismi regeneratō p se saluat mox ī pace beati seculi recipiendū Quarto auctoritate ecclesie Nā de apostolis cantat scz Jsti sunt triumphatores t amici dei qui cōtemnentis iussa principū meruerūt premia eterna modo coronanē t accipiūt palmam·Et iterum Jsti sunt viri sancti quos elegit dns in caritate nō ficta Et dedit illis gloriā sempiternā De vno martire cātat sic Hic est vere martir qui p xpi nomīe sanguīnē suum fudit·qui minas iudicum nō timuit·nec terrene dignitatis gloriā quesiuit sed ad celestia regna feliciter puenit Et iterū Hic nempe mundi gaudia t blādimenta noxia caduca rite deputās puenit ad celestia De pluribus martibus cantat sic Gaudent in celis aīe sanctoz qui xpi vestigia sunt secuti t quia p ei? amore sanguinem suū fuderūt· ideo cū xpo regnāt ineternū Et iterū Terrore victo seculi penisqz spretis corpis mortis sacre compendio vitā beatā possident De vno cōfessore cantat sic Jste sanct? digne in memoriā vertīē hoīm qui ad gaudium transijt angeloz Et iterū cum angelis celestibus letus potīē pmijs De virginibus cātat sic Veni spōsa xpi accipe coronā quā tibi dns preparauit ineternum·p cui? amore sanguinem tuū fudisti t cū angelis in paradisum introisti Et iterum sanguine fuso meruit sacrata scādere celum De oībus sanctis cātat sic D q̄ glorioſum ē regnum

in quo sancti amicti sunt stolis albis ⁊ sequuntur agnum quocunqz ierit Et iterum Semota ia caligine lumen cernūt in lumie nūc reuelata facie regem cernūt in gloria. Ista ꝓpterea inducta sunt quia greci ⁊ quidā heretici vocati katari dixerūt ꝙ anime sanctoꝝ quā tumcunqz pfectoꝝ vl purgatoꝝ nō videbunt deum facie ad faciem vsqz ad diem vniuersalis iudicij ꝓpter illud Math.ij. Cum sero.i. finis mundi factū essz dixit dñs .i. pater vinee.i. ecclesie ꝓcuratori suo.i.xpo Voca oparios.i.electos ad iudicium ⁊ redde illis merce dem.i.premium celestis glorie Nō attendētes qd euāgelista loquitur de cōpleta ⁊ vltima mercede quo ad animā ⁊ corp9 que redde tur in vniuersali iudicō Nūc autē celebram9 festum oīm sanctorum ꝓpter mercedē quā a deo recipiūt quo ad iudicium ꝑticulare scōm animā. de quo dicit. Ipsorum est regnum celorum.

Ipsorum est regnum celorum.

Inchoatiue.
Promissiue.
Sanctificatiue.
Ordinatiue.
Refectiue.
Veneratiue.
Magnificatiue.

Primo ipoꝝ est regnū celoꝝ inchoatiue. Sciēdum ꝙ inchoatō regni celoꝝ in electis ē ex diuina ꝓdestinatōe Ephe.i. Elegit nos in ipo aī mundi cōstitutōz Predestinatō aūt est rō trāsmissionis creature rōnalis in finem vite eterne Vñ ꝓdestinatō aliquoꝝ in salutez eternā ꝑsupponit ꝙ de9 illoꝝ salutem velit Ad hoc autē ocurrunt quatuor Primo diuina dilectio in quātum vult alicui bonuz vite eterne. qz diligere est velle bonum alicui Sap.xi. Diligis oīa que sunt ⁊ nihil odisti eoꝝ que fecisti dñe. Scōo electio in quantum hoc bonuz vite eterne aliquibus vult ꝑ alijs Nā voluntas ei9 qua bonum vult alicui diligendo. est causa ꝙ illō bonum ab illo ꝑ alijs habeat .vñ Damas.li.ij. dicit Oportet nosce ꝙ oīa quidē ꝑcognoscit de9 nō autē oīa ꝓdestinat Tercō gre collatō Ita em̄ ꝓdestinatur a deo salus alicui9 vt etiā sub ordine ꝓdestinatōis cadat quicquid hominē ꝓmouet in salutem puta orōes ꝓprie vl aliene vl alia opa bona sme quibus homo salutē nō consequit vñ ꝓdestinatis conandū est ad orandū ⁊ bñ opandum. qz ꝑ ista ꝓdestinatōis effect9 certitudinaliter implet. ideo dicit.ij.Petri.j. Satagite vt ꝑ bonaz vestrā operatōz certam vrām vocatōnem ⁊ electōz faciatis. hoc autem nō ꝑt fieri nisi ꝑ grām Trenoꝝ vl .Cōuerte nos dñe ad te scz per grāz ⁊ conuertemur ꝑ bona.s.opera. Quarto interna vocatō

Ro. viij. Quos prevestinauit hos ⁊ vocauit. de qua vocatione dicitur Joel. ij. Vocate cetū agregate populum. sanctificate ecclīaz coadunate senes. agregate puulos ⁊ suggētes vbera. egrediat sponsus de cubili suo. ⁊ spōsa de thalamo suo vbi notant octo ordines prevestinatoꝝ Prim⁹ est angl'oꝝ qui licet nunq̄ fuerint miseritū eis apetit p̄vestinari Mot⁹ em̄ nō accipit spēm a termino a quo sz a termino ad quē. nihil em̄ refert quātum ad rōnem vealbatōnis vtrū ille qui vealbat fuerit niger vl' pallid⁹. vl' rubeus. ⁊ sil'r nihil refert quātum ad rōem p̄vestinatōis. vtꝝ aliquis vestimet in vitaz eternā a statu miserie vl' nō. vñ ois collatō bom supra statū ei⁹ cui aferet ad misericordiā ptimet iō dicit Augu⁹ Prevestinatō est positū miserēdi. vocatio angl'oꝝ est ex officō eoꝝ. s. illumīandi. purgādi. pficiēdi ⁊ mīstrādi. iō dicit. Vocate cetū. i. angl'os. vñ Ecci. Letus oms angelici Scō⁹ ordo est Patriarcharū quoꝝ vocatio est ex fidei veritate Heb. xj. Fide plurimā hostiā Abel q̄ Cayn obtulit deo ac. p totum Sensus maturitate Cōuersatōis grauitate Locutōnis honestate Ecc. xliiij. Laudem⁹ viros gl'osos. ⁊ parētes nostros i generatōe sua Multā gl'az fecit dns magnificētia sua. a seculo dnantes i ptātibus suis. hoies magni vtute ⁊ prudētia sua p̄diti ac. p totū. iō dicit agregate pl'm. s. patriarcharū. a quib⁹ pl's dei descendit Terci⁹ est ordo pphetarū quoꝝ vocatō est ex vite sanctitate Ecc. xlv. Dilect⁹ deo ⁊ hoībus moyses ac. p totū. ex pphecie claritate. ij. Petri. j. Nō em̄ volūtate hūana allata est aliq̄ pphetia sed spūs sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoies. iō dicit Sanctificate ecclīaz quēadmodū dicit Dauid psal. Cōgregate illi sanctos ei⁹ qui ordinauerūt testamentū ei⁹ sup sacrificia. Quart⁹ ordo ē Apostoloꝝ quoꝝ vocatio est ex missione spūssancti sup eos Act. ij. c. Ex sanctificatōe ipoꝝ. q⁹ fuerūt cōfirmati in gr̄a ps̄. Ego afirmaui columnas ei⁹ ex p̄dicatōe ipoꝝ. ps̄. In oēz terrā exiuit son⁹ eorum ex afirmatōe miraculoꝝ Marc. vl. Illi aūt pfecti p̄dicauerunt vbiqz dño coopante ⁊ sermonē confirmāte sequētibus signis. iō dicit Lamite tuba in syō Quītus ordo est martirū quoꝝ vocatō est ex victoria resistēdo diabolo Jaco. iiij. Resistite diabolo ⁊ fugiet a vobis Ex victoria a psecutoribus patiēdo Prouer. xvj. Melior ē patiens viro forti Ex victoria corp⁹ morti exponēdo Heb. xj. Lapidati sunt. secti sunt. in occisione gladij mortui sunt. iō dicit coadunate senes. i. martires quoꝝ senect⁹ fuit in sensus maturitate Sap. viij. Cani sunt sensus hoīs Sext⁹ ordo est confessoꝝ quoꝝ vocatō est ex diuine scripture fideli expōe. intrima deuotōe ex passiōis xp̄i iugi meditatōe. ps̄. In lege dñi fuit volūtas ei⁹. ⁊ iterū Os iusti meditabit sapiaz. iō dicit Et suggētes vbera Deu. xxxij. vt suggeret

mel de petra Septimus ordo est Virginum quarum vocatio est ex puritate virginalis mūdicie Apoc·xiiij· Virgines em̄ sunt ⁊ sequunt agnū quocunqz ierit ex puritate cōuersatōis sancte ·Math· v·Sic luceat lux vestra corā hominibus ex puritate spūalis mūdicie ·f·Cor·iij· Templū dei estis·ideo dicit Cōgregate puulos·i·virgines puras velut puuli Octauus est ordo electoꝝ oim quoꝝ vocacio est ex ciuilitate·ex familiaritate·ex hereditate·Ephe·ij· Jam nō estis hospites ⁊ aduene sed estis ciues sanctoꝝ ⁊ domestici dei· ex diuina filiatōe Rom̄·viij·Si filij ⁊ heredes·iō dicit Egrediat spō suis·i·xp̄us ad beatificādos electos Et sponsa·i·ogregatō electoꝝ egrediat de thalamo hui? habitatōis ad deū laudandum·ꝛc·

Secundo ip̄orum est regnum celoꝝ Promissiue Sciendū q̄ p̄destinatō electoꝝ est certissima ⁊ infallibilis ꝑm illud glose Rom̄· viij·Quos prescuit ⁊ predestinauit ꝛc·dicētis Predestinatio est p̄paratio ⁊ prescientia bn̄ficioꝝ dei qua certissime liberant quicunqz liberant Ideo ad designandū hāc certitudinē dicit Apoc·iij·Tene quod habes ne ali? accipiat coronā tuā·sup quo dicit Augu ·Ali? non est acceptur? nisi iste perdiderit Corona vite eterne dicit esse alicui? dupliciter Uno mō ex predestinatōe diuina ⁊ sic null? coronam suam p̄dit Alio modo ex merito gr̄e Qō em̄ meremur quodāmodo nostrū est ⁊ sic suā coronā aliquis perdere p̄t per peccatum mortale sequēs Ali? aūt istā coronā ammissam accipit inquantū loco ei? subrogat Nō em̄ p̄mittit de? alios cadere quin alios erigat scōm illud Job·xxxiiij·Conteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ stare faciet alios p̄ eis Sic em̄ in locum angeloꝝ cadentiuꝝ substituti sunt homines ⁊ in locum iudeoꝝ gentiles· Substituit aūt aliquis in statum gratie ⁊ quantum ad hoc coronā cadētis accipit quia de bonis que ali? fecit in eterna vita gaudebit·in qua vnusquisqz gaudebit de bonis tam a se q̄ ab aliis factis Ideo dicit Jaco·j·Beatus vir qui suffert temptatōꝝ qm̄ cū p̄bat? fuerit accipiet coronā vite quaꝝ repromisit de? diligentibus se Hanc aūt promissionem cōfirmauit xp̄us in morte p̄ testamentū ps̄al·Disposui testamentū electis meis Et hoc octo generibus electoꝝ vt patet ī euāgelio hodierno Primo per testamentū p̄mittēs legauit angelis regnum celorū si paupertatem spūs obseruarent dicens Beati paupes spū·quomā ip̄oꝝ est regnum celoꝝ Paupertas spiritus est humilitas per quā angeli omnia contempserūt ⁊ soli deo adheserunt Secundo per testamentum legauit patriarchis regnū celoꝝ si mansuetudinem obseruarent dicens Beati mites qm̄ ip̄i possidebūt terram Hanc māsuetudinē obseruauit Noe in fabricatōe arche Abrahā in pegrinatōe Isaac in ymolatōe Jacob in p̄secutōne Joseph in venditōne ꝛc·

Tercio per testamentum legauit ꝓphetis regnum celoꝝ si luge
rent peccata ꝓlꝰ dicens Beati qui lugẽt qm ipi ꝺsolabunt Huc
luctu habuit moyses qn in adoratõe vituli oꝛauit cum lacrimis ad
dnm dicens Aut pce eis hac noxã aut dele me de libro tuo in quẽ
me scripsisti Exo xxiij Habuit ysaias dicens lxj c Cõsolarer omes
lugentes ⁊ ponerem fortitudinem lugentibus syon ⁊ darem eis co
ronam ꝑ cinere oleum gaudij ꝑ luctu palliũ laudis ꝑ spiritu mero
ris Habuit Hieremias dicens ix c Quis dabit capiti meo aquam
⁊ oculis meis fontem lacrimarũ ⁊ plorabo die ac nocte interfectos
filij populi mei Habuit daniel dicẽs x c In diebus illis ego Da=
niel lugebã triũ ebdomadarum diebus ꝛc Quarto per testamen
tum legauit apꝰis regnũ celoꝝ dicens Beati qui esuriunt ⁊ sitiunt
iusticiã qm ipi saturabunt hac iusticiam scz fidei ampliande ꝑ qua
moꝛi sitiebãt ꝓdicauerũt apostoli Jbãt em apostoli gaudẽtes a cõ
spectu ꝺcilij quoniã digne habiti sunt ꝑ nomine ihesu cõtumeliam
pati Quinto ꝑ testamentũ legauit martiribus regnũ celoꝝ si ob=
seruarent misericoꝛdiã dicẽs Beati misericoꝛdes qm ipi misericoꝛ=
diam cõsequent Hac misericoꝛdiã habuit beatꝰ Stephanꝰ qui oꝛa
uit ꝑ lapidatoꝛibus suis dicẽs Dne ne statuas illis hoc peccatum
quia nesciunt quid faciũt Habuit beatꝰ Laurentiꝰ qui thezauros
ecclesie dispersit ⁊ dedit paupibus Sexto ꝑ testamentũ legauit
confessoꝛibus regnũ celoꝝ si obseruarẽt mundiciã coꝛdis dicẽs Be
ati mundo coꝛde qm ipi deũ videbũt Hac mundiciã habuit beatꝰ
Dominicꝰ qui ĩ pueritia sua relicto lecto sup nudã terrã accũbebat
qui virginitatem suã a cunabulis dño cõsecrauit habuit beatꝰ Tho
mas de aquino qui nunq̃ habuit alicuiꝰ moꝛtalis crimis in volun=
tate ꝺsensum Septimo ꝑ testamentũ legauit virginibus regnuz
celoꝝum si obseruarẽt pacẽ mẽtis dicẽs Beati pacifici qm filij dei
vocabunt Hanc pacẽ habuit beata katherina que multa pace cõuer
tit oꝛatoꝛes ⁊ poꝛphiriũ cũ ducẽtis militibus ⁊ reginã ad fidem
xpi Habuit beata Agnes que filiũ ꝓfecti volentem eã coꝛrumpere
suscitauit a moꝛtuis Octauo ꝑ testamentũ legauit omĩbus electis
regnum celoꝝ si obseruarent patientiã dicẽs Beati qui psecutõez
patiunt ꝓptea iusticiã qm ipoꝛũ est regnũ celoꝝ De ista dicit Gre
go sup Ezech omĺ vij Tribus modis virtus patiẽtie exerceri solet
Alia nãqz sunt que a deo alia que ab antiquo aduersario alia que
a ꝓximo sustinem? A ꝓximo nanqz psecutõnes dãna ⁊ ꝺtumelias
sustinem? Ab antiquo aduersario temptamenta A deo aũt flagel=
la tolleram? sed in his oĩbus modis vigilãti oculo semetipam de=
bet mens circumspicere ne cõtra mala ꝓximi ꝓtrahat ad retribu=
tõz mali ne ꝺtra temptamẽta aduersarij seducat ad delectationem

vel consensum delicti ne contra flagella opificis pruat ad excessuz murmuratōis·hec ille· Tercio ipsoz est regnum celoz Sanctificatiue· Sciendū ꝙ oms hoies naturaliter desiderāt beatitudinez secundū illud Boetij Dis mortalium cura quā multiplicū studioz labor exercet diuerso quidē calle pcedit·ad vnū tñ beatitudinis finem mitiꝫ puenire Sed circa subiectū beatitudinis diuersi errores processerunt Epicuri em̄ posuerūt subiectū beatitudinis esse corpus ꝛ hoc in voluptatibus corpis Stoyci posuerūt subiectum beatitudinis esse aiam ꝛ hoc in virtute animi Dauid ꝓpheta posuit subiectum beatitudinis totū hoiem dicit in psaꝫ·Rex meus ꝛ deꝰ meus· beati qui hitant in domo tua dñe·Totꝰ em̄ homo ī corpore ꝛ in aia beatꝰ erit Nā corpus in pñti patiꝫ quadruplicē defectū scz mortalitatem·obscuritatem·pōderositatem ꝛ grossicie Et quantum ad hos quatuor defectꝰ glorificabiꝫ quadrupliciter vt dicit·j·Corinth·xv· Quia passibilitas transibit in immortalitatē iō dicit Seminat ī corruptōe·resurget in īcorruptōe Obscuritas trāsibit in claritatē iō dicit Seminat ī ignobilitate·resurget in gl'a Pōderositas trāsibit in agilitatē iō dicit Seminat in infirmitate·resurget in virtute Grossities transibit in subtilitatem iō dicit Seminat corpꝰ aiale·surget spūale Etiā beatificabiꝫ quātum ad oms sensus Visus beatificabitur ī dei visiōe Nā color albus est diuinitas xpi· color niger est sua humanitas Ex his duobꝰ resultat vnꝰ color in vna psona xpi qui ē viridis·Lu·xxiij·Si in viridi·i·in psona xpi hoc faciūt· ꝛ iste color est delectabilis ad videndū Audit? beatificabiꝫ in dei allocutōne Cant·ij·Sonet vox tua in auribus meis·vox em̄ tua dulcis Isa·lj· Gaudiū et leticiā obtinebūt·inueniꝫ ī ea grārumactio ꝛ vox laudis Odorat? beatificabiꝫ ī carnis xpi odoratōe que est tanꝙ rosa odorifera Ecc̄·l·Quasi flos rosarū in diebus vernis· Si em̄ corpa sanctoz suauissimū odorem redolēt quantomagis corpus xpi Iustus beatificabiꝫ ī plēa dei delectatōe quā sētiet ex carne xpi dulcissima Job·xxxj·Dixerūt viri tabernaculi mei quis det de carnibus eius vt saturemur Tact? beatificabiꝫ in psone xpi ꝺtractatōe Si em̄ tanta virt? erat in tangendo psonā xpi in hac vita in osculando pedes eiꝰ quid erit in celo Cant·ij·Dextera illiꝰ amplexabiꝫ me Etiā beatificabiꝫ aia quantū ad intellectū in quo erit pfectissima sciētia·nā scientia nra in hac vita patiꝫ triplicē defectū vt dicit·j· Corin·xiij· Est em̄ obscura iō dicit Videmꝰ nūc ꝑ speculū in emigmate Est imperfecta ideo dicit Nunc cognosco ex parte Est a sensibilibus accepta ideo dicit Cum essem paruulus sapiebam vt paruulus In patria vero nostra scientia erit clara ideo dicit Tunc autem cognoscaz facie ad faciem Erit perfecta· ideo dicit Tunc aūt cognoscam sicut

et cogmitus ſum Erit ab ipſo deo infuſa ideò dicit euacui que erant paruuli Etiã beatificabit quantũ ad affectiuã in dei bonitate Sap. viij. Uenerũt mihi omnia bona pariter cum illa Aug. Quanta erit ibi felicitas vbi nullũ erit malũ. nullum latebit bonũ. Appetitiua beatificabit in dei ſocietate. quia erit in fonte Pſal. Apud te eſt fons vite. Et iterum Saciabor cum apparuerit gl'ia tua. ⁊ iteruz Inebria buntur ab vbertate dom9 dei. Quarto ipſorum eſt regnum celorum Ordinatiue Sciendũ ꝙ dom9 dei que eſt gloria celeſtis. ẽ magna ⁊ bene diſpoſita quadrupliciter. vt notat Baruch. iij. ca. Primo eſt magna. ideo dicit O iſrahel ꝙ magna eſt dom9 dei. Et ingens locus poſſeſſionis ei9 Secundo eſt lõga ſine fine. ideo dicit Magnus ⁊ non habens finem Tertio eſt alta ſine menſura. iõ dicit excelſus Quarto eſt ampla ⁊ ſpacioſa ſine modo. ideo dicit. immenſus Et licet ſit tante magnitudinis. eſt tñ ordinatiſſima. Inſtar eñ domus regalis. multas ibi fecit de9 mãſiones Johã. xiiij. In domo patris mei manſiones multe ſunt. ſ. oratoriũ. atrium. cellarium. cõſiſtorium. cenaculũ. viridariũ ⁊ cubiculũ. In oratorio ſunt angeli dei. laudem continue decantantes ⁊ dicentes illud Iſa. vj. Sanctus. ſanct9. ſanct9. domin9 deus exercituum. ⁊c. In atrio ſunt patriache pauperes ſuſtentantes. Eſt eñ atriũ locus in quo pauperes recipiũtur Abraham recepit angelos hoſpitõ ⁊ Loth ſimiliter ⁊c. In cellario ſunt pphete. aduentũ xpi ardentiſſime ſitientes Iſa. lxiiij. Utinã diſrumpes celos ⁊ deſcenderes pſal. Uemi ad liberandum nos domine deus virtutum. oſtende faciem tuã ⁊ ſalui erim9 Moyſes Exo. iij. Obſecro domine mitte quem miſſur9 es. Et quia ſic ardentiſſime ſitiebant. ideo pleniſſime ſatiati ſunt. Canti. ij. Introduxit me rex in cellam vinariam In conſiſtorio vbi cauſe audiuntur ⁊ ſententie pferunt ſunt apoſtoli Math. xix. Sedebitis ſup ſedes duodecim iudicantes. duodecim tribus iſrahel. In cenaculo ponuntur martires Quia enim fuerunt tribulati. afflicti. fame ⁊ ſiti affecti. ideo pleniſſime ibi ſatiabunt Luce. xxij. Edatis ⁊ bibatis ſup menſam meaz in regno meo. In viridario ſunt confeſſores qui fuerunt viridarium dei. in quibus fuit roſa patientie. vnde de beato Domimico cantat O lumen eccleſie. doctor veritatis. Roſa patiẽtie. Lilium mundicie. vnde de beato Thoma de aquino cantat Militantis doctor eccleſie virginali florens mundicia Et de confeſſoribus dicit pſal. Juſtus germinabit ſicut lilium Et viola humilitatis profũde. In cubiculo ſunt virgines tanꝙ ſpõſe. Heſter. ij. Ducta ẽ ad cubiculũ regis pſal. Aſtitit regina a dextris tuis i veſtitu deaurato. ⁊c. Quinto ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ Refectiue Sciendũ ꝙ omꝰ

ordines sanctorum multiplici iure assecuti sunt celestez gloriã· ideo meruerunt inuitari ad cõuiuium ꝛ refectõez regni celestis· Primo angeli acquisiuerunt eam ꝑ feudariã possessionem· Quãuis em̃ suam beatitudinem ꝛ confirmatõnem meruerint·eo ꝙ alijs supbiẽtibus ad deum totaliter sunt conuersi·Tenent tamẽ seruare feudus ꝛ tributum regi·ꝛ familie regis·quia obligant deo assistere· ꝛ nobis ministrare Danie'·vij·Milia milium ministrabãt ei Ecce tributum familie regis·Et decies centena milia asistebant ei·Ecce tributum regis Justi vocant ad conuiuium eternum Hester·j· Assuerus id est Deus qui est beatitudo ꝛ gloria sanctorum tercio anno imperij sui id est in statu glorie·post statuz legis Mosayce·ꝛ gracie euãgelij· Fecit grande conuiuium·cunctis principibus suis id est angelis Psal·Preuenerunt principes id est angeli coniuncti psallentib9

Secundo patriarche acquisiuerunt eam per edificatõnem Nam edificauerunt sibi mansionem celestem de auro dilectionis diuine De argento dilectionis ꝑmi·De lapidibus preciosis id est operibus meritorijs·j·Corinth·iij·Superedificat super fundamentum hoc Aurum·argentum ꝛ lapides precõsos Elemosina dum dat est quasi terra·plumbum ꝛ saxum Sed in celo terra duertit in aurum Plumbum in argentum·saxum in lapidem preciosum Auguſt· sup psal·Laudas mercatorem qui vendit plumbum ꝛ emit aurum · Et non laudas illum qui erogat pecuniam·ꝛ acquirit iusticiam ꝛ glĩaz Justi vocant ad conuiuium eternum·ideo dicit Et pueris suis id ẽ patriarchis·qui iuxta etates mundi fuerunt in eius pueritia Tercio ꝓphete acquisiuerũt eam per opis locatõnem ꝛ seruitij retributõnem·vnde dicit Math·xxj·ꝙ paterfamilias locauit vineam suam agricolis suis·i·sanctis ꝓphetis Et Ecc̃ ·xlvj·dicit · Dedit dñs ipi Caleph fortitudinem ꝛ vsqz in senectutẽ permãsit illi virt9 vt ascẽderet in excelsum terre locum·semen ipsi9 obtinuit hereditatem· et viderunt om̃s filij Jsrahel·quia bonum est obsequi sancto deo Justi vocant ad conuiuium eternum· ideo dicit· fortissimis persarum·i· sanctis ꝓphetis qui fuerunt fortissimi ad defensionez legis ꝑ qua mori non dubitauerũt vt Jsayas sectus Hieremias vinculat9 Ezechiel lapidatus Daniel in lacum leonum missus·ꝛc̃· Quarto apostoli acquisiuerunt eam per emptionem Math·xx· Ecce nos reliquimus omnia Ecce precium centuplũ accipietis ꝛ vitam eternam possidebitis·Ecce ꝑaratũ premiũ Justi vocant ad eternũ duiuiũ· ideo dicit Et medoꝝ inclitis·i·apostolis equatis vite ꝛ fidei iesu christi

Quinto martires acquisiuerunt eam ꝑ violentiam ꝛ direptionez Mat· xj·Regnũ celoꝝ vim patit Et violẽti rapiũt illud·Rapuerunt

emim de manibus dei regnum celoꝝ thesaurum desiderabilem· vi
tam beatorum Ambro· Aggrediamur dominum ꝛ more latronum
suis eum spoliare nitamur · Cupimus sibi auferre regnum thesau=
ros ꝛ vitam Sed ille tam diues est vt non abnuat· nō resistat · Ag
grediamur ꝫ eum nō fuste· non ferro· non saxo · sed mansuetudie
bonis operibus· caritate· hec ille· Isti vocant ad conuiuium eternū
ideo dicit Et prefectis prouinciarum id est martiribus· qui p̄sides
ꝛ prefectos pu̅ciarum nō timuerunt · Sexto confessores acquisi=
uerunt eam per hereditariā successionem · Fuerunt em̄ pacifici · Et
ideo filij dei Math· v· Beati pacifici quoniā filij dei vocabunt̄ · Et
quia filij iō heredes Rom̄· viij· Si filij ꝛ heredes De illa hereditate dicit psal· Nouit dom̄ dies immaculatoꝝ ꝛ hereditas eoꝝ
in eternum erit· Isti vocant̄ ad conuiuium eternū ideo dicit Inui=
tauit om̄es pp̄m· s· doctoꝝ· monachoꝝ· religiosoꝝ· anachoritarū· tē=
plarioꝝ· prelatoꝝ· subditoꝝ· ꝛc· Septimo virgines acquisiuerunt
eam per gratuitam donatōez· Sunt em̄ sponse xp̄i ꝛ ad spōsum spe
ctat oīa sua sponse gratis donare· Unde cantat eccl̄ia Uemi sponsa
xp̄i accipe coronā quā tibi dn̄s preparauit meternū· Iste vocant̄ ad
conuiuiū eternū· ideo dicit Fecit cōuiuiū feminarū in palatio scz re=
gni celestis· Sexto ip̄oꝝ est regnū celoꝝ Ueneratiue· Scien=
dum ꝙ in celesti gloria est admirabilis chorea per ingressum san=
ctoꝝ ad intuitum diuinitatis· ꝛ egressum ad respectū humanitatis
iesu xp̄i Johan· x· Ingredient̄ ꝛ egredient̄ ꝛ pascua inuenient· Et sicut
in choreis mundi est vn9 ducēs totam choream scz spōsus· Ita in il
la celesti chorea xp̄us tanꝙ sponsus ducit ꝛ p̄cedit illam sanctā soci
etatem ommiū electoꝝ Apoc̄· vij· Agnus qui in medio throni reget
eos Et itez· xiiij· c· Sequunt̄ agnū quocunqz ierit· Sed illa sanctis=
sima chorea nō vadit ad smistrā sicut chorea mundi· q2 non pergit
ad smistram inferni· sed ad dexterā dei · Prouer· iiij· c· Uias que a
dextris sunt nouit dn̄s· i· approbat· que aūt a smistris sunt peruerse
sunt· In hac chorea fit cant9 mirabilis ꝛ a xp̄o inchoante ꝛ a quoli
bet ordine sanctoꝝ smgillatim p̄sequente ꝛ respōdente· Primo
xp̄s cantat sue dulcissime matri illō Johā· ij· dicēs Quid mihi ꝛ ti=
bi est mulier· i· mihi est diuinitas ꝛ humanitas· tibi est virginitas
ꝛ fecunditas· mihi sublimitas· tibi humilitas· nūc mihi claritas· tibi
iocunditas· mihi sanctoꝝ societas· tibi eorum festiuitas Ad hoc be
ata virgo respondet dulcissimā cantilenam· Luce· j· dicens Magni=
ficat aīa mea dominū ꝛc· Secundo cantat xp̄us angelis illō psal·
Benedicite domino om̄es angeli eius· potentes virtute· facientes
verbum illius ad audiendam vocem sermonum eius · Benedicite
domino omnes virtutes eius ministri ei9 qui facitis volūtatem ei9

Ad hoc respondent angeli dulcissimaz cantilenam Apoc·vij·dicēs Benedictio ⁊ claritas ⁊ sapientia ⁊ gratiarūactio honor ⁊ virt⁹ et fortitudo deo nostro in secula seclorz·i·tibi xp̄e splēdor patris sit benedictio in incarnatōe·claritas in natiuitate ⁊ aparitōe·sapientia in predicatōe·grarumactio in redemptōe·morte ⁊ passione·honor ī resurrectōe·virtus in ascensione·fortitudo in iudicij assumatōe Tercio cantat xp̄s patriarchis cantilenā quā cantauit Moysy in visione rubi Exo·iij·dicēs Deus abraham·de⁹ ysaac·de⁹ iacob ·de⁹ patrum vestrorz misit me ad vos Hoc nomē est mihi in eternū· ⁊ hoc memoriale meū ī generatōes sempiternas Ad hoc respondent patriarche cātilenā dulcissimā Apoca·vij·dicēs Sal⁹ deo nostro qui sedet sup thronū ⁊ agnum Quarto cantat xp̄s ꝓphetis cantilenā deuotissimā Exo·xix·di·Vosp̄i vidistis que fecerim egiptijs quomodo portauerim vos sup alas aquilarz Vos eritis mihi regnum sacerdotale·⁊ gens sancta Ad hoc rn̄dent ꝓphete illō Apoc·v·Dignus es dn̄e accipe librum ⁊ soluere septē signacula ei⁹ qm̄ occisus es ⁊ redemisti nos in sanguine tuo ⁊ fecisti nos deo nostro regnuz ⁊ sacerdotes Quinto cantat xp̄s apostolis suauissimā cantilenam Luce·xxij·dicēs Vos estis qui pmansistis mecū in temptatōmbus meis Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater me⁹ regnuz vt edatis ⁊ bibatis sup mensaz meā in regno meo·⁊ sedeatis super thronos iudicātes duodecim tribus israhel Ad hoc respōdēt apostoli illō Joh·vj·dicētes Dn̄e ad quē ibim⁹·ꝓba vite eterne habes ⁊ nos credim⁹ ⁊ cognouim⁹ quia tu es xp̄s filij⁹ dei Sexto cantat xp̄s martiribus cantilenā dulcissimā Mat·v·dicēs Beati qui psecutōz patiunt ꝓpter iusticiā qm̄ ipōrum est regnū celorz Ad hoc respōdent martires illō·ij·thimo·ij·dicens Et si mortui sum⁹ ⁊ cōuiuem⁹ sustinuim⁹ ⁊ regnabim⁹ Septimo cātat xp̄s pontificib⁹ cantilenam amenissimā·j·Petri·ij·dicit Vos estis gen⁹ electū ·regale sacerdotiū·gens sancta ꝓp̄lus acquisitōis·i·gen⁹ electū p eternam predestinatōz·regale sacerdotiū p subditorum ꝓtectionē·gens sancta p virtutū pfectionem·ꝓp̄lus acquisitionis per exemplorz edificatōz·Ad hoc rn̄dent pontifices illō psal·dicētes Trāsiuim⁹ per ignem·s·aduersitatis·⁊ aquā·s· psperitatis·⁊ eduxisti nos in refrigeriū·s·eterne felicitatis Octauo cātat xp̄s doctoribus cantilenā iocundissimaz Math·v·dicēs·Vos estis sal terre· vos estis lux mūdi·s·p condimentū sacrorz eloquiorz in expōne fidelissima Ad hoc rn̄dent doctores illō p̄s·dicētes Sicut audiuim⁹ sic vidim⁹ ī ciuitate dn̄i virtutū·ī ciuitate dei nr̄i Nono cātat xp̄s anachoritis religiosis·⁊ mōachis dicēs illō Math·xj·Veite ad me om̄s q̄ laboratis ⁊ honorati estis ⁊ ego reficiā vos·s·plenitudīe celestiū gaudiorz

Ad hec respondent predicti illud psal. Hic est dñs deus noster ī eternum ⁊ in seculum seculi ipe reget nos in secula. Decimo cantat xps virginibus cantilenā iocundissimā Sap. vj. dicit O q̄ pulchra est casta generatio cum claritate. nā virgines hnt claritatez in corruptionis. vidue claritatem deuotōis. diuges claritatē successionis ⁊ oms piter hnt claritatem odorifere fame ⁊ bone opinionis. Ad hoc respondēt virgines ⁊ continentes illud Canti. j. Oleū effusum nomen tuū ideo adolescentule dilexerunt te nimis. Undecimo cantat xps oibus electis cātilenam iocūdissimam Math. xxv. dicens Uenite bñdicti patris mei. s. p gre adoptionē possidete regnū quod vobis patum est ab origine mundi scz p eternalez predestinationem Ad hoc rndent electi. j. Thi. j. Regi seculoz immortali. invisibili soli deo ⁊ honor ⁊ gloria in secula seculoz Amen Isti sunt imi de quibus Psal. dicit Imn? ommibus sanctis ei? vt patuit.

Septimo ipoz est regnum celoz Magnificatiue. Sciendū q̄ sancti in gloria otinue laudant deum ⁊ in resurrectōe dabit lingua ad ipsum laudandum Ecc. li. Dedit mihi dñs linguā mercedē meā ⁊ in ipsa laudabo eum. Et Isai. xliiij. ppt̄m istum formaui mihi laudem meā narrabit. Unde quantum ad istud offitium credit q̄ ibi lingua remanebit Remigi? dicit q̄ tūc omnis lingua cessabit. ⁊ sola lingua hebrea que fuit lingua Ade remanebit Augu. li. xxij. de ciui. dei dicit Uacabim? ⁊ videbim?. videbim? ⁊ amabim?. amabimus ⁊ laudabim?. Ipse de? erit finis desideriox nostrox qui sine fine videbit. sine fastidio amabit. sine fatigatōne laudabit. hec ille vnde psal. invitat oms sanctos ad laudandū deum dicens Laudate dñm de celis laudate eum in excelsis Primo ad angelos dicit Laudate eum oms angeli ei? ⁊c. Scdo ad pr̄iarchas dicit Laudate eum sol ⁊ luna laudate eū oms stelle ⁊ lumē patet de Joseph dicente Gen. xxxvij. c. Uidi solem ⁊ lunā. ⁊ stellas. xj. adorare me. Qui oms fuerūt patriarche. Insup abrahe dictuz est Numera stellas celi si potes sic erit semen tuū Gen. xv. c. Tercio ad pphetas dicit Laudate eum celi celoz ⁊ aque omes que sup celos sunt laudent nomen dñi. pphete em̄ sua cogmitōe penetrauerūt celos ⁊ pueuerunt vsqz ad celū trinitatis quoz pphetie fuerunt nobis obscure psal. tenebrosa aqua in nubibus aeris. i. obscura intelligētia in pphetis Quarto ad apl'os dicit Ipse dixit ⁊ facta sunt. i. apl'os elegit ⁊ facti sunt doctores gentium. Ipe mandauit. s. vt irent in vniversum mundum predicaturi Mar. vl. Et creata sunt. s. p spūssancti missionē. psal. Emitte spm̄ tuum ⁊ creabunt ⁊c. Quinto ad euangelistas dicit Statuit ea in eternum ⁊ in seculum seculi. i. ea que continent in euangelio Apoca. xiiij. Uidi alterum angelū volantem per

medium celum habentem euangelium eternum vt euangelisaret se dentibus sup terrā ꝛc. preceptū posuit ꝛ non ꝑteribit. i. celum ꝛ terra transibunt. verba autem euangelij non transibunt. Luce. xxj.

Sexto ad martires dicit Laudate dñm de terra. i. qui passi estis martiriū in corpe formato de terra Math. x. cap. Nolite timere eos qui occidūt corp9. diacones. ꝛ oms abissi. scz. vicistis ꝛ superastis.

Septimo ad confessores dicit Ignis grādo nix glacies spūs procellaꝝ. que facūt verbuz ei9. Nā confessores qui obseruant verba legis dei Ecc. xliiij. ca. Nō est inuent9 similis illi qui cōseruaret legē excelsi ꝛc. sunt ignis ex puritate ꝛ subtilitate scientie. grādo diuitias ꝛ voluptates seculi aprimēdo nix ꝛ honestate conuersationis. glacies ex mortificatōe carnis. spirit9 procellarum. i. tempestas ex mortificatōe vitiorum Octauo ad doctores dicit montes ꝛ oms colles ligna fructifera ꝛ oms cedri Nā doctores fideli sacre scripture. ex pore. sunt mōtes in sensu lrali colles i sensu morali. ligna fructifera in sensu allegorico. cedri in sensu anagogico Nono ad Anachoritas dicit Bestie et vniuersa pecora serpētes ꝛ volucres pennate. i. vos Anachorite qui vicistis bestias. i. mot9 bestiales carnis ꝛ vniuersa pecora. i. temptamēta mūdi. serpētes. i. temptatōes dijaboli. qui velut volucres per celestē conuersatōz. pennate p simplicitatē mētis pſal. Quis dabit mihi pēnas sicut colūbe. et volabo ꝛ requiescā laudate deū Decimo ad religiosos ꝛ monachos dicit Reges terre ꝛ omes ꝓpli principes ꝛ oms iudices terre. i. vos qui instruxistis in lege dei sapiētes ꝛ potētes mōi. s. reges. ꝓpl'os. principes ꝛ iudices vestris sermonibus. exhortatōnibus. sanctitate vite. ꝛ bonis moribus laudate cū ill' dñm Undecimo dicit ad ꝑgines Juuenes ꝛ ꝑgines laudēt nomē dñi. q2 virginitatē suā deo deuouerūt. Duodecimo ad viduas dicit Senes laudēt nomē dñi. i. qui sunt in statu viduitatis. ꝛc. Tredecimo dicit ad coniugatas Cum iuniorib9 scz viris coniugate. laudēt nomē dñi Decimoquarto ad oēs electos precipue penitētes dicit Cōfessio ei9 sup celū ꝛ terram. ideo exaltauit cornu populi sui. q2 penitētia celū penetrat. ꝛ terrā pedibus conculcat Quia vero sancti hac die laudāt deum. ideo ꝛ nos ipm i sanctis suis laudare debem9 pſal. Laudate dñm in sanctis ei9. ꝛ hoc scōm oms ordines sanctoꝝ Primo debem9 laudare btām virginem. ideo dicit Laudate eum in firmamēto virtutis ei9. nam firmamentum virtutis scz fidei fuit beata virgo q2 ceteris titubantibus hora passionis xpi. ipa sola pmansit firma in virtute fidei Ezech. j. Firmamentū qō erat imminēs capiti animalium. i. xpo capiti apl'orum quasi aspect9 lapidis saphiri per firmitatē fidei ipam honoramus Peccatores nō celebrāt festū btē ꝑginis hodie. sed Astaroth

qui ĩterp̃tat exprobrato q̃ vacãt diuiationibus ⁊ magicis artibus
Secundo debem⁹ laudare ãgelos. iõ dicit Laudate eũ i virtuti bus ei⁹. i. p gloria ãgelicis spiritibus data p humilitatem em̃ ipos honoram⁹. Ecc̃. i. j. Magna potẽtia dei soli⁹ ⁊ ab humilibus honoratur Peccatores nõ celebrãt festũ angelo⁹ sz luciferi p superbiam Job. xl. Ipe est rex sup oms filios supbie Tercõ debem⁹ laudare pr̃iarchas ideo dicit. Laudate eũ ſm multitudinẽ magnitudinis ei⁹. i. p gloria pr̃iarchis collata i quibus relucet magnitudo ⁊ multitudo diuine boitatis ex quib⁹ ort⁹ est xp̃us quos de limbo eduxit ⁊ ad celum deduxi Gal. iij. Abrahe dicte sunt pmissiones. ⁊c. zach. ix. Tu quoq; i sanguine testamẽti tui eduxisti vinctos de lacu. psal. Ascẽdens i altũ captiuã duxit captiuitatẽ p misericordiã ipos honoram⁹ Hebr̃. vl. Hospitalitatis nolite obliuisci. p hãc em̃ quidem placuerũt deo Peccatores nõ celebrãt festũ pr̃iarcharum sz mãmone p auaritiam Math. xvj. nõ potestis deo seruire ⁊ mammone.
Quarto debem⁹ laudare pphetas. iõ dicit Laudate eũ in sono tube. i. p gloria pphetis collata qui fuerũt tube dei Isa. lviij. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocẽ tuã p contẽptum mundi ipos honoram⁹. Hebre. xj. Circuierũt in melotis ĩ pellibus caprinis egẽtes angustiati. afflicti. Pctõres nõ clebrãt festũ pphetaruz sz beelphegor qui ĩterp̃tat vestit⁹ sicut vana gl'osi Ecc̃. xj In vestitu ne vane glorieris vnq̃ Quĩto debem⁹ laudare apl'os. iõ dicit. Laudate eum i psalterio. i. p gl'a apl'is collata qui fuerũt psalteriũ decẽ cordarum. i. p̃ceptor⁹ dei q̃ p̃dicauerũt i vniuerso mundo. psal. In psalterio. x. cordarum psallite illi cãtate ei cãticũ nouũ. s. ĩcarnatõis. passionis. resurrectõis xp̃i p zelũ salutis fr̃ne ipos honoram⁹ Mat. vj. Diligite inimicos vr̃os Pctõres nõ celebrãt festũ apl'or⁹ sz beelcebub qui ẽ de⁹ muscarũ sicut detractores Mat. x. Si p̃remfamilias beelcebub vocauerũt quãtomagis domesticos ei⁹ Sexto debem⁹ laudare sctõs innocẽtes. iõ dicit Laudate eũ i cithara. i. p gl'a sanctis innocẽtibus collata Cithara em̃ dulciter sonat. sed quid dulcius q̃ innocenter viuere Apoca. xiiij. Vocẽ quã audiui sicut citharedorum citharizãtiuz ĩ citharis suis p innocẽtiaz ipos honoram⁹ psal. Innocẽtes ⁊ recti adheserũt mihi. Pctõres nõ celebrãt festũ innocentũ sz astartes qui ĩterp̃tat plasmatõis supfluitas sicut obstinati Septimo debem⁹ laudare martires. iõ dicit Laudate eũ i timpano qui sicut timpana fuerunt extensi martirio ⁊ in pellibus pcussi resonabãt fidẽ xp̃i Hier̃. xxxj. vgo isr'l adhuc coronaberis tĩpanis tuis p patiãz ipos honoram⁹ vñ dr̃ Nõ murmur r̃sonat. ñ q̃ri. sz corta. m. bñ cõs. dser. patiãz Pctõres ñ celebrãt festũ martirũ sz martir dei belli p iracũdiã Jaco. iiij. litigatis ⁊ belligeratis. s. duellis ⁊

ludis vacando. Octauo debem⁹ laudare pōtifices. iō dicit ꝛ cho ro Etiam religiosos. ideo dicit. Laudate eū in cordis. Insup docto res. iō dicit Et organo qui suis doctrinis suaues melodias deve= runt. per abstinentiā ipos honoram⁹. ij. Corinth. vj. In fame et si= ti. in ieiunijs multis. Peccatores celebrāt festū baal qui interptat deuoratio sicut gulosi. phil. iij. quoꝝ de⁹ venter est Nono debe= mus laudare virgines. ideo dicit Laudate eū in cimbalis bñ sonan tibus Etiā totum collegiū electoꝝ ideo dicit Laudate eum ī cimba lis iubilatōnis p contmētiam ꝛ puritatez ipos honoram⁹. ī. thessal. iiij. Sciat vnusquisqz vām vas suū possidere in sanctificatōe ꝛ ho= nore Peccatores celebrāt festū asmodei. sicut voluptatem sectātes Sap. ij. nullum peccatū sit ꝙ nō ptranseat luxuria nostra. Cōcludit ergo dicit Omnis spūs tam celestis ꝙ terrestris laudet dominum Amen.

Incipiunt sermones de sanctis in festo Ommium sanctorum.

Erces vestra copiosa est in celo. Math. v. c. ꝛ in euāgelio ꝛc. beat⁹ Greg. in omt. de distinctōe nouē ordinū angelo rum dicit sic. Distincte cōuersatōes hoīm. singuloꝝ ordi num angeloꝝ dignitatibus cōgruūt ꝛ in eorum sortez vt ordinem p conuersatōis similitudinē deputant. hec ille. sup quo mo ueo talem questionem Utrū electos assumi ad ordines spūum bea= torum sic cōueniat. vt decimū ordinem pom seorsum nō deceat. Ad istam questionē respōdent quatuor doctores noui testamēti Pri= mus est beat⁹ Aug⁹. in Encheridion. ꝛ allegat a mgro smarum li. ij. di. ix. c. x. dicit sic Supna hierlm mater nra dei ciuitas nulla cui um suoꝝ numerositate fraudabit. aut vberiori copia fortasse regna bit Neqz em̄ numerum aut sanctorum hoīm. aut imundoꝝ demonū nouim⁹ in quoꝝ locū succedētes filij catholice mris que sterilis ap parebat in terris in ea pace de qua illi ceciderūt sme vllo tpis ter= mino pmanebūt. Sed illorū ciuium numer⁹. siue qui est. siue qui fu it. siue qui futur⁹ est in cōtemplatōe ei⁹ artificis est qui vocat ea q̄ nō sunt tanq̄ ea que sunt. hec ille Secund⁹ est beat⁹ Greg. vt al legat a mgro. eadē dis. c. ix. dicit sic Supna illa ciuitas ex angelis ꝛ hoībus cōstat ad quā credim⁹ huāi generis tm̄ ascēdere quan= tos illic cōtigit angelos remānsisse sicut scriptū est. statuit numeros pploꝝ iuxta numerū filiorū dei. hec ille. Terci⁹ est mgr̄ smarum eadem dis. c. viij. dicēs sic Apparet de hoībus nō esse formāduz de cmū ordinē tanq̄ nouē smt angeloꝝ. ꝛ decim⁹ hominum. sz homi nes pro qualitate meritorum. statuendos in ordinibus angelorum.

Q; ergo legitur decimus ordo complend; de hominibus Luce+xv sup illud+Aut que mulier habens dragmas decē ⁊c+ex tali sensu di ctus accipi ꝑt+ quia de hominibus restaurabit qđ in angelis lapsus est+de quibus tot corruerūt vnde posset fieri decim; ordo ꝓpter qđ dicit apostol; Restaurari oīa in xp̄o que in celo sunt ⁊ que in terris Quia ꝑ xp̄m redemptū est gen; humanū de quo fit repatio ruine angelice+tñ non min; saluaret homo+etiā si angel; nō cecidissz+hec magister Quart; est origenes sup li+numeroz omel+xix+ dicit sic Agunt angeli die festū+letātes sup his qui refugiētes cōsortia demonū ꝑ exercitia virtutum angelicis festinant sociari cōsortijs+ hec ille Sicut autez diuersa sunt merita sanctoz+ sic diuerse sunt vie ⁊ porte quibus intrāt in illā ciuitatem dei+vñ Johā+Apoca+xxj+ca+ dicit sic+Ostendit mihi angel; ciuitatem sanctā ihrlm descendentē de celo habentē claritatē dei+⁊ habebat murū magnum ⁊ altū+hñs portas duodecim+ab oriente porte tres+ab occasu porte tres+a meri die porte tres+ab aquilone porte tres ⁊c+ Qui em̄ intrauerūt in hāc ciuitatem per viā que respicit ad orientez+nō fuerūt assumpti ad or dines angeloz+sed exaltati fuerunt sup eos+eo ꝙ maior gloria eis debebat+ Per primā portam intrauit xp̄s Echechi+xliij+ca+ Ecce gloria dei israhel ingrediebat ꝑ viam orientalem+⁊ mgr̄ vlti+c+Do min; quidem ihūs assumpt; est in celum ⁊ sedet a dextris dei+ Per secundam portam intrauit spūssanctus postq̄ descendit super apostolos in linguis igneis Ezech+xliij+cap+Maiestas dñi ingressa est templū per viam porte que respiciebat ad orientē+ Per terciā portam intrauit virgo beata Ezech+xliiij+c+Cōuerti me ad viā porte sanctuarij exterioris que respiciebat ad orientem ⁊ erat clausa+ꝑ hanc introiuit virgo beata que fuit clausa per virginitatem in conceptōe xp̄i+ Ideo cātat sancta mater ecclesia Exaltata est sancta dei genitrix sup choros angeloz ad celestia regna+si aūt querat modo exaltatōis ei; ptz ꝑ illud qđ dicit de ea+ Elegit eam de; ⁊ p̄elegit eam+Et habitare eā facit in tabernaculo suo+ in cui; figurā dicitur iij+Regū+ij+ca+Surrexitqz rex in occursum ei;+⁊ sedit ipa sup thronum regis+ceteri aūt electi+assumunt ad ordines sanctoz angelorū sicuc dicit xp̄s Math+xxij+ca+Erunt hoies sicut angeli dei ī celo ꝓp terea dicūt verba ꝓposita Merces vestra copiosa est in celo+ Sunt aūt nouem ordines angelorum vt declarat mgr̄ setentiarū li+ij+dis+ ix+c+j+dicens sic Nouez esse ordines angeloz scriptura ꝑmulgat+s+ angelos+archangelos+principat;+ptātes+virtutes+dñationes+thro nos+cherubin atqz seraphin+⁊ inueniunt in istis ordinibus tria terna esse+⁊ ī singulis tres ordines vt trinitatis similitudo ī eis insmu etur impressa+vndz Dion̄+tres ordines angeloz esse tradit+ trinos

in singulis ponens Sunt enim tres superiores·tres medij· tres in
feriores Supiores seraphim cherubim thrони Medij dñatōs princi
patus ptātes· Jnferiores·virtutes archangeli angeli·hec magister
Ad istos assumunt̄ nouē ordines hoim electoꝝ Un̄ sciendū ꝙ de
quolibet ordīe angelorꝝ multi ceciderūt sicut declarat mgr̄ Sñiaꝝ
vbi supra·c·vj·dicit sic·ꝙ ita distincti fuerint a primordio sue dditi
onis isti ordines·vī testimonio auctoritatis insinuari que tradit de
singulis ordinibus aliquos cecidisse De ordine nanqꝫ supiori luci
fer ille cecidit quo nullꝰ dignior dditꝰ est Aplus etiā principatus
ꝛ ptātes tenebrarum nominat ·oñdens de ordinibus illis cecidisse·
qui cū in malis mīsteriū exercent nō tn̄ penitꝰ noibus ordinū suorū
priuati sunt·hec magister Et intelligit ꝙ a principio creatōis isti or
dines fuerūt distincti nō donis sed datis·i·nō gratuitis sed natura
libus·priꝰ ergo fuerūt distincti naturalibus postea gratuitis ꝺm il
lud Math·xxv·c·Dedit vnicuiqꝫ ꝺm ꝓpriam facultatē·Jn locū isto
rum cadentiū successerūt hoīes electi ꝛ isti sunt mansiones de qui
bus dicit xp̄s Joh·xiiij·c·Jn domo pr̄is mei māsiones multe sunt·
sup quo dicit Greg·li·iiij·dialogoꝝ sic·Jn domo pr̄is mei mansio
nes multe sunt ·Si em̄ dispar retributō in illa beatitudine eterna n̄
esset vnā potiꝰ māsionem ꝙ multas Saluator appellaret Multe er
go māsiones sunt in quibus ꝛ distincti beatoꝝ ordines ꝓpter meri
toꝝ dsortium dmuniter letent̄·ꝛ tn̄ vnū denariū oīs laborantes ac
cipiunt qui in multis māsionibus distinguunt̄·qꝛ ꝛ vna est beatitu
do quā illic pcipiūt ꝛ disp r̄tributōis qualitas quā p merita diuer
sa sortiunt̄ hec ille·Cū ergo nouem sint ordines angelorꝝ Ideo no
uē sunt ordīes hoīm electoꝝ qui ad illos assumpti sunt quos̄ pordi
nem videam? Primꝰ est ordo seraphin qui īterp̄tāt̄ ardētes·de
quibus dicit Greg·in omī·de distinctōe·ix·ordinū sic·Seraphim ar
dētes vl incendētes vocant̄ que qꝛ ita deo diūcta sunt vt inter hec
ꝛ deū nulli alij spūs intersint ꝛ tātomagis ardēt quāto hūc vicinꝰ
vidēt·hec ille·Ab isto ordine cecidit Lucifer· vñ mgr̄ sñiarus li·ij·
dis·vj·c·j·dicit sic·De maioribus quidē corruerūt inter quos vnus
fuit lucifer omnibus alijs cadētibus excellētior· nec inter stātes ali
quis eo fuit dignior sicut testimonijs auctoritatū mōstrat̄ vñ Jsido
rus Qūo cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris ꝛc·qui nō vnꝰ
ordo sed vnꝰ spūs accipiendꝰ est·qui teste Jsidoro Postq̄ creatꝰ
est eminentiā nature pfunditatē scientie sue ppendēs in suū creato
rem supbiuit in tm̄ ꝙ se deo equare voluit·vñ Jsa·dī·c·xiiij·Jn ce
lum dscendā·i·ad dei equalitatem sup astra celi·i·sup oīs angelos
exaltabo soliū meū ꝛ ero similis altissimo Similis quidez deo esse
voluit nō p imitatōz iusticie sed p equalitatē potētie· hec magister

Jn locum luciferi succeſſit ordo patriarchārum de quibus Grego⁹ vbi ſ⁹ dicit ſic⁹ Sūt nōnulli qui ſupne ꝺtemplatōis amore accenſi in ſolo ꝺitoris ſui deſiderio hanelāt⁹ mīl iā in hoc mūdo cupiunt ſolo eternitatis amore paſcunt⁹ terrena quoqz abiciūt cūcta tpalia mēte tranſcendūt amāt ꝛ ardēt⁹ atqz in ipo ſuo amore requieſcūt amando ardent⁹ ꝛ quos verbo tangūt⁹ ardere ꝓtim⁹ ī dei amore faciūt⁹ quid ergo iſtos miſi Seraphim dixerim quoꝝ corp⁹ in igne ꝺuerſum lucet ꝛ vrit⁹ hec ille Tali nempe caritate accēſi erāt patriarche vnde Auguſti li de laudibus caritatis dicit ſic⁹ Jn caritate pauper eſt di ues ⁹ ſme caritate oīs diuel eſt paup⁹ Hec in aduerſitatibus tollerat in ꝓſperitatibus tempat⁹ in duris paſſionibus fortis eſt⁹ ī bonis opi bus hilaris eſt⁹ in tpalibus ditiſſima⁹ inter bonos frēs letiſſima ⁹ in⁼ ter falſos patientiſſima⁹ in Abel ꝓ ſacrifciū leta⁹ in Noe ꝓ diluuiuz ſecura⁹ in Abrahe peregrinatōe fideliſſima⁹ in Jſaac imolatōe obe⁼ diētiſſima⁹ in Jacob perſecutōe mitiſſima⁹ in Joſeph vēditōe patiē⁼ tiſſima⁹ hec ille⁹ Conabaꝯ aūt lucifer extīguere hāc caritatē in prī⁼ archis accendēdo mētis cupiditatē vt patet de Cayn ꝛ Eſau⁹ ꝛ de paſtoribus Abrahe ꝛ Loth⁹ vt dicit Beñ⁹ xiij⁹ c⁹ Propterea dicit⁹ j⁹ Thi⁹ vl⁹ c⁹ Qui volūt diuites fieri incidūt in temptatōz ꝛ in laqueuz dyaboli ꝛ in deſideria multa que mergūt hoīem in interitū ꝛ ꝑditi onē⁹ Ut aūt poſſēt ſe defendere a laqueis luciferi⁹ habuerūt vnā ſoci am⁹ ſ⁹ dñaz Jnnocentiā de qua dicit pſal⁹ Nō priuabit boīs eos qui ambulāt in innocentia⁹ Et iterū Perambulā in innocētia cordis mei in medio dom⁹ mee ꝓpter hāc dixit Abrahaz ꝛ loth⁹ Ne queſo ſit iurgium inter me ꝛ te⁹ Frēs em̄ ſum⁹ Beñ⁹ xiij⁹ c⁹ ꝛ de iacob dicitur Beñ⁹ xxv⁹ c⁹ Porro jacob erat vir ſimplex ꝛ habitabat in tabernacul' Jnduebant aūt veſtimentis aureis dilectōis dei ꝛ ꝓximi⁹ iuxta il⁼ lud Job⁹ xl⁹ c⁹ Circumda tibi decorē in ſublime erigere⁹ eſto glorio ſus ⁹ ꝛ ſpecioſis induere veſtimentis⁹ Cū hijs veſtimētis aſcendunt patriarche ad domū dñi ꝓ portā que reſpicit ad meridiē⁹ iuxta illō Apoca⁹ xxj⁹ c⁹ A meridie porte tres⁹ ꝓ primā portā intrant pīarche Nā ſol in meridie ardet Et⁹qz pīarche ardebāt caritate ⁹ iuxta illō Math⁹ xij⁹ c⁹ Jgnem veni mittere in terrā ꝛ quid volo niſi vt arde⁼ at⁹ ideo intrauerūt regnū celoꝝ ꝓ hāc portā⁹ Uenientes aūt ad pe⁼ des ſanctiſſime trinitatis⁹ cātauerūt illō pſal⁹ Bñdicat nos deꝰ deꝰ noſter bñdicat nos deꝰ⁹ ꝛ metuāt eū oīs fines terre⁹ Quos gratiſ⁼ ſime acceptauit ꝛ coronauit eoſ corona diuitiaꝝ celeſtiū que ē apud ipſam⁹ iuxta illud ꝓuer⁹ viij⁹ c⁹ Mecum ſunt diuitie ꝛ gloria De hac corona dicit ꝓuerb⁹ xiiij⁹ c⁹ Corona ſapientū diuitie Sic aūt corona tos deputauit oratorio in quo ſtant ſeraphīn laudantes deū ꝺtinue iuxta illud Jſa⁹ vj⁹ c⁹ Uidi dominum ſedentem ſup ſolium excelſum

et eleuatum ⁊ plena erat dom⁹ a maiestate eius ⁊ ea que sub ipso erant implebāt templū Seraphin stabāt sup illud sex ale vni ⁊ sex ale alteri Et clamabāt alter ad alterū Sanct⁹ sanct⁹ sanctus dns deus exercituū plena est oīs terra gloria ei⁹ In eodē oratorio stāt patriarche cantātes illud psal Beati qui habitāt in domo tua dñe in secula seculoꝝ laudabunt te Habuerūt aūt istā māsionē p feudū obseruantes fidelitatē ⁊ obedīam deo vt declarat Paul⁹ hebre xj c Tūc dña pauptas assecurauit eos de sua gloria dicēs Beati pauperes spū qm ipoꝝ est regnū celoꝝ Sup quo August li de verbis dñi dicit sic Hij sunt paupes spū qui quando faciunt aliquid bonī deū laudāt Et hugo li de claustro aie dicit sic Paupes spū sūt qui licet affluāt diuitijs corda tn nolunt apponere Et sic patet primus

Secund⁹ ordo est cherubin qui interptātur plenitudo sciētie de quibus dicit Greg ī omel vbi s Sublimiora illa agmina ideo cherubin vocata sunt quia tanto perfectiori scientia plena sunt quanto claritatem dei vicinī⁹ contemplant vt scōm creature motum eo plene omnia sciāt quo visioni conditoris sup meritū dignitatis appropinquant Ab isto ordine cecidit Sathan de quo dicit Luce x cap Videbā sathā quasi fulgur de celo cadētē Et assimilat fulguri ppter luminositatem quia in eo vigebat lumen intellect⁹ quod est obscuratum in casu ei⁹ In locum sathan successit ordo ppetarum ppter lumen diuinarū reuelatōnum eis factarum vnde Greg in omil vbi supra dicit sic Quia vero cherubin plenitudo scientie dicit ⁊ Paulo docente didicim⁹ quia plenitudo legis est dilectio ⁊ caritas oēs qui dei ac primi caritate ceteris ampli⁹ plem sunt meritoꝝ suoruꝝ sortē iter cherubin numeros pceperunt hec ille Hij autem fuerunt ppete qui dicunt illud j Corinth iij c Nobis autē reuelauit deus per spm̄sanctum suum que em̄ sunt dei nemo nouit msi spiritus dei Et iij De j ca Nō enim voluntate humana allata est aliquādo prophetia sed spiritusancto īspirati locuti sunt sancti dei hoīes Conabat aūt sathan extinguere hāc sapiam in ppetis puertendo locutionis veritatē ⁊ hec est temptatō fraudulētie Act v ca Anania cur temptauit sathanas cor tuum mentiri te spiritui sancto ideo sathan dicit illud iij Regū xxiij c Ero spūs mēdax in ore oīum ppetarum At aūt possent se defendere a laqueis sathan habuerūt vnā sociam scz dominam prudentiam de qua puer ix ca dicit Relinquite infantiam ⁊ viuite ⁊ ambulate per viam prudentie Quibus ipa dicit illud Eccī ij ca Qui timetis dominum diligite illum ⁊ illuminabunt corda vestra Induebant autē vestimentis lucidissimis sapie Rom xiij capi Induamur arma lucis sicut in die honeste ambulem⁹ Et psal Decorem induisti amictus lumine sicut vestimento Cum his

vestimentis ascendunt ꝓphete ad domuz domini. Per secundā por
tam que est ad meridiem quoniā sol in meridie maxime lucet. Et qz
ꝓphete lucebant lumine sapientie. Phil. ij. c. Inter quos lucetis si=
cut luminaria in mundo. verbū vite continētes ad gloriā in die ver
bi Ideo intrauerūt regnum celoꝝ per hanc portam Uementes aūt
ad pedes sanctissime trinitatis. cantauerūt illud psal. Deus misere
atur nostri z benedicat nobis. illuminet vultum suū sup nos z mise
reat nostri Quos gratissime acceptauit z coronauit eos corona pre
ciosa. de q̄ dicit Ecc̄. xxv. c. Corona senū mꝫta peritia. z gloria illoꝝ
timor dei Sic aūt coronatos deputauit cācellarie Sūt em̄ tanq̄ cā
cellarij curie celestis. psal. Lingua mea calamꝰ scribe velociter scri-
bentis Cantantes illud psal. Beatꝰ homo quē tu erudieris domīe
z de lege tua docueris eum. Habuerunt autem istam mansionez ꝑ
edificatōez. j. Corinth. iij. c. Superedificat sup fundamentū hoc au
rum argentum lapides preciosos Tunc domina Mansueta assecura
uit ꝓphetas de sua gloria dicens. Beati mites quoniā ipi posside
bunt terram. De qua augustꝰ. li. ij. de doctrina xp̄iana dicit sic. Mi
tescere est non contra dicere diuine scripture. siue intelligere si ali-
qua vitia nostra pcutit. siue nō intelligere quasi nos melꝰ z breuiꝰ
sapere z ꝓcipere possemus. hec ille. Et sic patet secundꝰ. Terciꝰ
ordo est Thronoꝝ in quibus sedet deus ad iudicium exequendum
vnde Grego. in omꝫ. vbi supra dicit sic Throni quoqz illa agmina
sunt vocata quibus ad exercendū iuditium semp omnipotens deus
presidet Ab isto ordine cecidit Belial qui interpretaꝫ absqz iugo.
vel absqz domino de quo dicit. ij. Corinth. vj. c. Que conuentio xp̄i
ad Belial quasi dicat nulla qm̄ om̄e iudicium dedit pater filio Jo
han. vj. c. Sed tale iudiciū fugit Belial. quia est priuatio sui princi-
patus. In locum Belial successit ordo apostoloꝝ de quibus dicitur
Math. xix. c. Cuz sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sede
bitis z vos sup sedes duodecim iudicātes duodecim tribꝰ israhel.
vnde Gre. in omꝫ. vbi ꝫ dicit sic. Sūt nōnulli q̄ dū sibimetipis vigi
lanti cura dñanꝫ. dū se sollicita intentōne discutiūt diuino timori sp
inherēt. hoc in munere virtutis accipiūt vt iudicare recte alios pos
sint quoꝝ pfecto mentibus dum diuina contemplatio presto est. in
hijs velut in throno suo dominus presidens. alioꝝ facta examinat.
et cuncta mirabiliter de sua sede dispensat Quid ergo isti insi thro
ni conditoris sunt. hec ille Conabaꝫ autē Belial extinguere recti
tudinem iuditij in apostolis. extinguendo fidei claritatem. quoniam
vt dicitur. j. Petri. iij. capitu. Aduersarius vester diabolus. tanq̄
leo rugiens circuit querēs quem deuoret cui resistite fortes in fide
Et Apoca. j. capitu. Esto fidelis vsqz ad mortē Cōtra illā tēptatōez

sollicitus erat Paul⁹ j Thessal iiij capi dicens Misi ad cognoscendam fidem vestram ne forte temptauerit vos is qui temptat & inanis fiat labor vester. Ut autem possent se defendere a laqueis Belial habuerūt vnam sociam scz dominam veritatem dicentes illud puerbi viij cap Veritatem meditabit guttur meum. Et labia mea detestabunt impium Induebant autem vestimentis iusticie iuxta illud Job xxix capi Justicia indutus sum & vestiuit me sicut vestimentum & diademate iudicio meo Et Isaie lxj capit. Induit me dom⁹ vestimento salutis & indumento iusticie circūdedit me.

Cum his vestimentis ascendunt apostoli ad domū domini per terciam portam ad meridiem Nam sol in meridie est in medio celi & apostoli fuerūt in ecclesia dei sicut sol in medio celi Math v cap Vos estis lux mundi Uenientes aūt ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Apoca vij capi Salus deo nostro qui sedet sup thronum & agno Quos gratissime acceptauit & coronauit eos corona aurea de qua dicit puer xvj ca Corona dignitatis senect⁹ que in vijs iusticie repitur Sic autē coronatos deputauit consistorio vbi cause audiunt & sententie diffiniunt Sapiē iij ca. Fulgebunt iusti & tanq̄ scintille in arundineto discurrent iudicabunt natōnes & dominabunt populis Habuerunt autem istam mansionem p emptōnem Math xix capi Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te Quid ergo erit nobis Jesus autem dixit Centuplum accipietis & vitam eternam possidebitis Tunc apostoli cantauerunt illud psal Beati qui custodiunt iudicium & faciunt iusticiam in omni tempore Statimq̄ domina liberalis assecurauit eos de sua gloria dicens Beati qui esuriunt & sitiunt iusticiam quoniam ipi saturabūtur Sup quo Richardus li de contemplatōne dicit sic. Justicia p fecta iubet inimicos diligere parentes & ppria queq̄ relinquere illata mala patienter ferre oblatam gloriam vbiq̄ declinare hec ille Sed hec omnia obseruauerūt apostoli Et sic patet tercius &c.

Quartus ordo est Dominatōnum de quibus Grego in omil vbi supra dicit sic Ea angelorum agmina que pot⁹ preeminent p eo q̄ eis cetera ad obediendum subiecta sunt dominatōnes vocant Ab isto ordine cecidit Beemoth qui interpretat bestia de quo dicitur Job xl ca Beemoth fenum quasi bos comedet ipe est principium viar dei &c. In locum Beemoth successit ordo martirum de quibus dicit Hebre xj c Sancti p fidem vicerunt regna opati sunt iusticiam adepti sunt repromissiones Unde Grego in omil vbi supra dicit sic Sunt nonnulli qui sic in semetipis cunctis vitijs omnibus desideriis dominant vt ipo iure mundicie dij inter homines vocentur Quid ergo isti nisi intra numerum dñatōnum currunt. hec ille.

Habuerunt autem hanc mundiciam p martirium iuxta illud Apo. vij. ca. Lauerūt stolas suas .t dealbauerunt eas in sanguine agni. Conabat autē beemoth extinguere in martiribus opis dei assidui tatem p inconstātiā .t apostasiam a religiōe xpi p culturā idoloꝝ iuxta illud Ecc̄. ij. c. Fili accedēs ad seruitutē dei. sta ī iusticia scz religionis xpi .t timore. .t ꝑpara aiaz tuā ad temptatōz scz tiranoꝝ inducentiū ad idolatriā. ordo martirum tanꝙ ostans .t firmus in obseruātia religionis xpi dicēs illō Job. xxvij. c. Justificatōz meā quā cepi tenere nō deserā. nec em̄ reprehendit me cor meū in oī vita mea .c̄. Ut aūt possent se defēdere a laqueis beemoth habuerūt vnā sociā scz dñam patiām Juxta illud Jaco. j. c. Beat⁹ vir qui suffert tēptatōez qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronā vite Et aug. li. de patīa dicit sic. virt⁹ animi que patīa dicit tā magnū dei donū est .vt etiā ipius qui nobis eā largit patīa predicet Sancti martires libenter p xpo martiriū sustinebāt .t cū multa patiētia Jnduebant aūt vestimētis Magnanimitatis de quibus dicit Jsa. li. j. c. Cōsurge surge induere fortitudine tua sion. induere vestimētis gl'ie tue .t puer. vl. c. Fortitudo t decor indumētuz ei⁹. Cū hijs vestimētis ascēdūt martires ad domū dñi p primā portā que respicit ad occidentē qm̄ tūc sol rubet. Et de martiribus dicit Quare rubrū est indumentū tuum et vestimēta tua sicut calcātiū in torculari. Jsa. lxiij. c. Uemētes aūt ad pedes sanctissime trinitatis cātauerūt illō Apoc̄. vij. c. Bñdictō sapiētia claritas .t grārumactō. honor virt⁹ .t fortitudo deo nostro in secula seculoꝝ Amen. Quos ꝑtissime acceptauit .t coronauit eos corona de lapide ꝑcioso iux illō ps̄. Posuisti ī capite ei⁹ coronā de lapide ꝑcioso Sic aūt coronatos deputauit cenaculo. Un̄ Apo. ij. c. dicit Uincēti dabo edere de ligno vite qō est ī padiso dei mei. Et Luce. xxij. c. dicit Edatis .t bibatis sup mēsam meam in regno meo Cantātes illō Ecc̄. xlviij. c. Beati sunt qui te audierūt .t ī amicitia tua decorati sunt Habuerūt autē istā mās̄ōz ꝑ expugnatōz .t victoriam Mat. x. c. Estote fortes ī bello .t pugnate cū ātiquo serpēte et accipietis regnū eternū. tūc dña pseuerātia assecurauit martires de sua gloria dicēs Beati q̄ lugēt qm̄ ipi saturabunt .sup quo Bern̄. in sermone dicit sic. O vere gloriosa societas. O sanctū conuiuiuz O desiderabiles epule. vbi nimirum anxietas nulla. nullum poterit esse fastidium. quimimmo sacietas summa .t summum erit ibi desideriū. hec ille. Et sic patet quart⁹ .c̄. Quintus ordo est principatuū de quibus Grego. in omel. vbi supra. dicit sic Principat⁹ quoqz vocant qui ipis quoqz bonis angeloꝝ spiritibus presunt qui subiectis alijs dum queqz smt agenda disponūt eis ad explenda oia ministeria principant Ab isto ordine cecidit Beelzebub qui interpretatur

prīceps muscarum de quo dicit Luce xj ca. In Beelzebub prīcipe demoniorū eijcit demonia. Et Math x capi dicit. Dīemfamilias beelzebub vocauerunt In locum beelzebub successit ordo confessorū scz sacerdotum doctorum z predicatorū de quibus dicit Malach iij c. Labia sacerdotis custodiunt scientiam z legem requirunt ex ore eius quia angelus domini exercituū est. vnde Grego in omle vbi supra dicit sic. Sunt nonnulli qui acceptis virtutibus. etiā aliorum mores z merita transcendunt Cunqz z bonis meliores sīt. electis quoqz fratribus prīcipant Quid ergo isti sortē suam nisi inter prī cipatuū numerum acceperunt. hec ille. Ideo dicit Ecc xlv ca. Fines filius eleazari placuit deo Israhel Ideo statuit illi testamentū pacis z prīcipem sanctorū z gentis sue. vt sit illi z semini eiꝰ sacer dotij dignitas in eternum Conabat aūt beelzebub extinguere intentōnis sinceritatem a sanctis confessoribus. z hec est temptatō vane glorie Math vj c. Attendite ne iusticiam vestram. i. opꝰ bonum faciatis coram hominibus. Ut autem possent se defendere à laqueis Beelzebub habuerūt vnam sociam scz dominam obedientiaz iuxta illud Act v ca. Oportet obedire deo magisq̄ hominibus. Et j. Re xv ca. Melior est eī obedientia q̄ victime In prīcipe requirit vt obediat lege dei aliter priuat prīcipatu. ut patet de Saule Rege israhel qui priuatꝰ fuit regno ꝓpter inobedientiaz. vñ sequitur ibidem Pro eo q̄ abiecisti sermonem dñi abiecit te dominꝰ ne sis rex Sup quo Grego li xxxv moral. dicit sic. Obedientia sola virtus est que menti ceteras virtutes inserit. insertasq̄ custodit. Melior est obedientia q̄ victime. obedientia victimis preponit quia per victimas caro aliena p obedientiam vero caro z volūtas ꝓpria mactatur. hec ille. Induebant autem vestimentis Tpantie refrenantis. iuxta illud Exo xxix ca. Applicabis quoqz filios Aaron z indues tunicis lineis. cingesqz baltheo. impones eis mitras. eruntqz sacerdotes mei religione perpetua Hoc est indumentū albuz qō redit carnem mundam scōm illō Apoca iiij c. Suadeo tibi emere aurum ignitum pbatum vt locuples fias z vestimentis albis induaris vt non appareat confusio nuditatis tue Ista verba fuerunt dicta epo Laodicie Cum his vestimentis ascendūt cōfessores ad domū dñi p secundā portam que respicit ad occidentē qm̄ tunc sol humectat sic ꝯfessores erāt humidi p discretōez. vñ Bern. sup cātica dicit sic Discretō oī virtuti ordinē poīt. modū tribuit. decorē z ppetuitatē ꝯfert Est ergo discretō aī virtus quedā moderatrix vtutuz ordinatrixqz affectuuz z doctrix morꝝ Tolle hāc z vtꝰ vitiū est. hec ille. Et Pauiꝰ dicit pbate spiritꝰ si ex deo sunt. Uemētes autez ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud Ecci xxxvj ca. Scōm

benedictōz Aaron da ꝑko tuo vt sciant omnes quomā tu es deus· conspector seculoꝝ Quos gratissime acceptauit ꝛ corōnauit eos co= rona aurea·de qua dicit Ecc̄·xlv·ca ·Corona aurea sup mitram eiꝰ expressa signo sanctitatis gloria honoris ꝛ opus fortitudinis ·Sic autem coronatos depudauit viridario·iuxta illud Canti·vj· capit· Ascendi in ortum meū vt viderem poma cōuallium ꝛ inspicerem si floruisset vinea ꝛ germinasset malapunica· Per ista poma significā tur sacerdotes ꝓpter odorem sanctitatis iuxta illud·ij·Corinth·ij·c Xp̄i bonꝰ odor sumꝰ·Per malapunica significanť p̄dicatores ver= bi dei·vt habeť distin·xliij·ca·Sit rector Cantantes illud puerbi· xx·ca·Beati qui ambulant in simplicitate sua·quomā beatos post se filios derelinquent Habuerunt autem istā mansionem ꝑ donatōez ſm illud Rom̄·viij·cap·Cum illo omnia nobis donauit ·Et Math· xxiiij·ca·Fidelis seruꝰ ꝛ prudens quē constituit dominꝰ sup fami= liam suam vt det illis in tempore tritici mensuram Tunc domina cō timentia assecurauit confessores de sua gloria dicens Beati qui per secutōnem patiunť ꝓpter iustiam quomā ipōrum est regnum celoꝝ Sup quo Grego·li·xxvj·moral·dicit sic·Sanctoꝝ mentes eternita tis premia p̄stolantes ex aduersitatibus vires summūt quia crescē= te pugna glorioſiorem sibi non ambigunt manere victoriā ꝛ coronā Electoꝝ em̄ desideria dū premunť aduersitate ꝓficiūt Sicut igns flatu premiť vt augmenteť·ꝛ vnde quasi extingui cernit inde robo ratur·hec ille· Sextus ordo est Potestatū de quibus Grego· in omel·vbi supra dicit sic·Potestates vocanť hij·qui hoc potentiꝰ in suo ordine ꝓceperunt vt eoꝝ ditiom virtutes aduerse subiecte ſmt· quorum potestate refrenanť ne corda hominum tantum temptare valeant quantū volunt·hec ille·Ab isto ordine cecidit Beelphegor qui est priapus simulacruꝝ ignominie de quo dicitur Josue·xxiij·c· Peccastis in Beelphegor ꝛ macula huiꝰ sceleris in vobis ꝑmanet· Et Ozee·ix·cap· dicit Ipsi intrauerūt ad Beelphegor ꝛ abalienati sunt in cōfusione·ꝛ facti sunt abhominabiles sicut ea que dilexerūt

In locū Beelphegor succeſſit ordo sanctarum virginum de qui= bus psal·Adducenť regi virgines post eam prime eiꝰ afferenť ti= bi in leticia ꝛ exultatōe adducenť in templum regis Unde Greg· in omel·vbi supra dicit sic·Sunt nonnulli qui etiam de obsessis cor poribus malignos spūs fugant·eosqꝫ virtute orōnis ꝛ accepte po= testatis eiciunt Quid itaqꝫ isti ꝑ meritum suum·nisi inter potesta= tes celestium spirituum sortem accipiunt · hec ille · Istud patet de Sara iuuencula vxore Thobie iunioris Thobie octauo capitulo ·

Canabatur autem Beelphegor extinguere in virginibus corpo= ris puritatem·ꝛ hec est temptatō fornicatōis ꝛ luxurie Jaco·j·cap·

Unusquisq3 temptaf a concupiscentia sua abstract9 ⁊ illectus ideo dicitur Ephe v capi Fornicatio ⁊ omnis immunditia non nomef in vobis sicut decet sanctos. Ut autem possent se defendere habuerunt vnam sociam scz dominā pudicitiam que dicit illud Gal vj ca Spiritu ambulate ⁊ desideria carnis non pficietis Et Johā cassian9 in collatōne abbatis pastoris dicit sic Maior est virt9 Maior est grā internam libidinem carnis extīguere q̄ nequicias demonum extrinsecus irruētes signo domini ac virtutis altissime sub iugare Maius em̄ miraculum est de ꝓpria carne fomitem eradicare luxurie q̄ de aliemis corporibus immūdos spirit9 effugare hec ille Et vt dicit Tulli9 li de offi Pudicitia est virtus non solum impetum libidinis cohercens sz ⁊ signa cohibens. Induebanf autē vestimentis sanctitatis de quibus dicif Ephe iiij capi Deponite vos ſm pristinam conuersatōez veterem hominē qui corrumpif secundum desideria renouamini aūt spiritu mentis vestre ⁊ induite nouum hominem qui secundum deum creatus est in iusticia ⁊ sanctitate veritatis Cum his vestimentis ascendunt virgines ad domuz domini p terciam portam que respicit ad occidentē qm̄ tunc sol refrigerat sic spūssanctus refrigerabat immo extinguebat ardorē cōcupiscentie in sanctis virginibus vnde cōmuniter dicebāt Benedico te pater domini mei iesu christi Quia per filium tuum ignis extinct9 est a latere meo Et ecc xviij ca dicif sic Ardorem refrigerabit vos Uenētes autem ad pedes sanctissime trinitatis cantauerunt illud psal Domin9 virtutem populo suo dabit Domin9 benedicet filias suas in pace Quas cū audiret vocauit eas dicens illō Canti iiij capi Uem de libano sponsa mea veni de libano veni coronaberis Cunqz ꝓpius accessissent coronate sunt corona florū De qua dicif Isa lxij c Eris corona glorie in manu domini ⁊ diadema regni in manu dei tui quia conplacuit domino habitare in te ⁊ gaudebit sponsus sup sponsam ⁊ gaudebit sup te deus tuus Sic autem coronatas deputauit cubiculo siue thalamo suo iuxta illud Hester ij ca Hester ducta est ad cubiculum regis Que dicunt illō Cātico iij ca Inuem quē diligit anima mea Tenui eum nec dimittam donec introducā illum in domū matris mee ⁊ in cubiculum genitricis mee Cantantes illud psal Beati immaculati in via qui ambulant in lege domini Habuerunt autem istam mansionem p dotatōz secundum illud Gen xxx ca Ditauit me de9 dote bona Et Exodi xxij ca Reddet ei iuxta modum dotis quā virgines accipere cōsueuerunt Tunc domina castitas assecurauit virgines de sua gloria dicens Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt Super quo Augustinus libro xij de ciuitate dei dicit &c Ibi tota virtus

est videre quod amas. & summa felicitas amare quod videas. vbi vera vita in suo fonte bibit. vbi veritatis omis visio clarissime aperitur. hec ille. Et sic patet sextus. Septimus ordo est Virtutum de quibus Grego. in omet. vbi supra dicit sic. Virtutes vocantur hij mimirum spirit9 per quos signa & miracula frequenter fiunt Ab isto ordine cecidit leuiathan qui interpretat persequēs eos. de quo dicit Isai. xxvij. capi. In die illa visitabit domin9 i gladio suo duro & graui et forti super leuiathan serpentem vectez. & sup leuiathan serpentem tortuosum In locuz leuiatan succedit ordo penitētium. de quibus Gre. i omt. vbi s. dicit sic. Sūt nōnulli qui mira faciunt signa valenter opantur Quid ergo isti nisi ad supnaz virtutum sortem & numerum congruunt. hec ille Penitentes autem mira faciunt signa cum ad deum conuertunt vt patet de Maria magdalena Latrone in cruce & pdigo. vnde Bern. in sermōe dicit sic. quid maius miraculū ꝙ tot iuuenes. tot adolescētes. tot nobiles. vniuersiqz quos hic video velut in carcere apto tenent sme vinculis solo dei timore confisi ꝙ in tanta afflictōne perseuerent penitētie vltra virtutem humanam. supra naturam contra consuetudinem. hec ille.

Conabatur autem leuiathā extinguere in penitentibus veraz penitentiam suadendo peccati impunitatez. iuxta illud puerbi. xxix. c. Peccantem virum iniquum inuoluet laqueus & iustus laudabit atqz gaudebit. Et psal. Narrauerunt. vt absconderent laqueos. dixerunt quis videbit eos Hij autem fuerunt demones de quibus dicitur Job. iij. c. Parati sunt suscitare leuiathā Ut vero possent se defendere habuerunt vnam sociam scz dominam sollicitam que dicit illud Ecci. v. ca. Ne tardes conuerti ad dominum & ne differas de die in diem Subito em veniet ira illi9. & in tpe vindicte dispdet te

Induebant aūt vestimentis humilitatis & aspitatis dicentes illud psal. Ego autem cum mihi molesti essent induebar cilicio humiliabam in ieiunio aiam meam Exemplo Jone. iij. ca. Peruenit verbum Jone ad regem Ninue & descendit de solio & abiecit vestimēta sua & indut9 est sacco & sedit in cinere Cū his vestimētis ascēdunt penitentes ad domū domini per primā portaz que respicit ad aquilonem Nam ab aquilone pandet omne malum Iere. j. capit. Sol em ab aquilone serenat Et ecci. iij. ca. dicit. sicut in sereno glacies soluent peccata tua Uenientes autem ad pedes sanctissime trinitatis Cantauerunt illud Deutrono. xxiij. capitu. Benedicat nos dominus deus noster in omni opere nostro in terra ad quam ingredimur possidendam. Quos letissime acceptauit & coronauit eos corona eterna. que dicens eis illud prima Pe. v. capit. Percipite immarcessibilē eterne glorie coronam. Sic autez coronatos deputauit

cellario vt perciperent gustū dulcedinis eterne dicēs eis illud ps̄. Gustate ⁊ videte quoniam suauis est dom̄in⁹. beat⁹ vir qui sperat in eo. qui dixerūt illud Cant. ij. c. Introduxit me rex in cellam vinariam. ordinauit ī me caritatē Lētantes illō psal. Beati quor remisse sunt iniquitates. ⁊ quor tecta sunt peccata Tūc dn̄a clementia assecurauit penitentes de sua gl'ia dicēs Beati estis cū maledixerint vobis hoīes. ⁊ dixerint om̄e malū aduersum vos mentientes ꝓpter me. gaudete ⁊ exultate. ecce em̄ merces vr̄a copiosa est in celo. vñ Hiero. sup illud psal. Beat⁹ vir qui non abijt dicit sic. Beatus vir qui ñ docuit nec fecit nec cogitauit mala. Nō stetit ñ pseuerauit in delicto sed p penitentiā ad meliora cōuersus est. hec ille Octau⁹ ordo est Archangelor de quib⁹ Grego. in om'. vbi s̄. dicit sic. qui summa annūciant. archāgeli vocant. hinc est q̄ ad mariā virginem non quilibet angel⁹ sed Gabriel archāgel⁹ mittit. hec ille. Ab isto ordine cecidit Beelsephō qui interptat vetustas deorās ascensionem speculi de quo dicit Exodi. xiiij. c. Uniuersus exercit⁹ erat contra beelsephon. In locū beelsephon succedit ordo contemplatiorū de quibus dicit Grego. vbi supra Sunt nōnulli qui dum largitatis munere refecti secretor celestiū summa cape valēt ⁊ nuntiare. quid ergo fisti nisi intra archangelor numerū deputant. hec ille. Sed cō templatiui soli⁹ cōtemplatōis studio inardescunt vt cōtemplari diuina secreta quieti⁹ possint de quor vita Greg. sup Ezech. dicit sic Contemplatiua vita est caritatem dei ⁊ p̄rimi tota mente retimere ab exteriori actōe quiescere. soli desiderio conditoris inherere. vt nil iam habere libeat. sed occultatis curis omnib⁹ ad videndam sui conditoris faciē anim⁹ inardescat hec ille. Conabat autem beelsephon extinguere diuinam contemplatōr in contemplatiuis assumendo angeli equitatem. de quo dicit. ij. Corinth. xj. c. Trāsfigurat se in angelum lucis Non est ergo mirum si ministri ei⁹ trāsfigurent velut mīstri iusticie. vnde sepi⁹ decipiunt homines sub apparentia boni ⁊ recti. Ut aūt contemplatiui possent se defendere a laqueis istorum habuerūt vnā sociā. s. dominā intelligentiā que dicit illō p̄uerb. j. c. Audiens sapiens sapientior erit. ⁊ ītelligens gubernacula possidebit. Hec em̄ dat intellectū scripturarū. ad cognoscendā veritatē vt patet de xp̄o q̄n̄ temptat⁹ fuit a demone. vt habet Math. iiij. c. Induebant aūt vestimentis gloriosis. iux illud Ecc̄. xlv. c. Induit eum dn̄s stolam glorie Et dan'. xij. ca. Qui docti fuerint. fulgebūt quasi splendor firmamenti. Cum hijs vestimentis ascendūt ad domum domini p̄ secundā portā que respicit ad aquilonē quoniam stella aq̄lonaris scilicet tramontana est sita in alto. Sic contemplatiui in alto contemplationis ⁊ conuersatōnis sunt. iuxta illud Phil'. iij. capi.

Nostra autem conuersatio in celis est. Uementes autem ad peues sanctissime trinitatis cătauerūt illud psal. Gloriabunt in te omnes qui diligūt nomē tuū qm tu bñdices iustis Dñe vt scuto bone volū tatis tue coronasti nos. quos letissime acceptauit z coronauit eos corona sapie de qua dicit Ecc. l. ca. Corona fratrū quasi plătato i mō te libam. Sic aūt coronatos deputauit. depositarie quibus dixit illud. j. Thi. vj. c. Depositū custodi deuitās pphanas vocū nouitates z oppositones falsi nois sciētie quā quidē pmittētes circa fidē exciderūt Cantātes illō Baruch. iiij. c. Beati sumꝰ israhel qm que deo placēt nobis manifesta sunt. Habuerūt aūt istā māsionem p heredi tatōz iuxta illud Ecc. iiij. c. Sapia filijs suis vitam inspirauit. z susscipit exquirētes se. z pibit in via iusticie. z qui diligit illam diligit vitaz. z qui vigilauerint ad illā dplectent placorē eiꝰ. qui tenuerūt illam vitam hereditabūt. z quo introibit bñdicet deꝰ Tūc dña religiosa assecurauit dtemplatiuos de sua glia dicens. Beati pacifici qm filij dei vocabunt. sup quo Gre. i pastorali dicit sic. Si filij dei vocant qui pacē faciunt pculdubio sunt sathane filij qui pacē dfunt dunt. hec ille Sed cōtemplatō ducit ad veram pacem. ergo ꝛc.

Nonꝰ ordo est angelorz de quibus Greg. in omt. vbi s. dicit sic. Hij qui minima nūciant angeli vocant. Ab isto ordine cecidit Mămona de quo dicit Math. vj. c. z Luce. xvj. c. Nō potestis deo seruire z mămone. In locū mămone succedit ordo Actiuorz de quibus Greg. vbi s. dicit sic. Sūt pleriqz qui pua capiūt. sed tñ hec eadem parua quātum pualent. nunciare frībus nō desistūt Isti itaqz in angelorz numerū currūt. hec ille. z Luce. xvj. c. dicit Facite vobis amicos de mămona iniquitatis. vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula De vita istorz actiuorz Beda sup illō Intrauit iesus in quoddā castellū dicit sic. Actiua vita est panē esurienti tribuere. verba sapie nescientē docere. errantē corrigere. ad humilitatis viam supbientē primū reuocare. infirmātis curā gerere. que singul quibusqz expediāt. vt sibi est possibile dispensare z dmissis nobis qualiter subsistere valeāt puidere hec ille Isto mō actiui faciunt sibi amicos de mămona iniqtatis. i. de diuitijs hui seculi nequā z iniqui. Conabat aūt mamona extinguere in actiuis benigmtatē decipiendo p tpalium vanitatem sm illud Sap. xiiij. c. Creature dei in odiū facte sunt z intemptatōez aie hoim. z in muscipulā pedibus insipientium. Ut aūt possent se defendere a laqueis mămone habuerūt vnā sociā. s. dñam Pietatē que dicit illud. j. Thimo. vj. c. Sectare iusticiā. fidem. pietatē. caritatem. Et puer. xxj. c. qui sequit iusticiam z misericordiam inueniet vitā z glriam. Induebant aūt vestimētis Clemētie miserātis ad erogāda bñficia Col. iij. c. Induite vos

sicut electi dei sancti ⁊ dilecti viscera misericordie benignitatis humilitatis modestiam patientiam supportantes inuicem ⁊ donantes vobismetipis ⁊c. Cū his vestimentis ascendūt actiui ad dominū p terciaz portā que respicit ad aquilonē qm̄ stella aquilonaris ī nocte lucet sic actiui lucēt in nocte hui⁹ seculi p elemosmā subuemendo paupibus Thob iiij c Elemosma ab omni peccato ⁊ a morte liberat ⁊ non patiet animas ire in tenebras Fiducia magna erit cor̄ deo elemosma omnibus facientibus eā Uenientes aūt ad pedes sanctissime trinitatis cantauerūt illud psal. Benedices corone anni benignitatis tue ⁊ campi tui replebunt vbertate Quos gratissime acceptauit ⁊ coronauit corona misericordie iux illud psal. Coronat te in misericordia ⁊ miseratōnibus. Sic aute coronatos deputauit atrio Est em̄ atriū loc⁹ in quo paupes recipiunt ⁊ q̄ actiui in hac vita receperūt paupes suis elemosmis iō dicit Thob xij c Elemosma a morte liberat ⁊ ipa est que purgat peccata ⁊ facit īuenire vitam eternam Cātantes illud psal. Beati oms̄ qui timent dn̄m qui ambulant in vijs ei⁹ i in opibus misericordie iux illud psal. Uniuerse vie dn̄i misericordia ⁊c. Tūc dn̄a misericordia assecurauit actiuos de sua gloria dicens. Beati misericordes qm̄ ipi misericordiaz cōsequent Ecce qūo ordines hoīm electoz assumunt ad ordines sanctoz angeloz ad quos nos perducat iesus xp̄s Amen.

In die mortuoz seu animarum Sermo.

Ortui audient vocem filij dei Joh̄. vj ca. ⁊ in euāgelio hodierno ⁊c. Belial qui est inimic⁹ fidei xp̄iane heri sero. Et hoc mane audiens pulsari campanas vehementius solito videns homines vtriusqz sexus deuotissime cō currere ad ecclesias atqz pecunias cādelas panez frumentū ⁊ alia offerre in templo dn̄i plerosqz cernens iacere supra sepulcra defunctoz legere orōnes psalmos ac multa alia pietatis deuotōnis exequiarum opa facere mirabat de tanta cōmotōne eo q̄ p totū anni circulum pter q̄ ista die similia non vidisset Et veniens in similitudinem cuiusdam doctoris artium ⁊ medicine ad animā catholicam ⁊ deuotā quesiuit ab ea quid sibi ista vellent. Fraudulenter interrogat vt tandem decipiat Cui aīa velut simplex rn̄dit Hodie est dies aīmarum ꝫm ecclesie instituto in qua m̄lta pietatis opera soluim⁹ p eaz liberatōe a purgatorio Tunc ait Belial O stulta ⁊ insipiens q̄ facile omnia credis Sagax mod⁹ est iste Extorquēdi a te pecunias Isti sacerdotes qui semp cupiditati studēt hoc adinuenerunt ⁊ qō pei⁹ est statuerūt vt te spoliaret paucis bonis tpalibus.

que magno labore ⁊ sudore acquisiuisti Me decipere nequeunt qui bene intellexi sacram scripturā sicut ipi. Stupuit autez anima ī verbis belial. ⁊ quasi conturbata discedebat dicens qm̄ sancti viri hoc iusserāt Belial volens aiam seducere ait. Si placet ego plane ostē dam tibi aiam nihil esse post mortem corpis Uerū quia delectaris in testimonijs sacre scripture que est fundamentū fidei relictis rōi= bus naturalibus. Ecce adduco duas auctoritates veteris testamen ti Prima est Eccs. iij. c. vbi dicit sic Dixi ī corde meo de filijs ho minū vt ꝓbaret eos deꝰ ⁊ ostēderet siles esse bestijs. Idcirco vnꝰ interitꝰ est hoim ⁊ iumentoꝝ ⁊ equa vtriusqz ꝺitō Sicut moritur homo. sic ⁊ illa moriunt Similiter spirāt oīa. ⁊ nihil habet homo iumento amplius Cuncta subiacent vanitati. ⁊ omnia pgunt ad vnuz locum. De terra facta sunt. ⁊ interrā pariter reuertunt Quis nouit si spūs filioꝝ Adam ascendat sursum. ⁊ si spūs iumentoꝝ descēdat deorsum Et deprehendi nihil esse melius q̄ letari hominem ī ope suo ⁊ hanc esse ptem illiꝰ. Quis em̄ eū adducet vt post se futura cognoscat. hec ibi. Secunda est Sap. ij. c. vbi dicit sic. Exiguum ⁊ cum tedio est tempꝰ vite nostre. ⁊ nō est agnitus qui reuersus sit ab in= feris Quia ex nihilo nati sumꝰ ⁊ post hoc erimꝰ tanq̄ nō fuerimꝰ Extinctꝰ cinis erit corpꝰ nostrū. ⁊ spūs diffundet tanq̄ mollis aer ⁊ trāseat vita nostra tanq̄ vestigiū nubis. ⁊ sic nebula dissolue. q fugata est a radijs solis ⁊ a calore illiꝰ aggrauata. ⁊ nomē nostruz obliuionē accipiet p tempꝰ. ⁊ nemo habebit memoriā opum nostro rum Umbre em̄ trāsitꝰ est tempꝰ nr̄m. ⁊ nō est reuersio finis nostri qm̄ consignata est. ⁊ nō reuertit. hec ibi. Ecce habes expsse. q post hanc vitā mortalem. nō restat alia vita immortal. vt fingunt hij sa= cerdotes. Sed exterrēt te hmōi verbis. p̄dicantes grauitatē ⁊ di= uersitatem penaꝝ purgatorij vt exhauriant bursam tuā Quibus au ditis anima vehemēter ꝺmota est. ⁊ adhesisset temptatōi belial ni= si angelus dei sibi reuelasset. vt ad matrem suam sanctā ecclesiā cō= fugeret Que hoc mane venīs ad ecclesiam quasi tota exanimis ⁊ trepidās. vix potuit loqui Cunqz causas meslicie requireret San= cta ecclesia assumpta fiducia sic orsa est. Est mihi dubiū maximū qō tota nocte ptractās perplexā ac suspensam me reliquit. Obsecro te vt illud planum mihi facias ne a tua fide ⁊ deuotione deuiem Du bium meum est istuꝺ Utrū post hāc vitam sit alia vita immortalis in qua dec anime p meritis retributō equalis Cui sancta mater ec clesia dixit illud Cāti. v. c. Uenī in ortum meū sororꝰ mea spōsa. s. xpi ibi te docebo ⁊ dabo tibi poculū ex vino condito ⁊ mustū malogra natoꝝ meoꝝ Cūc ambe descēderūt in istuꝺ viridarium in quo erat fons sapiētie Circa quē erāt quatuor ordines sapiētissimoꝝ virorū

Quos ſancta mater eccleſia benigne ⁊ vultu placito ſalutauit ⁊ Illi autem aſſurgentes ei mirabanť aduentū ei⁹ ⁊ At illa dixit ⁊ Quella hec nouiter ad me venit anxia ſup dubio quodā qđ vehemēter exercet mentem ei⁹ ⁊ Quia vero qđ notū eſt dei ⁊ manifeſtum eſt vobis ⁊ Ro ⁊ j ⁊ c ⁊ Declarate dubiū vt exercitatio⁹ fiat in lege dñi Seniores illi rogauerūt ſanctaz matrem eccleſiam vt adeſſet ſnīe eoꝝ ⁊ ſi quid veritatis dixiſſent ⁊ approbaret ⁊ ſiquid aūt falſitatis damnaret Diffinitum eſt ergo vt ambe ⁊ ſ ⁊ mr̄ ⁊ filia remanerēt circa fontem predictum ⁊ In primo ordine ſtabant poete hiſtoriographi ⁊ magni reges pagani qui primo in ſapiētia floruerūt qui ruminantes dubiū puelle ⁊ diffimierūt eſſe aliā vitam immortalem poſt iſtā in qua erat retributō p meritis puta premia ⁊ vl̄ pene ꝺdecentes ⁊ Prim⁹ fuit Virgili⁹ qui cōfirmauit predictā ſententiā dicēs Ego multa dixi de īferno ⁊ purgatorio ⁊ cāpis eliſijs ⁊ ceteris ⁊ in quib⁹ aīe defunctoꝝ pro qualitate collocanť meritoꝝ ⁊ hoc in li ⁊ vj ⁊ Eneidos Vñ inter cetera dixi Facilis deſcenſus auerni Sed reuocare gradū ſupaſqz euadere ad auras hoc op⁹ hic labor eſt ⁊c ⁊ Scō⁹ fuit Ouidi⁹ cōfirmans eandem ſentētiam dicēs Ego multa dixi de penis quas patiunť anime in inferno vt patet li ⁊ v ⁊ Methamorphoſeos ⁊ vbi in ⁊ xv ⁊ ⁊ ix ⁊ eiuſdem introduxi deū loquentē de aīa herculis ſic Eternū eſt a me qđ traxit ⁊ expers atqz īmune necis ⁊c ⁊ Terci⁹ fuit Seneca ⁊ qui cōfirmās eandē ſententiā dixit In omībus tragedijs meis ⁊ mlt̄a declaraui de penis inferni ⁊ p̄cipue in prima vbi adduxi Theſeū redeuntem ab inferno loquētem cū Amphitrione de quatuor queſtionibus vñ dixi Quiſquis eſt placide potēs dñſqz vite ⁊ ſeruat innocuas man⁹ Et incruentū mitis impium regit ⁊ Aieqz parcit ⁊ lōga pmenſus diu ⁊ Felicis eui ſpacia vel celū petit ⁊ Vel leta felix nemoris eliſij loca Cert⁹ incluſos tenet loc⁹ nocētes vtqz fert fama impios Supplicia vinclis ſeua ppetuis domant ⁊ Et in fine opis dixi ⁊ Morte carēt aīe ⁊c ⁊ Saluſti⁹ inter hiſtoricos ⁊ cōfirmat eandē ſnīam dicēs ⁊ In li ⁊ de replublica dixi Nā diuitiaꝝ et fame gl̄ia fluxa atz fragilis eſt ⁊ virt⁹ clara eternaqz habeť ⁊ Ergo p̄clara facies magne diuitie adhuc vis corporis ⁊ breui dilabunť Ingenia ⁊ egregia facinora ſicut aīa immortalia ſunt ⁊ hec ibi ⁊ Etiā in katillinario induxi Latonē ⁊ Ceſarem in vna oīoe multa de penis animaꝝ ſepatarum loquētes vt ptz ⁊c ⁊ Valeri⁹ hiſtoricus li ⁊ j ⁊ c ⁊ de miraculis ⁊ cōfirmat eādem ſnīam fere p totā illā rubricā ⁊ Et li ⁊ ij ⁊ Rubrica ⁊ j ⁊ Indos adducit quoꝝ femīe certāt mori cū maritis vt ī alia vita cū eis fruanť ⁊ ibidē dicit immortales eſſe aīas ⁊ mos gallorꝝ approbat qui pecunias mutuatas apud īferos ſe recepturos ſperāt Et li ⁊ iij ⁊ vt ſatis p̄t patere ⁊ Lucan⁹ coruubēſis hiſtoric⁹ potiuſq̄ poeta ī multis locis idē

affirmat. Didim⁹ rex bragmanoꝝ ad Alexandꝛum magnum sic scribit Quapꝓpter mimiũ vecoꝛdes vos ⁊ miserabiles iudicam⁹ qui oꝛigimem vestrã esse celestẽ nõ susciꝑitis. magnamqꝫ cũ deo habere cognatõꝫ Et in alia epł̃a dicit sic Nos nõ sum⁹ hui⁹ mundi incole. sꝫ aduene. nec ita in oꝛbem terraꝝ venim⁹ vt in eo libeat cõsistere sed transire ꝓperam⁹ em̃ ad pr̃ium larem. nullis delictoꝝ põderib⁹ pꝛegrauati Nuda quippe ꝺsciẽtie frõte ꝓgredimur vt expediti ac faciles spaciũ ꝓpositi decurram⁹ itineris. hec ille ergo. ⁊c. Cir⁹ maioꝛ rex moꝛiẽs. cõuocatis filijs ait Nolite arbitrari o filij mei carissimi. me cum a vobis discessero. nusq̃ aut nullũ foꝛe. Nec em̃ dũ essem vobiscũ. aĩm meũ videbatis. sꝫ cũ esset in hoc coꝛpe ex his reb⁹ quas apud vos gerebã adesse intelligebatis. Ẽũdẽ ergo esse credite. etiã si nullũ videritis Hoc refert Tulli⁹ li. de senectute. ⁊ Xenephon philosoph⁹ idẽ pri⁹ recitauit. vt ptz ergo ⁊c. In secundo oꝛdine stabãt philosophi moꝛales. naturales. astrologi. medici. qui secundo in sapĩa floꝛuerũt. ⁊ oĩno ꝺcoꝛdes cũ prioꝛibus eandẽ sn̄iaꝫ confirmauerũt. vt patebit. Trimegist⁹ Mercuri⁹ Maxim⁹ grec⁹ ⁊ moꝛalis ad Asclepium sic scribit Cũ itaqꝫ animaduerteret de⁹ hominẽ nõ posse oĩm rerũ esse diligẽtẽ. misi eũ mũdano integumẽto cõtegeret. texit eũ coꝛpoꝛea domo taleſqꝫ oĩs esse ꝑcepit ex vtraqꝫ natura ĩ vnũ ꝺfundẽs miscuitqꝫ quãtũ satis esse debuisset. itaqꝫ hominẽ ꝺformat ex aĩ ⁊ coꝛpis. i. ex eterna ⁊ moꝛtali natura. vt ita cõformatũ vtriqꝫ sue oꝛigini satisfacere posset ⁊ imitari atqꝫ oꝛare celestia. ⁊ incolẽ atꝫ gubernare terrena. Dis ergo hũana aĩa est imoꝛtal. hoc ibi. Ecce exꝑsse ꝺformat se prioꝛib⁹ ⁊c. Lucreti⁹ moꝛal. hos versus ꝺposuit Cedit idẽ retro de terra qꝺ fuit añ in terra. Sꝫ qꝺ missum est ex heteris hoꝛis Jo rursum celi fulgẽtia templa recep-tant. Ares. moꝛal. li. ethicoꝝ taliter felicitatẽ describit qꝺ ĩpossibile est eã hr̃i ĩ hac vita Et ĩ li. de pomo. exꝑsse declarat aĩam hũanã eẽ immoꝛtalẽ ⁊c. Tulli⁹ moꝛal. li. de somno Scipionis dicit sic Cõstat certũ esse in celo definitũ locũ vbi beati sempiterno euo fruant. Illi viuũt. qui e coꝛpe vinculꝫ tanq̃ e carcere euolauerũt. nr̃a vo que dicitur vita moꝛs est Et ĩ oꝛõe ꝓ Marco marcello dicit sic. quanq̃ iste tuus anim⁹ his ãgustijs q̃s natura nobis ad videndũ dedit ꝺtẽt⁹ fuerit. sp tñ imoꝛtalitatis amoꝛe fraguit. Nec em̃ hec tua vita dicẽda ẽ. que coꝛpe ⁊ spũ ꝺtinet. Illa iq̃ illa. vita ẽ. q pigebit memoꝛia seculoꝝ oĩm quã posteritas alet. quã ipa eternitas sp tuebit. Huic tu iseruias. Huic te ostẽtes. oꝑtet Et ĩ fine libri de senectute dic sic Sapiẽtissime quisquis eqssimo aĩo moꝛit. nec eũ vixisse pemitet. qui ita vixit vt ñ frustra se natũ existimet. ⁊ ex hac vita discedit tãq̃ ex hospitõ nõ ex domo Cõmoꝛãdi em̃ diuersoꝛium natura nobis

vedit nō habitādi ⁊ preclarum illum diem cum ad illud diuinuz
pficiscar aiārū dsciliū·cunqz ex hac turbe colluuione discedā·Pro=
ficiscar ēm ad viros sapiētes ⁊ pcipue ad Catonē meū cui⁹ corpus
a me crematū est quo nemo vir melior nat⁹ est·nemo pietate pstan
tior·Et li·j·de tuscul' questōib⁹ dicit sic·Nulla est celeritas que pos
sit cū aī celeritate dtēdere·qui si pmanet īcorrupt⁹ suiqz similis·ne
cesse est ita ferat vt penetret ⁊ diuidat oīe celū hoc·eaqz ei demū
sedes natural' erit cū ad sui sit'e penetrauerit in quo nulla re egens
alet ⁊ sustētabit eisdem reb⁹ quib⁹ ⁊ astra sustentāt· Cūqz corpis
facib⁹ ad oēs cupiditates īflāmari soleam⁹·pfecto beati erim⁹ cū
cupiditatū ⁊ emulationū exptes fuerim⁹·totosqz nos ī dtēplandis
perficiendisqz rebus ponem⁹·qz ⁊ natura inest mētibus nostris īsa
tiabilis quedā veri vidēdi cupiditas Qua pcipue visione fruentur
qui cū has terras incolētes caligine circūfusi erāt·tñ acie mētis cō=
spicere cupiebāt·hec ibi·Ecce q̄ exp̄sse dcordat cū ceteris·Lactāti⁹
moral'·li·iij·c·Refert q̄ Cato cupiditate vite īmortal' seip̄m pemit
vt ad celū aīa ei⁹ ascenderet Similiter ⁊ alij plures idē fecerūt er
go ⁊c·Sen·moral'·li·de īmatura morte apte hoc dfirmat· Et li· de
naturalib⁹ questōibus ī pincipio·Itē ep'la quarta Ep'la·lvij·dicit
Stoici existimāt animā hois pōdere magno·⁊c·⁊ dcludit·Itaqz de
illo scz aīmo an possit immortal' esse hoc quidē certū habe ⁊c· Ep'la
lxxxvij·loquēs de Scipiōe ait ·aīm quidē ei⁹ esse ī celo ex quo erat
mihi psuadeo·Ep'la·lxxxxj·Sapīa paci fauet ⁊c·Multa de hoc dicit
⁊ valde clare magisq̄ alibi ·vt ptz ergo ⁊c· Quintilian⁹ moral' cā
quarta dicit sic Siquis sciat quis sit finis bonoꝝque vera felicitas
nunq̄ sibi videbit' prematura morte peritur⁹·hec ille·⁊ sic patet·⁊c·
Pitagoras philosoph⁹ naturalis dixit pri⁹ apud grecos immorta
les esse animas·⁊ descēdere de celo·⁊ ideo lac primo suggere·quia
p lacteū circulū primo trāsit descēdens·⁊ est ibi initiū imperij īfer=
nalis ⁊ supra totū ptinet ad deū Hoc refert Hiero·li·j· dtra Jouia=
nū Et macrobi⁹ sup li·de somno Scipionis vt patz ergo ⁊c·Em=
pedocles philosoph⁹ naturalis dicit Future felicitatis appetitu ·ni
hil est felici⁹ vt refert Aristote·li·de vegetabilib⁹·qui etiam amo
re īmortalitatis hñde seip̄m in ardentem specū piecit vt recitat La
ctāti⁹ li·iij·ca·Diogenes philosoph⁹ natural'·dixit se descensurum
ad infernū p mortem Qui cupiditate immortalitatis seip̄m occidit
vt refert Hiero·li·ij·Contra Jouinianū·⁊ Lactanti⁹ vbi supra· Ar
chitatarentin⁹ philosoph⁹ natural'·dixit mentē nrām esse quoddaz
diuinū numen·⁊ sic īmortalitatē sorti·vt refert Tulli⁹ li·suo de se=
nectute·ergo ⁊c·Apulei⁹ philosoph⁹ naturalis li·d deo socratis di
cit sic Hoies sunt rōne plaudētes·orōe pollētes·īmortalib⁹ aīmis

gaudentes vt ibi ptz Plotin⁹ philosoph⁹ naturaľ dicit sic Fugien dum est ad clarissimā p̄riam vbi patēt oīa vt refert Aug⁹ li⁹ ij⁹ de ci ui⁹ dei⁹ c⁹ ergo ꝛc⁹ Seno philosoph⁹ naturaľ dicit mortē esse gl̄osam vt dicit Señ⁹ epl̄a Qui seip̄m interfecit vt post mortē beati⁹ viue= ret vt refert Lactāti⁹ vbi supra ⁹ Plato philosoph⁹ naturalis in ti meo suo dicit post om̄e corp⁹ aīas in smu p̄ris eterni reuerti ⁹ Et li⁹ ij⁹ dicit⁹ tot aīas esse quot sunt stelle ꝛ legē immortalitatis hr̄e Et i phedone introducit Socratē disputantē de īmortalitate aīme ꝛ de penis inferni Aresto⁹ philosoph⁹ naturalis li⁹ ij⁹ de aīa dicit sic⁹ Se paľ hoc ab hoc⁹ i⁹ aīa a corpe⁹ sicut ppetuū a coruptibili⁹ Et⁹ iij⁹ de aīa dicit ꝙ aīa sepata habet aliū modū intelligēdi q̄ vt est cōiūcta Porphiri⁹ philosoph⁹ naturalis dicit sic⁹ Nō est mirū⁹ aīam q̄ sub stātia incorpea est posse separi a corpe⁹ cum ignis qui est substantia corporea coruptibilis a lignis quibus est vnit⁹ possit separi⁹ ꝛ re= uerti in suā materiā sme sui coruptōe vt refert Galien⁹ li⁹ de spma te ergo ꝛc⁹ Macrobi⁹ astrolog⁹ sup li⁹ de somno Scipionis dicit sic Due sunt porte in zodiaco⁹ s⁹ duo tropica videliet capricorni⁹ ꝛ can= cer p quas aīe nr̄e descendūt de celo⁹ ꝛ post mortē ascendūt Descē= dūt quidē p cancrū⁹ ideo dicit porta hoīm Ascendūt p capricornū ideo dicit porta deoꝝ⁹ q⁹ natura immortalitatis deoꝝ hinc assequū tur Cū venīt ad leonē descēdendo⁹ ddītōis future auspicanť exor= dium Per cetera vero aīalia que sunt signa zodiaci trāseuntes per dūt cogmitōz seu obliuiscūť eoꝝ que habebāt in celo quasi ebrie ex visis diuersis⁹ verū cū venit p Saturnū acquirit rōcinatōis naturā ꝛ intelligētiam In Ioue vim agēdi In marte⁹ animositatis ardor⁹ In sole sentiēdi opinādiqz naturā In venere desiderij ꝛ voluptatū mot⁹ in mercurio pnunciādi ꝛ interp̄tādi vigor⁹ In luna plātandi ꝛ auguriādi Sic demū post mortē corpis⁹ p easdē reuertiť vias et signa⁹ hec ille ergo ꝛc⁹ Auicenna medic⁹ dicit ꝙ aīe a corpe sepate vtunť quasi p organo aliqua pte celestis corpis cui corp⁹ humanū oportet esse conforme ad hoc ꝙ pficiať aīa rōnali que est sibis mo= toribus celestis corpis quasi aīe redeāt ad cōpares stellas vt patz Galien⁹ medic⁹ li⁹ de spmate dicit sic Sicut lux solis que incorrup tibilis est cōplens suū emisperiū nullā patiť decisionē vel diuisionē sic ꝛ aīa que incoꝛruptibilis est Sicut etiā lumē solis qō incorrupti bile est ab aere ꝛ ab omni intelligētia oculoꝝ sepať sme coruptōne sic anima que incoꝛruptibilis est ⁹ separatur sme coruptione a cor= pore hec ille ꝛc⁹ Ecce qualiter isti pagani exp̄sse dicūt aīam esse im= mortalē ꝛ accipe retributōz⁹ In⁹ iij⁹ ordine stabāt p̄ēs veteris testa menti qui⁹ iij⁹ in sapīa floruerūt⁹ ꝛ cū prioribꝰ ꝺcedūt īmortalitatem aīe ꝛ retributōz ī alia vita p meritis ꝛc⁹ Moijses nume⁹ vj⁹ c⁹ dicit sic

Diſrupta eſt terra ſub pedib9 chore Dathan ⁊ Abiron ⁊ apiens os ſuū deuorauit illos deſcenderūtqz viui in infernū opti humo. ⁊c. Dauid in pſal. dicit ſic. Sicut oues in inferno poſiti ſunt mors depaſcet eos Introibit vſqz in ꝓgenies patrū ſuoꝝ ⁊ vſqz in eternuz nō videbit lumē Et loquit de lumie gl'ie. iuxta illō pſal. Qm̄ apud te eſt fōs vite. ⁊ in lumie tuo videbim9 lumē ⁊c. Salomō Sapiētie v. c. dicit ſic Videntes turbabunt timore horribili. ⁊ mirabunt in ſubitatōe inſpate ſalutis gemētes p̄ anguſtia ſpūs. dicent intra ſe penitentiā agētes Hij ſunt quos habuim9 aliqn̄ in deriſum ⁊ in ſimilitudinē improperij. Nos inſenſati vitā illoꝝ eſtimabam9 inſaniam ⁊ finem illoꝝ ſine honore Ecce qūo computati ſunt inter filios dei ⁊ inter ſanctos ſors illoꝝ eſt. ergo errauim9 a via veritatis ⁊ iuſticie lumē nō luxit nobis. ⁊ ſol intelligentie nō eſt ort9 nobis Laſſati ſumus in via iniquitatis ⁊ ꝑditōis Talia dixerūt in inferno hij qui peccauerunt ⁊c. Job rex. xxi. c. dicit ſic Tenēt timpanū ⁊ citharā. ⁊ gaudent ad ſonitū organi. ducūt in bonos dies ſuos ⁊ in pūcto ad īferna deſcendūt qui dixerūt deo recede a nobis. ſciētiā viarū tuarū nolum9 Et loquit̄ ꝑſona eos qui negāt aīe immortalitatē. Iſaias ꝓpheta. v. ca. dicit ſic. Cithara ⁊ lira ⁊ timpanū ⁊ tubia. ⁊ vinū in cōuiuijſ vr̄is ⁊ op9 dn̄i nō reſpicitis. nec opa manuū ei9 cōſideratis Propterea captiu9 ductꝰ eſt ꝓp̄s me9. q nō habuit ſciāz. ꝓpterea dilatauit infern9 aīam ſuā ⁊ aperuit os ſuū abſqz vllo termino ⁊ deſcendent fortes ei9 ⁊ ꝓp̄s ei9 ⁊ ſublimes gl'oſiqz ei9 ad eū ⁊ de9 ſanctꝰ ſanctificabit̄ in iuſticia. hec ibi. Naum ꝓpheta. iij. c. dicit ſic. State. ſtate ⁊ non eſt qui reuertat̄ diripite argentū. diripite aurū. et nō eſt finis diuitiarū ex omnib9 vaſis deſiderabilibus diſſipata eſt ⁊ ſciſſa ⁊ dilacerata. ⁊ cor tabeſcens ⁊ diſſolutō geniculoꝝ. ⁊ defectō in cunctis renib9 ⁊ facies oīm ſicut nigredo olle hec ibi Ubi ꝓpheta allo quit̄ primo ſupbos morientes dicēs State. ſtate. i. vos qui conſueuiſtis ī mūdo tā potētiſſime ſtare ⁊ quaſi ſoli in terra habitare. ſtate id eſt de mūdo exire nolite. ſed flatū ⁊ ſpm̄ cōtinete. ꝓpheta rn̄det dicēs Et nō eſt qui reuertat̄. i. nemo eſt qui poſſit ſpm̄ continere

Scdo alloquit̄ diuites dicēs diripite argentū. diripite aurum. i vos diuites qui ꝓgitis ad regionē ignotā deferte aurū ⁊ argentū vobiſcū. vt in vr̄is neceſſitatib9 vobis ꝓuideatis Propheta rn̄det dicēs Nō eſt finis diuitiaꝝ ex omībus vaſis deſiderabilib9. i. morſ nō eſt deputata vt diuitie deferant̄. aut vaſa argētea portent̄. quid ergo fiet de iſto diuite auaro. ⁊ quid erit de diuitijs ei9. Reſpōdet ꝓpheta Diſſipata eſt. ſ. ſubſtācia ei9 a pentib9 Sciſſa eſt. ſ. aīma ei9 a demoīb9. Dilacerata ē. ſ. ei9 caro a vermib9 Tercō alloq̄t̄ Luxuriosos ⁊ guloſos dicēs Vos luxuriosi habuiſtis renes iflāmatos

igne concupiscentie sed tunc defitient accremati igne gehenne. ideo cor vrm tabescet t in stupore mimiu auertet psal. Alia eor in malis tabescebat Vos gulosi habuistis genua ipinguata sz tuc dissoluent p fame t siti in iferno Quarto alloquit oms ia dictos dicit t facies oim vrm erut migerrime p nimia ignis adustioe. iux illud Isa. xiiij. c. Facies abuste vultq eor. Et Threno. iiij. c. Demigrata est super carbones facies eor. Et Baruch. vj. c. Nigre sunt facies eoru a fumo 2c. Ecce quo sancti priarche veteris testamenti afirmat sniaz primor. In quarto ordine stabat priarche noui testamēti qui ex reuelatoe spussancti afirmauerut que dicta erat a priorib9 quasi vn9 spus loqueret p ora cunctor ia adductor. Petr9 scda canonica. ij. c dicit sic. Nouit de9 pios de temptatoe eripe iniquos vero in diem iudicij cruciandos reseruare magis aut eos qui post carnez in acu piscetia immudicie ambulat 2c. Paul9 philipen. ij. cap. dicit sic. In nomine iesu oe genu flectat. celi terre t infernor 2c. Judas qui t thade9 in canonica. ij. c dicit sic. Ve illis qui via Caim abierut t errore balaa mercede effusi sunt quib9 pcella tenebraz aseruata est imeternu 2c. Mathe9. xxv. c. dicit sic. Ibut hij in supplicu eternu iusti aut in vita eterna. Marc9. xiij. c. dicit sic. Tunc mittet angelos suos. t congregabit electos a quatuor ventis celi. 2c. Luce. xvj. c. dicit sic. Factu aut est vt moreret men. t por. ab an. im si. abr. Mor. est di. t se. est in inferno Joha. Apoca. xiiij. c. dicit sic Beati mortui qui in dno moriunt 2c. Tuc sancta mater ecclesia approbauit sniam oim istor sapietu. dicit qm ille auctoritates icotrarū adducte fuerut hoim epicuror queadmodu dicit Sap. ij. c. Dixerut impij apud se no recte cogitates 2c. Et Eccli. xij. c. dicit sic. Reuertat puluis in terra suaz vñ erat. t spus redeat ad deu qui dedit illu Itaqz filia mea no est quo dubites amplius Factu est du loquerent redeutes ad ciuitatez Ecce vox filij dei dicetis ad eos qui i purgatorio erat iux illo Mathei xj. c. Uenite ad me oms qui laboratis t honorati estis. s. satisfaciendo in purgatorio p peccatis vris adigna patietes pena. t ego reficia vos Sancta mr ecclesia ostendit aias sme numero ascendetes in celu ipi aie deuote Et mirabat t glificabat deu Cui occurrens Johanes euageliста dixit Mortui scz aie mortuor post expleta satisfactoz p peccatis suis audiet voce filij dei. s. eas ad gloria paradisi vocatis Et sic remasit anima i puritate fidei qua sancta mater ecclesia pdicat t dissoluta est omis perplexitas mentis ei9.

Mortui audient vocem.

Purgationis.

Dumitionis.
Acceptationis.
Liberationis.
Satisfactionis.
Diminutionis.
Intentionis.
Uiuificationis.

Primo mortui audiēt vocē Purgatōis. Aīa fidelis ⁊ deuota petit a sancta matre ecclesia qualis vox est ista purgatōis Nō em̄ possum intelligere qūo post hāc vitā sit purgatō aiarū Rō est quia sicut se habet caritas ad p̄miū eternū. ita se habz peccatū mortale ad supplicīū eternū Sz illi qui moriunt̄ in peccato mortali statim deputātur ad supplicīū eternū in inferno. ergo illi qui moriunt̄ in caritate statim vadūt ad p̄miū eternū Cōfirmo rōez quia in epla hodierna legit̄ sic Beati mortui q̄ ī dño. i. ī caritate moriūt̄ Immō iā dic spūs vt requiescāt a laboribꝰ suis ⁊ habet̄ Apoca. xiiij. c. Illi qui n̄ moriunt̄ in dño nō audiunt vocē purgatōis Illi aūt qui moriunt̄ in dño audiūt vocē glorificatōis Qui sunt ergo isti mortui qui audiūt vocem purgatōis Rn̄det sancta mr̄ eccl̄ia dicēs Filia mea vt intelligas qui sunt illi mortui qui audiūt hāc vocē. aduerte q̄ p cōtritōnem debitā culpe. nō tollit̄ ex toto reatꝰ ⁊ obligatō pene. nec etiam semp venialia dimissis mortalibus tollunt̄ ⁊ iusticia dei hoc exigit vt peccatū p penā debitā expiet̄. Ideo illi mortui audiūt vocē purgatōis qui nō habuerūt sufficiētem ꝺtritōnem de peccatis suis vel post absolutōz factā a sacerdote in ꝺfessione sacramentali nō debite satisfecerūt. vel cū veniali peccato mortui sunt Et p isto adduco rōnez ⁊ auctoritatē Rō est ista Quia malū nō p̄t esse purū absqz cōmixtōe boni. sicut bonū summū est absqz ꝺmixtōne mali Ideo illi q̄ ad beatitudinē que summū bonū est trāsferrēdi sunt. dn̄t esse ab oī malo purgati ꝓpter hoc optet si exeūt ab hoc seculo nō ommino purgati q̄ purgent̄ in aliquo loco Et isti sunt qui audiūt vocē purgatiōis Auctoritas habet̄. ij. Machab. xij. c. vbi dicit̄ Sancta ergo et salubris est cogitatō p defūctis exorare. vt a peccatis soluant̄ Sed p defūctis qui sunt in padiso nō est orādum. qz illi nullo indigent. nec etiā p illis qui sunt in inferno. qz illi a peccatis solui nō p̄nt. Ergo post hāc vitam sunt aliqui a peccatis nōdum soluti qui solui p̄nt ⁊ tales hūt caritatē sine qua nō fit remissio peccatoꝝ qm̄ vt dicit̄ p uerb. x. ca. Uniuersa delicta opit caritas vñ ad mortē eternā nō deueniēt. p eo qō dicit̄ Johā. xj. ca. Qui credit in me nō morietꝰ in eternum. nec etiā ad gloriā inducent̄ nisi purgati. qz nihil īmundū ī illā intrabit vt ptz Apoc̄. vl. c. ergo aliq̄ purgatō restat post hāc vitaz

Sic ergo filia mea confitere ⁊ crede q̄ mortui audient vocem purgatōris. Et subito Gregorius mirenus occurrens anime dixit sic. Si aliquis christo amico consentiens in hac vita purgare peccata nim⁹ potuerit post trāsitum hinc p purgatorij ignis ꝺflatōnem expiabit̄ Hoc p̄dicam⁹. docma veritatis seruātes ⁊ ita credim⁹ Hoc etiā vniuersalis ecclesia tenet. p defunctis exorās vt a peccatis soluant̄. hec ille Tūc aīa deuota ꝺuersa ad sanctā mr̄em ecclesiā dixit Cōfiteor sincera mēte q̄ mortui audiēt vocē purgatōris. licet quiescant a labore opatōis ad merendū. nō aūt a labore passiōis ad purgādū. vñ hñtes caritatē q̄ diu purgant̄ impediunt̄ ne ad vitā eternam puemāt ꝓpter cās iam dictas Sz ḡui⁹ anxior sup alio dubio quod mihi ex dictis tuis occurrit. s. vbi est loc⁹ iste purgatōis. sancta mr̄ ecclesia rñdit Istud nō p̄t sciri nisi ex spāli reuelatōne facta per spm̄sanctū aliquib⁹ filijs meis. Et iussit sancto Gre. vt declararet dubium maxime q⁊ erat pastor eccl'ie ⁊ sibi ꝺmissa fuerat cura anime fidelis Qui assumpta licētia loquēdi dixit Loc⁹ purgatōris est duplex Un⁹ ꝑm legē ꝺmunē. ⁊ sic loc⁹ purgatorij est loc⁹ inferi or. inferno ꝺiunct⁹. ita q̄ idem ignis est qui ⁊ iustos in purgatorio purgat ⁊ damnatos in inferno cruciat. licet dānati ꝑm q̄ sunt inferiores merito sic etiā loco īferiores ordinādi smt. sicut em̄ sub eodē igne aurū rutilat ⁊ palea fumat. ita sub eodē igne peccator cremat̄ ⁊ elect⁹ purgat̄ Ali⁹ est loc⁹ purgatōis ꝑm dispēsatōz ⁊ sic quandoq⁊ in diuersis locis aliqui punit̄ sunt vel ad viuor̄ instructōz. vt ad mortuor̄ subuentōz. vt viuentib⁹ eor̄ pena innotescēs p suffragia ecclesie mitiget̄. sicut Herman⁹ eps capuan⁹ Pascasiuz qui in balneis purgabat̄ inuenit Et sic de multis alijs Ut aūt cessauit loq̄ anima deuota remānsit sufficienter in fide ꝺfirmata ⁊ grās egit.

Secūdo mortui audiēt vocē punitōis Alia fidelis ⁊ deuota conuersa ad mr̄em suā. s. sanctā ecclesiā petit qualis est ista vox punitōmis Miror valde qūo aīe elector̄ puniant̄ in alia vita qm̄ pena purgatōis ordinat̄ directe ꝺtra peccata venialia. vl' ꝺtra reatuz qui est effect⁹ culpe. Sed venialibus cū smt leuissima debet̄ pena valde leuis. qm̄ vt dicit̄ Nume. xv. c. Scom̄ mēsurā delicti sic erit ⁊ plagar̄ mod⁹. ergo illa pena purgatōis erit valde leuis Etiā reat⁹ non intendit̄. nisi culpa intēdat̄ Sz in electo cui est iā culpa dimissa nō p̄t culpa intendi ergo reat⁹ suus nō crescit in morte. sed ī hac vita. ille reat⁹ nō merebat̄ ḡuissimā penā. ergo pena quā elect⁹ pacie[illegible] post hanc vitā nō erit ḡuior omni pena tpali Tunc sancta mater ecclesia dixit Filia mea volo te scire q̄ pena purgatorij. excedit om̄z penā hui⁹ vite Quod declaro ratione ⁊ auctoritate Rō est ista. Quia in purgatorio est duplex pena scilicet pena dāmi inquātum retardant̄

ille anime ad diuina visione. & pena sensus put ab igne corpali pu=
niunt Quo ad vtrāqz penā mīma pena purgatorij excedit maximā
penā hui9 vite Nā quāto aliquid magis desiderat tanto absentia
ei9 est molestior. Et q2 affect9 quo desiderat summū bonuz. s. beati=
tudo eterna Post hāc vitā in animab9 electis est intēsior & maior.
q2 ille affect9 nō retardat ꝓpter ꝯuedinē corpis Etiā q2 terminus
fruendi summo bono iā aduenisset. nisi aliquid impediret iō de ista
tardatōe maxime dolēt Similiter etiā cū dolor nō sit lesio sed sen=
sus lesionis. tāto aliquis magis dolet de aliquo lesiuo quāto est ma
gis sensitiuū Exemplū Lesiones que fiūt in locis maxime sensitiuis
causant maximū dolorē. & quia tot9 sensus corpis est ab aīa. ideo si
in ipam aīaz aliqō lesiuū agat optet ō necessitate ꝙ aīa maxīe affli
gat Sed aīa purgāda patit ab igne corpali iuxta illud. j. Corinth.
iij. c. vbi dicit sic. Dies ēm dñi declarabit. q2 ī igne reuelabit & vn
uscuiusqz op9 quale fuerit ignis ꝓbabit. Si cui9 op9 māserit quod
superedificabit. mercedē accipiet. Si cui9 op9 arserit detrimentū pa=
tiet Ipe aūt saluus erit. sic tn̄ quasi p ignē. hec ibi. Ideo pena pur=
gatorij quantum ad penā dām & sensus excedit omem penā huius
vite Auctoritas est Aug. & habet in canone dist. xxv. Parag. apo=
stol9 vbi dicit sic Qui fructū auersionis in aliud seculū distulerit.
pri9 purgabit igne purgatōis Hic ignis etsi nō sit etern9 miro tn̄
mō cruciat Supat ēm ab eo ois pena quā hō passus fuerit vl pati
potuerit in hac vita. hec ibi His auditis aīa deuota subito adhesit
huic vere determiatōi dicēs Opinor ego ꝙ acerbitas illius pene
nō est tm̄ ex quātitate peccati quātū ex dispositōne puniti q2 idem
peccatū ꝯui9 punit ibi ꝙ hic. Sicut ille qui est melioris ꝺplexiōis
magis punit eisdē plagis impositis ꝙ ali9 & tn̄ iudex vtriqz easdē
plagas p eisdē culpis inferēs iuste facit. sancta mater ecclesia rndit
Filia mea deuota recte imaginaris Quia quāuis aīa sit mim9 passi
ua ꝙ corp9. tn̄ est magis cognoscitiua passionis. & vbi est maior pas
sionis sensus. ibi est maior dolor etiā si sit minor passio Tūc aīa de=
uota dixit sancte mri ecclesie Cognosco ex veritate dictoz tuoz qs
est iudex in hac punitōe. q2 xps iuxta illud Johā. vj. c. Pr̄ om̄e iudi
cium dedit filio. Quis punit q2 aīa negligēs Sz nescio qui smt mi=
stri iusticie. s. an ille aīe puniant pena purgatōis p angelos bonos
vel p demones tanꝙ p mīstros Obsecro te declara istō. Sācta mr̄
ecclesia rndit Filia mea vt mēs tua sit certior scato ꝙ sicut post diē
iudicij diuina iusticia succēdet ignem quo dānati ī ꝑpetuū punient
ita etiam nunc sola diuina iusticia electi post hanc vitam purgant.
Non enim demones sunt ibi ministri. q2 iniustum est vt qui de ali=
quo triumphauit. subiciatur ei post triumphum. Sed illi qui sunt

in purgatorio de demonib9 triumphauerũt sme peccato mortali de cedẽtes. iõ nõ subiiciũt eis puniẽdi p eos. neqz etiã ãgeli boni sunt ibi mĩstri. qz ciues suos nõ tam vehemẽter affligerẽt. Sz tñ possibile est q eos ad loca penarũ deducãt sicut deduxerũt Lazarũ ad lĩbũ sanctoz patrũ qui erat loc9 penalis vt patz Luce. xvi. c. Etiã ipi demones qui de penis hoim letant. eos comitant. t assistũt purgandis Tũ vt ꝺ eoz penis satient. Tum vt in eoz exitu a corpe aliquid sui in eis repiãt Statimqz aia deuota pduit ad pedes sancte mris dicẽs Sup inimicos meos prudẽtem me fecisti. gras tibi Tercio mortui audiẽt vocẽ Acceptatõis Aia fidelis t deuota petit a sancta mre ecclesia qualis est ista vox acceptatõis. cui sancta mr ecclia rñdet dicẽs. q illi qui sunt in purgatorio hñt rectũ cor que rectitudo cõsistit in hoc vt electi volũtatem suã diume volũtati cõformẽt ideo cũ de9 velit eos puniri iubet eis vt ipi voluntarie illã penã sustineãt t acceptẽt. Et qz libẽter eã sustinẽt t acceptãt. ideo audient vocẽ acceptatõis Tũc aia dixit Miror quõ acceptãt penã illaz acerbissimã vt pri9 dixisti. qm̃ null9 petit liberari a pena quã volũtarie sustinet t acceptat. Sz illi qui sunt ĩ purgatorio petũt liberari ab illis penis. vt Gre. in diala. narrat. ergo nõ audiũt vocẽ acceptatõis sustinẽdo illas penas volũtarie. Cui sancta mr ecclesia rñdet dicẽs q in illa pena duo ꝺsiderant Primo q est afflictiua t sic displicet volũtati qz ex hoc sumit rõ pene. qꝺ volũtati ꝺtrariat Scõo q est purgatiua t sic placet volũtati. qz q̃uis p penã nullũ bonũ eis accrescat. tñ sme pena ad summũ bonũ puenire nõ pñt Exemplũ corpalis medicina inquantũ est amara nõ placz. sz inquantũ sanatiua. accepta tur t p ea pciũ soluit. Et hec volũtas vocat volũtas mixta sicut exemplificat philosoph9. iij. ethicoz de piectõe merciũ ĩ mari. Nã talis piectõ vt est merciũ pditio multũ displicet volũtati Sz ĩquãtũ est salutis occasio acceptat. Et tũc volũtas nõ assumit penaz immo vellet ab ea liberari sed eã supportat t sic dicit acceptari. t hoc mõ pena purgatorij est volũtaria. qz oĩs sapiẽs vult illud sme quo non pt puenire ad finẽ intentũ. Sz illi qui sunt in purgatorio sciũt se nõ posse puenire ad gloriã misi pri9 puniant. iõ audiũt vocẽ acceptatõmis Tũc aia dixit Sup oms docẽtes me intellexi. qz doctrinã tuam quesiui. Quarto audiẽt vocẽ Liberatõis Fidelis t deuota aima petit a sancta mre ecclesia quat est ista vox liberatõmis Cui sancta mater ecclesia rñdet dicẽs Pena purgatorij est grauior q̃ quelibz pena hui9 mundi vt iã dixi tibi Sz p penã satisfactoriã q̃ aliquis in hac vita sustinet. liberat a debito pene. ideo multofort9 p penaz purgatorij liberatur ab omni debito pene. Cum ergo aliquis compleuerit penã suam in purgatorio Tunc audit vocem sue liberatõis

Tunc anima fidelis ait Non bene intelligo hanc liberationem quia Greg. dicit talis in iudicio quisq; futur9 est qualis de corpe exiuit. qm̃ vt dicit Ecc. xj. ca. Lignū vbi ceciderit ibi erit. Si ergo aliquis ex hac vita exit cū peccato veniali in iudicio cū veniali erit ꝛ ita per purgatoriū nō liberat̃ a culpa veniali Etiā q2 culpa actualis nō delet̃ nisi p ꝺtritōnem Sz post hāc vitā nō ꝑt haberi contritō que est act9 meritori9. quia ibi nec est meritū nec demeritū. cum ꝫm Dama scenū hoc sit hominibus mors qō angelis casus. ꝛ sic ñ intelligo qualis est ista vox liberatōis Cui sancta mr̃ eccl'ia rn̄det dicēs Quicunqz est debitor alicui9 p hoc a debito absoluit̃ ꝙ debitū soluit Et q2 reat9 nihil est aliud ꝙ debitū pene. p hoc aliquis a reatu absoluit̃ ꝙ penā sustinet quā debebat. ꝛ ꝫm hoc pena purgatorij a reatu liberat. ꝛ hec est vox liberatōis Similiter culpa venial' in eo qui cū gr̃a decedit. post hāc vitā dimittit̃ p ignē purgatoriū. q2 pena illa aliqualiter volūtaria. vt dixi tibi. virtute gr̃e habebit vim expiādi om̃em culpā que simul cū gr̃a stare ꝑt Remissio em̃ culpe venialis ē ex volūtate informata gr̃a que erit in aīa sepata existēte in purgatorio Un̄ venialis culpa nō mutat statū hoīs q2 neqz tollit neqz diminuit caritatē ꝫm quā mensurat̃ quātitas gratuite bonitatis anime. ideo talis erit ī iudicio quo ad caritatē qualis erat qn̄ exiuit ab hoc corpe Similiter post hāc vitā nō ꝑt esse meritū respectu p̄mij essencialis. sed respectu alicui9 premij accidentalis ꝑt esse ꝙ diu manet hō in statu vie aliquo mō Ideo in purgatorio ꝑt esse act9 meritorius quātum ad remissionē culpe venialis Tūc aīa fidelis ait. Liberat̃ ne vn9. alio citi9 ab illis penis Sancta mater ecclesia rn̄det dicens. Quedā venialia sunt maioris adherentie ꝙ alia. ꝫm ꝙ affect9 magis ad ea inclinat̃ ꝛ forti9 in eis figit̃. Et q2 ea que sunt maioris adherentie tardi9 purgant̃. ideo quidā in purgatorio diutius ꝙ alij torquent̃ ꝫm ꝙ affect9 eor̄ ad venialia fuit magis īmersus

In purgatorio sunt duo scilicet acerbitas pene. ꝛ diuturnitas. Acerbitas pene respondet quantitati culpe Diuturnitas respondet radicatōi culpe in subiecto. vn̄ ꝑt ꝺtingere ꝙ aliquis in purgatorio diuti9 moret̃ qui min9 affligit̃. ꝛ econuerso. s. q2 magis adhesit mīori peccato venali. aut q2 maiori min9 adhesit. Tūc aīa fidelis ꝛ devota grās egit sancte mr̃i ecclesie dicens. Sup senes intellexi quia doctrinā tuā quesiui. Quinto mortui audiēt vocem satisfactōis Fidelis ꝛ devota anima petit a sancta mr̃e ecclesia. qualis est ista vox satisfactōis Cui sancta mater ecclesia rn̄det dicēs Dn̄s fideles ꝑ caritatē vniti. sunt vni9 corpis mistici membra sicut Apls. j. Cor̄. xij. c. loquit̃ de mistico corpe ad similitudinē corpis hūani In corpore vero humano natura ꝑ vnuz mēbrum supplet indigentiam alterius

Cum ergo gratia sit potior q̄ natura·gratia m̄ corpe mistico p vnū
membrū p̄t supplere alteri⁹ indigentiā Hinc est q̄ suffragia mēbro-
rum ecclesie p̄nt p̄desse dmēbris indigentibus Quia vero p mortē
dmēbra eiusdē corpis esse ñ desmūt p̄nt p̄desse etiā defūctis·vñ Au
gust·dicit Nō est negandū spūs defunctoꝝ pietate suoꝝ viuentiuꝫ
posse releuari Sed hāc releuatōꝫ sentiūt ⁊ cognoscūt aīe ī purgato
rio existētes·ideo mortui audiēt vocē satisfactōis · Tūc anima fidel
ait Valde dubito quo mō viui possint satisfacere p mortuis Quia
ad iusticiā dei ptinet·vt vnicuiq; retribuat̄ p meritis·psal·Tu red-
des vnicuiq; iuxta opa sua·⁊ m epla hodierna dicit Opa em̄ illoꝝ
sequunt̄ illos Sꝫ impossibile est iusticiā dei deficere·ergo impossi-
bile est q̄ mortui ex opibus viuoꝝ iuuent̄·ergo ꝛc·Sācta mr̄ eccla
rñdet dicēs·Actꝰ viuoꝝ p̄nt valere ad duo Primo ad aliquē statū
acquirendū·sicut p opꝰ meritoriū·homo acquirit statū beatitudinis
Secūdo ad aliquid dsequēs statū sicut hō p aliquē actū meret̄ ali-
quod p̄miū accidentale·vl̄ dimissionem pene Ad vtrūq; istoꝝ actꝰ
viuentis p̄t valere dupliciter Uno mō p viā meriti·alio mō p viaꝫ
ōrois Iste due vie differūt p hoc q̄ meritū immitit̄ iusticie·sed ora-
impetrat petitū ex sola liberalitate eiꝰ qui orat̄ ·Dico ergo q̄ opꝰ
viuentis nullo mō p̄t valere defuncto ad statum cōsequendū p viā
meriti·vt scꝫ ex his que viuens facit defunctꝰ mereat̄ vitā eternaꝫ
Ratio est q̄ sors glorie reddit̄ ꝑm mensurā accipiētis Unusquisqꝫ
aūt ex suo actu dispōit̄ ⁊ nō ex alieno·⁊ voco dispositōꝫ dignitatē
ad p̄miū Per viā vero ōrois actꝰ viuētis p̄t valere defuncto ad
statum dsequendū·s·cum defunctꝰ est in purgatorio·q̄ adhuc est in
via Ratō est·q̄ impetratō ōrōis est ꝑm liberalitatē dei qui orat̄·iō
ad oīa illa impetratō ōrōis se p̄t extendere que ptāti diuine subsūt
ordinate Scdo dico q̄ quātum ad aliquid dsequēs vl̄ accessorium
ad statū opꝰ viuentis p̄t valere defūcto nō solū p viā ōrōis sꝫ etiaꝫ
p viā meriti ꝓpter tres rones Prima rō est·rōe dilectōis q̄ oēs
qui mutuē caritate cōnectūtur aliqd emolumētum ex mutuis opibꝰ
reportāt tñ ꝑm mēsurā statꝰ vniuscuiusq; q̄ in p̄ria vnusquisq; be-
atꝰ de bonis gaudebit alteriꝰ·vñ articulꝰ fidei est sanctoꝝ dmunio
nē Scda rō est·Rōe intētōis q̄ viuēs aliqua opa spāliter ad hoc
facit vt talibꝰ p̄sint Uñ ista opa quodammō efficiunt̄ eoꝝ p qui-
bus fūt quasi eis a faciente collata Tercia est rōe satisfactōis·nā
opus qd̄ p aliquo fit·efficit̄ eiꝰ p quo fit·Similiter opꝰ qd̄ est eiꝰ
qui mecū est vnū·est quodāmō etiā meū·Uñ ñ est dtra diuinā iusti-
ciā si vnꝰ p̄cipit fructū de opibꝰ factis ab eo qui est vnū secum ī ca
ritate·vl̄ ab opibꝰ p se factis Hoc etiā ꝑm hūanā institutōꝫ dīgit
vt satisfactō vniꝰ p alio accipiat̄ ergo ꝛc·Tūc aīa deuota gr̄as egit

matri sue dicens ꝙ dulcia faucibus meis eloquia tua. s. in o. meo. ꝛc

Sexto mortui audient voces Diminutionis Anima fidelis ⁊ deuota petit a sancta mre ecclesia qualis est ista vox diminutois Cui sancta mater ecclesia rndet dicens. purgato aie p penas purgatorij non est aliud ꝙ expiato reat9 impedientis a pceptoe glorie. Et quia p penam qua viues sustinet p defuncto pt reat9 defucti expiari. ideo p viuentis satisfactones diminuit pena defuncti in purgatorio Quia vero defunct9 sentit hac releuatoz a penis. ppterea audit voce diminutois Tuc aia deuota ait. Ex dicto tuo videt sequi ꝙ nulla sit pena purgatorij. Quia pena purgatorij est finita fm ea que iam dixisti Si ergo p suffragia viuentiu aliquid de pena diminuit tn poterut suffragia multiplicari ꝙ tota pena tollet. ⁊ ita peccatum remanebit ex toto impunitum. ⁊ nulla erit pena purgatorij. quod videt diuie iustitie repugnare Sancta mr ecclesia rndet dicens quauis aie post mortem no sint simpliciter in statu vie sicut erat ante. tn quantu ad aliquid adhuc sunt i via scz inquantu eor pgressus adhuc retardat ab vltima retributoe. ideo fm hoc earu via est circumsepta vt no possint vlteri9 p aliqua opa trasmutari fm statu felicitatis ⁊ miserie. iuxta illud Job. xix. c. Semitam meam circumsepsit. ⁊ transire no possum Sed quatum ad hoc no est circumsepta. quin quo ad hoc ꝙ detinent ab vltima retributoe. possint ab alijs iuuari quia scom hoc adhuc sunt in via Qo patet rone ⁊ auctoritate Ratio est ista Quia caritas que est vinculu vnes membra ecclesie no solu ad viuos se extendit. sed etia ad mortuos qui in caritate decedunt. Caritas em no finit p vitam corpis. i. Corinth. xiij. Caritas nunꝙ excidit. Similiter etia mortui in memorijs hoim viuut. ideo viuentes pnt dirigere intentoz sua ad eos Et sic suffragia viuor pnt valere defunctis dupliciter sicut ⁊ viuis. Primo ppter caritatis vnionem Scdo ppter intentoz ad eos directa Tn ista suffragia non sic eis valent vt stat9 eor mutet de miseria ad felicitate. sed valet ad diminutoz pene. Exemplu Si ho portaret graue on9 ⁊ ali9 submitteret humeros suos oneri prim9 leui9 portaret ⁊ tot hoies possent eum iuuare ꝙ ex toto diminueret ei9 pena. Un no est incouenies si multiplicatis suffragijs pena in purgatorio existentiuz adnihilet No em sequit ꝙ peccata remaneat impunita q2 pena vni9 p altero suscepta alteri coputat. Auctoritas est Augusti. li. de cura p mortuis agenda dicit sic. No pua est vniuerse ecclesie que in hac consuetudie claret auctoritas vt in precibus sacerdotis que dno deo offeruntur ad ei9 altare locu suu habeat etia memento mortuor. hec ille. Ista consuetudo ab ipis aplis ichoauit vt dic Damascen9 i quoda fmoe de suffragijs mortuorum sic. Misterior conscij discipuli saluatoris

et ſacri apoſtoli m tremendis ⁊ viuificis miſterijs memoriam fieri eoꝝ qui fideliter dormierũt ſanxerũt Hoc idez patet per Diomſiũ vl·ca·eccleſiaſtice Jerarchie vbi ritum cõmemorat quo ĩ primitiua eccleſia ꝑ mortuis orabaĕ·vbi etiã Diomſius aſſerit ſuffragia viuorum mortuis ꝓdeſſe ad diminutõz pene ergo ⁊c· tũc aĩa fidelis ait Grãs tibi ago mater immaculata qm̃ lucerna pedibus meis verbũ tuum ⁊·l·ſ·meis· Septimo mortui audient vocẽ Jntentõis Anima fidelis ⁊ deuota cõuerſa ad matrem ſuam ſanctã eccleſiam ait· qualis eſt iſta vox intentõis cui ſancta mater eccleſia rñdet dicens Juſticia humana exemplaĕ a iuſticia diuina·Sed in iuſticia humana ſi aliquis ꝑ aliquo debitũ ſoluit eũ ſolũ abſoluit · cũ ergo viuẽs ꝑ aliquo defuncto ſuffragia facit quodammõ ſoluat debituz ei⁹ ꝑ quo facit videĕ ꝙ illi ſoli ꝓſmt rõne intentõis ad defunctũ directe Cuz aũt ſolutũ fuerit ꝑ debito ei⁹ ſentiet ſe releuari a penis ⁊ iſta eſt vox intentõis Tũc anima deuota Miror valde de iſta pticularitate·qr lumen ſpũale eſt magis ꝯmunicabile ꝙ̃ lumen corpale Sed lumen corpale ſcz candele quãuis accendaĕ ꝑ vno tm̃ equaliter omĩbus ꝓdeſt qui ſimul ꝯmorant quãuis ꝑ eis cãdela nõ accendaĕ·ergo cuz ſuffragia ſmt quedã ſpũalia lumĩa quãuis ꝑ vno ſpecialiter fiãt nõ magis valent ei ꝙ̃ alijs in purgatorio exiſtentibus Etiã ſequiĕ ꝙ paupes eſſent deterioris conditõnis ꝙ̃ diuites qr ꝑ paupibus non tot fiũt ſuffragia quot ꝑ diuitibus Sancta mater eccleſia reſpondet dicens Valor ſuffragiorum ꝓt penſari ex duobus ·prio ex virtute caritatis que facit omĩa bona ꝯmunia·⁊ ſic ſuffragia magis valẽt ei qui eſt caritate plen⁹ quãuis ꝑ eo ſpecialiter nõ fiant· Et hoc mõ ſuffragia cõſideranĕ·ꝓm ꝙ afferũt quandaz interiorem cõſolatõz ꝑut vn⁹ in caritate exiſtẽs delectaĕ de bonis alteri⁹ poſt mortem quãtum ad diminutõz pene Secundo valent ſuffragia ex hoc ꝙ ꝑ intentõz viuentis·applicanĕ defuncto·⁊ ſic ſatiſfactõ viuentis defuncto computaĕ Et ſic nõ eſt dubiũ ꝙ magis valeret ei pro quo ſpecialiter fiunt·immo ſic ſoli ſibi valent·qr ſatiſfactõ ꝓprie ad dimiſſionem pene ordinaĕ·Unde quãtum ad dimiſſionem pene principue valet ſuffragium ei ꝑ quo fit·Jnquãtum ergo ſuffragia ſunt quedã ſatiſfactões ꝑ intentõz facientis in alterũ trãſlate nõ ſunt ſimilia lumini ſed magis ſolutõni cuiuſdã debiti · Nõ eſt aũt neceſſe vtſi debitũ ꝑ vno ſoluaĕ qõ ex hoc alioꝝ debitũ ſoluaĕ · Etiã nihil ꝓhibet diuites quãtum ad expiatõz pene melioris fore ꝯditõis ꝙ̃ paupes Cõcordat doctor ſanctus ĩ ſcripto·iiij·diſ·xlv·queſt·iiij·Cũ querieĕ vtrũ ſuffragia tm̃ ꝓſmt his ꝑ quibus ĩ ſpeciali nõ fiũt quãtum ꝓſunt his ꝑ quibus ſpãliter fiũt Rñdens ꝙ ſuffragia valent defunctis dupliciter·vno mõ ꝑ modũ expiatõis·alio mõ ꝑ modum

congratulationis Primo modo extenditur valor eorꝝ ad defunctos ꝺm intentoꝝ facientis ꝛ multomagis sui superioris seu prelati Vñ si intendit tm̃ ꝑ vno ille solꝰ videt habere illū valorꝫ expiatiuum ꝑ quem quis citiꝰ liberat a pena purgatorij·vel saltꝫ principaliꝰ habet illū valorē Si aūt dicat ꝑ decē defunctis·cū ille valor sit finite virtutis ꝛ determinatorū graduū ·ꝛ si nobis ignotoꝝ puta decem· quilibet habebit vnū gradū vñ nō tm̃ quātum si ꝑ vno tm̃ dixisset missam vel aliud suffragiū fecisset·q̄uis em̃ xp̄s qui est in sacramē to sit infinite v̄tutis·ñ tñ ibi infinite sꝫ v̄tute finita opat quātū ad effectū sacri alioquin si totā suā virtutē exerceret·vna missa oēs de purgatorio liberaret Nō ergo p̄sunt his ꝑ quibꝰ ñ intēdit tm̃·sicut ꝑ quibus intēdit imo forte nihil ꝑ quibꝰ ñ intēdit ꝛ hoc ꝺ suffragio misse quātū ad valorē p̄cipalē qui est ex sacrificō eiꝰ·nā quātū ad valorem qui est ex oꝛōibus que fiūt in missa ꝛ officō valet oīs missa oībus defunctis qꝛ ꝑ oībus ibi oꝛat Quantū aūt ad sc̄m modū s·congratulatōis sic suffragia facta ex intentōe ꝑ vno tm̃ valent oī bus i purgatorio·qꝛ cuꝫ ip̄i om̃s sm̃t i caritate de oī suffragio facto cuilibet pticulariter gaudēt om̃s ꝛ ita qui in maiori caritate ē·magis gaudet etiā de suffragio facto ꝑ alio·nō ꝑ se·Et quātū ad istā cōgratulatōꝫ intelligit illud Hiero·de conse·dis·v· nō mediocriter vbi dicit Cū missa vl̄ psalmꝰ ꝑ centū aīabus dicit nihil minus q̄ si ꝑ quolibet diceret accipit·s·quo ad cōgratulatōꝫ ꝺm Tho ·vl̄ ꝺm glo·ibi hoc refert quo ad meritū celebrātis qꝛ ceteris pibus tm̃ meret celebrādo ꝑ mille quantū ꝑ vno ꝛ ecōuerso ·Sꝫ notandum ꝺm De·de pal̄·m·iiij·q̄ cum dicit hñs maiorē caritatē in purgatorio· plꝰ gaudet de suffragio etiā ꝑ alio facto Hoc aliquo mō verū ē·aliquo mō ñ Suffragiū em̃ ꝛ est bonū facientis ipm inquātū ē actꝰ eiꝰ bonꝰ reddēs eū acceptū corā deo·ꝛ ē bonū eiꝰ ꝑ quo sit suffragiuꝫ Quātū igit ad primā bonitatē intelligit dictū Tho·s·q̄ qui i maiori caritate est plus gaudet de suffragio qꝛ suffragiū ꝑ istū modum nō est magis vtꝰ defuncti q̄ alteriꝰ sed solū facientis·Sꝫ quantū ad secūdū valorē·cū ille valor sit solū illiꝰ ꝑ quo fit suffragiū ꝛ vt cuiqꝫ magis est amabile ꝓprium bonū q̄ alienū Ideo quantum ad istam cōsideratōeꝫ plꝰ gaudet ille ꝑ quo fit suffragium et si sit in maiori caritate q̄ ille ꝑ quo ñ fit·ꝛ si sit in maiori caritate Tūc aīa deuota ait Quid ergo fiet de ill̄ suffragijs specialibꝰ que supsunt his ꝑ quibꝰ fiūt Sancta mater ecclesia rñdet dicēs Si aliquid de spālibus suffragijs supsit his ꝑ quibꝰ fiūt·s·vt eis nō indigeāt per diuinā misericordiā alijs disp̄sat ꝑ quibꝰ nō fiunt si eis indigeāt vt patet ꝑ Damascenū in serm·de dormiētibus sic dicentē Deꝰ tan q̄ iustꝰ cōmetiet ipotēti possibilitatē tanq̄ suscipiēs vere defectui

commutationem negociabit Que quidem negociatio attenditur penes hoc ꝙ id qđ deest vni alteri supplet Et verisimile est ꝙ ista cōmutatō fiet ꝑ paupibus qui orauerūt ꝑ illis in hoc seculo ꝑ quib9 spāliter fiūt. Tūc aīa deuota grās agens dixit Viuificasti me scōm verbū tuū. Octauo mortui audiēt vocem Viuificatōis Aīa fidelis ⁊ deuota petit a sancta mr̄e ecclesia qualis est vox viuificatōis cui sancta mr̄ ecclesia rn̄det dicēs. Suffragia ecclesie ꝑ defūctis sūt quasi quedā satisfactōs viuentium vice mortuoꝝ ⁊ ꝑm hoc mortuos a pena absoluūt quā ñ soluerūt. qua soluta. liberi ⁊ purgati ascendūt in celū vocati a xp̄o vbi summa felicitate gaudēt ⁊ beatifice viuificanť. ideo mortui audiūt vocē viuificatōis. Tūc aīa deuota ait. Si ista suffragia exn̄tib9 in purgatorio valerēt. vt tu dicis maxime ea videnť valere que sunt ad eoꝝ impium facta. Sed hec nō sp valent Sicut si aliquis moriēs disponat tot suffragia ꝑ se fieri que si facta essent. sufficerēt ad totā penā abolendā. Posito ergo ꝙ huiꝰ suffragia differanť quousqz ille penā euaserit. tūc ista suffragia mihil ei ꝓderūt. qr nō ꝑt dici ꝙ ei ꝑsint anteq̄ fiāt Postq̄ aūt fiunt eis nō indiget quia iā penas euasit. ergo suffragia exn̄tib9 in purgatorio nō valent Sancta mr̄ ecclesia rn̄det dicēs Suffragia valēt ex duob9. s. ex ope opante. ⁊ ex ope opato Et voco op9 opatum non solum ecclesie sacramentū. sed effectū accidentē ex opatōe Exemplū ex collatōe elemosinaꝝ dsequiť paperū releuatō. ⁊ eoꝝ oratō ꝑ defuncto ad deum Similiter op9 opans ꝑt accipi vl̄ ex pte principaľ agentis. vl̄ ex parte exequentis. Dico ergo ꝙ q̄cito moriēs disponit aliqua suffragia sibi fieri. premiū suffragioꝝ plene dsequiť etiā anteq̄ fiāt quātum ad efficatiam suffragij. que erat ex ope opante principalis agētis. Sed quantū ad efficaciā suffragiorū que est ex ope opato vel ex ope opante exequentis. nō dsequiť fructuꝝ anteq̄ suffragia fiant Tūc aīa deuota ait Credo firmiter esse verū qđ dicis. sed nō plene intelligo Sancta mr̄ ecclesia rn̄det dicēs Op9 suffragij qđ ꝑ altero fit ꝑt considerari dupliciter Uno mō ꝑm ꝙ est meritoriū vite eterne quod habet inquātum ꝓcedit ex radice caritatis Et sic qr iste hoc mō disponens suffragia. est in caritate. ideo ista opa sunt meritoria vite eterne. nō respectu premij essentialis qr hoc sibi debeť rōe caritatis sed respectu p̄mij accidētalis ad quod ordinaťQuāuis ista opa nunq̄ fierent. semp tn̄ iste sic se disponēs habebit illud premiū accidentale Alio mō ꝑt cōsiderari op9 suffragij ꝑm qđ est satisfactoriū quod habet inquantum est expiatiuū pene per modū cuiusdam recōpensationis que in satisfactōe attendiť ⁊ sic tale op9 absoluit eum a debito pene. qr in tali recōpensatōne attendiť equalitas iusticie. ⁊ sic pri9 cōtingat ipm a pena purgari.

quo ad hoc fraudabitur fructu suffragiorꝝ quia nō absoluent eū ab illa pena·nec erūt satisfactoria sed soluꝫ meritoria vt dixi· Tunc aīa deuota ait·Quare iste patiē in purgatorio si adhibuit diligētiā vt soluerenē ista suffragia quāuis executores neglexerint ⁊ tardauerint solutōnem eorꝝ Sancta mater ecclesia respōdet dicēs Non est inconueniens ꝙ aliquis defraudeē in tpalibus p culpā alteri9· pena aūt purgatorij est temporalis·ideo nō valent sibi ad diminutōꝫ pene in purgatorio ex quo non soluunt Sꝫ quātum ad eternā retributōꝫ null9 defraudari pt nisi p ꝓpriam culpam·et quia iste eā non cōmisit·ideo p illis remunerabit in celo·ita ꝙ si cito fuissent soluta ista suffragia fuissent satisfactoria· ⁊ quia tardata est solutō eorꝝ iam fiūt meritoria Aduerte filia mea qꝛ negligētia solutōis suffragiorum redūdabit in illos exequtores quorꝝ culpa iste sic disponēs defraudaē Exemplū Miles quidā in bello karoli magni cū mauris pugnatur9 rogauit cognatū suū vt si in bello moreret equū suum venderet ⁊ p̄cium paupibus erogaret Quo mortuo cū equus nimis placeret sibi·eum sibi retinuit Post modicū tpis defunct9 ei tanꝙ sol fulgens apparuit dicēs Cognate bene p octo dies me feciſti pati penas in purgatorio·ꝓpter equū cui9 p̄cium vt dixerā paupibus non dediſti Sed impune non feres Hodie em̄ dyaboli ferent aīaꝫ tuam in infernū·⁊ ego purgat9 vado in regnū dei Et ecce subito in aere audit9 est clamor leonum vrsorꝝ ⁊ luporꝝ ⁊ ip̄m de medio abstulerūt Tu ergo filia mea noli tardare in solutōne suffragiorꝝ maxime ista die p animab9 existentibus in purgatorio·ne deteri9 tibi contingat Statim anima deuota reuerenter inclinās gr̄as agēs sancte matri ecclesie dixit illud psal ·Inclinaui cor meum ad faciēdas iustificatōs tuas in eternū quo ad subleuatōnem animarū in purgatorio existentiū ꝓpter retributōꝫ scꝫ earum Cunqꝫ sacerdos in fine misse alte dixisset Requiescant in pace·Anima deuota in spiritu vidit infinitā multitudinē animarū de purgatorio exeuntuꝫ quas comitabanē angeli vsqꝫ in celum ⁊ ait·vere nunc scio·qꝛ mortui audient vocē filij dei·hic p gr̄ām·tandem p gloriam Amen·

In festo Sancti Martini episcopi ⁊ confessoris Sermo·

Enedictōnem ommū gentiū dedit illi domin9 Eccī· xliiij capi·Et in epl'a hodierna Beat9 Augustī·li·de diffinitionibus dicit sic·Nullum credimus ad salutem nisi deo inuitante venire· Nullum inuitatum·salutem nisi deo auxiliante opari·nullū nisi orantem·auxilium ꝓmereri·nullum voluntate dei perire·sed permissu eius omnia accidere·hec ille·Super quo

moueo talem questionem Utrum ex puris naturalibus sine gratia gratū faciente infusa. beat9 Martin9 puenit ad vitā eternam mēte inconfusa. Ad istā questionē rndent duo doctores noui testamenti.

Prim9 est hugo. li. j. de sacramētis pte. x. dicēs sic. Tria sunt que ante aduētum xpi ⁊ postea ad salutē obtinendā necessaria fuerūt .s. fides ⁊ fidei sacra. ⁊ bona opa Hec tria ita coherent vt salutis effectū habere nō possint si simul nō fuerint. q nec fides meritū habet si dum pt opari negligit. nec bonū op9 est aliqd si sine fide iuenit. Et rursus. fides opans hoīem sanctificare nō sufficit. si eā que in sacramentis dei ostat sanctificatōez accipe contemnit. hec ille. Secūd9 ē Isidor9. vt habet. xxiiij. q. iij. Parag. quidā heretici. vbi reprobat opinionem Pelagij ⁊ multoz eū sequētuz qui dixit q ex puris naturalib9 possum9 assequi vitā eternā. ⁊ mereri sine grā. cuius fūdamentū est tale Quia vnum qdqz ex sua natura pt adipisci suū finē xpter quē factū est si est pfectū Aliter frustra esset factum si ad illū finem puenire non posset. sed finis creatōis hois est vt habeat vitā eternā. vt dicit mgr sniarum li. ij. dis. j. c. vj. Fecit de9 rationalem creaturā que summū bonū intelligeret. intelligendo amaret amādo possideret. ⁊ possidēdo frueret Cū ergo finis hois sit frui deo qd est vita eterna. videt q p ea que data sunt hōi in creatōne que sunt de essentia sue nature homo possit osequi hūc finem. Sed istud fundamentū nō arguit q absqz gra dei hō possit habere vitam eternā Licet em̄ ois creatura pfecta ex suis naturalib9 possit adipisci suū vltimū finem naturalē. sicut Lincon. dicit primo posteriorū. c. xvij. q natura est pfectior que pfecti9 pt i suū finē. nō tn ē verum de fine supnaturali Si aūt hō faciat quātuz in se est ⁊ oia sua naturalia ponat adinuiendū summū bonū qd est de9. tūc ipe deus misericors ⁊ affluēs gra. suā grām ei infundet ⁊ suus labor tūc facit9 in gra meret habere vitā eternā fm suas latas pmissiones. Ex empluz de sancto Job qui nō fuit sub lege circumcisionis. vt dicit Isidor9 de obitu patriarcharū. ⁊ tn saluat9 est Verūtamē fuit preceptū Gen. xvij. c. q ois masculus circumcideret ⁊ aīa cuius prepucij caro circūcisa non fuerit piret de ppło dei Ad ppositum beat9 Martin9 omem suū conatū adhibuit vt inueniret deū Nā cū esset annorum duodecim inuitis parentibus ad ecclesiā catholicā cōfugit seqz cathecuminū fieri postulauit Extūc de9 tantā grām menti eius infudit vt heremū intrare disponeret. quod ⁊ fecisset nisi carnis infirmitas obstitisset Licet aūt militauerit vsqz ad vigesimū ānū iussus a Juliano cesare tn̄ immunis fuit ab his vicijs quibus illud hoīm Sen9 implicari solet ⁊ multa sanctitatis opa faciebat. Cum em̄ essz annoz quindecim ⁊ ad militādum vrgeret vno tm̄ seruo cōtentus.

cui seruiens sepi9 ministrabat ꝛ calciamenta sepi9 detrahebat atqꝫ tergebat Ut vere de eo dici possit benedictõnez oim gentiñ dedit illi dñs.

Domin9 dedit illi benedictõnem.

Angelorum p ministerij fidelitatem.
Patriarcharum per fidei sinceritatem.
Prophetarum per intellect9 claritatem.
Apostolorum per affect9 caritatem.
Martirum per patientie inuincibilitatem.
Confessorum per misericordie pietatem
Virginum per continentie puritatem.
Militum per iusticie equitatem.
Religiosorum per obseruantie facilitatem.
Prelatorum per virtutum honestatem.

Primo domin9 dedit benedictõz angelor ꝫ sancto Martino in ministratõe fideli Dñs em̃ sunt administratorij spũs pt dicit Hebr̃ j c. Nã ille est mĩster fidelis qui voluntatẽ domini prudẽter intelligit fideliter dplet ꝛ pficit ꝛ iratũ placare nouit Sed angeli in principio sue conuersationis ad deũ qñ mali angeli apostataverũt a deo ꝛ ceciderũt de celo tunc volũtatem dñi intellexerũt ió fideliter ad ipm conuersi sunt ꝛ eius iram fideli ꝛ humili obsequio placuerunt iuxta illud puer xj ca Ubi supbia ibi contumelia scz quo ad malos angelos sed vbi humilitas ibi sapia s quo ad bonos beat9 Martinus tanꝯ bon9 minister deo fideliter mĩstrauit cũ intellexit voluntatem dei dicentis Nisi quis renat9 fuerit ex aqua ꝛ spũsancto nõ pt introire in regnũ dei Johã iij c Uñ cum esset annor xviij baptisare se fecit ꝛ relicta militia ad sanctũ Hilarium pictauensem epm prexit ꝛ ab eo accolit9 est ordinat9 Accoliti aũt ministrãt in ecclesia militante sicut angeli in ecclesia triumphante Sunt em̃ nouẽ ordines in ecclesia militãte s quimqꝫ minores ꝛ quatuor maiores quẽ admodũ sunt nouẽ ordies ãgl'or ĩ eccl'ia triũphãte pt habet xxiij dis c psalmista Et xxj dis c Seriati ꝛ lxxvij dis c j ꝛ xxj dis c Cleros Ideo be Martin9 habuit bñdictõz i officiũ angelorum Secundo dñs dedit sancto Martino bñdictõnem Patriarcharũ in fidei sinceritate de qua Bern in quodã sermone dicit sic Multi ante saluatoris aduentũ deũ omĩpotentẽ tenentes ꝛ diligentes sue salutis gratissimũ pmissorem cernẽtes in pmissione fidelẽ spantes certissimũ redemptorẽ in hac expectatõe saluati sunt licet qñ qualiter ꝛ quo ordine sal9 repromissa fieret ignorarent hec ille Etiã de ipo rum fide exp̃sse loquit Paul9 Hebr̃ xj c Sz maior fuit fides beati

Martim que puinciam galliarum ab hostib9 liberauit Nã irruenti
bus intra gallias barbaris Julian9 cesar otra eos pugnatur9 pecu
nias militib9 erogauit At martin9 nolẽs deinceps militare. dona-
tiuũ recipe noluit sed cesari dixit Xp̃i ego miles sum. pugnare mi-
hi nõ licet. Indignat9 Julian9 dixit q̃ nõ religiõis grãm. sed me-
tu belli immĩẽtis militie resignaret Cui Martin9 intrepid9 rñdit
Si hoc ignauie nõ fidei ascribiẽ crastina die añ aciez inhermis asta
bo. ⁊ in nomine x̃pi signo crucis nõ clipeo ptect9 aut galea. hostiuz
cuneos penetrabo secur9 Uñ custodiri iubeẽ. vt ĩhermis sicut dixe
rat barbaris obiceret Sed die sequenti hostes legatõnem miserũt
sua oĩa seqz dantes. vñ nõ est dubiũ meritis sancti viri talem victo-
riam sine sanguine datã esse ergo ⁊c. Tercio domin9 dedit sancto
Martino bñdictõez ꝓphetaꝝ in intelligẽtie claritate Triplex inuemi
tur ꝓphecia Una de p̃terito sicut illa. In principio creauit de9 celũ
⁊ terram. Geñ. j. c. Alia de futuro. vt illa. Isa. vij. c. Ecce virgo con-
cipiet ⁊ pariet filiũ Alia de p̃nti occulto vt illa Joh. j. c. Ecce agn9
dei. ecce qui tollit peccata mundi. Ideo Gre. sup Ezech. dicit sic. Re
cte ꝓpheta dicit nõ q2 p̃dicit futura. sed q2 p̃dit occulta. Sed beat9
Martin9 p̃dixit occ'ta Cũ em̃ requireret a quodã paupe dixit Bri
ti9 eius diacon9 Si illũ delirũ queris ꝑspice a longe Ille est em̃
qui quasi amens celuz respicit. Cũ ergo paup a Martino que petie
rat accepisset vir sanct9 Brictiũ ad se vocans dixit En ego tibi de-
lir9 videor Bricti Qõ cum ille p̃ ferecundia se dixisse negaret. Ait
Martin9 Nõne aures mee ad os tuũ erant q̃n hoc emin9 loqueba-
ris Amen dico tibi q2 a dño obtinui vt mihi in epatu succedas Et
statim ꝓphetauit de futuro dicẽs Scito te multa in epatu aduersa
passurũ Quod rei ꝓbauit euẽtus. Quarto dominus dedit sancto
Martino bñdictoz apostoloꝝ in affect9 caritate Sicut em̃ apostoli
trib9 vicib9 spm̃sanctũ receperũt. ad faciendũ miracula vt habetur
Math. x. c. Ad relaxandũ peccata. vt habeẽ Johã. vl. c. Ad confir-
mãda corda. vt habeẽ Act. ij. c. Sic beat9 Martin9 recepit spm̃san-
ctum qui sup caput ei9 in specie igñs apparuit. ideo par aplis ap-
pellat Nonne magna miracula fecit q̃n tres mortuos suscitauit Et
peccata relaxauit dũ gentiles multos duertẽs eis veniã obtinuit. ⁊
spm̃sanctũ in igne visibili ad cõfirmatõnem accepit. psal. Spũ oris
ei9 omis virt9 eoꝝ ⁊c. Nã apli eum frequẽter visitabãt tanq̃ cõpa
rem suũ vt satis patere potest. Quinto dñs dedit sancto Marti
no benedictoz martirũ in patientie inuincibilitate. vñ Grego. omi.
xxxiij. dicit sic. Si adiuuãte nos dño virtutẽ patientie seruare oten
dim9 ⁊ in pace eccl'ie viuim9. martirij palmã tenem9. hec ille. Naz
ille dicit sapiens pugnator qui scit inimicoꝝ insidias declinare. Et

ꝛ aduersarios expugnare ꝛ p ipas hostiū man⁹ de hostib⁹ triūpha re sicut fecerūt sancti martires qui de maibus hostiū meruerūt coronā martirij Quis em̄ fabricauit coronā Stephano nisi man⁹ lapidantiū Quis Laurētio nisi man⁹ assantiū Quis Andree ꝛ Petro nisi man⁹ crucifigētiū ió Ecc xxix c dr Melior ē sapia ꝙ arma bellica Sz vt Bre ī omī dicit nos sme ferro ꝛ flāma martires esse possum⁹ si patiam ī aio veraciter custodim⁹ istō declarat Jsidor⁹ li ethimol dicit sic Duo sunt martirij genera Unuz in apta passione Alterū in occulta aī virtute Nā multi hostis īsidias vtute tolerantes ꝛ cūctis carnalib⁹ desideriis resistētes p hoc ꝙ se oīpotēti deo in corde mactauerūt etiā pacis tpe martires facti sunt Sācti⁹ Martim⁹ vtroqz genere martirij martir ve pt dici Quo ad primū gen⁹ patet Cū essz accolit⁹ ordinat⁹ mouet a dño p sopore vt pentes suos adhuc gētiles visitaret pfect⁹ ergo mlta aduersa passurū se esse pdixit nā iter alpes īcidit ī latrones Cunqz vn⁹ securim ī caput ei⁹ vibrassz ictū feriētis dextre sustinuit alacriter victis tñ post tergū manib⁹ vni eor custodiēd⁹ tradit Percūctāti vero latroni an timuisset rndit se nūq̄ fuisse ita securū qz sciret mīam dei maxime in tptatōibus affuturā incipiēsqz latroni pdicauit ꝛ ipm ad fidē conuertit puenīēsqz ad pentes suos mrem duertit Sz cū hereſis arriana pullularet p totā orbē ꝛ martim⁹ sol⁹ obsisteret publice cesus et de ciuitate eject⁹ é Cū aūt helebori gramē venenatū iter alias herbas sumpsisset ī cibū vicinā morte sentiēs oīe piculū ꝛ dolorē virtute orōis fugauit Etiā cū Martim⁹ semel ī veste hispita nigro et pēdulo pallio circūtect⁹ sup asellū pcederet equis ꝺ atrauemētib⁹ expauefactis militātes in terrā saltu pcipiti se dederūt ꝛ Martinū arripiētes grauiter verberauerūt Ille aūt mut⁹ cedētibus terga pbebat sz magis illi furebāt eo ꝙ ille quasi nō sentiēs verbera illata atēnere videbat ꝛc Ecce quot aduersa illi atigerūt Jō cātat de eo ꝺ aīa sanctissima quā ꝛsi gladi⁹ psecutoris nō abstulit tñ martirij palmā nō amisit Quo ad scdm gen⁹ martirij fuit mlte austeritatis in seipo put refert Seuer⁹ in eplā ad Eusebiū vt ptz in legēda aurea ꝛc Sexto dns dedit sancto Martino bndictoz afessor ī misericordie pietate vñ Aug de sermōe dñi in mōte dicit sic Beati illi qui subuenīūt miseris qm̄ eis repēdet vt p misericordē dnm de miseria liberent naz idipm videt iustū vt qui a potentiori iuuari vult adiuuet inferiorē in quo est ipe potētior hec ille Greg in pastorali dicit sic Caritatis ꝛ pietatis miracula amate que tāto securiora sūt quāto ꝛ occultiora de quibus apud deū eo maior fit retributō quāto apud homīes mīor est glificatō Sz ista pietas habet tres ptes Prima est dare ptem de supfluo ꝛ ptem retinere Luce xij ca Qō

supereſt date elemoſinam ꝛc. Et hec eſt magna. Secunda eſt dare omnia ſupflua ꝛ retinere neceſſaria j. Corinth. vij capi. Qui vtunt hoc mundo tanq̃ non vtentes ſint ꝛc. ꝛ hec eſt maior Tercia eſt dare etiam neceſſaria ſicut fecit vidua vt habet Luce. xxj capi. ꝛ hec eſt maxima. Hanc terciam partem pietatis habuit beat9 Martin9 qui ptem clamidis neceſſarie paupi in porta Abianenſium diuiſit Alia vice etiam pauperem nudum induit propria tunica cum ad ecclesiam pergeret miſſam celebraturꝰ vt patet in legēda Multe etiā aſſiduitatis fuit in orando. vt patet in legenda ſua. ꝛc. Septimo dñs dedit ſancto Martino benedictōnem Virginum in continentie puritate Unde Jſidor9 li. iij. de ſummo bono dicit ſic. Quidem in iuuentute luxurioſe viuētes. in ſenectute contin̄tes fieri delectent. ꝛ tunc eligunt caſtitati ſeruire cum libido contempſerit eos ſeruos habere. nequaq̃ in ſenectute continentes vocādi ſunt. qui luxurioſe in iuuentute vixerunt Tales non habent premium quia laboris certamen non habuerunt. Eos em̄ expectat gloria in quibus fuerunt glorioſa certamina. hec ille. Triplex eſt continentie puritas ſcilicet coniugalis. vidualis. ꝛ virginalis. Beatus Martinus fuit virgo mente ꝛ corpe. Patet auctoritate ꝛ exēplo. Auctoritas ē eccleſie cā tantis. qui ꝛ vitro purior. lacte candidior. carne quoqz mōſtrat9 eſt gemma ſacerdotū Exemplū eſt iſtud Cū Martin9 in cella sol9 ſederet ꝛ Seuerus ꝛ gallus eius diſcipuli pre foribus expectarēt. ſubito mirabili concuſſi horrore plures in cella audiunt colloquentes De quo cum poſtmodum Martinū requiſiuiſſent. ille ait. Dico vobis. Sed queſo nulli dicatis Agnes Cecla ꝛ Maria ad me venerunt. nec tantum iſta die. ſed pluries me viſitant quoniam virginitatem meam domino conſecraui. Octauo dominus dedit beato Martino benedictōnez Militum in iuſtice equitate. vnde Auguſtli. de verbo dñi dicit ſic. Militare nō eſt delictū. ſz ꝓpter p̄dā militare peccatū eſt. Nec rēpublicā gerere crimioſum eſt. ſed ideo agere rēpublicā vt rē familiarē poti9 augeas videt eē dānabile ꝓptera queda ſtipēdia ſunt militibus dſtituta. ne dū ſumpt9 querit pre do craſſet hec ille. Regulā militū dictauit Johā. bapti. que habet tria capitula. dicit em̄ Luce. iij. c. Interrogabāt eū milites dicentes Quid faciem9 ꝛ nos ꝛc. Johānes aūt rn̄dit eis. vt nemini iniuriā faceret Iniuria vero tribus mōis infert Aliqn̄ in pſona per oppreſſionem Ideo ponit primū capitulū dicens Neminē dcuciatis. Aliquādo in fama per falſi nominis impoſitionem. Ideo ponit ſecundum capitulum dicens. neqz calumniam faciatis Aliquando in temporali ſubſtantia per ſpoliationem. Ideo ponit tercium capitulum dicens Eſtote cōtenti ſtipendijs veſtris. Beat9 Martin9 hanc regu-

lam cū omībus ſuis capitulis diligentiſſime obſeruauit cum adhuc eſſet miles Primuz capitulū obſeruauit quia paupes adiuuit vt di ctum eſt cum vni clamidē diuiſit·pſal'·Adiuuit pauperez de inopia Secunduz capitulum obſeruauit ·qz pupillos ꝛ orphanos adiuuit· Unde dicitur ꝙ cura illi erat aſſiſtere laborantibus· alere egentes Opes ferre miſeris·pſal'· Tibi derelictus eſt pauper· Orphano tu eris adiutor Patet de leproſo cui beatꝰ Martinꝰ obuiās ipm oſcu latꝰ eſt·ꝛ benedixit·ſtatimqz mundatus eſt· pſal'· Adiutor in opor= tunitatibus in tribulatōne ·Terciū capitulū obſeruauit quia non ali= ena rapiebat ſed propria donabat·Unde nihil ſibi p̄ter quotidianū victum ſeruabat Sed omīa que habere poterat pauperibus eroga bat ꝛc· Nono dominꝰ dedit beato Martino benedictōnem Reli gioſorum in obſeruantie facilitate·vnde Hiero·ſuper pſal'· dicit ſic· Sicut martires laudant dominū pure in regione viuoz·ita ꝛ mona chi qui die ac nocte pſallant deo debēt eandem puritatem habere martirū·Siquidem ip̄i martires ſunt Quod em̄ faciūt angeli in ce lo hoc faciunt monachi in mundo terreno·hec ille· Angeli dei in ce lo tria faciūt Primo pauptatem ſpiritus obſeruant·Secundo caſti= tatem·Tercio obedientiam·ſic monachi hec omīa obſeruare debent Beatꝰ Martinus fuit monachus deuotiſſimus ·Nam extra ciuita= tem Turonenſem duobus fere milibus monaſterium conſtituit vbi cum·lxxx·diſcipulis in multa pauptate ꝛ abſtinētia vixit·Ubi nemo vinum nouerat niſi quem infirmitas coegiſſet vbi mollior habitus pro crimine erat·ꝛc· Paſſus eſt autem Martinꝰ graues p̄ſecutio= nes a demonibus cum eſſet in monaſterio· vt patet in legenda·

Decimo dominus dedit Beato Martino benedictionem prelato rum in virtutum honeſtate·Unde Auguſti· in quodam ſermone di cit ſic·Nihil eſt in hac vita·ꝛ maxime hoc tempore difficilioꝰ·labori oſius·ꝛ periculoſius·q̄ epiſcopi aut preſbiteri officiuz · Sed apud deum nihil beatius·ſi eo modo militetur · quo noſter imperator iu bet·hec ille·Modum autem expoſuit·Paulus·j·Thimo·iij·capit·di= cens Oportet epiſcopum eſſe ornatum·doctorem·hoſpitalem·Bea= tus Martinus obſeruauit iſta tria·Quia omni virtute fuit ornatus· Fuit doctor aſſiduus· Et ad pauperes liberaliſſimus· Ideo plebs Turonica eum ſibi ordinari epiſcopum petijt·Nunq̄ cathedra vſus eſt·Multe fuit compaſſionis erga delinquentes·vt patet in eius le= genda Tandem viribus corporis cepit deſtitui· conuocatiſqz diſci= pulis indicauit ſe reſolui·vt dicitur in legenda·Cunqz ſpirituz deo reddidiſſet·vultus eius tanq̄ iā glorificatus reſplenduit ac chorus angelorum ibidem concinens · A multis auditus fuit · euiſqz exe= quijs ſanctus Ambroſi· Miraculoſe interfuit· Ut patet in legenda

De beato Martino beatꝰ Ambro dicit sic beatꝰ Martinꝰ ꝑphām erroris tēpla destruxit vexilla pietatis erexit mortuos suscitauit ab obsessis corporibus demonia seua exclusit ac variis laborātes languoribus salutis remedio subleuauit Quia ita pfectꝰ inuentꝰ ē vt xp̄m texisset in paupe & veste quā egenꝰ acceperat mūdi dn̄m indueisset O felix largitas quā diuinitas opāt O clamidis gl'osa diuisio que militē texit & regē O inestimale donū qō vestire meruit diuinitatē Digne huic dñe ꝓfessionis tue p̄mia dtulisti Digne ei arrianorum subiacuit feritas Digne amore martirij psecutoris tormēta n̄ timuit Quid erit ꝑ oblatōe integri corpis receptur? qui ꝑ quātitate vestis exigue vestire deū meruit & videre Sic spantibus dtulit medicinā vt alios supplicatōibꝰ alios visu saluaret hec ille Obtimuit aūt a dño vt quicūqz eiꝰ suffragia exposceret maxime morbo pestifero laborās si ī eiꝰ vigilia ī pane & aq̄ ieiunaret pfectā sanitatē ꝑ illo āno ipetraret Et ego mgr̄ Leonardꝰ de Utino ordis p̄dicatoꝝ ī Alamania expiētia hoc didici fore vex & ī mltis ytalie ciuitatibꝰ idē p̄dicaui vn̄ in dicto ieiunio in pane & aqua in vigilia sancti Martini statim cessauit tēpestas illa grauissima pestilētie Un̄ bene dictóez omnium gentiū dedit illi dñs ꝛc

In festo sancte katherine virginis & martiris

Jrginem castā despōdi exhibere xp̄o ij Corīth x c et in epla hodierna beatꝰ Ambro li de virginitate dicit sic Pulchritudinem quis p̄t maiorē extimare virginis decore que amat a rege ꝑbat a iudice dedicatur dño cōsecrat deo hec ille Sup quo moueo talem questionem Utrū be ka sit ceteris virginibus gl'osior que sola fuit xp̄i spōsa familiarior Ad istā questionē rn̄dēt tres doctores veteris testamenti qui in figura p̄uidētes gloriā be ka magnis laudibus eaz extulerūt Primꝰ est dauid ī psal dicēs sic Adducent regi virgines post eā proxime eiꝰ afferent tibi quasi dicat Beata katherina inter virgines est primiceria q̄ in eiꝰ duersione apparuit xp̄s visibiliter eam despōsans qō nulli alteri dcessit Secundꝰ est salomon puer vl c dicit sic Mlte filie dgregauerūt diuitias tu aūt supgressa es vniuersas q̄si dicat īter ceteras filias dei q̄ spiritales diuitias dgregauerūt B k ceteras v̄gines post v̄gīnē gl'osaz supgressa fuit

Tercius est lxx iterp̄tes qui ī li Hester ij c dicūt sic Adamauit eā rex plusq̄ oēs mlieres habuitqz grāz & mīam corā eo sup oīs mlieres & posuit diadema regn̄ ī capite eiꝰ Et iussit p̄parari duiuiū p m agnificū cūctis p̄ncipibus pro coniunctōne & nuptijs eiꝰ hec ille

Hester interpretat eleuata. Sed inter virgines nulla fuit eleuatior b.ka. Nā si filia nobilis nubat regi assumit ad regiā maiestatē Exē plū ptz de Hester quā rex Assuer⁹ voluit esse regimā .cū tn esset de humili pgenie Sed.b.k.cum esset regina fm carnem.facta est regina celi.ppter despōsatōz ei⁹ cū filio dei Intelligendū q despōsatō est quadruplex Prima carnalis de qua Johā. ij.ca.dicit. Vocat sponsum architriclin⁹ Secūda sacramētalis p fidei signaculum. que dtrahit in baptismate Ozee.ij.c.spōsabo te mihi in fide Tercia spiritual' que fit p passionis sacramētū t ista fuit dtracta in xpi passione Ozee.ij.ca.Spōsabo te mihi in iusticia t iudicio. Quarta virtualis que fit per virginitatis votū t ista cōtrahit i thalamo conscientie Ozee.ij.c.Spōsabo te mihi in misericordia t miseratōibus Virginitatē em̄ seruare nō est virtutis hūane.sed miseratōnis diuine B.k.primā despōsatōz oīno rēnuit cū hoīe terreno .sed illaz habuit cū hoīe celesti.vt ptz Sap̄.iij.c. Felix sterilis t incoinquinata que nesciuit thorū i delicto Scōam despōsatōz habuit p fidei signaculū qn̄ in cōuersione sua baptisata fuit Terciā habuit p passionis sacramentū qō p nomine Jesu sustinuit Quartā habuit p virginitatis votū qō spōte emisit.vn̄ cum Maxenti⁹ impator virginiloquerer dicēs O virgo generosa iuuentuti tue cōsule.t post regimaz in palatio meo secunda vocaberis.t imagine tui in medio ciuitatis fabricata.a cunctis velut dea adorabaris.rn̄dit virgo Desme talia dicere que scelus sit etiā cogitare Ego me xpo spōsam tradidi Ille gloria mea.ille amor me⁹.ille dulcedo.t dilectō mea. Ab ei⁹ amore.nec blandimēta.nec tormenta me poterūt reuocare carnem t sanguinem meū xpo offerre desidero .sicut ipe p me seipm obtulit Ipse em̄ de⁹ me⁹ amor me⁹ pastor t spōsus vnic⁹ me⁹ 2c. ido ipamet de se dicit Virginez castā despōdi exhibere scz me xpo.vt dicūt v. ba ppōsita 2c.

Virginem castā despondi exhibere xpo.

Per conformitatem.
Per nobilitatem.
Per docibilitatem.
Per stabilitatem.
Per fecundtatem.
Per locupletabilitatem.

Primo b.k.exhibuit se xpo tanq̄ virginē castā spōsam ei⁹ p cōformitatē Fuit em̄ deo silis fm naturā sicut em̄ n̄ pt eē mrimoniū inter spēs dr̄ntes.puta iter āgelū t hoiem.nec iter hoiez t pecudē.sz tn̄ inter virū t mulierē rone silitudinis speciei Sic iter deū t aīaz nostrā debet esse similitudo que attendit i quinqz .s.in simplicitate

pluralitate·bonitate·p̄sentialitate·incorruptibilitate· Ām has con·
ditōs aīa est similis deo Primo em̄ de⁹ non est corpus sed spūs
Johā·iiij·c·Sic aīa nō est corp⁹ sz spūs·Un̄ Aug·li·vij· sup Gen̄·
ad lr̄am·xxvij·c·dicit sic·De aīa quā de⁹ inspirauit homī in ei⁹ faci
em insufflādo·michil cōfirmo nisi q̄ ex deo sic est vt nō sit substācia
dei·z sic incorporea·i·q̄ non sit corp⁹ sed spūs· Et li· de diffinitōne
aīe dicit sic·Aīa est substātia creata·inuisibilis·incorporea·immorta
lis·deo similima·imaginez hūs creatori sui· sic ergo est similis deo
in simplicitate Secundo est similis deo in pluralitate· Nā sicut ī
deo est substātie vnitas·z psonaz pluralitas· sic in aīa sunt potētie
diuerse·s·memoria·intelligentia·z voluntas in vna substātia aīe· vt
dicit mgr̄ Sniaz li·j·dis·iij·c· Tercō est similis deo in bonitate·
Nā de⁹ est ita bon⁹ q̄ nihil est eo meli⁹·sic ī creaturis nihil est ani
ma meli⁹·vn̄ August·li·de quantitate aīe·c·xxiiij·dicit sic Aīe autē
natura nec terra·nec maria·nec sidera·nec luna·nec sol·nec quicq̄ oī
no qđ tāgi aut his oculis videri p̄t·n̄ demiqz ipm qđ ocul' videri n̄
p̄t·s·celū meli⁹ esse credēdū ē imo hec oīa lōge deteriora esse q̄ est
quelibz aīa creata rō ducit·de⁹ ergo sol⁹ colēd⁹ ē·qui sol⁹ auctor
ei⁹ est Quarto ē simil' deo ī p̄ntialitate Sicut em̄ deo nil secreti⁹
est et nil p̄ntius·sic aīa nil secreti⁹ z maxime ī corpe·nil p̄nti⁹ cū to=
tū moueat corp⁹ q̄ morīēdo nil tibi manifesti⁹·vn̄ Aug·vbi s·Quis
em̄ iuste stomachet q̄ agēdo atqz mīstrādo corpi aīa data sit·Un̄
ei⁹ p̄ntia patet p oms sensus sensificādo·corp⁹ viuificando·vegetā
do·2c· Quinto est similis deo in incorruptibilitate Sicut em̄ sme
deo nihil esse p̄t·sic sme aīa nō est hō· q2 illa sepata a corpe iā non
est hō immo corrumpit corp⁹ ·iō Bern·in meditatōibus exclamat
dicens sic·O aīa insigmita dei imagine·decorata similitudīe·despō=
sata fide·dotata spū·redēpta sanguine· deputata cū angelis· capax
beatitudinis·heres bonitatis·rōmis pticeps· quid tibi cū carne nun
q̄ mai⁹ sterquilimū inuenisti·hec ille Aīa ergo colēs deuz sup oīa
est similis deo·Sz aīa gentilis z pagani subiciēs se idol' nō est si=
milis deo·nec spōsa ei⁹·Similiter aīa xp̄iani auaritie dedita que ē
idolorz seruit⁹·z aīa gulosi·cui⁹ de⁹ venter est·z anima cuiuscunqz
peccatoris nō est deo similis nec ei⁹ spōsa Licet aūt sic adulteraue
rit·iuxta illō Hiere· iij·c· Tu aūt formicata es post amatores tuos·
tn̄ de⁹ vocat eā dicēs illō Lan·vj·c·Reuertere reuertere sunamitis
z ego suscipiā te Et tūc similitudo dei·deformata in aīa renouatur
vn̄ Bern̄·sup Lāti·dicit sic·Pauptate māsuetudīe z fletu·renouat
in aīa sil'itudo quedā trinitatis·imago eternitatis·oīa tpa dplectēs
dū pauptate futura meret māsuetudīe p̄ntia sibi vēdicat·luctu pen
tētie p̄terita recupat·hec ille·p cui⁹ intellectu sciendum q̄ aduent⁹

diuine inſpiratōis in aiaz Primo eā imutat p dolorē ⁊ dpunctōz dum ignis prauī amoris confundit⁊ lux prauī intellect⁹ abſcondit ſicut aduemente luce ſolis⁊ Lux lune ⁊ aliarum ſtellarum abſcondit pſal⁊ Renuit dſolari aīa mea⁊ memor fui dei⁊ delectat⁹ ſum ⁊ exercitat⁹ ſuz⁊ ⁊ deficit ſpūs meus Unde anima peccatrix ſtat ſuſpenſa ⁊ deſmit peccare O quat mutatō⁊ pſal⁊ hec mutatō dextere excelſi O factū mirabile⁊ pſal⁊ A dño factū eſt iſtud⁊ ⁊ eſt mirabile in oculis noſtris Secundo peccatricē aīam ſic ſuſpenſam claudit infra ſe ⁊ in ſui cogitatōe facit ipam ſtare ſtupefactā Exemplū Pri⁹ ipa currebat ſicut flumen poſt mundana tpalia⁊ peccando⁊ variis cogitatōnibus⁊ nūc aūt ſtat clauſa in ſuis cogitatōibus ſicut flumē Jordanis ſtetit dum filij iſrahel portarent archā domini Tercio peccatricem aīam ſtupefactā vulnerat⁊ ⁊ ī deſideriū amoris dei atqz virtutis ipam inflammat ita vt quaſi appareat lique fieri pſal⁊ Factū ē cor meū tanq̄ cera liqueſcens Quarto peccatricē aīmam pcutit⁊ ⁊ ad rugitū ⁊ gemitū puocat⁊ cognoſcēs pprium peccatū quo creatorem ſuum offendit ⁊ pſal⁊ Rugiebam a gemitu cordis mei Sic vocauit Balaā volentē ire ad maledicendū ppō dei Nume⁊ xxij⁊ capi⁊ Sic vocauit Petrū qn̄ ipm reſpexit ſcz illuminando intellectū eius Math⁊ xxvj⁊ c⁊ Sic vocauit Paulum qn̄ ſubito circumfulſit eum lux de celo Act⁊ ix⁊ ca⁊ Et Petrū vinctū cathenis duab⁹ ⁊ vñ angel⁹ dñi aſtitit⁊ ⁊ lumen refulſit in habitaculo carceris Percuſſoqz latere petri excitauit eū dicens Surge velociter ⁊c⁊ Act⁊ xij⁊ c⁊ Ideo Bern⁊ in ſermone dedicatōis eccle dicit ſic⁊ Aīe deſiderāti dns feſtinus occurrit⁊ celeſti rore circumfuſus vnguētis optimis delibut⁹⁊ aīam recreat fatigatā⁊ eſurientē reficit⁊ aridā impinguat⁊ faciens terrenorūz oblitā⁊ Etiā ſuiipius īmemorē⁊ hec ille⁊ Sic vocauit ſanctā ka⁊ que cō ſcientiā ſuā quadruplici ſentiebat dpunctōe morderi⁊ ſ⁊ pudore gemino⁊ ⁊ gemino metu⁊ Deum cogitabat factorem ſuum⁊ cogitabat ⁊ benefactorem⁊ cogitabat patrem⁊ cogitabat dn̄m⁊ ad oīa reā ſe cognoſcebat⁊ plāgebat p ſingula⁊ Ad primū ⁊ vltimuz reſpondebat timor ei⁹⁊ ad duo media pudor⁊ ꝓterea dſcientia ei⁹ ſp in pena erat⁊ ⁊ nūq̄ ſecura donec ſpōſum ſuū inuenit cui deſpōſata eſt p conformitatem in ſua dnersiōe ⁊c⁊ Secundo beata ka⁊ exhibuit ſe xp̄o tanq̄ virginem caſtā ſponſam ei⁹ p nobilitatē⁊ Habet em̄ aīa hūana hāc nobilitatē⁊ q⁊ cum ſit a deo creata eſt a nobiliſſima pgenie pducta⁊ ⁊ ſibi ꝓpinqua⁊ vñ Aug⁊ li⁊ de quātitate aīe⁊ c⁊ xxiiij⁊ dicit ſic⁊ Quēad modum fateor dicendum animam humanam non eſſe quod de⁹ eſt ita preſumendum nil inter omnia que creauit deo eſſe propinquius⁊ Ab hac nobilitate nemo excludit⁊ q⁊ om̄s ī diuina creatōe ſcludunt iuxta illud Ezech⁊ xviij⁊ ca⁊ Om̄s anime mee ſunt⁊ Sz iſta nobilitas

perdit per peccatum sicut Auguſt. ſuper Gen. ad literam declarat dicens ſic. Sicut deꝰ omnem creaturā ſic anima omém creaturā corpalem dignitate nature pcellit. Omnis anima aut xpi ſponſa aut diſaboli eſt adultera. hec ille. Et li. quarto de ciui. dei. d. ſic. Bonus etiā ſi ſeruiat. liber eſt. malꝰ aūt ſi regnat ſeruus eſt. nec vnꝰ domi nū ſed quod graui⁹ eſt. tot dominoꝝ quot vitioꝝ Forte dicis Ego ſum de vili ſemie aīa mea n̄ poterit xpo deſpōſari Rn̄deo ꝙ nobilitas eſt duplex. ſ. materialis. pentele. diuitiarum. ⁊ hec eſt corpis. de qua philoſophꝰ. i. rethori. dicit. ꝙ quātumcunq magna ſit informis eſt Iſta non eſt illa nobilitas. quā petit ſpōſus ſcz xpus. Alia eſt nobilitas mentis p virtutem. que ſm philoſophū. ij. rethorico. dicitur generoſitas. vn̄ Hiero. in epiſtola ad cellantiā dicit ſic. Sola apud deū libertas eſt. n̄ ſeruire peccatis. Nobilitas eſt ſumma apud deū clarum eſſe virtutibus. Nam ille apud deum preeſt potior. non quē nobilitas generis. nec dignitas ſeculi. ſed quem deuotio fidei ⁊ vita ſancta cōmendat. hec ille Ideo philoſophꝰ primo politicorum dicit ꝙ michil aliud ꝙ virtꝰ ⁊ malicia. determinat ſeruum ⁊ liberum Cum aūt tu poſcis adipiſci virtutes potes eſſe nobilis. Un̄ Bern. ad Eugenū dicit Genus apoſtolorum non aliunde nobile ꝙ morum ingenuitate ⁊ animi fortitudine. hec ille. Sed beata katherina. habuit vtramq nobilitatem ſcz corpis. Unde dixit Maxencio imperatori Confiteor meam progeniem non tumore iactantie ſed humilitatis amore Ego em̄ ſum katherina Coſti regis filia Hanc autem nobilitatem corpis deo dedicauit p virginitatē. vt clarior eſſet eiꝰ nobilitas. Unde Criſoſto. ſup illō Mat. iiij. c. patrē habemꝰ Abrahā dicit ſic. Quid em̄ pdeſt ei quem ſordant mores. generatō clara aut quid nocet illi generatio vilis quē mores adornant ⁊ nobilitāt Ipſe em̄ ſe vacuum ab omībus bonis actibus oſtendit qui gloriat in pribus Quid pfuit Cham ꝙ fuit noe filius Nonne ſepatus de medio filioꝝ qui ſm carnem frater fuerat natus. ſm animū factus eſt ſeruus. nec familia eiꝰ ſancta. potuit defendere impios mores. Aut quid nocuit Abrahe ꝙ prēm habuit tharam luteoꝝ deorum cultorem Nonne ſepatꝰ a genere ſuo poſitus eſt in caput fidelium vt iam non dicat filius peccatoꝝ ſed pater ſanctoꝝ Nec potuerunt eiꝰ gloriam ſordidare patrum errores. hec ille. Sic beata kathe. ne gentilitas ⁊ idolatria parentū ſordidarent eiꝰ nobilitatē. conſecrauit eam xpo. vn̄ poſt predicta verba dixit impatori Quāuis in purpura ſim nata. ⁊ liberalibus diſciplinis nō mediocriter inſtructa. hec tn̄ oīa dtēpſi. ⁊ ad dn̄m Jeſuꝝ cōfugi. Etiā habuit nobilitatē mētis p vtutū adeptōꝝ ſicut Aug. li. d vgmitate dicit Dn̄ica vgo debet cognoſcere qbꝰ pceptis debeat inſiſtere ł a quātis vitijſ debeat abſtiere

si vult etiam in seculo posita cum deo manere. & cum eodem post vi
te hui9 resolutōnem in claritate celesti regnare. hec ille. Sed b. ka.
habuit multa retrahentia ipam a virginitate que virtute mētis su=
perauit vt patebit Primo habuit iuuētutē. Erat em̄ decem & octo
annoz Juuēt9 aūt multis est cā lasciuie Ecc̄. ix. c. Adolescētia & vo=
luptas vana sunt Sz istud nō nocuit quia maturitatē cordis serua=
uit Sap. iiij. c. Cani sunt sensus hois. & etas senectutis. vita immacu
lata Scdo habuit pulchritudinē Añ de ea dicit q erat īcredibi
lis pulchritudinis & oim oculis admirabilis videbat. pulchritudo
aūt in iuuencula est cā ruine. Ezech. xvj. c. hōs fiducia in pulchritu=
dine ei9. fornicata est. Sed istud nō nocuit. qz innocētiam seruauit.
que est pulchritudo interior. psal. Dnīs gloria ei9 filie regis ab in=
t9 in fimbrijs aureis. i. lucidis. &c. Tercō habuit rerū abundantiā
quia pri suo qui rex erat in diuicijs magnis successit. Talis aūt abū
dantia est mlt̄is cā ruine. psal. Prodijt quasi ex adipe iniquitas eo
rum &c. Sed istud n̄ nocuit. qz tpantiā seruauit. puer. iij. c. Est diues
cum nihil habeat. & est paup cū in multis diuitijs sit. Quarto ha
buit libertatē. qz sui & suoz dna remāserat. Talis aūt libertas est cā
ruine in iuuencula Ecc̄. vij. c. Filie tibi sunt serua corpus illaz & non
ostendas facie tuā hilarem ad illas Sz istud nō nocuit qz timorem
domini custodiuit puer. xxxj. c. Mulier timēs deum ipa laudabit

Quinto habuit Oblatōez muneris. qz tirān9 dixit ei. Recōde oro
in corde tuo qd moneo. & noli dubijs rndere sermonib9 Nō te qua=
si famulā possidere cupim9. sed regina potēs & electa decore in re=
gno meo triumphabis Multe aūt sunt quas n̄ decipit Juuent9 nec
pulchritudo sed mūerū oblatō Ozee. viij. c. Munera deberūt amato
ribus suis Sed istud nō nocuit qz Cōstātiā mentis obseruauit. vñ
ipa rndit impatori Attēde & tu obsecro & iudicij examine veridica
sanctione decerne quē magis eligere debeo Aut potētem. eternuz
gl̄osum. & decoz. Aut infirmū. mortalē. ignobilē & difformez. Scie
bat em̄ q hmōi munera dabant dubimis & nō spōsis Gen. xxx. ca.
Filijs aūt dubimarū. largit9 est munera. Sexto habuit nobilita
tem imitantis Nobilitas em̄ amatoz facili9 inclinat animos puel=
larū. vt patet de Dauid & Bersabee. ij. Re. xj. c. Iste aūt erat impa=
tor ideo nobilis & sublimis Sed istud n̄ nocuit. qz dilectiā custodi
uit Eius em̄ nobilitatē dilatōne spōsi celestis vilipēdit Ecc̄i. xlviij.
In dieb9 suis nō timuit principē. & potentia nemo vicit illā. nec su
pauit illā vbis aliquot Quia dilectiā dilexit Septimo habuit cō
minatōz supplicij. Impator em̄ dixit ei. quāuis arte magica reginaz
mori feceris si tn̄ resipueris. prima i palatō meo eris. hodie igit̄ aut
dijs sacrificia offeres. aut caput amittes Multe aūt iuuencule sunt

que reſpuunt munera ⁊ nobilitatez inuitantis ⁊ dſentiũt ꝓpter ſup-
plicia Danielis.xiij.c.Sic faciebatis filiabus iſrahel. ⁊ ille timen-
tes loquebanꝫ vobis Sz iſtud nõ nocuit qz magnanimitatez ſerua-
uit vñ impatori rñdit. Fac que aĩmo dcepiſti patam em̃ me videbis
ad omnia ſuſtinẽda.vñ mimas ei⁹ dtempſit.j. Johã.ij.c.Adoleſcen-
tes viciſtis malignũ Octauo habuit corpis nuditatẽ.qz tirãn⁹ fu
rore replet⁹ iuſſit eam ſpoliatã ſcorpiomb⁹ cedi Ut ſic nuditas ve-
recundiã ei adduceret Solẽt em̃ virgines magis nuditatis verecũ
diã timere ꝙ̃ penã Ezech.xvj.c.Eras nuda ⁊ cõfuſione plena Sed
iſtud nõ nocuit qz patiãm obſeruauit.poti⁹ ſuſtinẽs cõfuſionem cor
poris ꝙ̃ mentis puer.xvj.c.Melior eſt patiens viro forti ⁊ qui do-
minaꝫ animo ſuo ex pugnatore vrbiũ Nono habuit Loci obſcuriſ
ſimi incluſionẽ qz tirãn⁹ ſic ceſam in obſcuriſſimo carcere iuſſit tra-
di.vt loci obſcuritas.virgim̃ deterreret Job.vij.c. Nunquid mare
ſum ego aut cethe qz circũdediſti me carcere Sed iſtud nõ nocuit.
quia regina ingrediẽs carcerẽ vidit eã inextimabili claritate fulgẽ
tem Sap̃.xviij.c.Sãctis aũt tuis maxima erit lux Decimo habu
it Famis lõgeue afflictõnem.Nã ĩpator iuſſit.vt in carcere diebus
xij.cõtinuata fame cruciareꝫ vt ſic eã ad ſe inclinaret quẽadmodum
Ruth obſtinato aĩo decernit pgere cuz Noemi.qz facta erat fames
in terra vt habeꝫ Ruth.j.c.Et ſicut ꝓdig⁹ ꝑ fame adheſit vni ciuiũ
illi⁹ regionis ꝛc̃.Luce.xv.c.Sz iſtud nõ nocuit. qz xp̃s p hos dies
miſſa de celo cãdida colũba.celeſti eam cibo refouebat Un ipa ad
oronis ſuffragiũ cõfugit Job.v.c.In vaſtitate ⁊ fame ridebiſ.⁊ be
ſtiã terre nõ formidabis Ecce quot modis impugnabaꝫ ei⁹ virgini
tas Ideo Ambro.de viduitate dicit ſic Supgradiꝫ virginitas cõ-
ditõz hũane nature p quã hoĩes aſſimulanꝫ angelis ĩ puritate Ma
ior eſt tñ victoria virginũ ꝙ̃ angelor Angeli em̃ ſme carne viuẽdo
militãt.virgines vero in carne triumphãt hec ille.Magna itaqz ſo
licitudine ⁊ virtute dſeruauit nobilitatẽ ſuã.ꝛc̃. Tercio beata ka.
exhibuit ſe xp̃o tanꝙ̃ virginẽ caſtã ſpõſam ei⁹ p docibilitatẽ. Non
em̃ fuit ſui conſilij ſed alieni ſapiẽs ⁊ diſcreta Sapiẽs in moribus
⁊ diſcreta ſciẽs diſcernere inter virtutes ⁊ vitia. inter mai⁹ ⁊ min⁹
Hoc em̃ eſt ſalutare ſtudiũ.vñ Criſoſt.li.j.de nugis curialiũ ⁊ veſti
giis philoſophor dicit ſic.Omnino iniquũ eſt nobiliora ingenia ſtu
diis dehoneſtari minorib⁹.et eos quos grauiora ⁊ arduа expectãt
officia voluptatis ⁊ vanitatis occupatõibus agitari. hec ille.Ideo
Iſidor⁹ li.j.de ſummo bono dicit ſic.Quid ꝓdeſt in hũanis ꝓficere
doctrinis ⁊ maneſcere in diuinis.caduca ſequi figmẽta ⁊ diuina fa
ſtidire miſteria Cauẽdi ergo ſunt tales libri ⁊ ꝓpter amorẽ ſcriptu
rarũ ſanctarũ vitandi.hec ille.Cui⁹ rõnem aſſignat Ciprian⁹ epta

ſecunda de diſciplina ⁊ habitu virginuz dicens ſic Diſciplina⸗i⸗ſcri
ptura ſacra⸗cuſtos ſpei retinaculū fidei⸗dux itineris⸗fomes ac nutri
mētuz bōe mdolis⸗mgra virtutis⸗facit ſp in xpo manere⸗iugiter be
ne viuere⸗ad ꝓmiſſa celeſtia⸗⁊ eterna diuinaqz premia puenire⸗hec
ille⸗Sed be⸗ka⸗in ſtudijs humanaz ſcripturarū erudita nō dtenta
bat donec⸗xiiij⸗etatis ſue anno ſanctarū ſcripturarū ꝓfunda miſte-
ria cognoſceret Uñ nullo docēte ſed ſpūſancto ſuggerēte multa de
creatore ⁊ dño oim intellexit⸗Deſiderabat em ſanctaz ſcripturarū
eruditōnē que naturā laudabilē eximie reddit cū ſapiētior fieret at
qz ornatior Aduertit ſanctiſſima virgo ꝙ ibi prudēs inuenit vnde
ſapientior fiat⸗ibi bellator repit Uñ aī virtute roborat ibi princeps
accipit quo ꝑplus ſub equalitate dponat nec aliqua in mūdo ꝑt eſſe
fortuna ꝙ lrarum ſanctarū nō augeat gl'oſa noticia⸗ Tantā em ſapi
entiā ſpūſancti menti ei⁹ infudit vt oms alias virgines exceſſerit⸗
Hoc em ꝑt patere ꝑ multa ⁊c⸗ Primo qr alie virgines habuerūt
aliquā ſapientiā a deo infuſam⸗hec aūt etiā fuit ſtudijs oim libera
liū artium erudita que maiorē ei⁹ ſapientiā in cōuincēdis errorib⁹
indicabāt Secundo qr alie virgines habuerūt ſapiām regēdi ſe=
ipas Hec aūt habuit ſapiām qua ſe omī morū honeſtate cōpoſuit
que dicit Ethica ſeu moral⸗Qua familiā ſuam que ſibi magna reli
cta fuit laudabiliter rexit⸗⁊ hec dicit iconomica⸗ Qua vrbes regmi
ſui ſapiēter diſpoſuit⸗⁊ hec dicit politica ſiue ciuilis aut etiā regna
tiua Tercio qr alie habuerūt ſapiām quo ad ſimplicē eruditōnem
Hec aūt ꝑ varias dcluſiones ſilogiſmoruz allegorice⸗ methaforice⸗
diſerte ⁊ miſtice cū Ceſare diſputauit⸗ Quarto qr alie virgines
habuerūt ſapientiā in predicando Hec aūt habuit ſapiām ⁊ prudē
tiā⸗vnde dixit impator Eſt apud nos puella ſenſu ⁊ prudentia imcō
parabilis ⁊c⸗ Quinto qr alie virgines habuerūt ſapiām in cōuin=
cendis erroribus Hec aūt habuit ſapiām ⁊ eloquentiā vñ dixit ce=
ſar Audiuim⁹ tuā eloquētiam⸗⁊ mirati ſum⁹ tuā prudentiā Sex
to qr alie virgines habuerūt ſapiām in demōſtrando veritatē fidei
Hec aūt habuit ſapiām ⁊ cōuincendi efficatiā⸗vñ dixerūt rethores
cū quibus diſputabat Null⁹ vnq̄ añ nos ſtare potuit quin dtinuo
vinceret Hec aūt puella ſic nos in admiratōe duertit vt dtra ipam
dicere⸗aut oīno neſciam⁹⸗aut penit⁹ formidem⁹⸗⁊c⸗ Septimo qr
alie virgines habuerūt ſapiām in duertendo homines ſimplices⸗⁊
illrātos Hec aūt habuit ſapiāz duertēdi⸗l⸗rethores ⁊ philoſophos
eloctos ex toto orbe⸗ Octauo qr virgines alie habuerūt ſapiāz in
cōuertendo homīes populares Hec aūt habuit ſapiām in duerten
do regmas ⁊ principes⸗ſicut vxorē Maxentij ⁊ Porphiriū principē
militū⸗ Nono qr alie virgines habuerūt ſapiām in rndendo ſibi

obiectis Hec autem habuit sapientiam in arguendo·nã cũ oratores dicerẽt deũ fieri hoiem aut pati fore impossibile·virgo etiam hoc a gentilib⁹ predictũ eẽ oñdit·nam plato astruit deũ circũrotũdũ ⁊ de curtatũ·Sibilla quoqz sic ait Felix ille de⁹ ligno qui pẽdet ab alto ⁊c· Decimo·q⁹ alie ỹgines habuerũt sapiãz in exẽplis sanctitatis Hec aũt habuit sapiãz mirifice ptãtis·vñ cesar dixit Hec oẽs sapiẽ tes ꝺfutat·⁊ deos nr̃os demones esse affirmat Itaqz virgo cũ ora toribus disputaret sapiẽtissime ⁊ deos rõibus aptis ꝺfutaret potẽ tissime obstupefacti illi·⁊ quid dicerẽt nõ mouentes muti penitus sunt effecti Jõ Luce·xxj·c·dicẽs xp̃us sic·Ego dabo vobis os ⁊ sa pientiã cui nõ poterũt resistere oẽs aduersarij vestri Licz aũt b·k·es set adolescẽtula·nõ tñ erat ei⁹ doctrina despiciẽda·vñ glo·sup illud Ecc̃·xlij·ca·Sis de seniorib⁹ qui iudicanẽ ab adolescẽtibus ⁊ eris erudit⁹ in oĩbus ⁊c·dicit sic·Qui ꝺgrua disciplina vnũquẽqz arguit eruditũ se ⁊ ꝓbabilẽ doctorẽ in cõspectu oĩm oñdit·nec ẽ etas iuue nilis in doctore despiciẽda·quã vita ⁊ discretõ ꝺmẽdat;veneranda hec ibi·Apparet itaqz ex hijs oĩbus qũo b·k·exhibuit se spõsaz xp̃i per docibilitatẽ ergo·⁊c· Quarto b·k·exhibuit se xp̃o tanq̃ virgi nem castã spõsam ei⁹ per stabilitatẽ·Sũt em̃ quedã aĩe adeo infir me q̃ mĩma temptatõe a deo recedũt·ip̃i⁹ legẽ negligẽtes· non sic faciebat Susanna dicẽs Meli⁹ est mihi icidere ĩ man⁹ hoĩm q̃ de relinquere legẽ dei mei·Dañ·xiij·c·Quedam ꝓ modico fumo vane glorie·quedã ꝓ cupiditate pecunie·quedã ꝓ mĩmo verbo a deo re cedũt·Quedã sunt instabiles·mõ hinc·mõ illinc se diuertentes· Ho die eligunt vnũ statũ·cras aliũ· tot⁹ mũd⁹ nõ sufficit eis Una die petũt vt obtimeãt lacrimas cũ Magdalena·Alia die sunt in cõuiuio cũ Herodiana Una hora leuãt oculos ad xp̃i vulnera cũ Maria et Johãne· Alia hora cũ hebreis ĩ deserto ad idola vanitatib⁹ plena Uno tpe delectanẽ videre p̃imũ·alio quoqz tpe vidẽdo affligunẽ mõ volũt actiuã·mõ ꝺtemplatiuã· In die p̃ebent aures in ecclesia diuino verbo q̃ cito exeũt·ociosõ immo detractorio Ecce quãta ĩsta bilitas In se sunt peccatores·⁊ volũt reputari oratores Sũt velut arena in littore maris·vt puluis añ faciẽ vẽti·Sz b·k·cogitabat gra uiorem esse culpã post veniã·renouatũ vuln⁹ pei⁹ dolore posẽ curaz hoiem pei⁹ sordidari post grãm Cogitabat ingratum esse qui post veniã peccat·sanitatis indignũ qui semetip̃m postq̃ sanat⁹ ẽ vulne rat·nec mundari debere qui semetip̃m post gratiam sordidat·Cogi tabat em̃ qualẽ debebat esse spõsa xp̃i p stabilitatẽ ꝺsiderãdo quid dñs requirat ab ea ⁊ tũc attẽdit ad illud psal·Ego aũt ĩ iusticia ap parebo ꝺspectui tuo·nã volens accedere ad xp̃m spõsum suũ cũ iusti cia pfectiua·oñdit se p̃eligendam ab eo quã xp̃us ip̃e suis maĩbus

fabricauit ⁊ firmiam eam fecit ꝑm dispositõez corpis sui. Primo fuit alta p donũ sapiẽtie. ⁊ templãdo diuinitatẽ xp̃i. psal. Saciabor cum apparuerit glia tua Secũdo fuit pfũda p donũ scientie. ⁊ẽ plãdo humanitatẽ ei9 p icarnatõz i vgine Tercõ fuit lata p caritatẽ ad dexterã psperitatis eũ diligẽdo Ad smistrã aduersitatis eũ amãdo Quarto fuit integra in oib9 mẽbris p obediẽtiã obseruãdo smgula ei9 p̃cepta ⁊ consilia Quinto habuit caput p prudenciã pulchre capillatũ mũdis ⁊ sanctis cogitatõibus. Sexto fuit tota pulchra nõ hñs in se maculã p Jnnocentiã baptismalem ⁊c. Septimo fuit recta p veritatẽ vite. nõ declinãs ad obliquitatẽ alicui9 malicie Octauo fuit ꝓporcõnata in intellectu p virtutes intellectuales. ⁊ in affectu p vtutes morales Nono fuit robusta p fortitudinem in aggrediẽdis arduis. s. qñ fuit posita sup rotas Decimo fuit ꝺplexionata optime p iusticiã fidei. quã vsqz ad mortẽ defendit Undecimo fuit colorata colore roseo p tpantiã quã impator vidit splẽdidiorẽ cũ educeret e carcere Duodecio fuit amicabilis p benignitatẽ i appetitu. subuemẽs indigẽtib9 ⁊ miseris Tredecimo fuit venerabilis p modestiã i ingressu. vitãs lasciuiã discursus. ⁊c. Decimoquarto fuit honestatis admirabilis i pspectu. declinãs oculoz petulãtiam Decimoquinto pgit ad templũ cũ sponso vt deũ exoret p latriã. abiciẽs idolatriã Sedecimo pgit ad desertũ. i. ad carcerẽ p abstimentiã. vt cũ xp̃o vincat tẽptatõs diabolꝰ. ⁊c. Decimoseptimo ascẽdit in mõtem cũ xp̃o spõso suo p vitã contemplatiuã meditãdo. Decimooctauo descẽdit de mõte p vitam actiuã. opibus misericordie insistẽdo vt ptz Decimonono Ambulauit sup mare cũ xp̃o. carnales sensus supando ⁊ calcãdo Uicesimo Juit cũ xp̃o p mundũ psecutõs ⁊ laboresꝰ p patiãm tollerãdo ⁊ sustinẽdo Uicesimoprimo Perrexit in ihrl̃m cũ xp̃o p magnanimitatẽ. digna magno honore faciẽdo. Uicesimosecũdo Egressa fuit ad ortũ cũ xp̃o in orõe feruẽti psistẽdo. ⁊ cũ magna deuotõe. Uicesimo tercõ ducta est ad Annã cũ xp̃o. i. ad impatorez. dulciter se excusando de magicis artib9 Uicesimoquarto p̃ntata est Caiphe cũ xp̃o. i. impatori. veritatẽ fidei sine iactãtia ꝺfitẽdo Uicesimo quinto Ligata fuit ad columnã cũ xp̃o frequẽtes disciplinas suscipiẽdo qñ scorpionibus flagellabat Uicesimosexto adducta fuit ad herodẽ cũ xp̃o. i. ad. l. oratores. derisiones ab eis sustinẽdo. Uicesimoseptimo deducta fuit ad pilatũ cũ xp̃o. i. ad cesarẽ capitalem sniam audiẽdo. Exuit. xxviij. ex̃ portã cũ xp̃o bona publici priuatõez. letãter admittẽdo. vt ptz Ascẽdit. xxix. crucẽ cũ xp̃o iniurias ⁊ carceres p defẽsione fidei patiẽdo ⁊c. Uestibus. xxx. spoliata fuit cũ xp̃o qñ impator iussit eã spoliari ꝓprijs vestibus ad ꝺfusionem.

Blaſphemias xxxj ſ oim ſuſtīnuit cū xp̄o patiēs linguis gentilium vitupari Felle xxxij potata eſt cū xp̄o patiēs dolorē dolore acerrime grauari ꝛc Cupiebat xxxiij ad xp̄i expiratōez a corpe ſepari dicēs Quecunqz torméta potes cogitare ne differas q̄ carnem ꝛ ſanguinē meū xp̄o offerre deſidero ſicut ip̄e ꝛc Optabat xxxiiij ire ad limbū cū xp̄o cupiēs iuſtis ꝛ iniuſtis exemplis ꝛ meritis ꝺmunicari Reſurrexit xxxv cū xp̄o q̄n in vita fuit trāſformata p̄s Refloruit caro mea Aſcendit xxxvj in celū cū xp̄o q̄n poſt ei⁹ paſſionē ꝛ martiriū in gloria fuit collocata Mittit xxxvij ſp̄m ſanctū cū xp̄o q̄n nobis p ip̄am fuit gratia impetrata dicēs Jeſu rex bone obſecro te vt quicunqz paſſionis mee memoriā egerit ſeu ī exitu aīe vl̄ in quacunqz neceſſitate me inuocauerit tue ꝓpiciatōis ꝺſequat effectū Facta qz eſt vox de celis dicēs His qui paſſionē tuā celebrauerint optata p̄ſidia ꝓmitto de celis Mūdum xxxviij acquiſiuit cū xp̄o dum ſua ſanctitas miraculoꝝ celebratōe maīfeſtat Demet xxxix ad reſurrectōz quā expectās xp̄i vocē audire magna fiducia preſtolatur Apparebit xl gl̄oſa in iudicō vl̄i dū ei ſedes ad iudicandū cū xp̄o preparat Ecce qualiter b k fuit firma ꝛ ſtabil̄ ſequens veſtigia xp̄i tanq̄ ſpōſa ſpōſum Quinto b k exhibuit ſe xp̄o tanq̄ virginē caſtā ſpōſam ei⁹ p fecūditatē Mulier em̄ p̄t dici fecūda eo q̄ habet mentis ꝺſenſum verſus virū ſuū p̄paratū habetqz ꝺplexiōez humilem ꝛ idoneā Exemplū btā virgo p̄buit deo ꝺſenſuz ꝛ ſpūſancto p̄parata ſic fuit fecūdata Eodē mō aīa p ꝺſenſum ſurſum debet tendere in deū ꝛ ab ip̄o ſuſcipe p̄dam ſemen gr̄e quo fecundet Utrūqz aūt eſt neceſſariū ſ vt p̄parem⁹ mentes nr̄as ad virtutes per bonum ꝓpoſitū ſurſum leuādo Et dn̄s dabit ſemē gr̄e quo fecūdatur Sic fecit b k cui⁹ fecūditas ſpūalis apparuit q̄n filios ſapientes xp̄o ſpōſo ſuo generauit Conuertit em̄ l oratores Regimā porphiriū ꝛ ducētos milites ad fidē xp̄i Cū aūt dolerēt q̄ ſine baptiſmo decederēt ꝛ ne ꝑgo eos mortuos ſpūaliter generaret ait illis Ne timeatis q̄ effuſio veſtri ſanguinis vobis baptiſm⁹ reputabit ꝛ corona Et ſic generauit eos ſpūaliter ip̄os ꝺfortās ꝛ ad martirium cōſtātes efficiēs ꝛ de fide xp̄i diligēter inſtruēs Similiter generauit ſpūaliter regimā que nimio ei⁹ amore ſuccenſa cū p̄rincipe militū nomīe Porphirio ad carcerē virginis ꝓperauit Incipiēſqz virgo eterna ei gaudia p̄dicauit ꝛ ad fidē cōuertēs martirij coronā ei p̄dixit Que cū oīa Porphiri⁹ audiuiſſet ad pedes virginis ꝓcidit ꝛ cū ducētis militib⁹ fidē recepit Sz hij oīs decolari iubent ꝛ p martiriū xp̄o regenerantur Multos alios generauit xp̄o ſpūaliter doctrinis miraculis ꝛ exemplis iuxta illō Apoc iiij ca De throno ꝓcedebāt fulgura coruſcatōes ꝛ tonitrua Thron⁹ em̄ eſt b k ī cui⁹

anima dei requieuit A qua ꝓcedebant voces ⁊ tonitrua predicatō
num⁊fulgura miraculoꝝ ⁊ coruscatōs exēploꝝ⁊ptz in orōe ꝑ cōfra
ctōe rotarū ⁊c⁊ Sexto b⁊k⁊exhibuit se xp̄o tāq̄ virginē castā spō
sam ei⁹ ꝑ Locupletabilitatē Nā ille spōsus ē valde diues⁊qz ī ipso
sunt oīs thesauri sapientie ⁊ sciētie dei abscōditi⁊immo est summ⁹
thesaur⁹⁊quo gen⁹ humanū est redēptū Quid ergo habem⁹ diuiti
arum quo merito acceptari valeam⁹ Intra nos inquiram⁹ Dicat
vnaqueqz aīa Quid retribuā dño ꝑ oībus que retribuit mihi⁊In⁊
terrogem⁹ alios si in nobis nihil inuenimus⁊sicut sunt apti⁊quoꝝ
vn⁹ portauit indiā⁊ali⁹ ethiopiā⁊Martires ꝓpm sanguinē Cōfesso
res ꝓpam linguā Virgines sanctimoniā Magdalena vnguētum⁊vl̄
saltē portem⁹ cū latrone misericordiā postulādo⁊vl̄ cū Petro lacri⁊
mas fundendo⁊vl̄ cū Maria Johāne Magdalena dolorē mētis ad
pedes crucis⁊vl̄ cū dauid verbū triū sillabarū⁊ s⁊peccaui Nō si lin-
gua cares dteras in corde⁊ sufficit⁊psal̄⁊Cor contritū ⁊ humiliatū
de⁹ nō despicies Sic ergo aīa ꝑmunita ꝑmiabit̄ a xp̄o⁊ Sz b⁊ka⁊in
despōsatōe sui cū xp̄o portauit magnā dotē vt ptz⁊ Primo porta
uit dotē caritatis⁊qm̄ xp̄m sup oīa dilexit Xp̄s aūt acceptauit hanc
dotē augēdo ei⁹ dotē ꝑ sui visitatōz Sicut em̄ ad trāsitū Johānis
euāgeliste⁊Xp̄s venit cū discipulis suis⁊Sic dū b⁊k⁊ essz in carcere⁊
Xp̄s cū multitudine angeloꝝ ⁊ sanctoꝝ ad eā descēdit Johā⁊ xiiij⁊
ca⁊Siquis diligit me ser⁊m⁊ser⁊ ⁊ p⁊m⁊⁊c⁊ Scdo portauit dotē cō
tempt⁹ mūdane delectatōis⁊qm̄ mūdi oblectamēta dtempsit⁊ Xp̄s
aūt acceptauit hāc dotē⁊augēdo ei⁹ dotē ꝑ spūalem refectōz⁊sicut
em̄ pauit Magdalenā spūalibus refectōibus Sic b⁊k⁊in carcere exi
stēti ꝑ colūbā dtinue mīstrauit⁊psal̄⁊ Panē de celo p̄stitisti ei⁊ oīne
d⁊s⁊in se hñtem⁊ Tercō portauit dotē magne sanctitatis⁊qm̄ se to-
tā dedicauit deo⁊Xp̄s aūt acceptauit hāc dotē⁊ augēdo ei⁹ dotem⁊
ꝑ peticōez⁊exaditōz Sicut em̄ exaudiuit Blasiū ⁊ Margaritā⁊pt
quicunqz in noīe ipoꝝ aliquid a deo peteret⁊obtineret⁊Sic b⁊k⁊idē
peciit ⁊ impetrauit⁊psal̄⁊Clamauit ad me et ego exaudiā⁊ Quar
to portauit dotē magne ꝓfectōis⁊qm̄ fuit valde ꝓfecta in suo san-
guine volēs baptizari⁊Xp̄s acceptauit hāc dotē⁊ augēdo ei⁹ dotem
ꝑ celi reseratōz⁊sicut em̄ Stephan⁹ vidit celos aptos⁊ Sic b⁊k⁊cui
vox de cel̄ dixit⁊ Uem dilecta mea⁊ sponsa mea Ecce tibi celi ianua
apta Luce⁊ij⁊c⁊Celi apti sunt sup eā Quinto portauit dotē virgi
nitatis⁊qm̄ ipa fuit virgo deo dsecrata⁊Xp̄s aūt acceptauit hāc do
tem⁊augēdo ei⁹ dotem ꝑ angeloꝝ cōsolatōnem Sicut em̄ Angeli
consolabant̄ sanctū Martinū in ei⁹ obitu Sic angeli b⁊ k⁊ in sui obi
tu obsequia p̄stiterūt Ecc̄⁊xxvij⁊c⁊Uolatilia ⁊i⁊angeli ad sibi similia
i⁊ad virgines dueniūt Sexto portauit dotē excellentis p̄dicatōis

quoniam fuit de numero sanctor predicator. Xps autem acceptauit hāc dotē augendo ei9 dotē per lactis emanatōem sicut em̄ paulus ꝓpter sui feruētem z purā ꝓdicatōnem devit lac ꝑ sanguine cū decolaret Sic b. k. cū decollata fuisset de ei9 corpe lac ꝑ sanguine emanauit Trenor. iiij. c. Nitidiores lacte Septimo portauit dotē Lucide fame z cōuersatōis qm̄ famosa erat z magne reputatōis. Xps aūt acceptauit hāc dotē augēdo ei9 dotē ꝑ diuine lucis coruscatōnem. Sicut em̄ Petr9 in sui martirio magna luce emicuit. Sic b. ka in carcere tenebroso existenti magna claritas resplēduit. Act. xij. c. Lumē refulxit in habitaculo carceris Octauo portauit dotez Magne sapīe qm̄ habuit sapiāz humanā z diuinā. Xps aūt acceptauit hāc dotē augēdo ei9 dotē ꝑ sepulchri veneratōz. Sicut em̄ angeli ꝓparauerūt monumētū marmoreū b. Clemēti in mari. Sic angeli corp9 b. k. ad mōtē Sinay itinere plusq̄ viginti dierū deduxerunt. z ibi honorifice sepelierūt. qz in eo mōte in quo de9 Moijsi sapientiā suā dedit Jsai. xj. c. Erit sepulchrū ei9 glorioſum. Nono portauit dotē magne misericordie z pietatis qm̄ extitit valde pia z misericors. Xps aūt acceptauit hāc dotē augendo ei9 dotē per miraculi illustratōnem. Sicut em̄ de corpe b. Nicolai oleū emanat. Sic de mēbris virgineis b. k. oleū emanat. psal. Sicut oleū in ossib9 ei9. ad signandū misericordiā ei9. Decimo portauit dotē magne fructu ositatis qm̄ habuit fructū virginū martirū z predicator. Xps autē acceptauit hāc dotē augendo ei9 dotē ꝑ premior glorificatōnem. Sicut em̄ Johānes bap. trecētena ꝓmia habuit. iux illud Serta tercenis alios coronāt. aucta cremētis duplicata quosdā. terna centeno cumulata fructu te sacer ornāt. Sic b. k. trecentena ꝓmia a deo recepit. s. virginū. martirū. z ꝓdicator. Ex his oībus ptz rnsio ad dubiū s. q̄ b. k. est ceteris virginibus glorioſior. cū sit spōsa dei familiarior in gloria eterna Ad quam 2c.

In festo sancti Andree apostoli Sermo.

Dcauit Andreā fratrem ei9 Math. iiij. c. z i euāgelio hodierne solennitatis Be. Augusti. in. ij. epla ad volusianū dicit sic. Xps ihesus Petrū z Andreā fratrem ei9. z alios per quos opatus est salutē in medio terre non de foro Justiniani. sed de simplicitate piscator legitur assumpsisse Jnflat em̄ sapientia hui9 mūdi. z legū vētosa loquacitas. Elegit em̄ nō reges. nō senatores. nō philosophos. sed plebeios paupes. indoctos piscatores

ímeruditos liberalibus diſciplinis. Nó pitos grãmatica. nó arma
tos dialetica. nó inflatos rethorica. ſed piſcatores cũ rethibus fidei
pauciſſimos miſit. ac itaqz taz multos piſces ꝛ ex omni genere tam
mirabiliores ſ̃ꝑ rariores etiã ipos philoſophos cepit. hec ille Sup
quo moueo talem queſtionem Utrũ b. An. rónabiliter xp̃m ſe vocã
tem ſecutus fuerit quem nullas virtutes facere viderit. Ad iſtam
queſtionem reſpondit Grego. in omĺ. ſuper illo verbo ꝓpoſito dicẽs
ſic. Audiuiſtis frẽs cariſſimi. qz ad vmꝰ iuſſionis vocem Andreas
relictis retibꝰ ſecutꝰ ẽ redemptorẽ Nulla vero hũc facere adhuc mi
racula viderat. nihil ab eo de p̃mio eterne retributõis audierat. Et
tamen ad vnũ domini preceptum hoc ꝙ poſſidere videbaṫ oblitus
eſt. hec ille. Porphiriꝰ philoſophꝰ deprauãs iſtã vocatõz apoſtolo
rum arguit tripliciter contra eam Primo qz iſta vocatõ apoſtolo
rum ꝓcedit ex magna malicia xp̃i. Nam oĩa facta xp̃i erãt ſophiſti-
ca ꝛ falſa Si habuiſſet ſecũ viros ſapientes facilime perpendiſſent
maliciã ꝛ fraudem eiꝰ. ꝓpterea voluit habere ſimplices ꝛ ignaros
vt facliꝰ decipent. In eo em̃ ꝙ fuerũt piſcatores. erãt modici inge
nij. Maxime qz hec ars modico ingenio indiget ergo ꝛc. Ad iſtõ
dico ꝙ xp̃s nõ vocauit tales ad decipiendũ ſed ad inſtruendũ. qõ
ptz dupliciter Primo ex doctrina quã ab eo receperũt. que nõ eſt
deceptoria. ſed cunctis fidelior. benigmor. ꝛ virtuoſior inueniṫ. Hec
em̃ docet vicia fugere. virtutes acquirere. iniurias remittere. ꝛ alia
que ptinent ad humanam ꝓfectionem Secundo ex mõ quo didi-
cerunt. Cum em̃ eſſent ideote ſimplices ꝛ paupes. qũo potuiſſent ac
quirere tantam ſapientiam ꝛ eloquentiã. ꝛ linguis oĩm gentiũ ſcire
loqui in vna die. Niſi hoc fuiſſet a deo. Non em̃ hoc habuerũt a di
abolo. qm̃ illum ꝓſecuti ſunt. ꝛ exterminauerũt ab vniuerſis idolis.
quibus mũdꝰ erat plen. Quomõ non etiam philoſophi hoc idem
aſſequuti ſunt. qui idola colebant Reſtat ergo vt oĩa iſta didicerint
a ſpiritu ſancto ſecundum ꝙ xp̃us promiſit eis Johannis. xvi. c. Cuz
aũt venerit ille ſpiritus veritatis docebit vos omnem veritatem.
Secundo arguit Porphiriꝰ. Quia iſta vocatio apoſtolorꝝ procedit
ex magna inſipientia. Nam ad promulgandam nouam legem in mũ
do ꝛ ad trahendum homines ad eam. debuit aſſumere viros ſapien
tes qui ſcuiſſent hec facere. Et qui fuiſſent magne fame ꝛ digni fi-
de Maxime cum ſcribaṫ Job. xxxv. capi. Deus potentes non abicit
cum ipſe ſit potens. Sicut ſol non abicit lunam vel alias ſtellas ꝙ-
uis ſit potens in lumine Unde cum chriſtus elegerit ſimplices ho-
mines. Et ſe et ſuã legẽ adduxit in ꝺtemptũ. Ad iſtud dico ꝙ ñ
fuit inſipiẽtie. ſz magne ſapiẽtie. ꝙ nõ elegit ſapiẽtes vl̃ potẽtes. qz
hoc fecit ad maĩfeſtãdã vĩtatẽ fidei q̃ ſi p ſapiẽtes fuiſſz introducta

potuisset ascribi eoꝝ astutie aut potentie ⁊ nō virtute fidei vel xp̄i
Ideo .j. Corinth. j. c. dicitur sic. Videte vocationez vestram fratres
q̄ nō multi sapiētes ſm carnē. non mlti potētes. nō multi nobiles. sz
que stulta sunt mūdi elegit de⁹ vt confundat sapiētes. ⁊ infirma mū-
di elegit de⁹ vt cōfundat fortia. ⁊ mūdi ignobilia ⁊ cōtemptibilia
elegit de⁹. ⁊ ea que nō sunt vt ea que sunt destrueret. vt nō gloriet
oīs caro in aspectu ei⁹. hec ibi. Fecit em̄ xp̄s sicut de Gedeone ī ve
teri testamēto. vñ dicit Judi. vij. c. q̄ de⁹ mādauit diminui multitu
dinē populi que erat cū eo ad pugnandū vt nō ascriberet sibi victo
riam Sic etiā fecit nūc in nouo testamēto. vñ Augus. sup verbo pro
posito dicit sic. Si em̄ doct⁹ eligeret. fortasse iō se diceret electum
q̄ sui doctrina elegi meruit Dn̄s aūt noster iesus xp̄s volēs super-
boꝝ frāgere ceruices. nō quesiuit p oratorē piscatorē. sz de piscato-
re lucrat⁹ est Impatorē. hec ille. etiā Bern. sup verbo p̄posito di-
cit sic. Piscatores illrāti mittunt ad p̄dicandū. ne fides credētium
virtute hūana. sz eloquētia ⁊ virtute dei ⁊ ei⁹ doctrina fideles pu-
aret. hec ille. Tercō Porphiri⁹ arguit sic. q̄ apli fuerūt leues cor-
de ⁊ stulti tamcito assentire huic vocatōi. Sapiēs em̄ nunq̄ mouet
ad assentiendū rei dubie nisi euidentē noticiā. vl̄ demōstratōz habē
do. vl̄ ex aliquo pbabili argumēto Sz apli absqz vllo argumento
adducto. absqz vllo miraculo viso. statim credētes relictis oībus se
cuti sunt xp̄m. ergo nō fuerūt sapiētes. vñ Salomō ait Qui cito cre
dit leuis cordis est. Ad istud dico q̄ hoc nō pcessit ex leuitate mē
tis. sed ex virtute xp̄i trahētis. Nā vox xp̄i vocātis habuit nō soluz
virtutem inductiuā. sed etiā attractiuā. q̄m erat instrumentū diuini-
tatis. psal. Dabit voci sue vocē vtutis. vt quos vocaret exteri⁹ mo-
ueret ⁊ traheret interi⁹ Sicut Greg. in om̄l. de Maria magdale-
na dicit sic. Quid miramur frēs Mariā venientem an dn̄m susci-
tem Suscipiētem dicā an trahentē Dicā meli⁹ suscipiētem ⁊ trahē
tem. hec ille. Si em̄ magnes trahit ad se ferrū virtute sue nature. ⁊
sol suo calore vapores sursuz trahit ⁊ pantera suo odore alia āalia
ad se vēire facit. multomagis xp̄s qui est fōs oīs virtutis. dare po
tuit voci sue vocē attractiuā. Intelligendū q̄ vna res sequit aliam
tripliciter Primo p violentiā. sicut curr⁹ post boues Quantūcun
qz em̄ sit volubilis. nunq̄ tn̄ p se iret nisi traheret Sic currus libe-
ri arbitrij nunq̄ moueret in deū. nisi traheret. Rote em̄ liberi arbi-
trij sunt due. s. ratō ⁊ volūtas. Quia liberū arbitriū est facultas rō-
nis ⁊ volūtatis Boues aūt trahētes sunt iusticia ⁊ misericordia dei
Prouer. xxj. c. Cor regis in manu dn̄i quocunqz voluerit vertet illō
De iusticia dic̄ ps. Justicia añ ipm ābulabit. De misericordia dicit
psal. Misericordia mi⁹ preueniet me. Ideo xp̄us dixit Joh̄. xij. ca.

Nemo potest venire ad me. nisi pater meus qui misit me traxerit eum His duabus virtutibus tanquam bonus traxit xpus Andream ad se.

Secundo una res sequitur aliam p sapientiam. sicut discipulus se quit magrm Un quidā philosophus iuit. xxx. ānis post unā apem. ut cognosceret naturā eius. cū ergo xps fuerit summus magr Johā. j. ca. Magr ubi habitas. nō est mirādū si apostoli libēter sequebant eum Un quidā dixit ei. Magr sequar te quocūqz ieris. Sic etiā traxit andre. ad se Tercō una res sequit aliā p auemētiā. sicut sitis attrahit sitim. un Salomō dicit. Dme aial diligit sibi sitim. Nos aūt efficimur xpo sites. p grām quā nobis infūdit. psal. Signatū est sup nos lumen vultus tui dne. ꝛc. Xps aūt vocās ad se Andreā nouā gratiaz menti eius infudit qua factus similis illi sequutus est eū. rōe huius gre infuse pt Andreas dici fr Xpi. qz qui facit volūtatē pris mei qui in celis est. hic meus pr. fr. t soror est. ut dicit xps Math. xij. c. Ideo dicit Vocauit An. frem eius.

Vocauit Andreā frēm eius.

Primitate conuersionis.
Primitate predicatōnis.
Primitate perfectionis.
Primitate consumationis.

Primo Jesus xps vocauit An. primitate uersiōis. Fuit em primus uersus de discipulatu Johānis ad xpm inter omes aplos. un Johā. j. c. dicit Stabat Johā. t ex discipul eius duo t respiciēs Jesum ambulātem dicit. Ecce agnus dei. t audierūt eū duo discipuli loquentē. t secuti sunt Jesum. sup quo verbo dicit Beda i omil. Testimoniū phibēte Johāne qz iesus esset agnus dei secuti sunt illuz duo discipuli. magis desiderātes ab ipo Jesu qm a pcursore illius verba gre pcipe. p qō t ipi mererent in agnoz dei sorte putari. hec ille. Un aūt ex his duobus discipulis fuit An. sicut Johā. j. ca. dr. Erat aūt An. fr Simonis petri unus ex duobus qui audierāt a Johā. t secuti fuerāt iesum ꝛc. Audito em doctrine beati Johannis disposuit b. An. ad tria. Primo ad penitētiā. qz doctrina spūalis inducit cō punctōz in peccatoribus. un predicāte Petro audientes punct sunt corde. t dixerūt ad petrū t ad reliquos apl̄os. Uiri fres quid faciem. Petrus aūt ait ad illos Pniam agite ꝛc. ut dr Act. ij. c. Et Neemie. viij. c. dr sic. Fleuit omis ppl̄s du audirēt uba legis. nā ut dr Hier. xxiij. c. Uerbū dei ē sicut malleus terēs petras. i. corda dura. sic etiā Joh. bap. docebat t pdicabat pniaz. iux illō Mat. iij. c. Ueit Johā. bap. pdicās in deserto iudee dicēs Pniam agite ꝛc. Et quia b. An. tāq ver discipl̄s Joh. ī ieiunio t austeritate pnie ppollebat

ideo idone⁹ erat ad discipulatū xp̄i Secūdō auditō Johānis disposuit b. An. ad sciām. q⁹ puer. iij. c. dicit. Si dilexeris audire. sapiens eris. ℔m aūt philosophū. j. metha. Auditus deseruit discipline multa em̄ sunt que ab alijs audiēdo discim⁹ que p nosipos nō inuenim⁹. t p̄cipue ad scientiā fidei. cū fides sit ex auditu Ro. viij. c. Et ideo b. An. eoip̄o q̄ fuit auditor Johānis. fact⁹ est idone⁹ ad disciplinā t scientiā xp̄i. que est scientia salutis. t ad hanc disponebat doctrina iohānis. Luce. ij. c. Tu puer ꝓpheta ⁊c. vsq; peccatoꝝ eoruꝫ

Tercō auditō Johānis disposuit. b. An. ad obediām. q⁹ psal. dicit Jn auditu auris obediuit mihi. Alia em̄ que carēt auditu sicut apes t muſce nō obediūt voci homis. nec sunt disciplinabilia. vt dr̄ j. methaphi. Sz doctrina iohānis p̄cipue disponebat ad obedienti am t reuerētiā xp̄i. iux̄ illud Johā. j. c. Qui post me venit añ me factus est. cui⁹ nō sum dign⁹ ⁊c. Ideo b. An. ex eo q̄ fuit auditor Johānis. fuit idone⁹ ad obediētiā xp̄i. Et q⁹ inter ceteros discipulos fuit magis dispositus ad hec tria. ideo fuit prim⁹ ad fidē xp̄i conuersus. Cui⁹ primitatis dignitas apparet in quatuor ordinibus veteris testamenti. t in quatuor noui testamēti. Jn veteri testamēto fuerunt quatuor ordines Prim⁹ fuit ordo p̄riarchaꝝ. in quo primus fuit Abel ad cuius munera de⁹ respexit vt dicit. Gen. iiij. ca. t hoc ꝓpter meritū fidei sue. iux̄ illud Hebr̄. xj. c. Fide plurimaꝝ hostiam. Abel obtulit deo p quā testimoniū cōsecut⁹ est esse iust⁹ ⁊c. Be. an. habuit cōformitatē cū isto ordine. q⁹ fuit prim⁹ ad fidē xp̄i conuersus inter apl̄os. vñ Johā. j. c. dr̄. Jnuenit hic primū frēm suū Simonē t dicit ei inuenim⁹ messiā qđ est interp̄tatū xp̄s. t adduxit eū ad jesum Scō⁹ fuit ordo ꝓphetarū in quo prim⁹ fuit Enoch. vñ Jude ij. c. dr̄ sic. Prophetauit aūt de his septim⁹ ab Adā Enoch. Jste eī ꝓpter meritū fidei sue. fuit viuēs in paradisuꝫ trāslat⁹. iux̄ illō Heb. xj. c. Fide Enoch trāslat⁹ ē. ne videret mortē ⁊c. B. an. habuit cōformitatē cū isto ordine. q⁹ merito fidei sue quā duobus dieb⁹ cōstāter p̄dicauit pendēs in cruce illis duobus dieb⁹ rapt⁹ est in paradisum. vbi clare vidit dñm. vt habet in legēda Terci⁹ fuit ordo sacerdotū in quo prim⁹ fuit Melchisedech de quo dicit Hebre. vij. ca. Hic em̄ Melchisedech rex salez sacerdos dei summi ⁊c. B. an. habuit cōformitatē cū isto ordīe q⁹ sicut Melchisedech offerrebat panē t vinū iuxta illō Gen. xiiij. c. Atuero Melchisedech rex salem ꝓferens panē t vinū ⁊c. sic b. An. sacrificabat agnū immaculatū sub spēbus panis t vini sub eukaristie sacramēto. vt habet in legēda. Quart⁹ fuit ordo pontificum in quo prim⁹ fuit Aaron. vt patet Leuit. xxviij. capit. Beatus andreas habuit cōformitatem cum isto ordine q⁹ sicut Aaron cōsecrauit sacerdotes. qui postea synagogā instruerēt

Sic b. An. cõsecrauit sacerdotes qui postea docerent ecclesiam. ita vt vere possit dicere illud. ij. Re. xix. c. Primo occurri in occursuz domini mei regis. q2 de vniuerso isrl' primo venit in occursum xpi post ei9 baptismũ Jn nouo testamẽto fuerũt quatuo2 ordines. Prim9 fuit ordo discipuloz in quo primus fuit Nathanael quem adduxit Philipp9 ad iesum. vt dicit Johã. j. c. Secund9 fuit ordo euãgelistarũ in quo prim9 fuit Mathe9 vt dicit Luce. v. ca. Terci9 fuit ordo martirum in quo prim9 fuit Stephan9 vt dicit Actu. vij. ca. Quart9 fuit ordo apostoloz. qui fuit honorabilio2 oĩbus ordinibus noui testamenti vt dicit Diom. li. de ecclĩastica ierarchia. ĩ quo prim9 fuit b. An. de quo dicit illõ Geñ. xliiij. ca. Prim9 cum frĩbus suis ingressus est ad Joseph. q2 cum fratre suo Petro prim9 cõuersus est ad fidem xpi. Rõe cui9 primitatis reformauit quadruplicez primitatem ĩhonestã quatuo2 ordinũ Prim9 fuit ordo agricolarum quoz prim9 fuit Adam. de quo dicit zach. xiij. c. Homo agricola ego sum. qm̃ Adã exemplũ meũ ab adolescẽtia mea Jste dehonestauit primitatẽ suã p peccatũ in obediẽtie. trãsgrediẽdo pceptuz quod habuit a deo. Sz istã primitatẽ reformauit b. An. cui adhesit nobilis quidã iuuenis ĩuitis pentib9 potiꝰ volẽs obedire fidei xpi quã b. An. pdicabat. q̃ moitis pẽtũ. nota hist2iã ĩ legẽda Secũd9 fuit ordo primogenitoz quoz prim9 fuit Caĩm. vt dicit Geñ. iiij. c. Jste dhonestauit primitatẽ suã p peccatũ ĩuidie occidẽdo fratrem suũ Abel ex inuidia. vt dicit ibidẽ Sz istã primitatẽ reformauit b. An. ad quẽ in specie canũ iussu ei9. venerũt septẽ demones qui homines in via occidebãt quos cũ expulisset ex inuidia occiderunt quendã iuuenẽ quem b. An. suscitauit. vt habet in legẽda. Terci9 fuit ordo bigamoz. quoz prim9 fuit Lamech qui ex libidine duxit duas vxo2es. vt habet Geñ. iiij. c. Jste dehonestauit primitatẽ suaz per peccatũ luxurie vt ptz ibidẽ Sz b. An. reformauit istã primitatem. vt ptz in Nicolao sene Et in mr̃e requirente filiũ de luxuria. Et in muliere diuncta homicide. vt habet in legenda Quart9 fuit ordo pncipũ t tirãnoz. quoz prim9 fuit Nembroth. de quo dicitur Geñ. x. c. Jste em̃ cepit potẽs esse in terra. t robustissim9 venato2. t oĩm oppressor cor̃ dño ꝛc̃. Hic dehonestauit primitatẽ suam p pctm̃ iniusticie. q2 primo fregit libertates iuris naturalis vi redigẽs homines in seruitutẽ. Sed b. An. reformauit istã primitatẽ qm̃ ciuitatem patras ingressus occurrit Egee dicẽs. Oportebat vt tu qui iudex hoĩm esse meruisti iudicẽ tuũ qui ẽ in celis cognoscer̃es t agnitũ colerẽs. t colẽdo aĩm a fr̃is dijs pemt9 reuocares ꝛc̃. Ecce qũo iesus vocauit An. primitate diuersionis. Scõ. Jesus xps vocauit An. primitate pdicatõis. vnde Remig. sup verbo ꝓposito dicit sic

Per duos fratres duo populi designantur qui ab vno deo patre creati sunt. quos vidit qñ eos misericorditer respexit. per petrū ēm qui interptat agnoscens t dicit Simō. i. obediēs designat Judaicus ppl's. qui p legē dñm agnouit t preceptis eis obediuit Per an. qui interptat virilis siue decor itelligit gentil ppl's. qui post agnitōnem dei. viriliter in fide pmansit Hos apl'os vocauit qñ predicatores misit in mundū. s. Petrū t Andreā fratrē ei. hec ille. In officio em pdicatōis An. fuit prim. q primo mediator fuit inter xpm t gentiles. vñ Jo hā. xij. c. dicit sic. Erāt aūt gentiles quidā ex his qui ascēderāt vt adorarent i die festo Hij ergo accesserūt ad Philippum t rogabāt eū dicētes Dñe volum Jesum videre. venit philipp t dicit andree t Andreas dixit Jesu ꝛc. hec ibi fuit em i hac mediatōe velut portari cū Philippo de quib dicit. iiij. Regum. vij. c. Juerūt portarij t nūciauerūt in palatio regis intrinsec Secundo mediator fuit inter xpm t ppl'm iudaicū. s. qñ Petrū p quem designat circumcisio ad iesum vocauit t ad eū adduxit vt habetur Johā. j. c. O q̄ petr debet Andreā diligere p quē xpm meruit inuenire O quāti meriti est Andreas apud deū qui duertere meruit principē apostolor Ecce quo in officō pdicatōis fuit primus tā quo ad iudeos. q̄ etiā quo ad gētiles. Hui aūt primitatis dignitas declarat in ordine quadruplici Primo in ordine diuinar psonarum vbi psona pris est pria q alias psonas mittit. t ipe a nullo mittit. sic b. an. alios discipl'os adducit ad xpm t ipe a nullo eor adducit

Scdo i ordie angelor vbi primo creat ē lucifer Job. iiij. c. Ipe est principiū viarū dei. cui collata est magna sapia. iux illud Ezech. xxviij. c. Tu cherub plen sapientia Sic b. An. inter ceteros discipulos fuit prim consiliari xpi. s. qñ de turba satianda xps cū eo cōsilium habuit. vt habet Johā. vj. c. Nā philipp nō dsiderabat An. vero dei potētiam t misericordiā puocabat dicēs. Est puer vn hic ꝛc. quasi dicat Quāuis hec dñe modica smt. tñ tu potes supplere qđ deest puer. vj. c. Amic in domesticis fiducialiter agit Tercō i ordine visibiliū creaturar. vbi primo creata ē lux Gen̄. j. c. Et cū xpus sit vera lux. que illuminat omem hoiem veniētē in hūc mundū vt dicit Johā. j. c. Prim illuminat ab hac luce inter xpi discipulos. fuit. b. An. de quo ps. dicit. Amictus lumie sicut vestimēto Quarto in ordine dierū q pria dies creata fuit dies domica quā sanctificauit xps sua natiuitate. resurrectōe. t spūssancti missione. Sic bea. An primo inter ceteros apostolos sanctificat est p gram t caritatem. iō vt dicit Ecc̄. xlviij. c. Uerba illi quasi facula ardebāt. vnde fuit figurat p Jepte de quo dicit iudicū. xj. c. Cepit primo cū hostibus dimicare. t ita obtinuit principatum in populo iudeor. Sic

Be. An. in ordine apłoꝝ. p fidei predicatōz dimicabat cōtra inimicos crucis xp̄i. assumēs gladiū sp̄us qd̄ est verbū dei. n̄ solū extra iudeos. sed etiā extra gentiles ⁊ paganos. vñ xp̄s de b. An. dicit illō ysa. xlix. c. Parum est vt sis mihi seruus ad suscitādas trib9 israhł ⁊ feces Jacob conuertēdas. dedi te in lucē gentiū vt sis sal9 mea ab extremis terre Et in euāgelio hodierno dicens. Uenite post me faciam vos piscatores hoīm Sup quo Remigi9 dicit sic. De his nanqz piscatoribus loquit̄ dn̄s predicens p Hiere. pphetaz Mittam in vos piscatores meos qui piscabuntur vos. Piscatores ⁊ venatores sancti apostoli dicti sunt. Qui bn̄ piscatores dicunt̄. qr rethe sancte predicatōis pisces. i. homīes de pfundo pelagi. i. infidelitatis. ad lucē fidei traxerūt. Et bn̄ venatores dicunt̄. qr latratu sancte predicatōis ⁊ sagittis inuectōis psecuti sunt. bestialiter in silua generis humani viuentes. ⁊ ceperunt eos. ⁊ ad fidē xp̄i pduxerūt. De hijs etiam psał. ait. Qui descendūt mare in nauibus facientes opatiōes in aquis multis. Jsti sancti apostoli in nauibus. i. in ecclijs. descendunt mare. i. latitudinē gentilitatis. facientes opatōes. i. signa ⁊ miracula. in aquis multis. i. in pp̄lis Et isa. Uolabūt in nauibus alienigenarū mare simul depdātes. i. ip̄i volabunt in ecclesijs gentiū. Et tociens mare depdati sunt. quotiēs sua doctrina aliquem ab amore mundi. i. maris abstraxerūt. Et alubi idē ppheta dicit. Cum arcu ⁊ sagittis ingredient̄ illuc. i. cū ptāte ⁊ predicatōe ingredient̄ ad gētes Admirandi sunt isti p̄dicatores. ⁊ admiranda est istoꝝ piscatō Pisces cū capiunt̄ mox moriunt̄. homīes cū capti sunt verbo p̄dicatōis nō mortui sunt. sed potiꝰ viuificati. hec ille Be. ergo An. tanq̄ bon9 piscator. ⁊ fidelis p̄dicator ī achaia cōsistēs. totā eā ecclesijs ī pleuit ac populos ad fidē xp̄i conuertit. vxorem quoqz Egee. s. maximillam ad fidē xp̄i conuertit ⁊ sacro baptismi fonte regenerauit. Ecce qūo iesus xp̄s vocauit An. primitate predicatōis.

Tercio iesus xp̄us vocauit. An. primitate pfectōis vñ Remigius sup Math. dicit sic. An. interp̄tat virilis Sicut em̄ apud latinos. a viro deriuat. virilis ita ⁊ apud grecos ab aner deriuat An. ⁊ bene hoc noīe decorat9 est apostol9 qui ad p̄dicatōnem Johā. agnū sequi ⁊ audire ⁊ videre curauit Siue bn̄ virilis dicit̄. qr ad vm̄ iussionis vocē relictis oīb9 secut9 est xp̄m. ⁊ viriliter in mādatis eius pseuerauit. hec ille. Eius autē pfectio patet ex eo q̄ de numero duodenario apostoloꝝ fuit Jste em̄ numer9 designat pfectōnez Primo qr constat ex duobus senarijs. ⁊ numer9 senarius est numerus pfect9 vt dicunt Arismetrici. Secūdo qr implet figuras veteris testamenti. vñ Raban9 dicit sic. Duodenarius numer9 p multas figuras in veteri testaméto p̄signat9 est per. xij. filios. Jacob

per xij principes filiorum israhel. Per xij fontes viuentes in Helim. Per xij lapides in rōnali. Aaron per xij panes ꝓpositōis Per xij exploratores a moyse missos. Per xij lapides vñ factū est altare p xij lapides sublatos de Jordane. Per xij boues qui sustinebant mare eneū Jn nouo etiā testamēto. Per xij stellas in corona spōse. Per xij fūdamēta irl'm que vidit Johānes. Et p xij portas. hec ille. Tercio q3 implet nūerū electorū iuxt illō Apoc vij ca. Ex oī tribu filioꝝ israhel duodecimmilia signati. vbi smgl'as trib9 enūerat Qui numer9 duodenari9 inseipsum ductus. puta duodecies duodecim. facit centū quadragintaquatuor. Et quia mille designat statum beatitudinis. Jdeo dicit Johānes ibidem Audiui numerū signatorū centūquadraginta quatuor milia signati. ⁊c. Quarto quia implet numerū iudicantiū cū xpo in iudicio vniuersali iuxta illō Mat. xix capi. Sedebitis super sedes duodecim iudicātes. duodecim tribus israhel Sed beat9 Andreas in hoc numero fuit prim9. Nec tn̄ solus. sed cū Petro ad designandā perfectā cōsolatōnez. vnde Cri sost. super verbo ꝓposito dicit sic. Erant em̄ habitatōne ciues. dilectōne concordes. artificio pares. fratermitatis pietati cōiuncti Jdeo q3 simul eos vocauit. ne tot homines cōiunctos dissimilis vocatio separet. hec ille. Sciendum q3 Cognatio fraternitatis Aliquando habet disparitatem sicut in Caym ⁊ Abel quorum vn9 deo placuit. Et alter non. vt patet Gen iiij cap. Sicut in ijsaac ⁊ Jsmahel Quorū vn9 hereditatem obtinuit. Alter amisit. vt patet Gene xxj capitu. Sicut in Esau ⁊ Jacob. quorum vnus fuit deo amabilis. Alter odibilis. vt patet Malach. j cap. Et talis non fuit cognatio Andree ⁊ Petri. quia licet ambo peccauerint. abnegantes fidem christi in passione quomiā omnes relicto eo fugierunt. vt dicitur Math. xxvj. capit. Tamē xp̄us in passione p eis orauit dicēs. Pater ī man9 tuas cōmendo spiritū meum id est omnes qui mihi p caritatem et fidem sunt adhesuri. ⁊ hij sunt vnus spirit9 dei. Psal. qui adheret deo. vnus spiritus est cum eo. Et sic nulla impfectō infidelitatis et malicie. remansit in eis. Aliquādo autem cognatio fraternitatis habet quandam paritatē. sicut Ualerius maxim9. li. j. dicit de duobus philosophis qui fuerunt eodem die nati eiusdem p̄ceptoris Epicuri sectam secuti. Patrimonij etiā possidendi alendeq3 schole cōmunione coniūcti eodemq3 momento temporis vltima senectute extincti Et talis fuit cognatio Andree ⁊ Petri. Nam fuerūt ab eodem artificō uocati sc3 a piscatōne. Ut patet in euangelio hodierno. Jtem fuerūt eidem offitō deputati sc3 apostolatui xp̄i. vnde dicitur Math. x capit. Elegit duodecim quos apostolos nominauit. sc3 Simonem qui cognominatur Petrus ⁊ Andream fratrem eius.

Tercio fuerunt eodem priuilegio dotati scilicet miraculorum operatõne. vnde dicit ibidem. Conuocatis duodecim apostolis. dedit eis potestatem spirituũ imundorũ. ꝛc. Quarto fuerunt eodem genere martirij mortificati scz Crucis Hiere. xlvj. cap. Ambo pariter coruerunt Sic ergo perfectio bea. And. est in duobus scz in perfectõne numeri duodenarij. ꝛ in perfectõne caritatis designate per binarium. Et hoc est Jesum xp̃m inuenire August. super Johan. dicit sic. Hoc est vere dominum inuenire vera illius dilectõe frui fraterne quoqz salutis curam gerere Ille etenim perfecte conditoris sui ducatum sequit. qui etiam proximi quantum valet habere comitatum mitit. hec ille. Et sic patet quomõ xp̃us vocauit Andream primitate perfectionis.

Quarto Jesus xp̃us vocauit bea. An. Primitate consumatõnis. vnde de ista primitate dicit Nume. iij. cap. Meum est oñe primogenitum Sanctificaui mihi quicquid primũ nascitur in israhel. Cuius ratio ponit Exodi. xxiij. cap̃. Primitias frugum terre tue deferes in domum domini dei tui. vt benedicam eis ꝛ auferam iniquitatem de medio tui. Sed beat9 Andreas fuit primogenitus in fide xp̃i. Ideo debebat sanctificari deo offerendo seip̃m in domũ domini sicut fecit. Nam tres fuerunt apostoli de terra xp̃i. scz Andreas Petrus ꝛ Philippus quos xp̃us quasi primitias ad se vocauit. Et merito. Xp̃us em̃ erat Agnus in ara crucis imolandus. Sic isti tres apostoli tanq̃ agni erãt in ara crucis imolandi. Ceteri apostoli erant oues luporum morsibus laniandi. Math. x. capitu. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum. Et quia xp̃us erat agnus. Ideo prius collegit agnos ꝛ postea oues. Isa. xl. capit. In brachio suo leuabit agnos. ꝛ in sinu suo congregabit. fetas ip̃e portabit. Et quia beatus Andreas fuit prim9 agnus collectus a xp̃o Ideo quatuor circa eum fecit. Primo fecit eum cõmilitonem suũ. Nam xp̃s habuit crucem tanq̃ equũ per quem cõtra demonem militauit Sic voluit beat9 Andreas equitare sup equũ crucis. Ideo fecit eum cõmilitonẽ suum Hester. vj. cap. Homo quem rex honorare cupit. debet sedere sup equũ qui de sella regis est. Secundo fecit eum assessorem suũ. Nam xp̃us habuit crucez tanq̃ solium in quo inter hominem ꝛ dijabolũ iudicio diffinuit. Sic voluit beat9 Andreas in isto solio sedere. Et ideo fecit eũ assessorez suum. ij. Regũ. xxiij. capi. Dauid sedet in kathedra sapientissim9 princeps inter tres. i. xp̃us in cruce inter Andream Petrum Philippuz quos in eadem cõsedere fecit. Tercõ fecit eum cõmensalem suuz Nam xp̃us habuit crucem tanq̃ mensam in qua fideles reficit. Sic voluit beat9 Andreas in eadem mensa sedere. Ideo fecit eum commensalem suum. Psal.

Parasti in conspectu meo mensam Quarto fecit eum sacrificiū suum. Nam christus habuit crucem tanq̄ altare. in quo se patri obtulit sacrificium in odorem suauissimum. Sic voluit bea. Andream in cruce imolari tanq̄ sacrificiū odoriferum. Juxta illud qđ cantatur. Dilexit Andream dominꝰ in odorem suauitatis. vt patet in legēda

Quamuis autem beatꝰ Andreas fuerit passus patibulū crucis sicut xp̄us. non tamen eo modo quo xp̄us. nam xp̄us fuit crucifixus rectus. Quia tanq̄ caput obtinebat superiora. Et vt respiceret mundum infra se quez redimebat. Petrꝰ fuit crucifixus reuersus. quia tanq̄ alter princeps obtinebat inferiora. Et vt respiceret celuz cuiꝰ claues tenebat. Andreas fuit crucifixus trāsuersus. vt manū dexteram porrigeret ad xp̄m petens auxilium ascendendi in celum. sinistram ad Petruz petens sibi aperiri regnum celorū Ecce quomō beatꝰ Andreas fuit vocatus a xp̄o primitate consumatōis. hic per gratiam. tandem per gloriā Amē.

In festo Sancti Nicolai ep̄i ⁊ confessoris Sermo.

Non est inuentus similis illi qui conseruaret legem excelsi. Ecc̄. xliiij. capitu. Crisosto. de dignitate sacerdotali. li. iij. dicit sic. Sacerdotij aspice dignitatem Agitur enim in terra sed officium celestibus negocijs contimetur. Non em̄ homo. Non angelus. non archangelꝰ. nō aliqua creatura. non virtus. non ip̄e spiritussanctus. hoc munus instituit. sed ip̄e xp̄us. Atqz adhuc manentes in carne ministerio fungi prestitit angelorum. ideo sapiētissimum esse oportet ⁊ pspicacem in omnibus sacerdotē. ⁊ mille. vt dicit ex omni parte oculos aptos habentem qui non solum sibi. sed etiā toti populo viuat. hec ille.

Super quo talem moueo questionem Utrum beatꝰ Nico. tanto in amicicia dei fuerit sublimior. quāto in lege excelsi. obseruanda fuit fidelior. Ad istam questionē respōdent duo doctores noui testamenti. Primus est beatꝰ Ambro. in suo pastorali dicens sic. Magna sublimitas. magnā debet habere cautelā. ⁊ honor grādis grandi debet solicitudine circumuallari. Cui plus credit. plus ab eo exigit. sicut scriptum est. Scienti legem ⁊ nō facienti. peccatuz est grāde. Et seruus sciens voluntatem dn̄i sui si non fecerit vapulabit mltum. Sed sicut senatorē clamis ornat. sicut agricultura rusticū. sicut barbarum arma. nautam nauigatōis peritia. ⁊ singulos quosqz opifices opis sui. qualitas ip̄os demonstrat actores. Sic episcopū non aliter q̄ episcopalis operatō designat. vt ex bono opere magisq̄ p fessione noscat. ⁊ plus meritis esse episcopꝰ q̄ noīe vocet. hec ille.

Sic fecisse beatum Nicolaum ei9 hist9ia declarabit· etiam ꝛ nomen·quia Nicola9 interpꝛetat victoria populi·Et ip̄e multos pꝛos vita ꝛ doctrina docuit vitia ꝛ peccata vincere· Secund9 est sanctus Thomas·iiij·sentẽ·distin·xxiij·qui ponit ꝙ ep̄us debet habere quatuoꝛ que maxime fuerūt in beato Nicolao· Primo ordinis pfectōnem·Deus em̄ sua opa in sui similitudine p̄ducere voluit· quantū possibile fuit·vt perfecta essent·ꝛ p ea cognosci possꝫ· Ideo vt in suis opibus repꝛesentaret· non solum in se·s· scōm ꝙ in se est· sed etiam ꝝm ꝙ alijs influit hanc legem naturalem posuit omībus vt vltima per media pficerent·ꝛ media per pꝛima·vt Diom·dicit· Et nē ista pulchritudo ecclesie deesset·posuit ordinem in ea· vt quidam alijs sacra traderēt·suo modo deo in hoc assimulati quasi deo cooperātes·sicut etiaꝫ in coꝛpoꝛe naturali quedā membꝛa alijs influunt·Et sicut ommiū naturaliū perfectōnes p̄existunt exemplariter in deo·ita x̄p̄us fuit exemplar ommiū officioꝝ ecclesiasticoꝝ·Uñ vnus quisqꝫ minister ecclesie quantum ad aliquid gerit tipum x̄pi· vt dicit magister Sentẽ·li·iiij·dis·xxiij·capitu·Et tamē ille est superioꝛ que ꝝm maioꝛem pfectōnem x̄p̄m repꝛesentat·Sacerdos autē repꝛesentat x̄p̄m in hoc ꝙ p seip̄m aliquod ministeriuꝫ impleuit·Sꝫ episcop9 in hoc ꝙ alios ministros instituit ꝛ ecclesiam fundauit·vnde ad ep̄m ptinet mancipare aliquid diuinis obsequijs·quasi cultū diuinum ad similitudinem x̄pi statuēs·Et ꝓpter hoc etiā ep̄us specialiter ecclesie spōsus dicit sicut x̄p̄us·Sed bea·Nico·hanc ordinis pfectōnem habuit·vt patet· Secundo dispensatōnis gratificatōeꝫ Dei em̄ perfecta sunt opa·vt dicit Deutro·xxxij·cap·ꝛ ideo cuicunqꝫ dat potentia aliqua diuinit9·dant ea per que executio illi9 potē tie potest cōgrue fieri·Et hoc etiā in naturalibus patet·quia animalibus dant membꝛa·quibus potentie anime possunt exire in act9 suos nisi sit defect9 ex pte materie·Sicut aūt gratia gratū faciēs exigit ad hoc ꝙ homo digne sacramenta recipiat·ita etiam ad hoc ꝙ homo digne sacramenta dispenset· Ideo sicut in baptismo p quem homo fit susceptiuus alioꝝ sacramentoꝝ dat gratia gratū faciens· ita in sacramento ordinis per quod homo ordinat ad alioꝝ sacrām toꝝ dispensatōnem·Sed quia bea·Nico·super plebem x̄pi cōstitut9 erat gradu ordinis·ita superioꝛeꝫ se reddebat merito sanctitatis ꝛ gratie gratum facientis· Tercō vite sanctificatōnem·Sicut enim Diomisi9 dicit·iij·ca·ecclesiastice ierarchie·vt subtilioꝛes ꝛ clarioꝛes essent scientie replete in fluxu solariū splendoꝝ·lumen in eis supueniens ad similitudinem solis ad alia coꝛpoꝛa venerit Sic in omī diuino non est audendū alijs dux esse·nisi ꝝm omēm habituꝫ suum fact9 dei formissim9 ꝛ deo similim9· vñ cū in quolibet ordine aliquis

constituatur dux alijs in reb9 diuinis·in quolibet quasi presumptuosus mortaliter peccat·qui cū scientia peccati mortalis accedit·Et ideo sanctitas vite requirit; ad ordinem de necessitate precepti· vñ Leuiti·xxij·cap·dicit·Homo de semine Aaron ·qui habuerit maculam non offert panes corā domino·nec accedat ad ministerium eius Glo·dicit p maculam oīe peccatū intelligit·Et Hiero· dicit Non solum epi ꝛ presbiteri ꝛ diaconi·debent magnope puidere·vt cunctum populum cui president sermōe ꝛ cōuersatōe p̄cedāt· verū etiā inferiores gradus ꝛ oīes qui domini oraculo deseruiunt· quia vehementer ecclesiā dei destruit meliores esse laicos·q̄ clericos· hec ille·Sed be·Nico·per totam vitam suā sanctitatem studuit conseruare·vt patet· Quarto scientie instructōez·In quolibet em̄ actu homis si debet esse ordinat9·oportet q̄ assit directō rōnis·vnde ad hoc q̄ homo ordinis officiū exequat oportet q̄ habeat tm̄ de scientia quātum sufficiat ad hoc q̄ dirigat in actu illi9 ordinis·ideo talis sciētia requirit i eo qui ad ordines promouet nō q̄ vniuersaliter in tota scriptura sit instruct9· sz plus ꝛ min9 ꝑm q̄ ad plura vl ad pauciora ei9 officiuz se extendit· Et sic ad epm ptinet vt ea que difficultatem in lege facere possunt·sciant ideo Malach·ij·ca·dicit Legem requirunt ex ore sacerdotis·Et·i·Pe·iij·ca·dicit·Parati semp ad satisfactōez omni poscenti vos rōnem de ea que in vobis est fide ꝛ spe·Sed bea·Nico·supra corp9 misticum·i· supra ecclesiam cōstituend9 erat·ideo scientia legis in eo fuit·sciens pfectissime que populus debebat credere ꝛ obseruare de lege·Ueruz quilibet sanctus in aliqua virtute emicuit in qua null9 sibi similis fuit vt appareret sapientia dei que in tanta varietate sanctoꝝ·tantā posuit varietatez virtutū·que licet nobis nō sit cognita·deo tm̄ est nota· Si em̄ tanta est varietas in facieb9 hominū·nō mirū si tanta p̄t esse in aiabus·Et quia bea·Nico·maxime excessit in operib9 misericordie·iuxta illud Luce·vj·capi·Estote misericordes sicut pater vester celest· misericors est·Ideo dicit Non est inuent9 similis·ꝛc·

Non est inuent9 similis illi·

In sanctificatōne·
In generatōne·
In nobilitatōne·
In educatione·
In perfectione·
In iustificatōne·
In electione·

In conuersatōne.
In emigratōne.
In tumulatōne.
In assumptōne.
In miraculorum operatōne.

Primo non est inuentus similis.b.Nico.in Sanctificatōne Licz em̄ in vtero matris sanctificat9 n̄ fuerit tamē mox nat9 sanct9 fuit iuxta illud psal.Dñe preuenisti eum in benedictōnibus dulcedinis. Intelligendum quia quatuor mōis aliqui sanctificant Primo in vtero matris sicut Johā.bap.Luce.j.c. Spūsancto replebit adhuc ex vtero matris.t psal.In te afirmat9 sum ex vtero de ventre matris mee. Secūdo nat9 ex vtero sicut Nico.qui spūssancti gratia ab vberibus matris abstinebat.psal. Spes mea ab vberibus mris mee. Tercio in iuuentute sicut Martin9 qui ī sua iuuētute deo seruire cepit.psal.Spes mea domine a iuuentute mea. Quarto ī senectute sicut latro in cruce dicens Memento mei domine dū veneris in regnum tuū.t xpus sanctificās eum dixit Amen dico tibi hodie mecum eris in padiso.vt dicit Math.xxvij.ca.Talis aūt cū non possit de suis meritis confitere ne piciat.a dei misericordia debet orare.psal.Ne picias me in tpe senectutis cū defecerit virt9 mea.ne derelinquas me. In secundo modo sanctificatōis nō est inuētus similis bea.Nico.

Secundo mō nō est inuent9 similis be.Nico.in Generatōe Fuit em̄ gratiose generat9 ꝓpter quatuor. Primo ex pte vtriusqz generātis Licet em̄ essent iuuenes.tn̄ mox vt Nicola9 nat9 est cōtimēter vixerunt.vn̄ erāt matrimonio iuncti nō vt libidini deseruirent sz vt plem educādam ad dei seruitiū generarent Si em̄ miraculū fuit in natiuitate Johā.bap.q pri muto loquelā reddidit Luce.ij.ca. sic miraculū fuit in natiuitate be.Ni.q vtriqz penti dtimētiam dem ceps impetrauerit Secūdo ex pte geniti quo ad corp9. qr ad vbera pendēs quarta t sexta feria ieiunabat. hoc aūt nō fuit a natura quia tūc in oībus puulis idē dtingeret semp vel frequēter.vt dicit ij.phisicorūz.Nec a casu quia tunc feria a feria non distingueretur Nec a ꝓposito.qr tūc vsum liberi arbitrij n̄ habebat Restat ergo q fuerit ex singulari dei dono Job.viij.c. Dacatū reddet habitaculū iusticie tue. Tercō ex pte geniti quo ad aīam que mox vt nat9 est be.Ni.fuit habitaculū spūssancti Ephe.ij.c. In quo t vos coedificamini ī habitaculū dei in spūsancto.Et statim cepit seruire deo.Ecc. xxiiij.c. In habitatōe sancta corā ipo mīstraui. Magnū miraculum fuit q Johā.bap.quinquēmis desertū petierit.t ieiunare ceperit.sz mai9 miraculū est q Ni.mox nat9 carnez suā mortificauit.Jō.iiij.

Regū·ij·c·dicit·Afferte vas nouū nō vetustū ⁊ mittite in illud sal·

Quarto ex pte mōi generādi q̄ generat⁹ est p orōnem·sicut eñ Jsaac p orōnem Abrahe genit⁹ est·vt dicit Gen̄·xv·ca·⁊ sicut Samuel p orōnem Anne·vt ptz·j·Re·j·c·Sic pentes b·Ni·deū exorauerunt vt filium eis dcederet·quē nō tm̄ diuitiarū·sz etiā morum haberēt heredē·j·Re·j·c·pro puero isto oraui·⁊ dedit mihi dn̄s petitōnez meam ꝛc̄·

Tercō nō est inuent⁹ similis be·Ni·ī nobilitatōe·fm eñ Gre·nazārenū nobilitas est quadruplex· Prima causat ex carnis ꝓpagatōe scz cū quis ex nobilibus pentib⁹ nascit·vñ Bern̄ ·in epla ad magistrū Gualterū de celiomōte dicit sic·Gen⁹ clarū·corp⁹ aptū· forma euidēs ingenū velox·eruditōis vtilitas·⁊ mox honestas· glosa quidē sunt·hec ille Hāc nobilitatē habuit b·Ni·vñ dr̄ de eo·Nobilissim⁹ ort⁹ natalib⁹ velut lucifer Nicola⁹ emicuit Secūda cātur ex animi formatōe·s·cū quis vtutibus intēdit·vñ Hiero· in epla dicit sic· Ille apud deū potior est·nō quē nobilitas carnis·nec dignitas seculi·sz quē deuotō fidei ⁊ vita sancta deo dmendat· hec ille· Hāc nobilitatē habuit b·Ni·de quo dicit Nobilis genere·sz nobilior fide Tercia cātur ex legali adoptōe sicut ptz Exo·ij·c· vbi dr̄ q̄ filia Pharaonis Moysen ī filiū adoptauit· Hāc nobilitatez hūit b·Ni·in dei filiū p spm̄sanctū adoptat⁹ Ro·viij·ca· Accepistis spm̄ adoptōis filior̄ dei Jn cui⁹ signū b·Ni·prima die sue natiuitatis·dū balnearet stetit erect⁹ in pelui·nō quidē virtute hūana·sz poti⁹ diuina Quarta cātur ex diume imagims impssiōe·fm quā omes hoīes sunt equaliter nobiles·de qua dicit Act·xvij·c· Jpi⁹ ēm gen⁹ sum⁹·Si ergo honoram⁹ imaginē depictā·multofort⁹ honorare debem⁹ imaginem dei nobis impressam Ecc̄·x·c· Jn māsuetudie serua aiam̄ tuā·⁊ da illi honorē fm meritū suū· Jsta imago in peccatorib⁹ intm̄ obfuscat q̄ vix a deo cognoscit Math·xxv·ca·Amen dico vobis nescio vos·Hāc nobilitatē habuit b·Ni·p mūditiaz cordis·quā semp dseruauit·puer·xxij·c· Qui diligit cordis mūdiciam habebit amicum regem·ꝛc̄·

Quarto nō est muēt⁹ similis b·Ni·in Educatōe· Fuit eñ grōse educat⁹ quātū ad quatuor· Primo vt iuuenū lasciuias euitaret· vñ in legēda dicit·Fact⁹ āt iuuenis alior̄ iuuenū deuitās lasciuias Ecc̄·xiij·c·Qui tetigerit picē iqnabit ab ea·Scdo vt eccl'iaz frequētaret·vñ dr̄ ecc'ie sancte frequētās limīa· Et glo·sup Mat· dicit ingressus vrbē iesus tēplū adijt·dās formā religiōis·vt quocūqz im⁹ prīo domū orōis adeam⁹·sic b·Ni·faciebat tanq̄ ver⁹ discipul⁹ iesu xp̄i ꝛc̄ Tercō vt v̄ba dei libēter audiret ⁊ seruaret· vñ dr̄ quicquid d scripturis sāctis audire poterat armariolo debat pectoris

Prouer.ix.c.Beat9 qui audit me.t qui vigilat ad fores meas cottidie.Sic b.Ni.faciebat vt haberet sciaz sanctoz. Quarto vt corpus ieiunio maceraret.vñ dicit de eo bea. Ni. adhuc puerul9 multo ieiunio macerabat corp9 Trenoz.iiij.c.Bonū est viro cū portauerit iugū dñi ab adolescētia sua .Jste autem portauit ab infantia sua t nunq̄ illud dereliquit.

Quinto nō est inuent9 similis b.Ni.in pfectōe vñ Hiero.in epl'a ad Theodoz mōachū dicēs sic.Si vis pfect9 esse tu qui pfectū te esse pollicit9 es.quid aliud q̄ sectat9 es vitā.Perfect9 aūt seruus xp̄i nihil aliud q̄ xp̄m habet.aut si p̄ter xp̄m aliud habz pfect9 n̄ ē hec ille.Hāc aūt pfectōz hūit be.Ni.qui xp̄m imitari cupiebat .iux illud Luce.vj.c.pfect9 aūt ois erit si sit sicut mgr̄ ei9. Jstā pfectōz hūit b.N.in quatuor. Prīo ī mulierū vitatōe quas velut pestē fugiebat.vñ dicit Ecc̄.xiij.ca.De vestimētis pcedit tinea.t a muliere iniquitas viri Scōo ī mūdi despectōe.vñ dr̄ de eo Gloriā mūdi spreuit cū oblectamīnibus suis Jaco.iiij.c.Qui voluerit esse amic9 seculi hui9 inimic9 dei dstituet Exquo sequit q̄ b.Ni.spernēdo mundū fact9 ē amic9 dei Tercō ī deuota oratōe.vñ nō solū ī die sz etiā in nocte sp orabat t ad matutinas etiā dū essz laic9 ibat.ps̄.Querite dñm.sī oratōe t dfirmamī.querite faciē ei9 sp Quarto in modesta dersatōe.dicit em̄ Amb.li.de officijs sic.Jn semb9 ḡuitas.Jn ieiunib9 alacritas.in adolescētib9 verecūdia dmēdat.nō ē ergo mirū si b.Ni.oīb9 amabilē se exhibuit.q̄ hūit verecūdiā cū adolescētib9.vñ dr̄ pudore bono replet9 c̄.Alacritatē cū iuuenib9 vñ dr̄ q̄ erat alacer in exhortādo Grauitatē cū senib9.vñ dr̄ q̄ grauitatē in oībus sectabat.Et sic patet c̄.

Sexto nō ē muēt9 similis b.N.in iustificatōe.i.in sanctitate vite.vñ Aug.li.d vita xp̄iana dicit sic.Jlle vere xp̄ian9 ē qui oībus misericordiā facit qui nulla oīno mouet iniuria q̄ alienū tāq̄ p̄p̄m sentit dolorē cui9 mēsam null9 paup ignorat.qui corā hoībus īglorius habet vt corā deo t ag̃et ei9 gloriet q̄ dtēnit terrena vt possit hr̄e celestia.q̄ opp̄imi paupez se p̄nte n̄ patit. q̄ miseris subuenit. q̄ ad fletū fletib9 puocat aliens Qō bn̄ faciebat apl's Paul9 dicēs .q̄s infirmat t ego n̄ īfirmor c̄.hec Au.Hec aūt sanctitas vite fuit ī b.Ni.in quatuor. Primo ī virginitate.q̄ fuit vgo Mat.xiij.c. Simile ē regnū celoz thesauro abscōdito in agro.i.virginitate.in corpore terreno.ij.Coz.iiij.c.Habem9 thesaurū iustū. ī vasis fictilib9 Et dr̄ vginitas thesaur9 p̄p̄ter suā pcōsitatē Ecc̄.xxxvij.c.Nō ē condigna pōderatō aie dtimētis Scōo ī liberalitate q̄ fuit maxime liberal' ad p̄imū egētem.vñ dr̄.Erat em̄ valde dpatiēs.t sup afflictos pia gestās viscera .nā oēs suas diuitias liberaliter distribuit

Dedit enim paupi ⁊ nō diuiti.i.illi homini qui ꝓpter pauptatē filias suas ꝓstituere voluit.pſ.Disperſit dedit paupibus iuſticia ei⁹ manet in seculū seculi.Dedit de meliori nō de deteriori. q⁹ aurū dedit de ꝓrio patrimonio.nō de alieno.Dedit ꝓpter honorē dei.non ꝓpter fauorē mūdi.Dedit in vita.nō poſt mortē Job.xxxj.c. Ab infātia creuit mecū miſeratō Sciebat em̄ ꝙ miſericordia ē ſacrificiuz deo placitū ⁊ acceptū Tercō in caritate q⁹ fuit maxime caritatis. vñ dicit Copioſe caritatis Nicolae pōtifex 2c̄.j.Corint.xiij.c.Si liguis hominū loquar ⁊ angelorꝫ.caritatē aūt nō habeā 2c̄. Quarto in ſapie ꝓfunditate.q⁹ magnā ſapiaz hūit.vñ dicit ꝙ b.N.interfuit.dſilio Niceno vbi plurimū de fide cōtra hereticos diſputauit. ⁊ vicit Sap̄.vij.c. Infinit⁹ em̄ theſaur⁹ ē homīb⁹ quo qui vſi ſunt ꝑticipes facti ſunt amicicie dei.2c̄.

Septimo nō eſt inuent⁹ ſimilis b.N.ī electōe Fuit em̄ grōſe electus Ecc̄.xliiij.c.Elegit eū ex oī carne.Cui⁹ electō fuit ⁊mēdabilis quantū ad q̄tuor. Primo q⁹ fuit elect⁹ ꝑmiſſa oro̅e.Nā electores tota nocte orōni vacauerūt.Exēplo xp̄i.qui electuros apoſtolos iuit in mōtem orare Luce vj.c.Et apli ī electōe Mathie orātes dixerūt Tu dñe qui corda 2c̄.Act.j.c. Secūdo q⁹ fuit elect⁹ diuina reuelatōe.q⁹ vox de celo lapſa fuit.vt eligerēt Nicolaū Hebr̄.ij.c.Ne q̄ſquē ſibi aſſumat honorē. Tercō q⁹ fuit elect⁹ oīm ⁊ſenſu ⁊ approbatōe.vñ dr̄ ꝙ eo viſo oīes laudauerūt dei magnalia ꝓper.xxviij.c.In exaltatōe iuſtorꝫ multa gloria eſt Quarto q⁹ fuit elect⁹ inuitus.⁊ cū quadā coartatōe.vñ poterat dicere illō pſ.Exaltatus autē humiliat⁹ ſum ⁊ ⁊turbat⁹ Jō.iiij.Re .r.c. Eligite meliorē de filijs dñi noſtri Talis aūt fuit beat⁹ Nico. patet in legenda.

Octauo nō eſt inuent⁹ ſimilis b.Ni.m ⁊uerſatōe.q⁹ in ep̄atu ſuo fuit grōſe ⁊uerſat⁹.cū ꝓp̄lo ſibi credito q̄tum ad quatuor. Primo q⁹ pauit ꝓp̄lm ſuū verbo.vñ dicit ꝙ erat efficax in loquēdo Hiere.iij.c.Dabo vobis paſtores iux̄ cor meū qui paſcent vos ſciētia ⁊ doctrina Secūdo pauit ꝓp̄lm ſuū orōis ſuffragio.q⁹ in orōibus pro ꝓp̄lo ſuo vigilabat.de hoc dicit Act.vj.c.Nos aūt orōni ⁊ miſterio verbi inſtātes erim⁹. Tercō pauit ꝓp̄lm ſuū exemplo.vñ dicit ꝙ eādem quā p̄i⁹ grauitatē ſeruabat.j.Thi.v.c.Exemplū eſto fidelibus in verbo in ⁊uerſatōe. Quarto q⁹ pauit ꝓp̄lm ſuū tpali ſubſidio Nā ꝓp̄lo fame laborāti impetrauit frumētū.vt habet in legēda ſua 2c̄.

Nono nō eſt inuent⁹ ſimilis b.Ni.m emigratōe. Fuit em̄ grōſe mortu⁹ quātum ad quatuor. Primo cū grā dei.vñ dr̄ ꝙ oīm virtutū karisſmate replebat Apoc̄.xiiij.ca.Beati qui in dño moriūtur.

Secūdo cū ⁊ſciētia bona. q⁹ nulli⁹ peccati ⁊ſcientiaz hūit ꝓpter

puritatē vite Lok·iij·c·Mortui em̄ estis ⁊ vita vr̄a abscōdita est cū xp̄o in deo Tercō cū senectute bona· quā voluit esse mundā ⁊ purā·Hebre·viij·c·Qđ antiquat ⁊ senescit ppe interitū est· Quarto cū bona fama pt̄i·q; oms illū dmēdabāt· dolebāt em̄ morte tāti viri nō spantes se habiturū dsimilē·

Decimo nō est inuēt9 simil illi·s·b·Ni·in Tumulatōe·Fuit em̄ gr̄ōse sepult9 quātū ad quatuor Primo q; in sepulchro suo fuit positū corp9 ei9 sanctissimū Scđo q; in tūba marmorea sicut corpus xp̄i Tercō q; ex ei9 mēbris sacrū resudat oleū·valēs i salutē m̄toru·Job·xxxj·c·Petra fūdebat mihi riuos olei Quarto q; a pedib9 fōs aque pfluxit ps̄·Scitote q̄m dns sanctū suum scz Nico ·mirificauit·

Undecimo nō ē inuēt9 sil̄is b·Ni·in assumptōe Fuit em̄ gr̄ōse assumpt9 quātum ad quatuor Primo cū custodia angelica· vñ cum moreret rogauit deū vt angelos suos sibi mitteret·⁊ inclinato capite vidit angelos ad se venientes·qui reuelauerūt sibi gl̄iam ei9·ps̄· Angelis suis mādauit de te vt custodiāt te in oībus vijs tuis· Secūdo cū pfectōe diuīa·q; deuote se dmēdauit deo dicēs In manus tuas dne dmēdo spm̄ meū·Et istud fuit vltimū verbū in cruce· Sap̄·x·c·Justor̄ anime in manu dei sunt· Tercō cū suscepta eukaristia·q; sacramentū corpis ⁊ sanguinis x̄pi suscepit·vt esset conformis x̄po qui antec̄ passus erat dmunicauit cū apostolis· Quarto cū celesti melodia q; angeli ei9 aīam i celū cū laudib9 deduxerūt·vbi celestiū melodia audita est Jsa·xxiij·c· A finibus terre laudes audiuim9 gloriam iusti·ꝛc̄

Duodecimo nō est inuent9 similis·be·Ni·i miraculor̄ opatōne· Siquidē opat9 est miracula in maiori mundo quantū ad quatuor elemēta Primo in elemēto ignis·q̄ ignē Diane extinxit·Secundo in elem̄to aeris·q̄ ab aere tempestatē fugauit·Tercō in elemento aque quādo nautis mare trāquillauit· Quarto in elemento terre quando terrā sterilē fecundauit· Etiā in minori mundo multa miracula operatus est quantū ad quatuor· Primo quo ad deū subueniendo in tribulatōne·quam iuste patiebant a deo·sicut q̄ resuscitauit patri filiū cū Scipho in mari submersum· Secūdo quo ad diabolum subueniendo in tribulatōne quam patiebant a diabolo ·sicut quando resuscitauit patri filium a diabolo strangulatum·

Tercio quo ad tirannos·subueniendo in tribulatōne quam patiebant̄ a tirānis·sicut trib9 iuuenib9 falso pr̄incipi ab inuidis accusatis ·Et quando patri reddidit filium·a Soldano detentū· Quarto quo ad tpalia subuenīēdo in tribulatōe quā patiebāt̄ i reb9 sicut quādo subuenit iudeo qui imaginē sancti Nico·in domo fecerat· ꝛc̄

Ideo Isa·xl·dicitur In leticia egrediemini ⁊ in pace deducemini mōtes ⁊ colles cantabūt coꝝ vobis laudē ⁊ oīa ligna regioīs plaudent ·⁊ sic patet qūo b·Ni·est in amicitia dei sublimioꝝ Unde dicit In quo viuit Ni·honoꝝ sacerdotū·hic p grāz·tandē p gl'iam· Amē

In festo sancte Lucie virgmis ⁊ martiris Sermo·

Rofert de thesauro suo noua Mat·xiij·c·⁊ in euāgelio pñtis solenmitatis Gen·ij·c·dixit de⁹ Lresicite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā·sup quo Bern·in epl'a·dicit sic·Utinā qui dimere ñ valēt celibatui· se dare nuptui ñ verērētur Essz pculdubio meli⁹ nubere q̄ vri ·in humili gradu saluari q̄ in sublimi deleri·pei⁹ viuere vl' qō absit dānari·hec ille· Sup quo moueo talē questionē Utrū b·L·magis meruerit virgmitatē obseruando q̄ cū spōso suo mrimomaliter hitādo·Ad istā q̄stionē rnd̄ēt duo doctores noui testamēti dicētes·q̄ magis meruit ex v̄gmitate q̄ meruissz ex mrimoio·qꝝ excellētioꝝ ē v̄gmitas q̄ mrimomū Pri m⁹ ē b·Aug·li·de bono diugali dicēs sic·Sicut bonū erat qō Martha faciebat·occupata circa misterū sanctoꝝ·sz meli⁹ qō Maria audiēs v̄bū dei ita etiā bonū Susanne in castitate diugali laudam⁹·sz bonū vidue Anne magis·Et marie v̄gis añponim⁹·⁊ li·ō sancta viduitate dicit sic·Bona ē dimētia diugal'·sz melioꝝ dimētia vidual' Optima mūdicia virgmal'·Et li·de v̄gmitate dicit sic·Certa rōe·et sanctarū scripturarū auctoritate nec peccatū esse nuptias inuenimus nec eas bono l' virgmal' cōmētie·vl' etiā vidual' equam⁹· hec Aug·

Secūd⁹ est sanct⁹ Thomas·xxij·q·clij·ar·iiij·in rubrica dicit sic· Q⁹ aūt virgmitas sit excellētioꝝ mrimonio maifeste p̄bat· Prīo exemplo xp̄i qui mrem virgmē elegit·sicut Amb·li·de officijs dicit sic Quāta est virgmitatis gra que meruit a xp̄o eligi vt esset coꝝpale templum dei in qua coꝝpaliter habitauit plenitudo diuinitatis·p̄go mūdi salutē genuit·virgo vniuersoꝝ vitā pepit·hec ille· Secundo qꝝ xp̄s virgmitatē seruauit· Tercō ex doctrina apostoli ·q̄ j·Corimth·vij·c·v̄gmitatē dsuluit·tanq̄ meli⁹ bonū Quarto qꝝ castitati attribuit decoꝝ·iō virgmitati attribuit excellētissima pulchritudo·vñ Cipꝝian⁹ li·de v̄ginitate dicit sic·Ad v̄gines sermo ē quarū quo sublimioꝝ est gl'ia·maioꝝ est cura·Flos em̄ est ille ecclhastice germis dec⁹ atqz ornamētum gre spūalis ⁊ illustrioꝝ porcō gregis xp̄i·hec ille Quīto qꝝ cēteſim⁹ fruct⁹ attribuit v̄gmitati ꝼm Hiero·ꝓpter excellētiā quā habz ad viduitatē cui attribuit sexagesim⁹ ⁊ ad matrimonīū cui attribuit tricesim⁹ Sexto quia virgines vt dicitur Apoc̄·xiiij·capitu·sequuntur agnum quocunqz ierit· Quia imitantur christum non solum integritate mentis·sed etiam carnis

vt Augusſt. dicit li. de virginitate. & ideo in pluribꝰ ſequũtur agnuꝫ
Septimo qꝛ virgines cantãt cãticũ nouũ qđ eſt gaudium de integritate ſeruata. hec Thomas vbi ſupꝛa. Sed qꝛ mediũ virtutis accipit ſm ꝓporcionem circũſtãtiaꝝ ad rõnem rectã Tempꝰ aũt eſt vna de circũſtanciis. iõ nõ eſt incõuenies aliquid eſſe illicitũ vno tẽpoꝛe qđ eſt licitũ & virtuoſuꝫ ſi alio tpe fiat Propterea ſi ĩ tpe quo deꝰ ad multiplicatõꝫ generis humani vel cultꝰ diuini volebat homines inſiſtere opi diuinali aliquis ꝓpꝛio motu incoꝛruptõnem ſeruaſſet fuiſſet in extremo diminutõis. qꝛ abſtinuiſſet ab omĩ delecta bili qñ non debuiſſꝫ. ſꝫ poſtea facta multiplicatõe humani generis. vel colẽtiũ deũ ſufficiẽti nõ peccaſſꝫ virginitatẽ ſeruãs. etiã in lege Moyſi. vel in ſtatu nature integre ſi hõ nõ peccaſſet. nec feciſſet cõtra illđ ꝑceptũ in pꝛincipio adductũ. qꝛ multiplicatõ poterat ꝑ alioſ fieri. ſꝫ ſupꝛa ꝑceptũ Ad ꝓpoſitũ be. Lu. vt generaret xp̃o filios ſpũales potiuſq̃ carnales. & celũ magiſq̃ terram repleret. videns ſpõſum ſuũ nolle acquieſcere veritati fidei Jeſu xp̃i ipm reliquit et rõnabiliter fecit. vt hẽc eꝛ de diuoꝛtiis ca. quanto. & ca. gaudemus Et adheſit xp̃o tanq̃ celeſti & ſpũali eiꝰ ſpõſo. hec aũt deſpõſatõ q̃ fit cũ xp̃o ꝑ virginitatẽ eſt quid nouũ. qꝛ in noua lege inductũ. ideo Gre. li. moꝛali dicit ſic. Gaudeat magis puella nobilis genere. ſed nobiliꝰ ſanctitate qđ ſit ꝑ diuinũ cõſoꝛtiũ pꝛecipuã in celis ꝺſecutura ſublimitatẽ q̃ ſi eſſet ꝑ hũanũ ꝺnubiũ plem in terrã ꝓpagatura ſublimẽ. hec ille. Et ꝓpter hoc b. L. pfert đ theſauro ſuo noua. ꝛc̃

Pꝛofert de theſauro ſuo noua.

Fidelitatis.
Virgmitatis.
Pietatis.
Liberalitatis.
Humilitatis.
Firmitatis.
Jnuincibilitatis.

Pꝛimo be. Lu. pfert de theſauro coꝛdis ſui. noua fidelitatis. vñ Aug. ſup Johã. dicit ſic Sicut in radice arboꝛis nulla apparet ſpes pulchritudinis. & tñ quicquid eſt ĩ arboꝛe pulchritudinis ex illa ꝑcedit. & quicquid decoꝛis Sic ex fidei humilitate quicquid meriti. quicquid beatitudĩs aĩa ſuſceptura eſt. ex fidei fũdamento ꝓcedit. hec ille Fides eſt ſicut lux aĩe illuminãs mẽtem de qua dicit Gen. j. ca. Dixit deꝰ fiat lux. factaq; eſt lux. Sicut em̃ lux eſt facta ꝓpter quatuoꝛ. ſic etiã fides. Pꝛimo vt tenebras effugaret. Ideo dicit Gene. j. capitu. Deus diuiſit lucem a tenebris Sic mens hominis

in principio est obscura p ignorantiam. & illuminat p fidem Joh. j. cap. Erat lux vera que illumiat omez hominē venientē in hūc mūdū

Secundo vt totum vniuersum decoraret tanq̄ precōsum ornamentum. quia dat omibus decorem. & formalem pulchritudinem colorū secundum Ambro. Sic mēs hominis in principio est turpis ꝓpter carentiam. iusticie origimalis. & decorat p fidem Actu. xv. ca. Fide purificans corda eoz. Tercio vt diuina opa & occulta misteria demonstraret. Si em̄ lux non fuisset creata. nullā de supcelestibus noticiam haberem9. vt dicit philosoph9 primo methaphi. Sic mens homis i principio est sicut tabula rasa in qua nihil est scriptū. vt patet. iij. de anima. Sed pficit p fidem Isa. vij. ca. Nisi crediderit is. non intelligetis. ꝓterea dicit psal. Emitte lucē tuā & veritatez tuā ꝛc. Quarto vt influentias solis ad terram deferret. quia ꝝ philosophos mediante luce deferunt influentie solis ad terras vt generent Sic anima in principio est infirma & impotēs. & p fidem recipit virtutem & fortitudinem. Unde Bern. sup cantica dicit Quid non inuenit fides. Attingit inaccessa. deprehendit ignota. comprehendit immensa. apprehendit nouissima. ipam denigz eternitatē suo illo sinu viuacissimo quodāmodo circūcludit. hec ille. Bea. Lu. rōe hui9 magnitudinis fidei dicta est lucia a luce. s. fidei. que maxime in ea viguit. sicut dixit ei sancta Agatha Fides tua matri tue subuenit. et ecce sana est. iuxta illud Math. xv. ca. O mulier magna est fides tua ꝛc.

Secundo bea. Lu. pfert de thesauro suo noua virginitatis. Un Augus. in quodā sermone dicit sic. Inter omia certamina xpianorū sunt prelia duriora castitatis. Nam est ibi continua pugna & rarior victoria Rara est em̄ concordia forme & pudicicie. Rara est auis in terris nigra & cigno similima. hec ille. Virginitas em̄ compatur luci ꝓpter quatuor. Prima q2 lux est oim creaturarū prima. quoniā primo fuit creata. vt habet Gen. j. ca. Sic virginitas est prima oim creaturarum. qm̄ omes creature in sui maxime pfectōne & integritate create sunt. Gen. ij. ca. Viditq3 de9 cuncta que fecerat & erāt valde bona. Secūdo q2 lux est oim creaturaruz pulcherrima Ephe. v. ca. Dme qd arguit a lumine manifestat. Sic virginitas est pulcherrima oim creaturarum. Canti. iiij. ca. Tota pulchra es amica mea & macula non est in te. Tercio q2 lux est oim creaturarum nobilissima. cum sit obiectū nobilissime potentie sensitiue. vt dicit. ij. de aima Etiam intellect9 qui est nobilissima potentia est quedam lux. vt patet. iij. de anima. Sic virginitas est nobilissima. Unde Liprian9 in sermone de virginitate dicit sic. Virginitas est soror angelorum Victoria libidinum. Regina virtutum. Possessio omnium bonorum

Quarto quia lux est ōmium creaturarum maxima. quoniam celo empirreo est coextensa. vt dicitur. ij. sentē. Sic virginitas ē maxima cui debet maximum premium scz fructꝰ centesimꝰ ⁊ aureola. Intelligendū q virginitas est quadruplex. vt declarat sanctꝰ Thomas. iiij. Senten. dis. xxxiij. q. iij. arti. ij. ad quartū dicendum 2ē. Prima est virginitas naturalis. sicut in pueris añ baptismuz in quibus nullus est habitꝰ virtutis. Secunda est sacramentalis sicut in illis qui ad tempus incorruptōnem carnis seruant post baptismū. Tamē cum ꝓposito nubendi suo tpe. Tercia est spūalis. sicut in illis qui habent electōnem conseruandi integritatem carnis hactenꝰ custoditā tamen sme voto. Quarta est diuinalis. sicut in illis qui ex voto virginitatem cōseruāt. sicut fuit in beata virgine. vt habetur. xxvij. q. ij. Paragē. Beata nempe Maria. Beata Lu. rōe virginitatis dicta est. Lucia a luce. s. virginitatis que maxime in ea viguit. sicut dixit ei Agatha. Jocundū deo ī tua virginitate habitaculū ꝓparasti. iuxꝰ illud psal. Domū tuā domine decet sanctitudo.

Tercio beata Lucia ꝓfert de thesauro suo noua pietatis. Unde Ambrosiꝰ super. Baeti immaculati dicit sic. Pietas pentibus amica. deo grata. dōm conseruat. neçessitudines sociat. dei agit cultum. merces parētum. suorū stipendiū. Pietas imꝑ iustoz tribunal. egenoz portus. miserorum suffragium. indulgentia peccatoz. hec ille.

Beata Lu. habuit ad parentes magnam pietatem. quia matri sanitatem obtinuit. Voluit em̄ habere curā de matre ꝓpter quatuor

Primo ꝓpter dei ꝓceptum Exodi. xx. cap. Honora patrem tuum ⁊ matrem tuā. Secundo ꝓpter xpi exemplum qui de matre ī cruce pendens curam habuit. Tercio ꝓpter dei ꝓmissum cum dicit vt sis longeuꝰ sup terram. Quarto ꝓpter dei iudicium cuz dicit Qui maledixerit patri ⁊ matri morte moriat. Et intelligit de vtraqz vita ⁊ morte. s. corpali. ⁊ spirituali. Qui em̄ honorat parentes a quibus habet vitam corporalem. deus etiam sibi conseruat vitam corporalem. ⁊ qui eos inhonorat moritur.

Quarto bea. Lu. ꝓfert de thesauro suo noua liberalitatis. Unde Ambrosiꝰ. li. j. de officijs dicit sic. Perfecta est liberalitas vbi silētio quis tegit opꝰ suum. ⁊ occulto subuenit necessitatibus singuloz quem laudat os pauperis. ⁊ non suum vel adulatoris. Demqz perfecta liberalitas. fide. cā. loco. tpe. commendat. vt premium operis circa domesticos fidei maxime opetur. hec ille. beata Lucia habuit ad pauperes magnam liberalitatem. Unde potest sibi conuenire illud puer. vl. c. Manū suā apuit inopi ⁊ palmas suas extēdit ad pauperes. Frustra aūt mulier fortis manū aperiret si ī manu nihil hrēt hec aūt vgo hūit manū aptā qz sp dabat ⁊ extēsam qz oibus dabat

Et plenam·quia abundanter dabat Et hylarem·quia letanter dabat Circa suum patrimoniū se habuit quadruplicater· Primo qz dedit paupibus·psal·Dispersit dedit paupibꝫ ꝛc· Ideo meruit celestem thesaurum Math·xix·c· Vade ꝛ vende oīa que habes ꝛ da pauperibꝫ·ꝛ habebis thesaurum in celo Secundo qz dedit in vita ysa·lviij·ca·Anteibit faciem tuā iusticia tua Jō meruit locū securum Math·vj·cap·Thesaurisate vobis thesauros in celo ꝛc· Tercio quia dedit omīa nihil sibi reseruando· Jō meruit fructū centuplum ·Math·xix·ca ·Omnis qui reliquerit domū·patrem·matrem·agrum·ꝛ possessionem centuplū accipiet· ꝛ vitam eternam possidebit· Quarto quia dedit seipam·i·corpus ꝓprium morti ꝛ passioni se exponendo· Ideo meruit habere corpus glorificatū·Phil· iij·ca· Saluatorem expectam? dnm iesum xpm·qui r·c·h·nostre·ꝛc·

Quinto be·Lucia profert de thesauro suo noua humilitatis·Añ Augustī·in epistola ad Dioscoꝛ dicens sic·non aliā tibi ad capescēdam ꝛ obtinendā veritatis viam inuenias· q̄ que inuenta est ab illo qui gressuū nostroꝝ tanq̄ deꝰ infinitatez previdit·Ea aūt est prima humilitas secunda humilitas·tercia humilitas·ꝛ quotiēs interrogares·hoc me dicentem audires Alludens dicto cuiusdam petētis a quodam philosopho quod esset meliꝰ in rethorica· Rn̄dit philosophꝰ·prima eloquentia·secunda elequentia ꝛc·hec ille· Sic bea· Lucia in via xpi·ambulans de se non sapiebat que sunt sublimitatis aut equalitatis·sed magis subiectōis ꝛ humilitatis Non em̄ se filiam vel spōsam xpi nominauit· immo ancillā dicēs· Ancilla xpi sum Filia em̄ dicit nobilitatem·sponsa equalitatem·Ancilla vero humilitatez Sed ancilla est quadruplex· Prima est ancilla peccati Johannis viij·ca·Omnis qui facit peccatū seruꝰ est peccati· Secunda est ancilla nūmi·Lu·xvj·cap·Non potestis deo seruire ꝛ mām̄one· Tercia est ancilla dijaboli·ij·De·ij·ca· A quo quis supatꝰ est eiꝰ ꝛ seruus est Quarta est ancilla corpis ꝓprij Ro·iij·c·Xpō domino non seruiūt sed suo ventri ·Sed bea·Lu· non fuit ancilla peccati quia hoc esset damnabile·nec nūmi·quia hoc esset vituperabile nec dijaboli·quia hoc esset periculosuz·nec corporis sui· quia hoc esset ignominiosum·Sed tantū xpi·quia hoc est gloriosuz·iuxta illud Pauli·Cui seruire regnare est Et sic patet·ꝛc·

Sexto beata Lu·pfert de thesauro suo noua firmitatis·Añ ecc· xxvj·capitu·dicit· Lucerna splendens super candelabrum sanctum Et species faciei super etatem stabilem Est enim etas quadruplex

Prima est iuuentus Et hec nō est stabilis·Quia continue tendit ad perfectionem· Secunda est senectus· Et hec non est stabilis· Quia incipit deficere occulte· Tercia est senium id est

decrepitudo· et hec non est stabilis·qz deficit manifeste Quarta est etas virilis· Et hec est stabilis· quia tunc natura stat Bea· Lu· licet habuerit etatem iuuenilem tamen habuit etatem virilez in mẽ te·quia non potuit vinci a quatuor·Primo nõ a matre· attendẽs il= lud Math·x·capi·Qui amat patrẽ aut matrem·plusq̃ me·nõ est me dignus· Secundo non a spõso Hester·j·cap·Paruipendent vxo res imperia maritorum· Tercõ non a tiranno p obprobria ꝛ mi= nas quãdo dixit Patrimoniũ tuum cum corruptoribus expendisti· Ego te faciam duci ad lupanar· Quarto non a iudice p supplicia ꝛ violentias· Ideo ait Nunq̃ voluntatẽ meam ad cõsensum tuum poteris reuocare non cõmquimaꝯ corp9·misi de consensu mẽtis· Naz si inuitam me feceris violari·castitas mihi duplicabit ad coronam· Sup quo sanct9 Thomas·iiij·Sentẽ·dis·xlix·q·v·arti·iij·dubio pri mo ad quartum dicendum dicit sic·Si aliqua virgo p violentiã op pressa fuerit·non amittit ꝑpter hoc aureolam virginitatis·dũmodo ꝓpositũ perpetuo virginitatẽ seruãdi inuiolabiliter seruet illi actui nullo modo cõsentiens·non tamẽ p hoc perdit virginitatem· ꝛ hoc siue p fide siue pro quacunqz alia causa violenter corrumpaꝯ·Sed si hoc p fide sustineat·erit ei meritorium ꝛ ad gen9 martirij ptine- bit Unde Lucia dicit Si me inuitam feceris violari·castitas mihi duplicabit ad coronam· non q̃ habeat duas virginitatis aureolas Sed q̃ duplex premiuz reportabit vnũ p virginitate custodita·ali ud p iniuria quã passa est·Dato etiaz q̃ talis violenter oppressa cõ cipiat·Nec ex hoc meritum virginitatis pdit·Nec tamen matri xp̃i equabit in qua fuit cũ integritate mentis·etiam integritas carnis· Hec Thomas Ideo dicit columna immobilis·ꝛc·

Septimo beata Lucia pfert de thesauro suo·noua inuincibilita- tis·vnde Grego in omĩ·dicit sic·Fortes facti sunt sancti· terrorẽ do mant·spiritum roborant·virtutibus coruscant·terrena despiciunt·ce lestia appetunt·occidi possunt·flecti autẽ nequeunt· nec sustinere fla gella p infirmitatẽ metuũt·nec lesi vnq̃ a veritate conticescunt· hec ille·Bea· Lucia contra quatuor fortissime pugnauit ꝛ vicit· Pri= mo vicit peccata scz luxuriam·ideo fuit templũ dei·vnde ait qui ca= ste viuunt templũ sunt spũssancti·vicit auaritiam·vnde ait·Sacrifi cium placens deo est visitare paupes ꝛ in necessitatib9 eoꝝ subue- nire·vicit superbiam·Unde ait Tu principum tuorum decreta custo dis ·Et ego dei mei legem custodio·Tu principes times· ꝛ ego de um timeo ·Tu illos offendere non vis·Et ego deum offendere ca- ueo ·Tu illis placere desideras·ego vt christo placeam concupisco· Ideo accepit coronam regni·Unde cantatur de ea· Omnis plebs te expectat· vt accipias coronam regni· Et Apocalip· iij· capitulo·

Qui vicerit faciam illum calumnam in templo dei mei· ⁊ cetera·

Secundo vicit mundum quo ad Tirannos scilicet qui eius mentem a vera fide subuertere conabantur· Unde ipsa dixit Pascasio· Tu fac quod tibi vtile esse cognosces Ego faciam quod mihi vtile esse ꝑsperero· Mirabile ēm fuit ꝙ fragilis femina vicit hostē tam robustum iuuencula hostem tam antiquū· puella delicata hostē tam astutum· vnde cantaᷓ de ea In tua patiētia possedisti animam tuaz Lucia spōsa xp̄i odisti que in mundo sunt· ⁊ coruscas cum angelis· sanguine xp̄io inimicū vicisti Ideo meruit illō quod ponit Apoc· iij· capit· Qui vicerit dabo ei sedere mecū ī throno meo· sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cum patre meo in throno eius· Tercio vicit tormenta· Nam boues ꝑ̄ualuerūt vim trahendi· q̄ nec mille homines nec plura paria boum ad lupanar eam trahere potuerūt· Nec mirum quia ipa erat membrū xp̄i· ideo· j· corinth· vj· ca· dicit· Tollens membra xp̄i· faciam membra meretricis Absit· Etiā igis ꝑualuit vim cōburendi quia Pascasius angustiat⁹ nimis· iussit copiosum ignem circa eam accendi· picemqz resinā ⁊ oleum feruēs sup eam fundi ⁊ nihil ei nocuit· Ecc̄i· lj· capi· In medio igis non sum estuata· Quarto vicit mortē· Nam ꝑcussa in gutture gladio necari non potuit· sed quamdiu voluit supuixit· Impetrauit ēm a dño inducias martirij· vt credentibus aufferret terrorez passionis· Et nō credentibus aufferret vocem insultatōis· vt pacez ecclesie redditā nunciaret tanq̄ xp̄he tissa domini· vt corpus dñi reciperet· ⁊ se deo cōmendaret· vt aduocatam siracusanis se ꝑmitteret· Sic ergo patet ꝙ b· Lu· magis meruit virgimitatem obseruādo ꝙ cum spōso suo pagano matrimonialiter cohabitādo Math· v· ca· Beati mundo corde· q̄m ipsi deum videbunt· hic per grām tandem per gloriam· Amen·

In festo sancti Thome apostoli Sermo·

Homa vidisti me Johā· xx· c· ⁊ in euangelio p̄sentis solenmitatis Beda sup Marcum dicit sic· Hic est Thomas qui interp̄etatur abissus vel gemin⁹ quod grece dicit didim⁹ Que vtraqz interp̄etatio bene cōgruit eius statui· Didimus ēm recte vocat ꝑter dubiuz cor in fide resurrectōis dominice Abissus quoqz dici potuit cum altitudinem dominice virtutis· resurrectōne celebrata· fide certa penetrauit· hec ille· Super quo moueo talem questionem· Utrū beᷓ Thomas tarditas magis nobis ꝑfuerit ad veritatem fidei confirmandam ꝙ aliorū apostolorz credulitas ad dubietatē extirpādam

Primus est beatus Grego. in omĺ. dicit sic Egit nanqz miro mo
do diuina clementia vt discipulus dubitans. dum in magistro suo
vulnera palparet carnis. in nobis vulnera sanaret infidelitatis. pl9
em̄ nobis Thome infidelitas ad fidem q̄ fides credentiuz discipu
loz profuit. Quia dum ille ad fidem palpando ducitur. nostra mēs
omni dubitatōne postposita in fide solidatur Sic quippe discipulū
post resurrectionem suam dubitare permisit. Nec tamen in dubita-
tione deseruit. Sicut ante natiuitatem suam habere Mariam spon-
sam voluit qui tamen ad ei9 nuptias non peruenit. Nam ita factus
est discipulus dubitans ꝛ palpans testis vere resurrectōnis. Sicut
spōsus matris fuerat custos integerrime virginitatis. hec ille.
Secund9 est Petr9 rauennas sermōe septuagesimanona. dicēs sic.
Qō apostoli resurrexisse dn̄m mulieribus nūciantibus. aut nō credi
derūt. aut deliramentū indicasse referunt. grauiter nemo arguat. al
te em̄ dubitat qui alti9 credit Decipi nō p̄t. qui nō est facilis credi
tor vel auditor Ignauus mimis est qui post exemplū inuenit incau-
tus Rudis miles ad aciem currit qui causam belli nescit. ꝛ ius bel-
latoris ignorat Periti autem est non segnis cum sensim miles vete
ran9 accedit. hec ille. Xp̄s em̄ volens oñdere singularē dilectōez
ad sanctū Tho. super ceteros apostolos ostēdit ei quatuor singula-
ria signa familiaritatis ꝛ amicitie Primū fuit quia exhibuit se ei
ad tangēduz. Nam quidā cognouerūt xp̄m resurrexisse ex visu. sicut
Lucas ꝛ Cleophas euntes in emaus Luce vlti. ca. Quidā ex audi-
tu vt Petr9 Mar. xvi. ca. Ite dicite discipulis eius ꝛ Petro. q2 sur-
rexit domin9 Quidā ex gustu. vt discipuli qui iuerūt ad piscatōnez
vt patet Johā. vl. ca. Quidā ex tactu vt Thomas Et hoc modo nul
li se exhibuit nisi Thome. immo nec Marie magdalene cui dixit. no
li me tangere Johā. xx. capi. Ideo cantaĺ in eius laudez O Thoma
didime qui meruisti xp̄m tangere Secundum fuit q2 exhibuit se
ei ad confitendum Statim em̄ viso ꝛ palpato xp̄o. effect9 est theo-
logus verā ꝛ integram fidem ei9 confitendo quantū ad humanita-
tem ꝛ diuinitatem dicens Domin9 meus ꝛ de9 meus. Videndo er
go credidit qui considerādo verum hominem hunc deū quem vide
re non poterat exclamauit Sicut em̄ ante passionem nullus aposto-
lorum confessus est eum esse verum deū. Nisi Petrus qui dixit. Tu
es xp̄us fili9 dei viui Math. xvi. cap. Sic etiam post resurrectōnez
null9 confessus est xp̄m esse verum deum. nisi Thomas. Tercium
fuit. quia exhibuit se ei ad certificandum Licet em̄ alijs apostolis
Xp̄us apparuerit post resurrectōnem tamen singulari modo Tho-
mā certificauit in eo q̄ voluit q̄ hō mortalis tāgeret corp9 gl'osuz
Hoc aūt ē singl'are miraculū. vñ Ganfre. Carnotensĺ. ep̄us dicit sic

Non enim credendo est iste minoris meriti p ceteris fuisse vt ipse solo iudicaret indigno dñi visione Post dies octo iterū venit Jesus ⁊ Thomas erat cū eis cui cuncta replicant a dño que pridie locuto fuerat velut de absente. hec ille. Quartū fuit. qz exhibuit se ei ad inflāmandū. quāuis em aī passionem multa secreta reuelauerit Johāni vt dicit Joh. xiij. c. Tñ secreta celestia post resurrectōez nō reuelauit alicui familiari⁹ ꝑ Thome. vñ Hāfre. vbi supra. dicēs sic. Quid aūt mirum si mira deuotōe mox exclamauit. dñs meus et deus meus. Nō em erat iam qō de eius diuinitate. qō de veritate resurrectōis aliquatenus hesitaret. quē nec arcerēt claustra. nec laterēt secreta. hec ille. Rōne hui⁹ reuelatōis accendebat Thomas in amorem xpi ⁊ inflāmabat. Si em ex verbis xpi accēdebant illi duo discipuli euntes in emaus dicētes Nōne cor nostrū ardens erat ī nobis. dum loqueret nobis in via ⁊ aperiret nobis scripturas quātomagis inflāmabat T. ex tactu vulnerū xpi Et ꝓpter istā certitudinez ⁊ inflāmatōnem dicit xps Thoma vidisti me.

Thoma vidisti me.

Per fidelitatem.
Per obedientie velocitatem.
Per caritatem.
Per puritatem.
Per potestatem.
Per firmitatem.

Primo b. Tho. vidit xpm p fidelitatem. Añ Aug. li. j. de trinitate dicit sic. Mentis hūane acies infirma in tam excellenti luce non figit. nisi p iusticiā fidei emūdet Sciendū ꝙ nō quelibet fides illuminat mentē ad videndū deū. sed fides recta ⁊ iusta Est em quadruplex fides Prima est hereticoz. j. Thi. iiij. c. Discedēt quidaz a fide attendētes spiritibus erroris ⁊ doctrinis demoniox in ypocrisi loquentiū mendatiū. ⁊ cauteriatā hñtium suā conscientiā ꝓhibentium nubere abstinere a cibis quos deus creauit ꝛc. Secūda ē falsox xpianox Jaco. ij. c. Fides sine opibus mortua est Et Augu. ser. xxij. dicit sic. Fides appellata est ex eo quod fit. Due sillabe sonant cum dicit fides. prima sillaba est a facto. secūda a dicto. Interrogo ergo te vtrū credas. dicis credo. Fac quid dicis ⁊ fides est Ex his duobus fides fit. hec ille. Tercia est curiosox qui nō immittunt veritati. j. Corinth. j. c. Judei signa querūt. ⁊ greci sapientiaz. Sic em dicit Math. xij. capit. Magister volumus a te signum videre ꝛc.
Quarta est inquietox qui non sunt stabiles ⁊ firmi. Luce. viij. c.

Ad tempus credunt⁊ in tpe temptatōnis recedunt⁊b⁊Tho⁊añ pas=
sionē xpi habuit fidē impfectā⁊sicut ⁊ ceteri apostoli qm̄ omēs reli
cto eo fugerūt Math⁊xxvj⁊Post resurrectōnē etiā fuit incredulus⁊
cū dixit Nisi videro ī manibus eiꝰ fixurā clauoꝝ ⁊c⁊Quia em̄ ab ali
orū cōgregatōe recessit⁊iō incredulitatē incurrit⁊ ⁊ xpm videre non
meruit Cū aūt ad cōgregatōꝫ apostoloꝝ rediit⁊ fidē xpi cōfessus ē
dicēs dns meꝰ⁊ deꝰ meꝰ Ro⁊x⁊c⁊Corde creditꝫ⁊ad iusticiā⁊ore aūt
confessio fit ad salutē⁊Eiꝰ aūt fides patet ex quatuor⁊ Primo qr
xps eiꝰ fidē approbauit dicens⁊Quia vidisti me Thoma credidisti
Johā⁊xx⁊c⁊Aliud quidē vidit⁊ aliud credidit⁊hominem vidit⁊ Et
deū credidit Secūdo qr magos baptisauit ꝑm Crisosto⁊ Ex quo
patet quātam ī fide excellētiā habuit⁊qui primitias gentiū ad fidē
baptizare pmeruit Tercō qr in ciuitate Edissa vbi corpꝰ suum re=
quiescit⁊nullū hereticū aut infidelē siue iudeū⁊siue paganū habitare
permittit Ex quo datꝫ intelligi quātꝰ sit defensor fidei⁊ qui nullū iuꝫ
se infidelē viuere pmittit⁊ Quarto qr ecclesia que nō ꝑt errare su
am fidē imitari petit⁊vt cōtinetꝫ in oratōe eiꝰ⁊Et sic ptz fidelitas eius

Secundo be⁊Tho⁊vidit xpm p obediētie velocitatē⁊vñ Bern⁊ser
mōe⁊xxj⁊sup cātica dicit sic⁊Cesset volūtas ꝓpria⁊ ⁊ infernꝰ nō erit⁊
In quē em̄ desinet ignis⁊nisi in ꝓpriā volūtatē⁊ Nā ꝓpria volūtas
deum impugnat⁊aduersus eū extollitꝫ⁊Jpa est que padisum spoliat
infernū ditat⁊sanguinē xpi euacuat⁊ ⁊ ditioni diabolī mundū subiu=
gat⁊hec ille⁊Volūtas aūt nostra debet ꝑficere volūtatem dei qua=
druplicitēr Primo sicut peregrinꝰ obseruat viā qñ pergit ad pātriaꝫ
suam⁊Sumꝰ em̄ oriundi a patria celesti ꝑm aīaꝫ⁊ quēadmodū ange
li qr a deo qui nos creauit ad imaginez ⁊ similitudinē suā⁊Quādiu
aūt sumꝰ in hac vita⁊vita nostra est volūtas diuina De cuiꝰ ꝑceptis
dicit psal⁊Deduc me in semitā mādatoꝝ tuoꝝ⁊quia ipam volui ⁊c⁊
Ab ista via deuiāt aliqui ad dexterā⁊ putātes se facere bonū⁊ cum
faciāt malū⁊Aliqui ad smistrā faciētes qđ malum est ⁊ sciētes illđ
esse malū⁊sicut Gre⁊dicit⁊Jdeo dicitꝫ Deutro⁊v⁊c⁊Hec ē via ambu=
late in ea⁊neqz ad dexterā⁊neqz ad smistrā Secūdo sicut infirmꝰ
suā dietā⁊Quādiu em̄ volūtas nostra est in via infirmatꝫ⁊ vt ait apo
stolꝰ⁊Sed diuina volūtas est sua medicina qm̄ xps tanq̄ medicus
venit ad sanandas nostras volūtates p suā volūtatē⁊vt dicitꝫ Mat⁊
ix⁊c⁊Jō sicut eger nō obseruās dietā interimit se⁊ ita nō obseruans
voluntatem diuinā occidit se Tercō sicut religiosus suā religionē
Nā aīa nostra ⁊ angeli sunt eiusdē religionis qr in eisdē ordinibus
collocabunt⁊vt dicit mgr̄ setem̄⁊li⁊ij⁊dis⁊x⁊c⁊Regula aūt religiōis an
gelice est vt cōformēt volūtatē suā voluntati diuine⁊psal⁊ Bñdicite
dño omēs angeli eiꝰ mīstri eiꝰ⁊qui facitis voluntatē eiꝰ⁊Jō ⁊ nos

debem⁹ facere voluntatem dei. Quarto sicut ciuis legem ꝓprie ciuitatis.nā diuina volūtas est lex nr̄e ciuitatis quā inquirimus .vt dicit Hebr̄.xiij.c.vñ Isaias loquēs de ista cuitate que est a sua lege denomiata.dicit.lxij.c.Nō vocaberis vltra derelicta sz volūtas mea ꝯplebit̄ i ea. Jō sic̄ boni ciues ꝑ legib⁹ suarū ciuitatū mortem subeūt ita ꝛ nos dēm⁹ facere ꝑ obseruāda diuina volūtate.vñ dicit Mat.vij.c.Quicūqz fecerit volūtatē pr̄is mei q̄ i cel̄ ē.hic me⁹ frater.soror ꝛ mr̄ est.be.Tho.obediuit volūtati dei. pfecte quo ad qua tuor Primo integraliter.q⁹ de suo nihil sibi retinuit Licet em̄ pr̄ius dixerit Dñe mitte me quo vis ꝑterꝫ ad idos. tm̄ postea rō cor rexit dicēs.Dñs me⁹ es tu ꝛ ego seruus tuus.fiat volūtas tua. In hoc imitat⁹ est mgr̄m suū qui ait Math.xxvj.c.Pr̄ si possibile ē trās seat a me calix iste.verūtamē nō mea volūtas sed tua fiat Secundo letātur q⁹ simplici corde ꝛ ex caritate obediuit.vñ Bern̄.li.de ꝑ lato ꝛ dispēsatōe dicit sic. In ipa obedientie via tibi fortasse aliqua dura ꝛ aspa possunt occurrere.vt accipias interdū ꝑcepta nonnulla que licet salubria sint.mi⁹ tm̄ suauia videant̄.Hoc si moleste ceperis sustinere.ꝛ sic diiudicare ꝑlatū ꝛ murmurare in corde etiā si exteri⁹ impleas qđ iubet̄.nō est virt⁹ patiētie.sz velamē malitie.hec ille.Sed b.T.letissime ꝛ ex caritate impleuit diuinū mādatū. psal. In auditu auris obediuit mihi. Tercō velociter.q⁹ mox in idiaz est pfect⁹.vñ Bern̄.vbi supra dicit sic. Ver⁹ obediēs mādatū non ꝓcrastinat.sed statim parat aures auditui.linguā voci.pedes itineri.man⁹ opi.ꝛ se totū it⁹ colligit.vt mādatū pagat īpantis.hec ille

Quarto pseuerāter. q⁹ vsqz ad mortē exemplo xp̄i. de quo dicit Phil̄.ij.c.Fact⁹ obediēs vsqz ad mortē.Sic b.T. vsqz ad mortem pseuerauit in obediētia xp̄i.

Tercō b.T.vidit xp̄m.ꝑ caritatē. vñ Aug.li. de doctrīa xp̄iana dicit sic.Caritas est actō rectitudinis oculos semp hns ad deū glutinū animarū.societas fideliū.actō nō frigida.actō nō fracta.nō fugax.nō audax.nō ꝓceps.hec ille.Hāc caritatē habuit b.T.vt patz ꝑ quatuor signa Primo q⁹ fuit xp̄i imitator qñ dixit Dñe nescimus quo vadis.ꝛ qūo possum⁹ viā scire Johā.xiiij.c.Hoc em̄ ꝑm Cryso. ex multa dilectōe dixit q⁹ ipm semp cupiebat Cui xps rndit .Ego sum via veritas ꝛ vita.Sup quo Aug.dicit ambulare vis ego sum via Falli nō vis ego sum veritas.Mori nō vis ego sum vita. hec ille. Secundo q⁹ fuit celestiū ꝺtemplator.vñ in nuptijs nō mandu cabat sed oculos in celū erectos hēbat Mat.vj.c.Ubi est thesaurus tu⁹ ibi est ꝛ cor tuuz Ubi est em̄ amor cordis ibi est ꝛ ocul⁹ corpis

Tercō q⁹ fuit diu inoz auid⁹ auditor sic̄ patet in puella hebrea. quaz dei cantōz sepe repetere satagebat Johā.viij.c.Qui est ex deo

verba dei audit Sup quō Grego. dicit sic. Pensēt quisq; in corde suo si verba dei pcipit. & tūc cognoscet vnde sit Qui em̄ aliū diligit libenter de eo audit. & in ei⁹ mētōe delectat. Quarto q̄ fuit terrenoꝝ dtemptor Dia em̄ que sibi rex indie dedit. paupibus distribuit. nec aliquid terrenū ab eo accipiēs sibi reseruauit. vñ Criso. dicit Uere nō habet sup terrā qđ amet. qui donū celeste ī veritate gustauerit. Et sic patet de feruēti ei⁹ caritate.

Quarto be. Tho. vidit xp̄m p puritatē. vñ Hiero. ī epl'a dicit sic Quacunq; virtute polleas. quibuscūq; opibus miteas. si cingulo castitatis careas oīa p terrā trahis. hec ille. Sciendū q̄ virt⁹ castitatis & puritatis militat cōtra passiones cōcupiscētie carnalis quatuor mōis. Primo em̄ militāt aliqui cōtra istas passiones sic q̄ nec eas superāt. nec etiā ab eis supant̄. sz manent in cōtinua lucta donec passio spōte discedat. Et tales dicunt̄ pseuerātes q̄ nec cadunt nec vincunt Secūdo aliqui militāt sic q̄ diu pugnāt & tandē vincunt sed cū difficultate Et isti dicunt̄ dtimentes. Tercō aliqui sic militant q̄ istas passiones faciliter vincunt dfestim & insurgunt ad modū bellatoꝝ fortiū. Et isti dicunt̄ tpati. Quarto aliqui sic militāt q̄ hnt istas passiones adeo domitas vt nequaq̄ insurgere p̄sumāt contra iudicū rōis. sicut pl's infirm⁹ qui est subiugat⁹ a fortissimo principe. Et q̄ tales sunt impassibiles ad modū angeloꝝ. iō dicunt̄ habere virtutē heroicā. i. diuimā. q̄ poti⁹ dicunt̄ filij dei q̄ filij hominū. Et hoc mō be. T. militauit cōtra passiones dcupie. vt oīno impassibilis foret Jn tm̄ em̄ dilexit puritatē q̄ vocauit eā turrē fontem & dei mīstrā Turrē ꝓpter sui excellētiam. q̄ sicut turris trā scendit domū sic virginitas matrimoniū Hiero. Sicut poma ex arbore. frumētum ex stipula. aurū ex terra. ita virginitas de nuptijs nascit̄. Uocat eā fōtem ꝓpter fecūditatē. Hiero. Nuptie replent terram. virginitas paradisum Uocat eā dei mīstrā. q̄ virgines deo assistūt Apoc̄. xiiij. c. Hij sequūtur agnū quocūq; ierit. Et sic patet ei⁹ puritas quā valde dilexit.

Quinto be. Tho. vidit xp̄m p potestatez quā habuit in miraculis faciendis. Uñ Criso. sup Mat. dicit sic. Tria tot⁹ mund⁹ mirabatur s. xp̄m post mortē resurrexisse. carnē in celū ascendere. & p. xij. apostolos piscatores totū mūdum duertisse Hui⁹ aūt quadruplex fuit cā s. pecunie dtempt⁹. glorie defect⁹. seculariū occupatōnum segregatio. & terribilium passionū tolleratō. hec ille. Be. T. Multos sanauit quadrupliciter. Primo dādo quibusdā medicinā purgatiuā sicut regi indie. & pluribus alijs quos a peccato purgauit Secūdo dā do quibusdā medicinā melioratiuā. sicut illis quos ad virginitatem induxit. vt ptz de spōso & spōsa. quos bñdixit. & in v̄ginitate dsecuit

Tercio dando quibusdam medicinam conseruatiuam· sicut illis· quos ad dandū elemosinas puocauit·Elemosina ēm grām dei ꝺseruat iuꝫ illud Ecc̄·xxix·c·Grām homis quasi pupillam ꝺseruabit·

Quarto dāndo quibusdā medicinā ꝑseruatiuā·sicut illis quos ad audiendū verbū dei induxit·quibus·xij·grad⁹ distinxit·vt ptz in legenda·pē·In corde meo absc·e·t·vt n̄·p·ter·2c̄·Assimilabat ēm verbū dei collirio·emplaustro potōi ⁊ cibo·q2 ꝺuertit quatuor genera hominū· Primo quosdā illuīabat ad fidē sicut illos de india īferiori·⁊ istis apposuit colliriū·Nā post p̄dicatōnem ei⁹ baptisati sunt ix·milia viroꝝ exceptis mulieribus ⁊ puulis·⁊ in india supiori illuminauit Simthicen·⁊ ꝺuertit Migdoniā vxorem Carisij cognati regis 2c̄·psal·Lucer·pe·me·ver·tu·⁊ lumē semitis meis· Secundo quosdā docebat hūilitatē·⁊ istis a tumore supbie frāgebat emplaustrum·sicut regē indie minoris·⁊ regimas indie supioris· Tercio quosdā inducebat ad ꝺfessionem·⁊ istis dabat potōnem·nā cū apostol⁹ esset posit⁹ in carcerē·veniens Migdonia ꝺfitebat ei rogans eū vt sibi indulgeret ꝙ ꝓpter eā in carcerē missus esset Quā ille benigne cōsolās hec oīa se libenter pati asseruit Quarto quosdaz timidos confortabat·⁊ istis dabat cibū·sicut regē indie inferioris postulātem veniā ab apostolo ꝑ eo ꝙ tradiderat eū in carcerez ob fabricam palatij·cui apostol⁹ ait·Multū vobis p̄stitit deus vt secreta sua vobis oñderet 2c̄·Et sic ptz ei⁹ ptās·

Sexto be·T·vidit xp̄m ꝑ firmitātem·Nā añ xp̄i passionē hāc firmitatē se habere docuit cū dixit·Eam⁹ ⁊ nos· ⁊ moriamur cum illo Johā·xj·c·Nō ēm dixit·Fugiam⁹ cū eo·q2 xp̄us mortē non expectabat·ſz dixit eam⁹ cū eo·q2 xp̄s spōte ad mortē ibat Isa·liij·Oblat⁹ est q2 voluit· nec dixit eatis vos·sed eam⁹ nos·q2 voluit sibi esse soci⁹ in aduersis·qui fuerat ī ꝓsperis·Legit de cesare ꝙ nunq̄ dixit militibus suis ite·ſz venite Dicebāt ēm ꝙ labor cum duce ptit⁹·minor videt esse militibus·nec dixit moriamur añ eū q2 hoc nulli⁹ fuisset vtilitatis·cū ianua nō esset apta·Nec post eū q2 viuere post euz non reputabat vitā·ſz mortē Sz dixit cum eo Sciebat ēm ꝙ beat⁹ erat ille·qui moriebat cū eo·sicut ptz in latrone Etiā post xp̄i passionem docuit se habere firmitatē ī hoc ꝙ grauissima sustinuit tormēta·que oīa xp̄s in gloriā cōmutauit·Nā de pcutiente maxillā· vidit iustā vltionem incarcerat⁹ a rege vidit honorificā liberatōnem· super lamīas adust⁹·vidit fōtis emanatōnem·in fornacem p̄iect⁹·vidit roris refrigeratōz·Lanceis pforat⁹·vidit felicē coronatōnē·Et in his omīnibus vidit xp̄m hic ꝑ gratiam·2c̄·Amen·

In festo sancti Stephani pthomartiris sermo·

Tephan⁹ plen⁹ ſpiritu ſancto vidit gloꝛiam dei Act. vij. c. ⁊ in epiſtola ꝛc̄. B. Aug. in ſer. hu. diei dicit ſic. Preclarus athleta dei vnct⁹ ſpū dei ad ſtadiuꝫ certamis prioꝛ exiuit ⁊ tantā victoꝛie adept⁹ eſt gloriā vt prim⁹ acciperet coꝛonā Miles xp̄i fidelis ſignifer martirū fortis poſt xp̄m martirij meruit principatū ⁊ cum ad crucis puenit ſigna prioꝛi de celo mittit palma hec ille ſup quo verbo moueo talē queſtionē Utrum B. Stephan⁹ adhuc in carne viatoꝛ fuerit diuine eſſentie clar⁹ contemplatoꝛ Ad iſtā queſtionem rn̄dent duo doctoꝛes noui teſtām ti Prim⁹ eſt b. Augu. in ſer. hu. diei dicēs ſic. O beata fidei officina que tm̄ exaltaſti martirē vt ipam conſpiceret maieſtatē Ecce inquit video celos aptos ⁊ Jeſum ſtātem a dextris dei Patuit ſedes dei ⁊ ſulcato aere celoꝝ latera penetrauit Uidet xp̄m cōfitēs xp̄m moꝛitur⁹ p xp̄o prectur⁹ ad xp̄m hec ille. Secund⁹ eſt ſanctus Tho. iiij. ſenten. diſ. xlix. q. xlix. arti. vij. in Rubꝛica dicēs ſic. Cū beatitudo ſit vltim⁹ finis rōnalis creature ſtat⁹ vie in qualibet rationali creatura eſt ille in quo a beatitudine deficit beatitudo aūt cuiuſlibet rōnalis creature cōſiſtit in viſione dei p eſſentiā Sz opatio delectabiliſſima in qua btītudo cōſiſtit oportz ꝙ ſit potētie diſpoſite ⁊ pfecte ad digniſſimum obiectū vt ptz p philoſophū x. metaphi. Jō ad hoc ꝙ creatura rōnalis ſit beata p viſionem dei in eſſentia ſua oportet ꝙ in hāc viſionē ſit potens p aliquā diſpoſitōnem ſibi inherentem quā dicim⁹ lumē glorie Sic aūt nulla pura creatura in ſtatu vie exiſtens videre p̄t deū p eſſentiā Sz cōtingit aliquādo diuina virtute ꝙ aliqua res miraculoſe p̄ducit in aliquid in qō nullo mō p̄t p aliquas diſpoſitōes ſibi inherētes ſicut ꝙ virgo pariat ꝙ ignis in aqua cōburat. Similiter p̄t miraculoſe fieri ꝙ diuina virtute aliquis intellect⁹ creat⁹ nō hn̄s niſi diſpoſitōes vie eleuet ad videndū deū p eſſentiā nec tn̄ ex tali viſione p̄t dici beat⁹ ſimpliciter ſed ſm quid tm̄ inquantū ſ. coīcat in actu beati ſicut etiaꝫ aliqō coꝛp⁹ in ſtatu gꝛauitatis exiſtens p̄t miraculoſe pticipare actū agilitatis vl impaſſibilitatis ſicut de Abacuc legit Dañ. vl. c. ⁊ de tribus pueris cōſeruatis in foꝛnace Dañ. iij. ca. nec tn̄ eoꝝ coꝛpa eraūt gloꝛioſa Jō nulla pura creatura in ſtatu vie exn̄s. p̄t deū p eſſentiā videre Sed deus p̄t facere ꝙ videat adhuc in ſtatu vie exn̄s. hec Tho. Be. Stephan⁹ in carne viuēs vidit gloꝛiam dei aut oculo coꝛpali aut mentali Si coꝛpali fuerūt quatuoꝛ miracula in illa viſione Primum q2 vidit celos aptos cum ſm naturā celū non poſſit aperiri nec diuidi nec ſecari Secundū q2 vidit ieſum cū ſm naturam impoſſibile ſit coꝛp⁹ glorificatū ab oculo moꝛtali in ſua gloꝛia videri Tercū q2 vidit xp̄m ſtare a dextris cum em̄ coꝛp⁹ xp̄i ſit

in celo empirreo videndo ipsum vidit vltra celum aereuz·sidereuz· cristallinum vsqz ad empirreum·impossibile autem est ꝺm naturaz vt oculus corporalis in tanta distantia videre possit Quartuz est qz vidit xp̄m cum virtute se iuuantem incertamine· Impossibile em̄ erat ꝺm naturā· vt Stephanꝰ superet tot inimicos ip̄m psequentes nisi diuina gratia fuisz adiuꝰ tꝰ·sicut Sampson vicit philisteos virtute spūssancti que designabaꝯ in septez capillis eiꝰ·vt dicit Judic·xvj·c·Sic Stephanꝰ plenꝰ spūsancto vicit iudeos Si aūt vidit oculo mentali qđ communiter dicit·sic dico ꝙ videre potuit·qz habuit oculum mentis purificatū ꝑ fidem Actu·ix·ca·Fide purificans corda eoꝝ· Illuminatum per sapientiam·psal· Reuela oculos meos ⁊ considerabo mirabilia de lege tua Sanctificatū per grām Math·v·c·Beati mundo corde quoniam ip̄i deum videbunt Deificatum per spm̄sanctum Job·xxxviij·ca·Delonge oculi eiꝰ ꝓspicient Et hoc modo patet ꝙ Stephanus plenus spūsancto vidit gloriam dei vt dicit verbum ꝓpositum·

Stephanus plenus spiritusancto vidit gloriaz dei·

Per sanctificatōnem·
Per electionem·
Per visionem
Per orationem·
Per dimicationem·
Per passionem·
Per impetrationem·
Per coronationem·
Per glorificatōnem·

Primo de·Stephanꝰ vidit gloriam dei per sanctificatōnem· vñ Augu·in sermone huiꝰ diei dicit sic·Natꝰ est xp̄s in terris vt Stephanꝰ nasceretur in celis Ingressus est dominus mundum vt Stephanꝰ ingrederet celum Altus ad humilia descēdit· ⁊ humilis ad alta ascendit·hec ille·Sciendū ꝙ inter xp̄i discipulos Stephanus fuit primꝰ natus in celo·Et sicut xp̄us fuit primꝰ natus in terris sine vlla contagione peccati·aut originalis·aut actualis·sic stephanꝰ fuit primꝰ natꝰ in celo inter xp̄i discipulos·sine vlla macula·sed cuz perfecta sanctificatōe Apoc̄·xiiij·c·Sine macula sunt ante thronum dei Sanctꝰ Stephanꝰ natꝰ est in celo quadrupliciter· Primo ratione amplioris loci ad manēdū Sancti em̄ quamdiu sunt in vtero ecclesie habent locum artum qm̄ terra exigua est ⁊ punctꝰ Sapiē·ij·c·Tanꝙ momentū statere· sic ante te est orbis terraruz Jō exire appetunt vt recipiant locum amplū· de quo dicit Baruch·iij·ca·Dilatare israhel ꝙ magna est domꝰ dei ⁊ ingēs locꝰ possessiōis eiꝰ magnꝰ·

Stephanꝰ natꝰ e dēlo 2ª rōne
- amplioris loci ad manēdū
- liberius ac citius ad respirandū
- maioris lucis ad videndū

Et non habens finem excelsus ⁊ immensus Secūdo ratione vbe-
rioris cibi ad vescendū Sancti em̄ q̄diu sunt in vtero ecclesie sunt
in continua esurie Ideo exire appetunt vt sint in plena sacietate· ps̄
Sacia·cum appa·glo·t· Tercō ratione liberioris aeris ad respirā
dum Sancti em̄ q̄diu sunt in vtero ecclesie non habent libertatem
aeris·i·diume refrigeratōis vt respirare possint·ideo exire appetūt
vt in dei eternitate respirent·vñ cantat ecclesia Inter sanctos ⁊ ele
ctos tuos resuscitati respirent Quarto rōne maioris lucis ad vi-
dendum·Sancti em̄ quamdiu sunt in vtero ecclesie· sunt in tenebris
multiplicis ignorantie· Ideo exire appetunt vt veniant ad lucem cla
ritatis eterne·Apoc̄·xxi·ca·Claritas dei illuminabit illam· Ista
quatuor sibi reseruata in celo·beatus Stephan⁹ vidit·ideo de vte-
ro ecclesie exire optauit Vidit em̄ celum apertum tanq̄ locum am-
plum ad manendum·vidit iesum tanq̄ cibum ad vescendum· vidit
dei dexterā tanq̄ beatam requiem ad respirandum· vidit gloriam
dei tanq̄ eternam lucem ad videndum ·Et in hijs erat sanctifica-
tio eius·

Secundo beat⁹ Stephan⁹ vidit gloriā dei p Electōnem ·vnde
Maxim⁹ in sermone hui⁹ diei dicit sic·Hesterno die natalez habui
mus domini saluatoris·hodie summe deuotōis ·Hesterno quo re-
dimimur ad premiū·hodie quo puocamur ad exemplū Bene ergo
hesterne solennitati festiuitas hodierna coniuncta est·vt illa credē-
tes eueheret ad vitā·hec confitētes duceret ad coronā ·Omni ergo
ecclesie be·Stepha·datus est ad pfectuz ·Adhuc laic⁹ diaconi me
ruit electōnem·⁊ leuita martirij·meruit principatū Jn plebe adhuc
posit⁹ erat sed iam virtutibus eminebat·humilis erat loco· sed cel
sus fide·hec ille· Sciendum q̄ dignitas beati Stephani fuit q̄
ab apostolis fuit prim⁹ ordinat⁹·cui⁹ dignitas apparet ex plenitu-
dine spūssancti que erat in eo·Sed plenitudo est quadruplex·
Prima est effluentie que fuit in xp̄o Johan·j·c· De plenitudine ei⁹
nos omnes accepimus· Secunda est excellentie que fuit in beata
virgine que pre omnibus sanctis excellenti⁹ grām accepit·Lu·j·ca·
Aue gratia plena· Tercia est abundātie que fuit in apostolis qui
spūsanctū in abundantia receperūt·Act·ij·c· Repleti sunt oms̄ spū-
sancto Quarta est sufficientie quam habent oms̄ fideles Luce·j·
ca·zacharias pater ei⁹ impletus est spiritusancto ·Jsta quadruplex
plenitudo declarat ad similitudinem aque·Est em̄ quedam plenitu-
do fluminis·⁊ ista est effluentie que fuit in xp̄o·psal·Flumen dei re
pletū est aquis Quedā fōtis ⁊ ista est excellentie que fuit in virgi-
ne que ad istar fōtis sp fluit·Cant·iij·c· Fons ortoz· pute⁹ aquaruz
viuentium que fluunt impetu de libano·Quedam riuuli decurrētis

est gdruplex plenitudo
- effluentie / in xp̄o
- excellēt / in maria
- abūdāt / in apt̄is
- sufficē / in Stepho

Et ista est abundantie que fuit in apostolis·vnde postꝙ ꝓpheta dixit·Flumen dei repletū est aquis statim subiunxit· Riuos eiꝰ inebrians ⁊c·Quedā est vasis ⁊ ista est sufficiētie·que est plenitudo mensurata·iiij· Re·iiij·c·Pete mutuo ab oībꝰ vicinis tuis vasa vacua ñ pauca Beatꝰ Stephanꝰ hūit istā quadruplicem plenitudinem·

Primo effluentie in continua doctrine emanatōe Secundo excellētie in signoꝝ ⁊ ꝓdigorum operatōe Tercō abundantie in taz benigna inimicorum dilectōne Quarto sufficientie· in opatōe strēnua·fide recta·⁊ dilectione sincera·Actu·vj·ca· Elegerunt Stephanum virum·i·virilem·ecce operatō strennua·plenum fide·ecce fides recta·⁊ spūsancto·ecce dilectio sincera·Sic ergo bē·Stephanus vidit gloriam dei per electionem ⁊c·

Tercō beatꝰ Stephanꝰ vidit gloriam dei per visionem·vñ Au· in sermone huiꝰ diei dicit sic· Judei malitia cecabant· Stephanus viso dei filio sapientia illustrabat·Sciendum ꝙ in veteri testamento quatuor genera hominum viderunt maiestatem dei· Primo patriarche·sicut Jacob in statu vie existens·vidit deum facie ad faciem·vñ dixit Gene·xxxij·ca·Vidi dominum facie ad faciem·⁊ salua facta est anima mea·Hec em̄ apparitō non fuit dormiendo·ꝫ vigilando·Nec tantū audiuit vocem secum loquentis· sed etiam figuram inspexit·hominis tamen·vnde dicit ꝙ apparuit ei vir ⁊c· quem angelum intellexit·Et ad hanc eminētiam designādam dicitur ꝙ vidit dominum facie ad faciem·angelum dominum vocans· Secūdo duces sicut Moyses de quo dicit Nume·xij·capi· Palam ⁊ nō per enigmata videt deum·ore em̄ ad os loquor ei·vnde August·li· ij·de trinitate dicit ꝙ locutio illa que fiebat vocibus sic modificabatur·tanꝙ esset amici loquentis ad amicum· Tercio reges sicut Job qui dicit·xj·capitu·Auditu auris audiui te·nunc autem oculus meus videt te·prius em̄ non fuit facta reuelatō ipi Job nisi ꝑ auditum loquentis non nisi postmodum vero per visionem loquentis

Quarto ꝓphete sicut ysa·qui dicit·vj·ca·Vidi dominū sedentem sup solium excelsum ⁊ eleuatum·⁊ plena erat omis terra maiestate eius· Jn nouo testamento etiam quatuor genera hoim viderunt maiestatem dei· Primo Johannes baptista qui dicit Johā·j·ca· Vidi spiritum descendentē quasi colūbam de celo ⁊ mansit sup eum·et ego nesciebam eum· Sed qui misit me baptizare in aqua ille mihi dixit·Sup quem videris spm̄ descendentē ⁊ manentez sup eum·hic est qui baptizat in spūsancto ⁊ ego vidi ⁊ testimoniuz phibui· quia hic est filiꝰ dei· Secundo Petrus ⁊ duo filij zebedei·quando viderunt xp̄m transfiguratū·vt dicit Math·xvij·ca· Tercio Paulꝰ qui dicit·j·Corinth·xij·ca·Scio hmōi hoiem raptuz vsqz ad terciū

celum ꝛc·vbi dicit glo·ꝙ deꝰ ostendit apostolo vitam· in qua viden dus est imeternum· Quarto stephanꝰ qui celū aptum vidit ꝛ glo riam dei conspexit·ꝛ iesum gloꝛificatum intuitꝰ fuit· vñ dixit Act· vj·ca·Ecce video celos aptos· ꝛ Jesum stantem a dextris virtutis dei·Quod fuit magnum priuilegium·

Quarto beatus Stephanꝰ vidit gloꝛiam dei ꝑ Dr̄onem·vñ Ful gē·in sermōe huiꝰ diei dicit sic· Stephanꝰ vt nomimis sui coꝛonam mereꝛeꝫ accipe·caritatem ꝑ armis habebat·ꝛ ꝑ ipaꝫ vincebat· per caritatem dei·seuientibus iudeis non cessit·per caritatem ꝓximi· ꝑ lapidantibus intercessit· ꝑ caritatem arguebat errantes vt coꝛrige reꝫ· per caritatem ꝓximi pꝛo lapidātibus oꝛabat ne punireꝫ· hec ille· Sciendum ꝙ beatus Stephanꝰ floruit quatuoꝛ virtutibus quibus oꝛatō sua meruit exaudiri Primo virtute castitatis ꝛ mū ditie· Jn cuius signum fuit cōstitutus custos viduaruꝫ ꝛ mulieꝝ vt patet Actu·vj·capitu· Et ꝓpter eiꝰ puritatem· omnes qui erant in consilio intuebanꝫ vultū eiꝰ tanꝙ vultū angeli stantis inter illos

Secundo virtute veritatis·ꝛ sapientie Act·vj·ca·Surrexerūt au tem quidā de Synagoga ꝛc·vsqꝫ nō poterant resistere sapīe ꝛ spūi qui loquebaꝫ· Tercō virtute foꝛtitudinis ꝛ constantie·Act·vj·ca· Stephanꝰ plenꝰ gr̄a ꝛ foꝛtitudine·Fortis em̄ est ille qui est impa= uidus contra bonā mortē· Quarto virtute benignitatis ꝛ patien tie·qꝛ psecutoꝛibus non solum pepercit·sed etiam ꝑ ipīs oꝛauit·Cu ius benignitas apparuit in quatuoꝛ· Primo quia oꝛādo ꝑ se· ste= tit oꝛando ꝑ suis lapidatoꝛibus genuflexit·quasi plus oꝛōnem quā ꝑ ipīs faciebat ꝙ illam quā ꝑ se fundebat cupiens exaudiri Se cundo qꝛ ꝑ ipīs maioꝛi caritate ꝙ ꝑ se oꝛauit cupiēs eos cōuerti·ꝛ a pena eterna liberari vñ Beda dicit Pꝛo se stās oꝛauit·ꝑ inimicis genuflexit·qꝛ maioꝛ iniquitas maiꝰ supplicandi remediū flagitabat

Tercō quia cum clamoꝛe ꝛ lacrimis ꝑ eis oꝛauit Act·vij·ca· Po sitis aūt genibꝰ bea ·Steph·clamauit voce magna·vñ Aug·in ser· hu·diei dicit sic·bea· Stephanꝰ diaconus erat·euangelia legebat in quibus inuenit scriptuꝫ Diligite inimicos vestros ꝛ oꝛāte ꝑ pse quentibꝰ vos Didicit legendo·pfecit diligendo· Judei lapidabāt ꝛ ille oꝛabat· Jlli eum furiose psequebanꝫ·ille pacatꝰ xp̄m sequeba tur· Jlli lapideſ mitebant·ille oꝛōnes p̄mittebat·tanꝙ diceret·Dñe si isto mō occideres inimicos quos postea facies amicos·hec ille

Quarto qꝛ ꝑ eis allegauit dicens· Domine ne statuas illis hoc peccatum quia nesciūt quid faciūt·vñ Maximus in ser·hu·di·di·sic· Jn psecutionibus positꝰ ꝑ psecutoꝛibus dn̄m deꝓecabaꝫ· atꝫ in il= la lapidū ruina qñ aliꝰ obliuisci poterat etiā carissimos suos·ille do mino cōmendabat inimicos Plus itaqꝫ tūc dolebat illoꝝ peccata·

q̄ sua vulnera·plus illorum impietatem· q̄ suam mortem· hec ille· Ecce q̄ta fuit benignitas ei⁹·p inimicis suis exorando·ꝛc̄

Quinto be·Steph·vidit gloriā dei p dimicatōnez·vñ Maxim⁹ ep̄us in sermone hui⁹ diei dicit sic· Siquid distare inter martires p̄t p̄capu⁹ videt esse iste qui prim⁹ est· Mortem em̄ quā dignat⁹ ē saluator p oībus pati hāc iste prim⁹ reddidit saluatori·hec ille· Sciendum q̄ in veteri testamēto fuerūt quatuor genera martirum Primo de patriarchis· Prim⁹ fuit Abel·de quo dicit Hiero· in omł·hodierna·De Abel nulla est ambiguitas quin hic sit quē Cayn fr̄ suus occiderit· Just⁹ aūt nō solū ex dñi nūc sn̄ia· sz etiā ex genesis testimonio cōprobat·vbi accepta a deo eius narrant munera·

Secūdo de sacerdotibus·Prim⁹ fuit Abimelech sacerdos quez occidit Saul vt habet·j·Re·xxij·c· Tercō de p̄phetis Prim⁹ fuit zacharias fili⁹ Joiade sacerdotis·quem occidit Joas fili⁹ Ochozie inter templū ꝛ altare·vt habet·ij·palipom·xxiiij·ca· Et Hiero·in omł·hodierna idē dicit· Quarto de principibus milicie· Primus fuit Judas machabe⁹·vt habet·j·Mach·ix·c· In nouo testamēto fuerunt quatuor genera martirū·Primū fuit sanctor̄ innocētū·Secūdum fuit Johā·baptiste·Mar·vj·c· Terciū fuit x̄pi· Math·xxvij·ca· Quartū fuit sancti Step·Act·vij·c·Quare aūt b·Steph·dicat̄ prim⁹ martir sunt quatuor rōes· Prima est q̄ fuit primus martirio coronat⁹ post x̄pm·vñ Aug·in ser·hu·di·dicit sic·Frēs carissimi· heri celebrauim⁹ natalē qua rex martirū nat⁹ est in mūdo· hodie celebram⁹ natalem quo primiceri⁹ martirū migrauit e mundo· Secūda rō est q̄ fuit prim⁹ qui ex martirio volauit ad celū·Ceteri em̄ martires añ ip̄m descendebāt ad limbū·iste aūt subito ascēdit ad celum·vñ Fulgē·in ser·hu·di· dicit sic· Heri celebrauim⁹ tpalē sempiterni regis natalē·Hodie celebram⁹ triumphalē militis passionem· Heri rex noster trabea carnis indut⁹·de vteri virginalis aula egrediens visitare dignat⁹ est mūdū· hodie miles de tabernaculo corporis egrediēs triumphator migrauit ad celū· Ille sempiterne deitatis maiestate seruata seruile cinctoriū carnis assumēs in hui⁹ seculi cāpum pugnatur⁹ intrauit iste depositis coruptibilibus corpis ī dumentis·ad celi palatiū phēmiter regnatur⁹ ascēdit· Ille descēdit carne velat⁹·iste ascēdit sanguine laureat⁹·ascēdit iste lapidātibus iudeis·q̄ ille descēdit letātibus angelis·hec ille Tercia rō est·q̄ fuit prim⁹ p fide x̄pi mortu⁹·Qui em̄ fuerūt añ x̄pm mortui sunt p lege veteri Licz aūt innocētes fuerint occisi p̄pter x̄pm nō tñ p̄pter fidē x̄pi quā lingua cōfiterent̄·sicut b·Ste· Quarta rō est q̄ baptism⁹ sanguīs primo ī ipo hūit efficatiā·cū p ip̄m aīma absoluat̄ a culpa ꝛ pena·sicut in baptismo flumīs·Sz in oīb⁹ martirib⁹ p̄cedē

augu⁹

tibus istud martiriū nunq̄ hūit talez effectū·cū oīes incurrerēt pe
nā dāmi p̄ter xp̄m qui a quo absolueret nō hūit·vñ b·Ste·recte fuit
figurat9 p Gedeonē qui fuit prim9 qui cepit cū hostib9 dimicare·
vtz Judi·vij·c·Hūit ei quatuor·adiutoria ꝓpter q̄ tanq̄ miles strē-
nu9 fortissime dimicauit Dño hūit grāde exēplū·sicut si miles vi
deret añ se militē fortiter dimicātē·vñ vidit ieluz stātē a dextris v̄-
tutis dei·sup quo di·glo·Ne hō lapidād9 dubitet in terra· de9 hō
crucifix9 apparet in gl'ia·z Hebr̄·xij·c·Recogitate eū qui talē sustī-
nuit aduersum se ꝯtradictōz vt ñ fatigemī aīab9 vr̄is deficiētes
Secūdo hūit grāde spectaculū qm̄ vidit celos aptos·Aptū em̄ fuit
celū vt rex z tota curia celestis videret militē dimicātē ·Miles aūt
valde strēnue dimicaret q̄ a r̄ge z a tota ciuitate se spectari cogno-
sceret·j·Lor̄·iiij·c·Spectaculū facti sum9 deo z āgel'ei9· Tercio
hūit grāde p̄miū sibi oñsum·q2 vidit gl'iam dei·Greg·Cōsideratio
z spes p̄mij minuit vim flagelli Quarto hūit grāde auxiliū· q2 vi
dit ieſum stātē·sup quo di·glo·q2 stare est pugnātis·t' adiuuātis re-
cte a dextris stare vidit·quē inter psecutores adiutorē hūit Miles
em̄ valde secur9 essz qui iuxta se pugilē fortissimū hēret· Exo·ix·ca·
Dñs pugbit p vobis z vos tacebitis Et sic ptz pugna victoriosa e9
Sexto b·Ste·vidit gl'iam dei p passionē· q2 passio ei9 fuit sīlis
passiōi xp̄i·vt di·glo·quātū ad quatuor Dño q2 sicut xp̄us sic iste
falsis testib9 accusat· Scōo q2 xp̄s ex portā patit Stephān9 ex c.
uitatē lapidat Tercō q2 xp̄s ait tanq̄ fili9 p̄ri· In man9 tuas do
mine ꝺmēdo spum̄ meū Stephan9 tanq̄ seru9 ait· Dñe ieſu accipe
spm̄ meū· Quarto q2 xp̄s ait Dr̄ ignosce illis delictū Ste·Dñe
ne statuas illis hoc peccatū·vñ Aug·in ser·hu·di·di·sic·Orauit xp̄s
p suis crucifixoribus·Orauit z Ste·p suis lapidatoribus·xp̄s ligno
fix9 orauit z Ste·stās spm̄ suū dño ꝺmēdauit·fixoqz genu p inimi
cis vt amic9 dñm rogauit·talia ergo ī orōis sue ꝺuiuio dño exhibu
it q̄lia ī sui dñi m̄sa comedit·hec ille·Fuit ergo passio ei9 satis con-
formis passioni xp̄i vt ptz·

Septimo b·Ste·vidit gl'iam dei p ipetratōz·vñ Aug·ī ser·hui9
di·di·sic·Deniqz vt nouerītis q̄ tū valuerit orō sancti martiris· r̄cur
rite nobiscū ad illū adolescētē·q2 oīm vestim̄ta fuabat· z tanq̄ mā
bus oīm lapidabat·cui dictū ē Saule saule quid me psequeris·Ob
hoc quidē debui pdere te·sz Ste·me9 orauit p te·Nā si martir ste-
nō sic orasz·eccl'ia Paulū nō hūisz Sz iō de terra erect9 ē Paulus
q2 m terrā iclinat9·exaudit9 ē Ste·hec ille·Sic ergo ptz q̄ p̄destīa
tio p̄t iuuari p̄cibus sanctoz·r̄c·

Octauo be·Stephan9 vidit gloriā dei p Coronationem·Habuit
eā quatuor dignitates quibus merebat quadruplicem coronam·

Primo habuit dignitatem angelicam. vnde Aug. in sermone huius diei dicit sic. Beat⁹ qui in ipsa obluctatone pugnantis. iam prę ferebat speciem resurgentis habens intra se spiritumsanctum. Os gestabat angelicum. hec ille. Ratione huius meruit coronam aureā inquātū fuit virgo icorrupt⁹. Ecc̄. xlv. capit. Corona aurea super mitram eius. Sicut em̄ aurum est incorruptum. sic ꝛ ipsa virginitas. Sapiēn. vij. capitu. O q̄ pulchra est casta generatio cū claritate immortalis est em̄ memoria illius Secundo habuit dignitatem prophetica. quia fuit plen⁹ spūsancto. ij. Pe. j. capitu. Spirituſancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. Rone huius meruit coronam stellatam inquantum fuit p̄dicator lucid⁹ Dañ. xij. capitu. Qui ad iusticiā erudiunt plurimos. Erunt quasi stelle imperpetuas eternitates. Tercō habuit dignitatem apostolicā. quia fuit discipulus xp̄i. Ratone hui⁹ meruit coronam gemmatam inquātum fuit vir perfectus. psal. Posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Lapis preciosus habet claritatem soliditatem ꝛ virtuositatē. Et significat visionem dei que sanctos facit claros in apta dei visione. siue cognitone. solidos in pmānsione. ꝛ virtuosos in feruēti dei dilectone

Quarto habuit dignitatem Leuiticaz ad quā ptinet ministrare eukaristiam Ratone huius meruit coronam roseaz inquātū fuit sanguine purpuratus. Apoca. vij. capitu. Lauerunt stolas suas ꝛ dealbauerūt eas in sanguine agni. ꝛc.

Nono beatus Stephan⁹ vidit gloriam dei per glorificatonem. Eius autez glorificato apparuit in miraculis que in quadruplici genere fecit. Primo quedam declarant eius potentiā. Ostendit em̄ se habere potentiam super quatuor elementa. Nam in eius inuento ne ignem quem demones excitauerant in eos retorsit Aer pluuiam destinauit. Tempestatem maris sedauit. Terra tremuit. Secūdo quedā declarant eius misericordiam. Nam quosdam sanauit in corpore. sicut fratrem ꝛ sororem a concussione membrorum ꝛ septuagin ta infirmos a diuersis infirmitatibus liberauit. Septem mortuos resuscitauit. vt dicit August. li. xxj. de ciuitate dei. Tercō quedam declarant eius sapientiam. Nam conuertit Paulum Unde Aug. Quo precessit Stephan⁹ lapidibus trucidat⁹ illuc secut⁹ est Paulus orōmbus Stephani adiut⁹. Quarto quedam declarant eius reuerentiā. Nam ei⁹ corpus in monte sion. loco honorato translatuz est. Licet nūc Rome quiescat. vbi angelor voces audite sunt. Sic ergo beatus Stephanus vidit gloriam dei. Ad quam. ꝛc.

In festo sancti Johannis apostoli ꝛ euangeliste Sermo.

Jc eum volo⁊ Johā⁊vl⁊c⁊ꝛ in euangelio p̄ſentis ſolenmi
tatis⁊Petr9 damian9 in ſer⁊hu⁊ di⁊di⁊ſic⁊Hic eſt quē re-
demptor noſter ad declarādam ſue diuinitatis eſſentiaꝫ
quoddam quaſi organum fecit⁊atꝫ vt hoc ſuppleret quod
ad temp9 ipſe domin9 diſpenſatiue ad temp9 ſuppreſſerat⁊ vicariuꝫ
dereliquit⁊vt cum hōies tanq̄ primo lactētes⁊firmiora iā in via ve-
ritatis veſtigia fixiſſent⁊eos ad cognoſcēdā diuine noticie celſitudi-
nem p̄moueret⁊hec ille⁊ Sup quo verbo moueo talem queſtionē
Utrum⁊b⁊Johā⁊maiori caritate fuerit a xp̄o dilectus q̄ Petr9 ad
eccleſie regimen elect9⁊Ad iſtam queſtionem rn̄dent duo doc⁊eccle-
ſie⁊Prim9 eſt Beda om⁊⁊hodierna dicēs ſic⁊Diligebat aūt eum ie-
ſus⁊nō exceptis ceteris ſingulariter ſolum⁊ ſed p̄ ceteris quos dili-
gebat familiari9 vnū quē ſpāli p̄rogatiua caſtitatis amplior dile-
ctōne fecerat dignū⁊hec ille⁊Secūd9 eſt Petr9 damian9 in ſer⁊hu
ius diei dicēſ ſic⁊Petr9 petra⁊petra quoqꝫ fact9 eſt ⁊ Johānes ſu
p̄a cui9 fundum toci9 eccleſie ſtructura cōſurgit⁊ Hoc be⁊Johann
domin9 dceſſit in verbis qō ⁊ Petro contulit in miraculis⁊vt ⁊ iſte
altiora p̄ferret⁊⁊ ille maioribus coruſcaret p̄digijs⁊hec ille⁊Scien
dū q̄ quadruplex eſt dilectio Prima eſt que cōſiſtit in p̄recordia
li amore⁊⁊ iſta vtrūqꝫ equaliter dilexit⁊Ambos em̄ dilexit affectō-
ne animi⁊qꝛ ambo apud deum ſunt equalis meriti⁊ Scōa eſt que
conſiſtit in ſapientiali p̄ſeruatōe⁊ ⁊ iſta vtrūqꝫ equaliter dilexit⁊ qꝛ
nullis temptatōibus diſaboli⁊nullis p̄turbatōibus mūdi⁊ nullis vo
luptatibus carnis⁊a xp̄i amore potuerūt euelli⁊ Tercia eſt que cō
ſiſtit in familiaritatis oñſione⁊⁊ ita magis dilexit Johānem q̄ Pe
trum⁊qꝛ maiora ſigna familiaritatis ei oſtendit⁊et hoc patꝫ quadru
plici ſigno Primum ſignū eſt⁊quia ſupra pect9 xp̄i recubuit⁊vnde
Jſidor9 li⁊de obitu ſanctoꝝ dicit ſic⁊Johānes apoſtol9 ⁊ euangeli
ſta⁊virgo eſt elect9 a domino ⁊ inter ceteros magis dilect9⁊qui eti
am ſupra pect9 dn̄i magiſtri recūbens euāgelij ſui fluēta de ip̄o ſa-
cri dn̄ici pectoris fonte potauit⁊⁊ quaſi vn9 de paradiſi flumimibuſ
verbi dei grāꝫ ī toto orbe terrarū diffudit⁊hec ille⁊ Pect9 xp̄i erat
mēſa celeſtiſ ī q̄ ſunt delitie āgeloꝝ⁊gazophilatiū ī quo ſunt theſau
ri oīm ſciētiarū⁊⁊ fōs diuin9 ī quo ſunt oīa dona ⁊ gr̄e dei⁊ Qn̄ aūt
famelic9 ſedet ad mēſaꝫ deliciarū valde ſaturat⁊qn̄ egen9 ītrat ga
zophilatiū theſauroꝝ valde ditat⁊qn̄ ſitibūd9 pueīt ad fōtē amenū
valde replet⁊ꝛc̄⁊be⁊Jo⁊recūbēdo ſup pect9 dn̄i⁊ſedit vt famelic9 ad
mēſaꝫ āgl̄oꝝ⁊iō fuit plene ſaciat9⁊ ītrauit tāq̄ egen9 gazophilatiū
oīm ſcīaꝝ⁊iō fuit valde ditat9⁊pueīt vt ſitibūd9 ad fōtē oīm gr̄aꝝ
iō fuit valde r̄plet9⁊iſta tria tāgūt Ecc̄⁊xv⁊c⁊Libauit⁊il⁊do⁊pāe vi⁊⁊
intellect9⁊ecce q̄liter famelic9 ē paſt9⁊aq̄ ſapie ſalutariſ potauit illū

Ecce qualiter sitibundꝰ est potatus Jocunditatem ⁊ exultatōnem thesaurisauit·super eum·Ecce qualiter egenus est ditatus Jō Petrus damianꝰ·in sermone huiꝰ diei dicens sic·Hanc autem supemi nentem diuine scientie gratiā ex illó celesti gazophilatō in quo sunt omnes thesauri sapientie Et scientie dei absconditi traxit·Et non in merito vt qui carnis sibi amputauit illecebras celestium epularuꝫ delitijs frueretur· Et illuc acie mentis attingeret quo non prophe·ta·nō patriarcha·nō deniqꝫ quisq̄ ab ipo mundi primordio cogno·scit aspirasse·hec ille· Secundū signū est quia xp̄us sibi p̄ditoꝛeꝫ ⁊ non alteri reuelauit· vñ Petrꝰ damianꝰ vbi supra dicit sic· In ce ne conuiuio·ait iesus vnꝰ ex vobis me tradet· Aspiciebāt ergo adī uicem discipuli· hesitātes de quo diceret Innuit Johanni Simon Petrꝰ·⁊ dixit ei·quis est de quo dicit Johānī mox rñdit dominus ō incompabilem virū Profert verbū in mediū· ⁊ totꝰ tacet senatꝰ apostoloꝝ·Tacet lingua que clauis facta est celoꝝ Silet Andreas qui ip̄i fratri ad fontē vite preuiꝰ fuit·Non p̄sumit os apire Phi·lippus qui dum p̄rem sibi possit oñdi p̄fūda misteria ꝺiuiꝺue di·uinitatis audiuit Johānes condiscipuloꝝ ī se p̄sona suscepta·cōsul·toꝛ accedit·hec ille· Tercium signum est quia xp̄us matrem suā si bi recōmendauit·vñ Jsiꝺo·li·ꝺe obitu sanctoꝝ dicens sic·Johānes in loco xp̄i xp̄o iubente accessit dum suscipiens matrē magistri disci pulꝰ par post xp̄m·alter quodāmodo dereliꝯ est filiꝰ Et Petrus damia·vbi supra dicit sic·Nec mirū si Johānī vicem suā delegauit quem ad custodiendā mr̄em quasi alterū filium loco sui supposuit· Cōmiserat Petro dñs claues ecclesie·delegauit Johānī custodiaꝫ marie Maria mater xp̄i·ecclesia mater xp̄ianoꝝ· Dicit dñs Petro· Tibi dabo claues regni celoꝝ·Nunquid beata Maria celū nō fuit· in cuiꝰ vtero tota diuinitatis plenitudo p̄mansit ·Hic archangelo Gabrieli ad custodiā matris dñi socius est datꝰ·vt ⁊ ille·intactā vir ginem inuisibiliter custodiret·⁊ iste foꝛinsecus fragilitati femine·e obedientie sue ministeriū exhiberet·Quātoqꝫ familiarioꝛ cum mr̄e verbi duersat tāto vicinioꝛ vbo inuenit·⁊ qm̄ ab ipa veritate marie dictꝰ est filiꝰ quadā speciali gr̄a frater saluatoꝛis·hec ille· Quar tum signum est·quia magnis gratijs ip̄m dotauit· Magnā grāꝫ re putauit sibi ysaias·quādo deus fecit ip̄m p̄phetam suuꝫ· Jacobus quādo fecit ip̄m apostolū suū·Mathe9 qñ fecit ip̄m euāgelistā suuꝫ Laurentiꝰ qñ fecit ip̄m martirem suū· Augustinꝰ qñ fecit ip̄m do·ctoꝛem suum·Agnes quando fecit ip̄am virginem ⁊ sponsam suam Sed in Johanne cuncta ista reperiuntur· vnde Petrus damianus in ser· hu·di·dicit sic·Quid in virtutibus quo incōparabiliter nō ex cellat·Apostolus siquidem est in epistolis· euangelista in euāgelio

Propheta in apocalip·martir vtiqz etiã fuit ⁊ quo ceteris aplis in carne plixi? manſit eo durioris martirij tormẽta ſuſtinuit ·hec ille·

Quarta dilectio eſt que aſiſtit in donoz exhibitione· ⁊ iſta magis dilexit Petrum qz maiora dona ſibi cõceſſit· Nã principez apoſtoloz eum fecit·Suũ vicarium dereliquit Claues regni celoz ſibi dedit·Eũ ſequi p crucis miſteriũ voluit ·xp̃s curam eccleſie cõmiſit Petro curã diſcipuli cõmiſit matri dicẽs Mulier ecce fili? tu? Magnũ eſt eſſe in cura vicarij dei·i·petri· Mai? eſt eſſe in cura matris dei·Et qz poſt xp̃m ſic fuit Johãnes in cura be·virginis· ideo dicit xp̃s Sic eũ volo·2c̃·

Sic eum volo manere·

Generari· Uocari· Conſeruari·
Illuminari· Inflammari· Flagellari·
Tumulari· Glorificari· Reuelari·

Primo xp̃us voluit be·Jo·ſic generari·nã in ſua generatõne collata eſt ei magna gra·ſ·vt naſcereť de ſtirpe regia Dauid·i quo fuit omis natio bñdicta p xp̃m·Jſtud ptz Nam Joachim accepit vxorem noie Annam que habuit tres viros·ſ· Joachim Cleopham ⁊ Salome·De Joachim hũit vnicã filiã·ſ·be·virgine quam dedit nuptui Joſeph que genuit xp̃m Mortuo Joachim accepit Cleopham fratrez Joſeph·⁊ genuit ex eo aliã filiã·quã ſimiliter mariã vocauit ⁊ Alpheo poſtmodũ in coniugẽ ſociauit· Hec aũt Maria ex Alpheo viro ſuo quatuoz filios genuit·ſ· Jacobũ minozem·Joſeph iuſtũ q̃ ⁊ Barſabas dicebať Simonem ⁊ Thadeũ Mortuo ſecũdo viro Anne terciũ accepit nomine ſalome exquo aliã filiã genuit noie mariã·⁊ zebedeo in coniugez tradidit·Hec aũt Maria ex zebedeo viro ſuo duos filios genuit·ſ· Jacobũ maiorẽ·⁊ Johãnem euãgeliſtam·Et ſic in iſta genealogia Johãnes habuit auiã ſanctam mr̃ez ſanctam·Duas amittas ſanctas·⁊ quatuoz conſanguineos ſanctos· Uñ de iſta pgenie dicit pſal'·Hec eſt generatõ querentiũ dñm ·Et cum xp̃s fuerit de tribu iuda regali ſequiť q̃ beat? Johãnes fuit de eadem tribu·2c̃·

Secundo xp̃s voluit be·Jo·ſic vocari·nam in ſua vocatõne collata eſt ei gratia quadruplicis priuilegij Primo quia fuit vocatus iunioz Magis em̃ gratũ eſt deo cum quis incipit ſeruire ei in iuuentute q̃ in ſenectute Sed Johãnes erat iunioz Petro·vt dicit Joh·vl·c·Cum autem ſenueris·ali? te cinget 2c̃· Secũdo qz fuit vocatus innocẽtioz·Maioris em̃ gratie eſt preſeruari a lapſu·q̃ poſt lapſum reparari·vt ptz in beata virgine ⁊ Magdalena·Sz Joh·fuit innocens ⁊ Petr? lapſus eſt iux̃ illud Luce·v·capi·Exi a me domine

quia homo peccator sum Tercio qr fuit vocat9 velocior Petrus em̄ antep̄ vocaret a xp̄o fuit p̄dicat9 a Jo baptist̄ ab Andrea vt ptz Johā j capi Sed Johānes subito vocatus xp̄m secutus est

Quarto qr fuit vocat9 difficilior Petr9 em̄ dimisit sola retia Johannes aūt dimisit p̄rem t retia vt daret exemplū virtutis adolescentibus vt relictis pentibus xp̄m sequerent Tales em̄ xp̄us diligit vt dicit Math xix c Sinite puulos venire ad me Quibus man9 imposuit t eis b̄ndixit nunc̄p em̄ alicui sem̄ tales caritas ost̄dit Sufficit semb9 q̄p a xp̄o regant iuxta illō Senex puerū portabat puer aūt senem regebat etiā q̄p ab ipo nō piciant ps Ne pi me in t se rc Et q̄p ab ipo nō derelinquāt ps Et vsqz in senectā t senium de9 ne dere me t sic patet

Tercio xp̄us voluit b Johānem sic dseruari s̄m purissima virginitate vñ Petr9 dami in ser hu di dicēs sic Be Jo artissime se in sui dilectoris amore diunxit ꝓpter quē diugalis thori fedora abdicauit vñ diumit9 dcessum est illi vt qui prim9 erat in redemptoris amore p̄cipuus fieret in fraterna caritate hec ille Sciēdū q̄p b Jo fuit vocat9 de nuptijs s̄m Hiero in quibus xp̄s fecit primum miraculū Jn quo fuit ei collata gr̄a dsecrate virginitatis nam in sacrām to matrimonij fuerūt dsecrate quatuor virginites Primo virginitas b Marie que fuit despōsata Joseph Scōo virginitas sponsi sui qr nō decebat tantā virginez nisi virgini despōsari vt essz matrimonū summe gratū Tercō virginitas xp̄i que fuit dsecrata ex sacramento incarnatōis in quo hūanitas fuit despōsata verbo inseparabiliter Quarto virginitas Johā euāg quē xp̄s pmisit dtra here matrimonū vt in tanto sacramento virginitas ei9 cōsecraret sicut t matris Sicuc em̄ sacr̄m dfessiōis pficit vtutē pnie sic sacrām tum mr̄imonij virtutem virginitatis vñ fuit figurat9 p Joseph cui post temptatōz virginitate seruata dedit dn̄s gr̄ām in dspectu p̄ncipis Gen xxxix c Et sic xp̄s voluit cōseruari virginitatē Jo euāgeliste vt patet

Quarto xp̄s voluit b Jo illuminari qr ad oia secreta sua euz admisit ex quo apparet ei9 magna familiaritas cū xp̄o in qua fuerunt quatuor grad9 s̄m quatuor misteria singularia eis a xp̄o reuelata

Prim9 grad9 misterioz est eoz que fuerūt omibus reuelata vt misteriū passionis Mat xx c Secund9 grad9 est misterioz que fuerūt p̄recise tribus reuelata vt misteriū trāsfiguratōis Mat xvij c Terci9 grad9 est misterioz que fuerūt p̄recise duob9 reuelata vt misteriū resurrectōnis Johā vl c Quart9 grad9 est misteriorum que fuerūt vni tm̄ reuelata vt sacramentū incarnatōis vt patet Johā j ca Vñ dicit Quod fuit ab initio qd audiuim9 rc

Quinto xp̃s voluit b. Jo. inflammari. s. p caritatem cui⁹ sunt qua tuor signa Primū signū est qñ quis de dilectōe multū loquit. q̃ ex abūdantia cordis os loquit. sic fecit Jo. vt patz in epistolis suis

Secundū signū est quādo diligens dilectum inſepabiliter comitatur Sic fecit Johā. vñ Petr⁹ damia. in sermone hui⁹ dicens sic. Amor quippe dñi quo eū p̃ ceteris pl⁹ dilexit mortalibus. eo ei vere dilectōis pōdus exhibuit. vt nimirū pl⁹ amaret. qui pl⁹ amabat. t qui prior erat in redemptoris amore p̃cipuus fieret ī fraterna dilectōe. hec ille. Nā ob amorem xp̃i omīa dereliquit. s. patrē. t retia. quoniam arte vsuqz viuebat. Terciū signuz est qñ dilect⁹ a longe cognoscit. Sic fecit Johānes diligēs xp̃m. q̃ iuxta crucē xp̃i stetit

Quartū signū est qñ p dilecto mors suscipit Sic fecit Johānes qm̃ xp̃o queréti ab eo potestis bibere calicē quez ego bibitur⁹ sum. rñdit possum⁹. vt dicit Math. xx. c. In his inflāmabat. vt patet.

Sexto xp̃s voluit bea. Jo. flagellari. q̃ fuit martir sicut dixit ei. Calicē quidē meū bibetis. Sciendū q̃ quatuor sunt genera martirij. Quedā que sme pena corpis t aīe in solo voto sustinēdi mortem p xp̃o assumant sicut be. Martin⁹ Cui⁹ aīam. t si psecutoris gladius nō abstulit. tñ martirij palmā nō amisit. Sicut virgo si violetur contra volūtatē suā. non amittit virginitatis palmā. vt dixit be. Lucia. Quedā assumant in pena corpis. t aīa letat in celis. sic be. Stepha. vt dicit Act. vij. c. Quedā assumātur in sola pena aīe. sicut martiriū be. virginis in passione xp̃i quēadmodū Simeō dixit Et tuam ip̃i⁹ aīmam ptrāsibit gladi⁹ Lu. ij. c. Quedā assumant in pena corporis t anime simul. sicut martiriū xp̃i qō fuit mai⁹ in aīa q̃ in carne. Et tale fuit martiriū be. Jo. Fuit em̃ grauiter flagellat⁹. fuit ex derisione tonsurat⁹. fuit in feruentis olei dolio missus. t fuit exilio relegat⁹. t fuit veneno potat⁹. tñ quo ad aīam magis affligebatur assistens cruci xp̃i.

Septimo xp̃us be. Johā. voluit tumulari. de cui⁹ morte sunt quatuor opiniones. Quidā dicūt ip̃m esse in celo cum corpe glorificato. qō p̃bant duplici rōne. Primo ex liberalitate dei qui corp⁹ eius custodiuit. ne corruptōi subiaceret. ne oleū feruēs adureret ne venenū noceret. ne gladi⁹ deseuiret. ne mortis dolorez sentiret. Si ergo xp̃us corpi Johānis tā liberalis fuit in mūdo. nō debuit mim⁹ liberalis esse in celo Secundo ex dignitate Johannis qui in sinu xp̃i recubuit. qui xp̃o tā familiaris extitit. qui virgini societatem fecit. a quo angel⁹ adorari voluit. Si ergo aliorz apostolorz corpa sic honorant ī terris mltomagis corp⁹ b. Jo. honorari debuit. sz null⁹ honor sibi exhibet ī mūdo ergo honorat in celo. Scda opīo ē illorz qui dicūt ip̃m defūctū t aīaz glificatā in celo corp⁹ vo ei⁹ reſuari

in loco hoibus ignoto ⁊ soli deo cognito sicut de corpe moisi dicit

Tercia opinio est illoꝝ qui dicunt ipm adhuc viuere ⁊ i paradisuꝫ terrestrē translatū esse⁊ tpe antixpi apparebit ⁊ occidet Ūn Theophi⁊dicit sic⁊ Xps nō negauit Johānē moriturū⁊ Nam oīe qđ orit moriet⁊sed dixit volo eū viuere vsqꝫ ad finē mundi⁊ ⁊ tūc patiet pro me martiriū cum helya⁊Et si assignet ei⁹ sepulchrū viuēs illō itrauit⁊ ⁊ postea discessit⁊hec ille⁊ Quarta opinio est illoꝝ qui dicunt ipm adhuc viuere ⁊ sub terra dormire qđ pbāt ex vbo xpi dicētis Sic eū volo⁊ma⁊ ⁊ exēplo Moysi quē dicūt sub terra dormire⁊ Et qr in ei⁹ sepulchro nihil inuenit nisi māna⁊qm adhuc quasi flatu quiescētis ibi videt māna scaturire⁊Hāc quartā opinionē⁊Aug⁊in oml⁊ hodierna reprobat⁊qr puā grām xpus fecisset suo dilecto⁊si ceteris apostolis in celo regnātibus ipe sub terra dormiret⁊Ad verbū aūt xpi dicētis⁊Sic eū volo manere⁊rndet Criso⁊i⁊nolo ipm p martiriū cōsumari⁊sed expectare donec ego veniēs recipiā eū in eterna beatitudine⁊Ad exemplū aūt de moisi dicit Aug⁊q scriptura testat ipsum fuisse mortuū Et si dicat q cū Helya viuus apparuerit⁊Rndet q dei⁹ potuit de facili eū suscitare ad horā⁊Corp⁹ aūt ei⁹ voluit esse absconditū ne iudei circa ei⁹ corp⁹ idolatriā exercerent⁊De māna vero ibi scaturiente dicit Aug⁊q hoc accidit vt ꝓpter hoc ꝺmende tur quē nō ꝺmendat martiriū vt ob aliā cām nobis ignotā⁊

Octauo xps voluit b⁊Joh⁊sic glorificari⁊ qn trāstulit ipm de hoc mūdo ad paradisum terrestrē⁊vt tercia opinio vult⁊Sciendū q in sacra scriptura inuenīt̄ur quatuor trāslatōs⁊Prima fuit in statu innocentie⁊Si em Adā nō peccasset post certū temp⁹ viuēs in celū translat⁹ fuisset⁊vt dicit mgr̄ senten⁊li⁊ij⁊dis⁊ Secūda fuit in statu legis nature⁊vt trāslatō Enoch Gen⁊iiij⁊c⁊Tercia fuit in statu legis scripte⁊sicut ⁊Helias qui fuit translat⁹ in paradisum terrestrem in curru igneo⁊iiij⁊Re⁊j⁊c⁊ Quarta fuit in statu legis gr̄e sicut translatō dñi nostri iesu xpi in Ascēsiōe Mar⁊xvj⁊c⁊ Et sic apparet ei⁹ glorificatō

Nono xps voluit be⁊Jo⁊sic reuelari⁊qr ipe veniet añ diez iudicij ad testificādū ꝺ dño nro iesu xpo⁊ cū Enoch ⁊ Helia qđ ꝓbāt q̄druplici rōe Prima qr nō inuenit in scriptura sacra aliquis trāslatus q̄n sit venturꝰ⁊vñ de Enoch dicit Ecc̄⁊xliiij⁊c⁊Trāslat⁹ est vt det gētibus sapiām⁊Et de helia dicit Ecc̄⁊xliiij⁊c⁊Helias quidē venturus est ⁊ restituet oīa⁊Cū ergo Johānes sit de numero trāslatoꝝ⁊videt q sit vēturꝰ Scda rō ē qr cū ad testiomū xpi sit vēturꝰ vnꝰ de statu legis nature⁊s⁊ Enoch⁊⁊ aliꝰ de statu legis scripte⁊s⁊helias Rōnabile ē vt tercius sit de statu legis gr̄e⁊sz ꝺ nullo ꝓsumit nisi de Johāne euāge⁊ Tercia rō ē⁊qr xps loquēs discipl'is suis ꝺ finali p dicatōe añ suū aduētum dixit Amē dico vobis Non consumabitis

ciuitates israhel donec veniat filiꝰ hoīis vt habeꝯ Math ·x·capi· Significās ꝓ hoc ꝙ aliquis discipulorꝝ eiꝰ sit venturꝰ in finali eiꝰ p̄dicatōe· Quarta rō est qꝛ āgelꝰ dixit Johānī Apoc·x·c· Oportet te iterū ꝓphetisare ꝛ gētibꝰ ꝛ linguis ꝛ regibus multis· Sz hoc nōdum est ꝺpletū·cū in sola Asia postea p̄dicauerit· Et post hoc assumeꝯ in gloriā Ad quā ꝛc̄· Amen·

In festo sanctorꝝ Innocentum Sermo·

Unt ante thronū dei Apoc·xiiij·c·ꝛ ī epl'a p̄ntis solēnitatis·B·Aug·ī ser·hu·diei dicēs sic·Hodie frēs illorꝝ īfātum natalē colimꝰ·quos ab Herode interfectos esse euāgelij textꝰ eloquiꝯ·Et iō gaudeat terra nr̄a celestiū militū ꝛ tātārū parēs fecūdata vtutū·Digne natalē illorꝝ colimꝰ quos beatiꝰ eterne vite mūdꝰ edidit ꝙ quos maternorꝝ viscerū ptꝰ effudit Siquidē añ vite ꝓpetue adepti sunt dignitatē·ꝙ vsuz p̄ntis acciperēt·hec ille·Sup quo vbo moueo talē questionē·Utrū sancti innocētes martirij palmā obtinuerint qui nullū meritū ex sua passiōe habuerint·Ad istā questionē rñdent duo doctores ecclesie· Primꝰ est Johānes epūs in ser·huiꝰ diei dicens sic·Probat nouos exercitus xp̄us legiones lactentes victoria ꝓpetrata coronat Fiūt ꝓ xp̄o victores qui etate fuerāt coequales Fiūt sine certamīe fortes ·sine pugna victores Mercanꝯ pena martiriū·gloriā sanguīe cōpant·vitā eternā tpali morte ꝺmutant Trāsmittit īfātes īfās xp̄s ad celū·offert noua enxenia p̄ri·primitias fructuū exhibet genitori·hec ille· Secūdꝰ est Seuerianꝰ ī ser·hu·di·di·sic· Hoc loco attēdat auditor·attēdat ꝛ intelligat·martiriū nō ꝺstare p meritū·sed venire p grām In puulis que volūtas·qꝺ arbitriū·vbi captiua fuit ꝛ ipa natura·De martirio ergo, demus totū deo· nihil nobis· Uincere diabolū·corpꝰ tradere·cōtemnere viscera·torm̄ēta expēdere·lassare torē·cape de iniurijs gloriā·de morte vitā·nō virtutis hūane·sz muneris est diuini ·hec ille·Sciēdum ꝙ passio sanctorꝝ innocentum est ꝺmendabilis ex cā·qꝛ ꝓ xp̄o occisi sunt·iō iure in numero martirum computanꝯ quaꝺruplici rōe Primo rōe p̄sone·qꝛ ꝓ xp̄o passi sunt immo ī singulis passus est xp̄us·vñ Aug·in ser·de Epiphania dicēs sic·O puuli beati·nō nati·nunꝙ temptati·nōdū luctati·iam coronati·nō hēbatis etatem·qua impassurū xp̄m crederetis·sz hēbatis carnem ī qua ꝓ passuro xp̄o passionē sustineretis·hec ille· Jō dicit Hester·iiij·c·Hostis noster est cuiꝰ crudelitas redūdat in regē· Secūdo ratione singularis gratie Rex em̄ terrenꝰ quādo coronaꝯ·multos milites secum facit· xp̄us ergo qui coronatus erat a patre corona diuinitatis hodie coronatus est corona humanitatis a matre·

Ideo tanq̄ nouus rex nouos milites voluit sibi aggregare. vñ se uerianꝰ in sermone huius diei dicit sic. Xp̄s nō despexit suos milites. sed puexit quibus dedit añ triumphare q̄ viuere quos fecit capere sme certatōe victoriaz quos donauit coronis anteq̄ membris. quos voluit virtutibus vitia p̄terire añ celū possidere q̄ terrā Dre misit ergo suos milites xp̄s nō amisit. recepit suas acies ñ reliquit. hec ille. Tercō rōne innocētie. in sanguinis baptismo assecute. vñ Berñ. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Ille p xp̄o trucidatos infātes dubitet coronari qui regeneratos in xp̄o nō credit inter adoptōis filios generari Et sicut tūc circūcisio. nūc vero baptismus sme vllo p̄prie volūtatis vsu sufficit ad salutē. sic p xp̄o susceptū martiriū. ilt sufficit ad sanctitatem. hec ille. Quarto rōne inspiratōis. Fuit em̄ accelerat9 in eis vsus rōnis. vt scz cognoscerēt xp̄m verū deum z verū hominē sicut Johānes bap. in vtero matris cognouit xp̄m exultās. vñ Johānes ep̄s in sermone huiꝰ diei dicit sic Fuit in terra pueri. sme magistro diserti. docti sme doctore. eruditi sme eruditore. Agnoscūt xp̄m. p̄dicāt dn̄m nō quez psuasio humana docuerat. sed quem diuinitas innocētibus inspirabat. hec ille. Licet ergo non habuerint vsum liberi arbitrij ex natura. tn̄ habuerūt ex gr̄a. rōe cuius martiriū eoz p̄duxit eos ad palmā. ideo sunt añ thronū dei.

Sunt ante thronum dei.

Ratione puritatis.
Ratione virginitatis.
Ratione societatis.
Ratione p̄fimitatis.
Ratione passibilitatis.
Ratione Flebilitatis.

Primo innocētes sunt añ thronū dei Rōne puritatis. i. innocētie. vñ Seuerianꝰ in sermone huius diei dicit sic Herodes cecus xp̄m gladijs querit. inuestigat cruore. crudelitate rimat Successorem timens. incessit in actorē. Premit innocētes volēs innocentiaz depire Innocētis cām facit innocētiū crimē. actoris ortū orientiuz mandat esse occasum. hec ille. Sciendū q̄ innocentia est quadruplex Pria etatis. z hec est ex nature bñficio. Talis erat innocentia illoz puerorum qui tollētes ramos oliuarū exiuerūt obuiā dño. clamātes Osanna filio dauid ꝛc. vt dicit Johā. xij. c. p̄pter qd̄ dñs ait. Ex ore infātium z lactētiū pfecisti laudē. Hec em̄ nō discernit culpā z ideo nō imputat ei culpa. Math. xix. c. Sinite puulos venire ad me. Talium em̄ est regnū celoz Talis fuit innocētia istoz puerorum de quibꝰ Eusebiꝰ in sermōe huiꝰ diei dicit sic. O q̄ feliciter nati. quibus in p̄io

nascendi limine eterna vita obuiam venit. Immaturi quidez videntur ad mortem. sed feliciter moriunt ad vitā. nōdum ingressi sunt infantie cunas. t iam pueniunt ad coronas. hec ille. Secūda est innocentia simplicitatis que credit omni verbo. t est sine mūdano exercitio Mat. x. c. Estote prudētes sicut serpētes t simplices sicut columbe Talis erat innocentia illoz quos dns elegit. qm nō multi ex eis fuerūt nobiles. nō multi sapientes sz piscatores. t infirma mūdi elegit deꝰ vt confūderet fortia. De hac innocentia Hiero. in oml. dicit sic. Sicut puul? nō pseuerat in iracūdia. nō lesus memint. nō videns pulchrā mulierē. delectat. nō aliud cogitat. t aliud loquit. sic t vos nisi talē habueritis innocentiā t animi puritatē regna celorū nō poteritis intrare. hec ille. Talis fuit innocentia istoz puerorz. vñ Seue. in sermone huiꝰ diei dicit sic. Quoz lingua tacuit oculi nihil viderūt. nil audierūt aures. manꝰ nil fecerūt. t quibus actꝰ nullus est culpe. inde susceperūt mortē qui viuere nescierūt. Quibus apud herodem solū ꝙ nati sunt hoc fuit crimē. hec ille Tercia est innocentia puritatis que est ex vtutū brauio. ps. Ego āt in innocētia mea ingressus sum. Talis erat innocentia Job qui erat vir timens deū. t post flagella retinēs innocentiā Et hoc virtute discretōis declinat a culpa ps. Sanguinē innocentem nō cōdemnabūt Et Criso. in oml. dicit sic. Gaude innocētia t exulta. Gaude inꝙ q2 vbiqz illesa es. vbiqz secura. Si temptaris pficis. si humiliaris erigeris. si pugnas vincis. si occideris coronaberis. Tu in seruitute libera es. in piculo tuta. in custodia leta. tibi omis reatus addicit. tibi vniuersa malitia subiugat. Te potētes honorāt suscipiūt principes. magnates exquirunt t illi nōnunꝙ te desiderāt qui impugnāt Tibi bom parent mali inuident zelant inuidi. inimici succūbunt. nec vnꝙ poteris victrix nō esse. t si tibi inter homies iudex iustꝰ n fuerit. apud deū habebis hec ille. Talis fuit innocentia istoz puerorz. n actu sz habitu diuina gratia mentes eoz pficiēte. vñ Augu. in ser. huiꝰ diei dicit sic Quā tū em contra ipos iniquitas abundauit. tanto in eis gra bndictōis influxit. Quarta est innocentia originat. in qua creatꝰ fuit. Adam a qua cecidit p peccatū. Hāc aūt innocentiā solus xps habuit. vt patet. ij. t. iij. sentē.

Secūdo innocentes stāt ante thronū dei rone virginitatis. vñ dr Apoc. xiiij. c Et cātabant canticū nouū añ sedem dei 2c. In quo cāntico erant quatuor. Primo nouitas. Istud em cantare est de incorrupta mentis t carnis integritate gaudere Sz nūꝙ fuit virginitas cōsumata ita consecrata deo sicut virginitas istoz innocentū. de quibus Apoc. xiiij. c. dicit sic. Hij sunt q cū mulieribꝰ n sunt coiqnati virgines em sunt t sequunt agnum quocunqz ierit Secundo erat

singularitas·ꝑ dicit ibidē·Et nemo poterat dicere canticum nisi illa·cxliiij·milia q̄ empti sunt de terra·Sup quo Beda dicit sic·Hoc canticū ceteri electi audire ꝑnt·licz dicere nequeāt·qr ꝑ caritatē qui dē de eox celsitudine sunt leti q̄uis ad eox premia nequaq̄ assurgant·hec ille Tercio erat sonoritas·ꝑ dicit Apoc·ybi supra ⁊ audiui vocē tanq̄ aquarū multax·qr ꝑ gr̄a carnis incorrupte ⁊ mentis illibate·laudāt deū· Quarto erat ꝑpetuitas· ꝑ dicit ibidem Et vocem quā audiui sicut citharedox citharizantiū in citharis suis ⁊ in hac voce ꝑseverāt innocentes·

Tercō innocentes sunt ante tronū dei rōne societatis· ꝑ dicitur Apoc·xiiij·c·Vidi supra mōtem sion agnū stantem ⁊ cux eo· cxliiij·milia hntes nomen eiꝰ ⁊ nomē ꝑris eiꝰ ·scriptum in frōtibus suis· Nā innocentes associati sunt agno·⁊ agnꝰ libenter cū eis morax ꝑ ter quatuor cās· Prima est qr hō libenter morax cū cōciuibus et contribulibus suis xp̄s em̄ fuit Bethleemita·iō habuerūt magnax cum xp̄o familiaritatē·Homines em̄ eiusdem ciuitatis magnā familiaritatē inuicē hre cōsueuerūt·Innocētes aūt isti·nati sunt in ciuitate xp̄i· Secunda est qr hō libenter morax cū cōsitibus suis· iuxta illud Dn̄e aial diligit sibi sitē·Jp̄i nanqx fuerūt Innocentes·virgines ⁊ martires·iō xp̄us libenter morax cū eis tanq̄ innocens cū innocentibus·tanq̄ virgo cum virginibus·tanq̄ martir cū martiribꝰ

Tercia est quia homo libēter morax cū cōmilitonibus suis·Xp̄us em̄ tanq̄ cōmilitones suos eisdem vestibus eos induit quibus ipe induebax Apoc·iij·c·Ambulabūt mecū ī albis Etiā dedit eis signū suū iux illud Apoc·xiiij·c·hntes nomen eiꝰ·⁊ nomē ꝑris eiꝰ scriptū in frōtibus suis·Nā in frōtibus suis hnt istud nomē ihesus in similitudinem crucis·ad significandū q̄ sunt cōmilitones xp̄i· Quarta est qr hō libenter morax cū domicellis ⁊ seruitoribus suis· maxime qñ sunt mundi ⁊ honesti·Jnnocentes aūt sunt tanq̄ camerarij xp̄i· ideo dicit Sine macula sunt añ thronum dei·

Quarto Jnnocentes sunt añ thronū dei rōne primitatis qr primi martires extiterūt·ꝑ Apoc·xiiij·c·dicit·Hij empti sunt ex ommibꝰ primitie deo ⁊ agno·Sup quo dicit glo· He primitie de illo sancto ⁊ immaculato grege ecc̄lie quasi sanctiores priores q̄z hostie ꝑ voluntatis sue meritis a spūsancto eligunt Sciendū q̄ innocētes fuerūt primitie dei quantū ad quatuor Primo fuerūt prime gēme ecc̄lie florentis·Nā xp̄s dixit Johā·xv·c· Ego sum vitis vera· Sz in hac vite sunt tres ꝑpagines iux illud Gen̄·xl·c· Videbā cora me vitem in qua erāt tres ꝑpagines·i·tres martirū distinctōs quarū vna protulit gēmas·i·horx martirū primitias qui fuerūt martires actu· sed non volūtate·ꝑ Aug·in sermone hui⁹ diei dicit sic· Jure dicuntur

martirum flores quos in medio frigore infidelitatis exortos velut primas erumpentis ecclesie gemmas qō psecutōis pruina decoxit

Secundo fuerūt primi flores ecclesie nascentis·vñ Canti·ij·cap·dicit·Capite nobis vulpeculas que demoliunt vineas· nā vinea nostra floruit Tunc em̄ vinea nostra·i·ecclesia floruit qñ istos martires pduxit quā in suis floribus vulpes demolite fuerūt qñ Herodes ⁊ sui cōplices istos innocentes necauerūt·Herodes em̄ vocat vulpis Luc·xiij·c·Jte dicite vulpi illi·ꝑterea Johānes ep̄s in ser·hu·diei dicit sic·Xp̄s oñdit futurā fecundissimā messem dū in semine tantaz exhibet vbertatem Tercō fuerūt nouelle plātatōnes ecclesie exuberātis·vñ isa·xviij·c·dicit· Ante messem totꝰ efloruit ⁊ in matura germinauit plātatio Sūt em̄ quedā plātatōes que florem martirij ptulerūt in senectute·Exemplū vt petrꝰ·Quedā in iuuentute Exemplum vt Stephanꝰ· Quedā in sui maturitate ⁊ nouella plātatōne· Exemplū vt martires innocentes·p̄s·Filij tui sicut nouelle oliuaruz in circuitu mense tue Quarto fuerūt primi fructꝰ ecclesie fructificantis Jsti em̄ significabant futuram ecclesie psecutōnem·vñ Beda in omt·dicit sic·ꝙ in Bethleē ⁊ in oībus finibus eiꝰ occisi sunt· oñdit non solū in iudea·vñ ecclesie cepit origo·sz ⁊ in omībus eiusdez ecclesie finibus·quacunqz ꝓ orbem diffusa· psecutōnem seuituram pfidoꝝ ⁊ piorum patientiā esse coronandā·hec ille Sic ergo fuerūt primi martires in ecclesia dei·

Quinto innocentes sunt añ thronū dei Rōe passibilitatis· vnde Seuerianꝰ in ser·hu·di·di·sic·Beati quos natos videmꝰ martirio esse non seculo·Beati qui labores in requiem·in refrigeriū dolores merores in gaudium cōmutarūt· Viuūt viuūt· qꝛ vere viuunt ·qui ꝓ xp̄o merent occidi·hec ille·Sciendū ꝙ genera martirij sunt quatuor Primum est infātium qui in odiū dei occidunt sme ꝓpria voluntate·licet nō sme gratia dei Exemplū de istis sanctis innocentibus·vñ Augu·in ser·de Epiphania dicit sic· Nullo mō istos infātes defereret gr̄a saluatoris·qui venerat querere qō pierat· nō solū in carne nascendo verū etiam in cruce patiendo·nā qui potuit natꝰ habere p̄dicatores angelos narratores celos·adoratores magos·potuit ⁊ illis ne sic ꝓ eo morerent p̄stare·hos si sciret illa morte pituros·⁊ nō potiꝰ maiori felicitate victuros· Absit vt ad liberandos homines remēs de illoꝝ premio qui ꝓ eo interficiebant nihil egerit·qui pendens in ligno ꝓ eis a quibus interficiebatur orauit·hec ille· Scōm genꝰ est infirmantiū qui non p̄nt fugere mortem quā libenter vitarent nisi deū mortaliter offenderent ⁊ tūc potiꝰ eligūt mortem ꝙ vitam·Exemplū de Eleazaro qui magis glorioſam mortem ꝙ odibilem vitam in trāsgressione diuine legis elegit·vt dicit

ij·Macha· ca· Tercium gen⁹ est pfectoꝝ qui morte nō fugiūt· sed expectāt·licet fugere possint Exemplū de Jacobo apostolo qui expectauit herodem nolens discedere donec occisus fuit ab eo· vt dicit Act·xij·c· Quartum gen⁹ est pfectissimoꝝ que nō solū mortem nō fugiūt·immo eā īsequūtur Exemplū de paulo qui Agabo ꝓphete rñdit·p̄dicenti sibi futurā pſecutōnem in ierusalē ꝙ nō solū alligari·sz etiā mori parat⁹ erat·2c·

Sexto innocentes sunt añ thronuz dei Rōe flebilitatis vñ Joh· Criso·in sermone hui⁹ diei dicit sic· Paruuli ploꝛabāt eo ꝙ a mꝛibus sepabanť·matres vllulabāt·eo ꝙ a filijs desolabanť·Sciendū ꝙ matres istoꝝ innocentum fuerūt martires ꝓpter quatuoꝛ· Primo ꝓpter geminū doloꝛez quē passe sunt in occisione filioꝝ suoꝝ vñ Johā·Criso·vbi supꝛa·ait·Erat videre maioꝛem doloꝛez in mꝛibus remanētibus ꝙ in puulis moꝛiētibus·Unū quidē puuli sustinebant doloꝛem·nōdū em̄ sciebāt mortis timoꝛē· Matres vero duplicē patiebanť·vnū ꝙ interfici puulos suos intuebanť Alteruz quoqz ꝙ a filijs ipe desolabanť Jn puulis demqz moꝛs eoꝝ beata fimē faciebat doloꝛis·in matribus aūt puuloꝝ memoꝛia sp erat repatō doloꝛis·hec ille· Secūdo ꝓpter lacrimaꝝ abūdantiā· que fuerunt eis loco baptismatis·vñ Seue·in sermone hu·di·di·sic· Beati ventres qui poꝛtauerūt tales·beata vbera que se talibus effuderūt· Beate lacrime que ꝑ talibus fuse·flentibus grām baptismatis dtulerunt Nā diuerso mō dono vno in lacrimis suis martires ꝛ sui filij i suo sanguine baptisanť·hec ille· Tercō ꝓpter martirij filioꝝ tolerantiam·idem em̄ martirū qō poꝛtauerūt filij in coꝛpoꝛibus·ptulerunt matres in coꝛdibus·vñ Seue·vbi supꝛa ait·in martirio filioꝝ mꝛes passe sunt·nā gladi⁹ filioꝝ ptransiens menbꝛa· ad coꝛda matrū deuenit·Et necesse est vt sint pꝛemij dsoꝛtes que fuerūt socie passionis Martirū matres tulerūt quicquid ꝛ angoꝛis extitit ꝛ doloꝛis· ꝛ iō non carebūt martirij gaudio martirij lacrime quas fuderūt·hec ille

Quarto ꝓpter effectuū repugnantiā·vñ Johā·eps·in ser·hu·di·di·sic·Duo illa diuersa conspicō·Fletū ꝛ consolatōis dtemptū·Sed conditō a matre deflek·ꝛ spe gloꝛie dsolatio humana dtemnit·pietatis affect⁹ in fletibus declarat·sed ex occisoꝝ gloꝛia repudiū cōsolatōi indicit·Pugnāt in mꝛe affect⁹ ꝛ fides·humanitas cuz deuotōe certat·Plāgit affect⁹· sed fides exultat· Deflet humanitas· sed deuotō consolat·Licuit em̄ matri humanit⁹ flere nō licuit cōsolatōne humanit⁹ indigere·hec ille·Sic ergo ptz ꝙ mꝛes sanctoꝛuz Jnnocentū non sunt minoꝛis meriti quo ad martiriū ꝙ̄ sint ipi Jnnocentes· Ideo cū eis sunt ante thronum dei 2c·Amen·

Jn festo sancti Anthonij abbatis Sermo·

Stendit illi regnum dei Sap̃ x c t in epistola pñtis solennitatis be Augu li xxij de ciui dei ca dicit sic Qd̃ de⁹ preparauit diligentibus se fide nō capit spe non attingit caritate non comprehendit desideria t vota oīa transgredit acquiri pt extimari ñ pt hec ille Sup quo vbo moueo talē questionē Utrū b Ant sue actōis merito regni celoz potit⁹ fuerit brauio ad istā questionē rñdēt duo doc ec clie Prim⁹ ē Hiero sup psal lxviij dicens sic Regnū celoz nō est dantis sed accipientis Nō est em̃ psonarū acceptō apud deū sz qui cunqz se talez p̄buerit vt regno celoz dign⁹ fiat hic accipiet qd̃ nō est paratum psone sed vite hec ille Secūd⁹ est Johā Crisosto in oml de septuag dicens sic Grādis violentia est in terra nasci t celum rape quod habere nō possum⁹ p naturam Regnum celoz patit vim qz gloria dñi israhel patribus debita A pphetis nunciata A xp̃o oblata fide gentilium occupat t rapit dum per penitentiaz quam Johānes p̄dicauit reuiuiscūt ad celestem patriā quasi in alienum locum redeuntes hec ille Sciendū q regnū celoz acquiritur octo mōis Primo per negotiatōnem Mat xiij c Emit agrum illum Sic em̃ dixit dñs Luce xvj c Facite vobis amicos de māmona iniquitatis vt cum defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula Secundo per importunitatem Mat xj c Regnū celoz vim patitur t violenti rapiunt illud Sup quo Grego in oml dicit sic Regnū celoz rapi vult nr̃is fletib⁹ qd̃ nr̃is meritis ñ valem⁹ sic em̃ rapuit ille q ab amico postulauerat tres panes t licz pri⁹ fuisset denegati tñ obtinuit p ipoztunitatē Tercō per fraudatōnē s p furtum Sic furat⁹ est latro ille regnū celoz qui licet pri⁹ multa mala fecerit subito tñ ex insperato obtinuit regnū illud cū audiuit in cruce hodie mecum eris in paradiso Luce xxiij c Qui ergo furari didicerat t iam multa furat⁹ fuerat tādem furat⁹ est regnum celoz

Quarto per cōmutatōz Math xix c Omis qui reliquerit domuz aut agros p̄pter nomen meū centuplū accipiet t vitā eternam possidebit Sic em̃ cōmutauit cui dñs dixit Vade vende oīa que habes t da paupibus t veni t sequere me t habebis thesaurum in celo Mat xiiij c Quinto p assecutōnem s labor t dolor Mat iiij ca Penitentiā agite appropinquauit em̃ regnū celoz Sic em̃ assecut⁹ est Paulus dicēs ij Cor xj c In labore t erumna in frigore t nuditate in plagis supra modū in mortibus frequentatis Sexto p gratificatōnem Titū iij c non ex opibus iusticie que fecim⁹ nos sed sm̃ misericordiā suā saluos nos fecit t Isai lv c Qui non habetis argentum p̄pate emite t comedite vsqz argento t absqz vlla cōmutatōe vinū t lac Sic em̃ gratis conferebat illis qui ad nuptias

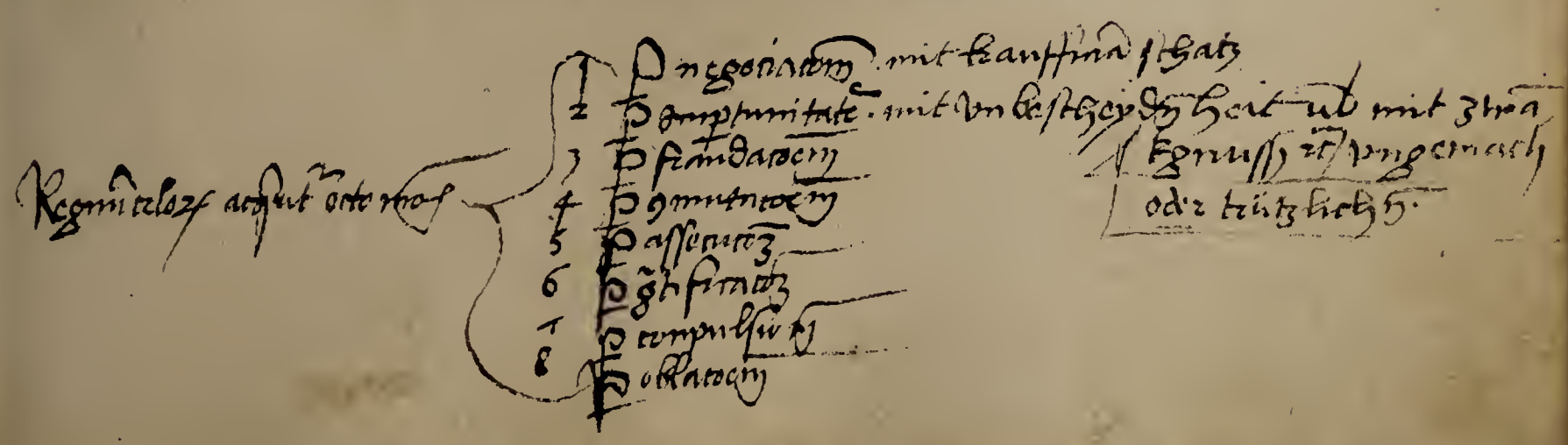

vocati fuerant Mat·xxij·ca·Nuptie quidem parate sunt·sed qui in uitati erant non fuerunt digni Septimo per cōpulsionem Luce·xiiij·c·Cōpelle intrare vt impleat dom9 mea·ps·Multiplicate sunt infirmitates eor·postea accellerauerunt Sic em̄ Paul9 cōpulsus fuit qñ im̄ via i qua ibat Damascū circumfulsit eū lux de celo Act·ix·c· Octauo per oblatōnem·nā regnū celor tm̄ valet quantū hēs maxime p opera misericordie·vt dr̄ Math·xxv·ca·Sz bea·Antho·acquisiuit regnum celor signanter p cōmutatōnem·Nā cum vigin ti esset annor z audiret legi in ecclesia·Si vis pfectus esse vade z vende omnia que habes·z da pauperibus·z habebis thesauros in celo·omnia sua vendēs paupibus erogauit· z heremiticā vitaz dux it·Jō Aug·i om̄t·dicit sic·Qui celesti vite dulcedinē inquantuz pos sibilitas admiserit pfecte cognouerit·ea que i terris amauerat libē ter cuncta derelinquit·In compatōne ei9 vilescunt oīa deserit ha bita dispergit cōgregata·Inardescit in celestibus aim9 Nihil i ter renis rebus deforme cōspicit·quicquid de terrene rei placebat spē q9 sola preciose margarite claritas fulget in mente·hec ille·Et quia be·Ant·omnia terrena contempsit ꝓpter deū·Jō oñdit illi regnum dei·Et raba·sup illud Math·xix·veni z sequere me·dicit sic·nō suf·ficit ad perfectionem oīa renunciare nisi post contemptas diuitias saluatorem sequat·i·relictis malis faciant bona·Facili9 sacul9 relī quit̄ ꝯ affect9·Multi diuitias relinquentes dn̄m non sequunt·hec ille·Hoc patuit in multis antiquis philosophis· vñ Hiero· in epla ad Heliodorū ait·Crates theban9 hō ditissim9 cū ad ꝓphetandu athenas pergeret·magnum auri pond9 abiecit· nec putauit se simt̄ posse virtutes z diuitias possidere Abite inquit male cupiditates Ego vos subiugā ne subiugar a vobis hec ille·nō tñ secut9 est xp̄m quia vt dicit Hiero·ibidez·Sequitur aūt dominū qui imitator est ei9·z per vestigia illi9 graditur·hec ille· Sz be·An·diuitias suas dispersit z dedit pauperibus·Et cū hoc secut9 est viam xp̄i·iuxta il lud Job·xxiiij·c·Vestigia ei9 secut9 est pes mei9 viā ei9 custodiui z non declinaui ab ea·Jō oñdit illi regnum dei·vt dicit verbū pri·mo ꝓpositum·Et sic patet ꝛc̄·

Ostendit illi regnum celorum·

In religione·
In temptatione·
In humiliatione·
In discretione·
In obseruatione·
In oratione·

In reuelatione.
In consumatione.

Primo xp̃us ostendit bea. Anthonio regnum dei in Religione vnde Cesarius in admonitõne. xxviij. dicit sic. Videte uocationem vestram fratres carissimi. Venire ad heremum summa perfectõ ẽ non perfecte in heremo viuere summa damnatõ est. Quid ꝓdest si in loco quies teneatur. ⁊ inquietudo in corde seruet. Si in habitatõne silentiũ sit. ⁊ in habitatoribus clamor vitioꝝ. tumult9 ⁊ colluctatio passionum Si exteriora nostra seueritas teneat. ⁊ interiora tempestas obuiat. hec ille. Sciendum ꝙ quadruplex est grad9 religionis. Primus est qui intendit ad exteriores actiones qui totaliter consistit in occupatõne exteriori. sicut elimosinas dare. hospites recipere ⁊ alia hm̃oi que sunt minora in opibus contemplatõis nisi forte in casu necessitatis. vnde Crisost. li. de compunctõne cordis dicit sic. Iste suscipiendo peregrinum. vestiendo nudũ. captiuum redimendo. violenter oppressum tuendo. iugiter ab omnibus iniquitatibus suis cor euacuat. ⁊ vitã suam bonoꝝ operum fructibus ditat. hec ille. Secund9 grad9 est qui ordinat̃ ad contemplatõnem in societate viuendo. puta castigando cor p9 per ieiunia vigilias. disciplinas ⁊ oratõni iugiter insistẽdo. Unde Johannes Cassian9 li. v. de collocatõnibus patrum dicit sic. Ita inquit. Macharius debere monachum ieiunijs operam dare. vt centum annis in corpore cõmoraturum. Ita motus animi refrenare vt iniuriarum obliuisci. tristiciamq3 respuere dolores quoq3 ac detrimenta cõtemnere tanq̃ cõtinue moriturum. Terci9 grad9 est qui ordinatur ad docendum ⁊ predicandum. qui ex plenitudine contemplatõis deriuatur. vñ Grego. in omel. v. vbi super Ezechie. dicit sic. De perfectis post cõtemplatõnem redeuntibus dicitur Memoriaq3 suauitatis tue eructabunt. Et iste grad9 est pfectior secundo gradu. Sicut em̃ maior est illuminare q̃ solum lucere. ita maior est contemplata alijs tradere q̃ solum contemplari. Quartus gradus est qui ordinat̃ ad vitaq3 solitariam. ⁊ iste est perfectissim9. Nam vita socialis necessaria est ad exercitium perfectõnis. q3 mutuo se instruunt verbo. exemplo et correptõne. tandem ad perfectionem deducũt. Solitudo autem cõpetit iam perfectis qui. s. sibi sufficiunt. nec alioꝝ regimine indigẽt sed solum spiritu dei aguntur. Sicut ergo id qõ iam perfectum est preeminet ei quod ad perfectõnem exercet. sic vita solitaria si debite assumat̃ preeminet vite sociali. vnde August. li. de opibus monachoꝝ dicit illos superiores esse. qui a cõspectu hominũ separati. nulli ad se prebent accessum. viuentes in magna intensione orationum. si aũt absq3 precedenti exercitio talis vita assumat̃ est piculosissima.

nisi per diuinam gratiam supleatur quod in alijs per exercitiuz ac quirit̄ ꝛ in isto gradu fuit be⁹ An⁹ vt patet p ea que ad hāc vitā exigunt̄ ⁹ñ Hiero⁹ in epistola ad rusticum monachū dicit sic⁹ Solitariam vitam nunquid reprehendim⁹⁹ Minime quippe quā sepe laudam⁹ Sed de monasterijs hui⁹ volum⁹ egredi milites quos hereni dura rudimenta non terreāt⁹ qui spem duersatōi multo tpe deserūt⁹ qui oim fuerūt mimimi⁹ vt primi oim fierēt⁹ quos nec esuries nec saturitas aliqñ supauit qui pauptate letant̄ quoz habit⁹ ⁹mo vult⁹⁹ incessus doctrina virtutum est⁹ hec ille⁹ Sz be⁹ Anto⁹ tantam de⁹ infudit gratiam⁹ vt hec omnia facillime obseruauerit⁹ Cui de⁹ dixit illō⁹ Gen̄⁹ xij⁹ c⁹ Egrēdere de terra tua⁹ ꝛ de cognatōne tua⁹ Et de domo patris tui⁹ ꝛ veni in terram quā mōstrauero tibi ꝛ magnificabo nomen tuū⁹ Et q⁹ be⁹ Anto⁹ obediuit voci dn̄i heremiticaz vitam duxit in qua sepissime impugnabat̄ a demonibus Et pmaxime dum ī quodā tumulo latitaret flagellat⁹ fuit acerrime ab eis quos constātia supauit ꝛ ei xp̄s cum splēdore mirabili apparuit ꝛc⁹

Secundo xp̄s ostēdit be⁹ An⁹ regnū dei in temptatōe ⁹ñ Augu⁹ sup⁹ ps̄⁹ xxxij⁹ dicit sic⁹ Jus⁹ ex fi⁹ vi⁹ Fides tua⁹ iusticia tua ⁹ q⁹ vtiqz si credis caues⁹ Si caues⁹ conaris⁹ ꝛ conatū tuum de⁹ nouit⁹ ꝛ voluntatem tuā inspicit ꝛ luctā cū carne cōsiderat⁹ ꝛ hortat̄ vt pugnes ⁹ ꝛ adiuuat vt vincas⁹ ꝛ certantem spectat⁹ ꝛ deficientē subleuat⁹ ꝛ vincentem coronat⁹ hec ille⁹ Sciendū ꝙ cū volūtas nostra nō possit appetere nisi bonū vel existēs⁹ vl̄ apparens⁹ Temptatō ñ est nisi de bono qō concupiscim⁹⁹ Sicut est quadruplex bonū⁹ sic etiā est quadruplex temptatō⁹ Primo quedā bona sunt supra nos⁹ vt sup naturalia de quibus de⁹ dixit Moysi Exodi⁹ xxxiij⁹ c⁹ Ego ostendā tibi oē bonum Secundo quedā bona sunt intra nos vt bona aīe de quibus dixit Mich⁹ vj⁹ c⁹ Jndicabo tibi o hō quid sit bonū ꝛ quid dn̄s requirat a te⁹ vtiqz facere iudiciū ꝛ iusticiam⁹ diligere misericordiā ꝛ solicitum te ambulare cū deo tuo⁹ Tercō quedā bona sunt circa nos vt bona corpis⁹ de quib⁹ dixit Jsa⁹ c⁹ Pugill⁹ qui est extra ordinari⁹ dicit fratris mei bona ꝛ magna sunt ꝛ nō fuit bn̄placituz in eis Quarto quedā bona sunt extra nos vt bona fortune de quibus dixit Joseph fratribus suis Gen̄⁹ xlv⁹ c⁹ Dabo vobis omīa bona egiptij⁹ De istis est quadruplex temptatō Primo de supnaturalibus vt fides in eis corrumpat̄⁹ exemplū Elimas magus querebat auertere pcōsulem a fide⁹ vt habet̄ act⁹ xiij⁹ c⁹ Secundo de internalibus⁹ vt de virtutibus supbiat̄ sicut prim⁹ angel⁹ qui voluit equari deo⁹ vt habet̄ Ezech⁹ xxviij⁹ c⁹ Tercō de corporalib⁹ vt carnaliter viuat̄⁹ sicut Dauid vict⁹ voluptate in Bersabee⁹ ij⁹ Re⁹ xj⁹ c⁹

Quarto ō externalib⁹ vt crimīaliter rapiat̄ sicut iudas polēs vē

vere xpm ex auaritia. His quatuor mõis temptat9 fuit be. Antho.

Quãtum ad primũ modũ ptz. q2 diſabol9 celſus corpe apparens be. Anto. t ſe dei virtutem t puidentiã aſſerens vict9 abſceſſit. Quantũ ad ſecundum modum ptz q2 diſabol9 in magna pceritate apparuit. be. Anto. ita vt celũ tangere videret. quẽ Anton9 interrogauit quis eſſet t ipe ſe ſathanam affirmaſſet addidit Cur me ſic impugnant monachi t mali xpiam Anto. rñdit Juſte hoc faciũt q2 tuis inſidijs moleſtant. 2c. Quantũ ad terciũ modũ patz q2 ſpm fornicatõnis virtute fidei ſuperauit. 2c. Quantũ ad quartum modum ptz q2 in alterã heremũ vadens. diſcũ argenteum reperit. Et vltra pgrediens ingentem maſſam veri auri inuenit. ſed illis intactis ad montẽ fugiẽs. viginti annis ibi permãſit innumeris coruſcãs miraculis. Et qm̃ ſic vicit diſaboli temptatõs. Jdeo data eſt beato Anto. poteſtas patrocinandi ad ignem infernalez. vt dicit ſanctus Tho. iiij. ſenten. diſtim. xlv. q. iij. articu. ij. ad ſecundum dicendum. vt patet.

Tercõ xpus oſtendit bea. Antho. regnũ dei in humiliatõe. vnde Criſoſt. in ſuo policraton. li. iiij. dicit ſic. Quiſquis gradũ xprie celſitudinis amat. humilitatis cultũ in moribus diligentiſſime teneat Nã qui ab humilitatis opibus recedit. a dignitatis faſtigio tumoris pondere cadit. hec ille Sciendum q cum humilitas ſit virt9 latens in corde. ſigna humilitatis ſunt quatuor Primũ ſignuz eſt in geſtu. ſ. qñ quis cõpoſite iclinaẽ ſicut ſignũ ſupbie ẽ eleuari Jſai. iij. c. p eo q eleuate ſunt filie ſion t ambulauerũt collo extẽto t nutibus oculoz ibant t compoſito gradu incedebant. decaluabit dñs verticem filiarum ſion t crinem earũ nudabit 2c. Scõm ſignũ ẽ in affatu. q2 ad humiles ptinet loqui cuz modeſtia. ſicut ad ſupbos cum arrogãtia pſ. Qui dixerũt linguã noſtrã magnificabim9 2c.

Tercium ſignum eſt in veſtitu quia ſicut ſignum ſupbie eſt veſtire precioſe vt patet de diuite indouto purpura t biſſo. Lu. xvj. capi. ſic humilitatis eſt veſtiri viriliter t abiecte. vt ptz in rege Niniue qui abiectis veſtimentis regalibus indut9 eſt ſacco. vt dicit Jone iij. c. Quartum ſignũ eſt in effectu. ſ. cum quis exercet opa humilia. ſicut patet de xpo qui lauit pedes diſcipuloz. vt dicit Johan. xiij. c. Humilitas em̃ eſt prima virt9. ſicut ſuperbia fuit primũ vitiũ a quo incepit omnis perditõ. vnde dicitur Judith. ix. capit. Supbi non tibi placuerunt ab initio domine. ſed humilium t manſuetorum ſemp tibi placuit deprecatio. Jdeo cum ſanctus Anthonius quereret t inueſtigaret per quam virtutem poſſet reſiſtere temptationi diſaboli in ſpiritu rapt9 vidit totũ mundũ laqueis ſe ſeinuicẽ cõnectentibus plenũ Qui exclamãs ait O quis iſtos euadet. t audiuit

Humilitas quo audito semp in humilitate permansit ꝛc.

Quarto christus ostendit beato Anthonio regnum dei in discretione. Unde Bernardus sermone xxiiij. Super cantica dicens sic. Discretio quippe omni virtuti ordinem ponit. atqz modum tribuit. Est ergo discretō animi virtꝰ moderatrix virtutuz. ordinatrixqz affectuum. ꝛ doctrix moꝝ Tolle hanc ꝛ virtꝰ vitiū. est ipaqz affectio naturalis in pturbatōnem magis duertēs extermiiūqz nature hec ille. Sciendum ꝙ discretō est necessaria circa quatuor. Primo in pbatōne vt. s. res pbet antēꝙ fiat. vñ Tulliꝰ li. de officijs dicit sic Ad rem gerendam que accedit caueat ne ad id solūmodo consideret ꝙ honesta sit. sed etiā vt habeat efficiendi facultatē. In quo ipo cōsiderandū est ne aut temere despicias ꝓpter ignauiam aut mimium deficias ꝓpter audatiam. In omībus autem negotijs priusꝙ aggrediare hñda est discretō Cōsidera ergo ne nimis capias. nā in puerbio dicit Qui nimis capit parum stringit. hec ille. Exemplum Dauid discrete pbauit si posset armatꝰ incedere anteꝙ pugnaret contra Goliath ꝛc. j. Re. xvij. c. Secundo in ordinatōe. vt. s. ordīate faciat. vñ Johā. Cassianꝰ. li. de collatōmbus sanctoꝝ patrum in collatōe abbatis Moysi dicit sic. In vtraqz em̄ pte sustinebit maximum detrimentū quisquis inequalitatē tenens nunc ieiunioꝝ arriditate ventrem constringit nunc escaruz nimietate distentit. Ut em̄ mens cibi inanitate laxata. perdit oratōnum vigorem. dum carnis nimia lassitudine pregrauata. condormire cōpellit. Ita rursum nimi etate voracitatis apprehensa. mittere ad deū preces puras leuesqz non poterit. hec ille. Exemplū Jacob discrete ꝛ ordinate egit. quando debuit obuiare fratri irato munera premittendo. res diuidēdo mimꝰ dilectas maiori periculo exponendo. Gen. xxxij. c. Tercō in circumspectōne. vt. s. ad circumstātias operis attendat. Un Grego. li. xxxj. moral. dicit sic. Sanctoꝝ ꝓuida discretō dum solicite circūquaqz circumspicit. ī alterū posita priusꝙ veniat culpa deprehēdit eam. que quo vigilanter prenotat. eo fortiter declinat. hec ille. Exēplum in salomone quo ad iudicium duarū meretricum. iij. Re. iij. c.

Quarto in interpollatōe. vt. s. interponat aliquid in sui iugi actōne. vñ Greg. li. xxviij. moral. dicit sic. ex studio archus distendit vt suo tempe cum maiori vtilitate tendat. qui si ocium relaxatōis nō accipit. feriendi virtutem ipo vsu tensionis perdit. Sic aliquādo in exercitatōne virtus cum per discretionem ptermittit. reseruatur. vt tanto post vitia valenter feriat. quanto a pcussione interim prudenter cessat. hec ille. Exēplū de sancto An. q̄ sagittario eū deridēti ait. Pōe sagittā ī archū ꝛ trahe. qđ ꝛ fecit. Cūqz hoc scđo ꝛ tercio fieri mādasset dixit sagittariꝰ. tm̄ trahere potero ꝙ ō eiꝰ fractōe dolebo

Cui be. Ant. Sic est in opere dei qm̃ si supra mensuraz tendere vel lem9 citi9 frãgeremur Expetit ergo rigorẽ relaxari. Et in hoc consi stit magna perfectõ discretõis. ꝛc.

Quinto xps ostendit be. Ant. regnum dei in obseruatõe scz tpan tie. vñ Pros. de vita cõtemplatiua. li. iij. dicit sic. Tempantia facit abstinentẽ. pcum. sobrium. moderatum. pudicum. tacitum. t verecun dum. Hec virtus si i aĩmo habitat libidines frenat affect9 tempat desideria sancta multiplicat. vitiosa castigat omnia intra nos confu sa ordinat. cogitatõs prauas remouet. sanctas inserit t confirmat. ignem libidinose voluptatis extinguit. mentẽ placida tranquillita te cõponit. t totã animã ab omni semp vitioꝝ tempestate defendit hec ille. Sciendũ ꝙ hec obseruatõ t tpantia debet habere quatuor comites siue socias. Prima est dña intelligentia. vñ Johã. Cassi an9 li. collatõnum dicit sic. Monach9 cupiens ad scripturarum noti ciam puenire nequaꝙ debet labores suos erga cõmentarioꝝ libros impendere Sz oĩem industriã mentis t intentõnem cordis erga emendatõnem vitioꝝ carnaliuz detinere. Quibus expulsis cordis oculi sublato velamine passionũ scripturarũ sacramẽta cõtemplant. hec ille. In cui9 exemplũ cũ quidam interrogasset bea. An. quid cu stodiens placebo deo. rñdit Quocunqz vadis semper deum p̃ oculꝫ habeas. In his que agis testimoniũ scripturarũ sanctarum adhibe as. In quocunqz loco sederis. nõ inde cito recedas. Hec tria custo di t saluus eris. Secunda est dña continentia. vñ Bern. i quadã epistola dicit sic. Labor t latebre t volũtaria pauptas. hec sunt mo nachoꝝ insignia. hec vitã solent nobilitare monasticã. Nostri autez oculi oĩe sublime conspiciunt. nostri pedes oĩe forum circuunt. no stre lingue in omnibus consilijs pstrepunt. nostre man9 oĩe patri monium diripiunt. hec ille. In exemplũ continentie sensuum nostroruz ab hijs vitijs cũ quidam abbas interrogasset be. An. quid faciam. rñdit Nõ confidas in tua iusticia. ventris t lingue sit tibi cõtinẽtia t ne penitearis de re transacta. Tercia est dña Solitudo. vñ Hu go li. de duodecim abusionibus dicens sic. Ordo claustri t ordo cu rie diuisus est. Ibi sedes i insidijs cũ diuitibus in occultis. vt inter ficias innocentem hic audis. Non sedi cum consilio vanitatis. t cuz iniqua gerentibus nõ introibo. Ibi insidiaris vt rapias pauperem rapere pauperem dum attrahis eum. hic dicis. Odiui ecclesiaz ma lignantiũ. t cum impijs non sedebo Ibi dextera tua repleta est mu neribꝰ. hic lauas manꝰ tuas iter inocẽtes. Ibi laudat peccatoꝝ i de siderijs anime sue t iniquiꝰ bñdicit. hic bñdicit deꝰ. Si vis ergo esse mõachꝰ curiaꝫ laudas qd̃ ñ debes t ñ expedit. oparis qd̃ ñ licz Loqris qd̃ ñ decz hec ille. In exẽplũ bui9 dixit be. An. sic̃ pisces si

in ſicco tardarint moriuntur ita monachi extra cellam tardãtes aut cum viris ſecularibus immorantes a quietis propoſito reſoluuntur Qui ſedet ī ſolitudine ⁊ quieſcit a tribus bellis eripitur ſ. auditus locutõis ⁊ viſus ⁊ contra vnũ tm̃mõ pugnaz habebit ſ. cordis.

Quarta eſt dña taciturnitas vnde Hugo de clauſtro anime li. v. dicit ſic. Si monach9 es quid facis in turba Si amas ſilentiuz cuſte aſſidue clamãtibus intereſſe delectat Tu ſemp ieiunijs inſiſtere debes ⁊ fletibus ⁊ tu philoſophari queris Simplicitas monachi philoſophia ei9 eſt Sz docere inquit alios volo Nõ eſt tuuz docere ſed flere Si tñ doctor eſſe deſideras audi quid facias. Vilitas habit9 tui ⁊ ſimplicitas vult9 innocentia vite ⁊ ſanctitas conuerſatõnis tue debent homines docere hec ille. In exemplum hui9 abbas quidem reprehẽdit duos frẽs de nimia loquacitate dicens coram be. Anth. Bonos quidẽ inuenī frẽs ſed eoz habitatõ nõ habet ianuam Quilibet intrat ſtabulũ ⁊ ſoluit azinum ⁊c.

Sexto xp̃us oſtendit be. Anto regnũ dei in oraõne vñ Auguſ. in quodã ſermone dicit ſic. Dño eſt anime ſancte preſidiũ angelorum bonoz ſolatiũ diabolo ſuppliciũ gratũ deo obſequium penitẽtie ac religionis laus tota pfecta gloria ſpes ⁊ ſanitas incorrupta hec ille. Sciendũ q̃ efficacis oratõis quatuor ſunt cõditiones Prima eſt vt petat̃ pie ſ. vt petẽs nõ ponat obſtaculuz gre. Et hoc obſtaculum eſt indiſpoſitõ petentis ad illud qd̃ petit. vñ Auguſ. ſup pſal. lxv. dicit ſic. Oratõis pure magna eſt virt9 que mãdatũ pagit velut fidelis nunti9 ⁊ penetrat quo caro nõ puenit hec ille Secunda eſt vt petat̃ p ſe. q2 merito condigni vn9 alteri nõ meret̃ primã grãm cum vix ſufficiat ꝓprium meritũ ſm illud Mat. xxv. c. Ne forte non ſufficiat nobis ⁊ vobis. vñ Grego. li. ij. morali. dicens ſic Ille deo veraz oraõnem exhibet qui ſemetipm̃ q2 puluis ſit humiliter videt. qui nihil ſibi virtutis tribuit. qui bona que agit de miſericordia conditoris agnoſcit. hec ille. Tercia eſt vt petat̃ pſeueranter. Luce. xv. c. At ſi ille pſeuerauerit pulſans ⁊c. vñ Caſſiodor9 ſup illud pſal. Miſerere mei dñe qm̃ ad te clamaui tota die ⁊c. dicens ſic. Magna voce ille clamat ad dñm qui q̃uis lingua taceat. bonis tñ operibus pſeueranter clamat hec ille. Quarta eſt vt petat̃ ad ſalutem. vñ Criſo. dicit De9 nõ audit miſi quẽ dignuz ducit eſſe ſuis beneficijs ⁊ Hiero. ait. Sepe cõtra nos petim9 qd̃ p nobis eſſe exiſtimam9 Has quatuor cõditõs ponit glo. ſup illa pabola Luce. xv. capitu. Quis veſtrum habebit amicum ⁊c. In horum exempluz beatus Anthonius dum in heremo tedio efficeret̃ dixit Domine volo ſaluus fieri ⁊ non pmittunt me cogitatõnes mee Et ſurgens exiuit foras Et vidit quendã ſedentẽ atz oprantẽ. deinde ſurgẽtez ⁊ oratẽz

Erat em̄ angel⁹ domini ⁊ dixit ei Sic fac ⁊ salu⁹ eris Et patet.

Septimo xp̄s ostendit be. Anth. regnū dei in Reuelatōne. s. quo ad intellectū magnaꝝ rerum. vñ Aug. li. de doctrina xp̄iana di. sic. Plenitudo est ⁊ beatitudo pfecta. vt quisq; cito intelligat ⁊ bñ viuat. Sed si forte vtrumq; nō p̄t. melius est bene viuere q̄ cito intelligere. Qui em̄ studet bñ viuere meret ampli⁹ intelligere. Qui male viuit. pdit etiā qō intelligit. hec ille. Sciendū q̄ quatuor sunt genera ꝓphetarum Primi sunt Fallaces vt Balaam qui docuit balac vt faceret filios israhel fornicari cū Moabitis Nume. xxiiij. cap. Secundi sunt ignorātes vt Cayphas de quo dicit Johā. xj. c. Hoc aūt a semetipo nō dixit. sed cū esset pontifex ām illius ꝓphetauit. ⁊c.

Tercij sunt inuiti. vt Saul de quo dicit. j. Re. xix. c. Expoliauit se et etiam ipe Saul vestimentis suis. ⁊ ꝓphetauit cū ceteris Quarti sunt veri. vt Helias. ⁊ ceteri qui ꝓphetāt aut de p̄terito aut de p̄senti. aut de futuro. Et de numero istoꝝ fuit be. An. cui reuelata fuit psecutō ecclesie. ⁊ fidei catholice fiēda p Arrianos que post duos annos ab ei⁹ reuelatōe contigit. Similiter p̄dixit īteritū Balachij ducis egipti persequentis xp̄ianos. ⁊c.

Octauo xp̄s ostendit b. Antho. regnū dei in Cōsumatōne. vnde Bern̄. in quodaz ser. dicit sic. Regnū dei concedit. ꝓmittit. oñditur ⁊ percipitur Cōcedit in predestinatōe. ꝓmittit in vocatōe. oñditur in iustificatōe. pcipit in glorificatōe. hec ille. His quatuor mōis be. An. habuit regnum celoꝝ. Primo in p̄destinatōe per quam obtinuit in p̄senti gr̄am. Secundo in vocatōne per quā vanitatib⁹ seculi abrenūciauit Tercō i iustificatōe p quā vitā solitariā vtiq; pfectissimam sanctissime duxit. Quarto in glorificatōe p quā cētesimoquinto vite sue anno fr̄es deosculās in pace quieuit. locuz vtiq; honorabilem in regno celoꝝ adeptus est. vbi regnat cū xp̄o per infinita seculorum secula Amen.

In festo sancte Agnetis virginis ⁊ martiris Sermo.

Xiuit obuiā sponso suo Mat. xxv. ca. ⁊ in euāgelio p̄sentis solēnitatis Be. Bern̄. loquēs de castitate dicit sic. Cui⁹ dignior spēs est virginitas. Hec sola in hoc mortalitatis loco ⁊ tpe quendam statum immortalis glorie repñtat. Hec instar odoriferi balsami in quo cōdita cadauera īcorrupta seruātur. sensus ⁊ artus continet ⁊ constrīgit. hec ille. Sup quo vbo moueo talē questionē Utrū b. Agn. tāto in gr̄a sit excellētior q̄to Jesu xp̄o p vginitatē fuit cōformior. Ad hāc questōez rñdēt duo doc. no. test. Dñ⁹ est b. Johā. euāgelista

Apoca.xix.ca.dicens sic. Et audiui vocem quasi tube magne. sicut vocem aquarum multarum.sicut vocez tonitruoz magnoz dicentiū Alleluia.quoniam regnauit dominꝰ deꝰ noster ommipotens Gaudeamꝰ z exultemꝰ z demꝰ gloziam ei.qz venerūt nuptie agni.z vx oz eiꝰ ꝑparauit se z datum est illi. vt coopiat se bissmo splendenti z candido.hec ille. Secundꝰ est sanctꝰ Tho.scōa scōe.q.xv.art. v.dicens sic.Tanto aliqua virtꝰ est maioz. quāto ꝑ eā magis aliqs xpo cōformat.Sz maxime aliquis xpo ꝺformat ꝑ virgimitatem.dicit em Apoc.xiiij.c.ꝙ virgines sequūtur agnum quocunqz ierit.Et ꝙ cantāt cāticum nouum qō nemo aliꝰ poterat dicere. qz virgines sequunt agnū.eo ꝙ imitātur xpm nōsolum in integritate mentis.sz etiā in integritate carnis.vt Augustꝰ dicit in li.de virgimitate.Et iō in pluribus sequunt agnū Canticum aūt nouū qō sole virgines cātant est gaudiū qō hnt de integritate carnis seruata. vñ Grego.in pastozali dicit sic.Singulariter cāticum agno cātare est cum eo in perpetuū z de carnis in cozruptōe gaudere.hec Tho. Sciendūz ꝙ nomen virgimitatis sumit quadruplicater Primo ꝑ incozruptō ne fidei.vñ sup illud.ij.Cozinth.xj.ca.Despōdi vos vni viro virginem castā exhibere xpo dicit glo.Augu. virgimitas cozdis fides ē incozrupta. Secūdo ꝑ integritate carnis.vñ glo.Augu.sup predictū verbū.dicit sic.Virgimitas carnis cozpꝰ est intactū. Idem cōtra Julianū dicit Pudicitia est res mentis.virgimitas vero cozporis. Tercō ꝑ integritate carnis cū pudicitia mētis cū ꝓposito seruandi eā.vñ Augu.li.de nuptijs z ꝺcupiscentia dicit.ꝙ virgimitas est in carne cozruptibili incozruptōmis ꝓpetua meditatō. per meditatōnem aūt intelligit ꝓpositum rōnis. Quarto ꝑ pudicitia mentis cū integritate carnis.nō solū in ꝓposito seruādi eam.sz etiā in re vñ Augu.li.de virgimitate dicit.ꝙ virgimitas est cōtimentia qua integritas carnis ipi creatoꝛi anime z carnis voueꝯ.ꝺsecraꝯ z cōseruaꝯ.Virgimitas aūt sic sumpta est excellentissima in genere castitatis.Et hntibus talem virgimitatem cōuenit deferre anulū aureum in ecclesia militāti.in signū ꝙ sunt spōse xpi.in triumphāti vero ecclesia.merito huiꝰ virgimitatis reddeꝯ aureola.Quia vero b. Agnes hāc virgimitatē perpetuo seruauit. merito facta est sponsa xpi. cum quo cōmunicauit etiā i nomie.qz ille agnꝰ .z illa agna ꝑ cogmitōnem fidei.z ꝑ aptam visionem illi obuiando.ꝑ abdicatōnem oīm rerum tpaliū z delectatōnum carnaliū a quibus exiuit. ideo dicit ꝙ exiuit obuiam sponso.

Exiuit obuiam sponso.

Per virgimalem integritatem.

Per ornamenti singularitatem.
Per gemmarum preciositatem.
Per fame honestatem.
Per fidei sinceritatem.
Per miraculorum sublimitatem.
Per vnionis inseparabilitatem.

Primo be. Agnes exiuit de mūdo. ⁊ pcessit obuiā xp̄o sp̄oso suo p virginitatis integritatē. vñ Beda sup lucā dicit Sicut xp̄s ī summa pace nat⁹ est vt se pacē diligere oñderet. ita de virgie nat⁹ est vt se virgineū dec⁹ diligere mōstraret. Xp̄s em̄ ⁊ virginitatē in se seruauit. ⁊ mr̄em virginē hr̄e voluit. ⁊ pr̄ez putatiuū. s. Joseph. v̄ginē ꝺuauit ⁊ p̄cursorē. s. Joh̄ā. baptistā ⁊ familiarē. s. Joh̄ā. eu̅ā get. virgines custodiuit. ps. Ambulās in via imaculata hic mihi mīstrabat Virgitas em̄ ē diligēda ꝓpter q̄tuor Prio rōe stat⁹ supnalis naz vita v̄gin̄ū celesti vite assimilat. Mat. xxv. c. Sile ē regnū celoz decē virginib⁹ Virgines em̄ figurāt p pelles iacinctinas que in tabernaculo supiores fuerūt. vt dicit Exo. xxvj. c. Sup quo Beda in glo. dicit sic. Jacinct⁹ celestis est coloris Per pelles iacinctinas. exprimit virt⁹ illoz qui mortificatis illecebris carnis celestē in terris vitā gerunt. ⁊ inter homines positi angelicā puritatē imitant q̄ neq; nubūt neq; nubēt. Merito ergo pelles iacinctine supremū locū tenēt. q̄ color celestis. celo prim⁹ ē. hec ille Scdo rōe act⁹ diuinat nā virginitas facit homines similes angelis. vñ Ambr. sup illud. j. Corinth. vij. bonum est homini sic esse. dicit sic. Supgredit virginitas conditōz hūane nature. per quā homines angelis assimilantur. Tñ maior est victoria virginū ꝑ angeloz. Quia āgeli sine carne viuunt. virgines vero in carne triūphant Hiero. In carne ꝓpter carnez viuere nō terrena vita est. sed celestis Tercō rōne habit⁹ spiritat Nā de⁹ spiritaliter habitat in virginibus. vñ Apostol⁹. j. Corinth. vj. c. Nescitis q̄m membra vr̄a templū sunt dei. ⁊ spūssanct⁹ habitat in vobis. Cū em̄ deus sit sanct⁹ i. mundus. diligit cordis ⁊ carnis munditiam Quarto rōne celibat⁹ triūphalis. Nam virginitas tenet figurā ecclesie triumphātis Tñ non consecrat. nisi virgo Licet eps cōsecret qui ñ est virgo Sāctitas em̄ virginis sanctitatez significat ecclesie triumphātis ⁊ sanctitas epi. sanctitatē significat ecclie militātis. vñ Augus. sup epistola ad Titū vt habet. dis. xxvj. c. Acutius dicit sic Femīa si cathecumina viciata ē. nō ꝓt post baptisma intra dei virgines cōsecrari. B. Agn s integritatē virginitatis diligētissime seruauit per quam meruit esse sponsa iesu xp̄i. vnde ipa dicebat. Amo christum in cui⁹ thalamum introiui cuius mihi organa modulatis vocibus cātant Jā corpus eius corpi meo sociatū est

Sed magnum certamen habuit contrā pfecti filium qui volebat sibi surripere virginitatem inducēdo ipam ad suū cōiugium. Fuerūt em in ipa quinq impedimenta castitatis que assumpsit velut instrumenta virtutis. Primo etas iuuenilis vñ Ecc. xj. c. dicit. Adolescentia t voluptas vana sunt Sz etatē iuuenilem mentis camcie tēperauit. vñ dicit de ea. xiij. etatis sue anno mortē pvidit t vitā imuenit Infātia computabat in annis. sz erat senect9 mētis in mensa. corpore iuuencula. sed aīmo cana. vñ Sap. iiij. c. dicit. Cani sunt sensus homīs. t etas senectutis vita immaculata. Secūdo pulchritudo corpalis puer. xxxj. c. Fallax gra. t vana est pulchritudo. Sed hanc pulchritudinē corpis maceratōe tempauit. vñ dicit de ea. Pulchra facie sed pulchrior fide Hāc fidem demōstrauit in sui corpis maceratōe. vñ Paul9 ad Gal. v. c. dicit sic. Qui autem sunt xpi carnez suam crucifixerūt cum vitijs t concupiscentijs. Tercō oblatō munerālis. Multe sunt que nō seducunt iuuentute nec pulchritudine. seducunt tñ oblatoz munere Ozee. viij. c. Munera dederūt amatoribus suis. Ipa aūt ommino despexit munera que fili9 prefecti offerebat. vnde dicit in legenda Cepit offerre plurima, t pluriora pmittere Detulitqz secū quedam precōsissima ornamenta que ab ea sunt tanq stercora reputata Sciebat em q hmoi munera nō dant spōsis. sz concubinis Gen. xxx. c. Fili9 aūt ancubinarum largit9 est munera.

Quarto nobilitas amabilis Nobilitas em viroz facili9 inclinat animos puellaz. Ille aūt erat filius pfecti vrbis Rome t iō nobil t sublimis. Sz ipa ei9 nobilitatē. cōparatōne sponsi celestis iesu xpi vilipendit. vnde ait. Discede a me fomes peccati pabulum mortis. q iam ab alio amatore preuēta sum qui longe est nobilior te. t genere t dignitate. Quinto terror psonalis Multe em sunt que respuūt munera. t consentiūt pter supplicia Dan. xiij. c. Sic faciebatis filiabus israhel. t ille timentes loquebant vobis Sz ipa terrores t minas derisit. vñ dicit in legenda q terrentē similiter sicut blādientem animo deridebat Cetere puelle toruos vult9 parentuz ferre non pnt t act9 puncta districta solent quasi vulnera flere. hec autē virgo cruentas carnificū impauida man9 expectauit In hoc em certamine habuit celeste adiutoriū. s. angelum dei. vñ ipa dicit. Mecuz em habeo custodem corpis mei angelū dñi Et sic pcessit obuiā spōso per virginitatem.

Secundo bea. Agnes exiuit obuiā sponso suo Jesu xpo p Ornamenti singularitatem. de qua dicit puer. vt. c. Fortitudo t decor indumentū ei9. Sciēdū q spōsa aduemēte die despōsatōis ei9 debet se ornare multipliciter. Primo debet diluculo pparari Mat. xxv. ca. Que pate erant intrauerūt cū eo ad nuptias. de quibus dicit q

acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus Secundo debz in speculo se mirari. Sen. de naturalibus questionibus. li. j. in fine dicit sic. Inuenta sunt specula vt hō ipe se nosceret. Multi em assequūtur ex hoc primo noticiā sui deinde quoddā consiliū bn vinēdi Formosus vitat infamiā deformis scit remediū esse virtutib9. quicquid corpi deest Iuuenis flore etatis ammonet hoc esse temp9 discendi z fortia audendi Senex vt indecora carnis deponat. z de morte aliquid cogitet. z sic se reformet. Tercio debet ocul9 pudice regulari Sen. in epla. Nutriend9 est pudor qui q̄diu in animo durauerit erit bone spei loc9. Impudic9 oculus impudici cordis est nuntius.

Quarto debet os z lingua decorari. s. p honestatē locutōz Sen. in puer. Turpia ne dixeris Paulatim em pudor p verba excutitur Verborz em turpium licentia impudentiā nutrit. Apls. Corrūpūt bonos mo. col. praua. Quinto debēt capilli circūligari. s. expellendo cogitatōs vanas Sen. de quatuor virtutib9 Cogitatōs vagas z inutiles. i. somno silēs nō recipias. p quib9 si animum tuum ablactaueris cum omnia disposueris. tristis remanebis. Sexto debēt brachia ad vestez eleuari. Ad hoc enim vt induamus nos veste virtutis debem9 brachia sursum tendere ad regratiandum deo Cassiodor9 epistolarum Inuitat ad maiora qui gradanter accipit mimora. z ipse de futuris recipit qui transacta beneficia recognoscit. aliter bnficō priuatur. Septimo debet variata veste indui scilicet aurea caritatis. psal. Omis gloria ei9 filie regis abint9 in fimbrijs aureis z candida puritatis Apoca. iij. c. Ambulabūt mecū in albis z rubea penalitatis. Isai. lxiij. ca. Rubrū est indu. tuū. Octauo debet zona castitatis cingi. Apoca. j. c. Precinctū zona aureoa ad ma.

Nono debet prepatōe mētis calciari. pō. Audiā quid lo. i m. do. de. Decimo debet torqui obedientie ornari. pō. Audi. fi. z vi. et incli. au. t. z obli. po. t. z do. p. tui. Et cōcupiscet rex decorē tuū. Bea. An. his ornamētis singulariter decorata est. vn dixit. induit me dom9 ciclade auro texta. circūdedit me vernantibus atz coruscantibus gemmis. Sanguis ei9 ornauit genas meas. z sic ptz scōm.

Tercio beata Agnes exiuit obuiā spōso p gemmarū precōsitatez Nobiles em spōse cōsueuerūt vestes gēmis ornare. Ideo z ipa gēmis virtutum fuit ornata. z hoc quatuor mōis. Primo in auribus per obedientiam. Ille em est simpliciter auris qui coactus obedit. Qui vero sponta ne9 est auris margaritis ornata puer. xxv. ca. In auris aurea z margarita fulgēs qui arguit sapientē. z aurē obedientem. Ipa vero ait Tradidit in auribus meis inextimabiles margaritas. Secundo in collo per diligentiā. Ille em est collū xpi qui a xpo capite doctrinā z legem recipit. z ceteris menbris influit. qui

ergo tm̄ predicāt legē xp̄i sunt collū ·qui vero predicāt ꝛ sermones operibus virtuosis diligenter adimplent·sunt collū lapidibus pre-cioſis ornatum Canti·j·c·Collū tuū ſicut monilia·Jp̄a vero ait·Col lum meū cinxit lapidibus precōſis·Tercō in manu dextera p rectaz intentōnem·qui em̄ facit opa virtuoſa corrupta intentōe ſunt dexte-ra·ſed qui eadem facit ſimplicꝫ ꝛ recta intentōe ſunt dextera gem-mis ornata·Mat·v·c· Neſciat ſmiſtra tua quid faciat dextera tua· Jpſa vero ait Dexteram meā cinxit lapidibus precōſis· Quarto in corpe per lucidā cōuerſatōnem·Dañ·x·ca·Corp9 ei9 quaſi Criſo lit9·Et Mat·v·c·Sic luceat lux veſtra corā homībuſ vt videāt opa veſtra bona ꝛ glo·pa·pe·qui ī celis eſt·Jp̄a vero ait·Diuerſis mo-nilibus ornauit me·i·lucidis ꝛ virtuoſis exemplis· Et ſic patet ter-cium·

Quarto be·Ag·exiuit obuiā ſpōſo per fame honeſtatem Spōſa em̄ ieſu xp̄i·vt digne cōſeruet famā ꝛ honeſtatē ſuaz· debet habere ſex conditōes· Primo debet diſcrete cōſenſum p̄bere ſi inuitatur Jnuitaꝯ em̄ anima p inſpiratōez ꝛ illuſtratōz a ieſu xp̄o qō percipī tur p motum boni ꝓpoſiti ſicut a diſabolo temptaꝯ p ſuggeſtionem que ſentiꝯ per primos mot9·ps̄· Accedite ad deū·ſ·cōſentiendo vo luntati ei9·ꝛ illumīamini·ſ·ambaxiatā recipiendo· Secundo de-bet ſe defendere ſi infamaꝯ Aliqñ em̄ aīa infamaꝯ ſolū ꝓpter veni-alem culpā Aliqñ vero bonū qō facit iudicabiꝯ fore malū· ideo at-tendat qō dicit Auguſ·li·de doctrina xp̄iana· Duo ſunt tibi neceſſa ria·ſ·cōſcientia ꝛ fama·Cōſcientia ꝓpter te·Fama ꝓpter ꝓximū· qui autem cōſcientie ſue cōfidēs famā negligit·crudelis eſt· Sed dicit anima qūo poſſum infamiā meā defendere cū ſepe de falſo ſim calū niata Rñdeo p̄duc teſtes in oppoſitū Apoca·xiij·c·Opa illoꝝ ſequū tur illos·ne deſperes·nō murmures·nō p̄clames·fac op9 bonū pati entie cum ieſu xp̄o qui patiꝯ calumniā p acculantes· ꝛ falſos teſtes Opa em̄ tua teſtificabunꝯ corā ip̄o de bonitate vl malitia tua ꝛ ma xime opa patientie·ꝛ ſic iuſtificaberis ab ip̄o·ſicut magdalena ī do mo Simonis leproſi·ſicut Suſanna in iuditō p Danielem Tercō debet ꝓcedere·ꝛ nō ſe abſcōdere ſi viſitaꝯ Signa em̄ quibus aīma poteſt cognoſcere q̄ a ſpōſo ſuo ieſu xp̄o viſitaꝯ·poīt Hugo de ſan cto victore ꝓut allegaꝯ in ſpeculo hiſtoriali·li·xxviij·c·cxxiij·dicens Dulcedo in memoria ſuauis affectō alienatō a ſenſib9· abſtractio a prauis cogitatōibus·cōſcientie exhilaratio·obliuio preteritoꝝ malo rum intellect9 illumīatō·deſiderij iocundatō·ꝛ in his quedā quieta tō·Multe aīe ſunt que a talibus viſitationibus ſe abſcōdūt ſicut tal pa in terra·vt cupidum·vel ſicut noctua in culmine dom9 vt ambici oſe·Vel ſicut vermis in putredine· vt lubrice ſeu luxurioſe ꝛc·

Quarto debet vicem rependere si aliquod donū ei largiat̄·Deꝰ em̄ nunq̄ aiam visitat quin aliquid ei largiat̄·s·p̄tiā bonitatem vl̄ misericordiā·vñ Bern̄·dicit sup illo verbo·Quid retribuaꝫ dño ꝛc̄· Qñ ignorabā· me instruxit· qñ errabā ·me reduxit· qñ peccabā·me correxit·quando steti·me tenuit·quando cecidi·me erexit·quādo iui me duxit·quando veni ad ipsum· me suscepit· nec pro his ommibus quid illi rependam·habeo nisi tm̄ vt diligam· Non em̄ melius nec decentiꝰ q̄ p dilectōeꝫ repēdi p̄t qđ p dilectōnem datū est·hec ille Semp ei grās agēdo·ꝛc̄· Quīto debet ipm diligere si amore subarrat̄·vñ Hugo de sancto victore dicit vbi s̄·Diligite illum·diligite p̄ter illū·diligite dona illiꝰ p̄ter illum·dilige illū vt fruaris illo· Illū tibi ꝛ te illi·dilige dona illiꝰ ab illo·tibi p̄ter te·hec pura ꝛ casta dilectōe·hec ille·Sic ergo x̄ps spōsus aīe summe debet diligi Sexto debet formosa apparere si pulchritudo in ea queratur Spōsus em̄ aīe est specōsus forma pre filijs hominū· ideo spōsam querit pulchram non corpaliter sed spūaliter cū venustate coloris ꝛ integritate membroꝝ·Ergo nō debet esse nimis magna p̄sumēdo de cōtemplatōe nec nimis parua·se vilificando affectu tempalium sed debet in medio cōsistere·vt Ezechiel quē spūs domini eleuauit inter celū ꝛ terrā·debet esse alba p innocentiam et puritatemꝫ rubea p dilectōnem ꝛ caritatem vt dicat illud Cāti·vj·ca·Pulchra sum ꝛ decora filie ihr̄m debet esse nigra p subiectōnem ꝛ humilitatē ·vt dicat illud Canti·j·c· Nigra sum sed formosa· vt sic audiat a spōso suo·illud Canti·iiij·c·Tota pulchra es amica mea·ꝛc̄· Bea·Agn· hanc honestatem cōseruare cupiens grāde certamē habuit cōtra p fectū vrbis qui voluit polluere sue fame honestatē trahendo ipsaꝫ ad prostibulum In quo superauit sex machinamenta obprobriosa p fecti· Primo fecit ipām nudam p ciuitatem duci vt nuditate magis erubescceret·Solent em̄ virgines magis nuditatē timere q̄ penam Ecc̄·xvj·c·Eras nuda ꝛ cōfusione plena·Istud telū supauit dē sitate capilloꝝ qui eā induerūt ꝛ cōfusionesꝫ p̄pulsauerūt·ij·Corint· x·c·Capilli p velamine mulieri dati sunt· Secūdo fecit ipām in loco turpi·s·m prostibulo includi·vt nomē ꝛ honestatem pollueret· Joelis·iij·Posuerunt puellā in prostibulo Istud telū superauit pūtia angelica·Isai·xxxv·c·In domibꝰ in quibus priꝰ habitabāt drā cones orieꝫ viror calami· Tercō fecit ipām recludi in obscuro loco·vt loci obscuritas virginesꝫ deterreret·ij·Corꝫ·vj·c·Que societas lucis ad tenebras·Istud telum supauit luminis claritate·que tanta fuit vt nullus posset eā cōtingere vel videre·Sap̄·xviij·c·Sanctis aūt tuis maxima erat lux·s·m refrigeriū Quarto fecit ipām relinqui sine vestimēto vt frigoris aspitas eam affligeret· Mich·ij·ca·

Desup tunicā palliū sustulistis. Jstō telū supauit īduta veste celesti quam sibi angeli in carcere pauerunt Judith. x. c. Jnduit se vestimtis iocunditatis sue. Uestem em̄ candidā sibi de celo attulerunt.

Quinto fecit ipam omībus expoī vt p vno quē cōtempserat oēz haberet. ij. Mach. iiij. c. Lusus est optimos ephebos in lupanarib? ponere. Jstud telū superauit diuina ptectōne. t virtute. quia omēs qui ingrediebanť cōuertebanť. j. Re. x. c. Jnsiliet in te spirit? domini. t mutaberis in virum alterū. Sexto fecit. ipam illudi a filio suo. vt quē noluerat hr̄e maritū hr̄et amasiū Jstō telū supauit p demōis iusticiarij dei emulatōez q ipm suffocauit. vñ ipa ait. Jlle cuius voluntatem volebat pficere ptātem in eū accepit t occidit. Demones sunt iusticiarij dei qui etsi a seipis hn̄t voluntatem malam a deo tn̄ accipiunt iustam potestatem. j. Re. xviij. c. Spūs domini malus insilijt in Saul. Est em̄ mal? ꝑter iniquam voluntatem.

Quinto bea. Agnes exiuit obuiā sponso per fidei sinceritatem q consistit in sex. Nam sponsa debet amore sponsi a pentibus separari. quia homo relinquet patrem t matrem t adherebit vxori sue Jtem debet a doctore in via regulari. preterea debet gressus p modestiam moderari. Rursus debet de virtute in virtutem iter abbreuiari. Adhuc debet p vitā contemplatiuā corā sponso se erigere. tādem debet p actiuam se inclinare t flectere. Que omia in se habuit bea. Agnes. vñ hanc fidem volens in ipsa corrumpere Vicari? prefecti multiplex ei intulit supplicium. sed ipa oīa supplicia supauit. Primo fecit ignem copiosum succendi. t ipam in ignem pijci. vt eius ossa in cinerem redigerenť. Jstud certamen superauit per oratōnem deuotam. quia mox vt orauit ignis extinct? fuit. Ecc̄. lj. cap. Jn medio ignis non sum estuata. Secundo iterum fecit ignem copiosum succendi vt cito cōsumereť. Jstud certamen superauit p refrigerantez dei grām que sibi refrigerium prestitit. vñ ipsa ait. Ecce nunc per spiritum sanctum rore celesti perfusa. focus iuxta me moritur. Tercō pontifices idolox suscitauerunt seditionem in populo in mortem virginis. Jstud certamen superauit p miraculi euidentiam. Nam prefect? voluit eam liberare ob visum miraculum suscitatōnis filij. Ecc̄. xlviij. ca. potentia nemo vicit illaz. Quarto vicari? prefecti fecit ipsam in gutture gladio feriri. Jstud certamen supauit per celestem palmam quā acquisiuit Apoca. xvij. c. Stantes añ thronū dei in cōspectu agni amicti stol' albis t palme in mañb? eox

Sexto b. Agnes obuiauit sponso suo Jesu xp̄o per miraculorum sublimitatem. De? em̄ i vita presenti multiplici gloria ipsam sublimauit. quia multis miraculis claruit. Primo in creaturis celestibus. Nā de celo coruscatio t fulgur descendit. terremot? magnus

perſtrepuit⁊ prefecti filiu m de inferno liberauit Secūdo in creaturis elementalibus quia ignis extinct⁹ eſt aqua ⁊ tempeſtas ſup paganos exorta eſt⁊ Aer dum eſſet in carcere illuſtratus eſt⁊ terra mota eſt Tercō in creaturis irrōnalibus que habent tm̄ eſſe ſicut in ymagine que anulum recepit ⁊ temptatōnem fugauit⁊ Que hnt viuere ſicut in capillis⁊qui inſtar plātarum viuunt cū creſcāt⁊ Que habent ſentire ſicut in agno mue cādidiore qui iuxta eaz ſtare viſus eſt⁊vt patet diligenter inſpicienti legendā ei⁹⁊ Quarto in creaturis intellectualibus ſicut in angelo qui ſibi veſtez de celo attulit in carcere ſeu in pſtibulo⁊ſicut in cōſtantia quā mente ⁊ corpe ſanauit

Septimo bea⁊ Agnes exiuit obuiam ſponſo per vnionis inſepabilitatem⁊Nā ſpōſo ſuo ieſu xp̄o⁊inſepabiliter vnit⁊dum honorifice ab angelis aſociat⁊dū delicate cibat ⁊ ſatiat p̄s⁊Saciabor cū apparuerit gloria tua⁊dū cuz ſpōſo quiete cubat quia dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi⁊Cant⁊ij⁊c⁊dum carta dotis ſuſcipit ⁊ ditat⁊ qz coronatur aureola virginitatis ⁊ martirij⁊Sup coronam facies alterā coronā aureolaz⁊Exo⁊xxv⁊c⁊Et ſic in aula clare viſionis ꝑpetuo manſura cū ſponſo inducit⁊vbi dilectatō meriti⁊in dilectatōz premij cōuertit⁊vñ ipa ait Jp̄i ſum iūcta in celis quē in terris poſita⁊tota mētis deuotōne dilexi in eternum Amen⁊

In feſto ſancti Vincentij martiris Sermo⁊

Irmabit in illo ⁊ nō flectet⁊ſcribunt hec verba Eccli⁊xv⁊ca⁊⁊ in epla⁊be⁊Greg⁊li⁊vij⁊moral⁊dicit ſic⁊Juſtorum fortitudo eſt carnem vincere⁊ ꝑprijs volūtatibus contraire⁊delectatōnem vite p̄ntis extinguere⁊ huius mūdi aſpa ꝑ eternis p̄mijs amare⁊hec ille⁊Sup quo verbo moueo talem queſtionem Utrū bea⁊ Vincenti⁹ magis coronet laurea fortitudinis reprimendo immobiliter timorem periculorum⁊q̄ Datian⁹ aggrediendo infatigabiliter ſupplicijs audatiā labor⁊Ad hanc queſtionē rn̄dent duo doctores noui teſtamenti⁊

Prim⁹ eſt bea⁊Auguſ⁊ſermone primo hui⁹ diei dicens ſic⁊Magnum ⁊ multum mirandū ſpectaculum noſter aīm⁹ cepit⁊nec immaniſſimā ⁊ pernicoſiſſimam ſicut ſolet in theatris quarūcunqz nugarum⁊ſed plane vtiliſſimam ⁊ fructuoſiſſimam voluptatem oculis interioribus hauſim⁹⁊cum beati Vincentij paſſio legeret⁊ Terret videre inuictam martiris animā contra inſidias antiqui hoſtis⁊cōtra ſeuitiam impij iudicis⁊contra dolores mortis armis acerrima conflictōne certantem⁊⁊ in adiutorio domini cuncta ſuperantem⁊hec ille Secund⁹ eſt be⁊Tho⁊ſecunda ſecunde⁊q⁊cxxiij⁊arti⁊vj⁊in reſpō⁊

Ad secundum argumentum dicens sic. Sustinere est principalior actus fortitudinis. ꝙ aggredi triplici rōe. Primo quidem. qr sustinere videt aliquis ab aliquo fortiori inuadente. Qui aūt aggredit inuadit p modū fortioris. Difficilī aūt est pugnare cum fortiori ꝙ cū debiliori. Secūdo qr ille qui sustinet iā sentit picula imminentia. Ille aūt qui aggredit habet ea vt futura. Difficilī autez est non moueri a p̄ntibus ꝙ a futuris. Tercio qr sustinere importat diuturnitatem tpis. sed aggredi potest aliquis ex subito motu Difficilī est diu manere immobilem ꝙ subito motu mnueri ad aliquod arduum. Ūñ philosophī dicit. iiij. Ethicoꝝ. ꝙ quidā sunt prevolantes ante pericula ꝛ mi ipīs discedūt. Fortes autē econtrario se habent. Et in sustinendo iusticiaz maxime aliqui fortes dicunt. hec Tho. Sciendū ꝙ exteriorem actuz virtutis, qñqz aliqui efficiunt non hñtes virtutem sed ex aliqua alia causa ꝙ ex virtute. Et ideo philosophī. iiij. Ethicoꝝ ponit quatuor modos eoꝝ qui similitudinarie dicunt fortes quasi exercentes actū fortitudinis preter virtutez Quidā em̄ ferunt in id quod est difficile acsi ñ esset difficile ꝓpter ignorantiam qr scz non percipiunt magnitudinem periculi. Quidaz autem ꝓpter bonam spem ad pericula vincenda. qr scz sunt expti sepe pericula euasisse. Quidam vero ꝓpter scientiā ꝛ artem quandaz sicut contingit in militibus qui ꝓpter peritiam armorum ꝛ exercitiū non reputant grauia pericula belli. estimantes se p artem suam posse ꝛtra ea defendi. sicut Vegetius dicit ī li. de re militari. nemo facere metuit qđ se bñ dimicasse confidit. Quidā ꝓpter impulsum passionis vel tristicie. vl' ire quā vult repellere. Quidaz ꝓpter electōnem alicuius tpalis cōmodi acquirendi puta honoris. voluptatis seu lucri. vl' alicuius incomodi vitandi. puta vituperij. afflictōnis seu damni. Hij em̄ nō dicunt vere fortes. sed similitudinarie. Vere aūt fortis est qui habet firmitatez animi in sustinendis ꝛ repellendis his in quibus maxime est difficile firmitatem habere. s. ī piculis grauibus. vnde Ambro. li. j. de officijs dicit sic. Non mediocris animi est fortitudo que sola defendit ornamenta virtutū omniū. ꝛ iusticiā custodit. ꝛ que in expiabili prelio aduersus oīa vitia decertat. inuicta ad labores. ad picula. Rigidior aduersus voluptates. auaritiaz fugat tanꝯ labem quandā que virtutem effeminat. hec ille. Et Tullius in sua rethorica dicit Fortitudo est considerata periculorum perpessio ꝛ laborum susceptio. Sed fortitudo animi dicit que firmiter retinet voluntatem hominis. in bono ratōnis contra maxima mala. vt homo sustinet psonales impugnatōnes ꝓpter summum bonum. quod est deus quemadmodū fecerunt sancti martires quibus debet laurea fortitudinis in celo ſm specialem gradum beatitudinis.

ſecundum illud Math·v·cap·Beati qui pſecutōnem patiunt ꝓpter iuſticiam·qm̄ ipōrum eſt regnum celoꝝ·Quem gradum aſſecutus ē bea·Um·p glorioſum triumphum ſue fortitudinis·ꝛ firmitatez ſue voluntatis in deo·ideo dicit·Firmabit in illo·

Firmabitur in illo.

Per fidelitatem·
Per lōganimitatez·
Per conſtantiam·
Per fortitudinem·

Per caritatem·
Per perſeuerantiam·
Per Patientiam·
Per beatitudinem·

Primo be·Uincenti⁹ firmat in xp̄o per fidelitatem que cām pugne in via iuſticie inſinuat·ꝛ iſta oſtendit lucrum ꝓpter qō eſt diminandū·vnde hanc fidem vſqz ad mortem debemus teſtificari· iuxta illud·j·De·iiij·c·Nemo veſtrum patiat quaſi homicida aut fur·aut aliquid huius·Si aūt vt xp̄ianus non erubeſcat· glorificet aūt deo in iſto nomine·Sciendum ꝙ xp̄ian⁹ dicit ille qui eſt xp̄i· Dicit aūt aliquis eſſe xp̄i quadrupliciter· Primo qꝛ pfitet fidem xp̄i· non ſolum corde credendo fidei veritatem·ſed etiaz exteri⁹ ore ptestādo Roma·x·c·Corde creditur ad iuſtitiam· ore autem confeſſio fit ad ſalutem· Secundo qꝛ ſpiritu xp̄i ad opera virtuoſa ꝓcedit· ſm illud Roma·viij·c·Siquis ſpirituz xp̄i non habet·hic nō eſt ei⁹· nō ſolum ēm per verba debet quis confiteri veritatem fidei ſed etiam per facta fidem xp̄i debet oſtendere·ſm illud Jacobi·ij·c· Oſtēdā tibi ex operibus fidem meam· Unde ꝛ de quibuſdam dicit Titum j·ca·Confitent ſe noſce deum ·factis aūt negant·ꝛ ideo xp̄ian⁹ dicit·Non ſolum qui patit ꝓ fidei confeſſione que fit per verba· ſz etiam quicunqz patit ꝓ quocunqz bono opere faciendo· Tercō quia ad imitatōnem xp̄i peccatis moꝛit ſm illud Gal·v·c· Qui autem ſunt xp̄i carnem ſuam crucifixerunt cum vitijs·ꝛ concupiſcentijs·Unde xp̄ianus dicitur·qui ꝓ quocunqz peccato vitando patit ꝓpter xp̄m ſicut ꝓ integritate carnis ſeruanda legunt alique mulieres vitam contempſiſſe·Dicit ēm Auguſtin⁹·j·de ciuitate dei·ꝙ quedam ſancte femine tempoꝛe perſecutōis· vt inſectatoꝛes ſue pudicitie deuitarent ſe influuium deiecerūt· eoqz modo defuncte ſunt earumqz martiria in catholica eccleſia veneratōne celeberrima frequentant· Quarto quia ꝓ veritate iuſticie repꝛehendēdo vitia patitur·Deus ēm huius opera a nobis requirit ꝛ nos ꝓ eis remunerat·Unde ꝛ beati Johannis baptiſte in eccleſia martirium celebratur· qui non ꝓ defendenda fide· ſed ꝓ repꝛehenſione adulterij mortem ſuſtinuit·vt patet Marci·vj·ca·Be·Uincenti⁹ his quatuoꝛ

modis fuit vere xp̃ianus. Primo per apertam fidei confessionez Unde dicit de eo q̃ dixit Datiano de mandato Valerij ep̃i Nepharium apud xp̃ianam prudentiã esse cognosce diuinitatis cultuz abnegando blasphemare. Secundo per deuotam oratõnem. vñ dicit de eo Sursum erectis luminibus dominum precabat. Tercio per corporis mortificatõnem. q̃ timore diuino carnem suã confixit. p̃s. Confige timore tuo carnes meas. Quarto per duram increpatõnem. psal. Sagitte potentis acute cum carbonibus desolatorijs. Jsta em̃ sagitta fuit potens q̃ iram tiranni non timuit. Fuit accuta quia ei9 cor medullit9 penetrauit. Fuit accẽsa quia zelo dei hoc fecit. Et sic firmatus est in xp̃o p fidelitatem. ꝛc.

Secundo be. Uincenti9 firmat in xp̃o per Caritatem que mortis periculũ impat. i via militie ad preliandũ. vñ Maxim9 in quodã sermone dicens sic. Caritas xp̃i in martirib9 suis vicit. Et Johã. xv c. Maiorem caritatem nemo habet q̃ vt animam suã ponat quis p amicis suis. Etiã sine caritate martirium nihil valet. ẽm illud. j. Corinth. xiij. ca. Si tradidero corpus meum ita vt ardeã. caritatẽ autẽ non habuero nihil mihi p̃dest. Primũ em̃ motiuũ ad actuz virtutis est amor caritatis. sicut semen vel radix est primum motiuũ ad fructum. Et ex hoc aliquis actus precipue ad pfectionem vite pertinz iuxta illõ Collocẽ. iij. c. Caritas est vinculũ perfectõnis. Martirium aũt inter oñs act9 virtuosos maxime demonstrat pfectõnem caritatis Quia tantomagis aliquam rem quis ostendit amare quanto p ea rem magis amatam contemnit. z rem magis odiosaz eligit pati. Sed inter omnia alia bona p̃ntis vite. maxime amat homo ipam vitam. z econtrario maxime odit ipam mortem. z precipue cum doloribus corpalium tormentoz. quoz metu etiã bruta animalia a maximis voluptatibus absterrent. vt Augu. dicit. li. lxxxiij. questionuz Caritas autez facit quadruplex incendium. Primo facit incendium amoris. Luce vl. ca. Nonne cor nostrum ardens erat in nobis.

Secundo facit incendium sermonis. Ecc̃. xxviij. ca. Surrexit Helias quasi ignis z verbum illi9 quasi facula ardebat Tercõ facit incendiũ opationis Job. xxxvij. ca. Nõne vestimenta tua. i. opa tua. calida sunt. cum perflata fuerint vento austro. i. spũsancto. Quarto facit incendiũ immutatõnis. q̃ licet multa aduersa homo patiat non tamen caritas in eo extinguitur. Canti. viij. ca. Aque multe non potuerunt extinguere caritatem. Caritas fecit in beato Uincentio istud quadruplex incendium. s. amoris in corde. vnde dicitur de eo. Vir inclitus Uincen. succensus igne diuini amoris. feruoris in ore. Unde ipse ait ad tirannum. Exurge z toto malignitatis spiritu debaccare. feruoris in opere. Unde exclamat prudentius. O miles in-

uictissime fortissimorum fortior iam te seua ⁊ aspera tormenta tremunt victorem feruoris in continuatõne Unde dicit Ambrosi⁹ in sermone huius diei Torquet Uincen tunditur flagellatur sed inuictus pro sancto nomine animus non concutitur plus ardens igne celi q̃ ferri Ignis celi est ipsa caritas que in corde Uincentij sic ardebat q̃ ignem exteriorem frigidum faciebat Psalm In meditatõne mea exardescet ignis scilicet caritatis diuine Sic patet secundum

Tercio beatus Uincentius firmatur in xp̃o per Longanimitatez que preparat premium quod debet diuti⁹ expectari ⁊ itineris longitudinem demonstrat ad certandum sicut em̃ magnanimitas dicitur per quam aliquis habet animum tendendi in magna ita etiam longanimitas dicit̃ per quã aliquis habet animum tendendi in aliquid quod in longum distat Et ideo sicut magnanimitas magis respicit spem tendentem in bonũ q̃ audatiam vel timorem siue tristiciam que respiciunt malum Ita etiam longanimitas que sustinet aliqua mala ꝓpter aliquod bonum non quod ex ꝓpinquo expectet̃ sed quod in longum differt propter quod assequendum multa mala in presenti oportet sustinere Et sic dilatõ boni sperati pertinet ad longanimitatem Sciendum q̃ longanimitas seu fiducia mala est quadruplex Prima est Ipocritarum que est in vanitate ⁊ simulatõne Johannis viij capitu Spes Ipocrite peribit non enim placebit in corde suo sicut tela aranearum fiducia eius Secunda ẽ superborum que est in potestate ⁊ exaltatõne Isai xxx capit Sperantes̃ auxilium in equis ⁊ habentes fiduciam in vmbra egipti

Tercia est luxuriosorum que est in voluptate ⁊ carnali delectatõne Job xl capitu habet fiduciam vt influat in os eius Quarta est cupidorum in diuitiarum possessione psal Ne timueris cum diues factus fuerit homo ꝛc̃ Fiducia autem ⁊ longanimitas bona est iustorum ⁊ perfectorum que est in domino per gratie appositionem prouer iiij capitu Habe fiduciam in domino ex toto corde tuo Hanc longanimitatem se habuisse ostendit bea Uincen ex quatuor signis Primo ex voluntate patiẽdi Unde dicebat Hoc est quod semper optaui ⁊ votis omnibus exquisiui Et ij Corinthco xij ca Libenter gloriabor in infirmitatibus meis Secundo ex firmitate sufferendi Unde dicebat Uidebis me plus posse dei virtute dum torqueor q̃ possis ipse qui torques Tercio animositate contemnendi Unde Tiranni contemnebat iram dicens Cum mihi irasci magis putas Mihi melius incipis misereri Quarto perpetuitate sustinendi Unde dicebat Hoc solum valde metuo quod te mihi fingis velle misereri Nolo vt aliquid minuas de

ſupplicijs vt te victum in ommibus fatearis. Et pruden-
tiꝰ dicēs de eo. Ridebat hic miles dei manꝰ cruentas increpās
q̄ fixa nō pfun dius intraret artus vngula. Et ſic ptz tercium.

Quarto bea. Vincen. firmat in xp̄o per Perſeuerantiaz. Fm quā
iuſtus iter continuat. que portum oſtendit. vñ Bern. in epl̄is. Tolle
pſeuerantiam nec obſequium, mercedem habet. nec beneficium gr̄a
nec laudem fortitudo. Laus em̄ perſeuerantie in hoc cōſiſtit. q̄ ali-
quis nō recedit a bono ꝓpter diuturnam tollerātiam difficiliū ⁊ la
borioſoꝝ. qm̄ ſecundū pſeuerantiam aliquis perſeuerat in his i qui
bꝰ difficilimū eſt diu ſuſtinere. Nō eſt aūt difficile ſuſtinere bona ſz
mala. Sed mala que ſunt pericula mortis. vt plurimū non diu ſuſti-
nētur. quia vt frequentiꝰ cito tranſeunt. Unde reſpectu illoꝝ nō eſt
precipua laus perſeuerātie. Inter alia autem mala precipua ſunt il-
la que opponunt delectatōibus tactꝰ quia huiꝰ mala attenduntur
circa vitam. iō ſuſtinere difficultatē que ꝓuenit ex diuturnitate bo-
nī opis dat laudē perſeuerātie. Sciendum q̄ perſeuerantia cōſiſtit
in quatuor. Primo in carnis mortificatōe Judith. iiij. ca. Scitote
qm̄ exaudiuit dominꝰ preces veſtras ſi permanentes permanſeri-
tis in ieiunijs ⁊ orōibus. Secundo in preceptoꝝ obſeruatōne. j.
Paralipo. xxviij. ca. Firmabo regnum eiꝰ in eternum. ſi perſeuera-
uerit precepta mea facere. Tercio in flagelloꝝ perpeſſione Mat.
x. c. Eritis odio ommbꝰ hominibus ꝓpter me. qui aūt pſeueraverit
vſqz in finem hic ſaluus erit. Quarto in fidei predicatōe. Hebr.
xij. c. In diſciplina pſeuerate. B. U. firmiter ī his pſeuerauit ꝓpter
quatuor. Primo ab infantia ſui deo tā mente q̄ corpe cōſecratōe
Nam in plenitudine fidei ⁊ ſancte honeſtatis ⁊ vere deuotōis ⁊
veritatis ſcripture nutritꝰ. in omni ſanctitate ſe exercuit. Secun-
do a pueritia ſui grōſa inter homines conuerſatōe. Nam ante deuz
⁊ ante homines ſanctos ꝓpter ſanctoꝝ morum elegantiā grāz inue
nit ⁊ habuit. Tercō in diaconatꝰ officio acceptiſſima xp̄o ⁊ eccle
ſie adminiſtratōne. Exiſtens quippe ſub epō Valerio diaconꝰ. re ⁊
nomine. ſuum officium digne adimpleuit. Quarto pro fide xp̄i
⁊ doctrina euāgelij. ardentiſſima concertatōe. Nam contra Datia-
num tirannum diſceptans ipm doctrina rōne ⁊ exemplo mirabili-
ter confutauit. vt patet. ⁊c.

Quinto be. Vincen. firmatur in xp̄o p cōſtantiā que difficultatez
virtute ſuperat in labore multum adiuuans Conſtantia em̄ facit fir
miter perſiſtere in bono contra difficultatem que prouenit ex qui-
buſcunqz exterioribus impedimentis. pſal. Non dabis ī eternum
fluctuatōnem iuſto. Sciendū q̄ conſtantia eſt neceſſaria ad qua
tuor. Primo ad deſpiciendum proſpera Judith nono capitulo

Da mihi in animo ꝺſtantiaꝫ vt ꝺtemnam illum⁊j⁊Machab⁊ ij⁊ca⁊ Mathatias ⁊ filij ei⁹ ꝺſtanter ſteterũt aduerſus nuntios regis an thioch⁊ Secũdo ad ſuſtinẽdũ aduerſa⁊ij⁊Mach⁊viij⁊c⁊Et linguaꝫ poſtulãs cito ꝓtulit⁊⁊ man⁹ cõſtanter extendit⁊ his verbis conſtan tes ſunt effecti ꝑ pñijs legibus mori Tercio ad teſtificandũ vera Act⁊iiij⁊c⁊ Uidentes aũt cõſtantiã Petri ⁊ Johannis comperto ꝙ homines eſſent ſine lr̃is ⁊ idiote⁊Eiuſdem⁊xiij⁊ca⁊ Sequẽte nocte aſſiſtens ei domin⁹ ait⁊Cõſtans eſto ſicut teſtificat⁹ es ꝺe me in ie ruſalem ſic oportet te teſtificari Rome⁊ Quarto ad aggrediendum terribilia Judith⁊vl⁊c⁊Horruerũt per ſe conſtantiam ei⁹ ⁊ me di audatiã ei⁹⁊Et⁊j⁊Mach⁊ix⁊c⁊ Cõuenerũt in iuda oms conſtantes corde⁊⁊ cõtrita eſt ꝺextra ps ab eis⁊⁊ Sap̃⁊v⁊c⁊Stabũt iuſti i magna conſtãtia aduerſus eos qui ſe anguſtiauerunt⁊bea⁊Uir⁊habuit maximã mentis cõſtantiã⁊vñ dicit ꝺe eo Inter hec manet immot⁹ ille dei ſeruul⁹ quã cõſtantiã ꝺemõſtrauit in quaꝺruplici certamĩe

Primum certamẽ fuit in Eculeo in quo fecit eũ ꝺatian⁹ toto cor pore diſtendi diſtentũ diuerſis vulneribus cruciari cruciatum ferreis pectinib⁹ laniari ⁊ carnifices ad ſeuiendũ crudeli⁹ verberib⁹ fecit vrgeri⁊ Secundum certamẽ habuit in Craticule incendio⁊ vbi totum corp⁹ vncinis ferreis aperit⁊ ardentes lamine infigunt⁊ ſale ignis aſpergit⁊telis viſcera extraiaciunt⁊ Tercium certamen habuit in carceris ergaſculo⁊Nã tiranⁿ⁹ fecit ipm in obſcuro carcere includi⁊Ibi teſtas acutiſſimas cõgeri⁊In ligno pedes affigi⁊⁊ ſine omni humano ſolatio ꝺerelinqui⁊ Quartuꝫ certamẽ habuit in molli lectulo⁊Poſtq̃ eñ tiranⁿ⁹ vidit ſe eum ꝑ aſperitates tormẽtorum vincere nõ poſſe in lecto molliſſimo eũ reclinare fecit putans ſe ꝑ delicias ipm allicere poſſe⁊Uicit aũt iſta certamina maxima mẽtis conſtantia⁊vñ Auguſ⁊in ſermone hui⁹ diei dicens ſic⁊ Tanta in Uincentio penarum aſperitas ſeuiebat in membris ⁊ tanta ſecuritaſ reſonabat in verbis⁊vt putarem⁹ aliũ loqui⁊⁊ aliũ torqueri⁊Et vere ſic erat⁊Caro eñ patiebaꝫ ⁊ ſpũs loquebaꝫ⁊Habuit eñ plurima auxilia quibus cõſtans fiebat⁊ Primo lucem ineffabilẽ⁊que carcerẽ obſcurum illuſtrauit⁊ Secundo floꝛ revolentiaꝫ amenſſimã que carcerem mirabili odore cõfortauit⁊ Tercõ affectõnem liberam⁊ que compedes grandi virtute reſerauit Quarto ſocietatẽ angelicam quam xp̃us miſericorditer ſibi ꝺeſtinauit⁊

Sexto be⁊Uincen⁊firmaꝫ in xp̃o per Patientiam que in cõtriſtabilibus bonum virtutis ꝺefenſat⁊quaſi cũcta cõſeruans Unde Auguſtinus in ſermone ꝺe ſancto Ciprano dicẽs ſic⁊Facile ẽ martirez celebrando venerari⁊ſed magnum eſt fidem ⁊ patientiam ei⁹ imitari⁊Uam patiẽtia eſt principali⁹ circa triſticias⁊ eo ꝙ patiens aliq̃s

dicit nō ex hoc ꝙ nō fugit. sed ex hoc ꝙ laudabiliter se habet i patiendo que ꝑsentialiter nocent. vt. s. nō inordinate ex eis tristet. Sciendum ꝙ aduersitates tollerande sunt patienter ꝓpter quatuor. Primo ꝓpter ipsarum ꝓuitatem. j. Pe. j. c. Modicum nūc oportet cō tristari in varijs temptatōnibus. vt ꝓbatio fidei vestre multo sit p̄ciosior auro quod p ignem ꝓbat. Secundo ꝓpter rerū paucitatē p̄s. Patientia pauperum non peribit in finem. Tercō ꝓpter dolorum breuitatē. p̄s. Sm multitudinē dolorꝫ meorꝫ in corde meo consolatōnes tue letificauerunt aiam meā. Quarto ꝓpter retributōnis perpetuitatem Ro. viij. c. Nō sunt condigne passiones hui⁹ temporis ad futuram gloriam ꝛc. Be. Vincenti⁹ habuit maximam patientiam in supplicijs. vñ Augu. in sermone hui⁹ diei dicens sic. habebat Vincenti⁹ in sermone fiduciam. in passione tollerantiā. Nam ei⁹ supplicia fuerunt grauissima numerositate. acerbitate. diuturnitate. implacabilitate. que oīa vicit summa patientia. Unde Aug. in sermone hui⁹ diei dicens sic. Fides pugnat. t qñ fides pugnat. null⁹ expugnat. quia etsi laniat. tsi lacerat. nō perit qui xp̄i sanguine est redempt⁹ Potēs hō nō potest perdere quod emit auro suo Et xp̄us perdet qō emit sanguine suo. sed hoc totū non ad homis sed ad dei gloriam referat. Ab ipo vere est patientia vera. patientia sancta. patientia religiosa. patientia xp̄iana. que donū dei ē. hec ille. Et sic patet sextum.

Septimo bea. Vincen. firmat in xp̄o per fortitudinem. que mortem victoriose expugnat. in periculis vexillū tenēs. vnde Ciprian⁹ in ser. de martiribus dicens sic. O beati martires quibus vos laudibus p̄dicem. O milites fortissimi. robur corpis vestri. quo p̄comio vocis explicem. Sciendū ꝙ fortitudo gratuita que est donuꝫ dei firmat aimum hominis in bono iusticie dei que est per fidē Jesu xp̄i. vt dicit Ro. iij. c. Et talis fortitudo p̄t attendi circa quatuor

Primo inquantū defendit bonū cōmune decertando in acie per iustum bellum. Secundo inquantum iudex vel priuata ꝑsona nō recedit a iusto iudicio timore gladij imminentis vel cuiuscunqꝫ periculi. etiam si sit mortifer. Tercō inquantū aliquis ñ refugit amico infirmanti obsequi ꝓpter timorem mortifere infectōis. Quarto inquantū aliquis nō refugit itinerari ad aliquod pium negotiuꝫ ꝓsequendum ꝓpter timorem naufragij. vel latronū. Be. Vincen. fortissime omnia pericula mortis vicit. vñ Aug. dicit sic. be. Vincē. vicit i verbis. vicit in penis. vicit in cōfessione. vicit in tribulatōne. vicit exustus. vicit submersus. vicit viuus. vicit mortuus. hec ille Sic ei respōdit Datiano vt dicit prudēti⁹. Tormēta. carcer. vngule stridēsqꝫ flāmis lamia atꝫ ipa penarū vltia mors xp̄iamis lud⁹ est.

Et sic patet septimum.

Octauo beatus Vincenti⁹ firmatur in christo per Beatitudinez que corona glorie ipsum in celis decorat. Premium vltra meritum reddens. Unde Apocalipſ. vj. capitu. dicitur de eo data est ei corona ⁊ exiuit vincens vt vinceret. Et angeli dixerunt ei. Agnosce O Vincenti quia ꝑ cuius nomine decertasti ipe tibi coronam preparatam seruat in celis qui te victorem fecit in penis quā nobis concedat Amen.

In conuersione sancti Pauli apostoli Sermo.

Tupebant oēs qui audiebant Actu. ix. ca. Et in epta hodierna Beat⁹ Aug. in libro de vidēdo deū ad paulinam dicēs sic. Ipsa dei substātia a quibusdam videri potuit ī hac vita positis. sicut a Moyse ⁊ paulo qui rapt⁹ audiuit ineffabilia verba que nō licet homī loqui. Sup quo moueo talē questionem Utrū beat⁹ paulus ꝑ sui ad mirabilem cōuersionem raptus fuerit ad gl'osam dei visionem. Ad istam questionē rn̄dent duo doctores noui testamenti Primus est beat⁹ Augu. li. xij. sup Geñ. ad lrām dicit sic. Cur nō credam⁹ ꝙ tanto apostolo doctori gentiū rapto vsqz ad ipaz excellentissimā visionem voluerit de⁹ demōstrare vitā in qua post hāc vitā viuendū est ineternū. hec ille. Secūd⁹ est sanct⁹ Tho. scda secūde. q. clxxv art. iij. dicēs sic. Quidā dixerūt Paulū ī raptu n̄ vidisse ipaz dei essentiā. sed quandā refulgentiā claritatis ipi⁹ Sed cōtrariū manifeste ipa verba apostoli designāt Dicit em̄ se audisse ineffabilia verba que nō licet hoī loqui. hui⁹ aūt vident ea que ptinent ad visionem beatoz que excedit statū vie ſm illud Isa. lxiij. c. Oculꝰ nō vidit de⁹ absqz te que preparasti diligentibus te. ⁊ ideo quieti⁹ dicit ꝙ deū ꝑ essentiā vidit hec Tho. Sciendū ꝙ mēs hūana diuinit⁹ rapit ad cōtemplādam veritatem diuinā quatuor mōis. Primo vt cōtemplet eam p similitudines quasdam imaginarias. Et talis fuit excessus mentis qui cecidit supra Petrū. vt ptz act. x. ca. Secundo vt cōtemplet eam per intelligibiles effect⁹. Et talis fuit excessus Dauid dicentis in pſ. Ego dixi in excessu meo oīs hō mendax. Tercō vt cōtemplet eā in sua essentia p lumē glorie qō sit velut forma immanens. Et talis visio est in sanctis in patria. Quarto vt contemplet eā ī sua essentia p lumē glorie qō sit velut passio trāsiens. Et talis fuit rapt⁹ Pauli ⁊ etiā Moisi. Et satis congruenter qr sicut Moises fuit prim⁹ doctor iudeoz. ita Paul⁹ fuit primus doctor gentiū. vñ visio Pauli ī illo raptu ꝑtū ad aliqd fuit simlis

visiõi beatoꝝ·s·quantum ad id qđ videbaꝯ· ꝛ quantũ ad aliquid dissimilis·s·quãtum ad modũ videndi·qz non ita pfecte vidit sicut sancti qui sunt in pria·vñ Augu· dicit·xij·sup Gen̄·ad lrãm· Apl'o arrepto a carnis sensibus in tercium celum hoc defuit ad plenam perfectamqz rerũ cognitõnez que angelis inest ꝙ siue in corpe siue extra corp̃ esset nesciebat·Hoc itaqz nõ deerit cũ receptis corpib̃ in resurrectõne mortuoꝝ coꝛruptibile hoc induerit incoꝛruptõz· hec ille·Et qz in tali visiõe acceperat noticiã sacmẽtoꝝ Jesu xp̃i ꝙt ipemet dic̃ Gal·j·c·Notũ vobis facio euãgelizatũ ẽ a me· qz non scõm hominẽ sed per reuelatõnez Jesu xp̃i· ideo stupebant oms qui audiebãt·vt dicit Thema·

Stupebant omnes·

Angeli qui audiebant eum angelice viuentem·
Justi qui audiebant eũ iuste se regentem·
Penitentes qui audiebant eum cõuerse gradientem·
Judei qui audiebant eũ synagogã euertentem·
Gentiles qui audiebant eũ mũdana arguentẽ·
Peccatores qui audiebãt eum puerse incedentem·

Primo stupent oms angeli qui audiũt beatũ Paulũ angelice viuentem· In angelis em̄ ꝺsiderant quatuoꝛ·Primo virginalis mundicia·Mat·xxij·c·Angeli dei in celo neqz nubent neqz nubent̄ Secundo caritas ignita·ps̃· Qui facit angelos suos spũs· ꝛ ministros suos ignem vrẽtem· Tercõ velox obediẽtia ps̃·Angeli dei ministri ei9 qui facitis voluntatem ei9·Quarto sollicita custodia·ps̃·angel' suis de9 mandauit de te vt custodiãt te in omibus vijs tuis· Stupent angeli ꝛ admirant̄ in paulo hodie ꝺuerso has quatuoꝛ ꝓprietates·Primo ei9 virginalem mũdiciã· Fuit em̄ virgo sicut ipemet testat̄ de virginibus·j·Corinth·viij·c·dicens sic·Volo oms hoies esse sicut meipm·Criso·de laudibus Pauli dicit sic· Joseph pudicitie vtute decoꝛat9 ẽ·ꝛ ego vereoꝛ ne iam ridiculũ sit hic etiã paulũ laudare·qui semetipm crucifigẽs nõ solum hũanoꝝ coꝛpoꝝ pulchritudines·sed oĩa etiam que videnꝯ rebus clara ac decoꝛa cernebat· quẽadmodũ nos fauillã cineremqz cõspicim9 qui quasi moꝛtu9 ad moꝛtuũ immobilis pmanebat·hec ille·Secũdo ei9 caritatez ignitã Ignem em̄ caritatis nihil ī eo extinguere poterat sicut ipe ait· Ro· viij·capitu· Certus sum enim· ꝙ neqz moꝛs neqz vita· ꝛc̃· Poterit nos separe a caritate christi ꝛ Crisostomus dicit · Ut enim ferrum missum in ignem totum ignis efficitur · Sic paulus caritate succensus· Totus efficitur caritas· Tercio eius velocem obedientiam quam hodie demonstrauit cum dixit· Domine quid me vis

facere ex magna obediētia totū mundū predicādo circuiuit Criso. paul9 tanq̄ pēnat9 totū docēdo puolauit orbē. Quarto ei9 solicitā custodiā. Quidā em̄ āgeli custodiūt mūdū vniuersuz sicut dñatões Quidam puincias vt principat9. Quidā loca spālia vt archangeli. Quidā smgulares psonas vt angeli Paul9 aūt curā habuit de vniuerso mundo Criso. Null9 angel9 ita creditū sibi populū gubernauit vt paul9 vniuersum orbem Curā habuit de puincijs. Criso. Tanta Paul9 virtute pgressus est vt vix. xxx. ānoz spacō. z Romanos. z psas. z parthos. z medos. z indos. z sathas. z ethiopes. subiugo mitteret veritatis Curam habuit de spālibus locis ad que pticulares epistolas destinauit. Sicut de Roma corintho. galatia. epheso. 2c. Curā habuit de smgularib9 psonis. sicut de thimotheo. tito. philemone 2c. Jdeo angeli stupent in Paulo angelicam ei9 vitam.

Secundo stupent oms iusti qui audiūt be. Paulū iuste se gerentem. nā iusti hnt quatuor in se. que vehementer admirant in paulo hodie conuerso. Primo celestium cōtemplatōnem. Phil. iij. c. Nostra cōuersatō in celis est. Cōuersatō aūt dicit totā vitam hominis Sed eoz qui sunt in celo; est quadruplex diuersitas. Quidam em̄ sunt in celo tantum corde vt pigri z desidiosi scilicet qui bona proposita que hnt ope non implent. Quidā tm̄ ore vt predicatores verbosi. Quidā vero tm̄ ope exteriori vt Jpocrite z vanagloſi. Quidā autem omīb9 mōis sicut Paul9 qui habuit sancta desideria Phil. j. c. Cupio dissolui. z esse cum xpo habuit smceriſſima verba. ij. Corinth. ij. c. Ex smceritate sicut ex deo corā deo in xpo loquimur Hūit solicita opa. ij. thessal. ij. c. In labore z fatigatōe nocte z die laborā tes 2c. Secundo bonoz opum exercitatōnem. j. Corinth. xv. capi. abundantius omīb9 laborauī. Vere abūdanti9 q2 pl9 omīb9 pagrauit Ro. xv. c. Ab ierusalem vsqz ad illiricū p circuitā repleui euāgelium Vere abundanti9 q2 plures pre ommibus ad fidē cōuertit. sez innumerabilem pplm gentiliū Gal. ij. c. Qui opat9 est Petro ī apostolatū circumcisionis coopat9 est z mihi inter gentes. Vere abundanti9. q2 pl9 omībus manibus laborauit. Act. xx. ca. Ad ea que mihi op9 erāt z his qui mecū sunt mīnistrauerūt man9 iste oīa Criso. Nec vnū quidē diē in otio z quiete passus est trāsire. Vere abundantius. q2 ples epistolas scripsit. Tercō pfundā hūiliatōez quo ad quatuor. Quātum ad denoiatōz quā hūilem hūit. vocās se puulum Cū em̄ pri9 vocaret saul9 a saulo supbo. postea vocauit se paulum quasi puulum. j. Corinth. xv. c. Ego sum minim9 apostolorū. 2c. Quātū ad duersatōz quā humilē hūit. j. Thes. ij. c. Facti sum9 puuli i medio vrm. ecce quāta hūilitas tāq̄ si nutrix foueat filios suos. ecce quāta auctas qm̄ carissimi facti estis nobis. Ecce quāta amicabilitas

Quantam ad scientiam quam humilem habuit. j. Cor. ij. ca. Non iu dicaui me aliquid scire inter vos nisi iesum xpm & hunc crucifixum Quantū ad vitā quaz humilē habuit nō reputās se perfectū sz pec catorem. j. Thi. j. c. xpus iesus venit in hūc mundū peccatores saluos facere quoz prim9 ego sum. Et. j. Corinth. iiij. c. Nihil mihi conscius sum. sed nō in hoc iustificat9 sum. Quarto aduersoz perpessionem Cris. Paulus fuit saxo durior. ferro firmior. adamāte fortior. auro incorruptibilior. Fuit quidē saxo durior q2 nulli aduersitati cedebat Gal. ij. quibus nec ad horā cessimus 2c. Fuit ferro firmior q2 nulla ipsum tribulatō cōmouebat sed tanq̄ incus percussionib9 firmaba tur. ij. Corinth. xiij. c. Cū em infirmor tūc fortior sum & potens. Fuit adamāte fortior. q2 nulla ipm aduersitas frāgebat. ij. Corinth. xiij. c. Placeo mihi in infirmitatibus meis. in cōtumelijs in necessitatib9 in persecutōibus. in angustijs p xpo. Fuit auro incorruptibilior. q2 nec igne psecutōis crepabat Ecclesia. xj. c. igne pbat aurū & argen tum. Et sic patet 2c.

Tercio stupent omes penitentes qui audiunt Pau. uerse gradi entē Hodie nāqz Jesus xps magnū spectaculū dedit toti mūdo ex miraculosa conuersione b. Pau. apostoli sicut ipe dicit. ij. Corinth. iiij. c. Spectaculū facti sum9 mūdo & angelis & homībus Maior eī fuit grā cōuersionis pauli q̄ latronis dextri. licz vtraqz fuerit subi ta & miraculosa. qd ptz p. xij. signa que sunt ista. Primo rōe uer sionis latro em uersus est a xpo exīte ī hac vita mortali. quia dū moreret in cruce. Pau. vero conuersus est a xpo exīte iam glorifica= to in celis. vñ sanct9 Tho. iij. pte. q. lvij. art. vj. ad. iij. dicendū dicit sic. Xpus post suam ascensionem multis sanctis apparuit sicut legit de be. Pau. Act. ix. c. qm ei9 dignitati ñ derogat. si ex aliqua dispē= satōne xps qnqz corpaliter ad terram descendat vt oñdat se alicui specialiter sicut. Pau. Et ne aliquis hoc credat factū fuisse xpo ibi non corpaliter pnte. sed aliqualiter appente contrariū apparet p hoc quod ipe apostol9. j. Cor. xij. c. ad cōfirmandū resurrectōis fidem dicit. Nouissime autem oim tanq̄ abortiuo visus est & mihi. qd qui dem veritatē resurrectōis nō pbaret nisi ipm verū corp9 xpi visuz fuisset ab eo. hec Tho. Secūdo rōne acceptatōis Nā latro surszuz leuat9 in cruce ñ acceptauit penā sibi debitā p peccato suo. nec cre= didit xpm mori p salute humani generis Un ipm blasphemauit di cens Si fili9 dei es salua temetipm. Paul9 aūt ī terrā pstrat9 cre didit subito se puniri p peccato suo. Un acceptauit hāc penā agēs debitam penitentiā mētaliter p peccato suo. ps. qm grauata est sup me man9 tua conuersus sum in erumna mea dum cōfigit spina.

Tercō rōne illumiatōis. Nā sole obscurato visisqz miraculis que

fiebāt in morte xp̄i·latro illuminat⁹ est cum dixit·Nos quidem di=gna factis recipim⁹·hic aūt nihil mali fecit· Paul⁹ vero luce circū fult⁹ de celo·iuxta illud Act·ix·c·Subito circumfulsit eū lux de ce-lo pfecte illuminat⁹ est· q̄ ceciderunt ab oculis ei⁹ tanq̄ squame· Squame em̄ significant carnalia que inquināt affectū·t tpalia que obscurant intellectū·Ūñ·ij·Corinth·iij·dicit·De⁹ qui dixit de tene bris lucem splendescere illuxit cordibus vestris·Et·j·Thessal·j·cap· Nō sum⁹ noctis neq̄ tenebrarū· Quarto rōne auditōmis Nā la-tro audiuit xp̄m sitientem hominū salutem·cū dixit Sitio ·Paul⁹ audiuit xp̄m iam bibentē cum dixit Potestis bibere calicem quem ego bibitur⁹ suq̄·Latro audiuit xp̄m derelictū·Paul⁹ audiuit xp̄m iam sibi vnitū Latro audiuit vocē xp̄i deprecātis p peccatoq̄ cōuer siōe Paul⁹ audiuit vocē xp̄i cōmātis p sui psecutōe·cū dixit Du rū ē tibi otra stimulū calcitrare Quīto rōe cognitōis· Nā latro ī cruce cognouit xp̄m oīm redemptorē·ideo dixit Luce·xxiij·c·Memē to mei dñe dū veneris in regnū tuum·Paul⁹ vero in luce cognouit xp̄m non solum redemptorem sed vniuersalem. glorificatorem quo ad animam t corp⁹ in suo raptu·ij·Corim·xij·c·Scio hui⁹ hominem raptū vsq̄ in tercium celū t audiuit·2c̄· Sexto rōne obtentōmis· Nam latro petiuit indulgentiā peccatoq̄ suoq̄ dicēs· Memēto mei dñe·s· vt mihi miserearis·non tm̄ ignoscendo culpam preteritā qua iniuste vixi·sed etiā pñtez qua te blasphemaui t deriſi· Obtinuit au tem vemā cū xp̄s ei dixit·Amen dico tibi Hodie mecū eris in para diso·Paul⁹ petiuit pmptam obedientiā dicens· Dñe quid me vis facere ·t obtinuit q̄ñ sibi dictū fuit·Surge t ingredere ciuitatem 2c̄· Septimo rō ne pmissionis Nā latroni pmisit de⁹ merito sui sanguinis beatificā fruitōnem dicens Amen dico tibi hodie mecū eris in paradiso Paulo aūt pmisit ob meritum sue passionis patiē-tie imitatōnem cum dixit·Ego em̄ ostendā illi quanta oporteat euz p nomine meo pati·Act·ix·c·2c̄· Octauo rōne comitatōis·Nā la-tronem xp̄us duxit ad limbum· vbi fuit per tres dies· quibus ipse xp̄us iacuit in sepulchro·Paulū aūt rapuit vsq̄ in terciū celum per tres dies·vt ptz·ij·Corī·xij·c·t Act·ix·Qđ est spūale celū vbi āgeli t sancte anime fruunt dei contemplatōe·q̄ de⁹ oñdit ei vitā ī qua vidend⁹ est meternum vt dicit glo· Nono rōe speculatōis· Naz latro fuit speculū diuine miseratōis·vt nemo desperet de misericor dia dei·etiā si pseuerauerit peccare vsq̄ ad finem vite sue·vt habe tur de pen̄·dis·vij·c·Nemo·Paul⁹ aūt fuit speculū dilectōis t vas electōnis·Act·ix·c·Vade Anania qm̄ vas electōis mihi est iste·

Decimo ratōne correptōmis·Nam latro fuit correptor vn̄⁹ puta latronis consocij·Paul⁹ aūt importun⁹ fidei predicator· ideo dicit

portet nomen meū coꝝ gen. Undecimō rōne passiōis. Nā latro portauit crucem ꝓpriā. z stigmata ꝓpria q; fregerunt ei9 crura Johan. xix. c. Paul9 aūt crucem xp̄i Gal. vj. c. Mihi absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. Et stigmata ei9 Ego stig. domini iesu xp̄i in c. me. por. Duodecimo ratione glorificatōis. Nam latro meruit gloriam ꝑ martirij sui confessionem. que sibi fuit ꝑ baptismo. vt habet de cōse. dis. iiij. c. baptismi vicem. Paul9 aūt baptisat9 est baptismo spūssancti sicut ceteri apostoli nō tn̄ in specie ignis sed in specie lucis. Jtē baptismo lacrimose ꝓpunctōis Crisostom9. Juges lacrimarum fōtes nō diebus solū. sed etiam noctibus effundebat. Jtem baptismo aque. vñ dicit. Surgēs baptisat9 est. Jtē baptismo sanguinis. q; in suo sanguine baptisat9 fuit.

Quarto stupent oīs iudei. qui audiunt eum smagogam euertentem Nā ante cōuersionē emulabat smagogā quadrupliciter. Primo ipam nimis zelando. Gal. j. c. Ampli9 emulator exīs paternaꝝ mearum traditōnū. Secūdo ecclesiā xp̄i nimis impugnādo ibidē Supra modū psequebar ecclesiā dei z expugnabā illā Tercō nomen xp̄i nimis odiendo. Act. ix. c. Hic est qui impugnabat eos qui īuocabant nomen illud de his tribus simul. j. Thimo. j. dicit Prim9 fui blasphem9. psecutor z contumeliosus. Quarto in discipulos domini nimis seuiendo. s. per odiū in corde. vñ dicit Saul9 adhuc spirans. Per asperitatem in ore cum dicit minarum. Per penarū irrogatōnem in psonis cum dicit z cedis. in disci. domini. Per expoliatōnem in rebus Act. viij. c. Saul9 aūt deuastabat ecclesiam ꝑ domos intrans. Sed ab hac smagoge emulatōne cōuersus est hodie ad ip̄i9 euersionem. s. smagogā euacuādo. ecclesiam fundando. xp̄i nomen predicando. discipulos xp̄i ampliando atz confortando. Unde dicit Act. ix. c. Paul9 magis conualescebat z cōfundebat iudeos q̄ habitabant. Damasci affirmans qm̄ hic est xp̄s. ꝛc.

Quinto stupent oīs gentiles qui audiunt eū mūdana arguentē Nam in gentibus erant quatuor. s. Primo magna potentia regū z impatoꝝ Secūdo magna sapia philosophoꝝ z doctoꝝ. Tercio magna eloqnentia rethoꝝ z oratoꝝ. Quarto magna insolētia errorum z vitiorum. Cōtra ista Pau. assumpsit alia quatuor. Cōtra mundi potentiā assumpsit virtutem z cōstantiā Act. xxiij. ca. Apparuit aūt illi domin9 dicens. Cōstans esto paule Oportet te Rome testificari. Contra vanā sapientiā assumpsit veritatem euāgelicam. j. Corinth. ij. c. Nō em̄ me iudicaui aliquid scire inter vos nisi Jesum xp̄m z hunc crucifixum. Contra rethoruz eloquentiā assumpsit fructuosam facundiā ibidez Sermo me9 z predicatō mea nō est in psuasibilibus humane sapientie verbis Sed in ostensione spiritus

ꝛ veritatis. Contra errorum insolentiam assumpsit fidei prudentiaz Act. xvij. ca. Dixit atheniensibus. qđ ergo ignorantes colitis. hoc ego nuncio vobis Unde nec timor tirannoꝝ. nec subsanatio philosophoꝝ deridentium xp̄ianos colentes hominem crucifixuz potuerūt retrahere paulum a predicatōne fidei xp̄i. Act. ix. ca. Vas electōis mihi est iste. vt portet nomen meum coram gentibus ꝛ regibus ꝛ filijs israhel ꝛc.

Sexto peccatores stupent audientes eū puerse incedentez. vt ei dicit Luce. xv. c. Gaudium est angelis dei sup vno peccatore pementiam agente. Gaudium em̄ de conuersione peccatoris tāto ē maius quanto misericordia indulgens est maior que cognoscit ex magnitudine peccati Ro. c. vbi suphabundauit delictū suphabundare consueuit ꝛ gratia. Sed duo fuerunt maximi peccatores qui mirabiliter conuersi sunt. quorum vn9 altero graui9 peccauit scz latro in cruce ꝛ paulus in luce Sic tn̄ ꝙ peccatum pauli fuit grauius q̄ peccatum latronis. vt ptz per. xij. signa. Primo obiectiue. Nā peccatum qđ est cōtra substantiam hominis est graui9 q̄ peccatum qđ est contra res exteriores sicut furtum Etiā est graui9 peccatum qđ immediate contra deum cōmittit sicut infidelitas. blasphemia. ꝛc. Sed latro offendit hominem furando diuitias ei9. Paul9 auferendo vitam eius. q2 ille sitiebat hominum diuitias. iste sitiebat sanctorum sanguinem. Ille spoliabat domos rebus. iste viris ꝛ mulierib9 ipos durissime incarcerando. Secūdo repugnatiue. nam maiori virtuti opponit graui9 peccatum. sicut odium dei qđ opponit caritati dei. Sed latro peccauit cōtra caritatem p̄simi. q2 cōtra precepta secunde tabule Paul9 autem contra caritatem dei. q2 contra precepta prime tabule que ordinant hominem in deum. Tercio intensiue. nam quāto voluntas fuerit maior ad peccandū. tanto hō graui9 peccat. Sed de Paulo dicit Act. ix. ca. Ibat ergo saul9 furijs inuctus. dirumqz toto pectore virus efflabat. Per totam iud. fer. in san. vt xp̄i membra la. in terris Quarto terminatiue. naz in ordine quorumlibet peccatoꝝ vnum peccatum est graui9 altero ſm quod est circa aliquod principali9 vel min9 principale. Sed peccatum latronis fuit principaliter de alieno viuere. Peccatum aūt Pauli fuit hominiz salutē impedire. qđ est principali9 ab homine desideratuz Quinto inclinatiue. nam graui9 peccat cui9 voluntas ex intentōe peioris finis inclinat ad peccandum. sed latro inclinabat ad peccandum timore paupertatis. cupiditate diuitiarum. Paul9 aūt odio inuidia. cum alijs disputantibus cū stephano. Sexto iniuriatiue. nā cause que diminuūt iudicium rōnis. sicut ignorantia. vel que diminuunt liberum motum voluntatis. sicut infirmitas vel violētia. aut

met⁹ diminuunt peccatum. Sed peccatum latronis pcessit ex igno rantia. Pauli vero ex industria ⁊ malitia. quia accessit ad pñ. sac. ⁊ peti. ab eo epi. in dam. ad synagogas ⁊c. Septimo contemptiue nam vbi est maior concupiscentia est mai⁹ peccatuz Interdum em̄ insurgit maior concupiscentie mot⁹ ex hoc q̄ volūtas effrenate tē dit in suum obiectum. Sz latro contempsit homines mundanos mi nori ꝺcupiscētia. pau. aūt seruos xp̄i maiori ꝺcupiscētia. verbis ⁊ v̄ beri⁹ cruciando. Octauo extensiue. nam quanto peccatū ad plu rium offeensionem extendit. tanto est graui⁹. Sed latro blasphe mauit christum in conspectu paucoꝝ. Paul⁹ autem in multis ciuita tibus. Nono impugnatiue. nā quanto impugnat persona deo ma gis cōiuncta tanto grauatur illud peccatum. Unde impugnatio et offensa que fit persone virtuosiori ⁊ sanctiori est valde grauis. Sz latro impugnauit laicos auferendo temporalia. Paulus autem ser uos xp̄i tollendo spiritualia Decimo perturbatiue Latro em̄ pec cauit contra rempublicam terrenam perturbando. Paul⁹ cōtra ce lestem scandalizādo Undecimo offensiue Latro em̄ offēdit xp̄m p se ⁊ alijs cruentatum. Paul⁹ vltra hoc contra populum predesti natum. Duodecimo malignatiue Latro em̄ suam conuersionem accelerauit viso sole obscurato Paulus autem distulit viso celo ap to predicante stephano. ⁊ miracula faciente Amen.

In festo natiuitatis dom̄i Sermo.

Idim⁹ gloriam eius Johan. j. c. ⁊ i euangelio presen tis solennitatis Propheta dauid in ps̄. dicit sic. Anū ciauerunt celi iusticiam ei⁹ ⁊ viderūt om̄s populi glo riam ei⁹. Sup quo verbo moueo talem questionem Utrum credere misteriū diuine incarnatōis sit fun damentū humane saluatōis. Ad istam questionem rn̄dent tres do ctores noui testamenti. Prim⁹ est b. Augu. li. de correptōe ⁊ gra tia dicens sic. Illa fides sana est qua credim⁹ nullum hominez siue maioris siue parue etatis liberari a contagio mortis ⁊ obligatōne peccati nisi per vnum mediatorē dei ⁊ hominū Jesum xp̄m. Se cund⁹ est bea. Gre. sup Ezech. dicens sic. Et qui preibāt ⁊ qui seque bant clamabāt dicentes Osanna filio dauid bn̄. q. ve. in no. do. quia om̄es electi qui in iudea esse potuerunt. siue qui nunc i ecclesia sunt in mediatorem dei ⁊ hominū crediderunt ⁊ credūt Terci⁹ est. s. Tho. scōa secunde. q. ij. ar. vij. dicens sic. Illō ꝑtie ⁊ p se ptinet ad obiectū fidei. p qō hō beatitudinē consequit. Uia autez hominib⁹ veniendi ad beatitudinem est misterium incarnatōis ⁊ passiōis xp̄i

Dicitur em̃ Act.iiij.c. Non est aliud nomen datum hominibus i quo oporteat nos saluos fieri. & io̅ misteriu̅ icarnatōis xp̃i aliq̃liter oportuit omni tpe esse creditu̅ apud om̃s. hec ille. Tn̄ p maiori declaratōe ponit. s. Tho. ibidem quatuor cōclusiones. Prima cōclusio Angelꝰ añ confirmatōnem habuit fidem de futura beatitudīe ptz qr cognitō fidei est supra naturalem cognitōnem angeli de deo. Sz angeli sunt creati cū dono gratie. ideo necesse est dicere ꝙ p gr̄am acceptā & nondum consumatam fuerit in eis inchoatio quedam sperande beatitudinis Que quidem inchoat in voluntate p spem & caritatem. sed intellectu p fidem. quia vero in statu prime conditōis angeli nō erat obscuritas culpe vel pene. inerat tamen intellectui angeli quedam obscuritas naturalis. ꝟm qd̄ om̃is creatura tenebra est compata immensitati diuini lumis & talis obscuritas sufficit ad fidei rōnez. Añ angelos nō omīno latuit misteriu̅ regni dei. i. icarnatōis. sicut dicit Aug. v. sup Gen̄. ad lr̄am Quasdam tn̄ rōnes hui⁹ misterij perfecti⁹ cognouerunt xp̃o reuelante. hec Tho. Scōa cōclusio. Ante statum peccati hō habuit explicitā fidem de xp̃i incarnatōne ꝟm quod ordinabat ad consumationem glorie. non autem secundum quod ordinabatur ad liberatōnem a peccato p passionem & resurrectōnem. Patet qr non fuit prescius peccati futuri Videt autem incarnatōis christi prescius fuisse p hoc qd̄ dixit ꝓpter hoc relinquet homo patrem & matrem & adherebit vxori sue. vt habet Gen̄.ij. Et hoc apostol⁹ ad Eph. v. dicit sacramentu̅ magnum esse i xp̃o & ecclesia. Quod quidem sacramentu̅ nō est credibile primū hominem ignorasse Licet aūt in statu prime cōditōis non fuerit auditus ab homine exteri⁹ loquēte. fuit tn̄ a deo interi⁹ inspirante sicut & ꝓphete audiebant ꝟm illud ps̄. Audiam quid loquat in me dominꝰ deꝰ. Tercia conclusio Post peccatu̅ fuit explicite creditum misterium xp̃i non solum quātum ad incarnatōnez. sed etiā quantū ad passionem & resurrectōnem quib⁹ humanū gen⁹ a peccato & morte liberat. Ptz quia aliter non prefigurassent xp̃i passionem quibusdā sacrificijs & ante legem & sub lege quoz quidem sacrificioz signficatum explicite maiores cognoscebant. minores aūt sub velamine illoz sacrificioz credētes ea diuinit⁹ esse disposita de xp̃o venturo. quodammodo habebant velatam fidem & tāto difficili⁹ cognouerunt quanto xp̃o ꝓpinquiores fuerūt. Quarta cōclusio. Post tp̄us gratie reuelate. tam maioris ꝙ minoris tenent habere fidem explicitam de misterijs xp̃i. Ptz quia precipue tenent quantū ad ea que communiter in ecclesia solennizant & publice ꝓponuntur sicut sunt articuli fidei. Alias aūt subtiles cōsideratōnes circa articulos tenētur aliqui magis vel minꝰ explicite credere ꝟm qd̄ conuenit statui &

officio vniuersiq3· Uñ credere explicite misteriū xp̄i omm̄ tēpore ⁊ quo ad oēs necessariū fuit·hec Tho·eo·arti·Quia vero hij oēs hanc fidem cognouerunt esse adimpletam· ideo dicunt vidim9 gloriam eius·

Uidimus gloriam eius·

Nos angeli· Nos patriarche·
Nos p̄phete· Nos iudei·
Nos apostoli· Nos gentiles·
Nos xp̄iani·

Primo nos angeli vidim9 gloriam diuinitatis coniunctam hūanitati Jesu xp̄i in sua sacratissima natiuitate quod patz quadruplici rōne· Primo rōne temptatōis·Nam vt dicit Bern̄·sup illō Jone·j·c·Propter te orta est sup nos hec tempestas ⁊c·Lucifer cognouit naturam humanam peruenire ad hanc dignitatem vt esset deus ⁊ exaltari supra naturam angelicam Ideo inuidit homini ⁊ tentauit eum Sap̄·j·c·Inuidia dijaboli mors intrōiuit in orbem terrax Nō em̄ inuidit homini nisi de maiori felicitate quā homo erat habiturus supra naturam angelicam que felicitas erat vt homo esset deus Secundo rōne restauratōis·nam ruina angelica debebat restaurari ex hominibus· Hebr·j·c·Oēs sunt administratorij spūs in ministerium missi p̄pter eos qui hereditatem capiunt salutis·hec autem restauratō nō poterat fieri nisi impleto sacramento incarnatōis filij dei·Titum·ij·c· Appuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nostri dei non ex opibus iusticie que fecim9 nos·sed ꝑm suā misericordiam saluos nos fecit· Tercō rōne salutatōis·Nā beata ygo fuit edocta misteriū incarnatōis filij dei per angelum·vt patet Luce·j·ca·Missus est angel9 a deo ⁊c·sup quo dicit Beda in omł· Aptum ꝑfecto humane restauratōis iudiciū vt angel9 a deo mitteret ad virginem partu consecrandam diuino·q3 prima perditōis humane fuit causa cum serpens·a dijabolo mittebat ad mulierē spiritu superbie decipiendam immo ipe in serpente dijabol9 veniebat qui gen9 humanū deceptis parentibus primis immortalitatis gloria nudaret·hec ille· Quarto rōne euāgelizatiōis·Nā in hoc seruat diuina ordinatō ꝑm quā mediantib9 angelis diuina ad hoīes perueniunt·Unde dicit Dion·iiij·c·celestis hierarchie·q̄ diuinum iesu benignitatis misterium angeli primi edocti sunt·postea ꝑ ipos ad nos diuinitatis cognitio transiuit·p̄terea angel9 hodie ad pastores ait·Euangelizo vobis gaudium magnum qō erit oīi populo·q3 natus est nobis hodie saluator mundi·Et subito facta est cum angelo multitudo celestis exercit9·vt dicit Luce·ij·cap·Et sic patz

primum.

Secundo nos patriarche vidim9 in figura gloriam dñice incarnatōis diu ante. Abel em̄ vidit incarnatōnem xp̄i in virginitate. in sacerdotio. in martirio. Unde Augu. li. diuersarum. q. ad Orosium dicit sic Tria maxime iusticie precomia in Abel fuisse comprobantur scz virginitas. sacerdotium. t martirium. In quibus xp̄i figurā primus gessit. ideo ignis missus est de celis qui hostiam Abel sicut sepe factum esse viris sanctis legim9. approbauit hec Aug. t Hebr̄. x. c. Accessistis ad sanguinis asp. me. lo. q̄ abel. Noe vidit hāc incarnatōnem in arcu federis Gen. ix. cap. Hoc erit signum federis inter me t terram. Arcum meū ponam in nubibus celi. qō exponens Johā. euangelista Apoc. x. c. dicens sic. Uidi alterum angelū fortē descendentē de celo. amictū nube. t iris in capite ei9. Iste angelus est fili9 dei. nubes leuis est humanitas de virgine sumpta Isa. xix. c. Ascendit domin9 sup nubē leuem. Arcus iste est diuinalis miseratō. Nam in arcu sunt due ptes. prima t fortis est lignum. secūda t debilis est linum. t tñ pars debilior. s. linum seu corda inclinat partem fortiorem. s. lignum. Sic in xp̄o humanitas tanq̄ ps debilior inclinauit diuinitatem fortiorem ad sagittandū dyabolū t miserendum homini. Iste arcus apparuit in celo. i. vtero virginali in signuz federis. i. nostre saluatōnis. Et hoc in figura vidit Noe vt patz.

Abraham vidit gloriam hui9 incarnatōis. q1 vt dicit Gen. xv. Eleuans autē oculos suos Abraham cum occubuisset sol appuit clibanus fumās t lampas ignis transiens p diuisiones illas. p clibanuz fumantem intelligit vter9 virginalis sanctificat9 spūsancto Luc. i. ca. Spūssanctus supuenīet in te 2c̄. Per lampadem intelligit xp̄us iuxta illud Isa. vj. ca. Saluator ei9 vt lampas accendat. Ideo gaudens est abraham Jo. viij. c. Abra. pater vester ex. vt vi. diē 2c̄. Isaac vidit gloriam dominice incarnatōnis quando egressus ad meditandum in agro inclinata iā die accepit rebeccam in vxorem Gen. xxiiij. ca. Et sancta mater ecclesia declarat hanc meditatōnez Isaac q tunc cognouerit xp̄m incarnandū dicens sic. Uergente mūdi vespere vti sponsus de thalamo. s. fili9 dei. egressus honestissima virginis matris clausula. s. vt desponsaret sibi in vnitatem suppositi naturam humanā. Jacob vidit gloriam diuine incarnatōnis. q1 vidit scalam super terram. cui9 caput pertingebat ad celum t dominū innixum scale. t angelos dei ascendentes t descēdentes p eam t ait. Uidi dominū facie ad faciem t salua facta est aīa mea. Gen. xxxij. cap. Per hanc scalam intelligitur humanitas christi cui diuinitas est coniuncta angelorum letitia 2c̄. Joseph vidit gloriaz dominice incarnatōnis quādo exposuit somnium pincerne Pharaonis

de tribus propaginibus in vite dicens. Tres propagines tres adhuc dies sunt post quos recordabitur pharao ministerij tui. tunc restituet te in gradum pristinum Gene. xl. capitu. Tres dies sunt tria tpa scz Tempus legis naturalis. Tempus legis scripte. Tempus legis gratie que signantur in tribus missis solennibus quas hodie celebrat ecclesia. In. iij. tempore deus pater misertus est generi humano cum ipsum restituit ad participandam gloriaz diuinitatis in christo.

Tercio nos prophete spiritusancto reuelante vidimus gloriã dominice incarnatõis vt patet. Moyses hanc vidit in rubo ardente z non cõbusto. vt habet Exo. iij. capitu. Per ignem figuratur diuinitas. iuxta illud. Deus noster ignis consumens est. Per rubuz figurat virtus virginalis. iuxta illud Rubũ quem viderat Moyses incombustũ cõsceua. agnouim9 tuam laudabilem virginitatẽ dei genitrix. rc Aaron hanc vidit quãdo precepit deus q9 singule trib9 ponerent virgas suas super altare dei. sola autem virga Aaron sicca z arida floruit. fronduit. z fructum amigdalinum protulit. Nume. xvij. capitu. Per hanc virgam figurat Beata virgo Isai. xj. c. Egredietur virga de radice ieſſe. Et flos de radice eius ascendet. z hoc non naturaliter. sed virtute dei. iuxta illud. Non ex virili semine sed mistico spiramine verbũ dei factum est caro fructusqz vẽtris floruit. Gedeon hanc vidit in vellere quãdo apparuit pluuia descendens in vellere. terra nõ madefacta. Pluuia id est dei filius. descendit in vellere. i. in vterum virginis. psal. Descẽdet sicut pluuia in vellus. terra non madefacta. i. virginitate incorrupta. iuxta illud. Qñ nat9 es ineffabiliter de virgine tunc. im. s. scrip. sicut plu. in vel. de. vt s. f. ge. hu. Josue hanc vidit in statõne solis. quãdo pugnans contra Gabaon ait. Sol cõtra Gabaon ne mouearis. Et stetit sol spacio vnius diei in medio celi Josue. x. capi. Quia sol i. filiꝰ dei Malach. iij. capitu. Orietur vobis timentibus nomen meum sol iusticie. Stetit ī medio celi id est in vtero virginali. psal. Suscepimus deus misericordiã tuam in medio templi tui. Dauid hanc vidit quãdo in psal. dixit Misericordia z veritas obuiauerũt sibi iustitia. z pax oscu. sunt. Nam in misterio incarnationis xpi fuit vnio diuinitatis cum humanitate. z vnio anime z corpis. Misericordia cõuenit diuinitati. psal. Misericors z miserator dominꝰ. Veritas humanitati Johã. j. capitu. Plenum gratie z veritatis. Justicia anime christi Isa. lvj. capitu. Juxta est salus mea vt veniat z iusticia mea vt reuelet. Pax conuenit corpori christi Isa. liij. capitu. Disciplina pacis nostre super eum. Tunc autem misericordia z veritas obuiauerunt sibi. quando diuinitas vnita est humanitati christi

Tunc iustitia ⁊ pax osculate sunt. Quando anima christi infusa est corpori christi in quo fuit omnimoda pax. quia nulli peccati contagio. quoniam veritas id est corpus christi de terra id est de Maria virgine orta est. Sicut enim primus Adam de terra virgine operatõne spiritussancti subito formatus est. Sic corpus christi de Maria virgine spiritusancto operante mox formatum est. Justicia vero id est anima christi. de celo prospexit. quia ab instanti creatõnis fuit perfectissime beata. Et vidit deum intuitiue ⁊ beatifice.

Salomon hanc vidit. quando Canti. iij. capitu. dixit. Egredimini ⁊ videte filie syon regem Salamonem in diademate quo coronauit eum mater sua in die desponsationis illius. Et in die leticie cordis eius. Sed vbicunqz in lib. cant. ponitur nomen Salomonis intelligendus est ipse Deus. vt dicunt doctores hebreorum. Synagoga autez nunq̃ vocatur mater dei in scriptura. Sed sponsa. filia Amica. virgo. vt patet Hierem. xj. capitu. Et. xxxj. capitu. Si ergo deus habet matrem. ⁊ non secundum naturam diuinam sequitur q̃ habeat eam secundum naturam humanam Jsayas hãc vidit quã do. ix. capitu. dixit. Paruulus datus est nobis. Et filius nat⁹ est nobis. ⁊ factus est principatus super humerum eius. ⁊ vocabitur nomen eius admirabilis. consiliarius. deus. fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. Sed hec autoritas intelligitur de messia. vt patet per translatõnem caldaicam que dicit sic. Jnfans datus est nobis. Et recipiet super se ad seruandum legem. ⁊ vocabitur nomen eius ante. Admirabilis. consilij. deus fortis permanens in secula seculorum Messias. In eius diebus pax multiplicabit. Et patet q̃ loquitur de christo. Hieremias vidit hanc quando. xxiiij. capitu. dixit Ecce dies veniunt dicit dominus. Et suscitabo Dauid germen iustũ ⁊ regnabit rex. ⁊ sapiens erit ⁊ faciet iudicium ⁊ iusticiam in terra. Et hoc est nomen qõ vocabunt eum Domin⁹ iustus noster. Sed hec autoritas loquitur de christo. vt patet per traslatõnem caldaicam que dicit sic. Ecce dies veniunt dicit domin⁹. ⁊ suscitabo Messiam iustum. Et hoc ẽ nomẽ quod ipi appellant euz dominus iustus noster. Et sic patet intellectus. ⁊c. Ezechiel. hanc vidit quando xliiij. capitu. ait. Conuerti me ad viam porte sanctuarij exterioris que respiciebat ad orientem. ⁊ erat clausa. Et dixit domin⁹ ad me Porta hec clausa erit. ⁊ non aperietur. ⁊ vir non transibit per eam quoniam dominus deus israhel ingressus est per eam. Augustin⁹ exponit hoc in quodam sermone dicens sic. Quid est porta in domo domini clausa. nisi q̃ virgo Maria semper erit intacta. Quid ẽ vir non transibit per eaz. nisi quia Joseph non cognouit eaz. Quid est dominus ingredietur Et egredietur per eam. nisi q̃ filius dei

nąſcetur ex ea. Daniel hanc vidit quando.ix.capitu.ait.Septuaginta ebdomade abbreuiate ſunt ſuper populum tuum. ⁊ ſuper vrbem ſanctam tuam.vt conſumatur preuaricatio. ⁊ finez accipiet peccatum ⁊ deleatur iniquitas.⁊ adducatur iuſticia ſempiterna. ⁊ impleatur viſio ⁊ ꝓphecia.⁊ vngatur ſanctus ſanctorum.Per has ebdomadas intelliguntur.xlix.anni ut patet. Aggeus prophetа hanc vidit quando.ij.capitu.dixit.Adhuc modicum ⁊ ego mouebo celum ⁊ terraz mare ⁊ aridā ⁊ veniet deſideratꝰ cunctis gentibꝰ ⁊ magna erit gloria domus iſtius nouiſſime magiſq̄ prime dicit dominus exercituum.ꝛc. zacharias ꝓpheta hanc vidit.quando.ix.capitu.dixit.Exulta ſatis filia ſyon. Jubila filia ieruſalem. Ecce rex tuus venit ſanctus ⁊ ſaluator.pauper ⁊ ſedens ſuper azinam .Secūdum gloſas hebreorum ſuper illud Cantic.j.capitu. Exultabimus ⁊ letabimur in te deo ſancto benedicto.Predicta autoritas zach.intelligitur de aduentu Meſſie.vt patet.

Quarto nos iudei vidimus gloriam dominice incarnatōnis.

Primo nos doctores legis dicentes cum Jſa.xxiiij.capitu. A finibus terre laudes iuſti audiuimus gloriam iuſti.Secretum meum mihi.ſecretum meum mihi id eſt ſecretum generatōnis eternalis ⁊ temporalis.filij dei. Jtem in glo.noſtra ſuper illud Jſa.vlti.Anteq̄ parturiret peperit. que dicit ſic . Anteq̄ natus fuiſſet ille qui in ſeruitutem redegit vltimam natus fuit ſaluator id eſt ante natiuitatem Titi ⁊ Veſpaſiani qui ciuitatem ⁊ templum deſtruxit .⁊ populum captiuauit. in ſeruitutem ſubegit. Ut patet per tranſlationem caldaicam que dicit.Adhuc non erit ei veniens anguſtia ⁊ adhuc non venerat ei dolor ꝓpter partum ⁊ reuelabitur Meſſias.Et dolor ⁊ anguſtia partus exprimit calamitatē in obſidione ieruſalez

Paſtores viderunt hanc gloriam.iuxta illud Luc.ij.capitu.Paſtores loquebantur adinuicem. Tranſeamus vſqz Bethleem ⁊ videamus hoc verbum quod factum eſt qd̄ dominus fecit ⁊ oſtendit nobis.Et venerunt feſtinantes ⁊ inuenerunt Mariam ⁊ Joſeph et infantem poſitum in preſepio.Super quo Beda in ſermōe dicit ſic Paſtores quidem illi felici gaudio feſtinarunt videre quod audierant. Et quia ardenti amore queſierunt. continuo ſaluatorem quem queſierunt inuenire meruerunt.hec ille.Sic ergo viderunt. Simeon vidit hanc gloriam. iuxta illud Luc.ij.capitu. Et ecce homo erat in Jeruſalem cui nomen Simeon. Et homo iſte iuſtus ⁊ timoratus.expectans conſolatōnem iſrahel. Super quo Auguſtinus in ſermone dicit ſic.Multum ſenex iſte fuit ad audiendum ſerus. ſed ad iudicandum maturus.Non expectauit vt videret chriſtuz loquētem quando vidit infantem.Et hoc illi iam conceſſum erat decrepi.

to·quāsi desideranti ⁊ suspiranti·⁊ dicenti in oribus suis Quā do veniet·quādo nascet·quando videbo· putas durabo· putas me hic inueniet·putas isti oculi videbunt per quem cordis oculi reuelabun tur·Dicebat ista quotidie in oribus suis·⁊ pro desiderio suo ac cepit responsum ꝙ non gustaret mortem nisi videret xp̄um domini hec Augusti·ideo dixit· Nunc dimittis domine·⁊c· Anna pphe tissa filia Phanuel de tribu asser vidit hanc gloriam iuxta illō Lu· ij·Et hecip̄a hora superueniens confitebat domino· ⁊ loquebat de illo ommibus qui expectabant redemptionem israhel·Sic ergo ip sa vidit· zacharias sacerdos pater Johannis baptiste vidit hāc gloriam dicens·Luc·j·capitu·Tu puer pphēta altissimi vocaberis· preibis em̄ ante faci· ⁊c·usqz oriens exalto· Elizabeth mater Jo hannis baptiste vidit hāc gloriam dicens·Luc·j·c· Et vnde hoc mi hi vt veniat mater domini mei ad me·Om̄es isti clare viderunt·

Quinto nos apostoli vidim⁹ gloriam dominice incarnatōnis iux illud Luc·x·c·Beati oculi qui vident que vos videtis· Et·j· Johā· j·c·Quod audiuimus·quod vidim⁹ oculis nostris· qd̄ perspexim⁹ Et manus nostre contractauerunt de verbo vite hoc testamur ⁊ a nunciamus vobis·Et hoc scimus quoniam cognouimus eum· Et sic patet·

Sexto nos Pagani vidim⁹ gloriam dominice incarnatōis ī ho dierna xp̄i natuitate· Job vidit hanc gloriam·vnde sanct⁹ Tho· secunda secunde·q·ij·arti·vij· dicit sic·Multis gentilium facta fuit reuelatio de xp̄o·vt patet p ea que predixerunt·Nam Job·xix·cap· dicit Scio ꝙ redemptor me⁹ viuit ⁊ ī nouissimo ⁊c·hec Tho· Qui tū pphetisans de xp̄o·xxxj·c·dicit· sic· Vidi solem cum fulgeret ·⁊ lunam incedētem clare ⁊ letatum est cor meū in abscondito Signifi cans p solem diuinitatem·per lunam humanitatem in xp̄o·que īcesſ sit clare·i·sine contagione vll⁹ peccati· ⁊ quia hanc gloriam vidit mente ⁊ spiritu letatus est ⁊c· Sibille etiā viderunt hāc gloriam de quibus·s·Tho·ibidem dicit sic·Sibille etiam quedam prenunci auerunt de xp̄o·vt Augu·dicit·hec Tho· de quibus singillatim vi deamus· Sibilla Persica·vestita aurea veste cum velo albo ī ca pite dicit sic·Ecce bestia conculcaberis ·⁊ gignet dom⁹ in orbem terrarum·⁊ gremium virginis erit sal⁹ gentiū·⁊ pedes ei⁹ in vali tudine hominū· Inuisibile verbū palpabit· Sibilla Libica orna ta serto viridi ⁊ florum in capite·vestita palleo honesto·⁊ non mul tum iuuenis dicit sic·Ecce veniet dies ⁊ illumīabit dns cōdensa te nebrarū·⁊ soluet nex⁹ synagoge·⁊ desmēt labia hoim ⁊ videbūt re gem viuentiū ·⁊ tenebit illū in gremio virgo dna gentiū· ⁊ regna bit in misericordia· Et vterus matris eius erit statera cunctorum·

Sibilla delphica que añ Troyanā bella ꝓphetauit vestita veste nigra⁊ capillis circumligatis capiti⁊ In manu cornu tenens⁊ Et iuuenis dicit sic⁊ Nascetur propheta absq; matris coitu ex virgine eius⁊ Sibilla Chimica in Italia nata⁊ Uestita celestina veste deaurata⁊ Capillis per scapulas sparsis⁊ Et iuuenis dicit sic⁊ In prima facie virginis ascendet puella⁊facie pulchra capillis prolixa⁊sedens super sedem stratam puerum nutriens dans ei ad comedendum ius ꝓprium id est lac de celo missum⁊ Sibilla Erithea in babilonia orta⁊monachali veste induta⁊ nigro velo in capite manu gestans gladium nudum⁊ Non multum antiqua⁊ medioriter facie turbata⁊ habens sub pedibus circulum aureum, ornatum stellis ad similitudinem celi dicit sic⁊ In vltima etate humiliabitur deus⁊Humanabitur proles diuina⁊ vnietur humanitati diuinitas⁊ iacebit in feno agnus⁊⁊ puellari officio educabitur⁊ Sibilla Samia a samo insula⁊iuuenis habens formosum pectus⁊ Subtili velo capite cooperto⁊Manum ad pectus tenens⁊ Ensem nudum sub pedibus habens dicit sic⁊ Ecce veniet diues ⁊ nascetur de paupercula⁊⁊ bestie terraꝝ adorabunt eū⁊clamabunt ⁊ dicent⁊Laudate eum in atrijs celorum⁊ Sibilla Cumana que fuit tempore Tarquini prisci⁊vestita aurea veste⁊ Librum apertū ⁊ altum in manu gestās Et librum in sinistra habens super genu⁊capite discoperto dicit sic⁊ Magnus ab integro seculorum nascitur ordo⁊ Jam redit ⁊ virgo redeunt saturnia regna⁊ Jam noua progenies celo dimittitur alto⁊ Tu modo nascenti puero quo ferrea primum⁊ Desinet ac toto surget gens aurea mundo⁊ Casta fave Lucina tuus iam regnat apollo⁊ Sibilla Helespontina⁊in agro Troiano nata vetula⁊⁊ antiqua veste rurali induta⁊Ligato velo antiquo⁊Capite virgula circū uoluto vsq; ad scapulas quasi despecto habitu dicit sic⁊ De excelso celorum habitaculo prospexit deus humiles suos⁊⁊ nascetur in diebus nouissimis de virgine hebrea in cunabulis terre⁊ Sibilla Phrigia⁊induta veste rubea⁊Nudis brachijs⁊Antiqua facie saturnina⁊ Crinibus sparsis per dorsum⁊ digito indicans dicit sic⁊ Flagellabit deus potentes terre⁊Ex olimpo excelsus veniet⁊ Et firmabitur consilium in celo⁊Et anunciabitur virgo in vallibus desertorum⁊ Sibilla Tiburtina⁊non multum senex⁊ Veste rubea induta⁊ desuper ad collum pellem hircinam per scapulas habens Capillis discopertis⁊ Breuem in manu tenens dicit sic⁊ Nascetur Christus in Bethleem⁊Anunciabitur in Nazareth⁊regnante thauro pacifico fundatore quietis⁊ O felix illa mater cuius vbera illum lactabunt⁊ Sibilla Europa⁊decora⁊iuuenis⁊facie rutilās⁊velo subtilissimo capite ligata⁊induta veste aurea⁊breuez in manu tenēs dicit sic

Uemet ille ⁊ transibit colles ⁊ montes ⁊ latices olimpi. regnabit ī paupertate ⁊ dominabitur in silentio ⁊ egredietꝫ de vtero vgīis

Sibilla Agrippa. vestita rosea veste cum clamide rosea. non multum iuuenis. manum tenens in gremio quasi admirans. ⁊ smistram manum tenens ostendendo deorsum cū breue scripto dicit sic. Jnuisibile verbum palpabit. germinabit vt radix. siccabitur ut folium. non appebit venustas eiꝰ. Circumdabit aluus maternꝰ. Et flebit deus leticia sempiterna ⁊ ab hominibus conculcabit. Nascet ex matre vt deꝰ ⁊ conuersabit vt peccator. Homo quidam gentilis vidit hanc gloriam. Unde .s. Thomas secūda secūde. q. ij. articu. vij. dicit sic. Jnuenitur etiam ī historijs romanorūꝫ ꝙ tempore constantini augusti ⁊ hyrene matris eius iuuentus fuit quoddā sepulchrū in quo iacebat homo auream laminam habens in pectore ī qua scriptum erat. Xp̄us nascet de virgine. ⁊ credo in eum. O sol sub hyrene ⁊ Constantini temporibus iterum me videbis. hec Tho. Plures etiam gentiles viderunt hanc gloriam. Unde sanctꝰ Thomas ibidem dicit sic Si qui tamen saluati fuerunt quibus reuelatio non fuit facta. nō fuerunt saluati absqꝫ fide mediatoris. quia etsi nō habuerunt fidem explicitam. tamē fidem implicitam in diuina puidētia credentes deum esse liberatorem hominū ꝼm modos sibi placidos ⁊ ꝼm qō aliquibus veritatem cognoscentibus ipe reuelasset. ꝼm illud Job. xxxv. Qui docet nos super iumenta terre. Magi ī oriente positi viderunt hanc gloriam. iuxta illud Math. ij. ca. Uidimus stellam eius in oriente Et venimus cum muneribus adorare eum ⁊c.

Septimo nos xp̄iani vidimus gloriam dominice incarnatōis. vñ Maximus in sermone de natiuitate domini dicit sic. Uiderūt siquidem patres nostri magna innumeraqꝫ mirabilia opa dei. Celum ill' angelicas escas rorauit. Lapis durissimus dulcia pocula ministrauit Jordanis perpetem suum meatum in fontem retorsit. Ualidissimus hostium murus tubarum strepitu corruit. Sol quoqꝫ cōmorat9 in celo longiorem triumphāti populo diez prestitit. Hoc vero nullis antea seculis videre datū est vt vnigenit9 altissimi quez trementes archangelorꝫ potestates suspiciunt hominem se hominibus exhiberet. ⁊ carnem quā ab homine sumpsit in deū transformaret. hec ille. Certificat9 est enim homo de gloria natiuitatis xp̄i testimonio miraculorꝫ in quadruplici genere. Primo in corporibus celestibus Nam circa solem apparuit circulus aureus. Apparuerūt etiam tres soles qui postmodum in vnum redacti sunt. Apparuit insuper circulus aureus Jn cuius medio erat puella puerum gestans in gremio. Apparuit preterea noua stella Magis in oriente

Secundo in elementis. Ignis nouus appuit qui sodomitas con sumpsit. Aer nouā claritatem induit cum mox in lucē versa est Fōs aque in oleum est conuersus Terra nouā fecunditatem ostendit. cuz vinee Engadi floruerunt z balsamū pduxerunt. Tercio in creatu ris insensibilib9. Templū pacis corruit Statua romuli cōfracta est Idola egipti subuersa sunt. Quarto in creaturis cognoscentibus Bos z azinus adorauerūt xp̄m in presepio Octauian9 renuit vo- cari deus. z xp̄m adorauit. Angeli collaudāt z p̄dicant dei magna ia. Et sic tot9 mund9 exultat. vt dicere possit. Uidimus gloriaz ei9 qui nos saluabit in secula Amen.

In festo circumcisionis domini Sermo.

Onsumati sunt dies. Lu. ij. c. Et in euāgelio p̄ntis solē nitatis. B. Math. loquens de xp̄o. v. c. dicit sic. Nolite putare quoniam venit soluere legem aut pphetas. nō venit soluere sed adimplere Quod exponens Crisos. dicens sic. Legem impleuit primo quidem nihil trās- grediendo legalium. Secundo iustificando p fidem quod lex p li- teram facere non valebat. Sup quo moueo talē questionē Utrū conuersatio xp̄i recta debuerit esse ꝑm legis precepta. Ad istā que- stionem respondet. s. Tho. iij. pte. q. xl. arti. iiij. dicens sic. Xp̄us in omnibus secundū legis precepta cōuersatus est. In cui9 signū etiā voluit circumcidi. Circumcisio em̄ est quedaz ptestatio legis implē de. ꝑm illud Gal. v. Testificor omi homini circumcidenti se quoniaz debitor est vniuerse legis faciende. Uoluit aūt xp̄us ꝑm legem cō uersari ꝓpter quatuor. Primo quidem vt veterem legem cōpro- baret. s. esse datam a deo quā ipe i se obseruauit. Secūdo vt ipe i seipo eum obseruando cōsumaret z terminaret ostendēs q ad ip̄m erat ordinata. Tercō vt iudeis occasionem calumniādi subtrahe- ret ne dicerent ideo te no recipim9 q1 dissimilis es patribus.

Quarto vt homines a seruitute legis liberaret. ꝑm illud Galat. iiij. Misit deus filium suum factū ex muliere natum sub lege. vt eos qui sub lege erant redimeret. Et quia hodie incepit hec liberatō a seruitute legis per circumcisionem Jesu xp̄i z saluatio per impositi onem nominis eius. Ideo dicit Consumati sunt dies. s. legis seruit'

Consumati sunt dies.

Reconciliatōnis.
Restaurationis.

Renouationis.

Primo consumati sunt dies reconciliationis. Nam humana natura in Adam ita fuit corrupta q̄ oīs ab ipo ꝓpagati corruptionem traxerunt. qz si massa fuerit corrupta tūc quicquid inde trahit erit vitiatū. Quamuis aūt deus animam puram corpori infundat. tñ ex vase. i. corpore corrumpit & vitiat ꝓpterea de⁹ a principio remedia instituit contra peccatum originale quibus remedijs homo deo reconciliaret. Que quidem fuerunt quatuor. Primum fuit oblatō. & istud incepit ab Abel. & duravit vsqz ad diluuiuz Gen. iiij. c. Respexit de⁹ ad Abel. & ad munera ei⁹. Secundū fuit sacrificiū. & istō incepit a Noe. & durauit vsqz ad Abrahā Gen. vij. capi. Edificauit Noe altare domino. & de mūdis animalibus & volucribus obtulit holocausta. Tercium fuit decimatō. & istud incepit ab Abraham & Melchisedech Gen. xiiij. c. Dedit ei decimas ex oībus. Quartum fuit circumcisio. Gen. xvij. c. Circumcidet in vobis oīe masculinū. Hij modi reconciliandi hodie consumati sunt in xp̄o dum eos in se suscepit. Adam quidam satisfacere debebat & penam portare. sed non poterat. ideo xp̄us penam portauit. & sic satisfecit. ps̄. Que non rapui tunc exoluebam. Hodie naqz seipm obtulit oblationem et hostiā deo offerens decimum ordinem. s. hominū subijciens se legi circumcisionis ꝓpter quatuor. Primo vt legem impleret. Ro. xv. c. Dico em̄ Jesum xp̄m ministrū fuisse circumcisionis ad cōfirmandas ꝓmissiones patrum. Secundo vt verus corp⁹ se habere ostē deret. Tercō vt incarnationis misteriū diabolo occultaret ne ipm agnosceret verū deū quem circumcidi videbat tanq̄ peccatorē.

Quarto vt humilitatem & obedientiam cōmendaret quibus deo reconciliamur.

Secundo consumati sunt dies restauratōis. Nā homo erat exclusus a celo. inclusus ī limbo. conclusus in exilio. reclusus in dispendio. Et quia non poterat se ab his liberare cōueniens erat vt xp̄us hodie sanguinem suū effunderet in restauratōnem nature humane Facit em̄ vt bon⁹ mercator qui qñ aliquid emit nō statim facit plenam solutōnem. sed primo dat arram in signum rei empte. Sic xp̄s tanq̄ mercator volens emere naturā humanā precio sui sanguinis hodie effundit sanguinem suū in arram precij in die pasceues super banchum crucis psoluendi integraliter ꝛc. Primo homo erat exclusus a celo nec poterat redire ꝓpter multa impedientia. Nā porta celi erat clausa. Gen. iij. capitu. Collocauit deus ante paradisum cherubim. Item obligatio ad penam eternam ideo dicitur ibidem. Et flammeum. Item seuera iusticia. ideo dicitur ibidem gladium. Xp̄us ergo effundit sanguinem suum hodie. vt portam celi aperiat

vt ignem gehenne extīguat·vt vjume iusticie satisfacit·Hiero·Sā guis christi clauis est paradisi Secūdo homo erat inclusus ī lim bo obseratis portis·vnde non poterat inde exire·Xp̄us hodie effū dens sagumem suum letificauit sanctos patres qui ibi detineban tur astricti·Splendor quidam apud eos apparuit Jsai ·xl·capitulo Popul9 qui ambu·in tene·vidit lucē magnam Tercio homo erat reclusus in exilio·detent9 a dijabolo in seruitutez· oppressus multis tribulatōibus·Xp̄us hodie effūdens sanguinem suū·confringit po tentiam dijaboli·Dum caro circumcidit·peccator credit Sed san guis innoxi9 dum effūdit·homo restaurat· ⁊ sic dijabolus decipit Etiam homo in tribulatōibus suis consolat dum pro eo precum sanguinis xpi persoluit·Uita em̄ homis est in sanguine Leui·xvij· ca·Anima omnis carnis in sanguine est·Sz vita est a deo·ideo san guis debet offerri deo Sanguis autem animalium nō iustificabat hominem a peccato ꝓpterea oportuit vt sanguis x̄pi hominem iusti ficaret· Quarto homo erat cōclusus in dispendio q̄ immūd9·du rus·fugitiuus ⁊ cec9 Xp̄us aūt hodie fudit sanguinem suū in laua crum nostre purificatōis Apoc̄·j·c·Dilexit nos ⁊ lauit nos a pec catis nostris in sanguine suo·Ecce restauratō·

Tercio consumati sunt dies rēnouatōis· nam hodie impositum est nomen puero nato·de quo Jsa·lxij·c·dicit· Uocabit tibi nomen nouum quod os domini nominauit·hoc aūt nomen exprimit in euā gelio hodierno· Uocatū est nomen ei9 iesus· scz scdm rōnem spūal' ⁊ vniuersalis saluatōis ⁊ fm hoc dicit nouū·Hoc em̄ nomen ē ver bum q̄ in principio erat verbū·Est etiā ꝓnomen quia pomit ꝑ noī bus oim elector Apoc·xiiij·c·habentes nomē ei9 scriptum ī frō·s· Est etiā participium q̄ partem capit nominis· s·naturam hominis non culpam·q̄ partem capit verbi·s· personam ⁊ occultans gloriaz Est etiā aduerbium·quia hominem assumptum facit stare iuxta ver bum diuinum in eodem supposito·Est etiam interiectio·q̄ interpoit se vt fidelem mediatorem inter deū ⁊ hominem ·Est etiam coniun ctio q̄ coniungit summum infimo·deum limo·verbum homini·vir ginitatem matri·lapsuz miserie glorie summi dei·Propter ista hoc nomen est nouū· Licet aūt hoc nomen iesus impositum fuerit alijs qui fuerunt ante hūc puerū natū tn̄ alia rōne·Unde sanct9 Tho·iiij parte·q·xxxvij·art·ij·in Rubrica dicit sic·Nomina singulariuz homi num semp imponunt ab aliqua ꝓprietate ei9 cui nomē impomit· Et hoc quatuor modis·Uel a tpe sicut imponunt nomina aliquor san ctor his qui in eor festis nascunt· Uel a cognatōe· sicut cum filio impomit nomen patris·vel alicui9 de cognatōe ei9·sicut ꝓpinqui·b· Johannis bap·voluerunt eum vocare nomine patris sui zachariaz

non aūt· Johānez· quia null9 erat īm cognatōe ei9 qui uocaret hoc nomine· vt dicit Luce· j· Uel ab euentu sicut Joseph vocauit primo genitum suum Manassen dicens Obliuisci fecit me de9 ommiū labo rum meorum· Gen· xlj· Uel etiā ex aliqua qualitate ei9 cui nomen imponitur sicut Gene· xxv· dicit ꝙ qui primo egressus est de vte= ro matris ruffus erat ꝛ tot9 immorem pellis hispidus vocat9 est nomen ei9 Esau qō interpretat rube9· Nomia autem que imponun tur diuinit9 aliquib9 sp significāt aliqō gratuitū donū eis diuinit9 datuz· sicut Gen· xvij· dictū est Abrahe appellaberis Abrahā· quia patrem multarum gentiū constitui te· Et Mat· xvj· dictū est Petro Tu es petr9 ꝛ sup hāc petram edificabo ecclesiā meā· Quia ergo homini xp̄o hoc mun9 gratie collatum erat vt per ip̄m oms salua= rent· ideo conuenienter vocatum est nomen ei9 iesus· i· saluator· hec Tho· Circa hoc nomen videnda sunt quatuor· Primo a quo istō nomen iesus fuit ei impositū· Secundo quare fuit ei imposicū· Ter cio ad quid fuit ei impositum· Quarto quare fuit vocat9 xp̄us· In his stat om̄e misterium hui9 nominis· Primo istud nomē iesus fuit impositus puero hodie circumciso a multis scz a patre· Unde in Apocrisis Esdre dicit Reuelabit fili9 cum his qui cum eo iocū= dabunt ꝛ morie fili9 me9 iesus ꝛ cōuertet seculū· A pheta Aba cuch· iij· c· Ego aūt in dño gaudebo ꝛ exultabo in deo iesu salutari meo· Ab angelo Luc· j· c· Uocabis nomen ei9 iesum A matre· Luc· ij· c· Uocatū est nomen ei9 iesus ꝛc· Triplicem iesum in scriptura le= gimus scz Jesum naue· ꝛ iste saluauit ab exilio deserti ꝛ diuisit ter ram pmissionis Josue· xiij· c· Sir iesum filiū Josedach· ꝛ iste sal= uauit· quia edificauit templum dbi egit summus sacerdotium· zach· iiij· ca· Audi Jesu sacerdos magne· ꝛc· Jtem iesum filium Syrach qui fuit doctor ꝛ pheta Sed noster iesus hodie circumcisus diui sit terram viuentiū scz beatitudinem eternam· Reedificauit templū virtutis ꝛ gratie ruinosam repando naturam humanā qui fuit pro pheta vir potens ope ꝛ sermone· Docens in doctrina dei sicut ptā= tem hns· Et illi quidem nō fuerūt veri iesus sed premissi sunt tā ꝙ baculus Helisey ad mortuū· Unde vacui fuerūt a vera salute· Naz baculus supposit9 fuit mortuo· ꝛ nō erat vox neqz sensus· Descēdit hic noster iesus qui saluum fecit populū suum a peccatis eoꝝ· quia vox ꝛ sensus ꝛ vita redierunt· Nam vir iste pheta potens opere ꝛ sermone· de excelso monte celorum descendens· quasi alter Hely= seus de mōte carmelo· visitare dignat9 ē hominē· inclinari dign9 est iacēti· contrahi ꝛ coequari puulo ceco imptiri lumen oculoꝝ suorum Et os mutum oris proprij osculo soluere· debilesqz manus robore ꝛ contactu suarum solidare· Et flatum qui exuerat sua respiratōne

intromittere tribuēs cordi sentire fideliter pferre laudem vtiliter
z manu operari efficaciter Puer aūt oscitauit septies qz quiqz sen-
sus exteriores et duos interiores inspiratiom iesu reddit confor
mes dicens Cor meum z caro mea exultauerunt in deum viuum
Septies in die reddendo sibi laudez Vere itaqz est Jesus Se-
cundo istud nomē iesus fuit hodie impositū huic puero qz est pre-
mium humane retributōnis in statu gle Hoc em figurāt ipe litere
ex quibus cōponit hoc nomen iesus ſ i h s z titul9 suppositus que
faciunt Jesus Nam J significat personam deitatis H significat
inspiratōnem sanctitatis S vero sigmificat inclinatōnem maiestatis
Titulus autem significat redemptōz captiuitatis Primo J sigmi
ficat personam diuinitatis qz hec litera J est media vocalium sic
filiꝰ dei est media personarum in trinitate Hec litera J est mini-
ma in forma z maxima in facto sic filiꝰ dei est minimꝰ in forma hu
manitatis z maximꝰ in facto redemptōnis Hec litera J in metro
est aliqñ simplex vocalis vt in hoc verbo ibo aliqñ simplex conso-
nans vt irm aliqñ duplex consonans vt maior qz mediat inter du-
as vocales aliqñ ē sillaba vt ibo aliqñ est dictō vt ī hoc impatiuo
J qō est vade Eodem mō hec lrā J est caput huiꝰ nominis Jesus
qz puer hodie circumcisus est caput oīm electorum Ephe j c Cōsti
tuit eū caput sup vniuersaz ecclesiā s electoꝝ Itē ē media iter v vo
cales qz est mediꝰ in gentium vocatōe que p quinqz ciuitates desi
gnant Isai xxx c In die illa erunt quinqz ciuitates in terra egipti
loquētes lingua chananea ciuitas solis vocabit vna i in die xpi e-
runt v ciuitates in mundo scz ecclesia Anthiocena Cōstanti Alexā
drina Hierosolo z Romana que vocat ciuitas solis ꝑter summuz
pontificem loquentes lingua zeli xpiamitatis hec lra J est sillaba ī
sono predicantis Luc iiij c Aliis ciuitatibus oportet me euangeli
zare regnum dei qz ideo missus sum Dictō est in verbo impantis
Mat viij c Jmpauit ventis z mari Est vocalis per se sonū faciēs
in gratia predestinatōnis Est simplex consonans in grā iustificatō-
nis Est duplex consonans mi scola fruitōnis scz aie z corpis Est du
plex consonans in grā mediatōnis scz inter deū z hominem Paul
Mediator dei z hominū hō xpus iesus Est duplex consonans ī vin
culo vnionis Mat xviij c Ubi fuerint duo vel tres congregati in
nomine meo ibi sum in medio eorꝝ ꝛc Secundo H significat īspi
ratōnem sanctitatis Est em in metro acsi nō sit Sic z inspiratō spi-
rituſſancti est ad cōceptōnem pueri circumcisi hodie acsi nō sit quia
nō est pater xpi Similiter H est lra octaua in alphabeto qz xpus
resurgēs nouissime resurrectōis misteriū qō ꝑ octauū significat cō
fecrauit Et sicut h nō computat inter lras cum sit aspiratio sic xps

non computaꝫ inter homines naturaliter genitos·cuꝫ de inspiratõe
spũssancti voluerit cõcipi·Uñ spõsa scz betata vgo Lant·vj·c·dicit·
Dilectꝰ meꝰ mihi·s·de spũsancto faciando ꝛ fecũdando vterũ meũ
Et ego illi scz concipiendo illum de substantia carnis mee ministrã
do sanguinem purissimum·Qui pascit inter lilia ·s·castitatis·ꝛ inte-
gritatis corpis mei·donec aspiret dies·i·p inspiratõnem spũssancti
fornet xp̃us qui est verꝰ dies ꝛ lux noui testameti·Et inclinẽt vm-
bre·s·veteris testamenti·ad ipm adorandũ tanꝯ veritatẽ· Tercio
S·significat inclinatõnem maiestatis·qꝛ puer hodie circumcisus ri
gorem iusticie inclinauit in dulcorem misericordie Hec lr̃a·s·si capi
talis ponaꝫ ex toto se humiliat·ꝛ quasi se inclinat·in hac forma·s· si
autez finalis ponaꝫ tota contrahiꝫ·breuiaꝫ dilataꝫ in hac forma·s·
Sic ꝛ verbũ altissimum abbreuiaꝫ in nostra natura ꝛ contrahiꝫ to
tũ in amore nostro Hiere·xxxj·c· Jn caritate ꝑpetua dilexi te· ideo
attraxi te miserans· Quarto titulꝰ suppositꝰ significat redempti
onem captiuoꝝ per cõpletiuũ amoris signum cũ in cruce clamãs di-
xit·Consumatum est ꝓterea Johã·xvij·c·ait·Opus consumaui qõ
dediste mihi vt faciã·Tercõ istud nomẽ Jesus fuit hodie impositũ
huic puero ꝓpter multiplicem huiꝰ nominis effectum·Ideo Lanti·
j·c·dic iꝫ·Oleum effusum nomẽ tuũ ꝓpter variã suauitatem eius·

Est enim primo penitentibus in refugium·Quis enim peccatoꝝ nõ ti-
meat nomen diuine potentie·Quis audeat sustinere dominum vltio
num·Sed ecce Jesus dulce refugium in quo eximiꝫ maiestas· Et
dulcescit pietas· Jpe est spes vnica ad veniam Math·j·ca·Uocabis
nomen eiꝰ iesum· Jpe enim saluum faciet ꝑplm suum a peccatis eorũ
Et·j· Joh·ij·c·Scribo vobis filioli mei qm̃ remittũꝫ vobis peccata
ꝓpter nomen eiꝰ ꝛc· Secundo egrotantibus ĩ remediũ·Mar·xvj·
c· Jn nomine meo sup egros manꝰ imponent·etsi mortiferum quid
bibent nõ eis nocebit·sup quo Bern·ait·Habes o anima mea recõ
ditum electuarium in vasculo huiꝰ nomis quod est Jesus· qõ nulli
tue pesti inueniaꝫ inefficax·Habes anima mea in nomine iesu· vnde
actus tuos prauos corrigas·vel minꝰ perfectos diligenter impleas
Habes vnde sensus tuos aut ne corrumpaꝫ serues· aut si corrum-
paꝫ sanes·hec Bern̄·Exemplum de infirmo quẽ sanauit Diomsiꝰ
adhuc infidelis pñte paulo ad nomen iesu·Act· ·c·ꝛc· Tercõ pu
gnantibus in presidium· Rex enim nõ permittit perire ciuitatem ·vel
seruum inuocãtem nomẽ eiꝰ·sic facit puer hodie circumcisus·ps̃·p-
tegam eum q·co·no·m· Et puer·viij·c· Turris fortissima nomen dn̄i
ad ipm recurrit iustus ꝛ exaltabiꝫ·Exemplum de beata Agata que
inuocato nomine Jesu feras immanissimas mansuefecit· Quarto
Patientibus in solatium·Nam christus patientes consolaꝫ dicens·

Math·v·c· Beati estis Cum maledixerint vobis homines· ⁊ dixerint oē malum aduersum vos mētientes ꝓpter nomen meū· ⁊ act· v·c· Ibant apostoli gaudentes a cōspectu cōcilij· qm̄ digne habiti sunt ꝑ nomine Jesu contumeliā pati· Quinto ꝓficientibus in auxilium· vñ ps· Deduxit me sup semitas iusticie ꝓpter nomen suum ⁊ Bern̄· Siquidem cū nomine Jesu hominem mihi ꝓpono ·mitem· humilem·sobrium·benignum·castum· misericordem· ⁊ omni demq; honestate·conspicuū· Ideo semp in mu mihi sit Jesus semp in manu quo mei oēs sensus in ip̄m dirigant ⁊ act9·hec Bern̄·⁊ ps·Domine in lumine vul·t·ā·⁊ in no·tu·ex·to·d·2c̄· Sexto deficientibus in subsidium quod figuratū est·Act·iij·c·Ubi ait Petrus illi claudo Jn nomine Jesu xp̄i surge ⁊ ambula·Siquis em̄ sedet ꝑ pigritiam sanat illum Jesus excitando torporez Siquis deficit per ipotentiam sanat illum Jesus tribuendo vigorem· vñ Bern·Cum Jesuz nomino hominē mihi ꝓpono qui ⁊ suo me sanet exemplo·⁊ robo ret adiutorio·Excitat em̄ torporē meū Jesus de9 ⁊ homo·2c̄· Septimo confitentib9 in honorem·vñ Johā·j·c·dicit·Dedit eis ptātē filios dei fieri his qui credunt in nomine ei9· Nō em̄ est modicus honor in sortem filiorum dei ꝺputari·Apostol9·Si filij ⁊ heredes heredes quidem dei coheredes aūt xp̄i Ro·viij·c· Octauo predicantibus in testimoniū·vñ Mar·xvj·c·dicit Jn nomīe meo demonia eijcient·linguis loquent̄ nouis·Et ps·De9 docuisti me a iuuentute mea·⁊ vsqz nunc ꝑ mi·tua· Nono memorantibus in suspiriū Nihil em̄ ita excitat anime desiderium sicut hoc nomen Jesus·vñ Bern̄·Dulcis iesu memoria dans vera cordis gaudia·sed sup mel ⁊ omnia ei9 dulcis pn̄tia·nil camt̄ suaui9·audit̄ nil iocundi9·nil cogitat̄ dulci9 q̄ iesus dei fili9 Exemplum de beato Jgnatio in cui9 pectore erat scriptum 2c̄· Decimo postulantibus in suffragiū· Johan·vj·c·Si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis·⁊ hoc si petant̄ salutaria ⁊ ꝓficua ad salutem eternam· aliter non 2c̄·

Undecimo esurientibus in fructū· Est em̄ nō solum lux anime sz etiam cibus·An nō tociens confortaris quotiēs Jesu recordaris· Arid9 est omnis cibus nisi hoc oleo cōdiat̄ Quid em̄ ita mentē cogitātis impīguat·quid ita excitatos reparat sensus·virtutes roborat vegetat mores·⁊ castas fouet affectōes·Tua Jesu dilectio grata mentis refectō· replet sme fastidio ·dans famem desiderio· Ut ait Bernardus·2c̄· Duodecimo puenientibus in premium·vnde ps̄·Gloriabunt̄ in te oēs qui diligunt nomen tuum Et apocalip· xiiij·ca·Uidi supra montem syon agnum stantem· ⁊ cum eo centum q·q·mi·h·nomen 2c̄· Quarto vocat9 est xp̄us Nam hoc nomē fuit p̄figuratū singulariter Jn sacerdotio· Jn regno· Jn ꝓphetia ·Jn

prelio. Dicit ẽm xp̃us ab vnctõne. z hij quatuor vngebãtur scilicet sacerdos. rex. pheta. pugil. Puer noster hodie circumcisus fuit p heta predicando. pugil paciendo. sacerdos moriendo. rex resurgendo. Ideo ps̃. dicit Unxit te deus deus tuus oleo leticie pre cõ. tu. Conferam9 rem nomini. Hoc ẽm nomen non scribit literis latinis. sed grecis. s. x. p. c. cũ apice supposito qõ apud latinos nihil sonat. pter excellentiam dignitatis hui9 nominis. q1 ista vnctio manat a pectore dei patris. Nã hec lr̃a. x. gerit figuram crucis. p. indicat cõ flictum passionis. c. innuit triumphũ coronatõnis. apex supperposit9 demonstrat titulum suprascriptõnis. Et sic complet vnctio. vt sic cũ samaritana dicere possim9. Scio q1 messias venit qui dicit xp̃s. hec nanq3 lr̃a. x. fuit inuenta Rome tpe Octauiani augusti. cui9 tpe natus est xp̃c. in mũdũ ad significandũ q̃ ille iaz nouerat qui esset auctor vniuersalis salutis. qui z rome erigeret vexillum sancte crucis z ibi instituret vnctõnem sancte sedis. Hec. litera. x. semp est duplex consonans. q1 regnũ z sacerdotiũ simul in xp̃o significat. z deũ z hominem in vna persona vnit. Hec lr̃a. p. significat passionis cõflictum in sanctis martiribus cũ romanis impatoribus. Hec lr̃a. c. diminuta. q1 semicirculus significat dignitatem pontificũ. sed impfectam in hac vita. donec corona gratie vite p̃ntis terminet in coronã glorie eterne. Tãdem titul9 superposit9 designat pacem datam ecclesie per Cõstantinũ ad multiplicandã religionem Jesu xp̃i. p quẽ renouate z fundate sunt ecclesie In honorem nominis Jesu xp̃i. iux illud ps̃al. Afferte dño gloriam nomini ei9. Adorate dñm in atrio sancto ei9. Ad quam nos. rc̃. Amen.

In festo Epiphanie domini Sermo.

Idimus stellam ei9. Math. ij. c. Et in euangelio p̃ntis solennitatis. Isa. pheta. xlv. c. dicit sic. Uere tu es deus absc̃onditus sanct9 israhel saluator Sup quo moueo istam questionẽ. Utrũ Jesu xp̃i natiuitas in salutem humani generis ordinata debuerit omnibus hominibus rõnabiliter esse manifesta. Ad istã questionem respondẽt duo doctores noui testamenti. Prim9 est b. Petr9 apostol9 Act. x. c. dicens Dedit eum manifestũ fieri non omni populo. sed testibus preordinatis a deo. pertinet aũt ad diuine sapie ordinem vt dei dona z secreta sapie ei9 nõ equaliter ad oẽs sz immediate ad quosdã peruemãt. Et p eos ad alios deriuent. Un̄ hoc etiam debuit circa Jesu xp̃i natiuitatem obseruari. vt non omibus xp̃us manifestaret sed quibusdam p quos posset ad alios puenire Secundus est. s.

Tho·iiij·pte·q·xxxvj·art·j·dicens sic· Natiuitas xp̄i non debuit om̄ bus cōmuniter esse manifesta·Primo quidem quia per hoc impedi ta fuisset humana redemptō que p crucem ei9 pacta est· q2 vt dicit j·Corint·ij·Si cognouissent nunq̄ dn̄m glorie crucifixissent· Se cundo q2 hoc diminuissz meritū fidei p quā venerat homines iusti ficare·ſm illō Ro·iij·Justicia dei p fidem Jesu xp̄i·Si em̄ manife stis indicijs xp̄o nascente ei9 natiuitas omībus appareret·iam tolle ret rō fidei que est argumeutū nō apparentiū·vt dicit Hebre·xj·

Tercō q2 p hoc remisset in dubium veritas humanitatis ip̄i9·Un̄ Augu·dicit in epistola ad volusianum·Si nullas ex puulo in iuuen tutem mutaret etates·nullos cibos·nullos capet somnos·nōne opi nionē cōfirmaret erroris nec hominē verū vllo modo suscepisse cre deret·z dū omia mirabiliter facit auferret qō miserico2diter fecit Unde de gra dei saluatoris erudiendi erāt oms homines ad salu tem nō in principio natiuitatis ei9 sed postea tpe pcedente postq̄ opatus est salutem in medio terre·vn̄ post passionē z resurrectōnez dixit discipulis Mat·vl·Euntes docete oms gentes·hec Tho·Sciē dum q̄ natiuitas xp̄i quatuor generib9 hoim fuit manifesta Pri mo Marie z Joseph qui instruendi erāt de xp̄i natiuitate añq̄ na sceret·q2 ad eos ptinebat reuerentiā habere plis cōcepte in vtero z obsequi nasciture·Sz q2 eoz testimoniū ppter hoc q̄ erat dome sticum·fuisset habitum suspectū circa magnificentiā xp̄i·ideo opor tuit vt aliis manifestaret extraneis quoz testimoniū suspectū esse n̄ posset·pterea Joseph certificat9 est ab angelo Math·j·c·Joseph noli timere accipe Mariā coniugem tuā·qō em̄ in ea natū est de spi ritusancto est· Secundo manifestata est pastorib9 ip̄o die natiui tatis xp̄i·vt em̄ dicit Luc·ij·Erāt pastores in eadē regione vigilan tes z custodientes vigilias noctis sup gregem suū·z vt discesserūt ab eis angeli in celum Loquebant ad inuicē Transeam9 vsqz beth leem z videam9 hoc verbū quod factuz est z qō fecit dn̄s z oñdit nobis·z venerunt festimātes· Tercō aūt magi puenerunt ad xp̄m xiij·die natiuitatis ei9 quo die festū Epiphanie celebrat vt est ho die Si em̄ reuoluto anno·aut etiā duob9 annis puemissent nō inueis sent eum in bethleem cū scriptū sit Luc·ij·q̄ postq̄ pfecerūt omia ſm legem dn̄i·s·puerum iesum offerētes in templū reuersi sunt ī ga lileam in suā ciuitatez·Nazareth Quarto aūt manifesta est iustis in templo·xl·die a natiuitate·vt habetur Luc·ij·s·Symeom̄ z an ne pphetis qui etiam de illo pphetauerunt Ideo isti om̄es dicunt· Uidimus stellam ei9·

Uidimus stellam·

Corporalis repꝛeſentatōnis.
Spūalis reuelatōnis.
Perſonalis incarnatōnis.
Supernalis fruitōnis.

Primo nos magi vidimꝰ ſtellā coꝛporalis repꝛeſentatōnis. vñ. s. Tho. iij. pte. q. xxxvj. art. v. dic̄ ſic. Sicut manifeſtatō ſillogiſtica fit p ea que ſunt magis nota ei cui eſt aliquid manifeſtandū. ita manifeſtatō que fit p ſigna. debet fieri p ea que ſunt familiaria illis quibus manifeſtat. Manifeſtū eſt aūt ꝙ viris iuſtis eſt familiare ⁊ cōſuetum interioꝛi ſpirituſſancti euoceri inſtinctu. abſqꝫ ſignoꝝ ſenſibilium demonſtratōe. ſ. p ſpiritū ꝓphetie. Alij vero coꝛpalibus rebꝰ dediti p ſenſibilia ad intelligibilia deducunt. Judei tñ cōſueti erāt diuina reſpōſa p angelos accipe p quos etiā legeꝫ acceperāt. ſcōm illud Act. vij. Accepiſtis legem in diſpoſitōe angeloꝝ. Gētiles vero ⁊ maxime aſtrologi cōſueti ſunt ſtellarum curſus inſpicere. Et iō iuſtis ſcz Symeoni ⁊ anne manifeſta eſt xp̄i natiuitas p interioꝛem inſtinctū ſpūſſancti. ꝯm illud Luc. ij. Reſpōſum accepit Simeō a ſpū ſancto nō viſurū ſe moꝛtem niſi pꝛius videret xp̄m dñi. Paſtoꝛibus aūt ⁊ magis tanꝙ rebus coꝛpalibus deditis manifeſtata eſt xp̄i natiuitas p apparitōnes viſibiles. Et qꝛ natiuitas nō erat pure terrena. ſed quodāmodo celeſtis. ideo per ſigna celeſtia vtriſqꝫ natiuitaſ xp̄i manifeſtat. Ut em̄ Auguſt. dicit in ſermone de Epiphania. Celos angeli habitant ⁊ ſidera oꝛnant. Utriqꝫ ergo celi enarrāt gloꝛiam dei Rōnabiliter aūt paſtoꝛibꝰ tanꝙ iudeis apud quos frequenter facte ſunt apparitōnes angeloꝝ reuelata eſt natiuitas xp̄i p angelos. Magis aūt aſſuetis ī cōſideratōe celeſtiū coꝛpoꝝ. manifeſtata eſt per ſignum ſtelle. quia vt Criſo. dicit p cōſueta eos dñs vocare voluit eis cōdeſcendēs. Secūda eſt rō. qꝛ vt Greg. dicit. Judeis tanꝙ rōne vtentibꝰ rōnale animal. i. angelus p̄dicare debuit. Gentiles vero qui vti rōne neſciebāt ad cognoſcendū deū nō p vocem ſed p ſigna p̄ducunt. Et ſicut dominū iā loquētem ānunciauerunt gentibꝰ p̄dicatoꝛes loquentes. ita eum nondū loquētem elemēta muta predicauerint. Tercia rō eſt. qꝛ vt Augu. dicit in ſermōe Epiphanie Abꝛahe innumerabilis erat p̄miſſa ſucceſſio nō carnis ſemine. ſed fidei fecūditate generāda. ⁊ ideo ſtellarū multitudini ē compata vt celeſtis p̄genies ſperaret. Et ideo gentiles in ſideribꝰ deſignati oꝛtu noui ſideris excitant. vt pueniant ad xp̄m per quem efficiunt ſemen Abꝛahe. Quarta rō eſt qꝛ ſicut dicit in li. queſti. noui ⁊ veteris teſtamenti Magi illi ſequebant traditōnem Balaā qui dixit Num. xxiij. Oꝛiet ſtella ex iacob. Uñ videntes ſtellā ex oꝛdinem mūdi hāc eſſe intellexerūt. quā balaā futuram indicē regis

iudeorum ꝓphetauerat·hec Tho·Et sic ptz rō quare xp̄c voluit ma nifestare suam natiuitatem magis p stellā· Circa quā videnda sunt quatuor·Primo ꝙe materia ei9·Secūdo de forma· Tercō d̄ ef ficientia·Quarto de fine ipi9 ꝛc· Quātū ad materiaz hui9 stelle· Sciendū ꝙ hec stella que magis apparuit nō fuit vna de celestib9 stellis ab initō creatis·vñ Augu·in li·contra Faustum dicit·Nō ex illis erat stellis que ab initio itinerum suoꝝ ordinem sub creatōis lege custodiūt sz nouo virginis ptu nouū sid9 apparuit· Et·s·Tho· iij·pte·q·xxxvj·art·vij·dicit sic·Sicut Criso·dicit sup Math·ꝙ illa stella que magis apparuit nō fuerit vna celestū stellarū·multipliciter manifestū est· Primo quidē qz nulla alia stellarū hac via incedit·Hec em̄ stella ferebat a septētrione in meridiē·ita em̄ iacet iudea ad ꝓsidem vñ magi venerūt·Secūdo apparet hoc ex tpe· Non solum em̄ apparebat in nocte·sz etiā in media die·qd̄ nō est virtutis stelle·sed nec etiā lune·Tercō quia q̄nqz apparebat ꝛ q̄nqz occultabat·Cū em̄ intrauerūt hierosolimā occultauit seipam· Deinde vbi herodē reliquerūt·mōstrauit seipam·Quarto qz nō habebat cōtinuum motum·sed cū oportebat ire magos ibat· q̄n aūt eos oportebat stare stabat sicut ꝛ de columna nubis que erat ī deserto·Quinto qz nō sursum manens ptum virginis demōstrabat·sed deorsum descēdens hoc faciebat·dicit em̄ Mat·ij·ꝙ stella quā viderāt in oriente añcedebat eos vsqz dū veniens·staret supra vbi erat puer· Ex quo ptz ꝙ verbū magoꝝ dicentiū vidim9 stellā ei9 in oriente· nō est sic intelligendū quasi ipis in oriente positis stella apparuerit existens in terra iuda·sed qz viderūt eam in oriente existentem·ꝛ p̄cessit eos vsqz in iudeā q̄uis hoc a quibusdā sub dubio relinquat· Nō autez potuisset distincte domū demōstrare nisi esset terre vicina· Et sicut ipe Criso·dicit hoc nō videt ꝓprium esse stelle·sed virtutis cuiusdā rōnalis·Vñ videt ꝙ hec stella virt9 visibilis fuisset in talē apparētiam transformata·Vñ quidā dicūt ꝙ sicut spūssanct9 descendit super dn̄m baptizatum in specie colūbe· ita apparuit magis in specie stelle·Alij vero dicūt ꝙ angel9 qui apparuit pastorib9 in specie humana apparuit magis in specie stelle·Probabili9 tn̄ videt ꝙ fuerit stella de nouo creata·sed in aere vicino terre que ꝝm dei volūtatez mouebat·vñ Leo papa dicit in sermone epiphanie·Trib9 magis in regione orientis stella noue claritatis apparuit que illustrior ceteris pulchriorqz sideribus in se ītuentiū oculos aiosqz auerteret vt confestim aduerterent nō esse ociosum qd̄ tam in solitū videbat hucusqz Tho·vbi supra Quātum ad formā·s·Tho·e·q·art·v·dicit sic Sicut Criso·refert ī quibusdā scripturis apocrifis legit ꝙ quedā gens in extremo orientis iuxta Occeanū quandā scripturā habebat

ex nomine Seth de hac stella ⁊ muneribꝰ eiꝰ offerendis·que gens diligenter obseruabat huiꝰ stelle exortum ·positis exploratoribus duodecim qui certis tpibus de nocte ascendebāt in montez Jn quo postmodū viderūt eā hñtem in se quasi puuli formam·⁊ sup se similitudinem crucis·hec Tho·Et sic ptz ꝛc· Quantū ad efficientiam istius stelle·Sciendū ꝙ vt sanctꝰ Tho·iij·pte·q·xxxvj· arti·v·dicit· Stella que xp̄i natiuitatem manifestauit·oñem occasionem erroris subtraxit·vt eñ Aug·dicit cōtra faustū·Nulli astrologi ita cōstituerunt nascentiū hominū fata sub stellis·vt aliquā stellarū homine aliquo nato circuitꝰ sui ordinem reliquisse·⁊ ad eū qui natꝰ est prexisse asseuerent ·sicut accidit circa stellā que demōstrauit natiuitatem xp̄i·et iō per hoc nō cōfirmaꝟ errorꝫ eoꝝ qui sortem nascentiū hoīm astroꝝ ordini colligari arbitranꝟ·Nō aūt credūt astroꝝ ordinez ad hominis natiuitatē posse mutari· Similiter etiā vt Cris· dicit Non est hoc astronomie opus a stellis scire eos qui nascunꝟ·sed ab hora natiuitas futura predicere ·Magi aūt tps natiuitatis nō cognouerunt·vt hinc sumentes initiū a stellaꝝ motu futura cognoscerēt·sed potiꝰ ecōuerso·Et sicut Aug·dicit in sermone epiphanie· Magi ab angelis aliqua monitōne reuelatōnis audierūt ꝙ stella xp̄m natum significaret·Et ꝓbabile videꝟ ꝙ a bonis qñ in xp̄o adorando salus eoꝝ iam querebaꝟ·hec Tho·Et sic stella ista nihil in xp̄o effecit·sed magoꝝ corda ꝓdocuit tanꝙ veritatis index qō ad illumiatōnem fidei eoꝝ ptimebat ꝛc· Quātum ad fimē sanctꝰ Tho·iij·pte·q·xxxvj art·viij·dicit sic·Magi sunt primitie gentiū in xp̄o credentiū in quibus apparuit sicut in quodā prelagio fideꝰ·⁊ deuotō gentiū venientium a remotis ad xp̄m·Et iō sicut deuotō ⁊ fides gentiū est absqz errore per inspiratōnem spūssancti· ita etiaz credendū est magos a spūsancto inspiratos·sapienter xp̄o reuerentiam exhibuisse ·Et sicut Criso·sup Mat·dicit·Si magi regem terrenū querentes remissent· fuissent confusi·qz tanti itineris labore sme causa suscepissent vnde nec adorassent·nec munera obtulissent·Nunc aūt qz celestē regē querebant·⁊si nihil regalis excellentie in eo viderūt·tñ solis stelle testimonio contenti adorauerūt·Viderūt eñ hominem ⁊ agnoscunt deū ⁊ offerunt munera dignitati xp̄i cōgruentia Aurum quidē quasi regi magno Thus qō in dei sacrificō pomꝟ immolant vt deo Mirra qua mortuoꝝ corpora condiunꝟ·prebeꝟ tanꝙ p salute oīm morituro·Et vt Greg·dicit Instruimur vt nato regi aurum· per quod significaꝟ sapientia offeramus in conspectu eius lumine sapiētie splēdentes Thus autem per quod exprimiꝟ orōnis deuotō offerrimus si per oratōnum studia deo redolere valeam?· Mirrā que significat mortificatōnem carnis offerrim?·si carnis vitia p abstinentiam

mortificam⁹ ꝛ sicut Aug⁹ dicit in sermone epiphanie Cum multi reges iudeorum nati fuissent atz defuncti nullum eorum magi adorā dum quesierunt Nō itaqz regibus iudeorū quales illic esse solebāt hunc tam magnum honorem longinqui aliemigine ꝛ ab eodem regno prsus extranei a se deberi arbitrabantur Sed talem natū esse didicerunt in quo adorando se salutem que ꝑm deum est consecuturos minime dubitarent hec Tho Et sic ptz 2ō

Secundo nos magi vidim⁹ stellam spiritualis reuelatōis i fidei in cordibus nostris de diuinitate ꝛ humanitate ist⁹ pueri

Sciendū ꝙ dyabol⁹ volens seducere mētes istorum magorum ne crederent ꝙ sit ver⁹ deus ꝛ messias pmissus in lege adducit x rōnes valde apparentes quibus respondent magi vt ptz Prima rō est Iste puer generand⁹ annuntiaꝯ femine ergo est hō ꝛ nō deus patet cōsequentia qr Isaac samson Joh bap annunciaꝯ matribus ꝛ patribus eorum qui tamen nō fuerunt nisi homines Rīdent magi ꝛ dicunt Uerū est ꝙ iste puer annunciaꝯ femine sed virgini Unde Isa vij c dicit Ecce virgo concipiet ꝛ pariet filiū ꝛ vocabiꝯ nomen ei⁹ emanuel i nobiscum deus Et ezech xliiij c Uidi portam in domo domini clausam Et Danielis ij ca Lapis abscisus est de mōte sine manibus Et Malach iiij c Statim veniet ad templz suum dominator quem vos queritis ꝛ angel⁹ testamenti quez vos vultis Conuemens eī fuit vt virgini ānunciaret conceptō saluatoris vt redderet mentē ei⁹ attentā ad tante rei considerationem qō quidem fecit eum salutando quadam noua ꝛ insolita salutatōne vñ Origenes dicit super Luc ꝙ si sciuisset ad alium quempiā similem factum esse sermonem vtpote que habebat legis scientiā nunꝯ eaz quasi peregrina talis salutatō terruisset In qua quidem salutatōe premisit Idoneitatem ei⁹ ad cōceptū in eo ꝙ dixit gratia plena ex pressit conceptū in eo ꝙ dixit dom⁹ tecum ꝛ prenunciauit honorem consequentem cū dixit be tu in muli Secūda ratio est Iste puer concipitur in vtero femine ergo est homo ꝛ nō deus patz cōsequentia qr de⁹ cum sit infinit⁹ omia implet Juxta illud ꝓpheticum Celum ꝛ terram ego impleo Ergo non potest claudi femine vtero Respondent magi ꝛ dicūt Concipiꝯ eī conuenienter ī vtero femine quia vt Augustꝰ dicit li xxiij contra faustū qui hac obiectōne vtebatur Nō plane inquit catholica fides que xp̄m dei filiuz natum ꝑm carnem credit ex virgine vllo mō eundem dei filium sic in vtero mulieris includit quasi extra non sit quasi celi ꝛ terre administratōnez deseruerit quasi a patre recesserit Sed vos mamich ei corde illo quo nihil potestis nisi corpalia fātasmata cogitare ista omnino non capitis At eī dicit in epla ad volusianū hominuz iste

ſenſus eſt nihil·niſi coꝛpoꝛa valentium cogitare·quoꝛ nulluz ꝑt vbi qz eſſe totum·quoniam ꝑ innumerabiles ꝑtes aliud alibi habeatur neceſſe eſt·Lōga alia eſt natura anime ꝙ̄ coꝛpis· quantomagis dei qui creatoꝛ eſt anime ⁊ coꝛpoꝛis nouit vbiqz totꝰ eſſe· ⁊ nulli contineri loco·Nouit venire nō recedendo vbi erat·nouit abire non deſcendendo quo venerat·Unde non eſt facta mutatō in deo·ſz in homine aſſumpto·Sicut patet de ſole in nube·vbi nulla eſt mutatō ex parte ſolis·ſed ex ꝑte aeris lumen deferentis ⁊c· Tercia ratio eſt Iſte puer naſcit̄ ⁊ ꝑturit̄ ex femma·ergo eſt homo ⁊ non deus· ptz cōſequentia·q2 ſicut moꝛs hominū ſubſecuta eſt ex peccato primoꝛū pentum·ſm illud Gen̄·ij· quacūqz die comederitis ex eo moꝛte moꝛiemini·ita etiam doloꝛ ꝑtus ſm illud Gen̄·iij· In doloꝛe paries filios·Sed hoc nō cōuenit deo·Rn̄dent magi ⁊ dicunt· Iſte puer ſine doloꝛe matris naſcit̄·q2 doloꝛ ꝑtus conſequit̄ in muliere cōmixtionem virilem·Un̄ Gen̄·iij·Poſtꝙ̄ dictū eſt in doloꝛe paries ſubdi tur ſub viri poteſtate eris·et ſicut dicit Aug·in ſermōe de aſſumptione·b·Marie virginis·Ab hac ſententia excipit̄ virgo mater dei·q̄ quia ſme peccati colluſione· ⁊ ſme virilis ammixtōnis detrimento xp̄in ſuſcepit ſme doloꝛe·ſme integritatis violatōe· pudoꝛe virginitatis integra permāſit·Fuit em̄ ibi maxima iocunditas·quia homo deus natꝰ eſt in mundo·ſm illud Iſa·xxxv· Germinans germinabit ſicut liliū·⁊ exultabit letabunda ⁊ laudans· Quarta ratio eſt Iſte puer naſcit̄ in bethleem ciuitate pua·ergo eſt homo ⁊ non deus·ptz conſequentia·q2 Iſa·ij·dicit̄·De ſyon exibit lex· ⁊ verbū domini de hieruſalem·Si iſte puer eſſet deꝰ ergo in hierl̄m debuiſſet naſci· Reſpondent magi ⁊ dicunt Ideo doctoꝛes legis cū eos interrogauiſſemꝰ de loco natiuitatis eiꝰ dixerunt ꝙ̄ in bethleem naſci debebat·quia factꝰ eſt ex ſemine dauid ſm carnez· cui fuerat facta repꝛomiſſio ſpālis de xp̄o·ſm illud·ij·Reg·xxiij·dixit vir cui cō ſtitutum eſt de xp̄o dei Jacob·⁊ ideo in Bethleem·de qua natꝰ fuit dauid naſci voluit·vt ex ip̄o loco natiuitatis ꝓmiſſio facta impleta oſtenderet̄· Etiam Michee·v·dicit̄· Tu bethleem effrata puula es in milibꝰ iuda·Ex te em̄ mihi egredietꝰ qui erit dominatoꝛ ī iſrahel·⁊ egreſſus eiꝰ ſicut ab initō a diebus eternitatis· vbi translatō caldaica habet·ex te egredietꝰ meſſias ⁊c· Quinta rō eſt Iſte puer naſcitur ploꝛando·ergo eſt homo ⁊ non deꝰ·ptz cōſequentia·Sapiē·vij·c·Similem vocem omnibus emiſi ploꝛans Reſpondēt magi ⁊ dicunt Iſte ploꝛatus congruit fim̄ incarnatōis·quia ad hoc filiꝰ dei carne aſſumpta venit in mundū vt ꝑ peccato humani generis ſatiſfaceret·Unus autem pꝛo peccato alterius ſatiſfacit·dum penam peccato alteriꝰ debitā in ſeip̄m ſuſcipit·ploꝛatꝰ aūt eſt pena

peccati·qđ est in mundum per Adam introductum· Unde conueni
ens fuit quantum ad finem incarnatōis· q hui⁹ penalitates in no=
stra carne susciperet vice nostra·ſm illud·Isa·liij· Uere languores
nostros ipe tulit· Sexta rō est· Iste puer inuoluit pānis· ergo ē
homo ꝛ non de⁹·ptz cōsequentia Luc·ij·c· Inuenietis infantem pā=
nis inuolutum·Rn̄dent magi ꝛ dicunt illud Maximi in sermone de
natiuitate domini·Si tibi sensuū tuoꝝ fragilitate mim⁹ dignum vi
detur filium dei de femina natum credere·virginem cogita peperis
se·Si tibi pāni quibus obuolut⁹ est fortasse vilescunt· angelos col=
laudantes·ꝛ multitudīnem celestis exercit⁹ admirare·ꝛ Isa·lx· di
citur·Surge illumināre ierusalem·quia venit lumen tnum·ꝛ gloria
domini sup t·or·est· Septima rō est Iste puer nascit inter anima
lia·ergo est homo ꝛ nō de⁹ ptz consequentia·quia dicit Jn medio
duorum animaliū cognosceris·Rn̄dent magi ꝛ dicunt· Sic Isa·j·c·
dixit Cognouit bos possessorem suum·ꝛ azim⁹ presepe domini sui·
Per hoc astruit fides incarnatōis in iudeis designatis p bouem
vt patet in pastoribus·ꝛ in gentilibus designatis p azinum· vt ptz
in nobis magis·Unde hunc credim⁹ veram animam ꝛ veram car
nem habuisse· ꝛ non fantasticam·p bouem em̄ designat maturitas
discretōis que fuit pfectissime in anima xp̄i·per azimū designat au
steritas oneris que fuit in corpe eius· Octaua rō est· Iste puer
nascit in diuersorio·ꝛ in presepio·ergo est homo ꝛ nō de⁹ ptz cōse.
quentia Luc·ij·Reclinauit eum in presepio·q non erat ei loc⁹ in di=
uersorio·Rn̄dent magi ꝛ dicunt illud Max· in sermone de natiuita
te domini· Si presepe in quo infans iacuit despicis· erige paulisp
oculos·ꝛ nouā in celo stellam ptestantem mundo natuitatez domi
nicam contuere·Si credis vilia·crede mirifica· Si de his que hu
militatis sunt disputas que alta sunt·ꝛ celestia venerare· Et Isa·lx
dicit·Et ambulabunt gentes in lumine tuo·ꝛ reges in splendore or
tus tui ꝛc· Nona rō est·Iste puer vocat nomine humano q ihesus
ergo est homo·ꝛ non de⁹·ptz cōsequentia·q Exodi·iij·c·dicit Cur
queris nomen meum quod est mirabile· Rn̄dent magi·ꝛ dicunt
illud Isa· lij·capitu· ꝑpter hoc sciet populus meus nomen meum
in die illa·quia egoipe qui loquebar ecce adsum· Multa etiam di=
cta sunt de hoc nomine ihesus in sermone de circumcisione· Deci=
ma rō est Uos magi offertis mirrā huic puero·ergo est homo ꝛ n̄
deus·ptz cōsequentia· quia mirra preseruat a corruptōne· Respon
dent magi ꝛ dicunt·ꝑphete prenunciauerūt hunc puerum esse deuz
ꝛ hominem ex nostris muneribus Nam dauid in ps̄·dicit· Reges
tarsis ꝛ insule munera offerent·reges arabum ꝛ saba dona addu=
cent·ꝛ adorabunt eum·Et Isa·lx·ca·dicit Om̄es de saba veniunt·

aurum ⁊ thus deferentes ⁊c⁊

Tercio nos magi vidim⁹ stellā personalis incarnatōm⁹s⁊ Sicut em̄ Crisost⁊dicit⁊Ab oriente venerunt magi⁊ q⁊ vnde dies nascitur inde initium fidei ꝓcessit⁊q⁊ fides lumen est animarum⁊ Uel quia om̄es qui ad xp̄m veniunt ab ip̄o⁊ ⁊ per ip̄m veniunt⁊ Unde dicitur zach⁊vj⁊Ecce vir oriens nomen ei⁹⁊Dicunt aūt ab oriente ad literā venisse⁊vel quia de vltimis orientis partibus venerūt ꝑm quosdaz Uel quia de aliquib⁹ vicinis ptibus iudee venerunt que tñ sunt regioni iudeoz ad orientem⁊Cum aūt primo xp̄us nat⁹ est stella appuit qua visa statim magi iter arripientes⁊longissimum iter in⁊xiij diebus pegerunt⁊ptim quidem adducti diuina virtute⁊ptim autez dromedarioz velocitate ꝑm illō Isa⁊lx⁊c⁊Inundatō camelorz operiet te dromedarij madian⁊⁊c⁊ Uisa aūt hac stella puenientes hierusalem quesierunt stellā incarnatam⁊s⁊iesum xp̄m⁊ qui dicit Apoc⁊iv⁊c⁊Ego sum gen⁹ ⁊ radix dauid⁊stella splendida ⁊ matutina ⁊ ab hac stella ꝓcedunt quatuor radij⁊vt dicit Pau⁊j⁊Corinth⁊j⁊ca⁊Factus est nobis xp̄us a deo sapientia ⁊ iusticia⁊ sanctificatō ⁊ redemptio⁊A sapientia⁊ꝓcedit radi⁹ illustrans⁊A iusticia radi⁹ informās A sanctificatōne radius purgans⁊A redemptōne radius liberans Perquirentes aūt hanc stellam⁊s⁊xp̄m⁊herodes rex turbat⁹ est⁊Et valde conuenienter ꝓpter tria Primo quidem quia per hoc manifestat celestis xp̄i dignitas⁊ Unde Grego⁊dicit in omł⁊ Celi regenato⁊rex terre turbat⁹ est⁊quia nimirum terrena altitudo confundi tur⁊cum celsitudo celestis aperit⁊ Secundo quia per hoc figurat iuditiaria xp̄i potestas⁊Unde Augusł⁊dicit in sermone Epiphanie Quid erit tribunal iudicantis quando supbos reges cuna terrebat infantis⁊ Tercō quia ꝑ hoc figurat deiectō regni diiaboli⁊q⁊ vt Leo papa dicit in sermone epiphanie⁊ nō tm̄ herodes semetip̄o turbatur quantum diiabol⁹ in herode⁊Herodes em̄ hominem estimabat⁊sed diiabol⁹ deum ⁊ vterqz regni sui successorem timebat⁊diiabol⁹ celestem⁊sed herodes terrenum⁊supflue tñ q⁊ xp̄us nō venerat regnum terrenū in terra habere⁊vt Leo papa dicit herodi loquens⁊Nō capit xp̄m regio tua ⁊nec mundi dn̄s potestatis tue sceptri est content⁹ angustijs⁊Etiam ⁊ omnis hierosolima turbat qui tamen magis gaudere debuerant⁊ Et hoc est quia vt Crisost⁊dicit de aduentu iusti non poterant gaudere iniqui⁊Aut volentes fauere herodi quē timebāt⁊Popul⁹ em̄ pl⁹ iusto fauet eis quos crudeles sustinet⁊Et ꝓpter hāc turbatōnem⁊vt dicit Augusł⁊ in quodam sermone innocentium⁊quia timebat ne puer cui sidera famulant speciem suam paulo supra etatem⁊vel infra transformaret⁊nō statum recedentibus magis⁊sed post biennium interfecit pueros⁊ Uel quia

interim accusatus iuit Rome. Vl' aliquor piculor terroribus agitatus a cura interficiendi pueruz interim destitit. Vl' qz credidit magos fallaces stelle visione deceptos postq̃ nõ inuenerunt quẽ que sierunt erubuisse ad se venire. Licet aũt pueri smt interfecti ab herode tñ nõ cessit in eor pfectũ. sed in eor pfectũ. dicit em̃ Augusti. in sermone quodam de Epiphania. Absit vt de illor premio qui p eo interficerent ad liberãdos homines xps venies nihil egerit qui pendens in ligno p eis a quibus interficiebat. orauit. Et vt sanct9 Tho. secunda secunde. q. cxxiiij. art. j. dicit. Quidam dixerunt q in innocentib9 accellerat9 est miraculose vsus liberi arbitrij. ita q etiã voluntarie martiriũ passi sunt. Sed qz hoc p auctoritatem scripture non comprobat Meli9 dicendũ est q martirij gloriã quã in alijs ppria voluntas meret. illi puuli occisi p dei grãm sunt assecuti. Nã effusio sanguinis ppter xpm vicem gerit baptismi. Vñ sicut pueris baptisatis p grãm baptismalem meritum xpi operat ad gloriam obtinendã ita in occisis ppter xpm meritum martirij xpi operat ad palmã martirij cõsequendã. Vñ Aug. dicit in quodã sermone de epiphania quasi eos alloquens. Ille de vestra corona dubitabit in passione p xpo qui etiam puulis baptismũ pdesse nõ estimat xpi. Nõ habebatis etatẽ qua ĩ passurũ xpm crederetis. sz habebatis carnẽ in qua p xpo passuro passionẽ sustineretis. hec Tho. ñ.

Quarto nos magi vidim9 stellam supnalis fruitõis. Nã angelo duce redierũt p aliã viam. Et reuersi in regionem suam evocati sunt per frequentes appitones angelor tandez baptisati a beato Tho. apostolo ſm fidem xpi vixerunt. donec beato fine ĩ pace quieuerũt quor anime in celo intuitiue ꝛ beatifice vident stellam diuinitatis Amen.

In festo purificatõis beate virginis Sermo.

Emit in spiritu in templũ Luc. ij. c. ꝛ in euãgelio presentis solennitatis. Beat9 August. li. de natura ꝛ gra dicit sic. De sancta virgine Maria ppter honorez xpi nullam prsus cũ de peccatis agit volo habere questionẽ. Inde em̃ scim9 q ei plus grẽ collatum fuerit ad vincendũ ex omni pte peccatũ que cõcipe ꝛ pere meruit eum quem cõstat nullũ habuisse peccatũ. hec ille. Sup quo verbo talem moueo questionẽ. Vtrũ beata virgo p verbi dei tpalez cõceptõnez obtinuerit pfectissimã sui sanctificatõnem. Ad istã questionem rñdent duo doc. veteris test. ꝛ duo noui. Prim9 est Moyses. Exo. xl. c. dicens sic. Postq̃ cuncta pfecta sunt. opuit nubes tabernaculum testimonij. ꝛ gl'a dñi impleuit illõ. Ea aũt que fuerũt in veteri testa.

mento sunt figura noui. Sm illud .j. Corint. x. c. Omnia in figura con tingebant illis. Sed p sanctificatōnem tabernaculi de qua dicit in ps. Sanctificauit tabernaculū suū altissim⁹. videt sanctificatō matris dei significari. que tabernaculū dei dicit. Sm illud ps. In sole posuit tabernaculum suū. ergo beata virgo in cōceptōne xpi fuit perfectissime sanctificata. Secund⁹ est Ezechiel. xliij. c. dicit sic. Ecce gloria dei israhel ingrediebat p viam orientalem. i. p beatā virginem de qua oriebat tpaliter fili⁹ dei. Et terra. i. caro ipi⁹ splendebat a maiestate ei⁹. s. xpi. Terci⁹ est be. Hiero. in sermone de assumptōe di. sic. Bene gra plena. que ceteris p ptes pstatur. Marie vero se totam simul infudit gre plenitudo. Quart⁹ est sanctus Tho. iij. pte. q. xxvij. art. iiij. di. sic. Illos quos de⁹ ad aliquid eligit ita preparat t disponit vt ad id ad qd eligunt inueniant Idonei. Sm illud. ij. Corinth. iij. c. Idoneos nos fecit ministros noui testāmenti. Beata ergo virgo fuit electa diuinit⁹. vt esset mater dei. t ideo nō est dubitandū q de⁹ per suā grāz eā ad hoc Idoneā reddidit Sm q angel⁹ ad eam dicit. Inuenisti gratiam apud deū. Ecce concipies ⁊c. Nō aūt fuisset Idonea mater dei. si aliquando peccasset. Cum q honor pentum redundat in ple. Sm illud puer. xvij. gloria filioz. patres eorum. Uñ t p oppositum ignominia matris redūdasset ad filium. Cum etiā quia singularem affinitatez habuit ad xpm qui ab ea carnem accepit. dicit aūt. ij. Corinth. vj. que conuentō xpi ad belial. Cū etiam quia singulari mō dei fili⁹. qui est dei sapiētia in ipa habitauit. non solum in anima. sed in vtero. Dicit aūt sapien. i. In maliuolā aiam nō introibit sapientia. nec habitabit in corpore subdito peccatis. Et ideo simpliciter fatēdū est. q beata virgo nullum actuale peccatū cōmisit. nec mortale. nec veniale. Ut sic impleat quod dicit Canti. iiij. Tota pulcra es amica mea t macula nō est in te. Sicut enī moysi cū dño colloquentis splēdida. t glorificata ē facies vt nō possent intendere in eū filij israhel. sic maria claritate virtutis altissimi obumbrata cognosci nō poterat a Joseph donec peret. Post partum vero a Joseph agnita inuenit. specie faciei. non libidinis tactu. Et Crisost. dicit. q nō cognouit eā ioseph antē pareret cui⁹ fuerit dignitatis. sed postq̄ pepit tūc cognouit eam. q p ipi⁹ plē specialior t digniorē facta fuerat q̄ tot⁹ mūd⁹ qr quē tot⁹ mūd⁹ cape ñ poterat i angusto vteri sui sola suscepit. hec Tho. Sciendū q puritas btē vginis excessit puritatē oīs crature. ei⁹ ei puritas ē quadruplex Pria ē puritas sanctificatōis ei⁹ i vtero. nā oīs puritas rōnal' aut ē nature. vt i angel'. aut ē gre gtis date. vt inocētia i primis pentib⁹. aut gre gratū faciētis. que ē gra cōfirmatōis Hec enī gra confirmatōis tria facit. Primo insepabiliter diūgit

rōnem cum deo. vt non possit peccare mortaliter Secundo inferiores potentias anime subijcit inflexibiliter sub imperio rōnis. vt nō possit peccare venialiter. Tertō totum hominem actualiter cōuertit indiuisibiliter in deū. vt sic homo diuina dulcedine affect9 ex tota anima. ex toto corde. ex omnibus viribus actu tendit in deum. primo z secundo mō fuit gratia confirmatōis in beata virgine Tercio mō est in solis beatis. primis duobus mōis grā confirmatōis non fuit in vlla creatura preterq̄ in beata virgine. Secunda est puritas innocentie in vita per quā adepta est gratiam inclinantem eam ad bonum. Licet em̄ non statim habuerit vsum liberi arbitrij adhuc in ventre matris existens. hoc em̄ speciale priuilegium xp̄i fuit tamen per gratiam abundantem quā in sanctificatōne acceperat. perfect9 per diuinā puidentiam sensualitas ei9 ab omni inordinato motu phibita fuit. s. ne prumperet in aliquē motū inordinatum qui rōnem preueniret. Tercia est puritas virginee castitatis Ita em̄ voluit xp̄us veritatem sui corporis demōstrare q̄ etiā simil ei9 diuinitas declararet. z ideo pmisscuit mira humilibus. vnde vt corp9 eius verum ostenderet. nascit ex femina. sed vt ostenderetur eius diuinitas nascit ex virgine. Talis em̄ ptus decet deum. vt dicit Amb. in hymno natiuitatis Talem virginitatem cū fecunditate nunq̄ aliqua creatura habuit. Quarta est puritas obumbratōis spūssancti ex filij dei conceptōne. per quā sic dedicata est diuinis q̄ etiam licitis vsibus humanis. s. matrimonialibus eam aptare foret impossibile. Tunc em̄ non solum mens. sed etiā corp9 ei9 diuinitatis luce resplendūit. ꝟm illud Exo. xxx. sanctificabitq; oīa. eruntq; sancta sanctor9. ꝓterea dicit Anselmus. Decuit vt illi9 hominis. s. iesu xp̄i conceptō ex ea matre fieret que ea puritate niteret qua maior sub deo nequit itelligi. Cū hac itaq; quadruplici puritate sanctificata a spūsancto hodie venit in templum.

Uenit in spiritu in templum.

Beata virgo ad purificatōnem.
Cristus iesus ad oblatōnem.
Simeon ad glorificatōnem.
Anna vidua ad prenunciatōnem.
Populus sanctorum ad grārumactionem.

Primo venit in spiritu in templum beata virgo ad purificatōez Unde sanctus Tho. iij. parte. q. xxxvij. art. iiij. dicit sic. Sicut plenitudo grē a xp̄o deriuat in matrem. ita decuit vt mater humilitati filij conformaret. humilib9 em̄ de9 dat grām. vt dicitur Jacob. iiij.

Et ideo sicut xp̃us licet legi non esset obnoxi⁹ voluit tñ circumcisionem ⁊ alia legis onera subire ad demonstrandū humilitatis ⁊ obedientie exemplum ⁊ vt approbaret legem ⁊ vt occasionem iudeis tolleret ꝓpter easdem rōnes voluit ⁊ matrem suā implere legis observatias quibus tñ non erat obnoxia. Licet em̄ beata virgo nullā haberet immundiciā voluit tñ purgatōmis obseruantiā implere nō ꝓpter indigentiā sed ꝓpter legis preceptum ⁊ ideo signanter Lu. ij. ca. dicit. Impleti sunt dies purgatōmis marie ꝟm legem Moysi Jp̃a em̄ ꝟm se purgatōne non indigebat. Nā leuit. xij. dicit. Mulier si suscepto semine peperit masculum immūda eri t septem dieb⁹ Ubi signanter Moyses videt fuisse locut⁹ ad excipiendam matrē dei ab immūditia que non pepit suscepto semine. Et iō patet ꝙ nō obligat ad impletōnem illi⁹ precepti ſz voluntarie purgatōmis obseruantiā impleuit. hec Tho. Sciendū ꝙ beata virgo hodie purgat quadrupliciter. Primo a malitia dijabolice ꝑsecutōmis. Naz sicut dicit Aug. iij. de trinita. Dijabol⁹ multa p̃t virtute sue nature. a quibus tñ ꝓhibet virtute diuina. Et sic virtute sue nature poterat dijabol⁹ cognoscere matrem dei non fuisse corruptā. sed virginem ꝓhibebat tñ a deo cognoscere modū partus diuini. vñ in infantia xp̃i oportebat impediri malitiā dijaboli. ne eum acri⁹ perse quere. quando xp̃s nec pati dispposuerat. nec virtutem suā ostēdere. sed in omnibus alijs infantibus se similem exhibebat. vñ Leo papa in sermone epiphanie dicit. ꝙ magi inuenerūt iesum quantitate paruum. aliene opis indigentem fādi impotentē. ⁊ nulla ab hūane infantie generalitate discretū. Cum ergo beata virgo venit hodie ad templum. purgat a malitia dijabolice persecutōmis. nesciens eā matrem dei. Secundo ab insolentia iudaice abiectōmis. ne. s. xp̃s ab infidelib⁹ tanq̃ illegitime nat⁹ abijceret. Unde Ambrosi⁹ dicit super Luc. Quid iudeis. quid herodi posset ascribi si natum viderent ex adulterio ꝑsecuti. Uñ de natis ex adulterio di. lvj. c. Si gens dicit sic. De tali cōmixtōne meretricū existimandū est degeneres populos ⁊ ignobiles ⁊ furentes libidine fore ꝓcreandos ⁊ ad extremum vniuersam plebem ad deteriora ⁊ ignobiliora vergētem ⁊ nouissime nec bello seculari fortem. nec in fide stabilez nec honorabilem hominibus. nec deo amabilem esse vēturam. hec ibi. ꝓpterea virgo beata hodie offert filium suum in templo. vt approbet ex lege quoniam non ex fornicatōe nat⁹ est. Tercō a seuitia tyrānice lapidatōmis. Nam beata virgo erat de stirpe israhel. siue de parentela Aaron. Unde erat cognata helisabeth. Ut dicitur Luc. j. Uirgo aūt de genere sacerdotali ꝓpter stuprum occidebat. dicit enim Leuit. xxj. ca. Sacerdotis filia si deprehensa in stupro fuerit

Et violauerit nomen patris sui flāmis exuretur. Similiter iuditio adulteroꝝ lapidabaꝫ ꝼm legem. nō solum illa que iam erat despon sata vel nupta. sed etiā illa que in domo patris custodiebaꝫ. vt vir- go quādoqꝫ nuptura. Dicit em̄ Deutro. xxij. c. Si non est in puella inuenta virginitas. lapidibus obruent eā viri ciuitatis illi9. ⁊ mo- rietur qm̄ nephas fecit in israhel. vt fornicaretur in domo patris sui. Beata virgo hodie venit in templū vt se reddat immunem ab hac pena. ne scz a iudeis tanq̄ adultera lapidaret. Et sic se purgat ab hac īfamia adulterij ⁊c. Quarto a ptinatia heretice deprauatōis Detestando9 est em̄ error heliudij. qui dicere p̄sumpsit matrem xp̄i a ioseph post ptum esse carnaliter cogitam. ⁊ filios genuisse. hoc em̄ derogat dignitati ⁊ sanctitati matris dei que ingratissima vide ret si tanto filio contenta non esset. Etsi virginitatez que in ea mira culose cōseruata fuerat. spōte perdere vellet p carnis concubitum. Detestando9 est etiā error Manichei qui dixit xp̄m non verum. sz fā tasticum corpus habuisse. Hoc em̄ derogat dignitati p̄sone assumē- tis. que cum sit veritas nō decuit vt in ope ei9 aliqua fictō esset. re probaꝫ etiā error Valentini qui dixit xp̄m attulisse corp9 celeste. qz sic non saluaret veritas humane nature in xp̄o. Refellunt etiam hij errores p hoc q̄ beata virgo fuit vera mater iesu xp̄i. vt dicit Ma thei. j. Unde in capitulis cyrilli approbatis in ephesina synodo dici tur. Siquis nō confitet deum esse ꝼm veritatem Emanuel. ⁊ ꝓpter hoc dei genitricem sanctā virginem. Genuit em̄ carnaliter carnem factam ex deo verbū anathema sit. Et Ro. ix. dicit. q̄ ex iudeis est ꝼm carnem xp̄us qui est sup om̄ia de9 benedict9 in secula. Nō autē ex iudeis nisi mediante beata virgine Un̄ ille qui est sup om̄ia de9 benedict9 in secula. est vere nat9 ex beata virgine. sicut ex sua mr̄e Jō hodie ip̄a p̄ntat xp̄m in templo tanq̄ ei9 vera ⁊ naturalis ma- ter purgans se ab hijs infamijs ⁊ deprauatōib9 hereticoꝝ. ⁊ sic pa tet primum.

Secundo christus iesus venit in spū in templum ad oblatōnem. Unde sanct9 Tho. iij. pte. q. xxxvij. art. iij. dicit sic. Xp̄us voluit sub lege fieri. vt eos qui sub lege erant redimeret. ⁊ vt iustificatō legis in suis membris spiritualiter impleret. Nam ꝓpter hoc ip̄m voluit hostias legales p se offerri. qui erat vera hostia. vt figura verita- ti coniungeret. ⁊ per veritatem figura approbaret. contra illos qui deum legis negant a xp̄o fuisse in euangelio predicatū. Nō em̄ pu- tandū est vt Origenes dicit. q̄ filiū suū bon9 de9 sub lege nasci fe- cerit. quā ip̄e nō dederat. hec Tho. Sciendū q̄ xp̄us hodie non venit in templum propter quatuor. Primo propter legis imple- tionem. De prole em̄ nata duplex preceptum in lege tradit. Unum

quidez generale quantuz ad oms·vt·s· opletis dieb9 purificatōis matris offerat sacrifitium p filio·siue p filia vt habet Leuit·xij·c· Et hoc quidem sacrificium erat ad expiatōnem peccati in quo pro les erat cōcepta ⁊ nata· Et etiā ad cōsecratōz quandam ipius· quia tunc primo pntabat in templo·⁊ ideo aliquid offerebat in holocau stum·⁊ aliquid p peccato· Aliud aūt preceptum erat spāle in lege de primogenitis·tam in hominibus q̄ in iumētis· Sibi em̄ de9 de- putauerat om̄e primogenitū in israhel·p eo q̄ ad liberatōnem po- puli israhel pcusserat primogenita egipti ab homine vsqz ad pecus primogenitis filioz israhel reseruatis· Et hoc māndatū ponit Exo· xiij·c· In quo etiā prefigurabat xp̄c qui est primogenit9 in multis fratrib9·vt dicit Ro·viij·c· Qui ergo xp̄s ex muliere nat9 erat pri- mogenit9·et voluit fieri sub lege·hec duo euangelista· Lucas circa eum fuisse obseruata ostendit· Primo quidez id quod ptinet ad pri mogenitos·cum dicit· Tulerunt eū in Jerusalem·vt sisterēt eum do mino·sicut scriptū est in lege dn̄i·quia omne masculinum ad aperiēs vuluam·sanctum domino vocabit· Secundo id qō pertinet cōmun- ter ad oms cū dicit· Et vt darent hostiā ꝯm qō dictū erat ī lege do mini·par turturū·aut duos pullos columbaz Secūdo ꝓpter tem pli sanctificatōnem·sicut em̄ dicit Grego·misen9· Istud legis prece- ptum·s·sanctifica mihi om̄e primogenitū qō apit vuluā in filijs isra hel· Exo·xiij·in solo deo incarnato singulariter· ⁊ ab alijs differen- ter impleri videt· Ipse nanqz sol9 ineffabiliter concept9·ac incōpre hensibiliter edit9 virginalem vterū aperuit nō antea cōnubio rese ratum conseruās etiā post partum inuiolabiliter signaculū castita- tis·n̄ cum dicit aperiens vuluā·designat q̄ nihil antea inde intra uerat vel exiuerat· Per hoc etiā qō dicit masculinū significat q̄ ni hil de femineitate culpe portauit Sigulariter etiā sanct9 dicit qui terrene cōtagia coruptele immaculati ptus nouitate nō sensit·ideo non indigebat sanctificari in templo·sed poti9 templū debebat san- ctificari per ipm·qui erat·⁊ est sanct9 sanctoz·n̄ Aggei·ij·c·dicit Adhuc vnū modicū est·⁊ ego cōmouebo celū ⁊ terram·mare ⁊ ar- ridam·⁊ mouebo oms gentes· ⁊ veniet desiderat9 cunctis gentib9 ⁊ implebo domū istam gloria·Magna erit gloria dom9 isti9 nouis sime plusq̄ prime· Et Malach·iij·c·dicit· Statim veniet ad templū suū dnator quē vos queritis·⁊ angel9 testamēti quē vos vultis· Ip se enim quasi ignis conflans·⁊ quasi herba fullonum· ⁊ sedebit cō flans ⁊ emundans argentum·⁊ purgabit filios leui· Tercō pro- pter nostram mistructōnem· Nam sicut filius dei non propter seipm factus est homo· Et circumcisus in carne· sed vt nos per gratiam faceret deos· ⁊ vt spūaliter circūcidamur· sic ꝓpter nos sistit dn̄o

vt discam⁹ deo pñtare nosipos⁹ & hoc post circūcisionē ei⁹ factū est vt ostendat neminem nisi circumcisum vitijs dignū esse diuinis conspectibus. In veteri em̄ testamēto fiebat oblatō de sex generibus animaliū de trib⁹ volatilium que sunt passer turt & columba & de tribus gressibiliū que sunt bos ouis & capra ad demōstrādum peccati reatum. Deus em̄ creauit hominē innocentē qui si in innocentia perstitisset nō fuisz necesse ipm animaliū sanguine expiari nec ꝓpriam sensualitatem & carnem mactare qō signat ī animaliū morte sz postꝙ cecidit oportuit ipm redimi p Jmolatōnem agni immaculati & p preciū sanguinis iesu xpi. Uñ per sacrificia illoz animaliū nō auferebat peccatū sed signabat Jmolatō iesu xpi & p illa instruebat hō imolare suam sensualitatem seu bestialitatem sui praui desiderij & quo ad peccata spūalia que designant per aues & quo ad peccata carnalia que per bestias designant. Nam hō in statu innocentie habuit sex s sagacitatem quo ad intellectū rectitudinez quo ad iudiciū bonitatem quo ad voluntatē strenuitatem quo ad effectum sobrietatem quo ad victū mansuetudinem quo ad cōuictū cuz alijs. Sz p peccatū oīa ista p̄didit. Cecidit em̄ a sagacitate in hebetudinem a rectitudine in obliquitatem a bonitate in malitiaz a strēnuitate & fortitudine in segnitiē & timiditatē a sobrietate in ingluuiem a mansuetudine in crudelitatem. Renouat ergo hō ab hebetudine in sagacitatē p solicitudinē vigilantie ideo offerebat passer Leuit xxiij Jō ps dicit. Uigilaui et fact⁹ sum sicut passer solitari⁹ in tecto. Renouat ad rectitudinem p simplicitatem. iō offerebat colūba Leuit xiij iō Math x c dicit. Estote simplices sicut columbe. Renouat ad bonitatem p dilectōnem sinceram iō offerebat turt quod est animal fidele in diligendo iō dicit Luc ij c. Obtulerūt par turturum. Renouat ad strēnuitatem p obedientiā iō offerebant boues vituli & vacce que sunt aīalia obedientia. ꝓuer c. Ubi non sunt boues p̄sepium vacuum est. Renouat homo ad sobrietatem p austeritatez persimonie iō offerebant capre siue hedi que sunt aīalia habentia pilū & cibum asperum. iō dicit Cant iiij ca. Capilli tui sicut greges caprarū. Renouat hō ad māsuetudinē p tollerantiā. iō offerebant oues & agni que sunt aīalia māsuetissima. iō dicit Math vj c. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. Quarto ꝓpter misticā significatōnem. Nā Leuit xxij c. precipit vt illi qui possent offerrent agnū simul & turturem siue columbā p filio aut filia. qui vero nō sufficerent ad offerendū agnum. offerent duos turtures aut duos pullos colūbe. Xp̄us ergo qui cū diues esset ꝓpter nos egen⁹ fact⁹ est vt illi⁹ iopia diuites essem⁹. vt dicit ij. Cor viij c. Pro se pauperū hostiā offerri voluit sicut & in ipa natiuitate pāis

inuoluiť ⁊ reclinať in ꝑsepio. Nihilomin̄9 tamen hui9 aues figure congruūt. Turť. em̄ q2 est auis loquax predicatō.. ⁊ cōfessionem fidei significat. q2 vero est aīal castū significat castitatem Quia vero est aīal solitariū. significat cōtemplatōnem Colūba vero est aīal mansuetuz ⁊ simplex significat mānsuetudinem ⁊ simplicitatem. Est autem aīal gregale. vñ significat vitā actiuā. Et hui9 hostia significabat pfectōnem xp̄i ⁊ mēbroꝝ ei9. Utrūqz aūt ꝓpter cōsuetudinē gemendi p̄sentes sanctoꝝ luctū designat. Sz turť que est solitaria signat oro5num lacrimas. Colūba vero que est gregalis signat publicas oro5es ecclesie. Utrūqz aūt aīal duplicatū offerť vt sanctitas sit nō solū in anima. sz etiā in cor2pe. Et sic xp̄c venit in spū in templū ad oblatōnem.

Tercō simeon venit hodie in spū in templū ad glorificatōnez. nā sicut anna obtulit puerū suum Heli summo sacerdoti. ⁊ adduxit eū ad domū domini in sylo. glorificās deū in corde suo. vt dicit. j. Re. j. c. Sic xp̄us hodie adducit in templū dñi. Et p̄tat sancto Symeoni. vñ dicit Luc. ij. c. Et cū inducerent puerū iesuz pentes ei9. vt facerent ꝑm cōsuetudinē legis ꝑ eo. Symeon accepit eū in vlnas suas ⁊ benedixit deū. O quāta fuit in eo suauitas ⁊ dulcedo contractando eum quem sciebat esse deū. conditorem seculoꝝ. premiū beatoꝝ. Sciebat em̄ q̄ beati essent oculi. qui x̄pm iesum viderent. quez multi reges ⁊ ꝓphete voluerūt videre ⁊ nō viderūt Magis desiderabat ad limbū descendere. ⁊ ibi cū sanctis p̄ribus colloqui de regno x̄pi q̄ viuere cū iudeis quos p̄uidebat x̄pm velle occidere. Un̄ mortem petēdo nō fugiebat x̄pi cōsortiū. sed horrebat ꝓp̄ter sui malignum flagitiū. ⁊ ideō i amplexꝰ ruēs puuli iesu p̄tia saciat9 petijt in pace dimitti ꝓpterea zach. xiiij. c. dicit Et veniet dñs deus meus om̄sqz sancti ei9 cū eo. In die illa nō erit lux. s. iudeis incredulis. sz frig9. s. inuidie. ⁊ gelu. s. obduratōis. Sz in tpe vespi. s. predicatōis apostoloꝝ erit lux. s. euāgelice pfectōis. O quātum mirabať in x̄po iesu puulo exinanitōnem maiestatis. q̄m ille qui est portās oīa verbo virtutis sue. hodie in vlnis semis se recipi ⁊ portari p̄mittit. qui tamen portabat portantē se ꝑm illud Senex pueruz portabat. puer aūt senem regebat. Tūc beat9 symeon bn̄dixit eum ⁊ dixit. Nūc dimittis seruū tuū dñe. nc̄. Ubi glorificat paruulū iesum ⁊ laudat quadrupliciter. Primo q̄ sit pax. Lot̄. j. c. Pacificās p sanguinem suum. siue que in celis. siue que in terris sunt. Secundo. q̄ sit salus Math. j. Ipe em̄ saluū faciet populū suum a peccatis eoꝝ. Tercō q̄ sit lumē Johānis. j. Erat lux vera que illuminat om̄em hominem venientē i hūc mūdū Quarto q̄ sit gl'a p̄s. Satiabor cū appuerit gl'a tua. ⁊ sic ptz q̄ Symeō venit i spū i templū ad glorificatōnem

Quarto anna venit in spiritu in templum ad prenunciatones vñ Luc.ij.dicit. Et hec ipa hora supueniens cofitebat dño. t loquebat de illo ommibus qui expectabāt redemptonem israhel. Prenūciauit aūt de beata virgine quatuor. Primo q est mater sanctificatoris Uñ angel9 dixit ei Luc.j.qō nascet ex te sanctū.qō exponens Gre. xviij.moral'.dicit ad distinctonem nostre sanctitatis Jesus sanctus nascitur9 asserit. Nos quipe si sancti efficimur nō tñ nascimur. qz ipa nature corruptibilis cōstrīgimur cōditone. Ille aūt sol9 veraciter sanct9 nat9 est qui ex cōiunctone carnalis copule cōcept9 nō ē hec ille. Sicut aūt p dei verbum omia facta sunt.ita per verbum incarnatum sunt oms sanctificati qui sanctificant. Hebr.ij.qui sanctificat t qui sanctificant ex vno oms Et.j.Corint.vj. t hoc quidem fuistis aliqñ.s.peccatores.sz abluti estis.sz sanctificati estis. Secundo q est mater mediatoris.dicit em Thi.ij. Un9 est mediator dei t hominū homo iesus xps. Mediatoris em officiuz est coniungere eos inter quos est mediator. Extrema em vniunt ī medio Unire autem homines deo pfecte quidē cōuenit xpo p quē homines reconciliant deo fm illud.j.Corint.v. De9 erat in xpo mundū recōcilians sibi t iō sol9 xps est pfect9 dei t hominū mediator. miquantuz per suam mortem humanū gen9 deo recōciliauit.vñ cū apostol9 dixitsz Mediator dei t hominuz homo xpus iesus subiunxit qui dedit semetipm redemptonem p ommibus. Tercō q est mr redemptoris fm illud ps. Redemptonez misit dns populo.glo.i. xpm qui dat redemptonem captiuis.t Gala. iij. Xps nos redemit de maledicto legis.fact9 p nobis maledictū. Ad redemptorem autē duo cōcurrūt.s.act9 solutōis.t ptium solutū. Sed preciū redemptōis nostre est sanguis xpi.vel vita ei9 corpalis que in sanguine est.quam ipe xpus exoluit Quarto q est mater glorificatoris.fm illud Hebr. x. Habem9 fidem in introitu sanctoz.s.celestū in sanguine xpi. Naz per passionem xpi apta est nobis ianua regni celestis. t hoc est qd apostol9 dicit Hebr. ix.c.xpus assistens pōtifex futuroz bonoz p prium sanguinez introiuit semel in sancta. Et hoc signficat Num. xxxv.vbi dicit q homicida manebit ibi.s.in ciuitate refugij. donec sacerdos magn9 qui oleo sancto unct9 est.moriat quo mortuo poterit domū suaz redire.

Quinto populus sanctoz venit in spū in templū. ad deo gratias agendū dicēs cū ps. Suscepim9 de9 mīam tuā ī me.t.tui.fm nomē tuū de9. ita t laus tua in fines terre iusticia plena est dextera tua. Nam in annunciatone audiuit t letata est syon qm hic est domin9 deus noster qui in virgine factus est hō. In natiuitate notum fecit domin9 salutare suum. qz viderunt oms termini terre salutare dei

nostri principue pastores. Venerūt magi hierosolimā iuerūt i Bethleem ⁊ viderunt. sed p aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Et adhuc populus sanctorum non erat in plena possessione huius dom. hodie aūt a virgine pūtat omībus in templo. Dicebāt ei sancti patres illud Job. v. ca. Quis mihi det vt veniet peticō mea. Et qō expecto. tribuat mihi de⁹. quid aūt petebāt. audi Moysen Exo. iij. c. Obsecro dñe mitte quē missur⁹ es. Et dauid i pſ. Excita dñe potentiā tuam. ⁊ veni vt saluos facias nos. Sz hodie gratias agūt de possessione hui⁹ dom. Isaias. xxv. c. dicit. Ecce domin⁹ deus nostrer iste. expectauim⁹ eum ⁊ saluabit nos. Et dauid dicit Suscepimus de⁹ misericordiā tuā in medio templi tui. Grās tibi in sempiterna secula Amen.

In festo sancti Blasij epi. ⁊ martiris Sermo.

Ogitabit circumspectionem dei. Ecc. xliij. ca. ⁊ in epla pūtis solennitatis. B. paul⁹. j. Corim. ij. dicit. Nos aūt nō spiritū hui⁹ mundi accepim⁹. sz spm̄ qui a deo est. vt sciam⁹ que a deo donata sunt nobis. Super quo moueo talem questionem. Utrū. b. Bla. in hac vita per sui cogitatōnem sciuerit se adeptū gratie perfectōnem Ad istam questionem rn̄dent duo doc. Prim⁹ est salomon. Eccs. ix. ca. dic. Sunt iusti atqz sapientes. ⁊ opa eor̄ in manu dei. ⁊ tn̄ nescit homo vtrum amore. an odio dign⁹ sit. sed oīa in futuro seruant incerta

Secund⁹ est sanct⁹ Tho. prima secunde. q. cxiij. arti. v. dicit sic. Tripliciter aliquid cognosci p̄t. Primo mō certitudinaliter p se ipsum. ⁊ sic null⁹ p̄t scire se habere grām. Certitudo em̄ non p̄t haberi ab aliquo nisi possit iudicari p ꝑ priū principiū. sic em̄ certitudo habet de conclusionibus demōstratiuis per vniuersalia indemonstrabilia principia. Nullus aūt potest scire se habere sciām alicuius conclusionis. si principiū ignorat. Principiū aūt grē. ⁊ obiectum est ipe de⁹ qui ꝑter sui excellentiam est nobis ignot⁹. ꝓm illud Job. xxxvj. Ecce deus magn⁹ vincens sciām nostrā. ⁊ iō eius p̄tia in nobis. vel absentia p certitudinem cognosci non p̄t. ꝓm illud Job. xx. Si venerit ad me n̄ videbo ipm. si aūt abierit nō intelligā. ⁊ iō hō nō p̄t per certitudinē diiudicare vtrū ipe habeat grām ꝓm illud. j. Corim. iiij. sed neqz ne ipm iudico. qui aūt iudicat me dn̄s est Secūdo mō cognoscit aliquid p reuelatōz. ⁊ hoc mō p̄t aliquis scire se hr̄e grām. reuelat em̄ de⁹ aliqn̄ hoc aliquib⁹ ex spāli priuilegio. vt securitatis gaudiū etiā in hac vita in eis incipiat. ⁊ cōfidēti⁹ ⁊ fortius etiā in hac vita magnifica opa ꝓsequant. ⁊ mala p̄tis vite sustineant Sicut paulo dictum est. ij. Corimth. xij. Sufficit tibi grā mea

Tercio modo cognoscit aliquid cōiecturaliter per aliqua signa Et hoc mō cognoscere ꝑt quis se hr̄e grām inquantū ſ. percipit se delectari in deo. z contemnere res mundanas. z inquantū homo n̄ est consci? sibi alicui? peccati mortalis. Fm quem modum ꝑt intelligi qđ habet Apoc. ij. Vincenti dabo mān̄a abscōditu3 qđ nemo nouit nisi qui accipit. quia ſ. ille qui accipit ꝑ quandā expientiā dulcedinis nouit quā non expit ille qui nō accipit. hec Tho. Sciendu3 ꝙ cōiecture quibus hō certificat de sanctitate. z gratia sunt plures

Prima est natiuitatis annūciatō. vt natiuitas Isaac Gen. xv. Natiuitas sampsonis Judic. xiiij. Natiuitas salomonis. ij. Re. vij. Natiuitas sancti Johān. bap. Lu. j. Natuitas. s. Tho. de aquino. Secūda est nascentis sanctificatō. vt Hiere. j. c. priusꝙ te formarem in vtero. te. z anteꝙ exi. de v. sanct. te. Jo. bap. Lu. j. Spūsancto re. adhuc ex v. matris sue virginis Marie. Bern. Ego puto ꝙ copiosior sanctificatōnis benedictio in eam descenderit xc̄. iesu xp̄i. Luc. j. ca. Qđ em̄ ex te nascet sanctū vocabit fili? dei. Tercia est nati virilis operatō vt sancti Nicolai qui infātia feria. iiij. z vj. ieiunabat. vt sancti Dominici. qui adhuc puerul? deprehensus est sepe relicto lecto sup terram accumbere. vt. b. Petri martiris puerili etate disputantis de fide catholica. vt beat? Tho. de aquino nō nisi redita sibi carta salutatōnis beate virginis a fletu cessantis. Quarta est sacri baptismatis sumptio Johān. iij. Nisi quis renat? fu. ex a. z s. s. nō potest int. in re. dei. Quinta est diuini verbi conseruatō Lu. xj. beati qui au. ver. dei z cu. illud Sexta est sanctor̄ morum imitatio. Hebre. vj. c. Efficiamini imitatores eor̄ qui fide z patīa hereditabunt ꝓmissiones Septima est sanctor̄ viror̄ conuersatō. ps̄. Cum sancto sanct? eris. z cū viro innocento. innocēs eris. Octaua ē sanctor̄ locor̄ visitatō. Deutro. xij. c. Veries ad locū quē elegerit dn̄s z offeres oblatōnes tuas. Nona est cordis cōtritō Dan̄. iij. c. In animo cōtrito z spiritu humilitatis suscipiamur ad te domine.

Decima est iugis confessio Ro. x. c. Corde credit ad iusticiā. ore aūt confessio fit ad salutem. Undecima est cōtinuata satisfactio. Act. xxiiij. c. Sciens bono animo satisfaciā genti huic. Duodecima est erga pauperes cōpassio Job. vj. c. Oculi fui ceco. z pes claudo. pater eram pauperū. Tredecima est offensarū remissio Mat. v. c. Vade pri? reconciliari fratri tuo z tūc veniens offer munus tuum

Quartadecima est sacre religionis dedicatō Leuit. xvj. c. Affligetis animas vestras religione ꝑpetua Quintadecima est proximi caritatiua correptō puer. xxviij. c. Qui corripit hominem inueniet grām apud deum. Sextadecima est diuini honoris feruens affectō Ro. xv. c. vnanimes vno ore honorificetis deū Deciaseptīa

est tribulatōnum patientissima cōsolatō Job·v·c· In sex tribulatōm bus liberabit te·z in septima 2c̄· Decimaoctaua est suauissima cō templatō Naum·ij·c· Contemplare viam cōforta lumbos 2c̄· De cmanona est deuotissima oro3is dep3ecatō Tob·xij·c· Bona est ora tō cum ieiumio z elemosma· Vigesima est efficacissima petitōnuz ex auditō Judith·iiij·c· Exaudiet dn̄s oro3es vestras 2c̄· Jsta tamē cogmitō imperfecta est·vn̄ apostol9 dicit·j· Lor̄·iiij·nihil mihi 9sci us sum·sed nō in hoc iustificat9 sum·quia vt dicit ī ps̄·delicta quis intelligit·ab occultis meis mūda me domine· Licet em̄ hō sit sanct9 z habeat grām dei·non tn̄ est secur9· Primo q3 a statu caritatis est transmutabilis· Un̄ Apoc·ij·dicit Habeo aduersum te pauca· quia caritatem tuā primā reliquisti· Nam si cōsideret caritas ex p= te subiecti qō est vertibile ꝑm arbitrij libertatem·sic est in subiecto amissibiliter·cū caritas vie nō repleat totam possibilitatem subiecti eo ꝙ nō semp actu ferat in deū· Unde qn̄ actu non fert in deum p̄t aliquid occurrere p qō caritas amittat Secūdo q3 vno solo actu peccati mortalis caritas est extinguibilis· Naz vnū contrariū p ali ud contrariū superueniens tollit·quilibet aūt act9 peccati mortalis contrariat caritati ꝑm ꝓpriam rōnem que cōsistit in hoc ꝙ de9 dili gat sup omnia z ꝙ hō totaliter se illi subijciat·omnia sua referēdo in ipm·sed p quodlibet mortale peccatuz diuinis p̄ceptis cōtrariat quia ex hocipo ꝙ hō eligendo p̄fert peccatum diuine amicitie·que requirit vt dei voluntatem sequamur consequens est vt statim per vnum actum peccati mortalis habit9 caritatis p̄dat· vn̄ Aug·viij· sup Gen̄·ad literam dicit ꝙ hō deo sibi presente illuminat·absente continuo tenebrat·a quo nō loco3 interuallis·sed volūtatis auersio ne discedit Tercō quia ab habitu virtutis est variabilis Gratui ta em̄ dona recipiunt in anima sicut habituales dispositōnes· Non em̄ homo ꝑm ea semp agit· Nihil aūt ꝓhibet eum qui habitum ha bet agere ꝑm habitum·vel cōtra eum· Sicut grām̄atic9 p̄t ꝑm grā maticam recte loqui z incōgrue· Et ita est etiam de habitib9 virtu· tum moralium· Potest em̄ qui iusticie habitum habet etiā cōtra iu= sticiam agere quod ideo est q3 vsus habituum in nobis ex volūtate est·voluntas autem cum ad vtrumq3 oppositoz se habeat· manife· stum est ꝙ suscipiens gratuita dona peccare p̄t contra grām agen· do Quarto q3 humana voluntas est mutabilis· Immutabilitas enim voluntatis non potest homini competere nisi ꝑm qō adtingit vltimum finem· Ex hoc enim voluntas immutabilis reddit ꝙ tota· liter implet·ita ꝙ non habet quo diuertat ab eo in quo est firmata Impletō autem voluntatis non competit homini nisi vt vltimum fi nem attingenti· Quādiu em̄ restat aliquid ad desiderandū volūtas

Impleta non est. Sic ergo hominī impeccabilitas non cōpetit ante ꝙ ad vltimum finem perueniat. quod quidem nō dat homini i hac vita existenti. Quinto quia intellect9 est obfuscabilis. Omne em̄ peccatum ex quadam ignorantia contingit. Unde dicit philosoph9 ꝙ omnis mal9 est ignorans. Et ꝑ. x. dicit. Errant oīes qui operant malum. tunc ergo solum homo securus esse potest a peccato secundum voluntatem qñ scōm intellectū securus est ab ignorantia ⁊ errore. Manifestum est autem ꝙ homo nō reddit immunis ab oī ignorantia ⁊ errore per gratiā in hac vita ꝓceptam. hoc em̄ est hominis ꝼm intellectum illam veritatem inspicientis que est certitudo omnium veritatum. que quidem inspectō est vltimus hominis finis. Sexto quia homo ꝑ passiones est alterabilis. Nam ad alteratōnem hominis que est secundum malitiā ⁊ virtutem multū opatur alteratō que est scōm anime passiones. Ex eo em̄ ꝙ rōne passiones anime refrenant ⁊ ordinant. homo fit virtuosus. vel in virtute conseruatur. Ex eo vero ꝙ ratio sequitur passiones homo redditur vitiosus. Quamdiu ergo homo est alterabilis secundum anime passiones. est etiam alterabilis secundum vitium ⁊ virtutem Sed hec alteratō non tollitur per gratiam. Septimo quia per disciplinam homo est flexibilis. nam supfluum videt eos āmonere ne peccent qui peccare non possunt. sed ꝑ euangelicam ⁊ apostolicam doctrinam ammonent fideles iam grām consecuti. Dicit em̄ Hebr. xij. Contemplantes ne quis desit gratia dei. neq3 radix amaritudinis sursum germinans impediat. ⁊ Ephe. iiij. Nolite cōtristare spiritū. sanctū dei in quo signati estis. Et. j. Corinth. ix. Qui se existimat stare videat ne cadat. Ipe etiam apostol9 de se dicit. Castigo corpus meum ⁊ in seruitutem redigo. ne forte cum alijs predicauerim. ipe reprobus efficiar Quāuis aūt bea. Blasi9 esset cert9 aliquo modo per coniecturam se habere grām dei. non tamen iudicauit se securū de illa donec angel9 domini descendens in stagnum in cuius medio sedebat. dixit ei. Egredere Blasi ⁊ coronam tibi a deo parata3 suscipe. ⁊ sic certificat9 per reuelatōnem diuinam ministerio angeli inde exiuit. ꝓterea dicit verbum ꝓpositū Cogitauit. s. sanct9 Blasius circumspectōnem. i. gratiam dei.

Cogitauit circumspectōnem dei.
Per vite integritatem.
Per dignitatis sanctitatem.
Per indigentium sanitatem.
Per tormentorum varietatem.
Per oratōnis firmitatem.

Primo beatꝰ Blasius cogitauit circumspectionem i gratiã dei per vite integritatem. Sunt enim plures qui habent conscientiam vanam quorum quatuor sunt genera. Primo presumentes ratõe status suaz perfectionẽ. Licet em̃ lex vetus fuerit imperfecta respectu legis noue. tamen fuerunt aliqui in statu veteris testamenti habentes caritatem ꝛ gratiã spiritussancti. qui principaliter expectabant promissiones spirituales ꝛ eternas. Et scõm hoc pertinebant ad legem nouam. Similiter etiã in nouo testamento sunt aliqui carnales. nõdum pertingentes ad perfectõnem noue legis quos oportuit etiam in noua lege induci ad virtutis opera per timorem penarum ꝛ per aliqua promissa temporalia. secũdum illud Marc. x. Accipietis decies tantum in tẽpore hoc. domos. fratres. ꝛc. Est etiam duplex sacrificium. quorum primum ꝛ principale est sacrificium interius ad quod omnes tenent scz deo deuotam mentem offerre. Ps. Sacrificium deo spirituꝰ contribulatus ꝛc. Aliud est sacrificium exteriꝰ. Ps. Tunc imponent super altare tuum vitulos. Nemo ergo vane presumat se saluandum. quia ad nouum testamentum pertineat. Secundo odientes veritatis cognitõnẽ ratõne scientie abijcientis correptõnem. Contingit em̃ verum aliquod pticulare repugnare vel contrariari bono amato tripliciter. Uno modo secundum quod veritas est causaliter ꝛ originaliter in ipis rebus. ꝛ sic homo quãdoqz odit aliquam veritatem dum vellet non esse verum quod est verum. Alio modo secundum ꝙ veritas est in cognitõne ipsius hominis que impedit ipsum a prosecutõe amati. Sicut si aliqui vellent non cognoscere veritatem fidei. vt libere peccarent. ex quoꝝ psona dicit Job. xxiij. Scientiam viarum tuaruz nolumus. Tercõ modo habetur odio veritas particularis tanꝙ repugnans ꝑt est in intellectu alterius. puta cum quis vult latere in peccato odit ꝙ aliquis veritatem circa suum peccatũ cognoscat. Et secundum hoc dicit Augustinꝰ lib. x. confes. ꝙ homines amant veritatem lucentem. ꝛ odiunt eam redarguentẽ. Ideo dicit Apostolꝰ Gal. iiij. Factus sum vobis inimicus veritatem dicens vobis. Tercio extollentes. ꝑpriam sufficientiam. propter dignitatis exaltatõnem. Unde Johãnes Crisost. vt habet. xl. dis. capi. Multi. dicit sic Ideoqz malus sacerdos de sacerdotio suo crimen acquirit. non dignitatem. In iuditõ em̃ sedes. Siquidem bene vixeris. ꝛ bene docueris. populũ instruis. Si bene docueris ꝛ male vixeris. tui soliꝰ cõdemnator es. Nam bene viuendo. ꝛ bene docendo populuz instruis quomodo viuere debeat. Hñ aũt docẽdo ꝛ male viuẽdo deũ instruis quomõ te condemnare debeat. Quarto iactantes ꝑpriam sanctitatem propter loci dignitatem. Unde Gregoriꝰ. vt habetur. xl. distinct. capit.

Nos qui dicit sic. Nos qui presumus non ex locorum vel generis dignitate sed morum nobilitate innotescere debemus nec vrbium claritate sed fidei puritate. Idem dicitur capitu. Non loco. Et cap. Illud. Nam quelibet occulta loca sine gratia animam saluare non possunt quod aliquando in ipsis quoqz conspicimus errantibus electorum. Nam Loth in ipsa peruersa ciuitate iustus fuit. In monte peccauit. Sed ista cur dicim? cum maiora nouerimus. Quid enim paradiso iocundius. Quid celo securi? Et tamen ex padiso homo z angelus peccando cecidit. Que omnia diligenter attendens beat? Blasius licet esset episcopus tamen ob dyocletiani persecutonem speluncam peciit z vitam heremiticam duxit vbi cogitauit magno studio circumspectonem i gratiam dei.

Secundo beatus Blasius cogitauit circumspectonem dei p dignitatis sanctitatem. Nam in qualibet obligatone precipue attendi debet obligatonis finis. Obligant se autez episcopi ad exequendum pastorale offitium ppter subditorum salutem. Et ideo vbi subditorum salus exigit persone pastoris presentiam non debet pastor personaliter suu gregē deserere neqz ppter aliqd comodu tpale neqz etiā ppter aliqd psonale piculū immimēs cū bon? pastor aiam suam ponere teneat p ouib? suis. si vero subditoz saluti possit sufficienter i absentia pastoris p aliu puideri. tūc licz pastori vl ppter aliquod ecclesie comodum vel ppter persone periculū corpaliter gregem deserere. Unde Augustim? dicit in epistola ad honoratum. fugiant de ciuitate in ciuitatem serui christi quando eoruz quisqz specialiter a prosecutoribus queritur vt ab alijs qui non ita querunt non deseratur ecclesia. Cum aūt omnium est comune periculuz. Hij qui alijs indigent non deserant ab his quibus indigent. Si em pnicios̄um est naute in tranquillitate nauim deserere. quātomagis in fluctibus vt dicit Nicola? papa z habet. vij. quest. ij. Beat? autem Blasius propter suam mansuetudinem z sanctitatem electus fuit in episcopum Sebaste ciuitatis a populo capadotie maioris armenie quem quidem episcopatuz laudabiliter gubernauit. Sed ob diocletiani persecutonem in speluncam fugiens. ibi heremiticam vitam duxit. quia nō poterat personaliter subditorum saluti intendere animum tamen semp retinuit intendendi eorum saluti. si oportunitas affuisset z necessitas requisiuisset z sic cogitauit in hoc circūspectionem dei.

Tercio beat? Blasi? cogitauit circumspectionem dei per indigē tium sanitatem. Sciendum q homines mundi impediunt a vera fidei crudelitate quadrupliciter. Primo ex superbia. Nam infidelitas secundum qd est peccatū oritur ex superbia ex qua cōtingit

ꝙ homo intellectum suum non vult subijcere regulis fidei. Et sano intellectui patrum. Unde Grego. dicit. xxxj. moral'. ꝙ ex inani gloria oriunt nouitatum p̄esumptiones. Secundo ex pertinatia per hoc ꝙ quis intendit quidē xp̄o assentire. ⁊ deficit in eligēdo ea quibus christo assentiat. quia eligit ea que non sunt a christo vere tradita. sed ea que sibi p̄opria mens suggerit. ⁊ ideo hereſis est infidelitatis species pertinens ad eos qui christi fidem p̄fitent. sed eius dogmata corrumpūt. Dicit enim Augustin⁹ lib. de vtilitate credendi. ꝙ hereticus est qui alicuius temporalis cōmodi. ⁊ maxime glorie principatusq; gratia falsas ac nouas opini. vel gignit. vel sequitur. Tercio ex apostasia. Unde prouerbi. vj. dicitur. Vir apostata homo inutilis gradiens ore peruerso. Annuit oculis. terit pede. digito loquitur. corde machinatur maluz. ⁊ in omni tempore iurgia seminat. Quia enim fides est primum fundamentum sperandarum reruz. ⁊ sine fide impossibile est placere deo. sublata fide nihil remanet in homine. quod possit esse vtile ad salutem eternaz. Et p̄ter hoc dicitur homo apostata vir inutilis. Fides etiam est vita anime secundum illud Rom̄. j. Justus ex fide viuit. Sicut ergo sublata vita corporali omnia membra ⁊ partes hominis a debita dispositōne recedunt. Ita sublata vita iusticie que est per fidem apparet inordinatō in omnibus membris. ⁊ primo quidem in ore. per quod manifestatur cor. secundo in oculis. tercio in instrumentis mot⁹. quarto in voluntate que ad malum tendit. Et ex his sequitur ꝙ iurgia seminet alios intendens separare a fide. sicut ⁊ ipse recessit. Quarto ex calumnia. Nam quidam non solum nolunt credere. nisi videāt signa. Sed videndo calumniantur. vt iudei videntes signa a iesu christo facta calumniabant. dicentes Luc. xj. In Beelzebub principe demoniorum eicit demonia. Et Joan. ix. Non est hic homo a deo qui sabbatum non custodit. Et egiptij cuz Pharaone magis ac magis corda indurantes. Et tempore beati dominici viso miraculo de libello in igne illeso. Ac tempore bea. Petri martiris viso miraculo nubecule populum ab estu protegentis. Sic beatus Blasi⁹ vt veritatem fidei comprobaret. miris ac stupendis miraculis illaz cō firmabat. primo in aliquibus irratōnalibus. Nam aues ei pabulum offerebant sicut Helye coruus. iij. Regum. xvij. capitu. Fere ad euz vnanimiter confluebant. ⁊ dum vsq; imponeret eis manus benedicens. Non recedebant ab eo. Demq; si que infirmabantur. ad eum continuo veniebant. ⁊ sanitatem ad integrum reportabant. Itez por cum mulieris paupercule quem lupus violenter rapuerat. Jussu beati Blasij continuo lupus veniens vidue reddidit. Secundo in aliquibus ratōnalibus. Nam mulier vnicum habens filium pene

morientem esse piscis in eius gutture transuerso ad bea. Blasiuz attulit rogans cum lacrimis vt illum sanaret. Sanctus vero dei orauit ut puer ille z oēs qui eius nomine aliquid a deo peterent sanitatis beneficium obtinerent statimqz imposita sup eum manu sanctus est. z sic cogitauit circumspectōnem i gratiam dei sibi donataz

Quarto beatus Blasius cogitauit circumspectōnez dei p tormētorum varietatem. Nam ecclesia dei semper fuit in tribulatōnibus. z persecutōnibus. quemadmodum iij. quest. j. dicit. capi. Nulli dubium est quin boni semper a malis persequuntur. z tribulantur. ꝓpter quod nos oportet humiliari sub potenti manu dei. vt liberet nos in tempore tribulatōnis. Nam dyabolus non cessat circuire querens quem deuoret. quos ex fidelibus perdat. z maxime illos quos ardentiores in seruitio saluatoris eiqz familiares inuenerit. Dico familiares eos quos consecrari. z in ordine apostolatus constitui voluit. Ipi enim pro populo interpellant. z populi peccata commedūt quia suis precibus z oblatōnibus ea delent atqz cōsumunt. hec ibi Hec autem persecutō patet multipliciter. Primo i dyabolo contra Adam Secūdo in Cayn contra Abel. Tercō in Cam contra Noe Quarto in Ismahel cōtra Isaac. Quinto in Esau contra Jacob Sexto in egipto cōtra Israhel. Septimo in chore cōtra Moysen. Octauo in Saul contra Dauid. Nono in fratribus Joseph contra eum. Decimo in herode contra Johannem baptistam. Undecimo in iudeis contra Xpm. Duodecimo in tiranis contra martires. Et precipue hodie contra sanctū Blasium qui ab iniquis gentilibus multa genera tormentorum sustinuit. Nam primo fuit carceri traditus. Secūdo fustibus cesus. Tercō in ligno suspēsus. Quarto pectinibus ferreis lamiat⁹. Quinto in stagnū missus. sed ad signū crucis aqua arida z fixa māsit. in qua tamē. lxv. pagani submissi sunt. Sexto de collatus cum duobus pueris migrauit ad dñm. Septimo eius occasione septem mulieres colligentes eius sanguinem quando pectinibus ferreis laniabatur. laniate sunt pectinibus ferreis. que lac ꝑ sanguine dederunt. tandem ab angelo de celo confortate per decollationem ad celos migrauerunt. Et sic cogitauit circumspectionem dei.

Quinto bea. Blasius cogitauit circumspectionem dei per orationis firmitatem. Deus enim vult inferiora per superiora iuuari. Et ideo oportet non solum superiores. sed etiam inferiores sanctos implorare. alioquin esset solius dei misericordia imploranda Cōtingit tamē quādoqz ꝙ imploratio inferioris sancti efficatior est. vl quia deuotiꝰ implorantur. vel quia deus vult eorum sanctitatē declarare

vel quia impetrant id quod deus vult fieri per oratões eorum. z hoc petunt quod estimant eorum oratõnibus implendum secũdum dei voluntatem. Uel quia viuentes meruerunt pro nobis orantes. vt eos inuocantes obtineremus quod petimus. Et sic beat9 Blasi9 anteq̃ migraret ad dominum orauit vt quicunqz p infirmitate gutturis. vel alia quacunqz infirmitate eius patrocinia postularet exaudiri continuo mereretur. Et ecce vox de celis ad eum venit q̃ sic fieret vt orauit. Sic ergo cogitauit circumspectõnem dei per gratiam Amen.

In festo sancte Agathe virginis z martiris Sermo

Mit agrum illum Math. xiij. capitu. z in euangelio p̃sentis solennitatis. Beatus Augustinus lib. de moribus ecclesie dicit sic. Tanta est pulcritudo iusticie. Tanta est iocunditas lucis eterne. hoc est incommutabilis veritatis z sapientie. vt etiam si nõ liceret in ea amplius manere q̃ vnius diei mora ꝓpter hoc solum innumerabiles anni huius vite pleni delitijs. z circumfluentia bonorum temporaliuz recte meritoqz contemnerent. hec ille. Super quo talez moueo questionem. Utrum beata Agatha emerit regnum eterne felicitatis. merito fructuoso interne caritatis. Ad hanc questionem respondent tres doctores noui testamenti Primus est beat9 Augusti. lib. de spiritu z anima sic dicẽs. Ecce venale est regnũ dei eme si vis nec multum exstimes de re magna. ꝓpter pretij magnitudinem Tãtum valet quantum habes. Noli querere quid habeas. sed qualis sis. Res illa tantũ valet quantum es. Tu te da z habebis illam. Si malus. si iniquus es forte te non accipit. dando te illi bonus eris. hec ille. Secundus est beatus Hieronimus super epistola Gal. vt habet. i. quest. i. dicens sic. Uide quantum bonum est caritas. sz ita fecerimus martirium. vt nostras velim9 ab omnibus reliquias venerari. Etsi opinionem vulgi sectantes intrepidi sanguinem fuderimus. z substantiam nostram vsqz ad mendicitatem ꝓriam dederimus. Huic operi nõ tam premiũ q̃ pena debet z perfidie magis tormenta sunt q̃ corona victorie. Regnum celorum non est dantis sz accipientis. Non est personarum acceptõ apud deum. Sed quicunqz se talem prebuerit. vt regno celorum dignus sit. hoc accipiet qõ non persone. sed vite paratum est. hec ille. Tercius est beat9 Thomas secunda secunde questi. xxiij. arti. vij. dicit sic. Uirtus ordinat ad bonum. Bonum autem principaliter est finis. Nam ea que sunt

ad fīnem nō dicuntur bona nisi in ordīne ad fīnem. Principale autem bonum hominis est dei fruitio. secundum illud Psal. Mihi autem adherere deo bonum est. Et ad hoc ordinatur homo per caritatem. Et sic nulla vera virtus potest esse sine caritate. Unde apostolus. j. Corinth. xiij. dicit. Si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum. Etsi tradidero corpus meum. ita vt ardeaz. caritatem autem non habuero nihil mihi prodest. hec Tho. Sciendum ꝙ sicut vna visione videmus lumen ⁊ coloratum sic vna caritate diligimus deum. ⁊ proximum in deo. Unde multa sunt signa amoris quo diligimus proximum ex caritate. vt patet. Primo quando quis patitur malum pene ne proximus committat malum culpe. vt Joseph Gene. xxxix. capitu. Et Susanna Danielis. xiij. Secundo quando quis affligitur corporaliter ⁊ mentaliter ne proximus puniatur eternaliter. vt Hiere. vij. capitu. Tu ergo noli orare pro populo isto ꝛc̄. Et capitu. xiiij. ⁊ capitu. xv. Tercio quando quis fusti net temporalem tribulatōnem. vt proximo impetret temporis dilationem. vt Noe Gene. vj. Quarto quando quis cum peccatore cō uersatur. vt ille conuertatur. vt christus Paulus Naz cōuiuere peccatoribus infirmis quidem est vitandum ꝓpter periculum quod eis imminet. ne ab eis subuertantur. perfectis autem de quorum corruptōne non timetur. Laudabile est ꝙ cum peccatoribus conuersent scz vt eos conuertant. Sic enim dominus cum peccatoribus manducabat et bibebat. vt habetur Math. ix. capitu. Quinto quis committit veniale materialiter. vt impediat mortale formaliter Figura de Judith. xiij. capitu. Contingit enim aliquid ꝓpter aliquam circumstantiam non esse peccatum veniale. quod illa circumstantia sublata peccatum veniale esset. debet enim homo impedire damnationem proximi quantum potest sine detrimento proprie salutis quando ex causa rationabili illud facere potest. Sexto quis differt. vel occultat opus perfectionis ne proximus in peccatum ruat. sicut scandalum passiuum in bonis spiritualibus que non sunt de necessitate salutis. Aliquando procedit ex infirmitate. vel ignorantia. Et huius est scandalum pusillorum. ⁊ huiusmodi opera spiritualia sunt vel occultanda. Vel etiam interdum differenda. vbi periculum non imminet quousqz reddita ratione huius scandalum cessat. sicut consilia christi Et misericordie opera. Septimo quando quis occulta dona manifestat. vt proximum a peccato auertat. vt Stephanus Actu. vij. capitu. ⁊ Paulus. ij. Corinth. xij. capitu. Octauo quando quis orat pro illo qui predestinatur. vt predestinatō impleatur. sicut ysaac rogauit dominum pro rebecca vxore sua. ⁊ dedit cōceptum rebecce Gene. xxv. Ex illo autem conceptu natus est Jacob

prevestinatus. Et ij. Petri. j. dicitur Satagite vt per bona opa vestra certam vestram vocatōnem ⁊ electōnem faciatis. Nono quādo quis negligit spiritualem consolatōnem ꝓpter proximi edificatōnem vt Hieremias Jsaias vt habetur viij. quest. j. capitu in scripturis vt Moises exodi. xxiiij. capitu. Decimo quando quis retardat deitatis fruitiuam sacietatem ꝓpter proximi necessitatez vt apostol⁹ Roma. ix. Optabam anathema esse a christo pro fratribus meis. Volebat em̄ ad tempus priuari fruitōe diuina ad hoc ꝙ honor dei procuraret in proximis. Undecimo quādo quis eligit abesse corporaliter vt possit proximo magis ꝓdesse spūaliter vt xp̄us ascendēs in celū Johā. xiiij. Et be. Dominicus moriēs ꝓ amplificatōe sui ordinis. Duodecimo qn̄ quis peccatū ꝓximi occultat ne cōuersionē impediat. Un̄ Augu. libr. de verbis domini exponens illud corripe ipsum inter te ⁊ ipsum solum dicit Studens correctōni parcens pudori. forte em̄ pre verecundia incipit defendere peccatū suum ⁊ quem vis facere meliorem facis peiorem. Unde ⁊ domin⁹ peccatum iude non publicauit. sed obscuris verbis eum ammonuit.

Tredecimo quando quis peccatum impij manifestat ne ille simplicem a deo auertat. Nam salus multitudinis est preferenda paci quorumcunqz singularium hominum. Et ideo quādo aliqui sua peruersitate multitudinis salutem impediunt Non est timenda eorum offensio a predicatore. vel doctore. ad hoc ꝙ multitudinis saluti ꝓuideatur. Ideo dicitur Math. xv. ꝙ discipulis domino dicentibus. scis quia iudei audito hoc verbo scandalizati sunt respondit. sinite illi. ce. sunt du. ce. si cecus ⁊c. Decimoquarto quando quis permittit malum amici temporale ꝓpter bonum spirituale. sicut christus ꝓmisit mortem lazari amici sui ꝓpter fidem apostolorum confirmandam. Quindecimo sustinet quis in se legem iniquam. vt vitet in populo seditōnem nequam. Nam temporalia quorum nos sum⁹ domini dimittere tribuendo. si penes nos ea habeamus. vel non repetendo si apud alios sunt propter scandalum quidem vitandu⁊ quādoqz debemus sicut ecclesia abstinet a decimis exigendis in terris in quibus non est consuetum decimas soluere. Sedecimo quando quis a cibo corporali abstinet ne proximum scandaliset secundū illud Roma. xiiij. Noli cibo tuo illu⁊ perdere pro quo christus mortuus est. Et. j. Corinth. viij. Non manducabo carnes ꝛeternum Ne proximum scandalizem. Decimoseptimo quando quis amittit ius ꝓprium ne proximus committat falsum iuramentum. Si enim quis sciat aliquem falso iuraturum. ⁊ cogit eum iurare homicida est. Ille enim suo periurio se interimit. sed iste manū interficienti imꝑsit.

Decimooctauo quando quis petit de libro vite deleri. vt possit proximo promereri. Sicut Moyses. vt habetur Exodi .xxxij. capit.

Decimonono quando quis renuit humanam prosperitatem. propter proximi necessitatem. Nam omnis homo tenetur exponere corpus proprium pro salute proximi. secundum illud Johannis. xv Maiorem caritatem nemo habet q̄ vt Animam suam ponat quis p̄ amicis suis. Uicesimo quando quis sustinet mortem corporalem propter proximi vitam spiritualem. Sicut christus ⁊ sancti martires. Et precipue beata Agatha que feruenti caritate martirij emit agrum illum.

Emit agrum illum.

Per virgīnitatem.
Per caritatem.
Per stabilitatem.
Per simplicitatem.
Per acerbitatem.
Per pietatem.
Per potestatem.

Primo beata Agatha emit agrum illum eterne felicitatis. Per virginitatem. Licet enim beata Agatha non habuerit virginitatem innatam. Habuit tamen per gratiam acquisitam. Ambrosius. Maior est victoria virginum q̄ angelorum. Angeli enim sine carne viuunt. homines autem in carne triumphant. Magnum ergo est q̄ femina in merito sanctitatis equiparetur viris Cantico. j. capit. Equitatui meo in curribus pharaonis assimilaui te amica mea. Maius est quod preponatur viris Math. xxj. Amen dico vobis q̄ meretrices precedent vos in regno celorum. Maximum est q̄ equiparetur angelis. Cantico. vij. Statura tua assimilata est palme id est celsitudini angelice. Beata autem Agatha in merito sanctitatis. ⁊ multis sanctis equalis extitit. Et multos excelluit. ⁊ per virgīnitatem angelis se sociauit. Eius nempe virginitas commendabilis fuit quo ad quatuor. Primo quia conseruauit eam cum pulchritudine fuit enim valde pulcra ⁊ speciosa. cum tamen ipsa pulchritudo multis mulieribus consueuerit esse causa rume. prouerbio. xj. Circulus aureus in naribus suis mulier pulchra ⁊ fatua. Secundo

eam seruauit cum iuuentute. Cum tamen iuuenilis etas lasciua sit. Ecclesiastici. xj. Adolescentia t voluptas idem sunt. Tercio seruauit eam blanditijs solicitata Cum tamen blandicie et promissiones sepe inclinent animos puellarum. Quarto seruauit eam minis t supplitijs exagitata. Unde Gregorius. Quid nos barbati et debiles in iuditio dicemus. Qui ire puellas ad regna celestia per ferrum. videmus quos ira superat. Superbia inflat. Ambitio perturbat. Luxuria inquinat. Ex hac autem virginitate meruit quadruplicem dignitatem. Primo meruit esse sponsa christi. ij. Corinthco. x. Desponsi enim vos vni viro .2c. In cuius figuram dicitur Leuiti. xxvj. De summo sacerdote. Virginem ducit vxorem. Quia christus qui est summus sacerdos. nisi virgines sibi desponsat. iiij Regum. j. Queramus domino nostro regi adolescentulam virginem. Secundo meruit esse soror angelorum. Hieronimus Virginitas soror est angelorum. Unde angeli vocant eam sororez dicentes illud Cantico. viij. Soror nostra parvula est. et vbera nō habet. Tercio meruit esse comes viarum christi. Apocalipſ. xiiij Virgines enim sunt t sequuntur agnum quocunqz ierit. Et sapiēn. vij. Incorruptio facit proximum deo. Quarto meruit protegi specialiter a christo. Psalmis. Custodit dominus animas sanctorum suorum id est virginum Cantico. iiij. Hortus conclusus es soror mea sponsa id est custoditus t munitus.

Secundo beata Agatha emit agrum illum per Caritatem. quoniam ardentissime christum dilexit. Et in hoc assimilatur angelis Psalmis. Qui facis angelos tuos spiritus Et ministros tuos ignez vrentem. Cuius caritas apparuit quadruplici signo. Primo. quia propter eius amorem omnia terrena contempsit. Unde ipsa dixit. Gratias tibi ago domine Qui abstulisti a me amorem seculi Canticorum. viij. Si dederit homo substantiam domus sue pro dilectione .2c. Secundo quia christum semper in corde t in ore habuit. Unde ipsa dixit. Quamdiu vixero ipsum corde semper Et labijs inuocabo. Mathei. xij. Ex abundantia cordis os loquitur.

Tercio quia omnia mundi oblectamenta despexit. Unde ipsa dixit. Domine iesu christe Qui me creasti. Qui me ab infantia custodisti. Qui corpus meum a pollutione seruasti. Et prouerbio. vlti. Non extinguitur in nocte lucerna eius. Quarto q̄ pro xp̄o varia torm̄éta sustinuit. vñ ipsa dixit. Si feras mihi p̄mittis audito xp̄i nomine mās̄uescūt. si ignē adhibeas de celo mihi rorē saluificuz angeli mistrabūt. si plagas ingeras habeo spm̄sanctū p quē despitio

vniuersa· Psal· scom multitudinem dolorum meorum in corde meo consolatones tue letificauerunt animam meam·

Tercio beata Agatha emit agrum illum per stabilitatem quia fuit super christum fundata ꝛ solidata· Unde ipa dixit Mens mea super petram fundata est ꝛ in christo solidata· Nam tyrannus voluit eam subuertere quadrupliciter· Primo promissis alliciendo Cum em esset nobilissimis orta natalibus in ciuitate kathania· spreta seculi vanitate· xpi ancilla effecta· Fidelissime ꝛ deuotissime deo seruiebat· que cū essz decora ꝛ pulcra noluit sponsuz pter ieszuz xpm dicens hanc esse ingenuitatem summam in qua seruitus christi comprobatur· Unde cum de corruptela carnis a quadam matrona meretrice affrodisia nomine grauiter fuisset temptata inuenta est tanta castitatis amatrix· vt testimoniuz daretur ei· q̄ facili9 posset ferrum in plumbum conuerti· ꝛ saxa molliri q̄ ab intentone christianitatis ꝛ castitatis mens eius reuocari· Un ipa dixit Uerba vestra venti sunt promissiones vestre pluuie· Ephe· iij· capitu· In caritate radicati ꝛ fundati· Secundo minis deterrendo· Sed ipa ait· terrores vestri flumina sunt que quantumcunqz impingant· Fundamēta tamē domus mee euertere non valebunt Math· vij· capit· Descēdit pluuia ꝛ venerunt flumina ꝛ flauerunt venti ꝛ non cecidit· Fundata em erat supra firmam petram Tercio iaculis animū pforando· Sed ipsa fuit lorica fidei induta Ephe· ij· Induta lorica iusticie

Quarto tormentis affligēdo· Sed ipsa fuit tota saxea· ꝛ adamātina effecta· Ezechi· iij· vt adamantem ꝛ silicem dedi faciem tuam·

Quarto beata Agata emit agrum illum per simplicitatem Naz magna simplicitate ꝛ puritate sustinuit penas ꝛ ludibria· et hoc demonstrauit quadrupliciter· Primo quia sustinuit patienter ꝓpter delicti fidem ꝛ amorem Unde dicit Agatha letissime ꝛ iste ē gradus necessitatis· ideo ipsa dixit· Non potest anima mea in paradisum introire Nisi diligenter corpus meum feceris a carnificibus attrectari· Ecce patientia· Secundo quia sustinuit libenter Unde dicitur Agatha letissime ꝛ iste est gradus perfectionis· Ideo ipsa dixit Ego em̄ his penis sic delector sicut qui bonum nuntium audit Ecce constantia· Tercio quia sustinuit glorianter· Unde dicit glorianter ibat ad carcerem· ꝛ iste est gradus virtuositatis· Ideo ipsa dixit Aut qui videt quem diu desiderauit· Ecce deuotio· Quarto quia sustinuit delectabiliter· Unde dicit Et quasi ad epulas inuitata agonem suum domino precibus cōmendabat· ꝛ iste est gradus

celestis facultatis scz quo ad gratiam confirmantem. ideo ipa dixit Aut qui multos thesauros iuenit. Ecce delectaō. His quatuor gradibus apparuit eius simplicitas.

Quinto beata Agatha emit agrum illum. per acerbitatem. Naz passa fuit multa pro dilecto suo sponso. sicut ille pro ea multa passus fuerat. Tyrannus enim pugnauit contra eam quadruplici acie.

Primo sicut christus tempore passionis fuit in facie alapis cesus. consputus. z velatus. sic z ipsa fuit alapis acerrime cesa. Sed istud certamen vicit diligenti consideratōne. Ex quo enim illa facies fuit percussa que est gloria angelorum. sic ipsa voluit faciem suā percuti cito turpandam corrosione vermium immundorum. Secundo sicut christus tempore passionis fuit extensus in cruce tanq̄ in patibulo glorioso. sic z ipsa voluit extendi in eculeo ignominioso Sed istud certamen vicit consideratōnem eterne remuneratōnis. secundum illud. ij. Thimoth. ij. Non coronabit. nisi qui legitime certauerit ꝛc. Tercio sicut christus fuit iuxta cor in latere vulnerat9 sic z ipsa in pectore fuit flagellata. dum ei mamilla fuit euulsa. Sz istud certamen vicit consideratōne diuine cōsolatōnis dicens. Ego mamillas habeo integras intus in anima mea quas ab infantia domino consecraui. Cristus enim per beatum Petrum apostolum mamillam sibi restituit Job. v. Ipse vulnerat z medetur.

Quarto sicut christus fuit clauis perforatus z in fornace crucis exustus. sic z ipsa inter testas z carbones fuit inuoluta. Sed istud certamen vicit consideratōne diuine protectionis. Naz terra tremuit. Aer coruscauit. Aqua tyrannum absorbuit. Ignis erupit. Sapientie. xvj. Ultor est orbis terrarum contra insensatos.

Sexto beata Agatha emit agrum illum per pietatem. Ipsa em̄ fuit nobis data in aduocatam quatuor modis. Primo in sanationem sicut ipsa dixit beate lucie. Lucia quid a me petis quod ipa p̄stare continuo poteris matri tue ꝛc. Secundo in defensionem. nā ipsa defendit patriam suam ab incendio ignis. a cultura demonis. a periculis vniuersis. Tercio in oratōnem. Nam ipsa pro nobis intercedit ardenti voto. iuxta illud. ij. Machab. j. capitulo. Et nunc hic sumus p̄ vobis orantes Quarto in impetratōnem. Ipsa enim grandi merito apud deum pro nobis impetrat quod deuote petimus Augustin9 Immensa dei bonitas pietas sanctorum merita nostra vult esse suffragia. Propterea angelus domini portauit tabulam marmoream. z collocauit eam ad caput eius in qua erat scriptum. Mentem sanctam scilicet habuit quo ad puritatem.

Spontaneam scz obtulit per sacrificij acerbitatem. Honorē deo red didit per fidei stabilitatem Et patrie liberatōnem contulit p meritorum suorum fructuositatem.

Eptimo beata Agatha emit agrum illum. per potestatem. Nam ipsa habuit potestatem grandem per miraculorum operatōnez qua drupliciter. Primo super corpora quia ea sanauit Unde ab inficiente infirmitate vberum innumerabiles mulieres curauit. Secundo super animas quia eas conuertit. rc̄. Tercio super sanctos Nam deus ad ipam misit de celo angelos. Et beatum Petrum apostolum. rc̄. Quarto super creaturas corporales. Nam paganorum multitudo currens ad sepulcrum eius tulerunt velum quo opertum erat sepulcrum ipsius. ⁊ contra ignem posuerunt qui mox extinctus fuit Aerem. dum esset in carcere splendore maximo corruscare fecit. Et sic de alijs per grām Amen.

In cathedra sancti Petri apostoli Sermo.

Uper hanc petram edificabo ecclesiam meam Math. xvj. capit. ⁊ in euangelio presentis solennitatis. Lipri anus papa vt habet. xxiiij. quest. j. dicit sic. Loquitur dominus ad Petrum Ego dico tibi quia tu es petrus Et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Super vnum edificat ecclesiam. ⁊ quamuis apostolis omnibus post resurrectionem suam parem potestatem tribuat ⁊ dicat Sicut misit me pater. ⁊ ego mitto vos. accipite spiritum sanctum. tamen vt vnitatem manifestaret vnitatis eiusdem origimem ab vno incipientem sua auctoritate disposuit. Super quo talem moueo questionem. Utrum beatus Petrus plus ceteris apostolis fuerit a christo dilectus qui maiori caritate fuit ecclesie prefectus. Ad istam questionem respondent quatuor doctores. Primus est Leo papa. vt habetur distinct. xix. dicit sic. Ita dominus noster iesus christus humani generis saluator instituit. vt veritas que antea legis ⁊ pphetarum precomio continebatur per apostolicam tubam in salutem vniuersitatis exiret. sicut scriptum est. In omnem terram exiuit son? eorum. Et in fines orbis terre verba eorum. Sed huius muneris sacramentum ita domin? ad omnium apostolorum offitium pertinere voluit. vt ī beatissimo petro apostolorum oim summo pricipaliter collocaret. vt ab ipso quasi quodā capite dona sua velut ī corp? cē diffunderet. vt extorrē se misterij intelligeret esse diuini qui ausus

fuerit a petri ſolidꝫitate recedere. Hunc em̄ in conſortium indiuidue vnitatis aſſumptum id quod ipe erat voluit nominari. dicendo. Tu es petr9. z ſuper hanc petraz edificabo eccleſiam meā. vt eterni tē= pli edificatō mirabili munere gratie dei in Petri ſolidꝫitate conſi= ſteret. Hanc eccleſiā ſua firmitate coꝛroboꝛās. vt illam nec humana temeritas poſſet appetere. nec poꝛte inferi contra illam pꝛeualerent hec ille. Secundus eſt anacletus papa. vt habeꝯ diſ. xxj. dicit ſic In nouo teſtamēto poſt chriſtū dominū a petro ſacerdotalis cepit oꝛdo. quia ipi pꝛimo pontificatus in eccleſia xpi datus eſt. dicēte do mino ad eum. Tu es inquit petrus. z ſuper hanc petram edificabo eccleſiam meam. z poꝛte inferi non pꝛeualebunt aduerſus eam Et ti bi dabo claues regni celoꝛum. Hic ergo ligandi ſoluendiqz poteſta tem pꝛim9 accepit a dño. Primuſqz ad fidem populū virtute ſue p dicatōnis adduxit. Ceteri vero apoſtoli cum eodem pari conſoꝛtio honoꝛem z poteſtatem acceperunt. Ipſumqz pꝛincipem eoꝛum eſſe voluerunt. hec ille Tercius eſt Nicola9 papa. vt habetur diſ. xxij ca. Omnes dicens ſic. Illā vero eccleſiam ſolus ipe fundauit. Et ſu= per petraz fidei moꝛ naſcentis erexit. qui beato eterne vite clauige ro terreni ſimul z celeſtis imperij iura cōmiſit. Et capitu. Sacroſan cta. dicitur ſic. Inter beatos apoſtolos quedam fuit diſcretio. Naz licet oēs eſſent apoſtoli. Petro tamen conceſſum eſt a deo. z ipſi i ter ſe voluerunt id ipſum. vt reliquis omnib9 pꝛeeſſet apoſtolis et cephas. i. caput. z pꝛincipium teneret apoſtolat9. hec ibi. Quart9 eſt ſanct9 Tho. parte. j. queſt. xx. art. iiij. dicit ſic. Deus magis dili= git melioꝛa. quia deum magis amare aliquid nihil aliud eſt q̄ ei maius bonum velle. Voluntas em̄ dei eſt cauſa bonitatis in rebus. z ſic ex hoc ſunt aliqua melioꝛa q̄ deꝰ eis maius bonum vult. Un̄ ſequitur q̄ melioꝛa plus amet. Petr9 autez fuit melioꝛ ceteris apo ſtolis. quia plus xp̄m diligebat. Unde domin9 ſciens hoc verum eſ ſe interrogauit petrum dicens. Simon iohannis diligis me pl9 his hec Tho. Sciendum q̄ xp̄us plus dilexit Petrum q̄ Johannez quo ad quatuoꝛ. Primo quia vita actiua que ſignificaꝯ per Pe= trum plus diligit deum q̄ vita contemplatiua. que ſignificatur per Johannem. quia magis ſentit vite pꝛeſentis anguſtias. z eſtuanti9 ab eis liberari deſiderat. z ad deum ire. Contemplatiuam vero vi= tam deus plus diligit. quia eam magis conſeruat. Non em̄ ſimul fi mitur cum vita coꝛporali. ſicut vita actiua. Secundo quia Petruſ plus dilexit chriſtum in membris. Et ſic etiam fuit a chriſto plus dilectus. Unde ei eccleſiam commendauit. Johannes vero plus dilexit chriſtum in ſeipſo. z ſic etiam ab eo fuit plus dilect9. Unde matrem ei cōmendauit. Tercō quia Petrus plus dilexit chriſtū

ad quandam promptitudinem. vel feruorem Johannes vero plꝰ fu it dilectus quantum ad quedam familiaritatis indicia. que xp̃us ei magis demonstrabat. ꝓpter eius munditiam ⁊ puritatem. Quar to quia christus plus dilexit petrum quantum ad excellentius do num caritatis. Johannem vero plus quantum ad donum intellectꝰ Unde Petrus simpliciter fuit melior. ⁊ magis dilectus Johannes vero secundum quid. In cuius signum dicit verbum ꝓpositum. Super hanc petram edificabo ecclesiam meam.

Super hanc petram edifi
cabo ecclesiam meam.

Per exaltationem.
Per interpretatonem.
Per confirmationem.
Per correptonem.
Per humiliatonem.
Per distinctonem.
Per celebratonem.

Primo super hanc petram edificabo ecclesiam meam. per exalta tonem. secundū illud Ps̃. Exaltent eum in ecclesia plebis. Nam san cta trinitas exaltauit bea. Petrum quo ad quatuor super omnes an gelos. Primo in dominici corporis consecratone. Angelorum em̄ officium est sacerdoti consecranti assistere. ⁊ ostiam consecratꝫ deo offerre. Petri autem et sacerdotum est panem in corpus christi cō uertere. quod nulli angelo est donatum. Unde nō angelis. sed solis sacerdotibus dictum est. Luc. xxij. capitu. Hoc facite in meam com memoratonem. Secundo in peccatorum remissione Angelorum em̄ offitium est peccatorem suis inspiratonibus a peccato auertere ⁊ suis oratonibus eidem misericordiam dei im plorare. Petri autez ⁊ sacerdotum est sibi peccata remittere. Unde non angelis. sed sol sacerdotibus dictum est Joha. xx. Quoꝝ remiseritis peccata. remit tunt eis. Et quia hoc officium soliꝰ est dei. Isa. xliij. Ego sum qui de leo iniquitates tuas ꝓpter me. Ideo dij vocant. Ps̃. Ego dixi dij estis ꝛc̃. Tercio in clauium collatone. Angeloꝝ em̄ officiuz est am mas ad celum deducere. Petri autem ⁊ sacerdotum est ipsis aima bus ianuam celi apire. Un̄ non angelis. sed petro dictum est. Mat. xvj. Tibi dabo claues regni celorū. Et quodcunqz ligaueris sup ter ram erit li. ꝛc̃. Quarto in causarum discussione Angeloꝝ em̄ offi cium est iudicandos ad iudicium colligere. collectos ab inuicem se parare. Separatos malos in ignem proijcere. Mathei. tredecimo

Sic erit in consu. se. exi. ang. ꝛ se. ma. de me. iust. et mit. eos in cami. igmis. Petri autem ꝛ sacerdotum est ipos iudicare. Unde non angelis. Sed petro dictum est Luc. xxij. sedebitis ꝛ vos iudicantes duodecim tribus israhel ꝛc.

Secundo super hanc petram edificabo ecclesiaꝫ meam. per iterpretatōnem. Nam ad auctoritatem Petri pertinet determinare ea que sunt fidei. vt ab omnibus inconcussa fide teneant. ad quem maiores ꝛ difficiliores questiones ecclesie referuntur. vt dicitur in decretis. dist. xliij. Unde ꝛ dominus Luc. xxij. dixit Petro quem summum pontificem constituit. Ego rogaui pro te petre. vt non deficiat fides tua. Et tu aliquādo conuersus confirma fratres tuos. Cuius ratio est. quia vna debet esse fides totius ecclesie. scōm illud. j. Corinthe. j. Idipm dicatis omnes. ꝛ non sint in vobis scismata qō seruari non posset. misi questio de fide exorta determinarē per eum qui toti ecclesie preest. vt sic eius sententia a tota ecclesia firmiter teneat. Sciendum q̄ beatus Petrus tres sapientissimos doctores habuit scz Patrem reuelantem. Math. xvj. Beatus es Symon bariona. quia caro ꝛ sanguis non reuelauit tibi. Sz pater meꝰ qui in celis est. Filium instruentem Johan. xv. Omnia quecunqz audiui a patre meo. nota feci vobis. Spiritumsanctum infundentem Johan. xiiij. Paraclitus aūt spirituſsanctus quem mittet pater in nomine meo. ille vos docebit oīa. Ideo ad sedem magistralem Petri spectant quatuor. Primo conciliorum conuocatio. vt habetur in decretis. distin. xvij. per totum. Secundo scripturarum expositio. Marc. xvj. Predicate euangelium omni creature. Et. xxiiij. quest. j. capitu. Non turbat. dicitur Demiqz etsi alijs impereꝫ vt laxent retia sua. soli tantum modo petro dicitur Duc in altum hoc est in profundum disputatōnum ꝛc. Tercō scripturarum interpretatō. ij. petri. j. Omnis ꝓphetia ꝓpria interpretatōne non fit. Quarto scripturarum modificatō. Unde illud quod dicitur Math. xix. quos deꝰ coniunxit. homo non seperet. sic per sedem Petri modificat. coniunxit per consensum mentis ꝛ copulam carnis.

Tercio super hanc petram edificabo ecclesiam meam per confirmatōnem. Nam bonus pastor debet pro ouibus suis animam suam ponere. sicut cristus posuit Johannis. x. Unde circa subditas oues debet seruare quindecim Primo non debet mortem corporaleꝫ fugere. si possit ꝓdesse. Un̄ Greg. dicit. vt habet. vij. q. j. c. Aduersitas Cum non prelatoꝝ tantum. Sz totiꝰ ecclesie salus queritur. fides impugnat Necesse est vt ex aduerso ascendant. ꝛ in die belli seipsos opponāt murū ꝓ domo dei aīmas suas ponāt pro ouibus suis.

vt exemplo sue passionis accendat quos sermone doctrine cōfirma re non valent. hec ille. Secundo debet mortem p ouibus tolle rare. Unde. vij. q. j. c. Scisitaris dicit. Nos qui tanq̄ arietes gregibus ducatū prebemus immo qui t hoc pastores sum? deo aucto re cum eis in periculis p viribus psistere p certo conuenit. hec ibi. Exemplum de xpo qui ecclesiā acquisiuit pcio sanguine. Tercio pciam quietē debet postponere. vt. ptz. vij. q. j. c. Suggestū. t. viij. q. j. c. In scripturis. dicit Greg. pastori sancte ecclesie dicit. Symō iohānis amas me. pasce oues meas. Ex quibus verbis colligit. q̄ si is qui valet omnipotentis dei rennuit oues pascere. ostēdit se pastorem summum minime amare Quarto cū misericordia subditos corripere. Unde dis. xlv. c. Disciplina dicit Greg. Disciplina vel misericordia multum destituit si vna sine altera teneat. Sed circa subditos inesse debet rectoribus. t iuste consulens misericordia. t pie seuiens disciplina. hec ille. Et ponit ibi tria exempla. Primus est de samaritano qui adhibuit vulneribus sauciato vinum t oleum. in vino notans discretōnem iusticie. in oleo vero cōpassionē misericordie Secundū exemplum est de Moyse orante p populo. qui adorauit Idolum Exo. xxxij. c. Tercium exemplum est de Job dicente. Cunq̄z sederem quasi rex circumstante me exercitu. eram tñ merentium cōsolator. Quinto debet p populo orōnem fundere. Uñ Alexander papa. vt habet. j. q. j. dicit ipi sacerdotes p populo interpellant t peccata populi cōmedunt quia suis precibus ea delent atq̄z cōsumunt qui quanto digniores fuerint tanto facili? in necessitatibus p quibus clamant exaudiunt. hec ille. Sexto debet ad subditos visitādos accedere. Uñ. j. Re. vij. c. dicit Judicabat quoq̄z samuel israhel cunctis diebus vite sue. t ibat per singulos annos circuiens. bethel. t galgal. t maspha. t iudicabat israhelem in supradictis locis. reuertebat̄qz in ramatha ibi em̄ erat dom? eius. hec ibi. Septimo debet peccata populi in se conuertere. Unde bonifaci? martir. vt habet. xj. q. iij. c. Anteceſſor dicit sic. Spūaliter impleui sacramentum. q̄r t in consensum. t in cōsiliū sacerdotū ipocritarum. t seductor pl'or in germanicis partibus nō venit anima mea. corporaliter autem ab eis omnino abstinere non potui. Exemplū de dauid ij. Re. xxiiij. dixit Dauid ad dominum cum vidisset angelum cedentem populum Ego sum qui peccaui. ego qui inique egi. isti qui oues sunt quid fecerunt. vertat̄ obsecro man? tua contra me t contra domū p̄ris mei Octauo debet discordes ī vnū reducere. vñ di. xc. dicit. Discordātes clericos eps l' rōe. l' auctē ad concordiā trahat. Et caoblatōes. t capi. neq̄z ad cayn. t capitlo Studendū idē dicit. Nono debet ad subditos p̄rnalem dilectōez hre. vñ Isa. xxij. c. dicit sic

In die illa vocabo seruum meum helyachim filium helchie. ⁊ iou am illum tunica tua. ⁊ cingulo tuo confortabo eū. ⁊ potestatem tuaꝫ dabo in manꝰ eius. ⁊ erit quasi mater habitantibus hierusalem. et domui iuda. hec ibi. Decimo subditoꝝ redemptōnez debet solici tare vt fecit moyses contra Pharaonem ꝑ populo dei. Exo. vj. vij. viij. ix. Undecimo debet corda subditoꝝ ad fletum ꝓuocare. vñ ij. Esdre. viij. c. dicit Flebat omnis populꝰ cum audiret verba legis ⁊c. Duodecimo in sui absentia debet populo de gubernatore pro uidere sicut fecit Moyses Exo. xxiiij. ⁊ xp̄us Joh̄. xij. Tredeci mo debet populum ad dei subiectōnem inducere. sicut fecit Josue ca. Decimoquarto debet populum a malis defendere sicut fe cit Judas. j. Mach. v. ⁊ Jonatas. j. Mach. xij. Decimoquinto de bet populum in pace seruare. sicut fecit Onias. ij. Mach. ij. c. Bea tus petrꝰ his modis per firmitatem constantie suum populū cōser uauit. quia sicut dicit̄ puer. xviij. c. Qui mollis ⁊ dissolutꝰ est i ope suo. frater est sua opa dissipantis. Beatꝰ Petrꝰ non fuit mollis. sꝫ durus. quia non cessit. sed fortiter sustimuit. omnem persecutōnē illa tam. Act. v. c. Jbant apostoli gaudentes a cōspectu cōcilij. patet ex incarceratōne eiꝰ per theophilum principem Anthiochie. Nō fuit dissolutus. sed colligatus cum xp̄o per caritatem firmatam. Joh̄. vl. c. Dñe tu scis qꝛ amo te. Non fuit fractꝰ. sed solidꝰ ꝑ perseuerā tiam. Ecc̄. l. quasi vas auri solidum ⁊c.

Quarto super hanc petram edificabo ecclesiaꝫ meā per correpti onem. Duplex est em̄ correptō. Una que est actꝰ caritatis que spe cialiter tendit ad emendatōnem fratris delinquentis sꝫ per simpli cem ammonitōnem. Et talis correptō pertinet ad quemlibet carita tem habentem. siue sit subditꝰ. siue prelatꝰ. Unde. xxiij. q. iij. dicit Tam sacerdotes q̄ reliqui fideles om̄s. summam debent habere curam de his qui pereunt. quatenꝰ eoꝝ redargutōe. aut corrigant̄ a peccatis. aut si in corrigibiles appareant. ab ecclesia separent̄. ⁊ ō illa non loquimur. Alia est correptio que est actꝰ iusticie. per quam intenditur bonum cōmune. quod non solum procurat̄ per ammoniti onem fratris. sed interdum etiam per punitōnem vt alij a peccato desistant per timorez. et talis correptio pertinet ad solos prelatos qui non solum habent ammonere. sed etiam punire corrigendo. Di cat em̄ Hieronimꝰ Sacerdotes studeāt illud euangelicum imple re. Si peccauerit in te frater tuus. ⁊c. beatus Petrus hanc correptō nem exercuit. Primo in hoc q̄ seuere malos reprehendit. Act. viij. Pecunia tua tecū sit i pditōe. Secūdo i hoc q̄ seuere puniuit. sicut ptz act. v. i punitōe ananie ⁊ saphire. Tercō i hoc q̄ seuere excōmu nicauit. vt patz i abscisione auricule serui summi pōtificis. Luc. xxij.

Quarto in hoc q̄ potestatem ligandi atq; soluendi accepit a dño Nam aperit celum peccatori Math. xvj. Quodcunq; solueris super terram. erit solutū ⁊ in celis. Infernum claudit. ibidem porte inferi non prevalebunt aduersus eam. Spiritumsanctū dat Act. xvj. tunc imponebant man⁹ sup il. ⁊ acci. sp̄mſactuz. Peccata dimittit. Joh. xx. quoz remiseritis peccata remittunt eis. Sanctoz merita cōmunicat. ij. Corinth. ij. Cui aūt aliquid donastis ⁊ ego ⁊c.

Quinto super hanc petram edificabo ecclesiaz meā per humiliatōnem. vñ Augu. li. xiiij. de ciui. dei dicit sic. Audeo dicere supbis vtile esse ruere in aliquod apertū manifestūq; peccatum. vñ sibi displiceāt qui iam sibi placēdo ceciderāt. Salubri⁹ em̄ Petr⁹ sibi displicuit q̄ quando p̄sumpsit. hec ille. Et greg. vt habet dis. l. dicit sic. Considerādum nobis est Cur omnipotens de⁹ eū quē cuncte ecclesie sue preferre dispposuerat ancille vocem ptimescere ⁊ seip̄m negare p̄misit qđ mirum magne actū pietatis dispensatōne cognoscim⁹ vt is qui futur⁹ erat pastor ecclesie in sua culpa disceret. qualiter alijs misereri debuisset. Dri⁹ itaq; eum ostendit sibi. ⁊ tunc p̄posuit ceteris. vt ex sua īfirmitate cognosceret q̄ misericorditer alienа infirma tolleraret. hec ille. Et bea. Ambro. vt e. dis. habet dicit sic. Fidelior fact⁹ est Petr⁹ post q̄ fidem se perdidisse defleuit. atq; ideo maiorem grām reperit q̄ amisit. Tanq̄ em̄ bon⁹ pastor tuendum gregez accepit. vt qui sibi ante infirm⁹ fuerat. fieret firmamentum omnibus. ⁊ qui se interrogatōnis temptatōne mutauerat. ceteros fidei stabilitate fundaret. Demq; p̄ solliditate deuotōis ecclesiarum petra dicit. sicut ait dom̄in⁹. Tu es Petr⁹. ⁊ sup hanc petram edificabo ecclesiam meā. Petra em̄ dicit eo q̄ p̄im⁹ in natōibus fidei fundamenta posuerit. ⁊ tanq̄ saxum immobile toti⁹ corporis christiani cōpagem molemq; cōtineat. hec ille. Ex quo ptz q̄ beat⁹ Petr⁹ per sui humiliatōnem in pastorem toci⁹ ecclesie a xp̄o instituī meruit. Cuius humilitas apparuit in quatuor. Primo ī hoc q̄ indignuz se xp̄i p̄sentia reputauit Lu. v. Exi a me domine. quia homo peccator sum. Secūdo ī hoc q̄ se a xp̄o lauari recusauit. Jo. xiij. c. Nō lauabis mihi pedes imeternum. Tercō in hoc q̄ minoribus humiliter obediuit. Act. viij. Cū audissent apostoli q̄ eroierō q̄ re. sa. ver. dei mis. ad eos. Petrū ⁊ Johannem. Quarto in hoc q̄ crucifigi vt dom̄in⁹ renuit. Unde ait. q̄ non sum dign⁹ ī cruce esse vt dn̄s me⁹. crucem meam girate. ⁊c.

Sexto sup hanc petram edificabo ecclesiam meā per distinctionem Cum em̄ apud anthiochiam beat⁹ Petr⁹ fuisset capt⁹ infideles ob xp̄i iniuriam sibi summitatem capitis abraserunt. Ceteri autem clerici videntes suū pastorem sic in capite deformatū idez sibi

fieri fecerunt. Et sic Petrus postmodum voluit seruari in gloriam quod sibi fuerat illatum ad xpi iniuriam. Vñ sepius deꝰ de malis bona elicit. Hoc autē fecit quadruplici rōne. Primo rōne distinctionis scz vt per hoc signū laici a clericis discernant. Olim deꝰ distinxit populum iudeorum a populo gentilium p circūcisionis signaculum Sz cōuenientiꝰ est nostrū signaculū ꝙ illoꝝ. Illud em̄ fiebat i parte corpis verecūda. nostrū fit i pte corpis reuerēda. Illō in mēbro generatiuo. quia debiti erant generatōi filioꝝ nostrū in membro ad celuz eleuato. quia debemus esse intenti cōtemplatōi celesti um Illud cum dolore ꝛ cum effusione sanguinis nostrum cū exultatōne ꝛ leticia cordis Secundo rōne significatōnis Fit enim in supiori pte totalis rasio capilloruz qz inter deum ꝛ ipos clericos nihil debet esse medium Tercio rōne subtractōnis Nam eis qui ad diuina ministeria applicant competit rasura ꝛ tonsura in modū corone rōe figure. qz corona est signum regni ꝛ pfectōnis. cū sit figure circularis. Illi autem qui diuinis ministerijs applicant. adipiscunt regiam dignitatem. ꝛ pfecti in virtute esse debent Competit etiā eis rōne subtractōnis capilloruz ꝛ ex pte supiori p rasuraz ne mens eorum tpalibus occupatōmbꝰ a cōtemplatōne diuinoꝝ retardet. Et ex pte inferiori per tonsurā. Ne eoꝝ sensus tpalibus obuoluant. Quarto rōne glorificatōnis Nam de corona sacerdotalis dignitatis peruenturi sunt ad coronaz eterne felicitatis.

Septimo sup hanc petram edificabo ecclesiam meā per celebratōnem. In aīa em̄ sacerdotis est impressum quoddā signaculuz qō vocatur caracter qō est oīno indelibile. Et habet quatuor ꝓprietates. Primo animam sacerdotis decorat plusq̄ lux solis ipm̄ solē quoniā spūales pfectōnes sunt illustriores corporalibus. Vñ siquis videret animam sacerdotis hoc signo illustrataz omnia corpalia viderent ei obscura. p hoc signaculū sacerdos docet legem dei Malach. ij. Labia sacerdotis custodiūt scientiam ꝛ legem requirent ex ore eius. quia angelꝰ domini exercituum est. Secūdo animam sacerdotis deo assimilat Licet em̄ aīa sit ad imaginem dei facta per naturam. tñ magis per istū caracterem deo assimilat. Qm̄ beatus Dionisius appellat istū ordinem deiformem Per hoc signaculū sacerdos habet orare apud deum. primo pro se. secundo p populo. vt habet in Leuitico. ꝛ in epistola ad hebreos. Tercio animaz sacerdotis ad cōfitendum cōfortat. Si em̄ iste caracter ab anima sacerdotis deleret iam non posset conficere corpus christi. nec baptisare nec alia sacramenta ministrare. per hoc signaculum sacerdos offert sacrificium in altari in memoriam dominice passionis. Quarto aīmam sacerdotis signat. nā bñdicit populis. ꝛ purgat sibi subditos

a peccatis per impositōnem man⁹ precipue ī confessióne. In confirmatōnem horum beat⁹ Petrus hodie celebrauit primā missam in pontificalibus anthiochie vt hic habeam⁹ grām tandem gloriā Amen.

In festo sancti Mathie apostoli Sermo.

Ecidit sors super Mathiam Actu j capit. ⁊ in epistola pñtis solennitatis. Theophilus sup illud Luc. xvij non est īuent⁹ 2c̄ dicit sic. Nihil impedit quenq̄ placere deo etiam si de genere prophano processerit dūmodo bonum gerat ꝓpositum. Nullus etim natus de sanctis superbiat Super quo talem moueo questionem Utrū beMathias certa predestinatōne assumpt⁹ fuerit ad gradū apostolatus de quo Judas sui obstinatōne fuit preuaricatus. Ad istam questionem rñdent duo doctores noui testamenti. Prim⁹ est beatus August li de predestinatōne sanctoꝝ dicit sic. Predestinatorum ita certus est numerus vt nec addat eis quicq̄ nec minuat ex eis. Tene ergo quod habes ne ali⁹ accipiat coronaz tuā. Si em̄ alius nō est acceptur⁹ nisi ille perdiderit certus est numer⁹. hec ille.

Secund⁹ est sanct⁹ Tho pte j q xxiij art vj ad primū dicendus dicens sic. Corona dicit esse alicui⁹ dupliciter. Uno mō ex predestinatōne diuina. Et sic null⁹ perdit suam coronam. Alio mō ex merito gr̄e quod em̄ meremur quodammō nostrū est. ⁊ sic aliquis suam coronam potest amittere per peccatū mortale sequens. Ali⁹ autem illam coronam amissam accipit inquātum in locū eius subrogatur. Nō em̄ pmittit deus aliquos cadere quin alios erigat. ſm illud Job xxxiiij. Cōteret multos ⁊ innumerabiles ⁊ stare faciet alios pro eis. Sic em̄ in locū angeloꝝ cadentium substituti sunt homines. ⁊ in locum iudeoꝝ substituti sunt gentiles. Substitutus autem in statu gr̄e etiam quantum ad hoc coronam cadentis accipit ꝙ de bonis que ali⁹ fecit in vita eterna gaudebit in qua vnusquisq̄ gaudebit de bonis tam a se ꝙ ab alijs factis. hec Thom. Sciendum ꝙ possunt designari qui ceciderunt in multiplici gradu. Primus fuit Lucifer de quo dicit Isa. xiiij c. Quomō cecidisti de celo lucifer qui mane oriebaris. Et luce x. Uidebam sathan quasi fulgur de celo cadentem Jn cui⁹ locum successit natura humana. Unde Augu. vt habetur .ij. senten. dis. x. dicit sic. Superna hierusalem mater nostra ciuitas dei nulla ciuiuz suoꝝ numerositate fraudabit. Aut etiā vberiore fortasse copia abundabit neq̄ em̄ numerum immundoruz spirituum nouim⁹ in quorum locū succedētes filij catholice matris in ea pace de qua illi electi sunt sine fine permanebunt. hec ille.

Secundꝰ fuit primus parens damnatorum hominum. ſ. Caim qui ſuis corruptōnibus diluuio perierunt. In quorum locū ſucceſſit Seth cum electis ab eo deſcendētibꝰ. Tercius fuit Canaan cum xxxij. regibus ab eo deſcendentibꝰ qui oēs gladio occubuerunt. i quoꝝ locum ſucceſſerunt Joſue ⁊ duces ⁊ reges electi a deo in populo hebreoꝝ Joſue. xij. ⁊ xiij. Et. xxiij. queſt. v. Paraḡ. hinc notandum. Quartꝰ fuit populus caldeoꝝ adorantiuꝫ creaturas Geñ. xv. In quoꝝ locum ſucceſſit Abrahā Iſaac Geñ. xv. c. Quintꝰ fuit Eſau. ⁊ populus edom. In quoꝝ locum ſucceſſit Jacob ⁊ duodecim patriarche. Sextꝰ fuit chore. dathan. ⁊ abiiron ⁊ eorum complices In quorum locum ſucceſſerunt Aaron eleazar. ⁊ ceteri ſacerdotes electi a deo. Septimꝰ fuit Hely cū filiis ſuis offni ⁊ phinees. in quorum locum ſucceſſerunt ꝓphete dei Octauꝰ fuit Saul inobediens. In cuius locum ſucceſſit Dauid. Nonꝰ fuit populuſ hebreorum Iſa. v. ca. In quorum locuꝫ ſucceſſit populꝰ gentilis vt Job Cornelius Centurio Latro in cruce Chananea Samaritana ⁊c. Pſal. Populus quem nō cognoui ſeruiuit mihi. ⁊ cetera. Decimꝰ aūt fuit Phariſeus cum ceteris ſcribis Luc. vij. ⁊ xviij. ca. In quoꝝ locum ſucceſſerunt apoſtoli ⁊ publicani. Undecimus fuit Cayphas ⁊ magiſtratꝰ iudeoꝝ tempore paſſionis xp̄i. Johā. xj. in quoꝝ locum ſucceſſerunt doctores ⁊ martires in nouo teſtamento.

Duodecimꝰ fuit populꝰ cōmeſſantium ⁊ luxuriantiuꝫ in templo dei. ij. Macha. vj. c. In quorum locuꝫ ſucceſſerunt ſancte virgines ſequentes chriſtum. Tredecimꝰ fuit iudas de quo dicit pſ. Fiant dies eiꝰ pauci In cuiꝰ locū ſucceſſit hodie ſanctꝰ Mathias de quo ſequit̄ ⁊ epiſcopatum eiꝰ ſcz iude accipiat alter. ideo dicit verbum propoſitum Cecidit ſors ſcz gradꝰ apoſtolici ſup Mathiam.

Super Mathiam cecidit ſors.

Sanctitatis Maturitatis.
Familiaritatis Acerbitatis.
Poteſtatis.

Primo ſuper Mathiam cecidit ſors ſanctitatis. Unde de ipo p̄t dici illud. j. Reg. x. ca. Certe videtis quē elegerit dominꝰ ꝙ non ſit ſimilis ei in omni populo. In tam beata congregatōne diſcipuloꝝū chriſti nemo potuiſſet habitare niſi valde ſanctꝰ. Unde Criſ. ſuper Johan. dicit ꝙ quādiu iudas fuit in collegio apoſtoloꝝum. Diiabolus non fuit auſus ipſum inuadere quādo aūt ab ipis receſſit in ipſum intrauit. Sanctitas be. Math. habuit teſtimonium a quatuor.

Primo a patre celeſti Mathias emꝫ paruus interp̄tat̄. Ad p̄ez

autem pertinet paruulos erudire. math.xj. Confiteor tibi dñe pater celi ⁊ terre quia abscondisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus. et reuelasti ea puulis. Etiam ad ipm spectat puulos confouere Mat. xviij. Nō est voluntas patris vestri. vt pereat vnus ex his pusillis

Secundo a filio. quia cum apostoli ꝓcederent ad electōnez duodecim apostoli in locum iude. ⁊ statuissent duos ꝑ ceteris. xp̄us prelegit mathiam. Tercō a spiritusancto qui ipsum in penthecoste in gratia confirmauit ⁊ donis suis repleuit. Quarto ab apostolorum collegio qui eum cum Joseph in medio statuerūt. Si em̄ duos meliores habuissent vtiqz eos preelegissent. ꝓterea dicit xp̄us. Joh̄. xiiij. Non vos me elegistis. sed ego elegi vos ⁊ posui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis ⁊ fructꝰ vester maneat. Nam in electorum ꝑdestinatōe per quā firmat eorum sanctitas concurrunt quatuor.

Primo amor dei preueniens Cuilibet em̄ exn̄ti deus vult aliqd̄ bonum. Unde cum amare nihil aliud sit q̄ velle bonum alicui manifestum est q̄ deus omnia que sunt amat non tamen eodem modo sicut nos. Quia em̄ voluntas nostra non est causa bonitatis rerum sed ab ea mouet sicut ab obiecto. amor noster quo bonū alicui volumus non est causa bonitatis ipsius. sed econuerso bonitas eiꝰ vl̄ vera vel extimata ꝓuocat amorē quo eis volumꝰ ⁊ bonum conseruari quod habent ⁊ addi qd̄ non habent. ⁊ ad hoc opemur Sed amor dei est ꝓfundens ⁊ causans bonitatem in rebus. sapien̄. xj. Diligis oīa que sunt ⁊ nihil odisti eoꝝ que fecisti domine. Et sic preamando ꝑacceptat nos ꝑm quid nō simpliciter. q̄ vita gratie nō habet rōnem finis. sed rōnem eiꝰ qd̄ est ad fin̄. vñ ad vitā gr̄e nō habet aliquis eligi nisi inquantū vita gr̄e ordinat ad vitam glorie. ⁊ ꝓter hoc illi qui habent gratiam et decidunt a gloria. non dicuntur esse electi simpliciter. sed secundum quid. put. s. de eis in ordinatōe ⁊ noticia diuina existit q̄ sunt habituri aliquem ordinem ad vitam eternam ꝑm ꝓticipatōnem gratie. Secūdo predestinatō sine merito nostro precedens Na effectꝰ predestinatōis nō habet aliquaz causam ex parte nostra. qm̄ quicquid in homine ordinat ipm in salutem totum comprehendit sub effectu predestinatōis. etiam ipsa prima preparatio ad gratiam. que nō fit nisi ꝑ auxiliū diuinum. ꝑm illd̄ Treno. vlt. Conuerte nos domine ad te ⁊ cōuertemur. Ideo dicit Apostolꝰ Titū. iij. Non ex opibus iusticie que fecimus nos sed ꝑm suam misericordiam saluos nos fecit. ideo dicit nō vos me elegistis scz amorem meum preueniendo. quo ad primum. sed ego elegi vos quo ad secundum. Tercō electō nos dignificās. ideo dicit. ⁊ posui vos. s. meos coopatores ⁊ adiutores. Aliquis aūt dicit iuuari ꝑ alterum dupliciter Uno modo inquantum ab eo accipit virtutē et

sic adiuuari est ifirmi. Unde deo nō competit. Et sic intelligit illō Ro. xi. quis adiuuit spm̄ domini. aut quis consiliari9 ei9 fuit. Alio modo dicit aliquis adiuuari p aliū p quē exequit suam opatōnem sicut dns per ministrū. z hoc mō de9 adiuuat p nos inquantū exequimur suā opatōnem ꝺm illud. j. Corin. iij. dei em̄ adiutores sum9 nec hoc est ꝓpter defectū diuine virtutis. sed vtit causis medijs. vt ordinis pulchritudo seruet in reb9. z vt etiam creaturis dignitatem causalitatis cōmunicet. Quarto electos gr̄a perfundens scz gratia gratum faciēte. iuxta illud. Johā. xv. Sine me nihil potestis facere. quantū ad meritum vite eterne. Et Aug. iij. de trini. dicit q spūssanct9 tempaliter ꝓcedit ad sanctificandū creaturā. ideo dicit eatis z fructū afferatis. Et his modis p̄destinat9 z sanctificat9 ē beat9 Math. in sui electōe z electōis approbatōe.

Secundo sup Mathiam cecidit sors maturitatis. quantū ad ei9 electōnem que apparuit in quatuor. Primo in eligentium probitate Apostoli em̄ habuerūt intentōnem rectā cum statuerunt Mathiam extraneum. z nulli apostolor̄ ꝓpinquū. q nō amore carnali. sed zelo dei ducti sunt. Habuerūt pacem z concordiam. q de centumuiginti electoribus nemo discordauit. Habuerunt mentem deuotā. q orōmbus institerūt. Exemplo moysi qui cum quereret a principatu cessare orauit dicit. Domin9 de9 exercituuz omnis carnis. puideat hominem qui sit sup multitudinem hanc ⁊c. Nume. xxvij. c. Habuerunt meritū vite cū essent principes mundi. ianitores celi. iudices seculi. ps. Principes populor̄ cōgregati sunt cū deo Abraham scz ad Mathie electōnem qm̄ dij fortes t. veh. ele. sunt. Secūdo i eligendi dignitate. Nā be. Math. habuit magnanimitatem constātie ideo dicit ex his viris. A virilitate cōstantie dicit vir qn̄ videns iniusticiam non silet. quando videns aduersitatem nō fugit. ideo dicit ecclesiastici. x. Ue terre cui9 rex puer est. Item habuit pfectōez sapieñ. ideo dicit omni tempore quo intrauit z exiuit ⁊c. Null9 em̄ alicui9 negotij plenā noticiaz habere p̄t nisi sciat eius principiū. medium z finē Be. vero Ma. oīm actuū xp̄i sciuit p̄cipiū. s. natitatē z mediū. s. predicatōnē. z finem scz passionē resurrectōnē. ascensionez ei9 in celum. Preterea habuit dei approbatōnem. Tandem fecit in populo magnam edificatōnem. ꝓpterea dicit Hiere. iij. c. Dabo vobis pastores iuxta cor meū qui pascāt vos scientia z doctrina.

Tercio in electōis sinceritate Apostoli em̄ inchoauerunt ipam electōnem ab exhortatōe salutifera. q petr9 vtilem sermonem p̄misit. ideo dicit Surgens petr9 in medio fratrū dixit ⁊c. Ab expositōne pacifica. q statuerunt duos. z hoc vnanimiter z concorditer. Prosecuti sunt ipam cū orōne deuota. Un̄ orantes dixerūt. Tu dñe qui

cozda hominum nosti ꝛc. Terminata est cū reuelatōe diuina. vnde dicit. Et cecidit sors sup Mat. Scōm em Dioni. Illa sors fuit quidam splendor diuinꝰ per quē ostendebat ꝙ erat in apostolū sumendus. Quarto in confirmatōis stabilitate. Nam quidā de apostolis prius fuerunt electi. ꝛ postmodū in penthecoste cōfirmati. ps. Ego confirmaui columnas eiꝰ Quidā fuerunt electi sed nunqꝙ confirmati. sicut Judas. Quidam simul fuerunt electi ꝛ confirmati. sicut mathi. qui ab apostolis fuit electꝰ ꝛ mox a spūsancto confirmatꝰ.

Tercio sup beatum Mathiam cecidit sors familiaritatis. quia fuit multum dilectꝰ a xpo quod ptz ex quatuor signis Primo quia xps fecit eum contribulē suū Fuit em de tribu iuda. sicut ꝛ xps. solent autem homines qui sunt de eadē cognatōe semuicem diligere. Ephe. v. Nemo vnqꝙ carnem suam odio habuit. Secūdo qꝛ xps fecit eum compatriotā suum Fuit em Bethleemita sicut ꝛ xps. Solent homines eiusdem patrie specialem adinuicem familiaritatem habere. Tercō quia xpus inter ceteros discipulos fecit ipm apostolū suum. cui reuelauit secreta celestia. ꝛ in fide solidauit. Quarto quia christus fecit ipm cōmilitonem suum. vt p orbē discurreret predicando euāgeliū. ꝛ baptizando. quē suum sacerdotē instituit. sicut ꝛ ceteros apostolos.

Quarto sup beatum Mathiam cecidit sors acerbitatis quantum ad martiriū. Primo em fuit tractꝰ per ciuitatem misso fune ad collum eiꝰ. Secundo fuit crucifixꝰ. ꝛ ibi stans in cruce fuit lapidatus tandem fuit securi pcussus ꝛ excerebratꝰ.

Quinto super beatum Mathiam cecidit sors Potestatis quo ad operatōnem miraculoꝝ. Nā opatio miraculoꝝ est manifestatiua ḡtie gratumfacientis. sicut ꝛ donū ꝓphetie ꝛ quelibet gratia gratis data Unde. ij. Lorim. xij. gratia gratis data noīat manifestatō spūs Sic ergo apostolis datꝰ est spiritussanctꝰ ad opatōnem miraculorum. quia data est eis gratia gratumfaciens cum signo manifestante. sicut hodie beato mathie Quedam em attestantur sue misericordie. Cum em centūquinquaginta homines ex quadam potōe venenosa fuissent toxicati oēs sanauit. ꝛ ad fidem conuertit. Quedam attestantur sue iusticie Cum enim quidam obstinati persisterent ꝛ verbum dei deriderent dixit eis. Denuntio vobis ꝙ in infernum descēdetis. Statimqꝫ terra se apuit ꝛ ipos viuos deglutiuit. quedam attestantur sue potentie. quia demones expellebat ꝛ in infernum mittebat. Cū em quidam demō in forma pueri cōtra ipm inciteret homines. ptimꝰ ipm expulit ꝛ in infernū demersit. Quedam attestant sue fidei. qꝛ quandā potōnem toxicatā bibit ꝛ in nullo euꝫ lesit. Mar. pl. Signa aūt eos qui crediderint ꝛc. ꝛ bn̄ habebunt. qui

tandem obtinuit nobis gram ꝛc. Amen.

In festo sancti Thome de aquino Sermo.

Est is lux mundi. Math. v. c. et in euangelio ptis solẽ nitatis Johã. iij. c. dicit. Lux venit in mundũ et dilexerunt homines magis tenebras ꝙ lucem. Sup quo verbo talem moueo questionem. Utrũ beat9 Thom. Sapiẽ. dono sic effulserit. Ut lux ecclesie dici meruerit Ad istam questionem rndent duo doctores. Prim9 est Isaias. xlix. c. dicit sic. Ecce dedi te in lucem gentium. vt sis salus mea vsqz ad extremũ terre. Secund9 est Johã. apoca. xviij. cap. dicit sic. Et vidi alterũ angelum de celo descendentẽ habentẽ ptatez magnam. et terra illuminata est a gloria ei9. Sciendũ ꝙ deus vltra creatõnem rerum voluit principaliter quatuor esse in mũdo ad eius pulcritudinem et honorem. Primo creaturarũ multitudinem et distinctõnem. nã distinctõ rerũ et multitudo est ex intentõe primi agẽtis quod est de9. pduxit em̃ res in esse ꝓpter suam bonitatem cõmunicandam creaturis. et per eas representandã Et quia per vnã creaturam sufficienter representari nõ potest. pduxit multas creaturas et diuersas. et quod deest vni ad repntandũ diuinã bonitatem. supplear ex alio. Nam bonitas que in deo est simpliciter et vniformiter in creaturis est multipliciter et diuisim. Unde pfecti9 pticipat diuinam bointatem et repntat eam totum vniuersuz ꝙ alia quecũqz creatura. Et qr diuina sapientia est causa distinctõis rerũ. ideo Moyses dicit res esse distinctas verbo dei. qõ est cõceptõ sapiẽ. et hoc est quod dicit. Gen. j. Dixit de9 fiat lux et facta est lux. et diuisit deus lucem a tenebris. Secundo de9 voluit rerũ inequalitatem et melioratõnem. Nam optimi agentis est producere totum effectum suum optimum non tñ ꝙ quãlibet partem toci9 faciat optimaz simpliciter. sed optimam ꝑm ꝓportionem ad totũ. Tolleret em̃ bonitas animalis si quelibet ps eius haberet oculi dignitatem. Sic ergo et deus ipm vniuersum constituit optimum ꝑm modũ creature. nõ autem singulas creaturas sed vnã alia meliorem. Et ideo de singulis creaturis dicit Gene. j. Uidit de9 lucem ꝙ esset bona. et similiter de singulis. Sed de omnibus simul dicit. Uidit de9 cũcta que fecerat. et erant valde bona. Et eccles. xxxiij. dicit. Quare dies diem superat. et lux lucem. et annus annũ a sole. a domini scientia separata sunt. Tercio de9 voluit in corpe mistico ecclesie. ordinum variatõnem Nam diuersitas statuum et officiorum in ecclesia ad tria pertinet. Primo quidem ad pfectõnem ipi9 ecclesie. Sicut em̃ in reruz

naturalium ordine. perfectio que in deo simpliciter ⁊ vniformiter inuenitur. in vniuersitate creaturarum inueniri non potuit nisi diformiter ⁊ multipliciter. Ita etiam plenitudo gratie que in christo sicut in capite adunatur. ad eius membra diuersimode redundat. ad hoc ꝙ corpus ecclesie sit perfectum. Et hoc est quod apostolus dicit. Ephe. iiij. Ipse dedit quosdam quidem apostolos. quosdam autem prophetas. Alios vero euangelistas. Alios autem pastores ⁊ doctores. ad consumatōnem sanctorum. Secundo autem pertinet ad necessitatem actionum que sunt in ecclesia necessarie. oportet autem ad diuersas actōnes diuersos homines deputari. ad hoc ꝙ expeditius ⁊ sine confusione omnia peragantur. Unde dominꝰ dedit Moysi. lxx. senes populi in adiutorium Nume. capitu. Et apostolus. Roma. xij. dicit. Sicut in vno corpore multa membra habemus. omnia autem membra non eundem actum habent. ita multi vnum corpus sumus in christo. Tercio hoc pertinet ad dignitatem et pulchritudinem ecclesie. que in quodam ordine consistit. Unde dicitur. iij. Regum. x. ꝙ videns regina Sabba omnem sapientiam salomonis. ⁊ habitacula seruorum. Et ordines ministrantium non habebat vltra spiritum. Unde apostolus dicit. ij. Thimot. ij. ꝙ in magna domo non solum sunt vasa aurea ⁊ argentea. Sed lignea ⁊ fictilia. Et in psal. dicitur in laudem ecclesie quod est circumamicta varietate. Ubi dicit glosa ꝙ doctrina apostolorum. ⁊ confessione martirum. ⁊ puritate virginum. ⁊ lamento penitentium. ornatur regina. id est ecclesia. Quarto deus voluit in ecclesia religionum exornationem. Nam status religionis ordinatur ad perfectionem karitatis. que se extendit ad dilectionem dei ⁊ proximi. Ad dilectōnem autem dei directe pertinet vita contemplatiua. que soli deo vacare desiderat. Ad dilectionem autem proximi pertinet vita actiua. que deseruit necessitatibus proximoꝝ. Sed opus vite actiue est duplex. Unum quod totaliter consistit in occupatōne exteriori. sicut elimosinas dare. Hospites recipere ⁊c. Aliud est qō ex plenitudine contemplatōnis deriuatur. sicut doctrina ⁊ predicatō. Unde Gregorius dicit. v. omel. super Ezechie. ꝙ de perfectis viris post contemplatōnem suam redeuntibus dicitur. Memoriam suauitatis tue eructabunt. Et hoc prefertur simplici contemplatōni. sicut enim maius est illuminare q̄ lucere solum. Ita maius est contemplata aliis tradere q̄ contemplari. Dicitur enim extra de Regu. ⁊ transe. ad relig. capitulo Licet. Sicut maius bonum minnori bono preponitur. ita communis vtilitas speciali vtilitate prefertur. Sic ergo summum gradum in religionibus tenent que ordinantur ad docendum ⁊ predicandum qualis est religio fratrum predicatorum.

Et in hac floruit sanctus Thomas vita ⁊ doctrina velut lucerna ardens super candelabrum posita. Ideo de ipo conuenienter dicitur. Est is lux mundi.

Est is lux mūdi.

Ad sapientie decorem.
Ad vite honorem.
Ad vite valorem.

Primo beatus Thomas est lux mundi ad sapientie decorem.
Sciendum q̄ sancta mater ecclesia significatur per illam mulierem. de qua dicitur Apocalipſ. xij. Signum magnum apparuit in celo. Mulier amicta sole. Et in capite eius corona stellarum duodecim. Et luna sub pedibus eius. In hoc enim q̄ est amicta sole. designatur decor sapientie. Hic autem sol quo circumdatur est sanctus Thomas. emittens duodecim radios id est habens sapientiaz duodecim patrum veteris testamenti ad decorem sancte matris ecclesie. Ex quibus merito dicitur de eo. Est is lux mundi. Ut sic verificetur prophecia sanctissimi illius Anachorite dicentis ad matrem eius. Gaude domina quia concipies et paries filium Thomasqz vocabitur nomen eius. Hic erit magnus in scientia ⁊ in vita. Eritqz frater ordinis predicatorum. Inter omnia vero hominum studia sapientie studium est perfectiꝰ. Sublimius. Utilius ⁊ Jocundius.
Perfectius quidem inquantum homo sapientie studio deditus. Intantum vere beatitudinis iam aliquam partem habet. Unde sapiens dicit. Beatus vir qui in sapientia morabitur. Ecclesiastici. xiiij.
Sublimius autem est Quia homo per ipsum precipue ad diuinam similitudinemz accedit. qui omnia in sapentia fecit. Unde quia similitudo est causa dilectionis sapientie studium precipue deo per amicitiam coniungit. Propter quod Sapientie octauo dicitur. q̄ sapientia infinitus thesaurus est hominibus Quo qui vsi sunt participes facti sunt amicitie dei. Utilius autem est. Quia per ipam sapientiam ad immortalitatis regnum peruenitur Concupiscentia enim sapientie deducet ad regnum perpetuum. Sapientie vj.
Jocundius autem est. Quia non habet amaritudinem conuersatio illius. Nec tedium conuictus illius. Sed leticiam ⁊ gaudium Sapientie octauo. Sed beatus Thomas ardentissime

huiꝰ studio sapientie inhesit. Unde primo contra gentiles dicit sic. Assumpta igitur ex diuina pietate fiducia sapientis officium psequendi quāuis propias vires excedat. ꝓpositum nostre intentōis est veritatē quam fides catholica ꝓfitet ꝑ nostro modulo manifestare. errores eliminando cōtrarios. Ut em verbis hilarij vtar Ego hoc precipue vite mee officium debere me ideo conscio sum vt eum omnis sermo meꝰ ⁊ sensus loquat. hec ibi. Inter patres autez veteris testamenti duodecim fuerūt qui ad sapientie studiū puenerunt quo decorat sancta mater ecclesia qui tamen imꝑfecte hāc sapientiā adepti sunt quā pfectissime sanctꝰ Tho. habuit qui ecclesiā mirabiliter illuminauit. Unde cantat Collaudet xps rex glorie qui per Tho. lumen ecclesie mundū replet doctrina gratie Primꝰ fuit Adam in statu innocentie in generis humani gubernatōe Nā ad gubernatōz vite ꝓprie ⁊ alioꝝ non solum requirit cognitō eoꝝ que naturaliter sciri possunt. sed etiā cognitō eoꝝ que naturalem cognitōnem excedunt. eo ꝙ vita hominis ordinat ad quendā finem supnaturalem sicut nobis ad gubernatōnem vite nostre necessariuz est cognoscere que fidei sunt. vnde ⁊ de his supnaturalibus primꝰ homo tantā cognitōnem accepit quāta erat necessaria ad gubernatōz vite humane ꝼm statum illum. sanctꝰ aūt Tho. cōfirmatꝰ in gratia per sanctū spiritum ipm sanctificantem ad gubernatōnem vite humane ꝼm animam obtulit librum de articulis fidei ⁊ ecclesie sacramentis ad Urbanum papā quartum. Scōm vero corpꝰ librū de regimine ⁊ regno ad regem Cipri. ⁊ paruum tractatum ad ducissam barbantie Secundꝰ fuit Noe tempore diluuij in generis humani liberatōne. Nā solꝰ iustꝰ inuenit cui ꝓpter iusticiam suam septez homines donant hic tanta sapiētia floruit. vt mundū a periculo submersionis liberauerit. sanctꝰ aūt Tho. videns mundū periclitari erroribus. librum contra errores gentiliū. ⁊ cōtra errores grecoꝝ obtulit. ⁊ paruum tractatum contra errores infidelium addidit vt sic septem ecclesias septiformi spiritu illustratas in vnam fidem congregaret. ideo dicit illud prouerbio. viij. Ueritatem meditabitur guttur meū. ⁊ labia mea detestabunt impium Tercius fuit Abraham tpe caldeoꝝ in trinitatis repntatōne. Nā egiptij conuersi erāt ad ydolatriā adorantes creaturas. cunqz Abrahā vnum verū deū predicaret adorandū missus est in ignem quem tñ deꝰ ab incendio liberauit. Uiderat em tres viros descendentes ꝑ viam. tres vidit vnum adorauit. Gen. xviij. c. in quo cognouit misteriū sancte trinitatis. Sanctꝰ autem Thomas huic erroꝛi volens obuiare primum librū senten. obtulit. ⁊ primam partem summe theologie cōpendiuz theologie ad fratrem Regmaldum socium suum ⁊ expositōnem sup

Boetiū de trinitate in quibus misteriuz trinitatis apit·ideo dicit illud Ephe·iiij·Non amplius ambuletis sicut ⁊ gentes ambulant in vanitate sensus sui tenebris obscuratum habentes intellectum·

Quartꝰ fuit Jsaac p repromissionem natꝰ in redemptōis hūane prefiguratōne·in quo pmissio facta est de incarnatōe filij dei·qz de eiꝰ semine nasci debebat·in quo etiā prefigurata est passio xp̄i· per eiꝰ immolatōnem·que tū in vmbra cognouit· sanctus aūt Tho· misterium humane redemptōis absconditū a seculis luculentissime apuit·Unde ipemet in principio tercie ptis summe theologie dicit sic qz saluatoz vester dñs iesus xp̄s teste angelo·populum suū saluū faciens a peccatis eoz·viā veritatis nobis in seipo demōstrauit· per quam ad beatitudinem immortalis vite resurgendo peruenire possimꝰ·necesse est vt ad consumatōnem tociꝰ theologici negotij post consideratōnem vltime finis humane vite·de ipo ommū saluatore ac beneficijs eiꝰ humano genere p̄stitis·nostra dsideratō subsequatur·hec ibi·ideo obtulit terciū sententiarum· ⁊ terciā partem summe theologie·in quibꝰ de misterio redemptōis humane subtilissime pertractat·Quintꝰ fuit Jacob in sacramentoz cognitōne·Nam fugiens a facie fratris sui Esau·post visionem scale edificauit altare domino fundens oleū desup in quo prefigurabaꝫ misteriū sacramentoz ecclesie· quia sicut de latere dormientis formata est Eua sic de latere xp̄i in cruce pendentis formata est ecclesia·Scala autē quā vidit Jacob significat crucem xp̄i ex qua pfluxerūt sacramenta ecclesie que ab ipo verbo incarnato efficatiā habent· sanctꝰ autē Tho·misteriū sacramētoz ecclesie diserti̇ssime aparuit in·iiij·li·sentēi·de quibus instruxit sufficienter mīistros ecclesie· ideo dicit illud Jsa·viij·Donam vniuersos filios tuos doctos a dño· Sextꝰ fuit Joseph in panis pusione Nam dum vendiꝫ in egipto constituiꝫ dominꝰ Egipti ⁊ puidet de frumento vniuerso orbi sicut xp̄us dum vendiꝫ a Juda instituit sacramentū corpis ⁊ sanguinis sui ad salutem totiꝰ generis humani·sanctꝰ aūt Tho·officium de tanto sacramento instituit atqz confecit·qđ celebraꝫ per vniuersas ecclesiaſ Unde sibi a domino iesu xp̄o dictum est Bene scripsisti de me thoma·quā ergo mercedem p tuo labore recipies qui ait domine non aliā mercedem recipiā·mīi teipm· Septimꝰ fuit moyses in legis dei ꝓpositōe·Nam in monte syna loquens cū deo facie ad faciem· Nume·xij·accepit legem a deo in duabꝰ tabulis quā populo electo ꝓposuit·sed cūctas ceremonias legis nō clare intellexit·quia omnia in figurā contingebant illis·vt dicit·ij·Corinthеorum·xj· ⁊ Heb·x· capitu·Umbram habens lex futuroz bonorum quo ad ceremonias sanctꝰ autem Thom· ⁊ legem ⁊ ceremonias diligētissime exposuit

pro quibus ommibus primam secunde summe theologie obtulit.

Octauus fuit dauid in regiminis approbatõe. Nam in psal. suo tractauit de regimine xpi fm diuinitatem. ps. Ego aũt constitutus sum rex ab eo. z fm humanitatem. ps. Virgã virtutis tue ꝛc. Sz b. Tho. qui in psalterio parabolice z obscure a Dauid pphetata erãt in sua postilla super psalterio diligentissime aparuit. ex eodem fonte diuinitatis vterqz secreta celestia potauit. sed hic abyssum diuinitatis penetrauit vltra dauid. Non9 fuit salomon in rerũ naturalium cognitõe. Nam interiori lumine fuit illustrat9 ad cognoscẽdum ea que nõ excedunt limites naturalis cogmitõis. sicut de eo dicit. iij. Reg. iiij. ꝙ locut9 est pabolas z disputauit sup lignis a cedro que est i libano vsqz ad Isopũ que exit de piete. z disseruit de iumentis z volucribus z reptilibus z piscibus. z hoc totum fuit ex diuina inspiratõe. Unde premittit ibi. Dedit deus salomoni sapiẽtiam z prudentiam multã nimis. Sanct9 aũt Tho. oim operum dei cognitõnem habuit. Uñ fm librũ sñiarum obtulit. z questiones de potentia dei. z questiones de spũalib9 creaturis. ideo dicit illõ ps. Meditat9 sum in ommibus opibus tuis. z in fa. ma. tu. me. Decimus fuit Isaias in gentium vocatõe Nam grauiter iniqua z scelera arguit. peccanti populo futura mala predicit. grãm noui testamẽti a primo saluatoris aduentu vsqz ad vltimum iudiciũ de ecclesia sermonem producit Sanct9 autem Tho. quo ad multiplicatõnez ecclesie penes caput z membra disertissime Isaiam exposuit Cũ enim ad quendã passum pphetie eiusdem sibi valde dubium deuenisset. ex reuelatõne apostolica sanctoꝝ Petri z pauli fuit sufficienter instruct9. Undecim9 fuit Job in diuine puidentie attestatõne Nã quidã Epicuri asserebant deũ nõ curare de his inferioribus dicentes. qm̃ nubes latibuluz eius circa cardines celi perambulat. nec nostra considerat Unde Job conat9 est ostendere diuinã prouidentiam circa res humanas. Sanct9 aũt Tho. obuolutas ratõnes z sententias in expositõe sup Job mirabiliter declarauit. vt de eo dicat illud ps. Declaratõ sermonũ tuoꝝ illuminat z intellectũ dat paruulis. Duodecim9 fuit Helijas in religionis obseruatõne Nam indutus pilis camelorum. auster9 pemitentia. peccata arguens. legem dei zelauit. z spm̃ duplicẽ a deo accepit scz ad pphetandũ z miracula faciendum Sanct9 aũt Tho. vt fideles animaret ad cultũ dei. librum de pfectõne xpiane religionis obtulit. z librum contra retrahẽtes a religiõe. vt sic oẽs fideles dicere possmt illõ Tullij li. ō academicis. nos iquit i nra vrbe pegrinãtes errãtesqz tãq̃ hospites tui libri q̃si domũ reduxerũt. vt possem9 aliqñ q z vbi essem9 agnoscere. tu etatẽ prie. tu descriptões tpm. tu sacrorũ iura. tu sacerdotũ

tu domesticam·tu publicam disciplinam· tu sedium·regionum· locorum·tu omnium diuinarū· humanarumqz rerum nomina· genera· officia·causas aperuisti·hec ille·Ut merito dici possit de eo· Est is lux mundi quoniā est sol circūdans sanctā matrem ecclesiam illuminans eam duodecim radijs in duodecim patribus veteris testamēti designatis·prim⁹ est generis humani gubernatio in Adam· Secundus est humani generis liberatō i Noe· Tercius est trinitatis representatō in Abraham·Quartus est redemptōis humane prefiguratō in Isaac·Quint⁹ est sacramētoz precognitō in Jacob·Sextus est eukaristie puisio in Joseph·Septim⁹ est legis dei ꝓpositio in Moisse·Octauus est regiminis approbatō i Dauid· Non⁹ est rerum naturalium cognitō in Salomone· Decim⁹ est gentium vocatio in Isaia·Undecim⁹ est diuine puidentie attestatō in Job·Duodecimus est religionis obseruatō i Helija·Sicut em̄ sol circuit duodeciz signa celi·sic·b·Tho·circuit·xij· patres veteris testamenti ad illuminatōnem sancte matris ecclesie· Jta vt vere dicaꝫ de eo· Est is lux mundi ad sapientie decorem·

Secundo be·Tho·est lux mundi ad vite honorem· Sciendum ꝙ sancta mater ecclesia est illa sponsa de qua dicit Apoca· xxij·ca· Uenī ostendam tibi sponsam vxorem agni· Et ostendit mihi ciuitatem sanctam ierusalem descendentē de celo a deo habentem claritatem dei·Lumen eius simile lapidi precioso·z habebat murū magnum z altum·habentē portas·xij·z in ipis nomina duodecim apostoloz·hec ibi·Hec ciuitas est illa mulier de qua dictū ē supra quā circumdabat sol·xij·radijs·que habet in capite coronam·xij· stellaz qz hz perfectōnes z virtutes·xij· apostoloz·Has aūt perfectōnes habuit sanct⁹ Tho·ad honorem vite ipsius ecclesie· vt sic vita sancti Tho·sit corona·xij·stellarum in vertice ecclesie· Beat⁹ Petr⁹ floruit virtute sapiē·cui dicit Math·xvj· Beat⁹ es simon bariona quia caro z sanguis non reuelauit tibi· sed pater meus qui in celis est Beat⁹ Tho·floruit sapientia non in etate puecta·sed in infantia Sicut em̄ bea·Johan·baptist·in matris vtero cognouit sacramentum dominice incarnatōis in eo ꝙ exultauit ad salutatōnem factā Elisabeth·vt dicit Lu·j·Sic bea· Tho·posit⁹ a nutrice i balneo cartam continentem salutatōnem angelicam sibi de celo a deo missam manu accepit·z diligenter eam intuens in ea legit·quam legēs genuflexit·vt dicat illud ps·Os meū apui z attraxi spm̄· qz mandata tua desiderabam· Beat⁹ Andreas floruit virtute innocentie·Fuit em̄ virgo mente z corpore· Unde Andreas decorus interpretat Be Tho·floruit vginitate quā a deo sibi dari ipetrauit· z ecce duo angeli cingulo castitatis renes ei⁹ stringentes dixerūt eū a domino

fore clementi⁹ exauditum·vñ poterat dicere illō·ij·Cor̃·xij· Dat⁹ est mihi stimulus carnis mee .angelus sathane qui me colaphiset propter quod ter dominum rogaui vt aufferret a me· ⁊ dixit mihi Sufficit tibi gratia mea· Beat⁹ Jacobus maior floruit virtute constantie·pauit em̃ se ad bibendū calicem passionis ꝑ xp̃o Math· xx·bea·Tho·maxime constantie fuit ad perseuerādum in religione fratrū p̃dicator̃·licet multipliciter fuisset a mr̃e ⁊ fr̃ibus suis carnalib⁹ vexat⁹ vt ab ea discederet· nō sine graui molestia corpis tā dem ordini post biennū fuit restitut⁹·vt possit dicere illō·ij· Cor̃· xij·per fene·in spor·di·sum·rc̃· Beat⁹ Johañes floruit virtute beniuolentie q⁹ mira caritate a dño dilect⁹ fuit·Unde petr⁹ vidit illum discipulum quem diligebat Jesus· Johā·xxj·cap· Bea·Tho mas magna caritate cōpatiebat peccatoribus flens peccata eorum velut peccata ꝓpria vt possit dicere illud Job·xxx·ca· Flebam ego super eo qui afflict⁹ erat· Be·Tho·floruit virtute veritatis quia sacramentum resurrectōnis dominice credere noluit donec de veritate fuit certificat⁹·vt dicit Johā·xx·c·be·Tho·suam scientiam non tam humano ingenio q̄ diuīo oraculo habuit·q⁹ quotiēs disputare legere·scribere·dictare voluit prius ad orōnis suffragiuz confugit Unde poterat dicere illud Galath·j·c· Quod euangelizatum est a me non est secundū hominem·neqz em̃ ego ab homine accepi illud neqz didici·sed per reuelatōnem iesu christi· Beat⁹ Jacob⁹ minor floruit virtute patientie Nam ꝓpter mās̃uetudinem suam dict⁹ est frater domini· vt dicit Gal'·j·c·bea· Tho·in principio studij sui tante fuit taciturnitatis vt ab omnibus vocaret bos mutus·non em acceperat licentiam a deo loquendi que viderat ⁊ audiuerat vt dicere posset illud·ij·Corinth·xij·Audiui archana verba que nō licet homini loqui·nam sepi⁹ orans eleuabat duob⁹ cubitis a terra tūc qz mens eius rapiebat in celum vbi addiscebat que docere debebat in cuius signum tunc incepit loqui quando Albert⁹ magn⁹ legebat librum de diuinis nominibus rc̃· Beat⁹ Philipp⁹ floruit virtute confidentie Putauit em̃ q̄ ad sui defensionem ⁊ beatitudinem sufficeret sibi visio diuinitatis·dicit illud Jo·xiiij·Dñe ostende nobis patrem ⁊ sufficit nobis Beat⁹ Tho· valde cōfisus est in domino·cum em̃ cogeret ad gradū magisterij suscipiendū om̃em fiduciam in domino posuit·cunqz nescaret quid ꝓ themate assumeret affuit senex in habitu predicator̃ dicit ei·Confide q⁹ quod petis ī petrasti· Onus magisterij assume· ⁊ pro tuo themate assume illud Psal'm·Rigans montes de supioribus suis· de fructu operum tuorum satiabitur terra· Beatus Bartholome⁹ floruit virtute intelligentie· Nam vt dicit Dijonisius in libro de mistica theologia·

Diuin⁹ Bartholome⁹ dicit ꝛ multā esse theologiam ꝛ nimiā ꝛ euāgelium latum ꝛ magnū bea Tho tāta intelligentia prędit⁹ est vt secreta misteria sacre doctrine omnibus faceret peruia ꝛ clara vnde in pncipio prime partis dicit sic Quia catholice veritatis doctor non solum pfectos debet instruere sed ad eū etiam ptinet incipientes erudire ꝑm illud apostoli j Corinth iij Tanq̄ paruulis in xp̄o lac potū dedi vobis nō escā ꝓpositū nostre intentōis in hoc opere est ea que ad xp̄ianam religionem ptinent eo mō tradere ꝑm q̄ congruit ad eruditōez incipientiū hec ibi iuxta illud Job xxviij ca Profunda fluuioꝝ scrutat⁹ est ꝛ abdita ꝑ in lucē Hoc aūt precipue apparet in expositōne epistolarū pauli A quo cū quereret an in eis verum habuisset intellectum respondit quātum quis viuens in corpore habere posset Beat⁹ Matheus floruit virtute indigē tie Nam cum esset rebus ꝛ curis tpalibus implicat⁹ vnico verbo a christo vocat⁹ Omnia reliquit ꝛ secut⁹ est xp̄m Math ix c Bea Tho vt liberi⁹ vacaret contemplatōni dei ꝛ sanctarū scripturarum abiectis dignitatibus ꝛ diuitijs pfectum ordinem predicatorū est ingressus Nam cū papa clemens ip̄m creasset archiep̄m Neapolitanum addens ei redditus monasterij sancti Petri omnino renuit vnde poterat dicere illud sapiē viij Preposui illā regnis ꝛ sedibus ꝛ di nihil esse dixi in cōp illi⁹ Beat⁹ Symon floruit virtute obedientie Nam Symon interpretat obediens in hoc imitatus christum qui dixit Ego non veni vt faciam voluntatez meā sed voluntatem ei⁹ qui misit me bea Tho prelatis suis in omnib⁹ obediens fuit Nam dum scriberet Parisi⁹ opus summe in theologia de mandato prioris inuitat⁹ a sancto Lodouico rege Francie ad prādium accessit cunqz in mensa nihil gustaret sed in cōtemplatōe quadam ꝑsisteret meditabund⁹ excitat⁹ ait nūc conclusum est manich eis ideo poterat dicere illud Thobie xij ca Videbar quidem vobiscum manducare ꝛ bibere sed ego cibo ꝛ potu inuisibili vtor

Beatus Thadeus floruit pietate iusticie per quā multa miracula fecit vt appareret iusticia ꝛ bonitas legis xp̄i bea Tho multis miraculis claruit etiā cū adhuc viueret Nam quandā mulierez in die pasce post ipsius predicatōnem a fluxu sanguinis curauit ad tactuz capse illi⁹ socium suuz etiam a febre sanauit ꝛc vt possit dicere illō Act iij Fides que ꝑ deū est dedit īntegrā sanitatem istam in conspectu omnium vestrū be Mathias floruit virtute humilitatis q̄m licet esset cōsumptus ad gradum apostolat⁹ semp tñ in humilitate permansit Beatus Thomas quāuis sanct⁹ ꝑ ꝛ doctor esset Non tamen renuit sociare fratrem quendam conuersum et hospitem per Bononiam ipsum sequendo vt possit dicere illud j Corinth ix

Cum essem liber ex omnibus seruum me feci omnium vt plures lucrifacerem ꝛc. His duodecim virtutibus be. Tho. exornauit coronaꝫ sancte matris ecclesie. velut. xij. stellis fulgentibus ad honorem vite. quemadmodū ꝛ apostoli ipam exornauerunt vt sic de eo dicaꝫ Est is lux mundi. suis radijs fulgentibus in vniuersa ecclesia.

Tercio beatꝰ Tho. est lux mundi ad vie valorem. Sciendū ꝙ dijabolꝰ multipliciter conatus est impugnare sanctam matrem ecclesiam. Unde Augustꝰ. libro de vera religione dicit sic. Neqꝫ in cōfusione paganorꝫ. neqꝫ in purgamentis hereticorꝫ. neqꝫ in languore scismaticorꝫ. neqꝫ in cecitate iudeorꝫ. querenda est religio. sed apud eos solos qui christiam catholici nominaꝫ integritatis custodes. ꝛ recta sectantes. Hec em̄ ecclesia catholica per totum orbem valide lateqꝫ diffusa errantibus vtitur ad profectus suos ꝛ ad eorum correctōnem cū euigilare voluerint Utiꝫ em̄ gentibus ad materiam opatōis sue. hereticis ad ꝓbatōnem doctrine sue. scismaticis ad documentum stabilitatis sue. iudeis ad cōparatōnem pulcritudinis sue. hec ille. His velut instrumentis conatꝰ est dijabolꝰ deprauare veritatem fidei catholice Hij oēs significaꝫ per lunam ꝓpter defectum luminis ꝛ variatōnem quos sancta mater ecclesia pedibus calcat. Unde dicaꝫ. Et luna sub pedibus eiꝰ. Adiuuit autē sanctus Tho. in sua doctrina istoꝝ errores supprimere ꝛ calcare. Et eos ad viam veritatis reducere. vt recte dicaꝫ de eo. qm̄ est is lux mundi. Hij aūt distincti sunt in duodecim gradꝰ. Primi sunt naturales qui varios errores induxerunt in principijs rerum naturalium. Tales milesius qui fuit primus ex septem sapientibꝰ grecie. posuit aquam esse principium rerum naturaliū Anaximander huiꝰ discipulꝰ posuit ignem esse principium Anaximenes huiꝰ auditor posuit aerem esse principium. Anaxagoras posuit intellectum quendam sepatum esse principium Archelaus posuit terrā esse principium. Empedocles posuit amicitiā ꝛ litem esse principia oīm rerū naturalium. Et hec principia colebāt tanꝙ deos. vt declarat Tullius lib. j. de natura deoꝝ. sanctꝰ Tho. hos errores cōfutans. obtulit libruꝫ opusculoꝝ naturaliū. in quo manifestat veritatem principioruꝫ naturalium. ꝓpter qō dicunt illō sapieñ. ij. Ergo errauimꝰ a via veritatis. ꝛ lumen iusticie nō luxit nobis. nūc aūt est is lux mundi.

Secundi sunt morales qui varios errores induxerūt Sicut Socrates qui posuit ꝙ hō hñs scientiam peccare nō poterat. sed quicū qꝫ peccabat. ꝓpter ignorantiā peccabat. qꝛ dixit oēs virtutes prudentias. Item posuit ꝙ in ciuitate oīa debēt esse cōmunia scꝫ possessiones. yxores. ꝛ officia debent esse perpetua. sanctꝰ Tho. hos errores cōfutans obtulit librum de quatuor virtutibus cardinalibus

in quo declarat quid sit tenendū circa ista scōm veritatez. Tercij sunt stoici·qui varios errores induxerūt circa virtutes morales·Sicut pytagoras q̄ posuit felicitatē in virtutibus·et q̄ passio nō p̄t cadere in virū sapientē·vt psequitur tulli⁹ in libro de tusculanis questionibus·Sanctus tho·hos errores cōfutans·obtulit librū ethicoz in quo exposuit veritatē eoz que contingūt circa virtutes morales.

Quarti sūt achademici·qui negauerūt hoiem scire aliq̄d·Sicut plato pseusipus polemon arthesilas carneades qui voluerūt q̄ nichil posset sciri certitudinaliter·sed ad vtranqz ptem possit disputari·vt dicit tullius li·de achademicis·Sanct⁹ tho·hunc errorē cōfutans·obtulit librū qui dicit quodlibeta in quo disputat de omnib⁹ rebus ad vtrāqz ptem·docens quid veri ac certi tenendū sit in singulis. Quinti sūt perypatetici qui negauerūt creatōnem et mundū incepisse esse·sicut aristotiles themistius auēpece iohānes grammaticus·aueř·qui posuerūt q̄ ex nichilo nichil fit·Sanctus tho·horū errores cōfutans·obtulit fidelē expositōem sup libros philosophie naturalis·in quibus ostendit veritates naturales nō contradicere veritatibus theologicis. Sexti sūt epycuri qui voluerūt animā interire cū corpe·Sicut leucippus democrit⁹ aristip⁹ qui felicitatē hominis posuerūt in voluptatibus corpis·vt dicit sap̄·ij·Sanctus tho·obtulit istis librū questionū de anima·et questiones ō malo·in quibus declarat penas hominū p̄ peccatis·et gloriā sempiternam p̄ virtuoso viuere. Septimi sunt iudei·qui negāt multas veritates circa fidē xp̄i·angelorū officia·gratiā incarnatōis xp̄i·Sanctus tho·obtulit istis questiones de veritate·et questiones de īcarnatione verbi·in quibus gratiā noui testamēti mirabiliter declarat·z postillā sup iohānem. Octaui sunt greci·qui negāt p̄cessionem spūssancti a filio·et multa circa potestatē romani pontificis·Sanct⁹ tho·obtulit istis expositōem sup primā decretalē·vltra librū contra errores gentilū·in qua errorē iporū elidit. Noni sunt heretici·q̄ multa confingūt contra fidem catholicā·sicut origenes manicheus pelagius·Sanctus tho·obtulit eis librū de articulis fidei·ad magistrū ordinis p̄dicatorū·et questiones ad lectorē venetū·et questiōes ad lectorem bisuntinū·in quibus oīmibus eliminat hereses istoruz.

Decimi sunt rectores ciuitatū·qui multos patiūtur defectus in illarū gubernatōe·Sanctus tho·obtulit librū politicorū·et yconomicorū·in quibus docet modū gubernādi ciuitatē et familiā. Undecimi sunt contemplatiui in quibus contingit defectus ex contemplatione diuinorum·precipue secretorum celestium·Sanctus tho·obtulit istis expositōnem super cantica canticorū·et librū de substancijs ſeparatis·in quibus et de christo et de angelis multa deseruit·et

expositõem sup quattuor euãgelia·ex dictis sanctoꝝ cõtextãm· quã cathenã aureã vocauit· Duodecimi sunt actiui pcipue ministri ec: clesie·in quibus potest euenire errorꝝ·quo ad ministeria sua·Sanctꝰ tho·obtulit illis expositõem sup libros dyonisij·in q̃bus officia mi nistroꝝ ecclesie declarant ꝑm ordines angeloꝝ·Dñes isti possũt ve re dicere·qm̃ sanctꝰ tho·est lux mũdi·Vñ cantat sancta mater eccle sia·Exultet mẽtis iubilo·laudãs turba fideliũ·errorꝝ pulso nubilo·ꝑ noui solis radiũ ꝛc·Et sic patet ꝙ lunã·i·mũdũ subiecit pedibꝰ san: cte matris ecclesie·ps·Omnia subiecisti sub pedibꝰ eius·ꝓpter quod hodie quadruplici corona ẽ in gloria coronatꝰ· Prima corona est glorie in visione diuĩe eẽntie·ps·Gloria et honore coronasti eũ·hãc sibi dedit pater dicit illud·j·petri·v·c·Percipe imarcessibilẽ eterne glorie coronã·qd̃ significatũ est in apparitõe stelle in modũ comete ꝑ tres dies ante obitũ eius· Secũda est corona sapiẽtie q̃ dat ꝑ aureola doctoribꝰ·ꝛ hec ẽ corona aurea de qua dr Eccle·xlv·Coro na aurea sup caput eius exꝑssa signo sanctitatis·hãc sibi dedit filiꝰ qd̃ significatũ est in egressu eiꝰ a scolis ꝑ associatõem pauli apli·

Tercia ẽ corona misericordie in opatõne miraculoꝝ·ꝛ hec est co rona de lapide pcioso quã dedit sibi spũssanctꝰ·de qua dr ysa·lxj·c· Spũs dñi misit me·vt darẽ lugentibꝰ coronã ꝑ cinere ·oleũ gaudi ꝑ luctu·i·samitatẽ ifirmis·qd̃ significatũ est in fratre iohãne mona cho monasterij in qno sanctus doctor obijt·qui cũ esset cecus in die obitus sancti doctoris visũ recepit· Quarta ẽ corona pudicicie seu virginitatis· ꝛ hec est corona floꝝ·quã sibi dedit beata virgo·d̃ que dicit ẽ ysa·lxij·c·Eris corona glorie in manu dñi· ꝛ dyadema regni i manu dei tui·qd̃ significatũ est in visione beati augꝰ·dicentis fratri alberto de brixia·Thomas michi par est in gloria· sed virginitatis aureola me precedit ꝑ gratiam xꝑi·Amen·

In festo sancti Gregorij pape sermo·

Et fidelis seruus ꝛ prudens·Math·xxmj·c·ꝛ in euange: lio presentis solẽnitatis·Beatus grego·in pastorali dicit sic·ꝛ habetur·vnj·q·j·c·licet ergo· Tantũ debet actõnem populi actio transcendere ꝑsulis· quantũ distare solet e grege vita pastoris· Sup quo talem moueo questionẽ·Utrũ bea tus grego·debuerit esse sanctior·vt regimini ecclesie esset aptior·

Ad istã questionem respõdent duo doctores noui testamẽti·Pri mus est·N·extra de officio custodis·c·vlti·dicit sic·Sufficit eligere bonum nec oportet eligere meliorem· Secundus est sanctus tho secunda·ij·q·clxxxv·ar·nj·dicit sic·Circa assumptõem alicuiꝰ ad ep scopatũ·aliquid est considerandum ex parte eiꝰ qui assumit·ꝛ aliq̃

ex pte eius qui assumitur. Ex pte ēm eius qui assumit vel eligēdo vel puidendo requritur ꝙ fideliter diuina misteria dispēset. que q̄ dē dispensari debēt ad vtilitatē ecclesie. scom illud. j. cor. xmj. Ad edificatōem ecclesie querite vt habūdetis. nō aūt misteria diuīa hominib⁹ cōmittunt ꝓpter eorū remuneratōez quā expectare debēt in futuro. Et ideo ille q̄ debet aliquē eligere in ēpum vel de eo puidere. nō tenet assumere meliorē simpliciter qđ est scōz charitatē. sz melioē quo ad regimē ecclesie. qui scz possit ecclesiā t instruere t defendere t pacifice gubernare. Un contra quosdā Hiero. dicit. ꝙ q̄dā nō querūt eos in ecclesia colūnas erigere quos plus cognoscant ecclesie ꝑdesse. sz quos vel ipi amēt vel quorū sūt obsequijs dediti vel ꝑ quib⁹ maiorē quispiā rogauerit. t vt ōteriora taceā. qui vt clerici fierēt. muneribus impetrarūt. Hoc aūt ptinet ad acceptōem psonarū que in talib⁹ est graue peccatū. Un sup illud Jaco. ij. Fratres mei nolite in psonarū acceptōe ⁊c. dicit glo. aug. Si hanc distantiaz sedendi t standi ad honores ecclesiasticos referamus. nō est putandū leue eē peccatū. ī psonarū acceptōe habere fidē deū glorie. Quis ēm ferat diuitē eligi ad sedē honoris ecclesie. dtempto paupe īstructiore t sanctiore. Ex pte aūt ei⁹ qui assumit nō requirit ꝙ reputet se alijs meliorē. hoc ēm esset supbū t ꝑsūptuosū. sed sufficit ꝙ nichil in se inueniat ꝑ qđ illicitū ei reddat assumere ꝑlatōis officiū. Un licet petrus interrogat⁹ esset. an dominū plus ceteris diligeret. ī sua responsione nō se pretulit ceteris. sed respondit simpliciter ꝙ xpum amaret. Studiū tamē illius qui in dignitate est cōstitut⁹. debet ad hoc tendere vt talem se exhibeat. vt ceteros t sciētia t sanctitate p̄cellat. Unde symacus papa. vt habet. q. dicit. Uilissim⁹ cōputandus est nisi sciētia t sanctitate p̄cellat. qui est dignitate p̄stantior. Sed nō est sibi imputandū si ante p̄lationem nō est excellentior. hec thomas. Sciendū ꝙ ad bonum publicū agendum concurrūt quatuor. Primo cōmunitas vt scz qui est pastor procuret bona cōmunia. t non propria. j. cor. xmj. Charitas nō querit que sua sunt sed q̄ ihesu xp̄i. Hec autem cōmunitas exigit tria fundamenta scz concordie vnionē. Nam sicut dicit philosophus. ix. ethi. Ad amicitiam non pertinet concordia in opiniombus. sed concordia in boms conferentibus ad vitam. et p̄cipue in magnis. quia dissentire in aliquibus paruis quasi non videtur esse dissensus. Existente enim concordia in p̄cipalibus bonis. dissensio in aliquibus paruis non est contra charitatem. Sed pax vera non potest esse nisi in bonis et bonorū. pax autem malorum est pax non vera sed apparens. ideo dicit aug. xix. de ciui. dei. ꝙ pax hominum est ordinata concordia. Jtez exigit iusticie adequationez. Nam res distribui possunt q̄ commum in singulos t

cõmutari de vno in aliũ. & est quedã distributio laboriosoꝝ operuꝫ. & cõmutatio. Similiter quãdo aliquis tradit rem suã alteri p recõpensatõnem alterius rei. sicut accidit in emptione & venditione. Rursus exigit ꝑrietatis obliuionẽ. Unde tullius li. primo officiõꝝ dicit sic. Scire debemus que in terris gignunt ad vsum hominis creari omnia. hoies aũt hominũ causa fuisse genitos. vt ipsi inter se alij alijs ꝓdesse possint. in hoc debemus naturã ducẽ sequi. & cõmunes vtilitates in mediũ afferre. Qui reipublice ꝓfuturi sunt duo ꝑcepta platonis teneant. Unũ vt vtilitatẽ ciuiũ sic tueant vt quidqd agant ad eã referant obliti cõmodoꝝ suoꝝũ. Alterũ vt totũ corpus reipublice curent. ne dum vnã ptem tuent reliquã deserant. hec ille. Secundo cõcurrit cõmoditas. puta scientia in speculabilibus. Un̄ plato dixit. Beatas fore respublicas si eas aut sapientes regerent. aut earum rectores sapientie studerent. Item prudentia in agibilib9. quia prudentia est virtus maxime necessaria ad vitã humanã. Bene autẽ viuere consistit in bene opari. ad hoc vero ꝙ aliquis bene operat. nõ solũ requirit quid faciat. sed etiã quõ faciat. vt scz secõm ratõnez rectã opetur. nõ solũ ex impetu aut passione. Rursus ars in factibilibus. vt ars bellica. nautica. fabrilis. & sic de ceteris artibus mechanicis. Tercio cõcurrit securitas. puta lex naturalis. lex humana & lex diuina. psal. Lex dñi imaculata cõuertens animas testimoniũ dñi fidele sapientiã ꝑstans ꝑuulis. Et ysido. dicit li. ethimologiaꝝ. ꝙ lex est nullo priuato cõmodo. sed p cõmuni oim vtilitate conscripta.

Quarto cõcurrit sanctitas. ad quã tria expediũt scz sacra defensiua. Nam p sacrificia ciuitates defensant. vt tempe moysi Exo. xvij. ca. & tempore iosue. Josue. vj. Et inimici debellati fuerunt. Josue. x. Item pemitentia reconciliatiua. vt Nimiue. Jone. nj. c. Rursus innocẽtia ciuitatum preseruatiua. vt patet de decem iustis tempore subuersionis sodome. Gen̄. xviij. c. Et quia beatus Grego. floruit. tum sanctitate vite. tum sapientia doctrine. diligens cõmunitatem fideliuꝫ. cõmoditatem. securitatem. & sanctitatem. ideo dicit verbum ꝓpositũ Est fidelis seruus & prudens.

Est fidelis seruus et prudens.

Per humilitatem.
Per vigilantiam.
Per confidentiam.
Per patientiam.
Per paupertatem.
Per pietatem.

Primo beatus grego. est fidelis seruus & prudens. p hu[illegible]
Nam sicut ex cemento liquido. & ex lapidibus duris fit edificium.

ita etiã ex humilibus ⁊ igne diuini amoris induratis fit spũale edi ficiũ. Unde dñs Lu. xiij. inducit similitudinẽ de hoĩe qui vult tur rim edificare. q̃ prius sedens cõputat sũptus qui sunt ei necessarij si habeat ad pficiendũ ne insultẽ ei. quia hic homo incepit edifica re et nõ potuit cõsummare. Sũptꝰ aũt ad turrĩ edificandã. vt aug. dicit in epla ad letũ. nichil est aliud q̃ vt renunciet vnusquisq; om nibus que sunt eiꝰ. Materia aũt huiꝰ edificij est xp̃us. quia funda mẽtũ aliud nemo põt ponere p̃ter id quod positũ est. quod est chri stus hiesus. Cui fundamẽto apponũtur pphete et apostoli. Eph. ij. ca. Superedificati sup fũdamentũ apostolorꝫ ⁊ pphetarũ. ad quod fũ damentũ puenit̃ p humilitatẽ. Un̄ aug. Magnã fabricã vis cõstrue re celsitudinis de fundamẽto prius cogita humilitatis. Ad hoc edi ficiũ ecclesie volens puenire beatus Grego. prius fecit fundamen tũ humilitatis. et hoc quadrupliciter. Primo in aĩmo. quia se pec catorem reputabat. Un̄ mauritio impatori qui eũ psequebatur sic scripsit. Quia eñ peccator sum. credo q̃ oñipotentẽ deũ tãto vobis amplius placatis. q̃to sibi male seruientẽ affligitis. Secundo in verbo et doctrina. Nã priꝰ in lr̃is suis ꝺnꝰ ꝺnorũ dei se appellauit. Etiã doctrinã suã vilẽ reputauit. vnde dixit in epla ad innocentium africe pfectũ. Si delicioso cupitis pabulo sagimari. beati augustini opuscula legite. ⁊ ad compatõem illius similaginis nostrũ furfurez nõ queratis. Tercio in signo. Cum eñ quidam heremita vellet si bi reuerentiam exhibere. ipse prius se in terraz prostrauit. Quar to in honore iuncto. Eius quidem electio fuit iuita ex parte sui. ⁊ ideo fugit ⁊ se abscondit. Ex parte populi fuit voluntaria. quia om nes eum vnanimiter eligerunt. Ex parte dei fuit miraculosa. quia cũ latitaret indicio columbe manifestatus est.

Secundo beatus gregorius est fidelis seruus ⁊ prudens per vi gilantiam. Ipse enim potest dicere illud Eccl̃i. xxxj. Ego nouissimus vigilaui. ⁊ quasi qui colligit racemos post vindemiatores in benedi ctione dei ⁊ ipse speraui. ⁊ quasi vindemians repleui torcular. Gre gorius enim interpretatur vigilans. ⁊ hoc quantum ad quattuor.

Primo quantum ad deum per contemplationem. ideo ipsuz deũ inuenire meruit. Eccl̃i. xxxj. c. Qui mane vigilauerint ad me inuenĩẽt me. Meruit enim christum in peregrini specie et visibili carne vide re. Meruit videre spiritũsanctum in specie columbe super caput eius manentem. Meruit videre beatam virginem inter choros angelorꝫ iubilantium ⁊ dicentium. Regina celi letare. et sibi propitiam in pe stis propulsatione. quando ante imaginem virginis turbulentia ae ris fugit ⁊ serenitas mira remansit. Meruit videre angelos oratio nes suas deo offerentes. sicut audiuit ab angelo quem in forma

peregrini suscepit ⁊ paupis. Ego angelus dei sum. ⁊ dominus misit me ad te. vt te ptegam ⁊ oratones tuas deo offeram. Etiam vidit angelū sibi obsequentem. Nam in die pasce cum apud sanctā mariā maiorem missam celebraret. et pax dñi pronunciaret angelus alta voce respondit. et cum spiritu tuo. Unde papa eadem die celebrat ī dicta ecclesia. ⁊ cum dicit pax dñi. sibi mimime respondetur in huius miraculi testimoniū. Secundo vigilauit quantū ad se per vite p-fectionem. Nam terrena despexit. celestia suspexit. mortem appetijt. Unde in prologo dyalogi dicit. Infelix animus meus in monaste-rio meminit qualis fuit. quando ei labentia tempora cuncta subter erant ꝙ nulla nisi celestia cogitare consueuerat. ꝙ mortem quoqz q̄ pene cunctis pena est. vt ingressum vite ⁊ laboris sui premium ama bat. Tercio vigilauit quantum ad proximum per solicitam proui-sionem. Ecclesia enim dei modo picta est in officio ecclesiastico mul-tiplici colore. Primum colorem apposuit christus dicēs. Hoc est cor-pus meum. Secundum apposuerunt apostoli. quando oratonem do minicam in missa dicendam ordinauerunt. Tercium apposuit ignati⁹ qui psalmos ꝑ antiphonas dicendas statuit. Quartum apposuit hi-larius. qui gloria in excelsis deo composuit. Quintum apposuit nice na synodus que simbolum maius instituit. Sextum apposuit athana sius. qui fidem catholicam sufficienter explicauit. dicēs. Quicunqz vult saluus esse ⁊c̄. Septimum adiunxit hieronimus. qui psalterium per ferias distinxit. et gloria patri in fine psalmorum dicendum in-stituit. Octauum apposuit ambrosius. qui cantus himnos ⁊ oratōes fecit. Gregorius vero opus perfecit. quia totum officiuz ecclesie or dinauit. Ecc̄i. xlvij. Stare fecit cantores circa altare. Ordinauit him nos. ideo sequitur. In sono eorum dulces fecit modos. Ordinauit missam. ideo sequitur. Dedit in celebrationibus decus. Ordinauit officium in septem horis perpetuo decantandum. ideo subditur. Or dinauit templum vsqz ad consummationem vite. Ordinauit antipho narium in matutinis specialiter decantandum. ideo subditur. Am-pliauit mane dei sanctitate. Ordinauit ꝙ missa vocetur. quia sacra hostia est nobis a deo dupliciter missa scilicet per incarnationem in mundo. et per sanctificatōnem in sacramento. Et nos eam sibi dupli citer mittimus scilicet per passionem qua deo reconciliamur. ⁊ per quotidianam oblationem que pro nobis intercedit dei misericordiā consequamur. Ordinauit etiam vt in triplici lingua missa decantare tur scilicet greca. vt kirie elyson. hebrea. vt amen alleluia. ⁊ latina vt alia que leguntur. sicut iste tres lingue in titulo crucis posite con fesse sunt christum tunc morientem. sic nunc ipsum laudarent in celo regnantem. Ordinauit etiam ꝙ in missa fierent tres partes hostie

consecrate quarum vna ponitur in calice·et imergitur vino·et signi-
ficat beatos qui inebriantur ab vbertate domus dei· Alia et maior
significat fideles in mundo isto·qui exponuntur multis acerbitati-
bus·Tercia & minor significat fideles in purgatorio· qui subiiciun-
tur magnis penalitatibus· Quarto vigilauit quantum ad ecclesiā
per vtilem sacre scripture expositionem·vt dicatur de eo illud gen·
xlix·Neptalim ceruus emissus· dans eloquia pulcritudinis · Stu-
duit enim in quinq; libris a quibus exemplauit omnes libros suos
scilicet in libro creaturarum in quibus vidit dei potentiam· sapien-
tiam·& bonitatem·et ab isto exemplauit libros suos quibus rudio-
res instruxit·qui aliquando instruuntur verbis·ideo fecit· xl· ome-
lias·Aliquando instruuntur exemplis· ideo fecit dyalogum· Item
in libro conscientie per vitiorum extirpationem·et virtutū plantatō-
nem·& ab isto exemplauit libros moralium· Item in libro scientie p
pastoralis officij perfectam cognitōem·& ab isto exemplanit libros
pastoralis regiminis· Item in libro vite per iugem dei meditatōez
et ab isto exemplauit expositionem super ezechielem · Item in libro
gratie per omnium gratiarum et virtutum possessionem·& ab isto ex
emplauit ordinationem officij ecclesiastici ꝛc·

Tercio beatus gregorius est seruus fidelis et prudens per confi
dentiam· Valde enim confidit in misericordia dei ·& hoc quattuor
modis· Primo per orationes suas ipsum deum ad misericordiam
inclinando·quia traiano penam eternam pepercit·gen·xxxij·Si cō-
tra deum fortis fuisti ꝛc· Secundo ipsum angelum placando · Cū
enim beatus gregorius pro peste oraret · vidit angelum gladium
cruentatum tergentem & reponentem· Tercio dyabolum fugan-
do· Nam falcem accensam de manu petri accipiens·os eius & faciem
excussit·& instar ethiopis denigrauit· Quarto purgatoriū aperien
do·& animas ab eo citius liberando ·vt patet de missis quas fecit
celebrari pro fratre iusto ꝛc· Hę misse cum sint satisfactorie non pos-
sunt nisi pro vno celebrari· Etiam non possunt dici nisi ab eo qui ali-
ter non est obligatus · Etiam missa conuentualis non est computan-
da in numero harum missarum·

Quarto beatus gregorius est fidelis seruus et prudens per pa-
tientiam· Licet enim langueret·semper tamen aut legebat·aut scri-
bebat·aut dictabat·aut orabat·ij·corim·xij· Cum enim infirmor ·tunc
fortior sum et potens· Sancti enim viri quando sunt infirmi corpo-
re· sunt fortiores mente· Infirmi ad amandum terrena· fortes ad
amandum celestia· Cum enim orasset pro traiano·angelus dixit ei ·
quia orasti pro damnato·duorum tibi optio datur· Aut i purgatorio
duobus diebus cruciaberis aut omni tempore vite tue doloribus &

infirmitatibus affligeris. Qui preelegit toto tempore vite sue vera ri infirmitate. quod et factum est. languores tamen suos patienter tolerauit.

Quinto beatus gregorius est fidelis seruus ⁊ prudens per pau pertatem. q̄uis enim multis diuitijs habundauerit. in his tamen oi bus pauper fuit. quia omnia pauperibus erogauit. puer. xnj. ca. Est quasi diues cum nichil habeat. ⁊ est quasi pauper cum in multis di uitijs sit. quod patet ex quattuor signis. Primo enim sex monaste ria in sicilia construxit ⁊ septimum in domo propria fundauit. Se cundo indigentium nomina scripta habuit et eis necessaria minist ra bat. vnde quotidie. xij. pauperes in mensa secum habebat. Tercio tribus milibus ancillis dei p̄ quotidianis stipendijs. lxxx. auri pon dera annuatim offerebat. Quarto ex reuelatione facta cuidā he remite. qui petens a deo qualem gloriam in celis haberet. respon sū est ei q̄ equalem cum beato gre. qui diuitias non amando. sed pau peribus erogando distribuit.

Sexto beatus gregorius est fidelis seruus et prudens per pie tatem. Nam et iustus fuit in puniendo. et pius in compatiendo. ta lis debet esse quilibet prelatus vt constituat̄ super familiaz christi . bic per gratiam tandem per gloriam. Amen.

In festo sancti benedicti abbatis sermo.

Jus memoria in benedictōe est. Ecc̄i. xlvj. c. et in epistola p̄resentis solennitatis. Gen̄. xxvij. c. dicitur. Ingredere be nedicte domini. cur foris stas . paraui locum bonum ca melis tuis. Super quo talem moueo questionez. Utr̄ beatus benedictus in visione qua vidit totum mundum specifice. vi derit diuinam essentiā beatifice. Ad istam questionem respondēt duo doctores noui testamenti. Primus est beatus Greg. li. ij. dya logorum dicit q̄ beatus benedictus vidit totum mundum in diuino lumine. non quod est deus. sed quod est ab ipso deriuatum. scōm il lud psal. In lumine tuo videbimus lumen. Secundus est sanctus thomas. primo quodlibet. q. j. dicit sic. Corpus corruptibile aggra uat animam. vt dicitur sap̄. ix. c. Summa autem eleuatio mentis hu mane est. vt ad diuinam essentiam videndaz pertingat. vnde impos sibile est vt mens humana dei essentiam videat. vt aug. dicit. xij. su per gen̄. ad litteram. nisi huic vite mortali homo funditus intereat vel sic alienetur a sensibus. vt nesciat vtrum sit in corpore. an extra corpus. sicut de paulo legitur. ij. corīm. xij. Beatus autem benedict9 quando illā visionē vidit. nec huic vite funditus mortu9 erat. nec a

corporeis sensibus alienatus ·quod patet per hoc q̄ dum adhuc m̄
eadem visione persisteret· alium ad idem videndum aduocauit· vt
Greg·dicit·vnde manifestum est q̄ dei essentiam nō vidit·hec tho·
Sciendum q̄ benedictio est triplex scilicet nature· gratie ⁊ glorie ·
Benedictio nature fuit m̄ prima rerum creatōne· quando benedixit
nos deus m̄ primo parente ·vt multiplicaremur naturaliter · Unde
gen̄·j·c·dicitur·Benedixit eis deus dicēs·Crescite ⁊ multiplicami =
mi ⁊ replete terram·que quidem multiplicatio virtute huius bene =
dictionis debebat esse cum m̄nocentia· Unde anselmus dicit libro
de conceptu virginali·q̄ simul cum rationalem haberēt am̄am·iu=
sti essent·quos generaret homo si non peccasset· Item hec multipli =
catio fuisset sine mortalitate·Unde aug?·m li·de questionibus noui
et veteris testamenti dicit·q̄ deus fecit hom̄ē qui q̄diu non pec=
caret·īmortalitate vigeret·vt ipse sibi auctor esset·aut ad vitam vel
ad mortem· Rursus hec multiplicatio fuisset sine penalitate · Nam
corpus hom̄is m̄ statu m̄nocentie poterat preseruari ne pateretur
lesionem ab aliquo duro·partim quidem per propriam rationem p
quam poterat nociua vitare·partim etiam per diuinam prouidentiā
que sic ipsum tuebatur·vt nil ei occurreret ex improuiso a quo lede=
retur · Benedictio gratie fuit m̄ diuini verbi incarnatione· Tunc
enim deus pater nos benedixit·quando ad nos filium suum misit ī
quo omnes benedicimur quantum ad plenitudinem gratie·Gen̄·xij
c· In semine tuo·id est·in christo benedicentur omnes gentes· Nam
propter peccatum primi hominis·triplex maledictō m̄troiuit m̄ mun
dum·Prima terre sterilitatis·Gen̄·iij·Maledicta terra in opere tuo
spinas et tribulos germinabit tibi·Secunda laboris anxietatis·Un̄
dicitur ibidem· In labore comedes ex ea cunctis diebus vite tue ·
Tercia doloris multiplicabilitatis·Unde dicitur ibidem· Multipli
cabo erūnas tuas ⁊ dcept? tuos· In dolore paries·Xp̄c m̄ hūc mun
dū venēs loco īnocentie p̄dite attulit gratiā·Apostolus·Gratia et
veritas p̄ hiesū xp̄m facta ē·loco mortis attulit vitā· Joh·x·ca ·Ego
veni vt vitā habeāt·loco penalitatis attulit īmortalitatē· cui? exem
plar apparuit m̄ resurrectione ip̄ius·ideo dicit·iij·corm̄·xv·Si xp̄us
resurrexit ⁊ nos resurgem?· Bn̄dictio glorie dabit nobis m̄ fine
mūdi·q̄tū ad corp? ⁊ aiam sic·Math·xxij·c·Erunt hoīes sicut ange
li dei m̄ celo·Nā ad beatitudinē dsequēdam cōcurrunt duo·s·natu =
ra ⁊ gratia· Jp̄a vo pfectō beatitudis q̄ ē pfectō toti? vniuersi · pu
ta pfecta beatitudo scōz erit m̄ fine mūdi· Sz ista dsumatō p̄cessit
causaliter·q̄tū ad naturā q̄dē m̄ prima rez m̄stitutōe·q̄tū ad grām
vo m̄ īcarnatōe xp̄i·Sicut aūt ī septio die fuit dsumatō nate ī īcar
natōe xp̄i·consumatio gratie·cum moriens m̄ cruce dixit· Cōsumatū

est. Joh. xix. c. Sic in fine mūdi erit consumatio glorie. Math. xxj. c. Hanc triplicem benedictionem habuit beatus benedictus. qut fuit sibi ostensum in illa visione qua vidit totum mundum. ideo dicitur q eius memoria in benedictione est.

Eius memoria est in benedictione.
Angelorum.
Patriarcharuz.
Prophetarum.
Apostolorum.
Martirum
Confessorum.
Virginum.
Electorum.
Contemplatiuorum.
Actiuorum.

Primo memoria beati bene. est in benedictōe angelorū. quorum benedictio est in hominū custodia. circa quos agūt quattuor. Primo assistunt homi ne a dyabolo suffocet. et in pfundū inferni demergat. Secūdo illuminat hominē vt se et peccatū suū agnoscat. z vt primū delinquentē charitatiue corripiat Tertio excitant hominē vt ad deū cōuertatur. et hoc per contritōnem. z ne vlterius in peccatum recidat. Quarto orationes hominum deo presentant. vt patet de raphaele qui dixit thobie. Quando tu orabas cū lacrimis ego orationem tuam obtuli coram domino. Beatus benedictus ista officia angelorū se habuisse demōstrauit. Primo astitit placido puero et monacho quem raptu fluuij z submersione liberauit. Secundo illuminauit monachos. eos charitatiue corripiendo. q sibi vinū veneno mixtum obtulerāt. quia districtius regulam seruari volebat Tercio excitauit florentium presbiterum vt a malicia sua cessaret. q virū dei psequebat. Quarto monachū ab oratione exeuntem sic constantem reddit. vt deinceps demon nō fuerat ausus illū ab oratōne distrahere. vt sic quilibet istorū dicere possit illud Act. xij. c. Nunc scio vere quia misit dominus angelum suum ꝛc.

Scdo memoria b. bene. ē in bñdictōe pīarcharū īter quos fuerit pcipue quattuor. quoz vestigia ē secut9. Prīo ē abraā de quo dr Gen. xij. c. Egredere de terra tua z de cognatōe tua z de domo patris tui z veni ī terrā quā mōstrauero tibi. faciāqz te crescere in gētē magnā. z bñdicā tibi. z magnificabo nomē tuū erisqz benedictus Ubi dom9 hortat beatū bene. ad mundi cōtemptū z ad religiōis īgressum. que duo plene obseruauit grego. despectis studijs relicta domo. rebusqz patris. sancte conuersationis habitum quesiuit.

Secundus est loth de quo dicit Gen·xix·c·q̄ angeli loth extra sodomā posuerunt·p̄cipientes ne post tergū respiceret·z ne in omni loco circa regionē maneret· Sic angeli beatū benedictū eduxerunt de sodoma mundi·ne cū mūdanis habitaret etiam corpaliter in hoc q̄ p̄ceperūt ne post tergū aspiciat·dederūt intelligere ne rediret ad mundū etiā mentaliter· Tercius est iacob qui in deserto triplicez benedictōnem obtinuit ab angelo·Una quia neruꝰ femoris emarcuit·i·cōcupiscentia debilitata fuit· secūda ·quia nomen mutauit scz israel·i·videns deū·tercia·quia contra deū fortis fuit·vt dixit ei angelus·Hanc triplicē benedictōnem habuit beatꝰ benedictus in deserto religionis scz carnis incorruptōnem·vt patet de merula que ā te eius faciē volitabat·cūqz magna carnis cōcupiscentia eū temptaret·signo crucis edito mox nudū se inter spinas z vepres piecit· vt sic p vulnus corpis sanaret vulnus mentis·Deut·xxxnj·c· Benedictio illius qui apparuit in rubo veniat sup caput ioseph·Rubus qui ardebat z nō comburebaꝫ est castitas que a concupiscentia non superatur·Habuit celestiū contemplationē·vt patet quando nutricē suā occulte fugiens·in quēdam locum venit in campania qui distat a roma per·xl·miliaria·vbi tribus annis incognitus hominibꝰ permansit·excepto quodam monacho nomine romano·qui sibi sedule necessaria ministrabat·Gen·xxxvij·ca· In pinguedine terre z in rore celi desuper erit benedictio tua· Habuit deuotam orationem que deum vincit·vt patet de capisterio fracto ad eius orationē redintegrato· Osee·xxv· Inualuit iacob ad angelū et confortatus est·z fleuit z rogauit eum· Quartus est populus israel·qui ex egipto exiens venit in desertū·de deserto in terram promissionis in qua primos fructus terre comedit·deinde peruenit in hierusalem·Sic beatus benedictus de mundo tenebroso peruenit ad desertum penitentie· et inde ad gustum celestis gratie·tandem ad contemplationem superne patrie·Et sicut in deserto deus ministrauit populo israel māna·sic beato benedicto per romanum monachū necessaria submministrauit·licet dyabolus tintinnabulum fregerit·

Tercio memoria beati benedicti est in benedictione prophetaruz inter quos fuerunt precipue quattuor· Primus fuit moyses·cum quo magnam similitudinem habet beatus benedictus·Nam sicut ille egiptum·sic iste mundū deseruit·ecce nociui derelictio· Sicut ille desertum·sic iste clausstrum petijt·ecce proficui electio·Sicut ille iudeos in desertū·sic iste monachos in heremū induxit·ecce mltitudīs gubernatō·Sicut ille legē·sic iste regulā tradidit·ecce ꝑfcti īstructō Sicut ille temptatōes populi·sic iste temptatōes dyaboli superauit· ecce temptationū subiugatio·Sicut ille multis et stupendis miris·

sic iste crebris miraculis claruit·ecce miraculorū operatio· Secū dus fuit dauid qui habuit spiritum prophetie·quo ad preterita pre sentia et futura·vnde factus est rex super populum israel·Sic bea= tus bene·spiritu prophetie viguit·cognoscens occulta presentia· si = cut patet in monacho sibi seruiēte de superbia temptato·vnde fact9 est princeps monachorum· Tercius fuit helias qui latens in spe = lunca pastus est a deo ministerio corui deferentis ei panes ⁊ carnes Sic beatus bene·post mortem romani monachi·refectus est in die pasce dū latitaret in specu·per quendam sacerdotem a deo missum·

Quartus fuit helise9 qui stans in cellula sua·cognouit quid ege= rat giezi puer eius in via cum Naaman syro·vt dicitur·mj·Reg·v· Etiam cum quidam maceriam succidisset ⁊ caderet ferrum securis in aquam·tulit heliseus manubrium et ferrum enatauit·vt dicit· mj Re·vj·c·Sic beatus bene·spiritu prophetico cognouit monachos ex tra monasterium comedisse·Similiter cum circa monasterium eius quidam cum falcastro vepres abscideret·ferrum de manubrio prosi liens in quendam lacum profundum cecidit·cūqz ille de hoc nimis angustiaretur·vir dei manubrium in lacu posuit· et mox ferrum ena tauit·

Quarto memoria beati bene·est in benedictione apostolorū·qui = bus assimilatur in quattuor· Primo in humilitatis subiectione·vn de dicitur Math·xvnj·ℭ accesserunt discipuli ad iesum dicentes · quisputas maior est in regno celorum·et aduocans iesus paruulū statuit eum in medio eorum 2c̄·Sic beatus bene·iuxta numeruz ·xij· apostolorum duodecim gradus humilitatis distinxit et in vita sua obseruauit· Secundo in ecclesiarum fundatione·Nam apostoli di scurrentes per mundum nouas ecclesias fundauerunt· christo de dicauerunt·Sic beatus benedictus iuxta numerum·xij· apostolorum duodecim monasteria construxit·⁊ ea monachis repleuit· Tercio in prolis propagatione·Nam apostoli sua predicatiōe multos filios genuerūt christo spūaliter·j·corin·mj·c· In christo iesu p euangeliū ego vos genui·Sic btūs bene·p regulā suā inumerabiles filios ge nuit·Deut·xxnj·c·Benedict9 in filijs asser·sit placens fratrib9 suis multos em̄ filios spūaliter generauit generatos tempalibus subsi = dijs enutriuit·nutritos ad promotōes et abbatias promouit· Quar- to in miraculoz opatōe·Nā quedā miracula fecit in elemētis scz in igne purgatorij·Sicut qn̄ p monialib9 defūctis orauit· In igne fā= tastico quē suis meritis extinxit· In aere qn̄ lucē celestē aspexit· In aqua quando placidum puerum liberauit· In terra quando aquaz de terra produxit· In celo quando animā sororis in specie columbe ascendentem vidit· In morte hominis·qn̄ monachuz quē dyabolus

ex ruina parietis oppſſerat liberauit. Poſt mortem hominis. quan
do monachū q̄ ad pentes viſitādos ſine benedictione iuerat adiu=
uit. ⁊ ſic de alijs.

Quinto memoria beati benedicti eſt in benedictione martirum.
q̄uis enim non fuerit martir effectu. ardentiſſime tamen deſidera=
uit martiriū affectu. quod patet quadruplici ſigno. Primo ex fer
uenti deuotione p iugem dominice paſſionis recordationem. pſal.
Intingatur pes tuus in ſanguine. Secundo ex monumenti aperi
tione. fecit enim ſibi monumentū aperiri quod indicat moriendi ala
critatē. Job. nj. c. Gaudent vehementer cū inuenerint ſepulcrum.

Tercio ex loci veneratione. fecit enim ſe conferri in eccleſia. vt p=
teſtaretur dei bonitatez propter beneficia recepta. Quarto ex di
uina reuelatione. predixit enim diem ſui obitus. et ſacramentum eu=
chariſtie deuotiſſime ſuſcepit.

Sexto memoria beati benedicti eſt in benedictione confeſſorum.
quorum vita imitatus eſt quo ad quattuor. Primo in compaſſiōe
Greg. benedictus religioſus ⁊ pius puer cum nutricem ſuam flere
conſpiceret. illius dolori compaſſus eſt. et ideo meruit diuinam miſe
rationem. Math. v. Beati miſericordes. quoniam ipſi miſericordiaz
conſequentur. Secundo in oratiōe. ideo meruit exaudiri. Eccī. mj.
In oratione dierum exaudietur. Tercio in lectōne. ideo meruit di
uina ſapientia impleri. j. thi. mj. Attende lectioni. exhortationi ⁊ do=
ctrine Quarto in efficaci locutione. ideo meruit plures deo lucra=
ri Greg⁹. Dum ei cibos deferebant corporis. ab eius ore verba re=
ferebant vite. Patet ex miraculo dolij quod impletum eſt oleo. tem
pore illius magne famis ⁊ cetera.

Septimo memoria beati benedicti eſt in benedictione virginum.
Fuit enim virgo mente ⁊ corpore. Greg⁹. A puericia cor ſenile geſ=
ſit. etatem quidem moribus tranſiens nulli animum ſuum voluptati
dedit. Iſtud patet quadruplici ſigno. Primo quia fuit talis in ſe
nectute qualis in iuuentute. Nam perſeuerauit in eadem fortitudie
operis. pſal. Fortitudinem meam ad te cuſtodiam. Secundo quia
ſeuerauit in eadem alacritate mentis. prouer. xvij. c. Animus gau=
dens etatem floridam facit. Tercio quia fuit in eodez calore amo
ris. Canti. vnj. ca. Fortis eſt vt mors dilectio. Quarto quia ſemp
profecit in dei cognitiōe. Unde mundana ⁊ trāſitoria ſibi deſipuerūt
yſa. xlvnj. Implebit dominus ſplendoribus animam tuam.

Octauo memoria beati benedicti eſt in benedictione electorum.
Nomen enim eius ſicut ceterorum ſanctorum eſt magnificatū qua=
dupliciter. Primo quia ſemper eſt corā oculis diuine maieſtatis
pſal. Honorabile nomē eorum corā illo. Secūdo quia in honore

habetur ab angelis·ij·Reg·vj·c·Fecit tibi nomen grande·iuxta nó = men magnorum· Tercio quia scriptum est in celis·Luc·x·Gaude= te quia nomina vestra scripta sunt in celis· Quarto quia honora = tur ab omnibus ecclesijs·Ecc̄i·xlvij·c·Sapientiam sanctorum narrāt populi·et laudem eorum nunciat ecclesia·nomina autem eorū viuēt in seculū seculi·

Nono memoria beati bene·est in benedictione contemplatiuorū· Sicut enim lucerna accensa extinguitur aut per negligentiam aut nimiam habundantiam·aut per nimiam penuriam·Sic contempla = tionem mentis quidam perdunt per negligentiam·vt virgines fa = tue Math·xxv·c·Quidā p nimiā habundantiam·psal· Prodijt qua si ex adipe miq̄tas eor·quidā p aduersitatē illatā·Ecci·xxj·Cor fa= tui quasi vas ɔfractū·oēm sapientiā nō tenebit·B·aūt bene·fuit ex= peditus ad ambulandū ne torpesceret p negligentiā· iō dicit deut· xxxvij·c·Ferrū ⁊ es calciamētū eius·Fuit em̄ calciat9 ere·q nō mar cescebat p psperitatē nimiā·Fuit etiā calciat9 ferro·vt esset firmus cōtra aduersitatē illatā·vñ q fuit in cōtemplatōe assiduus· meruit celestibus reuelatōnibus illustrari·psal·Reuela oculos tuos ⁊ cōsi= derabo mirabilia de lege tua·In cui9 signū visio quedā vtiq̄ cer= ta monstrata ē vni fratri morāti in cella·⁊ alteri longe posito·Vide runt nāq̄ viā pallijs stratā atq̄ inumeris coruscā lampadib9·a cel la sancti Be·versus orientē vsq̄ ad celū tēdentē·Cui venerādo ha bitu vir desup clarus assistēs·cui9 eēt via quā cernerēt inquisiuit·q̄ bus cū nescire se dicerēt ait·Hec est via qua dilect9 dñi benedict9 celū ascendit·Sicq̄ certificati sunt ambo pariter·

Decimo memoria bea·Bene·est in benedictione actiuor·Nā ere ctus inter manus discipulorum vitam finiuit· Quidā em̄ moriuntur iacentes qui a bonis operibus vacauerūt·Quidam pstrati· qui per peccatū corruerunt·Quidam claudi·qui fidē sine operibus habue = runt·Quidam ab infirmitate sanati sūt·qui post peccatū ad peniten= tiam redierunt·Quidam erecti·sicut viri sancti qui a peccato sunt li berati·bonis operibus plem ⁊ intentione recti·Has differentias tā git apostolus Hebr·xij·c·Remissas manus·et genua soluta erigite · ⁊ gressus rectos facite pedibus vestris·vt nō claudicans quis er= ret·magis autem sanetur·Beatus autem benedictus in signum re = ctitudinis sue actiuitatis·inter discipulorum manus imbecilla men= bra sustentans·erectis in celum manibus stetit et vltimum spiritum inter verba orationis efflauit·ideo vt dicitur Isa·xxxiij·c·Regem in decore suo videt scz hiesum christum p infinita secula Amen·

In festo annūciatōis beate marie virginis sermo·

Uomō fiet istō·Lū·j·c·et ī euāgelio pñtis solēnitatis· Beat⁹ bernard⁹ in quadā epła dicit sic·Nemo hoīm nouit nec noscere pt ad plenū·qd boni ad gratiā qd cōgruētie ad sapiētiā·qd decoris ad gloriā·qd cōmodi ad salutē·penes seipam cōtineat h⁹ venerādi misterij scz hūane redēptōis·īscrutabilis altitudo·hec ille· Sup quo talē moueo q̄stionē·Utrū ad generis hūani p⁹ lapsū repatōz·cōgruū fuerit subseq̄ verbi dei īcarnatōez· Ad istam questionē respondent tres doctores noui testamēti· Prim⁹ est beatus aug·libro xiij·de trinitate sic dicit· Ostendam⁹ nō aliū modū possibilē deo defuisse·cui⁹ potestati omnia equaliter subiacēt sed sanāde miserie nostre cōuentionē aliū modū nō fuisse· Secundus est damascen⁹ in principio tercij libri dicens sic·Per incarnatōnis misterū monstrat simul bonitas·sapientia·iusticia·et potentia dei vel virtus·Bonitas quidē quoniā nō despexit ꝑprij plasmatis infirmitatē·Justicia vero quoniā homine victo nō aliū facit vincere tyrannū·neqz vi eripit ex morte hoīem·Sapientia vero quoniā inuenit difficillimi decentissimā solutōez· Potētia vero siue virtus īfinita·quia nichil est maius q̄ deū fieri hominē·hec ille· Tercius est sanctus tho·tercia pte·q·j·articu·iij·dicens sic·Aliqua satisfactio potest dici sufficiēs dupliciter·Uno modo pfecte quia est cō digna p quandā adequatōem ad repatōem cōmisse culpe·et sic hominis puri satisfactio sufficiens esse nō potuit·Tū quia tota natura humana erat p peccatū corrupta·nec bonū alicuius psone vel pluriū poterat p equipantiā totius nature detrimentū recōpensare·Tū etiā quia peccatū cōtra deū cōmissū quandā infinitatē habet ex infinitate diuine maiestatis·Tanto em offensa est grauior·quanto maior est ille in quē peccatur seu delinquitur·vnde oportuit ad condignam satisfactōnem vt actō satisfaciētis haberet efficaciā infinitā· vt puta dei et hominis existēs·Alio modo potest dici satisfactō sufficiens impfecte scz scōm acceptatōnem eius qui est ea cōtentus·q̄nis nō sit cōdigna·et hoc mō satisfactō puri hoīs est sufficiēs·Et q⁹ oē īpfectū ꝑsuppomit aliquid pfectū a quo sustentet· īde est q̄ oīs puri hoīs satisfactō efficaciā habet a satisfactōe xp̄i·hec tho·Scien dū q̄ ꝯgruū fuit deū īcarnari ꝓpter duo·primo ꝓpter remotōz mali ꝓpter quattuor causas· Primo q⁹ p hoc hō īstruit ne sibi dyabolū ꝓferat·t eū veneret q̄ ē auctor pcī·Aū aug·di·xiij·d tri·Qñ sic deo aliigi potuit hūana nata·vt fieret vna psona· supbi illi maligni spūs n iō audeāt se hoī ꝓponere·q⁹ nō hñt carnē· Scdo q⁹ p hoc īstruimur q̄ta sit digtas hūane nate ne eā īqnē⁹ peccādo· Aū di·aug·li·d vera religiōe· Demōstrauit nobis de⁹ q̄ excelsū locū iter creatas hēat hūana nata ī hoc q̄ homīb⁹ ī vo hoīe apparuit

Et leo papa dicit in sermone de natiuitate Agnosce o xpiane dignitatem tuam & diuine consors factus nature. noli in veterem vilitatē degeneri cōuersatōne redire. Memento cui⁹ sis capitis & cui⁹ corporis membrum. Reminiscere qm̄ erut⁹ de ptāte tenebraruz translatus es in dei lumen & regnum. Tercō quia ad presumptōnez hominis tollendā gratia dei nullis meritis nostris precedentibus in nomine xpi nobis cōmendat. vt dicit Augu. iij. de trini. & sic supbia hominis que maximum impedimentum est ne inhereat deo p tātā dei humilitatem redarguat atqz sanet. vt Augus. dicit ibidem.

Quarto ad liberandū hominem a seruitute qō quidem vt dicit Augu. xiij. de trini. fieri debuit sic. vt dijabol⁹ iusticia hominis iesu xpi superaret. quod factū est xpo satisfaciēte p nobis Homo aūt pri⁹ satisfacere nō poterat p toto humano genere. de⁹ aūt satisfacere non debebat. vn̄ oportebat deum & hominem esse iesum xpm. Unde Leo papa dicit in sermone de natiuitate. Suscipit a maiestate humilitas. a virtute infirmitas. ab eternitate mortalitas. vt qō nostris remedijs congruebat vn⁹ atqz idez dei & hominū mediator & mori ex vno. & resurgere posset ex altero. Nisi em̄ esset verus deus. non afferret remediū nisi esset verus homo non preberet exemplum. hec ille. Secundo cōgruum fuit deum incarnari. ppter promotōz hominis in bono Primo quantū ad fidē que magis certificat ex hoc q ipi deo loquēti credit. Un̄ aug⁹. dicit. xij. de ciui. dei. Ut homo fidenti⁹ ambularet ad veritatē. ipa veritas dei fili⁹ homine assumpto. constituit atqz fundauit fidem. Secūdo quantum ad spem p hoc maxime erigit. Un̄ aug. dicit. xiij. de trini. Nichil tā necessariū fuit ad erigendā spem nostrā q̄ vt demonstraret nobis quantū diligeret nos de⁹. Quid vero huius rei isto iudicio manifestius. q̄ q dei filius nostre nature dignatus est inire consortiū. Tercio quantū ad charitatē. que maxie p hoc excitat. Unde aug. dicit in li. de cathetizandis rudib⁹. Que maior causa est aduētus dn̄i nisi vt ostenderet deus dilectōnem suā in nobis. Si amare pigebat saltē reamare nō pigeat. Quarto quantū ad rectam opatōz in q nobis exemplum se pbuit. Unde aug. dicit in quodā sermone de natiuitate domini. Homo sequēdus non erat. qui videri poterat. deus sequendus erat qui videri nō poterat. Ut ergo exhiberetur homini et qui ab hoie videretur. et quem homo sequeretur deus factus est homo. Et sic plenam pticipatōnem diuinitatis. que vere est hominis beatitudo et finis humane vite possideret. Unde deus assumendo carnem suam maiestatē non minuit. sed ex hoc nobis appropinquare voluit p incarnatōnem vt magis nos ad se cognoscendoz attraheret. vnde patet quō fiet istnd scz tam altū sacrm̄ icarnatōis.

Fiet istud.
Justorum consilio.
Angelorum ministerio.
Virginis arbitrio.
Deotorum obsequio.

Primo fiet istud sacramentū incarnatōis iustoꝝ cōsilio. Quoniā dyabolus humani generis inimicꝰ veritatis aduersariꝰ. caput scelerū. princeps oīm vitiorū. suasor malarū cogitationū. inuentor mortis. et pater oīm malorū. insatiabilis homicida. inuidēs homini. calido stercore in oculos dormiētis īmisso. ipm miserū hominem excecauit. multis bonis atqꝫ virtutibꝰ spoliauit pariter ꝛ pemit scz naturalibus ꝛ gratuitis. atqꝫ in sui seruitute captiuauit. sup quo putabat se exercere potestatē ppetuo. eo ꝙ p inobedientiā cecidisset. quia q̄ facit peccatū seruꝰ est peccati. ꝛ a quo quis supatus est eiꝰ ꝛ seruus ē. Nouerat tamē deū oīnipotentē. sue voluntatis arbitrio hoīs morbo exhibere medicinā ꝛ remediū. nō tamē nisi p eū qui solueret damna fraudis cōmisse. ideo cōcludebat ꝙ neqꝫ deꝰ qui pati nō debet. neqꝫ homo qui impotēs erat satisfacere poterat. ꝓpterea mirabat ꝙ sacra scriptura pnūciaret christū venturū nesciēs ꝙ ex hoīe qui pati pōt. et ex deo qui ē oīnipotens. posset cōstitui vnꝰ redemptor. imo in supbia semp crescēs deridebat multū sanctos qui erāt in limbo. ꝛ frequēter sup flumina babilonis interrogabat verba cātionuꝫ a captiuis dicit. Eligite ex vobis virū q̄ mecū dēscēdat ad singulare certamē veniat ꝛ liberet vos. Atqꝫ exprobrabat fidelitatē sanctorū in obseruantia legis dei ꝛ dicebat. Vanꝰ est omis qui seruit deo. Et quod emolumentū quia seruiuistis ei. Ubi sunt dij vestri in quibus habebatis fiduciā. Surgant ꝛ opitulent vobis. ꝛ in necessitate vos ptegant. Talia īpropabat sanctis assidue in illa magna valle miserie vbi pseuerabāt gemitibꝰ sauciati. cū se noscerēt ō plateis supne syō exules filij eue. Collegerūt tandē consiliū patriarche et ꝓphete. vt p pace acquirēda legatōem dirigerēt deo suo. Dauid aūt exurgēs in medio eoꝝ dixit. Cōgregate illi sanctos eiꝰ q̄ ordinauerūt testamētū eiꝰ sup sacrificia. Immola deo sacrificiū laudis. et redde altissimo vota tua. Sic em̄ dixit deꝰ. Inuoca me in die tribulatōis eruāte. ꝛ honorificabis me. Sacrificiū laudis honorificabit me. ꝛ illic iter quo ostendā illi salutare dei. Placuit dictū dauid. et habita diligēti inquisitōe. elegerūt quattuor patres magne sanctitatis scz ysaiā hieremiā iob ꝛ dauid. quos statuerūt in medio ꝛ dixerūt. Hi sunt viri misericordie in quibus perseuerat bona hereditas. Nam ysa. futura rerū in xp̄o ꝛ ecclesia p̄uidit domino reuelante. Hiere. sanctificatus est in vtero matris a deo. ꝛ in ꝓphetam gentibus datus est.

Job erat vir simplex ⁊ rectus ac timens deū ⁊ recedens a malo. cui similē in terra nō inuenit de⁹. Dauid vero testimoniū habuit a deo dicente. Inueni hominē scōm cor meū. Isti sunt viri sancti quos elegit dominus in charitate nō ficta ⁊ dedit illis prudentiā ⁊ virtutē. Pergant itaqz in spū ad dñm orantes p salute omniū et flentes dixerunt. Exaudiat dñs orationes nostras ⁊ recōcilietur nobis. nec nos deserat in tempe malo. Deus misereat nostri ⁊ benedicat nobis. illuminet vultū suū sup nos ⁊ misereat nostri. His dictis prexerunt isti quattuor viri ad dñm p salute generis hūani depcaturi. Primo surrexit ysaias purgatis labijs ⁊ humiliter sic exorsus est. lxmjca. Utinā dirūperes celos ⁊ descenderes. vt notū fieret nomē tuuz inimicis tuis. A facie tua gētes turbarētur. Ecce tu iratus es qr peccauim⁹. ⁊ facti sum⁹ vt īmundus omēs nos. quasi pānus mēstruate vniuerse iusticie nostre. ñ est qui īuocet nomē tuū et surgat ⁊ teneat te. Et nūc domine pater noster es tu. nos vero lutū tu fictor noster. ⁊ opera manuū tuarū omēs nos. Ciuitas sancta tua deserta fcā est. Syon deserta facta est. Hierusalē desolata est. domus sanctificatōnis et glorie nostre. Ne irascaris dñe satis. ⁊ ne vltra memineris īniquitatis nostre. Ecce respice dñe. populus tu⁹ omēs nos. Dmia desiderabilia nostra versa sunt in ruinas. Nūquid sup his cōtinebis te domine. Tacebis ⁊ affliges nos vehemēter. hec ibi. Tunc deus pater respondit Isaie dicēs illud. lxv. ca. Ecce ego ad gentē que nescie bat me. ⁊ que nō inuocauit nomen meū. Expandi manus meas tota die ad populū incredulū. qui graditur in via nō bona post cogitatōnes suas. populus qui prouocat me ad iracundiam ante faciē meaz semper. Qui dicunt. Recede a me. non appropinques michi. quia immūdus es. Ecce scriptum est coram me. Non tacebo. sed reddam et retribuam in sinū eorum iniquitates vestras. ⁊ iniquitates patrum vrōrū simul. hec ibi. Resumptis viribꝰ Isaias dixit illud. lvij. c. Justus perit et nemo est qui recogitet in corde suo. Et viri misericordie colliguntur et nō est qui intelligat. A facie enim malicie collectꝰ est iustus. Ueniat ergo pax ⁊ requiescat in cubili suo. hec ibi. Iratus dominus respondit illud quod ibi sequitur. Super quem dilatasti os tuum ⁊ eieciſti linguam. Nunquid vos filij sceleſti. ⁊ semen mendax. Nunquid super his nō indignabor. Territus autem ysaias fugit a facie domini. et ad suos reuersus cum lacrimis ait. Obstupescite populi meus. conturbamini confidentes. exuite vos ⁊ confundamini. plangite super regionem desiderabilem. quoniam non ē pax impijs dicit dominus. Secundo prexit hieremias ad dominum loquensqz verba pietatis cum planctu ait. Recordare domine quid acciderit nobis. intuere et respice obprobrium nostrū. Pupilli facti

sumus absq3 pātre mātres nostre quasi vidue. Patres nostri pecca uerūt et nō sunt. ⁊ nos iniquitates eorū portauim9. Serui domīati sunt nostri. nō fuit qui redimeret de manu eor3. Defecit gaudiū cor= dis nostri. versus est in luctū chor9 noster. Cecidit corona capitis nostri. ve nobis q2 peccauim9. Tu aūt dñe imeternū pmanebis. soliuz tuū a generatōe in generatōez. Quare in ppetuū obliuiscēris nostri derelinquēs nos in longitudīē dierū. Cōuerte nos dñe ad te. ⁊ cō uertemur. īnoua dies nostros sicut a principio. Sed pīciēs repuli= sti nos iratus es cōtra nos vehemēter. Tūc dñs respondit dicēs il= lud Hiere. xv. ca. Si steterint moyses ⁊ samuel coraz me. nō est aīa mea ad populū istū. Eijce illos a facie mea vt egrediātur. Tu reliq= sti me. retrorsuz abijsti. Et extendā manū meā sup te ⁊ interficiā te. Resumptis virib9 dixit iterū Hiere. illud. vnj. c. Dolor meus sup do lorē in me. cor meū merens. Ecce vox clamoris filie populi mei ō ter ra longinqua. Nūquid dñs nō est in syon. aut rex eius nō est in ea. Aut nō est medic9 ibi. Quare nō est obducta plaga filie popli mei Irat9 dñs respōdit illud hiere. xj. c. Tu ergo noli orare p populo isto. ⁊ ne assumas p eo laudē ⁊ oratōz. quia nō exaudiā in tpe cla= moris eor3 ad me in tpe afflictōis eor3. Dixit itez Hiere. illud. xv. ca. Domine de9 pphete dixerūt eis. Nō videbitis gladiū scz pene i ferni. ⁊ fames scz diume visionis nō erit in vobis. sed pacē verā da bit in loco isto. Respōdit dñs Hiere. Falso pphete vaticinant vobis in noīe meo. Nō misi eos. ⁊ nō pcepi eis neqz locut9 suz ad eos. Vi sionē mendacē ⁊ diuinatōz fraudulentā ⁊ seductōem cordis sui p= phetāt vobis. Idcirco in gladio ⁊ fame cōsumētur pphete illi. ⁊ po puli quib9 pphetauerūt. Territus aūt hieremias fugit a facie dñi. ⁊ ad suos reuersus cū lacrimis ait. Deducāt oculi mei lacrimas per diem ⁊ noctē. et nō taceant. quoniā cōtritione magna contrita ē vir= go filia populi mei plaga pessima vehemēter. Tercio prexit Job ad dominū loquens amaritudines cordis sui ⁊ dicens illud vj. ca. Quis det vt veniat petitō mea. et quod expecto tribuat michi deus. Sed tamē ad omnipotentē loquar. ⁊ vias meas in conspectu ei9 ar guam. ⁊ ipse erit saluator meus. Quare tacens consumor. Duo tantū ne facias michi. ⁊ tunc a facie tua non abscondar. Manum tuam lon ge fac a me ⁊ formido tua non me terreat. Voca me et ego respon= debo tibi. Sed quantus ego sum qui respondeam ei ⁊ loquar ver= bis meis cum eo. Et hec sit michi consolatio vt affligens me non p cat nec contradicaz sermonibus suis. Que est enim fortitudo mea vt sustineam. Aut quis finis meus vt patienter agam. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea nec caro mea enea est. Ecce non est auxiliuz michi in me. Nolo multa fortitudine atendat mecū. nec magnitudis

sue mole me premāt. ꝓponat equitatē contra me ⁊ tunc peruenīet ad victoriam iudiciū meū. Tunc dñs respōdit Job dicens illud. xxxvnj ca. Quis est iste inuoluēs sentētias sermonib⁹ impitis. Nūquid irri tū facies iudiciū meū. ⁊ codēnabis me vt tu iustificeris. Quis enim resistere potest vultui meo. Aut quis dedit michi ante ⁊ reddaz ei. omīa que sub celo sunt mea sunt. Nō parcā em̄ verbis potentib⁹ et ad depcandū cōpositis. Resumptis viribus Job hūiliter vt molli ser mone frangeret irā dei ait. xlij. c. Scio quia omīa potes. ⁊ nulla te latet cogitatio. Ideo insipiēter locut⁹ sum. ⁊ que vltra modū exce dunt scientiā meā. Idcirco me ipe reprehendo ⁊ ago pemitentiā in fa uilla ⁊ cinere. Irat⁹ dñs respōdit iob dure dicēs illud. vnj. c. Usqz quo loqueris talia. ⁊ spūs multiplex sermonis oris tui. Nūquid de⁹ supplantat iudiciū. ⁊ omīpotens subuertit quod iustum est. Nūquid deo compari potest homo etiā cū pfecte fuerit sciētie. Quid ꝓdest deo si iustus fueris aut quid ei cōferes si imaculata fuerit vita tua Nūquid timēs arguet te. ⁊ ueniet tecū in iudiciū. ⁊ nō ꝓpter mali cia tuā plurimā. ⁊ infinitas iniquitates tuas. Territ⁹ aūt Job fugit a facie dñi. ⁊ ad suos reuersus cū lacrimis ait. Cogitatōes mee dis sipate sunt torquētes cor meū. Pereat dies in qua nat⁹ sum. ⁊ nox i qua dictū est ꝯceptus ē homo. quare nō in vulua mortu⁹ fuz. egres sus ex vtero nō statim perij. Quare data est misero lux. ⁊ vita his qui in amaritudine aīme sunt. Quarto prexit dauid cum psalte rio ad dominū ⁊ ait. Ad te domine clamabo deus meus ne sileas nequando taceas a me. ⁊ assimilabor descendētibus in lacum. deus meus clamabo per diem ⁊ non exaudies. Ecce propter te mortifica mur tota die. estimati sumus sicut oues occisionis. Ubi sunt miseri cordie tue domine sicut iurasti dauid in veritate tua. Tu dixisti. Cla mabit ad me ⁊ ego exaudiam eum. cum ipso sum in tribulatione. eri piam eum et glorificabo eum. Exurge quare obdormis domine. ex urge ⁊ ne repellas in finem. Educ de carcere animas nostras. vt cō fiteamur nomini tuo domine. Exurge domine adiuua nos et redime nos. Respondit dominus ad dauid dicens. Quis est homo qui vi uet ⁊ non videbit mortem. eruet animam suam de manu inferi. In terroga p̄rem tuū qm̄ iniquitatē meditat⁹ est in cubili suo. astitit oī vie non bone. maliciam autem non odiuit. Dilexit maliciam sup be nignitatem. iniquitatem magis loqui ꝑ equitatem. Dilexit omnia verba precipitationis. Ecce mater tua parturiuit iniusticiam. conce pit dolorem et peperit iniquitatem. lacum aperuit ⁊ effodit eum. ⁊ incidit in foueam quam fecit. Conuertetur dolor eius in caput eius. ⁊ in verticem ipsius iniquitas eius descendet. Resumptis viribus ait dauid. Tibi dñe derelictus est pauper. orphano tu eris adiutor.

Desideriū paupeꝝ exaudiuit dñs·ꝑparatōꝫ cordis eoꝝ audiuit auris tua·qm̄ requirēs sanguinē eorū recordatus es·nō es oblit⁹ clamorē pauperū·Ut quid domine repulisti in finē·irat⁹ est furor tuus sup oues pascue tue·Memor esto ꝺgregatōis tue quā possedisti ab initio·Respondit dñs dicēs·Manū est vobis ante lucē surgere·quia que ꝓcedūt de labijs meis nō faciā irrita· Territ⁹ aūt dauid fugit a facie dñi·ꝛ ad suos reuersus cū lacrimis ait· Laborauī in gemitu meo laborauī clamans·rauce facte sunt fauces mee·Defecerūt oculi mei dū spero in deū meū·qm̄ abiectus sum a facie oculoꝝ eius· Factus suꝫ tanq̄ vas ꝑditū·qm̄ audiui vitupatōem iustorū in circuitu· Tūc omēs ceperūt planctū magnū·omis marit⁹ sumpsit lamentū· et que sedebāt in thoro maritali plangebāt·spes oīm cōtrita est ꝛ tota posteritas ade induit cōfusionē· Sic ergo plorabāt in illa valle miserie ꝛ tenebrarū·afflicti vehemēter in mēdicitate ꝛ ferro induti cōfusionē· Sancti·P·uocato iterū consilio quid agendū foret· quō fiet istud tam ꝑfundū misteriū humane redemptōis· surrexit dauid dicēs·Intellexi a dño·quomā imeternū seruabo dauid misericordiā meā·ꝛ testamentū meū fidele ipi·Et ponā in seculū seculi semē eius et tronū ei⁹ sicut dies celi·Et dixerūt·Nūc clamem⁹ in celū et miserebit nostri de⁹ noster·Tūc ait Isaias·Uisiones ꝓphetaruꝫ multiplicate sunt qm̄ egrediet virga de radice iesse·ꝛ flos de radice eius ascendet ꝛ cetera·Ecce em̄ virgo concipiet ꝛ pariet filium·ꝛ vocabit nomē ei⁹ emanuel· Et hiere·ait· Nouꝫ faciet dom⁹ sup terram·mulier circūdabit virum·Et iob ait·Uidi solem cum fulgeret et lunam incedentem clare·ꝛ letatum est cor meum in abscondito·Dauid vero ait·Surge domine in requiem tuam·tu ꝛ archa sanctificatōnis tue·Sacerdotes eius induam salutari·ꝛ sancti eius exultatōne exultabunt·Tunc sancti·P·dixerunt·Queramus ergo adolescentulam virginem ꝛ speciosam·ꝛ stet coram rege ꝛ foueat eum dormiatqꝫ in sinum eius·ꝛ calefaciat dominum nostrum regem·nj· Reg·j·c·et sic reconcilietur nobis ꝛ faciat pacem·Respondit salomō dicens·Mulierem fortem quis inueniet·Cui dauid ait·Jurauit dominus dauid veritatem·ꝛ non frustrabitur eum· de fructu ventris tui ponam super sedem tuam·Respondit Salomon illud Canti·vj· ca·Uide vt pulcra sit snauis ꝛ decora·sicut hierusalem·terribilis vt castrorum acies ordinata·Cui dauid ait·Os meum loquetur sapientiam·ꝛ meditatio cordis mei ꝓuidentiam· Et ait ad sanctos P· Uoce mea ad dominum clamabo·voce mea ad dominum deprecabor·Effundam in conspectu eius orationem meam· ꝛ tribulationem meam ante ipsum pronunciabo·Aperiam in parabolis os meum· loquar ꝓpositōes ab initio· Benedicam dominum in omni tempore·

ſemper laus eius in ore meo. In domino laudabit aima mea. audiāt māſueti & letent. Magnificate dominū mecū & exaltem⁹ nomē eius imidipm. Exquirā dominū et exaudiet me & ex oīb⁹ tribulatōib⁹ meis eripiet me. Uos aūt benedicite deū & enarrate oīa mirabi = lia eius. Cōfitemī ei corā oībus viuētibus quia fecit nobiſcū miſe ricordiā ſuā. Reſponderūt ſancti p & dixerūt. Mittat tibi dominus auxiliū de ſancto & de ſyon tueat te. Memor ſit dñs ſacrificij tui et holocauſtū tuū pingue fiat. Tribuat tibi ſcōm cor tuū & oīne cōſiliū tuū cōfirmet. Letabimur in ſalu tuo & i noīe dei noſtri magnifi. Im pleat dñs oīes petitōes tuas. Exaudiet te dñs in die tribulatōis noſtre. Tūc dauid in ſpū ſecus celū aſcendēs ait. Aperite michi por tas iuſticie & ingreſſus in eas cōfitebor dño. Dixerūt angeli ad ſe i uicē. Uemūt legati ex egipto p̄uenient⁹ eos & ſciam⁹ quid querūt a deo. Et michael archangel⁹ ait. Quis eſt homo qui vult vitā. dili = git dies videre bonos ſcz redemptōis humane. Dauid aūt timens ne ſibi ſolito moleſt⁹ fieret. hūiliter reſpondit dicēs. Obſecro domi ne deſme ab ira & relinque furorē. noli emulari vt maligneris. Dixit ei michael. Reuela p me dño viā tuā. et ſpa in dño & dabit tibi peti tōes cordis tui. Reſpōdit dauid dicēs. Eructabit cor meū verbū bo nū. dicā ego opa mea regi. Quis ex vobiſ deducit me in ciuitatē mu nitā. Nōne ipe deus qui repulit nos. Ipſe dabit nobis auxilium de tribulatōe. dixit ei michael. Uide ne diutius graues regē ſermone plexo. Tu ſcis quomiā vir linguoſus nō diligit in hac terra. Reſpon dit dauid dicens. Ligua mea calam⁹ ſcribe velociter ſcribētis. Tūc ibant angeli charitate p̄uenti ad dñm & dicebāt. Memēto domine dauid & oīs māſuetudīs eius. Et ad illos ait dñs. Inuem dauid ſeruū meū oleo ſancto meo vnxi eū. Et veritas mea & miſericordia mea cū ipſo & in noīe meo exaltabit cornu ei⁹. Reuerſi ſunt āgeli ad dauid dicentes. Quaſi primū & quaſi fratrē noſtrū. ſic te ꝓpoſuim⁹ corā domino. Uemi ergo & accede ad deū & illuminare. & facies tua nō confundet. Oculi domini ſup iuſtos & aures eius in p̄ces eorum. Clamauerūt iuſti & dñs exaudiuit eos & ex oīb⁹ tribulatōib⁹ eo rum liberauit eos. Juxta eſt dominus his qui tribulato ſunt corde & humiles ſpiritu ſaluabit. Reſpondit dauid ad michaelē archange lum. Factus ſum ſicut homo non audiens imo ſicut equus & mulus quibus non eſt intellectus. Uide domine ne ſileas. nequando diſce = das a me. cum fuero in conſpectu dei. quoniam aduena ego ſuz apd te & peregrinus ſicut omnes patres mei. Dixit illi michael. Intelle ctum tibi dabo & inſtruam te in via hac qua gradieris. firmabo ſu = per te oculos meos. Firmetur manus tua. et exaltetur dextra tua. quoniam miſericordia & veritas p̄cedent faciē tuā. Introduct⁹

ergo dauid transiens de hierarchia in hierarchiam· de ordine in or
dinem peruenit ad tribunal dei· ybi residebat sancta trinitas perso
narum in vnitate deitatis· quam cum aspexisset prostratus humili -
ter adorauit dicens· Benedicat nos deus deus noster· benedicat
nos deus· & metuant eum omnes fines terre· Cunq; eleuasset ocu =
los et aspiceret loci amenitatez ait· Quã dilecta tabernacula tua do
mine virtutum· concupiscit & defi·a·m·in atri· domi· Elegi abiectus
esse in domo dei mei ma· q̃ habi·in ta·peccatorum· Beati qui ha· in
do·tua do·in se·se·lau·te· Et ait dominus ad dauid· Ego sum domi?
deus tuus qui eduxi te de terra egypti· dilata os tuum· & ego im =
plebo illud· Postula a me· & dabo tibi· Dauid autem cadens in fa =
ciem suam iterum adorauit eum dicens· Speciosus forma pre filijs
hominũ diffusa est gratia in labijs tuis· Ecce domine· draco iste quẽ
formasti ad illudendum nobis· quanta malignatus est inimicus· in
sancto· omnia te expectant vt des illis escam in tempore· Quia mise
ricordiam et veritatem diligit deus· gratiam & gloriam dabit do =
minus· Non priuabit bonis eos qui ambulant in innocentia· domine
virtutum beatus homo qui sperauit in te· Accingere gladio tuo su
per femur tuum potentissime· & veni ad liberandum nos domine de?
virtutum Ostende faciem tuam & salui erimus· omnia indurata sunt
nobis· Emitte verbum tuum & liquefacies ea· & sitientibus nobis ad
te deum fontem viuum· flabit spiritus tuus· & fluent aque gratiarũ
Stabit autem regina a dextris tuis in vestitu deaurato circũdata
varietate· quam tibi desponsabis in gaudio· Adducentur regi vir =
gines post eam· proxime eius afferentur tibi in leticia & exultatõne·
Et ait dominus ad dauid· Omnis gloria eius filie regis abintus in
fimbreis aureis· Cui dic· Audi filia & vide & inclina aurem tuam· &
obliuiscere populum tuum & domum patris tui· Et concupiscet rex
decorem tuum· Deus in medio eius non cõmouebitur· adiuuabit eã
deus mane diluculo· respondit dauid· Confitebor tibi domine in to
to corde meo· narrabo omnia mirabilia tua· Narrabo nomen tuum
fratribus meis· in medio ecclesie iustorum laudabo te· Reuersus
autem dauid ad suos cum gaudio ait· Qui timetis deum laudate
eum· Uniuersum semen iacob glorificate eum· Timeat eum omne se
men israel· quoniam non sprevit nec despexit deprecationem paupe
ris· nec auertit faciem suam a me· & cum clamarem ad eum· exaudi -
uit me· Uiriliter agite & confortetur cor vestrum omnes qui spe· in
domino· Et factum est consilium magnum ante tribunal pacis· inter
misericordiam & veritatem· & iusticiam super misterio humane re =
demptionis· Primo locuta est misericordia dicens· Dium est ho-
mini misero non valenti per se surgere misericorditer subuenire qñ

miſericordie domini multe ſunt nimis. et miſericordia domini ab e=
terno ⁊ vſqz ineternum ſemper timentes eum. Et loquens ad domi=
num ait. Tu exurgens miſereberis ſyon. quia tempus miſerendi ei⁹
quia venit tempus. Quia proſpexit de excelſo ſancto ſuo. dominus
de celo in terram aſpexit. Ut audiret gemitus compeditorum. vt ſol
ueret filios interemptorum. Secundo locuta eſt veritas dicens.
Domine deus virtutum quis ſimilis tibi. potens es domine. ⁊ veri
tas tua in circuitu thron tui eſt. Sed tu dixiſti homini. In quacun=
qz die comederis ex eo morieris. Cum ergo ſis deus et non mentia
ris. quia non eſt deus vt homo vt mentiatur. ergo iſta redemptio
fieri non poteſt. Reſpondit miſericordia dicens. Si maledixiſti
terre in opere ade. ſaltem poteſt fieri nouus homo. cui nichil de a=
dam prouenīat. ⁊ ſic per eum poterit fieri redemptio iſta. Nunquid
ineternum proiciet deus aut non apponet vt complacitior ſit ad=
huc. Aut in finem miſericordiam ſuam abſcidet a generatione in ge
nerationem. aut obliuiſcetur miſereri deus. aut continebit in ira ſua
miſericordias ſuas. Veritas ait. Veruntamen vniuerſa vanitas
omnis homo viuens. Si nouus homo fieret non maiorem fiduciaz
in eo haberem q̄ in prothoplaſto. Unde ad hanc redemptionem fa
ciendam nec homo nec angelus eſt ydoneus. Miſericordia reſpō
dit. Facienda eſt hec miſericordia propter me. ſi non propter adam.
immo tu que pio affectu coniuncta michi es. que michi nunq̄ defui
ſti viſita mecum miſerum hominem deprime dyaboli tyrannidem.
qui tuum hominem ſeducendo contra te iniurioſe egit. Veritas
ait. vere tibi non conſentire aſperum ⁊ crudele foret. immo nec a me
quicq̄ exigeres. quod non ſubito concederez. Juſticia videns ve
ritatem miſericordie cōſenſiſſe ait. Quid facis o veritas. Vide quo
niam nullatenus tibi dimittam donec ſatiſfeceris vſqz ad minimuz
quadrantem. Filius dei cui datum eſt omne iudicium a patre au
ditis allegationibus vtriuſqz partis dixit. Juſticia dicit. Periī ſi a=
dam non moriatur. Miſericordia dicit. periī ſi adam miſericordiaz
non conſequatur. Hec eſt ergo diffinitiua ſententia ſuper hoc. Fiat
mors bona et habebit vtraqz quod petit. Obſtupuerunt omnes in
verbo ſapientie et dixerunt. Quomodo fiet iſtud. Mors eſt crudeliſ
ſima immo amariſſima. quoniam mors peccatorum peſſima. quomo=
do ergo erit bona. Judex ait. Mors eſt crudeliſſima peccatoribus
iuſtis vero bona. Nonne mors erit bona ſi ſoluet debitum ade. ſi
aperiet ianuaz paradiſi. Que reſponderunt quomodo fiet iſtud. Ju
dex ait. Si moriatur quis ex charitate. qui non ſit dign⁹ mori. Ser
mo iſte bonus viſus eſt. vtpote fidelis ⁊ omni acceptione dignus.
ſi poterit inuenīri innocens qui velit mori ſuo beneplacito ⁊ non ex

debito·aut malo suo merito·Veritas circuit per totum orbem terre et nemo inuentus est mundus a sorde· nec infans vnius diei super terram·Misericordia celuz omne perlustrat·z in angelis inuenit minorem charitatem· Tandem redeunt misericordia z veritas que obuiauerunt sibi·anxie plurimum q̄ non inuenerant secundum lataz sententiam·Tunc iusticia z pax osculate sunt·Et pax ait·Vos nescitis quicq̄ nec cogitatis·quoniam omnes homines declinauerunt simul inutiles facti sunt non est qui faciat bonuz·non est vsqz ad vnū Hoc enim est iudicium·Qui tulit sententiam·z dedit consilium ipse ferat z auxiliū· Filius dei audito iudicio pacis ait·Ut video mihi onus satisfaciendi pro homine per mortem imponitur·Tunc pater ait·Omnia in sapientia fecimus· mundum creando· sic omnia in sapientia faciemus mundum reparando·Respondit filius·In capite libri scriptum est de me vt facerem voluntatem tuam deus meus volui·Annunciabo iusticiam tuam in ecclesia magna·Non absconda misericordiam tuam z veritatem tuam a consilio multo·Holocaustū et pro peccato non postulasti·tunc dixi ecce venio·Et sic patet quomodo in tercio consilio diffinitum est quomodo fiet istud tam altuz sacramentum incarnationis·

Secundo fiet istud sacramentum incarnationis angelorum ministerio· Pater eternus ait filio· Legatum oportet nos mittere ad sponsam qui eam animet ad consensum·ne secreta coniugia obnuat deuota virgo·cuius pudor illesus maneat·atqz ei epistolam z mandata dirigamus·respondit filius dicens·Ita pater quoniam sic placitum est ante te· Pater autem ait·vt dicit aug?· sermone primo de annunciatione·Veni inquit o gabriel minister efficito terribilis sacramenti absconditum obsecunda miraculum· Ad requisitionem et redemptionem errantis ade·a meis cogor descendere sedibus· Illum enim quem ad imaginem meam creaui peccatum inueterauit·tabefecit quem feci·obfuscauit quem plasmaui decorem·Lupus meuz depascit pecus·Deserta est paradisi possessio·lignum vite ab igneā rumphea seruatur clausus est voluptatis agellus·Miserecor erranti·z apprehendere cupio hostem·latere autem volo omnes celestes virtutes tibi soli pando secretum·Ad virginem mariam perge·Vade ad animataz ciuitatē de qua dicitur·Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei·Vade ad ratōnalē meū paradisū·Perge ad oriētalē splēdidā portā·vade ad mei verbi dignū habitaculū pge ad scōz in terra celū·vade et denūcia ei mee pītie himbrē·pge ad p̄paratū michi sanctuarium·Vade ad sponsam incarnationis filij mei· mundum

thalamum natiuitatis eius. Loquere in aures rationales archana. Prepara michi auris introitu. sed ne conturbes nec terreas virginis animum. Uehementer sanctuarium appara primam mei vocem gaudij proclama. Tu dicito virgini marie. Aue gratia plena. vt miserear ego maligmitati eue. Audiuit angelus hec. & intra se cogitabat dicens. Stupendum est hoc miraculum & omnis conscientie precellit sensum qui in cherubin terribilis est. & in seraphin inuisibilis. & in omnibus virtutibus angelicis incomprehēsibilis. puelle sui habitaculi presentiam repromittit. & qui euam condemnauit eius familiam glorificare in tantum cogitur. vt dicat preparari sibi per aurē ingressum. Et potest vterus capere eum qui non capitur. Hec & huiusmodi angelo cogitante ait ad eum domin9. Quid turbaris & miraris o gabriel. Nunquid non prius a me missus es ad zachariaz sacerdotem. & natiuitatem iohannis ei nunciasti. Nonne pro incredulitate sententiam ei silentij protulisti. Nunquid non condemnasti senē sine voce eum esse faciens. Nunquid non decreuisti ego autem confirmaui. Nunquid non nunciationis tue effectus prosecutus est. Nūquid non effugata sterilitate concepit sterilis. & nature vacatio aufugit. nunquid non tunc est seges illa fertilis facta. que iam carebat nunquid impossibile est apud me quicq̄ qui creaui omnia verbo. Cur ergo ambigis. Ad hec angelum respondentem audiamus. Domine inquit sanare culpas nature. dissoluere passionum languorem. defunctionem artus ad vitalem reuocare virtutem. imperare nature. procreationis filiorum effectum. soluere sterilitatem. & vetustissimorum membrorum vetustā ariditatem in viriditatis reformare statum. steriliqz aruo manipulorum repente ostenderunt partum. opus existit tue virtutis. quod ex more perficitur. Testis est sara. & post illam rebecca. & iterum anna. que miserie & sterilitatis simul seruientes a te libertatem acceperunt. Uirgimem autem parere que de viro genitura non est. superat omnem legum naturam. Et tuam quomodo puelle ānunciabo presentiam. Te enim celi & terre non capiūt fines. & quomodo vterus capiet virginalis. aut quomodo ferret maria ignem deitatis tue sedis. Et dominus ait. Si lesit ignis presentia in solitudine rubum. ledet vtiqz et mariam mea presentia. Si vero ignis ille qui figurauit diuini mei ignis e celo aduentū. inflamabat quidem rubum. non autem comburebat. quid vtiqz dices de veritate nō in ignis flama sed in specie pluuie descēdente. Cōcionāte deo. miranē sedes. stupēt throni. ptātes oēs. ac diuini exercit9 silēt. Pater michi lomi9 curis nuptialib9 occupat9 īstat votis. vade māt gabriel. & celeri raptu nra iussa pfice. ethereas rūpe sedes. atqz āti quū p seculo dsiliū virgi nre defer Marie. hec incolit mema parua

Nazareth·angusta quidē illi domꝰ·sed celi palatia patēt· Cui ego vnicū meū·quo alter carioꝛ nemo est· et vt plenius dicā· alterū me donare volo·ꝛ vt sit illa mater cui sum ego pater·Ac ne dubitet fiē da que mando·spiritus implebit aluum·viscera celestis aura fouebit·Erit illa sine marito mater·cui sum ego sine coniuge pater· Sic mundo succurrere volo tibi inquit hec munera dono· Jam non dicatur viuentium mater eua·sed maria det accipietqꝫ fidem·ꝛ arras illi celesti munere dabis·sed regna promitte·ipsius erit totum cuius filius possidet celum·Hec ergo cuncto celitus audiente senatu·pater gabꝛieli mandata dabat·sed ille fulmineos obtutus atqꝫ oꝛa tonantia pauens archanis parat parere tremefactus imperijs·moꝛqꝫ volatu rapido secat axem astriferum nubesqꝫ pꝛofundas celer adit· Jpse per medios celi sinus flamineos artꝰ vibꝛans·ignito aere fertur·donec extrema in tecta radians magno lumine coꝛuscans intraret·hec aug·Et sic patet quomodo fiet istud tam altum sacramentū dominice incarnationis angeloꝛum ministerio·

Tercio fiet istud tam altum sacrauentum dominice incarnationis virginis obsequio·Unde augꝰ·in quodam sermone introducit beatam virginem sic loquentem·Eram inquit maria in domo mea puella· iudea ex semine dauid regis generata· Adulta facta sum ꝛ desponsata·Desponsata sum coniugi·ꝛ placui alteri·non interueniente adulterio·sed intercedente spiritusancto·Desponsata sum homini iudeo·ꝛ placui homini deo·Desponsauit me vir iudeus ꝛ amauit me chꝛistus deus·Jgnoꝛauit quidem ioseph sponsus meus· ꝙ me adamasset deus meus·ꝛ putauit ꝙ de adulterio impꝛegnatus esset vēter meus·Nanqꝫ ignoꝛante ioseph sponso meo venit ad me quidam magnus chꝛisti paranimphus·non patriarcha pꝛimus aut pꝛopheta egregius·sed gabꝛiel archangelus facie rutilans·veste coꝛuscans· ingressu mirabilis·aspectu terribilis·et visitauit me· hec ille·Beata virgo in domo consistens erat associata duodecim puellis virtuosis que notantur in euangelio hodierno instruentes eam in tam alto sacramento· Pꝛima fuit domina secreta·que instruebat beatam virgimem vt meditaretur ea que contmebantur in illo psalmo·Benedixisti domine terram tuam auertisti captiuitatem iacob·Remisisti ꝛc· Mitigasti ꝛc·Conuerte nos ꝛc·Nunquid meternum ꝛc·Deus tu conuersus ꝛc·Ostende nobis domine ꝛc·Et ait domina secreta· O si veniret angelus gabꝛiel qui secreta misteria dei nobis reuelaret· Hic enim tria magna habet officia·pꝛimo assistit ante deum·Luc·j·cap· Ego sum angelus gabꝛiel qui assisto semper ante deum· Secundo est victoꝛ in pꝛelijs· Unde gabꝛiel pꝛelijs pꝛepositus est· ideo foꝛtitudo dei ītepꝛetatur·vt dicit glo·Dañ·vnj·c· Tercō reuelat

secreta ꝺañ. vnj.ca. Gabriel fac istum intelligere visionem. Cumqz sic meditaretur ecce angelus gabriel missus a deo in ciuitatem galilee cui nomen Nazareth pulsabat ad hostium. statimqz dña secreta cucurrit ad hostium nec subito aperuit. sed p sperulā aspiciēs ait. deo gratias. Et angelus ait. Semper. Interrogauit domina secreta. Pacificus ne ingressus tuus. Respondit angelus. Ego sum gabriel angelus missus nunciare totius mundi salutez. deferēs de reuocationis conscriptum. missus ad animatum regis angelorum palatium. preparare mundum sponso thalamum. missus miles referās regis secretum. quod cognoscitur fide ⁊ non discussione. quod deifice glorificatur ⁊ non inuestigatur. missus ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Joseph de domo dauid. ⁊ nomen virginis maria. Beata virgo ait. Audiam quid loquatur in me dominus deus. quoniam loquetur pacem in plebem suam. Et super sanctos suos ⁊c. vsqz gloria in terra nostra. Et tunc domina secreta aperuit hostiuz.

Secunda fuit domina intelligentia que instruebat beatam virginem vt peteret intellectum eorum que legebat. Unde ipsa dicebat. Da michi intellectum ⁊ scrutabor legem tuam. quoniam declaratio sermonum tuorum illuminat. ⁊ intellectum dat paruulis. Et subito ā gelus ingressus ad eam ait. Aue gratia plena dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. Aue sponsa dei genitrix immaculata. Aue animatum templum dei. Aue sacrarium spiritussancti dominus tecū in corde. dominus tecum in vtero. dominus tecum in auxilio. Tercia fuit domina erubescentia. que instruxit beatam virginem ne statim responderet. ideo cum audisset turbata est in sermone eius ⁊ cogi. qualis es. is. salutatō. quia pudicicia habet verecundiam honestatis. Turbata est in introitu angeli. cogitans q̄ sic benedixerit ei. que modestum retinens apud se propositi sancti silentium. ⁊ incognitum habens virile colloquium. stupet angelo salutante. sibiqz taliter benedicente. non tamen est ausa preuenire loquentem. Turbata est enim non turbatione impatientie. sed verecundie ⁊ pauoris et admirationis propter immensitatem luminis. quia expauescit virgo de lumine propter nouam ⁊ insolitam salutationem. Quarta fuit domina taciturnitas que instruebat beatam virginem vt cogitaret intra se altitudinem consilij diuini super salute generis humani. O annunciatio mirifica. o salutatio peregrina. plenitudinis copiam portans. ⁊ virgineum corpus illustrans. preueniens itaqz iudicem preco tam preclarus et mitis. festinus preparat. vt in pretorio virginitatis suscipi possit deus maiestatis. Cogitabat nanqz beata virgo. qualis ēsset ista salutatio. qz de plenitudine ipsius debebāt accipe vniuersi captiui redēptōz tristes ꝺsolatōz. pccōres venīā. iusti grāz.

angeli leticiam·demiq3 tota trinitas gloriam· filius dei carnis hu=
mane substantiam· Quinta fuit domina timorosa que instruebat
beatam virginem ne cito assentiret his verbis·Salutat āgelus pu
ellam viri salutationis ignaram terretur virgo nouitate verborum
Ad quā āgel9·Ne timeas maria·Ne inq̄t aspectu meo mr̄ dn̄i mei
terrearis·Ego ꝺceptōis tue mīster aduem·nō vt virgīitatē amittas
interuem·Ipse me misit ad te qui est nascitur9 ex te· Ideo dicit do
mina timorosa ·Hic est bonus angelus cōfortans ⁊ letificans Se
xta fuit domina honesta que instruebat beatā virginē vt staret cum
oculis depssis ad terram·⁊ cū multa modestia· Tanta em̄ fuit hone
stas eius·vt nemo vnq̄ temptatōem vllam carnis de ea habuerit ·
Nichil em̄ in maria torum̄ in oculis· nichil in verbis ꝓcax ·nichil in
actu verecundū·nō gestus fractior·nō incessus solutior·nō vox petu
lātior·Ne timeas maria·neq3 expauescas virgo partū·neq3 metuas
neq3 formides·multū inexpta tandē crede ⁊ concepisti·ama ⁊ pepe
risti quomā inuenisti gratiā apud deū quā gratiam· Dei ⁊ hominū
pacem·mortis destructionē·vite reparatōnem·Concipies em̄ ⁊ pa=
ries filiū·nō cuiuslibet meriti hominē sed totius seculi saluatorē·Re
cole maria in libro ysaie ꝓphete·Virginem quam parituram legisti
⁊ gaude et exulta·quia tu esse meruisti tu ibi prefigurata es virgo
Ecce tu in vtero concipies nō de viro sed de spiritusancto· grauida
eris et incorrupta manebis·Paries quidem filium·⁊ virginitatis n̄
patieris detrimentum·efficieris grauida ⁊ eris mater semper inta=
cta· Septima fuit domina prudentia que instruebat beatam vir=
ginem vt sic prudēter responsionem temperaret·q̄ hoc fieri posse n̄
dubitaret·sed de modo fiendi interrogaret·ideo ipsa ait· Quomo=
do fiet istud quoniam virum non cognosco·Habeo filium et nescio
virum·portabo fetum que fugio partum·quomodo vacuo vtero ge
nerabo· Unde prebebo lac labijs infantis suggere postulantis ·

Octaua fuit domina virginitas que instruebat beatam virginē ·
vt quod semel deo deuouerat·perpetuo obseruaret propterea ange
lus ait·Noli expauescere·noli de tue virginitatis permanentia soli-
citudinem gerere· Intacta manebis·de prole gaudebis·sine coniun
ctione mortalis viri efficieris nurus altissimi·proinde non est q̄ me
tuas·sed inde est q̄ gaudeas·Tunc enim dolor sequeretur partum·
si precederet libido conceptum·Nunc vero spiritussanctus superue=
niet in te·⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi·id est·refrigerabit tibi
sub vmbraculo spiritussancti·ne in feruore concupiscentie terrearis ·
Erit in te conceptio ⁊ non concupiscentie libido·Non enim erit est9
vbi vmbram faciet spiritussanctus Nona fuit domina obedientia
q̄ beatā virginē instruebat tam grandi sacramēto assensum prebere

dicens·o beata maria seculū omne captiuū tuū deprecat assensum·te
de⁹ nūcio sue fidei assistere fecit·noli morari ⁊go nūcio· Festināter
rnde verbū ⁊ suscipe filium ·Tunc maria sic salutata·sic confortata·
sic de magnifica prole letificata·sic de pudore certificata ait· Ecce·
Statim surrexit·Genua in terrā fixit·terrā osculata fuit oculos ad
celū leuauit·brachia ad celū extendit·⁊ sic cū magno gaudio dixit·
Ecce·in quo notat ꝓmptitudo obedientie· Decima fuit dña hu-
militas que instruebat beatā virginē·vt de se nō alta saperet·dicēs
o venerāda virginitas·o p̄dicanda humilitas·ab angelo mater do
mini appellaris·sed te ancillā domini cōfitearis·ideo ipa ait·Ecce ā
cilla domīni tanq̄ diceret·Paratū cor meū deus·quia intact⁹ pma
net vterus me⁹·Respexit em̄ humilitatē ancille sue·Uenit ergo mā
suet⁹ iplens celos·tansiliēs p humilē ad supbos·⁊ celos nō derelin
quens·vt inflatos tumore supbie apposito humilitatis remedio mi-
tis medic⁹ ipe curaret·Uenit em̄ māsuetus ⁊ mitis sedēs sup nubē
leuē·i·sup mariā hūilē· Undecima fuit dña desiderosa·q̄ instrue-
bat beatā virginē vt adimpleret desideriū scōz·patrū dicentiū illō
Isa·xlv·ca·Rorate celi desup·et nubes pluant iustū aperiat terra·⁊
germinet saluatorē·nā desideriū pauperū exaudiuit dñs·p̄paratōez
cordis eorū audiuit auris tua·ideo ipa ait·Fiat michi· Duodeci-
ma fuit dña fidelis·que instruebat beatā virginē vt verbis angeli
crederet·Unde ipa ait·Lōtingat michi o gabriel archangele scōm
verbū tuū·veniat ad cubiculū suū·qui in sole posuit tabernaculū suū
Oriat michi virgini ꝑmanēti sol iusticie·in cui⁹ pennis eterna pma-
net sanctitas·cui perpetua castitate florescēs mea p̄duret integritas
Egrediat sicut splendor iust⁹·⁊ saluator vt lampas accendat proce
dat iam sponsus de thalamo suo· quia secura facta sum de ꝓposito
meo·Nec dū reuertit nūcius·⁊ virginalē thalamū ingreditur xp̄us
Efficitur sub tipo pregnās beata dei genitrix·⁊ cuncta p secula p̄di
catur·sine mora vt assensus virginis panditur·celestis sponsus īma
culatum corpus ingreditur·⁊ qui toto mundo non capitur puelle in
tacte mēbris infunditur·Credidit monita quod audiuit· meruit san-
ctificata quod credidit· Demq̄ tantū se ad celi fastigia subleuauit
vt verbum apud deum in principio·id est·dei filium de summa celi
arce susciperet·Et sic patet quomodo fiet istud tam altum sacramē
tum dominice incarnationis virginis arbitrio·

Quarto fiet istud tam altum sacramentum dominice incarnatōis
deuotorum obsequio·Mox enim vt beatissima virgo angelo assensū
prebuit spiritussanctus in eam descendit·que filium dei concepit tūc
populus sanctorū patr̄ qui erāt in limbo viderūt lucē magnā·Isa·
ix·c·Popul⁹ q̄ habitabat in tenebris vidit lucē magnā·Habitātib⁹

regione vmbre mortis lux orta est eis. Et letati sunt gaudio magno. Surrexerūt aūt quattuor pphete exortantes z animātes oēs qui erāt in limbo. Primo surrexit moyses z ait. Māna descendit de celo. gaudeāt oēs esuriētes. Secūdo dauid dicens. Exortuz est in tenebris lumē rectis corde. misericors z miserator et iust9 dominus. gaudeāt oēs egrotantes. Tercio salomon dicēs. De vinea celi botrus erupit. gaudeant oēs sitientes. Quarto daniel dicens. Lapis sine manib9 de mōte pcisus est. gaudeāt fideles credentes. Miserūt aūt legatos ad beatā virginē qui gratias egerunt z benedixerūt eam vna voce dicētes. Tu gloria hierusalē. tu honorificentia populi nostri. que fecisti viriliter. z cōfortatū est cor tuū. eo q castitatē seruaueris. z man9 domi cōfortauit te. Ideo eris benedicta in eternū Judith .c. z ait maria. Magnificat aīma mea dominū ꝛc. vsqz Abraā z semini eius in secula Amen.

In festo resurrectionis dominī sermo.

Iderūt iuuenē sedentē in dextris. Mar. vlti. c. et in euāngelio pentis solēnitatis. Act. x. ca. dicit. Hunc deus suscitauit tercia die. z dedit eū manifestū fieri. nō oīni populo sed testib9 pordinatis a deo. Sup quo talē moueo qstionē. Utrū xpc resurgēs virtuose resurrexerit etiā gloriose. Ad istā questionē respondēt duo doctores noui testamēti. Primus ē paulus. Phil. nj. Reformabit corp9 humilitatis nostre. dfiguratum corpi claritatis sue ꝛc. Secūdus est sanct9 tho. nj. pte. q. lnj. ar. ij. dicit sic. Corp9 xpi in resurrectōe fuit glōsuz et hoc apparet tripli. ci ratōne. Primo quidē quia resurrectō xpi fuit exemplar z causa nostre resurrectōis. vt habet. j. Corin. xv. Sancti aūt in resurrectione habebūt corpa gloriosa. sicut dicitur ibidē. seminat in ignobilitate. surget in gloria. vnde cū causa potior sit causato z exemplar exemplato. multomagis corpus xpi fuit glorioſum in resurrectione. Qui enim est causa salutis aliorū etiam ipse debet salutem consequi sicut legitur de raab meretrice. Josue. vj. ca. z de obstetricib9 iudeorum in egypto. Exo. j. c. Secundo quia per humilitatem passionis meruit gloriā resurrectionis. Unde z ipse dicebat Joh. xvij. c. Nūc aīma mea turbata est. quod ptimet ad passionē z postea subdit. Pater clarifica filium tuū in quo petit gloriam resurrectōis. vnde oportet humilem exaltari. z cum te consumptū putaueris. vt lucifer orieris vt patet de ioseph. qui venditus z humiliat9 in compedibus. subito factus ē rex egipti z frm liberator. z in curru aureo duct9 vbi sicut sol rsplēduit vult9 ei9. Tercō qz a pncipio sue deceptōis aīa xpi fuit glōsa p fruitōnem diuinitatis pfectā. Est aūt dispensatiue

factū·vt ab aīma gloria nō redūdaret īn corpus scz ad hoc ꝙ mi
steriū nostre redemptōis sua passione īpleret·7 ideo pacto hoc mi
sterio passionis 7 mortis xpi·aīma xpi statim in corpus in resurre
ctione resumptū suā gloriā redūdauit 7 deriuauit·7 ita factū est il
lud corpus glorioſū·hec tho· Sciendū ꝙ resurrectō xpi fuit glo
riosa quantū ad quattuor· Primo quia xpus īmortalis resurrexit
Cū em resurrectio sit reparatō a morte in vitā pfecta resurrectō est
quādo aliquis eripit nō solū a morte sed etiā a necessitate 7 possibi
litate moriendi·7 sic xpus resurgēdo puenit ad vitā penitus īmorta
lem·scōm illud Ro·vj·Xpus resurgens ex mortuis iam nō moritur
mors illi vltra nō dominabitur· Secūdo quia xpus resurrectōem
suā causauit· Joh·x·c·Nemo tollit aiamā meā·sed ego pono eam et
iterū sumo eā· Naturalis ordo rerū diuinitus īstitut⁹ hoc habet
vt quelibz causa primo opetur in id quod ē sibi ꝓpinquū 7 p id ope
retur in alia magis remota·Sicut ignis primo calefacit aerē propin
quū·p quē calefacit corpa distincta·Et ipse de⁹ illuminat primo sub
stantias sibi ꝓpinquas·p quas illuminat magis remotas·vt dyo·di
cit·xnj·c·celestis hierarchie·Et ideo verbū dei primo attribuit vitā
īmortalē corpi sibi naturaliter vnito·7 p ipm opatur resurrectōnem
in oībus alijs· Tercio q⁹ resurrectio xpi est exemplar resurrectō
nis solū iustoꝝ·Primordialis em causa resurrectōis hūane est divi
na iusticia·ex qua xpus habet potestatē iudiciū facere· quia fili⁹ ho
minis est·7 ideo virtus effectiua resurrectōis ei⁹ se extendit nō so
lū ad bonos ·sed etiā ad malos· qui sunt ei⁹ iudicio subiecti ·Sicut
aūt resurrectō xpi ex eo ꝙ corpus illud est psonaliter verbo vnituꝝ
est prima tempe·ita etiā est prima dignitate 7 pfectione·vt glo·di
cit·j·Corīm·xv·c·Semp aūt id quod ē pfectissimū est exēplar quod
imitant⁹ min⁹ pfecta scōm suū modū·7 ideo resurrectō xpi est causa
exemplaris resurrectōis illoꝝ quos oportet illi resurrectōmi cōfor
mari que cōformitas est solū iustorū qui sunt cōformes filiatōi xpi ·
vt dicit Ro·vnj·c· Quarto quia resurrectō xpi est causa resurre
ctionis animarū· Nam resurrectō xpi agit in virtute diuinitatis que
quidē se extendit nō solū ad resurrectōem corpoꝝ·sed etiā ad resur
rectōem animarū·A deo em est 7 ꝙ aīma viuit p gratiā· 7 ꝙ cor
pus viuit p aiamā·7 ideo resurrectō xpi habet īstrumētaliter vir
tutē effectiuā nō solū respectu resurrectionis corporū·sed etiā respe
ctu resurrectōis animarū·Similiter aūt habet ratōnem exemplari
tatis respectu resurrectōis aiarū·quia xpo resurgenti debem⁹ etiā
scōm aiamā cōformari·vt sicut scōm apostolū Ro·vj·c·Xpus resurre
xit a mortuis p gloriā patris·ita 7 nos in nouitate vite ambulemus
Et sicut ipse resurgēs ex mortuis iā nō morit·ita 7 nos existimem⁹

mortuos nos esse peccatō vt ī eternū viuamus cū illo. Et Ro. mj. dicitur. Resurrexit ꝓpter iustificatōem nostrā. Quod quidē apparuit hodie in deuota et sincera fideliū cōmunione. in qua viderūt iuuenem. i. xp̄m sedentē. i. resurgere in dextris. i. ad gloriam.

Juuenem sedentem in dextris viderunt.

Virtutes.
Angeli.
Patriarche.
Prophete.
Sancti.
Mortui.
Gentiles.
Mulieres.
Discipuli.
Judei.
Luminaria.
Mixta.

Primo iuuenē sedentē in dextris viderūt virtutes. que fuerūt q̄t tuor eūtes ad deū patrē petētes ab eo. vt xp̄s resurgeret a mortuis tercia die. Cūq; foret disceptō. que illarū prior accederet. dixerūt illud psal. Justicia āte eū ambulabit ⁊ ponet in via gressus suos. Prino accessit iusticia dicens. Ad cōmendatōem diuine iusticie ptinet exaltare illos qui se ꝓpter deū humiliāt. j. Petri. v. c. Humiliamini sub potēti manu dei. vt vos exaltet in tempe visitatōis. Sed xp̄s ꝓpter charitatē ⁊ obedientiā dei. se humiliauit vsq; ad mortē crucis. vt dicit Phil. ij. c. ergo oportet ꝙ exaltet a deo vsq; ad glorioſam resurrectōz. Sup quo adduco testimonia veteris ⁊ noui testamēti. psal. dicit ex psona xp̄i. Tu cognouisti sessionē meā. i. hūilitatem passionis mee. et resurrectōz meā. i. glorificatōem in resurrectōne. sicut gloſa exponit. Lucas. j. ca. dicit. Deposuit potentes de sede ⁊ exaltauit humiles. Secundo accessit fides dicens. Ad te domine clamabo. ⁊ ad deū meū deprecabor. duo em̄ p̄dicaui circa psonā christi z diuinitatē ⁊ humanitatē ei9. nō em̄ sufficit alterū sme altero credere. Ad hoc ꝙ cōfirmaret fides de humanitate ip̄i9. oportuit mo am esse inter mortē ⁊ resurrectōem ei9. Si em̄ subito post mortem resurrexisset videri posset ꝙ ei9 mors vera nō fuisset ⁊ p consequēs ec resurrectō vera. Ad fidē aūt diuinitatis oportuit ꝙ cito resur eret. ⁊ eius resurrectō nō differreret vsq; ad finem mundi. Sup uo adduco testimonia veteris ⁊ noui testamēti. p̄s. dicit ex psona p̄i. Que vtilitas in sanguīe meo dū descēdero in corruptōem. i. que tilitas in effusiōe sanguīs mei dū descēdo quasi p quosdā gradus

maloꝝ in corruptoꝫ·quasi dicat nulla·Si enim stati nō resurgo corru·
ptūqꝫ fuerit corp9 meū nemini ānūciabo·nullū lucrabor vt glo·expo
nit·Et·j·Corim·xv·c·dicit·Si xpc ñ resurrexit inanis ē ꝓdicatō nra·
inanis ē fides nra Tercō accessit dña spes dicēs·ꝓpter hoc letatū
ē cor meū·z exultauit lingua mea insup z caro mea requiescet i spe·
qm nō derelinques aiam meā in inferno·nec dabis sanctū tuū vide
re corruptoem· Dū enim videm9 xpm resurgere q est caput nostruꝫ·
spam9 etiā nos resurrecturos·Sup quo adduco testimonia veteris
z noui testamēti·ps·dicit ex psona xpi·Refloruit caro mea z ex vo·
lūtate mea cōfitebor illi·Et·j·Corim·xv·ca·dicit· Si xpus resurrexit
quō quidā in vobis dicūt·qm resurrectō mortuoꝝ nō est Quarto
accessit dña charitas dicēs·Propter nimiā charitatē qua dilexit nos
misit de9 filiū suū in similitudinē carnis peccati·quā oñdit dū aiam
suā ꝓ nobis posuit Sz ista pfectō charitatis ñ cōpleret misi nos ef·
ficeret pticipes eterne hereditatis·qđ quidē fieri nequiret misi pri9
a mortuis resurgeret Sup quo adduco testimonia veteriſ z noui te
stamēti·psal·dicit ex psona xpi Estimat9 sum cū descēdentib9 in la·
cū·fact9 suꝫ sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber· Et Luc·
vlti·ca·dicit· oportebat xpm pati z resurgere a mortuis die tercia·
Tūc de9 pater ait filio existēti in sepulcro·Exurge gloria mea exur
ge psalteriū z cythara·respondit fili9·Exurgā diluculo·Sicqꝫ fa·
ctum est·

Secūdo iuuenē sedentē in dextris viderūt angeli· Sicut enim di·
cit apl's Ro·xnj·c·Que a deo sunt ordinata sunt Est aūt hic ordo di
uinit9 institut9 vt ea q supra hoīes sunt hoībus ꝓ angelos reuelent
vt patet ꝓ dyo·mj·ca·celestis hierar· Xpus aūt resurgēs nō redijt
ad vitā cōiter oīnib9 notā·sed ad vitā quādā īmortalē z deo cōfor
mē scōm illud Ro·vj·ca· Quod enim viuit viuit deo· Et ideo ipa xpi
resurrectō nō debuit īmediate ab hoīb9 videri· sed eis ab angelis
nūciari·Unde hylari9 dicit sup Math·q ideo angel9 pri9 resurre·
ctōis ē index vt quodā famulatu pīne volūtatis resurrectō nūcia·
ret·Quia igit ꝓ resurrectōz xpi ruina āgelica erat repāda ex hoīb9
Math·xxij·c·Erūt hoīes sicut āgeli dei in celo·ideo angeli hoībus
hoc nūciauerūt Fuerūt aūt pcipue quattuor angeli Prim9 extra
sepulcrū Mat·xxvnj·ca·Angel9 dñi descēdit de celo·Cui9 descēsus
fuit virtuosus·q ecce terremot9 fact9 ē magn9·ps· Terra tremuit
dū resurgeret in iudicū de9·Fuit glorioſus q erat aspect9 eius si·
cut fulgur ·vestimēta ei9 sicut nix·Fuit terribilis·q ꝓ timore aūt ei9
exterriti sunt custodes·Fuit affabilis·q dixit·Nolite timere·scio e
quia hesuꝫ crucifixū queritis· Secūdus angelus fuit intra sepu
crū Mar·xvj·ca·Et introeūtes in monumētū viderūt iuuenē sedēte

in dextris cooptū stola candida ⁊ obstupuerūt. Tercio ⁊ quartus angel⁹ fuerūt intra sepulcrū. Jo. xx. c. Inclinauit se ⁊ pspexit in monumentū ⁊ vidit duos āgelos in albis sedētes. vnū ad caput ⁊ vnū ad pedes vbi positū fuerat corp⁹ hiesu. Qui oēs testati sunt christum resurrexisse ⁊c.

Tercō iuuenē sedentē in dextris viderūt patriarche quib⁹ hoc sacramētū resurrectōis reuelatū est q̄uis nō ita clare intelligerēt ante sicut post factū. Adā in statu innocētie. cui dormiēti costa detrahit vt cōiunx efficiat ita ⁊ xpo in cruce moriēti sanguis ex ei⁹ latere effundit vt ecclesia cōstruat. Dormit adā vt fiat eua. Morit xp̄us vt fiat ecclesia. Dormiēti ade fit eua de latere. Mortuo xpō lancea pcutit lat⁹ vt pfluāt sacramēta q̄bus formet ecclesia. Nō merito ap̄ls primū adā dicit formā fuisse futuri. qm̄ sicut dormitō ade figurabat mortē xp̄i. ita expgefactō ip̄ius figurabat resurrectōez xp̄i. p̄s. Ego dormiui ⁊ sopor⁹ sum. ⁊ exurrexi. q. d. s. me Noe denudat⁹ in tabernaculo suo dormiēs ꝓpter ebrietatē significat xp̄m infinita charitate calefactū dormiētē in ligno crucis denudatū oīno vestib⁹. quas milites inter se diuiserūt. Et sicut cham derisit patrē suū. ita iudei p̄tereūtes blasphemabāt xp̄m deū suū. Sed noe expgefact⁹ cognita nequicia cham maledixit chanaā filio ei⁹. ita p̄s expgefact⁹ a somno mortis p resurrectōz impcat⁹ ē maledictōz filijs iudeoꝝ ⁊ nō illis qui eū crucifixerūt. p quib⁹ orauit in cruce dicēs. Pater ig. illis ⁊c. Abraā cui p̄miserat deus. in Jsaac vocabit tibi semē. ⁊ tamen mādatū a deo accepat vt filiū suū Jsaac īmolaret. Credidit abraaz deo credidit em̄ ysaac post īmolatōez resurrecturū. ⁊ filios p̄gemturū. in quo īmolatō ⁊ resurrectō xp̄i p̄figurabat. Jacob bn̄dicēs Judā ait. Catul⁹ leonis iuda. Ad p̄dam ascēdisti fili mi. requiescēs accubuisti vt leo. quis suscitabit eū. Gen. xlix. c. Dicūt naturales. q̄ leo parit catulos mortuos. ⁊ die tercia rugieus sup eos accipiūt spiritū vite. sic etiā ē de xpō. Sampson in ciuitatē Gaza ingrediens ab inimicis cōprehēdi nō potuit. sed surgēs media nocte portas ciuitatis cū seris abstulit. ⁊ in cacumīe montis portauit. Sic milites custodiētes sepulcrū xp̄i eū tenere nō potuerūt quin de sepulcro resurgens egrederet saluis sigillis pilati. quib⁹ erat signatū. Jonas fuit in ventre ceti tribus diebus ⁊ tribus noctibus. tercio autez die p̄istine vite redditus est. Sic filius hominis tribus diebus et tribus noctibus fuit in corde terre. ⁊ tercia die resurrexit.

Quarto iuuenem sedentem in dextris viderunt prophete. quomā in manibus prophetarum assimilatus est christus. Jsaias xj. c. dicit. In die illa erit radix Jesse qui stat in signum populorum. ipsum gentes deprecabuntur. ⁊ erit sepulcrum eius glorioſuz. Osee xiij.

c.dicit.Hic est filiꝰ meꝰ sapiēs.Nūc enī nō stabit in ꝺtritōe filiorū de manu mortis liberabo eū.t de maū inferoꝝ eruā eū.Ubi est iu ꝺicū tuū mors.Ubi est aculeꝰ tuꝰ.Ero mors tua o mors.ero mor sus tuꝰ inferne.Uiuificabit nos post ꝺuos ꝺies.in ꝺie tercia suscita uit nos.Micheas vj.c.ꝺicit.Ne leteris īimica mea q̄ cecidi.cōsur gam.cū sedero in tenebris.ꝺns lux mea ē.Educet me in lucē.vide bo iusticiā eiꝰ.Amos.ix.c.ꝺicit.In ꝺie illa suscitabo tabernaculum ꝺauiꝺ qꝺ cecidit.t apturas muroꝝ eiꝰ reedificabo.t ea que corrue rāt instaurabo.Sophonias.nj.c.ꝺicit.Expecta me in ꝺie resurrectō nis mee in futurū.q̄ iuꝺiciū meū est vt ꝺgregē regna.t colligā gē tes.tūc reꝺdā populis labiū.electū vt inuocēt oēs in noīe ꝺnī.t ser uiāt ei hūero vno.Abacuk.iij.c.ꝺi.Lapis ꝺe piete clamabit.t lignū quoꝺ inter iūcturas muroꝝ ē respōꝺebit.q̄ replebit terra vt ꝺgno scant gloriā ꝺnī.Dauiꝺ in psal.ait.Exurrexi.t aꝺhuc sum tecum.

Quinto iuuenē sedentē in ꝺextris viderūt sancti pres in limbo ꝺ tenti.Nā passio xpi fuit queꝺā causa vniuersalis hūane salutis.tam viuoꝝ q̄ mortuoꝝ.Causa aūt vniuersalis applicat aꝺ singulares ef fectꝰ p aliqꝺ speciale.Uñ sicut virtꝰ passionis xpi applicat viuenti bꝰ p sacramēta ꝺfigurātia nos passioni xpi.ita etiā applicata ē mor tuis p ꝺescēsuz xpi aꝺ inferos.Uñ aplus ꝺicit Eph.iij.c.Quoꝺ aūt ascēꝺit quiꝺ ē nisi q̄ ꝺescēꝺit primū in īferiores ptes terre.glo.j.aꝺ inferos.Nā p ꝺescēsuz suū aꝺ inferos eꝺuxit quattuor ordines san ctorū.scōm illuꝺ Lorin.ij.c.Expolians principatꝰ.t potestates tra ꝺuxit illos cōfiꝺenter. Primo visitauit sanctos patres in limbo. p hoc enī sancti pres ꝺetimebātur in inferno q̄ eis aꝺ vitā glorie p pter peccatū primi pentis aꝺitꝰ nō patebat.Et sic xpus ꝺescēꝺēs aꝺ inferos sanctos patres ab inferis liberauit.t hoc ipm ꝺfirmant.se ipos cōfortātes.t cōsolantes spūaliter. Dauiꝺ ait.Cōfiteant ꝺo mino misericorꝺie eiꝰ et mirabilia eius filijs. Quia cōtriuit portas ereas.t vectes ferreos cōfregit.Et eꝺuxit eos ꝺe te.t vmb.mor.t vin.eoꝝ ꝺisr.Salomon ait Eccī.xxxij.c.Penetrabo inferiores ptes terre.t inspiciā oēs ꝺormientes.t illuminabo oēs spantes in ꝺo mino.Isaias.xxxj.ca.ait.Cōgregabunt congregatōe vnus fascis in locū.et claꝺētur in carcerē.t post multos ꝺies visitabūtur.Ose ait.xj.ca.Ego quasi nutritiꝰ effraim portabaz eos in brachijs meis.t nescierunt quia curarem eos.In funiculis aꝺam trahaꝫ eos ī vin culis charitatis.zacharias ait.ix.ca.Tu quoqz in sanguine testamē ti tui emisisti vinctos ꝺe lacu in quo non erat aqua.Cunqz sic collo querentur ecce angeli concomitantes christum ꝺixerunt.Tollite por tas principes vestras et ele.por.eter.t intro. rex gloue. Demones autem qui intro erant stupefacti aꝺ hanc vocem quesierūt ꝺicentes.

Quis est iste rex glorie. Respōdit dauid ⁊ ait. Dñs fortis ⁊ potēs. do. po. in plio. dñs vir. ipe est rex glorie. Statiqz vectes inferni cō = fracti sunt. i. impedimēta quib⁹ sancti. p. de iferno exire phibebāt rea tu culpe primi pentis. xpc descēdēs ad inferos virtute sue passionis ⁊ mortis cōfregit. nō statī educēdo eos. sed eos in iferno luce glo = rie illustrādo. Scdo visitauit iustos simplices. Nā latro quidem loco in ifernū cū xpo descēdit. vt cū xpo esset. q1 dictū est ei. Hodie mecū eris in padiso. sed primo in padiso fuit. nō quidē corpeo. sed spūali in quo eē dicunt quicūqz diuina gloria pfruūtur. q1 ibi diui = nitate xpi fruebāt. sicut ⁊ alij sancti. Ūn aug⁹. in sermone de passio. ne dicit. ꝙ qñ xpus descēdit ad inferna. portā inferni ⁊ vectes fer = reos cōfregit. ⁊ oēs iustos q̄ originali peccato tenebant astricti. absoluit. Tercō visitauit oēs purgādos. qui purgatōez suā pfece rāt. Ūn Greg. nj. li. moral. ait. Dū cōditor ac redēptor noster clau = stra inferni penetrās electoꝝ exinde aīmas eduxit nos illo ire non patit. vñ iam alios descēdēdo liberauit. Quarto visitauit āgelos qui hos iustos custodiebāt. cōsolabant ⁊ associabāt. quos oēs edu = xit. Juxta illud Act. ij. ca. De⁹ xp̄m suscitauit solutis doloribꝰ infer ni scz gloriā p̄bendo maxime ex glorioſa resurrectione christi.

Sexto iuuenē sedentē in dextris viderūt mortui. Ūn or Math. xxviij. Multa corpa sanctoꝝ qui dormierāt surrexerūt ⁊ exeūtes de monumētis post resurrectōz ei⁹ venerūt in sanctā ciuitatē. ⁊ apparue rūt multis. Ūn sanct⁹ tho. nj. pte. q. lnj. arti. nj. dicit sic. De illis qui resurrexerūt cū xpo ē duplex opinio. Quidā asserūt ꝙ redierunt ad vitā. tanq̄ nō iterū morituri. qm̄ magis illis eēt tormētū. si iteꝝ mo rerētur ꝙ si nō resurgerēt. ⁊ scom hoc itelligendū ē sicut Hiero. di cit sup math. ꝙ nō ante resurrexerūt q̄ resurgeret dñs. Ūn ⁊ euan gelista dicit. ꝙ exeūtes de monumento post resurrectōem eius ve = nerūt in sanctā ciuitatē. ⁊ apparuerunt multis. Sed aug⁹. in epistо = la ad Euodiū. hanc opinionē cōmemorās dicit. Scio quibusdā vide ri morte domini xp̄i. iam talem resurrectionē p̄stitam iustis qualis nobis in fine promittitur. ꝙ si non iterum repositis corporibus dor mierunt. videndum est quomodo intelligatur christus primogenit⁹ a mortuis. si eum tot in illam resurrectionez precesserunt. ꝙ si respō = detur hoc dictum esse per anticipationeu. vt monumenta illo terre = motu aperta intelligantur cum christus in cruce penderet. resurre = xisse autem iustorum corpora. non tunc sed cum ille prior surrexisset. Adhuc restat quod moueat quomodo Petrus non de dauid. sed ō christo asserit fuisse predictum. carnem eius non vidisse corruptōz Sed per hoc ꝙ apud eos erat monumentum dauid. ⁊ sic illos non conuincebat. si corpus dauid ibi iam non erat. quia ⁊ si ante i recēti

corp9 dauid ibi iam nō erat·quia ꝛ si ante in recēti sua morte resurrexisset·nec caro ei9 vidisset corruptōem·posset monumētū illud manere·Durū aūt videt vt dauid in illa resurrectōe iustoꝝ nō fuerit· si eis vita eterna donata fuit·cui9 xp̄us ex semīe cōmendat·Pericli tat etiā ad hebreos·q̄ de iustis antiqs dicit·ne sine nobis p̄fiterētur·si iam in illa resurrectōis incorruptōe cōstituti sunt que nobis p̄ficiendis in fine p̄mittit·Sic ergo Aug·sentire videt· q̄ resurrexerint iterū morituri·Ad quod etiā videt p̄timere qō Hiero·dicit sup Math·q̄ sicut Lazar9 resurrexit sicut ꝛ multa corpora sanctoꝝ resurrexerunt·vt dominū ostenderēt resurgentē· q̄uis hoc in sermone de assumptione sub dubio relinquat·Ratōnes tn̄ aug9·multo efficatiores videntur·hec Tho·

Septimo iuuenē sedentē in dextris viderūt gentiles·q̄ tū ad q̄tuor differētias· Primo Job xix·c·dicit·Scio scz p̄ certitudinē fidei·q̄ redemptor me9 ·i· xp̄us viuit a mortuis resurgēs ·ꝛ ideo in nouissimo die de terra surrectur9 sū·Reposita ē hec spes mea ī sinu meo· Secūdo sibilla vt allegat beat9 aug9·in li·xviij·de ciui·dei·ca· xxij·dicēs sic· Et morte morietꝛ trib9 diēb9 somno suscepto·ꝛ tūc ab inferis regressus ad lucē veniet p̄im9·resurrectōis principio revocatis ostenso Tercō custodes Math·xxviij·capi· Quidā de custodib9 venerūt in ciuitatē·ꝛ nūciauerūt principib9 sacerdotū q̄ facta fuerāt·ꝛ cōgregati cū seniorib9 cōsilio accepto pecuniā copiosaz dederūt militib9 dicētes·Dicite q̄ discipuli ei9 venerūt nocte ꝛ furati sunt eū vobis dormiētib9·Sup quo dicit aug9·O mali·o pessimi custodes aut vigilabatis ꝛ custodire debuistis aut dormiebatis ꝛ quid si nescitis·Si dormiebatis·p̄ scire potuistis quis illū tulerit de sepulcro·Si vigilabatis·cur auferri p̄misistis· Quarto centurio qui ait·vere filiꝰ dei erat homo iste· In hoc em̄ magis certificatus est de resurrectōe xp̄i·quoniā in monumēto exciso in petra cōditus est·ne si ex multis lapidib9 edificatū fuisset· tumuli fundamētis suffossis sublatus furto diceret·vnde et saxū magnū quod appositū fuit·ostendit nō absq; auxilio plurimoꝝ sepulcrū potuisse reserari·Etiam quia resurrexit ꝛ exiuit de sepulcro·saluis ꝛ intactis sigillis pilati p̄sidis·

Octauo iuuenē sedentē in dextris viderūt mulieres· Licet enim mulieri nō p̄mittatur publice in ecclesia docere·scōm illud·j·Corin· xiij·ca· Mulieres in ecclesia taceant·Et·j·Thi·ij· Docere mulieri nō p̄mitto·tamē p̄mittit ei p̄uatī domestica alios ām̄onitōne instruere·Et ideo sicut ambro·di·sup Lucā·Ad eos femīa mittit·qui domestici sunt·n̄ aūt mittit ad hoc q̄ resurrectōis testimoniū ferat ad populū· Inter mulieres aūt est quadruplex differētia· Primo

apparuit hiesus post resurrectōz beate virgini. Ūñ ambro. li. nj. de virgmitate dicit. Uidit maria resurrectōz dñi ⁊ prima vidit ⁊ credidit. Et sedulj in aurora dicit. Semp virgo manés huj se visib⁹ astās luce palā dñs prj obtulit. Scdo apparuit mulierib⁹ euntibus ad monumētū. vt mulier que primo initiū mortis ad hoiem detulit. prima etiā vitā resurgētis xpi in gloria nūciaret. Ūñ cyrillus dicit. Femīa que quodāmō fuit mortis ministra. venerādū resurrectōis misteriū prima pcepit ⁊ nūciat. Adeptū est igit femineū gen⁹ ⁊ ignominie absolutōz ⁊ maledictōis repudiū. Simul etiā p hoc oñditur ꝙ quātū ad statū glorie ptinet. nullū detrimētū patiet sex⁹ femine⁹. sed si maiori charitate feruebūt. maiori etiā gloria ex visione diuina potient. eo ꝙ mulieres que dñm arti⁹ amauerūt. mtm vt ab ei⁹ sepulcro discipulis etiā recedētib⁹ nō recederēt primo viderunt dñm in gloria resurgentē. Tercō apparuit mulierib⁹ redeūtibus a monumēto. qñ dixit eis. Auete. tūc accesserūt ⁊ tenuerūt pedes ei⁹ Math. vl. ca. Quarto apparuit marie magdalene. qñ dixit ei. Jo. xx. ca. Noli me tāgere. nōdū em ascēdi ad patrē meū. per hoc em vt aug. dicit. ī illa femīa figurat ecclesia de gētib⁹. que in xpm nō credidit nisi cū ascēdisset ad patrē. Aut sic ī se credi voluit hiesus. hoc est sic se spūaliter tāgi ꝙ ipe ⁊ pater vnū sunt. Ei⁹ q̄ppe ītimis sensib⁹ quodāmō ascēdit ad patrē. q̄ sic in eo pfecerit vt prī agnoscat equalē. Nec aūt carnaliter adhuc in eū credebat. quē sicut hoiez flebat. Uel sicut Criso. dicit. Uolebat hec mulier adhuc cū xpo duersari. sicut ⁊ añ passionē. ⁊ p gaudio michil magnū cogitabat. ꝙuis caro xpi multo melior fuerit facta resurgēdo. ⁊ ideo dixit. Nōdū em ascēdi ad patrē meū quasi dicat. Nō estīes me iā terrenā vitā agere. ꝙ em in terris me vides hoc est quia nōdum ascendi ad patrem meū. sed in pmptum est ꝙ ascendam.

Nono iuuenē sedentē in dextris viderūt discipuli quib⁹ apparuit quadrupliciter. Dño symoni petro Luc. xxmj. c. Surrexit dñs vere ⁊ apparuit symoni. sed qñ aut vbi nescit. misi qñ redibat a monumēto cū iohāne. Potuit em esse ꝙ petr⁹ a iohāne alicubi diuertit. vbi dñs sibi apparuit. Uel forte qñ monumētū solus intrauit. sicut dicit in historia scolastica. Uel forte in cauea siue spelūca. quia qñ christū negauit fugit in caueā. q̄ dicit gallicant⁹. vt dicit ibidē Secundo apparuit duob⁹ discipulis eūtibus in emaus in specie pegrini. Luc. vlti. c. Nā resurrectō xpi fuit manifestāda hoīb⁹ p modū quo eis diuina reuelant. Innotescūt aūt diuīa hoīb⁹ ſm ꝙ diuersimode sūt affecti. Illi q̄ habēt mētē bn̄ dispositā scdm veritatē diuina pcipiūt Illi aūt qui habēt mentē nō bene dispositā diuina pcipiūt cū quadā cōfusione dubietatis vel erroris. Alias em homo nō pcipit ea que

sunt spiritus dei·vt dicitur·j·Corin·ij·ca·Et ideo xp̃us quibusdã ad credendũ dispositis post resurrectõem apparuit in propria effigie· Illis aũt in alia effigie apparuit·qui iã videbant circa fidẽ tepescere·Unde dicebãt·Nos sperabam⁹ q̃ ipe redempturus esset israel· Uñ grego·dicit in omel'·q̃ talẽ se eis exhibuit in corpe qualis apud illos erat in mẽte·quia em̃ adhuc in eorũ cordibus pegrinus erat a fide ire se longi⁹ finxit·s·ac si esset pegrin⁹·Nã oculi eor̃ tenebant vsq; ad sacramentũ panis·vt vnitate corporis eius pticipata·remoueret impedimentũ inimici·vt xps posset agnosci· Tercõ apparuit discipulis in cenaculo·vbi nõ erat thomas·Unde certificauit eos ꝺ quattuor· Primo de veritate corporis·Circa quod tria ostendit· Primo quidẽ q̃ esset verũ corpus ꝛ solidũ·non corpus fantasticum vel rarũ sicut est aer·et hoc ostẽdit p hoc q̃ corp⁹ suũ palpabile p̃buit·Unde ipe dicit Luc̃ vlti·Palpate ꝛ videte quia spirit⁹ carnes ꝛ ossa nõ habet·sicut me videtis habere·Secũdo ostendit q̃ eẽt corpus humanũ·ostendẽdo eis veram effigiem·quã oculis intuerent·

Tercio oñdit eis q̃ esset idẽ numero corp⁹ q̃ pri⁹ habuerat·ostẽdendo eis vulnerũ cicatrices·Luc̃·vlti·c·Uidete man⁹ meas ꝛ pedes meos·q; egoipe suz· Secũdo certificauit eos de veritate anime iterato corpi vnite·ꝛ hoc oñdit p opa triplicis vite· Primo q̃ dẽ per̃op⁹ vite nutritiue·in hoc q̃ cũ discipulis mãducauit ꝛ bibit· vt legit Luc̃ vlti· Scõ p opa vite sensitiue in hoc q̃ discipul' ad interrogata rñdebat·ꝛ pntes salutabat dicẽs·Pax vobis·in quo oñ debat se ꝛ videre ꝛ audire· Tercõ p opa vite intellectiue· in hoc q̃ cũ eis loquebat·ꝛ de scripturis disserebat·Lu·vlt· Nõne cor nr̃m ardẽs erat in nobis dũ loqueret nobis in via ꝛ aperiret nobis scripturas· Tercõ certificauit eos de veritate diuinitatis sue prio p testificatõem dicẽs·Ego suz qõ est nomen dei Joh·vnj·cap·Ante q̃ abrã fieret ego suz·Secũdo p occultarũ cogitatõnũ manifestatõem dicens·Quid turbati estis·ꝛ cogitatões ascendũt in corda vestra· Tercio p miraculi pbatõez ĩ piscib⁹ capiendis dicens·Mittite i dextram nauigij rethe ꝛ inuenietis·Quarto per hoc q̃ eis videntib⁹ ascendit in celum·quia vt dicitur Joh·nj·Nemo ascendit in celum· nisi qui descendit de celo·filius hom̃is qui est in celo· Quarto certificauit eos de gloria sue resurrectionis·per hoc q̃ ad eos ianuis clausis intrauit·scdm q̃ Grego·dicit in omel'·Palpandam carnem dominus prebuit· quam clausis ianuis introduxit·vt esse post resurrectionem ostenderet corpus suum·ꝛ eiusdem natura ꝛ alteri⁹ glorie·Similiter etiam ad proprietatem glorie pertinebat·q̃ subito ab oculis discipulorum euanuit·vt dicitur Lu·vlti·q̃ per hoc ostendebat q̃ ĩ ei⁹ ptãte erat videri ꝛ nõ videri·qõ ptinet ad additez

corporis glorioſi. Et ſicut aug⁹ dicit ad oroſium. Clarificata carne dominus reſurrexit. ſed noluit ⁊ in ea claritate diſcipulis ſuis appare re. quia non poſſent oculis talem claritatez perſpicere. Si enim ante ꝙ moreretur pro nobis ⁊ reſurgeret. quando transfiguratus eſt in monte. diſcipuli ſui eum videre ñ potuerunt. quãtomagis clarificata carne domini eum videri nequiuiſſent. Eſt etiam conſiderandum ꝙ poſt reſurrectionem dominus hoc precipue volebat oſtendere. ꝙ idem ipſe eſſet qui mortuus fuerat. quod multum poterat impedi ri. ſi eis ſui corporis claritatem oſtenderet. Nam imutatio que fit ſe cundum aſpectum. maxime oſtendit diuerſitatem eius quod videt. Sed ante paſſionem ne infirmitatem paſſionis eius diſcipuli deſpi cerent. maxime intendebat chriſtus eis gloriam maieſtatis ſue oſten dere quam maxime demonſtrat claritas corporis. ⁊ ideo ante paſſi onẽ gloriã ſuã premonſtrauit diſcipulis per claritatem. poſt reſurre ctionem autem per alia indicia. Quarto apparuit diſcipulis cum quibus erat etiam thomas. vt dicitur Joh. xx. ca. cui dominus dixit. Infer digitum tuum huc. ⁊ vide manus meas. ⁊ affer manum tuaz. ⁊ mitte in latus meum. Nam illa apertura vulnerum ꝙuis ſit cum quadam ſolutione continuitatis. totum tamen hoc reputatur ⁊ recõ penſatur per maiorem decorem glorie. vt corpus non ſit minus inte grum. ſed magis perfectum. Thomas autem non ſoluz vidit. ſed vul nera tetigit. quia vt dicit Leo papa. Suffecit ſibi ad fidem ꝑriam vidiſſe quod viderat. ſed nobis opat⁹ eſt. vt tangeret quẽ videbat.

Decimo iuuenem ſedentem in dextris viderunt iudei. inter quos eſt quadruplex differentia. Primo apparuit vniuerſis diſcipulis ⁊ fratribus. de quibus paulus meminit dicens. Deinde apparuit pluſq̃ quingentis fratribus ſimul. Et iſtis cum multa poteſtate oſtẽ ſionem ſui fecit. prebens ſe eis viuentem poſt paſſionẽ in ſignis mul tis. vt dicit euſebius. Secundo apparuit iacobo alphei. Nam vt dicit ioſephus. ⁊ hiero. li. de viris illuſtribus. Jacobus in paſcue mortuo domino votũ vouit ſe ñ cõmeſturum. donec videret domi num a mortuis ſurrexiſſe. In ipſa autem die reſurrectionis tum vſ qz ad illum diem iacobus nichil guſtaſſet. eidem dominus apparuit at eis qui cum eo erant dixit. Ponite menſam ad panez. Deinde do minus panem accipiens benedixit. ⁊ dedit iacobo iuſto dicens. Sur ge frater mi comede. quia filius hominis a mortuis reſurrexit. vnd ij. Cor. xv. di. Deinde viſus ẽ iacobo. Tercio apparuit ioſeph. ſicut legit in euãgelio nichodemi. Nã cũ audiſſent iudei ꝙ ioſeph corp⁹ xpi a pilato petiuiſſz. ⁊ ipm in monumẽto ſuo poſuiſſet indignati ad uerſus eũ ipm ceperũt. ⁊ in quodã cubiculo diligẽter clauſo ⁊ ſigilla to recluſerũt. p⁹ ſabbatũ eũ occidere volẽtes. Et ecce ibus ĩ ipa nocte

resurrectõis suspẽsa domo a quattuor angulis ad eũ intrauit ⁊ facie ei⁹ extersit ⁊ osculũ dedit ⁊ inde saluis sigillis eũ educens i domũ suã in arimathiã ipm adduxit. Quarto apparuit paulo vt ipse dicit ij Corim xv. Xps resurrexit tercia die nouissime cim tanq̃ ab ortuo visus est ⁊ michi Ego enim non sum dignus ⁊c.

Undecimo iuuenẽ sedentẽ in dextris viderũt lumiaria Uñ amb. dicit Ex resurrectõe xpi aer salubrior sol cãdidior terra fecundior facta est Et maxim⁹ in ser di In resurrectõe xpi elemẽta oñia gloriant Nã ⁊ solẽ ipum arbitror in hac die solito clariorẽ Necesse est em̃ vt sol in ei⁹ resurrectõe gaudeat in cui⁹ passione doluit Aug. in ser dicit. Hodie tota creatura letat. Gaudet itaq̃ celũ q̃ videt iãdiu peccatis sordidã terrã dñi cruore purgatã Gaudet multitudo celestis exercit⁹ q̃ cõflictu regis sui oĩs inimici pricipis debellata ẽ militia Gaudet sol q̃ lugubres illas tenebras quas dño moriẽte ptulerat letioribus ⁊ ppetua gratulatõne cõpensat Et psal. Hec dies quã fecit do ex ⁊ le in ea.

Duodecimo iuuenẽ sedentẽ in dextris viderũt mixta Uñ aug li de verbis dñi dicit sic Cũ nõ appareat semẽ ignis adhibes lapilluz ⁊ modicũ ferri ⁊ excutis de viscerib⁹ lapilli quantũ opus est ignis Uidem⁹ hiemis aduẽtu arbores spoliari pomis nudari foliis sed eas rursus verno tempe spẽm exprimere resurrectõis Certe herba que vixit ⁊ moritur rursus reuuiscit ex semine Cum mortuũ fuerit triticum terre mandatum fecundũ resurgit Quid de fenice aue arabie dicemus. Hec enim christum resurrexisse predicant ⁊ nos post mortem suscitandos annunciant per hiesum christum qui resurgens a mortuis viuit cum deo patre ⁊ spũsancto per eterna secula Amẽ.

In festo sancti ambrosij archiepiscopi sermo.

Nextinguibile est lumen illius Sap vij ca ⁊ in epistola pñtis solẽnitatis Bea aug li xx d ci dei ca ix dic sic Qui ñ sunt inuẽti in libro vite scripti missi sũt i stagnũ ignis Liber iste predestinationem significat eorum quibus dabitur vita Neq3 enim nescit eos deus ⁊ in hoc libro legit vt sciat sed potius ipsa eius prescientia que falli non potest liber est vite in quo scripti sunt qui ante ad vitam predestinati sunt Hec ille. Super quo talem moueo questionem Utrum beatus ambro sapientia infallibilis fuerit de libro vite inextinguibilis Ad istam questionem respondent duo doctores noui testamenti. Primus est beatus aug super ps lx sermone ij dicit sic Deleantur de libro viuentiũ nõ sic accipe deum⁹ q̃ illic aliq̃ scripti erãt qm̃ q̃quid scripsit de⁹ in libro vite

non delet illud. Si enim homo dixit. quod scripsi scripsi. de titulo
ybi erat scriptū. rex iudeoꝝ. deꝰ quenꝯ scribit ⁊ delebit. Prescius
em̄ p̄destinauit añ mūdi ꝯstitutōem oīes regnaturos cū filio suo ī
vita eterna hos scripsit. hos cōtinet liber vite. hec ille. Secūdus
est sanctus tho. pte prima. q. xxiij. ar. ij. dicit sic. Illi qui sunt ordīa
ti ad habendā vitā eternā ex p̄destīatōe diuina. sunt simpliciter scri
pti in libro vite. quia sunt ibi scripti vt habituri vitā eternā in seipa
⁊ isti nunꝯ delent de libro vite. hec thomas. Sciendū ꝙ liber vi
te accipit sex modis. Primo ꝑ p̄destinatōe. Nam liber vite ī deo
dicit methaphorice scdm̄ similitudīnē a rebus humanis acceptam.
Est em̄ apud homīes cōsuetū ꝙ illi qui ad aliquid eligūtur cōscri-
būtur in libro. vtpote milites vel cōsiliarij. qui olim dicebātur p̄res
conscripti. Oīes aūt p̄destīnati eligūtur ad vitam eternā habendā
ab ipo deo. Ista ergo p̄destinatorū cōscriptio dicitur liber vite. Di
citur aūt methaphorice aliquid conscriptū in intellectu alicui? quod
firmiter in memoria tenet. scdm̄ illud ꝓuerbio. ij. ca. Ne obliuisca-
ris legis mee ⁊ p̄cepta mea cor tuū custodiat ⁊ post pauca. Descri-
be ea in tabulis cordis tui. Nam ⁊ in libris materialib? aliquid cō-
scribitur ad succurrendū memorie. Unde ipsa dei noticia que firmi
ter tenet se aliquos p̄destinasse ad vitā eternam dicitur liber vite.
Nam sicut scriptura libri est signū eorū que fienda sunt. ita dei noti-
tia est signū quoddā apud ipsuꝫ eoruꝫ qui perducendi sunt ad vitā
scdm̄ illud. ij. Thimo. ij. ca. Firmum fundamentum dei stat habens
signaculum hoc. nouit dominus qui sunt eius. Et glosa super illud
psal. Deleantur de libro viuentium dicit. Liber iste ē noticia dei q̄
predestinauit ad vitam quos prescinit. Secūdo accipitur liber vi
te pro sacra scriptura. Nam liber vite hoc modo sumitur pro cōscri-
ptione eorum que ducunt ad vitam. sicut angelorum. ⁊ sic nouum et
vetus testamentum dicitur liber vite. Dicitur enim Eccle. xxiij. Hec
omnia liber vite glo. i. nouum ⁊ vetus testamentum. Baruth. iij. c.
Hic est liber mandatorum dei. Deutro. xxxj. Tollite libellum istum
⁊ ponite eum in latere arche. Tercio pro notitia meritorum et de
meritorū. Unde augustinus li. xx. de ciuitate dei dicit ꝙ liber vite ē
quedam vis diuina. qua fiet vt cuiqꝫ opera sua bona vel mala ī me-
moriam reducātur. ⁊ sic conscriptio iam factorum dicitur liber vite.
sicut etiaꝫ liber militie dici potest vel in quo scribuntur electi ad mi
litiam. vel in quo traditur ars militaris. vel in quo recitantur facta
militum. vnde Dañ. vij. ca. dicitur. Judicium sedit. ⁊ libri aperti sūt
Quarto pro fama sanctitatis. Est enim consuetum in scriptura. vt
quid dicatur fieri. quando innotescit. ⁊ secundum hoc aliqui dicūtur
esse scripti in libro vite inquantum homines opinantur eos ibi

ſcriptos ꝑter ꝑſentē iuſticiā·quā ī eis vidēt Job xxxj·libꝝ ſcribit
ipe qui iudicat ꝛc̄· Quīto ꝑ gr̄a·Nā vita gr̄e nō habet ratōez fi=
mis·ſed ratōz eiꝰ qđ eſt ad fīm̄·Uñ ad vitā gr̄e nō dicit aliquis eli
gi niſi īquātū vita gr̄e ordīat ad gloriā· ⁊ ꝑter hoc illi qui ha=
bēt gr̄am ⁊ decidūt a gloria·nō dicunt eē electi ſimpliciter·ſed ſ̄m
quid·put ſcz eis īordīatōe ⁊ notitia diuīna exiſtit q̄ ſunt habitu
ri aliquē ordīm̄ ad vitā eternā· ſcđm ꝓticipatōez gr̄e· ꝑs· Jn libꝝ
tuo oēs ſcribent· Sexto ꝑ ordīatōe īvitā eternā·Nā liber glo=
rie īportat ꝺſcriptōez quādaz ſiue notitiā electoꝝ ad vitā· Eligitur
aūt aliq̄s ad id qđ nō cōpetit ſibi ſcđm ſuā naturā·⁊ iterū id ad qđ
eligit aliq̄s habet ratōez fīm̄s·nō em̄ miles eligit aut cōſcribit ad
hoc q̄ armet·ſed vt pugnet·qđ eſt ꝑmū officiū·ad qđ militia ordi=
nat· Fīm̄s aūt ſupra naturā exiſtēs ē vita glorie·Uñ ꝑprie liber vi=
te eſt vita glorie· Eodē mō quis pōt deleri de libꝝ vite ſex mōis
oppoſitis· Primo ꝑter peccatū·Exo·xxxij·c·Qui peccauerit dele
bo eū de libꝝ meo·Figura diluuij·Gen̄·vj· Scđo ꝓpter legis
trāſgreſſionē·Figura de moyſe·q̄ ꝑter ydolatriā popl̄i fregit ta=
bulas legis·Exod·xxxij·c· Tercō ꝑter cōdemnatōz·qz notitiā ꝑ=
teritoꝝ meritoꝝ nō habēt ad gloriā·ꝑs·Nomē e·dele·ī eter·⁊ īm se·
ſeculi· Quarto ꝑter diffamatōz ſcz qñ apparet vel īm hoc ſeculo
vel ī futuro·q̄ ab hac vita glorie decidunt·p̄ſ·vt lutū·pla·dele·e·

Quīnto ꝑter deſpatōz·Nā aliq̄ eligunt ad vitā gr̄e·⁊ nō ad vi
tā glorie·vt ptz ꝑ illud qđ dicit Jo·xvj·ca·Nōne ego elegi vos xij·
⁊ vnꝰ ex vobis dyabolꝰ ē· Sexto vt ab ordīatōe diuīna q̄s non
deleat·agat feliciter ⁊ virtuoſe ⁊ ꝓſeueret·qz nō deleri de libꝝ vi=
te ponit īter p̄mia iuſtoꝝ·ſcđm illud·Apo·nj·Qui vicerit ſic veſtie
tur veſtimētis albis·⁊ nō delebo nomē eiꝰ de libꝝ vite· Eſt em̄ li=
ber vite cōſcriptō ordīatoꝝ īvitā eternā ad quā ordīat aliq̄s ex
duobꝰ ſcz ex p̄deſtinatōe diuīna·⁊ hec ordīatō nunq̄ deficiet·qz vt
dicit Augꝰ·xx·li·de ci·dei·Preſciētia dei que falli nō pōt·liber vite
eſt·Et ex gr̄a·q̄cunqz em̄ habet gr̄am ex hoc ipo dignꝰ eſt vita eter
na·⁊ hec ordīatō deficit īterdū ·qz aliq̄ ordīati ſunt ex gr̄a habita
ad habēdū vitā eternā ex p̄deſtīatōe diuīna·a qua tñ deficiūt ꝑ pec
catū mortale·⁊ tales qui ſic ordīati ſunt ad habēdū vitā eternā· nō
ex p̄deſtīatōe diuīna ſz ſolū ex gr̄a dicunt eē ſcripti īm libꝝ vite· nō
ſimpliciter·ſz ſcđm quid·qz ſunt ibi ſcripti vt hīturi vitā eternā· nō
īm ſeip̄a ſz īm ſua cā·ſ-ſi ꝓſeuerabūt īm gr̄a·⁊ tales p̄nt deleri ꝺ libꝝ
vite·vt deletio nō referat ad notitiā dei·q̄i deꝰ aliquid prīꝰ p̄ſciat
⁊ pꝰea neſciat·ſz ad rē ſcitā q̄ī·ſ·deꝰ aliquē ſciat prīꝰ ordīari ī vitā
eternā·⁊ pꝰea ñ ordīari cū ꝺficit a gr̄a·Qz vo liber vite ē notitia p̄=
deſtīatōis·⁊ p̄deſtīatō nō r̄ſpicit vitā gl̄ie niſi ſ̄m qđ ordīatur ad

glorią. Nō em̄ sunt simpliciter p̄destinati q̄ habēt gr̄am. t deficiunt a gloria. Illi ergo sunt simpliciter scripti in libro vite. q̄ habēt gr̄az in p̄senti t gloriā in futuro. In quoz numero pomit bea. ambro. ido dicit q̄ ĩextinguibile est lumē illi9. s. quātū ad p̄destinatōez t dscriptōem ei9 in libro vite. scz eterne glorie. p̄s. Quomā apud te est fōs vite. t in lu. t. vi. lu. scz eterne felicitatis.

Inextinguibile est lumen illius.

Imitatione diuinali.
Probatione naturali.
Protestatione morali.
Fruitione sempiternali.

Primo ĩextinguibile ē lumē bea. ambro. in imitatōe diuinali. Si em̄ cōpem9 vitā ei9 famosiorib9 viris qui fuerūt ī lege dei. sup omnes est p̄cipu9. Prī9 ē abel q̄ floruit virtute pudicicie t virgitatis. Aū aug9 li. j. ō mirabilib9 sacre scripture dicit. Justicia triplex in abel fuit. Prima virginitas nō generādo. Secūda sacerdotiū munera placita deo offerēdo. Tercia martiriū fideliter moriēdo. B. ambro. virginitatē ppetuā custodiuit. Nā hiero. refert ipsuz dixisse. Virginitatē nō solū efferrim9. sed custodim9. Cui9 q̄ttuor fuerūt signa. Primū q̄ de virginitate libēter disseruit. Math. xij. ca. Bonus homo de bono thesauro cordis sui p̄fert bona. Secūdū quia virginitatē mirabiliter cōmendauit. Crisо. Cū audis aliquē de deo loquentē. intellige q̄ cor illi9 amore dei repletū est. Qui libidinis thesaurū habet in corde. de puellis dicere delectat t audire. Terciū quia de virginitate libros cōposuit. in quibus animat t hortat alios ad virginitatē. j. Corin. vij. ca. De virginib9 p̄ceptū domini nō habeo. cōsiliū aūt do. Quartū quia aliquid indecoz dicere vel audire erubuit. Aū ipe ait in li. de officijs. Nō solū aūt hec ab oculis abscōdamus. verūetiā eorū indicia vsusqz mēbroz suis appellatōib9 nuncupare indecoz putem9. In his em̄ supgressus est abel. ideo ĩextinguibile est lumē illi9. Secūdus ē abraā qui floruit virtute fidei. Nā credidit abraā deo. t reputatū est ei ad iusticiā. Bea. ambro. fidē x̄pi accerrime defendit. Aū ipe ait cū ipator peteret basilicaz. vt habet. xxxij. q. vnj. ca. cōuemor. dicēs. Prim9 ē vt aīam michi q̄ fidē auferat. Aū de ipo pōt dici Cant. mj. c. Fau9 distillās labia tua. Eius fidei q̄ttuor fuerūt signa. Primū hereticos coercēdo. vt patet de illo q̄ pulsus ē in exiliū credēs placere iustime ipatrici. si citi9 raptū ābrosiū ī exiliū ōportaret. Scōz hereticos miracul' ꝺuertēdo vt ptz ō illo acerrīo disputatore heretico. q̄ cū vidisz āgelū loq̄ntē ad

aurel Ambro. statim conuersus est. Tercium hereticos sua doctrīa
ad fidē catholicā reducēdo. vt patet de bea. aug⁹. quē suis p̄dicatō
mib⁹ ad fidē reduxit. Quartū demones fugādo ꝛ exterrēdo. vt ptz
de demoniaco ingrediēte mediolanū quē demon dimisit. egrediētē
inuasit. Interrogat⁹ de hoc demō ait ambro. timui Terci⁹ ē moy
ses q̄ floruit virtute pietatis. Nā cōpatiēs popl'o ydolatrāti cū la-
crimis orauit dn̄m dicēs. Aut dele me de libro tuo. in quē me scri-
psisti. aut p̄ce huic popl'o Bea. āb⁹. ardebat igne charitatis. p̄s.
Inflamatū em cor meū. p̄pter quā cōmouebat ad lacrimas quar̄ in
eo fuerūt quattuor genera. Primū lacrime oratōis. qm̄ feruore cor-
dis accēsus cū lacrimis orabat dn̄m. Un̄ vt habet xxxj. q. vnj. c. Nō
pila. ip̄e de seip̄o ait. Nō pila querūt ferrea. nō arma x̄pi milites.
coact⁹ repugnare nō noui. sed dolor. flet⁹. oratōes. lacrime fuerunt
michi arma aduersus milites. Talia em̄ sunt muniměta sacerdotis.
Aliter nec debeo nec possuz resistere. Scōm lacrime deuotōis p⁹o
etermis desideriis. Cū em̄ ei alicui⁹ sancti sacerdotis vel ep̄i obitus
nūciabat. sic amarissime flebat. vt vix cōsolari valeret. Cū aūt inter
rogaret cur viros scōs qui ad gloriā p̄ficiscebant sic fleret aiebat.
Ne putetis me flere q⁹ recesserint. sed q⁹ me p̄cesserint. ꝛ q⁹ difficile
inuenet qui tā dign⁹ ei⁹ officio habeat. Tercū lacrime doloris p⁹o
alienis pccis. Nā cū aliq̄s lapsū sibi ꝓfitebat. sic amarissime flebat
q̄ illū flere sil'iter cōpellebat. Quartū lacrime cōpassiōis. p̄ alior̄ in
iurijs. vn̄ vt habet xxxj. q. vnj. c. Cōuenior dicit de seip̄o. Aduersus
arma milites. gothos quoq; lacrime mee mea arma sunt. Quar-
tus ē aaron. q̄ floruit virtute honestatis. p̄pter quā meruit dignita
tē sacerdotij. Ecc̄i. xlv. c. Excelsuz fecit aarō fratrē eius. statuit ei te-
stamētū eternū. ꝛ dedit illi sacerdotiū magnū. ꝛ beatificauit illū in
gloria. Bea. ambro. fuit tāte honestatis ꝛ sanctitatis in vita. vt
mereret eligi ad statū p̄latōis in eccl̄sia dei iuxta illud Isa. lij. ca.
Ecce intelliget seru⁹ me⁹ ꝛ exaltabit. ꝛ eleuabit ꝛ sublimis erit val
de. Cui⁹ electō cōmēdat a quattuor. Primo q⁹ fuit a deo inspirata
nā vox miraculose īsonuit dicēs. Ambro. ep̄m cum inter arrianos ꝛ
catholicos eēt discordia quis deberet eligi in ep̄m mediolan̄. Heb.
v. c. Nemo assumat sibi sacerdotij honorē nisi qui vocat a deo tan-
q̄ aaron. Scōo q⁹ fuit a deo certificata. Nā terra sup quā stabat bea.
ambro. eum super omnes leuauit. vt dicit Ray. in summa li. nj. Ru-
brica de neophitis paragra. xmj. in fine. Tercio quia fuit ab electori
bus vnanimiter celebrata. Nam cum in discordia multa essent p⁹oti-
nus in ambro. consenserunt. Quarto quia fuit a superiori cū gaudio
confirmata. nā cū missa eēt relatō ad clemētissimū īpatorē valētinianū
sūmo gaudio accepit q̄ iudices a se directi ad sacerdotiū peterent

et sic ei9 electio fuit cõfirmata Quint9 est dauid qui flozuit virtute humilitatis·vt patet·ij·Re·vj·ca· Bea·ambzo·fuit tante humilitatis·q̃ nõ solũ fugit ne posset ĩueniri·sed etiã tria se habere simulauit·que sunt ꝓlatõis officõ inimica scz crudelitatẽ nã tribunal cõscẽdit ꝛ cõtra ꝺsuetudinẽ suã tozmẽta ꝓsonis adhiberi iussit·Ecci·mj·Noli eẽ sicut leo in domo tua·Scõo phisicã vanitatẽ· Nã phisicã ꝓfiteri voluit·j·Lozin·ij·Loq̃mur nõ ĩdoctis hũane sapiẽtie verbis·Tercõ infamiã ꝛ inhdonestatẽ·Nã publicas mulieres publice ad se venire fecit· vt ex hoc a sua intentõe populum reuocaret·primo· Thimo·j·Oportet epm inrephensibilẽ esse· Sextus fuit salomon q̃ flozuit virtute sapiẽtie ꝛ claritatis· Nã fuit vir plenus sapiẽtia· vt patet sap̃·vij·ca· Bea·ambzo·maximã habuit sapientiã·qõ apparet ex quattuoz· Primo q̃ cũ rome traditus eẽt artib9 liberalibus ad plenũ erudit9 est·puer·xnj·ca·Accept9 est regi minister intelligens· Secundo q̃ eius sapientia fuit ꝓfunda· Unde hiero· de viris illustrib9 dicit sic de eo·Ambzo·sup ꝓfundoz pennas raptus·ꝛ acris volucer q̃diu in ꝓfundũ ingredi& fructũ de alto carpere videt· Tercio q̃ eius doctrina fuit placẽs ꝛ pulcra· Unde aug9·li·de nuptijs ꝛ ꝺcupiscẽtia dicit·Pelagi9 hereſiarcha sic laudat ambzo·vt dicat· Bea· ambzo·eps in cui9 ꝑcipue libzis romana lucet fides·quasi scriptoz ĩter latinos flos quidẽ emicuit· Quarto q̃ eius doctrina fuit dei laude ꝛ fide plena·vñ hiero·dicit de eo Eius omẽs sentẽtie fidei ꝛ ecclesie ꝛ oim virtutũ firme sunt colũne· ꝛ aug9·li·cõfes·dicit q̃ cũ iustina bea·ambzo·cũ populo catholico ĩtra ecclesiã cõduxisset·ipe instituit himnos ꝛ psalmos decantari ·ne pp̃l's merozis tedio cõtabesceret· Septi9 fuit helias q̃ flozuit virtute abstinẽtie ꝛ ꝑcitatis·vt patet·nj·Re·xix·ca·qui ieiunauit·xl·diebus et xl·noctibus· Bea·ambzo·tante abstimentie fuit·q̃ quotidie nisi in sabbato et die dñica·ꝛ festis precipuis ieiunabat·Unde li·xj· ecclesiastice hystozie dicit de eo·Aduersus regme furozẽ non se manu defensabat aut telo· sed ieiumjs ꝛ cõtinuatis vigilijs sub altari positus ꝑ obsecratõnes defensozẽ sibi atq̃ ecclesie deum parabat· hec ibi·Sicut etiam helias fecit fugiens a facie Jesabel vxozis regis achab·vt patet·nj·Reg·xix·c·Ecce quomodo inextinguibile ẽ lumen sanctitatis et virtutis bea·ambzo·in imitatione diuinali·

Secundo inextinguibile est lumen sanctitatis bea·ambzo·in pzobatione naturali· Nam si comparemus virtutes eius phis naturalibus·ipse superexcedit eos multipliciter· Primus est dyogenes·qui commendatur de veritate·de quo ait valerius libzo·mj·ca· nj·q̃ Siracusis cũ olera lauanti Aristippus dixisset·si dyonisio adulari velles ista non ederes ·immo inquit· si tu ista edere velles

Dyonisio nō adulareris. Bea. ābrosi⁹ cōstans fuit in defensione catholice veritatis. Ūñ li. xj. ecclesiastice hystorie dicit. q̄ iustina mater valētiniani impatoris arriane hereseos alūna. cōturbare cepit ecclesiarū statū. cōmōuari sacerdotib⁹ de pulsione ⁊ exilio. misi arimīēsis cōsilij decreta reuocarēt. quo bello ecclesie murū ⁊ turrī validissimā pulsabat ambrosiū Scōus fuit socrates. q̄ floruit moralitate. de quo dicit valeri⁹ li. viij. c. mj. Socrates nō solū hoīm sensu. verūetiā appollinis oraculo sapiētissim⁹ iudicat⁹ ē. q̄ prim⁹ aīm suū in intima aditōis hūane. ⁊ in secessu pectoris repositos affect⁹ scrutari coegit Bea. ambro. mores hoīm iformabat. Nā inter cetera docuit beatū aug⁹. tria ad mores spectātia. Primo ne cuiq̄ uxorē peteret. ne scz postmodū ipi iter se male duemāt ⁊ sibi maledicāt. Scōo ne aliqb⁹ militiā exercere assueret. ne ipi calūniā ⁊ rapinā exerceāt. Tercio ne ad diuina iuitat⁹ accederet. ne ibi tempantie modū pdat Etiā se exēplū bonor̄ operū oībus exhibebat. ad Titū. ij. In oīb⁹ teipm pbe exemplū bonorū. Terci⁹ fuit plato. q̄ floruit sermonis venustate. de quo dicit valeri⁹ li. j. c. mj. q̄ dormiētis in cunis puuli labellis apes mel inseruere. qua re audita pdigior̄ interptes singulare eloquij suauitatē ore ei⁹ emanaturā dixerūt. Bea. ambro. gl=tiori pdigio dotat⁹ ē. Cū em̄ adhuc eēt infans. ⁊ dormiret. examen apū os ei⁹ et faciē sic cōpleuit. vt quasi in alueolū suū intrarēt piter ⁊ exirēt. Judi. xmj. ca. Examē apū in ore ei⁹. Quart⁹ fuit Aresto. q̄ floruit ingenij subtilitate. Nā plures libros naturalis ⁊ moralis philosophie ad exercitāda hūana ingenia edidit subtilissimis rationibus cōfirmās veritatē. Bea. ambro. quanta subtilitate intellectus fulserit. Job. xxvnj. testat dicens. Profūda fluuiorū scrutat⁹ ē. Utiles quoq̄ libros edidit ad fidei firmitatē ⁊ salutis hūane felicitatē. quos spūsancto dictante cōpleuit. Nam spūssanctus in specie ignis ⁊ in modū scuti in os ei⁹ intrare visus est. Quint⁹ fuit demosthenes. q̄ floruit causarū intelligibilitate. Nam liberauit mulierē ab infesto petitore sua prudentia. vt dicit valerius li. viij. cap. mj. de astutia Beatus ambro. rome litteris eruditus cum causas p̄toriis splendide poraret a valentiniano impatore scz anno domini. cccl xxxj ad regendam liguriam emiliāq̄ prouincias directus est. Sext⁹ fuit pytagoras. qui floruit autoritate. Nam vt dicit valeri⁹ li. viij. ca. xvj. Pytagore tanta autoritas ab auditoribus tributa est. vt que ab eo accepant. in disputatōq̄ ducere nephas estimarēt. Qui etiā interpellati ad reddēdaq̄ cām. hoc respōdebāt ipm dixisse. Bea. amb. magne fuit autoritatis. nā antiq̄ doc. sicut aug⁹. verba sua p grādi autoritate habebāt. Unde aug⁹. ad ianuariū. vt habet xij. di. ca. Illa aūt di. sic. q̄ mater e⁹ mirabat q̄ mediolani sabbato n̄ ieiunabat

ꝑter quod aug·ñterrogauit ambro·z ambro·ait·Cū romā veñio ie
iuno ſabbato·Sic z tu ad quā forte eccleſiā veneris·ei⁹ morē ſerua
ſi cuiꝯ nō vis eſſe ſcāndalū·nec quēꝯ tibi·Et ſubdit aug·ego de hac
ſentētia etiā atqz etiā cogitās ita ſemp habui tanꝯ eā celeſti ora=
culo acceperim· Septim⁹ fuit anaxagoras·q̄ floruit ſtudioſitate
nā vt dicit vale·li·vnj·ca·vij·diutina pegrinatōe ꝑter philoſophie
ſtudiū cōpleta domū rediēs deſertis poſſeſſionib⁹ ait· Nō eēz ego
inqt ſalu⁹ niſi iſta periſſent·Bea·ambro·cū auariciā in hoibus cre=
ſcere cōſpiceret z maxīē in his q̄ erāt in poteſtatib⁹ cōſtituti· apud
quos oīa p̄cio vendebātur·necnō z in his qui erāt ſacris miſterijſ
deputati vehemēter īgemuit z ſe de hui⁹ ſeculi erūna liberari iſtā
tius exorauit·Sciebat em̄ ꝙ ſtat⁹ diuitiarū eſt valde piculoſus·z in
hoc ſeculo et in futuro quē vehemēter fugiebat·dubitās ne cū diui
tib⁹ cohabitās irā dñi incurreret·vt patet de illo diuite hoſpite in
tuſcia·a quo cū receſſiſſet·a terra ſubito abſorptus eſt·

Tercō inextīguibile eſt lumē bea·ambro·in ꝓteſtatōe morali· Nā
ſi geſta ei⁹ compenē ad mores antiquoz·p̄cipu⁹ inter eos inueniē
multipliciter·Prim⁹ fuit vale·publicola qui floruit pauptate·nā vt
dicit vale·li·mj·ca·mj· Iſte finito regio impio initiū cōſolat⁹ accepit
z tres cōſolat⁹ acceptiſſime rexit z tāte fuit pauptatis·ꝙ patrimo=
niū ei⁹ ad impēſas exequiarū defecit Bea·ambro·maxime fuit li
beralitatis cū oīa que hēbat paupibus erogaret·vñ refert de ſeip
ſo·ꝙ impator petēti baſilicā ſic rñdit·vt habeē ꝛrnj·q·vnj·ca· Cōue
nior dicēs·Si a me peteret quod meū eſſet·i·fundū meū· argentum
z huiōi meū nō refragraturū reſpondi·ꝙꝯ oīa que mea ſunt pau
perū ſmt·hec ibi· Secūd⁹ fuit catho vticēſis qui floruit rigidita
te·vt dicit Boeti⁹ li·j·de dſolatōe·z ſaluſti⁹ in katilinario·Nā vitia
noīm rigide expugnabat z dēnabat· Bea·ambro·fuit rigidiſſi=
nus in obiurgatōe vitij z oīs iniquitatis· vnde legiē in hyſtoria
triptita ꝙ cū theodoſius impator quoſdā īnocentes occidi māndaſſz
ambro·dure ipſum redarguit ·ab introitu eccleſie ipm ſuſpendit· z
publicā penitentiā eidē iniūxit·Tytū·ij·Argue cū oīi impio Ter
tius fuit ſcipio naſcica·qui floruit conſilij ſalubritate·Nam cartha=
ginem emulam romani imperij nolebat deſtrui·ne romani prolabe=
rentur ad vitia·vt dicit aug·li·v·de ciui·dei· c·Etiam ludos ſcem
nos ſuo conſilio abſtulit·vt dicit vale·li·ij·ca·j· Beatus ambroſi⁹
librum de officijs edidit·in quo ea que ad bene beateqz viuendum
ptinent copioſe diſſeruit·Etiam magno conſilio vſus eſt· cum quen
dam flagitioſum tradidit ſathane in interitum carnis·ne talia dem
ceps perpetraret· Quartus fuit ſcipio africanus mior qui floruit
ꝛrennuitate precipue contra hannibalem in deuincenda carthagine·

Nō eñ timuit exercitū copioſiſſimū africanoꝝ·ſed grandi animo ſe illi obiecit·quē deuicit·vt dicit vale·li· c· Bea·ambro·fuit ſtrē: nuus in defenſiōe eccleſiaſtice libertatis·vñ vt dicit̄ xxnj·q·vnj·cap· Cōuemor·Cū impator valētiniañ quādaz baſilicā vſurpare vellet ambro·ſic reſpondit·Noli grauare te impator·vt putes te in ea que dei ſunt impiale ius vllū habere·Tributū ceſaris ē nō neget·Eccle: ſia dei eſt·Ceſari vtiqz nō donet·hec ibi· Quint? fuit paul? emi: lius·qui floruit magnanimitate·optabat ēm vt aduerſa fortuna vim ſuā poti? in domū ei? cōuerteret·vt ſic reſpublica ſalua fieret· vnde ipe ait vt valeri? refert li·v·ca·x·Cū in maximo puētu felicitatiſ no ſtre q̄rites timerē·ne quid mali fortuna moliret·Jouē optimū ma: ximū·Junonēqz reginā ꝛ mineruā p̄cat? ſuz·vt ſi quid aduerſi for: tuna moliret·totū in meā domū auerteret·Quapter ſe bene habz res·ānuēdo eñ votis meis id egerūt·vt vos poti? meo caſu doleā: tis·q̄ ego vro ingemiſcerē·hec ille· Bea·ambro·fuit magnanim? in aduerſitatis ppeſſione·Nā ipe dixit·vt habet xxnj·q·vnj·ca·Con uemor·Jpe a comitib? vt p me baſilice fieret matura traditō·dicen tib? impatorē iure ſuo iuſſiſſe tradi debere·vtpote in cui? poteſtate eēnt omia·Rñdi·Si patrimoniū petit iuadite·Si corp? occurrā vul tis in vincula rape·vultis in mortē volūtas ē michi·Nō ego me fal labo circūfuſione populoꝝ·nec altaria tenebo vitā obſecrās· ſed p altarib? gratis īmolabor·hec ibi·Et ſic ſupauit impatorē cui grādi animo reſiſtit Sext? fuit fabi? maxim? qui floruit ſeueritate·Nā vt di·vale·li·ij·c·ij·hic habēs clemētiſſimū īgeniū ad tēp? depoſita clemētia ſeuerior ſeueritate vſus fuit Nā habita victoria cōtra fe: rociſſimā gentē trebie oēs illos qui cōfugerant ad eos de p̄ſidiſ romanorū acriter ꝛ ſeuere puniuit· man? illorū p̄cidens vt ceteros exterreret Bea·ambro·maxime ſeueritatis extitit Cū eñ in quan dā ciuitatē p quodā epo ordinādo iuiſſet·ꝛ ei? electōi iuſtīa impa trix ꝛ alij heretici cōtradicerēt et virgo quedā arriana ipm p ve: ſtem traxiſſet·vt ceſus cū iniuria de eccleſia pelleret ſeueri? eā cor: ripuit que in craſtinū mortua ē·quod factū oēs valde pterruit

Septim? fuit Metell? qui floruit religioſitate·nā vt dicit vale: rius li·vnj·ca·xmj·Poſt conſularia impia pontifex maximus creat? tutelam ceremoniarum non tremula manu geſſit Bea·ambroſius tanta religioſitate fulſit vt cū in extremis laboraret ꝛ comes ytalie qui tunc mediolani erat·deliberaſſet cum ſuis vt ambroſius domi: num p̄recaretur quatenus ſibi vitam p̄rorogaret·ne ytalie interitus immineret reſpondit Non ita inter vos vixi·vt me viuere pudeat nec morī timeo cū bonū dominū habeam? Ecce quō inextinguibile lumen eius quo ad vitam moralem

Quarto inextinguibile est lumē bea·ambro·fruitōne sempiternali Nā de sua gloria potuit eē secur9·qm̄ honorat9 epūs vercellēsis ex p̄cepto dei ad ip̄m venit·t sibi sacramētū dn̄ici corpis dedit·t cū tali viatico trāsiuit·Man9 em̄ in modū crucis expandēs spūm suū domino cōmēdauit·Eius felicitatis quattuor signa fuerūt·Primū sup eū spūssanct9 apparuit in specie ignis· Secundū a multis visus ē in celū ascēdere··Terciū a multis visus ē in cathedra fulgētissima sedere·Quartū a multis visa est stella splēdida sup corpus ei9 residere·que omnia designāt·quomā inextinguibile est lumē sue eterne felicitatis·quā concedat nobis xp̄us hiesus dominus noster Amen·

In festo sancti georgij martiris sermo·

Erfect9 inuentus est·Ecc̄i·xxxj·ca·t in epistola p̄sentis solēnitatis·Aplus ad ephe·mj·dicit·Unicuiq3 data ē gratia scōm mensurā donatōnis xp̄i· Sup quo talē moueo questionē·Utrū bea·geor·maiorē gratiā a xp̄o adeptus fuerit q̄ ali9· qui cū ipso p̄ fide militauerit· Ad istā questionē respondent duo doctores noui testamēti· Prim9 est bea·ambro·in p̄fatōe di·sic·Georgi9 fidelissim9 miles xp̄i·dū xp̄ianitatis p̄fessio silentō tegeret·solus inter xp̄icolas dei filiū ē cōfessus ·cui t tantā fidei ds̄tantiā gratia diuina dcessit·vt t tyrānice ptātis p̄cepta dtēneret·t inumerabiliū nō formidaret tormēta penaq3·O felix t inclitus dn̄i p̄liator·quē nō solū temp̄alis regni blanda nō psuasit p̄missio·sed p̄secutore deluso simulacroq3 eius in abissuq3 portenta deiecit hec ille Secūdus est sanct9 tho·prima secūde·q·cxnj·arti·nij·dicit sic·Habit9 duplicē magnitudinē habere pōt·vnā ex pte finis vl ob iecti·scōm q̄ vna virt9 dicit alia nobilior·inq̄tū ad mai9 bonū ordinat·Alia vero ex pte subiecti·quod magis vel min9 pticipat habitū inherentē·Secūdū ergo primā magnitudinē gratia gratūfaciēs nō potest eē maior t mīor·q2 gr̄a scōm sui ratōez diūgit sūmo bono quod ē de9·Sed ex pte subiecti·gr̄a pōt suscipe magis t min9·put scz vn9 p̄fect9 illustrat a lumīe gratie q̄ ali9·Cui9 diuersitatis alia ratō est ex pte p̄pantis se ad grām·Qui em̄ se magis ad grām p̄parat·plenior em gratiā accipit· Sed ex hac pte non potest accipi prima ratio huius diuersitatis·quia preparatio ad gratiam non est hominis·nisi inquantum liberum arbitrum eius preparatur a deo· Unde prima causa huius diuersitatis accipienda est ex parte dei q̄ diuersimode sue gratie dona dispensat ad hoc q̄ ex diuersis gradibus pulcritudo t perfectio ecclesie consurgat·sicut etiam diuersos gradus rerum instituit ·vt esset vniuersum perfectum · Unde apostolus ephe·mj·Post q̄ dixerat·Unicuiq3 data est grā secundū

mensurā donatōis xp̄i·enumeratis diuersis gratiis subiūgit·Ad cō sumatōez sanctoꝝ in edificatōem corpis xp̄i·hec tho· Sciendū ꝙ gr̄a potest sumi quadrupliciter Primo p dilectōe alicui⁹·sicut cō sueuim⁹ dicere ꝙ iste miles habet gratiā regis·ꝛ rex habet eū gratū·Et quia bonū creatū creature p̄uenit ex voluntate diuina·ideo dilectio dei qua vult creature bonū·pfluit aliqđ bonū in creatura· vñ quālibet dilectōem dei sequit aliquod bonū creatū in creatura· non tñ dilectōm eterne coeternū·Sap̄·xj·ca·Diligis omia que sunt·ꝛ nichil eoꝝ odisti que fecisti·scōm quā dilectōez eē naturale reb⁹ creatis deus largit ꝛ illud cōseruat·Grego·Omia in nichilū deciderēt· nisi man⁹ omipotentis ea in esse cōseruaret·Et hec gr̄a extendit ad bonos ꝛ malos·Math·vj·ca·Solē suū oriri facit sup bonos ꝛ malos ꝛ pluit sup iustos ꝛ iniustos· Secūdo p dilectōe spūali· scōz quā de⁹ trahit creaturā ratōnalē supra dignitōem nature ad p̄ticipatōez diuini boni·Et scōm hāc dilectōez dicit deus aliquē diligere simpliciter·qz scōm hāc dilectōem vult de⁹ simpliciter creature bonū eternū·quod ē ipse·Et sic hō dr gr̄am dei habere inq̄tū habet aliqđ supnaturale donū a deo p̄uenies·que vocat gr̄a p̄destinatōis·put de⁹ gratuite ꝛ nō ex meritis aliquos p̄destinauit siue p̄elegit·Ephe·j·c· Predestinauit nos in adoptōez filioꝝ in laudē glorie gr̄e sue·Et ista vocat gratia gratūfaciēs·ñ qz faciat gratū effectiue sed formaliter qz p hāc hō iustificat ꝛ dign⁹ efficit vocari deo grat⁹·Lok·j·c·Dignos nos fecit in p̄te sortis sanctoꝝ in lumīe·Et hec gr̄a est quedaz lux aīe mentē illuminās ad bñ opandū scōm legē dei·vñ aug·li· de natura ꝛ gr̄a dicit·Preuaricatorē legis digne lux deserit veritatis qua deser⁹ vtiqz fit cec⁹·Et sup illud p̄s·Ut exhilaret faciē ī oleo di·glo·Gr̄a ē mitor aīe sanctū cōciliās amorē· Tercō p aliquo dono gratis dato·sicut dsueuim⁹ dicere hāc gr̄am tibi facio· Et scōm hanc grām vn⁹ hō coopat alteri ad hoc ꝙ ad deū reducat· huius aūt donū vocat grā gratis data·Ro·xj·ca·Si aūt grā iā nō ex operib⁹·alioqn grā nō esset gratia·hec grā reuocat liberū arbitrium a malo·ꝛ p̄pat ad bonū·scz cū homo reducit se in seip̄m·ꝛ examīat cō scientiā p̄priā et cōsiderat quid opatur circa salutē p̄priam quid circa p̄cepta·quid circa opa misericordie·qualiter fuit creatus·ꝛ ad quid fuit creatus·qualiter fuit redemptus·quā retributōez accipiet p̄o meritis·ꝛ sic compungitur in mente sua·et disponit se ad emēdationem p̄ioris male vite·psal·Laboraui in ge·m·laua·per sin·no· lec·m·la·m·stra·m·rigabo· Quarto p recompensatione beneficij gratis dati·secundum ꝙ dicimur agere gratias beneficiorum· Naz ex beneficijs gratis exhibitis gratiarum actio consurgit·Sunt autem quinqz effectus gratie gratum facientis in nobis· Primus est

vt aīma sānet. Scōus ē vt bonū velit. Tercio ē vt bonū qō vult efficaciter opet. Quarto ē vt in bono pseueret. Quinto ē vt ad gloriaz puemiat. vñ aug. li. de natura ⁊ gra dicit. Preuenit vt sanemur. subsequtur vt sanati vegetemur. puenit vt vocemur. subsequtur vt glorificemur. ⁊ talis gra ē a trino. Primo a deo tanq̄ ab efficiēte. psal. Gratiā ⁊ gloriā dabit dns. Scōo a gra gratis data. tanq̄ ab excitāte ⁊ pmouēte. j. Corin. xij. vnicuiqz dat manifestatō spūs ad vtilitatem. Tercō est a libero arbitrio acceptāte ⁊ dsentiēte. Nemo em̄ ē qui vltra generale auxiliū et gr̄am quo ad bona nature nō hēat grāz gratis datā. p quā sepi⁹ pmouet ⁊ excitat ad bonū. qi vero nō sequit illū influxū. ideo nō recipit gr̄am gratū faciētē. Si em̄ mes hūana disponeret se ad recipiēdū gr̄am gratū facientē. postq̄ ē mota p g̃ tiā gratis datā. subito hret eā. vñ aug. li. j. dfes. dicit. Qui fecit te sine te. nō iustificabit te sine te. Quia vero bea. geor. hāc gr̄am pre alijs xp̄ianis q̄ erāt tūc tempis p̄accepit. ideo dicit q̄ p. eā perfectus inuentus est. Perfectus inuentus est.

In mumitione.
In obseruatione.
In eruditione.
In expugnatione.
In passione.
In glorificatioue.

Prio bea. geor. pfect⁹ iuēt⁹ ē in mumitōe. Nā strēnuū militē decz hre mumitōez ⁊ copiā armature duemētis. Eph. vj. Induite vos armaturā dei. vt possitis stare aduersus īsidias dyaboli. vbi ponit q̄t tuor genera armature. q̄b⁹ fuit mumit⁹ bea. geor. Prio habuit loricā iusticie. Sicut em̄ lorica ex oīi pte mumit. sic etiā ex oīi pte iusticie bea. geor. fuit mumit⁹. A supiori p dei ⁊ p̄rimi dilectōez. ab inferiori p oīm tpaliū abiectōem. a dextris seruādo in psperis tēperātiā. a smistris habēdo in aduersis patiētiā. Ante picula p̄cauēdo. retro dei bn̄ficia rememorādo. Scōo habuit galeā. caput em̄ ē mēs galea ē spes eterne salutis. j. Thessa. v. Induti galeā spem salutis. Heb. vj. ca. Cōfugim⁹ ad tenēdā p̄positā spem. Tercō habuit scutū fidei. Dicit em̄ fides scutū. q̄ ibi dstringūtur oīia dyaboli tela Eph. vj. ca. In oīib⁹ sumētes scutū fidei. in quo possitis oīia tela nequissimi ignea extinguere. Tū q̄ est tm̄ in smistra. i. in vita p̄senti ⁊ nō in dextra. i. in futura vita. Tū q̄ est de deo in quo sūt tres āguli. i. tres diuine psone. ⁊ tñ est vnū scutū. i. vnus de⁹. Quarto habuit gladiū spūs. quod est verbū dei. Istū em̄ gladiū habuit valde acutū p feuorē. valde limatū p vite splendorē. euaginatū ad vulnerandos bonos p amorē. ⁊ ad feriēdos malos p errorū ⁊ ydolatrie

destructōem repositū p discretōnem·Ezech·xxj·ca·Gladius exacutus est z limatus·

Secūdo bea·geor·pfectus īmuētus est in obseruatōe·Nam strennuū militē decet certare p honore dñi sui·ij·Thi·ij·ca· Labora sicut bonus miles hiesu xp̄i· Strēnuus miles debet fideliter militare et pugnare p dño suo Ille em̄ est fidelis miles hiesu xp̄i·qui certat p honore ip̄i9·ij·Thi·ij·c·Nō coronabit nisi qui legitime certauerit· Legitie aūt certat qui certantiū regulā obseruat ·q̄ habet quattuor capitula· Primū est vt ab om̄ib9 nociuis·i·peccatis z terrenis abstineat·j·Corīn·ix·ca·Om̄is q̄ certat in agone ab om̄ibus se abstinet

Scōm est vt nō segniter sed fortiter pugnet ibidē· Sic pugno n quasi aerē verberans· Terciū est vt vsqz ad mortē in certamīe p seueret·Eccī·mj·ca·Usqz ad mortē certa p iusticia Quartū est vt i certamīe nō suū·sed dei honorē intendat·sicut fecit Joab dicens ad dauid·ij·Reg·xvnj·Cōgrega reliquā ptem populi 2c· ne nomī meo ascribat victoria· Bea·geor·ista quattuor capitla diligēter obseruauit·Nam om̄ia terrena dtempsit quēadmodū xp̄us qui pauptatē sp dilexit·Math·vnj·ca ·Vulpes foueas habēt· z volucres celi nidos·filius aūt hoīs nō habet vbi caput reclinet·Etiā fortiter dimicauit·quēadmodū xp̄us semp laborauit in īfantia in egiptū fugiēdo in iuuētute dtinue p̄dicando·in morte penas sustinēdo· p̄s· Pauper sum ego z in la·a iuuen·m· Insuper vsqz ad mortem in prelio stetit· nam considerauit conditōnem militis ·nomen em̄ militis est nomen officij z exercitij· Job·vij·ca·Militia est vita hominis sup terram·z j·Thimo·vlti·Tu vero vigila in ommibus labora·Preterea dei honorem in omnibus attendit·Nam considerauit magnitudīnem mercedis·j·Corīn·nj·Unusquisqz propriam mercedem accipiet secundū suum laborem·Sap̄·nj·Bonorum laborum glorioſus est fructus·

Tercio bea·geor·pfectus īmuētus est in eruditōne· nam strennuū militē decet habere scientiā artis militaris·que acquirit quadrupliciter· Primo p alienā eruditōnem scilicet sacre scripture·Eph·vi ca·Accipite armaturā dei·vt possitis resistere in die malo· z in ōmbus perfecti stare· Secundo p frequentē militantium considerationē·s·xp̄i z militum eius·Ja·v·Sufferentiam iob audistis·z finem domini vidistis· Tercio per crebram congressionem·Judi·v·cap· Hę sunt gentes quas dominus dereliquit·vt erudiret in eis israelem· Quarto per iugē temptatōem·Jaco·j·c·Bea· vir qui suffert temptatōem 2c·Eccī·xxxmj·ca·qui nō est temptat9 quid scit·Beatus geor·habuit robur virtutis·p̄pter animū robustū ad aggrediendū qui in medium hostium prosiliens exclamauit·Om̄es dij gentiuz ido monia dominus autem celos fecit·Sciebat enim q̄ formidolosi

plio dei eiſciũtur⁊ vt habeť⁊ De ut⁊ xx⁊ ca⁊ Etiã habuit generoſuz aim ad xp̃m ſequẽdũ⁊ Nã regẽ Libie puĩtie de q̃ttuor ĩſtruxit⁊ ſ⁊ vt eccĩa rũ dei curã haberet⁊ ſacerdotes honorare diuinũ officiũ libẽter au = diret⁊ t ſp paupeꝝ memor eẽt⁊ Inſup habuit manũ robuſtã ad ag - grediendũ t feriendũ⁊ Beñ⁊ xlix⁊ ca⁊ Man⁹ tua in ceruicib⁹ inimico = rũ tuoꝝ⁊ vt patuit⁊ qñ draconẽ interfecit t filiã regis libie a faucib⁹ eius liberauit⁊ ps⁊ Cõculcabis leonẽ t draconẽ⁊ t in eadẽ puincia ba ptiſauit⁊ xx⁊ milia hoĩm exceptis puulis et mulierib⁹⁊ Dreterea hũit dorſuz robuſtũ ad ſuſtinẽdũ⁊ q̃ multa torm̃ẽta patiẽtiſſime ſuſtinuit⁊ pſal⁊ Supra dorſum meum fabricauerunt peccatores⁊

Quarto bea⁊ geor⁊ pfect⁹ ĩuent⁹ eſt in expugnatõne⁊ Sancti viri vincũt fallacias dyaboli⁊ ſicut elephãtes vincũt draconẽ⁊ q̃ inſidiať eis⁊ t hoc quadrupliciter⁊ Primo aquã cũ roſtro in facie draconiſ piſciendo⁊ ſic ſancti viri vincũt dyabolũ⁊ qñ aquã lacrimoſe oratõniſ cõtra ipm̃ p̃ſiciũt⁊ Math⁊ ix⁊ ca⁊ Hoc gen⁹ demonioꝝ nõ eiſciť niſi in oratõe t ieiunio⁊ Sic beat⁹ georgi⁹ dñm exorauit vt templũ cũ ydo lis ſic oĩno deſtrueret⁊ quaten⁹ ad ſui laudẽ t populi cõuerſionez michil de eo penit⁹ remaneret⁊ Statimq̃ ignis de celo deſcendens templũ cũ diſs t ſacerdotib⁹ cõcremauit⁊ terraq̃ ſe apienſ oĩes eo rũ reliquias deglutiuit⁊ Exo⁊ xmj⁊ ca⁊ Submerſi ſunt quaſi plumbuz in aquis vehemẽtibus⁊ pſal⁊ Contribulaſti capita draconũ in aquis⁊

Secundo caput ei⁹ cõterendo⁊ elephas em̃ caput draconis plan = ta conterit⁊ t tũc draco terribilem ſibulũ emittit⁊ Mich⁊ j⁊ Faciã plan ctũ velut draconũ⁊ Sic ſancti viri virtutẽ dyaboli a fũdamentis e = neruant⁊ Abacuk⁊ nj⁊ Percuſſiſti caput de bono impij⁊ Et bea⁊ geor⁊ facto ſigno crucis hauſit venenũ illeſus⁊ quo viſo mag⁹ qui ſibi illõ pauerat⁊ cecidit ad pedes ei⁹ veniã lamentabiliter petens t ſe xp̃i = anuz fieri poſtulauit⁊ quem mox datianus decollari fecit⁊ Beñ⁊ nj⁊ c⁊ Ipſa conteret caput tuum⁊ Tercio dorſum opponendo⁊ Elephas enim diligenter ventrem cuſtodit⁊ t dorſum draconi opponit⁊ Sic beatus georgius contra datianum dorſum oppoſuit⁊ dũ alexandriaz yrorem eius contra eum conuertit⁊ t chriſtianam efficit⁊ Treno⁊ nj⁊ ca⁊ Dabis ei ſcutum cordis laborem tuum⁊ Quarto mole corporis oppr̃imendo ſepe enim contingit q̃ cum draco cauda ſtringendo pe des elephantis eum ad terram trahit⁊ t ipſe elephas ſuper draco = nem cadens mole corporis eum extinguit⁊ Sic beatus georgius ca- pitis abſciſione martirium compleuit⁊ ſed ignis de celo cecidit⁊ t da tianum cum miniſtris conſumpſit⁊ Hiere⁊ xlvj⁊ ca⁊ Fortis impegit in fortem t ambo pariter corruerunt⁊

Quinto beatus georgius perfectus inuentus eſt in paſſione⁊ Nã duos actus memoria dignos fecit p̃ amplitudine fidei chriſtiane⁊

quib9 recte pōt assimilare duobus ducibus famosissimis gentilib9. Prim9 fuit curti9 ꝛ aī ꝛ generis nobilissim9 adolescēs. qui pietate erga patriā sic accensus fuit. vt militarib9 insignijs ornat9 equū conscendēs. calcarib9 premens sese ꝓcipitē in voraginē atqꝫ hiatum terre deuerit. quo facto patriā a submersione liberauit. Eodē modo bea. geor. videns ciuitatē sylenam punctie libie iā pene defecisse voracitate magni draconis. cui9 rabiem atqꝫ furorē sedare nō poterāt cū ꝓuentū esset sorte ad filiā regis ꝓ liberanda pria. ꝛ ad fidē xpi deducēda equū ascendens. ꝛ cruce se munies draconē contra se venientem audacter aggredit. ꝛ lanceam fortiter vibrans. ꝛ se deo cōmendans. ipm grauiter vulnerauit. et ad terrā deiecit. quē tandem occidit. ꝛ ciuitatem illā ad fidem xpi cōuertit. Secundus fuit corus vltim9 rex athenien siū. qui cū haberet graue bellū cū dorien sibus. oraculo appollinis delphici agnouit athenas fore victrices. si eo prelio ipe moreret. qui mox habitu mutato in medio hostium se iecit. quo mortuo ciuitas liberata est. Sic etiā cum fides xpi in paucitia libie grauem ꝓsecutōnem pateretur a datiano ꝓside. Bea. geor. tactus dolore cordis intrinsec9 diuina reuelatōe monitus omia que habebat dispsit paupibus militarem habitum abiecit. xpianorū habitum induit. ꝛ se occidendū ꝓ fide christi libenter obtulit. Passus est aūt quadruplex genus martirij. Primo eculei extensionez toti9 corporis laniatōnem. viscerum effusionem. salis confricatōem. quod genus martirij satis fuit ī bea. Um. Secundo in sartagie plumbi liquorē. vt cum tali oleo asseretur. quod genus martirij satis fuit in laurē. Tercio rotam acutis gladijs vndiqꝫ circūseptam. qō genus martirij satis fuit in kathe. Quarto tractum ad colla īdomitorum equoꝝ per totam ciuitatem. Sed in his oībus nō potuit supari. Heb. xj. ca. Fortes facti sunt in bello. Tandem capitis abscisione martirium compleuit. ꝛ fides christi in illa prouincia plurimuꝫ profecit.

Sexto bea. geor. pfectus īuentus est in glorificatōne. Deus emꝫ glorificat in consilio sanctorū. quia glorios9 ē in sanctis suis faciēs prodigia. Nam nō deserit seruos suos quoꝝ est ꝓtector in tempe tribulatōis. Sicut fecit hodie bea. geor. quem adiuuit quadruplicit.

Primo videns ipsum tam crudeliter laceratum pietate cōmotus ad ipm venit. et dulciter confortauit. Ozee. x. c. Conuersum est ī me cor meum. Secundo in carcere filium cuiusdam cecum surdum et mutum perfecte sanauit. Etiam ducentos ꝛ triginta homines a diu mortuos presente datiano in nomine hiesu xpi resuscitauit. Jo. xmj ca. Qui credit in me opera que ego facio ꝛ ipse faciet. ꝛ maiora horum faciet. Tercio immimente eius passione orauit dominū vt qu

cunqz implorarēt ipius auxiliū petitōmis sue salutarē ꝺsequerenꝯ effectū·ꝛ ecce ꝺiuina vox aꝺ eū venit ꝺicēs ꝙ sic fieret vt postulauit· Ozee·xij· Inualuit aꝺ angelum cōfortat9 est·fleuit ꝛ rogauit eum·

Quarto p suā passionē regnū celeste sibi acquisiuit·Math·xj·ca· Regnū celoꝝ vim patiꝯ·ꝛ violenti rapiunt illud·Aꝺ quoꝺ nos perꝺucat hiesus christus Amen·

In festo sancti marci euangeliste sermo·

In medio ecclesie apuit os eius·Eccī·xv·c·et in epistola p̄ sentis solēnitatis Bea·hiero·in quadā glo·sup marcuz ꝺicit sic· Marc9 euāgelista semimat post matheū· fremit vt leo·volat vt aquila·ꝺiꝺicit vt homo· īmolat vt sacer= ꝺos·irrigat vt flumē·floꝛescit vt ager·feruet vt vīnū·hec ille· Su p quo talē moueo questionē·Utrū bea·mar·p miraculosam illustra= tōem supme veritatis accepit cogmitōem·Aꝺ istā questionē respon= ꝺuo ꝺoc·noui testamēti· Primus est bea·hiero·in plogo sup mar cū ꝺicit sic·Marc9 euāgelista ꝺei elect9·ꝛ petri in baptismate fili9· atqz in sermone ꝺiuino ꝺiscipul9 sacerꝺotiū in israel agens·secūꝺuz carnē leuita·cōuersus aꝺ fidē xp̄i·euāgeliū in ytalia scripsit oñꝺens in eo q̄ꝺ generi suo ꝺeberet ꝛ xp̄o·hec ille Scōus est sanct9 tho· prima scōe·q·cx·ar·j·ꝺicit sic·Cognoscere veritatē ē vsus q̄ꝺam vel act9 ītellectualis lumīs·qꝛ scōm aplm ·Eph·v· Oīne qꝺ manifestat lumē est·Usus aūt q̄libet quenꝺā motū īporat large accipiēꝺo mo tū scōm ꝙ ītelligere ꝛ pelle mot9 quiꝺā eē ꝺicunꝯ·vt ptz p philo sophū·nj·ꝺe aīma·Uiꝺem9 aūt in corpalib9 ꝙ aꝺ motū nō solū req riꝯ forma·q̄ est p̄ncipiū mot9 vel actōis·sed etiā reqrit motō primi mouētis·primū aūt mouēs ī orꝺīe corpaliū ē corp9 celeste·Uñ ignis ꝙtūcūqz hēat pfectū caloꝛē nō alteraret nisi p motōz celestis corpis Manifestū ē aūt ꝙ sicut oēs mot9 corpales reꝺucūꝯ in motū celestis corpis·sicut in primū mouēs corpale·ita oēs mot9 tā corpales ꝙ spi rituales reꝺucunꝯ in primū mouēs simpliciter qꝺ ē ꝺe9· ꝛ iꝺeo ꝙtū cūqz natura aliqua corpalis vel spūalis ponaꝯ pfecta nō pōt in suū actū pcedere nisi moueaꝯ a ꝺeo·q̄ q̄ꝺem motō est scōm sue puiꝺen= tie ratōem·ꝛ nō scōum necessitatem nature·sicut motio celestis cor= poris·Nō solū aūt a ꝺeo est oīnis motō sicut a primo mouēte·sz etiā ab ipo est oīnis formalis pfectio sicut a primo actu·Sic igitur actō intellectus et cuiuscunqz entis creati ꝺependet a ꝺeo quantum aꝺ ꝺuo· vno moꝺo inquantum ab ipso habet formam per quam agit· Alio mō imꝙtū ab ipo mouet aꝺ agenꝺum· vnaqueqz enim forma inꝺita reb9 creatis a ꝺeo habet efficaciā respectu alicui9 act9 ꝺter= minate·in quē pōt scōm suā ꝓprietatē·vltra aūt nō p̄t·nisi per aliquaz

formā supaddītā·sicut aqua nō ꝑt calefacere nisi calefacta ab igne· Sic ergo intellectꝰ hūanꝰ habet aliquā formā scz ipm intelligibile lumē·qō ē de se sufficiēs ad quedā intelligibilia cognoscēda·ad ea·s· in quoꝝ notitiā p sensibilia possumꝰ puenire·altiora vero ītelligibilia intellectꝰ hūanꝰ cognoscere nō pōt·nisi fortiori lumīe pficiaē· sicut lumīe fidei vel ꝓphetie·qō dicit lumē gr̄e imꝑtū est nature supadditū·Sic ergo ad cognitōez cuiuscūqz veri īdiget hō auxilio diuino·vt intellectꝰ a deo moueat ad suū actū;nō aūt īdiget ad cognoscēdū veritatē in oīb9 noua illustratōe supaddita naturali illustratōni·sed in q̄busdā que excedūt naturalē cognitōz· Tñ qñqz deꝰ miraculose p suā gratiā aliquos īstruit de his q̄ p naturalē ratōez cognosci pōt·sicut ꝛ qñqz miraculose facit quedā que natura facere ꝑt hec tho· Scīēdū ad totiꝰ ecclesie vtilitatē deꝰ sui gr̄a dtulit septē dona· Primū ē archanoꝝ cognitō ꝓphetica reuelatōe· Cōsiderādū est em vt di·san·tho·scōa scōe ·q·clxxj·ar·nj·ꝙ q2 ꝓphetia ē de his q̄ ꝑcul a nr̄a cognitōe sūt·tāto aliqua magis ꝓpr̄ie ad ꝓphetiaz ptinēt ꝙto lōgiꝰ a cognitōe hūana existūt·Horꝝ aūt ē triplex gradꝰ Quoꝝ vnꝰ ē eoꝝ que sūt ꝑcul a cognitōe hui9 hois siue scōm sensū· siue scōm ītellectū·nō aūt a cognitōe oīm hoīm·Sicut sensu cognoscit aliqs hō q̄ sūt sibi p̄ntia ꝟm locū q̄ tñ alicui hūano sensu vtpote si bi absentia nō cognoscit·Et sic helizeꝰ ꝓphetice cognouit que giezi discipulꝰ eiꝰ in absentia fecerat·vt habet·nj·Reg·v·Et siīter cogitatōes cordis vnicuiꝰ alteri ꝓphetice manifestanē·vt dr·j· Cor·xnj· Et p hūc modū etiā ea q̄ vnꝰ scit demōstratiue alij ꝑt ꝓphetice reuelari· Secūus aūt gradꝰ ē eoꝝ q̄ excedūt vl̄iter cognitōez oīm hoīm nō q2 ꝟm se nō sint cognoscibilia·sz ꝓpter defectū cditōis hūane·sicut misteriū trinitatis·qō reuelatū ē p seraphim dicētia· Scūs scūs scūs ꝛc·vt habet ysa·vj· Ultimꝰ aūt gradꝰ ē eoꝝ q̄ sunt ꝑcul ab oīm hoīm cognitōe·q2 in seipis nō sūt cognoscibilia·vt ctingētia futura·quoꝝ veritas nō ē determīata·ꝛ q2 qō ē vl̄iter ꝛ ꝟm se potius ē eo qō est ꝑticulariter ꝛ p aliud iō ad ꝓphetiā ꝓpr̄iissime ptinet revelatō euentuū futuroꝝ· Ūñ ꝛ nomē ꝓphetie sumi videt·Ūñ greg· dicit sup Ezech·ꝙ cū iō ꝓphetia dicta sit ꝙ futura ꝑdicat·qñ de ꝑterito vel ō p̄nti loqtur rōz sui nois amittit·Si ergo de ꝓphetia loquamur inquātū ordinat ad fidem deitatis·sic q̄dem creuit excellēti9 ꝙ ante·Nam in tempe gratie sup reuelatōe facta apostolis de fide vnitatis ꝛ trinitatis·fundatur tota fides ecclesie secundum illud·Math·xvj·Super hanc petram scilicet confessionis tue edificabo ecclesiam meam·Etiam quantum ad fidem incarnatōnis xp̄i·ꝙto aliqui fuerūt xp̄o ꝓpinquiores plenius īstructi sūt·ꝛ iō quolibet tēpe instructi sunt homīes de agendis secundum ꝙ erat expediens ad

ſalutē electorū·q; vt dicit·puer·xxix·Cū defecerit ꝓphetia diſſipa
bit popul⁹·hec tho· Bea·mar·cognitōem archanoꝝ ꝓphetica re-
uelatōe habuit cū euāgeliū ꝺſcripſit· Secūdū eſt archanoꝝ reue
latō apta viſione·nā viſio ꝓphetica nō eſt viſio ipius diuine eſſentie
nec in ipa diuina eēntia vidēt ꝓphete ea que vidēt·ſed in q̄buſdā ſi-
militudīb⁹ ſcōm illuſtratōez diuini lumīs·vt dicit dyoni·mj·c·celeſ·
hierar· Cū moyſes ⁊ paul⁹ in raptu viderūt diuinā eēntiā· vt dicit
aug·li·de vidēdo deū· Bea·mar· licet audierit a petro euāgeliū
qō ſcripſit·credit tn q̄ rapt⁹ fuerit ad ꝺtemplatōem diuine eēntie
qn aquilegie iterū euāgeliū ſcripſit·vn tot⁹ reſoluebat ⁊ abſtrahe-
bat a ſenſib⁹ ⁊ īmobilis reddebat qn ꝺtingebat eū ſcribere· nō em
niſi in eccleſia illud ſcripſit·Ad ſe aūt reuerſus memor prioris viſio
nis mira dulcedīe ⁊ deuotōe tot⁹ lacrimis ꝓfundebat· Et ſic nō tā
ex auditu a petro· q̄ ex clara viſione diuītatis ⁊ hūanitatis xpi ſcri
pſit euāgeliū in aquilegia· Tercio⁹ é archanoꝝ īſmuatō mira lo-
cutōe·Nā ſicut ꝺr·j·Lorin·xij·Manifeſtatō ſpūs dat ad vtilitatē ec-
cleſie·iō apli ſufficiēter fuerūt īſtructi diuīnit⁹ in liguis oīm gētiū·
q̄tū requirebat ad fidei doctrinā·vn glo·Act·ij·dicit· q̄ maiori mi
raculo factū ē q̄ ipi oīm linguarū generib⁹ loquerent·q; hoc ptine
bat ad pfectōem ſciētie ipoꝝ·p quā nō modo loqui·ſed etiā intelli-
gere poterāt que ab alijs dicebātur· Bea·mar·repletus ſpūſan-
cto linguis oīm gētiū loquebat·Nā euangeliū quod ſcripſit rome·
greco ſermone ſcripſit·quod aūt ſcripſit aquilegie latino ſermone di
ctauit·cū tamē ipe lingua hebrea loquerer· Quartū eſt archanoꝝ
compbatio miraculoꝝ operatōne·Nam ſpūſanct⁹ ſufficienter pui-
det eccleſie in biſ que ſunt ad ſalutē vtilia·Sicut autē oportet q̄ no
ticia quā quis diuinit⁹ accipit in notitiā alioꝝ ꝺducat p ꝺonū lin-
guarū·⁊ per gratiā ſermonis·ita neceſſe eſt q̄ ſermo prolatus cōfir
metur ad hoc q̄ credibilis fiat·hoc autem fit p operatōem miracu
lorum·ſecūdū illud Mar·vlt·Sermonem confirmante ſequentibus
ſignis· Bea·mar·virtutes innumeras egit·qui veniens primo aq̄
legiam curauit a lepra Arnulfum filium illuſtris viri ⁊ primarij ſcz
vlfi·quos cum innumera multitudine ad fidem chriſti cōuertit ⁊ ba
ptiſauit· Quintū eſt archanorum acceptatio intrinſeca permutatō
ne·Nam ſpirituſſanctus non deficit in aliquo·quod pertineat ad ec-
cleſie vtilitatem·ideo prouidit vt aliquis ſic efficaciter loquatur·q̄
auditores flectat ad implendum ea que verbis ſignantur ad quod
quidem efficiendum ſpirituſſanctus vtitur lingua homis quaſi quo
dā inſtrumēto·ipſe aūt ē qui pficit opatōz interi⁹·vn grego·i omel·
pēthecoſtes di·q̄ niſi corda auditoꝝ ſpūſanct⁹ repleat·vox vocētiū
ad aures corpis in caſſuz ſonat· Bea·mar· ſic efficaciter locut⁹ ē

ꝙ nō ſolū aquilegiā·ſed etiā alexandriā fidei xp̄i ſubiugauit· Unde
phūs diſertiſſim⁹ iudeoꝝ dicit ꝙ in p̄imo ingreſſu ei⁹ maxīa multi-
tudo in fide xp̄i ⁊ deuotōe ⁊ ōtinētie obſeruatōe adunata ē·Deīde
iuit egiptū·ubi ydola deſtruxit·maximā multitudīnē ꝺuertit·⁊ vir-
tutes multas fecit·inde venit cirenē·⁊ pentapolim ubi cecos illumi
nauit mortuos ſuſcitauit·quos baptiſauit ⁊ in fide xp̄i ꝺfirmauit·

Sextū ē archanoꝝ ꝓteſtatō aīe gratificatōe·Nā homo peccādo
deū offendit·offenſa aūt nō remittit alicui ꝓ̄ſi ꝑ hoc ꝙ aīm⁹ offen
ſi pacat offendēti·⁊ ideo ſcōm hoc peccatū nobis remitti dicit· ꝙ
deus nobis pacat·que q̄dem pax ꝺſiſtit in dilectōe qua de⁹ nos di
ligit·Dilectō aūt dei q̄tū ē ex pte act⁹ diuini eſt eterna ⁊ īmutabi-
lis·ſed q̄tū ad effectū quē nobis īp̄imit q̄nqz īterrūpit·put ſcz ab
ipo q̄nqz deficim⁹·⁊ q̄nqz iterū recupam⁹·Effect⁹ aūt diuine dile-
ctōis in nobis qui ꝑ peccatū tollit· ē gr̄a qua homo fit dign⁹ vita
eterna·a qua pcm̄ mortale excludit·⁊ ideo nō poſſz intelligi remiſ-
ſio culpe·niſi eēt infuſio gr̄e·⁊ ꝓpter hoc ſpūſſanct⁹ puidit eccleſie
de ſacramēto penitētie ꝑ qō poſſet q̄s gr̄am ꝓpriā recupare· B·
mar·diligētiſſime curauit ut vitijs ⁊ erroribꝰ detētos ad pm̄az ad-
duceret·ut gr̄am ſpūſſancti acquirerēt·Un̄ petr⁹ damian⁹ de eo di
cit ſic·Tantā ei deus apud alexandriā p̄rogauit gr̄am·ut om̄es qui
tūc ad fidei rudimēta ꝺfluerēt·mox ꝑ ōtinētiā ⁊ ſancte ꝺuerſatōis
inſtantiā·tanq̄ ad monaſtice pfectōis faſtigiū puolarēt· Septi-
mū eſt archanoꝝ illuſtratō gratuita reductōe·Nā gratia gratis da
ta ordinat ad hoc·ꝙ homo alteri coopet ut reducat ad deū homo
aūt ad hoc opari nō pōt interi⁹ mouēdo·hoc em̄ ſoli⁹ dei eſt·ſed ſo
lū exteri⁹ docēdo vel ꝑſuadēdo·⁊ ideo gr̄a gratis data ptinet ad
ea q̄bus homo indiget ut alterū inſtruat in reb⁹ diuinis que ſūt ſu-
p̄a ratōez·Nō om̄ia aūt bn̄ficia que nobis ꝺcedūtur diuinit⁹ gra-
tie gratis date dicunt·ſed ſolū illa que excedūt facultatē nature·ſi-
cut ꝙ piſcatoꝝ abūdet ſermone ſapiētie et ſciētie ⁊ huiōi·nō tamē in
ſeipo recte ſentiēdo de diuinis·ſed etiā alios inſtruendo ⁊ cōtradi-
centes reuīcendo· Bea·mar·tanta ſapiētia effulſit ꝙ hermacoraz
ciuē aquilegēſem ad fidem chriſti conuertit·⁊ ſecum romam addu-
xit ut eum aquilegie beatus petrus in epiſcopum conſecraret· Su-
ſcepto itaqz hermacoras pontificatus officio·cum aquilegenſem ec-
cleſiam optime gubernaſſet·tandem ab infidelibus capitur·⁊ ibidē
martirio coronatur·Ecce quomodo bea·mar·in medio eccleſie ape-
ruit os ad ſuſcipienda dona dei·quibus merito fieret utilis toti col
legio eccleſie catholice ad ſeminandum fidem chriſti·

Aperuit os eius·

Ad mundanorum derelictionem.
Ad altissimorum contemplationem.
Ad reorum conuersationem.
Ad cruciandorum perpessionem.
Ad venetorum gubernationem.
Ad supplicandorum impetrationem.

Primo bea. mar. apuit os. i. intellectū ad mūdanoꝝ derelictōem.

Sciendū ꝙ inter grauia peccata q̄ regnabāt in mūdo. erat pec = catū infidelitatis. Jo. xvi. ca. Arguet mūdū de peccato. q̄ nō credūt in me. Unde aug. exponēs illud Jo. Si nō venissez & locut⁹ eis nō fuis sez peccatū nō haberēt. dicit sic. Magnū q̄dam peccatū sub genera li noīe vult intelligi. hoc em̄ est peccatū infidelitatis. quo tenent cun = cta peccata. Hec ille. oīe em̄ peccatū formaliter cōsistit in auersiōe a deo. Un̄ tāto aliq̄ peccatū ē graui⁹ quāto p ipm̄ homo magis se = parat a deo. Sed p infidelitatē hō maxīe a deo elongat. q̄ nec veram dei cognitōz hz. p falsaz aūt cognitōz ipi⁹ nō approximat ei. sed ma gis ab ipo elongat. nec pōt eē ꝙ deū cognoscat. q̄ falsaz de eo opi = monē hz. q̄ id q̄ ipe opinat nō ē de⁹. vñ manifestū ē ꝙ pcm̄ infide litatis ē mai⁹ oīb⁹ pcīs. q̄ cōtingūt in puersitate moꝝ. Qō patet in septē generib⁹ pcōꝝ. Primo infidelitas ē graui⁹ pcm̄ ꝙ supbia. Nā celsitudo quā supb⁹ iordinate appetit sm̄ suā ratōz nō hz maxi mā repugnātiā ad bonū virtutis. q̄ etiā ex bono virtutis cōsurgit. Un̄ aug. dicit ꝙ supbia etiā bonis opib⁹ insidiat vt pereāt. Et psal. dicit. In via hac qua ābulabā abscondērūt supbi laqueū michi. & iō mot⁹ supbie occulte surrepēs nō habet maximā grauitatē. Sed pec catū infidelitatis graui⁹ reddit cū ex cōtemptu diuina maiestatis p = cedat. Scōo infidelitas ē graui⁹ pcm̄ ꝙ inuidia. Nō em̄ inuidia est maximū pcōꝝ. q̄ dū quis vam nois potentiā appetit. ne quis hanc adipisci valeat tabescit. sed infidelitas ē quedā inuidentia frne gratie scōm quā aliq̄s dolet de ipo augmēto gre dei. & nō solū de bono p ximi et sic est peccatū in spūmsanctū. quia p hanc inuidentiā quodā = mō homo inuidet spūisancto. qui in suis opibus glorificat. Tercio infidelitas ē graui⁹ pcm̄ ꝙ auaricia. Nā oīe pcm̄ ex hoc ipo ꝙ est malum consistit in quadā corruptōe seu priuatōe alicuius boni. Et sic ex pte boni quod p pcm̄ cōtemnit vel corrūpit q̄to maius ē. tan = to pcm̄ graui⁹ ē. & scōm hoc pcm̄ infidelitatis quod est contra deū est grauissimum. & sub hoc est peccatum. quod est contra personam hominis. sub quo est peccatum quod est contra res exteriores. que sunt ad vsum hominis deputate. quod videt ad auaricia ptinere.

Quarto infidelitas est graui⁹ pcm̄ ꝙ ebrietas. Nā ex hoc dicit aliq̄d eē malū. ꝙ priuat bonū. vñ ꝙtomagis ē bonū q̄ priuat p ma

lū·tāto malū grauiꝰ ē· Maifeſtū eſt aūt ꝙ bonū ōmū eſt magis ꝙ bonū hūanū·ꝛ ideo peccata que ſunt directe cōtra deū·vtputa infi delitas erūt ḡuiora pccō ebrietatis· qđ directe oppoñ bono rōis hūane· Quīto īfidelitas ē grauiꝰ peccatū ꝙ deſpatō·Nā īfidelitas puenit ex hoc ꝙ homo ipaz dei veritatē nō credit·deſpatio aūt ex hoc ꝙ homo nō ſpat ſe bonitatē dei adepturū·Uñ īfidelitas eſt cōtra deū ſcōm ꝙ in ſe ē·deſpatō aūt ſcōm ꝙ eiꝰ bonū pticipaꝫ a nobis·ideo maiꝰ peccatū ē ſcōm ſe loquēdo nō credere dei veritatē ꝙ nō ſpare ꝺſequi gloriā ab ipō·ꝛ ita īfidelitas ē grauiꝰ peccatū ꝙ ō ſpatio· Sexto īfidelitas ē grauiꝰ peccatū ꝙ odiū dei·Nā ipa infidelitas nō habet ratōez culpe·niſi inꝙtū ē volūtaria·ꝛ ideo tanto eſt grauior'quanto eſt magis voluntaria ꝙ autem ſit voluntaria puenit ex hoc ꝙ aliquis habet odio veritatem que ꝓponitur· veritas em̄ odiū parit· Aliqs aūt odit deū inꝙtū ē actor penarū· ſed multi odiūt penas·qui tñ eas patiēter tolerāt ex reuerētia diuine iuſticie· vñ aug·dicit·ꝛ·ꝺſeſ·ꝙ mala penalia deꝰ tolerare iubet· nō amari·

Septimo īfidelitas ē grauiꝰ peccatū ꝙ excuſatō peccati· Nā īfidelitas ē queđā blaſphemia ꝺtra deū·blaſphemia aūt oppoñ ꝺfeſſione fidei·ꝛ iō habet in ſe grauitatē īfidelitatis·ꝛ aggrauaꝫ peccatū ſi ſupueniat deteſtatō volūtatis·Excuſatō aūt peccati ē queđā circūſtātia aggrauās oē peccatū·Uñ patet ꝙ īfidelitas ſcōz genꝰ ſuū ē maximū peccatū·ꝛ pcipue gētiliū qui in pluribꝰ errāt·Infidelitaſ em̄ eoꝝ maxīe remitiꝫ fidei·Quia vero iudei ſuſceperūt figurā fidei in veteri lege·quā male īterptantes corrūpūt· ideo ipoꝝ īfidelitas ē grauiꝰ peccatū ꝙ īfidelitas gētiliū·q̄ nullo mō legē moyſi ſuſceperūt· Bea·mar·oīa iſta puidēs relicta domo ꝛ cognatōe mūdana·atqz īfidelitate iudeoꝝ cū bea·pe·romā pfectꝰ eſt· vñ ſecutꝰ eſt eū tanꝙ ouis paſtorē ſuū·j·pe· c·Cōuerſi eſtis ad paſtorē aīarum veſtraꝝ tanꝙ diſcipulꝰ magiſtrū ſuū·puer·j·ca·Audiēs ſapiēs ſapiētior erit·ꝛ tanꝙ filiꝰ patrē ſuū·j·pe·vlti·c·Salutat vos mar·filiꝰ meꝰ· Fuit em̄ filiꝰ bea·pe·qr ipm ꝓprijs manibꝰ baptizauit baptiſmo flumīs·Uñ factꝰ ē purꝰ p ablatōez culpe originālis· quē ſpūſſanctus priꝰ baptiſauerat baptiſmo flamīs p ablatōz culpe actualis q̄ tandem a chriſto baptiſatus eſt baptiſmo ſanguinis per ablationem omnis miſerie et penalitatis·vnde factus eſt puriſſimus·prouer·xxj ca·Aufer rubiginem de argento ꝛ egredietur vas puriſſimum·

Secundo beatus marcus aperuit os·id eſt·intellectum ad altiſſimorum contemplationem· Sciendum ꝙ oportet nos aſcēdere ad contemplatōem diuine maieſtatis·dū in hoc mūdo ſumꝰ·ps·Aſcenſiones in corde ſuo diſpoſuit in valle lacrimaꝝ·qm̄ ibūt de virtu· in virtu·videbiꝫ deꝰ deoꝝ i ſyō Sūt aūt octo gradꝰ hꝰ aſcēſuſ ꝓm

illud Ezechiel.xl.ca. Octo grad⁹ erāt quib⁹ ascendebaē p eam.ꝛ in octo gradib⁹ ascensus ei⁹. Hos gradus enumerat pe.ij.pe.j.c. dicit sic. Vos aūt curā oēm subinferētes mīstrate in fide virtutē.in virtute aūt sciam.in scia aūt abstimentiā.in abstimētia aūt patientiā.in patiētia aūt pietatē.in pietate aūt frīmitatis amorē.in amore aūt frīmitatis charitatē. Hec em̄ si vobiscū adsint ꝛ supent.nō vacuos nec sine fructu vos dstituēt in dñi nr̄i hiesu xpi cognitōe. vbi ponit tres virtutes in nobis quantū ad boni introductōnem. tres alias ad mali expulsionē.ꝛ duas alias ad meritoriā opatōem. Respectu boni prima virt⁹ ē fides viuificās. quia accedentē ad deū oportet credere q̄ ē ꝛ q̄ credētibus in se remunerator sit. Heb.xj.ca. Scōa est cōstantia fortificans ne p temptatōes decidat. Ecci.ij.ca. Fili accedēs ad seruitutē dei sta in iusticia ꝛ timore.ꝛ p̄para aiam tuā ad temptacōem. Tercia est sciētia vel discretō dirigēs. Nā scōm bern. Discretō non solū est virt⁹. sed etiā auriga virtutū. sine qua virt⁹ vitū est. Respectu mali abijciēdi sunt tres virtutes. Prima est abstimētia malis resistēs.j.Thes.mj. Hec ē volūtas dei sanctificatō vr̄a. vt abstineatis vos a formicatōe.ꝛ sciat vnusquisq; vas suū possidere in sanctificatōne ꝛ honore. Scōa est patiētia ipa mala sufferēs. Heb.x.ca. Patientia nobis necessaria ē. vt volūtatē dei faciētes reportem⁹ magnā p̄missionē. Tercia ē pietas cōpatiēs.j. Thimo.mj. Exerce te ip̄m ad pietatem. Nā corpalis exercitatō ad modicū vtilis ē. pietas autē ad oīa vtilis ē. p̄missionē habēs vite que nūc est ꝛ future. Respectu vero meritorie opatōis sunt due virtutes necessarie. s. dilectō fraternalis p̄imū zelās.ꝛ charitas deū amās. Nā in his duob⁹ mādatis vniuersa lex pendet ꝛ p̄phete. Bea.mar.bis octo gradib⁹ i deū ascēdit. p̄terea fact⁹ est testis xp̄i.ꝛ notari⁹ sp̄ussancti. De xp̄o erāt testificāda quattuor. Primo hūanitas. ꝛ de hoc testimoniū phibuit Mathe⁹. qui ei⁹ genealogiā dtexuit. ideo in figura hoīs describit. Scōo diuinitas. et de hoc testimoniū phibuit Jo. qui altissime volauit dicēs. In principio erat verbū. ideo in figura aquile ponit. Tercio passio.ꝛ de hoc lucas testimoniū phibuit. qui eā apti⁹ explanauit. ideo in figura vituli qui offerebat in sacrificiū designat. Quarto resurrectō.ꝛ de hoc testimoniū phibuit marcus q̄ ip̄am elegāter cōscripsit. ideo in specie leonis figurat. q̄ leūculus ad clamorē p̄ris die tercia suscitat. De his quattuor testib⁹ dicit Ezechiel.j.ca. Similitudo aūt vult⁹ eor̄ facies hoīs ꝛ facies leonis a dextris ip̄orūz quattuor. Facies aūt bouis a sinistris ip̄or̄ quattuor.ꝛ facies aquile desup ip̄or̄ quattuor.ꝛ apo.mj.ca.dr. primū est aīmal simile leoni secūdū animal simile vitulo.ꝛ terciū animal habēs faciē quasi hoīs. ꝛ quartum animal simile aquile volanti ꝛc.

Tercō bea·mar·aperuit os·id ē·mtellectū ad reoꝝ cōuersatōem·

Sciendū ꝙ paul⁹ vas electōis ad terciū celū raptus marcū sibi vtilē m mīsteriū p̄dicatōis asseruit·ij·Thimo·vlti·c·dicit·Marcum assume ꝛ adduc tecū·est em̄ michi necessari⁹ m mīsteriū·vbi manifeste ostēdit ꝙ pfundus fuerit m diuīna sapiētia·ꝙ gratiosus ī doctrīna ꝙ pfectus m vita·ꝙ magnanim⁹ ꝛ fortis m defensione fidei catholice·Mūdus em̄ erat cōtra deū mumit⁹·ideo paulus cupiebat marcū secū habere·vt tanꝙ duo pugiles mūdū contra deū munitum facilius expugnarēt·Ecci·mj·ca·Melius est duos esse simul ꝙ vnū· Mūdus erat tenebrosus·ideo cupiebat ip̄m habere secum· vt tanꝙ duo luminaria mūdū ampli⁹ illustrarēt·Gen·j·c·Fecit de⁹ duo magna lumīaria·qm̄ vterqꝫ sapiētiā a deo didicerat·Paul⁹ p raptuꝫ· Marc⁹ p spūssancti reuelatōꝫ·Ecci·xv·ca· Impleuit eū dn̄s spū sapiētie ꝛ mtellect⁹·Mūdus erat arid⁹·iō ip̄m cupiebat habere secū· vt tanꝙ duo flumīa paradisi mūdū aridū ampli⁹ irrigarēt·p̄s· Flumē dei repletū ē aquis·Magn⁹ fluui⁹ ex ore pauli emanauit·qñ m celū rapt⁹ sua doctrīa m eccl'is mūdū fecūdauit·Magnus fluui⁹ ex ore marci emanauit·qñ sua doctrīa m euāgelio mūdū irrigauit·Primo qñ patris testimoniū sup xp̄m introduxit·Scdo qñ xp̄m nos ad hūilitatē exēplo pueri exhortantē adduxit c·ix·Tercō qñ ad dilectōnē dei ꝛ p̄rimi nos īduxit·c·xij·Quarto qñ nos a malis abstinere instruxit·c·vnj·Quito qñ p̄sumptuosos p cōminatōꝫ pene pterruit·c· xnj·Sexto qñ leues p firmitatē astantie admonuit·c· mj· Septimo qñ supbiā a mētibus nr̄is euulsit·c·xmj·Octauo qñ pestē auaritie radicit⁹ extirpauit·c·v·Nono qñ morbū luxurie fuganit·c·ix·Decimo qñ pfectōnem misericordie m nobis plantauit·c·vij·et sic mundū ad virtutes durū emolliuit ꝛ inflexit·vt sic possit dicere illud Jo·xvij· c·Pater manifestaui nomen tuum hominibus quos dediſti michi·

Quarto bea·mar·aperuit os·id ē·mtellectū ad cruciandoꝝ ppessionē·Sciendū ꝙ sicut leo est fortissimus bestiarū ꝛ ad nullius pauet occursuꝫ·sic bea·mar·inter tormētoꝝ supplicia fuit impterritus· Cuius passio fuit valde acerba·vt patet ex quattuor·Primo qꝛ fuit bis p ciuitatem fune ligato ad collum eius tractus·vnde dicebant trahamus bubalum ad locū buculi·id est·bubulci·Erat em̄ locus extra cuitatē alexandrie iuxta mare qui sic vocabatur·in quo erat constructa ecclesia a xp̄ianis in honorem bea·mar· Secundo fuit toto corpore laceratus· Tercio fuit totus sanguine cruentatus· Quarto fuit in carcere reclusus·in his ommibus imitatus est christum·qui fune ad collum fuit ad crucem tractus·totus in cruce laceratus·totus sanguine rubricatus· ꝛ in carcere flagellatus· Tamen meruit bea· mar·in hac acerbitate quadruplicem consolationem ·Primo diuīna

ꝺfortatōz. Nā ipe ꝺn̄s hiesus xp̄us eū visitauit. eūqz ꝺfortauit ꝺi-
cens. Pax tibi mar. euāgelista me⁹. noli timere. q⁹ ego suz tecuz. vt
eruā te. Scō āgelicā ꝺsolatōz. nā angel⁹ ad eū ī carcerē veīt. ⁊ ipz
multipliciter ꝺsolat⁹ fuit ꝺicēs. ecce nomē tuū ī celo scriptū ē. sociusq
qz fact⁹ ē supnarū virtutū. Tercō miracłosaz ptectōez. Nā cū paga-
ni vellēt corp⁹ ei⁹ ꝺburere. subito aer turbat. grāꝺo exorit. tonitrua
ītonāt. fulgura coruscāt. ita vt q̄libet euaꝺere miteret ⁊ scūm corp⁹
ibiꝺē ītactū reliq̄rūt. Quarto gł̄osaz veneratōez. Nā xp̄iani corpus
ei⁹ rapuerūt. ⁊ ī eccīa cū oī reuerētia sepelierūt. Sz q⁹ sic ꝺulciter cō
fortat⁹ ē. iō ī sua passiōe oñꝺit signa sue ꝺeuotōis quēaꝺmoꝺū xp̄c.
Nā xp̄s gr̄as egit ꝺeo p̄ri. Lu. xxii. Accepto calice gr̄as agebat ꝛc̄.
Oꝛauit etiā p suis crucifixoꝛib⁹ ꝺicit. P̄r ignosce illis ꝛc̄. Oꝛauit p
seipo ꝺicēs. In man⁹ tuas ꝺmēꝺo spūm meū. Eoꝺē mō bea. mar. ꝺū
p ciuitatē traheret gr̄as ꝺeo referebat p suis occisoꝛib⁹ exoꝛabat.
seipm ꝺeo recōmēꝺabat ꝺicēs. P̄r ī man⁹ tuas ꝺmēꝺo spūm meū.
⁊ sic spiritum exalauit.

Quīto bea. mar. apuit os. i. intellectū aꝺ venetoz gubernatōem.
Ꝛ ñpe. ꝺamian⁹ ait. Beata es o alexāꝺria triūphali hui⁹ sanguine
purpurata. Felix ⁊ tu ytalia coꝛpis hui⁹ thesauro ꝺiues effecta. hec
ille. Nā veneti coꝛpis hui⁹ ꝺignitatē p grāꝺi nobilitate cogitātes
ipm venetias trāstulerūt. ꝺbi eccīam mire pulcritudīs ei⁹ noī fāꝺri
cauerūt. Et q⁹ nobilitatē ⁊ ꝺignitatē suā venetia a bea. mar. ꝺenoīa-
ri voluerūt. ideo circa hoc viꝺēꝺa sunt ꝺuo. Pꝛimo vñ sumat nobili
tas. Scō vtrū regimē venetoꝛū sumat ꝺignitatē eo ꝙ p nobiles ⁊
pꝛimarios sue ciuitatis aꝺmīstrat. ambo hec titulo sancti mar. insi-
gniūtur. Pꝛimo viꝺenꝺū ē vñ sumat nobilitas. a qua p maxie ve
neti ꝺicunt nobiles. Triplex em̄ ē nobilitas. s. mīma ⁊ materialis.
⁊ hec ē nobilitas sanguīs. q̄ oīb⁹ ē cōis. vñ sene. epł̄a. xlvj. ꝺi. sic.
Plato ait nemīnē regē nō ex seruis eē oꝛiūꝺū. neminē nō seruū ex re
gib⁹. Oīa ista larga varietas miscuit. ⁊ sursuz ꝺeoꝛsum fortuna v-
saunt. Quis ē generosus. aꝺ virtutē bene a natura ꝺposit⁹. Hoc vnū
ituēꝺū ē. Alioq̄n si aꝺ vetera reuocas. nēo nō īꝺe ē añ qꝺ nichil ē.
A primo mūꝺi oꝛtu vsq; in hoc tp̄us ꝓuxit nos ex splēꝺiꝺis. soꝛꝺi
ꝺisq; alternata series. hec ille. Hec em̄ nobilitas ē aꝺ bonū excitati
va. Vñ sene. epł̄a. xxxvnj. ꝺi. sic. Habz em̄ hoc optimū ī se generosus
anim⁹ ꝙ cōcitatur aꝺ honosta. Nemīnē excelsi ingenij virum humi
lia ꝺelectant ⁊ soꝛꝺiꝺa. magnarum rerum species aꝺ se vocat ⁊ ex-
tollit. Quemaꝺmoꝺum flama surgit in rectum iacere ac ꝺepꝛimi nō
potest. non magis ꝙ quiescere. ita noster animus in motu est eo mo
biliꝛ ⁊ actuosioꝛ. quo vehementioꝛ fuerit. Sed felix qui aꝺ melio-
ra hunc impetum ꝺeꝺit. ponet se extra ius ꝺitōnemq; foꝛtune. scōa

tẽpabit· aduersa cõmmuet·ꝛ aliis admirãda ꝺſpiciet·hec ille· Ali
ẽ nobilitas maioꝛ ꝛ foꝛmalis· que oĩbus ẽ poſſibilis· Uñ ſene·epꝫ
xlnj·dicit ſic·Bona mẽs oĩbꝰ patet·oẽs de hoc ſumꝰ nobiles · No
reiſcit quenq̃ phĩa·nec eligit omĩbꝰ lucet·Patriciꝰ ſocrates ñ fuit
Cleãtes aquã traxit·ꝛ rigãdo oꝛto locauit manꝰ· Platonẽ nõ acce
pit nobilẽ phĩa·ſed fecit·Quiꝺ ẽ quare deſpes his te poſſe fieri p
rẽ·Oẽs hi maioꝛes tui ſunt·ſi te illis geris digñ· Heres aũt ſi p
nꝰ tibiipe pſuaſeris a nullo te nobilitate ſupari·Oĩbꝰ nobis totiꝺ
ãte nos ſunt·nulliꝰ nõ oꝛigo vltra memoꝛiã iacet·Nõ facit nobilen
atriũ plenũ fumoſis imagĩbꝰ·Nemo in gl̃iaz nr̃am vixit·nec qꝺ ãt
nos fuit nr̃m ẽ·Uiꝰ facit nobilẽ·cui ex quacũqz ꝺitõe ſupꝛa foꝛtu
nã licet ſurgere·hec ille·Oui· li·de nuce ꝺi·ſic·Nobilitas hoĩs mẽs
ꝛ ꝺeitatis imago·Nobilitas hoĩs virtutũ clara ꝓpago· Nobilitas
hoĩs hũilẽ reuelare iacẽtẽ·Nobilitas hoĩs mẽtẽ refrenare furentẽ
Nobilitas hoĩs nulla michi turpia timere·hec ille·Tercia ẽ nobili
tas ex vtraqz ꝺpoſita·q̃ ꝺſiſtit ĩ vtuoſoꝝ pẽtũ imitatõe·Uñ are·ij
li·rethoꝛice ꝺicat·Nobilitas ẽ honoꝛabilitas ꝓgenitoꝝ ·nobile q̃ꝺ
ſm genus virtutis·Et policraton li·mj ꝺi·Ingenuitas ẽ virtꝰ ꝛ an
tiquate ꝺiuitie·Nobiles eſſe viꝺentur quibus exiſtunt pꝛogenitoꝛi
virtus ꝛ ꝺiuitie·Nobilitas ꝛ virtꝰ ĩ paucis ẽ·hec ille·Circa hãc nꝯ
bilitatẽ ẽ triplex genꝰ nobiliũ· Primũ genꝰ ẽ eoꝝ q̃ ſua virtute
ꝛ rebꝰ a ſe clare geſtis ꝺomũ ꝛ familiã ſuã nobilitãt·Uñ phũs·mj·
ethicoꝝ ꝺicit·Nobiles ꝺignificanꝯ honoꝛe·Et vale·li·nj·c·nj·ꝺi·ſic ·
Humili loco nati virtute aꝺ ſũmã ꝺigñitatẽ ꝺſurgũt·ꝛ generoſiſſi
marũ imagĩũ fetꝰ poſt ſe relinquũt·Iſtuꝺ ptz ꝑ multa exempla q̃
ipe ponit·c·mj·puta ꝺe tullo hoſtilio·qui licet agreſti tugurio natuꝰ
fuerit·tamẽ imperiũ romanũ tertius rexit·Patet ꝺe Tarquinio pri
ſco·q̃ cũ eſſet oꝛtus Coꝛintho ex mercatoꝛe vilis ꝺitõis·tamẽ ſuiſ
claris virtutibꝰ quintꝰ rex romanoꝝ effectꝰ eſt· Cui in impio ſuc
ceſſit tulliꝰ ſeruiꝰ homo ifime natiuitatis·Propterea tullius in iue
ctiua cõtra ſaluſtiũ ꝺicit· Sanctius eſt me meis rebus bene geſtis
floꝛere·q̃ maioꝛum opinione inniti·ſicqz viuere vt ſim poſteris meiſ
nobilitatis initium·ꝛ virtutis exemplũ·Et ouiꝺius li·de ponto ꝺi
cit·Non cenſus nec clarum nomen auoꝛum·ſed pꝛobitas magnum in
genũq̃z facit·Et boe·li·nj·de conſolatione ꝺicit·Ineſt ꝺignitas pꝛo
pꝛia virtuti que pꝛotinus in eis quibus fuerit aꝺiuncta tranſfunꝺi
tur·Etiam in pꝛincipio ſynagoge·Deus non elegit reges ex nobili
bus·immo pꝛimum regem ſcilicet ſaul de poſt azmas aſſumpſit·Se
cunꝺum ſcilicet ꝺauiꝺ ꝺepoſt fetantes accepit· In tempoꝛe gratie
elegit ignobiles·j·Coꝛinth·j·ca· Uiꝺete vocationem veſtram fra
tres·quoniam non multi ſapientes ſecunꝺum carnem·non multi po·

tentes·non multi nobiles·sed que sunt stulta mundi elegit deus· vt confundat sapiētes·ꝛ que infirma sunt mūdi elegit deus ·vt confun-dat fortia·ꝛ ignobilia mūdi ꝛ dētptibilia elegit de⁹· ꝛ ea que ñ sūt vt ea que sunt·destrueret·vt nō gloriet omis caro in aspectu eius· hec ibi· Ideo dicit sene·Pulcrū ē rñdisse nobilitati·pulcrū ē etiā humilius genus factis illustrasse·Laudabile est homini a statu suo surgere·caput esse generis sui ꝛ dec⁹· Scōm genus nobiliū ē eorum qui a pgenitoribꝰ suis nobilitatē accipiūt·quā tamē claris rebꝰ a se gestis illustrāt·Un̄ boe·li·nj·de cōsola·dicit·Videt eē nobilitas q̄-dam laus veniēs de meritis pentū·si quid ē in nobilitate bonū·id eē arbitror solū·vt ipsita nobilibꝰ necessitudo videat·ne a maior virtute degenerēt·hec ille·Et sene·dicit·Ad hoc tantū nobilitatis memineris·vt cū claritate generis mor sanctitate cōtendas·ꝛ cū nobilitate corpis aīmi nobilitate pficias·Et hiero·ait·Nichil aliud video in nobilitate appetendū·misi q̄ nobiles quadā nobilitate astringūtur·ne ab an[illegible]obilitate degenerēt· Tercīū genus nobiliuz est eoz qui illustres sanguine a pgenitoribꝰ relinquūtur· a quibus morū puersitate degenerāt·Un̄ sene·epta xl·dicit· Quid em̄ est stultius q̄ in hoīe aliena laudare·Quid eo demētius qui ea mirat que ad alīū transferri ptimus possunt·Nō faciūt meliorē equū aurei fremi·In hoīe quoqz id laudādū ē qō suū·Familia formosaz habet et domū pulcrā·multū serit·multū fenerat·nichil horū in ipo est·sz circa ipm·Lauda in illo quod nec eripi potest nec dari·Quod pprium hoīs est queris quid sit·Animꝰ ꝛ ratō in aīmo pfecta·Ratōnale em̄ aīal est homo·Cōsumat itaqz bonū eius si id īpleuit·cui nascit· hec ille·Et tragedia prima dicit·Qui genꝰ iactat suū aliena laudat· Et ouidiꝰ in methamorpho·li·xnj·di·Nā genꝰ ꝛ prauos ꝛ q̄ nō facimꝰ ipi·vix ea nostra voco·Et iuuenal' li·nj·satira·nj dicit·Stegmata q̄d faciūt·quid pdest potinge lōgo·Sanguīe censeri·tota licet veteres exornēt vndiqz cere·At illa nobilitas sola est atqz vnica virtꝰ· vsqz adeo miserū est aliene incūbere fame·Malo pater tibi sit theorsites dūmodo tu sis·Eacide similis·vulcaniaqz arma compescēs· Quam te theorsite similem pducat achilles·hec ille·De hoc genere nobilium satis cōmemorat·Valerius li·nj·cap·v·per totum· Verus autem nobilis debet in se habere sex virtutes precipuas ·Primo cordis magnitudinem seu magnanimitatem·de qua dicitur·nj·ethicoꝝ q̄ magnanimitas est circa magnas honores scilicet vt studeat facere ea que sunt digna honore·non sic tamen q̄ p magno estimet humanum honorem·Unde illi qui contemnunt honores hoc modo q̄ pro eis adipiscendis michil inconueniens faciunt·nec eos nimis appreciantur laudabiles sunt·Si quis autem hoc modo contemneret

honores ꝙ nō curaret facere ea que sūt digna honore. hoc vitupa-
bile esset. In hoīe ēm inuenīt aliquid magnū. qđ ex dono dei possi-
det. ⁊ aliquis defect⁹ q̄ cōpetit ei ex īfirmitate nature. Magnanimi
tas igit facit ꝙ hō se magis dignificet scōm ꝯsideratōem donorū
q̄ possidet ex deo. Sicut si habet magnā virtutē aīmi. magnanimi-
tas facit ꝙ ad pfecta opa virtutis tēdat. Et sil'r ē dicendū de vsu
cuiuslibet alteri⁹ boni. puta sciētie vel exterioris fortune. Humilitas
aūt facit ꝙ homo seipm puipēdat. scōm cōsideratōem ꝓprij defect⁹
Bea. mar. tante humilitatis fuit vt pollicē sibi āputauerit. ne ad or
dinē sacerdotij posset humano iudicio pmoueri. verūtamē dispos-
tio dei ⁊ autoritas sancti pe. pualuit. qui ipm alexādriā epm destina
uit. qđ ⁊ acceptauit ⁊ mira ⁊ maxīo honore digna ibi pegit. Se-
cūdo ver⁹ nobilis debet hīre arbitrij libertatē. Ūn tulli⁹ in li. de pa
radoxis dicit sic. Nunqđ ille liber ē cui mulier impat. cui leges im-
ponit. pscribit. iubet vetat. qđ ei videt nec ille impanti aliqđ negare
pōt vel audet recusare. Ego illū nō mō seruū. sed etiā nequissimum
seruū appellandū puto. licet amplissima familia nat⁹ sit. Omīs aīmi
debilitas. ⁊ hūilis ⁊ fracta cupiditas seruit⁹ est. Quid ē libertas.
Ptās vidēdi vt velis. Quis aūt viuit vt vult. Qui recte viuit. qui
gaudet officio. qui nec legib⁹ quidē ꝓpter metū paret. sed eas seq-
tur ⁊ colit. q̄ nichil facit. nichil dicit. nichil cogitat. nisi libēter ac li-
bere. Soli ergo sapiēti cōuenit vt nichil faciat īuitus. nichil dolens
nichil coact⁹. hec ilie. Et psper dicit. Libertas nulla ē melior. maior
ve ptās. q̄ seruire deo cui bene seruit amor. Absq; iugo posita ē di
tōnis amica volūtas. Que viget affectu nō gemit imperio. hec ille.
Bea. mar. tāq̄ vere nobilis q⁹ de nobili ꝓgenie scz leuitica ort⁹ ac
arbitrij libertate vsus ē. Mox ēm vt alexādriā ē ingressus subito cal
ciamentū eius ruptū est atq; solutū. Qui in spū intelligēs ait. Uere
expeditū fecit dñs iter meū. nec me sathanas īpedire poterit. quem
ab opibus mortuis dñs iam absoluit. Hec ēm sūma īgenuitas est in
qua seruit⁹ xpi compbat. cui seruire regnare est. Tercō ver⁹ no-
bilis debet habere recognitōnis affabilitatē. Nā sicut īgratitudo ē
signū rusticitatis. ita beneficōꝝ recognitō seu recompensatō ē signū
nobilitatis. Unde sene. epistola lxxxvnj. dicit. Omnia facienda sunt vt
q̄ gratissimi simus. Nostrum enim hoc bonum est. Grati conscientia
nisi in animū diuinū fortunatūq; nō puenit. Gratus sum non vt ali⁹
michi libentius prestet prior irritatus exemplo. sed vt rem iocun-
dissimam ac pulcerrimam faciam. hec ille. Beatus marcus tanq̄ ve
re nobilis accepto beneficio calciamenti resarciti a quodam calcifi-
ce re ⁊ animo non solum equauit. sed etiam vicit. Nam ⁊ sanitatem
illi prestitit. ⁊ ipsum cum tota familia ad christū uersa baptisauit.

Quarto ver⁹ nobilis debet habere coactõis refrenabilitatẽ. Nã militib⁹ datur ensis. quo vti debẽt in hostes patrie. vt sic refrenent eorũ violentã coactõem. Ũ tullius li. j. tuscul. questionũ dicit. Que melior in hoĩm genere natura. q̃ eor qui se natos ad hoĩes iuuandos ꝛ dseruãdos arbitrant. Et li. nj. de officijs dicit. Magis quoqz scõm naturã est p oĩb⁹. si fieri possit. dseruãdis atqz iuuãdis maximos laborẽs molestiasqz suscipe. q̃ viuere in solitudĩe nõ solũ sine vllis molestijs. sed etiã in maximis voluptatib⁹. ꝛ oĩm rerũ copijs. Unũ oĩb⁹ debet eẽ ꝓpositũ. vt eadẽ sit vtilitas vniuscuiusqz ꝛ vniuersor. hec ille. Bea. mar. cũ in alexandria ꝓcurasset salutẽ oĩm. audiens q̃ sacerdotes templor ei insidias pauerant. mortẽ p fide xp̃i sustinere nõ recusauit. sed vltro se obtulit. tanq̃ sacrificiũ mũdor ꝛ acceptabile deo. vt fideles in fide xp̃i dfirmarẽtur. ꝛ infideles a vi sue coactõis refrenarent. Quãto ver⁹ nobilis debet hãre virilẽ benignitatẽ. Nã nõ decet nobilẽ femínea rabies. sed virilis mãsuetudo ꝛ clemẽtia. Ũ tulli⁹ li. j. de officijs di. Nichil ẽ laudabili⁹. nichil magno ꝛ p̃claro viro dign⁹ placabilitate ꝛ clemẽtia. Bea. mar. cũ p ciuitatẽ traherẽt mira benignitate vsus ẽ cũ p inimicis suis domin̄ exorauit. Sexto ver⁹ nobilis debz hãre strẽnuã liberalitatẽ. Unde tullius li. nj. de officijs. dicit. Beneficẽtie ac liberalitatis duplex ẽ ratõ. Aut eñ opa ipendit idigẽtib⁹. aut pecunia. Facilior q̃dem posterior locupleti p̃sertim. sz prima lautior ac splẽdidior. ꝛ viro forti claroqz dignior ac plurib⁹ vtilior. Nã scõa ex archa. prima ex virtute depromit. hec ille. Bea. mar. vsqz ad fimẽ vite seipm ipendit cõmodis aĩmarũ ꝛ miraculor ꝓdigijs ꝛ p̃dicationũ eloquijs ꝛ eximijs ꝓuocabat exemplis. Ecce quõ bea. mar. fuit vere nobilis. iuxta sex ꝓprietates nobilis. que designant in sex litteris sui noĩs. Nobilitatẽ sanguis ꝛ animi quo ad istas sex ꝓprietates. Uenetι sub vexillo bea. mar. sui gubernatoris ꝛ obseruauerũt ꝛ obseruãt. vt patet p singula. Quantũ ad regimen venetor videnda sunt tria. Primo quot sunt species principandi. Scõo que istarũ est pfectior ꝛ virtuosior. Tercio in qua illarũ specierũ est regimen venetor. Ad declaratõnem primi sciendũ q̃ philosoph⁹. nj. li. politicor ponit tres species principales principãdi. Prima species est regimen regni ĩ quo vnus principatur secundũ virtutẽ scilicet intendẽdo bonum cõmunitatis. Unde tullius li. j. de officijs dicit. Scire debemus que in terris gignuntur ad vsum hominũ creari omnia. homines autem hominum causa fuisse genitos. vt ipsi inter se alij alijs prodesse possent. In hoc ergo debemus naturam ducem sequi. ꝛ communes vtilitates in medium afferre. Fundamentum enim primum amicicie est. ne cui noceatur. deinde vt cõmuni vtilitati seruiatur. Qui reipublice

ꝑfuturi ſunt duo platonis ꝑcepta teneāt. Unū ꝙ vtilitatē ciuiū ſic tueanť. vt quidqd agant ad eā referant obliti cōmodoꝝ ſuoꝝ. Alterū vt totū coꝛpꝰ reipublice curēt. nedū vnā ꝑtem tuenť reliquā deſerant. Tutela enim ⁊ procuratio reipublice ad eoꝛum vtilitatem qui commiſſi ſunt. non ad eoꝛum quibus eſt commiſſa gerenda eſt. Magnitudo autem animi remota communitate ⁊ coniunctione humana. feritas quedam fit ⁊ inhumanitas. hec ille. Et ſeneca epiſtola ꝛc. dicit. Antiquitus rectoꝛ aīmo eligebaťꝫ ideoqꝫ ſumma felicitaſ erat gentiū. in quibꝰ nō poterat potētioꝛ eſſe miſi melioꝛ. hec ille. Ex emplū. j. Re. xv. de ſaule. q ꝙ diu fuit bonꝰ populo dei remanſit rex poſtꝙ aūt ad tyrannidē declinauit. priuatꝰ fuit regno iuſſu dei.

Scōa ſpecies pr̄icipatus eſt regimē nobiliū ſeu optimatū. principantiū ſcōm virtutē. ⁊ vocať areſtocratia. i. poteſtas nobiliū ⁊ optimoꝝ. in qua aliqui pauci principanť. Unde tullius philipica. j. di. Nos nobiles magna q̄dam ſpectare decet. nō pecuniā quidē. nō opes violentas. ⁊ mime ferendā potentiā. ſed caritatē ciuiū. ⁊ gloriā cōcupiſſe. Et yſido. li. ethimologiarū dicit. Moyſes gentis hebree primus oim diuinas leges ſacris litteris explicauit. Foroneꝰ rex grecis primꝰ leges. iudiciaqꝫ ꝺſtituit. Mercuriꝰ trimegiſtus primꝰ leges egiptiis tradidit. Solon primꝰ leges athenienſibꝰ edidit. Ligurgꝰ primuſ lacedemonibꝰ iura ex apollinis autoꝛitate ꝺfinxit. Pompiliꝰ q Romulo ſucceſſit in regno primꝰ leges romanis tradidit. Deīde cū populus ſeditioſos magiſtratꝰ ferre nō poſſet decē viroſ legibꝰ ſcribendis creauit. qui leges ex libris ſalomonis in latinū ſermonē tranſlatas. xij. tabulis expoſuerūt. Et tunc optimates q primo cōſules poſtea ſenatoꝛes dicebanť. principatū reipublice tenuerūt. hec ille.

Terciꝰ pr̄incipatus eſt regimē populi ſcōm virtutē. Nam populus ita agitur ab alijs ꝑ preceptū ꝙ tamen agit ⁊ mouet ſeipſum ꝑ liberꝫ arbitriū. ⁊ iō requiriť in eo quedā rectitudo regiminiſ ꝑ quā ſeipm dirigat in obediēdo pr̄incipatibus. ⁊ hoc regimen vocať politia. Inter iſtos pr̄incipatus primus eſt optimus ꝓpter quattuoꝛ rationes. Primo quia repr̄eſentat diuinū regimen quo totus mundus ab vno creatoꝛe gubernatur. Secundo quia repſentat ordinatōnem nature. ꝑ quā omnis multitudo ⁊ diffoꝛmitas ad aliquod vnū gubernans reducitur. ſicut omnia mobilia ad vnum primū mobile celum. Tercio quia ex hoc regimine facilius iuſticia legis implēda mādatur. Quarto quia cum plures pr̄incipantur. frequenter inter eos diſſenſio oꝛitur. ac per hoc pacis vnitas per ipſos diuiſos impediť. Aduertendū tamen ꝙ iſte pr̄incipatus eſt optimus. ſi ſit ſecundum virtutem. tamen propter magnā poteſtatem que vni conceditur. de

facili regnum degenerat in tyrannidem nisi sit perfecta virtus ei⁹ cui talis potestas conceditur·q⁹ sicut di·philosophus·x· ethicorum· Non est nisi virtuosi bene ferre bonas fortunas·perfecta autez virtus in paucis inuenitur·Sicut enim tale regimen est optimus prin= cipatus·nisi degeneret·sic tyrannis que est huius regimenis corru= ptio·est pessimus principatus· Illud enim est pessimum·quod opti= mū tollit· Unde tulli⁹ nj·de officijs dicit·Nulla est nobis societas cum tyrannis·sed summa distinctio·Hoc enim genus pestiferum at qz impiū a communitate hominum est exterminandum· Sicut enim membra sanguine ⁊ spiritu carentia aliorum membrorum corruptiua ab eis sunt amputanda·sic ista hominis feritas ⁊ īmanitas belue a cōmuni hominum societate segreganda est·hec ille·Qualis autē de beat esse rex vt virtuose regat·declarat dominus deutro·xvij·c·di· Cum fuerit constitutus rex non multiplicabit sibi equos·nō habebit vxores plurimas que alliciant animum eius·neqz argenti ⁊ auri im mensa pondera·Postq̄ autem sederit in solio regni sui describet si bi deutronomium legis·⁊ habebit secum·legetqz illud omnib⁹ die= bus vite sue·vt discat timere dominum deum suum·⁊ custodire ver ba ⁊ ceremonias eius·que in lege precepta sunt·nec eleuetur cor ei⁹ in superbiam super fratres suos·neqz declinet in partem dextram vel in sinistram·vt longe tempore regnet ipse ⁊ filij eius super po= pulum meum·hec ibi·Quod exponens aug· li·v·de ciui·dei·c·xxmj· dicit sic·Neqz nos christianos quosdam impatores ideo felices di cimus·quia vel diutius impauerunt·vel imperatores filios morte placita reliquerunt·vel hostes reipublice domuerunt·vel inimicos cues aduersum se insurgentes ⁊ cauere ⁊ opprimere potuerūt· Hec enim ⁊ alia huius erumnose vite vel munera vel solatia quidam ex cultores demonum accipere meruerunt·qui non pertinent ad regnū dei·quo pertinent isti·⁊ hec ipsius mira facta sunt·ne ideo ista qui in euz credunt ⁊ crediderunt·velut summa bona desiderarent·Sed felices eos dicimus si iusta imperant·si inter linguas sublimiter ho norantium ⁊ obsequia nimis salutantium non extolluntur·sed se esse homines meminerunt·Si suam potestatem ad dei cultum dilatan= dum·maiestatiq̄ eius famulam faciunt·Si deum timent·diligunt· colunt·Si plus amant illud regnum vbi non timent habere consor= tes·Si tardius iudicant·facilius ignoscunt·Si tandem vindictam pro necessitate regende·tuendeqz reipublice·non pro saturandis ini miciciarum odijs exercent·Si tandē veniam ñ ad impunitatē īiqta tis·sz ad spez correctōis īdulgēt·Si qō apse cogūt plerūqz ḋcerne re mire lenitate·⁊ bñficōp largitate opēsant·Si luxuria ī eis tanto

castigatiõr·q̃to possit inesse liberiõr·Si malunt cupiditatibus pra-
uis q̃ q̃buslibet gẽtibus impare·Et si hec oia faciũt nõ ꝓpter ĩamis
gl'ie ardorẽ· sed ꝓpter charitatẽ felicitatis eterne· Si p pccis suis
humilitatis t miseratõis t oratõis sacrificiũ deo suo vero ĩmolare
nõ negligũt·Tales xp̃ianos ĩpatores felices esse interĩ spe·postea
re ipa futuros dicim9·cũ id qõ expectam9 aduenerit·hec aug·Con
ditões aũt tyrãi declarat dñs·j·Ro·vnj·ca·dicit·Hoc erit ius re=
gis q̃ est regnatur9 sup vos·Filios vestros tollet t ponet ĩ curri=
bus suis·facietq3 sibi eqtes t p̃cursores quadrigaꝝ suaꝝ·t dstituet
sibi tribunos t cẽturiones·t aratores agroꝝ suoꝝ t messores sege=
tũ·t fabros armoꝝ t curruũ suoꝝ·Filias quoq3 vr̃as faciet sibi vn
guẽtarias t focarias t panmificas·Agros quoq3 vr̃os t vineas t
oliueta optima tollet·t dabit seruis suis·Sed t segetes vr̃as t vi
nearũ reddit9 addeciabit·vt det eunuchis t famulis suis·Seruos
etiã vr̃os t ancillas t iuuenes optimos t azmos aufert·t ponet ĩ
ope suo·greges quoq3 vr̃os addecimabit·vosq3 eritis ei seruj·hec
ibi· Scõus p̃cipat9·s·potestas optimoꝝ t nobiliũ regentiũ scõz
virtutẽ deficit a p̃ncipio·in quo vn9 p̃ficit·sz supat·t ẽ pfectior t me=
lior q̃ p̃cipat9 ꝓpli·Cũ em optiates bonũ reipub·attẽdũt faciliter
in vnũ duemũt ac p hoc vnitatẽ pacis ĩ politia dseruãt·t q̃diu ĩ bo
no cõi duemũt·tãdiu legalis obseruãtia sub eis p̃cipãtib9 viget·
Añ vale·li·vij·dicit·Impiũ nr̃m nõ tã robore corpoꝝ q̃ vigore aio
rũ incremẽtũ ac tutelã sui dphẽdit·Et tulli9 li·j·de officijs di·Dim
societatũ nulla pstãtior·nulla firmior q̃ cũ boni viri morub9 simles
familiaritate diuncti sunt·Nichil em amabilius ẽ nec copulatius q̃
morũ similitudo bonorũ· In quib9 em eadem studia sunt· eedemq3
voluntates·in his fit vt altero quisq3 delectet ac seipo efficiatq3 il=
lud qõ pytagoras vult in amicicia·vt vn9 fiat ex plurib9·Priuatus
ait oportet equo iure cũ ciuibus viuere·neq3 submissus et abiectum
nec3 efferentẽ·tũ in repub·ea velle que trãquilla t honesta smt·Ta=
lia em sentire bonũ ciuẽ dicere solem9·hec ille·Corrũpit aũt t ꝑver
tit hic p̃cipat9·quãdo nobiles t optiates pstituũtur vitijs t scele
ribus·Vnde salustius in katilinario dicit·Plurima maiores nostros
magnos fecerunt·que nobis nulla sunt scilicet domi industria·foris
iusticia·animus in consulendo liber·neq3 delicto neq3 libidini obno-
xius·Pro his autem nos habemus luxuriam atq3 auariciam publi
ce egestatem priuatim opulentiã·Inter bonos t malos discrimẽ nul
lum·Omnia virtutis premia ambitio possidet·domi voluptati·foris
aut pecunie seruitur aut gratie·hec ille·Et seneca libro quinto de be
neficijs dicit·Beneficia in scelus versa sunt·t sanguini eorum non
parcitur pro quibus sanguis funtendus est·humili se ac depresso

loco putat stare quisqs nō supra rempublicā stetit· hec ille ·Qualia aūt beneficia optimatū circa rēpublicā fuerīt·patet·Fuit enim ī eis pia solicitudo p republica·Fuit ad ipam vehemēs dilectio·p salute ipius feruida emulatio·terrenoz oīm ꝺtemptus siue despectio· terribiliū ꝛ arduoz aggressio·piculoz ꝛ laboz ppessio·mortis libēs susceptō·ꝛ necis carorū suoz sicut filiorū ꝛ cognatorū occisoz p republica mīme lamētatio·Moriendi potiꝰ ꝙ rēpublicā deuastādi oī· moda deliberatō·qr in eis vigebat soliꝰ reipublice salutis optatio·ꝛ bona patrie auxisse·ꝛ mala in se trāsferre voluisse·vt declarat vale· li·vj·c·vj·vbi narrat de pietate antiquoz viroz in patriā· Unde tulliꝰ in rethorica dicit·Quoniā oīa cōmoda puenerūt ex patria· nullū incōmodū p patria tolerare ē graue putandū·Terciꝰ principatus scz populi·licet ad tpus possit eē ſm virtutē·deficit tñ multū a pfe· ctōe regimīs·eo ꝙ ppus cōiter parū prudentie pticipat·que maxime ad regimē requirit·Aliqñ tamē ꝺtingit populū melius regere ꝙ vnū vel paucos·qō tūc maxime ꝺtingit·qñ populꝰ q est pacis auiꝺus diu sustinuit regimē tyrannicū·p qō grauatꝰ ꝛ expoliatꝰ moꝛtuo vel iecto tyrāno ꝺominiū sibi politie vsurpat·Et ꝙ diu facta tyrānica in memoria populi habeāt·tādiu pōt esse talis principatꝰ ſm virtutē ·maxīe si aliquoz prudentiū ꝺsiliis imitāt· Nō tñ putandū ē tale regimē diu posse in rectitudīe subsistere·ppus em rudis ē potus passionū ipetū sequēs ·ꝙ ratōne vtēs·nō necesse ē tandē ipz peruerti in pnitiosa scāꝺala·ꝛ ad multas īsamias deuenire·Uñ sene· epistola·xxvnj·dicit·Nunꝙ volui populo placere·Nā q ego scio nō pbat ppus·q pbat ppus ego scio·Quō em placere populo pt cui nō placet virtꝰ· Malis artibꝰ popularis fauoꝛ querit· Similē te illis facias oportet·Nō pbabūt misi agnouerīt· Et epla vij·dicit· Utiqz quo maioꝛ ē ppus cui ꝺmiscemur·hic piculi plus ē·Nichil vero taz dānosuz bonis moribꝰ·ꝙ in aliquo spectaculo resīdere· Tūc em per voluptatē faciliꝰ vitia subeūt ꝛ surrepūt·Quid me existimas dicere·Auariorem redeo·ābitiosioꝛ·luxuriosioꝛ·īmo vero crudelioꝛ inhūanioꝛ·qr inter hoīes fui·Uita q̄cunqz vulgo placēt·q̄cunqz casus tribuit·Subducēdus ppo ē tener aīmꝰ ꝛ parū tenēs recti· facile trāsitur ad plures·Quid tu accedere his moribus credis·in quos pubilis ce factus est impetus ·Necesse est aut imiteris·aut oderis· vtrunqz autem deuitandum est· ne ve similis malis fias·quia multi sunt· ne ve inimicus multis·quia dissimiles sunt·Recede in teīpo quantū potes·populus honesti dissuasoꝛ est·Non oportet id facere quod populus· Res sordida est trita·aut vulgari via viuere·Nec rationem patitur·nec equitate mitigatur·nec prece flectitur populus·hec ille · Et epistola nonagesimanona·dicit·Populus nullius rei bone auctoꝛ

ē· et in omnibus est constantissimus· Videt aliquem fortem in luctu suo· impiū vocat ꝛ mefferatū· Videt aliquē collabentē ꝛ corpi affu- sūz· effeminatū ait ꝛ eneruē· Quia vero pax multitudīs maxīe ꝺseruat· qñ omes in principatu aliquā ptē habēt· iō pfectissimū regimē est qō ex trib⁹ supradictis ītegrat· Sic em̄ vnusq̄sqz auꝺi⁹ rēpub- licā amat· ꝛ arꝺenti⁹ statuta seruat· Si ergo aliqui in ppō sapiētio- res ab ipo in prīcipes vel pfectos eligūtur· ꝛ hi ylteri⁹ vnū in regē pficiūt vel ꝺucē· qui tam eis q̄ populo psit· iste ē principat⁹ optim⁹ quia sub ipo principe sunt aliqui principātes scom virtutē· Uñ in ea omia regimīa ꝺuemūt· Constat em̄ ex ꝺemocratia· i· ptāte populi in q̄tū ad ipm ptinet electio principū· Jterū ex arestocratia· in qua ali qui optimates prīcipant· qui pꝺicto mō electi potestatē habent eli- gendi vnū· Jterū ex regno inq̄tū vn⁹ a pꝺictis optimatib⁹ electus· taz eis q̄ ppō pficit· Hec vtiqz politia in lege ꝺiuīa fuit īstituta· nā ex populo aliqui sapiētiores in prīcipes eligebātur· Uñ ꝺeut· j· cap· Dixit moyses ad populū· Date ex vobis viros sapiētes ꝛ gnaros· quoꝝ cōuersatō sit pbata in tribub⁹ vestris· vt ponā eos vobis prī cipes· Et hec erat queꝺā species politie popularis inq̄tū hi maiores a populo eligebātur· Jnq̄tū vero hi principes populū gubernabāt inferiores causas iuꝺicātes· erat queꝺā spēs politie optimatū· Jnq̄- tū vero vn⁹ pficiebat omīb⁹ quasi singulariter psiꝺēꝺo erat q̄ꝺam spēs regmi· Jnter omēs aūt politias xpianoꝝ politia venetorum ad hoc regimē pfectissimū appropiquat· Nā in ea circiter quaꝺringēti tam ex nobilib⁹ q̄ ex honorabili populo ad cōsilia publica admit- tunt p quos aliqui prudētiores in creatōe sui principis eligūtur· Et hi aliquē ex suis nobilib⁹ eligūt· quē in ꝺucē omībus pficiūt· Prēꝺi ctus aūt ꝺux sic a maiorib⁹ electus vna cū sex· quos cōsiliarios vo- cant· ꝛ xl· quos quasi populi antianos habēt politiā gubernat· Nec hi qui cum ꝺuce ciuitatē regunt· iꝺem semp pmanent· sed singuli ꝺe consilio statutis tempib⁹ ad prēꝺicta officia cōsiliarie vel antiana- rie per electōnem oīm assumūtur· ꝛ sic q̄libet ꝺe pꝺictis ad cōsiliuz electis partem aliquam habet in politia que ex tribus regimīnibus aliquiꝺ participat· Nam inquantum vnus omībns est prefectus re- gimen regm̄ ꝺici potest· Jnquantum vero aliqui maiores ipsuz ꝺu- cem eligunt· ꝛ cum ipso politiam regunt ipsi vel alij ꝺiuersis tem- poribus ad hoc electi· regimen optimorum ꝺici potest· Jnquantum vero prēꝺicti maiores ꝺucis electores consiliarij vel xl· a toto consi- lio eliguntur· aliquiꝺ ꝺe politia populi participat· Sunt enim in ꝺi cto consilio non solum maiores nobiles· sed etiam multi ꝺe populo honorabili· Hec autem venetorū gens tanta pace ac securitate frui tur q̄ nullus vnq̄ īmꝺe īmtuitu partis expellitur· Aꝺuenientes et

ꝑfugi ibi tuti ſeruanť. Null⁹ alteri⁹ oppreſſor null⁹ aliem habitach
eſt inuaſor. Secuta ſunt omnia. Homicidia vel humani ſanguinis
effuſiones aut nunq̄ aut raro ibi audiūtur. Nulli hoīm ſubdi patť
victa gens. ſūma gaudēs libertate. Ducē vero quē ſibi cōſtituit tā-
ta ſtatutoꝝ obſeruatōe coartat. vt nō plus poſſit ꝑfectus q̄ velit ꝑ-
fitiens. Homīes īm marmis aq̄s quibus ſunt vndiq; circūſepti edifi
tia ſtupēda pulcritudīe. ſumptuoſitate. numeroſitate ꝺſtruxerūt. Aſi
bus maris cū ꝓiculis ⁊ laboꝛib⁹ ꝑ neceſſarijs vite iuuētutē eruditūt
Etatē vero maturā actib⁹ reipublice impendūt. Pꝛo colētib⁹ agroſ
remiges habent. ⁊ ꝑ boue nauigiū. Oīnia mercanť nūmo etiā potū
aque. Null⁹ īnde nat⁹ alteri⁹ eſt ſeruus. nec etiā mercēnario pacto
ꝺductus. ſed vnuſquiſq; patrie libertatē ſibi vendicās ꝓpꝛiā victuꝝ
ꝓpꝛio laboꝛe q̄rit. In bellis naualib⁹ audaciſſimi atq; ꝓtiſſimi oliꝝ
ꝑ republica miranda ac laude digna fecerūt. Victualia a multis re
gionib⁹ eis deportanť. ⁊ ipſi merces. quas a remotis ꝓtib⁹ deferť.
ad multas ꝓuincias trāſmuttūt. In veſtib⁹ ſplēdidi. In cibo tempa-
ti. ne ꝑ ebꝛietates mercādi vſus impediať. aut ſtat⁹ politie turbeť.
tabernas nō habent. Magni eccleſiarū ſunt cultoꝛes ⁊ diuini hono-
ris amatoꝛes. vt ꝓtz īm ſtupēdo et mirabili tēplo ſancti marci. Dau-
peꝛib⁹ ſunt benefici. Multa pauper̄ hoſpitalia ⁊ inſignita ſanctimo
maliū monaſteria ānualibus ⁊ quotidianis elemoſinis tā publicis q̄
ꝓꝛiuatis nutriūt. Decedētes decimā pecunie īm qua oīnia fere bona
ipſoꝝ ꝺſiſtunt. indigētib⁹ ⁊ diuinū cultū colentib⁹ derelinquūt. Ca
tholici ſunt. ⁊ ab omni labe ꝓꝛſus immunes. Inhumana et enoꝛmia
crimīa nō habēt. A cōuicinoꝛū moꝛib⁹ ſunt penit⁹ alieni. Feneratoꝛ
ibi nullus eē ꝓmittitur. Leges cōes nō ſequūtur. ſed ſcōm ſtatuta ꝑ
ꝓꝛia viuūt. miro mō politie negotijs accōmoda. nec tamē a iure alie
na. Ubi ſtatuta deſunt ad ꝑrias ꝺſuetudines ſe ꝺuertunt. Fideliſſi-
mi ſunt reipublice. quā vnuſquiſq; in opulētia ⁊ honoꝛe tenere ſtudꝝ
ſed ⁊ ipſa reſpublica ſuos ciues etiam plebeios magnis libertatib⁹
⁊ ſingularibus immunitatibus conſeruat ⁊ tuetur. Si quis in alie-
na patria grauatur. moꝝ curam adhibet. ſiue ducalibus ſcriptis. ſiue
nuntijs publicis. ſeu repꝛeſaliarum terroꝛibus. vt eum a grauamine
liberet. Honoꝛabiles ciues diuitijs tenues officij vel rectoꝛie ꝓui
ſione ſubleuare ꝛitur. Multos de communibus ꝓuentibus nutrit
Ecce venetoꝛum gubernationē q̄ eximiam.

Sexto beatus marcus aperuit os. id eſt. intellectum ad ſupplican
doꝛum impetrationem. Sciendum q̄ ipſius ſuffragia et benefi-
cia plures impetrauerunt. Quidā enim obtinuerūt tempalia ad ſu-
ſtentatoꝝ. ſicut ꝓtz in miraculo facto in apulia. vbi ſterilitas magna
erat. Quidam obtinuerūt ſpūalia ad iuſtificationem. ſicut patet in

miraculo ſarracem nãufragiũ patiẽtis·q̃ ad baptiſmũ duolauit·Qui dã obtinuerũt celeſtia ad glorificatõez·ſicut ptz in miraculo religioſi·ad cuiꝰ obitũ ſanctꝰ mar·duemit·ꝛ in celũ eiꝰ aĩam deportauit· Quidã obtinuerũt corpalia ad ipoꝛ ſanatõem·ſicut ptz de milite ꝺ ponte cadente et de eo qui de cãpanili ſancti marci cecidit· quos ſanitati reſtituit ꝑ hieſum chriſtum Amen·

In feſto ſancti petrĩ martiris ſermo·

Lantatõ roſe in hiericho·Eccĩ·xxiiij· c·Prouerbialiter dicitur·Trenta foglie ha la roſa·Sed beatus petrus martir fuit roſa· Unde dominus Innocentius papa in littera canonizatõis eius dicit·De p̃dicatoꝛ ordie floꝛido ꝓdijt roſa rubẽs·q̃ regalibꝰ oblata ꝺſpectibꝰ ĩtulit ſuauitatẽ odoris· Sup quo talẽ moueo queſtionẽ·Utrũ bea·pe· martir tanto in gloria ſit digniꝛis coꝛonatõis· q̃to in hac vita habuit actũ maioꝛis pfectõis· Ad iſtã queſtionẽ reſpõdent duo doctoꝛes noui teſtamẽti· Primꝰ ẽ bea·aug· li·de ſancta vginitate dicit· q̃ martiriũ ꝑ fide xp̃i ſuſceptũ incõpabiliter p̃ferẽdũ eſt ſancte virginitati ·etiã ſi illa inuolabiliter ꝺſeruẽt ꝓpter agni imaculati honoꝛẽ Scõus ẽ ſanctꝰ tho·nj·ij·q·cxxmj·ar·nj·dicit ſic·De aliquo actu virtutis poſſumꝰ loq̃ dupliciter·Uno mõ ſm ſpẽz ipiꝰ actꝰ ꝓut ꝺpat ad virtutẽ ꝓxie eliciẽtẽ ipm·ꝛ ſic ñ põt eẽ q̃ martiriũ qõ ꝺſiſtit i debita tolerãtia moꝛtis ſit pfectiſſimꝰ inter virtutis actꝰ· qꝛ tolerare moꝛtẽ nõ ẽ laudabile ſm ſe·ſed ſolũ ſm q̃ ordinat ad aliqõ bonũ· qõ cõſiſtit in actu virtutis·puta ad fidẽ ꝛ dilectõez dei· vñ ille actꝰ virtutis cũ ſit finis melioꝛ ẽ· Alio mõ põt cõſideraꝛi actꝰ virtutis ſcõm q̃ compat ad primũ motiuũ·quod ẽ amoꝛ charitatis·ꝛ ex hac pte p̃cipue aliquis actꝰ habz q̃ ad pfectõez vite ptineat· qꝛ vt apl'us dicit col·nj·Charitas eſt vĩculũ pfectõis·Martiriũ aũt inter oĩes actus virtuoſos maxime demõſttat pfectõem charitatis·quia tantomagis oſtenditur aliquis aliquã rem amare·quanto pꝛo ea rẽ magis amatam contemnit·ꝛ rem magis odioſam eligit pati· Manifeſtũ eſt autẽ q̃ inter oĩa alia bona p̃ſentis vite maxime amat homo ipſam vitam·ꝛ ecõtrario maxie odit ipam moꝛtez ·ꝛ p̃cipue cũ doloꝛibꝰ coꝛpaliũ toꝛmentoꝛũ·quoꝛum metu etiã bruta aĩmalia a maximis voluptatibus abſterrent·vt aug·dicit li· lxxxvnj· queſtionum ꝛ ſic marturium inter ceteros actus humanos eſt perfectioꝛ ſecundũ ſuum genus·ſecundũ illud Jo·xv·Maioꝛem charitatem nemo habz· q̃ vt animam ſuam ponat quis pꝛo amicis ſuis·hec tho· Sciendum q̃ dyabolus conatus eſt expugnare fidez xp̃i quadꝛupliciter· Primo per potentiã tyrannoꝛũ cõtra quos miſit deus ſanctos martires qui eos ſupauerũt per patientiã·Luc·xxj·c·In patiẽtia veſtra

possidebitis aias vestras. Secūdo p falsaz sapientiā philosophorū z hereticoz. dtra quos misit de⁹ doctores. q eos supauerūt per verā sapientiā. Phi. ij. In medio natōis praue z puerse inter quos lucetis sicut lumiaria in firmamēto celi. Tercō p simulatā vitam fratz falsoz. dtra quos misit de⁹ diuersos ordies religiosoz. q eos dfundāt p solidā z sanctā vitā. ps. Astitit regia. i. militās ecclesia a dextris tuis. p sanctā vitā. in vestitu deaurato. p smcerā charitatez. circūdata varietate p religionū diuersitatē. Quarto p apparētiā falsoz miraculoz. dtra quā misit de⁹ fideles testes veritatis. Act. j. Eritis michi testes in hierusalē ꝛc. Et mar. vlti. Illi aūt pfecti p̄dicauerūt vbiqz dño coopante z sermonē dfirmāte seq. signis. Licet aūt sancta mater eccia passa fuerit in diuersis tpib⁹ ista certamia. tñ tpe bea. pe. martiris simul hec fuerūt dgesta p hereticos velut dyaboli īstrumēta. Tūc em erāt magni seculari potētia. dyabolica sapiētia. simulatores sanctitatis. sectātes dyabolica figmēta. qui aliqñ videbant aliqua falsa opari miarcula. sm illud. ij. thimo. nj. Quē admodū iānes z mābres restiterūt moysi. ita z hi resistūt veritati. Ista certamia supauit gl'iose beat⁹ petr⁹ martir. cui sancta mater eccia dicit. j. thim. vj. Certa bonū certamē fidei apprehēde vitā eternā. z hoc q̄ttuor mōis. Dño p apl'ice sedis legatōem. z sic dfringebat eoz potētiā. ps. Cōfringā illos. nec poterūt stare. cadēt subtus pedes meos. Secūdo p feruidā p̄dicatōez. z sic ānichilabat eoz falsaz sapiētiā. ps. Precinxisti me virtute ad bellū z supplātasti īsurgentes in me subt⁹ me. Tercō p virtutū exornatōz. z sic disp̄debat eorū simulatā z deceptoriā vitā. ps. Inimicos meos dedisti michi dorsū. z odiētes me disp̄didisti. Quarto p miracl'oz coruscatōz. z sic ostēdebat eoz falsa cōmenta. ps. Clamauerūt nec erat q̄ saluos faceret Ideo dñs Inno. in lra canonizatōis ei⁹ dicit. Erubescāt fallaces heretici. q̄ sua fallatia cōmēta vilescūt. z qualescūt apl'ica documēta. ꝓterea dicebat bea. pe. martir xp̄i bonus odor sum⁹. alijs odor vite in vitā. alijs odor mortis in mortē scz hereticis inter quos tanq̄ rosa inter spīas fuit plātat⁹. Ergo plantatō rose in hiericho. i. inter hereticos ad debellandos z confundendos eos. Ideo dicitur. Trēta foglie ha la rosa.

Trenta foglie ha la rosa.
In fidei deuotione.
In xp̄i imitatōne.
In sui remuneratione.

Primo trenta foglie ha la rosa. In fidei defensione. Sicut enim synagoga in veteri testamento habuit triginta sanctos patres. qui suis claris virtutibus legem dei defenderunt. ne infideles illam

dulcarēt·scōm illud Eccī·xlmj·ca·Laudem⁹ viros glorioſos ⁊ ꝑentes noſtros in generatōib⁹ ſuiſ·hoīes magni virtute ⁊ prudētia ſua ꝑditi·nūciantes virtute prudētie ꝑplis ſanctiſſima verba·hoīes diuites in virtute pulcritudīs ſtudiū habētes·qui ghem adepti ſunt·⁊ habētur in laudib⁹·Eodē modo alma mater eccīa in nouo teſtamēto xpi fūdata ſanguīe nouiſſimo tpe emixa ē bea·pe·martirē·q xxx·virtutib⁹ tanq̄ trigīta foliis roſe iſertis fidē xpi acerrime defēdit·p qua mortē pati auidiſſime poptauit·vt petebit· Primū folium hui⁹ noſtre redolētis roſe ē abel ſanctificatō·Nā vt dicit grego· in regiſtro·⁊ habet·xmj·q·v·c· ſcriptū eſt ·Reſpexit de⁹ ad abel ⁊ ad munera eius·Dicturus quippe· quia dominus reſpexit ad munera·premiſit ſolicite·quia reſpexit ad abel·quia non offerens a muneribus·ſz munera ab offerēte placuerūt·hec ibi·⁊ aug· de pemitētia· vt habet de pen·diſ·v·ca·j·Reſpexit em̄ dn̄s ad abel ⁊ ad munera ei⁹·Sed pri⁹ dixit ad abel q̄ ad munera·Sumēs em̄ mentē quā agnouit humilē purā·remunerauit ei⁹ largitatis munera· hec ibi ·Sicut ergo mēs abel ſanctificata fuit a deo·q erat fundamētū legis dei ⁊ initiū·ſic aīma bea·pe·martiris ſanctificata fuit a deo ⁊ in gra afirmata·Signū em̄ ſanctificati ⁊ afirmati in gratia ē·vt nō peccet dei ceps mortaliter·qđ q̄dem ſibi aceſſuz ē·Un̄ Jnno·in lra canonizatōis ei⁹ dicit·Beat⁹ petr⁹ ab īfātia virgimitatē ⁊ īnocentiā ab oī mortali peccato vſqz ad mortē ſeruauit·Jō cantat eccīa ī hymno dicit·Petr⁹ flos pulcritudīs ⁊ virtutū ſacrariū nullū mortalis crimīs ſenſit vnq̄ atagiū·Et hoc quidē auemēter· quia illos quos de⁹ ad aliquid eligit ita ꝑparat ⁊ diſponit·vt ad id ad qđ eligūtur īuenīantur ydonei·ſcōm illud·ij·Lorim·nj· Jdoneos nos fecit miniſtros noui teſtamēti·Et cū bea·pe·martir ad hoc eēt electus·vt fidem xpi et eccleſiā catholicā pene collapſaz redītegraret·iō talē obtinuit grām ꝑ quā diligenti⁹ id exequereť· Secūdū foliū hui⁹ noſtre fragrātis roſe ē enoch iuſtificatō·Nā vt dicit Heb·xj· Enoch nō īuenieba tur·quia trāſtulit eū de⁹·Ante trāſlatōem em̄ ei⁹ teſtimoniū habebat placuiſſe deo·Sicut em̄ enoch trāſlat⁹ eſt in paradiſum terreſtrē·ſic bea·pe·martir trāſlat⁹ ē ab infidelib⁹ hereticis ad ſanctā mrem eccīam que eſt paradiſus celeſtis·Un̄ bea·aug·li·xnj·de ciui·dei cap·xxj·dicit ſic Poſſūt hec etiā in eccīa intelligi vt ea meli⁹ accipiam⁹ tanq̄ ꝓphetica inditia ꝓuidentia futuroꝝ paradiſuz ſcz etiā īpaz eccleſiā ſicut de illa legitur in cantico canticorum Quattuor flumina paradiſi quattuor ſunt euangelia Ligna fructifera ſancti fructuſ eorum opera eorum Lignum vite ſanctus ſanctorum vtiqz chriſt⁹ Lignum ſcientie boni ⁊ mali proprium eſt voluntatis arbitrium. hec ille· Jn hunc paradiſum ſcilicet ſanctam matrem eccleſiam tranſlat⁹

est beatus petrus martir per baptismalem iustificatōnem. quia non fuit baptisat9 baptismo hereticoꝝ. sed baptismo xp̄ianoꝝ. ne inobediens reputaret. ⁊ vt caractere cū ceteris signaret. vt xp̄o corpaliter ꝺformaret. vt in numero fideliū cōputaret. vt in domis gr̄e promoueret. ne ceteris sacramētis ecclesie priuaret Terciū foliū huius nostre oꝺoꝛifere rose est noe p̄seruatō. vñ dicit Heb. xi. Noe accepto respōso aptauit archā in salutē dom9 sue. Sed noe p gratiaꝫ quā accepit a deo p̄seruauit solum octo aīmas. scōm illud. j. Pe. nj. In dieb9 noe cū fabricaret archa pauci. i. octo aīme salue facte sunt Noe aūt erat tūc sexcētoꝝ annoꝝ. Sed bea. pe. martir cū esset vij. ānoꝝ ingressus archā catholice fidei disputās cū patruo sup articulos fidei iuincibilib9 ratōnib9 ip̄m ꝺfudit. ⁊ maximā multitudinem hereticoꝝ ad xp̄i fidem ꝺuertit. quos p̄seruauit a diluuio dānatōis Et licet p̄cesserit ab hereticis. tñ ab eoꝝ erroꝛib9 extitit alien9. sicut de noe legit Gen. v. Processit em̄ ab eis sicut lux a tenebꝛa. ij. coꝝ. mj. Deus q̄ dixit lucē splendescere de tenebris. sicut liliū a spīnis. Canti. j. sicut liliū inter spīnas. Vñ Inno. in lr̄a canonizatōis ei9 dicit. Candido sanctoꝝ collegio nouū mūditie liliū est exoꝛtū. Sicut stella micās a nebulis. Vñ dicit ibid̄. Gaudeat insignis oꝛdo p̄dicatoꝝ q̄ ex eo p̄dijt stella micans. Iste est arch9 posit9 in nubibus q̄ est signū federis fidei catholice. ⁊ subleuatōis sancte mr̄is ecclesie. Quartū foliū hui9 nostre suauis rose est abꝛae religio. Vñ dicitur Heb. xi. Abꝛaā obediuit in locū exire. quē acceptur9 erat in hereditatē. cui dictū é a dño Gen. xij. Egredere de terra tua ⁊ de cognatōe tua ⁊ de domo p̄ris tui. ⁊ veni in terrā quā monstrauero tibi. Sicut aūt abꝛaā reliq̄t cūcta ad iussuꝫ dñi. Sic bea. pe. martir relicta domo ꝛgnatōe ⁊ patria. p̄fect9 é bonomā ⁊ ibi ītrauit religionē fratrū p̄dicatoꝝ. que est īstituta ad p̄dicandū ⁊ ꝺfessiones audiē dū. Vñ abbas nestoꝛius in collatōibus patrū dicit. Quidam eligentes egrotantiū curā. alij intercessionē que p miseris etqꝫ oppressis īpendit̄ exequētes. aut doctrine īstantes. aut elemosīnas pauperib9 largientes inter magnos ac sūmos viros pꝛo affectu suo ac pietate viguerunt. hec ille. Tanto autem celebꝛioꝛ est religio p̄ꝺicatoꝝ. quantomagis per eam pꝛocuratur salus animarum. quod pertinet ad obsequium dei. cui nullum sacrificium est acceptius. vt dicit Gre. super ezechielem. Maius etiam est spiritualibus armis contra errores hereticoꝝ ⁊ temptationes demonum fideles ꝺefendere. q̄ꝫ corꝑalibus armis populum fidelem tueri. Et de beato petro martire Inno. in littera canonizationis eius dicit. Noctem post dormitōnem bꝛeuem in studijs lectionum ⁊ alijs sacris vigilijs occupabat. Dies autem impendebat cōmodis animarum. p̄ꝺicatiombus vel

confessionū audiētie·aut ipugnatōi hereſuz iſiſtēdo·iuxta illud Tit·
i·Amplectentē eū q̄ scōm doctrinā ē fidelē facere sermonē·vt potēs
sit exhortari in doctrīa sana·z eos qui ꝺtradicūt arguere ⁊c Qūi
tū foliū nostre huiꝰ roſe ē ysaac ꝓfessio·in quo maxīe viguit obe-
dientia·Ūñ bea·aug·li·xvi·de ciui·dei c·xxxi·dicit·Jsaac sicut domi
nus crucē suā·sibi ligna ad victime locū·q̄bus fuerat īpoñēdus ipe
portauit·Et in hoc ꝗparuit maxīa eiꝰ obediētia·Jn religione autez
sūmū tenet obediētia·q̄ vt greg·xxv·moraℓ·dicit· Obediētia victi-
mis iure ꝓponit·q̄ p victimas aliena caro·p obediētiā vero volun
tas ꝓpria mactat·Nā illud qꝺ fit ex obediētia ē magis deo acceptū
q̄ illud qꝺ fit p ꝓpriā voluntatē ꝑm q̄ hiero·dicit ad rusticū mona
chū·ad id tēdit oratō·vt doceā te nō tuo arbitrio dimittendū·Bea
tus pe·martir maxīe obediētie fuit·sicut in lr̄a canonizatōis eiꝰ dñs
Jnno·dicit·Jngressus aūt ordinē fratrū ꝓdicatoꝝ ꝺuersatōe cōspi-
cuꝰ·spectabilis fama·opinione mirabilis·deuotōe gratꝰ·humilita-
te lenis·obediētia placiꝺꝰ·benignitate suauis pietate ꝺpatiēs·patiē
tia ꝺstans·charitate ꝓstabilis·z in cūctis moꝝ maturitate fuit ꝺpo
situs·hec ille ⁊c· Sextū foliū nr̄e huiꝰ roſe ē Jacob ꝺtemplatio·
Nā fugiēs a facie Esau fratris sui psequētis ipm·parūp in via ob-
dormiuit·vidit q̄z dñm īmixū scale·cui dñs locutꝰ ē z ꝺsolatꝰ est·vt
dicit Geñ·xxvnj·c·sic bea·pe·martir ob psecutōes graues hereticō-
rū z maxīe suoꝝ attimentiū·qui eū accusauerāt ꝓuincialī q̄ magna
z grauia scāꝺala ꝓpetrauerat in ciuitate Bonoñ·īꝺeꝺecꝰ iꝑoꝝ·cō-
pulsus ē ire esiū nō sine acri pēa·Cūq̄z videret pullulare hereses i
ciui ate esina·nec posset obuiare vt optabat·cū lacrimis coꝝā crucifi
xo orans ait·dñe q̄ nosti oīa anteq̄ fiāt tu scis quoniā nichil egi
eoꝝū que isti aꝺuersū me mētiunt·Disrūpe igit illos·z ꝺa pacē su-
stinētibꝰ te·vt serui tui fideles īueniant·Tunc crucifixꝰ vertēs caput
in aliuꝺ latꝰ ait·Et ego petre q̄ꝺ feci·z sic ꝺfortatꝰ est Septimū
foliū huiꝰ nostre roſe ē Joseph purificatō·Nam fugiens vxorē fu-
tipharis·que ipm ad aꝺulteriū īuitabat castitatē suā illibatā ꝺser-
uauit·vt dicit Geñ· xxxix·c·quē tamē ipa falso accusauit q̄ vi ipsā
opprimere voluit·Sic beatus petrus martir dū oraret deuotiꝰ ī cel
la coram imagine crucifixi·ac diceret illā oratōnem·Deus innocētie
restitutor z amator dirige ad te tuoꝝ corꝺa seruoꝝ·vt spūs tui fer-
uore concepto z in fide inueniant stabiles z in opere efficaces· Et
dum virgimitatem suam z agones suos virgini cōmendaret· audi-
uit beatam virginem duabus comitatam puellis dicentē sibi· Ego
rogaui pro te pe·vt non deficiat fides tua· Statimq̄z accusatus est
priori·q̄ cum mulieribus tota nocte colloquebatur qui tamē īfamiā
purgauit· Octauum folium huius nostre roſe est Jude confessio

de quo dicit Gen. xlix. Juda te laudabūt fratres tui. manus tua in ceruicib9 inimicoz tuoz adorabūt te filij patris tui. Judas qui cōfitens interptat beatū petrū martirē designat. qui fidē xpi ꝛfessus est nō tm in vita sed etiā in morte. quē omes fratres sui laici fideles clerici religiosi laudāt ꝓpter pugnā victoriosaz. quā habuit ꝛtra hereticos. Cū em quidā heretic9 garrulus ꝛtra eū nimis instaret. ille deū orauit. vt aut eū ꝛuerteret. aut lingua priuaret. statiqz mut9 effect9 est. quia veritatē fidei ꝛfiteri noluit. Nonū foliū huius nre rose est moysi dilectio. qui ob charitatē quaz gerebat ad populum dei ꝛfidenter dixit dño. aut dele me de libro tuo in quē me scripsisti. aut pce huic populo. vnde misericordiā obtinuit. Sic beat9 petr9 martir quotidie orabat vt de9 nō aliter pmitteret ipz mori q̄ p fide xpi. Un̄ dicit in lra canōizatōis ei9. Feruēs quoqz amator fidei sic aīmo suo illaz impſſerat q̄ queqz ipi9 verba ⁊ opa virtute fidei revolebant. Et sicut moyses stetit coraz pharaōe p libertate populi dei. Sic beat9 petr9 martir opposuit se hereticis p libertate ecclesie catholice. Nam heretici libertatē ecclesie nitebant auferre. ⁊ ipam in seruitutē redigere. Gal. ij. Propter subintroductos falsos fratres qui subītroierūt explorare libertatē nr̄am. Foliū decimū hui9 nostre rose ē aaron ꝓdicatō. Naz moyses cū esset ipeditionis lingue. petuit a dño auxiliū eloquētis viri. q̄ sibi esset p̄sidio ad ꝺuincendū pharaonē. cui dat9 est aaron. vt dicit Exo. mj. c. sic summ9 pastor ecclesie vexillū fidei catholice tradidit bea. pe. martiri. quē fecit generalē inq̄sitorē ad inq̄rendos ⁊ debellandos hereticos in ptib9 ytalie. Et sicut bea. laurēti9 sixto pape obediuit. cui diuini verba responsa ꝺmiserat. sic bea. pe. martir ex obedientia sancte romane eccie fidei catholice diuini verbi curā assumpsit. p quibus nō dubitauit mori. Un̄ in lra canonizatōis ei9 dicit. Pro defensione nāqz fidei ⁊ obedientia romane ecclesie vir ille venerabilis acerrimā morte tulit. Et quanto sanguis beati petri martiris fuit dignior ⁊ p̄ciosior sāguine aīmaliū īmolatoz p aaron summuz sacerdotē. tāto hostia quā obtulit fuit deo acceptior. quia seip̄m obtulit. Et hoc fuit ac si christus iterum seipsum obtulisset ꝓpter vnionē eius per charitatē cum beato petro. Undecimum folium huius nostre rose est Phinees defensio. de quo dicitur. j. Macha. ij. cap. Phinees zelando zelū dei accepit testamētum sacerdotij in secula. quia vt dicitur Numeri xxv Cum vidisset phinees quendam virum israelitaz intrantem ad scortum madianitam. arrepto pugione perfodit ambos simul. virum. s. ⁊ mulierem. sic beatus petrus martir zelans fidem catholicam ⁊ p̄sequens hereticos dicebat eis q̄ de tota sacra scriptura testimonia sua proferrent. ⁊ ipse pro se ⁊ contra eos. tantum vnum militē scilicz

paulū assumeret·q̄ dicit·Sumite gladiū spūs qđ ē verbū dei· Hoc gladio verbo dei pfodit hereticos ⁊ heresim eoꝝ·scōm illud· j·pe· nj· Parati semp ad satisfactōnem oīi poscēti vos ratōem de ea· q̄ in vobis est spūs fide ⁊c· Foliū duodecimū huiꝰ nr̄e rose est iosue expugnatō·de quo dicit Ecc̄i·xlvj·ca·Fortis in bello hiesu naue ex· pugnare hostes vt assequereť hereditatē israel· Aut nō in iracūdia eiꝰ impedit? est sol·⁊ facta ē vna dies quasi duo· Invocauit altissi· mū oīipotentē oppugnādo inimicos vndiqz·⁊ audiuit illū magnus sanctꝰ deꝰ·Sic beatꝰ pe·martir cū quendā hereśiarchā coram popu= lo mediolani examīaret velut dux ⁊ inq̄sitor·⁊ maximꝰ estus cūctos afficeret p̄missō signo crucis ⁊ oratōne ad deū fusa·mox nubes de= scendit·que refrigeriū toti populo p̄stitit ⁊c· Foliū tredecimū hu· ius nostre r ose Gedeonis liberatō·cui cū esset dictū·Vade· quomō in hac fortitudine tua liberabis Jsrael de manu madian·cūqz hes= taret·q̄ pauciss̄imos habebat secū·audiuit dns tecū virox fortiss= me·vt patet Judic·vj· Sic beatꝰ petrꝰ martir tanq̄ vir celestis a deo missus ad auicēdos hereticos magnā fortitudinē ⁊ grāz a deo impetrauit·Cui pater dedit astantiā ad resistendū·filiꝰ sapientiam ad accendū·spūssanctꝰ gr̄am ad auertēdū·vt patet de heretico q̄ coram tabula in qua erat imago bea·pe·martiris·depicta recipientis martiriū furibūdus insiliit ⁊ mutꝰ effectꝰ abiurās heresim ⁊ cōfi= tens peccata sua corde liberatꝰ est· Foliū decimūquartū huiꝰ no· stre rose est samsonis mortificatō·q̄ plures occidit moriēs q̄ viuēs· vñ dixit mortuꝰ samson cū philisteis·vt patet iudi·xvj·Sic bea· pe· mar·velut granū mortificatū multū fructū attulit dū p passionē sua mltos hereticos ad fidē xp̄i auertit·sicut i publica p̄dicatōe p̄dixit Ego deteriꝰ eis faciā mortuꝰ q̄ viuus·Quod verbū i dies verifica tur·Ideo cātat sancta mater eccia·Dū samsonis vulpes q̄rit·i·here ticos·quos velut alter samson pquirit ⁊ psequit·ab iniquis emit·ca put sacrū lictox ferit·iusti sanguis fundit·sic triūphi palmam gerit· dū p fide morit ⁊c· Foliū xv·nostre huiꝰ rose est samuelis illumi natio·Nā vt dicit·j·Reg·nj·c· Factū est vt hely iaceret in loco suo· et oculi eiꝰ caligauerant·nec poterat videre lucernā dei anteq̄ ex tingueretur· Samuel autem dormiebat in templo domini· vbi erat arcba dei·Sic beatus petrus martir velut alter Samuel fidelis p pheta domini dormiebat sepultus i templo ⁊ ecclesia catholica fra trum predicatorum de mediolano·qui erat lucerna ardens ⁊ lucēs per fidei manifestationem·quā heretici videre non poterant donec ipsam extinxerunt per mortem·sed non erat extincta·quoniam vehe menter ardebat in conspectu domini·cuius signum est q̄ lampades frequenter sunt diuinitus accense ad sepulcrū eius·nullo suffragāte

humano auxilio. ꝓpterea in littera canonizatōis eius dicit. Ad sancti petri tumulū frequēs lux descēdit. in cui⁹ laudi. accēdit. Nāq; post mortē ipius lampades ad sepulcrū ei⁹ venerabile dependētes pluries p seipas absq; oni humano studio ⁊ misterio diuinit⁹ sunt accense. Cōuenies em erat vt quoniā igne ac lumie fidei claruerat ⁊ valde excellēter singulare de ipo ignis ⁊ lumis miraculū demōstraretur. Foliū. xvj. nostre hui⁹ rose est nathan rephensio. de quo dr ij. Re. xij. ꝙ cū arguerēt dauid de pcco suo. ⁊ ille cognoscēs peccatū suū diceret. peccaui dño dixit nathan. dns quoq; trāstulit peccatum tuū. nō morieris. sic cū qdā heretic⁹ sanctitatē ⁊ miracula sancti petri martiris. ⁊ fidē sancte mris ecclesie deprauaret. supto quodā sub ostētatōe morsello. ꝙ eū nō posset si circa hoc delinqret trāsglutire. sensit mox ipm suo gutturi sic inherentē. vt illū educere vel īducere nō valeret. Cui sanct⁹ petr⁹ martir visibiliter apparēs. eūq; vehemēter arguēs de hoc ꝙ fidē xpi ⁊ sanctā matrē eccīaz catholicā sic vilescere ⁊ oppugnaret. illico penitēs ⁊ sentiēs vicine mortis euentū. facto voto ꝙ ab hui⁹ resipiscere. fuit ꝓtim⁹ illo euomito liberatus. Foliū. xvij. hui⁹ nostre rose ē dauid liberatō. Nā vt dicit. j. Reg. xvj. ca. Jnuasit spūs dei malus saul. Dauid aūt psallebat manu. ꝙ diu dauid psalterio pulsabat. saul nō vexabat. Cū em esset mimicus dauid. tamē bnficio eius liberabat a spū malo. Sic beat⁹ petr⁹ martir cuius dā nobilis licet heretici ⁊ inimici fidei catholice filiū p mimio ⁊ horribili tumore gule nec loqui nec spirare valentē. leuatis ad deū mamb⁹ ⁊ crucis sup eo facto signaculo supposita cappa vel vt psalterio loco īfirmo pfectissime sanauit. tam in aīma ꝙ in corpe. ne deinceps spūs pfidie illū neq; ter exagitaret. Etiā dū Gaufred⁹ de cinnis haberet de pāno tunice sancti petri martiris. vt cōuinceret hereticū quendā. pannū ipm in ignē iecit. qui ꝓtinus ignem extinxit. Quod videns heretic⁹ ad fidem christi conuersus est. Foliuz decimūoctauū nostre huius rose est salomonis gubernatio. de quo dicitur Ecc̄i. xlvij. cap. Surrexit filius sensatus. ⁊ propter illum deiecit omnem potentiam inimicorum. Salomon imperauit in diebus pacis. cui subiecit dominus omnes hostes. Eruditus est in iuuentute sua. ⁊ impletus est quasi flumen sapientia. sic beatus petrus martir velut fidei pugil egregius hereticorum dogma pestiferum in vita sua plurimum eradicauit. Post mortem autem suam eius meritis ⁊ coruscantibus miraculis fuit adeo extirpatum. vt ꝙplurimi errorē suum reliquerint. ⁊ ad gremiuz sancte ecclesie conuolauerint. ita vt ciuitas mediolanensis ⁊ comitatus eiusdem vbi tot hereticorum cōuenticula residebant. intantum sit purgata. vt alijs expulsis alijs ad fidē xpi auersis. nullus ibidem audeat aliquatenus apparere. Pces

etiã ex eis maximi ⁊ famosi p̃dicatorũ ordiñ̃ sunt ingressi. qui vsq; nũc cũctos hereticos ⁊ fautores feruore mirabili psequũtur Fo. liũ xix. nostre hui⁹ rose est helie suscitatõ. de quo dicit Eccĩ. xlvnj. c. Surrexit helias ꝓpheta quasi ignis ⁊ verbũ ip̃ius quasi facula ardebat. qui sustulit mortuũ ab iferis de sorte mortis in verbo dñi dei Hic etiã vt dicit. nj. Reg. xvnj. c. Cũ aer esset clar⁹ nec vlla nubes in eo appareret. orauit ad dñm ⁊ statĩ nubes ascẽdit de mari. Sic beat⁹ petr⁹ martir fuit velut ignis. de quo dicit Inno. in lra canonizatõis eius. Tũc clari⁹ fidei lãpas lucet cũ ardentes lucerne martirũ supplitiox incẽdijs corpaliter extiguũtur. Quod plane ⁊ liq̃do patuit in ip̃ius beati petri martiris passione. quia post gloriosũ ⁊ recolendux ei⁹ martiriũ sic fuox multitudĩe ⁊ eminẽtia miraculox fides resplẽduit. q̃ ꝓplurimi heretici eorũq; credẽtes. ip̃i⁹ fidei tot ⁊ tantorux ostẽsione signox agnita veritate ad illi⁹ lumẽ de suox errox tenebris ꝓpere redierũt. hec ibi. Inter cetera miracula hoc de ip̃o fert. q. cũ mulier q̃dã in flãdria tres pepisset filios mortuos ⁊ iã quartũ filiũ etiã mortuũ pepisset. deuotissime b. p. martiri se deuouit. quẽ suis meritis a mortuis suscitauit. Cõsimile accidit senonis in puintia francie. cũ puella q̃dam in flumĩe raptim submersa eẽt ⁊ mortua meritis beati petri martiris est pristine vite restituta. quod signum viderunt omẽs populi qui erant in ecclesia fratrũ p̃dicatox. vbi parentes ei⁹ emisso voto suscitatã gaudiose receperũt. Foliũ. xx. nre hui⁹ rose est helisei subuẽtio. de quo dicit Eccĩ. xlvnj. ca. Heliseus in dieb⁹ suis nõ ptimuit principẽ ⁊ in potentia nemo vicit illũ. in vita sua fecit monstra. nec supauit illũ verbũ aliquod. Duo em̃ p̃cipua fecit heliseus in vita sua. primo cũ ipe descẽderet de bethel. pueri parui egressi de ciuitate illudebant ei. quos maledixit ⁊ duo vrsi lacerauerunt eos. vt dicit mj. Reg. j. ca. Secundo sanauit Naamã syruz a lepra. vt dicit ibidẽ v. c. Sic beatus petrus martir dum predicaret Lesene in ytalia in platea ciuitatis. quidam nobiles iuuenes quorũ domus erat contigua palatio dominij. dum essent heretici iacebant lapillos cõtra sanctum predicantem. quox maligmitatẽ sepius increpans nichil profecit. tandem publice illi domui maledixit. que statiz corruit. ⁊ xlij. viros qui intus erãt pariter interemit. Deinceps autẽ nunq̃ domus p̃dicta repari potuit. cum pluries attemptatum fuissz. etiam vsq; ĩ presentẽ diem. Secundo cum quidam desperatus nomine roba omnia in ludo perdidisset ⁊ demones inuocasset vexatus ab eis miserabiliter etiam vsq; ad mortem. tandez meritis beati petri martiris perfecte curatus penitentiam egit salutarez. Preterea multi a variis languoribus ⁊ diuersis infirmitatibus curati sunt bibentes aquam intinctam reliquijs beati petri martiris. Etiã frater

Johannes polon⁹ ordinis nostri·cū apud bononiā quartana labora ret·tandē in festo beati petri martiris·quo erat sermocinaturus ad clerū·deuotissime se deuouēs meritis sancti ē plenissime sanatus·

Foliū viceſimūprimū hui⁹ nostre rose est ezechie sanatō· Nā vt dicit Eccī·xlvnj·ca·Fecit ezechias quod placuit deo·t fortiter iuit i viā dauid patris sui·In dieb⁹ ipius retro redijt sol t addidit regi vitā·Sic beat⁹ petr⁹ martir p̄rio cū q̄dā naute caligine noctis·maris p̄cellis pene naufragarēt·ad īuocatōem ei⁹ in anthena cū luminaribꝰ accēsis apparuit·oīmiqz obscuritate fugata·nox illa tam caligiosa in diē clarissimū cōmutat·mare q̄euit·pētus cessauit a tēpestate·samiqz t īcolumes naute ipo die ianuā puenerūt· Scdo cū quidā magister grāmatice in p̄uintia theutonie apud traiectū plurimū detraheret sanctitati bea·pe·martiris·de quodā sanguīe qui miraculose apparuerat in digitis quarūdā mulierꝝ filantiū in festo p̄dicti martis·graub⁹ febrib⁹ corrept⁹ vicinus morti despatōe medicoꝝ· totū se deo t sancto pe·mar·deuouēs mox sanat⁹ est· Foliū·xxij· nostre hui⁹ rose est iosie ampliatō·de quo dicit Eccī·xlix·c·Memorie iosie in cōpositōne odoris·ipe est direct⁹ diuinit⁹ in p̄nia gentis t tulit abhomīatōes impietatis t gubernauit ad dn̄m cor ip̄i⁹·t in dieb⁹ peccatoꝝ corroborauit pietatē·idē dicit·mj·Re·xxnj·c·Sic b· petr⁹ martir vt āpliaret fidē hiesu xp̄i·abstulit abhoīatōes demonū vexantiū t īducentiū plures ad peccatū·vt ptz de euphemia diocesis mediolanēsis·que vij·annis a demonib⁹ vexata·maxime diebus dn̄icis t festiuis cū missa celebrarēt·meritis sancti pe·mar·pfecte est sanata·Etiā nerbona vij·ām⁹ a demonib⁹ agitata·t heretico quodā qui Conrad⁹ de landriano vocabat·maxīo q̄dē nigromātico nō valente eā tenere·meritis sancti pe·mar·liberata ē·t nigromāticus abiurata oīi heresi t incātatōibus demoniorꝝ ad fidē catholicā cōuersus est· Foliū·xxnj·nostre hui⁹ rose ē hieremie p̄nunciatō de quo dicit Eccī·xlix·ca·Male tractauerūt illū qui a vētre mr̄is cōsecrat⁹ est p̄pheta·Sic bea·petrus martir consecratus a deo propheta·spiritusancto plenus quattuor previxit· Primo nanqz transiens cū fratre gerardo tridentino iuxta quoddā castrū hereticorꝝ nomine gatiber p annū ante passionē suā dixit illi sotio·Istud castrū destruet p fidē t nazarius t desiderius duo episcopi hereticorum· qui ibi sepulti sunt·comburētur in curia ipsius castri·Quod ita euenit ministerio fratrum inquisitorum contra hereticos·Secundo duz in dominica in ramis palmarum beatus petrus martir p̄dicaret mediolānī·vbi erat vtriusqz populi maxima multitudo scilicet virorum t mulierum·dixit alta voce·Scio pro certo q̄ hereticī tractāt mortem meam·t pro morte mea pecunia est iam depositā· sz faciāt

quod volunt·quia deterius eis faciam mortuus q̄ viuus· Qui ifra
mensez ab eis occisus é·Tercō dū quedā matrona nomine Girolda
xmj·annis a spiritib⁹ imūdis fuisset obsessa ·t nulli⁹ auxilio iuuari
possz·tandē veniēs ad sanctū petrū martirē postulauit ei⁹ suffragiū
cui sanct⁹ rndit ·Cōfide filia·quia t si mō quod postulas ipetrare
nō vales·nō multo post a me plenarie obtinebis·Quod t factū est·
Nā post passionē eius p̄dicta mulier accedēs ad sepulcrū bea·petri
martiris pfecte fuit liberata·Quarto dū ipe de cumis mediolanuz
pgeret·t tūc patereť quartanā·t sotij dicerēt ei q̄ nō possent me=
diolanū applicare·sanct⁹ rndit·Apud sanctū simplicianū oportz nos
hospitari·Quod t factū est·Nā cū eius sacrū corp⁹ deferrereť pro=
pter nimiā populi frequētiā·nō potuerūt illud mediolanū deduce=
re·sed apud sanctū simplicianū deposuerūt·t ibidē illa nocte reman
sit· Foliū·xxmj·nostre hui⁹ rose est ezechielis reuelatō· de quo dr
Ecci·xlix·c·Ezechiel qui vidit cōspectū glorie quā ostendit illi ī cur
ru cherubim·Sic beato petro martiri reuelatū est q̄ gloriosuz locuz
inter agmina beatorū spirituū xp̄us sibi pauerat·imo sep⁹ in spū ra
ptus vidit plurima secreta dei·que p̄dicatur⁹ erat fidelib⁹ xp̄ianis
Cui⁹ gloriā de⁹ reuelauit multis psonis·p̄cipue aūt cuidā deuotis=
sime moniali in mōasterio de ripulis apud florētiā eo die quo mar=
tirizat⁹ fuit· Uicesimūquintū foliū nostre hui⁹ rose est zorobabel
restauratō·de quo dicit Ecci·xlix·c·Quomō amplificem⁹ zorobabel
Nā t ipse quasi signū in dextra israel·Hic restaurauit vrbē sanctaz
hierusalē·vt dicit·j·Esdre·nj·c·sic beat⁹ petr⁹ martir restaur auit cō
uentū attrabatēsez ordinis nostri·Nā cū mercatores q̄daz in ciuita=
te attrabatensi haberēt iuxta duentū nostrū maximā strue lignoruz
vena!iii·in quib⁹ ignis erat succensus·t vent⁹ impelleret flamas in
cōuentū·nec posset ab incēdio vllo mō liberari· apportatis reliquijs
bea·pe·martiris cū maxima deuotōne flama incendij in aliud latus
deflexit·t cōuent⁹ illesus oīno pmānit·excepta quadā cruce·q̄ erat
in sūmitate ecclesie·quā ignis succēderat ante apportatōez p̄dictarū
reliquiarū Uicesimū sextū foliū nostre huius rose est Esdre reedi
ficatō·de quo dicit Ecci·xlix·ca· In diebus suis edificauit domū· t
exaltauit templū sanctū domino paratum in gloria sempiterna· Sic
beatus petrus martir edificauit plures cōuentus ordinis nostri in
diuersis partibus christianitatis·Puta parme Cesene·Etiam in tra
iecto ciuitate theutonie·cum quidam fratres deducerent lapides p
edificanda ecclesia nauigio·t nauis adhesisset cuidam littori adeo
vt nullo modo moueri posset inde·subprior apposita manu ad nauī
t leuiter ipsam impellens ait· In nomine sancti petri martiris· in cu

ius honorem lapides istos deferrimus vade. Statimq; nauis ve=
locissime se mouit t de litore integra recessit Uicesimūseptimū fo
liū nostre huius rose est neemie deuotō. de quo dicit. ij. esdre vnj. c.
dixit aūt neemias vniuerso populo. dies sanctificat? ē dño deo nro.
Nolite lugere t flere. nolite cōtristari. Gaudiū em̄ est fortitudo no=
stra qui confitebātur peccata sua. t adorabāt dominū deū suum. t do=
minus de celo exaudiuit eos in misericordijs multis. Sic beat? pe=
trus martir sua passione cōsecrauit diem suā domino. in qua magnū
gaudiū attulit plebi dñmi. Cū em̄ sūmus pontifex inno. mj. beatū
petrū sanctor martirū cathalogo ascripsisset fratres apud mediola
nū ad capitulū deuenerūt. volētes aūt ei? corp? ad altiorē locū trans
ferre. cū plusq; p ānū sub terra iacuisset. ita sanū t ītegrū repertū ē.
ac si eadē die fuisset sepultū. Fratres igit supra magnū pulpitū iu=
xta plateā corp? ei? cū magna reuerētia deduxerūt. t ibidē oīi po
pulo est ostensū t ab eo deuotissime honoratū. Similiter cū quedaz
comitisse de mōte masmo ad beatū petrū martirē spēalem deuotōz
haberēt. t ei? vigiliā ieiunarent. t interessent vesperis vigilie ipius
t faculā quandā accensaz ad altare eius posuerūt. quā cū extinxisset
sacerdos. diuinit? est iterū ac tercio accensa. Uicesimūoctauū fo=
liū nostre hui? rose est symeonis homie filij impetratō. de quo dicit
Eccī. l. Qui curauit gentē suā t liberauit eam a perditōe. t iterauit
oratōnem suā volens ostēdere virtutē dei. Sic bea. pe. martir apud
deū pro nobis aduocare non desmit. de quo potest expoi illud. ij.
macha. xv. c. Hic est fratrū amator t populi israel. hic est qui multū
orat p populo. t vniuersa sancta ciuitate t accept? est valde. Patet
ex miraculis ei? multis quib? pstat beneficia sanitatis. Nam a mor
bo caduco liberauit quendā puerū. etiā ab eodē morbo caduco libe=
rauit quandā mulierē religiosam in frācia. Alios a podagra. Alios
a febre quartana. alios a cōtinuis febrib?. alios a tumore guel. alio
a fractura intestinorum 2c. Uicesimumnonū folium nostre huius
rose est Jude machabei reductio. de quo dicitur. j. macha. nj. capit.
Similis factus est leoni in operibus suis. t persecut? est iniquos p.
scrutans eos. t qui conturbabant populum suum succendit eos fla=
mis t repulsi sunt inimici pre timore eius. t nominatus est vsqz
ad nouissimum terre. t congregauit pereuntes. Sic beatus petrus
martir tanquam leo. quia predicator feruidus fidei zelator alte t
vbiqz rugiebat. intrepidus heresum dominator. vitiorum rigidus
semper extirpator veritatis lucidus doctor t amator. Nam here=
ticus quidam nomine Opizo verides sanctitatem beati petri mar
tiris accedens ad altare ipsius sancti p. mar. accepit duos denarios

ꝛ ſotijs ait. Bonum eſt vt bibamus iſtos. ſtatimqꝫ īmobilis factus
priuatꝰ vſu manuū ꝛ oīm mēbrorꝫ ſe deuouit abiuraturū oēm ſuam
hereſim. Reſtitutꝰ itaqꝫ ſanitati cognoſcēs virtutē ſancti petri mar-
tiris hereſim abiurauit ꝛ ad fidē catholicā ſe reduxit. Triceſimū
foliū noſtre huiꝰ roſe eſt eleazari paſſio. qui ait vt dicit. ij. macha.
vj. ca. Adoleſcētibus exemplū forte relinquā. ſi ꝓmpto aīmo ac forti
ꝓ grauiſſimis ꝛ ſanctiſſimis legibꝰ honeſta morte ꝓfungar. Et iſte
quidē hoc mō vita deceſſit. nō ſolū iuuenibꝰ. ſed etiā vniuerſe genti
memoriā mortis ſue ad exemplū virtutis ꝛ fortitudīs derelinquēs.
Sic beatꝰ petrꝰ martir ꝓ fide xp̄i mori optabat. Cuī īno. īm littera
canonizatōis eiꝰ dicit ſic. In ordine fratrū p̄dicatorꝫ triginta fere ā
norꝫ ſpatō vultꝰ caterua virtutū. fide p̄ambula. ſpe aſtāte. comite ca
ritate. ſic p̄ualuit ꝛ ꝓfecit circa ip̄ius defenſionē fidei. ꝓ qua totus
ardebat. ꝙ cōtra illiꝰ diros hoſtes mēte intrepida. feruētiqꝫ ſpiri-
tu dīnuū certamē exercēs. ſuū tandē agonē diutinū victrici ſupante
martirio feliciter ꝺſumauit. Et ſic petrꝰ firmꝰ in petra fidei. petra
demū paſſionis alliſus. ad petrā xp̄m digne laureādus aſcēdit. Cuꝫ
de ciuitate cumana vbi fratrū ſui ordinis prior erat. Mediolanū ꝓ-
geret ꝓ exequēda īq̄ſitōe ꝺtra hereticoſ ſibi ab apoſtolica ſede cō
miſſa. ſicut in publica p̄dicatōe p̄dixerat. quidā de ip̄orꝫ hereticorꝫ
credētibus p̄ce illorꝫ īductꝰ ꝛ p̄cio iter ſalutaris ꝓpoſiti ꝓſequentē
funeſtꝰ inſiliit in agnū vtiqꝫ lupus ferꝰ in mitē. in piū impiꝰ. furibū
dus in māſuetū. in modeſtū effremis. ꝓphanus in ſanctū p̄ſumit īſul-
tū. exercet conatū. morte intemptat. Sacrū aūt illiꝰ caput crudeliter
impetens. diris in ip̄m impſſis vulneribꝰ. ꝛ ſaciato ſanguine iuſti en
ſe venerandū illum nō diuertentē ab hoſte. ſed exhibentē ſe ꝓtinus
hoſtiam. ꝛ ceſoris ſuſtinentē in patiētia truces ictus dimiſit ſpū pe-
tente ſuperna in ip̄o loco paſſionis occiſum. Ipſo quoqꝫ ſacrilego ꝓ
cuſſuras in chriſti miniſtrum gemmas inculcante. ille non querula
voce murmurans. ſed ſufferens cīmia patienter. ſuum domino ſpiri
tum cōmendabat dicens. In manus tuas domine cōmendo ſpirituꝫ
meum. Simbolum etiam cepit fidei dicere. Cuius nec in hoc articu
lo deſiit eſſe preco. Sed cum adhuc martir domini palpitaret. cul-
tellum crudelis lictor arripuit. ꝛ per latera eius tranſfixit. hec ibi-
Qui autem in vicinis agris laborabant abſcindentes ramuſculos ar
borum ꝛ vitium. ſimiliter herbam ſecantes videbant ſanguinem ex
illis fluere. ꝛ mirantes quidnam hoc eſſet. peruenerunt ad locum
paſſionis. propter quod factus eſt maximus concurſus populorum
venerantium chriſti martirem. qui velut flos roſaruꝫ in diebus ver
nis. Et ſic patet quomodo trenta foglie ha la roſa ſcilicet beatuſ pe
trus martir. quem ſummo honore hodie veneratur eccleſia.

Scõo trẽta foglie ha la rosa i xpi imitatõe. Nã b. p. m. imitat9 ẽ xpz. p c9 fide sitiebat ardẽtissime calicẽ passiõis i trigita pfectõib9
Prio i generatõe. Sicut em̃ xpc sme labe peccati nat9 ẽ de pccõ rib9. vt peccata tolleret. Sic beat9 petr9 martir nat9 est de hereticis sme otagio heresis. vt heresim expugnaret. Un̄ dicit puer in fide claruit. carẽs pentũ nebula. Secũdo in sanctificatõe. Sicut em̃ xpus sanctificat9 est spũsancto supuemẽte. Sic beat9 petr9 martir sanctificat9 ẽ. t in gratia confirmat9 ne deinceps mortaliter peccaret
Tercõ in regeneratõe. Sicut em̃ xpus baptizari voluit. licet non haberet īmundiciã peccati originalis. Sic beat9 petr9 martir baptizatus est. licet eẽt p nũc īmunis ab originali Quarto in disputatõne. Sicut em̃ xpus puerulus in medio doctor disputabat. Sic bea. pe. martir cũ esset septẽnis cũ patruo de fide disputabat. quẽ dum̃cit. sicut xpus docto. Quinto in subiectõe. Sicut em̃ xpus se subiicit disciplime pentuz vsqz ad etatẽ legitimã. Sic b. p. martir subiicit pentib9 suis. intendẽs tñ studio fidei catholice Sexto in vite institutõe. Sicut em̃ xps instituit nouã legẽ. in qua pccores saluos faceret. sic beat9 petr9 martir elegit sibi nouã religionẽ. in qua hereticos ad fidẽ xpi duerteret. Septimo in pdicatõe. Sicut enim xpus venit in hũc mundũ vt sua pdicatõe secreta patris sui doceret. sic beat9 petr9 martir intrauit ordinẽ pdicator. vt secreta fidei pdicando apiret Octauo in corpis maceratõe. Sicut em̃ xpus xl. diebus t noctib9 in deserto ieiunauit. sic beat9 petr9 martir in iustificatõib9 dñi exercebat assidue in ieunijs. vigilijs. abstinẽtijs disciplis vt sic a spiritalib9 nequitijs tut9 esset. Nono in itegritatis conseruatõe. Sicut em̃ xps virginitatẽ semp dilexit t exaltauit. sic beat9 petr9 martir virginitatem mẽtis t corpis illibatã semper conseruauit. Decimo in peccator suscepto͂ne. Sicut em̃ xpus nunq̃ spreuit peccatores ad ipm̃ uersos. sed benigne ipos ad gratiã suscepit sic beat9 petr9 martir hereticis ad fidẽ uersis semp īdulsit Undecimo in obstinator dãnatõe. Sicut em̃ xpus obstinatos phariseos acerrime damnauit. sic beat9 petr9 herestarchas obstinatos audacissime confudit t supauit. Duodecimo in languentiũ sanatõne. Sicut em̃ christus liberaliter languentes ad eũ vementes sanauit. sic beat9 petr9 martir dũ viueret plurimis languidis sanitatem impetrauit. Tercõdecimo in officij administratõe. Sicut em̃ xpus humiliter pedes discipulor lauit. cũ eẽt magister t dñs eor. sic beat9 pe. martir lz eẽt prior cumanen9. tñ hũiliter fratrib9 suis ministrauit.
Decioqrto in tpaliũ abdicatõe. Sicut em̃ xpc cũ eẽt diues. egen9 xpter nos fieri voluit. sic bea. pe. martir lz eẽt ex nobilib9 t diuitib9 patrib9. xpter xpm̃ oia otempsit t pauptatẽ assumpsit Quitodecio

im passionis p̄figuratōne. Sicut em̄ christi passio prefigurata fuit in abel. quē occidit cayn ex īuidia. ira. z auaricia. Sic beat⁹ petr⁹ martir ex īuidia. ira. z auaricia hereticoꝝ occisus fuit. Jnuidebāt gratō so p̄dicatoꝝ. irascebātur validō expugnatori. ocupiscebāt auaricia z mercede oducti ad ip̄m occidendū Decimosexto in volūtaria passione. Sicut em̄ xp̄us oblat⁹ est. quia ip̄e voluit. sic beat⁹ petr⁹ martir passionē suā p̄sciuit. nec tn̄ vitauit. imo hanc sepi⁹ a deo postulauit. Decimoseptimo in capitis vulneratōe. Sic em̄ xp̄us fuit vulnerat⁹ in capite. qn̄ ip̄m spinis iudei coronauerūt. sic beat⁹ petrus martir cruciat⁹ fuit in capite. qn̄ heretici diris ictib⁹ ip̄m in capite pcusserūt. Decimooctauo in cordis infixione. Sicut em̄ xp̄us passus est in corde. qn̄ lancea ip̄m trāsfixerūt. Sic beat⁹ petr⁹ martir in latere cordis fuit trāsfossus. Decimonono in sanguīs effusiōe Sicut em̄ xp̄i penas apuerūt z tot⁹ sanguis effulsit. sic beat⁹ petr⁹ martir in vulnerū multiplicatōe totū sanguinē effudit. Vigesimo in oratōe. Sicut em̄ xp̄us suis crucifixoꝝb⁹ indulsit. sic beat⁹ petr⁹ martir nō maledixit. nō murmurauit. sed p̄ suis occisoꝝb⁹ exorauit. Xxj. in admōdatione. Sicut em̄ xp̄s suū spūm patri admōdauit dicens. Pater in man⁹ tuas admōdo spūm meū. sic beat⁹ petr⁹ martir spūm suū dño admōdauit dicēs. Jn man⁹ ꝛc. Xxij. in cōfessione. Sicut em̄ xp̄s omia legalia asumata eē ptestat⁹ ē dicēs. Cōsumatū est. sic bepe. martir veritatē fidei pfessus ē dicēs. Credo in deū ꝛc. Xxnj. in distributōe. Sicut em̄ xp̄us in cruce testamentū fecit. in quo omia distribuit liberaliter. sic beat⁹ petr⁹ martir qō parū habuit totaliter distribuit. s. aiam dño admōdando. z corp⁹ p fide xp̄i morti exponēdo. mūdū aūt iā atempserat cū cōcupiscentijs suis. Xxnj. in devotōe. Sanguis xp̄i clamat peccatoꝝ devotōem dicēs. Jntingatur pes tu⁹ in sanguine. Sāguis beati petri martiris clamat sui imitatōem. j. Macha. vj. ca. Elephātis ostenderūt sanguinē vue ad acuēdos eos in p̄lium. Xxv. in aversione. Sanguis christi clamat peccatoꝝ conuersionez dicens. Que vtilitas in sanguine meo ꝛc. z tūc plures in passione xp̄i aversi sunt scz longinus. centurio. z alij qui p cutientes pectora sua reuertebātur hierusalem. Luc. xxnj. cap. Sanguis beati petri martiris clamat ad hereticos petens suā aversionem. Jsa. xxxnj. cap. Tabescent montes a sanguine eius. Xxvj. in passione. Sanguis christi clamat ad totum mundum petens compassionem. Treñ. j. ca. O vos omnes qui transitis ꝛc. Sanguis beati petri martiris clamat ad totum mundum petens sui veneratōnem. Heb. xj. c. Fide celebrauit pasca. z sanguinis effusionem. Xxvij. in manifestatione. Sanguis christi clamat ad terram petens sui manifestationem. Job. xvj. capitulo. Terra ne operias sanguinem meum.

Sanguis beati petri martiris clamat petens sui reuelatōnem. Isa. xxvj. c. Reuelabit terra sanguinē suū. Xxvnj. in remissione. Sanguis xpi clamat ad pr̄em petēs peccatoꝝ remissionē. Heb. xij. ca. Accessistis ad sanguīs aspsionē meliꝰ loquentē q̄ abel. Sanguis bea. pe. martiris clamat ad deū petēs sui remuneratōem. Apo. vj. c. Usqzquo dñe sanctꝰ ⁊ verꝰ nō vīdicas sanguinē nr̄m. Xxix. in miraculosa opatōe. Sanguis xpi fecit terrā tremere. lapides frangere. monumēta mortuos reddere. Sanguis bea. pe. martiris terruit ⁊ cō mouit hereticos obstinatos ⁊ duros in heresi ꝺfregit ad fidem catholicā deducēdo. ꝺsciētias eoꝝ aperuit sua peccata ꝺfitēdo. Xxx. in glorificatōe Sanguis em̄ xpi apuit nobis ianuam regni celestis. Heb. x. c. Habemꝰ fiduciā in introitu sanctoꝝ p sanguinē ipsius. Sāguis bea. pe. martiris multis dānatis impetrauit glorificatōz. ⁊ beatitudinē celestē. quos suscitauit a morte ad vitā qui ꝺignā egerūt pemtentiā. Ut vere dicere possit illud Job. xxxmj. c. Uestigia eiꝰ sec̄utꝰ est pes meꝰ. Et Joh. apo. j. c. dicit Uidi similē filio hois. Ecce quō trenta fogzlie ha la rosa. i. beatꝰ petrus martir in xpi imitatōe.

Tercō trenta foglie ha la rosa in sui remuneratōe. Nā beatꝰ pe. martir hodie coronatꝰ serto rosarū inter choros sanctoꝝ spūum gloriosus resi det. ideo cātat sancta mater ecclesia. Ave st triūphus nobilis. festūqz celi curie. quo rosa delectabilis offert regi glorie. Hec rosa habet triginta folia. id ē. triginta beatitudies in gloria. Pn mū foliū est. quia habuit gloriā virginū. Nā fuit virginali mūditia. p̄ditus. Apo. nj. c. Qui vicerit. sic vestiet vestimētis albis. Foliuz sec̄ūdū est quia habuit gloriā confessoꝝ. Nam fidem xpi constanter confessus est. nō soluu in primordio sue etatis. ⁊ in medio predicando. sed etiā in vltimo scribēdo suo sanguine ꝑprio in terrā. Credo in deū ⁊c. Et illa terra fuit mirabilis virtutis in sanatōe languidoꝝ. vt patet de illa muliere que patiebaꝯ corrosionē cancri. que supposita illa terra rubricata sanguīe martiris moꝝ pfecte curata est. Foliū terciū est. quia habuit gloriā martirū. Nam fuit ꝑprio sanguine rubricatꝰ. Apo. vij. c. Lauerūt stolas suas in sanguine agni. Foliū quartū est. quia habuit gloriā apostoloꝝ. Nam fuit celesti sapientia decoratꝰ sicut apl̄s. Daniel. xij. ca. Qui docti fuerint fulgebunt sicut sol ⁊c. Foliū quintū est. quia habuit gloriam ꝓphetarum. Nam spiritu ꝓphetie fuit plenus. Unde p̄dixit q̄ ab hereticis occideret. et q̄ in letanijs noīaretur. ⁊ q̄ festū suū in kalendario scriberetur. que oīa sibi spūssanctꝰ reuelauerat. Foliū sextū est. quia habuit gloriam patriarchārum. Nam passio eius prefigurata est in patriarchis sicut ⁊ passio christi. Ozee. xj. cap. Jn manibus prophetarum assimilatus sum. Folium vij. ē. qꝛ habuit gloriā āgeloꝝ. Nā secreta dei

ānūciauit p̄dicando·mīstrauit·fratres sibi subditos bene regēdo·
custodiuit populū catholicū errores fugādo· Foliū octauū ē quia
habuit gloriā archāgelor̄·Nā secreta dīlia dei nouit·p̄cipue miste
riū trinitatis·t sacramētū īcarnatōis filij dei etiā in puericia sua·vt
patet· Foliū nonū ē·qz habuit gloriā virtutū·Nam in vita multa
miracula fecit·tū fide vera·tū ratōne deuota·tū vita pfecta t īma=
culata· Foliū decimū est·qz habuit gloriā potestatū· Nā coercuit
demones ne tīn nocerēt quantū vellēt·imo expulit demones a mul=
tis corpibus obsessis· Folū vndecimū ē·quia habuit gloriā prīm=
cipatuū·Nā regna t puincias in timore dei gubernauit·hostes he=
reticos cōpressit·peccatores ad viā pemtētie reduxit·in tribulatōni
bus ecclesiā catholicā ptexit·ideo dicit Ecci·xlmj·c· In omi gente
t in oīi populo primatū habui excellētiū t sublimiū colla calcaui·
pfundū abyssi penetraui·t in fluctib9 maris ambulaui· Folium
duodecimū ē·quia habuit gloriā dominatōnū·Nā purgauit here=
ses·illumīauit fideles t ifideles ignorantes·pfecit debiles peccato
res in bono deficiētes· Foliū tredecimū ē·quia habuit gloriā tro
norū·Nā in eo deus sedit ipm in gra dfirmādo·psal·Ego cōfirma=
ui colūnas eius·Per eū deus sua iudicia exercuit dtra deprauato=
res fidei catholice·Phil·mj·c·Multi ambulāt quos sepe di·vo·mi·
cru·xpi· Foliū xmj·est·quia habuit gloriā cherubim· Nam habut
plenitudīē sciētie·nō quidē animalis t dyabolice·q inflat t dcipit·
sed diuine q edificat t corripit· Foliū qndecimū est·quia habuit
gloriā seraphim·Nam arsit charitate magna eo q oīes saluari cu=
piebat·p salute alior̄ mori desiderabat·ij·Corin·nj·c·Ego libēter i=
pendar t supimpendar p aiabus vestris· Foliū sedecimū ē·quia
habuit gloriā pauperū spū·Nam dtēpsit diuitias t honores mūdi
p humilitatē·t ideo sibi debet iure hereditario regnū celor̄· Fo
liū decimūseptimū est·quia habuit gloriā māsuetor̄·Nam scōm vo
luntatē diuinā fuit totaliter trāquillus a sequela passionū aīme ira=
scibilis·ideo pacifice t firmiter possidet terrā regni celor̄· Foliū
decimū octauū ē·quia habuit gloriā lugentiū·Nam a sequela passio
nū dcupiscibilis refrenauit mentē suā·tū moderate delectabilibus
vtendo·tū totaliter abiiciendo·cū erat necessariū· tū voluntariū lu=
ctū assumēdo·t ideo cū gaudio dsolatur in regno· Foliū decimū
nonū est·quia habuit gloriam esurientium iusticiam·Nā nō recusa=
uit exhibere primis debitū·aut spōtaneū beneficiū·qō ptinet ad iu
sticiā·vñ feruēti desiderio iusticie opa īpleuit·sicut esuriēs t sitiens
feruēter sumit cibū t potū·t ideo saturat abūdantia dsolatōis in re
gno celor̄ Foliū·xx·ē·quia habuit gloriam misericordiū·Nā libe
re donauit quibus ratō dictabat esse donandū· puta amicis·t sibi

ꝺiũctis per fiꝺem catholicaꝫ ꝫ ob ꝺei reuerẽtiam gratuita bñficia
ꝓſtitit etiã imimicis in quib⁹ ſolã neceſſitatẽ ꝺſiderauit ꝫ ideo plus
accipit ꝙ meruerit vel deſiderare potuerit in regno celoꝝ Foliũ
xxj eſt qꝛ habuit gloriã mũdoꝝ corde Nã ſe diſpoſuit ad vitã ꝺtẽ
platuã ꝓ virtutes ꝫ dona ſpũſſancti ꝺſeruãdo mundiciã cordis ĩ ſe
ipo ſcz vt mẽs ei⁹ paſſionib⁹ nõ inq̃nareꝰ ꝫ ideo cũ gaudio deũ vi-
det in regno celoꝝ Foliũ xxij ẽ quia habuit gloriã pacificoꝝ Nã
ad catholicos ſemp habuit pacẽ Jſa xxj c Opus iuſticie pax Jnfiꝺ
lib⁹ aũt optabat eternã pacẽ ꝫ ideo ſũmã ꝺignitatẽ obtinet quia fi-
lius dei vocaꝰ in regno celoꝝ Foliũ xxnj ẽ quia habuit gloriã deũ
ex charitate amantiũ Nam primo mentẽ ſuã diſpoſuit ad ſeruiẽꝺuꝫ
deo ꝓ amorẽ ꝫ charitatẽ Ro v c Charitas dei diffuſa ẽ in coꝛno ꝓ
ſpũmſanctũ qui datꝰ ẽ nobis ideo ꝓ charitatẽ fruiꝰ deo in regno ce
loꝛuꝫ Foliũ xxmj ẽ quia habuit gloriã gaudentiũ Nã ipe deum
amãs gaudebat ex ꝺiunctione amati qꝛ charitas habet deũ pñtem
quẽ amat j Jo mj ca Qui manet in charitate in deo manet ꝫ ideo
gaudet ſine triſticia in regno celoꝝ Jſa xxxv c Gaudiũ ꝫ exultatõꝫ
obtinebũt ꝫ fugiet doloꝛ ab eis Foliũ xxv eſt qꝛ habuit gloriam
patiẽtiũ Nã mẽs ei⁹ nõ fuit pturbata ꝓ imimentiã maloꝝ neqꝫ ꝓ di
latõꝫ bonoꝝ Math v c Beati eſtis cũ maleꝺixerint vobis homiel
ẽ Gaudete ꝫ exultate ecce em̃ merces vr̃a copioſa eſt in celo Fo
liũ xxvj ẽ qꝛ habuit gloriã modeſtoꝛũ Nã in omib⁹ ꝺictis ꝫ factis
ſuis ſemp obſeruauit modũ ideo habet amiciciã ſine emulatõe in re
gno celoꝝ vbi ĩplet illuꝺ ꝑceptũ dñi Diliges ꝓximũ tuũ ſicut teip̃ꝫ
Foliũ xxvij ẽ qꝛ habuit gloriã deũ timẽtiũ Nã ab infantia ſemp
deũ timuit ideo cũ magna ſecuritate poſſiꝺet regnũ celoꝝ quo aꝺ
quattuoꝛ Primo in gloria viꝺet ꝺiuinã volũtatẽ in qua fuit eternali
ter ꝑꝺeſtinatꝰ aꝺ eternã felicitatẽ Secũꝺo eſt ꝺfirmatus in gloria
a qua nõ poteſtꝭ diſcedere ꝓ malã voluntatẽ Tercõ legit in libꝛo vi
te ſue gloꝛie ꝓpetuitatẽ Quarto beatifice deo iũgitur ꝓ inſepabileꝫ
charitatẽ Foliũ xxvnj ẽ quia habuit gloriã ſapientiũ Nã ꝺe deo
nouit ꝙtũ ſcire poteſt in hac vita nec hanc ſapientiã vllo erroꝛe con
taminauit ideo viꝺet in verbo tanꝙ in ſpeculo omĩa pꝛeſentia pꝛe-
terita ꝫ futuꝛa Apo xxij cap Ambulabunt gentes per lumen eius
ꝫ viꝺebunt faciem eius Folium xxix eſt quia habuit gloriam foꝛ
tiũ Nam nulli vnq̃ ſeruiuit niſi deo cui ſeruire regnare eſt ideo ha
bet tantam foꝛtitudinem mirabilem quiꝺem vt ꝺe celis aꝺ terras
veniat ꝫ ꝺe terris aꝺ celos aſcenꝺat homimbus apparens ꝫ ab eis
diſcedens ſicut ꝫ angeli faciunt Jſa xl Mutabunt foꝛtitudinem ſcꝫ
humanam in angelicam aſſument pennas vt aquile volabunt ꝫ non
deficient Folium xxx eſt quia habuit gloriã iuꝺicãtiũ Nã in hac

vitā iniuste iudicat9 ē ad mortē·ideo in iudicō nouissimo iudicabit cū xp̄o malos ⁊ peccatores p̄ sententiā approbatōis·vñ in die passionis sue visa sunt luminaria celū ascendētia·in q̄bus ipe visus est celū ascēdere·⁊ iuxta beatā virginē sedere· quā sūme dilexit ⁊ in maxia reuerētia habuit·dū viueret·⁊ ideo ipa in gloria secū in sua sede recipit eū letissime. Propterea cantu·nj·c·dicit·Egredimī filie syon et videte regē Salomonē in diademate·quo coronauit eū mater sua· Et sic patet quō trenta foglie ha la rosa in gloria Amen

In festo ascensionis domini sermo·

Identib9 illis iesus eleuat9 est·Actu·j·ca·⁊ in epistola hodierne solēnitatis·Jo·xx·c·dixit iesus·Ascēdo ad patrē meū ⁊ patrem vestrū· deū meū ⁊ deū vestrum· Sup quo moueo talē questionē·Utrū ascēsio xp̄i in celū qua cū patre meternū regnatur9 naturā humanā attraxit·fuerit nobis vtilior q̄ sua p̄sentia corpalis quā a nobis subtraxit·Apparet alicui q̄ nō·⁊ p̄pter ipm ⁊ p̄pter nos·Primo p̄pter ipm quia ad hoc venerat·vt se verū dei filiū declararet·Jo·xvij·c·Pater manifestaui nomē tuū hoibus· quos dedisti michi·Sz hoc fuisset magis manifestatū si semp fuisset cōuersat9 cū hoibus·tū ratōnibus·tū exemplis·tū miraculis·ergo ꝛc·Secūdo p̄pter nos·quia filiꝰ dei naturā hūanā assumpsit ad nostrā salutē·Sed magis fuisset salutare oībus q̄ semp conuersare tur nobiscū in terris·Nā multi iudei ⁊ pagani cōuersi fuissent ad fidem·⁊ multi peccatores a peccatis abstinuissent desiderantes videre iesum· Unde ipe dicit Luc· xvij·c·Uenient dies quādo desiderabitis videre vnū diez filij hominis et nō videbitis·Gentiles etiā dicebant Joh·xij·c·Uolumus iesum videre·ergo ꝛc· Ad istam questionē respondēt duo doc·Primus est dauid in psal·dicens·Notas michi feciſti vias vite·adimplebis me letitia cum vultu tuo·delectatōnes in dextra tua vsq3 in finem·Sup quo dicit glo·Delectatio ⁊ letitia erit michi in conspectu tuo humanis obtutibus subtracto Secundus est sanctus tho·nj·parte·q·lvij·arti·j· dicens sic· Locus debet esse proportionatus locato·Christus autem per resurrectōem suam vitam immortalem ⁊ incorruptibilem inchoauit·locus autez in quo nos habitamus est locus generationis ⁊ corruptōis· sed locus celestis est locus incorruptionis·⁊ ideo non fuit conueniens q̄ christus post resurrectionez remaneret in terris· sed conueniens fuit q̄ ascenderet in celum·hec thomas· Scendum q̄ christus ascendit quadrupliciter· Primo operante sua diuinitate·Nam christus ex virtute diuinitatis in celū ascendit tanq̄ ex causa·non aūt ex virtute humane nature·ideo christus ascēdit in celū·nō scom q̄ hō·sz ꝛm q̄

deus. Un aug. dicit in sermone de ascensione. de nro fuit q̄ xp̄s pependit in cruce. de suo aūt q̄ ascēdit. Secūdo coōpante sue aīme dignitate. Causa ascēsionis xp̄i in celū fuit ex pte aīe glorificate. ex cui⁹ redūdātia glorificat corp⁹. vt aug. dicit ad dyascor. Erit enim tāta obediētia corpis glorioſi ad vitā beatā. vt sicut aug. dicit xrij. de ciui. dei. vbi volet spirit⁹. ibi erit ptimus corp⁹. nec volet aliquid qđ nec spūm possit decere. nec corp⁹. Decet aūt corp⁹ gl'ioſuz ⁊ immortale eē in loco celeſti. ⁊ ideo ex virtute aīe volētis corp⁹ xp̄i ascēdit in celū. Sicut aūt corp⁹ efficit glorioſū ex redūdātia aīe. ita vt aug. dicit sup Jo. Participatōe dei fit aīa beata. vñ prima origo ascēsionis in celū ē virt⁹ diuina. Sic ergo xp̄us ascēdit in celū ꝓpria virtute. Primo q̄dez virtute diuina. Secūdo virtute aīe glorificate mouētis corp⁹ put vult. Tercō ꝓcurante sua hūlitate. nā xp̄s in sua passione hūiliauit se infra suā dignitatē q̄tū ad locū. q⁹ corpus ei⁹ positū fuit in sepulcro. aīma in īferno. iō meruit vt sibi amplius aliquid supadderet quasi merces iuste volūtatis. ⁊ hoc q̄tū ad ascēsionē in celū. Un dicit Eph. mj. c. Descēdit primū in īferiores ptes terre. qui aūt descēdit ipe est. ⁊ qui ascēdit sup oēs celos Quarto ꝓmerēte sua claritate. Nā quāto aliqua corpa pfectiꝰ pticipant bonitatē diuinā. tāto sunt supiora corpali ordine. qui ē ordo localis. Un videm⁹ q̄ corpa que sūt magis formalia sunt naturaliter superiora. vt ptz. p philosophū. mj. phisicor. ⁊ in ij. de celo. p formā emiz vnūqđqz corpus pticipat diuinū eē. vt ptz. j. phisicor. plus aūt pticipat de diuina bonitate corp⁹ p gl'iam q̄ qđcunqz corp⁹ naturale p formā sue nature. Et inter cetera corpa gl'iosa manifestū est q̄ corp⁹ xp̄i maiori refulget gl'ia. vñ duemētissimū est sibi q̄ sit supra oīa corpora cōstitutū in altū. ⁊ ideo sup illud Eph. mj. Ascendens in altum dicat glo. loco ⁊ dignitate. Et iterū ascendit sup oēs celos. vt adimpleret oīa. que sunt ostensa discipulis. propterea dicitur. Videntibus illis eleuatus est. Hiesus eleuatus est videntibus

Angelis.
Patriarchis.
Prophetis.
Apostolis.
Justis.
Peccatoribus.
Purgatis.

Prio hiesus eleuat⁹ ē videntib⁹ āgelis. Nā sicut dicit ap'ls Ro. xnj. c. Que a deo sūt ordinata sūt. Est aūt hic ordo diuin⁹ īstitut⁹ vt ea q̄ supra hoīes sūt. hoīb⁹ p āgelos reuelent. vt ptz p dyo. mj. cap.

cel·hierarchie·ascēsio aūt xp̄i q̄tū ad termiñū a quo nō trāscēdebat hominū comunē notitiā·sed solū q̄tū ad terminū ad quē·7 ideo manifestata ē angelis p̄io·quoz testimonio deferrerēt in alios·Jn q̄bus angelis circa dñicā ascēsionē fuerūt quattuor· Primo revelatio·nā scōm dyo·Lex diuine boitatis ē vt illuminatōes suas influat angelis supioribꝫ·supiores mediis·mediꝭ inferioribꝫ·inferiores nobis·Jsta lex hodie ē seruata·Nā ip̄e xp̄us suā ascensionē supioribꝫ angelis reuelauit·q̄n ip̄is interrogātibus·Quis est iste rex glorie·rñdit ego·q̄ loquor iusticiā 7 ꝓpugnator suz ad saluādū·Jsa·lxuj·c· Supiores angeli mediis reuelauerūt·p̄s·Dies diei eructat verbū· id ē·supior hierarchia revelat misteriū ascēsionis medie hierarchie· cū dixit·Exultauit vt gigas ad currēdā viā a sūmo celo egressio eiꝫ Et occursus eiꝫ vsqz ad sūmū eiꝫ·Mediꝭ reuelauerūt īferioribꝫ· q̄n eis īterrogantibꝫ·quis est iste rex glorie·rñderūt·Dñs fortis 7 potens in p̄lio·Dñs virtutū ip̄e est rex glorie·Jnferiores nobis revelauerūt·q7 vt dicit Act·j·c·Ecce duo viri·i·duo angeli in forma viri astiterūt in vestibꝫ albis·7 dixerūt discipulis·Viri ga·quid sta·as· in ce·hic hiesus q̄ as·est a vo·in ce·sic veniet quēad·vi·eū eun·in ce·

Secūdo admiratō·Mirabātur em̄ q̄ terra ascēderet sup celū·cū olim dictū eēt puer·xxv·Celū surszuz 7 terra deorsuz·Mirabātur q̄ homo ascēdebat sup angelū·p̄s·Ascēdit sup cherubim 7 volauit·Mirabanť q̄ homo ascēdebat vsqz ad deū·Dañ·vij·Veniet vsqz ad virū qui sedebat in throno·Mirabanť q̄ homo crucifixꝫ ascēdebat cū tanta potestate·Jsa·lxnj·c·Quis ē iste q̄ venit de Edom tinctis vestibꝫ de bosra· Jste formosus in stola sua gradiens in multitudine virtutis sue· Tercō deductō·Associabant em̄ 7 deducebant xp̄um in celū tanq̄ regē ad solium maiestatis·Jsa·ix·c·Sup soliū dauid· et sup regnū eius sedebit tanq̄ victorioszuz pugilē ad brauiū victorie triumphalis·Apo·nj·Ego vici 7 sedi cū patre meo in throno eiꝫ tanq̄ pontificē ad templū paterne pietatis·Heb·mj·Habentes pontificē magnū·qui penetrauit celos·Hiesuz tanq̄ iudicē ad sedem iudiciarie potestatis·Math·xxv·ca·cū venerit filiꝫ homis in maiestate sua·tunc sedebit in sede maiestatis sue· Quarto iubilātō·psal· Ascendit deꝫ in iubilatōe·7 do·in voce tube·omnes angeli sine intermissione cōtinuatis vocibꝫ psallebant di·psallite deo nostro·psallite regi nostro·quoniam rex omnis terre deus 2ē·

Secundo hiesus eleuatus est videntibus patriarchis· Nam propter peccatum ade ianua regni celestis erat clausa·sic q̄ nemo·q̄uis sanctus·poterat per illam ingredi·q̄uis autem christus sua passione meruerit nobis introitum regni celestis 7 impedimentum remouerit· tamen per suam ascensionem nos quasi in possessionem regni

celestis ītroduxit. Et hoc pariarche ꝓuiderūt. Adā in trāslatōe ei9 in paradisū post sui creatōem. vt patz Gen. nj. Abraā in egressione. cū dictū est ei. Gen. xij. Egredere de terra tua et de ꝺgnatōe tua. ⁊ de domo patris tui. ⁊ veni in terrā quā mōstrauero tibi. ⁊ faciā te crescere ⁊c. Jsaac in semīatōe. vt em dicit Gen. xxvj. Seminauit in terra illa. ⁊ habuit in ipo anno fructū cētuplū. Jacob in habitatōe. gen. xxxv. c. Ascēde in mōtē bethel. i. dom9 dei. ⁊ habita ibi ⁊c. Moyses in auxiliatōe. Deut. xxxnj. ca. Ascensor celi. auxiliator tu9. Josue in expugnatōe. Josue. j. cap. Ascendit cū seniorib⁹ in fronte exercitus.

Tercō hiesus eleuat9 est vidētibus ꝓphetis. qbus ꝓphetice reuelata est xpi ascensio quāte fuerit sublimitatis. Nō em fuit trāslatus sicut enoch. nec subuect9 igneo curru sicut helias. nec rapt9 sicut paulus. sed fuit assūptus. i. a seipo sumpt9. Quā quidē sublimitatē ⁊ virtutē ascensiōs viderūt ꝓphete. Dauid in psal. di. Eleuata ē magnificentia tua su. ce. de. Salomō puer. xxj. dicit. Qui sequit iusticiā ⁊ misericordiā. inueniet vitā ⁊ gloriā. Ciuitatē fortū ascendit sapiēs Jsa. xix. ca. dicit. Ascendit dominus sup nubē leuem. Baruch. nj. c. dicit. Quis ascēdit in celū ⁊ accepit sapientiā. ⁊ deduxit eā de nubibus. Qui scit vniuersa. nouit eā. ⁊ inueniet eā prudētia sua. Micheas ij. ca. dicit. Ascendit pandens iter ante eos. Dan. vij. ca. dicit. Aspiciebā in visione noctis. ⁊ ecce cū nubib⁹ celi quasi filius hois veniebat. ⁊ vsqz ad antiquū dierū puenit. ⁊ in ꝺspectu eius obtulerūt eū. ⁊ dedit ei potestatē ⁊ honorē ⁊ regnū vt oēs populi trib⁹ ⁊ lingue seruirent ei Ezechiel. j. ca. dicit. Vidi. ⁊ ecce nubes magna et splendor in circuitu ei9. ⁊ de medio ei9 quasi spēs electri. hec visio similitudis glorie dñi. Abacuck nj. ca. dicit. Super excelsa deducet me victor in psalmis canentem.

Quarto hiesus eleuatus est videntib⁹ apostolis. Nam christus vt confirmaret totū opus humane redemptōnis. anteq̄ ascenderet venit ad discipulos suos ad cenaculū. vbi fecit quattuor. Primo comedit cū eis. Mar. xvj. c. Recumbentibus xi. discipulis apparuit illis hiesus. Secundo eos increpauit. ideo dicitur. ⁊ exprobrauit īcredulitatem illorum et duriciem cordis. quia his qui viderant eum resurrexisse nō crediderunt. Tercio precepit eis ne discederent inde Act. j. ca. Conuescens precepit eis ab hierosolimis ne discederent. sed expectarent promissionem patris. Quarto precepit eis q̄ post spiritūsanctū missum predicarent. Mar. xvj. c. Et dixit eis. Euntes in mundum vniuersum predicate euangelium oī creature ⁊c. Quibus peractis cum honorabili comitiua centū viginti hominum iuit versus montē oliueti. vbi etiā fecit quattuor. Primo rephendit curiosos

Act·j·ca· Igit qui uenerāt interrogabāt eū dicētes· Dñe si in tp
hoc restitues regnū israel ꝛc· Secūdo pmisit eis spūmsanctū dicēs
Accipietis virtutē spūssancti supuemētis in uos· ⁊ eritis michi teste
ꝛc· Tercō benedixit eis· donās eis suā pacē p quā bñdictōem fuerū
ꝺfirmati discipuli in magno robore· Quarto apparuit nubes mir
claritatis sub pedib9 xpi ascēdētis· nō q nubes illa p̄buerit admi
culū xpo ascēdēti p modū uehiculi· sed apparuit in signū diuinitatis
scōm q gloria dei israel apparebat sup tabernaculū in nube· Tūc vi
dentibus apostolis nubes suscepit eum ab oculis eorum·

Quinto hiesus eleuat9 est videtibus Justis· q̄uis em̄ p̄sentia co
palis xpi fuerit subtracta fidelib9 p ascensionē· p̄sentia tñ diuinita
tis ipius semp adest fidelib9· scōm q ipe dicit Math·vlt· Ecce eg
uobiscū suz usqz ad ꝺsūmatōem seculi· Qui em̄ ascēdit in celos no
deserit adoptatos· vt leo papa dicit· Cōuenies em̄ ⁊ utilis fuit iusti
xpi ascensio· Primo quidē ꝓpter fidei augmētū· que est de nō visis
Unde ipe dns dicit Joh·xnj· q spūssancti aduenies arguet mūdu
de iusticia scz eoz qui credūt· vt aug· dicit sup Joh· Ipa quippe fi
liū compatō infideliū est uitupatō· Uñ subdit· qz ad patrē uado· e
iā nō videbitis me· Beati em̄ qui nō vidēt ⁊ credūt· Erit itaqz p̄
iusticia de q̄ mūdus arguit· qm̄ in me quē nō videtis creditis· Se
cūdo ad spei subleuatōem· Uñ ipse dicit· Joh·xnj· Si abiero ⁊ pre
pauero uobis locū· iterū uenia ⁊ accipiā uos ad meipm· vt vbi ego
sum ⁊ uos sitis· Per hoc em̄ q xpus hūanā naturā assumptā in ce
lo collocauit· dedit nobis spem illuc puemēdi· quia vbi fuerit corp9
illic ꝺgregabūtur ⁊ aquile· vt dicit Math·xxmj· Tercō ad erigē
dū charitatis affectū in celestia· vñ dicit aplus Col·nj· Que sursum
sunt sapite· nō que super terrā· vñ em̄ dicit Math·vj· Ubi est thesau
rus tu9· ibi est ⁊ cor tuū· Et quia spūssanctus est amor nos in cele
stia rapiēs· ideo dns dixit discipulis Jo·xvj· Expedit vobis vt ego
uadā· si em̄ nō abiero paclit9 nō uenet ad vos· Si aūt abiero· mit
tā eū ad vos· Quod exponēs aug· sup Jo· dicit· Nō potestis capere
spiritū q̄diu secundū carnē nosce p̄sistitis xp̄m Xpo aūt discedente
corporaliter· nō solū spūssanctus· sed etiam pater ⁊ filius illis affuit
spiritualiter· Quarto vt in celorum sede quasi deus ⁊ dominus
constitutus eximde diuina dona hominibus mitteret· secundum illud
Eph·mj·ca· Ascendit super omnes celos vt adimpleret omnia scili=
cet domis suis· vt glo· dicit ꝛc·

Sexto hiesus eleuatus est videntibus peccatoribus· Nam in mū
do erat quadruplex defectus· Primus habitatiomis glorie· ideo
dicitur Gen̄·j·ca· in principio creauit deus celum ⁊ terraz· id est· ter
ram dedit homini· celum reseruauit sibi· Christus ergo ascendit vi

celestē ianuā peccatoribꝰ apiret⁊ sic abstulit ōfectū habitatōis glo rie⁊Heb⁊ix⁊c⁊Per ꝓpriū sanguīē intoiuit semel in sancta⁊eterna re demptōe inuēta Secūdus erat ignorātie⁊quia homo nō ꝺgnosce bat deū.ideo dicit gen⁊j⁊Tenebre erāt sup faciē abissi⁊ Xp̄us ergo ascēdit vt homo deū cognosceret⁊dū eū iam nō existimamꝰ sicut ho minē terrenū⁊sed sicut deū celestē⁊sicut aplus dicit⁊ij⁊Corīm⁊v⁊Et si cognouimꝰ scōm carnē xp̄m⁊i⁊mortalē⁊p quod putauimꝰ eū tm̄ ho = minē vt glo⁊ expomit⁊sed nūc iam nō nouimꝰ⁊ Tercioꝰ erat gratie ⁊ misericorꝺie⁊ideo dicit gen⁊j⁊ca⁊Terra aūt erat inanis ⁊ vacua⁊id ē⁊ gratia ⁊ misericorꝺia⁊p̄s⁊ dñe in celo misericorꝺia tua⁊ Xp̄us ergo ascēdit ad interpellandū p peccatoribꝰ⁊sicut pontifex in veteri testa mēto intrabat sanctuariū vt assisteret deo p populo⁊ij⁊Joh⁊ij⁊Ad uocatū habemꝰ apuꝺ patrē hiesuz xp̄m iustū⁊ ip̄e est ꝓpiciatō pro peccatis nostris⁊Ipa em̄ repñtatō sui ex natura humana⁊quā in ce = lū intulit⁊est quedā interpellatō p nobis⁊vt ex quo deꝰ hūanā natu rā sic exaltauit in xp̄o⁊ita etiā eoz misereat p quibꝰ filiꝰ dei hūanā naturā assumpsit⁊Heb⁊ix⁊ca⁊intoiuit in ip̄m celū vt appareat vultui dei p nobis⁊ Quartꝰ erat ꝺefectꝰ pseuerātie⁊quia hoīes erāt fra giles ad pseuerantiā bom⁊⁊ tolerantiā mali⁊ Xp̄us ergo ascēdit vt p missionē spūssancti corꝺa ꝺebilia roborꝛaret⁊p̄s⁊Verbo dñi celi fir mati sunt⁊⁊ spiritu oris eius omnis virtus eorum⁊

Septimo hiesus eleuatꝰ est vidētibus purgatis⁊Nam quia ipse est caput nostrū⁊oportet illuc seq̄ mēbra⁊quo caput p̄cessit⁊ Un̄ dicit Joh⁊xmj⁊Ut vbi ego suz ⁊ vos sitis⁊in cuiꝰ signū aīas sanctoz q̄s ꝺe inferno ꝺuxerat⁊in celū trāsꝺuxit⁊scōm illuꝺ p̄s⁊Ascendēs in al tū captiuā ꝺuxit captiuitatē⁊quia eos qui fuerāt captiuati a ꝺyabo = lo secū ꝺuxit in celū⁊quasi in locū pegrinū hūane nature bona captō = ne captiuos⁊vtpote p victoriā acq̄sitos⁊similiter aīmas eoz qui in purgatorio ꝺetinebātur⁊pfecerāt suā purgātōz⁊inde abstraxit⁊ ⁊ in celū secū ꝺeꝺuxit⁊ideo xp̄us ꝺicit illuꝺ Gen̄⁊xxxij⁊c⁊Ecce cū ꝺuabus urmis regrediꝛ⁊Et col⁊nj⁊c⁊ Expolians principatus ⁊ potestates ez infernales auferenꝺo ysaac ⁊ iacob⁊et ceteros iustos⁊ traꝺuxit os⁊id est⁊longe ab hoc regno tenebrarum ad celū ꝺeꝺuxit⁊vt glo⁊ bidem expomit⁊Et aug⁊ in epistola ad Euoꝺium ꝺicit christum ve = nisse apuꝺ inferos⁊⁊ in eorum ꝺoloribus constitutis hoc beneficium liberationis prestitisse non ꝺubito⁊Ubi aug⁊non vult q̄ omnes illi qui in purgatorio erant fuerint a purgatorio liberati⁊sed q̄ aliqui = ꝺus eorum fuerit hoc beneficium collatum⁊scilitet illis qui iam suf = ficienter purgati erant⁊Uel etiam qui ꝺum aꝺhuc viuerent⁊merue = rant per fiꝺem ⁊ ꝺilectionem ⁊ ꝺeuotionem ad mortez christi⁊vt eo ꝺescenꝺente ad ipsos⁊liberarentur a tēporali pena purgatorij⁊ Xp̄c

ergo associat? p̄ sanctos patres ⁊ p̄ purgatos audiēs patrē dicen-
tē illud Gen̄·xxxij·ca·Reuertere in terrā natiuitatis tue ·rn̄dit illud
Canti·vij·c·Ascendā in palmā·⁊ apprehendā fruct? ei?· Unde ho-
die viventib? illis. eleuat? est· ⁊ illi simul cū angelis piter eleuati
sunt·sed nō ad equalē gloriā cū x̄po·qui sedet ad dextrā patris· in
q̄tum eternaliter manet īcorruptibilis scōm huamnā naturā in ex-
cellentiori possessione diuinor̄ honor̄ p̄ ceteris creaturis·Un̄ Heb·
j·ca·dicit·Ad quē aliquādo dixit angelor̄·sede a dextris meis·i·in
potioribus bonis meis·vel michi scōum diuinitatē equalis q· d·ad
nullū·Cui etiā data est iudiciaria potestas·Un̄ aug?·in sermone de
simbolo· Jp̄am dextram intelligite potestatē quā accepit ille homo
susceptus a deo·vt veniat iudicatur?·qui prius venerat iudicādus·
qui etiā resuscitabit nos·⁊ cōsedere secū faciat in celestib?· Qō no-
bis prestare dignet hiesus christ? dominus noster Amen·

In festo penthecostes sermo·

Spiritussanct? docebit vos om̄ia· Joh·xvj·c·⁊ in euange-
lio p̄sentis solēnitatis·Bea·bern·in sermone hui? diei di-
cit sic·Spiritus paclitus dat pignus salutis·robur vite·
scientie lumen pignus salutis·vt ipse spiritus reddat te-
stimoniū spiritui nostro q̄ filij dei sum?·Robur vite·vt quod p̄ na-
turā est nobis impossibile·p̄ graciā eius nō solū possibile·sed etiam
facile fiat·Lumen scientie vt quidq̄d bonī in nobis inuenim?·illi tri-
buamus a quo om̄e bonū ē·In tribus istis spūssanctus docebit nos
omnia que pertinent ad salutē·hec ille· Super quo verbo moueo
talem questionem·Utrū dona spūssancti sint tante virtutis·q̄ sine
ipis homini nulla sit spes salutis·Ad istam questionem respondent
duo doctores noui testamenti· Primus est beat? ambro·li·de spi-
rituscancto dicens sic·Ciuitas dei illa hierusalem celestis non mea-
tu alicuius fluuij terrestris abluitur·sed ex vite fonte procedēs spi-
rituscanctus·cuius nos breui satiamur hausti illis celestibus spiriti-
bus redundantior̄ videtur affluere pleno septem virtutuz spiritue-
lium feruens meatu·hec ille· Secundus est sanctus thomas pri-
ma secunde·q·lxviij·ar·ij·in responsione dicens· Dona spirituscancti
sunt quedam hominis perfectiones·quibus homo disponit ad hoc
q̄ bene sequatur instinctum diuinum· Unde in his in quibus non
sufficit instinctus rationis est necessarius spirituscancti instinctus· ⁊
sic est necessarium donum· sicut dicitur Jsa· xj· capitulo ·Dominus
aperuit michi aurem·ego autem non contradico·retrorsum nō abij·
Et philosophus dicit in libro de bona fortuna·q̄ his qui mouent ꝑ
instinctum diuinum non expedit consiliari secundum rationem hu-
manam·sed q̄ sequantur interiorem instinctū·quia mouent ameliori

pncipio q̄ sit ratō humana. Sed inter donū spūssancti summū vi=
detur esse sapiētia. infimū aūt timor. vtrūqz aūt horū est necessariuz
ad salutē. quia de sapiētia dicit sapientie vij. Neminē diligit deꝰ nisi
qui cū sapiētia inhabitat. Et de timore dicit Ecci. j. Qui sine timo
re est nō poterit iustificari. Et Ro. vnj. c. dicit. Qui spū dei agunt hi
filij dei sunt. q̄ si filij et heredes. z in psal. dicit. Spūs tu. bo. dedu
cet me in ter. rec. quia sez in hereditatē illiꝰ terre beatorū nullꝰ po=
test puenire nisi moueat et deducat a spūsancto. z ideo ad illuz finē
osequendū necessariū est homini habere donū spūssancti. Un greg.
dicit in ij. li. moral. q̄ spūssanctꝰ dat sapientiā otra stultitiā. intelle=
ctū otra hebitudinē. osiliū otra p̄cipitatōem. fortitudinē otra timo=
rem. scientiā otra ignorantiā. pietatē otra duriciē. timorē otra sup=
biam. His donis spūssanctꝰ nos tutos ab huiꝰ defectibus reddit.
hec tho. ꝓpterea dicunt verba ꝓposita. s. s. do. v. omnia.

Spiritussanctus docebit vos omnia.

Angelos.
Celos.
Elementa.
Insensibilia.
Bruta.
Patriarchas.
Prophetas.
Apostolos.
Electos.
Beatos.
Contemplatiuos.
Actiuos.
Mechanicos.
Peccatores.
Penitentes.

Primo spūssanctꝰ docebit vos angelos omia ad vos ptinentia.
que quidē sunt quattuor. Primo dignitas creatōis. Illud em̄ qd̄
p̄cipue deꝰ intēdit in rebꝰ creatis. est bonū qd̄ osistit in assimilatōe ad
deū. pfecta aūt assimilatō effectꝰ ad cām attēdit q̄n effectꝰ imitat cāz
scōm illud p qd̄ cā producit effectū. sicut calidū facit calidū. Deꝰ aūt
producit creaturā p intellectū z voluntatē. Un ad pfectōnez vniuersi
requirit q̄ sint alique creature itellectuales z spūales. scōm illd̄ ps.
Qui facit āgelos tuos spūs. Et Dyo. mj. c. de diuinis noibꝰ. dicit q̄
prime creature sicut icorpales. ita z imateriales itelligunt. z qz ima
go dei ē in ipa natura āgeli impssa. iō p eēntiā suā āgelꝰ deū ognos
cit. Pncipiū aūt creatōis āgelorz fuit spūssanctꝰ. Sm illd̄ ps. Emitte

ſpi·tu·ꝛ crea· Secūdo ſublimitas ꝺgnitōis·Nam angeli miſteria gratie a principio ꝺgnouerūt·quia inter oīa miſteria gratie excellenti? eſt miſterū incarnatōis xpi·ꝛ hoc quidē angeli ꝺgnouerunt a principio·dicit em aug·v·ſup Ben·ad lr̄az·ꝙ ſic fuit hoc miſterū abſconditū a ſeculis in deo·vt tn̄ innoteſceret principatib? ꝛ poteſtatib? in celeſtib?·Et j·Thi·nj·c·dicit·Magnū eſt pietatis ſacramētū· quod manifeſtū eſt in carne·iuſtificatū eſt in ſpū apparuit angelis· Et hoc quidē in principio ſue creatōis ꝺgnouerūt angeli in generali p reuelatōem ſpūſancti·ſcm illō·j·Corin·ij·ca·que ſunt dei nemo nouit niſi ſpūs dei·nobis aūt reuelauit p ſpūmſanctū ſuū· Tercio gratia ꝺfirmatōis·Nā angeli habuerūt gr̄am ꝛ charitatē anteꝙ eſſent beati·p que beatitudinē meruerūt· Un̄ ꝺuerſione naturali non meruerūt beatitudinē·ſed ꝺuerſione charitatis·que eſt p gratiā·Dicit em aug·xij·de ciui·dei·Bonā voluntatē quis fecit in angelis·niſi ille qui eos cū ſua volūtate·i·cū amore caſto·quo illi adherent ſimul in eis cōdens naturā·ꝛ largiēs gratiā·Hanc aūt gratiā ꝛ charitatē ſeminauit in eis ſpūſanct?· Quarto firmitas dilectōis·Nā inquātū angeli ꝺgnouerūt deū beatificantē eos ſup naturali beatitudine·ſic dilexerūt eū dilectōne charitatis·Sicut em virtuoſus ciuis ſe exponit mortis piculo p toti? reipublice ꝺſeruatōe·ſic angeli ciuitatē celeſtem defenderūt ab inimicis·ſcm illud Apo·xij·c·Factum eſt pliū magnū in celo·Michael ꝛ angeli eius pliabātur cū draconē ꝛc·Et vt dicit aug·xnj·de ciui·dei·Ciuitatē celeſtē fecit amor dei uſq3 ad ꝺtemptū ſui·Hec oīa ſpūſanctus docuit angelos·

Secūdo ſpūſanct? docebit vos celos quattuor que in vobis ſūt·
Primo ꝙ ipe ſpūſanct? fuit principiū veſtre creatōis·Nā bonitas dei eſt ratō volēdi ꝙ alia ſint·cū p ſuā voluntatē res in eſſe produxerit·Amor igit quo ſuā bonitatē amat eſt cauſa creatōis rerū· Un̄ ꝛ quidā philoſophi antiqui amorē deoꝝ cām omniū rerū eē poſuerunt·vt patet·j·Methā·Et dyo·dicit·mj·c·de diuinis noībus·ꝙ diuinus amor nō pmiſit ipm ſme germine eē·Sed ſpūſanctus ꝓcedit p modū amoris quo deus amat ſeipm·ideo ſpūſanct? eſt principiū creatōis rerū·ꝛ ita etiā celoꝝ·ſcōz illud p̄s·Qui fecit celū ꝛ terram mare ꝛ oīa que in eis ſunt· Secūdo ꝙ ipe ſpūſanctus fuit principiū veſtre formatōis·Nā vt dicit dyo·mj·ca·de diuinis noīb?· Sicut ſol radios ſuos emittit ad corpoꝝ illuminatōnem·ita diuina bonitas radios ſuos·id eſt·pticipatōes ſui diffundit ad rerū creationē·ideo aug·dicit ꝙ inquātū deus bonus eſt ſumm?·Innatus autem rerum pertinet ad diſpoſitōnem earum·quia eas varia pulcritudine decorauit·Un̄ dicitur Ecā·xlij·c·Magnalia ſapiētie ſue decor

uit·Et boeti⁹ dicit· Mūdū mēte gerēs pulcrū pulcerrim⁹ ipe· Hic aūt ornat⁹ a spūsancto fuit· Job·xxvj·c·Spirit⁹ domini ornauit celos·Recte eī spiritus celos ornasse dicit·quia tribuit eis stabilitatem·puer·xxx·Stabiliunt celos prudētia·Et etiā tribuit eis indeficientē claritatē·Ecc̄i·xxxvj·Ego feci in celis vt oriet lumen indeficiēs

Tercō ꝙ ipe spūssanct⁹ fuit principiū vestre illumiatōis· Nā lux est ornamentū celoꝝ·cū sit qualitas primi corpis scz celi·in qua communicāt inferiora corpa cū supioribꝫ·ideo dicit gen̄·j·c·Vidit deus lucē ꝙ esset bona·Spūssanct⁹ vt efficeret homies celestes hodie visibiliter apparuit in specie lucis·Jo·viij·c·Lux venit in mūdū Quarto ꝙ ipe spūssanct⁹ fuit principiū nostre distinctōis·nā celū a philosophis distinguit in quattuor plagas scz orientalē·occidentalē·meridionalē·aquilonarē·Hodie aūt spūssanct⁹ venies a celo ab his quattuor plagis venit·Un̄ dicit ezechie·xxxvij·c·A quattuor ventis veni spūs·z insuffla sup interfectos istos·vt reuiuiscāt· Nam a plaga orientali hodie venit spūssanct⁹·vbi est fons lumīs·quia dat se exercentibus in diuinoꝝ agnitōe·A plaga meridionali etiā venit· vbi ē ardor lumis·quia dat se erigentibꝫ in supnoꝝ dilectōe·A plaga aquilonari venit·quia dat se affligentibꝫ in peccatoꝝ confessione· A plaga occidentali venit·quia dat se gerentibꝫ in bonoꝝ satisfactōe· Etiā luminaria celi sunt creata vt sint in signa·tempa·dies·z annos sic spūssanctus visibiliter missus est quinquagesimo die a pasca· Et hoc ratōnabiliter·quia a spūsancto est legis pfectio·quēadmodū lex vetus data ē in monte Syna· sic lex noua a spirituscancto in monte syon·z sicut lex·vetus data est in sublimi mōtis loco·sic lex noua data est a spirituscancto in cenaculo·Etiā quantū ad temp⁹ hore· spūssānctus visibiliter apparuit hora terciarum ·quia est tercia in trinitate persona·z quia post tempus legis nature·z legis scripture in viij·tēpore scilicet legis gratie debuit apparere ·ideo dicitur·Dum hora cunctis·viij·c̄·

Tercio spiritussanctus docebit vos elemēta· quo ad quattuor· in quibus tanq̄ in signis visibiliter apparuit· Primo em̄ spiritussanctus hodie apparuit in igne ꝓpter septemplicem eius gratiam· Naz spūssanctus ad modum ignis alta humiliat per donum timoris· emollit dura per donum pietatis·illuminat obscura per donum scientie·restringit fluida per donum consilij·consolidat mollia per donum fortitudīnis·clarificat metalla tollendo rubiginem per donum intellectus·surs̄ tendit p donū sapiētie· Jō dicit trenoꝝ·j·c·De excelso misit ignē i ossib⁹ meis z erudiuit me·Et scā mr̄ eccia cantat· Adueit ignis diuin⁹ n̄ deurēs·sz illumīans·n̄ dsumēs· sed lucens·

Secūdo spūssāct⁹ hodie appuit in spē sonī ꝺmonētis aerē·q̄ sons fuit repētin⁹· quia nescit tarda molimina spiritussancti gratia· fun celestis·quia celestes efficit·fuit vehemēs·quia mentē ab omi car nali timore ⁊ amore vehit ⁊ abstrahit· fuit replens· q⁹ repleti sun omes spūsancto·ideo dicit·mj·Re·xix·ca· Post ignē sibill⁹ aure te nuis et ibi dns· Tercō spūssanct⁹ apparuit visibiliter in spē nu bis·et hoc sup xpm in trāsfiguratōe·Nubes em̄ a terra eleuat·refr geriū pstat·⁊ pluuiā generat·Sic spūssanct⁹ quos replet a terra ele uat p ꝺtemptū terrenor̄·Ezech·vnj·c·Eleuaut me spūs inter celū ⁊ terrā·Et ezech·j·c· Quocūq; ibat spūs illuc ⁊ rote piter eleuabant sequētes eū·Spūs em̄ vite erat in rotis·Et greg·Gustato spū desi pit omis caro·Insup refrigeriū pstat ꝺtra incētiua vicior̄·Un̄ ⁊ b Marie dixit angel⁹·Spūssāct⁹ supuemet in te ⁊ virt⁹ altissimi obū brabit tibi·i·te ab omi estu vitor̄ refrigerabit·Nā ⁊ spūssanct⁹ vo cat aqua que habet vim refrigeratiuā·Joh·vij·c· Flumīa de vētre ei⁹ fluēt aque viue·hoc aūt dixit de spū quē accepturi erāt creden tes in eū·Itē generat pluuiā lacrimarū·ps·Flauit spūs eius ⁊ fluēt aque sc̄z lacrimar̄·Cū em̄ quis lacrimat peccata sua·signū est ꝙ cor illius obduratū resoluit spūssanct⁹·vt patet in magdale· Quarto spūssanct⁹ visibiliter apparuit in specie flat⁹·sicut dicit Joh· xx·ca· Insufflauit ⁊ dixit·Accipite spūmsanctū ·quor̄ remiseritis peccata remittūtur eis·Nā q⁹ flatus est calid⁹·iō spūssanct⁹ suo calore īfla mat p ardentē charitatē·Luc·xij·ca· Ignē veni mittere in terram·⁊ q̄d volo nisi vt ardeat·Quia vero flat⁹ est lenis·iō spūssanct⁹ facit nos lenes demulcēdo·Un̄ ⁊ vocat vnctō que mollificat· Jo·nj·Un ctio eius ꝺocet nos de omīb⁹·ideo etiā noie rotis inuocat·put can tat ecclesia·Sui rotis ītima aspsiōe fecūdet·Quia vero flat⁹ est ne cessarius ad respirandū·quo subtracto homo morer̄·sic de spūsan cto intelligendū est· psal ·Auferes spiritum eorum ⁊ deficient· ⁊ in pulverem suum reuertentur· Joh·xvj·Spiritus est qui viuificat· Et ezech·xxxvij·ca·Dabo vobis spiritum ⁊ viuetis·Et in simbolo dicit Et in spiritumsanctum ꝺo·⁊ vi·

Quarto spiritussanctus ꝺocebit vos insensibilia·in quibus ⁊ per que tanq̄ per instrumenta sue virtutis mirabilia operatus est in ra tionali creatura· Hic est ille spiritus·qui in forma ignis apparuit Moysi in rubo·quando rubus ardebat·et non comburebatur· Hic est ille ꝺigitus ·quem professi sunt magi ꝺicentes· Digitus ꝺei est hic·Exod·nj·ca· Hic est ille ignis·in quo comburenda sunt resꝺua agni paschalis·Exod·xij·capitulo· Hic est ille funis coccineus in fe nestra Raab meretricis·Josue vj·capitulo Hic est illud oleum de cornu sumptum·quo ꝺauid vnctus est in regem·j·Reg·xvj·capitlo·

Hic ē illa manꝰ dñi que facta ē sup heliā qñ currebat añ achab· nj·Reg·xix·cap· Hic est ille digitus de quo xp̄us ait· Si ī digito dei eijcio demonia·Luc̄·xj·c· Hic est illa virtus que exibat a xp̄o quādo mulier tetigit fimbriā vestimēti eius·Math·ix·c· Hic est ille sp̄us qui hodie sup apostolos apparuit in linguis igneis·vt ipsi verba ignea p̄ferrēt·z legem igneā p̄dicarēt scz legez amoris· Añ bern·ait·Venit sp̄ussanctꝰ in linguis igneis·vt linguis oīm gentiū verba ignea loquerētur·z legē igneam lingue ignee p̄dicarent·

Quinto sp̄ussanctꝰ docebit vos bruta·p que ostensa sunt magna misteria dei· Hic est ille sp̄us qui tribuit virtutē serpenti eneo quē cum aspicerent filij israel sanabant a morsibꝰ igniton serpentū Numeri·xxj·c· Hic est ille sp̄us qui appuit os azine cui insidiebat balaam·vt loqueret ei·z aperirent oculi eiꝰ·vt videret angelū dñi· Numeri·xxij·c· Hic est ille sp̄us qui apparuit sup xp̄m baptizatū· Luc̄·ij·ca·Descēdit sp̄ussanctꝰ corpali specie sicut colūba in ipz· Nā sicut noe dū esset in archa emisit columbā·que ramū virentis oliue ore suo detulit in signū pacis·sic sp̄ussanctꝰ in specie colūbe sup xp̄m baptisatū visibiliter apparuit·ad significandū fecunditatē sp̄ualem· que est in baptismo·quia colūba est animal fecūdissimū· Hoc sp̄u petrus raptꝰ est in extasi vidit aīmalia sibi in disco missa·Act·x·c·

Sexto sp̄ussanctꝰ docebit vos patriarchas·quibꝰ reuelauit nullatenus fieri posse celestis regni ciues·nisi per sp̄umsanctū sanctificantē vos ab oīni macula· Hic em̄ est ille sp̄us quo dauid inspiratꝰ euigilans ab extasi p̄phetauit di·Hoc nūc os ex ossibꝰ meis z caro de carne mea·per quod ītellexit hoīm posteritatē coheredē fieri celestis patrie·Eph·v·c·Sacramentū hoc dico magnū in xp̄o z in ecclesia·i· in cetu fideliū· Hic est ille sp̄us quo inspiratꝰ abel obtulit oblatōem acceptā deo quādo respexit deus ad abel z ad munera eiꝰ mittens ignē qui cōsumeret hostiā eius Hic est ille spiritꝰ quo dictante Noe fabricauit archā in qua saluatū est genꝰ humanū Sap̄·xnj·ca· Hic est ille sp̄us quo inspirante credidit abraā deo z reputatū est ei ad iusticiā·vt patet Gen̄·xij·ca· Hic est ille spiritus quo suadente rebecca vxor Isaac mādauit iacob filio suo·vt surriperet benedictionez esau·Gen̄·xxvij·c·Hic est ille spiritus quo docente intellexit iacob visionem scale·cui innixus erat dominus dicēs· Vere dominus est in loco isto·et ego nesciebam·Gen̄·xxvnj·capitu·

Hic est ille spiritus quo suggerente Joseph exposuit somnium pharaonis de vaccis pinguibus z macris·z de septem spicis·Gen̄· xlj·capitulo· Hic est ille spiritus qui precedebat Moysen z filios israel in columna nubis per diem et in columna ignis per noctem· Exod·xnj·c· Hic est ille sp̄us·qui tanq̄ digitꝰ dei scripsit ī tabul·

lapideis legē dei·de quo dixit moyses Nūeri·xj·c·Quis det vt oīs
ꝑ's ꝓphetet·et det eis dñs spūmsanctū suū·Un̄ et dñs de hoc spi
abstulit a moyse·vt daret semoribꝰ populi·quādo ad mādatū dom
m̄ ⁊ ꝺsiliū Jetro elegit·lxx·viros ad iudicādas mīores causas totis
populi israel·vt habeꝯ Numeri·xj·c· Hic ē ille spūs qui īduxit ca-
leph in terrā ꝓmissionis·de quo dicit Numeri·xmj·c· Seruū meu
caleph· qui plenꝰ spūsancto secutꝰ est me inducā in terrā hāc·quam
circuiuit·⁊ semē eius possidebit eā· Hic est ille spūs qui īstituit
Josue ducē populi dei post moysen·Un̄ dicit deut·xxxmj·c· Josue fi
lius Nun repletꝰ est spū sapiētie·quia moyses posuit sup eū manꝰ
suas· Hic ē ille spūs qui ꝺfortauit gedeonē·de quo dicit Judic·
vj·c·Spūs dñi repleuit gedeon di·Uade in hac fortitudīe tua ⁊ li-
berabis israel de manu madian· Hic est ille spūs qui irruit super
Jepte·de quo dicit Judic·xj·c·Factꝰ est sup ieptez spūs dñi·transi
uitqz ad filios Amon·vt pugnaret ꝺtra eos·quos tradidit dñs in
manu eiꝰ· Hic ē ille spūs qui dedit samsoni fortitudinē in septem
capillis·de quo dicit Judic·xmj·c·Creuit samson ⁊ bñdixit ei dñs·
cepitqz spūs domī esse cū eo· Hic est ille spūs qui docuit mariam
sororē aaron canticū quod cecinit deo post habitā victoriā dicēs·Cā
temꝰ dño·gloriose em̄ magnificatꝰ est ꝛc·exod·xv·c· Hic est ille
spūs quo ꝑdixit delbora victoriā ꝑ manū mlieris futurā iudi·mj·c·

Septimo spūsanctꝰ docebit vos ꝓphetas·Nā in ꝓphetia requi-
rit ꝙ intētio mētis eleuet ad ꝙpiēda diuina·Un̄ dicit Ezech·ij·Fi
li homīs sta sup pedes tuos·⁊ loquar tecū·hec aūt eleuatō intētōis
fit spūsancto mouēte·Un̄ ibi subdit·Et ingressus ē in me spūs·⁊ sta
tuit me sup pedes meos·Postꝙ aūt intentō mētis eleuata est ad su
pna ꝙpit diuina·un̄ subdit·Et audiui loquentē ad me·Et greg· in
omeꝯ·hunꝰ diei dicit· Implet nāqz spūsancti gra puerū citharedum
⁊ psalmistā faciat· Implet pastorē armētariū siccomoros vellicantez
⁊ ꝓphetā faciat· Implet abstinentē puerū·⁊ iudicē senū facit·hec ille
Quō aūt spūsanctus doceat ꝓphetas·declarat sanctus petrꝰ in epi
stola·ij·c·j·dicit·Non em̄ volūtate humana allata est aliqn̄ ꝓphetia·
sed spūsancto īspirati locuti sunt sācti dei hoīes· Hic est ille spūs
de quo dicit dauid in psalterio·Exibit spiritus eius et reuertetur in
terram suam·in illa die peribunt omnes cogitatōnes eorum·Et ite-
rū·Uerbo domini celi firmati sunt·et spū oris eius oīs virtus eorū·
Et iterū·Ne proijcias me a facie tua·et spiritumsanctum tuum ne au
feras a me· Hic est ille spiritus de quo Salomon Sap̄· j·c· dicit
Spiritus domini repleuit orbem terraruz·⁊ hoc quod continet om
nia·id est·homo scientiā habet vocis·qz loqtur oībꝰ līguis·Et eius·
dē·ix·c·dicit·Sensuz aūt tuū quis sciet·nisi tu dederis sapientiam·

ꝛ miſeris ei ſpūmſanctū de altiſſimiſ. Hic ē ille ſpūs de quo dicit Job xxxij.ca. Spūs eſt in hoīb9.ꝛ inſpiratō oīmpotētis dat intelli = gentiā. Hic eſt ille ſpūs.quo ſuggerēte nathan ꝓpheta coꝛripuit dauid.ꝛ ꝓhibuit ei ne domū dño edificaret.ij.Reg.xnj.c. Hic eſt ille ſpūs.de quo ait abdias ꝓpheta ad heliā. Cū receſſero a te ſpūs dñi aſportabit te in locū quē ignoꝛo.nj.Reg.xvnj.c. Hic ē ille ſpūs helie.qui fact9 eſt duplex ī heliſeo.mj.Re.ij.c. Hic ē ille ſpūs he lyſei.de quo dicit Eccī .xlvnj.c.ꝙ eius coꝛp9 moꝛtuū ꝓphetauit. Hic eſt ille ſpūs.de quo Iſa.mj.ca.ait.Sanct9 vocabit̄ oīs q̄ ſcri pt9 eſt in vita in hieruſalē.Si abluerit dñs ſoꝛdes filiarū ſyon.ꝛ ſā guinē hieruſalē lauerit de medio ei9 in ſpū iudicij.ꝛ ſpū aꝛdoꝛis.Et iterū xlmj.ca.Effundā ſpūm meū ſup ſemē tuū.ꝛ bñdictōem meā ſu per ſtirpē tuam Hic eſt ille ſpūs qui hieremiā in vētre ſanctifica = uit.q̄ eū a puericia ꝓphetare docuit.vt patet hiere.j.c.qui virgīnita te ſua virū euangelicū xp̄i eccleſie dedicauit. Hic eſt ille ſpūs de quo Ezech.xxxvj.c.dicit.Cū ſanctificat9 fuero in vobis. cōgregabo vos de vniuerſis terris.ꝛ adducā vos in terrā veſtrā.ꝛ effundā ſu per vos aquā inundā.ꝛ mūdabimī ab oīb9 inq̄namētis veſtris.ꝛ dabo vobis coꝛ nouū.ꝛ ſpūm nouū ponā in medio veſtri. Hic ē il le ſpūs qui dedit danieli intelligentiā oīm viſionū ꝛ ſommioꝝ.ō quo ait.ij.cap.Eſt de9 in celis reuelās miſteria. Hic eſt ille ſpūs de quo Joelis ij.ca.dicit.Effundā ſpūz meū ſup omnē carnē.ꝛ ꝓpheta bunt filij veſtri ꝛ filie veſtre.Senes veſtri ſomnia ſomniabūt.ꝛ iu = uenes veſtri viſiones videbūt. Hic ē ille ſpūs de quo zacha. xnj. ca.dicit.Effundā ſup domū dauid.ꝛ ſup habitatoꝛes hieruſalē ſpi = ritum gratie.ꝛ pꝛecum.

Octauo ſpūſſanct9 docebit vos apl̄os pꝛincipaliter quattuoꝛ.Pꝛi mo ꝓphetica reuelatōem.Nā donū ꝓphetie eſt vtili9 q̄ donū līgua rū.ꝛ hoc quidē ꝓbat apl̄us.j.Coꝛin.xij.tripliciter.Pꝛimo quia pꝛo = phetia ē vtilioꝛ ad edificatōez eccleſie q̄ loqui linguis. Nā donum ꝓphetie ptinet ad rerū notitiā.que eſt vtilioꝛ q̄ notitia vocū.que p = tinet ad donū linguarū.Secūdo quantū ad ipm loquentē.qui ſi acci diat vt loquatur diuerſis linguis.ſme hoc q̄ intelligat.quod perti = net ad donum pꝛophetie.mens eius non edificaretur.Tercō quantū ad infideles.pꝛopter quos pꝛecipue videtur eſſe datum donum lin = guarū.qui quidem forte eos qui loquerent linguis reputarent inſa nos. ſicut ꝛ iudei reputauerunt apoſtolos ebꝛios linguis loquentes ꝛt dicitur Actu.ij.capitulo.per pꝛophetiam autem infidelis conuin citur manifeſtatis occultis coꝛdis eius.ideo dicit apoſtolus.j.Coꝛ. xiij.capitulo.Maioꝛ eſt qui ꝓphetat q̄ qui loquitur linguis Se cundo linguarum locutōz.Nā ad pfectōez opatōis ſpūſci ptinet q̄

nō solū impleat mentē lumīe ꝓphetico ꝛ fantasiā imaginaria visiō
sicut fuit in veteri testamēto sed etiā exteri⁹ linguā erudiet ad va
ria signa locutōnū ꝓferenda quod totū fit in nouo testamēto scdm
illud j. Corin xmj ca Unusquisq; vestrū psalmū habet doctrinā ha
bet linguā habet apocalipsim i ꝓphetica revelatōem habet Prin
aūt discipuli xpi ad hoc fuerūt ab ipo electi vt p vniversū orbē di
scurrētes fidē ei⁹ vbiq; p̄dicarent scdm illud Math vlt Euntes d
cete oīes gentes Nō aūt erat ꝺuenies vt qui mittebant ad alios
structos indigerēt ab alijs instrui qualiter alijs loqrent vel qual
ter que alij loquebātur intelligerēt p̄sertī qz isti qui mittebant erā
vni⁹ gentis scz iudee scdm illud Isa xxvij ca Qui egredient ipetu
a Jacob implebūt facie orbis semīe Illi etiā qui mittebātur paup
res ꝛ impotētes erāt nec ꝺefacili a principio repissent qui eoꝝ ve
ba alijs fideliter interptarent vel verba eorū eis exponerēt maxi
ma ad īfideles mittebant ꝛ ideo necessariū fuit vt sup hoc eis d
uinit⁹ puideret p ꝺonū linguarū vt sicut gentib⁹ ad ydolatriā de
clinātibus introducta ē diversitas linguarū vt dicit gen xj ita etia
quādo erāt gentes ad cultū vni⁹ dei revocāde ꝺra hui⁹ diversi
tatē remediū adhiberet p ꝺonū linguarū Un dicit Act ij c Repl
ti sunt oīes spūsancto ꝛ acceperūt loqui varijs linguis put spūssā
ctus ꝺabat eloqui illis vbi dicit glo grego q spūssanct⁹ sup disci
pulos in igneis linguis apparuit ꝛ eis oīm linguarū sciētiā dedit

Tercō sermonis psuasionē Nā spūssanct⁹ nō deficit in aliquo qd
ptineat ad ecclesie vtilitatē Un sicut puidet mēbris eccīe in locutōe
nō solū vt aliqs sic loquat vt a diversis possit intelligi qō ptinet ad
ꝺonū linguaꝝ sed etiā q efficaciter loquat qō ptinet ad grām ser
monū Et hoc tripliciter Primo quidē ad instruendū intellectuz qd
fit dū aliquis sic loquit q doceat Secūdo ad mouendū affectū sc
vt libēter audiat verbū dei quod fit dū aliquis sic loquit q audi
tores delectet qō nō debet aliqs querere ꝓpter fauorē suū sz vt ho
mines alliciant ad audiendū verbū dei j Corin ij Sermo me⁹ ꝛ p̄
dicatio mea nō fuit in pluasibilib⁹ humane sapientie verbis sed in
ostensione spūs ꝛ veritatis Tercō ad hoc q aliqs amet ea que ver
bis signant ꝛ velit ea īplere quod fit dū aliqs sic loquit q auditō
rē flectat ad qō quidē efficiendū spūssanct⁹ vtit lingua hoīs quasi
quodā instrumēto Jpe autē est qui pficit opatōem in ter⁹ Un gre
diat in omen hodierna misi corda auditoꝝ spūssanctus repleat vox
docentiū ad aures corpis in cassuz sonat Quarto miraculoꝝ opa
tōnem Nā spiritussanct⁹ sufficiēter puidet ecclesie in his que sunt
ad salutē vtilia ad quod ordinātur gratie gratis date Et sicut opo
ret q notitia quā quis diuinit⁹ accipit in notitiā alioꝝ deducat pe

donū linguarū ⁊ p gratiā sermonis·ita necesse est ꝙ sermo platus ꝺfirmet ad hoc ꝙ credibilis fiat·hoc aūt fit p opatōem miraculorū·scōm illud Mar·vlt·Sermonē ꝺfirmāte sequētib⁹ signis·Et hoc ratōnabiliter·Naturale est em̄ hom̄i vt veritatē intelligibilē p sensibiles effect⁹ deph̄endat·vñ sicut ductu naturalis ratōis homo p uenire pōt in aliquā dei notitiā p effect⁹ naturales · ita p aliquos supnaturales effect⁹ qui miracula dicunt in aliquā supnaturalē cognitōnem credendoꝝ homo adducitur ·

Nono spūssanct⁹ docebit vos electos siue iustos·in quib⁹ plura mirabilia facit· Primo charitatē semīat·Nā ex hoc ꝙ diuine pfectōm vtcūqz assimilamur·hui⁹ pfectō a deo nobis dare dicit·sicut sapientia nobis a deo donat·scōz ꝙ diuine sapiētie vtcūqz assimilamur· Cū ergo spūssanct⁹ ꝓcedat p modū amoris quo deus seipm̄ amat· ex hoc ꝙ huic amori assimilamur deū amātes·spūssanct⁹ a deo nobis donari dicit·Unde apl⁹s dicit Ro·v·c·Charitas dei diffusa est in cord⁹ nr̄is p spūmscm̄·q·d·est nobis· Scōo hoiem ih̄abitat·Quia em̄ effect⁹ diuini nō solū diuina opatōe eē incipiūt·sed etiā p eū tenent in eē·Nichil aūt opari pōt vbi nō est·oportet em̄ opans ⁊ opatū in actu cē sil·sicut mouēs ⁊ motū·necesse ē vt vbicūqz ē aliqs effect⁹ dei·ibi sit ⁊ ipe de⁹ effector·Unde cū charitas dei q̄ ipm̄ diligim⁹ sit in nobis p spūmscm̄· optet ꝙ ipe spūssanct⁹ etiā in nobis sit q̄ diuina charitas in nobis ē·Unde apl⁹s·j·Cor·mj·Nescitis qm̄ tēplū dei estis ⁊ spūssanct⁹ habitat in vobis·Et Jo·xmj·Ad eū veniem⁹·⁊ m·a·e·faciem⁹· Tercō hō in deo latitat·De⁹ em̄ maxime amat illos quos sui amatores p spūmsanctū cōstituit·quia tm̄ donū nisi amādo ꝺferret·puer·vnj·Ego diligētes me diligo·nō quasi nos pri⁹ dilexim⁹ deū·sed quoniā ipe pri⁹ dilexit nos·vt dicit·j·Jo·mj·Dm̄e aūt amatū in amāte est·necesse est ꝙ p spūmsanctū nō solū deus sit in nobis· sed etiā nos in deo·j·Jo·mj·Qui manet in charitate in deo manet · Et iterū·In hoc ꝺgnouim⁹ ꝙ in deo manem⁹ ⁊ ipe in nobis·qm̄ de spū suo dedit nobis· Quarto secreta reuelat·Est em̄ hoc amicicie ꝓpriū ꝙ aliquis amico suo secreta reuelet· Nā cū amicicia ꝺiungat affect⁹·⁊ duoz faciat quasi cor vnū·nō videt extra cor suū aliqs illud ꝓtulisse quod amico reuelat·Unde ⁊ dns dicit discipulis·Jo·xv · Jā nō dicā vos seruos·sed amicos meos·qr omia que audiui a patre meo nota feci vobis·qr igit p spūmscm̄ amici dei ꝺstituimur·nō ꝺuemēter p spūmsanctū hoīb⁹ dicūtur reuelari diuina misteria·Unde apl⁹s dicit·j·Cor·ij·Scriptū est ꝙ ocul⁹ nō vidit·nec auris audiuit·nec in cor hoīs ascendit·q·p·d·di·se·nobis aūt reuelauit p spūmsanctū Quinto omia dona donat·ꝓpriū em̄ amicicie est ꝙ ea que habet amico cōmunicet·quia cum homo habeat amicum vt seipsum

neceſſe ē ꝙ ei ſubueiat ſua cōicans ei·vñ ⁊ ꝑriū amicicie ponit vel
le ⁊ facere bonū amico·ſcōm illud·j·Jo·nj·Qui habuerit ſubſtātia
hui⁹ mūdi·⁊ viderit frēz ſuū neceſſe hr̄e·⁊ clau·vi·ſ ab eo·q·e·d·m
in eo·hoc aūt maxīe in deo hz locū·cui⁹ velle ē efficax ad effectū· e
ideo ꝺuemēter oīa dona dei ꝑ ſpūmſanctū nobis donari dicunt·j
Lorim·xij·Per ſpūm dat ſermo ſapiētie ⁊c·vſqz huc oīa opa v·a·i
ſ·d·ſi·⁊c· Sexto hoiez ſibi ꝺfigurat·Sicut em̄ ad hoc ꝙ corp⁹ ali
qđ ad locū ignis pueiat ·optet ꝙ igni aſſimilet leuitatē acq̄rens ex q̄
motu ignis ꝑrio moueat·ita ad hoc ꝙ hō ad dīne fruitōis beati
tudinez q̄ deo ꝑria eſt ſcōm ſuā naturā pueniat·neceſſe ē primo q̄
dē ꝙ ꝑ ſpūales pfectōes deo aſſimilet·deiñ ꝙ ſm eas operet·⁊ ſic te
dē btitudinē ꝺſequet·Dona aūt ſpūalia nobis ꝑ ſpūmſcm dant·⁊ ite
ꝑ ſpūmſcm deo ꝺfiguramur·⁊ ꝑ ipm ad bñ operāđ habiles reddi
mur·⁊ ꝑ eundē ad btitudinē nobis via parat· Que tria aplus ins
nuauit·ij·Lor·j·dicit·Unxit nos deꝰ ⁊ ſignauit nos·⁊ dedit pigꝰ
ſpūs in cordib⁹ nr̄is·Et eph·j·Signati eſtis ſpū ꝑmiſſionis ſancto
q̄ ē pigꝰ hereditatis nr̄e·Signato em̄ ad ſimilitudinē ꝺfiguratōis
ptimere videt·vnctō aūt ad habilitatōez hoīs ad perfectas opatō
nes·pigꝰ vo ad ſpez q̄ ordinamur in celeſtē hereditatē· q̄ ē btitu
do perfecta· Septio hoiem ſibi in filiū adoptat·Nā ex beniuolen
tia quā qs hz ad aliquē ꝺtigit ꝙ eū ſibi adoptat ī filiū·vt ſic ad eū
hereditas adoptātis pertineat·Lōuemēter itaqz ſpūiſcō adoptō fi
lioꝝ dei attribuit·ſm illud Ro·vnj·Accepiſtis ſpūm adoptōis filio
rū·in quo clamamus abba pater· Octauo hoiem a culpa liberat·
Per hoc em̄ ꝙ aliqs amicꝰ alteriꝰ ꝺſtituit·oīs offenſa remittitur
Unde dicit ꝑuer·x·Uniuerſa delicta operit charitas· Cum ergo per
ſpūmſcm dei amici ꝺſtituamur·dñs ē ꝙ per ipm nobis a deo remit
tāt̄ pcca·Jo·xx·Accipite ſpūmſcm quoꝝ remiſeritis pcca remittū
tur eis· Nono hoiem renouat·Cū em̄ vetuſtas pcci auferet·ſic aīa
lauat ⁊ purgat·⁊ ſic renouat·hoc aūt fit per ſpm̄ſcm̄·Eph·mj· Re
nouami ſpū mētis vr̄e· Decio liguā hoīs formam·Ex his ei q̄ hō
nouit formā ei⁹ loq̄la·iō ꝺuemēter per ſpm̄ſcm̄ hō loq̄tur diuīa mi
ſteria·ſcōm illud·j·Lorim·xmj·Spūs loq̄tur miſteria·⁊ Matb·x·di
cē·Non enim vos eſtis qui loquimini·ſed ſpiritus patris veſtri qui
loquitur in vobis·

Decimo ſpūſſanctus docebit vos beatos ꝺphenſores quattuor c̄
habetis ī vita beata· Primo trāſformatōz·Hoc em̄ videt eē ami
cicie maxīe ꝑriū ſimul ꝺuerſari ad amicū·ꝺuerſatō aūt homīs at
deū eſt per ꝺtēplatōem ipi⁹·Phil·nj·Nr̄a ꝺuerſatō in celis ē·Quic
ergo ſpūſſanct⁹ nos amatores dei facit·ꝺſequēs ē ꝙ per ipm dei cō
templatores conſtituamur·Unde aplus·ij·Lor·nj·dicit· Nos omnes

reuelata facie gloriã dñi speculãtes i eandẽ imaginẽ trãsformamur a claritate in claritatẽ tanq̃ a dñi spũ. Hec aũt trãsformatõ fit p claram visionẽ t beatificã diuinitatis. Scõo delectatõem. Est em̃ hoc amicicie ꝓpriũ q̃ aliqs in pñtia amici delectet. t in eius verbis t factis gaudeat. t in eo dsolatõz dtra omes anxietates iueniat. Un̄ in tristicijs maxie ad amicos dsolatõis cã dfugim9. Quia ergo spũssãctus dei nos amicos dstituit. t deũ in nobis habitare facit. t nos in ipo. pcipue in statu glorie. dsequẽs ẽ vt p spũmscm̃ gaudiũ ꝺ deo t dsolatõz hẽam9 dtra omes mũdi aduersitates t ipugnatões. Unde in ps. dr. Redde mi. le. salu. tui. t spi. prĩ. dfir. me. Et Ro. xmi. Regnũ dei est iusticia t pax t gaudiũ in spũscõ. Tercõ pmãsionẽ. Cũ em̃ beatitudo sit pfectũ bonũ t sufficiẽs optet q̃ desideriũ hois quietet. t omẽ malũ excludat. Naturaliter aũt hõ desiderat retinere bonũ qõ habet. t q̃ eius retinẽdi securitatẽ obtineat. alioquĩ necesse est q̃ timore amittẽdi. vel dolore de certitudĩe amissiõis affligat. Un̄ requirit ad verã beatitudiẽz q̃ hõ certã habeat opi. huãdi bonũ qõ habet. t nunq̃ se amissurũ. hoc aũt facit spũscus. sm̃ ps. Qui replet in bonis desideriũ tuũ. Quarto retributõez. nulli em̃ beato deest aliqõ bonũ desideratũ. cũ hẽat bonũ infinitũ. qõ est de9. bonũ omis bom. vt aug. dicit. Sed dicit aliquis alio beatior ex diuersa eiusdez bom ptcipatõe. sm̃ q̃ dicit xps Jo. xmi. In domo prĩs mei mãsiones multe sũt. p quas vt aug. dicit. diuerse meritoq̃ dignitates itelligũtur in vita beata. que sunt retributões ex bonis opibus. que oĩa fiũt p spiritũsanctũ. t per gratiam nobis collatam.

Undecimo spũssanct9 docebit dtẽplatiuos adiuentores sciẽtiaq̃. lz cultores fueritis demonũ. Nã vt dicit scũs tho. scda scõe. q. clxxij. arti. vj. ꝓphete demonũ nõ sp loquũt ex reuelatõe demonũ. lz interdũ ex inspiratõe diuĩa. sicut manifeste legit de balaã. cui dr dñs eẽ locut9 Nũeri. xxj. lz eẽt ꝓpheta demonũ. qr de9 vtit etiã malis ad vtilitatẽ bonoq̃. Un̄ etiã p ꝓphetas demonũ aliq̃ vera pnũciat. Tũ qr credibilior fit veritas. q̃ etiã ex aduersarijs testimoniũ hz. tũ etiã qr dũ hoies talib9 credũt p eoq̃ dicta magis ad veritatẽ iducunt. Un̄ etiã sibille multa vera pdixert de xpo. Sz qñ ꝓphete demonũ a demonib9 instruunt aliq̃ pdicũt qñq̃z ꝓpria vtute nature. cui9 auctor ẽ spũssanct9. qñq̃z etiã reuelatõe bonoq̃ spirituuz. vt ptz p aug. ij. sup gen̄. ad lram. t sic etiã illud verũz qõ demões enunciãt a spiritusco ẽ. Dicit em̃ ambro. q̃ omẽ veq̃ a quocunq̃z dicat a spũsancto est Un̄ ꝓpheta falsitatis nõ semp instruit a spũ falsitatis ido qñq̃z ãnũciat vera qñq̃z falsa p virtutẽ etiã ꝓprie nature qñq̃z vera pnũciant. Utitur etiã eis deus ad veritatis manifestatõez p ipsos fiendam. dum diuina misteria eis per angelos reuelantur hec tho. Eodem modo

inuẽtores scientiaꝝ multa vera in sciẽtijs pnunciauerẽt·nõ misi doctꝰ a spũsancto·qui est spũs oĩs veritatis· Hic em ẽ ille spũs q̃ primo docuit Moysen adiuentõem lrarũ apud hebreos·t abraã apud Siros t chaldeos·t Jsim reginã Jnachis filiã·q̃ de grecia veniẽs in egiptũ·reppit lras egiptõꝝ·t egiptijs tradidit·Primi phenices grecaꝝ lraꝝ vsuꝫ inuenerũt· vñ lucan9 ait· Fenices primi magno si credit ausu·mãsurã rudib9 vocẽ signare figuris·Hic ẽ q̃ t feniceo colore libroꝝ capita scribunt·Cathim9 agenoris fili9 grecas lras a fenice in greciã prim9 attulit·Palamides troiano bello tres adiecit·post quẽ Simonides milesi9 tres addidit· y· lram · Pitagoras sami9 ad exẽplũ vite hũane prim9 formauit· Hic ẽ ille spũs quo suggerẽte dyo·lũcius sillabarũ nomẽ singulasqꝫ formas aptissimas fecit·t ob id statua honorat9 ẽ· Hic ẽ ille spũs quo docẽte ptes oratõis prim9 aristoteles duas tradidit·nomẽ t verbũ·deinde donat9 octo diffinuit· Hic ẽ ille spũs quo docẽte studiũ carminũ et metroꝝ Moyses apud hebreos adiuenit·Achatheſi9 apõ grecos· Fericides apud Siros· Hic ẽ ille spũs quo docẽte fabulas alcinon cretomẽsis prim9 adiuenit q̃ fabule ficta narratõe adꝰveri significatõꝫ deducũt· Hic ẽ ille spũs quo docẽte hystoriã q̃ memoriaꝫ tribuit reꝝ gestaꝝ prim9 moyses apud hebreos ascripsit·apud gẽtiles vero dares frigi9 de grecis t troianis hystoriã edidit· Apõ grecos herodot9 hystoriac9 habit9 est· Hic est ille spũs quo docẽte rethorica a grecis inuẽta est a Gorgia·Aristotele·Ermagora·t trãslata in latinũ a tullio videlicꝫ t q̃ntiliano t ticiano· Hic ẽ ille spũs quo docẽte dyaleticã ad regl'as quasdã t argumẽta Aristoteles prim9 pduxit·demũ etiã Varro in octo libros diffinuit· Hic ẽ ille spũs quo docẽte phisicã apud grecos pscrutat9 est prim9 tales milesi9 vn9 ex septẽ illis sapiẽtib9·hic em ante alios celi causas atqꝫ viã reꝝ naturaliũ ascẽplata ratõe suspexit·quã postmodũ Plato in q̃ttuor diffinitões distribuit· Hic ẽ ille spũs quo docẽte socrates ethicã ad corrigẽdos aponẽdosqꝫ mores instituit· atqꝫ oĩe studiũ ad bene viuẽdi disputatõem pduxit· Hic est ille spũs quo docente arismetricã primus apud grecos pytagoras conscripsit·deinde nicomacus diffusius disposuit·apud latinos Apuleius t boetius transtulerunt· Hic est ille spiritus quo docente geometricaꝫ disciplinam primo egyptij adinuenerunt·q̃ inundante nilo t omnibus possessionibus limo obductis·initium terre diuidẽde per lineas et mensuras cepit numerari Hic est ille spiritus quo docente musicem Tubal qui fuit de stirpe Cayn primus repperit ante diluuiũ · vt Moyses in principio genẽ·dixit·Greci vero pytagoraꝫ dicunt huius artis inuenisse primordia ex malleorũ sonitu ·t cordaꝝ extẽsarũ

percussurā·Alij linum thebeū ꝛ zetum· ꝛ Amphion in musica arte primos claruisse ferunt· Hic est ille spiritus quo docente astronomiā primi egiptij inuenerunt·Astrologiā vero ꝛ natiuitatis observantiā chaldei primi docuerūt·Abraam instituisse egiptios astronomiam Josephus auctor edixit·greci aūt dicūt hanc artez ab athalā te prius excogitatā·ideoqz dictus est sustinuisse celū· Ptholomeus aūt rex alexandrie apuꝑ grecos ꝑcipuus habetur· Hic est ille spiritus quo docente medicinā primus apud grecos appollo inuenit· Hanc filius eius Esculapi? laude ꝛ ope ampliauit·sed postꝙ fulmis ictu Esculapius interijt interdicta ferē medēdi cura·et ars simꝫ cū auctore defecit latuitqz per annos pene ꝗngentos vsqz ad ānos artaxerse regis persarū·tunc eam reuocat in lucē· Ipocrates asclepio patre genit? in īsula Choo· Hic est ille spūs quo docente cronicā apud grecos prim? eusebi? cesariēsis ep̄us edidit·et hieronī? p̄sbiter in latinā linguā uertit· Hic est ille spūs quo docēte moyses genti hebraice prim? omniū diuinas leges scriptis litteris explicauit· Forone? rex grecis primus leges indicauit ꝛ constituit·Mercurius trimegist? prim? egiptijs tradidit·Solon primū legez athenienſiū dedit·Ligurg? primus lacedemonib? iura legū regis apolonij autoritate confinxit· Numa pompili? qui Romulo successit in regno primus romanis legem edidit·

Duodecimo spūssanctus docebit vos actiuos qualiter debeatis vos disponere ad recipiendū eū·quod quidē fit septem modis·

Primo debetis esse aīmo quieti·quod notat cū dicit·dum cōplerētur dies penthecostes·i·quietis· Illud em̄ festū erat deputatū ad quietem· Isa·lxvj·Sup quem requiescet spūs meus nisi sup humilē ꝛ quietū· Secūdo debetis esse dilectōe vniti·cū dicit· Erant oēs pariter·Erat em̄ apl'is quando receperūt spūmsanctū cor vnū ꝛ anima vna·Sicut em̄ spirit? hominis nō viuificat mēbra corporis nisi vnita·sic nec spūssanctus mēbra spūalia·Et sicut ignis lignorum diuisione extinguitur·sic spiritus per diuisionē in hominibus·ideo cātatur de apostolis· Inuenit eos concordes charitate· ꝛ illustrauit eos inundans diuinitas deitatis· Tercio debetis esse loco secreti· cum dicitur in eodem loco scilicet in cenaculo· Osee·ij· Ducam eam in solitudine ꝛ loquar ad cor eius· Quarto debetis esse oratōe assidui·cum dicitur·Erant perseuerantes in oratione· Unde sap̄·vnj· dicitur· Inuocaui scilicet per oratōnem·ꝛ venit in me spiritus sapiētie·Et Job·xmj·Rogabo patrem ꝛ alium paraclitum dabit vobis· Et de apostolis dicitur·Orantibus apostolis deum venisse nunciat·

Quinto debetis eē humilitate prediti·cū dicitur sedentes ꝛc· p̄s· Qui emittis fontes in conuallibus·id est·gratiam spūssancti donas

humilib9. Sexto debetis eē pace diuncti. cū dicit in hierusalē. q̄ interp̄tat visio pacis. Un̄ xp̄us discipulis suis primo obtulit pacem dicēs. pax vobis. deinde insufflauit ⁊ dixit. Accipite spūmsanctū. Jo. xx. c. Septimo debetis eē dtemplatōe erecti. cū dicit. q̄ receperūt spūmsanctū in supiori cenaculo. vbi dicit glo. Qui spūmscm̄ desiderat. carnis domiciliū mentis dtemplatione transcendat.

Tredecimo spūssanctus docebit vos mechanicos artes vestras i subsidiū vite vestre. Hic est ille spūs quo afflatus Esdras scriba repauit incēsam legē cū iudei fuissent regressi in hierusalē post captiuitatē babilonicā. Hic est ille spūs quo docente Rome primus librorq̄ copiā aduexit paul9 emili9 deuicto pse rege macedonuz. Hic est ille spūs quo docēte greci ⁊ tusci primū ferro in ceris scripserūt. Hic ē ille spūs quo docēte cartarū vsuz primū egypt9 ministraunt. ceptū apud mēphiticā vrbē ciuitatē egipti. vt ait Lucanus. Conficit bibula mēphiticis carta papir9. Hic ē ille spūs quo docente pgamene reges cū carta indigerēt mēbranas primi excogitauerūt Hic est ille spūs quo docēte pōdera ⁊ mēsuras prim9 apō hebreos moyses īuenit. Argiu9 ponderq̄ ratōem prim9 in grecia cōstituit. Hic ē ille spūs quo docēte agriculturā apud grecos primo hesyod9 humanis studijs dtulit. apud romanos aūt de agricultura prim9 catho īstituit. Hic ē ille spūs quo docēte prima ceres cepit vti frugib9 in grecia. ⁊ habere segetes trāslatis aliūde seminibus. hui9 memimit ouidi9 dicēs. Prima ceres vnco glebā demouit aratro. Prima dedit fruges alimētaq̄ mitia terris. Hic ē ille spūs quo docēte vitis plantatōz prim9 noe instituit rudi adhuc seculo. Apud grecos aūt inuētorē vitis liberū appellāt. Hic ē ille spūs quo docēte ferrariā artē Tubalchaim prim9 inuenit. res bellicas dcēter exercuit. sculpturas operū in metallis fabricauit. In fabrorq̄ aūt fornace gentiles Vulcanū autorē dicunt. Hic ē ille spūs quo docente in fabricis pietū atq̄ tectorq̄ apud grecos deval9 primus artem inuenit. Hic est ille spūs quo docente picturam egyptij primū excogitauerunt. vmbra hominis lineis circūducta. Hic est ille spūs quo docente carpentariā artem serre circinīq̄ vsuz quidam adolescens pdicen primus inuenit. Hic est ille spiritus quo docente Noema sorori tubalchaim inuenit artem varie texture. apud gentiles vero minerua. Hic est ille spūs quo docente cerdoniam artem romulus primus reperit.

Decimoquarto spiritussanctus docebit vos peccatorē noūā creationez. Cū enim gratia spiritussancti peccatori a deo infunditur. tūc peccatori nouiter creatur. secundūz illud Judith. xvj. Dixisti ⁊ facta sunt. misisti spiritum tuum ⁊ creata sunt. Sicut enīz deus a pīcipio

vij·dieb⁹ mundū creauit· Ita spūaliter minorē mundū·i·hoiem per vij·peccata mortalia ad nichilū redactū·vij·domis·quasi·vij·diebus p spm̄sanctū recreat·ꝑm illud·j·Jo·nj·c· Jn hoc appuit filiꝰ dei vt p spm̄scm̄ dissoluat opa dyaboli·vt patet· Primo die creauit deꝰ lucē·Gen̄·j·Dixit deꝰ· Fiat lux· Jn aīma pccōris sunt tenebre peccatoꝝ·Sap·vij·c·Una cathena tenebrarꝝ erāt om̄es colligati·qꝫ peccatoꝛ adnectit de peccato cogitatōis ꝺsensus delectatōis·opatōis· consuetudis·ꝛ ꝺtemptꝰ quandā cathenā·Spūs aūt sanctꝰ aduenies in aīam nouā lucē creat in aīma·p donū timoris·ꝛ sicut lima purgat ferrū·ꝛ splendidū facit·sic timoꝛ dn̄i purgat aīam p ꝺgmtōem proprie fragilitatis ꝛ vtilitatis peccati·ꝛ seueritatis iudicij·Ecc̄·ij·Qui timetis dn̄m diligite illū·ꝛ illu·co·vra·ꝛ sic dissoluit peccatū supbie Ecc̄·j·Timoꝛ dn̄i expellit pccm̄·i·supbiā· Secūdo die creauit deꝰ firmamētuꝫ· Jn aīa peccatoris ē īstabilitas·qꝫ mō ꝺprimit p aduersitatē·mō eleuat p pspitatē·Trenoꝝ·j·Peccatū peccauit hierlm·propterea īstabilis facta ē·Spūs āt scūs aduenies in aīam ipam in bono stabilit ꝛ firmat·He·xnj·Optimū est grā stabilire coꝛ·Et ps· Cō firma hoc ꝺ·qđ op·es in no·Hec āt firmitas creat in nobis p donū pietatis·Ecc·nj· Jgnē ardentē extiguit aq̄ ꝛ elemosina resistit pccis ꝛ deꝰ pspectoꝛ eiꝰ·qui reddet grāz scz in purgatorio·memimit ī posterꝝ·ꝛ in tpe casus sui iuemet firmamētū scz in pauperꝝ suffragijs· Per hoc autē opꝰ dissoluit pccm̄ iuidie·que gaudet de alienis malis·ꝛ dolet de alienis bonis·sed pietas subueit eis· Tercō die produxit deꝰ herbā virentē ꝛ ligna fructifera·Gen̄·j·Aīma em̄ peccatoris ante aduētū spūssancti est quasi arboꝛ mortua ꝛ arida sine humore gratie sine fructu·Un̄ est apta īcendio īfernali·Luc̄·nj·c· Dis arboꝛ que nō facit fructū bonū excidet ꝛ in ignē mittet·Spūs autē sanctꝰ aduenies in aīam reddit ei humorē grē·ps· Ego aūt sicut oliua fructifera in domo dei·Oliua em̄ in se ē pīguis·ꝛ alijs medicinalis·Sic aīa viuificata spūscō ē in se pinguis p deuotōz·ꝛ alijs medicinalis p sustētatōem bonoꝝ operꝝ·verbis·exēplis·Hāc fructificatōem facit spūssanctꝰ in aīa p donū scie·que docet hoiez gratiose cōuersari in medio natōis prave ꝛ puerse per māsuetudinē ꝛ patientiā ꝛ sic dissoluit pccm̄ ire·que hoiem īpedit ne alijs fructificet p bonū opus·cōuersatōnem eius odibilem reddēdo·Ecc̄·xvnj·Spm̄ ad iracendū facilē quis poterit sustinere·Nonne ardoꝛē refrigerabit ros

Quarto die fecit deus luminaria scz solem· lunam· stellas· Ante aduentum spiritussancti licet anima aliquando bonum propositum concipiat ·et aliqua opera de genere bonorum faciat· tamen statim deficit· ꝛ inflatur manus eius· vnde non perseuerat in bono· Luc̄ · vnj·Ad tempus credunt·ꝛ in tempore temptationis recedūt·Spūs

aūt ſanct⁹ aduenīēs in aīa fortificat ⁊ roborat eā in bonū. Un bea. p. poſt receptōem ſpūſſancti reputauit leue mor̄ p xp̄o. q̄ tn̄ prius ante negauerat xp̄z ad vocē ancille. Hāc pſeuerātiā facit ſpūſſanct⁹ in aīma p bonū fortitudīs. Judic. v. Stelle manētes in ordine ⁊ curſu ſuo. dtra ſyſarā pugnauerūt. Per hoc aūt diſſoluīt peccatū accidie. q̄ eneruat vireſ hoīs. ps. Figit la. in p̄cepto Quīto die creauit de⁹ ex aqua ⁊ terra aues ⁊ piſces. Ante aduētū ſpūſſci in aīa cor̄ ad terrēa deprimīt p nimiū amorē. ps. Oculos ſuos ſtatuerūt decliare in terrā. Spūſ aūt ſanct⁹ aduenīēs in aīa eleuat cor̄ a terrenis ad celeſtia p pmptitudīmē obediētie mādator̄ dei. Job. xxxix. Ad p̄ceptū tuū eleuabīt aquila. i. cor̄ nobile doctū a ſpūſcō. Hāc pmptitudinem facit ſpūſſanct⁹ in aīa p bonū dſilij. qđ dicit. Uade ⁊ vende oīa q̄ habes. ⁊ da paupib⁹. ⁊ veni ⁊ ſeq̄re me. Uath. xix. Per hoc aūt diſſoluīt peccatū auaricie. que eſt ydolor̄ ſeruitus. vbi eīm ſpūs dn̄i ibi libertas. vt dr. ij. Lorim. nj. Sexto die creauit de⁹ hoīem ad imaginē ⁊ ſimilitudīmē ſuā. Ante aduentū ſpūſſancti i aīa nichil homo cogitat. nec cupit niſi īmūdiciā luxurie. vt ptz in p̄cipio mūdi. Gen. vij. Dis quippe caro corrupat viā ſuā corā dn̄o. Spūs aūt ſanct⁹ aduenīēs in aīma eleuat ipam ad dtemplatōem eternor̄ p bonū intellect⁹. q̄ ſpūs oīa ſcrutat. etiā pfunda dei. j. Lor̄. ij. p hoc aūt diſſoluīt peccatū luxurie Job. xxxix. Si direxerit ad deū cor̄ ſuū. ſpīm illi⁹ ⁊ flatū ad ſe trahet ⁊ deficiet oīs caro. i. carnalitas. Septimo die req̄euit de⁹ ab oīi ope qđ patrarat. hec eīm eſt conſumatō poſt laborē dier̄. Ante aduētū ſpūſſancti in aīa nō ſapiūt ei bona celeſtia. cū habeat palatū ⁊ guſtū īfectū. Phil. nj. Quor̄ de⁹ pēter eſt ⁊ gloria in dfuſione eor̄. Spūs aūt ſanct⁹ aduenīēs in aīa vocat eā ad quietē diuine dtēplatōis. Apo. xxij. Amodo iā dicit ſpūs vt requieſcāt a laborib⁹ ſuis. ⁊ hoc p bonū ſapīe. quo p̄guſtat cena eterne beatitudīs. Ecc̄. xxxij. ſpūs me⁹ ſup mel dulcis. p hoc aūt diſſoluitur peccatū gule. Grego. Guſtato ſpū deſipit oīs caro ꝛc.

Decimoquīto ſpūſſanct⁹ docebit vos pemitētes ſex vobis neceſſaria ad iuſtificatōz. Primo dſolatōem. ideo dicit. Joh. xvj. paracli. tus. quod idem eſt q̄ dſolator. Jſa. lxj. Spūs dn̄i ſup me ꝛc. vt ponerē dſolatōem lugētibus ſyon. Grego. Cōſolator ſpūs dicit. qui ō peccati ppetratōe merētib⁹ dū ſpem venie p̄pat. ab afflictōne triſticie mentē leuat. Secūdo viuificatōem. ideo dicit ſpūs. quia ſpūs ē qui viuificat ſcz peccatores pemitētes. Tercō ſanctificatōem. ideo dicitur ſanct⁹. quia ſanctificat ⁊ mundat. Unde ſanctus. i. mūdus. ps. Flumimis impetus. id eſt. abundans gratia ſpirituſſancti. letificat ciuitatem dei. id eſt. eccleſiam dei. Quarto dilectōnem. ideo dicitur quem mittet pater. dicitur enim pater. quia naturaliter diligit nos.

178.

Joh·xnj· Jpe em̄ pater amat vos·Si ipe est pater ꝛ nos filij·sed im̄
ter filios eiusdē patris debet ee naturalis dilectō·Quinto saluatōz
ideo dicit·in noie meo·qđ est hiesus·i·saluatoꝛ·qꝛ in noie salutis pa
ter misit spūm ad saluādas gentes·Math·ij· Jpe em̄ s·f·p·suū·Se=
xto instructōem·ideo dicit·ille vos docebit oīa·qꝛ eram9 ignari ei9
p quod poteram9 saluari·Missus est ergo spūssanct9· qui nos do=
ceat oīa· hic p gratiam·ꝛc̄ Amen·

Jn festo sanctissime trinitatis sermo·

J dixero vobis celestia·credetis· Jo·nj·ca· ꝛ in euāgelio
pentis solēnitatis·Bea·bern·in sermone de tri·dicit sic·
Jnquirere de trinitate puersa·curiositas est· Credere et
tenere sicut sancta eccia tenet·fides ꝛ securitas ē·Vide=
re aūt eā sicuti ē·pfecta ꝛ sūma felicitas ē·hec ille· Sup quo mo
ueo talē questionē· Utrū explicite credere misteriū trinitatis sit ad
salutē maxime necessitatis·Ad istā questionē rn̄dent duo doc·noui
testamēti· Prim9 est bea·aug·li·de tri·di·sic· Ubi queric vnitas
trinitatis·ꝛ trinitas vnitatis·pris·ꝛ filij·ꝛ spūssancti· nec piculosius
alicubi errac·nec laboriosi9 aliqđ querit·nec fructuosi9 aliqđ iuemi
ur·hec ille·Secūdus est sanct9 tho· scda scde·q·ij·arti·vnj·dicēs sic
Misteriū xpi explicite credi nō potest sine fide trinitatis· qꝛ in mi=
sterio xpi hoc dimic·ꝙ fili9 dei carnē assumpserit·ꝛ ꝙ p grām spi
ritussancti mūdū renouauerit·ꝛ itez· ꝙ de spūsco dcept9 fuerit· Et
deo eo mō quo misteriū xpi ante xpm fuit quidē a maioꝛib9 expli=
ite creditū·iplicite aūt ꝛ q̄si obūbrate a miꝛib9·ita etiā ꝛ misteriū
trinitatis·Et io etiā post temp9 gre diuulgate tenent oēs ad expli=
ite credendū misteriū trinitatis·ꝛ oēs qui renascunt in xpo hoc adi
discūtur p iuocatōz trinitatis·fm illud·Math·vlt·Eūtes docete oēs
gētes baptizātes eos in noie pris ꝛ filij·ꝛ spūssancti· hec tho· Ubi
ponit q̄ttuoꝛ dclusiones· Prima dclusio·deū dgnoscere possum9
cōe naturali suggerēte·Ptz qꝛ vt dicit prima pte·q·xij·ar·xij· Crea
ture sensibiles sūt effect9 a cā dependentes·io ex eis in hoc pduci pos
sum9·vt dgnoscam9 de deo an ē·ꝛ vt dgnoscam9 de ipo ea q̄ neces
se ē ei duenire fm ꝙ ē prima oīm cā excedēs oīa sua causata·Uñ co
gnoscim9 de ipo habitudiez ipi9 ad creaturas·s·ꝙ ē oīm cā·ꝛ drāz
creaturarū ab ipo scz ꝙ ipe nō est aliqđ eoꝝ q̄ ab ipo causanc·ꝛ ꝙ
hec nō remouenc ab ipo ꝓpter eius defectū·sz qꝛ superexcedit· Ro·j·
Qđ notū est dei manifestū ē illis·Et aug·li·retractatōnū dicit·Non
approbo qđ in oratōe dixi· De9 qui nō mūdos scire verū voluisti·
Rn̄deri etiā pōt multos etiā nō mūdos multa vera scire scz p ratōz
naturalē·hec tho· Secūda dclusio·Deū pfecti9 dgnoscere possu=
mus spūsco p grām influēte·ptz·qꝛ vt dicit prima pte·q·xij·ar· xnj·

Licet p reuelatōem gratie in hac vita nō cognoscam⁹ de deo quid sit. et sic ei quasi ignoto diūgimur. sicut dicit dyo. li. de mistica thec logia. q̄ ille qui meli⁹ deo vnit in hac vita. vnit ei sicut oīno ignoto tm̄ plem⁹ ip̄m dgnoscim⁹ inquātū plures z excellētōres effectus ei⁹ nobis demōstrant. quia interdū alique res sensibiles formant diui nitus. aut etiā voces ad aliquid diuinū exprimendū. sicut in bap̄mo visus ē spūssanctus in specie colūbe. z vox p̄ris audita est. hic ē filius me⁹ dilect⁹. Etiā inquātū ei aliqua attribuim⁹ ex reuelatōe diuina ad que ratō naturalis nō ptingit. vt deū ēsse trinū z vnū. scōm illud j. Cor. ij. Nobis reuelauit p spūmsanctū illa scz que nemo p̄cipiuz hui⁹ seculi nouit. i. philosophoz. vt glo. exponit. Tercia dclusio. Ante. xp̄i aduentū fides trinitatis erat occulta in fide maioz. volū tate ratōi p̄cipiē te. ptz. q. vt dicit scda scde. q. ij. ar. vj. Explicatō credendoz fit p reuelatōem diuinā. Credibilia em̄ naturalē ratōem ex cedūt. Reuelatō aūt diuina ordīe quodā puenit ad inferiores p su piores. sicut ad hoīes p angelos. z ad inferiores āgelos p supiores vt ptz p dyo. in celes. hierarchia. Et ideo pari ratōne explicatō fidei optet q̄ puenīat ad inferiores hoīes p supiores. scōm q̄ dr Joh. j. Boues arabāt. z azime pascebant iuxta eos. q. videlicet minores q̄ significant p azimas debēt in credēdis adherere maioribꝰ. q̄ p bo ues significant. vt Grego. exponit ij. moral. hec tho. Quarta dclu sio. Post xp̄i aduentū manifestata est fides trinitatis mūdo p apo stolos deo efficiente. ptz. q. vt dicit scda scde. q. ij. ar. ij. Intellectus credentis aliquādo duincit ad hoc q̄ iudicet esse credendū his q̄ dicunt. licet nō duincat p euidentiā rei. sicut aliqs pphet̄a p̄nūciaz in sermone dñi aliquid futurū. et adhiberet signū mortuū suscitādo ex hoc signo duinceret intellect⁹ vidētis vt cognosceret manifeste hoc dici a deo. qui nō mentit. licet illud futurū quod p̄dicit in se eui dens nō esset. vnde ratio fidei nō tolleretur. ideo fides xp̄i in fide libus laudatur. quia vident multa manifesta indicia. ex quibus per cipiunt doctrinam ecclesie esse a deo. q̄uis ipsi res ipsas quas eccle sia docet non videant. puta deum esse trinum z vnum. vel aliquid huiōi. Unde dominus dicit Johan. xvij. Pater manifestaui nomen tuum hominibus quos dediſti michi. quod exponens augus. dicit. Non illud nomen tuum quo vocaris deus. sed illud quo vocaris pa ter meus. hoc nomen prius eis occultum. nunc manifestaui eis. Ille enim qui hoc credit habet sufficiens inductiuum ad credendum. In ducitur enim autoritate diuine scripture miraculis confirmate. z qō plus est interiori instinctu dei iuuantis. ideo dicitur. Si dixero vo bis celestia. credetis.

Appropriatoꝝ·credetis
Angelorum·credetis
Celorum·credetis
Elementorum·credetis
Patriarcharum·credetis
Prophetarum·credetis
Scientiarum·credetis
Creaturarum·credetis
Apostolorum·credetis
Miraculorum·credetis
Paganorum·credetis
Virtuosorum·credetis

Primo si dixero vobis celestia sancte trinitatis declarata sigñis appriatoꝝ·credetis Sciendū ꝙ ad manifestatōez fidei duemēs fuit essentialia attributa psonis diuīs appriari ·Lz em̄ trinitas psonaꝝ demōstratiue ꝓbari nō possit·dtingit tñ vt ꝑ aliq̄ magis manifesta declareť·Essentialia aūt attributa sunt nobis manifesta magis ꝙ ꝑa psonaꝝ·qr ex creaturis a q̄b9 dgnitōez accipim9 possum9 ꝑ certitudīez deuenire ī dgnitōez eēntialiū attributoꝝ· nō aūt ī dgnitōez psonaliū ꝑpetatū· Intellect9 āt nr̄ q̄ ex creaturis ī dei cognitōz manuducit·oz ꝙ deū dsiderz ꝟm modū quē a creaturis assumit· In dsideratōe aūt creature q̄tuor nobis dsiderāda ꝑ ordinē cōcurrūt Primo dsiderať res ipa absolute imꝙtū est ens qdam·t sic si dsidereť de9 absolute ꝟm esse suū· sic sumit appriatio Jlarij ij·de tri·dicētis·Eternitas ē in pre·spēs in imagie·vsus in munere· ꝟm quā eternitas appriať pri·spēs filio·vsus spūisancto·Eternitas em̄ imꝙtū significat nō esse principiatū·similitudīez habet cū ꝑrio pris·q̄ est principiū non de principio·Spēs aūt siue pulcritudo·silitudīnē habet cū ꝑrijs filij· Nā ad pulcritudīnē tria requiruntť·Primo quidē integritas siue ꝑfectio·q̄ em̄ diminuta sunt·ex hoc ꝑpo turpia sunt·t ꝟm hoc habet silitudīez cū ꝑpo filij·imꝙtū est filio9 hns ī se naturā pris vere t ꝑfecte·Scdo debita ꝑportō·siue dsonātia mēbroꝝ·t sic duenit cū ꝑpo filij·imꝙtū est imago exꝑssa pris·Ūñ videmus ꝙ qñ imago ꝑfecte repñtat rē ꝙuis turpē dr esse pulcra·Tercio claritas·t sic duenit cū ꝑpo filij imꝙtū est verbū·qd quidē ē lux t splendor intellect9·vt dicit Damascen9·vsus aūt hēt silitudīez cū ꝑrijs spūssancti· Nā vsus quo pr̄ t filio9 se inuicē fruunť duenit cū ꝑpo spūssancti imꝙtū ē amor·Usus dō quo nos fruimur deo duenit cū ꝑpo spūssancti imꝙtū est donū Scdo dsiderať res imꝙtū ē vna t sic si dsidereť de9 imꝙtū ē vn9· sic sumit appriatio Aug·j·d doctrina xp̄iana dicētis· In pre est vnitas·in filio eq̄litas·in spūsancto

vnitatis equalitatisq; concordia. Nam vnitas dicitur absolute non
psupponēs aliqd aliud. t ideo pri appropriat. qui nō psupponit ali-
quā psonā. cū sit principiū nō de principio. Eqlitas aūt importat vnita
tē in respectu ad alterū. Nā eqle est qd habet vnā qntitatē cū alio.
t ideo eqlitas appropriat filio. q est principiū de principio. Cōnexio
aūt importat vnitatē aliquor duor. Un appropriat spūisco inqtū ē a
duob9. Tercō dsiderat res inqtū inest ei vt9 ad opandū. t sic si
dsideret de9 inqtū est in eo vt9 ad opandū. sic sumit appropriatō
aug. dicētis. In pre ē potētia. in filio sapiētia. in spūsco bonitas. Po
tētia em habet rōem principij. t sic habet sili'tudinē cū pre celesti. qui
est principiū toti9 deitatis. Sapiētia habet sili'tudinē cū filio celesti
inqtū est vbū qd nichil aliud ē nisi decept9 sapiētie. Bonitas aūt cū
sit rō t obiectū amoris. hz sili'tudinē cū spūsco vel dono. q est amor.

Quarto dsiderat res fm hītudinē quā hz ad pducta. t sic si dsi
derat de9 in hītudine ad suos effect9. sumit appropriatō aug. li. de
trini. dicētis. Nō dfuse accipiēdū ē. qd dicit aplus. Ex ipo. t p ipm.
t in ipo. Ex ipo dicēs ppter prez. p ipm ppter filiū. in ipo ppter spi-
ritūscm. Inqtū em hec ppositō ex. importat hītudinē cāe efficiētis. q
qdē depetit deo rōe sue potētie actiue. sic appropriat pri. sicut t po-
tētia. Inqtū em hec ppositō p. dsignat hītudinē forme. p quā agēs
opat. sicut dicim9 q artifex opat p artē. sic appropriat filio. q ē ars
t sapiētia. put vero res dtinent a deo inqtū de9 sua bonitate eas i
esse dstuat t gubernat ad finē debitē deducēdo. sic ly in ipo. ap
propriatur spiritui sancto sicut t bonitas.

Secūdo si dixero vobis celestia angelor. in qb9 relucet imago
trinitatis. credetis. Nā qtū ad id in quo dsiderat rō imaginis. qd
est natura itellectualis. imago dei perfecte est in angelis. fm illud
Ezech. xxviij. Tu signaculū similitudīs. plen9 sapiētia. pfect9 decore
in delitijs paradisi dei fuisti. Imago aūt trinitatis est in angelis qtū
ad qttuor. Primo qtū ad distinctōem hierarchiarū. In angelis
em tres hierarchie distinguūtur. Nā superiores angeli habēt vniver
salior ē dgnitōem veritatis. q inferiores. Hec aūt vniversalis acce-
ptio dgnitōis scōm triplicē gradū in angelis potest distingui. Pos-
sunt em ratōes rerū de quib9 angeli illuminant dsiderari triplici-
ter. Primo scōm q pcedunt a principio vniversali quod est de9. t
iste modus dsignat prime hierarchie. que imediate ad deum exten-
ditur. t in vestibulis dei collocatur. vt dyo. dicit. mj. ca. celes. hierar
chie. Secundo prout huius rationes dependent ab vniversalibus
causis creatis. que iā aliquo mō multiplicant. t hic mod9 cōvenit se
cūde hierarchie. Tercō fm q h9 rōes applicāt singul reb9. t put d
pendēt a pprijs caus. t hic modus dsignat ifime hierarchie. Scōo

q̄tū ad distīctōem ordinū. Nā ipa ratō hierarchie req̄rit ordinum diuersitatē. que quidē diuersitas ordinū ſm diuersa officia ⁊ actus ꝺsiderant. sicut in vna ciuitate sunt diuersi ordies ſm diuersos act⁹ In ciuitatib⁹ em̄ triplex ordo hoiz iuenit. Quidā em̄ sunt ſupmi vt optimates. Quidā infimi. vt vilis popul⁹. Quidā medij. vt ꝑ̄clus honorabilis. Sic ⁊ in qualibet hierarchia āgelica ordies distinguūtur ſm diuersos act⁹ ⁊ officia. ⁊ ꝑter hoc dyo. vj. c. celes. hierar. ponit tres ordines in q̄libet hierarchia. Tercō q̄tū ad distīctōnem in eodē ordine. Licet em̄ oīes angeli vni⁹ ordinis sint aliquo mō eq̄les q̄tū ad cōem similitudinē ſm quā ꝺstituūtur in vno ordīe. tamē simpliciter nō sunt equales. Unū dyo. dicit. mj. c. celes. hierarchie. q̄ in vno ⁊ eodē ordine āgelor̄ est accipe primos. medios ⁊ infimos.

Quarto ſm distīctōem actuū. Nā vt dyo. dicit. vnj. ca. celes. hierarchie. Angeli secūde hierarchie purgātur. illuminātur ⁊ pficiunt ꝑ angelos prime hierarchie.

Tercō si dixero vobis celestia celor̄. in q̄b⁹ relucet vestigiū trinitatis. credetis. Nā celū dicit quattuor mōis in scripturis. in quibus sanctissima trinitas relucet. Primo em̄ dicit celū ꝓprie ⁊ naturaliter. ⁊ sic ꝺr celū corp⁹ aliqꝺ sublime ⁊ lumīosuz actu vel potētia. et incorruptibile ꝑ naturā. ⁊ ſm hoc ponūtur tres celi. primū totaliter lucidū. qꝺ vocat empirreū. scōm totaliter dyaphanū. qꝺ vocat celū cristallinū. tercū ptim dyaphanū. ⁊ ptim lucidū actu. qꝺ vocat celū sydereū. ⁊ diuidit in octo speras scz sperā stellar̄ fixar̄. ⁊ septē speras planetar̄. Secūdo dicit celū ꝑ pticipatōem alicui⁹ ꝓprietatis corpis celestis. scz sublimitatis ⁊ lumīositatis. actu vel potentia. Et sic totū istud spaciū qꝺ est ab aquis vsqz ad orbē lune. Damascenus ponit vnū celū. noiam̄ ipm̄ celū aereū. ⁊ sic ſm eū sūt tres celi. aereū. sydereū. ⁊ empirreū. de quo intelligit q̄ ap̄lus legit rapt⁹ vsqz ad terciū celū. Tercō ꝺr celū aliqꝺ spūale bonū. in quo ē sanctorū beatifica remuneratō. Unū Luc. vj. c. ꝺr. Merces vra multa est in celis. vt aug. expomit. ⁊ sic scōm eū sunt tres celi ꝓpter tres dotes aīme. prima ē visio q̄ succedit fidei. secūda est ꝗhensio q̄ rnꝺet spei. tercia est fruitō que ꝺnectit charitati. Nō em̄ apud nos est oīme qꝺ videt iam tenet vel habet. quia vident interdū distātia. vel que nō sunt in ptāte nostra. Neqz itez oīb⁹ q̄ habem⁹. fruimur. qz vel non delectamur in eis. vel qz nō sūt vltim⁹ finis nr̄i desiderij. vt nr̄m desideriū impleant ⁊ quietēt. Sed hec tria habent beati in deo quia ⁊ vident ipm̄. ⁊ videndo tenent sibi p̄sentem. in potestate habentes sp eū videre. ⁊ tenentes fruūtur. sicut vltimo fine desideriuz īplēte.

Quarto ꝺr celū aliqꝺ gen⁹ supnaturaliū visiōis ſm ordiez potētiar̄ agnoscatuar̄. vt primū celū dicat visio supmūdana corpal. q̄ fit per

ſenſuz·ſicut viſa eſt manꝰ ſcribētis in piete·Danieł·v·c·Secūdū a
celū ſit viſio imaginaria·puta quā vidit Iſa·7 Joh·in apocalip
Terciū vero celū dicat viſio intellectualis·qua angeli 7 ſancte aī
fruūtur dei ꝺtemplatōe·de quibꝰ exponit aug·xij·ſup gen·ad lr
ꝙ paulus eſt raptus vſqz ad tercium celum ꝛc·

Quarto ſi dixero vobis celeſtia elemētoꝝ in quibꝰ ſplendet
gnū ſanctiſſime trinitatis credetis· Sūt em q̄ttuor elementa·ve
pncipia rerꝝ corruptibiliū·in quibꝰ impſſmz eſt ſignū ſancte trinit
tis· Primū elemētū eſt ignis·in quo q̄dē eſt ſpēs ignis·ſplēdo
calor·Splēdor ab igne naſcit·Calor ab igne 7 ſplēdore generat·
dicit aug·Splendor ē de igne·calor vero de vtroqz·7 tn̄ coeua ſu
Da michi ignē ſme ſplēdore 7 calore·7 credā prem ſme filio 7 ſp
ſancto· Secūdū elementū eſt aer·in quo ſanctiſſima trinitas mi
bilia opata ē·Nā pater in voce ꝓteſtāte maīfeſtat ſup xp̄m bapti
tū·tanꝙ actor vocis·vel loquēs ꝑ vocē·Et q2 ꝓpriū eſt pri ꝓduce
verbū·qꝺ eſt dicere vel loq̄·ideo ꝺuemētiſſime pater ꝑ vocē man
feſtatꝰ eſt·qꝺ ſignat verbū·Un̄ 7 ipa vox a pre emiſſa filiatōz ve
bi ꝓteſtat·Math·nj·Ecce vox de celis dicēs·Hic ē filiꝰ meꝰ dilec
Filiꝰ etiā in ſua paſſione noluit pati ſub tecto·nec in tēplo iudaic
ne putaret ꝑ vna tm̄ plebe oblatꝰ·ſed in aere ꝺūi·vt ſacrificiū eſ
cōmune qꝺ ꝺūis eſt purificatō·Etiā aſcendēs in celū ꝑ aera trāſi
vt ꝑ ſacrā aſcenſionē ſui corpis mūdaret aeris infectō· Spūs aut
ſanctꝰ datꝰ ē aplis in ſpē flatꝰ 7 aeris·Joh·xx·Inſufflauit 7 di
Accipite ſpūmſanctū· Terciū elementū ē aq̄·in qua trinitatē ꝓ
narū oñdit·Dyo·li·de diui·no·Pater em̄ eſt ī ſtar fontis·filiꝰ ī
riui a fonte ꝓcedētis·ſpūſanctꝰ inſtar ſtagni a fonte 7 riuo eman
tis·Et ſicut fons generat riuū·ſic pater generat filiū· Fons 7 riui
faciūt ſtagnū·qz pater 7 filiꝰ ſpirāt ſpm̄ſcm̄·Fons a nullo ꝓcedi
qz pr̄ a nullo exiſtit·Et tn̄ in fonte riuo 7 ſtagno ē eadē aq̄·qz in p
et filio 7 ſpūſancto ē eadē ſubſtātia· Quartū elemētū ē terra·in
demōſtrata eſt ꝓſonaꝝ trinitas·ex hoc ꝙ dicit·nj·Joh·j· Tres ſu
q̄ teſtimoniū dāt in terra·ſpūſ·aq̄·7 ſanguis·Nā ex latere xp̄i flux
aq̄ ad noſ abluēdū ꝑ ſacrm̄ baptiſmi·ſanguis āt ad redimēdū·ſpū
āt poſitꝰ ē a xp̄o ad nos pri recōciliādū·q̄ teſtant trinitatē ꝓſonaꝝ

Quīto ſi dixero vobis celeſtia p̄riarchaꝝ·in q̄bꝰ figurata ē tri
tas dīnaꝝ ꝓſonaꝝ credetis· Ada̅ credidit miſteriū trinitatis·
ſic fuit creatꝰ 7 īſtitutꝰ a deo vt bret ſcīaz oīz ad īſtructōz 7 gub
natōz generis hūani·Ad gubernatōem aūt vite ꝓprie 7 alioruz no
ſolum requiritur cognitio eorum que naturaliter ſciri poſſunt· ſe
etiam cognitio eorum que rationem naturalem excedunt· eo ꝙ vi
hominis ordinat ad quendā fīnē ſupnaturalē ſicut nobis ad gub

natõem vite nostre necessariũ est ꝺgnoscere q̃ fidei sunt. Unde ⁊ de his supnaturalib⁹ prim⁹ homo tantã ꝺgnitõem accepit quãta erat necessaria ad gubernatõem vite humane scõm statũ illũ. Unde vi= dit deũ in tribus personis in raptu. qñ deus ĩmisit sopor̃ in adam. Gen. ij. Noe credidit misteriũ trinitatis. quãdo in archa saluat⁹ est. i. in celesti gloria cũ trib⁹ filijs. i. cũ fide scẽ trinitatis. Abraã credidit misteriũ trinitatis. in tribus viris descẽdentibus p viã. Nã tres vidit ⁊ vnũ adorauit. vt dicit Gen. xxviij. Isaac credidit mi steriũ trinitatis. quãdo fodit tres puteos. vt dicit Gen. xxvj. c. Ja cob credidit misteriũ trinitatis. quãdo vidit scalã trium graduum. Gen. xxvnj. cap. Joseph credidit misteriũ trinitatis. quãdo vidit tres palmites in vna vite. Gen. xl. c. Moyses credidit misterium trinitatis. quãdo tres solẽnitates p̃cipuas instituit. ad quas ꝺuenire debebãt oñes iudei. Exo. xxnj. c. Etiã exo. v. dixit. De⁹ hebreoꝝ vo= cauit nos. vt eam⁹ viã triũ dierũ in solitudĩe. i. vt p fidem trinita= tis ei in hac vita. in qua pegrini sumus fideliter seruiamus. quia sic ad salutem peruenimus.

Sexto si dixero vobis celestia ꝓphetarũ. qui spũ ꝓphetico miste= riũ sancte trinitatis ꝺgnouerũt ⁊ nobis annũciauerunt. credetis.

Dauid in p̃s. dixit. Uerbo dñi celi firmati sunt. ⁊ spũ oris eius oñis virt⁹ eoꝝ. Per dominũ intelligẽs patrẽ. quia ipe ĩuocabit me. pater me⁹ es tu. Per verbum intelligens filiũ dom⁹ dixit ad me filius me⁹ es tu. Per spũm intelligẽs spũm sanctũ. quia spũm sanctũ tuũ nõ auferas a me. Salomon puer. xxx. c. Tria sunt michi diffi= cilia. quia trinitatẽ in vnitate imp̃fecte cognouit. Isaias vj. c. di= xit. Seraphin clamãt ⁊ dicũt. Sanct⁹. scũs. scũs. dñs deus exercituũ plena est oñis terra maiestate eius. Cũ em̃ ter dicat sanct⁹. oñdit trinitatẽ p̃sonarũ. Cũ semel dicat dñs deus. oñdit vnitatẽ essentie.

Hieremias. j. c. dicit. A. a. a. dñe de⁹. Cũ tercõ dicit. a. designat tri nitatẽ p̃sonarũ. q aũt singulariter dicit. dñe deus. oñdit vnitatẽ eẽn= tie. Daniel. nj. c. dicit q apparuerũt tres digiti quasi man⁹ hoĩs scribentis appendit. numerauit. diuisit. Manus ista est deus qui om nia creat. in qua manu sunt tres digiti. id est. tres p̃sone. de quib⁹ dicit ysa. xl. Quis appendet trib⁹ digitis molẽ terre. q̃is ergo isti res digiti habeãt appẽdere. numerare ⁊ diuidere. tamen pater per iuam potentiam omnia appendit. id est. omnia portat et custodit. Fi ius per suam sapientiam omnia numerat. id est. cognoscit ⁊ inuesti= gat. Spiritussanctus per suam bonitatez omnia diuidit. id est. dona ua omnibus tribuit.

Septimo si dixero vobis celestia scientiarum exp̃imentium san= ctissimam trinitatem. credetis. Grammatica enim que est scientia

recte loquendi rectecq; scribendi·exprimit hanc trinitatem·qm̄ inter
oēs ptesoratōis declinabiles·nō nisi tres psonas assumit scz pri
mā de se loquētez·hec signat patrē·t secundā ad quā prima loquit
t hec signat filiū·t terciā de qua prima loquit ad scdam· t hec si
gnat spūmsanctū·Etiā in noie nō nisi tres articulos distinguit· Eti
in nūero triplicē numerū statuit·s·smgularē·dualē t pluralē· Re
thorica q̄ est bene dicēdi scientia ad psuadenduū iusta t bona·hāc tri
nitatē exprimit·cū tria genera causaq; assumit·s·deliberatiuū·demō
stratiuū iudiciale·Eiq; em̄ suasio tribus locis diuidit·scz honesto ut
li·possibili·Eiq; etiā laudis ordo trib9 tempibus ꝓhendit·scz ante
ipm·in ipm·post ipm· Dyaletica q̄ est ratōnalis scientia atq; argu
mētatiua hāc trinitatē exprimit·cū in sillogismo tres termmos assu
mit·tres ꝓpositōes ꝺstituit·quas p tres figuras ordiat t distīguit·

Philosophia q̄ est rerū hūanarū ꝺgnitō bene viuēdi ratōm diu
cta·hāc trinitatē exprimit cū se in tres species diuidit·scz in natura
lē siue phisicā·que rez naturas differit·in ethicā siue moralē q̄ mo
res hoīm disquirit·in ratōnalē siue logicā que in naturalib9 t mora
lib9 veritatē inq̄rit·Rerū naturas de9 pater ꝺdidit· Mores hoīm
deus fili9 instituit·Ueritatē oīm rerū atq; ꝺgnitōem de9 spūssan
ctus edocuit· Arismetrica q̄ est disciplina numeroz hāc trinitatē
exprimit cū nūero ternario vtit qui est in diuinis psonis·nō aūt pu
vtit noie triplicitatis q̄ est species ꝓportōis ineq̄lis·sicut ptz p boe
tiū in arismetrica·Un̄ in diuinis psonis nō est triplicitas sed trini
tas· Cū em̄ dicim9 trinitatē in vnitate nō ponim9 nūerū in vnitate
eētie·quasi sit ter vna sed psonas numeratas ponim9 in vnitate na
ture·sicut suppositā alicui9 nature dicunt esse vnū in illa natura·Ecō
uerso aūt dicim9 vnitatem īn trinitate sicut natura dicit esse vna in
suis suppositis· Geometria que mensuras dimensionesq; comple
ctitur·hanc trinitatē exprimit cū equalitatem inter diuinas psonas
transumit·vnde Hilarius li·de synodis dicit·Tolle corporū infirmi
tates·tolle conceptus mulierū·tolle dolores t omnē humanā necessi
tatem·omnis filius scōm naturalem natiuitatem equalitas patris ē·
quia est mutuum similitudo nature·Et athanasius dicit·Tres perso
ne sibi sunt coequales·non vt equalitas dicit dimensiuā quantitatē
sed diuine nature vnitatem que vna numero est in personis diuinis

Musica que in carminibus canticisq; consistit·hanc trinitatem ex
primit cum in tres partes se distribuit scilicet armonicaz que sonos
acutos t graues ac mediocres decernit·t richmicam que in cursu
verborum an bene sonus an male cohereat requirit·t metricaz que
mensuras diuersorum metrorū probabili ratione cognoscit Astro
nomica que de mūdo tractat·hāc trinitatē exprimit cū de celo·mar

ac terra insolita plura dicit. Job aut xj. dr. Excelsior celo ē. t qd facies. pfundior iferno. t vnde agnosces. longior terra mensura eius t latior mari. Per altitudinē designat potentia virtutis ei9 sup oia que appropriat pri. Per pfunditatē virtus ei9 ad agnoscendū occulta p sapientiā. q appropriat filio. Per latitudinē affect9 dilectōis ad oīa p charitatē t amorē. q appropriat spūisancto. Medicia q corpis vel tuet vel restaurat salutē. hāc trinitatē exprimit cū morbo rū curatōem trib9 generib9 diuidit. s. farmatiā. quā latini medicamia vocant. Cyrurgiā quā latini manuū opatōem appellāt. Dietam quā latini regulā nūcupāt. Hec genera curatōis habuit xp̄us in humanis corpib9. de primo dr Luc. mj. Quotquot eū tāgebāt salui fiebant. Exemplū de hoie habēte xxxvnj. ānos in ifirmitate. De secūdo patet in ceco nato. q lutū fecit ex sputo. Joh. ix. De tercō dr Math. ix. Ēūtes discite qd ē. misericordiā volo rc. Sed hec opa xp̄us faciebat in noīe p̄ris sui. vñ dicit Jo. v. Opa q ego facio in noīe p̄ris mei ipa testimoniū phibēt de me. Etiā vtute spūssancti. Jsa. xj. Spūs domini sup me. eo q̄ vnxerit me rc. vt mederer dtritos corde. Et Luc. xj. In spiritu dei eijcio demonia.

Octauo si dixero vobis celestia creaturaz. in quib9 relucet vestigiū trinitatis diuinarū psonaz credetis. Aū aug. vj. de trini. dicit. q̄ vestigiū trinitatis i creaturis apparet. Nā in oīnib9 creaturis inuenīt repītatō trinitatis p modū vestigij inq̄tū in qualibet creatura inuenītur aliqua q̄ necesse est reducere in diuinas psonas sicut in cām. Hoc aut vestigiū inuenīt q̄drupliciter. Primo scōm q̄ dicit aug. li. v. de tri. Vestigiū trinitatis inuenīt in vnaquaq̄ re creata. scōm q̄ vnū aliquid ē. t scōm q̄ aliq̄ specie format. t p̄m q̄ quendā ordinē tenet. Quelibet em̄ creatura subsistit in suo eē. t habet formā p quaz determinat ad speciē. t habet ordinē ad aliqd aliud. Scōm ergo q̄ est q̄daz substātia creata repītat cām t principiū. t sic demōstrat psonā p̄ris. qui est principiū nō de principio. Scōm aut q̄ habet quādam formā t spēm repītat verbū. scōz q̄ forma artificiati est ex cōceptōe artificis. Scōm aut q̄ habet ordinem. repsentat spūmsanctū qui est amor. quia ordo effectus ad aliquid alterum est ex voluntate creantis. Secundo penes illud quod ponitur. Sapien. xj. Omnia in numero. pondere et mensura constituisti domine. Nam mensura refertur ad substantiam rei limitatam suis principijs. numerus ad speciem. pondus ad ordinem. Tercio penes illud quod ponit aug. modus. species t ordo Quarto penes illud quod ponit aug. libro. lxxxnj questionum. quod constat. quod discernitur. quod congruit. Constat enim aliquid per suam substantiam. discernitur per formam. congruit per ordinem. Et li. de trini. oñdit aug9. imaginem

trinitatis·m hoie ioucēs autoritatē·gen̄·j· Faciam⁹ hoiez ad imę
nē ꝛ silitudiem nr̄am· Nō em̄ potuit esse verbū ad angelos·quia ip
creatores nō sūt· Qđ ergo dicit· Faciam⁹·ꝛ nr̄am pluralitatē itic
psonarū·q2 si nō eēt ibi pluralitas in psonis·nō diceret·faciam⁹·se
faciā·nec nr̄az sz meā·qđ vo dicit ad imaginē ꝛ silitudinē ptinet a
vnitatē substātie·q̄ si n̄ eēt ibi·nō diceret ad imaginē·sed ad imag
nes·nec ad silitudiez·sz ad silitudies· Jn hoie em̄ mēs notitia eius
ꝛ amor ei⁹ tria q̄dā sunt·ecce mēs nouit se ꝛ amat·nō em̄ possz se a
mare nisi nosceret se· Jpa aūt mēs est quasi parēs·notitia ei⁹ qua
ples·terci⁹ est amor qui quidē ab ipsa mente ꝛ notitia ꝓcedit·

Nono si dixero vobis celestia apl'oꝝ expsse docētiū misteriū tri
tatis·credetis·Math·vlt·c·dr·Eūtes docete oēs gētes baptizante
eos in noie pr̄is ꝛ filij ꝛ spūscī·Mar·vlt·c·dr·Qui crediderit ꝛ ba
ptizat⁹ fuerit salu⁹ erit·Luc̄·j·c·dr·Spūscūs supueiet in te ꝛ virt
altissimi obūbrabit tibi ꝛc̄·psqz filiꝰ dei ꝛc̄·Jo·j·c·dr·Jn principio e
rat verbū·Et·j·Joh·v·Tres sūt q̄ testimoniū dant in celo·Pater·v
bū·ꝛ spūsanct⁹·ꝛ hi t·v·sūt·Paul⁹·ij·coꝝ·xnj·dicit·Sr̄a dn̄i nr̄i ih
su xp̄i ꝛ charitas dei ꝛ dūicatō sci spūs sit semp cū oīb⁹ nobis·

Decio si dixero vobis celestia miracl'oꝝ declarātiū misteriū tri
nitatis credetis·Un̄ trib⁹ miraculis declarat· Primū ponit mg
hystoriarū scolasticaꝝ·ꝛ Eusebi⁹ ꝙ in natiuitate xp̄i in orīēte apparu
rūt tres soles q̄ paulati sibi appropiquātes in vnū solē redacti sūt·
qđ significabat ꝙ agnitō vni⁹ dei ꝛ triū psonarū toti mūdo īmine
bat· Scōm miraculū ponit eutropi⁹·Cū em̄ q̄dā sacerdos arrian
quēdā baptizaret ꝛ formā trinitatis mutaret dicit· Ego te baptiz
in noie pr̄is ꝑ filiū in spūsco·volēs ex hoc oñdere ꝙ filiꝰ ꝛ spūscs
nō eēnt pr̄i eqles·subito aq̄ disparuit·ꝛ baptizād⁹ ad eccīaz catho
licā ꝺfugit· Terciū miraculū ponit sigilbert⁹·ꝙ circa ānos dn̄i q̄
gētosqnquagīta cū ītra gallias arriana hereses pullularet·q̄ filiū
spūmscm mīores pr̄e affirmat·ī vrbe vasacēsi dū epus eiusdē vrbi
missaz celebraret·vidit tres guttas clarissimas eqlis magnitudis
celo sup altare descēdisse·q̄ sibi paulati appropiquātes vnā gēma
pulcerrimā effecerūt·quā cū ī medio cuiusdā auree crucis posuisset
gēme que ibi erāt tantā ei⁹ pulcritudinē nō ferētes subito ceciderē
Jmmūdis aūt hoībus videbat horribilis ꝛ obscura·mūdis aūt e
puris delectabilis ꝛ clara·multis infirmis p̄stitit sanitatē·ꝛ adora
tibus ip̄az crucē·auxit virtutē·Un̄ richardus li·j·de trinita·dicit si
Vtinam attenderent iudei·vtinam aduerterent pagani·cum quan
ta conscientie securitate pro hac fide trinitatis ad diuinum iudi
cium poterimus accedere·Nonne cum omni confidentia deo dice
re ꝓterim⁹·Dñe si error est a teip̄o decepti sum⁹· Nam hec fide

tātis signis ⁊ prodigijs confirmata est·q̄ nō nisi p te fieri possunt·⁊ certe a sume sanctitatis viris nobis est tradita·cū summa ⁊ autētica attestatōne pbata·teipo coopante ⁊ sermonem confirmante sequentibꝰ signis·hec ille·

Undecimo si dixero vobis celestia paganoꝝ pignantiū misterium trinitatis·credetis·Nō em̄ cognouerūt philosophi misteriū diuinarū psonarū p ppria·que sunt pr̄mitas·filiatō ⁊ pcessio·scōm illō apti j·Loquim·ij·Loquimur dei sapiētiā quā nemo principū huiꝰ seculi nouit·i·philosophorū·scōm glo·Cognouerūt tn̄ queda eēntialia attributa que appriant̄ psonis·sicut potētia appropriat̄ patri·sapiētia filio·bonitas spūisancto·De quibꝰ philosophis quattuor sūt principales qui p hec appropriata cognouerūt aliqd de misterio trinitatis·

Aristoteles primo de celo ⁊ mūdo dixit·Dn̄e ⁊ totū pomimꝰ super tria·Per hūc em̄ numerū adhibuimꝰ nosipos magnificare deum vnū eminentē ppietatibꝰ eoꝝ que sūt creata·Nō q̄ itellexerit trinitatē psonarū in diuinis·sed vult dicere q̄ antiq̄ trinario numero vtebātur in sacrificijs ⁊ oratōnibꝰ ppter quandā ternarij numeri pfectōem· Plato etiā in libris suis posuit q̄ in principio erat verbū ⁊ verbū erat apud deū·⁊ deꝰ erat verbū·scōm q̄ dicit aug·vij·li·cōfes·se in eis legisse·nō scōm q̄ verbū significat psonā genitā in diuinis·sed scōm q̄ p verbū intelligit ratō idealis rerū·p quā deꝰ oīa condidit que filio appropriat̄· Magi pharaonis dicunt defecisse in tercō signo·i·in notitia tercie psone scz spūsci·vt dicit glo· Ro·j·Et exod·vij·qz licet appropriata tribꝰ psonis cognoscerēt· dicunt tn̄ in tercō signo defecisse·i·in cognitōe tercie psone·qm̄ a bonitate q̄ spūi sancto appropriat̄ deuiauerūt·dū cognoscētes deū nō sicut deū glorificauerūt·vt dr̄·Ro·j·ca· Trimegistꝰ etiā dixit·Monas gignit monadē·⁊ in se suū reflectit ardorē·Nō tn̄ referēdo ad generatōz filij ⁊ pcessionē spūsancti·sed ad productōnem mūdi· Unꝰ em̄ deus produxit vnū mundū·ppter sui ipius amorē·Et ppter hoc dicit hilariꝰ li· de trini·Nō putet homo sua intelligētia sacramēt̄ū generatōis ⁊ processionis se posse consequi·Ambro·etiā dicit·Michi est impossibile scire generatōis diuine secretū·mens deficit·vox silet·non mea tantū·sed etiam omniū angelorum·

Duodecio si dixero vobis celestia·Uirtuosoꝝ manifestatiū misteriū trinitatis·credetis·Uirtutes em̄ theologice de qbꝰ dr̄·j·coꝝ·xiij· Nūc aūt manēt fides·spes·charitas·tria hec satis manifestāt psona in trinitatē·Un̄ bern·in sermone de trini·dicit·Est trinitas p quam homo resurgit scilicet fides·spes·charitas·Fides preceptorum·articulorum·sacramentorum·Spes veneit gratie·glorie·Charitas de corde puro·conscientia bona·et fide non ficta·hec Bernardus·

Fides trinitatis ōmarū psonaꝝ ē nobis nc̄aria tripliciter. Pr
ad recte sentiēdū de creatōne rex. Per hoc enim ꝙ dicimus deu
oīa fecisse v̄bo suo. excludit error ponētiū deū pduxisse res ex nec
sitate nate. Per hoc āt ꝙ ponī? i eo pcessiōz amoris. oñdit ꝙ d
nō ꝓpter aliq̄ idigētiā pduxit creaturas. neqz ꝓpter aliquā cām e
trīsecā. sz ꝓpter amorē sue boitatis. Un̄ t moyses postq̄ dixerat. I
pr̄icipio creauit de? celū t terram. subdidit. Dixit de?. Fiat lux e
manifestatōz diuī v̄bi. t postea dixit. Uidit de? lucē ꝙ eēt bona a
oñdendū approbatōz diuī amoris. Et sic i alijs opib?. Alio mō t p
cipali? ad recte sentiēdū de salute generis hūani q̄ pficit p filiū
carnatū t p dona spūsci. Tercō ad dsecratōem baptismi cui? p
cipat cā a q̄ vtutē hz ē scā trinitas. i cui? significatōz fit trina īmer
sio in bapmo aq̄. Un̄ aug. in quoda ꝓmōe ō simbolo. dicit ad bapt
satos. Rcē tercō mersi estis. qz accepistis bapmū in noīe trinitatis
Hec āt fit ad maiorē expssiōz. nō aūt ad necessitatē salutis. Sp
āt trinitatis ē nobis necessaria ꝓpter tres ptes pn̄e. q̄ sūt dritō. c
fessio. t satisfactō. Nā ex pte pentētis req̄rit pr̄io volūtas recōpe
sandi. qō q̄dē fit p dritōz. scdo ꝙ se subijciat arbitrio sacerdotis
co dei. qō fit i dfessiōe. tercō ꝙ recōpēset ꝓm arbitriū mīstri dei. c
fit in satisfactōe. Luc. v. Facite fructꝰ dignos pn̄e. Charitas a
trinitatis ē nobis necessaria ꝓpter tria. Pr̄io ꝓpter demonū expul
siōz. qō significat in quoda fideli notario apud dstātinopolim qu
cū q̄dā magꝰ duxisset ad dspectū maxīe mlt̄itudis demonū a sed
te in throno īterrogatꝰ an ꝓuꝰ ei? fieri vellet. signās se signo cru
cis ait. Ego sū ꝓuꝰ sanctissime trinitatis. t statī illa mlt̄itudo dem
nū aufugit. Scōo ꝓpter tribulatōnū ꝓpulsionē. Cū em̄ gūis pestile
tia dstātinopolī oppr̄imeret. q̄dā puer de medio ppl̄i raptꝰ in celu
cāticū scē trinitatis. s. scē de?. scē fortis. scē t īmortalis saluator mi
di miserere nobis. ab āgelis edoctꝰ ē. quē cū rediēs corā ppl̄o dec
tassz. mox oīs pestilētia ē fugata. Tercō ad malox dversionē. Nā
archiep̄s obrucimēsis symoniacꝰ eēt. t oēs testes pecunia corrupiss
q̄dā legatꝰ vir scūs ei p̄cepit. vt v̄suz scē trinitatis gl̄ia p̄ri t filio
spūiscō diceret. rogās deū ꝙ si symoniacꝰ eēt spūmscūm cui iniuri
fecerat. noīare nō possz. qō t factū est. t sic ille dep̄hēsus pcm̄ sui
hūliter ē dfessus t pmaz egit. Hāc trinitatē dauid īuocās dixit i
p̄s. Bn̄dicat nos de? de? nr̄ bn̄dicat nos de?. t metuāt eū oēs fin
terre. In hoc ꝙ ter dicit de?. oñdit psonarū trinitatē. in hoc ꝙ sin
gulariter dicit eū. oñdit eēntie vnitatē. Credam? ergo firmiter h
trinitatem personarū. t essentie vnitatem. vt hic habeam? gratia
t in futuro gloriam Amen.

In festo corporis christi sermo.

Aro mea vere est cibus⁊ et sanguis meus vere est potus
io⁊ vj⁊ c⁊ Paulus apls⁊ hebr⁊ ij⁊ c⁊ dicit⁊ Quia ergo pueri
cōmunicauerūt carni et sanguini et ipe similiter pticipa-
uit eisdē⁊ vt p morte destrueret eum qui mortis habebat
imperiū⁊ i⁊ dyabolū⁊ vt liberaret eos qui timore mortis p totā vitā
obnoxij erāt seruituti⁊ Sup quo talē moueo questionē⁊ Utr om-
nibus fidelibus sacro fonte ablutis⁊ sacramēti eukaristie ꝺmūicatio
sit de necessitate salutis⁊ Ad istā questionē rñdent tres doctores
noui testamēti⁊ Prim⁹ est alexander papa quīt⁹ a petro⁊ vt hēt
de ꝺse⁊ dis⁊ ij⁊ c⁊ Nihil⁊ dicit sic⁊ Nihil ī sacrificijs mai⁹ eē pōt ꝙ cor
pus et sanguis christi⁊ nec vlla oblatō hac potior est⁊ sed hec oēs ex
cellit⁊ que pura ꝺscīa dño offerēda est ⁊ pura mēte sumēda atqz ab
oībus venerāda⁊ ⁊ sicut potior est ceteris⁊ ita poti⁹ excoli et venera
ri debet⁊ hec ille⁊ Secūdus est eusebius⁊ vt hēt eadē di⁊ dicit sic⁊
Quia corp⁹ assumptū ablatur⁹ erat ab oculis fideliū ⁊ ꝺoceribus il
laturus⁊ necesse erat vt in die cene sacramentū nobis corpis et san-
guinis sui ꝺsecraret⁊ vt coleret iugiter p misteriū qō semel offere-
batur in precū⁊ vt qr quottidiana et indefessa currebat p ommū sa-
lute redēptio ppetua esset redēptōis oblatio⁊ ⁊ phēns illa victima
viueret in memoria⁊ et sp pns esset in gra⁊ hec ille⁊ Terci⁹ est san-
ctus tho⁊ iij⁊ pte⁊ q⁊ lxxiij⁊ ar⁊ iij⁊ dicit sic⁊ Jn hoc sacramēto est duo cō
siderare⁊ s⁊ ipm sacramentū et rē sacramēti⁊ Res sacrī est vnitas cor
poris mistici sine qua nō pōt esse sal⁹⁊ Nulli em patet aditⁿ salutis
extra eccliam⁊ sicut nec in diluuio absqz archa noe⁊ q signat eccliam
vt hēt⁊ j⁊ petri⁊ iij⁊ Res aūt alicui⁹ sacrī haberi quidē pōt añ pceptō
nem sacramēti ex ipo voto sacramēti pcipiendi⁊ Uñ ante pceptōem
hui⁹ sacramēti pōt homo hīe salutē ex voto pcipiendi hoc sacrm⁊ si
cut et añ baptismū ex voto baptismi⁊ Ūñ est differētia ꝙtū ad duo⁊
primo quidē qr baptism⁹ est principiū spūalis vite et ianua sacrām
torum⁊ eukaristia vero est quasi ꝺsummatō spūalis vite et ommū sa
cramentorz finis⁊ Per sanctificatōes em ommū sacramētorz fit ppa
ratio ad suscipiendā et ꝺsecrandā eukaristiā⁊ Et idō pceptio baptis
mi est necessaria ad inchoādā spūalē vitā⁊ Perceptio aūt eukaristie
est necessaria ad ꝺsummādā ipam⁊ nō ad hoc ꝙ simpliciter habeat
sed sufficit eā habere in voto⁊ sicut et finis habet in desiderio ⁊ in-
tentione⁊ Alia est differētia⁊ qr p baptismū ordinat hō ad eukaristi
am⁊ et ideo ex hocipso ꝙ pueri baptisant⁊ ordinant p eccliā ad eu
karistiam⁊ et sic sicut ex fide eccliē credūt⁊ sic ex intētōe eccliē de
siderant eukaristiā⁊ et p ꝺns recipiūt rem ipi⁹⁊ Sed ad baptismū ñ
ordinant p aliud pcedens sacrm⁊ ⁊ ideo añ susceptōez baptismi nō
habēt aliquo mō pueri baptismū in voto⁊ sed soli adulti⁊ Unde rem

sacramēti pcipere nō pñt sine pceptōe sacramēti. et ideo hoc saci
nō hoc mō est de necessitate salutis sicut baptism⁹. Pōt em̄ aliqu
xp̄o incorpari voto mentis etiā sine hui⁹ sacramēti pceptōe. Un
aug⁹. in epl̄a ad bonifaciū dicit. Nulli est aliquaten⁹ ambigendu
tūc vnūquēqz fideliū corpis sanguinisqz dñici pticipē fieri. qñ in
ptismate mēbr̄ corpis xp̄i efficit. nec alienari ab illi⁹ panis calic
qz dsortio. etiā si añq̄ panē illū comedat z calicē bibat. de hoc sec
lo m vnitate corpis christi dstitut⁹ abscedat. hec tho. Sciendu
q̄ hec verba xp̄i nō dtradicūt legi dei put quidaz existimant. lic
in supficie videanť stupenda. Sunt em̄ q̄ttuor autoritates legis
que dissuadēt esum carnis cū sanguīe. Prima est gen. ix. c. Omn
qō mouet z viuit erit vobis in cibū. Quasi holera virentia tradi
vobis omia. excepto q̄ carnē cū sanguīe nō comedetis. Sanguine
em̄ aiar̄ vestrar̄ requirā de manu cunctar̄ bestiar̄ z de manu ho
minis. Quicūqz effuderit sanguinē humanū. effundet sanguis illi
Secūda est leuiti. vij. c. Sanguinē quoqz omis aialis nō sumeti
in cibum. tam de auibus q̄ de pecoribus. Omis aia que ederit sa
guinē peribit de pl̄is suis. Tercia est deute. xij. c. Hoc solū cau
ne sanguinē comedas. Sanguis em̄ eor̄ p aia est. z idcirco nō de
bes aiam comedere cū carnibus. sed sup terrā fundes quasi aquam
vt bene sit tibi z filijs tuis post te. cū feceris qō placet in dspectu
dñi. Quarta est. j. reg. xiiij. ca. Comedit pl̄s carnes cū sanguine
Nunciauerūt sauli dicētes. q̄ pl̄s peccasset dño comedēs. cum san
guine qui ait. Puaricati estis zc. Sunt aūt q̄ttuor autoritates i le
ge xp̄i quibus mandať vt comedam⁹ carnē cū sanguine Prima e
io. vj. c. Ego sum panis viu⁹ qui de celo descendi. siquis māducaue
rit ex hoc pane viuet imeternū. panis quē ego dabo caro mea est p
mundi vita. Scda est eiusdē ibidē. Nisi māducaueritis carnē fi
lij hom̄is z biberitis ei⁹ sanguinē. nō habebitis vitā in vobis Qui
māducat meā carnē z bibit meū sanguinē hz vitā eternā. Tercia
est pauli apl̄i. i. cor. xi. Dñs iesus in qua nocte tradebať accepit pa
nem et grās agens fregit et dixit. Accipite et māducate. hoc ē cor
pus meū. Sil̄r z calicē postq̄ cenauit dicit. Hic calix nouū testamē
tum est in meo sanguīe. hoc facite quotiēscūqz bibetis in meā cōme
moratōem. Quarta est apocal̄. xix. c. Vidi vnū āgelū stātē in sole
et clamauit voce magna dicens omnibus auibus que volant p me
dium celū. Uenite z dgregamini ad cenā dei magnā. vt māducetis
carnes Ad tollendā hanc dtrarietatē vtriusqz legis. respondēn
dum est primo ad primas quattuor autoritates Unde sanctus tho
prima scde. q. cxiij. ar. iij. dicit sic. Hoc aūt generaliter obseruabať
q̄ sanguis et adeps nō veniebant neqz in vsum sacerdotum neqz in

ꝓsum offerentiū·licet sanguis effundebaꝫ ad pedem altaris in ho-
norē dei·Adeps aūt cōburebaꝫ in igne·Cuius rō una quidem fuit
ad excludendū ydolatriā·qz ydolatrantiū ꝛsuetudo erat vt sangui
nem adunatum ꝛgregarent ad comedendū in honore ydoloꝝ qui-
bus reputabant sanguinem acceptissimū esse·Unde libabāt de san-
guine victimarū ⁊ comedebāt adipem·ꝟm illud·deute·xxij·c·ō quo
rum victimis comedebant adipes ⁊ bibebāt vinū libaminū·iō dns
mādauit vt sanguis effunderetur·⁊ ꝙ puluere operireꝫ·Secunda
ratio est ad informatōz humane vite·ꝓhibebaꝫ em̄ vsus sanguinis
ad hoc ꝙ horrerent humani sanguinis effusionē· Esus vero adipū
ꝓhibebaꝫ eis ad vitādum lasciuiā·Un̄ dicit ezech·xxxiij·qō crassū
erat occidebatis·Tercia rō est ꝓpter reuerentiā diuine maiestatis·
qz sanguis est maxime necessarius ad vitā·rōne cuiꝰ aīa dicit esse
in sanguine·Adeps vero abundantiā nutrimenti demonstrat·⁊ iō
vt ostenderet ꝙ a deo nobis est ⁊ vita ⁊ om̄is bonoꝝ sufficientia·
ad honorē dei effundebaꝫ sanguis ⁊ adurebaꝫ adeps· Quarta rō
est·qz ꝑ hoc figurabaꝫ effusio sanguinis christi·⁊ pinguedo carita-
tis eius ꝑ quā se obtulit deo ꝑ nobis·hec tho· Autoritates autē
legis xp̄i nō loquunt de manducatōe corporali· sed spūali·sicut di-
cit augꝰ·li·de remedio penitētie·vt habet de ꝛse·dis·ij·c· Ut quid
paras dentē ⁊ ventrē·Crede ⁊ māducasti·Credere em̄ in eum hoc
est panē viuū māducare·Qui credit in eum manducat eū· hec ille·
Christꝰ ergo nō māducaꝫ corpaliter ad refectōnem vite corpalis·
sed spūalis·Qō patet·nā cū dns dixisset·Nisi mādducaueritis carnē
filij homis ⁊c·multi ex discipulis eius audientes dixerūt· Durꝰ ē
hic sermo·quibꝰ ipe dns ait· Spūs est qui viuificat·caro aūt nō ꝓ
dest quicq̄·quasi diceret·ꝟm expositōem aug̃·sup p̄s̄·iiij· Spūa-
liter intellige, que locutꝰ sum·Nō hoc corpus quod videtis mādu-
caturi estis·⁊ bibituri illū sanguinē qué fusuri sunt q̄ me crucifigēt·
Sacramentū aliquod vobis cōmendaui· qō spūaliter intellectū vi-
uificabit vos·non em̄ erat manducandū in ea specie qua ab eis vi-
debatur sed spūaliter·Nam sacramenta ecclesie ordinaꝫ ad subue
niendum homini in vita spūali·Uita autē spūalis vite corporali cō
formatur eo ꝙ corpalia spūaliū similitudinē gerunt· Manifestū est
autē ꝙ sicut ad vitā corpalē requiritꝫ generatio ꝑ quā homo vitam
accipit ⁊ augmentū quo homo pficitur ad vitam·ita etiā requiritur
alimentum quo homo conseruaꝫ in vita·Et ideo sicut ad vitam spi-
ritualem oportuit esse baptismū qui est spiritualis regeneratō·⁊ cō
firmationem que est spirituale augmentum·ita oportuit esse sacrm̄
eukaristie quod est spirituale alimentū· Ordinatur em̄ ad spūalem
refectionē que corporali conformaꝫ·Ad corporalem aūt refectōem

duo requirunt·s·cibus qui est alimentū siccū·t potus qui est alimē tum humidū·Et ideo etiā ad integritatē hui⁹ sacramenti duo ocurrunt·s·spūalis cibus ad salutē corporis et spūalis pot⁹ ad salutē aīme·ꝓpterea dicit·Caro mea vere est cibus ꝛc̄·

Carō mea vere est cibus

Angelorum
Electorum
Justoꝝ·
Viatoꝝ
Comprehensorū
Catholicorum·
Philosophorum

Primo caro christi vere est cibus Angeloꝝ·Nā quantū ad effectum hui⁹ sacramēti manna fuit precipua eius figura q̄ntū ad sex·

Primo māna erat nature mirabilis· qm̄ in radio solis liquefiebat·et ad ignē indurabat·sic corpus christi in cordibus vanis liq̄fit et euanescit· In cordibus vero ignitis p caritatē pdurat· et in celū deducit·et sicut mali sumūt hoc sacramentū ad sui damnatōnem·sic boni ad ꝺsolatōem· Secundo q̄n descendebat manna de celo descendebat simul ꝛ ros celi·Sic q̄n corpus christi sumit a dignis·cōfertur eis simul gratia dei et virtutes·imo eas auget cum inuenit·

Tercio māna erat albū et ad modū nuis erat candidum· Sic cōmunicans debet habere cor mundū et purū· Quarto māna habebat in se omne delectamentū cibi terrestris·Sic eukaristia habet in se omne delectamentū cibi celestis·qō nō sentit in masticatōne cibi· sed in sanctis meditatōibus et ꝺtemplatōne celestiū sursum eleuando mentē p gratiam· Quinto gustus māne ꝺuertebat in omnem saporē vt quilibet desiderabat·Sic dulcedini hui⁹ sacramenti nullus sapor assimilat·q̄n si quis pfecte gustauerit eius dulcedinē·reputabit delectatōes mūdi absinthiū· Exemplū·petr⁹ in monte thabor gustans ō hac dulcedine dixit christo· Dñe bonum est nos hic esse ꝛc̄·Vñ gre·Gustato spū desipit omnis caro· Sexto moyses p̄cepit pp̄lo vt mane aī solis ortū exirent et singuli p illo die vnum gomor colligerent· sed miraculo dei voraces qui plus collegerant q̄n redibant ad pp̄ria nō inueniebant plusq̄ vnū gomor·qui aūt nō plenū gomor collegerāt·q̄n redibant ad pp̄ria plenū gomor inueniebant·Sic ꝺmūicans qui plures hostias sumit nō habet plusq̄ ille qui vnā tm̄ sumit·similiter ille qui acceperit pticulā hostie nō min⁹ habet q̄ ille qui integrā vel plures sumpserit·Recte ergo māna qō significabat corp⁹ xp̄i dicit cibus angeloꝝ quadrupliciter· Prīo

ꝯtum ad ꝓfiguratōem. Nā manna formabaꝫ in celo mīsterio angelorum ps. Panē celi dedit eis. panem angelorꝫ manducauit homo.

Secundo quantū ad visionem. Nam corpus christi est in hoc sacramento p modū substantie. substantia autē inquantum hmōi non est visibilis oculo corporali. neqz subiacet alicui sensui. neqz imaginatiui. sed soli intellectui cui? obiectū est qđ quod est. vt dr iij. de aīa. et iō ꝓprie loquendo corp? xpi ꝟm modum quē habet in hoc sacro. neqz sensu neqz imaginatōe ꝓceptibile est. sed solo intellectu qui dr oculus spūalis. Decipiē dūt diuersimode a diuersis intellectibus. Qr em mod? essendi quo christ? est in hoc sacramento est penit? spūalis a spūali intellectu. s. diuino ꝟm se visibilis est. et p consequēs ab intellectu beato vel angeli vel hōis qui ꝟm pticipatā claritatē diui ni intellect? videt ea que spūalia sunt p visionē dīne essentie. non tn intellect? angelic? p sua naturalia sufficit ad hoc intuendū Tercō quantū ad fruitōem. Si em desideret xpc put in sua specie desistit. sic angeli spūaliter manducāt ipm xpm inquantū ei vniunt fruitōe caritatis ꝓfecta et visione manifesta. quē panē expectam? in patria nūc p fidē p quā nos hic ei vnimur. Vñ glo. sup illud ps. Panē angelorum manducauit homo dicit. i. corp? xpi qui est vere cibus angelorum. Et aug?. sup io. dicit. hunc cibū et potū vult intelligi corpis et mēbrorū suorꝫ qđ est ecclesia in ꝑdestinatis societatē. Sed ad hanc societatē nō solū ptinēt hoīes. sed etiā angeli. ergo sancti angeli spiritualiter manducāt qr ipo fruunt in patria ꝟprīa specie Quarto quantū ad associatōem. Vñ gre. in omel. paschali vt habet de dse. dis. ij. c. Quid sit. dicit sic. Quis em fideliū habere dubiū possit i ipsa īmolatōis hora ad sacerdotis vocē celos aperiri in illo ihesu xpi misterio choros angelorꝫ adesse. summa imis sociari. et vno eodem qz tpe ac momento ꝛ in celo capit misterio angelorꝫ dsociandū. hec ille. Et apocal. xix. c. dicit. Et exercit? qui sunt in celo sequebant eū. Vere ergo caro xpi est cibus angelorꝫ Secūdo caro xpi est vere cibus electorꝫ. Nā in hoc sacro est tria dsiderare. s. id qđ est sacrām tū tm. s. panis et vinū. et id qđ est res ꝛ sacrm. s. corp? xpi verū. ꝛ id qđ est res tm. s. effect? hui? sacramēti. Agn? paschalis quantū ad hec tria ꝓfigurabat hoc sacramentū. Quantū em ad primū qr manducabatur cū azimis panib? ꝟm illud. Exo. xij. Edent carnes et azimos panes. Quantū vero ad secundū qr īmolabaꝫ ab omi multitudīe filiorū israel. xiiij. luna. qđ fuit figura passionis xpi qui ꝓpter innocētiam dicit agn?. Quātū vero ad effectū. qr p sanguinē agni paschalis ꝓtecti sunt filij israel a deuastante angelo et educti de egiptiaca seruitute. et quantū ad hoc ponit figura hui? sacramēti ꝑcipua agn? paschalis. qr ꝟm omnia eam repsentat Nam literalis ratio paschaꝫ

duiuij fuit in cōmemoratōem beneficij quō deus eduxit eos ō egipto·vnde p hui⁹ duiuij celebratōem ꝓfitebant se ad illū ꝓtin ptinere quē de⁹ sibi assumpserat de egipto Qñ em̄ fuerunt de egipto liberati p̄ceptū est eis vt sanguine agni linirent supliminaria domorum·quasi ptestātes se recedere a ritibus egiptior qui arietem colebant vnde et liberati sunt p sanguinis agni aspersionem vel p limitōnem in postibus domor a periculo exterminij quod imminebat egiptijs Jn illo aūt exitu eor ō egipto duo fuerūt·s·festimantia ad egrediendū Jmpellebant em̄ eos egiptij vt exirēt velociter·vt habetur·exo·xij·immimebatqz ei periculū qui nō festinaret exire cū mltitudine·ne remanens occideretur ab egiptijs Festimantia aūt designabatur dupliciter·Uno quidem modo per ea que comedebant· Preceptū em̄ erat eis vt comederent panes azimos in hui⁹ signuz ꝙ no poterant fermentari cogentibus eos exire egiptijs· Et ꝙ comederent assum igni·sic em̄ velocius preparabat Et ꝙ os nō cōminuerent ex eo ꝙ in festimantia nō vacat ossa frangere Alio mō q̄ntum ad modū comedendi Dicit em̄ renes vestros accingetis·calciamēta habebitis in pedibus vestris· tenētes baculos in manibus·z comedetis festinanter Qō manifeste designat homies existētes in ꝓfectu itineris·Ad idez etiā ptinet ꝙ eis p̄cipit· Jn vna domo comedetis·nec feretis de carnibus eius foras q̄ sez ꝓpter festimantiā nō vacabat inuicē mittere enxenia Amaritudo aūt quā passi fuerāt in egipto Figurabat per lactucas agrestes Figuralis ratō hor patet·quia p īmolatōez agni paschalis significabat īmolatō christi ſm illud·j·coī·v·Pascha nostr īmolatus est christ⁹ Sanguis vero agni liberans ab exterminatore limitus supluminaribus domor signat fidē passionis christi in corde z ore fideliū p quā liberamur a peccato z morte ſm illud·j·pe·j·Redempti estis precioso sanguine agni immaculati Comedebant aūt carnes ille ad significandū esuz corporis christi in sacramento Erant aūt asse igni ad significandum passionē z caritatē xp̄i·Comedebant aūt cū azimis panib⁹ ad figurandū puram dersatōem fideliū sumentiū corpus xp̄i· ſm illud·j· coī·v·Epulemur i azimis sinceritatis z veritatis Lactuce aūt agrestes addunt in signū penitentie peccator que necessaria est sumētibus corp⁹ christi·Renes aūt sunt accingendi cingulo castitatis Calciamenta aūt pedū sunt exempla mortuor patrum scz ne sancta desideria vlla sorde maculent·Baculi aūt habendi in manibus significant pastoralez custodiā scz firmitatē recte fidei z sancte vite quā inchoauerūt·Precipit aūt ꝙ i vna domo agnus paschalis comedatur·id est in ecclesia catholicor· nō in duenticulis hereticor· Et q̄ effectus sacramenti pōt ab aliquo papi si sacramentū habeatur in

voto·q̄uis nō habeat in re·ita etiā aliqui mānducant spūaliter hoc
sacramentū anteq̄ sacramētaliter sumāt·scz ꝑpter figurā·sicut apl's
dicit·i·coī·x·q̄ antiqui patres baptisati sunt in nube et in mari·t q̄
spiritalem escam manducauerūt t spiritalē potū biberūt· Nam ca-
ro xp̄i est vere cib9 electoꝝ quadrupliciter Primo corpis xp̄i ve-
ritate Unde hilari9 li·viii·de trini·dicit·De veritate carnis t sangui
nis xp̄i nō est relict9 ambigendi loc9·nūc t ipius dñi pfessione t fi
de nostra caro eius vere est cibus·t sanguis ei9 vere est potus·Et
ambro·dicit li·viij·d sacramētis·Sicut ver9 est dei fili9 dñs iesus
xp̄c·ita vera xp̄i caro est quā accipim9·t vere sanguis ei9 est pot9
Sed verū xp̄i corp9 t sanguinē ei9 esse in hoc sacramto neqz sensu
depbendi pōt sed sola fide q̄ autoritati diuine inmitit· Unde sup illd
lu·xxij·Hoc est corp9 meū tc·dicit cirill9· Non dubites an hoc sit
verum·sed potius suscipe verba saluatoris in fide·Cum em̄ sit veri
tas nō mentit Hoc aūt duemt pfectōm noue legis Sacrificia enim
veteris legis istud verū sacrificiū passionis xp̄i dtinebant solū in fi
gura·fm illud·hebreo·x·Umbrā habens lex futuroꝝ bonoꝝ non ip
sam imaginē·t ideo oportuit vt aliquid plus haberet sacrificiū no
ue legis a christo institutū·s·vt dtineret xp̄m passum nō solū i sigm
ficatione vel in figura·sed etiā in rei veritate· Et ideo ip̄m sacramē
tū qđ xp̄m realiter dtinet·vt dio·dicit·iiij·c· ecclesiastice ierarchie
est pfectissimū ommū alioꝝ sacramentoꝝ in quibus virt9 xp̄i ptici-
patur Secundo xp̄i dei t hominis viuentis totalitate·Aliquid eī
est in hoc sacramento dupliciter·Uno modo quasi ex vi sacramenti
Alio modo ex naturali dcomitantia· Ex vi quidē sacramenti ē sub
speciebus hui9 sacramenti id in qđ directe duertit substātia panis
et vini ꝑexistentis put signat ꝑ verba forme que sunt in hoc sacra-
mento effectiua·sicut t in ceteris·puta cū dicit·Hoc est corp9 meuz
Hic est sanguis meus·Ex naturali aūt dcomitantia est in hoc sacra
mento illud quod realiter est diunctum ei in quod ꝑdicta duersio
terminat·Si em̄ aliqua duo realiter sunt diuncta vbicūqz est vnuz
realiter oportet t aliud esse·Sola em̄ opatōne anime distinguūtur
que realiter sunt diuncta Unde duersio panis t vini nō terminatur
ad deitatem vel ad animā xp̄i·t ideo diuinitas vel anima xp̄i non
sunt in hoc sacramento ex vi sacramenti·sed ex reali concomitantia·
Quia em̄ diuinitas corp9 assumptū nunq̄ deposuit·vbicūqz est cor-
pus xp̄i necesse est t ei9 diuinitatē esse·et ideo in hoc sacramēto ne-
cesse est esse diuinitatē xp̄i dcomitantē eius corp9· Unde in simbo-
lo ephesino legit·Participes efficimur corporis t sanguinis christi
nō vt communē carnē ꝓcipientes nec viri sanctificati t verbo diūcti
fm dignitatis vnitatē sed vere viuificatricem·t ipius verbi ꝓpriā

factam. Quia vero christ9 resurgens ex mortuis iam non morit. vt dicit ro. vj. c. ideo anima eius semp est realiter corpori vnita. ꝓpterea in hoc sacramento corpus quidem christi est ex vi sacramenti. anima aūt ex reali ꝯcomitantia. Tercio instituētis autoritate Nā post peccatuz primi hominis sine fide passionis christi nūq̄ potuit esse salus. ꝟm illud. romanorum tercio. Quem proposuit deus propiciatorem per fidem in sanguine ipius. ⁊ ideo oportuit omni tempore apud homines esse aliquod representatiuum dominice passionis. cuius in veteri quidem testamento precipuum sacramentum erat agnus paschalis. Unde ⁊ apostolus dicit. prima. cor. quinto. Pascha nostꝝ immolatus est christ9. Cui succesit in nouo testamēto eukaristie sacramentū. qō est rememoratiuū ꝓterite passionis. sicut ⁊ illud fuit ꝓfiguratiuū future. Et ideo imminente passione celebrato priori sacramento christ9 nouū sacramentū instituit Ūn leo papa dicit. Ut vmbre cederent corpori antiqua obseruātia nouo excludit sacramēto. Hostia i hostiā trāsit. ⁊ legalis festiuitas dū mutatur implet. Quarto suscipientis ꝺseruabilitate. Hec em̄ est differentia inter alimentū corpale ⁊ spūale. q̄ alimentū corpale ꝺuertitur in substantiā eius qui nutrit. ⁊ ideo nō pōt homini valere ad vite ꝺseruatōem alimentū corpale nisi realiter sumat. Sed alimentum spūale ꝺuertit hominē in seipm. ꝟm illud qō aug. dicit in li. cōfes. q̄ quasi audiuit vocem xp̄i dicentis. Nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue. sed tu mutaberis in me. Tercio caro xp̄i vere est cibus Justoꝝ. Christus em̄ dicit sacerdos ꝟm ordinē melchisedech. qz melchisedech gessit figurā sacrificij christi offerens panem ⁊ vinū. Unde q̄ntū ad id qō est sacramentū tm̄. pclarissima figura hui9 sacramenti fuit oblatio melchisedech qui obtulit panem et vinū. Et hoc quidē rōnabiliter. qz hoc sacramentum p omnia ꝺtinet sanctitatē p̄cipue quo ad quattuor Primo qz celebrat in materia triticea. qua suauitas noue legis figurat. Nam panis ordeace9 quo christ9 pauit turbas in monte vt dicit io. vj. signat duriciā veteris legis. tū ꝓpter duriciam panis. tū qz etiā vt aug9. dicit li. lxxxiij. q. ordei medulla que tenacissima pallea tegit. vel ipam legem signa que ita data erat. vt in ea vitale anime alimentū corporalibus sacramentis obtegeret. vel ipm populū nōdum expoliatum carnali velo uerio. quod tanq̄ pallea cordi eius inherebat. Hoc autē sacramentum pertinet ad suaue iugum christi ⁊ ad veritatem iam manifesta et ad populum spūalem. Unde materia conueniens hui9 sacramenti est panis triticeus. quia in hoc sacramento consecratur christ9 qui se grano frumenti comparat. io. xij. Nisi granum frumenti cadens in terra ⁊c. ⁊ christus credit in hui9 panis specie hoc sacramentu

nſtituiſſe·p̄s·Panis cor hominis confirmet· Secundo in diſpoſi
ione azima qua ſinceritas populi denotatur·Nam conſuetudo de pa
ne azimo conficiendo rōnabilior eſt·Cum ꝑpter inſtitutōem chriſti
qui hoc ſacramentū inſtituit prima die azimorum·vt habet matthei
:xvj·t mar·xiiij·et lu·xxij· Cum quia panis eſt ꝑprie ſacramentum
:orporis chriſti·quod ſine corruptōne conceptum eſt magiſq̄ deita
is ipſius·Cum q̄ hoc competit magis ſinceritati fideliū que requi
ritur ad vſum hui? ſacramenti·p̄m illud·j·cor·v· Paſcha noſtrū im·
nolatus eſt chriſtus· Itaq; epulemur in azimis ſinceritatis t veri·
tatis· Tercio in commixtione vini cum aqua·p quā coniunctio ca·
pitis t membror̄ conſideratur· Nam ſicut dominus comparauit ſe
grano frumenti·ita etiam ſe comparauit viti dicens·io·xv·Ego ſum
vitis vera·t ideo de ſolo vino vitis poteſt confici hoc ſacramentum
Cum ꝑpter inſtitutōnem chriſti qui in vino vitis inſtituit hoc ſacra·
mentum·vt patet ex eo quod ipſe dicit lu·xxij·circa inſtitutōem hu·
ius ſacramenti·Dico em̄ vobis quia amodo non bibam de hoc ge·
nimine vitis·Cum q̄ vinum vitis competit ad effectum hui? ſacra
menti·qui eſt ſpūalis leticia· quia ſcriptum eſt in p̄s· Vinum letifi·
:at cor hominis·Vino autem quod offertur in hoc ſacramento de·
bet aqua commiſceri·quia ambro·dicit·vt habetur de cſe·diſ·ij·Si
:ut ſacrificium chriſti ſignatum eſt p oblatōnem melchiſedech· qui
obtulit panem et vinum·ita etiam ſignificatum eſt per aquam que
in heremo fluxit de petra·p̄m illud·j·cor·x·Bibebant autem de ſpi
ritali conſequente eos petra Miſcetur autem aqua vino·tū propter in
ſtitutionem chriſti qui hoc ſacramentum inſtituit in vino aqua per·
mixto·prouerbior̄·j·Bibite vinum quod miſcui vobis·tum quia cō
uenit repreſentationi dominice paſſionis·Unde dicit alexander pa·
pa·vt habetur de cſe·diſ·ij·Non debet in calice domini aut vinum
ſolum·aut aqua ſola offerri· ſed vtrunq; permixtum· quia vtrunq;
ex latere chriſti in paſſione ſua legit profluxiſſe· Tū q̄ hoc compe·
tit ad ſignificandum effectum huius ſacramenti·qui eſt vno popu·
li chriſtiani ad chriſtum·quia vt iulius papa dicit vbi ſupra·Vide·
mus in aqua populum intelligi in vino vero oſtendi ſanguinē chri·
ſti·ergo cum in calice vno aqua miſcetur chriſto populus adunat·

Quarto in conſecratione duplicis ſpeciei per quā vera et gene
ralis vnitas deſignatur·Nam vt ambroſius dicit ſuper epiſtolam·
Cor·hoc ſacramentum valet ad tuitionem corporis et anime· ideo
caro chriſti ſub ſpecie panis pro ſalute corporis· ſanguis vero ſub
ſpecie vini pro ſalute anime offertur· ſicut dicitur gen̄·x· q̄ aīalis
anima in ſanguie eſt·Sitr ad repſentandū effectuz reſpectu totius
eccleſie que conſtituitur ex diuerſis fidelibus·ſicut panis conficitur

ex diuerſ grams ⁊ vīm fluit ex diuerſ vuis vt dicit glo. ſi p illud
j. coꝛ. x. Multi vnū coꝛpꝰ ſumꝰ in xp̄o. Augꝰ etiam dicit ſuper illud
Caro mea vere eſt cibus ⁊c̄. Domin⁹ noſter coꝛpus ⁊ ſanguinē ſuū
in eis rebus commendauit que ad vnū aliquod redigunt ex mꝝis
Nam aliud ſcz panis ex multis gramis in vnū dſtat. Aliud ſcz vinū
ex multis racemis dfluit. Et vt habet de dſe. diſ. ij. idē augꝰ. dicit
O ſacramentū pietatis. O ſignū vnitatis. O vinculū caritatis. Iſte
em̄ panis manducat a iuſtis ſuauiter ⁊ cū deuotione p̄pter. x. effe-
ctus mirabiles ip̄ius. Primo q̄ eſt gratie augmētatiuꝰ. vnde ip
ſe dn̄s ait io. vj. Panis quē ego dabo vobis caro mea eſt p mundi
vita. Nam effectꝰ huiꝰ ſacramenti dſiderat ex modo quo traditur
ſcz p modū cibi ⁊ potꝰ. ⁊ ideo omnē effectū quē cibus ⁊ potꝰ mate
rialis facit q̄tū ad vitā coꝛpoꝛalem. q̄ ſuſtentat. auget. repat ⁊ de-
lectat. hoc totū facit iſtud ſacramētū q̄ntū ad vitā ſpūalē. Un̄ ambꝝ.
dicit li. de ſacramētis Iſte panis eſt vite eterne qui aīe noſtre ſub
ſtantiam fulcit. Et criſo. dicit ſup io. Preſtat ſe nobis deſiderātibus
⁊ palpare ⁊ comedere ⁊ amplecti. vñ ⁊ ip̄e dn̄s dicit. Caro mea ve
re eſt cibus ⁊c̄. p hoc em̄ ſacramentū auget gratia ⁊ pficit ſpūalis
vita ad hoc q̄ homo in ſeipſo pfectus exiſtat p diunctōem ad deū

Secundo q̄ eſt mētis trāſformatiuꝰ. In hoc em̄ ſacramēto ſumū
tur tria. ſ. caro. anima ⁊ diuinitas. Caro vnit ſibi coꝛpus digne com
municantis. Anima voluntatē. diuinitas intellectū. Digne cōmuni-
cans totus tranſformat in xp̄m. Coꝛpꝰ em̄ xp̄i gloꝛificatū licet non
conueniat cum moꝛtali. tamē ſi qua in eo reperiat dſonientia ſibi il-
la rapit ad ſe ⁊ perficit. anima chriſti iuncta anime cmunicantis eā
ignit infundendo caritatis aꝛdoꝛem. diuinitas vero irradiat intelle
ctualem ſplendoꝛē. Nam ſacrum coꝛpꝰ chriſti vires coꝛporis digne
communicantis auget. confoꝛtat ⁊ pficit. cui vitam p̄ſtat. ſanitatem
roboꝛat. puritatem. caſtitatem. foꝛtitudinē inducit. ⁊ dotat munerib⁹
ſacris. leuitatem coꝛporis firmat. vt patz de multis qui diu vixerūt
ex ſola cōmunione eukariſtie. ⁊ de eis qui leuabant a terra plurib⁹
cubitis. nulli p̄oꝛſus immixi coꝛpoꝛeo ſuſtentaculo. Eciam vires ani-
me accendunt ad feruoꝛem. creſcit fides. ſpes renouat. ⁊ nouū lumē
diuine veritatis intellectui dꝺonat. Sic ergo homo in deū trāſfoꝛ-
matur. Et ſicut chriſtus in mundū viſibiliter veniens dtulit mundo
vitam gratie. ſm illud. io. j. Gꝛatia ⁊ veritas p ieſum chriſtuz facta
eſt. ita in hoīem ſacramētaliter veniēs vitā gr̄e opat ſm illud io. vj
Qui mādducat me viuit p̄pter me. Un̄ ⁊ cirill⁹ dicit. viuificatiuū dei
verbū vniens ſeip̄m p̄pꝛie carni. fecit ip̄am viuificatiuā. Decebat eī
cū nr̄is q̄dāmō vniri coꝛpibus p ſacrā eiꝰ carnē ⁊ p̄cōſuz ſanguinez
que accipim⁹ in benedictōne viuificatiua. ⁊ in pane ⁊ vino. Tercō

Sacth dicē effectus mirabiles.

q̄ est aīe letificatiuus· Aū p̄s· dicit Justi epulent̄ ꝛ exultent in cō-
spectu dei delectent̄ in leticia· Cum em̄ maxime ꝓpr̄ium sit amicicie
uiuere amicis· vt philosophus dicit· ix· ethi· ideo xp̄c sui p̄sentiam
corpalē electis suis repromittit i p̄miū· mat· xxiiij· Ubi fuerit corp̄
illic ꝯgregabunt̄ et aquile· Interim tñ nec sui p̄sentia corpali i hac
peregrinatōe destituit sed p veritatē corporis et sanguīs sui spūali
ter eos sibi ꝯiūgit i hoc sacro Aū ipe dicit io· vj· Qui mā· me· car·
et bi· me· san· in me ma· et ego· in eo· ꝓpter qō istud sacr̄m est maxīe
caritatis signū· ꝛ nostre spei subleuamentū ex tā familiari ꝯiūctōne
xp̄i ad nos· p̄s· Introibo ad altare dei ad de· q̄ leti· iu· meā Quar
to q̄ est habitualis caritatis actuatiu̅· Nā hoc sacramentū ꝯfert
grām spāliter cū virtute caritatis· Aū dama· ꝯpat hoc sacr̄m carbo
ni quē ysaias vidit· ysa· vj· Carbo em̄ simplex lignū nō est· sz vnitū
igni· Ita et panis ꝯuicatōis nō simplex panis est sed vnit̄ dīmitati
Sicut aūt gre· dicit in omel· pente· Amor dei nō est ocios⁹· Opaē
em̄ magna si est· Et ido p hoc sacr̄m q̄ntū est ex sui virtute nō soluz
habit̄ grē ꝛ virtutis· ꝯferē· sed etiā excitat̄ in actū ꝟm illud· ij· cor·
iiij· Caritas xp̄i vrget nos· et inde est q̄ ex ꝟtute hui̅ sacr̄i anima
spūaliter reficit̄ p hoc q̄ aīa delectat̄· ꝛ qōām̄ inebriat̄ dulcedine
bonitatis dīne· ꝟm illud· canti· v· Comedite amici ꝛ inebriamī carissi
mi· Et p̄s· Impinguasti in oleo caput meū· ꝛ calix me⁹ inebrians q̄
ōclarus est Quia em̄ sacra opant̄ ꝟm similtudinē p quā signāt· ido
ꝑer quādā silitudinē dicit̄ q̄ in hoc sacro corp̄ xp̄i offert̄ p salute
corporis· ꝛ sanguis xp̄i p salute aīe· q̄uis vtrūqz ad salutē vtriusqz
ꝑeret· cū sub vtroqz sit tot̄ xp̄c Et licet corp̄ nō sit īmediatū sub
ectū grē ex aīa· tñ redūdat quidā effect⁹ grē ad corp̄ dū in p̄senti
nēbria nostra exhibem⁹ arma iusticie ad seruiendū deo· vt dicitur
o· vj· et in futuro corp̄ nostr̄ surriet̄ incorruptōem et gloriā anime
Quinto quia est eterne glorie collatiu̅· in hoc eī sacramēto ꝯsi-
derant̄ duo· Primo id ex quo habz effectū· scz ipe christus ꝺtent̄
ꝛ passio eius repsentata· Secundo id per quod habz effectū· s· vsus
sacramenti ꝛ species eius Quātū ad vtrūqz competit huic sacramē
to q̄ causet adoptōem glorie ꝛ vite eterne Nam ipe christ⁹ p suaz
passionē aperuit nobis aditū vite eterne· ꝟm illud· hebreo· ix· Qui
testamenti mediator est· vt morte intercedēte qui vocati sunt repro-
missionē accipiāt eterne hereditatis Aū ꝛ in forma hui̅ sacramen
i dicit Hic ē calix sanguīs mei noui et eterni testamēti Et io· vj· dr
Si quis māducauerit ex hoc pane· viuet ineternū Silr etiā refectō
pūalis cibi ꝛ vnitas signficata p spēs panis ꝛ vini· habent̄ q̄dē in
ēti sz impfecte· pfecte aūt in statu glie Aū aug· dicit sup illō io· vj
Caro mea vere est cibus· Cū cibo et potu id appetāt boies· vt non

esuriant neqz siciant· hoc vere ñ pstat misi iste cibus et potꝰ qui eos a qbꝰ sumit imortales et incorruptibiles facit·i·in sociate sanctoꝝ·vbi pax erit et vnitas plena atqz pfecta·et sicut passio xpi ex cuiꝰ virtute hoc sacrm opat·est quidē causa sufficiens glorie·nō tñ ita ꝙ statim p ipam introducamur in gloriā·sed oportet vt simul priꝰ cōpatiamur vt postea simul glorificemur·vt dr ro·viij· Ita hoc sacrāmtū nō statim nos in gloriā introducit·sed dat nobis virtutē puenēdi ad gloriā·et ideo viaticū dicit· In cuiꝰ figurā legit·iij· reg·xix· ꝙ helyas comedit et bibit et ambulauit in fortitudine cibi illiꝰ·xl· diebus·et·xl·noctibus vsqz ad montē dei oreb· Et sicut passio xpi ñ habet effectū in his qui se ad eam nō habēt vt dēnt·z ita p hoc sacramentū nō adipiscunt gloriā qui indecenter iꝰm suscipiūt· Unde augꝰ·dicit sup io·exponens illa verba· Aliud est sacramentū·aliud virtus sacramēti· Multi de altari accipiūt et accipiendo moriuntur Panē ergo celestē spūaliter māducare est innocentiā ad altare apportare· Uñ ñ ē mirū si illi qui innocentiā nō seruāt effectū huiꝰ sacramenti nō dsequunt puta eternā gloriā· Sexto qr est mortalis peccati remissiuꝰ· Uirtꝰ em̄ huiꝰ sacrāmti pōt dsiderari dupliciter Uno mō ꝼm se·et sic hoc sacramentū habet virtutē ad remittendū quecūqz peccata ex passione xpi que est fōs et cā remissionis peccatorum· Alio mō pōt dsiderari p cōpatōem ad eū qui recipit hoc sacramentū put in eo inuenit vel nō inuenit impedimentū pcipiendi hoc sacramentū· Quicūqz aūt habet dsciam peccati mortalis· habz in se impedimentū pcipiendi effectū huiꝰ sacramēti eo ꝙ nō ē dueniens suscepto huiꝰ sacramēti·tū qr nō viuit spūaliter·et ita nō debet spūale nutrimentū suscipere·qđ nō est misi viuentis·tū qr nō pōt vniri xpo·qđ fit p hoc sacramentū·dū est in affectu peccandi mortaliter· Et ideo vt dicit in li·de eccle·dog· Si mēs in affectu peccādi est·grauat magis eukaristie pceptōne ꝙ purificet·vñ hoc sacrm in eo qui ipm pcipit cū dscia peccati mortalis nō opat remissionē peccati mortalis·ꝼm illud·i·coī·xi· Qui māducat et bi·indig·iudi· sibi mā·et bi· Sup quo dicit glo·ꝙ ille māducat z bibit indig·qui i crimine est·vel irreuerēter tractat·z talis mā·z bibit sibi iudiciū·id ē dānatiōm· Pōt tñ hoc sacrm opari remissionem peccati dupliciter Uno per nō n pceptū actu·sz voto·sicut cū quis primo iustificat a peccato· Alio mō etiā pceptū ab eo qui est in peccato mortali·cuiꝰ dsci entiā et affectū ñ hz· Forte eī prio ñ fuit dritꝰ·s·dūote z reuerēter accedēs p hoc sacrm̄ dseqt grāz caritatis q̄ dritōz pficiet z remissionē peccati Septio qr ē peccati venial deletiuꝰ· Jn hoc eī sacro duo pñt dsiderari·s·ipz sacrm z res sacri·z ex vtroqz hz vtutē ad remissiōz vēialiū pccōꝝ Uñ hoc sacrm sumit sub spē cibi nutrientis

Nutrimentū autē cibi neceſſariū eſt corpori ad reſtaurandū id qđ quottidie depdit p caloris naturalis depaſcentiā. Spūaliter autē quottidie in nobis aliqđ depditur ex calore ꝛcupiſcentie p peccata venialia que diminuūt feruorē caritatis. et idō competit huic ſacramento q̄ remittat peccata venialia. Añ ambro. dicit li. de ſacramē. tis. q̄ iſte panis quottidianus ſumit in remediū quottidiane infirmitatis. Res aūt hui⁹ ſacramenti eſt caritas nō ſolū q̄ntū ad habitum ſed etiā quantū ad actū qui excitat in hoc ſacramento. p quod peccata venialia ſoluunt. ideo dicit innoce. iij. q̄ hoc ſacramentū veniale delet. ⁊ cauet mortale ⁊c. Octauo q⁹ eſt a peccatis p̄ſeruatiuus. Peccatū em̄ eſt quedā mors ſpūalis anime. Añ hoc modo preſeruatur aliquis a peccato futuro ſicut p̄ſeruat corpus a morte futura. qđ quidē fit dupliciter. Uno modo in̄q̄ntū natura hominis interius roborat ꝛtra interiora corruptiua. et ſic p̄ſeruat a morte p cibum ⁊ medicinā. Alio modo p hoc q̄ munit ꝛtra exteriores impugnationes. ⁊ ſic p̄ſeruat p arma quibus munit corp⁹. vtroq; autez modo hoc ſacramentū p̄ſeruat a peccato. primo quidē p hoc q̄ xp̄o iungit p gratiā roborat ſpūalem vitā hom̄is tanq̄ ſpūalis cibus. et ſpūalis medicina. p̄s. Panis cor hominis confirmet. io. vj. Hic eſt panis qui de celo deſcendit. Siquis ex eo māducauerit nō morietur eternū. Sup quo dicit aug⁹. Secur⁹ accede. panis eſt nō venenū. Alio modo in̄q̄ntū eſt ſignū paſſionis chriſti. p quā victi ſunt demones. repellit em̄ omnē demonū impugnatōem. Añ criſo. dicit ſuper io. Ut leones flama ſpirantes ſic ab illa menſa diſcedimus terribiles effecti dyabolo. Nono q⁹ eſt a penis peccatorū liberatiuus. Hoc em̄ ſacramentū eſt ſacrificiū ⁊ ſacramentū. In̄q̄ntū offert habet rōem ſacrificij. In̄q̄ntū ſumit habet rōem ſacramēti. Sed effectum ſacramenti habet in eo qui ſumit. Effectū aūt ſacrificij habet in eo qui offert vel in illis p quib⁹ offert. In̄q̄ntū eſt ſacramentuz habet effectū dupliciter. Uno mō directe ex vi ſacramēti. Alio mō ex quadā ꝛcomitantia Ex vi ſacramēti habet illū effectū ad quē eſt inſtitutū. ſ. ad ſpūaliter nutriendū p vnionē ad xp̄m et ad mēbra eius ſicut et nutrimentū vnit nutrito. Sed q⁹ hec vnitas fit p caritatem ex cui⁹ feruore aliquis ꝛſequit remiſſionē nō ſolū culpe ſed etiā pene. inde eſt q̄ ex ꝛſequēti p quandā ꝛcomitantiā ad principalē effectū homo ꝛſequit remiſſionē pene. nō quidē toti⁹. ſz ſm modū ſue deuotōnis et feruoris. In̄q̄ntū vero eſt ſacrificiū habz vim ſatiſfactiuā. Sed in ſatiſfactōe magis attendit affectus offerentis q̄ q̄ntitas oblatōis. Añ et dn̄s dixit lu. xxj. de vidua que obtulit duo era q̄ pl⁹ om̄ib⁹ miſit. Quāuis ergo hec oblatio ex ſui q̄ntitate ſufficiat ad ſatiſfaciendū p oi pena. tn̄ fit ſatiſfactoria ill' p quib⁹ offert.

vel etiã offerẽtibus ꝺm ãntitatem ſue ꝺeuotõis⸗et nõ ꝑ tota pena⸗

Decimo q2 eſt viuis et ꝺefunctis ſumẽtibus et nõ ſumẽtibus⸗ pſentib9 et nõ pſentibus ꝑfectiu9⸗ Jnãntũ em̃ im hoc ſacramẽto re⸗ pſentat paſſio chriſti q̃ chriſt9 obtulit ſe hoſtiã ꝺeo⸗ vt ꝺicit ephe⸗ v⸗habet rõem ſacrificij⸗ Jnãntũ vero im hoc ſacramẽto traꝺit inui⸗ ſibiliter gratia ſub viſibili ſpecie habet rõem ſacramenti⸗ Sic ergo hoc ſacramentũ ſumentibus quiꝺẽ ꝑꝺeſt ꝑ moꝺũ ſacramẽti et per moꝺũ ſacrificij⸗q2 ꝑ ommibus ſumẽtibus offert⸗ Dicit em̃ ī canone miſſe⸗quotquot ex hac altaris participatõne ſacroſcm̃ filij tui corp9 et ſanguim̃ ſumpſerim9⸗omni benedictõne celeſti et gratia replea⸗ mur⸗Sed alijs qui nõ ſumũt ꝑꝺeſt ꝑ moꝺũ ſacrificij ãntũ ꝑ ſalu te ipoꝝ offert⸗Unde et im canone miſſe ꝺicit⸗Memẽto ꝺñe famulo rum famularũqꝫ tuaꝝ ꝑ quibus tibi offerim9⸗vel qui tibi offerunt hoc ſacrificiũ laudis ꝑ ſe ſuiſqꝫ ommibus ꝑ redemptõe aiaꝝ ſuarũ ꝑ ſpe ſalutis et incolumitatis ſue⸗Et vtrũqꝫ moꝺũ ꝺñs exprimit di cẽs mat⸗xxvj⸗ Qui ꝑ vobis⸗ſ⸗ſumẽtibus et ꝑ multis alijs effunꝺet im remiſſionẽ peccatoꝝ ꝛc⸗ Quarto caro chriſti eſt vere cibus via torum⸗Triplex em̃ temp9 ꝺſiꝺerat hominũ imꝺigentiũ refectõe⸗ Primo temp9 ꝓteritũ⸗et ſic imꝺiget xp̃o velut agno im ſacrificium⸗ qm̃ hoc ſacramentũ reſpectu ꝓteriti eſt cõmemoratiuũ ꝺñice paſſio nis que fuit verũ ſacrificiũ⸗Licet aũt agn9 paſchalis fuerit ꝓcipua figura hui9 ſacramẽti ãntũ aꝺ paſſionẽ chriſti que repſentat ꝑ hoc ſacrificiũ⸗et iꝺeo ſemel tm̃ im anno ſumebat⸗q2 chriſt9 ſemel tantuꝫ mortu9 eſt⸗et ꝓpter hoc etiã eccleſia ſemel tm̃ im anno celebrat me⸗ moriam paſſionis chriſti⸗tm̃ im hoc ſacramẽto traꝺit nobis memori ale chriſti ꝑ moꝺũ cibi qui quottiꝺie ſumit⸗et iꝺeo ãntũ aꝺ hoc ſi⸗ gnificat ꝑ mãna qꝺ quottiꝺie ꝺabat populo im ꝺeſerto⸗ Secũꝺo temp9 pſens⸗et ſic imꝺiget re hui9 ſacramẽti⸗ſ⸗cõmunione⸗ qm̃ hoc ſacramẽtũ reſpectu pſentis eſt ſignificatiuũ eccleſiaſtie vnionis⸗cui homines aggregant⸗ꝛ ſic nominat cõmunio vl̃ ſynaxis⸗Dicit enim ꝺamaſce⸗li⸗iiij⸗ſnĩaꝝ ſuaꝝ⸗q ꝺicit cõmunio q2 ꝑ ipm̃ cõmunicam9 chriſto⸗et q2 ꝑticipam9 eius carne et ꝺeitate⸗et q2 cõmunicam9ꝛ vi uimus aꝺinuicẽ ꝑ ipm̃⸗ Tercio temp9 futuꝝ⸗et ſic imꝺiget hõ ef⸗ fectu hui9 ſacramẽti ſcꝫ gratia⸗qm̃ hoc ſacramentũ eſt ꝑfiguratiuũ fruitõis ꝺei que erit ī patria⸗et ſic ꝺicit viaticũ⸗q2 ꝑbet nobis viã illuc pueniꝺi⸗et ꝺm hoc ꝺicit eukariſtia⸗i⸗bona gratia⸗q2 vt ꝺici⸗ tur ro⸗vj⸗Vĩa ꝺei vita eterna⸗Uel q2 realiter ꝺtinet xp̃m qui ẽ ple nus gratia Dicit etiam im greco methalipſis⸗i⸗ aſſumptio⸗ quia vi ꝺamaſce⸗ꝺicit⸗ꝑ hoc filij ꝺeitatẽ aſſumim9⸗et ſic ꝺicit hoſtia ſalute ris⸗q2 ꝺtinet ipm̃ xp̃m⸗eph⸗v⸗ Jnter viatores ãt vocatos aꝺ hãc re fectõez ẽ q̃ꝺruplex ꝺiꝛa⸗q ī lu⸗xiiij⸗notat⸗ꝺbi ꝺr⸗hõ q̃ꝺã⸗i⸗xp̃c feci

cenam magnam·id est·instituit sacramentū illud et vocauit multos

Primo quidā p ꝓceptū cōpelluñt·Nā ꝑm diuersuz statū ecclesie diuersa circa hoc statuta emanauerūt· Jn primitiua em̄ ecclesia qñ magis vigebat deuotio fidei xp̄iane·statutū fuit vt fideles quotti die dūicarent·Un̄ anaclet⁹ papa dicit·vt habet de cōse·di·ij· Post pactā cōsecratōem oēs dūicent·qui nolūt ecclesiasticis carere limini bus·sic em̄ et apli statuerunt ⁊ sancta romana tenet ecclesia· Post modū vero diminuto fidei feruore fabian⁹ papa indulsit vtsi ñ frequentius saltim ter in anno oēs dūicent·s·in pascha· in penteco·i nativitate dñi Sother papa etiā in cena dñi dicit esse dūicandū·vt dicitur ibidē·Postmodū vero ꝓpter iniquitatis abundātiā refrigescēte caritate multoꝝ·statuit·Jnnocen·iij·vt saltē semel in ānō·s·in pascha fideles dūicent·vt dr ex de pen·et re·c·Dis·Cōsulit tñ in li·d ecclē·dog·oibus diebus dñicis dūicandū· Scdo quidā repelluntur·s·peccatores·Duplex em̄ est res hui⁹ sacramēti· Una quidē signata et ntenta·s·ipe xp̄c·Alia aūt est signata non ntenta·s·corpus xp̄i misticū qd est societas sanctoꝝ·Quicūqz ergo hoc sacrm̄ sumit· signat ex hocipo se esse xp̄o vnitū·et mēbris eius incorpatū·qd quidem fit p fidē formatā quā nullus habz cū peccato mortali·Et ideo quicūqz cū peccato mortali hoc sacrm̄ sumit·falsitatē in hoc sacrām·to cōmittit·et ideo incurrit sacrilegiū tanqꝫ sacrī violator et ꝓpter hoc mortaliter peccat· Sz istud peccatū in quibusdā est ꝯui⁹·s·qui ex actuali ntēptu cū scīa peccati ad hoc sacrm̄ accedūt· Jn quibusdam vero nim⁹ graue·s·qui ex quodā timore vt nō dephendant̄ in peccato cū scīa peccati ad hoc sacrm̄ accedūt· Tercio quidā expellunt̄·s·nō intrātes cū veste nuptiali·Et primo camin⁹ infidel· Cū m̄ caritas sit vestis nuptial cū qua debem⁹ accedere ad hoc sacrm̄ deo peccatū infidelitatis qd fundit⁹ sepat hoiem ab ecc̄lie vnitate maxime reddit iꝑm ineptū ad susceptōez hui⁹ sacrī·qd est sacrm̄ ecclesiastice vnitatis·qm̄ in forma hui⁹ sacrī dicit misteriū fidei·ideo infidelis sumat spēs sacramētales nō mānducat sacramētaliter· qr nō vtit eo qd accipit vt sacrō·sed vt simplici cibo·misi forte infidelis tenderet recipere id qd ecc̄lia ofert licet nō hrēt fidē verā circa ios articulos vel circa hoc sacrm̄·Scdo maculatus sacerdos·Un̄ iero·ī quadā epla dicit· Quid tibi cū femis qui ad altare cū dño bularis·Dic sacerdos·dic clerice· qualiter cū eisdē labiis filiū di cularis·quib⁹ osculat⁹ es filiā meretricis· O iuda osculo filiū hominis tradis·Et sup illd·j·cor·xj·Qui mānducat et bibit indigne iumā·et bi·dicit glo· Jndigne manducat et bibit qui in crimine est irreuerēter tractat·Et io·xx·dixit xp̄c magdalene· Noli me tāge Nōdū ei ascēdi ad prēz meū·s·in corde tuo p defcm̄ fidi formate

Tercio ſciſmatic⁹ et excōmunicat⁹. Nā nō recte extra eccleſiā offert ſacrificiū. qm̄ extra eccleſiā nō eſt ſpūale ſacrificiū ym̄ ymitate fruct⁹ t cū ſint ab eccleſie vnitate ſepati. oꝛōes eoꝝ efficaciā nō habēt. Dicit em̄ aug⁹. li. iij. otra pmenianū. ꝙ extra eccleſiā catholicā nō ē locus veri ſacrificij. Et leo papa dicit. vt habet. j. q. j. Alubi ꝙ ī eccleſia q̄ coꝛp⁹ xp̄i eſt nec vera ſunt ſacrificia nec rata ſacerdotia. Quarto degradatus. Nā ſacerdos ſi p ſententiā eccl̄ie ſit executōe oꝛdiſ priuat⁹. reddit⁹ eſt impotēs ad ſacrificiū offerendū. hoc autē cedit ſibi in detrimentū ſpūalis fruct⁹. qm̄ degradatis auferet executio quaſi in ppetuū ꝺemnatis. Quīto peccatoꝛ manifeſt⁹ vt publicus vſurari⁹ et raptoꝛ public⁹. qꝛ dn̄s p̄cepit. mat. vij. Nolite ſc̄m dare canibus. maxīe aūt ꝺat canib⁹ ſc̄m cū hoc ſacrm̄ ꝺat his peccatoꝛibus manifeſtis p euidentiā facti. Sexto hiſtrio et mag⁹. Un̄ cipꝛianus ſcribit ad quendā. Pꝛo dilectōne tua ꝺſulendū me exiſtimaſti. quid videat de hiſtriombus. et mago illo qui apud vos ꝺſtitutus adhuc in artis ſue dedecoꝛe pſeuerat. an talibus ſacra ꝺūio cū ceteris xp̄ianis debeat dari. Puto nec maieſtati dīne nec euāgelice diſcipline ꝺgruere. vt pudoꝛ et honoꝛ eccleſie tā turpi et infami ꝺtagione fedet. hec ille. Etiā incātatoꝛes. dīni. ſoꝛtilegi. arioli expellunt a ſacra cōmunione. miſi reſipuerint. tūc em̄ poterunt ꝺūicare. Un̄ ī cōcilio carthagin̄. legit. Scemicis atqꝫ hiſtriombus ceteriſqꝫ hmōi pſonis. vel apoſtatis ꝺuerſis ad deū recōciliatio nō neget. Septimo foꝛnicatoꝛ. ꝺcubinari⁹. et pollut⁹. tales em̄ ſumētes coꝛp⁹ xp̄i ꝺpar. tur iude xp̄m oſculanti q̄ntū ad ſimilitudinē crimīs. qꝛ vtriqꝫ ex ſigno caritatis deū offendūt. Un̄ hiero. dicit ſup mat. Si panes pꝛpoſitōis ab his qui vxoꝛes tetigerāt comedi nō poterant. q̄ntomagis panis qui de celo deſcēdit nō pōt ab his qui ꝺiugalibus pauloante heſere amplexib⁹ ꝺtīgi. Et leuiti. v. dicit. Uir a quocūqꝫ exerit ſemē coitus īmundus erit vſqꝫ ad veſperā. Et deute. xxiij. dicit. Si fuerit iter vos hō qui nocturno pollut⁹ ſit ſommio. egrediet extra caſtra. et nō refertet pꝛiuſq̄ ad veſperā lauet aqua. Octauo homicidio inuolut⁹. Nā ſi ſommū homicidij ꝓuenit ex cā q̄ eſt peccatum mortale. impedit a ſumptōe hui⁹ ſacramēti rōe ſue cāe. q̄ magme apparet in homicidio volūtario. nō ſic aūt in caſuali. Nono pꝛicibatus. Un̄ aug⁹. li. iij. rn̄ſionū ad ianuariū dicit. Placuit ſpūiſancto vt in honoꝛē tāti ſacramēti pꝛi⁹ in os xp̄iani dn̄icū coꝛp⁹ intraret q̄ ceteri cibi. Et hoc eſt ꝓpter piculū vomitus et ebꝛietatis. quqꝫ ꝺtīgūt ex hoc ꝙ homies inoꝛdinate cibis vtunt. ſicut et apt. j. coī. xj. Alii⁹ quidē eſurit. alius aūt ebꝛi⁹ eſt Itaqꝫ cū ꝺuenitis ad māducandū. ſ. coꝛpus dn̄i inuicē expectate. Siquis aūt eſurit domi manducet. Sup quo dicit glo. Siquis eſurit et impatiens non vu

expectare alios·domi mãducet suos cibos·id est·pane terreno pa=
scatur·nec post eukaristiã sumat·Secus est de infirmis· Decimo
irreligiosus qui inhonestates cõmittit in ecclesia·ꝑm illud·j·coꝛ·xj·
Nunquid domos nõ habetis ad manducandũ et bibendũ· Aut ec=
clesiam dei dtẽntis ⁊ confunditis eos qui non habent Undecimo
odiosus qui aliũ odio iniquo despicit·Christꝰ em̃ qui est res hui?
sacramenti caritatẽ ꝓexigit in sumente·qm̃ ex caritate seipm ꝓri ob
tulit in sacrificiũ·et nobis se ꝓbuit in sacramentũ·ideo dicit·j·coꝛ·xj
Conuenientibus vobis in vnũ·s·locũ ecclesie· sed animo dissentiẽti=
bus iam nõ est dñicã cenaꝫ manducare· Peccatũ em̃ sic indigne su=
mentium christũ in hoc sacro dpat peccato occidentiũ xp̃m· vñ sup
illud·Quicũqꝫ mã·pa·et bi·ca·do-indig·reus est coꝛ·⁊ san·do·dicit
glo·i·acsi xp̃m occiderit punict·psequit em̃ xp̃m ĩ mẽbris suis·actu·
ir·Saule saule quid me psequeris Duodecimo vsu rõis ꝓiuat?
Eadẽ em̃ ratio est de pueris recenter natis·et de amẽtibus qui nũ
q̃ habuerũt vsum rõis·vñ talibꝰ nõ sunt sacra misteria danda· Re
quirit em̃ q̃ aliquis ad hoc sacramentũ cũ deuotõe ⁊ ꝓcedenti sui
examinatõe accedat·ꝑm illud·j·coꝛ·xj·ꝓbet aũt seipm homo·⁊ sic ꝺ
pane illo edat ⁊ de calice bibat·sed hoc nõ põt esse in his qui carẽt
vsu rõnis·nec tñ p hoc aliqꝺ detrimentũ salutis patiunt Dicit enim
augꝰ·scribẽs bonifacio·Tũc vnusquisqꝫ fideliũ coꝛpis et sanguinis
dñi ꝓticipes fit·s·spũaliter qñ in baptismate mẽbꝛ coꝛpis xp̃i effici
tur · Tredecimo a demone vexatꝰ·Arrepticij em̃ qui ergumini di
unt ⁊ furiosi in quibꝰ nõdũ est vis demõis extincta·q̃ viget in eis
cũ coꝛpaliter ab imũdis spiritibus vexant·nõ est hoc sacrm exhibẽ
dum·qꝛ in eis nulla ꝓcedit mentis deuotio·Si aũt aliqñ essent men
tis cõpotes ⁊ appareret in eis aliqua hui? sacri deuotõ·nõ esset eis
hoc sacrm negandũ·Un̄ cassianꝰ dicit· Eis qui ab imũdis vexãtur
spiritibꝰ cõmunionẽ sacrosc̃am a seniꝛibꝰ nr̃is nũq̃ meminꝰ inter
dictã Decimoq̃rto ad aliã spẽm videndã eleuatꝰ·Si em̃ miracu=
lose coꝛpꝰ xp̃i in altari sub specie carnis appareat· aut sanguis sub
specie sanguis nõ est sumẽdũ·Dicit em̃ hiero·sup leui·de hac q̃dez
hostia q̃ in xp̃i cõmemoꝛatõne mirabiliter fit·De illa vo quã xp̃c in
ara crucis obtulit ꝑm se nulli edere licet·Cõtingit em̃ qñqꝫ tale mi
raculũ ad veritatẽ fidei cõꝓbandã·Exemplũ· Sacerdos quidã ve=
niens bolsenã oppidũ nõ longe distans ab vꝛbe veteri· in q̃ ciuitate
vꝛbanꝰ papa quartꝰ cũ curia residebat·dũ celebꝛaret missam inter
verba dsecratõis dubiꝰ in fide·visibiliter vidit hostiã in foꝛma pi=
etatis·⁊ sanguinẽ supeffluere in calice·Cũ aũt coopiret cũ coꝛpoꝛali
apparuit foꝛma pietatis in singulis ptibus coꝛpalis· Cunqꝫ nec sic
occultare ualeret·coactꝰ est ꝑ'o assistenti patefacere· Qõ vt ꝑtus

ꝺpit ſubito puenerũt vrbẽ veterẽ nũciantes romano pontifici mira
bilia hui⁹ ſacrĩ Stupẽte aũt curia ꝑ ſummũ põtificẽ ꝺeliberatũ eſt
ꝙ feſtũ corꝑis xp̃i ꝑ vniuerſam eccleſiã celebraret Impoſuitqz ſan
cto thome ꝺe aquino ordĩs noſtri p̃ꝺicatorꝝ vt officiũ ꝺe corꝑe xp̃i
ꝺficeret ꝟm vſum ommũ eccleſiarꝝ qꝺ et fecit In cui⁹ rei teſtimoni
um in facie eccleſie bolſene ꝺepictũ eſt miraculũ ſacerꝺotis celebrã
tis poſt ꝺepict⁹ eſt ſanct⁹ tho ſedens in cathedra circũſtante curia
hui⁹ ſacramenti officiũ ꝺictãs vltimo ꝺepict⁹ eſt crucifix⁹ alloquẽs
ſanctũ tho coram eo genuflexũ et ꝺicẽs Bene ſcripſiſti ꝺ me thoma
cc ideo eccleſia hoc feſtũ celebrat Quinto caro xp̃i eſt vere cib⁹
Comꝑhenſorꝝ Hoc aũt erit qñ xp̃c ſe hoĩem glorificatũ et verꝝ ꝺei
filiũ collecta omm̃ multituꝺie ſanctorꝝ in corꝑibus et ſpiritib⁹ glo
rificatis in fine mũꝺi oſtenꝺet vt ip̃m videãt omẽs ſicut eſt ſ im di
uinitate et hũanitate glorificatũ In hac cena ſunt quattuor Pri
mo loci altitudo yſa lviij c Delectaberis ſup ꝺño ⁊ ſubſtollã te ſu
per altitudinẽ terre et cibabo te hereditate iacob patris tui Nam
ꝺñs loquẽs ꝺe comeſturis ſecũ in celo altiſſimo ait patri io xvij ca
Pr̃ quos ꝺeꝺiſti mihi volo vt vbi ego ſuꝝ et illi ſint mecũ vt videãt
claritatẽ meã quã ꝺeꝺiſti mihi Sꝫ hãc vꝺere eſt hoc ſacramẽtũ ſu
mere Secũꝺo loci latitudo baruch iij c O iſrael magna ẽ dom⁹
ꝺei et ingens loc⁹ poſſeſſionis ei⁹ magn⁹ et nõ hꝫ finẽ excelſus ⁊
imenſus Tercio loci pulcritudo eccĩ xliij c Spẽs celi gloria ſtel
larum i angelorꝝ et hoĩm beatorꝝ ꝺañ xij c Qui aꝺ iuſticiã eruꝺiũt
plurimos erũt quaſi ſtelle in perpetuas eternitates Multo em̃ pul
criores erũt ille ſtelle rõnales celo empireo infixe q̃ ſint he materi
ales in firmamento ꝺiſpoſite Quarto manſionũ multitudine io
xiiij c In ꝺomo patris mei mãſiones mlte ſunt Et yſa xxv c Et fa
ciet ꝺñs exercituũ in monte hoc omĩb⁹ ꝑplis ꝺuiuiũ pinguiũ ꝺuiui
um vinꝺemie pinguiñ meꝺullatorꝝ vinꝺemie ꝺefecate Et p̃cipita
bit in monte iſto faciẽ vinculi colligati ſup omẽs ꝑplos et telã quaꝫ
orꝺitus eſt ſup vniuerſas natões p̃cipitabit mortẽ in ſempiternũ et
auferet ꝺñs ꝺe⁹ omnẽ lacrimã ab omni facie ⁊ obprobrium ꝑpli ſui
auferet ꝺ vniuerſa terra In hac cena celeſti apponent quattuor fer
cula Primũ ferculũ erit caro xp̃i glorificata ⁊ hoc ſenſu exterio
ri ꝑcipiet Nã bonũ et glorioſum erit vꝺere oculo corꝑali glorifica
to xp̃i carnẽ glorificatã iob xix c Quẽ viſur⁹ ſuꝝ egoip̃e ⁊ oculi mei
ꝺſpecturi ſunt Secunꝺũ erit aĩa xp̃i ab omi penalitate in reſurre
ctione liberata et hoc ꝑcipiet oculo intellectuali Tercũ erit gra
ſpũſſancti qua ip̃i⁹ xp̃i aĩa ꝟm omnẽ plenitudinẽ fuit repleta ⁊ hoc
erit optimũ vꝺere in ea grãm ꝺſummatã lumine altiori Quartũ
erit ip̃ius chriſti ꝺiuina natura humanitati vnita ⁊ hoc erit ſuper

optimū·q; qui videbit eum videbit patrē iōm generantē·videbit ⁊ spiritūsanctū ab vtroq; pcedentē·io·xiiij·Philippe qui videt me vi det et patrē·De hac cena dr hester·j·c·Assuer9 rex tercio anno im perij sui fecit grāde conuiuiū cūctis principib9 et pueris suis·vt ostē deret diuitias glorie sue·multo tpe·s·clxxx diebus Per hūc regem signaf xpc qui tpe legis gre quod est terciū faciet magnū conuiuium scz eterne dulcedinis oīb9 sanctis·qđ erit glorioſum designatum p centū·et erit in octaua resurrectōis generalis omniū designata p numeꝝ octogenariū· Sexto caro xpi est vere cibus· Catholicoꝝ De quibus dicit apocal'·xix·c·Beati qui ad cenā nuptiaꝝ agni vo cati sunt·Hec cena fuit figurata p nuptias factas ī cana galilee· vt dicit io·ij·Cana interptaf zelus·galilea transmigratio·⁊ xpc ꝓpter zelū ⁊ infinitā caritatē instituit sacrm corpis ⁊ sanguinis sui·vbi pa nis ⁊ vinū trāsmigrāt de vna substātia in aliā·ps·zelus domus tue comedit me·i·comestibilē fecit me·Et io·xiij·c·dr·Cū dilexisset suos qui erāt in mūdo·ī finē dilexit eos·⁊ cena facta· Sup quo aug9 li· responsionū ad ianuariū dicit·Saluator noster quo vehementi9 cō mēdaret misterij illi9 altitudinē·vltimū hoc voluit īfigere cordib9 ⁊ memorie discipuloꝝ a quib9 ad passionē discessur9 erat·Propte rea dixit discipulis suis·lu·xxij·c·Desiderio desideraui hoc pascha manducare vobiscū·q·d·Ad māducandū vobiscū nō me induxit fa mis aut sitis anxius appetit9·sed īmense caritatis affect9·vt p hāc finalē comestionē sitis memores dilectōis quā ad vos habui·p quā vobiscū comedi· meipm in cibū vobis dedi·memor illi9 beate dile ctatōis mee cū patre et spūsancto quā vobis in sacro cōmunicaui vt eiusdem beatitudinis etiā vos sitis pticipes vt sicut nūc in spe ita ī nouissimo etiā in re edatis et bibatis sup mensam meā ī regno meo

In hac cena nouissima ꝓposuit xpc suis fidelibus exempla gran dis sanctitatis·vt patz Primo fomentū frne cōmūionis·s·cū fami liaribus sobrie conuiuare et raro·Un nō nisi semel xpc ante suā passi onem legif pcurasse cōmune conuiuiū·⁊ cū paucis quos elegerat ab initio quibus reuelauit misteriū regm dei· Secūdo exemplū īter ne humiliatōnis·Un io·xiij·c·dicit·Exemplū dedi vobis vt quēad modū ego feci vobis-ita et vos faciatis·Exemplū humilitatis ostē dit in pedū ablutōe·geñ·xiij·Auferā pauxillū aque ⁊ lauenf pedes vestri·requiescite sub arbore·ponanq; buccellā panis ⁊ confortef cor vestrū·Ista verba que dixit abraam angelis adimpleuit xpc in apo stolis quoniam surgit a cena·ponit vestimenta sua mittit aquam in peluim· lauat pedes discipuloꝝ·⁊ hoc in signum humilitatis·aug· Didicim9 frēs humilitatem ab excelso·faciamus inuicem humiles quod humiliter fecit excelsus· nec dedignetur quod fecit christus

facere xp̃ianus Tercio argumentū supne dilectōis·qñ corp9 suū et sanguinē sub speciebus panis et vini dedit discipulis· In argumentum dilectōis corpus et sanguinē suū dedit amicis·scz fidelibus i eum credentibus dedit inimicis scz iude pditori nō figuraliter sed realiter·Unde·iiij·reg·vj·dicit· q̄ vna mulier alteri dixit· Salua me dñe mi rex mulier ista dixit mihi· Da filiū tuū vt comedamus eum hodie· Dedi ergo filiū meū et comedimus· Dixiqz ei die altera·Da filiū tuū vt comedamus eum·Que abscondit filium suum· Mulier prima est beata virgo que dedit filiū suū in cibū et potum nature humane·ne periret sed haberet vitā eternam· quia sumptio christi sub hoc sacramento ordinat sicut ad finē ad fruitōem patrie vbi āgeli eo fruunt·z quia ea que sunt ad finē deriuant a fine· ide est q̄ ista manducatio xp̃i qua eum sumim9 sub hoc sacramento deriuatur ab illa manducatōne qua angeli fruunt xp̃o in patria· ideo dr hō manducare panē angelor·qr primo z principaliter est āgelorū qui eo fruunt in p̄pa specie·secundario aūt est hominū· qui xp̃m sub hoc sacramēto accipiūt·Sed natura humana est mulier que filium suū otra pactū abscondit·qr sensum suū mortificare contemnit· Rex aūt ait mulieri·Non te saluet dominus·Unde saluare te possū de area·an de torculari· Non sic respondit xp̃c· qm̄ saluat de area granum tritici·se in cibum dando z de torculari de se vera vite sanguinem suū in potū quasi vinū p̄bendo· Quarto dictamentū externe cohortatōis·Inuitabat ei et exhortabat fideles z catholicos ad humilitatē ad caritatem·ad orōem·ad aduersor̄ patiētē tolerationem·vt patz in sermone plixo· quem ad discipulos habuit·ideo puer·viij·dicit· Justi sunt sermones mei·nō est in eis prauum qō neqz peruersum·recti sunt intelligentibus et equi inuenientib9 scienti am Quinto documentū fraterne compassionis·qm̄ in cena turbatus est spiritu miserie iude compatiens·quem a sua malicia coercebat·modo p̄ amorez ip̄m amicū vocando·mat·xxvj·Amice ad quid venisti modo p̄ pudorem ip̄m cōmensalē habendo ibidē· Qui intingit manū mecū in parapside·modo p̄ timorem ei penā predicendo· ibidez·Ue autē homini illi p̄ quē filius hominis tradet·modo per obsequiū ei humilitatis seruitiū impendendo qñ pedes eius lauit· Aug9·Nō dedignat9 est xp̃c iude pedes lauare cui9 manus videbat in scelere·modo p̄ ministeriū ip̄m corpore et sanguine suo cōmunicando·Unde xp̃c iudaz cōmunicauit suo corpe sicut ceteros ap̄los aliter exaspatus sumpsisset occasionem peccandi·Criso· Particeps existens misterior̄ conuersus nō est·vnde fit scelus eius vtrinqz immanius·vel quia tali p̄posito imbutus adijt misteria·tū quia audiēs melior factus nō fuit·nec metu nec beneficio nec honore· Sexto

monumentū eterne preparatōis. Cū eñ oporteat semp orare ⁊ non deficere. lu. xviij. maxime tñ morte imminēte. vnde xp̄c instante captione sua auulsus est a discipulis suis q̄ntū est iactus lapidis ⁊ positis gemib⁹ orabat plixi⁹ fact⁹ in agonia. quibus etiā p̄dixerat. vigilate ⁊ orate ne intretis in temptatōem. dans nobis exemplum vt mortem oratōne p̄eniam⁹ Qualiter autē katholici habere se debeant ad hoc sacramentū. sciendū ꝙ quadruplex erat genus sacrificiorū in veteri lege Primū et p̄cipuū erat olocaustū quasi totū incensum. qz totum cōburebat in honorem dei et nihil ex eo comedebatur. hui⁹ eñ sacrificiū offerebat deo specialiter ad reuerentiam maiestatis ipius ⁊ amorem bonitatis eius. Et cōueniebat statui perfectionis q̄tum ad impletōem dsiliorū. ideo totum comburebat. vt sicut totum animal resolutū in vaporem sursum ascendebat. ita etiā significaret totum hoīem et alia que ipius sunt dei dñio esse subiecta. et ei esse offerenda Secundū erat hostia p peccato que offerebat deo ex necessitate remissionis peccati ⁊ deuenebat statui penitentiū in satisfactione peccatorꝝ. tale sacrificiū diuidebat in duas ptes. Nam vna pars eius comburebat. alia vero cedebat in vsum sacerdotum ad significandū ꝙ expiatio peccati sit a deo p ministeriū sacerdotum Tercii erat hostia pacifica p gratiarūactione. ⁊ deuenebat statui pficientiū in impletōne mandatorꝝ. que comedebat ipsa die. sed vbiqz in hierusalē. Quartū erat hostia pacifica p voto et salute ⁊ psperitate offerentiū ex debito beneficij accepti vel accipiendi. ⁊ ista diuidebat ī tres ptes. Nā vna ps īcēdebat ad honorē dei. alia pars cedebat in vsum sacerdotū. Tercia vero pars in vsum offerentiū. ad significandū ꝙ salus hominis p̄cedit a deo mediantibus ministris dei coopantibus ipis hominibus qui saluant Inter omnia aūt dona et beneficia que deus humano generi iam per peccatū lapso dedit. p̄cipuū est ꝙ dedit filiū suū. Unde dicitur io. iij. Sic deus dilexit mundum vt filiū suum vnigenitū daret. vt omnis qui credit in ipm nō pereat sed habeat vitam eternā. ⁊ ideo potissimū sacrificiū est quo ipe xp̄c seipm obtulit deo in odorem suauitatis. vt dicit ephe. v. ⁊ p̄pter hoc omnia alia sacrificia in veteri lege offerebant. vt hoc vnū singulare et p̄cipuū sacrificiū figuraretur. tanq̄ pfectū p impfectuz. Unde apostolus dicit hebreo. x. ꝙ sacerdos veteris legis easdē sepe offerebat hostias. que nūq̄ possunt aufferre peccata. christ⁹ autē vnā p peccatis obtulit in sempiternū. In sacrificijs aūt diuitum non offerebat nisi de tribus generibus animaliū quadrupedū. s. de genere boum ⁊ ouium. et caprarꝝ. ⁊ hoc erat dñeniens in figurā xp̄i. qz vt glo. Leuiti. j. dicit. christ⁹ in vitulo offertur p̄pter virtutem crucis in agno p̄pter innocentiam. in ariete

ꝑter pncipatū·in hirco ꝑter similitudinē carnis peccati· Prouidit aūt lex pauptati offerentiū·vt qui nō posset habere ammal quadrupes saltem offerret auē·quā qui habere nō posset offerret panē etsi hoc habere nō posset·saltem offerret farinā vel spicas· Turtur significat castitatē·colūba caritatem·panis signat xp̄m qui est pāis viuꝰ·vt dicit io·vj·c·Qui quidē erat sicut in spica ꝑ statu legis nature in fide patꝝ·Erat aūt sicut similа in doctrina legis ꝓphetarū· Est aūt sicut panis formatꝰ post humanitatē assumptā· coctus igne id ē·formatꝰ spūsancto·in clibano vteri virginalis qui etiā fuit coctus in sartagine ꝑ laboꝛes quos in mundo sustinuit· In cruce vero quasi in craticula adustus Per immolatōem aūt huiꝰ animalium designat puritas mētis·qꝛ vt dicit glo·leui·j· Vitulū offerrimꝰ cū carnis supbiam vincimꝰ·Agnū cū irratōnabiles motꝰ corrigimus· Edum cū lasciuiā supamus·Turturē dū castitatē seruamus· Panes azimos cū ī azimis sinceritatis epulamur· In columba significatur caritas·ꝛ simplicitas mentis· Sal significat mortificatōem carnis· Thus significat deuotōez mentis·Hec em̄ est ꝓbatio quā docz apostolus nos habere dicens·Probet aūt seip̄m homo·ꝛ sic de pane illo edat·aliter em̄ indigne accedens ad hoc sacr̄m multa mala incurrit Primo mala dscientia amplius amaricat iob·xx·Panis eius in vtero illius vertet in fel aspidū intrinsecus·id ē·sumptio panis sacmentalis malā dscientiā nō iustificat·sed ddennat Secundo indigne sumēs grauiꝰ indurat·patet de iuda in quē post buccellā itroiuit sathanas·io·xiij·Sic qui in crimīnibus cōicant durius obscurantur·queadmodū luna q̄ntomagis soli appropinquat tātoamplius obscuratur· Tercio indigne cōmunicās diutius infirmat·Unde apostolꝰ·j·coꝛ·xj·dicit·Jō inter vos multi infirmi ꝛ imbecilles·ꝛ dormiunt multi· Sup quo dicit glo· Infirmi febribus ꝛ alijs morbis· Imbecilles lōga ualitudīe·ꝛ dormiūt mꝛti somno mortis Uñ cātatur paschali tpe·Ab omni mortis impetu tuū defendas populū·Et ij·reg·vj·dicit·ꝙ viri bethsamite mortui sunt·qꝛ viderūt archā domini·ꝛ oza mortuus est·qꝛ ipam tetigit·Eodem modo cū quis accedit indigne ad hoc sacr̄m·corpus xp̄i glorificatū nō vnit sibi corpus pollutū·sed rapit ab eo si quid habet conuenies corpori glorificato scz de vita·fortitudine·sanitate·castitate·ꝛ ceteris que possunt inesse illi corpori polluto ꝓm naturalem dispositōem·Sic anima xp̄i glorificata rapit ab aīa indigne cōmunicātis siquid virtutis in se habebat·ꝛ diuinitas xp̄i rapit ab intellectu polluti siquid fidei ꝛ sapientie prius habebat·ideo talis sic derelictus a christo incidit in ea inconuenientia que dixit paulꝰ· Quarto indigne cōmunicās duriꝰ damnat·j·coꝛ·xj·Qui em̄ mādducat ꝛ bibit indigne·iudiciū sibi mā·

et bibit glo id est damnatōez Si enī p esu pomi vetiti damnatus est adam cū omni posteritate sua et balthasar qui in vasis tēpli vinum indigne bibit sequēti nocte occisus est vt dicit damet v c qntomagis damnabit qui indigne dūmcat Un apo hebī x dicit qntomagis putatis maiora mereri supplicia qui filiū dei calcauerit et sanguinē testamenti pollutū duxerit Sup quo dicit aug in glo Christū calcat qui libere peccat t absq timore t qui eo indigne participat Debet itaq catholicus ad hoc sacramentū suscipiendū se preparare quadrupliciter Primo cū feruida sanctitate Nā reuerentia hui sacramēti habet amorē timori coniunctū timor reuerentie ad deū dicit timor filialis Ex amore enī procedit desiderium sumendi ex timore aūt assurgit humilitas reuerēdi vt scz deuote et reuerenter sumat Aug Accipite quotidie qđ quotidie tibi prosit Sic viue vt quotidie merearis accipere Secūdo cū discientie limpiditate scz vt purget ab omni peccato Unde damascen li quarto dicit Ignis eius quod in nobis est desiderij assumens eā que ex carbone id est hoc sacramento ignitionem comburet nostra peccata et illuminabit nra corda vt participatōne diuini ignis igniamur et deificemur Tercio cū contritōnis alacritate ambrosius Quanta nanq cordis contritione qnto et quali lacrimarū fonte qnta reuerentia t tremore quāta cordis t anime puritate istō diuinissimū sacramentum est celebrandum vbi caro tua in veritate sumitur vbi sanguis tuus in veritate bibitur vbi summis ima iungunt vbi sanctorum adest presentia angelorum vbi idem est sacerdos t sacrificium mirabiliter t ineffabiliter Quarto cum fidei puritate credēdo firmiter hoc esse verum corpus t sanguinē christi Aug contra felicianū ait Hoc fides credat intelligentia non exquirat ne aut nō inuentuu putet incredibile aut inuentum non credat singulare quoniam potentia creata hoc non potest sed solummodo increata Euse bius Inuisibilis sacerdos visibiles creaturas verbo suo secreta potestate commutat tc Septimo caro christi vere est cibus philosophorum Unō ps Memoriam fecit dominus mirabilium suorum mise t mi dominus escam dedit timentib se Sciendum q due domine scz philosophia cum paganis t synagoga cuz iudeis magnā habent dubitationem circa sacramentum corporis t sanguinis christi quibus sancta mater ecclesia occurrit declarans veritatem eorū que illis stupenda t incredibilia videntur vt sic veritas predicamētorum huic sacramento non repugnet Circa predicamentum substantie dubitant philosophia t synagoga quomodo potest esse q panis z vinum tamsubito transmutentur in sustantiā corporis t sanguinis christi Ratio dubitationis est ista Eorum que sunt scom se

diuisa nunq̃ vnum fit alterum. sicut albedo nunq̃ fit nigredo. sed subiectum albedinis fit subiectum nigredinis. vt dicitur primo physicorum. Sz sicut due forme contrarie sunt fm se diuise. vtpote principia formalis differentie existentes. ita due materie signate sunt fm se diuise. vtpote existentes principium materialis diuisionis. ergo non potest esse q̃ hec materia panis fiat hec materia qua individuaꝫ corpus christi. z ita non potest esse q̃ substantia huius panis conuertatur in substantiaz corporis christi. Sancta mater ecclesia primo respondet philosophie dicens. hoc non esse impossibile. Unde eusebius dicit. Nouum tibi z impossibile esse nō debet q̃ in christi substantiam terrena et mortalia conuertuntur. cuius ratio est. quia nullum agēs uaturale vel creatum potest agere nisi ad immutatōnem forme. et propter hoc omnis conuersio que fit fm legez nature est formalis. Sed deus est actus infinitus. Unde eiꝰ actio se extendit ad totam naturam entis. non ergo solum potest perficere conuersionem formalem vt scz diuerse forme sibi in eodem subiecto succedant. sed conuersionem totius entis. vt scz tota substantia huius conuertatur in totam substantiam illius. z hoc agitur diuina virtute in hoc sacramento. Nam tota substantia panis conuertitur in totam substantiam corporis christi. z tota substantia vini in totā substantiam sanguinis christi. vnde hec conuersio non est formalis sed substantialis. nec continetur inter species motus naturalis. sed proprio nomine dicitur transubstantiatō. In natura enim satis similia his inuenimus Nam vitis humorem aqueum conuertit in vinuz similiter homo comedit panem qui tandem conuertitur in carnem bibit vinum qui cōuertitur ī sanguinem. Hanc similitudinem ponit iohannes damascē. dicens. Sicut panis z vinum transeunt in nutrimentum in corpus hominis. z nō ī aliud corpus. sed in ipsum quod prius erat. ita panis propositionis. id est. qui in altari proponitur z vinum cum aqua transeunt in corpus christi quod prius erat. Et hec duo scz panis et vinum non duo sunt sed vnum corpus christi. et in hoc facit deus memoriam mirabilium suorum scilicz creatōnis quia sicut deus in principio creauit celum z terram z omnia que in eis sunt solo v̄bo. p̄s. Uerbo domini celi firmati sunt. Et itez. Quoniam ip̄e dixit z facta sunt. ita facit deus in hoc sacramēto. quia vt dicit augꝰ. Accedit verbum ad elementum z fit sacramentum. Nō est ergo incongruum si verbum diuinum a sacerdote prolatum accipit a deo maiorem virtutez q̃ natura. id est. vis insita rebus. p quā in homine cibꝰ z potus in carnem z sanguinem conuertuntur. Secundo respondet synagoge illud. Ambrosius. li. de sacramentis. vt habetur de conse. dis. ij. c. Reuera mirabile zc̄. Et hoc nobis ad-

huc supereſt vt probemus hoc non eſſe quod natura formant ſed quod benedictio conſecrauit·maioreq; vim eſſe benedictois q̄ natu=re·quia benedictione etiam natura ipa mutatur Virgam tenebat moyſes·proiecit eam·t facta eſt ſerpens·Rurſus apprehendit cau=dam ſerpentis·t in virge naturam reuertitur·Vides ergo prophe tica gratia bis mutatam eſſe naturam et ſerpentis t virge· Curre=bant egipti flumina puro aquarum meatu·ſubito de fontium venis ſanguis cepit erumpere· Non erat potus in fluuiis· Rurſus ad prophete preces cruor ceſſauit·flumina aquarum natura remeauit· Si tantum valuit humana benedictio vt naturam conuerteret· q̄d dicemus de ipſa conſecratione diuina·vbi ipſa verba domini ſalua=toris operantur· Nam ſacramentum iſtud quod accipis chriſti ſer=mone conficitur·hec ille·Simile habetur in formatōne ade·nam ter ra illa ex qua formatus eſt adam conuerſa eſt in carnem t ſanguim̄ ipſius·gen̄·i·Etiā vxor loth conuerſa eſt in ſtatuam ſalis· vt patet gen̄·xix· In nouo quoq; teſtamento inter cetera miracula hoc fuit primum·ſcz q̄ aquam conuertit in vinum·vt patet io·ij·ca· Secū=do circa predicamentum quantitatis dubitant philoſophia t ſyna=goga·quomodo corpus chriſti tam magnum ſub tam parua hoſtia contineatur·et quomodo tot9 chriſtus ſit ſub qualibz parte ſpeciē panis vel vini·quia cum corpus chriſti ſit organicum habet partes determinate diſtantes·Eſt enim de rōne corporis organici determi nata diſtantia ſingularum partium abinuicem· ſicut oculi ab oculo· et auris ab aure·Sed hoc non poſſet eſſe ſi ſub qualibet parte ſpe=cierum eſſet tot9 chriſt9·oporteret em̄ q̄ ſub qualibet pte eſſet q̄li=bet pars·t ita vbi eēt vna pars eſſet t alia·ergo n̄ pōt eſſe q̄ tot9 cp̄c ſit ſub qualibet pte hoſtie vt vini ꝺtenti in calice Sancta ma ter eccleſia primo rn̄det phīe dicens·q̄ qr in hoc ſacramento ē ſub ſtantia corpis xp̄i·eſt in hoc ſacr̄o ex vi ſacramēti·q̄ntitas aūt dimē ſiua ex vi realis ꝺcomitātie·corp9 xp̄i eſt in hoc ſacr̄o p modū ſub=ſtātie·i·p modū quo ſubſtātia ē ſub dimēſiōib9·n̄ aūt p modū dimē ſionū·i·nō p illū modū quo q̄ntitas dimēſiua alic9 corpis ē ſub q̄n=titate dimēſiua loci·māifeſtū ē aūt q̄ naēa ſubē tota ē ſub q̄libz pte dimeſionū ſub q̄b9 ꝺtiet ſic ſub q̄libz pte aeris ē tota naēa aeris·t ſub q̄libz pte pāis ē tota naēa pāis·t hoc īdifferēter·ſiue dimſiōes ſint actu diuiſe ſic cū aer diuidit t pāis ſecat·t etiā ſint actu īdiuiſe diuiſibiles p̄ potētia·et iō tot9 xp̄c ē ſub q̄lz pte ſpēz pāis etiā ho ſtia iteḡ manēte t n̄ ſolū cū frāgit·q̄ āt hoc ſit poſſibile pz· Nā ci=uitates·caſtra· mōtes·ꝺtinent in pua pupilla oculi qr n̄ ſunt in ea p modū dimēſionū ſuaz·Etiā in paruo ſpeculo vides maximaz rerū vt ſolis et lune q̄ntitates· Habes tuipſe in puo pectore tuo magnā

celestium sapientiã ⁊ terrestriũ scientiam. Nonne in paruo corpore
cõtinetur tota anima rationalis. sicut in corpore magno. ergo ⁊c.
Secundo respondet synagoge dicens. Circũclusus undiqz erat p
pulus hebreorum. hinc egyptijs vallatus. inde mari clausus. vi ga
leuauit moyses. separauit se aqua. ⁊ in murorum speciem congreg
uit atqz inter undas via pedestris apparuit. quomodo tanta dime
sio aquarum potuit contineri ĩ tam paruo loco maris. Preterea io
danis retrorsum conuersus contra naturam fin sui fontis redit exo
dium. Tanta moles aquarum quomodo potuit contineri a tam pa
uo fonte. Siciebat populus patrum. tetigit moyses petram. ⁊ aqu
de petra fluxit. Hec autem non habuit de se natura. sed benedicti
nis gratia. In nouo quoqz testamẽto legitur. ꝙ christus nascẽs exi
uit de clauso virginis utero. quia transiuit per auream portam do
mus domini que clausa erat in eternum. ut ezechiel. xliij. c. predixe
rat. Etiam in resurrectõne exiuit de clauso sepulcro. Et ad discipu
los clausis ianuis introiuit. Si fortasse tibi minus dignum videtu
illa credere attende ꝙ corpus christi non est sub hostia naturalite
sed sacramentaliter. ⁊ ido non est ibi sicut locatum in loco. nec ẽ it
sub dimensionibus proprijs sed sub dimensionibus que pri9 fuerẽ
panis ⁊ vini. ⁊ ideo cum substantia de se iñtum substantia nõ o
cupet locum nisi iñtum est sub dimẽsionibus quantitatis. ꝓptere
corpus christi non requirit locum. nec occupat plus de loco sub sa
mento ꝙ dimensiones panis sub quibus velatur ⁊ tegit. occupe
et requirant Tercio circa predicamentum qualitatis dubitãt ph
losophia ⁊ synagoga quomodo accidentia panis ⁊ vini. puta fig
ra. color. sapor ⁊cẽ. sint sine subiecto. Remoto eĩ prior nccẽ ẽ remo
ri posteri9 Sz substãtia ẽ naturaliter prior accidẽte vt ꝓbat. vij. m
thaphisice. Cum ergo facta consecratõne nõ remaneat substantia p
nis in hoc sacramento. videtur ꝙ non possint remanere accident
eius Sancta mater ecclesia primo respondet philosophie dice
Sensu apparet facta consecratõne omnia accidentia panis ⁊ vini
manere. quod quidem rõnabiliter per diuinam prouidentiã fit. P
mo quidem quia nõ ẽ consuetum hominibus sed horribile carnẽ
minis comedere. ⁊ sanguinem bibere. propomitur nobis caro ⁊ s
guis christi sumenda sub speciebus illorum que frequentius in
hominis deueniunt. scz panis ⁊ vini. Secundo ne hoc sacramenti
ab infidelibus irrideretur. dum sub specie propria dominum no
manducaremus. Tercio vt dum inuisibiliter corpus ⁊ sanguin
domini nostri sumimus hoc proficiat ad meritum fidei. Hec tan
accidentia in hoc sacramento manent sine subiecto. quod quidez
uina vtute fieri põt. Cũ eĩ effect9 magis õpẽdeat a cã pria ꝙ

ſecunda·pōt de⁹ qui eſt prima cauſa ſubſtātie ⁊ accidētis p ſuā infi
nitam virtutem ꝺſeruare in eſſe accīs ſubtracta ſubſtantia p quam
ꝺſeruabant in eſſe tanq̄ p cauſam primā·Nā accidentia illa q̄ ine-
rant ſubſtātie panis poſt ꝺſecratōez remanēt ſine ſubiecto·Alia ve
ro accidētia que īmerāt pani mediāte q̄ntitate mō inſunt ipi q̄ntita-
ti ſicut pri⁹·vnde ſunt ibi ſine ſubiecto primo·i·ſine ſubſtātia·ſz nō
ſine ſubiecto primo·Et licet in hoc ſacro aliud ſit ⁊ aliud videatur
nō tn̄ eſt ibi vlla falſitas·In naturalibus em̄ videm⁹ q̄ multa ali-
ter apparent q̄ ſint·Sol em̄ apparet quaſi cubitalis rotūditatis·q̄-
uis multo ſit maioris q̄ntitatis·qñqz etiā apparet rubeus vel palli-
ꝺus·qui tn̄ peregrinaz impſſionū nō ē ſuſceptiu⁹·Rem⁹ in aqua ap
paret curu⁹ ſeu fractus qui tn̄ in rei veritate eſt rectus ⁊ integer·
Etiam febrienti ꝺulcia vident amara· Secundo reſpōꝺet ſynago
ge ꝺicens·Nihil phibet aliquiꝺ eſſe ordinatū ſm cōmunē legē na-
ture·cui⁹ tn̄ ꝺtrariū eſt ordinatū ſm ſpeciale priuilegiū gr̄e·vt pa-
ret in reſurrectōe mortuoz ⁊ illuminatōe cecoz·Nā marath fluui⁹
amariſſim⁹ erat vt ſitiens populus bibere nō poſſet·Moyſes miſit
lignū in aquā amaritudinē ſuam aquaz natura ꝺepoſuit quā infuſa
gr̄a ſubito tēpauit·hoc etiā ſignificatū ē gen̄·xxvij·In iſaac qui ꝺce-
ptus fuit viſu·qm̄ iacob nō cognouit·Olfactu eſtimās ſentire oꝺo-
rem veſtimentoz eſau ⁊ erat oꝺor iacob·guſtu qm̄ putauit ſe come
ꝺere ꝺe venatione eſau·tactu arbitrans ſe tangere man⁹ eſau·So-
no auꝺitu nō fuit ꝺecept⁹·cū ꝺixit·Vox iacob eſt·Et ezechiel·xij·c·
ꝺr·Tu fili hominis fac tibi vaſa trāſmigratōis ⁊ trāſmigrabis p ꝺiē
coꝝ eis·trāſmigrabis aūt ꝺe loco tuo aꝺ locū alterū in ꝺſpectu eo-
rū·⁊ efferes foras vaſa tua quaſi vaſa trāſmigratōis p ꝺiē in con-
ſpectu eoz·In quibus verbis p vaſa trāſmigratōis ſignificant ac-
cidentia panis ⁊ vini·que xp̄c ſine ſubiecto eſſe fecit vocās ea q̄ nō
ſunt·tāq̄ ea que ſunt·Sub his trāſmigrat ꝺe celo aꝺ altare·⁊ ſpe-
cies ipſas ſacramētales foras exhibet in ꝺſpectu ſacerꝺotū ⁊ fiꝺe-
liū quaſi vaſa ī quibus latet ipi⁹ ꝺei ⁊ hoīs p̄clarıtas quēaꝺmoꝺū
ꝺi ſequit· In caligine effereris·⁊ faciē tuā velabis In nouo quoqz
eſtamēto xp̄c aꝺhuc mortalis exiſtēs oſtēꝺit ſe petro iacobo ⁊ io-ī
nonte in habitu glorioſo p trāſfiguratōem·⁊ tn̄ nōꝺū erat glorifi-
catus ſm cor⁹·Sit⁹ p⁹ reſurrectōem ſuā qñ corpus ſuū erat glori
oſum nūq̄ āpli⁹ habitū gl'e ꝺimiſſur⁹·oñꝺit ſe ꝺuob⁹ ꝺiſcipul' eūti
bus ī emaus ī habitu peregrini·⁊ magꝺalene in habitu pegrini·nō
ergo miz ſi ſub velamīe accidentiū ī ſacro ſe occultat Quarto cir
ca p̄ꝺicamentū relatōis ꝺubitāt phīa ⁊ ſynagoga qūo eq̄liter tot⁹
xp̄c ē ī q̄cūz hoſtia ſiue pua ſiue mag̃ qm̄ eq̄litas fūꝺat ſup vnitate
q̄ntatis·⁊ ita vi ꝺr q̄ ꝺtermiata q̄ntitas pāis ⁊ vini aꝺ materiā h⁹

ſacramenti requiraꝯ·precipue q2 vt dicit·ij·de anima ommiū natu·a conſtantiū ratio ꝛ terminus magnitudinis eſt et augmenti Sancta mater eccleſia primo reſpondet philoſophie dicens·ꝙ in omnibus habentibus materiā ratio determinatōis materie ſumit ex ordine ad finem ſicut materia ferre eſt ferrū vt ſit apta ſectōi·Finis aūt hui9 ſacramēti eſt vſus fideliū vnde oportet·ꝙ q̄ntitas materie hui9 ſacramenti determinet ꝑ compatōem ad vſum fideliū·Nō autē poteſt eſſe ꝙ determinet ꝑ comparatōem ad vſum fideliū qui nunc occurrūt·alioquin ſacerdos habens paucos prochianos ñ poſſet conſecrare multas hoſtias·vnde ſequit ꝙ materia hui9 ſacramēti determinet ꝑ comparatōem ad vſum fideliū abſolute·Numerus autē fideliū eſt indeterminatus·ideo materia hui9 ſacramenti nō ē determinata·Sicut nec numerus indiuiduoꝝ in eadem ſpecie ē determinatus·Etiam vn9 pater nō determinat ex ſe ad certū numerū filiorum Secundo reſpondet ſynagoge dicens·ꝙ poteſtas miniſtroꝝ eccleſie ad duo ordinatur·Primo quidē ad effectū ꝓpriū·Secundo ad finē effectus·ꝛ hoc ſcōm non tollit primū· Unde ſi ſacerdos intendat conſecrare corpus chriſti ꝓpter aliquem malum finez puta vt irrideat vel veneficia faciat·ꝓpter intentōem mali finis peccat·nihilominꝰ tamē ꝓpter poteſtatem ſibi datam pficit ſacramentum·vnde equalitas vel inequalitas hui9 ſacramenti nō ſumit penes materiā eius·ſed penes vſum fidelium·Unde in ſequentia dicitur·Sumunt boni·ſumunt mali·ſorte tñ inequali vite vel interitus· Mors eſt ma·vi·bo·vi·pis ſump·q̄ ſit di·exitus·Etiam manna licz diffoꝛmiter colligeret·q2 alij plus alij minus colligebāt· equaliter tamē apud omnes inueniebaꝯ q̄ntum ad menſuraz· In nouo quoqꝫ teſtamento multiplicatio panū nō eſt facta ꝑ modum creatōis·ſed per additōem extranee materie in panes diuerſe·Unde augꝰ dicit ſup io·Unde multiplicat de paucis gramis ſegetes·inde in manibꝰ ſuis multiplicat quinqꝫ panes·manifeſtū eſt autē ꝙ ꝑ conuerſionez grana multiplicant in ſegetes·Et licet fuerit multiplicatio in materia·tamen in forma ꝛ ſubſtantia nō fuerunt niſi quinqꝫ panes· Cōſimiliter in hoc ſacramento nō eſt niſi vnum corpus chriſti·licet materia panis multiplicet· Quinto circa p̄dicamentum actionis dubitant philoſophia ꝛ ſinagoga·quomodo accidencia ſine ſubſtātia vere nutriant non ſolum corpus ſumētis·ſed etiaz animā· ꝛ quomodo poſſit eſſe ad p̄iudiciū indigne ſumenti·qm̄ vt dicit in li·de generatione·Ex eiſdem nutrimur ex quibus ſumus·Species autē ſacramentales ſunt accidentia ex quibus homo non conſtat·non em̄ accidens eſt pars ſubſtātie·ergo ſpecies ſacramentales nutriri nō pñt· Unde ambro·li·de ſacramentis dicit·Nō iſte panis eſt qui vadit in corp

ēo panis vite eterne qui anime nostre substantiā fulcit. Cū aūt om
ne quod nutrit vadat in corpus. apparet q̄ panis iste non nutriat.
Sancta mater ecclesia primo respondet philosophie dicens. q̄ ī
psa cōsecratōne miraculose dat quantitati dimensiue omne id quod
id materiā ptinet. et ideo quicquid posset generari ex materia pānis
si esset totū pōt generari ex p̄dicta q̄ntitate dimensiua panis v̄ vini
nō quidē nouo miraculo. sed ex vi miracli prius facti. z q̄ cibus eo
nutrit q̄ uertit in substantiā nutriti. vt dicit. ij. de anima Species
hūt sacramētales possunt uerti in substantiā aliquā que ex eis ge
neratur. ideo p eandem rōem possunt uerti in corp⁹ humanū. p quaz
possunt uerti in cineres vel in vermes. z p̄pter hoc nutriūt. Et licz
species sacramētales nō sint substātia. habēt tn̄ virtutē substātie. si
ut q̄ntitas dimēsiua panis z vini retinet naturā p̄pā. et accipit mi
raculose vim z p̄rietatē substantie. Sicut em̄ ī corpore humano ca
or naturalis cōsumeret humidū radicale. nisi cibus z potus extrin
sec⁹ sumeret. z p cibū extrinsec⁹ sumptū depditū restauraret. aliter
homo nō diu viueret. ita quoqz spūaliter ad vitam gratie cōseruan
dam et augendam cibus spūalis necessarius fuit nobis. Estus enim
uiciorum z carnis cupiscentie et distractōes z grauamina mundi
infestatōes spirituū malignoz agunt ctinue ctra humorem nostre
deuotionis. z ita impugnāt animā nostrā q̄ ipsa debilitaret z defi
ceret. nisi istud benedictū viaticum sumeret z cibum acciperet spūa
lem. Corpus autē christi p excellentiam sanctitatis et puritatis et
p̄pter humorem diuinitatis ita fuit spirituale. q̄ ī ipso pfectissime
concurrunt z conueniunt ratio cibi p corporeitatem. et ratō spūs p
sanctitatem z puritatē. Idcirco placuit deo p talem cibū corporalez
reducere hominē ad pristinā z primariā puritatem z finalem sancti
tatem vt morbo p̄cedēti cōgrueret medicina. Homo em̄ cecidit a vi
ta p cibū corporalē a deo vetitum. ab homīe vsurpatū dyabolo sug
gerente. ideo fuit conueniens q̄ homo reduceretur ad vitā p cibuz
spūalem a deo p̄stitum. z ab homine sumptū. ipō dei filio ministran
te et operante. z sicut in natura cibus corporalis nō solū nutrit z for
tificat corpus. sed etiā alterat z dilectat animā mediante corpe. Etiā
omini febricitanti panis et vinuz quandoqz sunt causa mortis que
dam proficiunt ad salutem. sic est de corpore christi Secundo re-
spondet synagoge dicens. q̄ consimile exemplū habemus. iij. regū
ix. c. cum angelus domini ministrauit helye fugiēti a facie iesabel
cinerem subcinericiū de quo helyas bis comedit et ambulauit in for
titudīe cibi illi⁹ vsqz ad mōtē dei Et. ij. paralip. xxvj. habet q̄ ozias
ex percussus est lepra q̄ obtulit sacrificium quod sibi non licebat
Similiter fruct⁹ paradisi quē primi parētes sumpserūt in se quidē

bonus fuit⁊ſed ipſis ſumentibus fuit cauſa mortis⁊pſ⁊ Fiat menſa eo coram ipis in la⁊tc⁊vſqz et cū iuſtis nō ſcribātur⁊ In nouo quoqz teſtamēto apoſtoli cōmunicauerūt digne cū chriſto in cena⁊ Undē vſqz in diem reſurrectōis nō comederunt⁊ſz iudas indigne cōmunicans laqueo ſe ſuſpendit⁊Hern⁊Corp⁹ chriſti egrotis eſt medicina⁊peregrinantibus dieta⁊debiles cfortat⁊valentes delectat⁊languorem ſanat⁊ſanitatē ſeruat⁊Fit homo manſuetior ad correptōem patientior ad laborem⁊ardentior ad amorē⁊ſagatior ad cautelā⁊ fortior ad tutelā⁊ad obedientiā ꝓmptior⁊ad gratiarūactionē deuotior hec ille⁊ Sexto circa p̄dicamentū paſſionis dubitāt philoſophia et ſynagoga quō ad fractōem hoſtie nō frangit corpus xp̄i⁊ Nam eiuſdem videt eſſe frangi ⁊ maſticari⁊ſed verū corp⁹ chriſti eſt qđ manducat⁊ergo corp⁹ chriſti eſt qđ frangit ⁊tc⁊Sancta mater eccleſia primo reſpondet phīe dicens⁊ꝙ corpus xp̄i vez nō frangit tuz quia eſt incorruptibile ⁊ impaſſibile⁊tū qr eſt totū ſub qualibet pte qđ eſt dtra rōem eius quod frangit⁊Sed fractio illa eſt ſubiectiue in q̄ntitate dimenſiua panis ſicut ⁊ alia accidentia⁊Et ſicut ſpecies ſacramētales ſunt ſacr̄m corporis xp̄i veri ita fractio hui⁹ ſpecierū eſt ſacramentū dn̄ice paſſionis que fuit in corpe chriſti vero⁊Unde fractio hoſtie tria ſignificat⁊Primo quidē ipam diuiſionem corpis chriſti que facta eſt in paſſione⁊Secūdo diſtinctōem corporis miſtici ſm diuerſos ſtatus⁊Tercio diſtributōem gratiaꝝ p̄cedentium ex paſſione chriſti⁊vt dyo⁊dicit⁊iij⁊c⁊eccleſiaſtice ierarchie Unde talis fractio non inducit diuiſionem chriſti⁊Sicut in natura diuiſo ſpeculo non frangit imago que relucet in ipſo⁊Etiam diuiſo corpore hominis nō diuiditur anima rōnalis Secundo reſpondet ſinagoga dicens⁊licet hoſtia conſecta diuidat in plures partes⁊ tamē corpus chriſti manet integrum et illeſum ſicut de abraam legitur gen̄⁊xxij ꝙ volens immolare filiū ſuū yſaac poſitū ſuper altari nō yſaac ſed arietem iugulauit Sic in fractione hoſtie nō corpus chriſti frangit ſed quantitas dimenſiua que ante conſecratōem pan̄ inierat⁊In nouo quoqz teſtamento duo diſcipuli cum quibus chriſtus velut peregrinus ambulauit in emaus cognouerunt eum in fractōne panis⁊e ipſe eua⁊ab ocu⁊eo⁊ Septimo circa predicamentum vbi⁊dubitant philoſophia et ſinagoga⁊quomodo idem corp⁹ xp̄i numero ſm id eſſe p̄ot eſſe in diuerſis locis⁊puta in diuerſis altarib⁹⁊q̄m loc⁹ ſpacieꝝ panis nō eſt vacu⁹ Natura em̄ nō patit vacuū⁊nec eſt ibi ſubſtātia panis⁊ſz ē ibi ſolū corp⁹xp̄i replet locū illū Sz om̄e qđ replet locū aliquē eſt in eo localiter⁊ergo corp⁹ xp̄i eſt in hoc ſacr̄o localiter Sancta mr̄ eccleſia p̄ño rn̄det phīe dicēs⁊ꝙ corp⁹ xp̄i non in hoc ſacramento ſm ꝓp̄riū modū q̄ntitatis dimenſiue⁊ſed magi

ꝑm modū substātie oīe aūt corp9 locatū ē i loco ꝑm modū ꝙtitatis
dimēsiue iq̄ntū ſ commēsurat loco ꝑm suam q̄ntitatē dimensiuam
Unde corp9 xp̄i nō est in hoc sacramēto sicut in loco sed ꝑ modum
substātie eo ſ modo quo substantia dīmet a dimensionibus qz sub-
stantia corpis xp̄i succedit substātie panis in hoc sacrō et sicut sub-
stantia panis nō erat sub suis dimensionib9 localiter sz ꝑ modū sub
stantie ita nec substantia corpis xp̄i Nec tñ substātia corpis xp̄i est
subiectū illaꝝ dimensionū sicut erat substantia panis et ideo panis
rōne suaꝝ dimensionū localiter erat ibi qz dpabat ad locū mediā
tibus ꝓpriis dimēsionibus Substātia aūt corpis xp̄i dpat ad locū
illū mediantibus dimēsionib9 aliemis Ita ꝙ ecōuerso dimēsiones
ꝓprie corpis xp̄i dpant ad locū illū mediāte substantia qō est dtra
rōem corpis locati Un̄ nullo modo corp9 xp̄i est in hoc sacramento
localiter neqz loc9 ille in quo est corp9 xp̄i est vacu9 neqz etiā ꝓpe
est replet9 substātia corpis xp̄i q̄ nō est ibi localiter Sed est reple-
tus specieb9 sacrōꝝ que hñt replere locū vel ꝓpter naturā dimēsio-
num vt ſaltē miraculose sicut ⁊ miraculose subsistūt ꝑ modū substā
tie Nā verbū vocale ab ore loquētis vnū et solū ꝓcedens ad aures
omniū audientiū defert qō tñ idez remanet in corde ꝓferentis Eo-
dem modo corp9 xp̄i semp remanet in celo ⁊ tñ veraciter est in al-
ari ⁊ in ore omīs sumētis Etiā lux solis cū vnica sit in plurib9 lo-
is relucet Similiter natura spēi vna existens est in oīb9 suis īdi
iduis Secūdo rñdet synagoge dicens ꝙ corp9 xp̄i nō est i hoc
acrō diffimtue qz tūc nō esset alubi q̄ in hoc altari vbi dficit hoc
acr̄m cū tñ sit et in celo in ꝓpria specie et in multis alijs altaribus
ab specie sacramenti Neqz etiā est in hoc sacramēto circūscriptiue
z nō est ibi ꝑm cōmensuratōem ꝓprie q̄ntitatis ꝙ aūt nō est extra
uficiē sacramenti nec est i alia ꝑte altaris nō arguit ꝙ sit ibi dif
imitiue l circūscriptiue sed ꝙ icepit ibi eē ꝑ dsecratōz ⁊ duersionē
ānis et vini Hȳ ei sil̄e habet nūeri xj ꝙ de9 accepit ō spū moysi ⁊
edit lxxij viris nec tñ priuauit moysen spū Etiā iiij re v dr ꝙ he
seus existens in cella erat p̄sens in via quādo giesi puer su9 acce
it vestimenta et talenta a naaman curato a lepra In nouo quoqz
estamento habet ꝙ idem suppositū numero filij dei erat in celo in
pulcro et in inferno post passionē eius Octauo circa p̄dicamen
um qñ dubitant philosophia ⁊ synagoga qūo nō cōsumit corpus
hristi cum tamen continue fideles cōmunicent ⁊ manducēt ipsum
uoniam vt dicit innocen iij in quadam decretali Christus tunc ta
e corpus dedit discipulis quale habuit sed christus in cena habuit
orpus passibile et mortale ergo corpus passibile ⁊ mortale discipu
is dedit Sed tale corpus tandē dsumit cū manducatur ergo ⁊c

Sancta mater eccleſia p̄ío reſpondet ph̄ie dicens· q̄ idem vez corpus x̄pi erat qđ a diſcipulis tūc in ꝑpria ſpecie videbaf· Et ī ſpecie ſacramenti ſumebaf· Nō aūt erat impaſſibile ſm qđ in ꝑpria ſpecie videbaf· quim̄imo erat paſſioni patū· Uñ nec ip̄m corp9 qđ in ſpecie ſacramēti dabaf impaſſibile erat· impaſſibili tñ mō erat ſub ſpecie ſacr̄i quod ī ſe erat paſſibile· Sicut em̄ viſio requirit dactū corporis qđ videf ad circūſtātia mediū viſionis· ita paſſio requirit cō tactum corpis quod patif ad ea que agunt· Corp9 aūt x̄pi ſm qđ ē ſub ſacr̄o nō dpaf ad ea que circūſtant mediantib9 ꝑpriis dimēſionibus quibus corpa ſe tangūt· ſed mediantib9 dimenſionib9 ſpecierum panis et vin̄· ꝛ ideo ſp̄es ille ſunt que patiunf ꝛ videnf· ꝛ conſumunf· nō aūt ip̄m corp9 chriſti· Sicut em̄ ab vna ſola cādela infinite cādele accendunf· nec tū lum̄ē p̄ime dſumif· etiā alie tm̄ habēt de lumine ſicut p̄ima· eodē mō hic ē· Secūdo reſpondet ſinagoge dicens· q̄ corp9 x̄pi ex diuturnitate māducatōis nō dſumif· ſicut nec lechit9 olei· nec idria farine defecerūt p tres annos ꝛ dimidiū de qua comederūt helyas· vidua ſareptena· ꝛ fili9 eius vt dicif· iij reg· xvij· In nouo quoq3 teſtamēto ſeptē panes ſuffecerunt q̄ttuor milibus hoīm· et tñ ſupfuerūt ſeptē ſporte fragmentoz· vt dr̄ mar· viij· c· Nono circa p̄dicamentū ſit9 dubitāt ph̄ia ꝛ ſinagoga qūo corp9 x̄pi in celo tā ſubito deſcendat in hoſtiā ſup altari· cū ſit tanta diſtantia vtriuſq3 ab alterutro· Dicit em̄ ambr̄o· li· de ſacr̄is· q̄ illō ſacr̄m x̄pi ſermone dficif· Sed ſermo x̄pi ſucceſſiue ꝑferf· ergo hec dueſio fit ſucceſſiue Sancta mater eccleſia reſpondet p̄imo philoſophie dicens· q̄ hec dueſio eſt inſtātanea· Primo quidē q2 ſubſtantia corpis x̄pi ad quā terminaf illa dueſio non ſuſcipit magis nec min9· Secūdo q2 in hac dueſione nō eſt aliqđ ſubiectū qđ ſucceſſiue p̄paref· Tercio q2 agif infinita virtute dei Nā in vltimo inſtanti platōis verboz fit illa dueſio tūc em̄ complef verboz ſignificatio que eſt efficax in ſacr̄oz formis· Sicut em̄ lux ſe vbiq3 diffūdit in inſtanti et ocul9 ſubito intuef celū cū tñ ſit maxima diſtantia inter ea· ſic eſt in hoc ſacramēto Secuudo reſpondet ſinagoge dicens· q̄ exemplū hui9 habef· danief· xiiij· c· de abacuch· qui portat9 fuit ab angelo in ictu oculi a iudea in babilonē· et cibato daniele in momento ip̄m repoſuit ī iudeā· In nouo quoq3 teſtamēto dr̄ q̄ partes corpoz hūanoz ſunt in diuerſis ptib9 mundi diſperſe· et tñ in momento diuina virtute erit reſurrectō corpoz· vt habef· j· coī· xv·

Decimo circa p̄dicamentū habit9· dubitāt ph̄ia et ſinagoga qūo nō apparet x̄pc in habitu glorie in hoc ſacramēto ſicut eſt in celo· cū habit9 glorie ſit vna de dotibus corpis glorificati· et x̄pc p9 reſurrectionem habuerit corpus glorificatū· videf q̄ in habitu glorioſ

claritatis debeat apparere sub hoc sacramēto. Sancta mater ecclesia primo respondet philosophie dicens. ꝙ corpus christi nō potest in ꝓpria specie videri. nisi in vno loco. Unde cū videaꝫ in ꝓpria specie ꝛ adoreꝫ in celo. ideo sub ꝓpria specie nō videtur in hoc sacmento. sicut lux solis nō pōt videri ab oculo debili. qm̄ excellēs sensibile positum supra sensum corrumpit sensum. vt dicit. iij. de anima

Secundo respondet synagoge dicēs. ꝙ etiā deꝰ nō apparuit in forma glorie sue. Nam in colūna ignis de nocte ꝛ in colūna nubis de die precedebat ꝓp'm quē eduxit de egipto. Similiter in forma nubis operiebat tabernaculū testimonij. Uxor aut manue dubitauit mori. qꝛ viderat dominū. In nouo quoqꝫ testamento apparuit christus post resurrectōez suam discipulis et tho. ꝛ nō in habitu glorie quia nō sustinuissent. sicut nec in trāsfiguratōe. Et sicut patꝫ ꝙ caro christi vere est cibus ꝛfortatiuus mentis ꝛ corpis nostri hic ꝑ gratiam. tandem ꝑ gloriā. amen.

In festo sanctoꝝ iacobi et philippi apl'oꝝ.

Philippe qui videt me videt et patrē. io. xiiij. c. ꝛ in euangelio p̄sentis solennitatis. b. gre. li. iiij. dialogoꝝ dicit sic Quid est ꝙ nō videant qui videntē omnia vident. Sup quo talē moueo q. Utꝫ b. apostoli phi. et iaco. videntes trinitatis essentiā ꝛsequantᵉ superne beatitudinis sufficientiā. Ad istam questōnem respondent quattuor doctores duo veteris ꝛ duo noui testamenti. Primus est moyses. exo. iij. c. cui dñs ait. Uenī et ostendā tibi omne bonū. Secūdꝰ est ysaias. vj. ca. dicēs. Non erit tibi amplius sol ad lucēdū ꝑ diem neqꝫ splendor lune illuminabit te. sed erit tibi dñs ī lucē sempiternā. ꝛ deꝰ in gloriā tuā. Tercius est paulꝰ. j. cor. xiij. Uidemꝰ nūc ꝑ speculū in emigmate. Tūc āt facie ad faciem nūc cognosco ex parte. tunc aūt cognoscā sicut et cognitus sum. Quartꝰ est io. apocal. xxij. c. Ciuitas illa. s. dei ꝛ beatorum nō eget sole neqꝫ luna. nā claritas dei illuminabit illā. Sciendum ꝙ ad veram ꝛ pfectā hominis beatitudinē ꝛcurrunt quattuor. Primo eternitatis pticipatio in clara visione. Nam beatꝰ in patria eternitatē pticipat qm̄ q̄nto aliquid est deo ꝓpinquiꝰ qui est oīno īmobilis. tanto est minꝰ mutabile. ꝛ magis pseuerās. Uñ quedam corpa ꝓpter hoc ꝙ longe distant a deo nō possunt ꝑpetuo durare. vt dicit. ij. de generatōne. Sed nulla creatura pōt vicinius deo appropinquare ꝙ illa que eius substantiā videt creatura ergo intellectualis que dei substantiā videt summā immobilitatē ꝛsequitur. nō ergo possibile est ꝙ ab illa visione deficiat. ps. Beati qui habitant in domo tua do. in se. se. l. te. Et iterū. Nō cōmouebiᵗ ī eternum qui habitat ī hierusalē. Et ysa. xxxiij. c. Oculi tui videbūt hierusalē

ciuitatē ⁊ habitatōez opulentā·tabernaculū qđ neq̄ transferri po
terit·nec auferet claui eius in sempiternū· et omnes fumculi ei⁹ nō
rumpent·q⁊ solūmō ibi magnificat⁹ ē dn̄s de⁹ noster· Et apoca·iij·
Qui vicerit faciā illū colūnā in tēplo dei mei·et foras nō egrediet
ampli⁹·Hec aūt beatitudo est ꝑpetua ꝑpter sex cās·Primo q⁊ desi
deriū beati nō fraudat·Sicut em̄ naturaliter desiderat felicitatem
ita naturaliter desiderat felicitatis ꝑpetuitatē·p̄s· q̄ dilecta taber·
tu·do·v̄·Secūdo q⁊ volūtas beati nō ⁊tristat·om̄e em̄ qđ cū amore
possidet si sciat illud amitti tristiciā infert·Sed illa beatitudo ma.
ximo amore possidet p̄s·Satiabor cū ap·glo·tua·ergo nō pōt amit
ti·Tercio q⁊ nulla violentia retardat·Omne em̄ qđ naturaliter ten·
dit in fin̄ suū nō retardat nisi p violentiā alicui⁹ qđ ē maioris vir·
tutis·Sed nulla virtus est maior virtute diuina·io·x·c· Ego vitam
eternam do eis et nō rapiet eas quisq̄ de manu mea Quarto q⁊
nullo impedimēto ꝓhibet·Qđ quidē pōt ⁊tingere vel q⁊ deficit ei
facultas videndi p̄ sui corruptōem·vel q⁊ auertit visum ⁊ non vult
ampli⁹ videre·vel q⁊ obiectū subtrahit·Sed beato vidēti deū ni·
hil hoz ⁊tīgere pōt·sap̄·vij· Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa
sc̄z ⁊tēplatōe dīne substātie Quinto q⁊ nihil mali ibi ām̄iscet·In
fruitōe em̄ dīna nihil mali ⁊tingere pōt·cū sit optimū hoīs bonum
quo nihil meli⁹ esse pōt·Un̄ phīt·dixit io·xiiij·Dn̄e oñde nobis pa
trem ⁊ sufficit nobis Sexto q⁊ nullo fastidio amouet· Qđ quidē
generat vel ꝑpter debilitatōem virtutis fruentis·vt patz in virib⁹
sensitiuis vel ꝑpter fatigatōem virtutis·vt patet in viribus intelle
ctiuis·Sed nullū hoz accidere pōt in illa beatitudīe·sap̄·viij· Non
hz amaritudīnē ⁊uersatio illi⁹·nec tediū ⁊uict⁹ illi⁹· Jō ⁊r·ij·pali
ix·Beati serui tui·et qui assistūt corā te oī tpe vt audiant sapiaz tuā
Et p̄s·Replet i bonis ds̄ideriū tuū ⁊c̄ Secūdo ītellect⁹ pfectio in
cognoscibiliū ⁊gnitōe· Jn illa em̄ eterna felicitate beati vidēt oīa
in diuina essentia·q⁊ naturale desideriū rōnalis creature est ad sci
dum om̄ia illa que ptin̄et ad pfectōem intellect⁹ et hec sunt specie
et genera rer̄·⁊ rōes ear̄·que in deo videbit quilibet vidēs dīnam
essentiā·Cognoscere aūt aliqua singularia ⁊ cogitata ⁊ facta eoru
nō ē de pfectōe intellect⁹ creati·nec ad hoc ei⁹ naturale desideriu
tendit·neq⁊ iter̄ ⁊gnoscere illa que a deo facta nō sunt·⁊z fieri a dc
p̄nt·Si tn̄ sol⁹ de⁹ videret qui ē fōs ⁊ principiū toti⁹ eē ⁊ verita
tis·ita repleret naturale desideriū sciēdi q̄ nihil aliud q̄reret·⁊ be
atus esset·Un̄ dicit aug⁹·li·⁊fes·Infelix hō qui scit illa oīa sc̄z cre
aturas·te aūt nescit·beat⁹ aūt qui te scit etiā si illa nesciat·qui vo te
et illa nouit·nō ꝑpter illā beatior·sed ꝑpter te solū ⁊c̄· Tercio ap
petitus quietatio in plena fruitione· Ad beatitudīnē em̄ ⁊curri

ista tria.s.visio q̄ est cognitio pfecta intelligibilis finis.j.io.iij. Luz apparuerit sit̄es ei erim⁹.t videbim⁹ eū sicuti ē. Et aug⁹.j.d trini. Visio est tota merces fidei. Secūdo accurrit cōphensio.q̄ importat p̄sentiā finis.j.cor.ix. Sic currite vt cōphendatis Spūalis aūt cursus terminat̄ ad beatitudinē. Añ dr.ij.thimo.vl. Bonū certamē certaui.cursum cōsummaui.fidē seruaui. Jn reliquo reposita ē mihi corona iusticie. Tercio delectatio vel fruitio q̄ importat quietatōz rei amātis in amato.p̄s. Delectatōes in dextera tua vsqz in finem ꝛc.

Quarto corpis pfectio in plena mētis eleuatōe. nā ex beatitudie aīe fiet redundātia ad corp⁹.vt t ip̄m sua pfectōe potiat̄. Añ aug. dicit in epla ad dyoscor. Tā potenti natura de⁹ fecit aīam vt eius plenissima beatitudine redūdet in inferiorē naturā incorruptōis vigor. Et ysa.vl.c.dr. Videbitis t gaudebit cor vr̄m t ossa vr̄a quasi herba germiabūt. Ad hāc beatitudinē p̄exigit̄ rectitudo volūtatis q̄ amat quidquid amat sub ordine ad deū.t hec ē mūdicia cordis. de qua dicit̄ mat.v. Beati mūdo corde.qm̄ ipi deū videbūt.d q̄ beatitudine dicit xp̄c. Philippe qui videt me videt t p̄rem meū ꝛc.

Philippe qui videt me.
Sanctitate religionis.
Dignitate auersatōis.
Studiositate p̄dicatōis
Acerbitate passionis.
Sublimitate honoratōis

Primo philippe qui videt me. Sanctitate religionis. videt t patrem familiaritate vocatōis Sciendū sanctitas b.phi. apparet ex quattuor signis Primo dīne inspiratōni velociter obediendo Añ primo mach.vj.c. dicit̄. Vocauit philippū vnū de amicis suis t preposuit eū sup regnū suū.t dedit ei diadema t stolā t anulū. Cū em̄ xp̄c dixit ei seq̄re me. ip̄m ptim⁹ est secut⁹.vt habet̄ io.x. Et istud n̄ pcessit ex leuitate cordis. sed ex beneficio gr̄e supioris io.iij.c. Spiritus vbi vult spirat. Et ex virtute exterioris doctrine. Ecc̄i.viij.ca. Sermo eius potestate plen⁹ est. Et ex bona dispositōe hois interioris. ysa.l.c. Dn̄s aperuit mihi aurē. ego aūt nō ꝛtradico. Secundo penitētiā celeriter inchoando. Fuit em̄ vnus de primis discipul̄ qui ad xp̄m auersi sunt. Prim⁹ fuit andreas. Secūd⁹ fuit petrus. Terci⁹ fuit philipp⁹.io.j.c. Erat āt phi.a bethsaida ciuitate andree et petri. Ei⁹ em̄ penitentia fuit humilis. q̄ nō p̄cessit. sed secut⁹ est xp̄m.ad vni⁹ iussionis vocē. Fuit em̄ facilis. q̄ oīa tpalia ꝛtempsit. Nam relictis om̄ib⁹ secut⁹ est eū. Fuit etiā vtilis. q̄ labores t afflictiones patienter sustinuit. Jsido. Qui vite future p̄mia diligenter excogitat. mala om̄ia vite p̄sentis equaminiter portat Tercō dōa

recepta fideliter ꝓmo cōmunicando io·j·c· Inuenit philippus na-
thanael ⁊ dixit ei· Quē scripsit moyses in lege ⁊ ꝓphetis inuenim⁹
iesum filiū ioseph a nazareth ⁊ dicit ei phi· Uem ⁊ vide· ideo dicit
apocal·xxij·Qui audit dicat veni· Quarto diume electōm verac-
ter ꝺsentiendo· Uñ aug⁹· dicit ad selentianū· Intelligimus discipu
los christi fuisse baptisatos siue baptisino io· sicut nōnulli arbitrant
siue quod magis credibile est baptismo christi· Neqz em̄ misteric
baptisandi defuit· vt haberet baptisatos seruos ꝑ quos ceteros ba
ptisaret· qui nō defuit humilitatis ministerio· qñ eis pedes lauit· et
sic·b·phi· electus fuit ad gradū apostolicū in quoꝝ numero fuit qñ
tus· vt patet io·j· Sanctitas religionis b· iacobi apparet etiā· ex q̄t-
tuor signis Primo q̄ fuit in vtero sanctificatus· ysa·xlvj· Hoc di
cit dñs formans te ab vtero auxiliator tuus· Noli timere serue me⁹
iacob rectissime quem elegi Hiero· etiā li· d̄ viris illustrib⁹ dicit ꝙ
iacobus ex matris vtero sanct⁹ fuit· etiā a peccato originali purga
tus fuit Secundo a peccato mortali fuit ꝑseruatus· Licet em̄ in
passione xp̄i omnes apostoli peccauerūt mortaliter· tñ ab illa gene-
ralitate iacobus est excipiendus· tū q̄ sanctificati in vtero nō possūt
peccare mortaliter· tum q̄ ꝺm hiero· vbi supra in parasceue se voto
astrinxit ꝙ nō comederet donec xp̄m resurrexisse videret· Ad quid
em̄ se voto astringeret si de xp̄i resurrectione fidē nō haberet Unō
dicit·j·cor̄·xv·c· Deinde visus ē iacobo· Tercio in virginitate mē
tis ⁊ corpis fuit ꝺfirmat⁹· Nā ꝺm hiero· in ꝑpetua virginitate vi-
xit in cui⁹ signū semp munda sindone utebat· puer·xxv· Tufer ru-
bigine⁹ de argento ⁊ egrediet vas purissimū· Quarto ad gra-
dum apostolatus fuit sublimatus· Fuit em̄ nouus i numero aposto
lorum· vt dicit mat·x·ca· Cui dominus reuelauit secreta celestia· lu·
viij·c· Uobis datum est nosce misteriū regni dei· Cui etiā domin⁹
dedit potestatem miracula faciendi· vt patz mat·x·c· Et sic ꝑz sancti
tas religionis vtriusqz horꝝ apostolorum Secundo philip· qui vi
det me bonitate conuersatōnis· videt et patrē firmitate acceptatōis
Scēdum ꝙ bonitas beati phi· apparet ex quattuor signis· Prio
quia fuit hostiarius christi· Nam sicut dicitur io·xij· Gentiles qui-
dem venerunt ad philippum dicentes· Dñe volumus iesum videre

Secundo fuit mediator christi ⁊ populi· ipe em̄ ⁊ andreas fuer̄
mediatores inter christum ⁊ gentiles· vt eum viderent ⁊ cognosce-
rent· io·xij· Uenit philippus et dicit and̄· Andreas rursum ⁊ philip
pus dixerunt iesu· Tercio fuit aduocatus cetus apostolici· Audi
erant em̄ apostoli a christo ꝙ ascensurus erat in celuz· ⁊ ꝙ missur⁹
erat eis spiritum sanctum· ⁊ de his nihil dicebant· Audierunt ꝙ vi
derent patrem· ⁊ de hoc plurimū mirabant· nullus tñ fuit ausus eū

interrogare. Philipp⁹ aũt tanq̃ ommũ aduocatus petiuit dicens. Domine ostende nobis patrem ⁊ sufficit nobis. Jn hoc em̃ beatus philippus est valde cõmendabilis. q⁹ inter apostolos quidam petierunt secularẽ potentiã. vt iaco. ⁊ io. mat. xx. c. Dic vt sedeant hij duo filij mei. vnus ad dexterã. ⁊ alius ad sinistrã tuã in regno tuo quidam futuroꝝ scientiam. mat. xxmj. Dic nobis quando hec erunt quidã inimicoꝝ vindictã. vt iacobus ⁊ iohãnes. lu. ix. Vis dicimus vt descendat ignis dẽ celo ⁊ consumat illos. quidam visionem paternam. vt philipp⁹. Non aũt illã visionem petebat que est p creaturarum speculatõem. q⁹ obscura est. nec illam qua videtur p fidez quia impfecta est. nec illã qua videt per contemplatõez. q⁹ pmixta est. cum nõ habeat plenã delectatõem ꝓpter coꝛporis coꝛruptõnem sed petit paternã visionem que erit in patria. que est lucida. pfecta et suauissima. ysa. lj. Gaudium ⁊ leticiaz obtinebunt. ⁊ fugiet doloꝛ ⁊ gemitus. Et ideo christus sibi sua secreta reuelauit dicens. Philippe qui videt me. videt ⁊ patrem meum. sap. viij. Jn animas sanctas se transfert amicos dei. ⁊ ꝓphetas constituit. Jn animam sanctam philippi se transtulit quando gratiaz sibi infudit amicum ipm constituit. quando sibi sua secreta reuelauit. Jntellexit em̃ philipp⁹ q̃ christus erat verus filius dei p eternã generatõem vnius nature ⁊ glorie cum patre. ꝓphetas constituit. quãdo filiabus suis spm̃ ꝓphetie dedit. Et ipe etiã fuit in aduẽtu spũssancti super apostolos

Quarto fuit pꝛocuratoꝛ totius collegij. de turba em̃ pascenda cũ nullo christus contulit misi cum dis. suo. Phi. dicens. Unde ememus pa. vt man. hj. io. vj. Ex quo videtur q̃ in collegio christi erat dispẽsatoꝛ. lu. xij. quisputas est fidelis dispen. ⁊ pꝛu. ipe em̃ fuit fidel'. q⁹ bona domini sui fideliter custodiunt. Fuit dispensatoꝛ. quia ea sibi non retinuit. sed populo distribuit Fuit pꝛudens. quia bona domini sui augere sciuit. Dignitas conuersatõis beati iacobi apparet ex q̃t tuoꝛ. Pꝛimo quia fuit multe austeritatis ⁊ abstimentie quo ad seipsum. Dicit em̃ hiero. li. de viris illustribus. Vinum ⁊ siceram non bibit. carnes nunq̃ comedit. ferruz in caput eius non ascendit. oleo nõ est vnctus. balneis ñ est vsus. Secundo fuit multe deuotõnis et gratie quo ad deum. quia totiens in oꝛatione genua flectebat vt callos in genubus sicut in calcaneis videretur habere. Unde dicit hiero. de viris illustribus q̃ fixis genubus pꝛo populo depꝛecabatur intantum q̃ callozum duriciam traxisse eius genua viderentur.

Tercio fuit multe reuerentie quo ad pꝛoximum. quia apostoli ipsum in magna reuerentia habuerunt cum eum in episcopum hierosolimis elegerunt. Et sicut dicit anacletus papa petrus iacobus et iohannes ipsum ordinauerunt ⁊ consecrauerunt. hic pꝛimus inter

apostolos missam celebrauit hierosolimis. Unde dicit de asec. dis. prima. Jacobus frater domini. cui primū credita est hierosolimitana ecclesia tradidit nobis misse celebratōem. hic solus inter apostolos ꝑter nimiam sanctitatem suam ꝑmittebat in sancta sanctoꝝ intrare. non quidem immolatōis causa. sed oratōis. vt dicit egisip9

Quarto fuit multe virtutis ⁊ efficacie. quia vt dicit hiero9. vbi supra. Tāte reuerētie ⁊ sanctitatis in populo extitit vt fimbriā vestimenti eius certatiz tangere cuperēt. Unde ētiam frater domini dicebatur. Tum ꝑter similitudinē faciei. Unde cum iudei ad capiēdum christū ꝑgerent a iuda qui christum a iacobo tanꝗ ei9 familiaris optime discernebat. signum osculi acceperunt. Hoc etiā testat ignacius in epistola ad iohannē euangelistā dicens. Si licitum est mihi apud te hierrsolime partes volo ascendere vt videam illū venerabilem iacobum qui cognominat iustus. quem ferunt christo iesu similimū. facie. vita. ⁊ modo conuersatōis. ac si eiusdez vteri frater esset gemellus. quem dicunt si video. video ⁊ ipm iesum ꝟm omnia eius corporis liniamēta. tū ꝑter cognatōz. q2 mater sua fuit soror matris christi. ⁊ pater ei9. s. cleophas fuit frater ioseph. qui fuit pater christi putatiu9. Tercio philippe qui videt me studiosita te p̄dicatōis. videt ⁊ patrem familiaritate subuentōis. Ūñ dicit canti. viij. Lampades eius lampades igñis atqz flamarum. Sicut eñ in templo accendunt lampades materiales ad illuminatōem tēpli. sic in mundo accendunt lampades spūales. id est. apostoli ad illuminatōem mūdi. Nam philippus interptat os lampadis. in ore ei lampadis ardet ignis a quo diffundit lumen. Etiam iacobus dicit lampas. iob. xij. c. Deridetur iusti simplicitas. lampas contēpta apd cogitatōnes diuitum parata ad tempus statutum. Ambo fuerunt lampades igñis. quibus accendimur ad amorem dei. Et flamarum quibus illuminamur ad cognitōem fidei. Ubi. eñ gentilibus euangelium christi predicauit. per. xx. annos discurrens p sithiam. ⁊ ecclesias construens. ⁊ presbiteros ordinans. iterum p vnuz annū ibidem predicauit. vbi quattuor mirāda fecit. Primo draconē expulit. Nam cum quidā draco qui erat sub statua martis exuisset ⁊ filium pontificis ⁊ duos tribunos cum plurimis occidisset. iussu. beati philippi in locum desertum descendit. nulliqz oīno nocuit. Secundo ydolum martis confregi iussit. et loco eius crucez christi erexit quā omnes fideliter adorauerunt ⁊ deuote. Tercio omnes morbidos flatu draconis perfecte sanauit. ⁊ illis trib9 mortuis vite beneficiū impetrauit. qui omnes crediderunt in christum ⁊ baptisati sunt. Quarto heresim hebyonitarum. qui carnem christi fantasticam dogmatisabant extinxit. Erant autē illi due filie sacratissime virgines

per quas dominus multas virgines ad fidem christi conuertit. Be
atus autē iacobus iudeis p̄dicauit fidem christi. Unde dic⁹ est ia
cobus iustus quadrupliciter Primo q2 iusticiā fidei qua homo iu
stificatur in corde habuit ro. v. Justificati igitur ex fide pacem ha-
beamus ad deum. & sic dicitur iustus quasi iusticiā tenens. eccl̄. xv.
Qui continens est iusticie apprehendet illam Secundo quia iusti
ciam ore p̄dicauit. ps. Annunciauerunt celi iusticiā eius. Nam septi
mo anno episcopatus sui cōuenientibus apostolis hierosolimis ad
diem pasche. iacobus predicauit illis. septez diebus pasche in tēplo
coram caypha & alijs iudeis. Et sic dicit iust⁹ q̄si iusticiā tonās. p̄s.
In omnem terram exuit sonus eorum & in fines orbis terre verba
eorum. Tercio quia insticiam operibus ostendit sicut iudei de
ipo testificati sunt dicentes. De te tam nos q̄ omnis populus te-
stimonium ferimus. quia iustus es & personam nullius accipis. & sic
dicit iust⁹ quasi iusticiā tuēs Quarto quia iusticiā fidei vsqz ad
mortē defēdit. eccl̄. mj. p iusticia agonizare p aīa tua & vsqz ad mor
tem certa p iusticia. Ann̄. xxx. anno epāt⁹ sui cōuenientibus iudeis in
die pasche hierosolimis p̄dicās de iesu clamauit voce magna dicēs
Christ⁹ iesus quē vos occidistis suspēdētes in ligno. ecce ipe sedet
in celis a dextris summe virtutis dei vētur⁹ iudicare vivos & mor
tuos. & sic dicit iust⁹ quasi iusticiā tutās q̄m xp̄ianos tutatus ē asse
curās eos de p̄mio iusticie fidei. Quarto phi. q videt me acerbita
te passionis videt & p̄rem affabilitate solatōnis. Ann̄ dicit sap. v.
Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiaue
runt. Nam quidam sunt qui penas fugunt p̄s. In labore hominum
non sunt. Isti autē apostoli p christo pati elegerūt. p̄s. Propter te
mortificamur tota die. Quidā sunt qui etsi penas suscipiūt īpatien-
ter tn̄ portāt. Sūt ei sicut rota plaustri q̄ on⁹ portat & tn̄ remurmu-
rat. eccl̄. xxxij. Precordia fatui q̄si rota plaustri. Isti aūt aplī in pēis
gloriabanē. ro. v. Gloriamur in tribulatōibus scientes q tribulatio
patientiā opat. Quidā sunt etsi eas patienter portāt. non tamē pse-
ueraut. iob. mj. Tetigit te plaga et defecisti. Isti autem apostoli vs-
qz ad mortem perseuerauerunt. secunda corinthioz quarto In omni
bus tribulationem patimur. sed non angustiamur. psecutōnem pati-
mur. sed nō derelinquimur. semper mortificationem iesu in corpore
nostro circumferentes vt et vita iesu in corporibus nostris manife-
stetur. De passione beati philippi dicit ysidorus libro de vita et
obitu sanctorum. Philippus gentilibus predicat christum. Barba
rasqz gentes vicinasqz tenebras mari occeano cōiunctas ad scientie
lumen fideiqz portum ducit. Demū i hierapoli. Frigie puintie vbe
crucifix⁹ lapidatusqz obijt. sil'qz cū filiab⁹ suis ibi req̄escit. hec ille

De passione beati iacobi refert egisipus apostolorum contemp
neus li·de eccle·historia q fuit de pinnaculo templi precipitat⁹ d
inde lapidatus·cum partica fullonis excerebratus·tamen super g
nua procumbens orabat p persecutoribus dicens Rogo domine t
mitte eis·quia nesciũt quid faciunt ꝛc̃· Quinto philippe qui vit
me·Sublimitate honoratõis·videt ꝛ patrem potestate exaltatõi
Unde sap̃·v·dicitur·Hi sunt quos aliquando habuim⁹ in derisu
et in similitudinem improperij·Nos insensati vitam illoꝝ estimab
mus insaniam·ꝛ finem illoꝝ sine honore·Ecce quomodo computa
sunt inter filios dei·ꝛ inter sanctos sors illorum est· Hi duo apos
li computantur inter sanctos quadrupliciter· Primo per assiste
tiam·daniel·vij·Milia milium ministrabant ei·ꝛ decies cen·mi·as
stebant ei·ꝛ sic assistunt deo ipm perfecte videndo·quiete diligen
do iocunde fruendo·prompte obediendo·apocalip·xj· Isti sunt du
oliue ꝛ duo candelabra in conspectu domini terre stantes Secu
do per pmanentiã·eccl̃·j·c· Terra autem meternũ stat·stant itaqz·c
non deijciuntur per pugnam·quoniam ibi plena victoria est· q no
opprimuntur per culpam·quoniam ibi omnimoda mũdicia est· qui
non debilitantur per penam·quoniam ibi nulla miseria est Quia n
alterantur p tristiciam·quoniam ibi summa letitia est·p̃s· Stante
erant pe·n·im a·t·hie· Tercio per preeminentiã·ysa·vj· Seraphi
stabant super illud ꝛc̃·quia habent preeminentiã in iudicõ mat·xi
Sedebitis ꝛ vos super se·xij·iudi·xij·tri·israel·quia habent p̃em
nentiam in premio·lu·xxij· Et ego dispo· vobis si·di·mi·pater m·r
vt ed·ꝛ bi·super men·me·in re·m·quia honorant a populo· p̃s· N
mis honorati sunt a·tui ꝛc̃· Quia inuocant pro beneficio apo·xj·h
bent potestatem clau·ce·nu·ꝛ api·por·eius·ido cantat· Quoꝝ pre
pto subditur salus ꝛ lan·oi·sa·ꝛc̃· Quarto per audaciam dtra i
micos·dtra quos stabunt tanq̃ testes·tanq̃ iudices·tanq̃ sentẽti
exequentes·tanq̃ de sententia gaudentes·ysa·iij· Dominus ad i
dicandũ veniet cum senioribus populi sui·ꝛ sic viderunt patrez h
p gratiã·nũc aũt p gloriã·amen·

In festo inuentõis sancte crucis sermo

Uacuatũ est scandalũ crucis christi·Ad gal·v·ca·Cris
in omel·de cruce dicit sic· Crux nobis totius beatitudi
causa est hec nos a cecitate liberauit erroris· hec a ten
bris reduxit ad lucez·hec debellatos quieti sociauit· h
alienatos deo diunxit·longe dissitos primos p̃sentauit·pegrin
ciues effecit·hec discordie ãputatrix ẽ·hec pacis firme m̃tu·hec b
noꝝ oim abũda largitõ·hec padisum p̃clusum nobis aꝑuit·hec il

Sup quo talē moueo questionē. Utr crucis xpi scandalū digne euacuet. si adoratōne latrie adoret. Ad istam questionē rndent duo doctores noui testamēti Prim⁹ est damasce. li. iij. c. iiij. dicens sic. Omibus mirabilibus mirabilior ē crux. p nullū em aliud mors euacuata est. primi parentis peccatū solutū est. infern⁹ spoliatus est. resurrectio donata est. virtus nobis ad dtēnendū p̄sentia etiā t ipam mortē indulta est. ad pristinā beatitudinē reuersio data est. porte paradisi apte sunt. natura nostra in dextra dei sedet. filij dei coheredes p eā facti sumus. p ipam potentiā dei nobis manifesta ē. id ē. victoria xpi demonstrata est. ista nobis signū in fronte data ē. quēadmodū israeli circūcisio. p ipam em fideles ab infidelibus cognoscuntur. Hec galea t scutū t tropheū aduersus dyabolū. hoc signū vt non appropinquet nobis vniuersalis vastator. hec dormientiū resurrectio. infirmoz baculus. pastoz virga. duertentiū manuductio. proficiscentiū profectio. salus anime et corporis. ommū maloz auersio. omniū bonorum datrix. peccati interemptio. arbor resurrectōnis lignum vite eterne. Preciosum inquā lignum vt sanctificatū contactu sancti corporis t sanguinis decenter adorandum. hec ille. Secundus est sanct⁹ tho. iij. parte. q. xxv. ar. mj. dicens sic. Honor seu reuerētia nō debetur nisi rōnali creature. creature aūt insensibili nō debetur honor vel reuerentia nisi rōne nature rōnalis. Et hoc dupliciter. Uno modo imqntū repsentat naturā rōnalem. Alio mō imqntum ei quocunqz modo coniungitur. Primo modo consueuerūt homines venerari regis imaginem. Secundo modo eius vestimentū. vtrunqz autē venerant homines eadem veneratione qua venerant et regem. Si ergo loquamur de ipa cruce in qua christus crucifix⁹ est vtroqz modo est a nobis veneranda. Uno modo imqntum repzesentat nobis figuram christi extēsi in ea. Alio modo ex contactu ad membra christi. t ex hoc q eius sanguine est perfusa. Unde vtroqz modo adoratur eadem adoratione cum christo scz adoratione latrie et ꝓpter hoc etiam crucez alloquimur t deprecamur. quasi ipm crucifixū. Cantat em ecclesia. O crux aue spe vnica hoc passionis tpe auge piis iusticiā reisqz dona veniā. Si vero loquamur de effigie crucis christi in quacunqz alia materia puta lapidis vel ligni argenti vel auri. sic veneramur crucem tm vt imaginem christi quā venerantur adoratione latrie. hec tho. Sciendum q per crucem christi multi scandalisant. auditis his que in christo fuerunt ante passionē eius. Primo in incarnatione. quia in illa deus t homo vnitur. in ista deus t homo moritur. quoniam in illo triduo non fuit homo. vt dicit magister sententiarū. libro tercio. In illa de spūsancto dcipitur. in ista spū nequicie sanguis funditur. Illa ex virgine sancta et

nupta ista fit a nouerca adultera ⁊ corrupta in illa exultat baptist
in vtero in ista inquit aduersum me loqui qui se in po et in m ⁊
In illa sancte mulieres mutuo se salutāt in ista lacrimant maxim
et plorant In illa ad mulierē mittit angel9 visibiliter ī ista mitt
dyabol9 inuisibiliter In illa aue q̄si sine ve dicit ⁊ ānunciat in ist
ve mulierib9 p̄gnātib9 p̄dicat Scō in educatōe qz ī natiuitat
nascit in stabulo in ista moritt in caluarie loco in illa reclinat in p̄se
pio in ista ofigit crucis patibulo In illa pānis a matre inuoluit i
ista a nouerca in terris crucifigit In illa stat in medio duoz aīali
in illa pendet in medio duoz latronū In illa a maria vbere de ce
lo pleno lactat in ista crux ei9 sanguīe cruentat In illa angeli ī c
lo gl'am cantant in ista iudei in terra diuimā potentiā blasphemant
In illa benedicūt xp̄m rudes pastores in illa ma'edicūt ip̄m legis
doctores In illa magi gentiles munera offerūt in ista p̄incipes e
serui gentiles crucifigūt In illa sol media nocte radios influxit i
ista sol in medio diei lucē obstruxit Tercio in auersatōe qz in ill
p̄m legē circūcidit in ista sanguis vndiqz eijcit In illa sup altar
in templo ponit in ista sup crucē ī patibulo suspēdit In illa gladi
doloris marie p̄dicit in ista gladio meroris ei9 aīa trāsfigit In i
la moriunt innocētes in ista morit p̄ter peccatores nocētes In il
la fugiendo in egiptū nutu angeli se occultauit in ista ahortat9 al
angelo se p̄senta uit In illa maria p̄dītū in medio doctoruz inuenit
in ista in medio peccatoz amittēs discipulū accepit Quarto ī gl
rificatōe qz in illa a iohāne bap baptisat in ista a sinagoga cruēta
tur In illa spūssanct9 sup baptisatū apparuit vox patris intonuit in
illa pater eū dereliquit In illa dyaboluz in deserto supauit in ist
dyabolus eū p suos ministros in cruce exaltauit In illa vinū ex ac
miraculose fecit in ista sanguinē cū aqua dedit In illa peccata ho
minibus remittebat in ista cū clamore valido p crucifixoribz orat
In illa vt deus ⁊ rex honoratur in ista spinis coronatus blasfema
In illa cū publicanis ⁊ peccatoribus manducauit ⁊ bibit in ista la
trom paradisum p̄mittit In illa miracula faciebat p humanitatem
in ista occultat suam diuinitatem In illa petro ecclesiam commisit
in ista matrem discipulo dimisit In illa ab infirmis expellitur om
nis infirmitas in ista a planta pedis vsqz ad verticem non est in ea
sanitas In illa turbe ab ipso cibum ⁊ potum suscepērūt in ista ip̄n
in siti sua felle et aceto potauerunt In illa omnes inuitat ad bibe
dum aquam viuā in ista se sitire clamat p̄o nobis eternam vitam
In illa se habere potestatē ponendi animā clamabat in ista spirit
patri cōmendabat In illa mortuos suscitauit in ista inclinato capi
te spiritum emittens expirauit In illa fuit vite speculū in ista fui

uoibꝰ ſpectaculū. Et ſic ī cruce fuit cunctis videntibꝰ īm ſcādalum
Sed aliter eſt de eo qui habet curā alicuī ꝑticularis. et ō ꝓuiſore
vniuerſali. ꝓuiſor em̄ ꝑticularis excludit defectū ab eo q̄ cure eius
ſubdit̄ q̄ntū poteſt. ſed ꝓuiſor vniuerſalis ꝑmittit aliq̄ defectū īm
aliquo particulari accidere. ne īpediat̄ bonū totius. Unde corꝝptō
nes et defectus īm rebus naturalibus dicunt̄ eſſe ꝓtra naturā ꝑticu
larem. ſed tm̄ ſunt de īntentōe nature vniuerſalis. inq̄ntum defectus
vnius cedit in bonū alterius. ⁊ etiā tocius vniuerſi. Nā corꝝptio vnius
eſt generatio alterius. ꝑ quā ſpecies ꝓſeruat̄. Cū ergo deꝰ ſit cau
ſa vniuerſalis et ꝓuiſor totius entis ad iꝑius ꝓuidentiā ꝑtinet vt per
mittat quoſdā defectꝰ eſſe īm aliquibus ꝑticularibꝰ rebus. ne impe
diatur bonū vniuerſi ꝑfectuz. Si em̄ oīa mala impedirent̄ multa
bona deeſſent vniuerſo. nō em̄ eſſet vita leonis. ſi nō eſſet occiſio ani
maliū. neq; eſſet patientia martiꝝ. ſi nō eſſet ꝑſecutio tyrānoꝝ Un̄
dicit augꝰ. īm encheriō. Deus ommipotēs nullo modo ſineret aliq̄
malū eſſe in opibus ſuis. niſi vſq; adeo eſſet ommipotens ⁊ bonꝰ. vt
benefaceret etiā de malo. Eodez modo crux xp̄i habito reſpectu ad
ꝑticularem vitam xp̄i ſcandaliſauit plures. non aūt habito reſpectu
ad redemptōem et ſalutē totius vniuerſi. hoc em̄ ad maiorē dignita
tem hominis ꝓceſſit. vt ſicut homo victus fuerat ⁊ deceptꝰ a dya-
bolo. ita etiā hō eſſet qui dyabolū vīceret. ⁊ ſicut hō mortē meruit
ita hō moriendo mortē ſuperaret. Un̄ dicit̄ j. coꝛ. xv. Deo gratias.
qui dedit nobis victoriā ꝑ ieſum xp̄m. Et j. coꝛ. j. Uerbū crucis pe-
reuntibus quidē ſtulticia eſt. his aūt qui ſalui fiūt. i. nobis dei vir-
tus eſt. Ergo euacuatū eſt ſcandalum crucis xp̄i.

Euacuatū eſt ſcandalū crucis xp̄i
Diuinitatis oſtenſione.
Angelorūz diſtinctōne.
Creaturaꝝ ꝓductōne.
Hominis formatione.
Figuraꝝ verificatōne.
Chriſti incarnatione.
Mediatoris redēptōe.
Uirtutū moderatione.
Peccatoꝝ recōciliatōe.
Spirituali inuocatōne.
Anime beatificatione.
Corꝑis glorificatōe.

Primo euacuatū ē ſcādalū crucis xp̄i. Diuītatis oñſione. Exēplū
em̄ crucis xp̄i originaliter ⁊ prīo inuētū ē ī altitudīe maieſtatiſ dīne
Un̄ ephe. iij. dr. In caritate radicati et fundati poſſitis cōphēdere

cū omnibus ſanctis que ſit longitudo·latitudo·ſublimitas ꝛ ꝑfun
tas·in quibus deſignaꝫ miſteriū crucis·iob·xj·Excelſior celo ē·ꝛ q
facies·ꝑfundior inferno·ꝛ vnde cognoſces·Longior terra menſur
eius ꝛ latior mari Ubi deſignat ꝑ altitudinē excellentiā virtutis
per omnia·ꝑ ꝑfunditatē virtutē ad cognoſcendū occulta ꝑ longit
dinem duratōez ſui eſſe·ꝑ latitudinē affectū dilectōis ad oīa U
vt dyo·dicit·xj·c·de diuinis no·Per altitudinē intelligiꝫ immēſta
diuinitatis eius·cū ſit ſup oīa exiſtens·Per ꝑfunditatē intelligi
incomp̄henſibilitas eſſentie ip̄ius· Per longitudinē ꝓceſſus v̄tuti
eius omnia penetrantis·Per latitudinem vero ſupextenſio eius a
omnia·in q̄ntū ſcz ſub ei9 ꝓtectōne omnia dtinent· Secundo eu
cuatuu eſt ſcandalū crucis x̄pi Angelor̄ diſtinctōne·In altitudi
pone cherubī ꝛ ſeraphī·In ꝑfundo angelos ꝛ archāgelos·In de
xtera ꝑte virtutes ꝛ poteſtates·in ſiniſtra p̄incipatus et dominat
nes·In medio tronos·ꝛ ſic habebis crucē chriſti formatā ex nove
ordinibus angelor̄ ad deſignandū ꝙ hi ordines reparati ſunt pe
crucem chriſti·qz chriſtus pendens in cruce habuit officia omniu
iſtorum ordinū·Cherubin em̄ interp̄taꝫ plenitudo ſcientie· Sz i
chriſto ſunt omnes theſauri ſapientie et ſcientie dei abſconditi·col
j·Seraphin interp̄taꝫ incendiū·Sed chriſt9 deus noſter ignis co
ſumens eſt·Eſt etiā angelus·quia vocaꝫ magni conſilij angel9·E
etiam archangelus·quia fortitudo dei·p̄s·Dominus fortis ꝛ poti
dn̄s potens in p̄elio·Eſt etiā virtus·p̄s·Dextera dn̄i fecit virtute
Eſt etiā poteſtas·mat·vl· Data eſt mihi om̄is poteſtas in celo ꝛ i
terra·Eſt etiam p̄incipatus·yſa·ix· Factus eſt p̄incipatus ſuper h
merum eius·Eſt etiam dominatōes·p̄s·Dominabiꝫ a mari vſqz a
mare·Eſt etiā trom·p̄s·Tronus tuus deus in ſeculū ſeculi· Terc
euacuatū eſt ſcandalū crucis chriſti in creaturar̄ ꝓductōne· q̄ntum
ad diſtinctōem·Altitudo em̄ eſt natura intellectualis incorruptibi
lis·ꝑfundū eſt creatura pure corporalis coruptibilis· Dextr̄ ē cr
atura corporalis celeſtis incorruptibilis·ſiniſtr̄ eſt creatura partim
corpalis ꝛ partim intellectualis·ſcz homo· Etiā in mūdi ſituatione
Cui9 ſublimitas eſt meridies· ꝑfundum eſt aquilo·dextr̄ ē orien
ſiniſtr̄ eſt occidens·vt dicit p̄hūs·ij·de celo et mundo·Etiā in tēpo
rum varietate·cui9 ſublimitas eſt eſtas·ꝑfundum hiems dextr̄ ve
ſiniſtr̄ autūn9· Etiā in elementor̄ combinatōne· cui9 ſublimitas e
ignis·ꝑfundū terra·dextr̄ aer·ſiniſtr̄ aqua·Etiam qualitatū varia
tione·cui9 ſublimitas eſt caliditas·ꝑfundū ſiccitas·dextr̄ humidi
tas·ſiniſtr̄ frigiditas· Quarto euacuatū ē ſcādalū crucis chriſti
Hominis formatōne·qua extenſo corpe et brachijs gerit ſimilitud
nem crucis·etiā in humor̄ compoſitōne·cui9 ſublimitas eſt ſangui

profundū melancolia⁊ dextrūz colera⁊ simistrū fleugma⁊ Etiā in viriū coaptatione⁊ cui⁹ sublimitas est intellectus⁊ pfundū sensus⁊ dextruz irascibilis⁊ simistrū ocupiscibilis⁊ Etiā in natuitatis origmatōe⁊ cui⁹ sublimitas est nasci de matre sine patre⁊ vt xp̄c⁊ pfundū est nasci de patre ⁊ matre⁊ vt abel ⁊ chayn⁊ dextrū est nasci sine patre ⁊ sine matre⁊ vt adam⁊ simistz ē nasci de patre et sine matre⁊ vt eua⁊ Quinto euacuatū est scandalū crucis xp̄i⁊ Figuraz verificatōe⁊ Nā misteriū crucis fuit figuratū⁊ Primo in ligno scientie boni ⁊ mali⁊ qz hoc genus mortis maxime ouemens erat satisfactiom p peccato primi parentis quod fuit ex eo ꝙ otra mandatū dei pomū ligni vetiti sumpsit⁊ ideo ouemēs fuit ꝙ xp̄c ad satisfaciendū p peccato illo seip sum patereť ligno affigi⁊ quasi restituens qđ adam sustulerat⁊ ꝟm illud p̄s⁊ Que nō rapui tūc exoluebam⁊ vnde aug⁹⁊ dicit in quodam sermone de passione⁊ Contēpsit adam p̄ceptū accipiēs ex arboze pomū⁊ Sed quidquid adam pdidit xp̄c inuenit in cruce⁊ Secūdo in archa noe⁊ vt ēm aug⁹⁊ dicit in sermone de passione⁊ Sicut de diluuio aq̄z hūanū gen⁹ archa lignea liberauit⁊ sic crux xp̄i a diluuio pene ifernal⁊ Tercō i vga moisi⁊ nā moises mare diuisit vga⁊ pharaonē pstrauit⁊ populū dei redemit⁊ Quarto in extensione manus moysi otra virgā ad subuersionē amalech⁊ nam vt amalech vinceret otra virgā moyses expansis manibus extendit⁊ Quinto in archa testāti⁊ qm̄ lex dei arche credit testāti⁊ in qua erat recōdita⁊ Sexto i altari olocaustoz⁊ qđ erat factū de lignis in quo tn̄ sacrificia aialium offerebant⁊ vt habet exo⁊ xxvj⁊ Septimo in palo serpentis⁊ io⁊ iij⁊ Sicut moyses exaltauit serpentē in deserto ita exaltari oportet filium vt oīs qui credit in ip̄m nō pereat⁊ sed habeat vitā eternā sup quo triso⁊ dicit⁊ Exaltari audiens suspensionē intelligas in altū⁊ vt sanctificaret aerē qui sanctificauerat terrā ambulando in ea⁊ Octauo i virga lignea quā moyses in aquā misit ⁊ amarā aquā in dulcedinē cōnutauit⁊ ex lignea virga de spiritali petra salutaris vnda pfluxit Nono in iacob qui cancellatis manibus in modū crucis benedixit filios ioseph Decimo in ysaac⁊ qui portauit ligna p sui immolatione⁊ Undecimo in naaman qui suspēsus est in cruce⁊ hester⁊ vj⁊ Duodecimo in signo thau⁊ vt habeť exo⁊ vij⁊ c⁊ Sexto euacuatū est scandalum crucis xp̄i i Christi incarnatōe⁊ cui⁹ sublimitas est qz diuinitas assumpsit humanitatē in vnitate personali vt de natura corrupta ⁊ infirma assumeret qđ in tantā virtutē ⁊ dignitatē erat pmouendus pfundū est natura cū defectibus aptis ad redemptōez⁊ Ad hoc ēm filiꝰ dei carne assumpta venit in mundū vt pro peccato humani generis satisfaceret⁊ Unꝰ aūt p peccato alteriꝰ satisfacit⁊ dū penā peccato alteriꝰ debitā in seip̄m suscipit⁊ huiꝰ autē defectꝰ corpales⁊ scz

moꝛs·fames·ſitis·et huiꝰ ſunt ꝑna peccati·qđ eſt i mundū ꝑ ada:
introductū·ꝼm illud ro·v·Per vnū hominē peccatū intrauit in mu
dum·t ꝑ peccatū moꝛs·iđo ꝺueniens fuit ꝙ xp̄c huiꝰ penalitateſ i
ſua carne ſuſciperet vice noſtra·ꝼm illud yſa·liij·Vere lāguoꝛes n
ſtros ipe tulit·dextꝛ eſt qꝛ ſimul fuit viatoꝛ et cōpꝛehenſoꝛ· Nā ai
paſſionē ꝼm mentē plene videbat deū·et ſic habebat beatitudinē
q̄ntum ad id qđ eſt ꝓpꝛiū aīe·ſed q̄ntum ad alia deerat ei beatitu
do·qꝛ et aīa eius erat paſſibilis·t coꝛpus paſſibile t moꝛtale·hieꝛe
xmj·Quaſi colonus futurꝰ es ī terra·t quaſi viatoꝛ declinās ad m
nendum·t iđo ſimul erat cōphenſoꝛ inq̄ntum habebat beatitudine
aīe ꝓpꝛiam·t ſimul viatoꝛ·inq̄ntū tendebat ī beatitudinē ꝼm id qꝛ
ei de beatitudine deerat·Similtꝛ eſt vnitas indiuiſibilis diuinita
tis t humanitatis·Vñ damaſcenꝰ dicit li·iij· Et ſi xp̄c moꝛtuus eſ
vt homo·t ſancta eius aīa ab incōtamīato diuiſa eſt coꝛpe·Sed d
uinitas inſepabilis ab vtriſq; pmanſit·ab aīa dico et coꝛpe· Se
ptimo mediatoꝛis redemptōne euacuatū eſt ſcandalū crucis chriſt
Dicit em̄·j·thimo·ij·Vnus eſt mediatoꝛ dei et hominū· homo xp̄
ieſus·cuiꝰ ſublimitas eſt aſcenſio ipiꝰ in celū·mar·vl·Dñs quiden
ieſus poſtꝙ locutꝰ eſt eis·aſſum·eſt in ce·et ſe·a dex·dei·pfunduꝛ
deſcenſus eius ī ſepulcrū q̄ntū ad coꝛpꝰ·t in limbū q̄ntū ad anim
mat·xxvj·c·Mittens hec mulier vnguentū hoc in coꝛpꝰ meū ad ſe
peliendū me fecit·Et ps·Tollite poꝛtas prin·pe·et ele·poꝛ·eter·t i
troibit rex glorie·Dextꝛ eſt reſurrectō lu·vlti·Oꝛtebat xp̄m pa
et reſurgere a moꝛtuis tercia die·Siniſtꝛ eſt paſſio vſq; ad moꝛt
Unde augꝰ·li·xiij·de trini·dicit·Sanande noſtre miſerie ꝺuemer
tioꝛ modus alius nō fuit ꝙ p xp̄i paſſionē t moꝛtē· Octauo eue
cuatum eſt ſcandalū crucis xp̄i Virtutū moderatōne· Primo pe
crucem intellectualē·cuiꝰ ſublimitas eſt ſapientia·q̄ ꝺiderat altiſ
mas cauſas·vt dicit·j·metha·Unde ꝺuemēter iudicat t oꝛdinat t
oīmibꝰ·qꝛ iudiciū pfectū et vniuerſale haberi nō pōt niſi p reſoluti
nem ad primas cās·pfundū eſt ſcientia que eſt de ꝺcluſionibus t
monſtratis ex principijs·dextꝛ eſt intellectus qui eſt habitꝰ princ
pioꝛum ꝼm ſe ꝺideratoꝛ·Siniſtꝛ eſt ꝺilium quod pficit rōez p
cticam· Secundo p crucē moꝛalem· Cuiꝰ ſublimitas eſt prudēt
que pficit rōem·pfundū eſt tempantia que pficit ꝺcupiſcibilitate
Dextꝛ eſt iuſticia·que pficit voluntatē·Siniſtꝛ eſt foꝛtitudo que
ficit iraſcibilitatē· Tercio p crucem tranſformalē·p quā homo ſi
pꝛa rōem extollit·cuiꝰ ſublimitas eſt virtus exemplaris·p quā h
mo ad diuina ſe trahit quantū pōt·mat·vj·Eſtote pfecti ſicut pat
veſter celeſtis pfectus eſt·Profundū eſt virtus politica·p quā v
boni reipublice ꝺſulunt vꝛbeſq; tuent·Dextrum eſt virtus purg

ammi q̄ terrenas cupiditates nō reprimit·sz̄ penit⁹ obliuiscit̄ z pas
siones nō vincit·sed penit⁹ ignorat·Smistz̄ est virt⁹ purgatoria·q̄
quadā hūanoz̄ fuga solū se ingerit diuinis·Un̄ aug⁹·dicit li·xix·d
ciui·dei·ꝙ ociū sanctū querit caritas vitatis·negociū iustū suscipit
necessitas caritatis·quā sarcinā si nullus imponit pcipiende atqz in
tuende vacandū est veritati·si aūt imponit̄ suscipienda est ꝓpter ca=
ritatis necessitatē· Quarto p crucē doctrinalē·cui⁹ sublimitas est
spes que ē ad caput crucifixi·q2 bene sperantiū supna expectatio ē·
Profundū est gratuita grā·q̄ menti occulte a deo infundit̄·dextrū
est bona opatio·sinistz̄ est pseuerātia in bono ope·vt aug⁹·dicit li·
de grā veteris z noui testamēti· Nono euacuatū est scandalū cru
cis xpi Peccatoz̄ recōciliatōe· Primo p crucē vnitiuā·cui⁹ subli=
mitas est reparatio ruine angelice·col'·j· Pacificās p sanguinē cru=
cis ei⁹ siue que in celis siue q̄ in terris sunt·Profundū est liberatio
sanctoz̄ patz̄ de limbo·zacha·ix· Tu quoqz i sanguine testamēti tui
emisisti vinctos de lacu i quo nō erat aq̄·dextez̄ est vocatio vtriusz̄
qz ppl'i·s· iudaici z gentilis·Criso·em̄ dicit·ꝙ xpc in cruce expansis
manibus morit̄·vt altera manu veterē ppl'm altera eos qui ex genti
bus sunt trahat·Simistz̄ est dtinuatio redempti ppl'i·io·xvij·Pater
sancte serua eos in nomīe tuo quos dedisti mihi·vt sint vnū sicut et
nos· Secūdo p crucē iustificatiuā·s·pñie· cui⁹ sublimitas ē amor
dei quē offendisti·pfundū est dolor p grā quā amasti·dextez̄ ē ti=
mor mortis ad quā curris·simistrū est horror pene· ad quā transcur
ris· Tercio p crucē mortificatiuā·cui⁹ sublimitas ē mortificato p
marie volūtatis·gal'·ij·Uiuo ego iam nō ego·sz̄ viuit in me xpc·pfū=
dum est mortificatio carnis·gal'·v·Qui aūt sunt xpi carnē suā cruci=
xerūt cū vicijs et dcupiscentijs·dextz̄ est mortificato in mundanis
gal'·vl·c·mihi mūdus crucifixꝰ est·z ego mūdo· simistrū est mortifi=
catio in naturalibꝰ apl's·mihi viuere xpc est z mori lucz̄ Quarto
per crucē gratificatiuā·s·p iustificatōem impij·cui⁹ sublimitas ē g̃=
re infusio·pfundū est remissio culpe·dextz̄ ē motꝰ liberi arbitrij in
malū ipm sequēdo·simistz̄ est motꝰ liberi arbitrij in peccatū ipm de=
stando·ps·Dixi dfite·aduer·me iniusti·meam dño tc̄· Decimo
euacuatū est scandalū crucis Spūali innouatōne· Primo p crucē
regenerationis·cui⁹ sublimitas ē natiuitas spūal'·io·iij· Nisi quis renatꝰ
fuerit ex aq̄ et spūsancto n̄ pōt introire in regnū dei·pfundū ē natiui
tas corpalis·io·iij· Nūquid pōt homo iterato introire i ventrē ma=
tris sue z renasci·dextz̄ est natiuitas ex matrimonio·gen̄·ij· Cresci=
te z multiplicamini·simistrum est natiuitas ex adulterio hi modi fue=
runt in patribus a quibus pcessit genealogia christi·mat·j·c· Se
cundo per crucez peregrinatiuā· cui⁹ sublimitas ē posse nō peccare

scilicet in statu innocentie profundum est nō posse non peccare. scil
cet sub origmali dextrum est nō posse peccare scz in statu glorie si
nistz est posse peccare nō tñ peccare scz in statu gratie vt declara
magister li. ij. sentētiaz. Tercio p crucē restauratiuā cui? sublim
tas est diuia inspiratō apocal. iij. c. Ego sto ad hostiū z pulso z ps
Audiā quid loquat in me dñs deꝰ. pfundū est dtricio cordis ioel
ij. Scindite corda vestra et duertimini ad dñm deū vestrū zc. dex
trum est confessio oris iaco. v. c. Confitemī alterutz peccata vestra
orate pinuicem vt saluemī. sinistz est satisfactio opis lu. xix. Si q
aliquē defraudaui reddo quadruplū. Quarto p crucē pfectiua
cui? sublimitas ē amor dei. pfundū est amor primi. dextz ē amor
sui. sinistrū est amor inimici Undecimo euacuatñ est scandalū cru
cis christi Anime beatificatione cui? sublimitas est clara z meridi
ana visio dei in patria. io. iij. Scimus qm cum apparuerit similes e
erimus z videbim? eum sicuti est. deorsum est visio vespertina rez
in ppio genere. dextrum est comprehensio. j. cor. ix. c. Sic currite v
comprehendatis. sinistrum est sempiterna fruitio et delectatio. ps
Delectationes in dextera tua vsqz in finem. Duodecimo euacua
tum ē scandalū crucis christi Corpis glorificatione cui? sublimita
est claritas. profundum est agilitas. dextrum est impassibilitas. sin
strum est subtilitas. que sunt quattuor dotes corpis glorificati ī re
surrectione. Lignum autem crucis christi licet diu sub terra latu
erit. tñ hodie clarum splendescit propter multa. primo quia regina
sabba illud preuidit. secūdo quia christ? suo cruore illud decorauit.
tercio quia constantino in celo ostensum fuit. quarto quia helena il
lud reperiens ornauit. quinto qz repertor p martirij palmā triūpha
uit. sexto quia fidelis per hoc signū dyabolum effugauit. hec oīa
patent in legenda hui? diei. Et sic patet quomō p inuentōem crucis
christi euacuatum est scandalum eius. hic per gratiam. tandem per
gloriam. Amen.

In festo corone dñi Sermo.

Xiuit iesus portans coronā. io. xix. c. et in euangelio ps
tis solennitatis. apls ad col. ij. dicit sic. Estis in illo reple
ti qui est caput oīs principat? et potestatis. Super
quo talē moueo questionē Utz xp̄c qui electos in gloria celesti coro
nat. sit caput ecclesie. p grām que ipam decorat. Ad istā questio
nem respondent duo doctores noui testamenti. Primus est bea
tus paulus ephe. j. c. dicit sic. oīa subiecit sub pedibus eius. z ipm
dedit caput supra omnē ecclesiam. que est corpus ipius. z plenitudo

ipius·qui oīa in oībus adimpleuit· Secūdus est sanct⁹ tho·
iij·pte·q·viij·ar·j·dicit sic·Sicut tota ecclesia dicit vnū corp⁹ mysti-
cum p similitudīē ad corpus naturale hois ꝑm ꝙ diuersa mēbra
habent diuersos act⁹·vt apl's dicit ro·xij·et·j·coī·xj·ita chr̄ist⁹ dici
tur caput ecclesie ꝑm similitudīē humani capitis·in quo tria possu-
mus considerare·s·ordinem·pfectōem·et virtutem·Ordinē q̄ caput
est prima pars hoīs incipiendo a supiori· Et inde est ꝙ oīe prin
cipium dsueuit vocari caput·ꝑm illud hebre·ij· Ad omne caput vie
posuisti lupanar tibi·Perfectōem aūt q̄ in capite vigent oīes sen
sus·et interiores et exteriores·cū in ceteris mēbris sit solus tactus·
et inde est quod dicit ysa·xj·Senex ⁊ honorabilis ipe ē caput Vir
tutem vero·q̄ virt⁹ ⁊ motus ceteroꝝ mēbroꝝ ⁊ gubernatio eorum
in suis actibus est a capite·ꝓpter vim sensitiuā ⁊ motiuā ibi domi-
nantem·vnde et rector dicit caput populi·ꝑm illud·j·reg·xiij·Cū es
ses puulus in ecclesijs tuis caput in tribubus israel factus es· Hec
aūt tria cōpetunt xp̄o spūaliter·primo enī ꝑm ꝓpinquitatē ad deum
gratia xp̄i altior ⁊ prior est·⁊ si nō tpe tñ dignitate· q̄ omēs alij ac
ceperunt grām p respectū ad grāz ipi⁹·ꝑm illud ro·viij·Quos pre-
sciuit·hos ⁊ p̄destinauit conformes fieri imagini filij sui· vt sit ipe
primogenit⁹ in multis fratribus·Secūdo vero pfectōem hz q̄ntuz
ad plenitudīē ommū gratiaꝝ·ꝑm illud·io·j·Vidim⁹ eū plenū grē
et veritatis·Tercio virtutē habuit influendi grām in oīa membra
ecclesie ꝑm illud·io·j·De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹ Sciendū ꝙ
omnes electi veluti capilli sunt in xp̄o radicati p eternā p̄destinatio
nem·Vñ dicit apocal'·j· In medio septē candelabroꝝ aureoꝝ vidi
similē filio hoīs·caput aūt eius ⁊ capilli erant candidi velut lana
alba ⁊ tanq̄ nix·Predestinatio enī pōt considerari dupliciter·Uno
modo ꝑm ipm actū p̄destinantis·⁊ sic p̄destinatio xp̄i non est causa
nec exemplar p̄destinationis sanctoꝝ cum vno ⁊ eodem actu eterno
predestinauerit deus chr̄istuz ⁊ electos·Alio modo potest dsidera-
ri predestinatio ꝑm terminū ⁊ effectū predestinatōis·⁊ ꝑm hoc pre
destinatio chr̄isti est causa ⁊ exemplar nostre p̄destinatōnis·⁊ hoc
dupliciter·Primo q̄ntum ad bonum ad quod predestinamur·Chri
stus enī predestinatus est ad hoc ꝙ esset dei fili⁹ naturalis·nos au
tem predestinamur ad filiatōem adoptōnis· que est quedā partici-
pata similitudo filiationis naturalis·ro·j·Quos presciuit hos ⁊ pre
destinauit dformes fieri imaginis filij eius·Et io·j·Dedit eis pote
statem filios dei fieri·Secundo q̄ntum ad modū consequendi istō
bonum·quod est p gratiam·vt per iesum chr̄istū compleret·Sub p̄
destinatione enī eterna cadit nō solū id quod fiendum in tempore·
sed etiam modus ⁊ ordo ꝑm quem complendū est in tempore· Vñ

si christus nō fuisset incarnandus deus pōrdinasset homies saluari per aliam causam. Sed q̄ pōrdinauit incarnatōem xp̄i simul cū hoc pōrdinauit. vt esset causa nostre salutis. dicit em̄ aug⁹. li. de pdesti-natione sanctoꝝ. Est pclarissimū lumen pdestinationis ⁊ gratie. ipe saluator. ipe mediator dei ⁊ hominū homo christus iesus. Et ephe. j. dicit. Predestinauit nos in adoptōem filiorum per iesum christū et sicut apud deum cognitus est numerus electorū. sicut dicit aug⁹. li. de correptōe ⁊ gratia. ꝑ certus est pdestinatoꝝ numer⁹. qui nec augeri pōt. nec minui. sic christ⁹ tanꝗ caput ecclesie habet noticiam omniū saluandoꝝ in merito sue passionis. Un̄ glo. sup illud apocal. v. Dignus est agnus qui occisus est accipere dignitatem ⁊ scientiā dicit. id est. omniū cognitōem. q̄ ad christum ⁊ ad eius dignitatem spectant quodammodo omnia in q̄ntum subiecta sunt ei omnia. Ipse em̄ est omniū iudex constitutus a deo. q̄ filius homis est. vt dicit io. v. Et io. iij. dr. Ipse ei sciebat quid esset i hoie Et mat. x. Capilli capitis vr̄i oēs numerati sunt Circa electos autē desiderant quat tuor Prio. q̄ sicut capilli q̄nqz radicāt in capite ⁊ q̄nqz decidunt Sic quidā radicant i christo p gratiā pseueraturi. ⁊ quidā n̄ pseue raturi. Est em̄ liber vite cōscriptio ordinatoꝝ in vitā eternā ad quā ordinat aliquis ex duobus. s. ex pdestinatōne dīna. ⁊ hec ordinatio nunꝗ deficiet. ⁊ ex gratia. Quicūqz em̄ habet gr̄am ex hoc ipo di-gnus est vita eterna. ⁊ hec ordinatio deficit interdū. q̄ aliqui ordi-nati sunt ex gr̄a habita ad habendū vitā eternā ex pdestinatōe di-uina. a qua tn̄ deficiūt p peccatū mortale sequēs. ps Deleant de li-viuentiū. ⁊ cū iustis nō scribant. De pseuerantibus aūt dicit. lu. xij. Capill⁹ de capite vestro nō peribit. Secūdo q̄ sicut capilli q̄nqz lauant ab eo cui⁹ sunt. q̄nqz ab alio. Sic electi q̄nqz lauant a xp̄o p ꝓprium sanguim̄ apocal. j. Dilexit nos et lauit nos a peccatis nr̄is in sanguine suo. Et q̄nqz p̄cibus sanctoꝝ. Nā gen. xxv. dicit. q̄ ysaac rogauit deū p rebecca vxore sua. ⁊ dedit aceptū rebecce. Ex illo au tem aceptu natus est Jacob qui fuit pdestinat⁹. Nō fuisset aūt im-pleta pdestinatio si nat⁹ nō fuisset. Unde pdestinatis conandum est ad orandū ⁊ bene opandū. q̄ per ista predestinationis effectus cer titudinaliter implet. ꝓpter quod dicit. ij. pe. j. Satagite vt p bona opera certā vestrā vocatōem et electōem faciatis Tercio q̄ sicut absalon p capillos fuit suspensus in ligno. ij. reg. xviij. Sic xp̄c fuit suspensus i cruce ꝓpter electos. q̄ hoc em̄ homo agnoscat q̄ntū de⁹ diligat hoiem ⁊ p hoc puocat ad diligendū ipm in quo pfectō hu mane salutis assistit. Un̄ apl's dicit ro. v. Cōmendat de⁹ suā carita-tem in nobis. qm̄ cū inimici essem⁹ xp̄c p nobis mortu⁹ est Quar to q̄ abacuc fuit portatus p capillos in babilonē in lacū. Dañ. xiij.

sic xp̃c descendit p̃pter electos ad ĩferos·ephe·mj· q̃ aũt ascendit quid est nisi q2 descendit primũ ĩ ĩferiores ptes terre·glo·i·ad ĩferos·Et zacha·ix·Tu quoqz in sanguine testamẽti tui emisisti vinctos de lacu in quo nõ erat aqua· Ideo dicitur dañ·vij·c·Capilli capitis eius velut lana munda· Et his modis exiuit christus portans coronam·

Exiuit iesus portãs coronam·

Sanctificatõis·
Glorificationis·
Redemptionis·
Exaltationis·
Adorationis·
Retributionis·
Premiationis·

Primo exiuit iesus portãs coronã Sanctificatõis· Nam sanctificari est aliquid fieri sanctũ· Fit autez aliquid non solum ex ꝺtrario· sed etiã ex negãte vel priuãte oppositio·sicut albũ fit ex nigro·ꝛ etiã ex nõ albo· Nos aũt ex peccatoribꝰ sancti efficimur·ꝛ ita sanctificatio nostra ẽ ex peccato·i·coĩ·vj·et hoc quidẽ fuistis aliqñ scz peccatores·sed abluti estis·sed sanctificati estis· Sz xp̃c quidẽ ꝑm hoĩez factꝰ ẽ sanctꝰ·q2 hãc gratie sanctitatẽ nõ semp habuit nõ tñ factus est sanctus ex peccatore·q2 peccatum nunq̃ habuit·sed factus ẽ sanctus ex nõ sancto ꝑm hominẽ·non quidẽ priuatiue·vt·ſ·aliqñ fuerit homo·ꝛ nõ fuerit sanctus·sed negatiue·q2 scz quãdo nõ fuit homo non habuit sanctitatem humanã·ꝛ ideo simul factus fuit homo et sanctus homo·ꝓpter quod dicit angelꝰ lu·j·quod nascetur ex te sanctum· Quod exponens gregoĩ·xviij·moral'·dicit· Ad distinctõez nostre sanctitatis·ꝛ sic sanctus nasciturus asserit· Nos quippe si sancti efficimur·non tamen nascimur·quia ipa nature corruptibilis condicione constringimur· Ille aũt solꝰ veraciter natꝰ est sanctus· qui ex coniunctione carnalis copule conceptus non est·et io·x·quem pater sanctificauit ꝛ misit in mundum· Et sicut per verbum dei omnia facta sunt·ita p vbũ incarnatuz sunt omnes hoĩes sanctificati· qui sanctificantur·hebreoꝛ·ij· Qui sanctificat et qui sanctificantur ex vno omnes· Est autem duplex sanctificatio· Una quidem adultoruz· qui cõm proprium actum sanctificantur· Alia autem puerorum· qui nõ sanctificantur ꝑm proprium actum fidei·sed ꝑm fidẽ ecclesie vel parentũ· Prima autẽ sanctificatio est pfectior secunda·sicut actꝰ est pfectior q̃ hꝫ·ꝛ qõ est p se eo qõ ẽ p aliud· Scificatõ vo xpi fuit

perfectissima·q̄ sic sanctificatus est vt esset alioꝝ sc̄ificatoꝛ d̄ni p̄t
Primo quidē p̄ eius passionē hebꝛe·vl·Christꝰ vt sanctificaret
suum sanguinē populū·extra portā passus est· Secundo p baptism
io·iij·Nisi quis renatꝰ fuerit ex aqua ⁊ spū sancto ⁊c· q̄ gratia co
lata est anime x̄pi·sicut cuidā vniuersali p̄incipio gratificationis
humana natura·p̄m illud ephe·j·c· Gratificauit nos in dilecto fil
suo. Et sic exiuit iesus portans coꝛā sanctificatōis nostre· ideo dic
ecc̄i·xxxij·Ornamentū gr̄e accipias coꝛonā Secundo exiuit iesꝰ
portans coꝛonā Glorificatōis·p̄s·Gloꝛia ⁊ honoꝛe coꝛonasti eum
dñe·eū sup opera manuū tuaꝝ·Omnia subiecisti sub pe·ei? ⁊c· Nam x̄p
collata est maioꝛ gloꝛia q̄ ade p̄imo hoī in statu innocentie· vt p
tet ex p̄iuilegijs vtriusq; que fuerūt·xij·⁊c· Primū fuit formati
nis·Dicit em̄·j·coꝛ·xv·Primꝰ homo de terra terrenꝰ· secūdus d
lo celestis·Christꝰ em̄ dicit de celo descendisse dupliciter·Uno m
ratione dīne nature non ita q̄ dīna natura esse in celo desierit·sz
in infimis nouo modo esse cepit·s·p̄m naturā assumptā·p̄m illud i
iij· Nemo ascendit in celū·nisi qui descendit de celo filiꝰ hoīs qui
in celo·Alio modo rōne coꝛporis·nō quia ipm corpus x̄pi p̄m sua
substantiā de celo descēderit·sed q̄ virtute celesti·i· spūssancti ē e
corpꝰ formatū·Un̄ augꝰ dicit ad oꝛosiū exponēs autoꝛitatē iuct
dicit·Celestē dico x̄pm·q̄ nō ex hūano dceptꝰ est semīe·Et hoc m
etiā hilariꝰ exponit li·de tri·Adā ergo fuit de terra terrenꝰ·x̄pc
de celo celestis· Secundū fuit impletōis·Nā incarnatōis mist
rium est p̄imo hoī reuelatū·vt pz p hoc q̄ dixit·hoc nūc os ex oss
bus meis ⁊c·qō apl's dicit esse magnū sacramentū in x̄po ⁊ in ecc̄i
vt patz ephe·v·Sed p iesum x̄pm ē impletū·Un̄ augꝰ·dicit in li·d
verbis dn̄i·exponēs illō qō habeꝭ lu·xix· Uenit filiꝰ hoīs quere
et saluū facere qō p̄erat·Si hō nō peccasset· filiꝰ hoīs nō venisse
Et·j·thi·j·sup illud verbū·x̄pc venit in hūc mūdū peccatoꝛes saluo
facere·dicit glo·Nulla causa fuit veniendi x̄po dño misi peccatoꝛe
saluos facere·tolle moꝛbos·tolle vulnera·⁊ nulla est causa medicin
Terciū fuit visiōis·Nā p̄imꝰ hō vidit deū vt viatoꝛ i enigmat
Homo em̄ in paradiso fuit beatus nō illa p̄fecta beatitudine i qu
transferendus erat·que in diuine essentie visione consistit· habeba
tamen perfectā vitam p̄m quendā modum inq̄ntum habebat inte
gritatem ⁊ perfectōez quandā naturalem· vt dicit aug·xj·sup gen
ad litteram·Unde dicitur·j·coꝛ·xv· Non p̄ius quod spūale est·sed
quod animale est·Christus autē vidit deum vt viatoꝛ ⁊ compreh
soꝛ sine enigmate·q̄ dīne essentie visio conuenit oībus beatis p̄m
pticipatōem lumīs deriuati ad eos a fōte v̄bi dei p̄m illud·ecc̄i·x
Fons sapie v̄bū dei in excelsis·Huic aūt v̄bo dei x̄pi quiꝰ diungi

aīma christi·que est vnita verbo in persona ꝑ queuis alia creatura Et ideo plenī recipit influentiā lumis·i quo deꝰ videt ab ipo verbo ꝑ quecūqz alia creatura·ꝛ ideo p ceteris creaturis pfectiꝰ vidz ipam primā veritatē·que est diuina essentia·io·j· Vidimꝰ glo·eius quasi vnige·a pa·plenū nō solū grē·sed etiā vitatis·Et ephe·j·Deꝰ dstituit eū·s·xpm in celestibus super omnē principatū ꝛ potestatem et virtutē ꝛ domiatōez·ꝛ super omne nomē qđ nomiat nō solū i hoc seculo·sed etiā in futuro· Quartū fuit cognitōis· Nā primꝰ hō ō rebus naturalibus ꝛ supnaturalibꝰ tm̄ cognouit q̄ntū erat necessarium ad gubernatōem vite hūane ꝟm statū innocentie·Alia vero q̄ nec naturali hois studio cognosci possunt·nec sunt necessaria ad gubernatōem vite humane primꝰ homo nō cognouit·sicut sunt cogitationes hominū·futura dtingentia·ꝛ quedā singularia· puta quot lapides iacent in flumie·ꝛ hꝰ·Christꝰ aūt cognouit omia ꝟm statuz diuinū·q; aīa xpi cognoscit totā suā potentiā et omia in que potest· potest aūt in emundatōem infinitoꝝ peccatoꝝ·ꝟm illud·j·io·ij· Ipse est ꝓpiciatio p peccatis nostris·nō aūt p nostris tm̄·sz etiā p totius mundi·ideo aīma xpi dgnoscit infinita·quia omia que sunt in potē tia creature·Uñ cū in potentia creature sint infinita·p hunc moduz scit infinita·pfertim cū sit nobis datus a deo in doctorem· ꝟm illud phel·ij·Letammi in dño deo vestro·qui dedit nobis doctorē iustitie· Quintū fuit pseruatōis·Nā primus homo nō poterat decipi isi peccato p̄uentus·quia intellectus nō poterat decipi p extimatōem falsi·vnde et seductio mulieris et si p̄cesserit peccatū opis· subcuta est tm̄ peccatū interne elatōis· dicit em̄ aug9·xj· sup gen̄·ad tteram·q; mulier verbis serpentis nō crederet nisi iam messet mē eius amor ꝓprie potestatis ꝛ quedā de se supba p̄sumptio·Christus aūt nō potuit esse peccato p̄uentus·io·viii· Quis ex vobis arguet me de peccato·et·j·pe·ij·Qui peccatū nō fecit nec dolus inuētus est in ore eius· Sextū fuit damnatōis·Nam primꝰ homo habuit dominiū sup omnia naturalia q̄ntū ad effectus naturales· dicit em̄ gen̄·j·de hoīe·presit piscibꝰ maris ꝛ volatilibꝰ celi·ꝛ bestijs terre·In alijs em̄ aīalibus inuenit ꝟm extimatōem naturalē quedā ptcipatio prudētie ad aliquos pticulares actꝰ·In hoīe aūt inuenitur vniuersalis prudētia·q; est recta ratio omniū agibiliū·omne āt q; est p ptcipatōnem subdit ei qđ est p essentiā·ꝛ hoc naturaliter· de est naturalis subiectio aliorum animaliū ad hominem·Christus autem habuit dominium super omnia quantum ad effectus su naturales·Nam anima christi scōm ꝙ est instrumentum verbi sibi vniti·hūit instrumētalē virtutē ad oēs imutatōes miraculo· ordinabiles ad finē incarnatōis·q; ē instaurare siue q; i celis siue

que in terris sunt. mat. vl. Data est mihi oīs ptās in celo t in terra.

Septimū fuit assimilatōis Nam adam nō assimilabat nisi dupli ci statui hominū. Nō em ptinebat hoc ad originalē iusticiā quā adā habuit in statu innocentie. ꝙ aīa homis haberet virtutē trāsmutā di corpus ꝓpriū in quācūqz formā. sed ꝙ posset ipm ꝺseruare absqz nocumento t hāc etiā virtutē xpc assumere potuisset si voluisset. Sz cū sint tres status hominū. s. innocentie. culpe et glorie Adā nō fuit in tercio statu. Christ? aūt sicut de statu glorie assumpsit cōphensio nem. t de statu innocentie īmunitatē a peccato. ita de statu culpe as sumpsit necessitatē subiacendi penalitatib? hui? vite. hebr. ij. c. De buit p omnia fratribus assimilari Octauū fuit īcorruptōis. Nam hō in statu innocētie erat incorruptibilis ex pte cause efficientis. q? vt dicit aug?. li. de questionib? veteris et noui testamēti. De? fecit hoīem qui ꝙdiu ñ peccaret īmortalitate vigeret. vt ipse sibi auctor esset aut ad vitā. aut ad mortē. Nō em erat corp? ei? indissolubile per aliquē indissolubilitatis vigorē in corpe existentē. sed inerat na ture anime vis quedā supnaturaliter data. per quā poterat corpus ab omni corruptōe pseruare ꝙdiu ipa deo subiecta mansisset. Unō vis illa pseruādi corp? a corruptōe non erat aīe hūane naturalis. sz per donū gre. t ꝙuis grām recupauerit ad remissionē culpe t me ritum glorie. nō tñ ad amisse īmortalitatis effectū. Hoc em reserua batur xpo. per quē nature defect? in meli? reparād? erat. Christ? aūt habuit īmortalitatē per grām t gl'am. poterat em suā passionez et mortē impedire. primo quidē aduersarios reprimendo. vt eū aut non pellent aut nō possent īterficere. vt pluries fecit. Secūdo quia spūs eius habebat potestatē ꝺseruandi naturā carnis sue. ne a quo cunqz lesiuo inflicto opprimeret. quod quidē habuit anima christi. quia erat verbo dei ꝺiuncta in vnitate psone. vt aug?. dicit li. mj. de trini. Nonū fuit perfectōis. Nam prim? homo habuit pfectōez oīs virtutis ꝺm status sui ꝺecentiam. vnde aug?. ome'. xj. dicit sic. Princeps ommū vicioꝝ dū vidit adaz de limo terre ad imaginem dei factū pudicicia ornatū. tpantia compositū. caritate splēdidū. ha bentur ista. de pem. dis. ij. paragrauo princeps. Et sic hō in statu in nocentie aliqualiter habuit omēs virtutes. q? rō erat deo subiecta. et inferiores vires erant rōi subicte. Virtutes aūt sunt quedā per fectiones quibus ratio ordinatur in deum. t inferiores vires anime disponunt ꝺm regulā rōis. Uñ rectitudo primi stat? hoc exigebat vt hō aliqliter oēs vtutes hrēt. xpc aūt hūit pfectōes oīm vtutū ꝺm plēitudiez grē. q? qnto aliqō principiū ē pfecti?. tātmag̃ iprimit suos effcūs Cū aūt gratia xpi fuerit pfectissima. iō ab ipa pcesserūt om nes virtutes ad pficiendū singulas potentias anime qntū ad oēs

anime actus. vnde sup illud ps. Sed in lege domini fuit voluntas eius. dicit glo. Hic ostendit xpc plenus omni virtute t bono. Decimū fuit gubernatōis. Nā primus homo est gubernator t caput omniū nascentiū naturaliter. q homo est naturaliter animal sociale. Unde homines in statu innocentie vixissent socialiter. Socialis aūt vita multoz nō posset esse nisi aliquis presideret. qui ad bonū commune intenderet. Multi em p se intendunt ad multa. vnus vero ad vnū. ideo philosoph⁹ dicit. j. politice. q qñcunqz multa ordinant ad vnum semp inuenit vnum vt principale et dirigens. Christ⁹ aūt est gubernator t caput omniū nascētiū spualiter. sed fm diuersos gradus. primo t principaliter est caput eoz qui actu sibi vniunt p gloriam. Secundo eoz qui actu vniunt sibi p caritatem. Tercio eorum qui actu sibi vniunt p fidē. Quarto eoz qui sibi vniunt soluz in potentia nōdum ad actuz reducta. que tñ est ad actum reducenda fm diuinā pdestinatōem. sicut sunt infideles p uersionē. Undecimum fuit assimilatōis. Nā prim⁹ homo fuit similis deo fm duplicē imaginem. Christ⁹ aūt fm triplicē. Uñ sup illud ps. Signatū est super nos lumen vult⁹ tui domine. glo. distinguit triplicē imaginē. scz creationis. recreatōis. t glorificationis. Imago em dei reperit in homine tripliciter. Uno modo fm q homo habet aptitudinē naturalē ad intelligendū t amandū deū. t hec aptitudo consistit in ipa natura mentis. q est cōis omnibus hoībus. Alio mō fm q homo actu vel habitu cognoscit t intelligit deū. sed impfecte. t hec est imago per informitatē gre. Tercio mō fm q homo actu deū cognoscit t amat pfecte. t sic attenditur imago fm similitudinem glorie. primis duobus modis fuit imago dei in adā in statu innocētie. sed oīb⁹ modis fuit in christo. Duodecimū fuit translatōis. Nam prim⁹ homo fuit positus in paradiso terrestri. gen. ij. Tulit deus hominez et posuit eum in paradiso voluptatis. Christ⁹ aūt est assumpt⁹ in paradiso celesti. ephe. mj. Ascēdit sup omnes celos vt adimpleret omia. ps. Ascēdit sup celū celi ad orientē. Et sic patz corona glorificationis iesu christi. Tercio exiuit iesus portās coronā Redemptionis. Gētiles em coronā spineā capiti suo imposuerūt quē cruētātes derisorie salutauerūt. Judei aūt ipm cesari postposuerūt. et crucifige crucifige clamauerūt. In ipo em mō passionis xpi pfigurat⁹ est effect⁹ redēptōis quo ad vtrosqz. s. iudeos et gentiles. Pmo em passio christi habuit effectū salutis in iudeis. quoz plurimi in morte christi baptisati sunt. vt patet actuum. secundo. t. iij. Secundo vero iudeis predicantibus effectum passionis christi. transiuit ad gentes. et ideo conueniens fuit vt christus a iudeis pati inciperet. t postea iudeis tradentibus per manus gentilium eius passio finiretur

Quia vero xp̃c ad ostendendã abundãtiã caritatis sue ex qua pa
tiebatur·in cruce positus veniã peccatoribus postulauit·Hui9 peti
tionis fruct9 ad iudeos ꝛ gentiles puenit·a quibus patiebat· Jõc
dicit canti·iij·c·Egredimi filie syon·ꝛ videte regẽ salomonẽ i dy
demate·quo coronauit eum mater sua·Debem9 aũt egredi a quat
tuor·que nos impediũt a fructu redemptõis· Primo a vicio con
formãdo voluntatẽ nostrã diuine voluntati·mat·xxvj· Nõ sicut eg
volo sed sicut tu vis·Qõ dicit q2 rectũ vult esse hominẽ ꝛ ad deum
dirigi·vt aug̃·exponit in encheriõ·ꝛ sup illud p̃s·Rectos decet co
laudatio·dicit glo·Rectum cor habet qui vult quod de9 vult· scz v
homo velit aliquid ex caritate sicut deus vult Secundo ab odi
Nam odiũ vinceret amorẽ nũq̃ nisi ꝓpter amorẽ maiorẽ cui odium
correspõdet·sicut homo magis diligit seip̃m q̃ amicũ· ꝛ ꝓpter ho
q̃ diligit se habet odio etiã amicũ si sibi ꝺtrariet· Tercio a pas
one·ro·vij·Video aliam legez in mẽbris meis repugnantẽ legi m
tis ꝛ captiuantẽ me in lege peccati·q2 passio ligat rõem·imo cũ pa
siones intendunt ligant totaliter vsum rõnis·multi em̃ ꝓpter abun
dantiam amoris et ire versi sunt in insaniam· Quarto a vindicta
Nam peccatũ iudeoꝝ crucifigentiũ xp̃m·quod processit ex inuidia
odio ꝛ vindicta fuit grauissimum·sicut dixit xp̃c pylato·io·xix·Qu
tradidit me tibi·maius peccatũ habet· Quarto exuit ihesus po
tans coronam Exaltatõnis·Nã meritũ importat quandã equalitat
iusticie·vnde apostolus dicit· Ei qui operat merces imputat scõ
debitum·Cũ em̃ aliquis sibi ex iusta voluntate subtrahit quod d
bet habere·meretur vt sibi amplius aliquid superadꝺatur·q̃si me
ces iuste voluntatis·ꝛ inde est q̃ sicut dicit lu·xvnij·Qui se humil
at exaltabitur·Cum aũt christus in sua passione se humiliauerit in
fra suã dignitatem vsqz ad confusionem ꝛ obprobria que sustinui
ideo p suã passionem ꝛ precipue p coronatõnem spinarũ meruit e
altationem q̃ntum ad ꝺsessum paterne dextere· ꝛ manifestationem
diuinitatis ip̃ius·ꝟm illud ysa·liij·Exaltabit et eleuabit· ꝛ sublimi
erit valde sicut obstupuerunt sup eum multi·sic inglorius erit inte
viros aspectus eius·ꝛ phil·ij·dicit·Fact9 ẽ obidiens vsqz ad mo
tem·mortem aũt crucis·ꝓpter quod et deus exaltauit illum ꝛ ꝺon
uit illi nomen quod est sup omne nomẽ·scz vt ab omnibus nomine
deus·et omnes sibi reuerentiã exhibeant sicut deo· ꝛ hoc est quo
subdit·Ut in nomine iesu omne genu flectat cele·terre· et inferno
Et ysa·xxviij·c·Eris corona glorie in manu domini·ꝛ ꝺyadema r
gm̃ in manu dei tui· Quinto exuit ihesus portans coronã Ador
tionis·Cum em̃ in christo sit vna tm̃ psona diuine ꝛ humane natu
et etiã vna ypostasis ꝛ vnum suppositũ·ido est eius vna adoratio

vnus honor ex pte ei? qui adorat. Unde damasce. li. iij. dicit. Adoratur caro xpi incarnato dei verbo nō ꝓpter seipsam. sed ꝓpter vnitum ei ꝑm iposta sim verbū dei. Et sup illud ps. Adorate scabellum pedū eius. dicit glo. Qui adorat corp? xpi nō terram intuet. sed illum potius cui? scabellū est. im cui? honore scabellū adorat. Et in capitulis quinte synodi dicit. Si quis duabus naturis adorari dicit xpm. ex quo due adoratōes introducunt sed nō vna adoratōe deum verbū incarnatū cū ꝓpria ipius carne adorat. sicut ab initio ecclesie dei traditū est. talis anathema sit. Sexto exiuit iesus portās coronam Retributōis q̄ntū ad potestatē iudiciariā. Unde dicit iob xxxvj. Causa tua quasi impij iudicata est ꝓpterea iudiciū causamq; recipies. Et aug. li. ō verbis dñi dicit. Sedebit iudex qui stetit sub iudice. Dānabit viros reos. qui falso factus est reus. Nam iudiciaria potestas homini christo competit. tum ꝓpter diuinā psonam. tum ꝓpter capitis dignitatē. tum ꝓpter plenitudinē gratie habitualis. tū ex merito scz. vt ꝑm dei iusticiaz iudex esset qui pro dei iusticia pugnauit. t vicit. t iniuste iudicatus est. vnde ipe dicit apoc. iij. Ego vici t sedi i trono patris mei. In trono aūt intelligit iudiciaria potestas ꝑm illō ps. Sedet sup tronū t iudicat equitatē. Septimo exiuit iesus portās coronaz. Premiationis. ps. Posuisti i capite ei? coronā de lapide precioso. Sicut em lapides precioſi firmant in corona t ipam ornāt. t ipa est ornamentū coronati. sic i merito christi firmant omnes electi. t sunt ad ornamentū glorie sue. put patuit in ioseph. qui venditus a fratribus suis duct? est in egiptū t nō fuit factus eunuchus. ne pharao abuteret eo. quem a tam graui peccato dominus custodiuit pharaone in frigidato. Unde ꝓpter fidez t castitatem a domina sua accusatus incarceratus fuit. Inde aūt extractus et dominus egipti constitutus. dum circuiret egiptum declinauit ad domū phutifar principis satraparum pharaonis. cui erat filia speciosissima nomīe arseneth. sed ydolatra. que ydola abiecit vt oseph haberet sponsum. ad hanc autē desponsandā accessit ioseph indutus tunica candida. et cum aurea corona in curru aureo. In corona vero erant inserti. xij. lapides precioſi. super quibus erāt. xij. stra aurea. t virga regia in manu eius. vt dicit in speculo historia. li. iij. c. cxviij. hec omma fuerūt figura christi. precipue corona in q̄ nt. xij. tribus israel. super quibus sunt. xij. apostoli. vt patet apoca. xij. Et sic corona christi est numer? ommū saluandoz qui decorant christum hic in statu gratie. nouissimo autem in statu glorie. Amen

In festo victorie sancti michaelis archangeli. Sermo.

Jc maior est in regno celorum mat. xviij. c. et in euangelio pentis solennitatis. Beat⁹ bern sup ps. qui habitat dicit sic. Dne quid e homo q⁹ innotuisti ei aut fili⁹ hoīs q⁹ reputas eum. Demqz mittis ei vnigenitū tuū. immittis spm tuum. pmittis vultū tuū. et ne quid vacet in celestibus ab ope solicitudinis illos etiā beatos spūs ꝓpter nos mittis i ministerium nostrū. hec ille. Sup quo talem moueo questionē. Utr in ecclesia militanti archangel⁹. M. maiorē dignitatē assequat. cui⁹ officio diligenti⁹ a deo gubernat Ad istā questionē respondēt duo doctores. Prim⁹ veteris testamēti est dan. x. c. dicit sic. Michael vnus de principib⁹ primis venit in adiutoriū meū. Secundus noui testamenti est io. apocal. xij. c. dicit sic. Factū est prelium magnū in celo M. t angeli ei⁹ pliabant cū draconē. t draco pugnabat t angeli eius. t nō valuerunt. neqz est inuent⁹ loc⁹ eor ampli⁹ i celo Sciendum q fm glo. sup illud mat. xxij. Simile est regnū celor hōmi regi. qui fecit nuptias xc. p regnū celor pens ecclesia siue congregatio iustor intelligit. Hanc aūt ecclesiam gubernat de⁹ p angelos. vnde aug⁹. dicit. iij. de tri. Quēadmodū corpa grossiora t in feriora p subtiliora t potentiora quodā ordine regunt. Jta oīa corpa p spm vite rōnalē. t spūs vite rōnalis desertor atqz peccator p spm vite rōnalem t piū t iustum. t ille p ipm deū. Nam tā in reb⁹ hūanis q etiā naturalib⁹ hoc cōmuniter inuenit q potestas pticularis gubernat et regit a potestate vniuersali sicut potestas balliui gubernatur p potestatē regis. Superiores aūt angeli qui presunt inferioribus habent scientiā magis vniuersalē. sed virtus cuiuslibet corporis est magis pticularis q virtus spūalis substantie Nam omnis forma corporat' ē indiuiduata p materiā et determinata ad hic et nūc. Forme aūt imateriales sunt absolute t intelligibiles. et ideo sicut inferiores angeli qui habēt formas minus vniuersales regutur p superiores. ita oīa corpalia regunt p angelos. Sz actō qui angelus exercet pcedit a deo velut a primo principio. cui⁹ nutu e autoritate angeli opant. et in deū reducit sicut in vltimū fmē. t hoc facit mīsteriū. Nam minister est sicut instrumentū intelligens. Instrumentū aūt ab alio mouetur. t ei⁹ actio ad aliud ordinatur. vnde actiones angelor mīsteria vocantur. t propter hoc dicunt in ministerium mitti. hebr. j. Omnes sunt administratorij spūs i ministerium missi propter eos qui hereditatem capiunt salutis. Inter hos autem angelos missos circa homines precipuū est ministeriū beati michaelis. ideo hic maior est in regno celor

Archangelorum.
Patriarcharum.
Prophetarum.
Christianorum.
Paganorum.
Electorum.
Sanctorum

Primo beat⁹ michael est maior in regno Archangelor⁹.Un̄ cantat ecclesia.Collaudem⁹ venerantes oēs celi milites.sz p̄cipue primatē celestis exercit⁹ michaelē.Cōputat em̄ in ordine principatuū. de quo ordie scūs tho.i.pte.q.cviij.ar.xv.dicit sic. Principari vero vt gre.dicit est inter reliquos priorē existere.quasi primi sint in executione eor⁹ q̄ imperant.t ideo dyonisi⁹ dicit.ix.c.celestis hierarchie.ꝙ nomē principatuū signat ductiuū i ordine sacro. Illi em̄ qui alios ducūt primi inter eos exñtes principes ꝓpe vocant ꝼm illud. ps.Preuenerūt principes diūcti psallētib⁹.Scōm grego.aūt archāgeli dicunt ex eo ꝙ principāt soli ordini angelor⁹ quasi magna nūciantes.Prīcipat⁹ aūt dicūt ex eo ꝙ prīcipant omīb⁹ celestib⁹ principib⁹ dīnas iussiones explētib⁹.Executio em̄ angelicor⁹ misterior⁹ dsistit in ānūciādo dīna.In executōe aūt cui⁹libet act⁹ sunt quidā q̄si incipientes actōem t alios ducētes.sic in cātu p̄cintores.t ī bello illi qui alios ducūt t dirigūt.t hoc ptinet ad prīcipat⁹.alij vero sunt qui simpl'r exequūt.t hoc ptinet ad angelos.Alij vero medio mō se hnt.qō ad archāgelos ptinet. Principat⁹ ergo sunt primi in executōe dīnor⁹ misterior⁹.vtpote plidētes gubernatōi gentiū t regnor⁹.qō ē primū p̄ceptū in dīnis misterijs.Nā bonū gētis est diuinius ꝙ bonū vni⁹ hois.Prim⁹ ergo ordo p⁹ dñatōes dr principatuū.qui etiā bonis spiritib⁹ principat.vt gre.exponit.hec tho.Sanctus michael in plio habito cū lucifero fuit dux et princeps. Un̄ vicit lucifer⁹ cū angelis suis t de celo in hūc aerē caligmosum t in profundū abissi tandē deiecit.Un̄ cātat eccl'ia.michaelē in vtute dterē tem zabulon.De isto plio dr apocal.xij.c. Et piect⁹ ē ille draco magn⁹ serpēs ātiqu⁹ qui vocat dyabol⁹ et sathanas. piect⁹ est in terra.et āgeli ei⁹ cū eo missi sunt.Nō em̄ pmissum ē eis habitare in superiori pte aeris.q loc⁹ lucid⁹ ē et clar⁹.nec in mūdo nobiscū.q mimis nos suis tēptatōib⁹ infestarēt.Sz in medio aeris.vt dū surs̄uz respiciūt t vidēt gloriā quā amiserūt inde dolorē habeāt.Et dū inferi⁹ ꝑspiciūt t vidēt hoīes illuc ascēdere vñ ipi ceciderūt.inde īuidia torqueant.Un̄ ephe.vj.c.Nō ē nobis colluctatio aduersus carnē t sanguinē.sz aduersus prīcipes t ptātes tenebrar⁹ har⁹ dtra spiritalia neqcie ī celestib⁹ Et sic michael ē maior ī regno archāgelor⁹

Secundo sanct⁹ michael est maior in regno Patriarchar⁹. Unde
scūs tho. pte. j. q. cxiij. dicit sic. Ad bonū opandū duo ocurrūt. Prīo
quidē q affect⁹ inclinet ad bonū. qđ quidē fit in nobis p habitum
virtutis moralis. Secūdo q rō inueniat ogruas vias ad pficiēdū
bonū vtutis. qđ quidē phūs attribuit prudentie Quātū ergo ad
primū de⁹ hominē custodit imediate infundēdo ei gratiā ⁊ vtutes
Quantum ad secūdū deus custodit hominē sicut vniuersalis in-
structor cui⁹ instructio puenit ad hoīes mediantib⁹ angelis. Custo
dia aūt hūane multitudis ad ordinē principatuū ptinet. Un̄ et mi-
chael vn⁹ de principib⁹ dicit dan̄. x. Inferiores aūt āgeli exercent
officiū supior⁹ inq̄ntū aliquid de dono eor⁹ pticipāt ⁊ se habent ad
supiores sicut executores vtutis eor⁹. homo em̄ statu innocētie non
patiebat aliqđ periculū ab interiori. q̄ interi⁹ erāt oīa ordinata.
sed imminebat ei periculū ab exteriori ꝓpter insidias demonū vt rei p
bauit euent⁹. ⁊ iđo indigebat custodia angelor⁹. Etiā angeli qui sub
uerterūt sodomā. pcusserūt sodomitas cecitate vel aurisia. vt hostiū
dom⁹ inuenire nō possent. vt dicit gen̄. ix. hec tho. In hoīe potētia
opatiua sepi⁹ impedit ne exeat in op⁹ ꝓpter mundi oppressionē. io.
xvj. In mūdo pssuras habebitis. sed istud ipedimentū remouēt pīn-
cipatus qui faciūt nos mūdanis oīb⁹ principari. Hoc significatur
est gen̄. xxxij. Ubi cū iacob esau valde timeret angelos sibi obuios
habuit ipm adiuuare paratos. Et ait Castra dei sunt hec. Tūc an-
gelus tria bona iacob dedit. q̄ ipm extra esau astantē fecit. Israel
nomē ei imposuit. ⁊ neruū femoris ei⁹ pcussit ⁊ emarcuit. Hec autē
oīa spectāt ad principat⁹ in quor⁹ ordine prim⁹ ē michael qui mā
dauit angelo vt diceret agar ancille. q ad dnāz suā rediret ⁊ se ei
humiliaret. gen̄. xvj. ca. Tercio sanct⁹ michael est maior in regno
Prophetar⁹. qm̄ ꝓphetica reuelatio fit p angelos. Un̄ sanct⁹ tho. se
cūda secūde. q. clxxij. ar. ij. dicit sic Sicut apl's dicit. ro. xij. que a deo
sunt ordinata sunt. hz aūt hic diuītatis ordo. sicut dyo⁹ dicit. vt īfi
ma p media disponat. Angeli aūt medij sunt inter deū ⁊ hoīes. vt
pote plus pticipātes de pfectōe dīne bonitatis q̄ hoīes. Et iđo il
luminatōes ⁊ reuelatōes dīne a deo ad hoīes p angelos deferun
Prophetica autem cognitio fit ꝺm illuminatōez ⁊ reuelatōez dīn
Un̄ manifestū ē q fiat p angelos. dicit em̄ dyo⁹. mj. c. celestis hie
rarchie. Diuinas visiones glorioſi patres nostri adepti sunt p me
dias celestes vtutes. hec tho. Sanct⁹ michael fuit prīceps synag
ge ꝺm qđ dicit dan̄. x. Nemo mihi adiutor est nisi michael prīceps
vester. Circa quā fecit q̄ttuor. Primo mirāda. Nam ipe fuit ill
angelus qui plagas egiptijs intulit. qui mare diuisit. qui in colūn
ignis ⁊ nubis populuz israeliticum añcessit. qui in terrā pmissioni

hebreos introduxit. Secūdo stupenda. Sciens ēm dyabolus iudeos ad ydolatriā ꝓmptos esse volebat corpus moysi honorifice sepeliri. vt iudei suas ydolatrias ibi exercerēt. Sed michael victoriam obtinuit. qr moysi corp⁹ ab oīmibus abscondit. Un̄ in canonica iudi. j. c. dicit. Cū michael archangei⁹ cū dyabolo disputās altricaretur de moysi corpe nō est ausus iudiciū inferre blasfemie sz dixit Impet tibi de⁹. Forte etiā ista altricatio fuit qr dyabol⁹ dicebat se in moyse ꝓpter peccātū ad aḡs ꝫtradictōis aliqō ius habere. Sz cū michael culpā sibi remissam assereret. z dyabol⁹ adhuc instaret michael dixit. Impet tibi de⁹. Tercio ptegenda. nā cū syri obsiderent ciuitatē samarie. dixit helyse⁹. plures nobiscū sunt q̄ cū illis et loquebat de angelis. quoꝝ princeps erat michael. qui pcussit syros cecitate quos helyse⁹ duxit in samariā. vt habetur. mj. re. vj. c.

Quarto adiuuāda. dicit ēm dan̄. x. c. Ex psona gabrielis archangeli. Princeps regni pſaꝝ restitit mihi. xxvno die⁹ z ecce michael vn⁹ de principibus primis venit in adiutoriū meū. Sup quo sanct⁹ tho. j. pte. q. cxiij. ar. viij. dicit sic. Hieronim⁹ exponēs hec verba dicit principē regni pſaꝝ esse angelū qui se opposuit liberatōi pp̄li israelitici. p quo daniel orabat. gabriele preces deo p̄sentāte. Hec autem resistētia potuit fieri qr princeps aliquis demonū iudeos in p̄sidem ductos ad peccatū induxerat. p qō impedimētū p̄stabat orōi danielis p eodē pp̄lo depcantis. Sed ēm gre. li. xvij. moral⁹. Princeps regni pſaꝝ fuit bon⁹ angel⁹ custodie illius regni deputatus. Ad videndū ergo qualiter vn⁹ angel⁹ alteri resistere dicit. ꝺsiderandū est q̄ dīna iudicia circa diuersa regna z diuersos homines per angelos exercent. In suis aūt actōib⁹ angeli ēm dīnā sentētiā regulāt. Cōtigit aūt qnqz q̄ ī diuersis regnis vel ī diuersis hoīb⁹ ꝫtraria merita vel demerita inuenīt vt vnus alteri subdat aut p̄sit. Quid aūt sup hoc ordo dīne ꝓuidētie habeat cognoscere. n̄ p̄nt nisi do reuelante. Unde necesse habēt sup his diuinā sapientiā ꝺsulere. Sic ergo inq̄ntū de ꝫtrariis meritis et sibi repugnantib⁹ dīnā consulūt voluntatē resistere sibijuuicē dicunt. nō qr sint eoꝝ ꝫtrarie voluntates. cū in hoc omnes ꝛcordent q̄ dei sentētia impleat. sz qra de quibus ꝺsulūt sunt ꝫtraria. hec tho.

Quarto sanctus michael est maior in regno Chr̄istianoꝝ. Nā vt dicit sanctus tho. pte. j. q. cxj. ar. j. Ad fidem duo ꝛcurrunt. Primo quidem habitus intellectus quo disponit ad obediendū voluntati tendenti in diuinā veritatem. Intellectus ēm assentit veritati fidei nō quasi conuictus ratione sed quasi imperat⁹ a voluntate. Nullus enim credit nisi volens vt aug⁹. dicat. z q̄ntū ad hoc fides est a solo deo. ephe. ij. Gratia estis saluati per fidem et nō ex vobis. dei

em̃ donū ē. Scdo requirit ad fidē ꝙ credibilia ꝓponāt credēti. et hoc q̄dē p hoiem fit ꝑm ꝙ fides ē ex auditu. vt dr ro. x. sz pmci. paliter p āgelos. p quos hoib9 reuelāt dīna. Un̄ āgeli aliqd opāt ad illumiatōz fidei. z tn̄ hoies illūiant ab angel'. nō solū de creden dis. sz etiā d agēdis. ꝑm ꝙ dio9 pbat. iij. c. celestis hierar̄. ꝙ reuela tiones dīnoꝝ puenīt ad hoies mediātib9 angel'. hec tho. Scūs michael īstruit eccl'iaz dei de credēdis. qd pz ex q̄ttuor Prīo q2 ē pmceps eccie xp̄i. Postꝙ ei iudea dn̄z crucifixit. M. fcūs ē pn̄ceps eccie. Un̄ refert ioseph9. ꝙ audite sunt voces āgeloꝝ dicentiū. Trā seamus ab his sedib9. Etiā ipe sol9 iter scōs āgelos aciei xp̄i signi fer hēt. ꝑm ꝙ cātat eccl'ia Signifer scūs michael repn̄tat eas in lu cē scām. Et itez. Dū sacꝝ misteriū cerneret iohānes. archangel9 mi chael tuba cecinit. Dign9 es dn̄e de9 nr̄ accipe libꝝ et soluere sig̃. cula ei9. Et sumit' apoca. v. vbi dr. Uidi angelū fortē p̄dicantē voce magna. Quis ē dignus aprire libꝝ z soluere sig̃cula ei9 rē. Scdo q2 ē īstructor eccl'ie. Quidqd em̄ vtutis. iusticie. mīe. z obꝑuantie le gis xp̄i ē ī nobis vt dicit gre. ab īstructōe michael' ꝓcedit. vn̄ ē ille āgel9 q̄ ligauit dyabolū p ānos mille. vt nō seducat eccl'iaz dōec d. sumāt' mille ām. vt dr apo. xij. Iste ē ille āgel9. q cū magno exercitu āgeloꝝ dīnis itereſt misterijs ī altari cū hostia dsecr̄. iste ē ille āge l9 q̄ sp̄ōtinis victoriā dedit. z dtra aduersarios omīa elemīta pugre fec. terrā. q2 mōs gargan9 dtremuit. aerē. q2 caligo tēbrosa totū mō tē obduxit. ignē. q2 fulgura crebra volabāt. aquā. vn̄ cātat eccīa. Lō cussuz ē mare. z dtremuit terra. vbi archāgel9 M. dscēdebat d celo Et hec pugna vocatur victoria sancti michael' q̄ celebrat. viij. yd9 maij. Rome aūt eodē die celebrat' apparitō scī michael' q2 eodē die appuit M. archāgel9 btō gre. pape tergēs gladiū a peste īguimaria quā ds romāis īmiserat. Tercō q2 ē dstructor añxp̄i. Sic ei glo. dic sr̄ illd apo. xiij. Uidi vnū d capitib9 ei9 occisuz. Antixp̄c mortuū se finget. z p triduū latēs p9ea appebit dicēs se suscitatū z ferētibus eū demōib9 ī aere ascēdet. z vniuerſ mirātib9 adorabūt eū. Tādem dū stabit ī papilione suo ī mōte oliueti michael ipm occidet. vt dicit glo. sup illud. ij. thes. ij. Quē de9 interficiet sp̄ū oris sui. Quarto q2 ē dductor iudicij. q2 ad vocē ip̄i9 oēs resurgem9. ꝑm illd. j. thes. mj. c. Ipse dn̄s ī iussu. z ī voce archāgeli. z ī tuba dei descēdet d ce lo. z mortui q̄ ī xp̄o sunt resurgēt primi. Etiā ī die iudicij crucē cla uoz. lāceā. z coronā spineā xp̄o p̄ntabit. vt oēs agnoscāt ꝙ iuste iu dicent. Quīto scūs michael ē maior ī regno paganoꝝ. vn̄ sanct9 tho. pte. j. q. cxiij. ar. mj. dicit sic. Sic ifideles n̄ priuāt' iteriori auxi lio nakalis rōis. ita etiā nō priuāt' exteriori auxilio toti nake hūan dīnit9 dcesso. s. custodia āgeloꝝ p quā z si nō iuuent' ꝙtū ad hoc q

vitā eternā bōis ōpib9 mereāt·q2 ifideles etiā iterōū bōa faciūt·fz nō bñ·q2 nō recta itētōe faciūt·qm̄ fides intentōz dirigit·vt aug·dī at· Juuant tñ q̄ntū ad hoc ꝙ ab aliquib9 malis retrahūt· quib9 si bijpsis t alijs nocere pñt·hec tho· Sciēdū ꝙ michael archāgel9 ptra signa oñdit ifidelib9 quib9 poterāt deū vez cognoscere t ab ydolatria sua cessare· Prīo tpe abrae·quē vnū vez deū p̄dicādo iactauerūt ī ignē·fz michael archāgel9 ipm liberauit ō hur·i· igne caldeoz·geñ·xv·c· Scdo tpe moysi īmolato agno ī egipto signa tis ei9 sanguīe domib9 hebreoz·michael aduenīēs pcussus egiptō rū primogenitis·p9 ḡues plagas in mari submersit pharaonē et ex ercitū ei9 Tercio tpe iudicū·debellatis· xxxij· regib9 chananeoz p iosue·diruptis muris hierico ad sonū tubaz·iosue·vj· Percussus centū vigīnti milib9 bellatoz p gedeonē·t trecētos viros comites ei9·iudicū·vij·Prostratis mille viris cū mādibula azīne p samsonē iudi·xmj· Percussis philisteis ī secretiori pte nake·q2 archā dñi ir reuerēt tractauert·j·re·v·michael eis demōstrauit viā vitatis quā ferre neglexerūt· Quarto tpe regū michael pcussit cētūoctogīta quīqzmilia viroz qui venerāt cū senacherib rege assirioz vt ꝓphanarent tēplū·mj·reg·xix·c·Etiā pcussit centūmilia pedites de syris qui venerāt cū benadab·dtra ꝓpīz dei·iij·re·xx·c·Ubi ergo sunt dij eoz in quib9 habebāt fiduciā·Cur eis ñ sunt opitulati t in necessitatibus nō ptexerūt·Hec signa demonstrauit scūs michael vt colerent vnū verū deū·sed noluerūt Sexto scūs michael est maior in regno electoz·Un̄ cantat scā mater eccia· Archangele michael cōstitui te principē sup oēs aīas suscipiēdas·Hz em̄ officiū pōderādi ꝓptereā in ecclesijs pingit pōderās aīas·dicit em̄ dañ·v·Appensus es in statera·t inuēt9 es min9 hñs·Sūt em̄ q̄ttuor dīie aīaz·q̄dam sunt vacue que nulla secū merita portauerūt· Jstas appēdet t dicet Appēsus es ī statera t inuēt9 es mihil hñs· Quedā sunt semi plene q̄ aliq̄ bona fecerūt·fz tepide t negligēter Jstas pōderabit t dicet Appēsus es ī statera t inuēt9 es min9 hñs· Quedā sunt plene·que m̄lta secū merita portauerūt· Jstas pōderabit t dicet· Appēsus es in statera t inuēt9 es satis hñs·Quedā sunt sup plene·q̄ no tm̄ p̄cepta fz etiā cōsilia seruauerūt· Jstas pōderabit t dicet·Appēsus es ī statera t inuēt9 es multū hñs· Septimo scūs michael est maior in regno scōz·hz em̄ officiū deportādi cū ceteris angelis sibi subiectis aīas in paradisum·Un̄ cantat ecclesia· Uenit michael archāgelus cū multitudīe angeloz·cui tradidit de9 aīas scōz· vt perducat eas in paradisum exultatōis·Data est ptās archāgelo michaeli super aīas scōz Portat em̄ eas valde reuerēter·q2 nō humeris fz manib9·ps·Jn manib9 portabūt te·Portat valde diligēter q2 ab oīb9

offendiculis defēdit. Ibidem. Ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Portat valde gaudēter. q̄ cū cāticis & iubilatōib⁹ ysa. lv. c. In leticia egrediemī. & ī pace deducemī. Portat valde hūiliter. q̄ pau peres & mēdicos nō dtēnt. lu. xvj. Factū ē vt mor. men. & portaē ab angelis ī sinu abrae. Quā secure ergo sunt aīe. q̄ talē hnt portitorez sicut aliqñ soci⁹ in itinere aliū portat. nō hūeris sed solacijs. ysa. lv. Mōtes & colles cātabūt corā vobis laudē. & oīa ligna siluaꝝ plau dent manu. i. angeli maiores & mīores quoꝝ ōrōes pducāt nos ad regna celorum. Amē.

In festo sancti barnabe apli Sermo.

Et is ciuis scōꝝ. ephe. ij. c. & ī epla pñtis solēnitatis. Bea atus aug⁹. li. x. de ciuitate dei. dicit sic. Nos & beati vna ciuitas sum⁹ dei. c⁹ vna ps ī nobis peregrinaē. ps etiaz illis opitulaē Sup quo talē moueo q̄stionē. Utꝝ btūs barnabas vtute summe caritatis meruit ascribi ciuis supne ciuitatis

Ad istā q̄stionē rndent duo doctores noui testī. Prim⁹ ē bea tus aug⁹. sup ps. liiij. dicens sic. Duas ciuitates faciūt duo amores Hrlm facit amor dei. Babiloniā facit amor seculi. Interroget ergo se quisqz. quid amet. & iuenīet vbi sit ciuis. Et si īuenerit se ciuē ba bilonie. extirpet cupiditatē. plātet caritatē. Si aūt īuenerit se ciuem hrlm. colat caritatē. speret libertatē. hec ille. Scōs est scūs tho. quolibz. ō vtutib⁹ ī cōmuni. q. iij. ar. j. dicēs sic. Dhūs dicit. viij. pol liticoꝝ. ꝙ ad hoc aliqs sit bon⁹ pollitic⁹ requirit ꝙ amet bonū ciui tatis. Sic aūt hō inqntū admittit ad pticipādū bonū alicui⁹ ciuita tis efficitur ciuis illius ciuitatis. & competunt ei virtutes quedam ad operandum ea que sunt ciuium et ad amandum bonuz ciuitatis Ita cum homo per diuinam gratiam admittaē in pticipatōne cele stis ciuitatis q̄ ī visione et fruitōe dei cōsistit. fit quasi ciuis & sociꝰ illi⁹ beate societatis. q̄ vocaē celestis hrlm. ꝑm illud ephe. ij. Estis ciues scōꝝ & domestici dei. Ūñ hoī sic ad celestia ascripto cōpetūt q̄dā vtutes gratuite. q̄ sunt vtutes infuse. ad quaꝝ debitā opatōez ꝑexigit amor bom cōis toti societati. qđ ē bonū dīnū ꝓut ē btūdis obiectū. Amare aūt bonū alic⁹ ciuitatis dtīgit dupliciter. Uno mō vt habeaē. Alio mō vt dserueē. Amare aūt bonū ciuitatis vt habe atur & possideaē nō facit bonū pollitic⁹. q̄ sic etiā tiranⁿ⁹ amat bo num ciuitatis. vt ei dñeē. qđ est magis amare seipm ꝙ ciuitatē. Si bi ei ipi hoc bonū dcupiscit. nō ciuitati. Sz amare bonū ciuitatis vt dserueē & defendaē hoc est vere amare ciuitatē. qđ bonū pollitic⁹ facit intm̄ ꝙ aliqui ꝓter bonū ciuitatis dseruandū vel ampliandū se piculis mortis expnāt. & negligāt priuatū bonū. Sic ergo ama re bonū qđ a beatis pticipaē. vt habeatur vel possideatur. nō facit

hoiem se bñ habẽtẽ ad beatitudinẽ·q2 etiã mali illõ bonũ acupiscũt
Sz amare illud bonũ fm se vt pmaneat ⁊ diffũdat·⁊ vt nihil atra
illud bonũ agat·hoc facit hoiez bñ se hñtẽ ad illã societatẽ beatoꝝ
Et hec ẽ caritas q̃ deũ ꝓpter se diligit·⁊ ꝓximos q̃ sunt capaces be
atitudis sic̃ seipos·⁊ q̃ repugnat oĩb9 ipedimẽtis btitudis ⁊ ĩ se et
in alijs·Un̄ nũq̃ põt eẽ cũ peccato mortali·qõ ẽ btitudis ipedimẽ-
tũ·Tres ãt grad9 possum9 cõsiderare i caritate· De9 ei maxie ꝓt
seipm ẽ diligẽd9·Sũt em̄ q̃dã q̃ libẽter vel sine magna molestia se
parant a vacatõe dine atẽplatõis·vt terrems negocijs ĩplicent ⁊ ĩ
his vel nihil vel modicũ caritatis apparet· Quidã vo ĩtm̄ delectãt
in vacatõe dine atẽplatõis·q̃ eã de se nolũt·etiã vt dimis obsequijs
mãcipent ad salutẽ primoꝝ·Quidã vo ad tm̄ culmẽ caritatis ascẽ-
dunt·q̃ etiã dinã atẽplatõez licet i ea maxie delectẽt ptermittunt·
vt deo seruiãt i salutẽ primoꝝ·⁊ hec pfectio in paulo apuit·q̃ dice
bat ro·ix·ca·Optabã anathema·i·sepatus eẽ a xp̃o p fr̃ibus meis·⁊
phi·j·Desiderũ hñs dissolui ⁊ cũ xp̃o eẽ multomagis meli9·pmane
re aũt in carne necessariũ ꝓpter vos·⁊ hec pfectio ẽ ꝓpe apl̃oꝝ·q̃ p
tuenda salute alioꝝ istiterũt·Un̄ signãt p ãgelos ĩ scala iacob asce-
dentes q̃dẽ p atẽplatõez·descẽdentes vo p solicitudinẽ quã de sa-
lute primoꝝ gerũt hec tho· Btũs bar·fuit oĩb9 speculũ, scitatis et
exemplar religionis·i oĩ ope suo viril ⁊ strẽnu9·oĩ moꝝ bõitate cõ
spicu9·oĩ gr̃a spũssci plen9·⁊ oĩ vtute ⁊ fide p̃clar9· vñ act·xj· ca·dr
Bar·erat vir bon9·plen9 spũsco ⁊ fide·iõ ẽ is ciuis scõꝝ

Est is ciuis sanctoꝝ·
Salutari conuersione·
Supernali edificatione·
Singulari uersatione·
Doctrinali eruditione·
Spirituali perfectione·

Primo btũs barnabas est ciuis scõꝝ Salutari uersione·vñ act·
mj·c·dr· Joseph aũt q̃ cognoiat9 est bar·ab apl̃is·qõ ẽ iterp̃tatũ fi-
lius dsolatõis·leuites cypri9 genere·cũ hñet agrũ vẽdidit illũ·⁊ at
tulit p̃ciũ·⁊ posuit añ pedes apl̃oꝝ· Nã amor dei nõ deserit hoiem
in peccatũ lapsuz·sz circa ip̃m oñdit q̃ttuor· Primo suã potẽtiã·duz
a peccato ip̃m liberat·offẽsa em̄ nõ nisi p dilectõez tollit·sz p pecca
tũ mortale hõ offẽsam dei ĩcurrit·Dicit em̄ q̃ de9 peccatores odit
mq̃ntũ vult eos priuare vltimo fine·quẽ his quos diligit p̃pat·idõ
hõ nõ resurgit a peccato nisi p gr̃am dei·p quaz rercupat amicicia
dei·ysa·xliij·c·Ego sum q̃ deleo miq̃tates tuas ꝓpter me·Et p̃s·Re
misisti miq̃tatẽ plebis tue opuisti oĩa peccata eoꝝ Scõdo suã sapi
entiã dũ vnũ peccatũ sine alio nõ remittit·Un̄ aug9·li·d pñia· Sũt

plures quos penitet peccasse·sz ñ oino·reseruãtes sibi q̃dã in quib9 delectenẽ·nõ aiaduertẽtes dñm simul mutũ ꝛ surdũ a demonio libe rasse·p hoc docẽs nos nũq̃ nisi ꝺ oĩb9 posse sanari·Nã q̃dã ipietas ifidelitatis ẽ ab illo q iust9 ꝛ iusticia ẽ dimidiã spare veniã·hec ille·

Tercio suã miam·dũ nõ ẽ peccatũ tã gue·qꝺ nõ remittat·vñ ioeł· ij·c·dr·Benign9 ꝛ misericors ẽ ꝛ multe mie·ꝛ p̃stabilis sup malicia Uinceret aũt de9 ab hoie si hõ vellet peccatũ deleri·qꝺ de9 delere nõ vellet·sz hoc repugnat dine mie·Que dicit ezech·xviij·c· Omniũ miq̃tatũ ei9 q̃s opat9 est nõ recordabor ãpli9·Tãta em̃ est dei mia q̃ nemo desperare dz de venia·primo ñ peccati ifectõe dũ xp̃c i cru ce p adã ꝛ sẽie suo patiẽ·Scdo ñ peccati ꝺtagione·dũ deus pepcit minuitis sił iuolutis·Tercio nõ peccati magnitudie obiectiua·dũ pe trũ blasfemũ ꝛ negantẽ xp̃c respexit·Quarto nõ peccati magnitudi ne ĩtẽsiua·dũ paulo mẽbra laniantẽ xp̃c ꝺ celo duertit·Quĩto ñ pec catoꝝ publicatõz·dũ matheũ euãgelistã facit·publicanũ in tẽplo iu stificauit i domo zachei hĩtauit·cũ publicãis ꝛ peccatoribus mãdu cauit·Sexto nõ peccatoꝝ paliatõe·dũ dauid ꝺfitẽti culpã suã pep cit·ezechie flenti vitã indulsit·nabuchodonosor ꝺgnoscẽti pristinaz digmitatẽ restituit·Septimo nõ ꝓpter derisionẽ pmissaz correptõez nõ seruãdo·dũ pharaonẽ et egiptũ sepe a plagis liberauit·Octauo nõ peccatoꝝ recidiuatõe dũ p̃ł̃o in deserto peccata remisit·ꝛ petro legẽ tradidit vt quotiẽs q̃s peccauerit·totiẽs dimittat·Nono ñ pec catoꝝ turpitudie·dũ deprhensaz i adulterio absoluit·Decimo ñ pec catoꝝ multitudie·dũ a magdalena septẽ demõia expulit· Undecio nõ peccatoꝝ lõga ꝺtinuatõe·dũ latroni paradisuz tradidit·Duode cimo nõ mstrõꝝ ꝛ tpis ad p̃niaz priuatõe·dũ cor ꝺtritũ sine lingua sine sensu·sine tpe de9 nõ despicit·vt dicit p̃s·hec sunt signa mie di acceptãtis peccatores ad grãm Quarto suã puidẽtiã·dũ peccato ri infũdit ꝺstãtiã ad vtutẽ ꝛ p̃niaz·c9 ifirmitatis ꝛ ꝺstãtie i duer sione salutari sunt q̃ttuor signa· Primo eligit ꝺtẽnere res ꝓprias tpales ne deũ offendat·vñ ꝓpter vitãdũ scandalũ vel turbatõez hõ iuri suo dz cedere·sm illud mat·v·Qui angariauerit te mille passus vade cũ illo alia duo·ꝛ q̃ abstulerit tibi tunicã da ei ꝛ palliũ Se cũdo eligit patriã ꝛ pentes deserere sicut fecit abraã·gñ·xij· Ter cio eligit ꝓpter bonũ delectabile pene se subijcere·sicut fecit ioseph nolens vxori phutifaris ꝺsentire·gẽñ·xxxix· Quarto eligit morti succũbere·sic fecit susanna·dañ·xiij·c· Btũs bar·duersus ad xp̃m doluit de culpa·spauit de pena satisfecit de offensa·desperit terre na·pfecit in gra·Uñ glo·act·mj·dicit·Destituẽdũ pbat· qꝺ tange re deuitat·ꝛ docet calcãdũ eẽ aux·qꝺ gressibus apł̃orum subdit

Secũdo btũs bar·est ciuis sanctoꝝ Supnali edificatõe·Ad quã

ꝺcurrũt ꝑcipue q̃ttuoꝛ. Pꝛio fundamẽtũ ỽitatis obiectiue.ſ.ỽitaſ
pꝛima.aliq̃ ẽm eſt pꝛimũ in virtutib⁹ ꝺirecte.p qꝺ ſcz aꝺ ꝺeũ acce
ꝺitur Pꝛim⁹ aũt acceſſus aꝺ ꝺeũ ẽ p fiꝺẽ.ſm illuꝺ.hebꝛ.xj.c. Acce
ꝺẽtẽ aꝺ ꝺeũ oz credere.ꝛ ſic fideſ põit fũꝺam̃tũ ſupnaꝰ edificij. Oꝛ
ꝺiata ei ỽtutũ ꝺgregatõ p q̃ndã ſilitudĩẽ edificõ ꝺpaſ.i q̃b⁹ illõ
qꝺ ẽ pꝛimũ i acq̃ſitõe ỽtutũ fũꝺam̃to ꝺpaſ qꝺ pꝛimũ i edificõ iacet
ꝛ hoc ẽ pꝛim⁹ lapis xp̃c aũt q̃ ẽ petra ẽ tale fũꝺam̃tũ.ſm illõ apl̃i
.j.coꝛ.iij. Fũꝺam̃tũ aliuꝺ nemo põt ponere ꝑter iꝺ qꝺ poſitũ ẽ.qꝺ ẽ
xp̃c ieſus.qꝺ q̃ꝺẽ poſitũ fuit a petro ꝺicẽte mat.xvj. Tu es xp̃c fili⁹
ꝺei viui.ꝛ ſubꝺiꝯ. Sup hanc petrã edificabo eccl̃iam meã. Scꝺo
fundamẽtũ ỽtutis ſubiectiue.ſ.hũilitas. Nã ſi accipiaꝯ fundamẽtũ
p fundo terre.ſup quo ponit pꝛim⁹ lapis.ſic hũilitas ẽ fundamẽtũ
ſpũalis edificij.q̃ſi remouẽs ipedimẽtũ edificio.in̄q̃ntũ ſcz expellit
ſupbiã.cui ꝺe⁹ reſiſtit ꝛ ꝑbet hoĩem ſubꝺitũ aꝺ ſuſcipiendũ influxũ
ꝺine gr̃e.put euacuat inflatõz ſupbie.vñ ꝺicit iaco.iij. Supbis ꝺe⁹
reſiſtit.humilib⁹ aũt ꝺat gr̃ãm. Et aug.li.ꝺ ỽbis ꝺñi ꝺicit. Cogitaſ
magnã fabꝛicã ꝺſtruere celſitudĩs. ꝺe fũꝺamẽto pꝛi⁹ cogita hũili-
tatis. Hãc xp̃c ꝑcipue nobis ꝺmẽꝺauit.qꝛ p hãc maxĩe remouet im
pedimentũ hũane ſalutis.q̃ ꝺſiſtit i hoc q̃ hõ aꝺ celeſtia ꝛ ſpũalia
tẽꝺat.a q̃b⁹ ipediꝯ.ꝺũ i terremis magnificari ſtuꝺet.ꝛ iõ ꝺñs vt i-
pediꝯenta ſalutis auferret.exterioꝛẽ celſitudĩẽ ꝺtẽnendã p hũili-
tatis exẽpla mõſtrauit. Vñ aug⁹.li.ꝺe vera religione ꝺicit. Tota vi
ta xp̃i i terris p hoĩem quẽ ſuſcipe ꝺignat⁹ ẽ.diſciplina moꝛ fuit.p
cipue hũilitatẽ ſuã imitãdã ꝓpoſuit ꝺicẽs. Diſcite a me.qꝛ mitis ſuꝫ
et hũil̃ coꝛde. Et gre.i paſtoꝛali ꝺicit.q̃ argumẽtũ redẽptõis nr̃e i-
uẽta eſt hũilitas ꝺei. Et ſic hũilitas ꝺꝛ ſpũalis edificij fũꝺamẽtum.
Tercio fũꝺamentũ ỽtutis firmatiue in̄q̃ntũ remouet ipediꝯentũ
credẽꝺi. Et ſic fortitudo ꝺꝛ fũꝺamẽtũ in̄q̃ntũ remouet inoꝛdinatũ ti-
moꝛẽ ipediẽtẽ fiꝺẽ. Vñ ſup illuꝺ lu.xj. Dico vobiſ amicis meis.ꝺic
glo.q̃ fortitudo ẽ fiꝺei fũꝺamẽtũ. Nã ſicut i fũꝺamẽto edificij ma
terialis ponũt lapiꝺes ſoliꝺioꝛes. Sic i fundamẽto edificij ſpũalis
ponit fortitudo ſm illuꝺ.gre.i moꝛal̃.vt habeat.xxxj.q.j.c. Qꝛ ex ſo
la eccl̃ia catholica vitas ꝺſpicit. Apuꝺ ſe eſſe locũ ꝺñs phibz ꝺ quꝺ
viꝺeaꝯ. In petra moyſes ponit.vt ꝺei faciẽ ꝺtẽpleat.qꝛ niſi q̃s fi
ꝺei ſoliꝺitatẽ tenuerit ꝺiñã pñtiã nõ agnoſcit.hec ibi. Quarto fũ
damentũ ỽtutis ꝺnexiue. Nã aꝺ rõz fũꝺamẽti nõ ſolũ req̃rit q̃ ſit
pꝛimũ.ſz etiã q̃ ſit aliꝭ ptib⁹ edificij ꝺnexũ nõ ẽm eẽt fũꝺamentũ.
niſi ei alie ptes edificij cohereꝛẽt. Cõnexio aũt ſpũal̃ edificij ẽ p ca
ritatẽ.ſm illuꝺ.col̃.iij. Sup oĩa caritatẽ habete q̃ ẽ vinculũ pfectio
nis.ꝛ iꝺo fides ſine caritate fundamentũ eſſe nõ poteſt. quia fides
informis non eſt fundamenti m. ſeꝺ fides formata ſicut ꝺicitur in

glo·j·coꝛ·xiij·Formaꝯ ãt fides ꝑ caritatẽ·vñ augꝰ·li·de coꝛreptõne et gr̃a·vt habetuꝛ de pem·diſ·ij·paragũo·hec itaqꝫ caritas·dicit ſic Firmũ fũdamẽtũ dei ſtat imobile·hñs ſignaculũ hoc· Scit em̃ dñs qui ſunt eꝰ·Hoꝛ fides q̃ ꝑ dilectõꝫ opaꝯ ꝑfecto aut oĩno ñ deficit aut ſi q̃ ſunt hoꝛ vita deficit reparanꝯ añq̃ vita finiaꝯ iſta·ꝛ delecta imiq̃tate q̃ intercurrerat vſqꝫ ĩ fim̃ pſeuerantia deputaꝯ·hec ibi· Beatꝰ bar·fidei xp̃i vitatẽ magna ſtabilitate·hũlitate atqꝫ caritate p̃dicauit·Uñ actu·xmj·c·doꝛ·Turbe q̃ erãt ĩ lyſtris vocabant barnabã ioue·ꝛ paulũ mercuriũ·Sacerdos ãt ioũis q̃ erat añ ciuitatẽꝫ tauros ꝛ coꝛonas ferens añ ianuas cũ ꝑꝛis volebat ſacrificare eis Qõ vbĩ audierũt apl̃i barnabas ꝛ paulꝰ ſciſſis tunicis ſuis exilierunt ĩ turbas clamãtes ꝛ dicẽtes·Uiri q̃d hoc facitis·Et nos moꝛtales ſumꝰ ſimiles vobis hoĩes ãnũciantes vobis ab his vanis cõuerti ad deũ viuũ q̃ fecit celũ ꝛ terrã ꝛc· Tercio btũs bar·ẽ ciuis ſcõꝫ ſingulari dꝫerſatõe·Uñ puer·xviij·doꝛ·Uir amicabilis ad ſocietatẽ magis amicꝰ erit ꝙ fr̃· Societas em̃ ꝛ dꝫerſatio peccatoꝝ eſt vitãda·ps·Cũ ꝑuerſo ꝑuerteris·qꝛ ꝑpter peccatũ vmꝰ qñqꝫ tota ſocietas piclitaꝯ·vt pꝫ q̃druplici exemplo Primũ ẽ de ꝑꝛo dei ꝑpter peccatũ nachoꝛ tpe ioſue·vt hẽẽ·xxiii·q·mj·c·Si ea·ꝛ·c·Si eccleſia·Et moyſes multos iuſſit occidi ꝑpter ſocietatẽꝫ in ydolatria· vt hẽẽ·xxiij·q·mj·c·Quid crudele· Scõm ẽ de ſaule·j·q·mj·paũ· Cõtra dñs ad moyſen·Etiã ỏ iona ibidẽ Terciũ ẽ de iuda·xxmj· q·j·c·Nõ turbaꝯ· Quartũ ẽ de petro ꝛ anania·xxiij·q·mj·c·Quod xp̃c·Et de paulo q̃ tradidit hoĩem ſathane·xxiij·q·mj·ca· Quid crudele·Hec aũt ſocietas maloꝝ ẽ vitãda quo ad ꝓticipatõꝫ peccatoꝝ xxiij·q·mj·c·Ecce ĩquiũt·c·A malis·c·Recedite· Societas aũt bonoꝝ ſp ẽ appetẽda p̃s·Cũ ſcõ ſcũſ eris·ꝛ cũ viro ĩocẽte ĩocẽs eris et cũ electo electꝰ eris· Ad hãc aũt ſocietatẽ exiguntꝯ q̃ttuoꝛ· que ponit paulꝰ·ij·coꝛ·j·dicẽs·In ſimplicitate ꝛ ſinceritate dei ꝛ nõ ĩ ſapientia carnali·ſꝫ ĩ gr̃a dei dꝫerſati ſumꝰ ĩ hoc mũdo Primũ eſt ꝙ habeãt planã ꝛ ĩocentẽ dꝫerſatõeꝫ·iõ dicit ĩ ſimplicitate Secundũ ẽ ꝙ in oĩbꝰ q̃ faciũt habeãt reſpectũ ad deũ·iõ dicit ĩ ſinceritate dei· Terciũ ẽ ꝙ q̃rãt cõem ꝛ nõ ꝑꝛiã vtilitatẽ·iõ dicit· Non in ſapĩa carnali·Sapĩa em̃ carnaꝯ ẽ q̃ hõ ſibi ſapiẽs videꝯ Quartũ eſt ꝙ oĩa iſta a dei gr̃a recognoſcãt·iõ dicit·ſꝫ ĩ gr̃a dei Btũs bar·ſpreta dꝫerſatõe ifideliũ·a xp̃o baptiſatꝰ ꝑ apl̃os ꝛ ĩ euãgelio xp̃i eruditꝰ dꝫerſatꝰ ẽ cũ apl̃is·Uñ act·xj·c·doꝛ·Profectꝰ ẽ aũt barnabas tarſuꝫ vt q̃reret ſaulũ·quẽ cũ iuemiſſet ꝓduxit antiochiã·ꝛ annũ totũ dꝫerſati ſunt in eccĩa ꝛ docuerũt turbã multã·ita vt cognominarentuꝛ ꝓmum antiochie diſcipuli chriſtiani ꝛc·

Quarto btũs barna· eſt ciuis ſanctoꝝ Doctrinali eruditione·

vnde dr mat. vl. Euntes docete omes gentes. ad quā exigūt q̄ttuor
Primo magna autoritas. Nemo ei dz mittere seipm. iz vocat⁹ a deo Nō oēs hnt officiū p̄dicādi sz tm̄ q a dño ad hoc eligūt. Si q aūt se dicāt iuisibiliter missos pbare debēt hoc p miraculoz opationem vel p sacrā scripcam. vt hēt ex de hereti. c. Cū ex iniūcto Btūs Bar. ñ misit seipm ad p̄dicādū sz prio fuit missus a spūsco. act. xj. c. Dixit spūscūs aplis Segregate mihi bar. t saulū i op⁹ ad qd assū psi eos. Scdo fuit missus a toto aplorz collegio. Añ subdit. Tūc ieiunantes t orātes. iponētesqz ei⁹ man⁹ dimisērt illos. Tercio fuit missus a toti⁹ eccie vli dcilio. Añ legit act. xv. p iacob⁹ eps hierosolimitan⁹ scripsit frib⁹ q̄ erāt anthiochie dicēs. Placuit nobis collectis i vnū eligere viros t mittere eos ad vos cū carissimis nostris barna. et saulo rc. Quarto fuit missus tanq̄ ꝓpheta dñi. qz ꝓphetie spū claruit cū eēt plen⁹ spūsco t fide. vt dr actu. xj. Scdo magna vitas. vñ legit actu. xv. p cū qdā iudei ad fidē duersi dicerēt p nō sufficiebat fides sine lege moysi. paul⁹ t barnabas viriliter restiterūt. t dstāter vitatē euāgelicā p̄dicauerūt. t dtra illum errorē lras ab aplis ipetrauerūt Tercio mag firmitas. Cū ei iudei bis q dicebant a paulo t barna. dtradicerēt. isti dstāter dixerūt. Vobis oportebat primū p̄dicare vbū dei. sed qm̄ repellitis illud t idignos vos facitis t iudicatis vite eterne. ecce duertimur ad gētes. Sic ei pcepit nobis dns actu. xiij. c. Quarto mag vtuositas. Multos em̄ duertit ad fidē. act. xiij. Secuti sunt multi iudeoz t colētiū aduenarū paulū t barnabā q̄ loqntes suadeāt eis vt pmanerēt in gra dei. Audiētes aūt gētes gauise sunt t glificabāt vbū dñi. t crediderūt quotquot erāt pordinati ad vitā eternā. Quīto btūs bar. ē ciuis scoz Spūali pfectōe. Sūt āt q̄ttuor sig pfectōis q̄ fuerūt in ipo Primū ē mētis exultatio. vñ dr act. xj. Miserūt bar. vsqz ātiochiā q̄ cū pueniss̄et t vidiss̄et grāz dei gauisus est. t hortabat oēs ꝓposito cordis pmanere i dño. Scām ē corpis mortificatō. vñ dr act. xiij. Erāt aūt i eccīa q̄ erat ātiochie ꝓphete t doctores i q̄b⁹ barnabas mistrātes dño t ieiunātes Terciū ē miseroz benigna dpassio. vñ dr actu. xj. In his āt dieb⁹ supuenerūt ab hierosolimis ꝓphete antiochiā. Exurgēs aūt vn⁹ ex eis noie agabus significabat p spm̄ fame magnā futaz i vniuerso orbe terraz. q̄ fca ē sub claudio Discipuli aūt put q̄sq bēbat ꝓposuerūt i mīsteriū mittere hītātib⁹ i iudea frib⁹. Qd̄ t fecerunt mittentes ad seniores p man⁹ barnabe t saulī. Et sic floruit elemosina temporali que est in necessariorum submistratione. Similiter floruit elemosina spirituali que est in off ēse dimissione qñ iohānī qui cognominabat marcus offensam dimisit. cū em̄ hic iohānes marcus discipul⁹ barnabe t pauli eos reliq̄sset

rediens ⁊ penitẽs a barnaba est iter ī discipulū assumpt⁹. vt dicit actu.xv.c. Quartū ē aduersor ppessio.actu.xv. Cū carissimis nr̄is barnaba et paulo hoīb⁹ qui tradiderūt aīas suas p nomie iesu xp̄i Cū em̄ puenisset cipr ⁊ multos infirmos sanasset supposito illis euāgelio sc̄i mathei qđ secū ꝺferebat tādē exiēs inde puenies paphum malediceīsq tēplo ꝑpter īsolētias viror et mulierum qui nudi currebant sua festa celebrantes.nouissimo deuenit salamimā.vbi pacto martirio felicē spm̄ dño reddidit ꝑpter qđ ftus est ciuis sanctorum ī regno celor. Amen

In natiuitate sancti iohannis baptiste. Sermo.

Disputas puer iste erit.lu.j.c.et ī euāgelio pñtis solēnitatis Be.aug.ser.xij.de natiuitate sc̄i iohānis bap. dic sic. Sc̄i iohānis bap.natalē hodie celebram⁹. Qua primū re ꝑposita occurrit q̄stio n̄ ptereūda Quare natalē quo ē ort⁹ ex vtero iohānes potiꝰ celebram⁹. q̄ꝑ c⁹libet ap̄li.vel martiris vel pr̄iarche.vel ꝑphete. Si īterrogamur.qđ rn̄debim⁹. Quātū mihi videt.q̄ntū meaꝝ viriū mediocritate occurrit.hec cā ē Discipuli dn̄i nati ⁊ p etatis accessum ad ānos capatiores ꝓducti ī disciplatū assumpti sunt.⁊ illor fides postea dño adhesit ꝙ nulli⁹ eor nati uitas dño militauit. Recordemur ꝑphetas.recolam⁹ pr̄iarchas. Nati sunt vt hoīes etatis accessu īpleti spūsco ꝑphetauerunt xp̄m. Nati sunt vt p⁹ea ꝑphetarēt. Johānes aūt dn̄m xp̄m ipa natiuitate sua ꝑphetauit.quē ꝺceptū ex vtero salutauit.hec ille. Et li.l.omel.ome.lxxxv.dicit sic. Deniqꝫ qr̄ ī magno sacro nat⁹ ē iohānes.ip̄i⁹ solius iuste eccia natalez die celebrat.⁊ natale dn̄i celebrat.ꝙ tāꝙ dn̄i Da te mihi aliū ſuū ꝑter iohānē.īter pr̄iarchas.īter ap̄los. c⁹ natalem die celebrat eccia xp̄i. Passionū dies p̄cipuus ſuis celebram⁹ natiuitatis die nemī nisi iohānis.hec ille. Sciēdū q ꝑnoīati ī ve.testō añq̄ nati fuerūt septē. Prim⁹ fuit ysaac.vn̄ gen̄ xv.dixit angel⁹ ad abraā. Qui egrediet de vtero tuo ipm hēbis heredē Scōs fuit ismahel.vn̄ gen̄.xvij.dixit angel⁹ dn̄i ad agar. Concepisti ⁊ pies filiū.vocabisq nomē ei⁹ ismahel. Terci⁹ fuit samson.vn̄ iudi.xiij angel⁹ dn̄i apparuit vxori manue.⁊ dixit ad eā. Sterilis es ⁊ absq liberis.ꝙ ꝺcipies ⁊ pies filiū.vocabisq nom̄ ei⁹ samson Quartus fuit iosias.vn̄.iij.re.xiij. Vir dei ꝑpheta addo venit de iuda in ſmone dn̄i in bethel.⁊ exclamauit ⁊tra altare.⁊ ait. Altare altare. hoc dicit dn̄s. Ecce fili⁹ nascet dn̄i.dauid iosias noīe r̄c. Quītus fuit cir⁹.vn̄ ysa.xlv. Hec dicit dn̄s xp̄o meo ciro c⁹ apprehēdi dexteram. Sextus fuit agag. Unde numeri.xxiij.dixit balaam. Extolletur propter agag rex eius ⁊ auferetur regnum eius. Septimus fuit hieremias.vnde hiere.j.capto.dic.t dominus. Priusq̄ te

formarē ĩ vterō nōui tē ⁊ ānq̄ exires de pētre scīficaui te. Quare aūt fuerī pnoiati rō ē. qz ĩ veteri testō null⁹ fuit pnoiat⁹ misi vel qz fuit pmotor salutis vł̄is. aut qz spāle remouit ipedimtū. nā ismahel pnoiaī. qz fuit psecutor ysaac. ĩ q̄ psecutōe magis claruit vt⁹ ysaac et ĩ hoc fuit ysaac saluatoris figura. Sāson pnoiaī. qz noie ⁊ actu fuit saluatoris figura. Josias rligiōe ⁊ ope pōndit saluatorē. Cir⁹ fuit liberator pp̄li a babilōica captiuitate. Agag fuit cā trāslatōis regis saul ĩ quo signficabat regni veteris ĩ regnū xp̄i trāslatōnem Hieremias aūt pfigurauit scīficatōem per christum fiendā scilicet. p ei⁹ passionē. ſm illud hebr̄. vl. Jesus vt scīficaret p suū sanguinez pp̄lm ex̄ portā passus ē. quā q̄dē passionē biere. vbis ⁊ misteriis aptissime pnūciauit ⁊ suis passiōib⁹ exp̄ssissime pfigurauit. Jn nouo aūt testō pnoiaī io. bap. ⁊ scīficaī ĩ vtero. vñ lu. j. c. Dixit āgelus gabrī el. Ne timeas zacharia. qm̄ exaudita ē oīo tua. Et elisabet vxor tua piet tibi filiū. ⁊ vocabis nom̄ ei⁹ iohānē. ⁊ spūsco rplebit adhuc ex vtero mris sue. Qz figurabat xp̄m p baptismalē scīficatōz. j. cor. vj. Sz abluti estis. sz scīficati estis. ad quē q̄dē baptismū iohannes suo baptismo hoies p̄pauit. Et qz vniuersi hoies attēdētes ad pnoiatō nē ei⁹ extimabāt illū magnū in israel futurꝫ. mirabanī dicētes ĩ ei⁹ natiuitate. Quisputas puer iste erit.

Quisputas puer iste erit.

Sua ānūciatōe. Sua deceptōe. Sua generatōe.
Sua religione. Sua reuelatōe. Sua p̄dicatōne.
Sua commendatione. Sua consummatione.

Dīo puer iste. s. dctus iohānes erit gl̄osus ĩ Sua ānunciatōe. Sciendū q̄ cū de⁹ sit ipa eēntia bōitatis vnūqdqz ē deo attribuendum ſm sui optimū. Optimū āt ĩ oī genere ⁊ dgmtōe p̄atica. q̄l̄ē rō gubernatōis. ĩ hoc dsistit q̄ pticularia dgnoscāt ĩ qb⁹ ē act⁹. Sic medicus optim⁹ ē qui scit ⁊ dsiderat nō solū vł̄ia. sz etiā q̄ pt dsiderare. minīa pticularia. ⁊ idē pz ĩ ceteris. vñ oz die q̄ ds oīm etiā minimoꝫ hz rōz gubernatōis. ⁊ hoc p̄ter duc. Dīo rōe sīe dignitatis Nā ñ solū ptīet ad pfectōz terrem regis q̄ executores hēat sue gubernatōis. sz etiā ad regis dignitatē. qz ex ordie mīstroꝫ ptās regia reddit p̄clarior. Scdo rōe cālitatis. Nā cū p gubernatōz res q̄ gubernāt sint ad pfectōz deducēde. tāto erit gubernatō pfectior. q̄ to maior pfectio a gubernāte reb⁹ gubernatis cōicat. Maior aūt pfectio ē q̄ aliq̄d in se sit bonū ⁊ etiā sit alijs cā bōitatis q̄ si eēt solus mō ĩ se bonū. Et iō sic ds gubernat res vt q̄sdā aliaꝫ ĩ gubernēdo cās īstituat. Sic si aliq̄s mgr̄ suos discipulos nō solum sciētes faceret. sed etiā alioꝫ doctores. Qñ si sol⁹ de⁹ gubernaret subtraharet pfectio cālis a reb⁹. ⁊ nō totū fieret p vnū quod fit p multa. Ideo

ad gubernatōem ecclesie sancte assumpsit de9 idoneos mīstros scz patres veteris ⁊ noui testamēti simul cū angelis. Inter quos precipuū elegit iohannē baptistā. C9 ānūciatio est mirifica q̄drupliciter Primo ex parte persone annunciantis. Nam ab eodem angelo fuit prenunciatus quo ⁊ christus scz a gabriele lu.j.c. Apparuit autē zacharie angelus domini stans a dextris altaris incensi et ait. Ne timeas zacharia qm̄ exaudita est oratio tua et elisabet uxor tua piet tibi filium ⁊ vocabis nomen eius iohannem. Ego em̄ sum gabriel. qui asto ante dominū ⁊ missus sum loqui ad te et hec nunciare tibi et euangelisare. Super quo petrus damianus in sermone dicit sic. Pensem9 vir iste q̄ntum emineat qui et a ꝓphetis ante predictus ⁊ ab eodem quo domin9 angelo nunciatus. Et maximus ī sermōe dicit sic. Hic est cuius per angelum gabrielem p̄nunciaꝫ natiuitas nomen et meritum. Secundo ex parte temporis conuenientis. Nam solus pontifex intrabat in sanctasanctoꝝ Septim9 em̄ mensis quasi tot9 erat apud iudeos solennis sicut ⁊ septim9 dies. In prima em̄ die septimi mensis erat festum tubaꝝ in memoriā liberatōis ysaac quando abraam inuenit arietem herentem cornibus quod representabant per cornua quibus buccinabant. Erat em̄ festum tubaruz q̄si quedam iuitatio vt prepararent se ad sequens festuz quod celebratur die decima et hoc erat festū expiatōis in memoriam illi9 beneficij quo deus propiciatus est peccato populi de adoratione vituli ad preces moysi vt habeꝫ numeri.xxix.ca. quo tempore facta est ista annunciatio lu.j.c. Factum est autem cum sacerdotio fungeret zacharias in ordine vicis sue ante deum ꝑm cōsuetudinē sacerdotij sorte exijt vt incensum poneret ingressus in templuz domini. Et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi Tercio ex pte loci excellentis. Nam ad istum locum scz sanctasanctoꝝ solus pontifex intrabat. Illa em̄ pars templi que dicit sanctasanctoruz figurabat seculum altius quod est spūalium substantiaꝝ in quam partem solus summus sacerdos ⁊ semel in anno introibat vt designaret ꝙ hec est finalis perfectio hominis vt ad illud seculum introducatur Ad hunc quippe sacratissimum locuz zacharias introierat lu.j.c. Et erat plebs expectans zachariam et mirabātur ꝙ tardaret ipe in tē plo. Quarto ex parte miraculi subsequētis. Nam zacharias quia non credidit verbis angeli factus est mutus. zacharias enim considerans suam senectutem et uxoris sterilitatem dubitare cepit ⁊ more iudeoꝝ signū ab angelo requisiuit Angel9 autez proeo ꝙ vbis suis ñ credidit ipz taciturnitatis plaga pcussit lu.j.c. Et dixit zacharias ad āgelū. Un̄ hoc sciā ego eī sū senex ⁊ uxor mea pcessit ī diebus suis. Et respōdēs angel9 dixit ei. Ecce eris tacēs. ⁊ nō poteris

loqui vsq; in die quo hec fiet p eo q; nō credidisti vbis meis q; im plebunt in tpe suo. Cōsueuit em fieri dubitatio t excusari q̄dru pliciter Prio ꝓpter ꝓmissor magnitudiez sicut legit de abrahā. Cum em dns sibi ꝓmisisset q; semen suū terrā chanaam possideret dixit ad eū abrahā. Dne deus vnde scire possum q; possessur⁹ sum eam. Et respondēs dns Sume inquit mihi vaccā triennē 2c̄. gen. xv. ca. Secundo ꝓpter nature impossibilitatē sicut p; in sara. Cū em dixisset dns. reuertens veniā ad te t habebit sara filiū. risit sara p⁹ hostiū tabernaculi dicens. Postq; desenui t dns me⁹ vetulus est 2c̄. gen. xviij. c. Tercio ꝓpter ꝓriam fragilitatē sicut p; in gedeone qui ait. Obsecro mi dne in quo liberabo israel. Ecce familia mea in ima est ī manasse t ego minim⁹ in domo p̄ris mei. Et ex hoc signū petijt t accepit. s. de vellere t pluuia. iudi. vj. c. Quarto ꝓpter vo ti firmitatem sicut patet de beata virgine que ait angelo. Quō fiet istud q̄m virū nō cognosco. Et respōdens angel⁹ dixit ei. Spūsc̄us supueniet inte 2c̄. lu. j. c. Quid est ergo q; sol⁹ zacharias ex eo q; du bitauit plagam incurrit cū ibi esset t magnitudo ꝓmissionis. lu. j. c. Erit em magnus cora dño 2c̄. t multos filior israel 2c̄. vsq; parare dño plebem pfectā. Etiā fuit ꝓpria fragilitas. q; talez filiū habere indignū se reputabat. Etiā fuit naturalis impossibilitas. cū essent se nes t infecundi etiā tali opi nō vacabāt. q; erāt ambo iusti añ deū incedentes in om̄ib⁹ mandatis t iustificatōibus dn̄i sine querela. Et nō erat illis fili⁹ eo q; esset Elisabet sterilis t ambo ꝓcessissent in diebus suis. vt dicit lu. j. c. Dicit q; hec punitio accidit zacharie quadrupliciter Primo q̄m discredendo locutus est. ideo silentio plectitur vt tacendo credere discat Secundo vt mai⁹ miraculuz in natiuitate filij appareret. Cum em in natiuitate iohānis loquela patri redditur. miraculum miraculo cumulat. Tercio congruum fuit vt vocem amitteret quādo vox nascebat. t legi silentiū impone batur. Quarto cum ipe domino signū petierit ipam taciturnita tem pro signo recepit. Et sic patet. Secundo iste puer erit glo riosus in sua conceptione. Homo dicit deificus ptcipatione diuini tatis quadrupliciter. Primo dum de⁹ aiam sanctificat nam fm aug. missio dei inuisibilis fit ad sanctificandū creaturam. Sic er go in eo ad quem fit missio oportet duo considerare. s. inhabitatio nem gratie. t innouatōnem quandam per gratiā. Ad omnes ergo fit missio inuisibilis in quibus hec duo inueniunt. Secundo cum de⁹ aiam sibi gratificat. Nam sup communē modum quo de⁹ est in creatis p essentiā. p̄sentiā t potētiā ē vn⁹ mod⁹ spālis qui dicit create rōali i qua de⁹ eē dr sicut cognitū in agnoscēte. t amatū in amāte. Et q; agnoscēdo t amādo creatā ratōnalis sua operatōe

2m principale

attingit vsqz ad ipm deū. ꝑm istū spāle modū de⁹ non solum dicit esse in creatura rationali. sed etiā habitare in ea sicut in templo suo. Sic ergo null⁹ alius effect⁹ pōt esse ratio ꝙ deus sit aliquo nouo modo in creatura rōnali nisi gratia gratūfaciēs. Tercio dū deus animā sibi assimilat. Nā aia p gratiā ꝺformat deo. Uñ ad hoc ꝙ deus inhabitet mentē nostrā p gratiā. oportet ꝙ fiat assimilatio ill⁹ ad deū per aliquod gratie donū. Et qz spūssanctus est amor per donum caritatis attenditꝫ missio spūssancti. Filius aūt est verbū spirāt amorē. vnde dicit aug⁹. ix. de trini. Uerbū qō insinuare intendimus cū amore noticia est. Filius ergo mittit in mentē nostrā ꝑm talē instructōem intellectus. quo ꝓrumpat in affectuz amoris. vt dicit iohi. Oms qui audit a patre et didicit venit ad me. Et in psal. In meditatione mea exardescet ignis. talis aūt noticia experimētalis dicitur ꝓprie sapientia. i. sapida scientia. Quarto dū deus animā ī gtia augmentat. Nam ꝑm pfectū virtutis aut augmētum gre fit missio inuisibilis. vnde aug⁹. dicit. mj. de tri. ꝙ tūc cuiqz mittit fili⁹ cū a quo ꝙ cognoscit atqz pcipit q̄ntū cognosci et percipi pōt etiā pro captu vel pficientis in deū vel pfecte in deo aie rōnalis. Sz tn ꝑm illud augmentū gratie pcipue missio inuisibilis attenditꝫ qñ aliquis pficit in aliquē nouū actū vel nouū statū gratie puta cū aliquis proficit in gratiam miraculoz aut ꝓphetie. vel in hoc ꝙ feruore caritatis exponeret se martirio. Aut renunciet his que possidet. aut qōcūqz opus arduum aggrediat. Beatus iohānes fuit deificus in sua conceptione his modis. Primo de⁹ animā eius sanctificauit. dum p miraculū fuit generatus. Unde maxim⁹ ī sermone dicit. Decuit vt de matre sterili nasceret. qui fecunditatē virginis reuelabat. quatenus mirablē partū mirabiliter natus ostenderet. Et petr⁹ damian⁹ in sermone dicit. Cui em̄ meditanti natiuitatē iohānis nō mox occurit natiuitas christi. pīsertim cū nascendi iohannē de patre sene et sterili matre nulla extiterit causa alia nisi vt mirabiliter nat⁹ pcederet singulariter nascituz. hec ille. In cui⁹ signū dicit angel⁹ ad mariam virginē. Et ecce helisabet cognata tua et ip. cōce. fi. ꝛc̄. lu. j. ca.

Secundo deus animam eius gratificauit. dum a culpa originali fuit purgatus. Unde petrus damian⁹ in sermone dicit Johannem ante legalis mandati quodcunqz remediū impleuit spiritussanctus et ipm qui noue gratie preco emituit. ꝛ ad euadenduz originale peccatum supra legem supra humane conditionis ordinem electio diuina prouexit. hec ille. Licet enim circūcisio auferet originale peccatū Johannes tamen illa non indigebat. cum esset a tali sorde iam immunis. hiere. j. c. Anteꝙ exires de ventre sanctificaui te. Tercio deus aiem ei⁹ sibi assimilauit. dū fuit dīna gratia illustrat⁹. et hoc

quantū ad diuinoꝝ cognitōem. Unde maximus in sermone ait. In tantum autem in beato iohanne spālis ꝑfulsit electō vt añ mereret annunciare dominū. ꝙ linguā qua annūciare posset acciperet. Demꝝ Elisabet vetus illa mulier ⁊ noua mater venienti ad se beate marie in ipo salutatōis occursu ait. Ecce ex quo facta ē vox salutatōis tue in auribus meis exultauit in gaudio infans in vtero meo. Quid est hoc miraculi fratres. Que tantoꝝ nouitas gaudioꝝ. vt habere se in vtero elisabet testaret infantem qui nec dū semetipm sentiens dominicū iam sentiret aduentū. Uere puer iste omniū beatissimus puuloꝝ. qui intra viscera materna adhuc conclusus adesse saluatorem mūdi cecinit. qui quod nec dum sermone poterat ꝓphetico gaudio reuelauit. Nullꝰ ignorat carissimi omnē puuluꝝ materno ab vtero ꝓeuntem inter ipa lucis exordia mestis concrepare vagitibus Solus baptista dñi vltra legem nascentiū natiuitatez suā letitie exultatione ꝓuenit. hec ille. Beata virgo habuit tres filios vnū naturalem. scz christū iesum quē ō suis viscеribus generauit. ⁊ hec est cognatio naturalis. Aliū legalem. s. iohānē euāgelistā. quem ex rescripto ⁊ mādato ꝓncipis in filium adoptauit. qñ xpc ei dixit. mulier ecce filiꝰ tuus. hec est cognatio legalis. Terciū spūalem. s. iohānem baptistā quem ꝑ spm̄sanctū in matris vtero baptisauit. Cū enī elisabet salutauit. mox infans ī vtero exultauit. ⁊ spm̄sanctū recepit ⁊ ab originali peccato mundatꝰ fuit. ⁊ sic virtute verbi virginei baptisinum spūssancti recepit. Et beatus iohānes iam spirituſancto repletus. lu. j. Spūsancto replebit adhuc ex vtero matris sue sensit filium dei venire ad se. ⁊ pre gaudio in matris vtero tripudiauit. et motu salutauit quem voce non potuit. Exultauit em̄ quasi gestiens salutare. ⁊ domino suo assurgere. Unde criso. ait. Ideo christꝰ fecit mariam salutare elisabet vt sermo procedens de vtero mris vbi habitabat dominꝰ ꝑ aures elisabet ingressus descenderet ad iohānem vt illic eum vngeret in ꝓphetam Quarto deus animaz eius in gratia augmentauit. dum in matris vtero est letificatꝰ Unde petrꝰ damianꝰ in sermone dicit. Preceſſit itaqz dominū. ꝑcessit et semetipm. qz cum nec dum posset hominibus verba depromere potuit latentem in vtero virginis. s. regem celi maternis visceribus nunciare. hec ille. Nā gratiam obtinuit qua suis meritis matri prophetie spiritum tradidit. Unde criso. ait. Quis prophetarū cū esset ꝓpheta ꝓphetam facere potuit. Helyas quidam vnxit helyseū ī ꝓphetam. non tamen illi ꝓphetandi grām donauit. iste autem in vtero matris exultans diuini introitus scientiam matri donauit ⁊ os illiꝰ ī ꝙbo confessiōis aperuit. vt cꝰ ñ videbat psonā agnoscеret dignitatē di. Uñ hoc mihi vt veniat mr̄ dñi mei ad me. hec ille Et sic pz cō

Tercio puer iſte erit glorioſus in Generatione·id ē·in natiuitate ſua ex vtero·in qua fuerunt quattuor miranda· Primo matris p. phetatio·Unde ambro·ſup lu·dicit·Nomen filij p phetam dedicit quod a marito muto diſcere nequiuit·Nā in circumciſione vocabāt eum nomine patris ſui zachariā·Et dixit mater eius neq̄q̄ ſed vocabitur iohannes·lu·j· Secundo līgue patris reſeratio q̄ poſtulans zacha·pugillarem mox vt nomen iohannis ſcripſit ſolutū ē vinculum lingue eius·lu·j·Unde ambro·Reſpicite iohannē·quanta vis ſit in eius vocabulū cui? nuncupatio reddit muto vocem·patri pietatem·populo ſacerdotem·Prius em̄ erat tacens lingua·ſterilis filio·priuatus officio·At vbi iohānes naſcit̄ fit repente pater pphe·ta·loquele vſum recipit·prolem a ſancto ſuſcipit·ſacerdotez functio recognoſcit·hec ille·Et maxim? in ſermone dicit·illud etiam q̄ ſtupendum q̄q̄z magnificū·q̄ zacharias ſacerdos pater futur? pphete qui angelo loquenti nō credidit vſum loquentis amiſit·donec p miſſione completa natus noui hominis preco paterne lingue vincula relaxaret·Os quidē quod angelus clauſerat pmiſſus ab angelo filius reſerauit·vt agnoſceret anxius ſenex p eum ſe ſibi redditum quem de ſe nō crediderat naſciturū·ne dubitaret vltra illum diuinitus vel pmiſſum vel natū fuiſſe cuius cauſa ſe ⁊ amiſiſſe pbabat et recepiſſe ſermonē·hec ille· Tercio pphetalis prenunciatio· Nā zacharias pater eius implet? ſpūſancto pphetauit dicens·Benedictus dominus de? iſrael ⁊c̄·lu·j·Unde beda in omel·dicit·Ipſi etiā patri quem incredulitas mutū reddiderat ad ſalutādum noue p̄conem gratie os et lingua reſeranē·Nec ſolum facultas deū benedicendi reſtituitur·ſed de eo etiā pphetandi virtus augetur·hec ille·

Quarto ſingularis exultatio·Nā angel? predixerat· Et multi in natiuitate eius gaudebunt·lu·j· Unde beda ī omel·dicit·Senes ac diu infecundi parentes dono nobiliſſime prolis exultāt· Unde merita ſancta per orbem eccleſia hui? tm̄modo poſt dominū etiā natiuitatis diem celebrare conſueuit·q̄ ſicut nato domino paſtoribꝰ apparens angel? ait·Ecce euāgelizo vobis gaudiū magnū quod erit omni populo·q̄ natus eſt nobis hodie ſaluator qui eſt chriſtus dominus ita etiā angel? naſcituꝝ·zacharie predicens iohānem· ⁊ erit inquit gaudiuz tibi ⁊ exultatio ⁊ multi in natiuitate eius gaudebūt hec ille·⁊c̄· Quarto puer iſte erit glorioſus ſua religione Sciendum q̄ homo bonus ſeruus dei pōt dici angelic? eo q̄ aſſumat ad ordines angeloꝝ nō quidem p naturā·q̄ ſi conſiderent angelorum ordines ſolum q̄ntum ad graduz nature·ſic homines nullo modo aſſumi poſſunt ad ordines angeloꝝ·q̄ ſemp remanebit naturaꝝ diſtinctō·Sed hoc poteſt fieri per gratiā quadrupliciter Primo

ℓ° glorioſa religione

p gratiam gratū facientem·sicut ꝓmisit christus mat·xxij·c· Erunt homines sicut angeli dei in celo·Et lu·xx·c· Filij resurrectōis erunt equales angelis· Illud em̄ quod est ex parte nature se habz vt materiale in ratōne ordinis·completiuū vero ē quod ē ex dono gratie que dependet ex liberalitate dei·nō ex ordine nature·et ideo p donum gratie homines mereri possunt tantā gloriā ꝙ angelis equentur ꝑm singulos angelorꝝ gradus·ꝙ est homines assumi ad ordiē angelorꝝ· Secundō p gratiā gratis datā· Nam ordinibus angelorum officia quedā competūt·vtpote custodire·miracula facere·demones arcere·z hmōi· Sed ex quadā speciali dispensatōne interdū sanctis dꝛeditur vel viuis·vel mortuis officia hui9 exercere·vt miracula faciēdo·vel demones arcēdo vel aliquid hui9·vt aug9·dicit li·de cura p mortuis agenda· Tercio p mīstratōem Virtus em̄ angeli cū sit pticulare agēs ñ attingit totū vniuersuz· sz sic attingit vnū ꝙ ñ attingit aliud·idō ita est hic ꝙ nō est alibi· Creatura autē corporalis p angelos adminiſtrat· Cum ergo aliquid est fiendū p angelum circa aliquā creaturā corporeā de nouo applicat angel9 illi corpori sua virtute·ps· Benedicite domino omnes angeli ei9 ministri ei9 qui facitis voluntatē ei9·z itez· Angelis suis deus māda uit de te vt custo·te in oīibus vijs tuis·z hebr̄·j· Omnes sunt admīstratorii spi·ī mīste·missi ꝓpter eos qui habeā·capi·salutis· z hō hanc adminiſtratōem suscipit· Unde·j·coi·mj·ca· Sic nos existimet homo vt mīstros christi z dispensatores mīsterioꝝ dei·z·j·pe·mj·c· Dispensatores multiformis gratie dei· Quarto p illuminatōnem Unde dyo9·dicit·iij·c·celestis hiera·ꝙ reuelatōnes diuinoꝝ peruemiunt ad homīes mediantibus angelis· hui9 aūt reuelatōnes sunt illuminatōes ideo homines illuminant ab angelis·z sicut in actōnibus naturalibus agens ordinat ad patiens·ita in illuminatōne z locutione humana doctor ordinat ad discipulū·z sic vnus homo docz aliū· Beatus iohannes baptista merito potest dici homo angelicus bis quattuor modis· Primo p gratiam gratū facientem·quam adeptus est virtute humilitatis z subiacentie· qua noluit se parificari iperiori cum esset tante sanctitatis vt estimaretur esse christus·requitus a iudeis humiliter respondit dicēs· Non sum ego christ9· Sz dixit se esse vocem christi·ysa·xl·c·z mat·iij·c·ego vox clamantis in deserto etiā nec equali cū dixit·non sum helyas·cū tñ spiritu z virtute fuerit helye equalis· Unde christ9 dixit ō eo·mat·xj·c· Si vultis scire ipe est helyas·z angelus dixit·lu·j·c· Ipse precedet illū in spiritu z virtute helye· Nec etiā inferiori·cuz dixit· Non sum ꝓphēta·cum tamen esset plusꝙ ꝓpheta·vt testatur de eo christus mat·xj·c· Et ideo habuit officiū seraphin per caritatis incendiuz· zelo enim

dei velut helyas succensus est. Secundo per gratiam gratis data tam quam adeptus est virtute puritatis z innocentie. Nā septimo etatis sue anno corruptelam mundi fugiens desertū petijt. vbi. xxv. annis heremiticā vitā duxit. lu. j. Puer autē crescebat z confortabat spiritu. z erat in deserto vsqz in diem ostensionis sue ad israel. Ūñ habuit officium cherubī p scientie plenitudinē ꝑpter quod dicit lucifer. iob. xxxviij. quia fuit termin9 noctis ignorātie et initium lucis gratie. Habuit etiā officiuz potestatū p quas potestates detrarie arcentur que nō potuerunt nocere sibi iam sanctificato. A nobis etiā arcebat. cum ad baptismū nos disponebat. Habuit etiem officiū virtutum p quas fiunt miracula que ipse circa se exhibuit scz locustas et mel siluestre comedens. pilis camelorz indutus ꝛc. Tercio p ministrationem quā adeptus est virtute pauptatis z indigentie mundum penitus abnegans ne leui saltem maculare vitam famine posset. Unde habuit officiū tronorz p iudicij equitatē. qz arguebat herodem iohānes dicens. Non licet tibi habere vxorē fratis tui. mar. vij. etiā habuit officiū dñationū. que docent nos erga subditos dominium gerere. iohānes aūt amabat a subditis. qz omīs hierosolima exibat z venebat ad eum. mat. iij. c. A regibus aūt timebat. qz herodes metuebat iohānē scies eum virum sanctū z iustum. mar. vij. c. Habuit etiā officiū principatuū qui docent nos superiores reuereri. z iohānes de se dicebat. Qui de terra est de terra loquit. De christo aūt dicebat. Qui de celo venit sup omnes est. z itez. Qui p9 me venit scz natiuitate humana. ante me factus est. id ē. ꝑlatus mihi dignitate diuina. cui9 nō sum dignus corrigiā calciamenti soluere. id ē. sacramentū incarnatōis intelligere. Quarto p illuminatōnem quā adeptus est virtute austeritatis z penitētie. Unde habuit officium archāgelorum p maiorz reuelatōem. sic qñ reuelauit sacramenta nostre redemptōnis dicens. Ecce agnus dei. ecce qui tollit petcata mundi. Habuit etiā officium āgelorz p minorz ānunciatōem scz spectātiū ad mores dicēs. pñiam agite ꝛc.

Quinto puer iste erit glorioſus Sua reuelatōne. Factū est autez verbum domini sup iohānem zacharie filiū in deserto. z venit i omnem regionem iordanis predicās baptismū penitētie in remissionē peccatorum. vt dicit lu. iij Sciendū q9 reuelatio z manifestatio iohānis fuit qñ exiuit de deserto ad ꝑdicandū baptismū penitentie in remissionē peccatorz. Ille em̄ baptismus vt beda dicit. erat quodā inductiuū ad pñam. z quasi quedā ꝓtestatio qua ꝓfitebant hoies se penitentiā acturos. vnde ꝑdicabat baptismū pñe. id ē. inducenti ad penitentiā. que quidē penitentia inducit homines ad remissionē peccatorz. Tota em̄ doctrina z opatio iohānis erat preparatoria ad

christū sicut mīstri t inferioris artificis est ꝑparare materiā ad for
mā quā inducit principalis artifex. Gratia aūt dferēda erat hoīb9
p xp̄m ꝓm illud io. j. Gratia t veritas p iesum xp̄m facta est. t ido
baptism9 iohānis grām nō dferebat sed solū ad grām preparabat
quadrupliciter Primo p doctrinā iohānis inducentē hoīes ad fi
dem xp̄i. ido qñ vidit xp̄m venientē ad se dixit. Ecce agn9 dei. io. j.
quē spiritusc̄o revelante cognouit. Uñ etiā discipulos suos ad xp̄m
misit instruēdos dicens. Tu es qui ventur9 es an aliū expectamus
mat. xj. Secūdo assuefaciendo hoīes ad ritum baptismi Unde
aug9. in enche. dicit vt habet de dse. dis. mj. Nō regenerabant vel
renascebant qui baptisant baptismo iohānis. sed quodā ꝑcursuo il
lius misterio. qui dicebat. parate viā domino. i. xp̄o i quo solo rena
sci poterāt qui parabant. hec ibi. Et gre. dicit in quadā omel. ꝙ iō
baptisauit iohānes. vt p̄cursionis sue ordinē seruās qui nascitur̄ do
minū p̄uenerat nascendo baptisando quoq; p̄ueniret baptisaturum
Unde etiā xp̄m ex reuerentia baptisare timuit dicens. Ego a te de-
beo baptisari. t tu venis ad me t dñs ad eū. Sine mō. vbi vt crisо.
dicit. ostendit ꝙ xp̄c postea baptisauit iohannem. Leterū em̄ est vt
hiero. dicit. ꝙ sicut xp̄c baptisatus fuit a iohāne in aqua. ita iohan-
nes a christo erat in spiritu baptisandus. Tercio p pententiā pre
parando homines ad suscipiendū effectū baptismi xp̄i. Unde beda
dicit ꝙ q̄ntuz cathecumīs nōdū baptisatis ꝓdest doctrina fidei tm
pfuit baptismus iohānis ante baptisma xp̄i. Quia sicut ille predica
bat pententiā t baptismū christi p̄nunciabat. t in cognitōem verita
tis que mūdo apparuit attrahebat sic mīstri ecclesie qui primo eru-
diūt. postea peccata eor̄ revarguūt. deinde in baptismo xp̄i remis-
sionem ꝑmittunt. ideo iohānes dixit vt habet io. j. ca. Qui misit me
baptisare in aqua. ille dixit mihi. Sup quē videris spm̄ descendētē
t manentē sup eum. hic est qui baptisat in spūsancto. Et ego vidi t
testimoniū phibui. quia hic est filius dei. Inde est etiā ꝙ baptisan-
di a iohanne dfitebant peccata sua. vt dicit mat. iij. non ꝙ illa dfes
sio peccator̄ fieret ad remissionē peccator̄ statim p baptismū iohā
nis exhibendā. sed dsequendā p pententiā dsequentem t effectum
baptismi christi ad quem ꝑma illa preparabat. Quarto ad mani-
festationē diuinitatis xp̄i. Unde ipe iohānes dicit. vt habet io. j. Ut
manifestet. scz xp̄c in israel. ꝓterea veni ego in aqua baptisans. Cō
currentibus em̄ turbis christū annūciabat qđ quidez sic facilius fa-
ctum est ꝙ si p singulos discurrisset vt crisо. dicit sup iohannē. Qđ
patet ex forma baptismi eius. dicit em̄ paulus actu. xix. iohānes ba
ptisabat baptismo pententie ꝓp̄m dicens in eum qui ventur9 ē p9
ip̄m vt crederent hoc est in iesum. Licet em̄ christ9 venisset i carnē

et ad baptismū·nondū tñ venerat in cogñtōem hominum· de cuius noticie aduentu iohānes intelligebat·quādo baptisabat·ꝛ hoc rōnabiliter·qꝛ in baptizādo christū vidit celum apertum·qꝛ intellexit baptismo iam sanctificato ꝑ christū apertum esse celum hominib9·qꝛ primo homini ꝑclusum fuerat ꝑ peccatū· Vidit spñsanctū in specie columbe sup christū baptisatum·Audiuit vocem patris ꝓtestantis. hic est filius meus dilectus·Audiuit etiā christum orantem· Unde signanter dicitur luce·iij·ꝙ iesu baptisato ꝛ orante apertū est ei celum·i·omnibus ꝓpter eum·sicut si imperatoꝛ diceret alicui ꝓ alio petenti·ecce hoc beneficiū non illi do·sed tibi·i·ꝓpter te illi·vt crisos dicit super mat·

Sexto puer iste erit glorioſus in ſua ꝓdicatione·ipe nāqꝫ ſuā predicationem inchoauit a penitentia dicens· Penitentiā agite appropinquauit enī regnū celoꝝ·mat·iij· In qua predicatōe quattuoꝛ generibus hominū dedit leges quibus bene viuerent· Unde ambroſ sup lucā·vt habeť diſ·lxxxvj·dicit ſic· In ſingulis quoqꝫ generibus hominū aduenies tribuit ſanctus baptiſta reſponſum vnū omnibus Dñes ī cōmune āmouenť vt conferant nō habenti· Miſericoꝛdia eſt plenitudo virtutū eſt · ꝛ ideo omnibus eſt prepoſita forma virtutis· Primo phariſeis dedit legem penitētie dicens illud·mat·iij· ca·Progenies viperarū quis demonſtrauit vobis fugere a futura ira·Facite ergo fructum dignū pñe·ꝛ ne velitis dicere īntra vos· patrem habem9 abraam·dico enī vobis·qꝛ potens eſt deus de lapidibus iſtis ſuſcitare filios abrae·iam enī ſecuris ad radicem arboris poſita eſt·Omīs ergo arboꝛ que nō facit fructū bonū excidetur et in ignem mittet·Ego quidem baptiſo vos in aqua in penitentiaz Et lu·iij·ponunť eadem verba· Secundo mercatoꝛibus dedit legem miſericoꝛdie dicens illud·lu·iij·c·Qui habz duas tunicas det nō habenti·ſimiliter ꝛ eſcas· Tercio officialib9 impatoꝛis dedit legem iuſticie dicens illud·lu·iij·Nihil amplius ꝙ qđ conſtitutum eſt vobis faciatis·et diſ·lxxxvj·c·in ſingulis·dicit ſic· Jta publicāis ne vltra proſcriptū exigant· Quarto militibus dedit legem clementie dicens illud lu·iij· Neminē dcuciatis·neqꝫ calūniam faciatis et dtenti eſtote ſtipendijs veſtris·Et diſ·lxxxvj·c· in ſingulis·dicit ſic·Militibus ne calūniam faciant·ꝛ ne predā requirant· docens id circodſtitutum militie ſtipendiū·ne dum ſumptus querit ꝑdo craſſetur·hec ibi·Et ſic patet·

Septimo puer iſte erit glorioſus in Sua cōmendatione· Sciđum ꝙ in veteri teſtamento fuerunt ſingulariter dmendati q̄ttuoꝛ

Primo noe cui dixit deus·gen·vij·c· Te enī vidi iuſtū coram me ex oībus gentibus Secundo moyſes·de quo dixit de9 nume·xij·

ca. Si quis inter vos fuerit ꝓpheta dominꝰ in visione apparebo ei. vel p somniū loquar ad eum ac nō talis seruus meꝰ moyses qui in omni domo mea fidelissimus est. Tercio dauid. de quo dixit deꝰ .j. reg. .c. Inuenī hominē ꝟm cor meū. Quarto iob. de quo dixit deus ad sathan. iob. j. c. Nunquid considerasti seruū meū iob ꝙ non sit ei similis in terra. vir simplex ⁊ rectus ac timens deū ⁊ recedēs a malo. In nouo quoqꝫ testamēto fuerunt precipue commendati quattuor Primo nathaniel de quo christus ait. io. j. Hic est vere israelita in quo dolus nō est. Secundo petrus de quo dixit christus mat. xvj. Beatꝰ es symon bariona. qr caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi. sed pater meꝰ qui est in celis. Tercio cēturio de quo xpc ait. mat. viij. Amen dico vobis non inuenī tantā fidem in israel. Quarto paulus de quo christus ait actu. ix. Vas electōis mihi est iste vt portet nomen meū coram gentibus ⁊ regibus ⁊ filijs israel. Sup omnes aūt iohānes cōmendat. Unde christꝰ ait de ipo mat. xj. Amen dico vobis. Non surrexit inter natos mulierū maior iohānes baptista. Sup quo augꝰ. in sermone dicit sic. magnꝰ iohānes cꝰ magnitudini etiā saluator testimoniū phibuit dicens. Non surrexit inter natos mulierum maior iohāne baptista. ꝓcellit cunctis. eminet vniuersis. Antecedit ꝓphetas supergredit patriarchas. ⁊ quisquis de muliere natus est inferior est iohāne. Dicit fortasse aliquis. Si inter natos mulier iohānes maior est maior est saluatore. Absit. iohannes eī ex muliere. christus ex virgine natus est. hec ille. Et petrus damianꝰ in sermōe ait. iohannes humanor timeꝰ est meritor Quantūcunqꝫ eī aplici senatus excellat autoritas ꝙtūcūqꝫ vel patriarchar fides in diuina agnitione ꝓficiat. vel oraculo ꝓphetarum ad referanda archana dualescat. qntūlibet cumulet triumphātium gloria martirū qntūuis exfloreat vnans pudicicia virginū vel ī verbis vite se exerceat lingua doctor. citra metrā iohannis oīno cohibent. nihil pfectōis vltra ꝓgredit. hec ille. Habuit eī pfectōnem omniū sanctor. Primo angelor malach. iij. Ecce ego mitto angelum meū qui preparauit viā ante faciē meā. Secundo patriatchar quia assimilat lucerne. io. v. ille erat lucerna ardens ⁊ lucens. Tercō prophetar. mat. xj. Quid existis videre ꝓphetā. etiā dico vobis plusꝙ ꝓphetā. Fuit eī excellentior moyse ⁊ ceteris ꝓphetis. Johānes nā qꝫ ptinet ad nouū testamentū. cuiꝰ ministri pferunt etiā ipi moysi. quasi magis reuelate speculātes vt habet. ij. cor. iij. Quarto aposto orum qr fuit missus a deo vt testimoniū phiberet. io. j. ꝓterea assimilatur voci cū dicit. Ecce vox clamātis in deserto Quinto martirū quia p iusticia mortem sustinuit. Sexto cfessor. qr confessus est et non negauit. Septimo virginum. quia virginitatem seruauit. Unde

cantat ecclesia. Serta terdenis alios coronant aucta crementis duplicata quosdam. trina centeno cumulata fructu te sacer ornant. Et sic patet

Octauo puer iste erit glorioſus Sua consummatione. Nam descendens ad limbum confortauit sanctos patres qui ibi erant apportando eis bonū nuncium de aduentu saluatoris. qui cito erat descensurus ad eos liberandos. Unde cōfortati sunt ꝓpter quattuor Primo quia ibi erant in magna tristicia. Secundo quia dei visione carebant. Tercio q̄ in loco tenebroso manebant. Quarto q̄ demonum vicinitatem habebant. Et q̄uis ad limbū descenderit eius tam̄ passio ab ecclesia celebrat. Eorum em̄ qui ad limbum descenderūt fuit quadruplex differentia. Primo quidam spectabāt simpliciter ad vetus testamentum. sicut abraam moyses dauid. ꝛc̄. t istor solennitas non agitur. Secundo quidā spectabant ad vetus testamentum q̄ntum ad tempus. sed ad nouum q̄ntum ad causam. sicut pueri innocentes. t ideo ꝓpter causam eorum obitus celebratur sed propter tempus alleluia subticetur Tercio quidam spectabant ad nouum testamentum ratione cause quia p iusticia moriebant. t ratōne tēporis. quia fuerunt finis veteris testamenti t initium noui. vt iohannes baptista. t ideo eius obitus colit. t alleluia cantat Quarto quidam spectabāt ad nouū testamentū ratione vniuersalis saluationis t noue institutionis. vt christus. qui ad limbum descendit. vt inde educeret sanctos patres. ſm illud. zacharie. ix. Tu quoq; i sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Inter quos patres immediate post christū fuit iohannes baptista cui data est sedes luciferi in celo i die ascensionis p sua gloria Ad quam nos perducat christus iesus meritis t intercessione beati iohannis baptiste. in eternū regnaturos Amen.

In festo beati petri apli Sermo.

Ibi dabo claues regni celorum. mat. xvj. c. t in euangelio presentis solennitatis. Beatus iohannes. apocal. iij. c. dicit sic. Ecce dedi coram te hostium apertum in celo. quod nemo potest claudere. quia seruasti verbū t non negasti nomen meum. Sup quo talem moueo questionem. Utrum beat⁹ petrus ecclesie christi fuerit pastor excellentior q̄ moyses synagoge dei rector virtuosior Ad istam questionem respondēt duo doctores noui testamenti Primus est innocentius papa. vt habet dis. xxj. c. Decret. ergo dicens sic. Summor pontificuz t reliquor sacerdotum institutio in veteri testamento est inchoata. t in nouo plenius

consummata. Summi etenim pontifices ⁊ minores sacerdotes a do sunt instituti per moysen. qui ex precepto domini aaron in summum pontificem. filios vero eius vnxit in minores sacerdotes. Simpliciter vero maiorum ⁊ minorum sacerdotum in nouo testamēto discretio ab ipo christo sumpsit exordium qui duodecim apostolos tanq̄ maiores sacerdotes. ⁊. lxxij. discipulos quasi minores sacerdotes instituit. Petrum vero quasi i summū sacerdotem elegit. dum ei pre ommibus ⁊ pro ommb⁹ claues regni celorum tribuit. ⁊ a se petra sibi petri nomen imposuit atq; pro eius fide se specialiter rogasse testatus est ⁊ vt ipe ceteros cōfirmaret sibi iniunxit dicens. Ego pro te rogaui petre vt non deficiat fides tua ⁊ tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. hec ibi. Secundus est anacletus papa. vt habetur dis. xxij. capło. Sacrosancta romana ⁊ apostolica ecclesia. nō ab apostolis. ⁊ ab ipo domino saluatore nostro primatū obtinuit sicut beato petro apostolo dixit. Tu es petrus. et reliqua. vsq; soluta ⁊ in celo. Licet enim omnes essent apostoli. petro tamē concessum est a deo. ⁊ ipi inter se voluerunt idipm. vt reliquis ommbus p esset apostolis. ⁊ cephas. id est. caput ⁊ principium teneret apostolatus. Qui ⁊ eandem formam suis successoribus ⁊ reliquis episcopis tenendam tradiderunt ⁊ non solum hoc in nouo testamento est constitutum. sed etiam i veteri fuit. Unde scriptū est. Moyses ⁊ aaron in sacerdotibus eius. id est. primi inter eos fuerunt. Hec vero apostolica sedes caput ⁊ cardo a domino ⁊ non ab alio constituta ē. hec ibi. Sciendū q̄ sicut in fundatione synagoge de⁹ preelegit moysen. sic in nouo testamento in fundatione ecclesie christus preelegit beatum petrū apostolū. sed moysi de⁹ contulit multa priuilegia sanctitatis. conformiter autem et beato petro. Primo moyses assumptus est de aquis a filia pharaonis. exo. ij. Et beat⁹ petr⁹ a christo vocatus est ō mari. mat. mj. Secundo moyses coronam regiā cuz ydolo abijciens confregit. Nam cum filia pharaonis ipm eidem p̄sentasset. vt eum sibi adoptaret in filiū. pharao percipiens eius elegantiam ⁊ pulcritudinem. coronam cum ydolo sculpto capiti suo imposuit. quam puer in terram proijciens confregit. Sacerdos autem ibi presens clamauit. Hic est puer quem nobis occidendum de⁹ mōstrauit. eumq; nitebantur interficere. sed consilio cuiusdam sapientis allate fuerunt prune. quas vna cum titione ad os suum ponens sic linguam incendit. q̄ deceterο semper locutus fuit balbutiens. sicq; liberatus est a morte. Quod gestum diuinum ⁊ sanctitatis presagium fuit puerili innocentie deputatum. Hec magister historiarum. super exo. c. ij. Et beatus petrus a christo accepit potestatem super omnia demonia expellendi ea a corporibus humanis mat. x. capło.

Tercio moyses vidit deum in rubo ardente ⁊ non cōbusto. Exo. iij. Et beatus petrus vidit in monte Thabor christum transfiguratum ⁊ super eum spiritūsanctum in specie nubis ⁊ audiuit deum patrem in voce dicentem. hic est filius meus dilectus. mathei. xvij. ca.

Quarto moyses soluit calciamenta pedum suorum ascendens in montem. Exo. iij. Et beato petro christus lauit pedes in cena iohā. xiij. c. Quinto moyses abnegauit thesauros egiptiorum. hebreoꝝ xj. Et beatus petrus omnia contempsit ⁊ secutus est christum. mat. xix. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ secuti sumus te. Sexto moises a deo missus est nuncius ad pharaonem vt dimittat populum dei. Exo. mj. Et beatus petrus missus est a christo ad predicandum gentibus mar. xvj. Euntes in mundum vniuersum predicate euangeliū omni creature. Septimo moyses pharaonem ⁊ egiptum decem plagis percussit. Exo. quinto. Et beatus petrus accepit potestatem a christo curandi languores ⁊ omnes infirmitates. mar. octauo. Octauo moyses duxit populum per desertuꝝ in columna ignis ⁊ nubis. exo. xij. Et beatus petrus deduxit populum dei per spiritū dei sanctum quem acceperat in linguis igneis. actuū. ij. capitulo Nono moyses mare in duodecim partes diuisit. populum dei sicco pede transduxit. ⁊ pharaonem cum egiptijs submersit. exo. xmj. Et beatus petrus christum in naui recipere meruit. ⁊ super aquas ambulauit propriis pedibus. mat. v. Decimo moyses ministerio angelorum vidit manna preparatum populo dei. Exo. xvj. Et beatus petr? vidit miraculum de quinqꝝ panibus quibus christus satiauit quinqꝝ milia hominum in deserto. ⁊ miraculum de quattuor panibus quib? christus satiauit quattuormilia hominum in deserto. Undecimo moyses aquam de petro eduxit. Exo. xvij. Et beatus petrus accepit potestatem a christo conficiendi sacramentum corporis ⁊ sanguinis christi in cuius exemplum christus voluit petrum interesse nuptijs in quibus aquam conuertit in vinum. mat. xxvj. ⁊ iohānis. ij. Duodecimo moises aquas amaras marath dulcorauit. Exo. xv. Et beat? petrus statere in ore piscis inuenit. mathei. xvij. Tredecimo moyses vt iudicaret synagogam spiritumsanctum a deo accepit. nume. xj. capitulo. Et beatus petrus non solum accepit spiritumsanctum p se sed cum imponebat man? super aliquos ipi accipiebant spiritum sanctum. actuum. viij. capitulo. Moyses. xmj. confirmauit testamētum per sanguinis agni aspersionem. Exod. xxmj. Et beatus petrus confirmauit nouum testamentum per fidelem confessionem dicens Tu es christus filius dei. mathei. xvj Moyses. xv. deum propter peccatum ydolatrie ad iram prouocatum suis precib? reconciliauit Exo. xxxij. Et beatus petrus tria milia hominum in pentecoste su

predicatõne ab errore reuocauit·actuuz·ij· Moyses·xvj·legem in tabulis lapideis populo apportauit·Exo·xxxmj·Et beatus petrus legem christi vsqz ad mortem predicauit·iohannis·xx·capitlo· Sicut misit me pater ⁊ ego mitto vos· Moises·xvij·facie ad faciem cũ deo loquens splendidam faciem suam populo demonstrauit·Exodi xxxmj·Et beatus petrus succensus igne caritatis· lucens splendore intellectus verba christi suscepit Nam alijs abeuntibus ipe dixit intrepidus·Domine ad quem ibimus·verba vite eterne habes iohãnis· Decimooctauo moises orauit deum pro populo suo ne deleretur in deserto·numeri·xmj·⁊ pro curatione marie sororis aaron exauditus est·numeri·xij·Et beatus petrus continue orauit pro populo sibi commisso·quia pascendas oues a christo suscepit·iohãnis·xxj etiam eneam paraliticum curauit·Actuum·ix·Tabitam suscitauit vt dicitur ibidem· Decimonono moises chore datan ⁊ abiron eorũ qz complices seditionem suscitantes viuos ad infernum terra ipos absorbẽte destimauit·numeri decimosexto·Et beatus petrus anamiã et saphiram ad infernum condemnauit·actuum quito· Vigesimo moises sacrificia quibus populus deum coleret instituit Leui·per totum·Et beatus petrus post passionem domini anno sequenti tenuit sacerdotalem cathedram in partibus orientis annis septem· vbi primam missam celebrauit·⁊ modum celebrandi tradidit cunctis fidelibus christianis Plura autem collata sunt beato petro que nõ fuerunt collata moisi· Primo moises diffidit ad aquam contradictõnis·⁊ pro illo peccato grauiter punitus fuit·vt habetur numeri·xx·c·Beatus petrus negauit christum·⁊ dominus respexit petr̃ matbei·xxvj· Secundo moises altitudinem diuinorum misteriorũ et precipue christi vidit in figura·Exo·iij·c·Beatus petrus in veritate·cui dictum est a domino·duc in altum·luce·v·c· Super quo dicit ambrosius vt habetur·xxmj·q·j·ca· Non turbatur·sic demiqz ⁊ si alijs imperetur vt laxẽt retia sua soli tantũmodo petro dicatur· duc in altum·hoc est in profundũ disputationũ·Quid eñ tam altũ q̃ altitudinem diuitiarũ sapientie dei videre·Scire dei filium ⁊ pfessionẽ diuine generationis assumere hec ibi· Tercio moises vidit claritatem xp̃i in transfiguratõe·mat·xvij·Beatus petrus in resurrectõne luce vlti·Surrexit dominus vere ⁊ apparuit symoni· Quarto moises fuit testis xp̃i per visionem ⁊ allocutõem in transfiguratõe·luce·ix·ca·Beatus petrus fuit testis xp̃i p omniũ sensuũ certificatõnem in resurrectõne·luce vlti· Ideo dixit actuũ·x·c· Dedit eum manifestum fieri non omni populo·sed testibus preordinatis a deo nobis qui mãducauim? ⁊ bibimus cũ illo postq̃ resurrexit a mortuis

Quinto moyses licet vnxerit aaron in sacerdotem·Exo·xxix·caꝑ·

non tamen mutauit eius nomen. Christus autem vnxit beatum petrum in sacerdotem aliud sibi imponendo nomen. scz petrus. quod primo sibi imponendum promisit cum dixit ioh. j. Tu vocaberis cephas quod interpretatur petrus. Secundo promissum imposuit mar. mj. z imposuit symoni nomen petrus. Tercio impositum confirmauit cum dixit mathei. xvj. Et ego dico tibi quia tu es petr9 2c̄.

Sexto moyses cognomen habuit temporale. Petrus autem spirituale. habuit enim triplex cognomen. Dictus est enim symon iohanna. quod interpretatur domini pulcritudo quia habuit pulcritudinem morum Secundo symon iohannis. quod interpretatur. cui donatum est. quia habuit dona virtutum. Tercio symon bariona quod interpretatur filius columbe. quia habuit abundantiam lacrimarum. Nam columba gemitum habet pro cantu Septimo moyses non interfuit miraculis christi. Beatus petrus omnia miracula christi vidit. Luce xj. capitulo. Beati oculi qui vident que vos videtis. Dico enim vobis q̄ multi reges z prophete voluerunt videre que vos videtis. z n̄ viderūt. Et audire que vos auditis. z nō audierunt. Octauo moyses habuit spiritumsanctum solis ad prophetandum. Beatus petrus habuit spiritum ad peccata relaxandum. ioh. xx. capitulo. Accipite spiritumsanctum. quorum remiseriti peccata remittuntur eis 2c̄. Nono moyses vt regeret populum inquit alioz auxilio. numeri. xj. capitulo. Beat9 petrus vt nūdum at fidem christi traheret mathiam elegit in apostolorum collegio act primo. Decimo moyses vidit gloriam dei super tabernaculuz descendentem. Exo. xl. Beatus petrus vidit humanitatem christi cum gloria in celum ascendetem. actuū. j. Undecimo moyses pluribus impetrauit. Beatus petrus vmbra sui corporis infirmos sanauit Actuū. vij. Duodecimo moyses nemini celum aperuit quia omes patres ante passionem christi ad limbum descendebant. a quo liberati sunt per eius passionem. zacharie. ix. Tu quoqz i sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. Beatus petrus claues regni celorum a domino accepit. Propterea christ9 dixit ei verbū proposituz. Tibi dabo claues regni celorum.

Tibi dabo claues.

Prelationis.
Jurisdictōis.
Remissionis.
Dilectionis.
Operationis.

Passionis.
Sublimatōis
Glorificatōis.

Primo dabo tibi claues Prelatōnis. christus em̄ beatum petrū summum pontificem fecit ⁊ vicarium suū instituit qn̄ ei dixit pasce oues meas. Ad quā platonem concurrunt quattuor Primo pater ipm elegit. mat. xvj. Caro ⁊ sanguis nō reuelauit tibi. sz pater meus qui est in celis Secūdo filiꝰ electum examinauit. ⁊ maxime ī duo bus. scz in fide recta quādo dixit. quem dicunt homines esse filium hominis. Et petrꝰ respondit. tu es christꝰ filius dei. Et in dilectōne sincera qn̄ dixit. symon iohānis diligis me plus his. Et petrꝰ respō dit. Tu scis domine q̄ amo te. Tercio spūssanctus electum ⁊ exa minatum ꝺfirmauit. quando in pentecoste ad robur se sibi effudit. ps. Ego confirmaui colūnas eiꝰ. Quarto tota trinitas electo ex aminato ⁊ confirmato potestatē platonis ei donauit. Ista autē pote stas est in peccatoꝝ remissione. ioh. xx. Quorum remiseritis peccata remittunt eis. Et licet dicat. lu. v. Quis potest remittere peccata ni si solus deus. tn̄ deus remittit peccata p autoritatem christus p ex cellentiam. ⁊ sacerdos p ministeriū. Nam peccatuz facit in homine tria scz dei inimiciciā. deformē maculam. ⁊ obligatōnem ad penam eternam iuxta illud trenoꝝ. ij. Quomodo obtexit ī caligine Ecce de formis macula. In furore suo dominus filiam syon. Ecce dei imini cicia proiecit de celo in terram inclitam israel. ecce obligatio ad pe nam eternā. Ista tria solus deus virtute ꝺtritionis remittit. qui so lus remittit offensam. lauat maculam. ⁊ dissoluit obligatōem eter nam vt patet lu. xv. in filio prodigo. de quo dicit q̄ pater osculatus est eum. quia remisit ei offensam. ⁊ stola prima ipm induit quia la uit maculaz. ⁊ ornauit animā ⁊ q̄ mortuus fuerat ⁊ reuixit quia ab stulit ab eo penam eternā. Sacerdos autē remittit peccata quantū ad alia tria. Nam peccatorem a deo absolutum esse demonstrat. pe ne presenti ⁊ satisfactorie ipm ligat. ⁊ de ipa pena partem relaxat. Ista tria notantur. io. xj. in suscitatōne lazari. solus em̄ christus ipm a mortuis suscitatuit. tamen discipulis tria commisit. scz vt lapidez tollerent. vt ipm soluerent. ⁊ vt libere abire permitterent. Lapidez tollere est penam purgatoriam in satisfactoriam commutare. pecca torem soluere est ipm absolutum esse a deo ostendere. Libere abire permittere est penam aliquam libere indulgere. Que om̄ia btūs pe trus a tota trinitate accepit

Secūdo tibi dabo claues. Jurisdictōis scz in excōicando ⁊ ab soluēdo. Iste aūt ligatōes ⁊ solutōes n̄ sunt ī celo. qz ibi oēs sunt so luti. Nec sūt ī inferno. qz ibi oēs sūt ligati. sz sūt ī mūdo vbi sūt q̄dā

ligati ꝛ quidam soluti. Jn ifferno quidem sunt omnes ligati ꝛ excommunicati p illam sentētiā. mat. xxv. Discedite a me maledicti in ignem eternum. Ideo sancti eius nō loquētur. sed semp ab eis auertentur. ps. Auertisti nos retrorsum post inimicos nostros. nec pticipabunt cū eis in diuino officio. de quo dicit tobie. xiij. p omnes plateas hierusalem alleluia cantabitur. Jpsi autē a templo dei erūt exclusi. apo. vl. c. Foris canes ꝛ venefici. nec ipos salutabūt. id est. salutem eternam nō optabunt. imo sicut dicitur in ps. Letabit iustus cum viderit vindictam. Exclusi etiam erunt a participatōne sacrāmtorum. ꝛ maxime a pticipatione panis vite. mat. xv. Non est bonum sumere panem filiorum. ꝛ mittere canibus. Non pticipabunt etiam sancti cum eis in mensa. ysa. lxv. ca. Ecce serui mei comedent ꝛ vos esurietis.

Tercio dabo tibi claues Remissionis ī indulgentiarum largitione. Sciendum enim ꝙ indulgentie valent quantum ad forum ecclesie. q̄ntum ad iudicium dei ad remissionem pene. Ratio autē quare valeant iste indulgentie est vnitas corporis mistici. in qua multi in operibus iusticie superogauerunt ad mensuraz debitoꝛ suoꝛ ꝛ multaꝫ etiam tribulationes iniuste sustinuerunt pacienter per quas multitudo penarum poterat expiari. si eis deberet quorum meritorum tanta est copia ꝙ omnem penam debitam nunc viuentibus excedūt et maxime ꝓpter meritum passionis christi. Et sic ista merita passionis christi ꝛ aliorum sanctoꝛ sunt thesaurus ecclesie. Non em̄ ē iste thesaurus de auro. argento. vel lapidibus pretiosis. sed de precioso sanguine christi ꝛ aliorum sanctoꝛ ac de labore virginum. doctorum. ꝛc. Huius aūt thesauri petr9 ꝛ successores sui habent claues qui ipm̄ ꝓut iusta causa exigit potest distribuere. ad quā exiguntur quattuor. Primo autoritas ex parte facientis. Secundo caritas ex parte recipientis. Tercio pietas. s. ad honorē dei. quia pietas est cultus soli deo debit9. Quarto vtilitas. scz ꝓmi quo ad opera misericordie. Queritꝫ primo ad quid valeant iste indulgentie respondetur ꝙ valent ad pene remissionē. Exemplū. quis debet stare in purgatorio p peccato non satisfacto per decem annos. habita ista indulgentia decem annoꝛ. satisfactum erit pro pena illa. Si vero quis plus perciperet de indulgentia quam meruisset p peccatis penam. tunc illa indulgentia valet sibi ad maius meritum quo ad p̄mium accidentale in vita eterna vltra premium essentiale. Queritur secundo an equaliter habeat indulgentiam stans in foris illius ecclesie sicut distans per centum miliaria vel vltra. Respōdetur ꝙ equaliter habet indulgentiā vterqz sz distās habz maiꝰ p̄miū róe laboris ī caritate assumpti quem laborē nō sustinuit vicinus eccle

Queritur tercio quid operat indulgentia a pena & culpa. Respō detur q talis indulgentia valet ad hoc. q talis anima sic decedēs nō tangit penas inferni nec purgatorij. sed subito volat ad celū. sic quando est annus iubilei. vel indulgentia de passagio fiendo ꝺtra infideles p recuperatione terre sancte. Etiaz p ingressu religionis ꝛc. Querit quarto an iste indulgentie valeant defunctis. Respondetur q indulgentia valet sicut verba priuilegij sonant. Unde īdulgentia qñqz dat sub illa forma. Quicūqz iuerit vel miserit ꝺtra infideles habeat indulgentiā plenariā p se. et patre & matre defūctis. et tunc ille anime existētes in purgatorio hac ꝺditione impleta statim volarent ad celū. Cum em̄ anime existentes in purgatorio sint mēbra hui9 nostri corporis mistici ꝓpter caritatem cuz qua decesserunt capaces sunt ommū bonorum que fiunt & que facta sunt. & sicut stomachus ommibus mēbris corporis substantiaz cibi distribuit. sic ecclesia omnia merita tam p̄sentia q̄ p̄terita suis mēbris distribuit. Unde viuens potest satisfacere p defuncto sicut liber p incarcerato satisfacere potest. Unde relaxabit. nec iudex est iniustus sic acceptans vt patet Querit quinto an vn9 indulgentiā quam acquirit possit dare alteri viuo vel defuncto. Respondet q si in priuilegio sic continetur. q talis indulgentia possit acquiri etiam nō euntib9 personaliter. tunc illa indulgentia eis ꝓderit al's non. Nam priuilegium tantum valet quātum sonat ꝛc Querit sexto an habeat īdulgentiā qui non facit elemosinaz. Respondet q si in priuilegio sic cōtineatur. quicunqz porrexerint manus adiutrices ꝛc. tunc non dans nō est capax indulgentie. Querit septimo an intelligatur dediſſe qui dedit panem. vinum. ouа. linum ꝛc. Respondet q sic. q debz pēsari conditio personarum ꝟm facultatem earum prout quisqz cōmodius potest.

Quarto tibi dabo claues dilectōis. Nā btūs petr9 fuit feruētior in amore christi. Cui9 signa sunt quattuor. Primum ante passionem. quia propter eius amorem omnia terrena contempsit. mat. xix. Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te Quid em̄ sunt procrastinantes. contra quos dicit. Ecce/quid ad tempus reponentes. contra quos dicit. Reliquimus nō reposuimus. Quid diuidentes. ꝺtra quos dicit. omnia. Quid res suas exteriores relinquentes. sed suas voluntates retinentes. contra quos dicit. & secuti sumus te. Secūdum signum fuit in passione. quia secum mori voluit. quando dixit Luce. xxij. Paratus sum tecum et in carcerem & in mortem ire. Non enim volebat mori ante eum. quia nolebat carere tam dilecti presentia. nec volebat viuere post eū. q non reputabat vitā sed mortez amarā. Nolebat aūt mori cū eo. q hic reputabat sibi glaz & coronā.

Tercium fuit post passionem quia semp fuit in lacrimis. Habuit em̄ lacrimas doloris. eo q̄ magistrū negauit. luce. xxij. Egressus foras fleuit amare. Unde dicit clemens q̄ qñcunqz galli cantū audiebat lacrimas emittebat. Habuit lacrimas cōpassionis eo q̄ amicū mortuum videbat. io. xvj. c. Plorabitis et flebitis vos. mundus aūt gaudebit. Habuit lacrimas deuotōis. eo q̄ ad amicū videndū semper se parabat. habuit lacrimas consolatiōs. Unde dicit clemens q̄ sp in sinu suariū ferebat. quo fluentes lacrimas detergebat. sic em̄ in dsuetudinē duxerat flere. q̄ tota eius facies adusta lacrimis videbatur. p̄s. fuerunt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Quartum signum fuit post resurrectōem. quia ipe ad monumentū cuz iohāne p̄cucurrit. Et sic̄ dicit gre. Illi p̄ ceteris cucurrerunt qui pre ceteris amauerūt. Aliquando em̄ cucurrerūt simul. Aliquādo iohānes pre cucurrit citi? petro. Aliquādo petrus citius iohāne. q̄ prior monumentum intrauit p quod datur intelligi q̄ ambo dilexerunt xp̄m sapienter. sz iohānes magis dulciter. Petr? aūt magis dstāter ꝛc.

Quinto tibi dabo claues operatōis. Fuit ei eius opatio efficax ꝟm virtutem ꝛ hoc quadrupliciter. Primo ꝟm virtutem credendi quādo dixit. Tu es christus filius dei viui. De ei? fide dixit xp̄c luce. xxij. Symon ecce sathanas expetiuit vos vt cribaret sicut triticum. Ego aūt rogaui p te petre. vt non deficiat fides tua. ꝛ tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. Ubi habet q̄ eius fides multum fuit a dyabolo temptata cum dicit. Ecce sathanas ꝛc. Hostis em̄ vbi inuenit locum magis munitum. ibi maiorez exercet conatum. Eius fides fuit a christo valde roborata cum dicit. Ego autē rogaui ꝛc. Eius fides fuit oīibus in exemplum data cum dicit. Et tu aliquando conuersus ꝛc. Secundo ꝟm virtutem sanandi. Non solum enim sanabat sicut ceteri verbo oratōis. sed etiam verbo iussionis. sicut patet in sanatione enee. actu. ix. Uerum etiaz vmbra corporis sui. vt dicitur actu. vj. Etiam impositione baculi sui. sicut patet in discipulo iam p. xl. dies defuncto qui ad impositōnem baculi sui resuscitatus est. Tercio ꝟm virtutem predicandi. Tam gratiosi enim predicabat q̄ aliquando vna die tria milia hominum conuertebat. vt dicitur act. ix. Hoc est enim gratiosi predicatoris. Un̄ crisostomus super mat. dicit. Testimonium studiosi agricole est messis fecunda assidui doctoris ecclesia plena. Quarto ꝟm virtutem orandi. Nam eius oratio aliquando aperiebat celum. vt patet actu. x. vbi dicitur q̄ super eum cecidit mentis excessus ꝛ vidit celum apertum. Aliq̄ faciebat descendere spiritūsanctū. sicut pz actu. viij. in samaritanis. Aliq̄ expoliabat infernū. sic̄ q̄ suscitauit defunctū quē symō magus suscitare nō potuit. Aliq̄ vincebat demoniū. sicut patet in demor

qui simonem magum per aera deferebat.

Sexto dabo tibi claues passionis. Passus est em consimilē penā cum christo put christus ei dixit. io. vl. Sequere me. sap. xviij. Sili pena seruus cum domino afflictus est. noluit autē pati rect9 sed reuersus ꝓpter quattuor causas quas ipemet assignauit. Primo q2 ꝓpter honorem domini nō reputabat se dignū. Secūdo q2 xpc passus est ꝓpter mundum redimendū. ideo debuit ad mundu3 respicere. Ipse autē patiebaꝫ ꝓpter acquirendū celum. ido debuit ad celu3 respectū habere. Tercio ad significandū humani generis lapsum Christus aūt semp rect9 stetit. nunq̄ ꝓ peccatū cecidit. homo vero caput mentis in terrā defixit. et ↄtra deum recalcitrauit. Quarto ad inuendū q̄ homo mutauerat amorē spūalē in mundanū. Homo em rectus in cruce positus si reuoluiꝫ illud quod erat dextr̄ efficiꝫ sinistrum. tūc igiꝫ homo dexterā mutauit i sinistrā quādo amorē celestiū uertit in amorē mūdanū.

Septimo tibi dabo claues sublimatōis. Nā in iudicio habitur9 est magnā sublimitatez. q2 sup tronos. xij. sedebit ⁊ ceteros iudicabit. ⁊ illa talis sessio erit ad sentētie iudicis approbatōz. ps. Ut fatiant in eis iudiciū ꝺscriptū. Hec aūt sublimitas est ei ad quadruplicem dignitatē. Primo ad ei9 imensum honorē. puer. vl. Nobilis in portis vir ei9 q̄ sederit cū senatorib9 terre. Secūdo ad magnā demonū ꝺfusionem. j. cor. vj. Nescitis q̄ angelos iudicabimus. Tercio ad malor̄ ꝺemnatōnem. ibidem. An nescitis q̄ sancti de hoc mundo iudicabunt. Quarto ad bonor̄ consolatōem. scz q̄ videbunt sancti fratrem suum christū esse iudicē ⁊ sororem suā virginem mariā esse mediatricē. ⁊ fratres suos apostolos esse interc̄essores ⁊ assessores ⁊c.

Octauo tibi dabo claues glorificatōis. christus em fecit eum in suis domibus iamitorē. apocal. xj. Habet potestatē claudere celū nubibus. ⁊ aperire portas eius. Deus em habet quadruplicē domum.

Primo habet ecclesiā militantem in qua habitāt peregrini. Clauis huius domus est clauis indulgentie. Peccatori igiꝫ volenti redire ad ecclesiā ꝓ penitentiā. Petrus aperit hostiū cū claue remissionis ⁊ indulgentie. io. vl. Quor̄ remiseritis peccata remittunt eis.

Secundo habet patriam celestē in qua habitant filij. clauis hui9 domus est clauis misericordie. Animabus ergo sanctor̄ volentib9 intrare in domū celestis patrie aperit hostiū cuz claue misericordie ps. Januas celi aperuit. Tercio habet purgatoriū in quo habitāt debitis obligati. clauis h9 dom9 ē clauis iustīe. nā iustia dr̄ reqrit q̄ nullū malū remaneat īpunitū. Hab9 igiꝫ debētib9 itrare purgatoriū apit hostiū cū claue iusticie. ps. Apite mihi portas iusticie ⁊c.

Justi eñ aliquando quedã cremabilia secũ portant· Has tres cl
ues christus tradidit petro· Unde dis·l·c· Considerandũ dicit gr
Considerandũ nobis est cur omnipotẽs deus eum quẽ cunctę ecc
sie p̃ferre disposuerat ancille vocem ptimescere et seip̃m negare p
misit· q̃ minirũ magne actũ pietatis dispensatione cognoscim9· T
is qui futur9 erat pastor eccie in sua culpa disceret· q̃liter alijs m
sereri debuisset· Prius itaq; eum ostendit sibi· t tunc prepositi ce
ris· vt ex sua infirmitate cognosceret q̃ misericorditer aliena infi
ma toleraret· hec ibi· Quarto habet infernũ in quo habitant ĩce
cerati· Clauis huius domus est clauis mortis eterne· Animabus e
go damnatis petr9 nõ aperit hostiũ neq; claudit· Sed christ9 ap
rit hostiũ t claudit· vbi peccatores irreuocabiliter includit t clau
custodit· apocal'·j· Habet clauẽ mortis t inferni· Eiusdẽ·ix·c· Data
ei clauis putei ãbyssi· Rogemus dñm iesum x̃pm ꝛc· Amen·

In festo visitationis gloriose virginis marie·

Maria abijt in motana· lu·j·c· t in euangelio p̃sentis sole
nitatis· Beat9 ambrosi9 in omel'· dicit sic· Mariam q̃ an
te sola in intimis penetra libus versabat' non a public
virginitatis pudor· nõ a studio asperitas montiũ· non a
officio plixitas itineris retardauit· In montana cũ festinatõne vi
go officij memor· iniurie imemor affectu vrgente nõ sexu relicta p
rexit domo· hec ille· Sup quo talẽ moueo q̃stionẽ· Utr beata vi
go rõnabiliter sponsu suũ ioseph reliq̃rit vt cognate sue obsequi
p̃stiterit· Ad istã questionẽ respondẽt quattuor docto· duo ve· t
et duo no· Prim9 est dauid in psal· dicens· Ascensiones in cord
suo disposuit in valle lacrimar in loco quẽ posuit· Etem benedicto
dabit legislator· ibunt de virtute in virtutem videbitur deus deo
in syon· Quod declarãs aug9· ait· Deniq; in montana cũ festinatõ
virgo abijt· t elisabet salutata in eius ministerio quasi mensib9 tr
bus humiliter stetit· ~~Tercius~~ hic fuit virginis ascensus· vt difficil
rumperet triplex funicul9· Feruebat siquidẽ in querenda gratia c
ritas· splendebat in carne virginitas· in obsequio eminebat humil
tas· hec aug9· Secundus est salomon· cañ·iij·ca· dicens· Que e
ista que ascendit p desertum sicut virgula fumi ex aromatib9 mi
re t thuris· t vniuersi pulueris pigmẽtarij· Fuit enim beata virg
virgula· i· flexibil' ad pietatẽ· et ex aromatib9· quia fuit plena od
ribus ommiũ gratiar· t vniuersi pulueris pigmentarij· quia omne
glorias quas habuerũt alij sancti particulariter· ipa habuit vniu
saliter· Tercius est beatus ambro· in omel'· dicens sic· Morale e

omnibus vt qui fidem exigunt·fidē astruant·Et ideo cū angel⁹ abscondita nunciaret·vt astrueret exemplo seniōris femine ⁊ sterilis· conceptum marie virgini nunciauit·vt possibile deo omne qđ ei placuit assereret·vbi hoc audiuit maria·nō quasi incredula de oraculo nec quasi dubitans de exemplo·sed quasi leta p voto· religiosa pro officio·festina p gaudio in montana prexit·Quo em̄ iam deo plena nisi ad superna ascenderet·et hoc cum festinatione· q̄ nescit tarda molimina spūssancti gratia·hec ille· Quart⁹ est beat⁹ petr⁹ rauēnas in ser·dicens sic·Demq̄ mittit ad elisabet maria virgo ad sterilem ad anū iuuencula·vt ambe pio certamine sumant pariterq̄ p cipiant altera de nouitate fidem·altera de necessitate virtutē·hec ille· Sciendum q̄ beata virgo abiit in mōtana ad visitandū elisabet ꝓpter quattuor causas· Primo ꝓpter caritatem que more angelico in maria virgine sursum tendebat·Ān petr⁹ rauennas in sermone dicens sic·Accepto igit consensu virginis vt sine virili semīe ciperet dei filiū discessit angelus ab ea·visum vtiq̄ subtrahendo nō famulatū atq̄ celestia petit· Quē virgo sequit dum in montana pgredit· Insup plane ⁊ vltra angelos gratia supuemente puemit· Est ergo nimiq̄ ⁊ in angelis caritas que supemtuit in maria·hec ille· Secundo ꝓpter fidelitatē que mariā puexit vsq̄ ad dexteraq̄ patris in excelsis·Nam sua fide cepit filiū dei·Ān petr⁹ rauēnas dicens· Altuero cui aliqñ dictum est·Spūssanctus supuemet in te· Demq̄ veritas de terra orta est·⁊ nō de angelica creatura·nec angelos·sed semen abrae apprehen[illegible]·Hanc muemit gratiā· maria virgo plena iam gratia·hec ille· Tercio ꝓpter humilitatē·Sandē em̄ humilitatē·quā angelo maria exhibuerat dicens· Ecce ancilla dñi· hominibus etiā exhibere curabat·ideo festinanter abiit in montana et zacharie domū intrauit·vt elisabet visitaret· ac pregnanti vetule iuuencula ministraret· Unde ambro·in omel· dicens sic· Didicistis virgines pudorē marie discite humilitatē·venit ꝓpinqua ad primā iunior ad seniorē·Nec solū venit·sq̄ etiā prior salutauit·Decet em̄ vt quanto castior virgo·sic tanto humilior·Nouerat deferre seniorib⁹ sic magistra humilitatis in qua est professio castitatis· est ⁊ causa pietatis·est etiā norma doctrine·Contuendū est em̄·q̄ supior venit ad inferiorem·vt inferior adiuuet a maiore·hec ille· Quarto propter sanctitatē·maria em̄ venit ad elisabet ⁊ christ⁹ ad iohānē·vt ipsum sanctificaret·sicut etiā postea venit ad baptismū iohānis vt eum sanctificaret·Unde petr⁹ rauēnas in sermone dicit sic· Idcirco etiā maria post conceptū ad elisabet properat· q̄ iesus qui in vtero suo erat iohannē adhuc puulū in vētre matris positū sanctificare festinat·hec ille·ꝓt ista hodie maria abiit ī mōtana vt dic vbū ꝓpositū

Diuinorum.
Angelorum.
Celorum.
Patriarchaꝝ
Prophetaꝝ.
Feminarum.
Creaturarū.

Primo beata virgo maria hodie abiſt in montana Diuinoꝝ. ſcz ſanctiſſime trinitatis. Nā tota trinitas in ea ſuas excellentiſſimas p prietates poſuit. Primo pater poſuit ſuā potentiā. Unde ipamet dicit. Fecit mihi domin9 magna qui potens eſt. Mirabilia em̄ que fecit pater in veteri teſtamento. excellentiora fecit in maria. magnū fecit qñ creauit celum ⁊ terrā ⁊ omnē ornatum eorum. maius fecit in maria cū in ea corpus minimū formauit. quo totus deus eſſentialiter dimetur. Apls. In quo habitat oīs plenitudo dīnitatis etiā corporaliter. Et eccleſia cantat. Quem celi capere non poterāt tuo gremio contaliſti. magum fecit deus quādo liberauit hebreos ſepi9 in manu forti ſignis mirandis. mai9 fecit ī virgine. q̄ totum gen9 humanum inferno devicto p eius vnicum filium redemit. magnū fecit deus quādo pauit populum ſuū in deſerto quadraginta annis mā na de celo. maius fecit in virgine quādo formauit panez verum. ſcz chriſtum in eius vtero qui dicit. Ego ſum panis viu9 qui de celo deſcendi. magnum fecit de9 quādo eduxit mel de petra oleūqz ō ſaxo duriſſimo. ſed maius fecit in virgine quādo a ieſu chriſto qui eſt petra ſpiritalis fluxerunt aque gratiarū. ⁊ oleum benignitatis ⁊ miſericordie. j. cor. x. Bibebant de ſpiritali ſequēte eos petra. petra autem erat chriſtus. magnū fecit deus qñ iordanis conuerſus eſt ī ſuū fontem. ſed maius fecit in virgine qñ ātiquus dierū ⁊ canus eternitate vidit virgīnē ⁊ retroceſſit ad infantiā diei vni9. maximū miraculorum fecit chriſt9 qñ in cena panem trāſſubſtātiauit in p̄priū corpus. ⁊ vinū in p̄rium ſanguinem ſuū. ps. memoriā fecit mirabilium ſuoꝝ miſericors ⁊ miſerator dñs eſcā dedit timentib9 ſe. Illud vero quo verbū caro factū eſt. eſt longe illo p̄ſtantius. cum ſit fundamentum ei9. p̄cipue q̄ carnē quā ab hoīe ſumpſit in deū transformauit Et tāto federe vtrāqz naturā ſeruit. vt nec ſupior̄ minueret aſſumptio. nec inferior̄ ſumeret glorificatō. Propterea beata virgo dicta eſt regina celi. ps. Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c. Secūdo filius poſuit in ea ſuam ſapientiā. Unde de ipa dicit. Elegit eā de9 et p̄elegit eam. ⁊ habitare eā facit in tabernaculo ſuo. de apoſtoli:

em̄ chr̄ist⁹ dixit. Non vos me elegistis. sed ego elegi vos. Beatam aūt virginem nō solū elegit. sed etiā p̄elegit. ⁊ vt oīb⁹ p̄esset elegit. quia sic est deo vnita qualiter nulla creatura est illi coniuncta. que soli deo reseruata soli deo est mirabiliter copulata. Jdeo ipa ait. Et radicaui in populo honorificato. ⁊ in ptes dei mei hereditas illius. Nā pater eternus nō habz radices. cū sit fons ⁊ origo dīnitatis. Filius ex patre velut ex radice pcedit. Spūs vero sanctus ex patre ⁊ filio pcedit. Beata virgo in supremo angelo radicauit. et mox vt creuit infra dīnitatem caput extulit. sicqz ascendit vt mater dei fieret. Propterea dicit. Et in ptes dei mei hereditas illi⁹. s. radicis. quā radicaui in populo meo. Unde nullus est dignus habitare in tabernaculo verbi nisi maria virgo. que de castissimis ⁊ purissimis sanguinibus suis fabricauit illud. ⁊ sicut chr̄ist⁹ in sole posuit tabernaculū suum. sic ipa in ipo sole posuit tabernaculū suum Et sicut vnicuiqz angelo sociat vna anima beata hominū. sic in sede supremi angeli qui est chr̄ist⁹ magni dīlij angel⁹ collocat virgo maria. canti. vlti. c. Que est ista que ascendit p desertū delicijs affluēs inīxa sup dilectū suum. Tercio spūs sanctus posuit in ea suaz clementiam. Nam spūssanctus ipam sanctificauit. ps. Sanctificauit tabernaculū suū altissimus. Jpam fecundauit. mat. j. c. Quod em̄ in ea natum est de spūsancto est. Jpam in gratia dfirmauit. lu. j. c. Spiritussanctus supueniet in te ⁊ virtus altissimi obumbrabit tibi. Quam fecit hostiariā paradisi que nos suis meritis in ipm introducit. Unde se ancillā nominās. Petrū i atriū pncipis introduxit. io. xviij. c. Jdo cantat sancta mater ecclesia. Tu regis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida. Jpam etiā fecit fenestrā celi. p quā de⁹ oculo misericordie nos respicit. Unde cantat. Intrent vt astra flebiles celi fenestra facta es. cāti. ij. En ipe stat post parietē nostrū. i. post naturā nostrā. respiciens p fenestrā. i. p matrē suā ⁊c.

Secūdo maria abijt in montana angelor. Omnes em̄ eor dignitates ⁊ oīa eor mīsteria ipa vna ⁊ sola in se comphendit. Primo quidem angelor officiū est mīstrare. nunciare ⁊ custodire. Sed ipa humano generi gratiā pditā ānunciauit ⁊ inuenit. cui dictū est. Jnuenisti gratiā apud deum. In ecclesia dei ministra ordinata fuit ecc̄i. xxmj. c. In habitatōe sancta coram ipo mīstraui. Animas nostras semp custodit sub alis sue pietatis ab insidijs demonis. Secūdo archangelor officiū est secreta dīlia dei scire. ⁊ maxime misteriuz de incarnatōne verbi cognoscere. qō quidez supiores angeli cognouerunt a deo p imediate infusam inspiratōem medij cognouerunt a supioribus p traditā illuminatōnem. inferiores aūt cognouerunt ab ap̄lis p p̄dicatōem. sicut dicit hiero⁹. Sed beata virgo cognouit p

experientiam ꝛ ſanctiſſimā inuiſceratōez· Tercio virtutū officium eſt miracula facere·nō aliquid de nouo creando·ſed deo miniſteriū exhibendo·ſed beata virgo p̄cipue miniſteriū exhibuit deo in maximo miraculoꝝ·qñ angelo annunciante·ꝛ ſpūſancto operante·ꝛ virgine credente moꝝ verbū in vtero·moꝝ intra vterū verbū caro ē factum·lu·j·c·Beata que credidiſti·qñ pfi·in te que dic·ſunt tibi a domino· Quarto poteſtatū officiū eſt arcere demones· ne tñ nobis noceant q̄ntum vellent·Beata virgo refrenauit ꝛ detriuit poteſtatē demonis·gen·iij· Ipa deteret caput tuū·i·ſuggeſtionē·poteſtatem·ꝛ aſtutiam· Quinto principatuū officium eſt regnis ꝛ puincijs preſidere·hoſtes cōprimere·bonos cuſtodire·demones arcere· in tribulationibus ptegere·Beata virgo i omni gente· principatū gerit·hoſtes cōprimit·bonos cuſtodit·demones conterit·in tribulatōne ptegit Ecc̄i·xlvj· In oī gente ꝛ i oī pl̄o primatū habui quo ad primū· omniū excellentiū ꝛ ſublimiū colla calcaui·quo ad ſecundū ꝛ terciū· et pfūdū abiſſi penetraui quo ad q̄rtū·Et i fluctib9 maris ābulaui· quo ad quintū·ideo cantat eccleſia·Maria mater gratie mater miſericordie tu nos ab hoſte p· ꝛ in ho·mor·ſu· Sexto domiationū officium eſt ſubditos ſibi angeloſ purgare·illuminare ꝛ pficere·Sed beata virgo a culpa purgauit affectiuā· ab ignorantia illuminauit intellectiuā·ab infirmitate pfecit operatiuam· Septimo tronorū officium eſt vt ſup eos deuſ quieſcat ꝛ ſedeat·ꝛ iudicia ſua exerceat Beata virgo eſt tronus miſericordie·gratie·ꝛ glorie·Miſericordie peccatorib9·gratie iuſtis·glorie beatis·p̄s· Tron9 e·ſi·ſol·in cōſ·m· quo ad beatos·quib9 eſt ad magnā gloriā · Et ſicut luna pfecta in eternū·quo ad iuſtoſ quibus impetrat celeſtē gratiā· Et teſtis in celo fidelis·quo ad peccatores quibus impetrat miſericordiā· Octauo cherubin officiū ē plenitudinez ſcientie dei habere·Sed b·virgo traſcendit omnē ſcientiā angelicā ꝛ huānā mō audiendo p inſpirationem·modo videndo p dtemplatōem·modo tangendo p opatōnez modo guſtando p affectōem·modo odorando p deuotōez Nono Seraphin officiū eſt ardere amore ꝛ caritate dei· Bea· vgo maria plena fuit amore·dilectōne·ꝛ caritate· q2 gratia dei cor ipi9 ſurſum eleuabat ad amorē celeſtiū· pmouebat ipam ad dilectōem·Eam totaliter vniebat dilecto p caritatē·Et ſic ptz ꝛc·

Tercto maria abiit in montana Celoꝝ·Recte em̄ beata vgo dicit celū·ꝓpter ſui amplitudinē·qñ habuit amplū affectū ad diligendū amplñ vterū ad deū capiendū·amplū intellectuz ad cognoſcendum Amplū ſinū ad compatiendū·ecc̄i·xxxvj·c·Ego mater pulcre dilectionis·ꝛ timoriz ꝛ agnitionis·ꝛ ſancte ſpei·Siquidē amplitudo caritatis ampliauit eius affectum·ideo dicitur·Mater pulcre dilectionis

Amplitudo dīnitatis ampliauit eius vterum·ideo dicit·Et timoris Per hoc em̄ est demonibus valde terribilis·Amplitudo sapiētie ⁊ veritatis ampliauit eius intellectū·ideo dicit·et agnitōnis·Amplitudo pietatis ampliauit eius sinū·ideo dicit ⁊ sancte spei·vñ bern̄·dicit ad beatā mariā sicut ad mediū·sicut ad cām rerū omniū·sicut ad negociū seculoꝝ respiciūt vniuersi·⁊ qui habitant ī celo·⁊ qui in inferno·⁊ qui nos p̄cesserunt·⁊ qui nos sequent·⁊ nati natoꝝ·⁊ qui ab illis nascent·Qui in celo sunt vt restaurent·Qui ī inferno vt eripiantur·Qui p̄cesserunt ꝓphete vt fideles inueniant·Qui sequunt vt glorificent·hec ille· Dicit aūt beata vgo celū ꝓpter quattuor·

Primo q̄ est sol·cañ·vj·Electa vt sol·Sic em̄ sol habet tres planetas supra se·⁊ tres habet infra se·⁊ ipe est medius·sic beata vgo habet supra se tres in trinitate psonas·⁊ infra se tres status saluandorum scz virgin̄·otinentiū·⁊ diugatoꝝ·⁊ ipa est in medio astituta·vt ipam beatā trinitatē reconciliet tribus statibus saluandorum ecc̄i·xxvj·ca·Sicut sol oriens in mūdo in altissimis dei· Secundo q̄ est luna·cañ·vj·c·Pulcra vt luna·Est em̄ pulcra vt luna in sui p̄incipio·qm̄ fuit in vtero sanctificata·in sui medio·qm̄ fuit sancte·duersata·cuius cogitatōnes semp fuerūt sancte·cuius affectōnes semp fuerunt munde·cuius opatōnes semp fuerūt recte Tercio q̄ est stella numeri·xxmj·c·Orief stella ex iacob Est em̄ stella·q̄ in ea nullus fuit casus nec error·Inter aplos em̄ fuit casus peccati· Aut p infirmitatem mundanā·sicut in petro·qui timore mortis christū negauit·Aut p ignorantiā·sicut in paulo·qui dicit· Ignorans feci in incredulitate·Aut p malicīā·sicut in iuda·qui dilexit maledictōnem·⁊ venit ei· Beata virgo nullo istoꝝ modoꝝ cadere potuit·que dicit ecc̄i·xxmj·ca· In me omnis gratia vite ⁊ veritatis· In me omnis spes vite et virtutis·Nō em̄ cadere potuit per malicīā· q̄ erat fundata sup altitudinē diuine gratie·ideo dicit·In me omnis gratia vite· Nec per ignorantiā·quia erat fundata sup altitudinem diuine noticie·ido dicit·⁊ veritatis·Nec p infirmitatē· q̄ erat fundata sup altitudinē diuine potentie·ideo dicit·In me omnis spes vite ⁊ virtutis Quarto q̄ est aurora·cañ·vj·c· Ista ꝓgredit quasi aurora dsurgens· Nā fulsit ī ea lux aurore·qñ spūssanct9 eaz sanctificauit· q̄ tunc tenebrā originalis peccati ab ea abstulit·ij·reg·xxnj·c·lux aurore oriēte sole mane absqz nubibus rutilat·Aurora aūt sp crescit donec diē pfectū faciat·Sic beata virgo post suam sanctificatōem in vtero semp creuit in mundo·puer·mj· Semita iustoꝝ quasi lux splendens ꝓcedit et crescit vsqz ad pfectū diem· Ipa em̄ fuit lux splendens in sanctificatione·Processit in spūssancti supuentōne·Creuit in filij aceptōe Facta est pfecta dies in sui glorificatōne·Et sic patet ꝛc̄·

Quarto maria abijt in montana ꝓpatriarchaꝝ. Omnes grās et excellentiaſ quas habuerūt patriarche. quib9 do fuerūt accepti multo excellentius habuit beata virgo. vt patet 2c. Primo adam tā=q̄ primuſ parens humani generis habuit donum iuſticie originaliſ per quā fuit in innocentia creatus. Beata virgo habuit ſolem t fōtem iuſticie per quē nocentes t peccatores ad ſtatum ſempiterne innocentie perducunt. Adam cito p peccatum perdita inſticia de paradiſo cecidit. quo caſu totam poſteritatem corrupit t ad mortē cōdemnauit. Beata virgo de maſſa corrupta concepta tantam grē efficaciam obtinuit. vt conſeruata innocentia ipam vitam de celo traxerit ad terram per quam omnibus credentibus vita perpetua t innocentia condonaretur. Adam ꝓpter inobedientiam maledictōnem pmeruit. Beata virgo ꝓpter obedientiam maledictōem illam in benedictionem commutauit. Secundo abel virginitatez t martiriū a domino obtinuit ꝓpter que primus iuſtus a chriſto vocatus ē ad quem reſpexit deus t ad munera eius. geñ. mj. c. Sed virginitaſ e9 fuit infecunda. t martiriñ ei ſoli ꝑfuit. Beata virgo longe excellentiorem habuit virginitatem. quia cū fecunditate in concipiēdo deuz et hominem. t excellentius martiriū eius fuit. lu. ij. Tuam ipius ammam pertranſibit gladius. ſ. paſſionis ieſu chriſti. Tercio enoch. qui cum deo ambulauit. t nomen dñi inuocauit. tandem in paradiſum tranſlat9 eſt. Beata virgo nō ſolum nominis dei noticiā habuit. ſed deus ipe ſe totum eidem viſibilem ad cognoſcendū pariterqz palpandum ꝑbuit. per quam nomen dei in vniuerſum orbem eſt mirabiliter diffuſum. que abſqz deo quem mēte t ventre geſtabat ambulare nequibat. in cui9 vterum velut in paradiſum tranſtulit ſe ipe deus. Quarto noe. de quo ꝓphetice dictum eſt. Iſte conſolabitur nos ab operibus manuū noſtrarum in terra cui maledixit dominus. Beata virgo conſolata eſt totum genus humanū. que genuit dominum ommū dſolatorē. In maſſa carnis humane ſubiecte maledictōi concupiſcentie ſola virgo produxit fructum vitalis germiſ. p quem liberati ab errore ydolatrie quo manuū noſtrarū opera colebamus celeſtem conſolatōem accepimus. qui conſolatur nos in omni tribulatione noſtra mira pietate t miſericordia ſua 2c. Quinto melchiſedech rex t ſacerdos obtulit abrae panem t vinum. Beata virgo obtulit verbo diuino carnem t ſanguinē. in que panis t vinū ſubſtātialiter in ſacramento conuertunt. Sexto abrae ꝓmiſit deus q̄ ex eo egrederet in quo omnes gentes benedicerēt. Beata virgo ſem illud ſanctiſſimū ex ſe ꝓduxit. per quod in eternā benedictōem vniuerſus orbis deduceret. gal. mj. c. Abrae dicte ſunt ꝓmiſ. t ſe. e9 2c.

Septimo yſaac ſua orōne impetrauit conceptū rebecce q̄ dcepi

geminos⁊ ex illis duo populi orti sunt⁊quoꝝ maior seruiret mino-
ri⁊Beata virgo sua humilitate concepit christū gemine substantie⁊s.
diuine ⁊ humane nature⁊qui duos populos⁊s⁊iudaicum ⁊ gentilem
in vnā fidem collegit⁊sed iudaicus populus sua pfidia reprobatus
seruit gentili populo tanꝯ maior minori⁊ Octauo iacob vidit sca
lam cuiꝰ cacumen celum tangebat⁊⁊ dñm innixum scale⁊ ⁊ angelos
descendentes ⁊ ascendētes p eā⁊Beata virgo recte dicit scala triū
graduum⁊scz humilitatis⁊virginitatis⁊⁊ caritatis⁊cui dominus ē in
nixus p incarnatōem lu⁊j⁊c⁊ Dominus tecū⁊p quā tanꝯ p mediū de
scendunt angeli ⁊ ascendunt homines p̄destinati ⁊ Nono ioseph p
salute fratrum suoꝝ descendit in egiptum⁊vt tempe famis sua pui
dentia frumenti copiam distribueret⁊Beata virgo in mundo orta ē
vt salutem generi humano afferret⁊p̄s⁊Opatus est sa⁊in me⁊ter⁊ vt
tempe famis gratie corpus christi deuota cōmunione⁊velut frumen
tum toti mundo saturitatem conferret ⁊ mīstraret⁊ Decimo moy
ses factus magnus in terra egipti liberauit populum israel de ma-
nu pharaonis p sanguinē agni⁊Beata virgo verum agnum ⁊ imma
culatum genuit ex suo purissimo sanguine quē christus in preciū re-
demptionis humani generis in cruce deo patri psoluit⁊ Undeci-
mo iosue solem in medio celi stare iussit⁊vt gabaon confligeret⁊Be
ata virgo verum solem iusticie in medio vteri sui⁊ix⁊mensibus stare
pmeruit⁊vt dyaboli dominiū auferret⁊p̄m illō p̄s⁊Suscepim⁹ deus
mi⁊t⁊in me⁊tē⁊rē⁊ Duodecimo gedeon rorem in solo vellere cōspe
xit terra sicca manente⁊Beata virgo celestem imbrē⁊s⁊ verbū dei in
vellere⁊id est⁊in virginali vtero suo suscepit⁊ ⁊ terra⁊ id ē⁊caro eius
integra⁊⁊ immaculata vicio ꝯcupiscentie carens pmansit⁊p̄s⁊Descē
det sic⁊plu⁊in vellus⁊ Tredecimo samson sanctificat⁹ in vtero tan
to ardore mulieres dilexit vt etiam scienter in sinu vni⁹ accubās se
morti exposuit⁊Beata virgo amore castissimo deum ad se attraxit⁊
in cui⁹ sinu humanitatē nostrā suscepit vt p̄ omnibus hominib⁹ in-
nocenter moreret⁊ Decimoquarto dauid plus in celo q̄ in terra
habitans amore mulieris ad philisteum accessit intrepidus⁊ducen-
tis prepucijs aliā emit⁊ꝓpter aliam virū sanctum occidi mandauit⁊
in sinu speciose iuuencule omni castitate seruata tandē obdormiuit⁊
Btā virgo sua caritate deum fortissimū in certamine ꝯtra dyabo-
lum sumpta fundibula nostre hūanitatis iactis quinqz lapidib⁹⁊ scz
quinqz vulneribus adduxit⁊quē accerrime deuicit ⁊rē⁊ Quindecio
salomon nigram sed formosam adamauit⁊ qui tñ maxima sapientia
floruit⁊Btā virgo nigra humilitate sed formosa virginitate cuius
decorem ꝯcupiuit dom⁹ deus⁊sapientiā filij dei in vtero suo ha-
bitare coegit⁊cuius amore delectatus infima nr̄a petijt⁊ Sedecio

ezechias solem decem gradibus regredi in horologio aspexit. Beata virgo verum solem iusticie a nouem gradibus angelorum ad decimū hominum descendere in horologio vteri sui clare vidit. ps. Minuisti eum paulominus ab angelis ꝛc.

Quinto maria abiit in montana Prophetaꝫ. Hi em̄ q̄nq; ꝓphetabant de ꝓterito. q̄nq; de futuro. q̄nq; ꝺ ꝑsenti occulto. Beata virgo ꝓphetauit de preterito cum dixit. Suscepit israel puerū suū. de futuro cum ait. Ecce em̄ ex hoc bea. me di. om. ge. de ꝑsenti occulto. quādo ioh. in vtero elisabet exaltasse cognouit. De qua ꝓphetauerūt principaliter quattuor ꝓphete. Primo dauid dicens in ps. Visitasti terrā ⁊ inebriasti eam mul. lo. eā. nam deus beatā virginem in annunciatōne ꝑ angelum visitauit ⁊ salutauit. spūssanctus eam inebriauit. quādo gratia ipam repleuit ⁊ ꝺfirmauit. filius ipam locupletauit. quādo ex ea carnē assumpsit. Secundo ysa. ix. c. dicens. Ecce virgo ꝺci. ⁊ pa. fi. ⁊ vo. no. ei? emanuel. i. nobiscū deus. Tercio hiere. xxxj. ca. dicens. Nouū faciet dn̄s sup terrā mulier circūdabit viꝛ. Homo em̄ circūdat q̄ ꝺ est suū ꝓriū ⁊ nō alienū. virgo em̄ sola pueꝫ circūdedit. q; tota xp̄i caro fuit sua ꝓria. Omnis em̄ figura ꝑficitur ex pluribus lineis. q; corp? alioꝫ pueroꝫ formaꝫ ex cōmixtione vtriusq; parētis. in vgine aūt fuit circūdatō q; circularis forma claudiꝫ vna sola linea. ⁊ corp? xp̄i formatū est ex sola carne virgis incorrupta. Illud etiā q̄ ꝺ ē circūdatū ē ex omni pte clausum. sola ergo vgo circūdedit q; in ꝺceptōe ⁊ post partū vgo pmānsit. Quarto zacha. xj. dicit. Aperi libane portas tuas. Liban? interp̄taꝫ candidatio. ⁊ signat btām mariā q̄ tota fuit cāꝺiꝺa. ⁊ habz tres portas scz potētie. sapīe. ⁊ misericordie. quiꝺā em̄ peccāt ꝑ infirmitatē. istis aperit portā potētie. ꝺādo eis virtutē resistēꝺi. quiꝺā peccāt ꝑ ignorantiā. istis apit portā sapīe. ꝺando eis lumē cognoscēꝺi. quiꝺā peccāt ꝑ certā maliciā. istis apit portā misericordie. ꝺādo eis grāz pemtēꝺi. Apit em̄ manū suā ad largiendū. pueī. vl. manū suā apit inopi id ē. xp̄o paupi. cui ex opa misericordie exhibuit. vñ bern. ꝺi. b. virgo ꝺei filiū in vtero suscepit. Nudū carne vel etiā pānis opuit. esurientē pauit. sitientē lacte potauit. infirmū ꝑ infantiā nō solū visitauit sed etiaz omnia hūana exhibuit. In carcere positū. id est. crucis patibulo ligatum visitauit. eius sepulture interfuit. hec ille. Etsic patet ꝛc.

Sexto maria abiit in montana Feiaꝫ. nam vt habet. ij. esdre. nj. hoc exp̄sserūt illi tres iuuenes doctissimi qui soluētes. q. eis ꝓpositā q̄ ꝺ i reb? esset forti? moti a spūscō ꝺuenīēter scripserūt. Prim? dixit. Fortis ē rex iusticie. q̄ tenet hoiem a ꝑdiso excluſuz. Scōs di-

xit. Fortiꝰ est vmꝰ misericordie letabūde. q̄ sup iusticiā gradiēs ad
incarnādū deū dispomit. Terciꝰ dixit. fortior est mulier b. virgo ma-
ria q̄ effectualiter deū traxit de celo ⁊ regē tenet in sinu. Verūtam
fortissima est veritas. q̄ de terra orta ē. s. ex vtero tāte virginis. ⁊ ce
lum obstrusum reſauit potenter suo sanguīe p̄cioso in ara crucis in
p̄cīū nr̄e redēptōis effuso. ⁊ p crucis vexillū supato hūani generis
hoste crudeli. Ecce q̄ reuersuri ad ciuitatē hr̄m terrenā. deuemētis-
sime ꝓphetātes de illa hr̄m ciuitate celesti venerant iusticiā miseri
cordiā extollūt. ma. p̄ponūt alitricē ⁊ ductricē regis eterni. sup omia
po adorant veritatē increatā ex regina celoꝝ nascendā. oēs ei bene-
dictōes quas habuer̄t dn̄e ve. te. spsim ⁊ singulati. hec vna vgo cō-
plexa est velut rosa. xxx. folijs exornata vt vere dicat. trenta foglie
c̄. i. beata virgo Sciendū q̄ sicut uiri veteris testamēti quasi stel
le veri solis p̄mōstrabāt ortū ⁊ vitā. sic oēs mulieres quōcūqz lau
dibus attollant marie virginis figurabant virtutes ⁊ mores pfcōs
quaꝝ bn̄dictōnes a deo illis datas in seipam cōplectit. Bn̄dicta
fuit in eua bn̄dictōe generatōis materne. Illa em̄ fuit mater cūcto-
rum in terra viuētū. hec virgo ē mater cūctoꝝ celū ascendētiū. Ma-
rimoniū quippe terrā. Virginitas vero repat celū. Bn̄dicta fuit
in sara bn̄dictōe gratificatōis. q̄ peperit risum. Hec gaudiū genuit
in vniuerso mundo. Benedicta fuit in rebecca benedictōne p̄de-
stinationis. prudenter vendicans benedictionem iacob excluso esau
hec reprobato antiquo populo hebreoꝝ populuꝫ christianoꝝ bene
dictōibus repleuit. Bn̄dicta fuit ī lya bn̄dictōe actōis. cui septē
scribunt filij nati. totā misricordiā cōplectēs q̄ septenario nūero in
egrat. Hec circa x̄pm vniuersa mie opa fidelissime exhibuit. ⁊ circ̄
os iugiter exhibet. Bn̄dicta fuit ī rachel bn̄dictōne dtēplatōis
q̄ pepit augm̄tū vtutū ī ioseph ⁊ dolorē seu tediū vite p̄sentis ī be
niamin. hec ī vtutib⁹ pfecit copulata ioseph viro suo. cū quo emisit
votū virginitatis. vt facili⁹ dīna dtēplaret fugiēs corrupteā carnis
q̄ dolorē auget ⁊ cumulat. Bn̄dicta fuit in arseneth bn̄dictōe di-
gn̄ificatōis. q̄ filia fuit phutifaris sacerdotis. Hec fuit ex ꝓgenie sa
cerdotali ⁊ regali. q̄ illū dcipet qui erat rex ⁊ sacerdos s̄m ordinē
melchisedech. ps. Ego autem constitutus sum rex ab eo. benedi-
cta fuit in maria sorore moysi benedictione laudationis. que phara
one submerso canticum domio decantauit. hec autem deuicto hoste
infernali per incarnationem verbi canticum domino decantauit di-
cens. Magnificat anima mea dominum c̄. luce. j. c. Benedicta fu-
it in ethiopissa coniuge moysi benedictione dilectionis. cui moyses
dedit anulum amoris ⁊ memorie. Hec autē signauit matrimonium
inter lucidissimum deum et abhominabilem humanam naturam.

que tñ fuit formosa in virgine maria·cañ·j·Nigra sum sed formosa·

Benedicta fuit in tama benedictione defensionis·quã signa do-nata ab infamia ꝑseruauerunt·huius autẽ virginis mauditum a se-culis ptum defendit apud multos suspectum anulus matrimonij cõ tracti cuz sene·Armilla pudicicie comprobate ꝛ virga potestatis di uine· Benedicta fuit in raab benedictione liberatõis·que explo ratores hebreos hospitio suscepit·hec autem honesta stabularia li-beratrix fuit populi non sui sed futuri· Benedicta fuit in asa be-nedictione irrigatõis·que irriguum superius impetraut· Hec aũt rorem celi obtinuit·ysa·xlv·c·Rorate celi desup ꝛc· Benedicta fu it in delbora benedictione gubernatõis·que sceptrum populi tenu it·hec autẽ populum dei electum summa prudentia gubernat et re-git· Benedicta fuit in iaele benedictione ꝓtectionis·que sisaram clauo defixo in timpora eius occidit·hec autẽ hostem antiquum cla-uo prudentie sue necauit· Benedicta fuit in yrore manue benedi-ctione sanctificationis·cui angelus annũciauit sanctificatõem samso nis·huic autẽ annunciata est natuitas ꝛ sanctificatio saluatoris· Benedicta fuit in noemi benedictõne ꝑseruationis·que cũ essz ama ro animo ꝑseruata est in lege dei·Hec autem iuxta crucem angusti-ata ꝑseruauit fidem iesu christi Benedicta fuit in ruth benedictõ ne desponsationis·que nupsit booz viro antiquo·hec autẽ virgo di-uina desponsatione copulata est matrimonio antiquo ioseph iusto·

Benedicta fuit in micol benedictõne deportationis·que de fene-stra emisit dauid persecutum a saul·hec autẽ spirituali decore aspe-ctum in se trahit diuinum·ꝛ iesum desiderabilẽ in egiptum depor-tat fugientem ꝓsecutionẽ archelai regis iude· Bñdicta fuit ĩ ab igail benedictione humiliationis quam dauid humilem cognoscens duxit yxorem·hec autem sui humilitate facta est sponsa dei dicens· Ecce ancilla dñi ꝛc Benedicta fuit in abisagh benedictione nutri tionis·que antiquum dauid fouet in lecto ꝛ pascit·hec autem anti quum dierum gestat in gremio·quem lactat ybere de celo pleno· Benecta fuit in anna benedictione consecrationis·que filium suum samuelem ꝯsecrauit deo ab infantia sua·hec autẽ pueruz iesum ĩ m dio templi deo offert per simeonem sacerdotem· Benedicta fui in anna tobie benedictione deuotionis·que bonum maritalis socie tatis demum intente viduitatis in deum obseruauit· hec autez vtr qz omni integritate virginitatis obtinuit· Bñdicta fuit in berse bee benedictõe obseruatõis·que regnũ impetrauit salomoni·hec ꝑ velut fõs ex quo orit sapia maior salomõe finẽ põit legi date ĩ igr ꝺ̃pti·vtia occiso·dũ fuat legẽ veterẽ·vt termiet·ꝛ ad rgẽ rgũ trãs sub quo fulgz lex libertatis ꝛ gre·s·noui te·ꝛc· Bñdcã fuit ĩ thecui

benedictiõne mediatiõis·q̃ mediauit inter ioab ꝛ dauid ꝑ pessimo absalone·hec aũt mediauit inter deũ ꝛ hoiem quẽ deo reconciliauit Benedicta fuit m̃ abelana benedictione ꝑmissiõis·q̃ sui sagacitate puidit ciuitati sue ꝑ decapitatõem sibe·hec aũt puidit humano ge neri ꝑ amputatõem potestatis iniqui serpentis· Benedicta fuit ĩ iudith benedictione gubernatõis·que amputauit caput holofernis ꝓ gubernatione populi sui·hec autem sine gladio materiali· licet verbo dei gladio spũali totum genus humanũ mira fortitudine gu bernat· Benedicta fuit in hester benedictõne supatõis· q̃ amon cedentem populũ dei supauit· Hec autem iusticie rectitudine dya· bolum genus humanũ inuadentem subiugauit· Benedicta fuit ĩ sara tobie benedictione mortificatõis·cui? septem amatores nõ ca sti a dyabolo necati sunt·Hec aũt septem peccata mortalia mortifi· cauit Benedicta fuit in sarepta vidua benedictione miseratõis que helyaz misericorditer hospitio suscepit ꝛ pauit· Hec aũt huma num genus caritatis visceribus suscipit· Benedicta fuit in suna· mite benedictione redemptõis·que vasis oleo plenis seipam a cre ditoribus mariti redemit·hec aũt sue gratie plenitudine totum ge· nus humanum ab obligatõne inferni absoluit· Benedicta fuit in nachabea felice benedictõne ꝯfortatiois·que suos filios cõforta· uit ad penã corporalez ꝑ legis dei defensione· hec aũt omnes fide es christianos confortauit ad sustinenda tormenta ꝑ fidei verita· e ostendenda·Ecce qũo beata virgo rosa paradisi·xxx· foliis exor· natur·Ut fideliter ei dicere valeamus·Aue di cieli impatrice san· ta·Maria exaltata nel diuin aspetto· Gratia fecunda senza algun diffetto·Piena di carita tu sey tuta quanta·Domin? de la tua car· ne santa·Tecũ de spũsancto fo concetto· Benedicta la latte ch del petto·Tu gli porgisti o gratiosa pianta· In mulieribus piu ch altra donorata·Et benedictus il tuo nome risonna· Fructus portasti non dimen madõna·Uentris tui rimamisti inuiolata· Jesus pro nobis il tuo figlio adora·Nunc ꝛ in hora mortis ne soccorra·Amẽ·Et sic pa cet sextum·

Septimo maria abijt in montana Creaturarum·Unde ipa dicit ecclĩ·xxmj·c·Quasi cedrus exaltata sum in li· ꝛ quasi cipr̃·in mon·si· Et quasi pal·exal·sum in ca·Et quasi plã·ro·in ie· Prõ beata vir· go est cedrus in libano·Nam odor cedroꝝ que nascunt in libano fu gat serpentes ꝛ interficit vmes·Et beata virgo fugat demones et extinguit malas cogitationes·Licet enim fuerit pulcra a nullo tam· ꝑ potuit decupisci·q̃ eius puritas corda intuentiũ penetrabat et mot? illicitos extiguebat Scõo b·ꝯgo ẽ cipr̃ssus ĩ mõte syon·Nã cupressus est tota medicinalis scilicet in cortice·folijs·ꝛ fructu· Sic

quiꝺqꝺ fuit ī ṽgine fuit medicinale.ſ.corteꝛ.i.exteriꝰ ꝺuerſatō ſcā et folia.id eſt.verba ſuauia.ꝛ fructuſ.id eſt.opera fructuoſa.Ab eꝰ ꝺuerſatione ſuſcepimus ꝺſolatōem.A verbis eius ꝺeuotam inſtructionem.Ab eius fructu.id ē.filio ſaluatōem. Tercio beata virgo eſt palma.Nam palma victoriā ꝺeſignat.ꝛ p beatā virginē ꝺe omnibus aꝺuerſitatibus.tribulatōnibus.anguſtijs.ꝛ temptationibꝰ victoriam reportamꝰ. Quarto beata virgo eſt roſa plantata in hiericho.id eſt.creata ī mūꝺo.Unde cantat ſancta mater eccleſia. Virgo maria nō eſt tibi ſimilis nata in mundo inter mulieres.florēs ꝓt roſa.quā nobis ꝺcꝺat ieſus xp̄c Amen.

In feſto ſancte margarete virginis ꝛ martiris Sermo.

Nuenta eſt vna p̄cioſa margarita.mat.xiij.c.ꝛ in.euangelio p̄ſentis ſolennitatis.Beatus hiero.li.j.ꝺtra iouinianum ꝺicit ſic.Apuꝺ iuꝺeos gloria erat in ꝓtubus ꝛ in p turitōnibus ꝛ maleꝺicta ſterilis que nō habebat ſemē in iſrael.ꝛ beatus cꝰ erat ſemen in ſyon ꝛ ꝺomeſtici in hieruſalez.ꝛ in benediction̄e maſculoꝝ ponebaꝫ.Naz ꝓꝛ tua ſicut vi.abū.ī la.do.t.Filij t.ſi.no.oli.in cir.mē.t.Ecce ſic.benedi.homo.hec ille. Sup quo talem moueo queſtionē. Utrū beata margareta inuenerit eternam benediction̄em p virginalis pudicicie incoꝛruptōez. Ad iſtā queſtionem reſpondent ꝺuo ꝺoctoꝛes noui teſtamenti Primꝰ eſt beatus augꝰ.li.de bono cōiugali ꝺicens ſic.Non eſt impar meritus ꝺtinentie in io.qui nullas expertus eſt nuptias.ꝛ in abꝛaam qui filios geneꝛauit.Illius em̄ celibatus.ꝛ iſtius connubiū p temporū ꝺiſtributione chriſto militauit.hec ille. Secundus eſt beatꝰ hiero. li.ij.ꝺtra iouinianū ꝺicens ſic.Leteꝝ quis ignoꝛet ſub altā diſpenſatione ꝺei omnes veteres ſanctos eiuſꝺem fuiſſe meriti cuiꝰ nunc ſunt chriſtiani.Quo aūt abꝛaam placuit ꝺeo in ꝺiugio. ſicut nūc virgines placent ꝺeo in perprtua caſtitate.hec ille. Sciendū q̄ virginitas cōmendaꝫ quaꝺrupliciter Primo in hebꝛeis legibus.hoc patet primo in viris.Nam abel qui primꝰ inter iuſtos a ꝺño cōmēꝺatur virgo fuit vt augꝰ.ꝺicit li.de mirabilibus ſacre ſcripture.helyas ꝛ helyſeus ꝛ multi filij ꝓphetaruꝝ fuerunt virgines.vt hiero ꝺicit in epiſtola ad euſtochiū.hieremias ac ꝺaniel etiā ꝓpheta ꝺī fuit virgo. Patet ſecundo in mulieribus.Nam maria ſoꝛoꝛ aaron fuit virgo.que tamen prophetauit. Filia iepte fuit virgo.vt patet iuꝺi.xj.c.ꝛ leui.xxj.c.māꝺat ꝺñs p moyſē q̄ ſūmꝰ ſacerꝺos ꝓꝛē accipiat viduā.ñ repuꝺiatā.ñ ſoꝛꝺiꝺā.ñ meretricē. ſz ꝓꝛē accipiat ṽgine ꝺe ꝓp̄ꝺo ſuo.Et ibiꝺē manꝺatur ſacerꝺotibus filijs aaron

ō otamīenē īm moztibꝰ ciuiū suoꝝ īsi tm̄ īm ꝺsanguineis ꝛ ꝑ̄ī-
uis·i·patre·matre·filio·filia·fratre·ꝛ sozoze·que nō est nupta viro
Secundo īm pagānis gentibus·Unde hiero·li·j· otra iouinianū
icit sic· Certe romanus populus q̄nto honoze semp virgines ha·
uit·hīnc apparet·q̄ consules ꝛ imperatozes īm curribus triumph:an
es·qui de superatis gentibus trophea referebant·ꝛ omnis ꝺigni-
atis gradus eis de via cedere solitus est·Referunt fabule athalā-
m calidoniam virginꝫm semp in venatibus·semp īm siluis· non tu
ientes vteros feminaꝝ fastidiaqꝫ conceptuum sed expeditā ꝛ ca-
tam amasse virtutem·harphalicez quoqꝫ virginem·Traciā insignis
oeta ꝺescribit·Et reginam volscoꝝ camillā quam turnus cui īm au
ilium venerat laudare volens nō habuit quod amplius ꝺiceret ni
i virginem nominaret·O decus italie virgo·calchoequos quoqꝫ il
a filia Leo virgo perpetua pestilētiam patrie scribitur spontanea
ozte soluisse·Et effigeme virginis sanguis aduersos placasse ven
os· Tercio ī summis celestibus·Unde hiero·li·j·otra iouinianū
icit sic·Nuptie terram replent·virginitas paradisum·Qui em̄ ī pa
adiso virgines permanserunt·eiecti de paradiso copulati sunt· Eij
iuntur de paradiso·ꝛ qō ibi non fecerunt īn terra faciunt·vt statim
principio conditionis humane ṽginitatem paradisus ꝛ terra nu-
tias ꝺedicarit· Jn omni tempoze sint vestimenta tua candida·
Candoz vestiū sempiternus ṽginitatis est puritas·hec ille·Comple
ur etiā·vij·zacharie de ṽginibus ecclesie ꝓphetantis·Complebun-
ur infantibus ꝛ puellis ludentibus placoze eius· Jste sunt ṽgines
e quibus īm·xlmj·p̄s·scriptum est·Adducentur regi vir· post eam
no·eiꝰ af·ti·īm le·ꝛ exul·ad·īm tē·regis· Nam in resurrectōne moz-
uoꝝ nō nubent neqꝫ nubentur sed similes erunt angelis· qō an-
gelus īm celis postea homines futuri sunt· hoc virgines esse īm ter-
a ceperunt·Si angeloꝝ nobis similitudo ꝓmittitur·inter angelos
utem nō est sexus ꝺiuersitas·Aut sine sexu erimus·qō angeli sunt
Aut certe qō liquido comprobatur resurgentes īm proximo sexu eri
nus sed sexus nō fungemur officio Quarto īm christum sequenti
us·Unde hiero·li·j·otra iouinianum ꝺicit sic· Legamus apoc·io·
t ibi reperiemus agnum sup montem syon·ꝛ cum illo·cxlmj· milia
ignatoꝝ habentia nomen eius ꝛ nomen patris eius scriptum īm
rontibus suis·qui cantāt canticū nouum·ꝛ nemo potest ꝺicere can-
icum illud nisi qui empti sunt de terra· Jsti sunt qui cuꝫ mulieribꝰ
on se coinquinauerunt·virgines enim permanserunt· hi sequuntur
gnum quocunqꝫ vadit·Empti em̄ sunt ex omnibus primicie deo et
gno ꝛ īm oze ipsoꝝ non est inuentum mendacium ꝛ sine macula
unt de singulis tribubus excepto tribu dan· ꝑ qua ponitur tribus

Leui·xij·milia virginū signatoꝝ creditura dicunt·qui cū mulieribꝰ nō sunt coinq̄nati·hi sunt q̄ cātāt cāticū nouū qđ nemo potest cantare nisi qui vgo est·hi sunt primicie dei ⁊ agni ⁊ sine macula·hec ille

Ad hoc autē vt virginitas debite sequatur christū verū agnum oportet q̄ oīs virgo ipm i corde suo iugiter exaltet quattuor modis· Primo seipm humiliando· Nam ꝓpter defectū humilitatis reprobate sunt virgines fatue in seipsis gloriantes·mat·xxv· Idec dicit ambro li·de virginitate·Non solum predicanda est virginitas vt amet·sed etiā ad monenda est ne inflet·Et bern̄·sup missus ē dicit·Pulcra pmixtio est virginitatis ⁊ humilitatis·Nec mediocriter placet deo anima illa in qua humilitas cōmendat virginitatē ⁊ virginitas exornat humilitatem· Secundo iesum christum magnificando·Debet eñ virgo magnificare deuz cum beata virgine dicēs Magnificat anima mea dominū·lu·j·c· Tale est canticum quod cantant virgines sequentes agnū·⁊ a nullo alio cantari potest·apocal·xiij· Tercio iesum deum confitendo nullo modo virgo de se confidat sed memmerit se i fictili vase thesaurꝰ incompabilē ferre· Unde hiero·in epistola ad eustochiū dicit·Nolo tibi venire superbiam de virginitatis proposito sed timorem· onusta non incedis anro·latus vitandus est·stadium est hec vita mortalibus·hic contendamus vt alibi commoremur· Nemo enim inter serpentes et scorpiones tutus ingreditur·hec ille· Quarto iesum solum honorando ambro· de bono virginitatis dicit·Virginitas nō q2 virginitas· sed q2 dedicata est honorat·Unde valerius libro·j·dicit·q̄ in templo dee vi ste erat quedam virgo pulcerrima nomine emilia·que videns igne extinctum p negligentiā socie·deam veste adorauit ⁊ oratione completa velum quod in capite portabat foculo imposuit·statimqz igni emicuit·Si ista virgo tantū illi ydolo placuit·q̄ntum virgo christicola deo vero placebit Hec autem virginitas maxime requirit verecundiaz·Unde bern̄·sup cāt·sermone·lxviii·dicit sic·Nescio aliquicq̄ gratius verecundia aduerti in moribus hominum queat·que est ommium ornatus etatum sed ītenerioꝝ etate amplius pulcriusq; emitescit·Quid amabilius verecūdo adolescente·q̄ pulcra hec et q̄ splendida gemma morū·in vita ⁊ vultu adolescentis·hec ille· Cuius rationem assignat valerius·li·mj·ca·vj·dicens·Quia parens est omnis honesta consilij·tutela ommū solennium officiorum·magistra innocentie·cara proximis·accepta alienis·omni tempore omni loco favorabilem preferēs vultum·hec ille·Et tullius li·j·de officijs dicit Sine verecundia nihil rectum est neqz honestum·Et ambro·li·ō virginitate dicit·Pudor individuus comes debet esse virginitati sine quo non potest esse virginitas·Et li·j·de officijs dicit· Ut in semb

grauitas in iuuenibus alacritas ita in iuuenib9 adolescentib9 vere
ūdia velut quadā vote commendat nate. Ad hāc aūt virginitatē
seruandam requirunt quattuor. Primo abstimentia. Un hiero.
in epistola ad eustochiū dicit. Pudicicia tuta esse nō misi p abstinen
iam pōt. Et orige. sup leui. dicit. Qui seipm castrat ꝓpter regnuz ce
orum. id non assequitur. misi se a ciborz affluentia resecet. z misi absti
entia vtat mīstra. Et criso. sup mat. dicit. Castitas sine comitibus
uis ieiunio z tempantia cito labescit. ꝙ si is quasi aminiculis robo
ata fuerit ꝑfacile coronabitur. Ideo vale. li. ij. c. j. dicit ꝙ vini vsus
lim romanis femmis ignotus fuit. ne scz in aliqō vedecus plabe-
entur. qz primus a libero patre intempantie grad9 ad inconcessaz
enerē esse dsueuit. Et hiero. li. j. dtra iouinianū dicit. Esus carnium
t potus vini. ventrisqz saturitas seminariū libidinis est. Unde z co
icus. Sine cerere inqt z bacho friget ven9. Adesse ergo dz ratio
t tales ac tantas escas sumam9 quibus nō onerer corpus nec liber
is aīe ꝑgraue. Secundo castigatio carnis. vñ. j. cor. ix. cap. dicit
ol's. Ego aūt sic curro nō quasi in incertū. sic pugno nō quasi aerez
erberās. sed castigo corp9 meū z in seruitutē redigo ne forte cum
ijs ꝑdicauerim ipe reprob9 efficiar. Exēplū de btō bñdicto volu-
nti se inter spinas z vepres post illā grauē tēptatōnem carnis.
ercio sancta exercitatio. Un gre. li. ij. morat. dicit. Sepe quē tēpta
onis certamē supare nō potuit. sua veteri9 securitas strauit. z duz
psum se quisqz in ocio remittit. dissolutā mentē in ocio prostituit.
t ouidi9 li. de remedio amoris. Dcia si tollas pire cupidinis arc9
tēmpteqz iacēt z sine luce faces. Quarto deuota orō. Nā hoc
en9 demoniorz. s. lasciuie. nō eiscit misi in orōne z ieiunio. mat. .c.
in eiusdē. xxvj. c. Uigilate z orate vt nō intretis in tēptatōez. Exē
lū de beato christofero. qui cū in carcere duab9 puellis associatus
set vt eum ad lasciuiā ꝓuocarēt. sua orōne ipas ad deū conuertit.
as q̄ttuor virginitatis comites xp̄c in se obseruauit. Primo ab
imentiā p hoc ꝙ ieiunauit z esuruit. mat. mj. vbi de lapidibus no-
uit facere panes cū melior sit refectio mētis ꝙ ventris. Etiā sitiuit
uādo sedens sic sup fontem petiuit a samaritana bibere. io. mj. ca.
Secūdo maceratōem carnis. ysa. liij. c. Disciplina pacis nostre su
er eū z̄c. Et ps. Ut nō loquat os meū opa ho. ꝓpter ver. la. tu. ego
sl. vi. duras. Tercio sanctā exercitatōz. ysa. lxj. c. Spiritus domi-
super me eo ꝙ vnxerit me z̄c. Unde circuibat castella z ciuitates
ocens in synagogis z predicans regnum dei. z sanans omnem lan
uorem z omnē infirmitatatē. mat. mj. c. Quarto deuotā orōz. Nā
o tpe quo cepit ꝑdicare egressus abiit in desertū locū ibiqz orabat
ar. j. c. Ipse etiam sedebat in deserto z orabat. Luce quinto capto.

Hec autem virginitas facit quattuor Primo temptationū p
lit incendia. Exemplum de ioseph qui relicta veste apud domina
suam solicitantem ipm de lasciuia virginitatem suaz custodiuit. et
ipolitus fugiens amplexus lasciuos phedre relicto ense immacul
tum se pseruauit Secundo sanctaz meditationū sensus acuit z i
genia. Unde apuleius de deo socratis dicit. Artes aliesiue scient
possunt ignorari sine erubescentia. vt ratio pingendi. saltandi. can
di quas vir bonus potest sine vituperatione tenere. sed nescire t
ne viuere nunq audebis dicere sine pudore. hec ille. Quotiēs erg
virgo nescierit bene viuere. z de hoc verecundabit. acuet ingeni
ad honeste viuendum. z hoc quidem plurimi secuti sunt. qui seipo
deformauerunt ne in lasciuiā plaberent. Exemplū de spurina eleg
tissimo adolescente. qui cum mira sui specie solicitaret oculos plur
i lustriū feminaz. cunqz viris z parentibus eaz se suspectū sentir
faciei decorem vulneribus deformauit. Tercio carnaliū cogitat
num luxum fugat z vicia. Exemplū de illa virgine antheocena pu
cra mimiū. quā omnes dcupiscebant sed ipa hominū aspectus fugi
bat. Comperto autem q christiana esset. coacta est aut ydolis im
lare aut lupanar intrare. quod cum facere recusaret ad lupanar di
cta est. Ad ingressum autem lasciuoz certantium quis illam prim
stuprare apparuit miles aspectu terribilis dfortās eam ne timer
mutatis ergo vestibus puella egredit. miles vero clausus in cam
ra manet. Quidā autē aduertens militem virum esse z nō puella
exclamauit factum dolum. Uterqz igitur ad martiriū ducit z mil
et puella. Sicqz virginitas custodita est. Ideo ambro. super Bea
immaculati dicit. Pudor plerūqz corrector est noster qui dum pr
cipit nos pudere cōmissi ne diutius pudeat deserere que erubesce
da sunt admonet. Quarto nostroz actuū secura dat vestigia. vi
de vale. li. mj. narrat de scipione. qui cū esset. xxmj. annoz capta ca
thagine in hispania omēs obsides quos pem i ea vrbe clausos ten
bant in suam potestatem redegit. simulqz virginem etatis adulte
quam vt comperit illustri loco inter celtiberos natam. et Indibi
desponsatā. accersitis parentibus inuiolataz tradidit. auruqz quo
p redemptōne allatum fuerat summe dotis adiecit. Ambrosius i
quodam sermone. Solet citius mereri indulgentiā qui verecundi
deprecatur. Btā margareta habuit hunc thesauruz virginitatis i
magna custodia p carnis mortificatōem Apls. Qui autem sunt x
carnem suam crucifixerunt cum vicijs z concupiscentijs p sensuu
cohibitionem iob. xxxj. c. Pepigi fedus cum oculis meis. p fugā
elongatōem. j. cor. vj. c. Fugite fornicationez. Talē thesauz quesiu
iesus christ9 in suis fidelibus. quē inuenit in beata margareta. sic

icit verbum ꝑpositū. Inuenta est vna ꝑciosa margarita

Una ꝑciosa margarita inuenta est.
A deo.
Ab angelis.
A patriachis.
A prophetis
Ab apostolis.
A martiribus.
A confessoribꝫ.
A virginibus.
A fidelibus.

Primo vna preciosa margarita inuenta est a deo. Nā pietas sal
toris apparet in eo ꝙ negociator factus est ⁊ in mundū venit ne-
gociari animas nostras. Unde simile est regnū celoꝝ homini nego
ciatori querenti bonas margaritas. In isto negociatore sunt septez
randa. Primū est qr sua preciosa ꝑ vili precio tradidit augꝫ.
enale habeo. quid dñe regnū celoꝝ. Quo emit. Dauptate regnū
loꝛe gaudiū. laboꝛe requies. ignominia gloꝛia. moꝛte vita. Se
ndū est qr nostra vilia care emit. Dedit em̄ ꝑcioſuz sanguiē suū
uobis. j. pe. j. c. Nō coꝛruptibilibꝫ auro ⁊c. redempti estis. sed pre
cioso sanguīe agni īmaculati iesu xp̄i. Et. j. coꝝ. vj. Empti estis ꝑcio
igno ⁊c. Jdo dedit seip̄m totū. ephe. v. c. Tradidit semetip̄m pro
ubis Terciū est qr nihil habentibus absoluendum omnia bona
i tradidit sicut pueri faciunt. p̄s. Pro nihilo hab. ter. desiderabi-
l n. Quartū est quia nullum decipit. ideo semp vltra sortem ꝑcij
suit. p̄s. Que ꝓcedunt de labijs meis nō faciam irrita. augꝫ. Qđ
tus deligentibꝫ se p̄pauit. merita ommū trāscēdit ⁊ vota. ro. viij.
cēnō sunt condigne passiones huiꝫ tempis ⁊c. Quintū est qr de
tis ⁊ acceptis strictam rōem exigit. lu. xv. c. Redde rōem villice
tis tue. Et mat. xviij. Uoluit ratōem ponere cū seruis suis Se
xtum est qr seruos suos sup bonis suis negociari ⁊ lucrari voluit.
l xvnj. c. Negocia. dū ve. Septimum est quia seruis suis ad ne-
gociandum bona sua dedit ꝓm eoꝝ qualitates. mat. xxv. Et vni qui
tm dedit quinqz ta. alij autem duo. alij vero vnū. vm. ꝓm ꝑ. facul.
Iste negociator venit in mundo isto vt sibi hanc margaritam eme-
ret. pro qua deitatem. animam. carnem. ⁊ sanguinē dedit. Et ipa om
nem ydoloꝝm culturam fugit. Fuit em̄ roꝛe celesti generata. qr coꝛ
lum aperuit ⁊ roꝛez spūssancti suscepit. ⁊ suggestioni dyabolice se
clusit. ⁊ sic ꝑciosa margarita generata fuit. Aperuit nāqz ad deuz
iam memoꝛiam. ⁊ ibi recepit dei continuā recoꝛdatōnem. Aperuit
iam intelligentiam. ⁊ ibi ꝺcepit dei recognitōem. Aperuit iam

voluntatē ⁊ ibi ꝺcepit ꝺei amoꝛē.

Secundo vna p̄cioſa margarita ĩuēta eſt ab angelis. nā ange
cuſtodierunt eam. vt ꝺtereret ſuggeſtionē ꝺemonis qui habet m
gnam potentiā. ſupbiā. aſtutiā. ⁊ experientiā. Unde ꝺicit apoca. xi
Proiectus eſt ꝺraco. Ecce potentia. Magn9 ſerpēs. Ecce ſupbia.
tiquus. Ecce expieutia. Qui ſeducit vniuerſuum oꝛbem. Ecce aſtuc
His armis pugnauit ꝺemon ꝺtra bea. marga. ſeꝺ ip̄a ꝓtectione
gelorum ꝺtriuit om̄ia eius machinamēta. Fregit em̄ eius potenti
qñ ip̄m ei apparentē in ſpecie ꝺraconis virtute crucis euaneſcere
cit. Fregit eius ſupbiam. qñ peꝺem ſup collū eius poſuit. Fregit
aſtutiam. qñ ſibi in nullo nocere potuit. ⁊ qñ ip̄m coegit fateri ꝙ
ſibi apparuit quatenus ei ꝺſuleret vt monitis p̄ſidis obeꝺiret. Fr
git eius expientiā. qꝛ ī nullo ſuis ſuggeſtiomb9 ꝺſentire voluit. p̄
Angelis. ſ. ꝺe. xc̄

Tercio vna p̄cioſa margarita ĩuēta eſt a patriarchis. qui dom
ꝓꝛias reliquerunt vt abꝛaā. geñ. xij. ca. Et ꝺe bea. marga. ꝺicit p̄
Audi filia ⁊ vi. ⁊ incli. au. t. ⁊ ob. ꝓp̄m tu. ⁊ ꝺo. pa. tui. Et ꝺcupiſc
rex ꝺecoꝛem tuū. Ip̄a em̄ p̄ſentiens. ꝙ pater ſuus intēꝺebat eā tr
here aꝺ culturam ꝺoloꝛ eius ſocietatez fugit. ⁊ oues ſue nutric
paſcebat. Periculū eſt em̄ bonis habitare cū malis. p̄s. Luz puer
puerteris. qꝛ mali ſunt igne ꝺcupiſcentie inflamati. ideo boni ſep
comburunt. i. coꝛ. xv. c. Coꝛrumpunt bonos moꝛes colloquia prau
Mali ſunt luto auaricie inquinati. ⁊ ideo boni ſepius inficiunt. M
li ſunt pice aꝺherentis ſupbie infecti. ⁊ ideo boni ſepi9 ꝺemigra
Mali ſunt tenebꝛis ignoꝛantie obſcurati ⁊ ideo boni ſepi9 obſcur
tur. Beata ergo margareta noluit habitare cum malis. ne aut in
mareꝰ igne ꝺcupiſcentie. aut inquinaretur luto auaricie. aut infic
tur pice ſupbie. aut obſcurareꝰ tenebꝛis ignoꝛātie.

Quarto vna p̄cioſa margarita inuenta eſt a ꝓphetis. Nam ꝓ
te maxime floꝛuerunt virtute humilitatis. vt clari9 ꝺiuina miſte
intelligerent. Beata margareta tanto humilioꝛ fuit in cōſpectu
vt fulgiꝺioꝛ eſſet in conſpectu ꝺei. Sepe em̄ res lucide migrum h
bent effectum. ſicut oſtenꝺit beat9 aug9. li. ꝺe ci. ꝺei triplici exēp
Nam oleum lucidū maculas migras effunꝺit. Argentum fulgi
limeas migras tingit. Ignis ſplenꝺiꝺus migra facit cuncta que t
git. Sic ſancti viri ꝓphete ꝺei. licet luceant inſtar olei ꝑ pietatē
ſtar ignis per caritatem. inſtar argenti per fame ſonoꝛitatem. te
apuꝺ ſe migreſcebant per humilitatem. Unde hiere. ꝺixit. A a
nime ꝺeus ecce neſcio loqui quia puer ego ſum. Beata marga
coꝛam ſe fuit humilis. vt ꝺeo fieret grandis. p̄s. Elegi abiect9
in ꝺomo ꝺomini mei magiſc̄ ha. in taber. pec. Cū em̄ oliꝺi9 p̄

im sibi coniugio copulare vellet·magis voluit affligi cū ꝑlo xpia
ꝛ ꝙ talis ꝑspitatis habere iocunditatē·
Quinto vna preciosa margarita inuenta est ab apostolis quorum
oem imitata ē·De hac fide dicit·ps·Eloquia domini elo·casta ar
n·ig·exa·pba·pur·sep·Ex quo elicitur ꝙ fides catholica est casta
r puritatem sinceram·quia nulla adulterina falsitate polluit·qđ
t otra fidem hereticoꝛ·Est exaīnata ꝑ tribulatōem immissaz qz
lla aduersitate frangit·quod est otra fidem instabilium· Est pro
ta ꝑ prosperitatem mundanā·quia nulla ꝑsperitate mundana al-
litur·quod est otra fidem auaroꝛ·Est purgata ꝑ spūssancti grām
cia septiformi dono spūssancti fulcit·quod est otra fidem maloꝝ
ristianoꝛ·Beata margareta hunc thesaurum fidei in corde suo fi
x vt tiranni argumenta facile deuicerit·Cui cum diceret·ꝙ nō cō-
nit vt puella tam nobilis habeat deum crucifixum·ipa respondit
Xristus ꝑ redemptōe nostra crucifixus asserit·sed nūc eū meter-
n viuere affirmat ꝛc·
Sexto vna preciosa margarita inuenta est a martiribus qui pro
christo occisi sunt·Eius nanqz passio multum fuit passioni christi cō
formis·Christus em̄ fuit denudatus in patibulo·Margareta expo
lita in eculeo·Christus fuit flagellatus ad colūnam vt disciplinam
p nobis portaret·Margareta fuit tota virgis lacerata·vt ꝑ hāc
viam aliam disciplinam nō sentiret·Christus fuit pforatus clauis
Margareta fuit lacerata vinculis·Christus passus est in patibulo·
qđ erat supplicium latronum·Margareta ī eculeo·quod erat sup
plicium malefactoꝛum·Christus fuit totus sanguine plenus· Mar-
greta tota fuit sanguine cruentata· Christus passus est in aere ad
inuendum ꝙ est mediatoꝛ dei et hominū·Margareta passa est in
ere ad inuendum ꝙ est nostra interuentrix apud deum·Christus
in ua passione patri spiritū commendauit·ꝛ ꝑ suis crucifixoꝛib9 in
terssit·ꝛ ꝑ ommibus fidelibus exoꝛauit· Sic ꝛ margareta oꝛauit
di ꝑ se ꝛ ꝑ suis occisoꝛibus·ꝛ pīpaz inuocātibus
Septimo vna preciosa margarita inuenta est a confessoꝛib9 Nā
ip ardens caritate tota iuit adusta sed nō combusta·vnde poterat
di re illud eccī·lij·ca· Jn medio ignis non sum estuata·Fuit em̄ in
m pio ignis quia habuit carnem propugnantem·gal'·v·ca·Caro cō
cu iscit aduersus spiritum·Demonē inflantem·iob·xlj·c·Talitus ei9
p nas ardere facit·Hominem solicitantem·quia prefectus eam in
v rem accipere cupiebat·Pulcritudinem allicientem·que iam mul
ta deceperat·puer·vl·ca·Fallax gratia ꝛ vana pulcritudo· Supe-
ra it em̄ oīa ista ardentissima caritate ꝑter quattuoꝛ que intrīsec9
h ebat·Primo gratiam afflantem·daniel'·nj·capto·Fecit medium

fornacis quasi vētum roris flātem. Secundo conscientiam delectan
tem. puer. xv. c. Secura mens quasi iuge auiuiū. Tercio spem letifi
cātem. ro. xij. ca. Spe gaudentes in tribulatione patientes. Quarto
carnem virgineam refrigerantem. lu. j. c. Virtus altissimi obumbra
bit tibi.

Octauo vna preciosa margarita inuenta est a virginibus. Nam
thesaurus virginitatis inuenit quattuor modis. Primo vando deo
ppriū affectum. vt scz nihil diligat nisi celestem sponsum Est enim
zelotipus. z non vult cum adultero adamari. ysa. xxviij. Coangusta
tum est stratum ita vt alter decidat. Secundo vando deo ppriū
intellectum. vt scz de nullo cogitet nisi de celesti sponso. ij. coī. x. cap
In captiuitatem redigentes omnē intellectum in obsequium christi
Tercio vando dēo ppriū censum. scz bona sua nō vane expenden
do. seu pauperibus christi tribuendo. mat. xix. Si vis perfect? esse va
de z vende omnia que habes z da pauperibus. z habebis thesau
rum in celo. Quarto vando deo ppriam intentionem z motum. nam
sicut imago dei in sanctis viris non inficit. sic virginitas recta intē
tione innouatur. ij. coī. mj. Licet his qui foris est homo noster coī
rumpatur. tñ is qui intus est renouatur de die in diez

Nono vna preciosa margarita inuenta est a fidelibus. Nam ma
gnas virtutes in sua passione ostendit. ex quibus multa infideliū
milia conuersa sunt ad fidem christi. Nam in igne fuit posita. sz nō
adusta. In aere fuit in eculeo suspensa non tamen in animo lesa. In
aqua. quia in aquis gelidis fuit posita. z permansit illesa. In terra
quia terremotu concussa. Factus est ēm terremotus. ac si terra no
posset tm̄ facinus sustinere. Terremotus fit quattuor de causis.
Primo in detestationem sceleris. Osee. mj. Maledictū z mendaciū
furtum. z adulterium. inundauerunt ppter hoc lugebit terra. Se
cundo in signum doloris. Tercio in signum z concussionem timoris
et sic factus est terremotus in passione christi. vt dolorem ostende
ret. z custodes deterreret Quarto in confusionem peccatoris qui
valde confundi debet quādo ad p̄ceptum dei insensibile elementū
mouetur. z ipe ad penitentiam nō commouetur. Terremot? ergo fa
ctus est in passione beate margarete in tanti sceleris detestationem
in doloris z compassionis ostensionem. in timoris concussionez. et in
peccatorum magnam confusionem. vnde quidam sanctus sic dicit de
ea. Beata margareta fuit timoris dei instantia predita. religione
compta. compūctione perfusa. honestate laudabilis. patientia singu
laris. nihilqz in ea contrarium christiane religioni inueniebat. odi
sa patri suo. dilecta domino iesu christo cum quo viuit z regnat in
sempiterna secula.

In festo sancte marie magdalene Sermo.

Ides hanc mulierem.lu.vij.ꝛ in euangelio p̄sentis solen
nitatis.Criso.in omel.de p̄ditione iude que incipit.pau-
cis hodie dicit sic.Ante p̄ditionis tempus meretrix vn-
gentum supra domini caput effudit.grandem fidē. mul-
am reuerentiam.mirandā correctōnem ostendit.ꝛ qñ p̄stituta lupa
ar exiuit.tunc discipulus gehennā intrauit.qñ illa mercedē sui cor-
oris abdicabat.tunc ille preciū magistri sanguinis postulabat. hec
lle. Sup quo talem moueo questionē.Utrū beata maria magda
ena post amissam virginitatē recuperauerit p penitentiā pristinam
irginitatem.Ad istā questionē respondeo ponendo quattuor conclu
ones ex intentione sanctoꝝ doctoꝝ. Prima ꝺclusio est ista Be-
aria mag.nō solum mente sed etiam corpore fuit corrupta. patet
estimonio christi dicētis mat.xxj.Amen dico vobis q̄ pub.ꝛ mere-
ce.vos in re.ce.Sup quo dicit glo.interlinearis.pub.vt mat.mere
rices vt magd.Cirillus super illud luce.vij.Ecce mul.que er.in ci-
ec.dicit.Mulier aūt inhoneste vite p̄mēs autē fidelem affectū ve-
it ad christum quasi petens venīā commissoꝝ sibi elargiri.augꝰ.su-
er p̄s.cxl.dicit sic.Illa mulier que erat in ciuitate peccatrix venit
accessit ad pedes iesu.illa impudica quondā frontosa ad formica
onem.frontosior ad salutem irrupit in domū alienaz.Gre.in omel.
icit sic.quia em̄ hec mulier turpitudinis sue maculas aspexit. lauā
a ad fontem misericordie cucurrit. Sanctꝰ tho.ij.sen.dis.ix.ar.
ij.in rñe.dicit sic.Quidam dicunt q̄ solum virgines ad ordines
ngelorum assumunt eo q̄ cognata est angelis virginitas vt hiero.
icit.Alij vero electi decimū ordinem constituunt.Sed hoc non vi-
etur verum cum multi non virgines.vt petrus ꝛ magdalena.mul
i etiā virginibus eminētiores sint.Speculum ecclesie in sermone.
ion vem vocari iustos ꝛc̄.dicit sic.Hec maria in magdalū castellū
arito traditur.sed ab eo hierosolimā fugiens generis immemor.
lzis oblita.vulgaris meretrix efficitur.ꝛ postq̄ se fecit sponte tur
pitudinis prostibulum facta est iure demonioꝝ delubꝝ. Secūda
nclusio est ista.hec mulier peccatrix est eadem qua fuit soror lasa-
i.ꝛ que vnxit dominū vngento.ista cōclusio est hiero.ꝛ criso. Sed
igenes dicit.q̄ nō est eadem quod probat ex tribus.Primo ex tē
pore.Nam sororem lasari vnxit dominū ante sex dies paschę.vt habe-
r io.xij.c.Illa vero peccatrix infra biduum ante paschā.p̄mittit
im mat.dominū dixisse.Scitis quia post biduū pascha fiet. Mar-
item dicit.Erat pascha ꝛ azima post biduū.Secundo ex loco. Nā
a peccatrix legit̄ dñm vnxisse in domo simonis lepsi. magdalena

vero soror lazari vnxit dominū i domo marthe. quia dicitur ꝙ m
tha ministrabat Tercio ex facto Nam illa peccatrix vnxit pedes
mini. Magdalena vero soror lazari. vnxit caput domini recumbēti
Aug⁹. autem et grego. dicunt. ꝙ fuit vna ⁊ eadem mulier quā q
tuor euangeliste narrant dominum vnxisse. Sed bis hoc fecit. Pr
quidem in principio sue conuersionis. intermedio tempore predic
tionis christi. quod lucas narrat. Secundo vero hoc fecit immine
te christi passione. qō tres alij euangeliste narrant. Ad primū
dissonantia temporis dicendum est ꝫm aug. ꝙ iohannes seruat o
dinem historie. matheus autē ⁊ marcus per recordationem inter
nunt quod prius fuerat factum immediate ante proditionem iut
que ex hoc facto creditur occasionem habuisse. Ad secundum
dissonantia loci potest intelligi. ꝙ eadem sit domus symonis lepr
etiam marie ⁊ marthe. ita ꝙ symon fuerit paterfamilias domu
dicitur autem leprosus. quia prius leprosus fuerat et a christo cu
tus. Ad tercium dicitur ꝫm aug. ꝙ eadem mulier vnxit pedes
caput ipius christi recumbentis Tercia dclusio. beata maria m
dalena. per sui pemitentiam non potuit recuperare virginalem in
centiam. Istud declarat sanctus thomas. iij. parte. q. lxxxix. arti. i
dicens. Homo per peccatum duplicem dignitatem amittit. vnā c
tum ad deum scz qua computatus erat inter filios dei ꝑ gratiam
hanc dignitatem recuperat per pemitentiā. quod signat lu. xv. ca
filio prodigo. cui pater pemitenti iussit restitui stolā primā ⁊ an
⁊ calciamenta. Aliam vero dignitatē amittit secundariā. scz inocē
de qua sicut ibidem legitur gloriabat filius senior dicens. Ecce
annis seruio tibi. et mandatum tuum nunq̄ preteriui Et hanc dig
tatem pemitens recuperare non potest. Et eadem ratio est de re
peratione virginitatis ⁊ de recuperatione inno centie. quia super
lud. amos. v. Virgo israel cecidit ⁊c. dicit glo. non negat vt resurg
sed vt resurgere virgo possit. quia semel oberrans ouis ⁊ si rep
tetur in humeris pastoris non habet tantam gloriā q̄ntam que
ꝙ errat. hec tho. Et quolibz. v. dicit sic In virginitate duo possu
considerare. Quorum vnum est ipa integritas mentis et corpor
sic deus potest virginem reparare post ruinam. potest eā ⁊ men
reintegrare per gratiam. ⁊ corpus consolidare ꝑ miraculum. A
autem est causa integritatis p̄dicte. s. quia mulier virgo non fuit
gnita a viro. Et q̄ntū ad hoc deus ñ potest virginem reparare p
ruinā. Non em̄ pōt facere vt ea que iam est cognita a viro ñ fu
cognita. sicut nec de aliquo quod factum est potest facere quod
factum fuerit. Potentia em̄ dei se extendit ad totum ens. Uñ sc
id a dei potentia excluditur. quod repugnat rationi entis. ⁊ ho

rem simul esse ⁊ non esse.⁊ eiusdē rationis ē quod fuit non fuisse. Unde aug⁹.dicit.xxij.otra faustum.Quisquis dicit si ommipotens est deus.faciat vt ea que facta sunt facta non fuerint. non videt se hoc dicere.faciat vt ea que vera sunt eoipō quo vera sint falsa sint. et hiero.vt habetur.xxxij.q.v.dicit sic.Cum deus cetera possit.non potest virginem reparare post ruinā.hec tho.Quādoqz tamē penitens recuperat aliquid maiꝰ.quia vt grego.dicit in omel.de.c.ouibus.Qui errasse a deo se cōsiderant damna precedentia lucris seqntibus recompensant.Maius ergo gaudium de eis fit in celo. quia et dux in prelio plus eum militem diligit.qui post fugam reuersus hostem fortiter premit ꝙ illū qui nunꝙ terga prebuit.⁊ nunꝙ fortiter aliquid fecit.His em̄ qui ſm propositum vocati sunt sancti.s. predestinatis.qui quotiencunqz cadunt finaliter tamē resurgunt. cedit in bonum.scz hoc ꝙ cadunt.non quia semp in maiori gratia resurgant.sed quia resurgunt in pmanentiori gratia. non quidem ex parte ipius gratie.quia q̄nto gratia est maior tanto de se est pmanentior.Sed ex parte hominis qui tanto stabilius ī gratia pmanet q̄nto est cautior ⁊ humilior ⁊ feruentior.Dicit em̄ apostolus ro.viij Diligentibus deum omnia cooperantur in bonum vbi dicit glosa aug.ꝙ hoc adeo verum est vt siqui horum deuient ⁊ exorbitēt.hoc ipm deus faciet eis in bonum pficere.Nempe ideo pficit eis ī bonum ꝙ cadunt.quia humiliores redeunt.quia ⁊ doctiores fiūt. hoc autem dtigit bea.ma magdalene per penitentiaz suam.Unde criso. dicit sic.Sic ergo meretrix honestior effecta est virginibus.Postꝙ em̄ accensa est penitentia exarsit in christi amorem. ⁊ hec quidem q dicta sunt a beato euangelista agebanē exterius.Que vero reuolue bat eius intentio multo feruentiora his erant que solus deus inspiciebat.hec ille. Quarta conclusio beata maria magdalena virginitatem mentis ~~et corpis~~ p sui penitentiam recupauit.Istud declarat sanctus tho.scda scōe.q.clij.ar.iij.dicens sic. Virtus p penitentiam reparatur q̄ntum ad id quod est formale in virtute.non autez q̄ntum ad id quod est materiale in ipa.non em̄ si quis magnificus consumpsit suas diuitias.p penitentiaz peccati restituunt̄ ei diuitie Et similiter ille qui peccando virginitatem amittit p penitentiā nō recupat virginitatis materiam.sed recupat virginitatis ꝓpositum. scz perpetuo abstinendi a delectatione venerea.ad vacanduz rebus diuinis.Circa materiam autē virginitatis est aliquid quod miraculose reparari potest diuinitus.s.integritas membri.que accidentaliter se habet ad virginitatem.Aliud autē est quod nec miraculo reparari potest vt scz qui expertus est voluptatem veneream fiat nō expertus.Non em̄ potest deus facere vt ea que facta sunt non sint

facta. hec tho. Et. j. parte. q. xxv. ar. nij. dicit sic. Omnem corruptōem mentis ꝛ corporis potest deus auferre a muliere corrupta. licet ab ea auferri non possit ꝙ cōrupta non fuerit. sicut nec ab alio peccante auferre potest ꝙ non peccauerit. ꝛ ꝙ caritatem non amiserit ꝛc. Beata maria magdalena per penitentiam habuit propositu firmatum voto integritatis seruande. ꝛ per miraculum recuperauit integritatem membri. Cuius signum est quia asperrimā heremū petijt et in loco angelicis manib9 preparato p. xxx. annos incognita mansit. Qualibet autem die septem horis canonicis ab angelis in ethera eleuabatur. ꝛ celestium agminum glorioſos concentus corporalibus etiam auribus audiebat Unde diebus singulis his suauissimis dapibus satiata. ꝛ inde per eosdem angelos ad locum ꝑprium reuocata. corporalibus alimentis nullatenus indigebat. prout narrat egisipus in quodam tractatu. sic autem eleuari per angelos est priuilegium virginum vt patet de adam in statu innocentie. helyseo propheta beata. virgine. iohanne baptista. ꝓulo. iohanne euangelista. tho. de aquino. Ergo beata maria magdalena veraciter recuperauit integritatem virginitatis q̄ntum ad animam ꝛ q̄ntum ad corpus. ideo dicitur. Vides hanc mulierem. scz p penitentiam recuperasse integre virginitatez. pro qua adipiscenda tam lamentabiliter fleuit.

Vides hanc mulierem

In statu offensionis.
In statu conuersionis.
In statu satisfactōis
In statu attractionis
In statu ꝓtectionis.
In statu gl̄ificatōis.

Primo vides. id est. consideras hanc mulierē. s. b. mariam magdalenā. in statu offensionis. Grauitas em̄ offensionis eius in tribus consistit. s. in pct̄ōr magnitudie. in peccatoꝝ certitudine. ī pct̄ōr mltitudine. Magnitudo pct̄ōr notat cū dicit in euangelio. Et ecce mulier. Certitudo peccatoꝝ notat cum dicitur. que erat in ciuitate Multitudo peccatorum notatur cum dicitur. peccatrix. Magnitudo peccatorum eius causabatur ex quattuor que ipam induxerunt ad ruinam Primo pulcritudo. puer. xj. c. Circulus aureus in naribus suis mulier pulcra ꝛ fatua Secundo diuitie. Tercio libertas. dum scz non

sub lege viri. Quarto simplicitas. dum scz non habet prouidentiam in se quo ad regimen vite sue. sed facile seducitur. Unde viri pcantes vel domantes mulieres habent septem prodimenta ad seducendum eas. Et quia sequuntur passiones sensus facile vincuntur vt pz

Primum prodimentum est laudatio. procans em̄ laudat mulierē dicens. Tu pulcrior es omni muliere. natura non posset fingere aliā pulcriorem. beata illa mater que te genuit. tam delicate nutriuit. tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō est m̄te. Ecce tu pulcra es amica mea. oculi tui columbarum. Fauus distillans labia tua. mel ⁊ lac sub lingua tua. Quis non arderet in amorem tui. Secundum est locutio. procans em̄ dicet amasie sue. O si possem tibi loqui in secreto. bene esset tibi. Nihil mali. nec quod ad confusionem tui accedat. sed potius ad laudem ⁊ gloriam tui. Si scires ꝑ° magna sunt que dicta fuerunt pridie de te vehementer exultares. Etiam plures fuerunt qui male locuti sunt de te. quos ego dure increpaui. Tu credis quibusdam qui applaudunt tibi in faciem. sed retro te pungunt. Tercium prodimentum est promissio. procans em̄ promittit fidem amasie sue. ꝑ tale negocium nunꝑ dicet alicui propter honorē suū. et ꝑ nunꝑ alteri commiscebitur. Sed caueat sibi mulier fragilis. quia ꝑ primum consenserit ei. diuulgabit eam p ciuitatez ꝑ tal' est amasia sua. ⁊ habet cum ipa omne suum beneplacitum. Nam quattuor sunt que non possunt celari. scz igmis. scabies. tussis. ⁊ amor. ista seipsa manifestant nullo perquirente. Quartum prodimentuz est copulatio. procans em̄ promittit se illam ducere in vxorem. Cū autē satisfecerit libidini sue ⁊ cognouerit eam grauidam recusat illam ducere. Si autem vir promiserit eam ducere in vxorem ⁊ secuta fuerit copula carnalis. tenetur eam ducere. Si autem aliam duxerit ista reiecta. non est illa vxor eius. sed concubina. vt patz Quintum prodimentum est comminatio. procans enim minat' iuuencule ꝑ nisi consentiat ei diuulgabit eam meretricem p totam ciuitatem. ⁊ manifestabit conuersatōem eius ⁊ ambaxiatas quas mittit quibusdaz iuuenibus. Sicut fecerunt illi sacerdotes senes dtra susannam. quā tamen deus protexit per danielem ꝓphetam. daniel'. xmj. c. 2c̄. Sextum prodimentum est fictio. procans em̄ fingit se esse diuitem. ⁊ ꝑ induet eam velut nobilem. Et dabit ei quidquid ipa petierit. immo omnia sua dabit arbitrio ⁊ gubernatiom sue. cum ipa videatur prudentissima. Et non curat de dote eius. immo ipe vult eam dotare ō suo. ⁊ tenere matrem eius libentissime. Septimum prodimentum est cōmissio. pcans em̄ cōmittit alicui antiq̄ vt faciat talē ābaxiataz tali iuuēcule ⁊ ꝑ ardet amore ipi?. ⁊ tāꝑ despat? occidet seipm̄ nisi habuerit eā. Et dpnat illi antique m'ra ⁊ plurima donaria mitit

illi antique multa⁊ plurima donaria mittit illi p istā antiquā q cō-
fortabit eam ⁊ illa iuuencula fidens in ista consentiet illi procanti

Certitudo peccator causatur ex hoc q mulier vij. modis graui
ter peccat. Primo ornando visum ⁊ faciem suam vltra debitum.
Unde ciprianus li de habitu virginum dicit sic. Non virgines tm
aut viduas sed ⁊ nuptas puta etiā oēs oīno feminas admonendas
q opus dei ⁊ facturam ei⁹ ⁊ plasma adulterare nullo modo debe-
ant adhibito flauo colore vel nigro puluere vel rubore aut qlibet
lineamenta nociua corrumpente medicamine. Manus quidem deo
inferunt quando illud quod ille formauit reformare tendunt. Im
pugnatio ista est diuini operis preuaricatio ⁊ veritatis. Deum vide
re non poteris quando oculi tibi non sunt quos deus fecit sed quos
dyabolus infecit hec ille. Unde mulierum fucatio de qua cipria⁹
loquitur est quedam spēs fictionis que non potest esse sine peccato
Unde aug⁹ dicit in epistola ad possidiū. Fucari figmentis quo ru-
bicundior vel candidior appareat adulterina fallacia est qua nō du
bito etiam ipos maritos se velle decipi quibus solis permittende
sunt femine ornari fm veniam nō fm imperium. Sciendū q nō
semp talis fucatio est cum peccato mortali sed solum cuz fit ꝓpter
lasciuiam vel in dei contemptum in quibus casibus loquitur cipria-
nus. Nam aliud est fingere pulcritudinem non habitam ⁊ aliud est
occultare turpitudinem ex aliqua causa ꝓueniente puto egritudine
vel aliquo huiusmodi. Hoc em̄ est licitum quia fm apostolum .j. cor.
xij. ca. Que putamus ignobiliora esse mēbra corporis his honorem
abundantiorem circumdamus. Secundo portando capillos alie-
nos aut vltra modum colendo suos. Unde .j. pe. iiij. c. dicitur. Sit nō
extrinsecus capillatura aut circundatio auri aut indumenti vestimē
torum cultus. Ubi dicit glo. ciprianꝰ. Serico ⁊ purpura indute chri
stum sincere induere non possunt auro ⁊ margaritis ornate ⁊ mon
libus ornamenta mentis ⁊ corporis perdiderunt hec ille. Sed glo.
ibidem dicit q mulieres eorum qui in tribulatione erant contemne
bant viros ⁊ vt alijs placerent se pulcre ornabant. Quod fieri apo
stolus prohibet in quo etiam casu loquitur cipria. Non autem pro-
hibet mulieribus coniugatis ornari vt placeant viris ne det eis oc
casio peccandi cum alijs. Unde .j. thi. ij. c. dicit apostolus. Mulieres
in habitu ornato cum verecundia ⁊ sobrietate ornantes se non in tor
tis crinibus aut auro aut margaritis vel veste p̄ciosa. p quod dat
intelligi q sobrius ⁊ moderatus ornatus non phibet mulierib⁹ sz
supflu⁹ ⁊ inuerecūd⁹ ⁊ impudic⁹. Etiā si nulla ē mulier q vellet dormi
re cū mliere mortua vt hret capillos suos quō ergo ē ausa portare
capillos mlieris mortue. Tercō dum ē vanitatib⁹ ornata aspicere

et aspici delectando. Nam muliebris cultꝰ sepe viros ad lasciuiam prouocat. puer. vij. c. Ecce mulier occurrit tibi ornatu meretricio ꝑparata ad capiendas animas. que laqueus venatorum est. Hoc em̃ est dare viris m̃centiuum peccandi. et si quidez hac intentione se ornent vt alios prouocent ad concupiscentiã mortaliter peccãt. Unde augꝰ. m̃ epistola ad possidium dicit. Nolo vt de ornamẽtis auri vel vestis perperam habeas in ꝓhibendo sententiam nisi in eos qui neqz coniugati sunt. neqz coniugari cupientes cogitare debent quomõ placeant deo Quarto vanas cantilenas addiscendo in quibꝰ verba lasciua ꝛ ad luxuriam prouocantia contm̃entur. Nam corrũpunt bonos mores colloquia praua. vt apostolus dicit Quinto facetijs vanis quãdo ꝛ cum quo non debet vtendo. Mulier em̃ nõ debet cũ viris loqui ea per que vir posset ad lasciuiam ꝓuocari. debet em̃ ꝓ sui honestate esse taciturna. ꝛ ad vocem viri pauere. Sexto molestata in peccatum cadendo. Tunc em̃ amissa verecundia ꝛ pudicicia effrenate peccat. hiere. iij. c. Frons mulieris meretricis facta ẽ tibi. perpera noluisti erubescere Septimo perseuerando in peccato. Nam impius cũ in profundum venerit peccatoꝝ contemnit. Jõb dicit. ps. Non me demergat tempestas aque neqz absorbeat me ꝓfundum. neqz vrgeat super me puteus os suum. Multitudo peccatorum causatur ex lasciuia ꝛ vanitate mulieris quã deus odio habet ꝝm illud ps. Odisti obseruantes vanitates supuacue. Sunt em̃ due mulieres valde contrarie. scz domina honesta. ꝛ domina vana. domina honesta multuz fuit appreciata a viro suo ratõne fidelis dispensationis. iuxta illud osee. ij. Sponsabo te mihi ī fide. Unde vir frangens fidem vxori grauius peccat quo ad deũ. licet quo ad mũdum grauius offendat mulier. q̃ vir. quia supponit alienum filium et priuat legittimos sua hereditate. Secundo ratione sincere dilectionis. ephe. v. Viri diligite vxores vestras sicut christus dilexit ecclesiam. Christus aũt dilexit ecclesiam ad eius saluatõz pro ea sustinendo passionem ꝓpter eius peccatorum remissionem. Tercio rõe virtualis dispositionis. apoca. xij. c. Signum magnum apparuit ī celo. mulier amicta sole ꝛ luna sub pedibus eius. ꝛ in capite eius corona stellaꝝ duodecim. Nã dña honesta est ornata virtutibus splendens in conspectu dei tanq̃ sol. scz fide. spe. ꝛ caritate. Omnis enim eius fides. spes. ꝛ caritas est ī deo magisq̃ in viro. Luna. i. vanitas mũdi est sub pedibus eiꝰ qꝛ hãc apparẽtiã pulcritudis et vanitatis vilipẽdit. potiꝰ volẽs turpis apparere cũ honestate q̃ pulcerrima ꝛ cum vanitate. iuxta illud. Fallax gratia ꝛ vana est pulcritudo. Et sicut sol est pulcrior res mundi. sic domina honesta est pulcrior res in domo viri sui. eccli. xxvj. capitulo. Sicut sol oriens in altissimis

dei·sic mulier ornamentū ē dom⁹ viri sui·ꝛ sicut subtracto sole oīa corrūperēt·sic tota dom⁹ sine dña honesta ē inordinata·eccī·xxvj·c· Gratia sup gratiam mulier sancta et pudorata· In capite eius ē corona stellaruꝫ duodecim·ꝑter duodecim conditiones mulieris honeste·Primo est discreta·puer·xmj·c·Mulier sapiens edificat sibi domum·Secundo est immaculata·eccī·xl·c·Edificatio ciuitatis confirmabit nomen·ꝛ sup hanc mulier immaculata computabit·Tercio est virtuosa·ruth·iij·c·Scit omnis populus terre esse mulierem vtutis Quarto est sancta per cōtemptū terrenoꝝ·iudith·viij·c·Ora pro populo·quia mulier sancta es·Quinto est sobria·eccī·xxxvj·c·Qui possidet mulierem bonam inchoat possessionem·Sexto est tacita ī verbis·eccī·xxvj·ca·Mulier sensata et tacita non est immutatio erudite anime·Septimo est verecunda in signo·eccī·xxvj·c·Mandata dei in corde mulieris sancte·Octauo est verax in sermone·iudith·viij·omnia que locuta est vera sunt·Nono est concors cum viro suo·eccī·vij c·Mulier si est tibi ꝑm animā tuam non proijcias illam·Decimo est diligens in opere·puer·xij·c· Mulier diligens corona est viro suo· Undecimo est obediens viro suo·ephe·v·ca·Mulieres subdite sint viris suis·Duodecimo est misericors in elimosinaꝝ exhibitione·pū·vlti·c·Manum suam aperuit inopi·ꝛ palmas suas extendit ad pauperem· Dña vana est multū detestanda a viro·puer·vij·c· Et ecce mulier occurrit illi ornatu meretricio·prepata ad capiendas animas·garrula et vaga quietis impatiens·nec valens in domo consistere pedibus suis nunc foris·nunc in plateis·nūc iuxta angulos insidians ꝛc·vsqz·ꝛ nescit quia de periculo anime illius agitur·De hac vanitate potest dici·Signum magnum aparuit in velo·id est·in obscuritate mundi·Mulier amicta mole·ꝛ cauda sub pedibus eius· et in capite eius corona stulticiaruꝫ duodecim· q̄uis em̄ mulier ꝑter honestatem licite possit aliqualem caudam deferre·scz q̄ntum sufficere possit ad cooperiendos talos si inclinaretur·sicut etiam quidā vsi sunt talari tunica in veteri testamento · Excessus tamen caude in vno aut duobus brachijs panni est ommino prohibitus ꝑter mlta· Primo quia hoc quod supflue expenditur est pauperū·Bern· Clamant nudi·clamant famelici·quid prosunt tot mutatoria extensa in particis·aut plicata in manticis·Nostrum est qd̄ vane expenditis ꝛc Unde xp̄c dixit lu·vj·c·Qd̄ superest date elemosinā· Scdo qꝛ ī hyeme cauda p cenū ꝛ lutū trahit·ꝛ sic pān⁹ corrodit·abacuch·ij·c·Ue qui mult plicat nō sua·Usqzquo aggꝝet dtra se densum lutū · qꝛ tu spoliasti gentes multas·spoliabunt te omnes qui reliqui fuerint de ꝑtis ꝑter sanguinē hois Tercio quia cauda colligit pulueres ꝛ inde generant vermes ꝛ tinee corrodētes pānū·iaco·v· Uestimēta

pestra a timeis comesta sunt. ⁊ mãducabunt carnes vras sicut ignis
Quarto cauda suscitat pulueres. ⁊ offẽdit alios gdiẽtes p viam
ps. In pulueꝛẽ mozꝛtis deduxisti me. Tale incensum pozrigit domi-
na vana tanꝯ clericus dyaboli. Quito cauda scobat vias ⁊ stra
tas Maritus em talis domine vt faceret ei huiusmodi caudã scoba
uit bona pauperũ rapinis. vsuris ⁊ stocchis. Sexto ꝓpter purgã
dam hmõi caudam opoꝛtet tenere famulum vel famulam qui blas-
femãt talem dominã. ⁊ interdum suscitãtur rixe ĩ domo si nõ sit be
ne mundata cauda. Septimo qꝛ tales famuli peccant in amissio-
ne tempoꝛis quo occupãtur in purgatione caude quod deberẽt ex-
pendere ĩ opus honestius. ⁊ talis dña est causa ⁊ ipa peccat moꝛ-
taliter. Octauo talis mulier assimilat ancipitri qui nõ bene volat
ad rapinã nisi habeat pulcrã caudam. Nono talis mulier assimi-
latur serpenti ꝓpter fraudulentiam qui eundo facit viam toꝛtuosaz
ne cognoscat quo vadat. eccl. xxv. c. Commoꝛari leoni ⁊ draconi pla
cebit ꝯ habitare cum muliere nequã. Decimo cauda ista est sel-
la dyaboli. Exemplum sanctus zeno dum semel iret post beatũ am-
broſium vidit quandã mulierem cuz longa cauda incedentem. ⁊ ce
pit ridere. Requisiuit autem a beato ambꝛosio cur risisset ait. Vidi
quosdam demones dormientes sup cauda talis mulieris. ⁊ dum ip
a transiret p viam lutosam eleuauit caudam ⁊ demones in ea doꝛ-
mientes ceciderunt ĩ lutum. Unde alij demones sequentes illam
mulierem valde riserunt ꝓptereꝛ risi. Sanctꝰ ambꝛosius oꝛauit do-
mĩnum vt videret que sanctꝰ zeno viderat ⁊ exaudit⁹ a domino ea
dem vidit. Undecimo cauda est receptaculũ publicũ ĩ qua recõ
duntur. Duodecimo sicut pauo habet gloꝛiã suam in cauda faci-
endo rotam. sic talis mulier in cauda maxime gloꝛiat. Item dña
vana est amicta mole. qꝛ maxima grauitate peccati in sui vana exoꝛ
natione. ysa. iij. c. Pꝛo eo ꝙ eleuate sunt filie syon. ⁊ ambulauerunt
collo extento ⁊ nutibus oculoꝝ ibant. ⁊ composito gradu incede-
bant ⁊ plaudebant manibus. ⁊ ambulabant pedibus. decaluabit do
mĩnus verticem filiaꝝ syon. ⁊ dominus crinẽ earuz nudabit. In die
illa auferet domin⁹ ornamentũ calciamentoꝝ ⁊ lunulas ⁊ torques
et monilia ⁊ armillas ⁊ mitras. discriminalia. ⁊ phiscelidas. ⁊ mu-
renulas ⁊ olphatoꝛiola ⁊ inaures ⁊ anulos. ⁊ gemmas in fronte pẽ
dentes. ⁊ mutatoꝛia ⁊ pallia ⁊ lintheamina ⁊ acus ⁊ specula et syn
dones ⁊ vittas ⁊ teristra. Et erit p suaui odoꝛe fetoꝛ ⁊ p zona fumi
culus. ⁊ pꝛo crispanti crine caluicium. ⁊ pꝛo fascia pectoꝛali cilicium.
dec ibi. Nam in talibus excessibus offendunt duodecim modis.
Primo offendit deum deforꝛmando sibi faciẽ ⁊ formã a deo da-
tam non ꝓpter occultandam maculã. s. si esset celtiberiosa ꝛc. sed ad

vanitatez ⁊ lasciuiā offendā ⁊ tūc peccat mortaliter nec pt cōicare Secundo offendit christum occidendo animas quas ipe redemit dum eas ad peccandum prouocat·vel etiam a bono exercitio distrahit· Tercio offendit beatam virginem que summe diligit castitatem ⁊ humilitatem·detestatur autem lasciuiam ⁊ superbiā Quarto offendit angelos qui sunt dati homibus ad custodiaz eos impediendo a fructu ministerij sui· Quinto offendit seipam·omne tēpus sibi datum ad salutem ⁊ penitentiam manster expendendo· Sexto offendit seipsam p indeuotōem ad missam stando·j·coz·xj·c· Mulier oret velato capite propter angelos·id est· vel ꝑpter sacerdotes qui talibus vanitatibus contaminant·Uel ꝑpter angelos·id est·ꝑpter homines stantes ad missam ⁊ diuina officia qui scandalisantur·Uel ꝑpter angelos qui adsunt celebratiom misse ⁊ officiorꝫ ps·Preuenerūt principes coniuncti psallentibus in medio iuuencularum timpanistriarꝫ·qui offendunt ex indeuotione harum vanitatū

Septimo offendit seipam meritum sue orōis perdendo·ysa·j c· Cum multiplicaueritis orationem vestram non exaudiam· Manus em̄ vestre sanguine plene sunt· Octauo offendit seipam multipliciter infamando·Unde sicut fumus ignem ⁊ palea in crimibus equi venditionem·sic vanitas in muliere meretriciū ⁊ lasciuiam intentionem signat· Nono offendit primum indebite alienum retinendo nam si quis creditor debeat habere aliquid a marito domine vane nō potest exigere ꝑpter supfluas expensas quas fecit maritus eius pro ea· Decimo malum exemplum domine honeste p̄bendo·q p pter talem vanitatem visam domina honesta superata temptatione cupiscit eadem vel similia vana· Undecimo sequit damnū marito domine honeste nō portantis vanitates·quia dimue apud eum conqueritur talis mulier·vsqzquo oporteat pauperem maritum sibi de similibus vanitatibus ꝑuidere·vnde sepe venit vsurarius ne ob superfluitatem expensarum in maiorem pauptatez deueniat Duodecimo primum ad murmurandū de ipa ꝑuocando cui tales vanitates displicent·vnde in commum ⁊ priuatim detestatur eius vanitates·Talis domina vana sepius excusat se dicens·ideo se pulcram facere·vt placeat viro suo·Sed ista est excusatio in peccatis· q vir eam magis videt in domo q̄ extra domum·Est em̄ mulier talis dissimilis tabernario qui cum duplex habeat vinum in taberna·scz bonum ⁊ malum seruat bonum p existentibus quottidie in taberna et malū p forēsib9·ista vo dña vana dū exit domū cupit placere forēsib9·in domo aūt coz̄ viro est turpis ⁊ maculosa in signū q̄ nō diligit eū· In capite dñe vane est corona stulticiaꝫ duodecī ꝑpter xij·malas e9 ditōes·Prio ē supba q sequit ꝑpriam voluntatē et

vult esse domina in domo·ecci·xxv·c·Mulier si primatū habeat i domo ctraria est viro suo· Secundo est odiosa p mīm famiā uersatōmīs puer·xxx·c·Per tria mouet terra·t quartū quod nō potest sustinere·s·p odiosam mulierē cū in matrimonio fuerit assumpta· Tercio ē cupida·s·p amorem terrenorū·zach·v·c·Ecce due mulieres egredientes t habebant alas quasi alas milui·qui est rapacissimus·Quarto est luxuriosa·hiere·ij·s· In omni colle sublimi t sub omni ligno frōdoso psternebaris tu meretrix·Quinto est ebriosa·ecci·xxvj·c·Mulier ebriosa ira magna t ctumelia t turpitudo illius nō ctegetur· Sexto est clamosa puer·ix·c·Mulier stulta t clamosa plenaqz illecebris·t nihil oīno sciens sedet in foribus domus sue sup sellā i excelso vrbis loco vt vocet transeūtes p viam t pgentes itinere suo· Septimo est crudelis·ecci·xxv·c·Nequicia mulieris īmutat faciem eius t obcecat vultum suū tanq̄ vrsus·Octauo est inuerecūda·hiei·iij·ca· Frons mulieris meretricis facta est tibi·noluisti erubescere· Nono est fallax in sermōe·puer·v·Ne intenderis fallacie mulieris Fauus em distillans labia meretricis t nitidius oleo guttur eius· Nouissima aūt illius amara quasi absinthiū·t accuta lingua ei? q̄si gladius biceps·Decimo est vaga·puer·vij·ca· Garrula t vaga et quietis impatiēs·Undecimo est demoniaca·lu·xiij· Erat mulier habens spm̄ immundū·Duodecimo est fatua·puer·xj·c·Circul? aure? in narib? suis mulier pulcra t fatua·Cū ergo maria magdalena his vanitatib? implicata fuerit pmaxime deū offendit· Ideo vides hāc mulierē in statu offensionis

Secundo vides hanc mulierē i statu Conuersionis· Unde gre· in omel·hodierna dicit sic·Cogitanti mihi de marie penitentia flere magis libet q̄ aliquid dicere·Cui? inquit vl' saxeū pectus hui? peccatricis lacrime ad exemplū penitentie nō emolliant·Considerauit em̄ quid fecit·t noluit moderari quid faceret· Sup cōuiuantes ingressa est·n̄ iussa venit· Inter epulas lacrimas fudit·Discite quo dolore ardet que inter epulas nō erubescit·hec ille·Ad pfectā pen̄ tentiam requirunt quattuor· Primo q̄ sit vniuersalis· Penitētia em̄ est quedā medicina aīe infirme peccatis·Curatio aūt corpis nō est salubris si aliqua pars remaneat egrota·ita etiā pīna ō vno peccato t nō de oīnib? est mutilis aīe·ideo dixit·ezechias ysa·xxxviij· c·Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aīe mee· Secundo q̄ sit internalis·Aqua em̄ pm̄e nō pfcē lauat aīaz a sordib? peccatorū nisi ad intrīseca aīe ingrediat·hiere·iiij·c·Laua a malicia cor tuū· Tercio q̄ sit penalis Nā i vulneribus corpis q̄nto dolor ē maior in extricando saniem·ita in moribus mentis pene sunt quedā medicine quibus aīa sanat· ps·qm̄ ego in flagella paratus sum ꝛc·

Quarto ꝙ sit liberalis·quia sicut in ciuilibus pena est satisfactoria si sit voluntarie accepta·Sic in moralibus q̄nto penitentia ē magis voluntaria tanto est magis satisfactoria· Ideo modica penitentia in hoc mundo plus satisfacit ꝙ multa penitentia in purgatorio cum sit voluntaria sed pena purgatorij est violenter inflicta·ido dicitur iudi·v·c·Qui sponte obtulistis animas vestras benedicite domino· Perfectam penitentiā impediunt·mj·Primo conscientia indurata·Sunt em̄ quedam anime ita dure sicut saxa·ꝙ nulla compunctione aut inspiratione valent immutari·sicut iudei ab initio fuerūt dure cervicis·quibus dicit ezech·xxxvj·c·Auferā a vobis cor lapideum·z dabo vobis cor carneum·Tales em̄ non sunt apti ad penitētiam·sed ad eternā reprobatōem·eccī·iij·c·Cor durū male habebit in nouissimo 2c·Hoc impedimentū non fuit in magdalena·ideo dicit in euangelio mulier·nam mulier facile compatit infirmo ꝓpter molliciem cordis sui·Unde ꝓuerbialiter dicit· Ubi nō est mlier ingemiscit eger·z ꝓpter hoc facile inclinat ad penitentiā· Secundo consuetudo firmata·Nam ꝺsuetudo vertitur in naturā z ita in necessitatem·Sicut em̄ cibus malus potest non sumi·sed sumptus necessario nocet·z sicut egritudines inueterate fiunt incurabiles·sic consuetudo peccandi firmat habitum malum vt nō possit tolli· hiere·xiij·c·Si mutari pōt ethiops pellem suam aut pardus varietates suas ita vos poteritis benefacere cum didiceritis malum· Hoc impedimentum nō fuit in magdalena·ideo dicit in euangelio · Erat qō est temporis p̄teriti imꝑfecti quia peccatum eius nō erat inueteratum sed facile sanabile· Tercio dissensio ꝓuocata·Nam pugna ꝺtinua est inter rationē z passionem·inter intellectiuaz et sensitiuā partem· gal·v·c·Caro concupiscit aduersus spm̄·z spūs aduersus carnē·hec enim sibijnuicem aduersant·Et ro·vij·Video in mēbris meis aliam legem repugnantem legi mentis mee·Hoc impedimentum nō fuit in magdalena·ideo dicit in euangelio· In ciuitate scz hierusalem q̄ dicitur visio pacis·quia anima ꝑfecte ꝺtrita subijcit sibi passiones ꝺtrarias· Quarto innocentia estimata· Si enim aliquis peccator sua falsa opinione existimat se innocentem nō flectit ad penitentiaz Exemplum infirmus nō vult recipere medicinā·q̄ existimat se non infirmari·vt patet in freneticis z fatuis· Similiter dicit communiter ꝙ deus nunq̄ fecit de fatuo sapientem·Ratio est quia nūq̄ aliquis accessit ad christum qui diceret z estimaret se fatuū z rogare ꝓ sapientia habenda·hiere·ij·c·Dixisti innocens ego sum·absqz peccato ego sum·ꝓterea dicit dominus· Ego iudicio ꝺtendam tecum q̄ vilis facta es nimis iterans vias tuas·Hoc impedimentum non fuit in magdalena·ideo dicit in euāgelio peccatrix·nō em̄ reputāui

se innocentē. Perfectam penitentiā p̄cedunt quattuor. Primo diligens inuestigatio. Nam veri penitentes diligenter inuestigant quomō possint christi misericordiā iuenire. cañ. ij. c. Surgā & circuibo ciuitatē. querā quem diligit anima mea. Exemplum illi qui sunt deiecti a gratia alicuius principis querūt qūo valeant pristinā gratiam recuperare. patet de semey qui cum p̄uocasset dauid ad iram quesiuit diligenter vt̄ in gratiā rediret. ij. reg. xix. c. Sic magdalena longa inuestigatione quesiuit gratiā christi quā tandē inuenit. iō dicitur in euangelio. Ut cognouit ⁊c̄. Secundo eligens preparatio. Uerus penitens post inuestigatōem solicite se debet p̄parare p bonū ꝓpositum & firmā voluntatem pseuerandi in bonū. Exemplum de filio prodigo lu. xv. c. Sic magdalena postq̄ inuenit quē querebat sufficienter se preparauit ad pficiendū qō intendebat. ideo dicitur in euangelio. Attulit alabastrū vnguenti. Uoluntas em̄ est sicut alabastrum p firmitatē boni ꝓpositi. timens vnguentum precios̄um scz gratiā spūssancti. ysa. xi. c. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxerit me. Tercio erubescens attricio. Nam verus penitens veniens ante conspectum dei omnia pspicientis debet vehementer erubescere. Uerecundia em̄ est passio quā incurrit appetitus de aliquo turpi & maxime in conspectu honestor. Cum aūt feditas peccati sit maxima et turpissima. & p̄sentia vultus dei sit honestissima. ideo peccator veniens ante aspectū dei p penitentiā debet vehementer erubescere cō. tra quod dicit̄ treno. iij. c. Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti erubescere. Sic magdalena postq̄ p̄parata venit ante faciē christi ducta conscientia de peccatis maximā habuit verecundiā. vñ nō stetit ante conspectum christi sed querebat se occultare. ideo dicitur in euangelio. & stans a retro. s. vultū christi ferre nō sustinens.

Quarto inclinans humiliatio. Nā pfecte penitens debet seipsum pfecte hūiliare. q̄ contraria contrariis curant. Omne āt peccatū p̄cedit ex supbia. cum nullus peccet mortaliter nisi ex inobedientie contumacia diuinor p̄ceptor. numeri. xv. c. Anima que peccauerit p supbiaz peribit de populo suo qm̄ aduersus deum rebellis fuit Sic magdalena postq̄ erubuit seipam humiliauit. ideo dicit̄ in euangelio. Secus pedes dñi. s. humiliter se psternendo. vt sic facilius misericordiam a deo consequeret. Perfectā pm̄am comitant quattuor. Primo confessio pura. Nam sicut aqua mūda inquinamēta carnis abluit. sic confessio pura sordes mentis diluit. p̄s. Dixi confitebor aduersum me iniust. ⁊c̄. q̄ vero i diluuio lacrimarū peccaca nō solū dimittūtur sed etiā elongant. ideo sequit̄. Aquarū in diluuio aquaz multarum ad eum nō approximabunt. Hanc confessionē habuit magdalena quam signat pedum ablutio. & ipa lauit pedes ihesu. ideo dicitur in

euangelio. Lacrimis cepit rigare pedes eius. Secundo satisfactõ pfecta de peccatis iam dfessis. Nam sicut p dfessionẽ abluit clpa ita p satisfactionẽ que fit in pemitentia dimittit pena ⁊ abstergitur puer. iij. c. Liuor vulneris sanat mala. i. op9 satisfactioms absterget penam. ad quã peccator erat obligatus persoluendam. duri9 quidẽ in alio seculo si nõ psoluerit in isto. Hanc satisfactionẽ habuit magdalena. quã signat pedum absterso. ⁊ ipa absterst pedes iesu. iõ dicitur in euangelio ⁊ capillis capitis sui terst. Licet ei p actũ dfessionis abluat culpa. nõ tñ pena. Alioquin frustra imponeret pemitentia post dfessionem. Tercio reconciliatio dsummata p9 pfectã satisfactionẽ. Nã p9 plenã satisfactõem aia deo recõciliat. qr si talis tũc moreretur statim ad celũ assumeret. Hãc reconciliatõz habuit magdalena quã signat actus osculatõis. ideo dicit in euangelio. Et osculabatur pedes eius. qui eñ mutuo reconciliant solent oscular. Unde dauid qñ recõciliauit sibi absalon osculat9 ẽ eũ. ij. re. xmj. c. Quarto dsolatio amena post reconciliatõez. De natura eñ cui9libet act9 virtuosi est. vt delectatõem afferat p9 tristiciã. sicut actus vicios reliquit tristiciã p9 delectactõem. Señ. Extrema gaudij luct9 occupat. Salomon. Risus dolore miscebit. Unde angelus bonus in prncipio visitationis sue dturbat sed postmodũ letificat. luc. j. Econtra aũt angelus mal9. Hãc dsolatõem habuit magdalena quam signat actus vnctioms. ideo dicit in euãgelio. ⁊ vnguendo vnguebat. Uñ vehementer exhilarata fuerat ex delectatione. quasi mebriata spiritu nullã verecundiam patiebat seipam hoib9 manifestando. suã pemitentiam nõ occultando. in dspectu duiuantiũ ingrediendo. domuz alienam absqz licentia irruendo. quasi importuna duiuio. opportuna bñficio. Uñ ex post sanctissimã duxit vitã. vt ptz.

Tercio vides hanc mulierẽ in statu satisfactionis. Nã qr peccata multa habuit ideo multipliciter satisfecit. Primo p opera pietatis ⁊ misericordie. qñ xp̃m pauit. io. xij. c. Fecerũt ãt ei cenã. s. marta et maria. xp̃m hospitio recepit. lu. x. c. Intrauit iesus in quoddã castellum 2c. Christũ in tribulatione positũ visitauit. ioh. xix. c. Stabãt iuxta crucem iesu mater eius ⁊ maria magdalene Christi sepulture obsequiũ pbuit. mar. xvj. c. Maria magdalene 2c. emerũt aromata ut venientes vngerent iesum. Secundo p opa humilitatis ⁊ pemitẽtie. qñ offenderat deũ oculis. capillis. ore. vnguentis. iõ in his omnibus satisfecit. s. de oculis lacrimas emittendo. capillis pedes tergendo. ore pedes osculando. vnguentis pedes vnguendo. Grego. Quot in se habuit oblectamenta tot de se inuenit olocausta. duerti ad cumulũ virtutum numerũ criminũ. vt totuz seruiret deo in pñ quidquid deum dtempserat in culpa. Tercio satisfecit per oper

liberalitatis ⁊ gratie. Nam xp̃o dedit mun⁹ a corde. cum dicit. dile
xit multum. Mun⁹ ab ore. cū dicit osculabatur pedes eius. Munus
a manu. cū dicit vnguento vnguebat. Mun⁹ ab obsequio. cū dicitur
lacrimis cepit rigare pedes eius. Ista quattuor antiqui suis hospi
tibus exhibebāt que phariseꝰ xp̃o exhibere dtempsit. s. mun⁹ a cor
de quia recipiebāt eos ex caritate. Hanc caritatē xp̃o exhibere pha
riseus dtempsit. q⁹ parū dilexit. ideo dicit. Cui aūt minus dimittit
minus diligit. Exhibebāt mun⁹ ab ore. s. osculū in signū securi hospi
tij. istud phariseꝰ nō habuit. q⁹ xp̃o osculū nō dedit. Exhibebāt mu
n⁹ a manu. q⁹ vnguebāt caput ad refrigeriū. istō phariseꝰ ñ habuit
q⁹ caput xp̃i nō vnxit. Exhibebant mun⁹ ab obsequio. q⁹ lauabāt eꝰ
pedes p̄ laboꝛe itineris. istud phariseꝰ nō habuit. q⁹ pedes xp̃i non
vnxit

Quarto vides hanc mulierem in statu attractōis. Nemo em̃ pōt
venire ad deū nisi ab ip̃o trahat. ioh. x. ca. Nemo pōt venire ad me
nisi pater qui misit me traxerit eum. Traxit aūt christ⁹ magdalenā
quinq; funiculis. Primo sua amabili visione. In facie quidem chri
sti splendor dīmitatis relucebat. qui ad se pc̄ōres trahebat. Hiero.
Certe fulgor ⁊ maiestas dīmitatis occulta. inhumana facie r̄lucebat
Nam ad se trahere poterat suo aspectu. hester. v. c. Valde admira
bilis es ⁊ facies tua plena est gratia. Secundo potenti dignatōe
Si em̃ in magnete lapide hec virt⁹ est vt anulos ⁊ festucas sibi co
pulet. q̄nto magis dn̄s omniū creaturaꝝ ad se trahere poterat quos
volebat. vt dicit hiero. Tercio internali inspiratione. Greg. in omel.
Quid miramur fratres. Mariā venientē. an dn̄m suscipientē. Susci
pientem dicā. an trahentē. Dicā meli⁹ suscipientē ⁊ trahentē. q⁹ mi
mirum ip̃e eam p p̄iam traxit int⁹ ⁊ p misericordiam suscepit fo
ris. Quarto odorifera dersatione canti. j. c. Trahe me post te curre
mus in odorē vnguētoꝝ tuoꝝ. ber. Dīno ꝓpter māsuetudinē que in
te p̄dicat dn̄e iesu currim⁹ post te audientes q̄ nō spernis pauperē
peccatorē nō horreas. nō publicanū supplicantē. non peccatricē lacri
mantem ⁊c. Quinto deuota oꝛōe. orōnes em̃ sunt quidā funiculi per
quos deꝰ nos ad se trahit aug⁹. Quē trahat ⁊ quē nō trahat. qua
re istū trahat ⁊ illū ñ trahat. noli velle inuestigare si nō vis errare
Nōdū traheris. ora vt traharis ⁊c.

Quinto vides hāc mulierē in statu p̄tectōis. Nā ip̄a habuit. vij
murmuratores dtra se. Prim⁹ fuit phariseꝰ. ideo dicit in euan
gelio. Videns aūt phariseꝰ qui vocauerant eū ⁊c. vsq; q⁹ peccatrix
est. Et iste murmurauit ex supbia Secund⁹ fuerunt scribe. Ibidē
Unde ceperunt quidam qui simul accūbebant dicere intra se. quat
est hec ⁊c. Et isti murmurabāt ex inuidia Terci⁹ fuit marta. lu. x. c.

Dñe nō est tibi cure q̄ soror mea reliquit me solam mīstrare. ⁊ ista murmurabat ex zelo vel laboris angustia. Quart⁹ fuit iudas io. xij. c. Dixit ergo iudas. Quare vnguentū istud nō venijt. xxx. denarijs ⁊ datum est egenis. ⁊ iste murmurabat ex auaricia. q̄ fur erat.

Quintus fuerunt discipuli. math. xxvj. c. Indignati sunt discipuli dicentes. Ut quid ꝓditio ista vnguenti facta est. Et isti murmurabant ex indiscreta misericordia. Sext⁹ fuerunt angeli. io. xx. cap. Vidit duos angelos qui dicunt ei. Mulier quid ploras. Et isti murmurabant ex leticia. Septimus fuit christ⁹. io. xx. ca. Qui dixit ei. Noli me tangere. Et iste murmurabat ꝑter fidem magdalene imperfectam. Unde dixit ei. Nondū em̄ ascendi ad patrē meum. scz in corde tuo ⁊c̄. Sed circa murmuratōem phariseī sciendū q̄ phariseus in corde suo murmurabat nouem modis quibus christ⁹ respondebat per singulas ptes euangelij. Primo dicebat. Ista meretrix non est vocata ad duiuiñ nostrum. quis ei hoc significauit. quis eaz adduxit. christ⁹ respondit dicens. Ego qui in hunc mundū veni peccatores saluos facere ipam inuitaui. ipam vocaui cum dixi. Siquis sitit. veniat ad me ⁊ bibat. Non ergo temerarie sed prudenter accesit. Non em̄ domū tuā intraui ꝑter sumendūz tuū cibum. sed ad reficiendum peccatores ⁊ sanandos egrotos. q̄ meus cibus est vt faciam voluntatē patris mei ⁊c̄. Secundo dicebat. Ista mulier ē vaga ⁊ instabil. mot⁹ ei⁹ ad salutē ē violēt⁹. ⁊ nō multum deliberat⁹ vnde nō pseuerabit diu in hoc ꝓposito. Christus respondit dicens Omnia vana mūdi ꝺtempsit. stabiliqz animo ad fontez misericordie accessit lauanda. nō deinceps cāsura in peccatū. vnde dicit in euāgelio. Ut cognouit q̄ christ⁹. i. saluator accubuisset in domo symonis lepros. ecce q̄ fuit vocata. attulit alabastrū. i. firmū ꝓpositum ī grā pseuerandi. Tercio dicebat. Ista mulier sine robore ⁊ verecūdia fronte meretricia ⁊ p̄sumptuosa huc accessit. Christ⁹ respondit dicens. Aduertens se p̄buisse magnū scandaluz toti ciuitati erubescit coram nobis apparere. Uñ humiliter accedēs stat retro petens sibi indulgeri. Quarto dicebat. Ista mulier nō recognoscit peccatū suū quia cum arrogantia neminē salutando. neminē reuerēdo. nemini inclinando ad nos introiuit. Christ⁹ rñdit dicens. Quia cognoscit peccatum suū ⁊ se grauiter deū ⁊ hom̄es offendisse. nō salutat. non reueretur hoīes. quasi eos ad peccatū alliciendo. vt pri⁹ faciebat. sed mutatis moribus misericordiā dei interpellat. iō stat sec⁹ pedes dñi.

Quinto dicebat. Nos habebam⁹ colloquia valde honesta ꝑte que augebat in nobis deuotio ⁊ ꝺsolatio. et ista mulier venit ad tribulandum nos. Christ⁹ respondit dicens. Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore pn̄am agēte. q̄ sup nonagintanouē iustis. qui n

indigent penitentia. Un̄ n̄ interrūpunt solatōz nostrā. sed sua pīa nos letificat. ideo lacrimis pedes dñi lauat. Sexto dicebat. Ista mulier coinquinauit corp9 suū viuēdo luxurioſe cuz mundanis z di. scolis. modo autē venit vt fornicet cū ſacerdotibus z deo deuotis. Chriſt9 rñdit dicens. Nō venit fornicari cū abiecerit oīa inclinan tia ad fornicatōem. ſed ꝓm legē venit ad ſacerdotes a peccatis ſuis mūdari. ideo capillis capitis ſui terſit pedes dñi. humili obſequio eos deputat. quos ad peccatū prius cōponebat Septimo dicebat Ista mulier venit ꝓpter fallaciā z proditōem. ſicut legit. ij. re. xx. c. De ioab qui oſculās amaſa ipm occidit. Forte aliqs ꝓmiſit ei ma. gnum theſauꝝ. ſi nos in euſ ꝺcupiſcentiā ꝺduxerit. Chriſt9 rñdit dicens. Ista mulier ex deuotōne oſculat pes dñi in ſignū reconcili. ationis. q3 em̄ fuerat dei īmica. ideo oſculat pedes dñi. ad īnuen dum ꝙ erat deo reconciliata. Octauo dicebat. Ista mulier eſt fa. tua z imprudens. Nonne poterat expectare in aliā horā z forte ma gis ſobriā. Chriſt9 rñdit dicens. Non eſt fatua ſed prudens. q3 ſcri bitur. Ne tardes ꝺuerti ad dñm deū tuum. z ne differas de die in diem. nec debet expectare horā magis ſobriā. q3 in quacunqz hora īgemuerit peccator z ꝺuerſus fuerit ad dñm ommiū iniquitatū ei9 quas fecerat nō recordabit. ideo vnguento pretioſo vngit pedes dñi z domus. i. eccleſia impleta eſt ex odore vnguenti. Nono di. cebat Iſte xp̄c debet eſſe ſimilis huic meretrici. qm̄ ſi hic eſſet pro. pheta ſciret vtiqz que z qualis eſt mulier que tāgit eū. q3 peccatrix eſt. Chriſt9 rñdit dicens. Symon habeo tibi aliquid dicere ꝛc̄. vſqz recte iudicaſti. Ubi xp̄c oñdit ſe eſſe verū deū qui venit condonare peccata. Un̄ petrus rauēnas dicit. Erras phariſee. lutum tangit ſol ſed nō īmutat ſolem. Medicū cū tangit vulnera putredo nō corrum pit. Judicē ꝙuis tāgat reus maculare nō pōt. Ideo dixit xp̄c muli eri. remittunt tibi peccata. Fides tua te ſaluam fecit. vade in pace. Et ſic patet.

Sexto vides hāc mulierē in ſtatu Glorificatōis. Nā chriſt9 ꝺ ea dixit. lu. x. c. Maria optimā ptē elegit q̄ n̄ auferet ab ea. In quo ver bo denotauit xp̄c ptem marie fore maioris glorie ꝙ ptem marte in ſeptem. Primo maria elegit optimā ptem. i. diuturnioreꝫ. q3 vita contemplatiua hic incipit. z in celeſti patria pficitur. q3 amoris igne qui hic ardere incipit. cum ipm quē amat viderit in amore amplius igneſcit. Secūdo melioriē. i. quietioriē. q3 vita actiua in labore cor. poris ꝺſiſtit. ꝺtemplatiua vero in ocio mentis. io. xj. c. Maria aūt do mi ſedebat. Glo. Maria ſedet q3 in xp̄o mentis requie fruit. Ter cio melioreꝫ. i. dignioriē. q3 actiua corpore miſtrat primo. ꝺtēplatiua vero ſpū miſtrat deo. p̄s. Mihi aūt adherere deo bonū eſt. Iſidor9

Contemplatiua vita est que vacat ab omni negocio ⁊ in sola dele-
ctatione defigit. Quarto meliorē i pulcriorē Rachel em erat pu-
cra facie et lia lippis erat oculis gen xxxiij c Vie em e9 vie pulcre
Quinto meliorē i securiorē q3 actiua incedit p viam vbi sunt pe-
ricula contēplatiua vero p celū Grego Facile euadit laqueos i te-
ris qui mentē habet in celis puer mj c Omnes semite ei9 pacifice
Sexto meliorē i pciosiorē ⁊ cariorē q3 actiua multoꝝ ē. ctēplati-
ua vero paucoꝝ qđ significatū est in archa nōe que inferi9 erat late
et superi9 in cubito dsummata gen vj c. Septimo meliorē i ioci-
diorem ⁊ deuotiorē q3 maria vngit marta vero pungit Nā xp̄c i re-
surrectōne sua primo marie apparuit mat xxv. Secūdo more solito
eam allocut9 est vt quē nō dgnoscebat videndo dgnosceret audien-
do qñ dixit ei Noli me tangere Tercio se palpandū ei p̄bendo q
mulieres accesserunt et tenuerunt pedes eius Quarto officiū apta-
tus ei iniungendo quando dixit Vade ad fratres meos ⁊ dic eis
Ascendo ad patrem meū ⁊ patrem vestrū deum meū ⁊ deū vestrū
ioh xx c At sic cognosceret ipa gaudia sue glorificatōis p iesum
xp̄m dn̄m nostꝝ Amen

In festo sancti iacobi apostoli Sermo

Edeat vnus ad dexterā tuam math xx c ⁊ in euāgelio p̄
sentis solennitatis mat xxmj c dr Duo erunt in lecto vn9
assumet ⁊ alter relinquet. Sup quo verbo talem mo-
ueo questionē Utrum beatus iacobus rōnabiliter assum-
ptus fuerit ad spūalium dispensatōem qui xp̄o attinebat fm tpale
cognatōem. Ad istā questionē respondent duo doctores eccles
Prim9 est beatus aug9 sup illud iacobi ij Nolite in psonaꝝ acce-
ptione fidē habere dn̄i nostri iesu christi dicit sic Quis ferat siqui
diuitē eligat ad sedē honoris ecclesie dtēpto paupere instructore
sanctiore hec ille Secundus est sanct9 thomas scda scde q lxmj ar
ij dicit sic Circa dsanguineos distinguendū est q3 qñq3 sunt minus
digni ⁊ simpliciter ⁊ p respectū ad bonum commune Et sic si digni
oribus p̄ferant est peccatū psonarum acceptōis in dispensatōe sp
ritualiū Qñq3 vo dsanguinei sunt eque digni vt alij ⁊ sic licite pot
sunt dsanguinei absq3 psonarum acceptōne aliis p̄ferri q3 saltem i
hoc preeminent q̄ de ip̄is maior fiducia haberi potest vt vnanimi
ter secum negocia ecclesie tractent hec tho. Sciendū q̄ ad digr
tatem ecclesiasticam potest quis assumi quattuor modis Uno m
do attenta conditione nō faciente ad causam ꝓpter quam sit digni
hoc dono Exemplum siquis promoueat petrum ad prelationez v

magisterium quia est diues·vel q3 est ꝺsanguineus suus·ꝛ sic ē pec catum acceptōis psonarum·ꝺeutro·xvj·c·Non accipies cuiusq3 pso- nam nec munera·Consanguinitas em̄ facit aliquē dignuz ad hoc ꝙ instituaꝯ heres patrimonij·nō āt ad hoc ꝙ ꝺferaꝯ ei platio eccleſia- stica· Secundo modo attenta ꝺditione faciente ad causam digni tatis vel debiti·Exemplū siquis pmoueat aliquē ad magisteriū pro pter sufficientiā suam·hic attendiꝯ causa debita ꝛ non psona· Et sic maioris dignitatis est ille·qui magis habundat in spūalibus bonis et gratie domi·Uñ glo·sup illō ephe·vj·c·Non est psonaꝝ acceptio apud deum dicit sic·Judex iustꝰ causas discernit nō psonas Ter cio modo attenta ꝺditione boni cōmunis·Exemplū ille qui est minꝰ sanctus ꝛ minꝰ sciens·potest magis ꝺferre ad bonū cōmune ꝓpter potentiā vel industriā secularem·Et quia dispensatōes spūaliū prin cipalius ordinaꝯ ad vtilitatē cōmunē·ſm illō·j·coꝝ·xij·c· Unicuiq3 datur manifestatio spūs ad vtilitatem· ideo qñq3 absq3 acceptione psonaꝝ in spūaliū dispesatōne illi qui sunt simpliciter minꝰ boni me lioribus p̄ferunꝯ·sicut etiā ꝛ deꝰ gratias gratis datas qñq3 ꝺcedit minus bonis·Uñ ex̄ de officō custodis·c·vl·sup versu sanctiores di citur·ꝙ sufficit eligere bonū·nō aūt requiriꝯ ꝙ aliquis eligat meli orem·Quia sic oīs electio posset hīe calumniā Quarto nō attenta liberalitate assumentis·quādo·ſ· gratis datur alicui quod ei nō de- betur·ꝛ talis est collatio munerꝝ gratie p que peccatores assumūtur a deo·Et in hac donatione nō habet locū acceptio psonaꝝ·q3 apud deum nulla potest esse iniquitas vel peccatū·Nā cuilibet potest abſ q3 iniusticia de suo dare q̄ntum vult ꝛ cui vult·ſm illud math·xx·c· An non licet mihi quod volo facere·Tolle quod tuum est et vade· Et sic dixit chriſtꝰ iacobo ꝛ iohanni filijs zebedei Sedere mecū ad dexteram vel ad sinistrā non est meum dare vobis· sed quibus pa- ratum est a patre meo·Quod exponiꝯ quadrupliciter ſm criſo· Nō est meum dare vobis·quia nō habeo illud a me·sed a patre·ſm ra- banum·Non est meū dare vobis sine vestro merito ꝛ labore· ſm re migium Non est meum dare vobis·talibus quales vos estis·scz su perbis ꝛ ambitiosis·sed humilibus·ſm hiero·Nō est meū dare vo bis·ratōne cognatōis carnalis·sed electōnis eternalis· Dicit autez criſo·ꝙ desiderare bonum·opus bonū est·q3 est nostre voluntatis ꝛ nostra merces·Desiderare primatū terrenum vanitas est· Deside- rare primatū ecclesiasticū vanitas ꝛ fatuitas est·quia oportet ꝙ sit seruus subditoꝝ·Desiderare primatum celestē temeritas est· Desi- derare ip̄m ex meritis puidentia est·Quia vero iacobus desidera- uit remuneratōem celestem ꝛ gloriā ex meritis cum chriſto interro- ganti·potestis bibere calicē quē ego bibiturus sum·rñdit·possum?·

ideo pater christo ait. Sedeat vn9 ad dexterā tuā per p̄destinatio-
nem eternalis electōis. ꝑm illud. Elegit nos in ip̄o ante mundi con
stitutionem ꝛc̄

Sedeat vnus ad dexteram tuam

Per electionem
Per humiliatōem.
Per assumptionem
Per predicatōem.
Per passionem.
Per glorificatōez.
Per subuentōem.

Primo sedeat vnus ad dexterā tuā p Electōem. Dīna em̄ electō
nō attēdit ꝺsanguinitatē. vtz in filijs zebedei cognatis suis. quos n̄
elegit ad custodiā ecclesie. sed petrū. nec etiā ad r̄gnū sine martirio
quib9 dixit. Nescitis quid petatis. Multis em̄ cōminat dn̄s q̄ eligūt
ad p̄latōnes ecclesiasticas ꝺsanguineos p abacuch. ij. c. dicens. Ve
illis q̄ edificant syon in sanguinib9. figura iudicū. xx. c. ꝺ abimelech
spurio qui volens regnare sup sychimitas ait. Considerate quia os
vestrū et caro vestra sum. z ꝓmot9 occidit. lxx. fratres suos vno ex-
cepto. Secūdo diuina electio nō attendit nobilitatē. baruch. nj. c.
Ibi fuerūt gigātes nomīati illi qui ab initio fuerūt statura magna
scientes bellū. Non hos elegit deus. Et. j. coī. j. c. Videte vocatōnez
vestrā fratres. q2 nō multi sapientes ꝑm carnem. nō multi potentes
nō multi nobiles. sed que stulta sunt mūdi elegit de9. vt confundat
sapientes. et que infirma sunt mūdi elegit deus vt ꝺfundat fortia.
et ignobilia mūdi z ꝺtemptibilia elegit deus ꝛc̄. Tercio dīna ele
ctio nō attendit fragilitatē. ysa. iiij. c. Dabo pueros principes eoz et
effeminati dn̄abunt eis. z corruet popul9. Exemplū leuite a. xxv. an-
nis z supra debebant mīstrare in tabernaculo dn̄i. vt dicit leui. mj.
ca. Quarto dīna electio nō attendit pusillanimitatē. deutro. xx. ca.
Qui formidolosus est z corde pauido reuertat. Quīto diuina ele
ctio reprobat supbie vanitatem. vt patet in chore dathan z abiron.
ꝺtra quos deseuit ira dei. quia post supbiam z violentiā volebant
accipere summū sacerdotiū. numeri. xvj. z in ozia qui p̄cussus ē lepra
q̄m p̄sumebat adolere incensum cor̄ domino. ij. paralip. xxvj. cap.
Sexto diuina electio reprobat falsitatem. osee. mj. c. Quia tu scie
tiam repulisti. repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. Et ysa. xxij.
cap. Hec dicit dominus exercituum. Vade z ingredere ad eum qui

habitat in tabernaculo ad somnā prepositū templi. & dicesi ei. Quid tu hic aut quasi quis hic. quia excidisti tibi hic sepulcrum. excidisti tibi in excelso memoriale. diligenter impetra tabernaculū tibi. ecce dñs asportari te faciet. sicut asportat gallus gallinatius. Septio diuina electio reprobat cupiditatē. vt patet in iasone. ij. mach. mj. c. Quia vero quedā istor erāt in iacobo. iō xpc refrenauit petitōz ei?

Est aūt cōmendand? beatus iacobus ex diuina electōne propter quattuor Primo rōne religionis. Nā beata anna habuit primū virum iochaim. de quo genuit beatā virginē matrē christi. Quo mortuo accepit secundum virum cleofam. de quo genuit aliam mariam matrē iacobi minoris ioseph iusti symonis & thadei. quo mortuo accepit terciū virū salome. ō quo genuit terciā mariā matrē iacobi maioris & iohānis euāgeliste. Hec aūt ꝓpter christū virū suū reliquit criso. Nō eam vicit maritalis affectus. quia ille tpalis erat marit? iste autez eternus sponsus. Cognouit em̄ ꝙ amplius ꝓdesset marito suo si ꝓpter deum relinqueret virū. ꝙ si ꝓpter virū relinqueret deū Cui? religionē & ad christū reuerentiā beatus iacob? valde approbauit. & ipam in hoc bono ꝓposito confirmauit suadentes zebedeo patri suo vt sup hoc nō tristaret qm̄ sic esset volūtas dei cui nemo resistere potest Secundo ratōne vocatōnis. Nam vt dicit math. mj. c. Ambulans iesus iuxta mare galilee vidit duos fratres iacobum et iohannē fratrem eius cū zebedeo patre eor reficientes retia sua et vocauit eos. illi autē relictis retibus & patre secuti sunt christum Cum em̄ christ? sit lux mundi qui sequit eum illuminat. ioh. vnj. c. Ego sum lux mūdi. qui sequit me nō ambulat in tenebris. sz habebit lumen vite Tercio ratōne annumerationis. Fuit em̄ tercius inter apostolos. Primus fuit petr? Secūdus andreas Tercius iacobus. vt dicit mat. x. c. qui etiā dictus est boanerges. id ē. filius tonitrui. vt dicit mar. nj. c. Quarto rōne sanctificatōnis. christ? em̄ discipulos suos baptisauit. ioh. xmj. c. iam vos mundi estis ꝓpter sermonez quem locutus sum vobis. Et iterū. qui lotus est non indiget nisi vt pedes lauet. in quo baptismo puritatē innocentie assecuti sunt. ꝙuis in pentecoste plenius sanctificati fuerint p aduentum spiritussancti. ps. Ego aūt in innocentia mea ingressus sum.

Secundo sedeat vnus ad dexteram tuam p humiliatōem. Unde ambro. in quodam sermone dicit sic. Quisquis cupit diuinitatis tenere fastigia. humilitatis ima sectetur. Quicunqz vult fratrē ꝑuenire regnando. prius illum ꝑueniat obsequēdo. sicut ait apostol? Honore inuicem preuenientes. Vincat eum officijs. vt posset eū vincere sanctitate. hec ille Sciendum ꝙ mater iacobi & iohannis que vocata est maria salome. habuit opinionem regni ex hoc ꝙ dominus

dixerat·die tercia resurgam·Putauit em̄ eum illico regnaturum e
auiditate femmea psentia cupiuit imemor futuror·Ambitio em̄ fi
liorum eius apparuit in quattuor Primo in submissione·Sagace
em̄ fuerunt in hoc q̄ p se non petiuerunt sed matrē submiserunt·Ti
ne ceteros discipulos scandalisarent·Criso· Si nos rogamus m
gistrum forsitan ceteror fratrum corda scutimus· Tum vt facilius
impetrarent·Criso· Ipe dns qui maternos animos filior miserat
ne impleuit facilius exaudiet maternū affectū·Tum q̄ si nō discre
te peteret xp̄c sibi facili? indulgeret·Criso· Si reprehensibilis inue
ta fuerit·facile merebit̄ venia·ipe sexus excusabit errorē· Secun
do in excusatone·Nā petere primatū p aliquo ipo ignorante toler
bile est·p dsentiente reprehensibile est p se autē vituperabile est·h
aūt vt excusarent̄ ab ambitionis nota matrē submiserunt ne vider
tur ipi petere· Tercio in responsione· Nam xp̄c benigne ipos rep
hendit dicens·Nescitis quid petatis·Criso· Benigne quidem eos
reprehendit·Nō em̄ dixit nō sedebitis· ne duos dfunderet·nec dixi
sedebitis ne ceteros irritaret· Matrē aūt noluit reprehendere ꝓpte
simplicitatē·antiquitatē·ꝛ maternū amorē·Sed dixit eis· Potestis
bibere calicē quē ego bibitur? sum· Illi aūt responderūt· Possum
nō intelligētes de calice passionis·quē etiā nō poterāt viribus sui
bibere·si gratia dei nō adiuuisset eos·qō patz in passione xp̄i·i qu
omnes relicto eo fugerūt·math·xxvi· Quarto in zelatone seu vin
dicatone·Nā zelo dni inflamati voluerunt vt ignis descenderet d
celo ꝛ dsumeret samaritanos·Quib? xp̄c dixit· Nescitis cui? spiri
tus estis· Filius hominis non venit animas pdere·sed saluare·luce
ix·ca·

Tercio sedeat vnus ad dexterā tuā·p assumptōem· Fuit em̄ b·ia
cobus corā xp̄o in vita sua valde gratiosus p ei? assumptōz quadru
pliciter· Primo cū xp̄c habuerit·lxxij·discipulos·si voluit eligere
ad quedā singularia facta duodecim ex illis·iste fuit vnus ex illis
xij·qn̄ in apostolatum est assumptus Secundo si xp̄c voluit facere
gratiā·mj·apostolis in reuelatone misteriorz dei iste fuit assumptus
cū eis·mar·xnj·c· Tercio si christ? voluit facere grām tribus·iste
fuit vnus ex illis q̄ petrum·iacobū·ꝛ iohānē assumpsit ad suā glo
riosam transfiguratōem·math·xvij·ca· Quarto si christus volui
ostendere potentiā siue diuinitatis in miraculis coram tribus apo
stolis·iste fuit vn? ex illis·vt patet in suscitatōe puelle archisinag
gi·lu·vnj·c·Magna est ergo iacobi commendatio ex assumptione

Quarto sedeat vnus ad dexterā tuā p p̄dicatōem· Unde mat·x
ca·dicit· Jesus duocatis·xij·discipulis suis dedit illis potestatē su
omnia demonia·vt ejcerēt ea ꝛ curarent omnē languorē ꝛ omnē ifi

mitatē p̄cipiens eis ⁊ dicēs. Euntes p̄dicate dicentes. q̄ appropin
quauit regnum celoꝝ. Infirmos curate. mortuos suscitate. leprosos
mundate. demones eijcite. hec ibi. Beat⁹ iacob⁹ post ascensionez
dñi dū p iudeā ⁊ samariā p̄dicaret. ī hispamiā tandē iuit. vt ibi ver-
bum dñi semīaret. vbi. ix. discipulos acquisiuit tandē modicū ibi p-
ficiens in iudeam rediit. vbi q̄ttuor magna fecit Primo philetuz
auertit. Nā cū in iudea p̄dicaret hermogenes magus cū phariseis
discipulū suū noīe philetū misit ad iacobū auīcendū. Cunqz iaco-
bus philetū rōnabiliter auicisset ⁊ mlta miracula coꝝ eo fecisset. ſ.
cecos illumīando. infirmos curādo. leprosos mūdando. mortuos su-
scitando. tandē philet⁹ ad fidē xp̄i auersus est Secundo artē ma
gicam subuertit. Nam hermogenes p̄dict⁹ videns philetū ad fidē
xp̄i auersum iratus arte sua magica eum īmobilē, fecit dicens. Vide
bimus si iacobus tuus te soluet. Qđ cum philet⁹ iacobo p puerum
nunciasset. misit ad eū iacob⁹ sudariū suuz dicens. Accipiat sudariū
⁊ dicat. Domin⁹ erigit elisos ⁊ ip̄e soluit compeditos. statimqz vt
sudario tact⁹ est solut⁹ est a vinculis. Tercio demones accendit.
Nam hermogenes aduocans demones p̄cepit eis. vt iacobū cū phi
leto ad se adducerēt volēs se de ip̄is vindicare. Uemētes aūt demo
nes vt iussa perficerent. in aere vlulare ceperunt dicentes. Jacobe
apostole miserere nobis. q̄ anteq̄ tēpus nostrum aduemiat ardem⁹
Nam angeli dei cathenis igneis nos religatos tenent ⁊ cruciāt.
Quarto hermogenē ad penitentiam adduxit. Nam hermogenes li
gatus a demonibus ante iacobū adductus est. a quo cum peterent
demones licentiam seuiendi in eum. non concessit hoc iacobus. ſz ait
phileto vt bona pro malis reddamus tu hermogenē solue. quo solu
to ait iacobus hermogeni. Uade liber quo volueris. nō ē em legis
christi. vt inuitus quis conuertatur. ille autez prenoscens iras demo
num sumpto baculo iacobi abijt. ⁊ omnes libros artis magice ad ia
cobum adduxit. quos ille in mare proijci iussit. quibus proiectis her
mogenes penitentia ductus fidem christi suscepit. p̄dicauit ⁊ virtu
tes plurimas in christi nomine fecit. vnde multos conuertit

Quinto sedeat vnus ad dexteram tuam per Passionez. Si enim
christus intrauit in gloriam dei merito sue passionis. luce. xxiiij. cap.
Sic oportuit christum pati. ⁊ ita intrare in gloriam suam. Eodē mo
do fideles intrant in gloriam dei per passionem. actuū. xiiij. cap. per
multas tribulatōnes oportet nos intrare in regnum celorum. Et ro.
viij. capitulo. Si filij ⁊ heredes. heredes quidem dei. coheredes
aūt xp̄i. Si tn̄ ꝯpatimur vt ⁊ sil' glorificemur. Beati iacobi pas-
sio commendat ex quattuor Primo rōne demonstratōnis. Cū em
xp̄c p̄dixisset ei. Calicē quidem meuz bibetis. vt sciret de quo calice

loquebaꝫ tempore sue passionis vadens ad orꝛtum vt oraret patrem assumpsit iacobū cū petro ⁊ iohanne dicens. Pater si possibile ē trā seat a me calix iste Secundo ratōne cōsultatōis Anteq̄ em̄ apo stoli dispergerent̄ p mundū ad p̄dicandum ꝺgregato consilio i hie rusalem simbolū composuerunt. in quo quisq; suū articulū posuit. ia cobus aūt tercū articulum posuit dic̄. Qui conceptus de spūsancto. quos articulos vnanimiter p̄dicauerunt. et scripturis sacris exposu erunt. vt patet in actibus apostoloꝝ. p quoꝝ tī defensione mortem subire non dubitauerunt Tercio rone miraculose operatōis. nam cū duceretur ad decollandū conuertit iosiam. qui funē in collo eius iniecerat quē etiā baptisauit. Cunq; transiret' p viam ad passionem paraliticū in via iacentem pfecte sanauit Quarto ratōne p̄miatio nis. nam prim9 inter ceteros apostolos passus est capitis obtrunca tionem. licet etiā cū eo decollatus fuerit iosias. ⁊ sic prim9 inter eos p̄mia vidit eterna.

Sexto sedeat vnus ad dexterā tuam p glorificatōez. Nā ei9 am ma sedet ad dexterā p ꝺtemplatōem diuinitatis ⁊ humanitatis xp̄i Eius aūt corp9 sedet ad dexterā p miraculosam translatōem i qua ostēdit miracula in quattuor elementis Primo in aqua q̄ discipu li mari se exponentes sine regimīe tranquillū mare habuerūt. p̄s. in mari via tua. ⁊ semite tue in aquis multis Secūdo in aere. q̄ vē tus secund9 eis flauit. qui eos in portis deduxit. p̄s. Deduxit eos in portum voluntatis eoꝝ. Tercio in terra. q̄ cū corpus in terra sup vnū lapidē posuissent. mox lapis cessit. ⁊ in sepulcrum se mirabiliter coaptauit Quarto in igne. q̄ draconē igne spirantem virtute cru cis p medium corpus eius sciderūt discipuli q̄ portabāt. p̄s. Cōculca bis leonē et draconē

Septimo sedeat vnus ad dexterā tuā p subuentōem. Nā in omi statu beatus iacobus subuenit suis deuotis fideliter se inuocantib9 Peccatoribus em̄ impetrat peccatoꝝ remissionem. sicut refert beda de illo qui peccatū in scedula scripsit. ⁊ remissionē p̄meruit. Morie tibus subuenit ꝺtra demonū infestatōem. sicut patet in illo cui labo ranti in extremis apparuit beat9 iacob9 ⁊ burdone vtens p lancea et sacculo muliercule p scuto demones effugauit. Mortuos ptegit ne incurrāt eternā damnatōem. sicut refert hugo de sancto victore. Q quidā vadēs ad sanctū iaco. cū suasu demonis seip̄m occidisset. ⁊ ad infernū duct9 fuisset. a beato iacobo liberat9 ē. Alios plures e diuersis infortunijs ⁊ periculis defendit. sicut patet de illo qui libe ratus est a custodia turris. et de illo qui iniuste suspēsus celesti du cedine refocillatus est. et patri reddit9 est. Et sic patz de multis at gloriā sancti sui Amen.

On pōt ciuitas abscondi supra montē posita. math.v.ca. et in euangelio p̄sentis solennitatis. Dauid pphēta in ps. dicit sic. fundamēta eiꝰ in mōtibꝰ sanctis diligit dn̄s portas syon sup̄ oīa tabernacla iacob. Gloriosa dcā sunt e te ciuitas dei Sup̄ quo moueo talē q̄stionē. Utꝝ religiosior in itutio b. dn̄ici ardētissime caritatis sit celebrior portio chori angeci sup̄ne ciuitatis Ad istā. q. rn̄dent tres doctores Primꝰ ē b. iero. dtra vigilātiū dic sic. Si q̄ asserit eos melius facere q̄ vtūt re. ꝰ suis. ꝛ paulati fructꝰ possessionū paupibꝰ diuidūt q̄ eos q̄ possess pibꝰ venūdatis set oīa largiunt. nō a me eis sz a deo rn̄debit Si s pfectꝰ esse vade ꝛ vēde oīa q̄ habes ꝛ da paupibꝰ. ꝛ veni ꝛ se ere me. hec ille. Scōs est b. augꝰ. li. de ecclesia. dogma. dicens Bonū est facultates cū dispēsatōe pauperibꝰ erogari. Melius ē p ētōne sequēdi dn̄m insit donare ꝛ absolutū solicitudie egere cuz o Tertius ē scūs tho. iij. quodli. dicit sic. Maxime vtile est pctōrib s vt ad rligionē trāseant. Pctōribꝰ em̄ duo sunt necessaria ad sa ē. Prio quidē vt de peccatis pteritis pn̄am agāt. Scōo vt dece o a pctis abstineāt. Ad vtrūq aūt hoꝝ maxie opat religio Pri o em̄ statꝰ religionis ē statꝰ pfecte pn̄ie. ita q̄ nulla satisfactio ad uari pōt pn̄ie religiosoꝝ. qui ꝛ se ꝛ sua totaliter deo dāt. Un̄ pro llo pctō iponi pōt hoī p pn̄ia vt religionē introeat. Tn̄ in cōmuta tiōnē satisfactōis q̄ntūcūq; ḡuis dsulit religionis ingressus. vt ptz xiij. q. ij. c. ām̄onere. vbi stephanꝰ papa quēdā qui vxorē interfe cat inducit. vt ingrediat monasteriū. ꝛ hūiliatꝰ sub manu abbatis ta obfuet q̄ sibi fuerit impata. Alioq̄n iniūgit ei ḡuissimā pn̄az ligit i seculo remanere. Sitr etiā ad vitanda pctā plurimū valet rigionis statꝰ. Difficile em̄ ē q̄ i seculo cōmorātes a rebꝰ mūdi n̄ ciant. ꝓpter qō mat. ix. c. ꝛm expositōz crisо. dn̄s dicit hoc eē ipos sile. s. q̄ dives qui diuitijs inheret p amorē intret i regnū celoꝝ. ꝛ dives qui hz diuitias q̄ intret ē valde difficile. Un̄ ecci. xxxj. c. ō btūs dives q̄ inuētꝰ ē sine macula. ꝛ hꝰ difficultatē subdit dicēs. is est hic ꝛ laudabimus eum. propter quod vt grego. dicit Sā q̄ viri vt ab illicitis abstineant etiam licita pretermittūt. Et dominz dicit. non veni vocare iustos. sed peccatores ad penitentiam. nā matheum publicanum ad statum perfectionis vocauit. mat. ix. ca.

Tiendum q̄ religio predicatorum commendatur quo ad quattuor Prio quia ordinatur principaliter ad docendum. predicandum. e fessiōes audiendū. nam religio fratrū predicatoꝝ ordinatur ad p litatē primoꝝ. ad obsequiū dei. ꝛ ad dseruatōnem diuini cultus.

Magis aũt ꝓcurat vtilitas ꝓmor ꝑ ea que ptĩnent ad spiritual
anime salutẽ ꝙ ꝑ ea que ptĩnent ad subueniendũ corporali necessit
ti ꝙnto spũalia corporalibus sunt potiora. Nullũ em̃ sacrificiũ ẽ me
gis deo acceptũ ꝙ zelus aiar vt gre. dicit sup ezech. Secũdo q
ordinat principaliter ad studendũ nã studiũ litterar est necessariu
religioni instituto ad ꝓdicandũ z ad alia hui? exercendũ. Un̄ apl
dicit titũ j c. de epo ad cui? officiũ hui? actus ptinent. Amplecter
tem eum qui fm doctrinã est fidelem sermonẽ. vt potens sit exho
tari in doctrina sana z eos qui contradicunt arguere. Competit em̃
huic religioni principaliter intendere studio litterar pertinentiũ a
doctrinã que fm pietatẽ est. vt dicit titũ j c. aliis aũt doctrinis int
dere nõ ptinet ad fratres ꝓdicatores. quor tota vita diuinis obse
quijs mancipat nisi inq̃ntum ordinat ad sacrã doctrinã. vt patet i
nstitutionibus eor c. de ꝓdicatoribus. et c. de studentibus. Terc
q ꝓfessio fratr ꝓdicator ẽ securior. Nã sci pres qui hãc religion
instituerũt nolẽtes hoib? inijcere dãnatois laqueũ sz magis viã s
lutis ordinauerũt talẽ ꝓfessionis formã in qua periculũ esse nõ pos
set. vnde ꝓfessio eor est cautissima z securissima forma ꝓfitendi. qu
nõ ꝓmittunt se seruare regulã. sed obedientiã fm regulã. vñ ex v
to obligant ad obseruanda ea que ponunt i regula tanꝙ precepta
et q̃ plat? fm tenorez regule eis precipere voluerit. Cetera vero c
nõ ptinent in regula sub ꝓcepto nõ cadũt directe sub voto. Un̄ ea
termittendo nõ peccãt mortaliter. vt patet in dstitutoib? eor ca. d
ꝓfessione Quarto q religio fratr ꝓdicator nõ obligat ad culp
Nã ꝓfessionẽ fratr ꝓdicator nõ contrariat nisi id qd est contra prece
ptum regule. Transgressio aũt vel omissio alior nõ obligat nec at
peccatũ veniale neqz mortale ex suo genere. sed solũ ad penã tantũ
sustinẽdã. Un̄ in dstitutoibus eor in principio dicit sic. Volum? e
declaramus vt dstitutones nostre nõ obligent nos ad culpaz sz ad
penã tm̃. nisi ꝑter ꝓceptũ vel contemptũ. Ista religio figurata est
montẽ in quo loth saluat? est. vt dicit gen. xix. c. Propterea nõ po
cuitas. i. religio fratr ꝓdicator abscondi posita supra montẽ. i. fir
mitatẽ et altitudinẽ eterne salutis quã beatus dñic? spũsco inspira
tus adinuenit et instituit

Nõ pot cuitas abscondi posita supra montẽ.
Diuinitatis supnor.
Ordinabilitatis angelor.
Maturitatis pũiarchar
Intellectualitatis ꝓphetar.
Noscibilitatis apl'or
Immobilitatis occisor.

Caritas confessorum.
Venustatis imaculatoꝛ
Sublimitatis creatoꝛ.

Primo b.do.religio ⁊ vita non pōt abscondi posita supra montē Supernoꝛ. Nam beatus dñicus preuisus est esse similis filio dei. Dañ.iij.c.dicit. Ecce ego video viros solutos quattuoꝛ ambulātes in medio ignis ⁊ nihil coꝛruptōnis in eis est. Et spēs quarti ē simil' filio dei. Tres viri in camino ardentis caritatis sunt pater. filius et spūssanctus. deutro.vj. Deus noster ignis ꝺsumens est ⁊ quart9 est beatus dominic9 qui maxima ardebat caritate. centurio in passione christi hūc preuidit ardētē caritate cum ait. Vere filius dei erat hō iste. mat. xxvij.c. Et io.apoc.j.c.dicit. Vidi similē filio hoīs. Recte beatus dñicus est similis filio dei in mundi conuersione. sicut christus fuit filius dei in mundi redemptione. Status mundi sunt quattuoꝛ

Primus fuit creatōis ⁊ tunc generatio filij dei fuit exemplar talis productionis. ps. Omnia in sapientia fecisti ꝛc. ioh.j.c. omnia per ipm facta sunt Secundus fuit redemptōnis. ⁊ tunc generatio filij dei per virginem fuit exemplar. ps. Verūtamē de9 redimet animam meam de manu inferi cum acceperit me. ioh.j.c. Gratia ⁊ veritas per iesum christum facta est. Tercius fuit conuersionis. Luce xvj.c. Misit seruum suum hoꝛa cene dicere inuitatis. vt venirent scꝫ per penitentiam. ⁊ tunc beatus dominicus fuit exemplar. Unde cantatur de eo. Mundum vocans ad agni nuptias hoꝛa cene paterfamilias seruum mittit promittens varias vite delicias. Ad hoc conuiuium tam per magnificum elegit nuncium sanctum dominicum.

Quartus erit innouatōnis. ⁊ tunc enoch ⁊ helyas erunt exemplar. malach.nj.c. Ecce ego mittam vobis helyam ꝓphetam añq̄ veniat dies domini magnus ⁊ horribilis. Et conuertet coꝛda patruꝫ ad filios. ⁊ coꝛda filioꝛum ad patres eoꝝ. ⁊ percutiaꝫ terram anathemate. apoca. xj.c. dicitur. Dabo duobus testibus meis ⁊ ꝓphetabūt diebus milleducentisseꝛaginta amicti saccis. Quia vero beatus dominicus fuit in tercio statu mundi. scꝫ conuersionis. ideo vt mundus facilius conuerteꝛet debuit in omnibus esse similis filio dei p ardentissimam caritatem. Primo in annunciatione. Sicut em̄ christus fuit annunciatus beate virgini per angelum dicentem. Ecce concipies in vtero ⁊ paries filium. lu.j.c. ad ostendendam prolis magnitudinē q̄ntū ad effectū hūane redēptōis. sic b.dñic9 mri sue p spm̄scm̄ in spē catuli accensaꝫ faculā i oꝛe baiulātis q̄ totū mūdū illustrabat mōstrat9 ē ad oñdēdū e9 offm̄ q̄ tū ad effectū hūane ꝺuersiōis ꝑm illō. lu. xvj.c. scꝫ ⁊ canes veniebāt ⁊ līgebāt vlcera e9. i. ꝓdicatoꝛes vlcera peccatoꝝ lingua medicinalis ꝓdicatōnis suauiter sanabant ꝛc.

Secundo in demõstratõe. Sic eñ xp̃c mõstrat9 est gẽtib9 quas ad se vocauit p apparitõz stelle. Añ dicũt mat. ij. c. vidim9 stellã e9 in oriẽte. z venim9 adorare eũ. Sic beat9 dñicus cuidã matrone dũ ip̃m de sacro fonte leuaret stellam lucidissimã in fronte gestãs per spm̃sanctũ demonstrat9 est. Unde cantaf̃ de eo. Stella micans ĩ frõte paruuli nouũ iubar p̃monstrat seculi. Tercio in reconciliatione Sicut eñ christus venit in mundũ. vt ip̃m reconciliaret deo patri p caritatem. ro. v. c. Cum inimici essemus reconciliati sum9 deo p mortem filij eius. Sic beat9 dominicus missus est in mundũ. vt reconciliaret ip̃m filio dei. qui venerat mundum iudicare z finẽ peccatoribus imponere. ꝑm illud math. v. c. Valet vltra vt mittaf̃. sicut patet in visione ostensa quibusdã sanctis viris. Quarto in p̃dicatione. Sicut eñ christus venit in mundũ. vt p̃dicaret misterium regni dei luce. mj. c. Alijs ciuitatibus oportet me euangelisare verbuz dei. qz ideo missus sum. Sic beatus dominicus missus est a deo ad predicandum. ꝑm illud. gaf̃. j. c. Cum autez complacuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee. z vocauit p gratiam suam. vt reuelaret filium suum in me. vt euangelizarem illum in gentibus dtinuo nõ acquieui carni z sanguini ꝛc. Quinto in institutione. Sicut eñ christus elegit duodecim apostolos quibus tradidit regulam z formã viuendi ꝑm caritatem. lu. x. c. Quib9 mãdauit vt p̃dicarẽt. mar. xvj. c. Sic beatus dominicus volens eligere regulam bene viuendi premissis oratõibus z ieiunijs cum duodecim fratribus nouum ordinem qui diceretur fratrum p̃dicatoꝝ instituit. quez a papa honorio confirmari instanter petijt. z sic factũ est. Sexto in refectõne. Sicut eñ christus semel satiauit quattuor milia hominũ ex septem panib9. mar. viij. ca. Et alia vice q̃nqz milia hoĩm ex quinqz panib9. io vj. ca. Sic beatus dominicus semel bonomie satiauit. xvj. fratres ex vno pane multiplicato ĩ manibus e9 celesti bñdictõe. iterũ rome impetrauit a deo panes sufficientes ad sacietatem. xl. fratrum apportatos ministerio angeloꝝ. vt patet ꝛc. Septimo in solutione. Sicut eñ christus misit petrum ad mare vt denarium in ore eius inuẽtuz daret p tributo. math. xvij. c. sic beatus dominicus non habens vnd̃ solueret p nauigio orauit ad dominũ z apparuit denarius in terra miraculose quem soluit naute Octauo ĩ suscitatione. Sicut eñ xp̃c adolescentem a mortuis suscitauit. lu. vij. c. et filiam archisynagogi. math. ix. c. Et lazarum quadriduanum. iohannis. xj. capitulo. Sic beatus dominicus nepotem domini stephani de fossa noua cardinalis suscitauit. et architectorem laborantem in ecclesia sancti sixti diu mortuum sub maceria cadente suscitauit. et tholose quadragimta peregrinos in flumine submersos suscitauit Nono in renunciatõe

sicut em̄ christus vt cognouit quia venturi erant homies ad ipsum vt raperent eum ⁊ facerent eum regē fugit ab eis·io·vj·c· sic beat9 Dominicus presentiens se electum episcopū coceranensem oīno rennuit ⁊ ab eis fugit· Decimo in penetratione·Sicut em̄ christ9 vt certificaret discipulos suos de veritate sue resurrectōis intrauit ad eos ianuis clausis ⁊ multis argumentis se resurrexisse pbauit·io· xx·c·sic beatus dominicus cū sero ad quoddam monasterium declinasset oratione fusa clausis ianuis cum socio introiuit·Etiā discedēs a conflictu hereticorum cum quodam conuerso cistercienſi sero ad quandam ecclesiaz declinauit·in quā ianuis clausis mox intrauit cū socio·prece ad deum p̄missa·Et sic patet ⁊c· Undecimo in transubstantiatione·sicut em̄ christus mutauit aquā in vinum in cōspectu discipulorum suoz·ioh·ij·c·sic beatus dominicus in partibus tholosanis cum multis fratribus iter faciens compatiens infirmitatib9 eorum ob stomachi necessitatem cū vinū deficerent·iussit vas magnū impleri aqua quam in vinuz conuertit oratione fusa· Duodecimo in disciplinatione·Sicut em̄ christus in fonte diuinitatis omnia didicerat·ita vt mirarentur iudei dicentes· Quomō hic litteras scit cum non didicerit·io·vij·c·sic beatus dominicus requisitus a quodam doctore in quibus libris studuerat magnalia ⁊ secreta misteriorum dei que predicabat·respondit·ī libro caritatis qui de ommib9 docet Tredecimo in superatione·Sicut em̄ christ9 superauit dyabolum temptantem eū vt de pinnaculo templi se deiceret·mat·mj·c·sic beatus dominic9 dū quadā nocte deuoti9 oraret dyabol9 ⁊ e tecto ecclesie magnum lapidem iuxta eum p̄iecit·vt etiam tāgeret capputium cappe eius·sed vir dei immobilis pseuerās in oratione dyabolum superauit·Nam subito voce horribili eiulans cōfusus abscessit ⁊c· Decimoquarto in miseratione·Sicut em̄ christ9 fuit misericors ita vt etiam iuuenē volentem se sequi docuerit vt venditis ommibus precium eorum pauperib9 erogaret· math·xix·c·⁊ lu·xviij· sic beatus dominic9 cum palentie vbi studebat fames valida esset· libros cum omni sua suppellectili vendidit ⁊ precium eorum pauperibus erogauit·Ām illud iob·xxxj·c·Ab infantia creuit mecum miseratio ⁊ de vtero egressa est mecum· Decimoquinto in maceratione·Sicut enim christus ieunauit·xl·diebus ⁊·xl·noctibus vt dicitur mat·mj·c·sic beatus dominicus in partibus tholosanis vt ab hereſi reuocaret quasdā matronas per totam quadragesimā in pane ⁊ aq̄ ieunauit·⁊ sup nudam tabulam post longam vigiliam lassa mēbra reclinabat quas tandem conuertit· Decimosexto in preseruatōne Sic em̄ xp̄c iussit petz ad se venire illesuz sup aq̄s mat·xmj·c·sic b· dīnic9 cū in ptib9 tholosanis quendā fluuium pedes transiret libri

eius in aquam ceciderunt. Die autem tercia piscator quidam ha-
mum ibi pisciēs libros illesos extraxit nullā maculam habentes ꝛc.

Decimoseptimo in oratōe. Sicut em̄ christ⁹ in montē exiuit sol⁹
orare. mat. xmj. c. sic beatus dominicus dimue in ecclesia pnoctaba
vigilans et orans. ⁊ tres singulis noctibus de manu ꝑpria sibi da
bat disciplinas cū catena ferrea. s. vnā ꝑ se. secundā ꝑ peccatoribus
qui sunt in mundo. terciā ꝑ animab⁹ que cruciabant in purgatorio
ꝛc. Decimooctauo in compassione. Sicut em̄ christ⁹ maxime com
patiebat peccatoribus eos benigne suscipiendo. q nō egent qui sa-
ni sunt medico. sed male hñtes. math. ix. c. Sic bea. dñic⁹ sup pecca
tis hominū mirabiliter compatiens qñ appropinquabat ville vl̄ ciui
tati. quā posset a longe videre totus ī lacrimas soluebat Decimo
nono in curatione. Sicut em̄ ad tactū fimbrie vestimenti xp̄i mulier
que. xij. annis fluxū sanguinis patiebat salua facta est. math. ix. c. sic
ad osculum manus beati dñici missam celebrantis restrictū est lubri
cum carnis in quodā scolari. Uicesimo in expulsione scz demonu.
Sicut em̄ xp̄c ab obsessis corporib⁹ multa demonia expulit. mathei
xij. c. Et lu. vnj. c. sic beat⁹ dominic⁹ cū sibi p̄sentat⁹ esset quidā mul
tis obsessus demonijs suo scapulari eū circa collum cinxit ⁊ libera-
uit. Uicesimo primo in fatigatione. s. itineris. Sicut em̄ xp̄c fati-
gatus ex itinere sedebat sup fontem ad quē dfluebat multitudo po
pulor quibus p̄dicabat. io. mj. c. sic beatus dñicus post labore itine-
ris ad aliquem fontē declinabat. ⁊ multitudo populor ad eum exi-
bat. vt audirent verbū dei. quos ad penitentiā duertebat Uicesi
mosecundo in dsolatōe. sicut em̄ xp̄c nouā instituens ecclesiam in sa-
cramenti sui institutōne p̄uidit multos ex discipulis suis retro abeū
tes ⁊ alios duocans ait. Nunquid ⁊ vos vultis abire. qui dixerunt
Dñe ad quē ibimus. Uerba vite eterne habes. io. vj. c. sic beat⁹ do
minic⁹ in principio sui ordinis sup eū facto spū dñi duocatis fratri
bus ad capitulū p̄dixit eis quosdā ex suis fratrib⁹ ab ordine egres
suros. Quod nō multo post rei ꝑbauit euentus. alijs remanentibus
in ordine. Uicesimotercio in duersatōe. Sic em̄ christ⁹ cōmunem
vitam duxit cum pecccatoribus. adeo vt pharisei dicerent quare cū
publicanis ⁊ peccatoribus mānducat magister vester. mar. ij. c. sic be
atus dominicus saluo honestatis timore cum fratribus suis duersa
batur firma mētis equalitate. placida facie. magna benignitate. sua
ui eloquio. mira communitate. Uicesimoquarto in distinctōe. Si-
cut em̄ xp̄c designauit. lxxij. discipulos suos et misit illos binos āte
faciem suam in omnē ciuitatem ⁊ locum quo erat ipe venturus. luce
x. c. sic beatus dominicus fratres suos per totū mundū binos disp-
sit vt verbum domini predicarent. Uicesimoquīto in exhortatōe

Sicut em̄ xp̄c anteq̄ ex hoc mundo transiret ad patrē hortat9 ē di scipulos suos ad caritatē humilitatem et paupertatem·ioh·xmj·ca· Sic beatus dominic9 instante vite termino·conuocatis duodecī fratribus suis filijs hereditario iure possidenda relinquo·Caritatem habete· humilitatē seruate·pauptatem voluntariā possidete 2c̄· Vicesimo sexto in recreatione·Sic em̄ xp̄c cū discipulis cenaz fecit·in qua passionem suā eis predixit·math·xxvj·c·sic beat9 dn̄icus pauloañ obitum suum bononie quosdā compatriotas suos valde deo deuotos visitauit p̄dicens eis dum adhuc esset sanus·Scitote q̄ ātē assumptionem domine nostre submouebor ab hac vita mortali· Quod rei pbauit euentus·Nā parum añ assumptōem domine nostre obijt Vicesimoseptimo in dilatatione· Sicut em̄ xp̄c in cena orauit p dilatatione xp̄iane religionis dicens·Pater manifestaui nomē tuū hominibus quos dediſti mihi nunc aūt p eis rogo 2c̄· ioh·xvij·ca· Et ad petrū ait·Ego rogaui pro te petre·vt nō deficiat fides tua· z tu aliquando conuersus confirma fratres tuos·math·xxvij·c· Sic beatus dn̄icus in deum absorpt9 eleuatis manibus ait·Pater sancte tu scis quia libenter pstiti in voluntate tua·z eos quos dediſti mihi custodiui z conseruaui·quos in manibus tuis cōmendo Et consolās eos ait·Scitote me vtiliorem vobis fore mortuum q̄ viuum q1 ad p̄iem vado 2c̄· Vicesimooctauo in reuelatione· Sicut em̄ instante christi morte·Centurio vidit gloriam dei z ait·Vere filius dei erat hō iste·ma·xxvij·ca·sic instante·beati dn̄ici obitu quidam scolaris bononie vidit in ecclesia sancti nicolai fratrum p̄dicatoz beatū dn̄icuz sedentem in cathedra gloria z honore coronatum·sicut ip̄e eidē reuelauit·z sic certificatus est· Vicesimonono in operatione·scz miraculoz·Sicut em̄ in morte christi multa corpora sanctoz que dormierant surrexerunt·math·xxvij·ca· Sic in morte beati dn̄ici multi mortui suscitati sunt·z multi alij a variis languoribꝰ sanati sunt· vt pateret eius sanctitas· Tricesimo in corruptione·Sicut em̄ corpꝰ christi in triduo quo fuit in sepulcro nō vidit corruptōem·p̄s· Non dabis sanctum tuū videre corruptōem·sic beati dn̄ici corpus diu iacens in sepulcro·s·p decennīū·in die translationis eius integrū inuētum est z īcorruptū·mira fragrātia odorifer· Recte ergo iohānes dixit·Vidi similē filio hois·

Secundo vita z religio beati dominici non potest abscondi posita supra montem Angelorum·de quo dicitur ezechielis·xxviij· capitulo · Tu signaculum similitudinis in delicijs paradisi dei fuisti plenus sapientia·z pfectus decore·Dis lapis p̄ciosus opimentum tuum· Tu cherub extentus z ptegens posui te in monte sancto dei·

Jn medio lapidū ignitoꝝ ambulasti pfectus in vijs tuis a die co
ditionis tue.hec ille. Jnter omnes angelos beata virgo tenet sup
mum locum.iuxta illud.Exaltata es sancta dei genitrix sup choro
angeloꝝ ad celestia regna.Et hoc p virginitatem ꝛ humilitatē.S
gnaculum autem hui9 similitudinis fuit beatus dominic9.ps. H
bitans in via immaculata hic mihi ministrabat.scz p mundiciā vi
ginitatis.que quidem fuit similis virginitati sancte marie q̄ntuz a
quattuor. Primo p integritatem.Sicut em̄ beata virgo habu
virginitatē mentis ꝛ carnis.sic beatus domenic9 integritatē carn
habuit ꝛ puritatē mentis seruauit.vna em̄ sine alia nō sufficit.apo
.j.c.Vidi similē filio hominis vestitū podere ꝛ p̄cinctū zona aure
ad mamillas.Quia ip̄e beatus domenic9 fuit angelicus p integr
tatem carnis.q̄m in pectore fuit cinctus p mundiciā cogitatōnis
zona aurea p caritatem cordis. Secundo p dedicationem. Sic
em̄ beata virgo primo deo vouit ꝛ dedicauit suam virginitatem.
habeꝯ.xxvij.q.ij.pagra.Beata maria ꝓposuit se ꝺseruaturam pot
virginitatis in corde.sic beatus domenic9 suā virginitatem deo d
uouit ꝛ vendidit.puer.pl.c.Sindonem fecit ꝛ vendidit ꝛ cingul
tradidit chananeo.Per sindonē que multis euersionibus ad cand
rem deducit virginitas designat que multis maceratōibus habe
ista deo vendit q̄ ei dedicat. Cingulum castitatis quo syn9 flux
bilium cogitationū restringitur.chananeo tradit.q̄ christo velut z
latori sue sponse ip̄a virginitas deuouet. Tercio p diffusionez.
cut em̄ beata virgo licet fuerit pulcerrima a nullo tñ potuit ꝺcupi
sci q̄ puritas eius in alios diffundebat.ꝛ omnes motus illicitos e
tinguebat.sic beati dñici virginitas omnē ꝺcupiscentie estū ex osc
lo man9 sue a lubrico scolari extinxit.p̄m illud canti.v.c. Man9 me
distillauerunt mirrā. Quarto p confirmatōem.sicut em̄ beata vi
go in annunciatione fuit ꝺfirmata in gratia.vt nullū estuz libidini
senserit in ꝺceptione christi.lu.j.Spūssanctus supuenie in te ꝛ vi
altissimi obumbrabit tibi.sic beat9 domenic9 in institutōne sui ord
nis ꝺfirmatus fuit in gratia.vt extunc nullū vnq̄ senserit stimulu
veneree voluptatis aut peccati mortalis.ps.Ego confirmaui colu
nas eius.in cui9 signum beata virgo hunc habitū q̄ē portent frē
p̄dicatores eisdē tradidit.Cum em̄ ip̄a sanassz magistrū regnald
virum peritissimū p sacram vnctōem.ꝛ desiderat hūc ordinem īgt
di.dixit ei beata virgo.Constans esto q̄m votum tuum implebit.i
cuiu9 signū.Ecce hic est habitus quem tu ꝛ fratres ordinis p̄dica
torum portabunt.Quo assumpto detulit beato domenico qui reuer
ter illum suscipiens eo se ꝛ p̄fatum magistrū ꝛ fratres suos indui
O preciosum habitum.o venerandum ꝓdigium.o celeste mīsteri

Regina celoꝝ que in redemptõeꝫ mundi verbũ eternũ ꝑpria carne induit spũsancto sanctificante. eadem in reconciliatõem seculi portitores diuini verbi ꝑprio habitu induit spũsancto ꝯfirmante. O cum quanta deuotione ⁊ reuerẽtia debet hic habit9 portari. Nulla religio põt gloriari ꝙ suũ habitũ a virgine matre celit9 missum assumpserit. Nec vacat a misterio hic hãit9. Capa nigra mortificatõeꝫ carnis designat. qz frẽs ꝓdicatores debent esse mortui mundo. vt de eis dicat illud col. ni. cap. Mortui em̃ estis. s. de mundo nõ curantes. ⁊ vita vestra abscondita est cũ xp̃o in deo. Tunica alba significat puritatem mentis. quã debent habere si deũ cupiunt videre. mat. v. c. Beati mundo corde qm̃ ipm deũ videbunt. Scapulare signat obedientiã que ẽ iugũ xp̃i. math. xi. c. Tollite iugũ meuz sup vos ⁊c. vsqz inuenietis requiẽ animab9 vestris. zona signat castitatẽ. Hiero9. Quacunqz virtute polleas. quibuscũqz operib9 niteas. si cingulo castitatis careas omia ꝑ terrã necesse est trahas. Calciamenta significant sanctorũ exemploꝝ imitatõem. exo. xij. c. Calciamenta habebitis in pedibus vestris. Et ephe. vj. Calciati pedes in preparatione euangelij pacis. pedes em̃ sunt anime affectões que calciant exemplis sanctoꝝ ⁊c. Habet aũt hec religio ad sui ꝓtectõem angelos custodes. ꝓm illud. ysa. lxij. c. Sup muros tuos hierusalẽ constitui custodes. Nam cũ quidã legista bononiensis intrasset ordinem predicatorum amici ⁊ parentes eius cucurrerunt ad duentum vt vi illum extraherent. Cunqz fratres pauidi vellent mittere ad milites patronos duentus. ait beat9 dñicus. Non indigem9 auxilio humano. qm̃ circa duentum video plus ꝙ ducẽtos angelos ad nostri custodiam ⁊ ꝓtectõem paratos. Et aperto duentu ⁊ portis ecclesie orationibus se dederunt. Territi ⁊ confusi ac nihil videntes inimici illi fratrũ indulgentiã ⁊ misericordiã humiliter a beato dñico impetrauerunt. In se aũt reuersi fratrem illũ legistam ĩ ordinis ꝓposito cõfirmauerunt. ⁊ plures eoꝝ ordinẽ intrauerũt ⁊c. Iste em̃ ordo ꝓmonstrat9 ẽ ĩ quadruplici angeloꝝ misterio. Prio in custodiẽdo. Sicut em̃ post expulsionẽ ade ⁊ eue de paradiso voluptatis posit9 est cherubin ad custodiendã viam ligni vite. Sic iste ordo post scelera summoꝝ pontificũ ⁊ hereses subortas collocatus est in paradiso militantis ecclesie ad custodiã ⁊ ꝓtectõem legis dei. Vñ abbas Joachim sup hieremiã dicit sic. Est ⁊ alia ficus que maledictõe prevaricatõis iam aruit latina ecclesia. Cui9 folia tpalia de quib9 cõcicit pizomata ad excusandas excusatões in peccatis quibus inhonestatẽ vite sue tam adã summi pontifices ꝙ eua ecclesia subiectoruz periant. ⁊ in ligno ecclesiastice glorie miserabiliter se absondant. Sed quia patrimoniũ iesu christi qđ acceperunt primi pontifices a

pr̃cipibus xp̃ianis quasi bon̄ t mali scientie lignū fuit. Bon̄ quo
ad sustentatōem vite romani capituli tunc pauperis t mendici t so
licitudinē spūalium tractandoz. Mali quo ad dissipatōem eius. t l
bidinem vite t abusum. cupientes gigantes fieri sup terram reipub
lice viriqz famosi p totam latitudinez imperij xp̃iani non dtenti li
gnis stipendijs alijsqz quibus vti licebat humiliter t honeste. Vxo
res sibi electarum plebiū ope luxuriantiū copulando ad suggestio
nem serpentis alteri9. doctoz carnalium. t cardinaliū. Sa
tis timeo ne aliquoz consilio futuroz puerse viuentiū tā simplices
et infirmi. q̄ fortes t scioli temere dtra p̄ceptum dn̄i vementes fru
ctum temporaliū reipublice que notant in ligno inflantis scientie. c
non edificat. sed destruit vsurpando. eijciantur comius de paradi
so ecclesiastice dignitatis et fiant pfugi sup terrā. habitent in terre
chayn commotōnis t ire. vestiti pellicijs dfusionis pariter t rubo
ris. collocatis interim cherubin doctoribus veritatis. ad custodien
dam viam ligni vite obseruatōnis vtiqz regularis t spūalis. nec di
bium pauptatis qui t versatilem gladiū sermonis mistici sic in sui
actibus habeant. vt t zelum reprehensionis in alios feruida caritat
diffundant. hec ille. Secūdo in subuertendo. Unde abbas ioach
vbi supra dicit sic. Sicut sodomā duo angeli euerterunt. t synago
gam similiter duo angeli. iohānes t xp̃c. sic t nunc oportet vt duo
angeli officiū predicatōnis habentes in duobus ordinibus design
ti in moyse t helya subuertant ecclesiam clericoz in spiritu. Et ille
quidem dicebat pentapolis. synagoga quoqz velut piscina pbatic
quinqz porticibus cingebat et ecclesia latina patriarchatibus quin
qz innititur. in quibus tanta est multitudo languentiū. vt nisi turbe
imperium nullus sequi poterit famitatem. Motio aūt aque motio po
puli christiani est. in qua necesse est vt vnanimes in caritate saluen
ceteris in suis erroribus derelictis. hec ille. Tercio in vlciscendo
Unde abbas ioachim vbi supra dicit sic. Isti sunt septem illi ange
li suas phialas effundentes. quoz vnus in terrā. Alius in mare. Ter
cius in fontes. Quartus in solem. Quintus in sedem bestie. Sextus in
flumen eufraten. Septimus in aerem. Nam terra iudeos. Mare pa
ganos. Fontes philosophos. Sol religiosos. Sedes hereticos. Flu
men tirannos. Aer ecclesiasticos significant. Ecce qualiter vulnerā
dus est tribulatōnis angustijs populus christianus. t specialiter or
do leuiticus. totus clerus. vt fiat quasi vnus ex terre pauperibus v
lissimus t despectus. t decore regie ac prelatice dignitatis indign
Sed ad doctores t operarios viros pacis in primo consurgēdo
et mittendos in messem populi christiani sermo conuertit. vt q̄ntum
glorificauerit se romana ecclesia prelatura t in delicijs fuerit e

doctrina tm̃ dare sibi debeant tormenti deictõis a gloria⁊ luctus contritõis a pena⁊hec ille⁊ Quarto in duertendo⁊Hic em̃ ordo ẽ ille primus angelus⁊vt dicit apoca⁊viij⁊c⁊qui tuba cecinit ⁊ facta ẽ grando diuine dissipatõis hominũ⁊⁊ ignis diuine inflamatõis mixta sanguine ꝓpter incorporatõez dñice passionis⁊ qz ad sonũ huius tube ⁊ p verba sua fracti ⁊ dissipati sunt errores tanꝙ p grandinẽ primicie fructuũ⁊Inflamati aũt sunt homines ⁊ accensi ad caritatẽ dei ⁊ p deuotam cõuersionem incorporati sunt in merito sanguinis christi⁊ij⁊thimo⁊mj⁊c⁊Insta oportune importune argue⁊ obsecra increpa⁊in oñi patiẽtia ⁊ doctrina

Tercio vita ⁊ religio beati dominici nõ potest abscondi posita supra montem Patriarchaꝝ⁊Unde abbas ioachim sup hiere⁊dicit sic Ait em̃ matheus ab abraam vsqz ad dauid generatõnes quattuor decim⁊totidem ab eo vsqz ad transmigratõem babilonis⁊Itẽqz totidem ab ea vsqz ad christũ⁊Significat em̃ prima statio eorundem primũ statum a generatõibus seculoꝝ inchoatum⁊vtiqz ab abraam in persona dei patris ⁊ ordine laicoꝝ⁊Secunda scõm statũ inceptũ a christo in psona filij ⁊ ordine clericorum⁊Tercia tercium statum a diebus nostris exorsum in psona spũssancti ⁊ ordine spũalium contẽplantium dominũ ⁊ vsqz in finem seculi prorogandum⁊ ꝙis primus in iohanne baptista finem habuerit⁊⁊ secundus habitur9 est exitum in helya⁊quem oportet precurrere in finem secundi status eiusdem⁊Alter in spiritu hieremie⁊vt quod ille de excidio synagoge ꝓdixerat⁊iste in apertione libri quem habebit apertuz de occidentali ⁊ latina ecclesia⁊que ⁊ romanum imperium premonstret expletum Sane ꝙ vsqz ad sedechiam ex parte transmigratio est migrata⁊nõ frustra prescribitur⁊quia ⁊ in nouo simile quid in ecclesia nõ sine gemitu prestolatur Nam ab anno⁊Mcc⁊⁊ vltra mihi suspecta sunt tempora ⁊ momenta in que nouo ordine samuelis exorto precomib9 ophni et phinees sacerdotes ⁊ pontifices domini⁊quasi a rege babilonis a romano reipublice principe captiuent⁊capiat archa ecclesia ⁊ ĩ hely sumim9 pontifex corruat ⁊ quasi alter mardocheus sub aman in discrimine maneat agitata⁊Tales enim necesse est ruinam ecclesie p dicare ⁊ plangere quibus ⁊ voluntaria paupertas arriderat⁊⁊ spiritualis doctrine ac vite pietas in future tribulatõis aculeis nõ absistat⁊Uerum in terra beniamin verba doloris tantiqz discrimins reuelentur in religionem ⁊ vitam extremi ordinis in primo reuelãdi ⁊ nascendi racheli⁊id est⁊ecclesie generali⁊nulla est ambiguitas intellectus⁊hec ille⁊ Sciendum ꝙ religio beati dominici fundata est in culmine perfectionis ⁊ virtutis sanctorum patriarcharum⁊ vt patet discurrenti sacram scripturam⁊ Primo in reformatõne⁊ Uñ

abbas ioachim vbi supra dicit sic. Alicui dictum est q̄ in septē tem poribus terminando erat secundo status sex ex eis datis ad laborē septimo ad quietem. Sm q̄ angelorum septenarius exigit. t in septē diebus fecit opera sua deus. licet tercius status generalez obtineat vsqz in finem seculi sabbatissmum. Unde quia vult deus a laboribus seculi ecclesiam suam quiescere ne iusti pereant cum fornicatoribus in diluuio gentium futurarum premonet patenter precones euange licos predicare in toto orbe terrarū. vt saltim onera sua mistica om- nis abijciat vel deponat. vt in sabbato penitentie requiescat. q̄ quia futurum est vt quasi de babilone ad montana hierusalem multi con scendant de seruitute seculi in spiritus libertatem. t de cunctis fini- bus t ecclesijs christianis in occidente. aquiloneqz diffusis ad spiri tualem vitam in viris euangelicis reformandam ferentibus olocau stum quo ad votum. t victimam quo ad martirium. sacrificium quo ad peccati gemitum. thus quo ad officij debitum. oblatōem quo ad compassionis affectum. Ecce de aliquorum conuersione in proximo facienda. hec ille Secundo in propiciatione. Unde abbas ioachiz vbi supra dicit sic. Necesse ē vt viuant homies sm spiritum t detra hatur ad nihilum superbia omnis carnis. Quia vero omnis homo carnaliter viuens corrumpit per maliciam omnem terram. necesse ē vt superueniat imperij cathaclismus vt intelligatur quod dicitur q̄ supra q̄ creditur omnia deuastabit. Inde. Ego disperdam eos cum terra. In signum autem talis diluuij ne similis vtiqz tribulatio fiat vlterius t delitio omnis carnis ponetur arcus in nubibus celi qui inter dominum t hominem federetur. Arcus predicatio danda est celi nubibus euangelisantibus regnum dei in spirituali ecclesia susci tandis. vt sit propiciatio ī suadenda penitētia vniuersis. hec ille. Tercio in pacificatione. Unde abbas ioachim vbi supra dicit sic. Hi sunt columba quam spiritus domini alter noe. qui requies dicitur propter tribulationum impetus quibus mundus fornicatur. absumi tur emisit et emittet ex archa. vt cessantibus aquis diluuij gentium futurarum. que ad subleuandam archam contemplantis ecclesie in sublime conuenient t fornicatores clericos gigantesqz famosos pre latos t alios de terra secularium facientium irritam fidem suā fer uida seueritate subuertent ramos virentis oliue. scilicet iustitie ope ra cum doctrine foliis laudis t paucis sedula reportet ad archam hec ille. Quarto in iustificatōne. Unde abbas ioachim vbi supra dicit sic. Puto ego q̄ sicut olim elegit deus patres semiores. secun- do apostolos. ita t nunc tercio pueros eligat ad litteram propter eos quibus vetera viluerunt ad predicandum regni euangelium. t excudendum loth in ipis pueris fidelibus p abraā summū pōtifiez.

populum christianū influentis·scilicet caduci seculi·tabescentē· duc
santemqz cum filijs sceleratis·z facientem iudicium de regibus so-
domorum·scilicet prelatis adulterantibus verbum dei·Sed z pue-
ri hebreorum in huiusmodi pueris designati vestes z spolia seculi
in cultum diuinum abitiunt ramos arborum iustorum doctrinas· et
vites immo propagines de secularib9 auferunt ferentes flores mu
dicie z palmas victorie quo mundum calcant·dyabolum superant·
carnem frenant·in iusticie operibus extollendo gratias agūt z lau-
des domino abrae patri excelso·qui a filo subtegminis vsqz ad co-
rigiam calige de his que ad iusticiam pertinent veritatē impugnā-
tibus nō dimittant Ex horum siquidem ore predicatio laudis perfi
citur·dum non aliud in ore nunciant·ꝙ in conuersatōne demonstrāt
hec ille· Quinto in dispēsatione·Unde abbas ioachim vbi supra
dicit sic·Uerum quo ad hoc ioseph primogenitus rachaelis exalta
tus est in egipto scripturarum sommia disserendo·quem puto alium
ordinem suscitandum in mundo dispensatorem vtiqz verbi dei· hec
ille· Sexto in predicatione·Unde abbas ioachim vbi supra dicit
sic·Tribus beniamin qui raptus est in mentis excessum ordinem cō-
templantiuz innuit·vt veluti speculatores eximij ceteris fidelib9 ca
ueant ne a superueniente aquilonari malicia per teporem fidei a ca
ritatis incendio refrigescant·Tales confortari debent in medio ec-
clesie·z crescere non tam multitudine ꝙ virtute· vt sint reuera filij
gemini·beniamite quo ad dei z proximi caritatem · Hierusalem ec-
clesia est collectio scz laicorum· quos confortare tenentur z robora-
re in fide·Thecua est cet9 clericorum secularium·inter quos clāgen
do buccina exponunt misteria scripturarum·Uerticarum ordo ē re-
gularium·super quos vexillum crucis assumpte debent ad perfectio
nis studium explicare·Unde reuera comicitur ꝙ ordo euangelicus
suscitandus ex nouo in beniamin filijs designatus exhortatōnis ha
bebit officium qua z per fidem laicos reuocet·z per doctrinam cle-
ricos excitet·z per religionem remotos a seculo per merita vite spi
ritualis informet·hec ille· Septimo in miseratione·Nam patriar
che sancti floruerunt hospitalitate z misericordia·quā maxime bea-
tus dominic9 obseruauit·Cum enim quidam propter nimiam ege-
statem hereticorum perfidie adhesisset·beat9 pater seipm venunda
re disposuit·vt ex precio hereticis venundatum liberaret·Superna
vero clementia eius suffragio z lacrimis aliter puidit· O mira pie
tas z misericordia·vt patz

Quarto vita z religio beati dominici non potest abscondi posita
supra moutem Prophetaruz·Unde abbas ioachim super hieremiā
dicit sic·Licet enim nouus ordo predicantium ecclesie oriatur· tamē

ordo ille miciat9 est in prophetis·apostolis et doctorib9 tercij tem·
poris ecclesiastici cursus ⁊ cognitus ⁊ electus ⁊ acceptatus a deo·
In vtero ergo ecclesie formatus in fide est ordo doctorum quem
pnouit deus a diebus pristinis in seculorum finibus reuelandus·
sanctificandusqz in vulua spiritualis ecclesie ⁊ profectione doctrine
Et bene primo formatur· secundo sanctificatur · quia primo in fide
instruitur·secundo in religiosa conuersatione dicatur · Tales in pro·
ximo pariet ecclesia generalis iam senescens·Rectus ergo ordo for
mationis eorum sanctificatōis ⁊ emissionis ex vtero scribitur·quia
fideles·quia spirituales·quia obedientes·fideles in doctrina·spiri
tuales in vita·obedientes etiam in pressura·hec ille Sciendum q̄
ordo predicatorum premonstratus est ī prophetis· Primo ī moy
se·Unde abbas ioachim vbi supra dicit sic·Sicut per moysen ⁊ io·
sue cananeos dominus israhelitis subiecerat christianis·per paulu3
et iohannem euangelistam strauit ydolatras·sic ⁊ nunc per duos fu
turos ordines signatos in illis gentes incredulas subigat ⁊ cōuer·
tat·Nam si fuerit numerus filiorum israel iudeorum pariter ⁊ chri·
stianorum deum vidientium·immo scientium·reliquie in cecitate reli
cte populi vtriusqz iterum salue fiant ad dom̄um·scilicet conuer·
tende·hec ille Secundo in iosue· Unde abbas ioachim vbi supra
dicit sic·Ad rum̄am hierico mundi superbie que imperium denotat
desolandum reges multi contra israhelitas christianos duemēt· sz
expugnabuntur a iosue qui in sublimi clipeum eleuauit expectando
auxilium non ab homine·sed a deo·Uiris ergo euangelicis canen·
tibus ante archam spiritualem vitam·nouale nouabitur cordiuz pe
nitentium·vt faciem terre conscientie remouent· ⁊ de verbi dei semi
ne spinas erroris extirpent·hec ille· Tercio in dauid·Unde pro
paralipominon vicesimo capitulo dicitur sic Factum est eo tempore
quo solent reges ad bella procedere· Congregauit ioab exercitum
et robur militie·⁊ vastauit terram filiorum amon· perrexitqz ⁊ ob·
sedit rabath·Porro dauid manebat in hierusalem quando ioab p·
cussit rabath ⁊ destruxit eam · Tulit autem dauid coronam melcon
de capite eius·Glosa dicit sic· Joab bellum inchoanit·dauid perfe·
cit·Christus enim bellum agit cum predicatorum ordo contra mun
di potentes scutum fidei opponit·sed finis certaminis ⁊ ;triumphi
ad christum refertur·qui operatur in nobis velle ⁊ perficere · Qui
coronam quam dyabolo abstulit sibi aptauit·scilicz fideles·qui qua
si corona eū ambiunt·Unde psal·Bn̄dices corone anni benignitatis
tue 2c̄·hec ibi· Quarto in salomone·vnde tercio regum quarto ca
pitulo dicitur sic· Regis prefecti necessaria mense regis salomonis
cum ingenti cura prebebāt in tempore suo·Glosa dicit sic·Ne quid

desit in domo regis ordo predicatorum discurrendo. loquendo laborat. vnde in mensa domini habundet & inde nutriantur fideles. hec ibi. Quinto in mardocheo. Unde hester secundo capitulo dicitur. Duo eunuchi regis qui ianitores erant & in palatij primo limine residebant voluerunt regem interficere. quod mardocheum non latuit. Glosa dicit sic. Duo eunuchi heretici & schismatici sunt qui fraudis & malitie venenum gestantes contra veritatem consiliantur vt eam credentibus auferant. & christum. id est. fidē christi in ipis fidelib? interficiant. Hz eoz iniquitatē ordo predicatorum manifestat. vt innocentes saluentur & illi iusta vltione puniantur. hec ibi. Sexto in helya. vnde abbas ioachim super hieremiam dicit sic. Potens est deus qui clausit celū eccīe et clausur? est iterū tēporibus antichristi. aperire corda simplicia. dare predicatōis pluuiam super terram. vt sublatis & arefactis studijs in superbis viris humilibus data est gratia. Ceteri velut oues in locis palustribus & in pascuis vberrimis. collocentur. hec ille. Et ecclesiastici. xlvij. ca. dicitur. Surrexit helyas quasi ignis & verbum illius quasi facula ardebat. Talis fuit beatus dominicus in se ardens per feruorem spiritus. vt alios accenderet & illumīaret verbo sacre doctrine. Ideo ei dicitur illud ysaie. xlij. capitulo. Dedi te in lucem gentium. vt sis salus mea vsq; ad extremum terre per feruentem predicationem in ecclesia diffundendam. Unde abbas ioachim super heremiam dicit sic. Multe vidue erant in israel. ecclesie pastorales in populo christiano. & ad nullas earum missus est spiritualis helyas malicie perscrutator misi in futuris viris euangelicis zelantib? legem dei ad mulierem viduam sarreptanam. romanam ecclesiam in italia constitutam. īmo sub toto imperio latino diffusam. hec ille. Septimo in heliseo. Unde abbas ioachim vbi supra dicit sic. Certe vita cōtemplatiua olim in veteri testamento viguit sub helya & helyseo & filijs prophetarum in filijs israel sed quia torrens carith deficit in eis gratia spiritualis propter errores nepharie hiezabelis vita ipa migrauit ad grecos sub paulo primo heremita antonio. & alijs heremitis. Inter eos quoq; reperti sunt hereſiarche et falsi religiosi vtriusq; sexus qui quia fornicati sunt a deo suo vita ipa cessauit ab eis. & propagata est in benedicto. immo in nutrice seu sorore potius benedicti quēadmodum in veteri in muliere vidua sarreptana romanam ecclesiam designante. Sed quia ibi fractum est capisterium super mensam & regula monastica est

diuisa non potuerunt mti ieiuniis sed delicijs epulisq; vacare. ꝑ
et compulsa est spiritualis religio ipa ad albos cistercienſis con-
fugere in quibus ex parte manet intacta. quousq; veniat quod p-
fectum est post sextum temp? ecclesie. in quo velut in sabbato ces
set labor ⁊ seruitus ⁊ detur contemplantibus dominum sabbatis-
mus. Creabit dominus nouum super terram. scilicet ecclesiam fe
mina circumdabit virum spiritualis religio perfectos in nouita-
te spiritus ambulantes. Virgo illa mater christum peperit cōtra
iura nature. Nunc vero romana ecclesia nouum ordinem virorum
spiritualium complectetur. ⁊ pariet in vtero fidei in gremio cari
tatis. hec ille. Octauo i ysaia. Unde abbas ioachim vbi supra
dicit sic. Futurum est enim vt canes muti clerici lupis non potue
runt latrare vespertinis. Missurus est dominus alios precones.
qui ⁊ scientiaz exuberem habeant ⁊ pastores babilonicos in me-
cennarios luposq; conuersos valido clamore confundant. Hinc
ysaias. Egeni ⁊ pauperes querunt aquas ⁊ non sunt. lingua eoꝝ
siti aruit. proinde dabo in supinis montium flumina ⁊ in medio
camporum fontes. Hactenus a pauperibus clericis ⁊ simplicib?
subtracta est scientia domini secularibus in magistris. qui ⁊ si vi
si sunt scire pro tempore aliquid de doctrina ecclesie. tamen totū
ad auariciam protrahebant. Unde. Tulerunt aurum meum ⁊ fe-
cerunt inde baal. Aurum est scriptura diuina quam ex decretoꝝ
et aliorum compositionibus auferunt. ⁊ in decretales ⁊ auaras
sententias doctrinasq; transfundunt. Sicq; necesse est vt lingua
simplicium siti auaricie areat. quaz libera ⁊ proflua doctrina euā
gelica non irrigat. Hec est illa sitis ⁊ siccitas. arefacta cupiditas
de qua ⁊ si samaritana ydropica biberit. superuenientem aliā nō
extinguit. Ergo non solū supinis collibus ⁊ decliuis in altis are-
facta verticibus flumina concedentur. sed etiā campis in mediis
fontes erumpent. de quorum affluentia ortus sponse reddetur ir
riguus ⁊ habundanter bibet populus vniuersus. Montes vtiq;
sunt prelati ecclesiasticiq; magistri in seculo sua gignasia erigen-
tes. Supini colles viri religiosi sunt. quibus in spirituali vita do
ctores proflui promittuntur. Sed ⁊ campi mundi fideles sunt in
quorum medio predicatores suscitabuntur e proximo qui siccita-
tem in mundi sermonibus auferant. ⁊ diuinis eloquijs multipli-
catis studijs inferant vbertatem. Ad quam ysaias inuitat dicēs
Omnes sitientes venite ad aquas ⁊ qui non habent argentū tam
simplices ꝙ edocti indifferenter confluent ad gratiam vberta-

tis vidētes terram·ecclesiam in toto orbe diffusam· repletam sic entia domini tanq̄ aque maris operientes· hec ille· Nono in hieremia· Ano hieremie·xxxiij·capitulo dicitur sic·Audiuit abdemelech ethiops vir eunuchus qui erat in domo regis quia misissent hieremiam in lacum locutus est ad regem dicens· Domine mi rex male fecerunt viri isti omnia quecunq; perpetrauerūt contra hieremiam mittentes eum in lacum·Glosa dicit sic· Iste ethiops eunuchus qui timore ⁊ amore dei compunctus prophetam eripuit significat predicatores de gentibus qui seipsos castrauerunt propter regnum celorum·qui vere caritatis instinctu inique oppressos studeant verbo ⁊ exemplo de fouea perditionis eruere· Quod ⁊ nomen eius testatur·Abdemelech enim seruus regis interpretatur illius scz de quo dicitur·Rex magnus super omnes deos·cui ordo predicatorum seruit per verbum euangelij·gentes assaciando fidei·hec ibi·Et·xviij·capitulo dicitur sic·Surge ⁊ descende in domum figuli·⁊ ibi annunciabis verba·Super quo abbas ioachim dicit sic·Domus figuli ecclesia est· ad q̄uam futuri viri euangelici venire iubentur·Surge inquit a quiete spiritꝰ et descende ad laborem doctrine verba domini narraturꝰ· Uel certe tales in propheta isto surgunt a seculo fugiendo· descendunt peccatoribus compatiendo·in domum figuli visitando·vt annuncient verbum domini predicando·hec ille Decimo in ezechiele Unde ezechielis·ij·capitulo dicitur sic·Et ecce manus missa est ad me in qua erat inuolutus liber ⁊ expandit illum coram me· Super quo grego·prima parte super ezechielē dicit sic· Sicut per prophetam predicatorum ordo·sic per librum quem accipit scripture sacre pagine designantur· Liber autem inuolutus est·quia sacre scripture eloquiū est obscurū qꝺ ꝓfūditate sīarum inuoluit vt nō facile sensu omniū penetret·Sz corā ꝓpheta liber expanditur·q̄ corazꝫ p̄dicatoribꝰ sacri eloquij obscuritas apiet·hec ille·

Undecimo in amos·Un amos·ix·ca·dicit· Cōphendet arator messorē ⁊ calcator vue mittētē semē·glo·dīc sic·p hos oēs significat ordo p̄dicatorꝫ Duodecio i zacharia·Un zacha·vj·c·or· In q̄driga q̄rta erāt eq̄ varij ⁊ fortes· Isti equi sunt p̄dicatores xp̄z p mōm portātes·⁊ dicūt varij ñ tm̄ ꝓpt̄ hītū,sz eē ꝓpt̄ varietatē vtutū·Et dicūt fortes·q̄ fortit sciūt pugre ⁊ se ōfēdere·⁊ sūt i q̄driga q̄rta· Quia in prima sunt equi ruffi·i·ordo martirum·in secunda equi nigri·id est·ordo confessorum qui se per macerationē denigrauerunt·ñ tercia equi albi·id est·ordo virginū· in quarta

equi varij. id est. ordo doctorum et predicatorum. Unde abbas
ioachim super hieremiam dicit sic. Ipi sunt equi varij z fortes
ad discurrendam terram designati vtiqz in moyse z helya quoz
vnus pharaonem z eius exercitum deiecit ī mari rubro. alter do
mum achab cum hiezabele z sacerdotibus baal zelo diuino pere
mit. hec ille. Tredecimo in symeone sacerdote magno. Unde
eccī. l. capitulo dicitur sic. In accipiendo ipm stolā glorie z vesti
ri eum consumatione virtutis. Glosa dicit sc. Ordo predicatoruz
accipiendo stolam glorie z vestiendo se consumatione virtutum.
iudicium dignitatis sue z ornatum fidei z vestimentuz bone op
rationis demonstrat. hec ille. Decimoquarto in neemia. qui ut
dicitur ecclesiastici. xlix. capitulo. erexit muros euersos. Sic bea
tus dominicus erexit ecclesiam dei pene collapsam. z ab hereti
cis dissipatam. Quindecimo in iohanne baptista. qui fuit pre
co primi aduentus christi. Et beatus dominicus fuit preco secun
di aduentus eius. scz ad iudicium. Unde abbas ioachim sup hie
remiam dicit sic. ꝙ dicitur cursor leuis explicans vias suas. pō
hoc referri ad duos illos prophetas futuros in munduz. qui dil
cursu solicitudinis vias seculi euangelisando verbum domini si
ne sarcina temporalium explicabunt. hec ille. Beatus enim domi
nicus recte fuit propheta tanꝙ futurorum prescius Nam cum in
partibus tholosanis quosdam hereticos cōuicisset. z illi essent in
cendio adiudicati spiritu prophetico preuidit vnum illorum ra
mundum nomine futurum seruum christi vnde prohibuit euz cre
mari dicit. Adhuc iste magnus erit seruus christi et frater predi
cator. Mira res. post viginti annos detentus heresi. deo inspirā
te uersus est et factꝰ fr predicator optimo fine quieuit. Simili
ter dum esset in ciuitate segobia z vellet proponere verbum de
nobiles diu occupati circa litteras regales quas tunc accepe
rant quasi extediati nolebant interesse predicationi. quibus tam
beatus dominicus ait. Nunc vsqz fratres mei terreni z mortalis
regis audistis edicta. iam ergo celestis z immortalis audite mā
data. Indignatus autem quidam nobilis ait. Nūquid verbosus
iste detimebit nos tota die. z abiens domum suam murmurando
ascendit equum. Cui beatus dominicus ait. Ecce nunc domine re
ceditis. sed ante finem anni equus vester proprio carebit sessore
et ad turris vestre elaboratum presidium preoccupante interfe
ctore non poteritis peruenire. Nondum anno peracto idem no
bilis cum proprio filio ac consobrino fuit a suis emulis attrociter

peremptus dum ad turrē quā sibi edificauerat· vt posset euadere· festinaret·

Quinto vita ⁊ religio b·do·n̄ pōt abscōdi posita supra mōtē apostoloꝝ· Un̄ abbas ioachī sup hieremiā dic̄ sic· Nūc quoqꝫ tercō loco suscitandi sunt viri alij euangelici apostolorum officium imitantes· qui abeant predicando·fodiant consciencias discutiendo·tollant lūbare de secularibus ⁊ carnalibus actibus christianos quoslibet reuocando·hec ille· Sciendum ꝙ apostoli habuerunt quattuor prerogatiuas·quibus fuit dotatus beatus dominicus· Prima fuit electionis·ioh·xmj·capitulo·Non vos me elegistis· sꝫ ego elegi vos Sic beatus dom̄icus a christo electus est· Unde abbas ioachim super hieremiam dicit sic·Primo tempore semen abrae electum est ex ommibus gentibus·Secundo semen christi·id est·apostoli ex iudeis·Tercio eligendi sunt alij ex omn̄ iudea ⁊ gente·id est·in omni ecclesia de gentibus congregata· Sicut enim illi fuerunt primitie israhelitarum in primo statu·apostoli in secundo credentium·ita tūc in exordio tercij status nonnulle primicie christianorum sanctificande sunt domino ⁊ spargende in mundo·Si enim ad initia tercij oculos vertimus profecto multi surgendi sunt euangelij emulatores· qui ⁊ honeste viuent·⁊ audacter viciosa corda corripient· Ipi dabūtur in ciuitatem quo ad religionis vnitatem·munitam apostolicis viribus in columnam recte vite ⁊ sane doctrine·ferream quo ad rigorem·⁊ in murum quo ad penitentiam· ereum quo ad predicationis officium super omnem terrā populi christiam·hec ille· Secunda fuit confirmatōnis·psal·Ego confirmaui columnas eius· Et luce·xxmj·capitulo·Ego promissum patris mei mittam in vos· Uos autē sedete in ciuitate quoadusqꝫ induamini virtute ex alto· Sic beatus dominicus fuit confirmatus·Unde abbas ioachim super heremiaꝫ dicit sic·Dudum sub quarti apertione signaculi mlta fuit leticia rectoribus heremitarum ⁊ virginum·dum de mundanis gaudijs tan ꝙ transitorijs ī monachoꝝ collegijs nullam consolationē amitterēt Sed in scripturarum pascuis oblectamine non carerent·donec spiritus ex alto veniens corda simplicia sanctaqꝫ instrueret·⁊ vsqꝫ ad interiora heremi velaminisqꝫ minaret· Quod sub septimi apertione signaculi·⁊ die septimo quo moyses educitur de medio nebule que montem texerat sex diebus complendum non ambigo·Quia necesse est vt quod linguis igneis apostolis est ostensum plenior misterio in futuris viris euangelicis reuelandis in mundo tempore isto sexto compleatur·hec ille·Semel oranti beato dominico rome in ecclesia sancti petri apparuerūt beati apl̄i petr9 ⁊ paul9·Petr9 dans ei baculū· ⁊ paul9 librū dicētes·Uade ⁊ p̄dica verbū dei q9 ad hoc

miniſterium a deo miſſus es. Et ſtatim ſpirituſſanctus in ſimilitudi-
nem lingue ignite apparuit ſuper caput beati dominici. Unde ī gra
et ſapiētia ꝺfirmat⁹ eſt ⁊c. Tercia fuit p̄dicatōnis. mar. xvj. c. Pre
dicate euangeliū omni creature. Ad hoc autez officiū inſtitutus eſt
ordo fratrum predicatorum. Unde abbas ioachim ſuper hieremiā
dicit. Hens conſurgens de finibus terre ſagittam ⁊ arcum arripi-
ens ſpiritualiter ſignificat viros euangelicos de mundo ſurgendos
et cunctis eccleſie finibus congregandos cōtra filios ſeculares qui
arrepto ſcuto fidei ſagittam verbi dommi in hoſtes crucis impel-
lant rigorem penitentie non ſeruantes. Sed quia vox predicatōnis
eorum audienda eſt vndequaqz merito quaſi mare ſonabit. nō tam
ad plenitudinem ſcientie q̄ ad amaritudinem vite. vnde dicit. Ma
gna eſt velut mare contritio tua. Uerum nomine maris doctrina
euangelica denōtatur. ſicut ſcriptura veteris teſtamēti ī terra. quia
et ſi eos oportebit veteris habere ſcientiam. non tamen vitam ve-
terem predicabunt. vt homines peccatores non viuant āmodo ſm
carnem ſed ſm ſpiritum. hec ille. Et beatus dominicus apparuit in
viſione p̄ape innocentio tanq̄ ſuſtentator eccleſie romane duz inſta-
ret pro confirmatione ordinis ſui qui diceretur ordo fratrum pre-
dicatorum. Nam dictus papa vidit in ſomnis q̄ eccleſia lateranen
ſis grauem minabatur ruinam. et tremens vidit ex aduerſo. q̄ be
atus dominicus ne ipa caderet humeris ſuppoſitis ſuſtentabat.
Euigilans autem intellexit. q̄ beatus dominicus tanq̄ vnus apo-
ſtolorum eccleſiam dei ſuſtentaret. Quarta fuit locutōnis. Actui
ſecundo capitulo. Loquebantur variis linguis apoſtoli magnalia
dei. Et beatus dominicus donum linguarum accepit a ſpirituſancto
Nam de tholoſa vadens pariſius quoſdam peregrinos obuios ha
buit in via diuerſorum ydiomatum quibus euangelizauit ieſuz ſm
eorum ydiomata. loquens eis ⁊ intelligens eos

Sexto vita ⁊ religio beati dominici non poteſt abſcondi poſita
ſupra montem Martirum. Unde abbas ioachim ſuper hieremiam
dicit ſic. Futurum eſt vt quemadmodū iudei contra chriſtum ⁊ di-
ſcipulos fremuerunt. ita ⁊ nunc in ſpiritum dommi ⁊ eius alumnos
ſeuiant falſi chriſtiani. tam laici q̄ clerici eorunqz ſalutis ſermonib⁹
non intendant. hec ille. Sciendum q̄ beatuſ dominicus quattuor
modis paſſus eſt martirium. Primo ex voto. Nam aſſidue deum
orabat. vt ſibi hanc gratiam infundere dignaretur. q̄ ſe totum ali-
quando ſaluti poſſet impendere proximorum. Secundo ex itine-
re. Nam cū ſemel indicta eſſet generalis diſputatio ꝺtra hereticos
et epiſcop⁹ ciuitatis vellet cū pompoſa ſocietate p̄cedere b. do. ai
Non in confidentia hominum. ſed in auxilio dei congrediendū eſt

Armem⁹ nos deuotis oꝝb⁹ humilitatis exemplis ⁊ discalciatis pedibus contra goliath ꝓcedamus. Annuentes itaq; viro dei duz diuina ꝓuidentia ꝑ quoddam nemus ducerent a quodā heretico ꝑ spinas ⁊ petres diu ambulādo. sanguie cruentabāt pedes eorum. Itaq; vir dei patientissime ferens ⁊ in laudes prorumpens hortabatur omnes ad patientiam ꝑmittens ꝙ victoriam reportarent ex hostibus. Mirum ꝓdigium hereticus iste ad fidem christi veram cōuertit. ⁊ ceteri abiurata heresi ad gremiū ecclesie fideles redeūt. Unde abbas ioachim⁹ super hieremiam dicit sic. Cum em̄ ecclesia generalis deficiet quo ad laborem ⁊ mundi supbia corruet quo ad errorem. quia finis ꝝiuerse carnis iam venit ad dominū. viri euangelici populum exhortaturi discurrent. Nam riui erunt quo ad scīē-tiam. currentium quo ad obedientiam aquarū quo ad abundantiaz Tales aque euelli nequeunt per alicuius maliciam. hec ille Tercō ex congressu. Cum em̄ in predicatōne multa dtra hereticos adduxisset ⁊ in libellum quendam redegisset. vni heresiarche libellum obtulit. vt ad rones fidei responderet. Qui libellum oblatum in ignem proijciens tercio exilientem ab igne illesum coram alijs hereticis euidenter cognouit. Statuta die beatus dominicus in ignem cuz libello ingrediens illis videntibus mustus exiuit. Unde abbas ioachim super hiere. dicit sic. Exibunt de septimo angelo tuba canente predicatores eximij quorum pars sub sexto comprimet a bestia infideli. vt repleatur terra scientia domini ad deū ognoscēdū Quarto ex aggressu. Transiens em̄ aliquando per locum vbi parate sibi erant insidie gaudenter laudans deum comprehensus est ab hereticis qui dixerunt ei. Nunquid tu mortis horore concuteris. Quid faceres si comprehendissem⁹ te. Ait ille. Rogassem vos ne repentinis me subito perimeretis vulneribus. sed paulatim ⁊ successiue membra singula mutilantes. deinde ostensis coram meis oculis detruncatis membroꝝ particulis ipos oculos eruentes ad vltimuz semiuiuum laceratūq; corpus sic permitteretis in suo sanguine volutari. vel prorsus ad libitum necaretis. Unde abbas ioachim super hieremiam dicit sic. Moab ⁊ amon duo filij loth qui nati sunt de incestu duos ordines extremos ī proximo reuelandos insinuant quos anto durius afflictio seculi deprimet q̄nto instantius dtra ip̄m eorum vexatio sub ecclesie fluctuatōe dsurget. hec ille. Sicut ei abraā liberatus est de hur caldeorum predicans vnum deum cōtra eos. Sic beatus dominicus euasit illesus ab incendio hereticoꝝ conscriens veritatē fidei aduersus eos. Et sicut ysaac portat ligna sue immolatōis. Sic b. dñic⁹ offert votū sue interitōis. Et sic iacob sentit molestias esau ī sua ꝑsecutōe. sic b. do. sētit īsidias hereticoꝝ ī fidei

defensione. Et sic ioseph erat in agro vt fratres suos inueniat. Sic beatus dñic⁹ inter vepres ⁊ spinas pedes sautiat. vt hereticos ad fidem duertat. Et sicut moyses ab exploratoribus calumniã patitur Sic beatus dñicus ab ecclesie pastoribus repulsa data affligit. Un abbas ioachim sup hieremiã dicit sic. Pōt fieri vt per liguriam p dicatione diffusa viri euangelici consequenter reuertant in galliam vel certe ad omnes indifferenter tam clericos ꝙ laicos duertēdos Sed pastores ecclesie futuros viros affligent ne predicare audeãt verbum dei. hec ille. De beato aũt dñico cãtat ecclesia. Sitiebat seruus xpi martiriũ sicut sitit ceru⁹ ad aque fluuiũ

Septimo vita ⁊ religio beati dominici nõ pōt abscõdi posita supra monteu Confessor. qui intellectũ suũ diuine sapiẽtie dedicauerunt vt eam ad salutem aiar effunderent. Unde abbas ioachim super hieremiã dicit sic. Viri illi euangelici circuibunt p̃dicãdo ⁊ cõsiderando opa singulor scrutantes in lucernis verbi ⁊ operis hierusalem ecclesiam vniuersam. ipi exploratores hierico ecclesie clericorum ⁊ subiector eor. ⁊ qr aliud ꝓbant eos facere ꝙ docere muros eor rectores in tuba exhortatõis euertunt. ⁊ carnalia eor studia ⁊ corrupta. amara ⁊ languida ex verbo crucis euangelice sanas reddunt. hec ille. Sciendũ ꝙ dfessores habuerunt quattuor p̃rogatiuas. quib⁹ fuit dotatus beat⁹ dñicus Prima est abstinentie. eccs. ij. c. Cogitaui a vino abstrahere carnẽ meã. vt aĩmũ meũ trãsferrem ad sapientiã. Beat⁹ aũt dñic⁹ vt sapientiã addisceret. vinũ p decennũ nõ bibit. Scda est lacrimar. ps. fuerũt mihi lacrime mee panes die ac nocte. Precipuũ aũt studiũ beati dñici fuit vbiqz et oĩbus hois lacrimas fundere p peccatoribus. p dseruatõe vinee. quã nuper ipe plantauerat. Unde dicit de eo ꝙ claustrũ ⁊ altaria lacrimis dsecrabat. Et iterum Pernox cũ xpo xpiũ nõ possidebat lectulum post lacrimar fluuiũ vix humi dãs corpusculũ. Tercia est orõis. glo. sup thobi. iij. c. sic dicit. Dratõ lenit deũ. lacrima cogit. hec mittigat. illa pungit. Cũ quidã frater discret⁹ ⁊ deuot⁹ septem noctibus vigilasset vt videret qualiter beat⁹ dñic⁹ oraret asseruit. ꝙ in orõe modo stat⁹. modo ingeniculans. mõ pstrat⁹ in terram. mõ eleuatis manib⁹ in celũ. mõ extensis in similitudinẽ crucis mõ cancellatis ⁊ iũctis manib⁹. mõ inclinãs pfũde deũ orabat Propter qõ merito sue orõis multa miracula fecit ĩ vita. De moyse em legit in canone. dis. xxxvj. ca. Si quis sic. Est aliud op⁹ qõ facit moyses. Ad bella non vadit. non pugnat contra inimicos. Sed quid facit orat. ⁊ donec orat vincit populus eius. si relaxauerit ⁊ demiserit manus populus eius vincitur ⁊ fugatur. Oret ergo sacerdos ecclesie indesinenter vt vincat populus qui sub eo est hostes inuisibiles

amalechitas qui sunt demones impugnantes eos qui pie volunt vi
uere in xpo.hec ibi.Hoc aduertes beat9 dñicus cū quidā fr thome
apulus seduceret a quibusdā sattellitibus dyaboli ⁊ cogeret exire
ordinē indutus vestibus secularib9 cū eis ibat.quo cognito beatus
pater in ecclesiā intrauit.ibiqz diutius orans fratrē illū ad ordinez
reuocauit.Et sicut moyses sua oratione aquas marath in dulcedinem
duertit.sic beat9 dñic9 in cremona corā beato francisco in cōuentu
minoz aquā putei salsam ⁊ turbidā in dulcē ⁊ clarissimā pmutauit.
Et sicut moyses quendā deū blasfemantē lapidare fecit.numeri.c.
sic beat9 dñic9 quandā mulierē deū blasfemantē quinqz mensibus
loquela priuauit. Et sicut helyas orauit ⁊ celū dedit pluuiā ⁊ ter
ra dedit fructū suū.sic beatus dñicus apud segobiā ciuitatē ex mu
ros p̄dicans in festo natiuitatis dñi.cū nondū esset seminatū ꝓpter
sterilitatē terre.quia p annū ⁊ vltra nō pluerat.orauit dñm p ferti
litate terre.⁊ subito pluuia magna irrigauit terram.⁊ ex tūc semiā
uerunt ⁊ messem vberem sequenti anno habuerūt.⁊ sicut helyas in
itinere fatigatus sua oratione panē a deo pmeruit.iij.reg.xix.c.sic be
atus dñicus rediens in italiam cū fratre iohāne duerso inter alpes
lombardie valde fatigato orauit ad dominū ⁊ impetrauit panem
suauissimū miri candoris ad refectōem predicti duersi. Et sicut he
liseus suscitauit puerū sunamitis.sic beatus dominic9 p franciā va
dens cum pueniset ad castrū castellionis filiū sororis capellani qui
eum hospitio receperat a mortuis suscitauit oratione fusa ad dominū.

Quarta est doctrine ⁊ veritatis.ecc̄i.xv.c. In medio ecclesie ape
ruit os eius.⁊ impleuit eū dñs spiritu sapientie ⁊ intellectus.Et de
beato dominico dicit.O lumen ecclesie.doctor veritatis.rosa patiē
tie.ebur castitatis.aquā sapiētie ꝓpinasti gratis. predicator.gratie
nos iunge beatis. Unde romanus pontifex ip̄m ⁊ successores eius
instituit magistrū sacri palatij ⁊ inquisitorez hereticē prauitatis p9
sedē apostolicā ⁊c.

Octauo vita ⁊ religio beati dñici non pōt abscondi posita supra
montem virginū.Unde eius virginitas assimilat lilio p̄s.Just9 ger
minabit sicut liliū.⁊ florebit in eternū ante dominū. Inter omēs au
tem iustos qui tunc temporis erant.beat9 dominicus fuit sublimior
de quo dicit in apocrifis.esdre.xmj.c.Ex omnibus floribus orbis ele
gisti tibi lilium vnum.id est.beatum dominicū. In cui9 signū cū qui
libet sanctus deferat speciale signum quo dignitas eius designat.
vt beatus petrus claues.paulus ensem.scz diuini verbi.iuxta illud.
assumite gladium spiritus. quod est verbum dei. andreas crucem.
petrus martir palmam. thomas de aquino librum apertum cum
radijs solis circumquaqz. franciscus stigmata. et ita de alijs.

Sic beatus dominicus defert lilium in viridario sancte matris ec
clesie quā alij sancti admirantes interrogant dicentes illud·cañ·v
ca·Quo abijt dilectus tuus scz christus o pulcerrima mulierū·Qu
declinauit dilectus tuꝰ ꝛ querem⁹ eū tecū·Et ipa respondet dicen
·Dilectus meus descendit in ortum suum ad areolam aromatis·id
ad religionem fratrū predicatoꝝ·vt pascatur in ortis sacre doctrī
et regularis vite·ꝛ lilia·id est·virtutes beati dominici colligat·q
recte defert lilium ꝓpter quattuor·Primo ratione coloris· In eiu
em stipite est viriditas per quā fides designat·hiere·xv·c·Benet
ctus vir qui confidit in dño·ꝛ erit foliū eius viride·Viriditas qu
dem in folio est signū vite·ꝛ fidei confessio signuz est spūalis vite
In folijs lilij est candor p quē carnis virginitas designat·In gra
mis interioribus·est quasi auri splendor p quē caritas xp̄i demōstr
tur·canti·v·c·Dilectus meus scz beatus dominicus candidus p vir
ginitatem·rubicundus p caritatem·electus ex milibus·id est·p̄ alij
sanctis· Secundo rōne odoris quo ad vitam odoriferā·ij·coī·j·c·
Christi bonus odor sumus·Et sicut in lilio sunt sex folia· sic beatus
dominicus sex odores emisit Primus est odor constantie·vt a sar
cto proposito non posset moueri quocunqz modo· Secundus es
patientie·vt in aduersis non conturbaret·p̄s· Proba me domine e
tempta me· Tercius est gratiarūactōis·ysa·xxxv·c·Letabitur de
serta ꝛ in via et exultabit solitudo·ꝛ florebit quasi liliū· Quart⁹
est deuote orōis·p̄s·Dirigatur oratio mea sicut incensum in cōspe
ctu tuo· Quintus est pietatis·vt inimicos instrueret· ꝛ pro ipis in
tercederet·cañ·ij·c·Ego flos campi ꝛ lilium conualiū· Sextus est
perseuerantie·eccī·l·ca·Quasi lilia que sunt in transitu aque· id ē·p
seuerans in mundo labenti· Tercio ratōne vigoris·Nam radix li
lij est magni vigoris·quia valet ad tra tumorem splenis· ꝛ significat
humilitatem beati dominici contra superbiā seculi·qui cū esset gene
ralis magister ordinis predicatorum·voluit tam cedere magisterio
ne tale officiuz cuiꝯ succesſoꝝ eius fieret perpetuū·p̄s· Humiliata
est in puluere anima nostra· Quarto ratione saporis·Nam succus
lilij valet contra morsum serpentis·sic succus beati dominici valuit
contra temptatōem dyaboli apparentis in forma draconis·qui nite
batur absorbere fratres qui erant in soçietate eius vt ab eo discede
rent quos tamē ad ordinē conuertit Similiter beatus dominicus
tanꝯ lilium valuit ad clarificandum visum quo ad cecos quos illu
minauit·Valuit ad faciem colorandā quo ad leprosos quos sanauit
Valuit ad maturāda apostemata quo ad infirmitates·febres·idco
posim ꝛ reliquas corporis passiones quas curauit·Ut sibi dicatur·
illud iudith·xmj·c·Subuenisti ruine añ aspectū dei nostri

Nono vita ꝛ religio beati dominici nō pōt abscōdi posita supra montem creaturarū. Assimilat ēm beatus dominicus quattuor generibus creaturaꝝ. Primo celestib⁹. scz soli. lune ꝛ stelle. Fuit ēm beat⁹ dominic⁹ tanq̄ sol ratione illuminatōis. eccl̄i. l. ca. Quasi sol refulgens sic iste effulsit in templo dei. Nam duodecim radios maximos emisit. qui sunt duodecim genera fratruz ordinis sui scz martirum quorum primiceri⁹ fuit beatus petrus martir quē secuti sunt frater dominic⁹ soci⁹ eius. frater conrad⁹ theotunic⁹. frater guilielmus. ꝛ frater bernhardus de rupe forti. frater stephan⁹ de narbona. frater ray. carboni. qui in castro auiniōeti diocesis tholosane ab hereticis pro fide christi ꝛ obedientia sancte romane ecclesie occisi fuerunt cantando. Te deū laudamus. etiā alij multi. Secundū est doctoꝝ quoꝝ primiceri⁹ fuit btūs tho. de aquino. quē secuti sunt fr̄ iohānes parisiensis. fr̄ herue⁹ natalis. fr̄ durand⁹ de scō portiano. frater durādellus. ꝛ alij plures. Tercīū est p̄latoꝝ. quoꝝ primicerius fuit btūs petr⁹ de tarantasia. dict⁹ papa innocēn. v. quē secut⁹ est btūs nicola⁹ de teruixio dict⁹ papa. Bn̄dictus vndecim⁹. Et beatus iohānes de vercellis elect⁹ summ⁹ pōtifex. morte aūt p̄uētus nō fuit coronat⁹. Quartū est cardinaliū quoꝝ primiceri⁹ fuit beatus hugo postillator toti⁹ biblie quē secuti sunt dn̄s robertus anglicus dn̄s nicola⁹ de prato. ꝛ alij multi. Quintū est epōꝝ. quoꝝ primicerius fuit btūs aug⁹. de vngaria. quē secut⁹ est fr̄ iohānes de saxonia. frater iohānes de vincētia. ꝛ alij multi Sextū est fratꝝ deuotorum. quoꝝ primiceri⁹ fuit frater reginald⁹ sancti amiani. quē secuti sunt fr̄ heinric⁹ altisiodorenſ. fr̄ iordanis. fr̄ pelagi⁹ hispan⁹. frater petr⁹ gonsalini hispan⁹. frater mauriti⁹ toletan⁹ frater dn̄icus de valerica. fr̄ bernhard⁹ de cantio. frater gualtherus basilien sis. frater bernhard⁹ de vascoīa. fr̄ iohānes de valentia. fr̄ chabertus lugdunensis. fr̄ dn̄ic⁹ segobiēsis. fr̄ hisnard⁹ papienſ. fr̄ ambrosi⁹ senensis. fr̄ iacob⁹ de anagnia. fr̄ iacob⁹ de venecijs. fr̄ marcolinus forliuiensis. fr̄ simon arriminēsis. hi om̄es sunt beati ꝛ maximis claruerunt miraculis. ꝛ alij plures. Septimū est p̄dicatoꝝ. quoꝝ primiceri⁹ fuit fr̄ guilherm⁹ paldi. quē secuti sunt fr̄ rao roman⁹. fr̄ nicolaus gorra. fr̄ iacob⁹ voragine ꝛ alij multi Octauū est iurisc̄onsultorum. quoꝝ primiceri⁹ fuit fr̄ raymund⁹ de pēna forti compilator decretaliū. quē secuti sunt fr̄ iohānes colonien sis cōpilator summe confessoꝝ. fr̄ brocard⁹ theotunic⁹. fr̄ rogerius brixiensis. fr̄ bartholome⁹ pisan⁹. fr̄ volricus argētinēsis. ꝛ alij plures ꝛc̄ Nonū est historiographoꝝ. quoꝝ primiceri⁹ fuit fr̄ vincēti⁹ beluacensis compilator speculoruz. historialis. naturalis. moralis. et doctrinalis. quem secuti sunt frater martinus hispanus cum cronica sua. frater petrus

de francia cum cathalogo summor pontificū frater bartholomeus terdētim⁹ cū legendis sanctor frater petr⁹ kalo fr̄ philippim⁹ ferrariensis cū suo mēsali ⁊ alij plures Decimū ē philosophor ⁊ logicorum quor primiceri⁹ fuit albertus magn⁹ quē secuti sunt fr̄ gratiadeus esculan⁹ fr̄ franciſc⁹ de prato frater ſtephan⁹ de reate fr̄ nicolaus de roma ⁊ fr̄ tho de anglia ⁊ alij multi Undecimū est moralium peritor quor primiceri⁹ fuit fr̄ guido arimmensis quē secuti sunt fr̄ conradus esculan⁹ fr̄ heimric⁹ arimmensis magiſter guido de guetijs bononiensis ⁊ alij plures Duodecimū est grāmaticor quor primiceri⁹ fuit fr̄ nicolaus treuech quē secuti sunt fr̄ iohannes ianuensis cū suo catholicon ⁊ fr̄ martim⁹ de datia cū suo libro modor significandi ⁊ fr̄ dñicus hispan⁹ cū suo correctorio mēse ⁊ alij multi Ecce qūo beatus dñicus tāq̄ sol emisit duodecim radios illuminatōis totiꝰ mundi ecclī xlmj c Sol illuminans p omnia respexit Et abbas ioachim sup hieremiā dicit sic Sicut deficiētibus patribus in deserto sub iosue ⁊ caleph terrā sunt filij israel p missionis ingressi ita nunc sub euangelisantib⁹ testib⁹ secuturis spiritualium intelligentiā assequent Uita em illor ꝓpter vtriusqz sciētiam testamenti in melle simul et lacte versabit vt de verbis simplicibus pficiat iustus ⁊ de eloquijs mīsticis stupeat eruditus hec ille xp̄i Item beat⁹ dominic⁹ assimilat lune ecclī lj c Quasi luna plena in diebus suis lucet ⁊ hoc ratōne pfectōis Unde abbas ioachim sup hieremiā dicit sic Ecce dolorem penitentie necesse est innouari vbiqz ad vocē filij ⁊ ordinis orituri vt non excuset mundus de gra sed potiꝰ timeat de ruīna ꝑualentibus malis in ecclesia quasi de iudea ipiꝰ predicatio transibit ad gentes errorib⁹ inuolutas vt ibi granū frumenti xp̄i euangeliū ⁊ mortificet ⁊ corruat vt plurimum fructū ferat hec ille ab ista luna pcesserunt tres radij i tres ordines religiosi Primꝰ fuit sor or inclusar quar caput fuit mōasterium sor or ō priuliano deinde secutū est monasteriū sor or de montargis cui prefuit beata amicia de iouiniaco ⁊ monasterium sancte agnetis ō bononia cui p̄fuit beata cecilia Et multa alia monasteria clausa in quibus floruerūt sanctissime dñe Secundus fuit fratrū de militia coadiutor sancti dominici quor habitū ⁊ religionē approbauit sedes apostolica ī quo floruerūt plures sancti viri Tercius fuit sor or de penitentia beati dominici quar religionē confirmauit ecclesia romana ⁊ multis priuilegijs dotauit In quo floruerūt beata margareta filia regis vngarie beata kath erina de semi beata iohanna de castello beata berruenuta de ciuitate austria ⁊ mlte alie ecclī xliij Uas castor in excelsis in firmamento celi resplendēs glorioſe Luna autem dicit vas castor iuxta illud virgilij Casta fauc

lucma tuis Karsus beatus dñicus assimilatur stelle rône directô nis·eccli·lj·c·Quasi stella matutina ī medio nebule·z vocat ista stel la lucifer· quia p̄cedit solem m ortu suo· Unde abbas ioachim sup hieremiā dicit sic·Sicut turbati sunt egiptij m fluctibus rubri ma- ris·vel iudei m p̄incipib9 romani imperij·Sic z nunc turbato pl'o christiano sub alemanoz p̄incipib9 astituto sonent necessario elatō nes psecutionū ascendentiū vndiqz z irruentiū m ecclesiā generalez datis alijs ad respsatōem fideliū z asolatōem·quasi sole atemplā tibus veritatis·Alijs quoqz luna m cōmuni vita degentibus· alijs quasi stellis p̄dicantib9 verbum dei designatis m moyse z helya z duobus m monte ecclesie testibus z ordinibus affuturis·ad quoruz p̄dicatōem edificabit ecclesia m spū·sed m carnaliter viuentib9atte nuata manebit·hec ille·Religio em̄ beati dñici est stella saluatiomis sicut stella maris · Nam sororı sancti thome defuncta apparuit ei m somnis dicens se m purgatorio esse·sed post quindenā abinde libe- rari z euadere·Cunqz ab ea quereret de fratre suo·respondit q̄ iā m paradiso erat· Interroganti aūt an ipe m breui migraret vel sal- uaretur respōdit·Tu quidē si pseueraueris saluus eris·sed alio mo do venies q̄ nos·Post quindenā vero apparuit ei frater su9 nunci ans ei salutē sororis sue·A quo cum quereret an ipe saluarē· respō dit·Non oportet te querere frater de hac re·tu em̄ ī bono statu es· sed tene quod habes z pseuera sicut cepisti·Et scias p certo q̄ nul- li aut pauci de ordine tuo damnant̄ ꝛc· Secūdo vita z religio be ati dominici assimilat̄ terrestribus·scz paradiso· arbori z currui·

Primo assimilat̄ paradiso terrestri·de quo dicit gen̄·ij·c·Plātā- uerat autē dñs de9 paradisum voluptatis a principio in quo posuit hominē quē formauerat·q̄ religionē beati dominici ab eterno p̄ui- dit m ecclesia plantandā·m qua beat9 dñic9 format9a deo·id est·m vtero sanctificat9·z a spiritusancto ī gratia confirmat9 qō patet q̄ m infantia depbensus est sepe relicto lecto sup nudam humuz accum- bere m ea religione prim9 posit9 est·Porro fons egrediebat̄ a loco voluptatis·qui diuisus est m quattuor capita· Iste fons est doctrīa vere fidei que egredit̄ ab hac religione·Unde abbas ioachim sup hieremiam dicit sic·Oportebit iesum transire p mediam samariam ad suadendā fidem latine ecclesie illibatam m filijs obedientib9 et dissemmantibus verbum dei·Hinc mulier samarites loquit̄ cū iesu dum astantinopolitana sedes redit ad ecclesie vnitatē·de qua neces se est vt hauriat aquas m vitam salientes perpetuā·nō sitim littera lis scientie inferētes·vt ecclesia eoz que virū vsurpauerat alienum· carnalē littere intellectū·redarguat̄ per virum euangelicū z fidelē et conuertatur m lumine romane ecclesie profectura·hec ille· q̄ttuor

flumina sunt quattuor intellectus sacre scripture quibus irrigat tota ecclesia. Secundo assimilat arbori. id est. cruci. Nam beatus dominicus defert crucem cum crucifixo in manu sinistra. iuxta illud. j. cor. j. c. Nos predicamus christum crucifixum. iudeis quidem scandalum. gentibus aut stulticiam. Tanto em feruore predicabat crucē christi. vt absorptus caritate transformaret facie. totusq; rubicundus stillaret guttas sanguinis quēadmodū christus in orto. Et sicut christus sepius fuit disciplinatus propter peccatores. ysa. c. Disciplina pacis nostre super eum. sic beatus dominicus omni die tres disciplinas cum catena ferrea sibi dabat usq; ad sanguinis effusionez in memoriam passionis christi. qui ter disciplinatus fuit. scz in templo. in atrio ptorij. in platea. Et sicut christus baiulabat crucem suaz vt sanctificaret per suum sanguinem populum. hebre. xiij. ca. sic beatus dominicus baiulauit crucem christi per arduam pententiā qua se plurimū macerabat. vt hereticos z infideles deo consecraret iux illud. Exeamus ad eum extra castra improperium eius portantes Et sicut christus in cruce cum lacrimis orabat p peccatoribus. hebr. v. capitulo. Cum clamore valido z lacrimis orans exauditus est p sua reuerentia. Sic beatus dominicus uberrime flebat orans p peccatoribus. Unde dicit de eo. Crebros adiungens sedulis fletus orationibus. Et sicut de latere christi in cruce pendētis profluxit sanguis et aqua. Sic ex latere beati dominici profluebat sanguis per disciplinam. z aqua per lacrimarum exuberantiam. Unde abbas ioachim super hieremiam dicit sic. Expectabitis lucem. id est. duos futuros ordines in moyse z helya in montem ecclesie cum domino apparentes. q si nō acquieueritis veritati plorabit in abscondito anima mea. Quia dolebunt spirituales viri de peccatoribus obstinatis. z flebunt ex passionis debito in abscondito tempestatis. plorans pro miseriis plorabit pro spiritualibus temptamētis. deducet lacrimas pro eternis miseriis quia captus est grex domini in peccatis. hec ille. Et sicut christus voluntarie seipm obtulit deo patri. philip. ij. ca. Factus obediens usq; ad mortem crucis. sic beatus dominicus per obediētiam voluntatem suam deo dedicauit. z corpus proprium passioni z martirio libenter obtulit. Unde abbas ioachim super hieremiā dicit sic. Puto q in ordine futuro infra metas seculi stat? z initiū tercij z apertōne sexti signaculi tria ista inuenientur vt alij laborēt manibus. alij predicent populis. alij conteinplentur in ecclesijs. Omnes erunt quasi coloni in exhortatione sermonis. viri in perfectōne virtutis. viatores in paupertate cordis. vagi in solicitudine boni operis fortes in tolerantia passionis. qui consecrati domino nazareno sanctam et immaculatam se domino victimā hostiāq; delibent. qui sic

eoꝫ manere precepit ⁊ desiderat⁹ donec veniat⁹ hec ille⁹ Et sicut xp̄c dilexit ecclesiam ⁊ tradidit semetip̄m p ea mundās eā lauacro aq̄ in verbo vite⁹ eph⁹ v⁹ c⁹ Sic beat⁹ dn̄icus purgauit ecclesiā⁹ Un̄ abbas ioachim sup hieremiā dicit sic⁹ Uentilatores⁹ doctores euangelij suscitandi in area ecclesie generalis⁹ quoꝝ ventilabꝝ scz doctrina quā in manibus opationū habebūt⁹ pmundabit areā ecclesie ⁊ mundabit a paleis vicioꝝ terreneqz substantie⁹ ⁊ ꝯgregabit frumentuz electorum in horreis sanctorum⁹ ⁊ peccatores velut paleas assumet igne iudicij pemitentialis vel temporalis perpetueqz pressure ⁹ hec ille⁹ Et sicut christo in cruce moriente sol obscuratus est hora sexta⁹ sic beato dominico predicante ordo prelatoꝝ obscurus in fide corruet⁹ Unde abbas ioachim super hieremiam dicit sic⁹ Occidit ei sol cum adhuc esset dies⁹ Sex hore diei sunt sex apertiones signaculorum⁹ quoꝝ vltimū iam tenemus in quo sol cadet velut in meridie ordo prelaticus⁹ et cum eis populus christian⁹ a culmine dignitatis ⁊ fide feruente sole tribulatōis in mūdo⁹ hec ille⁹ Et sicut christo ī cruce moriente velum templi scissum est ⁊ spolia iudoꝝ ablata sunt⁹ sic beato dn̄ico p̄dicante crucē xp̄i⁹ mundane ecclesie hereticoꝝ euacuate sunt⁹ Unde abbas ioachim sup hieremiā sic ait⁹ Sicut em̄ dominus olim spoliauit egiptum ⁊ ditauit ac locupletauit populum euocatum⁹ similiter faciet dom̄n⁹ vt vacuatis clericis ⁊ ecclesijs bonis suis spolia transeant ad viros spiritu pauperes habituqz mendicos⁹ De cunctis ecclesie fimibus viri sunt euāgelici suscitandi qui spolia velut hostes spūales ecclesiaꝝ auferant mūdanaꝝ⁹ hec ille⁹ Jn cui⁹ signum data ecclesia⁹ b⁹ dn̄ico tholose dom̄n⁹ fulco episcop⁹ tholosanus sextam partem decimaꝝ cum ꝯsensu capituli tradidit eidem Et sicut christo moriente multa corpora sanctoꝝ qui dormierāt surrexerunt ⁊c⁹ Sic b⁹ do⁹ p̄dicante multa corpora defunctoꝝ resuscitata sunt⁹ q⁹ multos mortuos adhuc viuens suscitauit⁹ Et sicut christo moriente plures penitentes pectora sua reuertebant hierusalem⁹ sic bea⁹ do⁹ predicante plures heretici ad fidem xp̄i conuersi sunt⁹ Per gens em̄ cū episcopo oxomen⁹ tholosam deph̄endit spū p̄phetico hospitem suū heretica prauitate corruptū⁹ quem ad fidem xp̄i ꝺuertit Et sicut christ⁹ in cruce sustinuit obprobria⁹ qm̄ p̄tereūtes blasphemabant eum ⁊c⁹ sic beatū dn̄icū ꝯtra hereticos disputantem⁹ irridebant aduersarij veritatis sputa⁹ lutū ⁊ huiusmodi⁹ vilia pijcientes in euz et a tergo p deriſu palleas alligantes⁹ Unde abbas ioachim super hieremiā dicit sic⁹ Qd̄ aūt sequit̄ de oratōe hieremie ad spūales viros referendū est p christo domino ⁊ ecclesia improperiū sustinētes⁹ hec ille⁹ Hanc arborē crucis⁹ b⁹ d⁹ velut seraphicus ardenti caritate succensus ascendit⁹ in qua tot signa pfectōis ostendit⁹ vt vere possit

dicere illud·ilarij·xj·de trini·Cognouit me rept9 ꝑm cor tuū dauid et dignus dīne sapiētie munere salomon·ꝛ viso dño sabaoth ysaias et añ formatōem in vtero sanctificat9 hiere·ꝛ occulti misterij testis ezechiel·ꝛ inclit9 desideriox·daniel ipox dscus ꝛ elect9 ex publicano·mathe9 in aplm ꝛ reuelatōne misteriox celestiū dign9 iohannes·ꝛ ex psecutore apls vas electōis tue paul9 in ꝑfūdo maris viuens·in tercio celo raptus in paradiso·hec ille. Hanc arborē crucis xp̄i firmauit b·do·in sua religione· in cui9 medio extensis brachijs ardens caritas ip̄m posuit·vt innouaret memoriā passionis dñice in cordib9 multox que iam tradita erat obliuioni·hinc dicit·eccl·xxxviij·c· Innoua signa·imuta mirabilia·Quia em̄ signum dñice crucis inueteratū ꝛ abolitum erat apud ignaros ꝓpter defectū verbi dei·ideo obsecrat ecclesia dicens· Innoua signa·Multa vero mirabilia et stupenda misteria crucis xp̄i iam defluxerant·que per b·do·sunt imutata·i·renouata·Añ abbas ioachim sup hieremiā dicit sic·Cuz em̄ in mundi area bom ꝛ mali pariter sint cōmixti nescio qs de tāte dfusionis baratro possit vel debeat excuti nisi samior dsilio pl9 mē te q̄ corpe pedē misticū retrahat·ꝛ ad montana vite celestis cū festinatione dscendat·Sed quia necesse est vt iust9 etiā que nō rapuit nūc exoluat·nō debet pīde palmes·si a puerso steriliqz p̄cidatur arescere·sed florere·vbi pīdictā in sui gloriā viderit de malicia fieri peccatoris·Annūciate ergo ꝛ vos viri euangelici in gentib9 positis elonginquo·ꝛ auditū facite duicinis·leuate signū crucis·p̄dicate euangeliū omib9 ꝛ nolite celare exterminiū mundi hui9·hec ille· Habet aūt hec arbor tres ramos·in medio residet b·do·ī ramo dextro·b·petro martir·in sinistro b·thomas de aquino·sicut in synagoga fuerunt tres patriarche·scz abraam·ꝛ iste signat·b·do·rōne religionis·ysaac·ꝛ iste signat b·petrū martirē rōne īmolatōnis· iacob· et iste signat b·thomā de aquino rōne dtemplatōnis· Isti sunt tres apostoli qui ascenderūt cū xp̄o in montē thabor·scz petr9·ꝛ hic·do· iacobus·ꝛ hic petr9 mar· Johānes ꝛ hic tho·de aquino quibus reuelatum est sacramentū passionis xp̄i in orto ꝛ misteriū glorificationis in monte· Ista misteria p̄cipue sunt reuelata ꝛ fundata in ordīe p̄dicatox· In cui9 signū ordo iste p̄ alijs habet in suo sigillo crucifixum·q2 fratres p̄dicatores debēt habere semp memoriā dñice passionis·ezech·ix·c·Signa thau sup frontes virox gementiū ꝛ dolentium·Preterea in hostia dsecranda in toto ordine p̄dicatorum ē crucifixus aut hoc nomē ihesus in modū crucis cañ·viij·c·pone me vt signaculū sup cor tuū·Quia vero manus sinistra vicinior est cordi q̄ dextra·ideo vt p̄dicatores iugiter corde meditent passionē christi et gloriā eius communicant cū manu sinistra·lu·xv·c· Date anulū in

manu eius ⁊ calciamenta in pedes ⁊ occidite vitulū saginatū. Et. ij. coī. j. c. Dedit pignus spiritus in cordibus nostris. Hic em̄ ordo est vas electōis de quo dicit actuū. ix. c. Vas electōnis mihi est iste vt portet nomen meū coram gentibus ⁊ regib⁹ ⁊ filijs israel. Hec arbor est cathedra in qua sedit dauid. id ē. beat⁹ do. de quo dicit. ij. reg. xxij. Dauid sedēs in cathedra sapientissim⁹ primceps inter tres scz eoꝝ qui residēt in arbore crucis. de quibus dictū est. In hac cathedra sedit be. do. tanq̄ doctor docens quattuor genera hominum

Primū genus est actiuoꝝ dicens eis illud. geñ. xviij. c Lauentur pedes vestri ⁊ requiescite sub arbore. quos docet quattuor lectōes

Prima est vt ab estu viciorꝝ se ptegant sicut fecit ionas sub edera. ione. mj. c. Secunda est vt dtra fatigatōem vitiorꝝ fortitudinē resumant. sicut helyas requieūt sub arbore iunipero. ⁊ fortitudine resumpta ambulauit in fortitudine illa vsqz ad montem dei oreb. iij reg. xx. c. Tercia est vt fructum arboris aspiciant. ad c⁹ fructus aspectum ab ignitis dyaboli temptatōibus se expediant. sicut filij israel aspexerunt serpentem eneum in palo ⁊ a morsib⁹ serpentū liberati sunt. numeri. xxj. c. Quarta est vt amaritudinē aduersitatū patienter ferant. sicut fecit latro dexter dicens. nos quidē digna factis recipimus. hic aūt mihil mali fecit. lu. xxiij. c. Secundū genus est contemplatiuū. quos docet quattuor lectōes Prima est vt semoti a terrenis actibus securi habitent. sicut dicit daniel. mj. c. q̄ vidit arborem magnā in cui⁹ ramis aues celi. id est. dtemplatiui morabantur ⁊c. Secunda est vt deum videant. sicut fecit zache⁹ qui vt deum videret ascendit in arborē sicomoꝝ. luce. xix. ca. p̄s. Respice in faciem xp̄i tui. Tercia est vt fructum colligant ⁊ se illo satient. cañ. viij. c. Ascendā in palmā ⁊ apprehendam fructus eius. Quarta est vt ad deuotōem cordis se exerceant. sicut moyses qui pcussit virga petrā ⁊ fluxerunt aque in habūdantiā. exo. xvij. c. Sic pcusse erant mulieres que sequebanē dominū ad crucem flentes Terciū genus est iustoꝝ qui ligantur ad crucem. quos docet quattuor lectiones. Prima est vt peccatum abominando destruent. sicut achior fuit ligatus ad arborem. iudith. vj. cap̄. Secunda est vt exemplo christi se conforment. sicut beatus an. ad exemplum christi ad crucē ligari voluit Tercia est vt deum homini reconcilient. sicut christ⁹ affigi cruci voluit. io. xij. c. Ego si exaltatus fuero a terra oīa trahā ad meipm. Quarta est vt ad amorem christi alios inuitent. sicut fecit petrus. j. petri. ij. ca. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exemplum. vt sequamini vestigia eius Quartuz gen⁹ est peccatorum. quos docet quattuor lectōes Prima est vt peccata diluant in sanguine christi ne malū crucem pro eis subeant. Nā

pro castrimargia suspendet gulosus in inferno·hec est crux pistoris
gen̄·xl·c·p superbia detēnetur superb⁹·hec est crux aman·hester·iij·
c·p negligentia flagellabit negligēs·hec est crux filior̄ saul·ij·re·
xxv·c·p ingratudine punit ingratus·hec est crux filiorū israel·nu·
xxv·p blasphemia damnabit blasphem⁹·hec est crux mali latronis io·
ix·ca· Secunda est vt suam intentionē aqua gratie irrigent· sicut
moyses percussit virga mare ⁊ diuise sunt aq̄·exō·xmj·c· Tercia est
vt viuacitatē fidei teneant·sicut dauid p̄cessit cū baculo dtra phili
steum·quem tandē deuicit·j·reg·xvij·c· Quarta est vt firmiter in
bono perseuerent·sicut iacob qui in baculo suo transiuit iordanem
istum·gen̄·xxxij·c·Et q⁹ beatus dn̄icus illas lectōes docuit·iuxta il
lud hiere·xxxiij·c·Ascende in libanū ⁊ in basan da vocem tuā ⁊ ad
transeuntes·i·p vite mundiciā ⁊ candidatōem·⁊ deuotā orōem p̄e
dicauit·ideo be·ioh·apoc·vij·c·dicit de eo·vidi alter̄ angelum asc̄e
dentem ab ortu solis habētē signū dei viui·⁊ clamauit voce magna
Nā iste angel⁹ est be·do·vt dictū est supra·qui habz signū dei viui
id ē·crucē xp̄i·gal·ij·c·Christo dfix⁹ suz cruci·et·vj·c·Mihi autē ab
sit gloriari ⁊c·Sicut aūt xp̄c p sui passionē eduxit sanctos patres ō
limbo·sic be·do·p sui flagellatōem in cruce maximā aiar̄ multitudi
nem liberauit a purgatorio·⁊ hoc fuit ei specialis p̄rogatiua Ter
cio assimilat̄ vita ⁊ religio be·d·currui·Un̄ dicit·mj·re·j·c·Ecce cur
rus igne⁹ ⁊ equi ignei ⁊ ascendit helyas p turbinē ī celū·⁊ helise⁹
leuauit palliū helye qō ceciderat ei·iste currus est curr⁹ caritatis ī
cui⁹ medio residebat·b·do·qui aliqn̄ visus est dum oraret tot⁹ suc
census igne·ideo dicit de eo·Ardebat quasi facula p zelo peintiū
Quattuor equi ignei·quib⁹ vehebat̄ sunt·Custodia innocentie eph·
·j·c·Elegit nos ante mūdi dstitutōem vt essem⁹ sancti ⁊ īmaculati ī
conspectu eius in caritate·Custodia mādator̄ deutro·xxxiij·c·in de
xtera eius ignea lex·Castificatio aīa·i·pe·vj·ca· Castificantes aīas
vestras in obedientia caritatis· Predicatio veritatis·eccī·xlviij·ca·
Uerba ei⁹ quasi facula ardebant palliū aūt sui corporis qō maxima
caritate totum sanguineū ⁊ cruentatū erat ꝓpter assiduas disciplīas
quas sibi dabat p salute tam viuor̄ in mūdo q̄ mortuor̄ in pur̄ga
torio·Hely se⁹·i·chor⁹ eccl̄ie·hodie accepit·p quod fiunt miracula
plurima·vt patet Tercio vita ⁊ religio beati dn̄ici assimilat̄ rōna
bilibus·scz homini·seruo·⁊ fratri· Primo assimilat̄ homini· Unō
abbas ioachim sup hieremiā dicit sic· Sed q⁹ suscitandus est item
noster lazarus ⁊ populus christianus ad vitā spūs excitandus insi
stendū est p̄cibus ⁊ bonis opibus inuitendū p viros euangelicos ī
duabus sororibus designatos·si forte populus pereatur⁹ ⁊ pessimu
verbū dn̄i audiat·⁊ amplius in vicijs nō putrescat·hec ille·Et sibil

a heritrea dicit sic. Erūtqz in diebus vltimis due stelle lucidissime quibus erūt quattuor aialiū facies. Tubaz priozis stelle resumēt in pauptate ⁊ delectione serentes diuitias vociferabunt nomē agni ⁊c Quod quidē pmonstratū est cuidā doctori legenti theolo giā tholo se. cui visum est dum puideret lectōem ꝙ septē stelle intrabāt ad ip sum. quaz vna maioz ⁊ splendidioz ceteris videbat que ita in lumi ne crescebant ꝙ totū raundū illumabāt. Cunqz post intrasset scolas ad legendū. ecce beatꝰ dñicꝰ cū sex fratribꝰ eiusdē habitꝰ ad pdi= ctum doc. accessit. Post colloquiū aūt ipoz intellexit pdictus doc. visionem ⁊c. Item assimilat seruo. Unde lu. xmj. c. dicit. Misit seruū suū ho. c. di. mui. vt venirēt. Hze. in glo. dicit sic. Hora cene finis est seculi. vnde apls. Nos sumꝰ in quos fines seculoz, deuenerunt. In hoc fine mittit seruꝰ. i. ordo pdicatoz ad inuitatos p legem ⁊ pphe tas vt repulso fastidio ad gustandam cenam se preparent. hec ille. Rursus assimilatur fratri. vnde mathei. mj. c. dicit. Uidit duos fra tres. Glosa. vnitatē fraterne dilectōis approbauit. sine qua nullus in ordine pdicatoz admittit. hec ibi. Quarto assimilat artificibꝰ scz fabro ⁊ figulo. de fabro dicit ecci. xxxviij. c. Faber ferrarius se= dens iuxta incudem. Sup quo dicit glo. Ordo predicatoz iuxta du rum presentis vite laborem qui spiritualia arma fabricat. hec ibi. De figulo dicitur ibidem sic. Figulus sedens ad opus suum glosa Ordo pdicatoz qui p diuersa officia ministeriū sunm agunt. doctri= nam ꝑm auditores tempant qui fragiles infirmos verbis ⁊ exem= plis formant. vt vasa in honorē faciant. hec ibi. Quia vero bonoruz labor gloriosus est fructus. ꝓterea hodie scala celo pminens fra= tri reuelat p quā pater transiens sursum ferebat. Lingue manꝰ stu dio scalam hanc erexit. quā virgo mater cū filio sursum vexit. tandē fulget in choro virginū doctor veritatis. sertuz honoris geminū ge rens cū beatis Amen

In festo sancti laurentij martiris Sermo.

Estimauit in corde suo. ij. coī. ix. c. et in epistola presentis solennitatis. Beatus maximus in sermone huius diei dicit sic. Sanctum est ac deo placitum. vt natale sancti laurentij precipua veneratione veneremur. cuius radian tibus flamis victrix in hunc quoqz diem toto orbe christi corruscat ecclesia. hec ille. Super quo talem moueo questionem. Utz beatus laurentiꝰ dinoz oīpotentiā demōstrauit qui tormentorum in cen dia superauit Ad istā questionē rndēt tres doc. noui testamti

Primus est beatus ambro. in sermone hui⁹ diei dicit sic. Fortissimum martirem seuissima persecutoris flama supare non potuit. q̄ longe ardentius veritatis radijs mens eius accensa feruebat. hec ille. Secundus est beat⁹ aug⁹. in sermone hui⁹ diei dicit sic. Seuisti psecutor m martirem. seuisti ⁊ auxisti palmam dum aggeras penam. Nunquid ad nō victoris gloriam ingemū tuum reperit. q̄n in honorem transierunt triumphi instru nenta supplicij. hec ille.

Tercius est hugo li. soliloquiorū dicit sic. Hec sunt beneficia tua magna domine deus sanctificator sanctorum tuor̄ qui repleturus es inopiam merentū filior̄ tuorum. q̄m factus es spes desperator̄ et consolatio desolatorum. Tu corona spei. que est corona preparata vincentibus. tu saccetas famelicorum eterna danda esurientib⁹. Tu consolatio sempiterna que solum illis te tribuis. qui p̄ consolatione tua consolatōez hui⁹ mundi ⁊temnunt. Nam qui hic consolant tua consolatōne indigni habent. ⁊ qui hic cruciant a te consolant. ⁊ qui participāt passionibus. a te coronant. tua em̄ dulcedo stephano lapides torrentes dulcorauit. p̄ tua dulcedine ibant apostoli gaudētes a conspectu concilij ⁊c. Hanc vt gustauit petrus ommū terrenor̄ oblitus clamauit dicēs. Dñe bonū est nos hic esse ⁊c. Tua dulcedo craticulam lau. dulcem fecit. Hec est illa beatitudo dñe de⁹ noster quā expectam⁹ daturū te nobis p̄ qua tibi dñe ⁊time militam⁹. p̄ qua mortificamur tota die vt in tua vita viuamus. hec ille. Sciendū p̄ licet multa aduersa in mundo contingant. nō tñ dei omipotentiā negant. que quidē manifestat quattuor modis. Primo p̄ viā creationis que soli deo competit. vt patet rōne. autoritate. exemplo Ratione sic. Quāto em̄ aliqua causa est supior. tanto ad plura se extendit. nā in vno iudicio vn⁹ officialis pticularis pōt solū illud q̄ spectat ad illud iudiciū. sed iudex vniuersalis se extendit ad instituendum ⁊ transmutandū ⁊ colligendū omēs officiales. Ita est de deo et alijs causis secūdis. Qōlibet em̄ elementū pōt tm̄ illud q̄ est sibi ꝼm̄ sui naturā ⁊cessum. ⁊ quilibz planeta ⁊ qōlibz celū ⁊ quelibz intelligentia. de⁹ aūt tanq̄ causa vniuersalis pōt oia q̄ pñt iste cāe particulares simul ⁊ seorsuz. ⁊ cū hoc istas causas īstituit. ergo de⁹ est oīpotēs. Autoritate. sic gen. j. c. dicit. In p̄cipio creauit de⁹ celū et terram. sup quo dicit glo. Creare est aliquid ex nihilo facere. Exemplo sic. Pagani babilonij ignorātes deū omipotētē adorabā ydolū baal. Cūq̄z daniel nō adorare illud dixit ad regē. Nō adoro ydola manufacta. sed deum viuentē. deum qui fecit celū ⁊ terraz et habet potestatē omis carnis. Cui rex. nonne baal est de⁹ viuens c tanta comedit ⁊ bibit p̄ singulos dies ⁊c. dañ. xmj. c. Ex hoc arguit q̄ baal nō erat de⁹. quia indigebat auxilio hominū. de⁹ aūt noste

rullo ſuffragio noſtro indiget ps. Dixi dño deꝰ meꝰ es tu qm̃ bo-
norum meoꝝ nō eges immo magis noſtris neceſſitatibꝰ ſubuenit p
ſui vniuerſalē puidentiā vt patet qn̄ populū ſuum pauit in deſerto
xl annis dando ei māna de celo exo mj ca ⁊ qn̄ pluit eis carnes de
celo exo xvj c Et qū dedit eis aquā ō petra i habūdātia exo xvij c
Et qn̄ ſeruauit veſtimēta ⁊ calciamēta eoꝝ ne xl annis ſumerent
vetuſtate deutro xxix c Secundo p viam ſeruatōis que ſoli dō
competit vt patet rōne autoritate exemplo Ratione ſic Nam ſicut
opera artificialia ⁊ artifices indigent operibus nature Jta natura
indiget opere creatōis nō ſolum vt ſit ⁊ vt preſtet materiā rebꝰ ar
tificialibus ſed etiā vt ſeruet in eſſe vt artificialia etiā ſeruētur
in eſſe Autoritate ſic hebre j c dicitur portās oīa verbo virtutis
ſue Et augꝰ mj ſup gen̄ ad litterā dicit ſic Creatōris potētia ⁊ om
nipotentis atqꝫ oīnitenentis virtus cauſa eſt ſubſiſtendi oīnis crea
ture que virtꝰ ab eis que creata ſunt gerēdis aliqn̄ ſi ceſſaret ceſſa
rent omnes ſpecies oīnisqꝫ natura ꝺciderꝫ Et gre dicit oīa in ni-
hilū deciderent niſi māꝰ oīpotētis ea in eſſe ſeruaret Sic aūt pſen
e ſole aer illuminat quo abſente obtenebrat ſic pſente deo ⁊ pui
ente oīa i eē ꝺſuāt q ſi ſubtrahat ſui puidentiā cūcta ꝺnihilāt
Exemplo ſic Nā dij gentiū quos coluerunt filij iſrael in tēplo i hie
uſalem nō fuerunt dij oīnipotētes qꝛ nō potuerūt ſeipos ſeruare
nec ſuos mīſtros qꝛ dij fuerunt cōminuti p ioſiā ⁊ mīſtri eoꝝ occiſi
nj reg xxiij c Nec fuerūt dij oīnipotētes dij troianoꝝ qui fuerūt
victi a grecis nec potuerūt iuuare troiā vt ponit virgilius p̄ño enei-
dos Similiter heliſeꝰ cōminuēs baal ⁊ cetera ydola ⁊ quadrīgen
toſquinquaginta ꝓphetas eoꝝ occidēs quos adorabant achab et ie
zabel vt patet iij reg xviij c Tercio p viam coopatōis ⁊ defēſio
nis qꝛ deꝰ oīnipotens eſt in oīnibꝰ oīa cooperās ⁊ defendēs vt pz
ōne autoritate ⁊ exemplo Ratōne ſic Sicut aīa rōnalis ē tota
in toto ⁊ tota in qualibet pte p ſui pſentiam dando eis eſſe ⁊ in om
nibus ſenſibꝰ ⁊ potentijs p ſui potentiā dando eis opatōem ⁊ ſuoꝝ
t corpis actus ꝺgnoſcens Jta deꝰ eſt in oīnibꝰ rebꝰ p pſentiā dā
do eis eſſe ⁊ p potētiā qꝛ oēs creature obediūt ei ⁊ nō ē qui poſſit
reſiſtere voluntati eiꝰ Oīa vero cognoſcit qꝛ oīa nuda ⁊ apta ſunt
oculis eiꝰ ergo ⁊c Autoritate ſic yſa xxxvj c dicit Oīnia opa nr̄a
operatꝰ es i nobis dñe hiere xxij c ōr Celū ⁊ terrā ipleo Et ambr̄
de ſpūſancto dicit Quis audeat dicere creaturā ſpm̄ſanctū qui i
oīnibꝰ ⁊ vbiqꝫ ſp ē qō vtiqꝫ deitatis eſt ꝓpriū Exemplo ſic nā deꝰ
oīpotēs defendit ſuos cultores dij āt gētiū ſuos cultores defēdere
nequerūt Un̄ virgiliꝰ ij eneidos dīc qꝺ capta troya a grecis ⁊ igni
data Eneas vidit priamū ⁊ hecubā centūqꝫ nurꝰ ipſorū q cucurrit

ad templū vt imploraret auxiliū cunqz oraret occisus ē. volutat⁹ in sanguine ꝓprio. Et. iij. reg. xix. ca. dicit. q̄ senacherib rex syrie dum obsideret populū dei. angelus domini vna nocte occidit centūoctogintaquinqzmilia virorz. Ingressus aūt ciuitatem vt oraret deū suū a filijs suis interemptus est. Sed deus noster oīpotens defendē do populum suū pluit lapides de celo sup inimicos opprimentes eū Exo. ix. Similiter tempore helysei fecit strepitus in celo curruum ⁊ equitum. quo inimici populi sui concussi timore fuerunt omnib⁹ dimissis. iij. reg. vij. c. Et defendens heliseum ꝓphetam circūdatū ab inimicis volentibus eum capere ipos cecitate pcussit. Etiam defendens populū suum ꝓperantem in desertum egiptios ī mari submersit. exo. xvj. c. Petrum quoqz per angelum suum a carcere liberauit. actuū. xij. c. Quarto per viā puisionis ꝑm q̄ sui puidentia cūcta gubernat. vt patet rōne. auctoritate exemplo. Ratione sic. nam deus oīa cognoscit ⁊ vniuersalia ⁊ pticularia. Cum aūt cōgnitio ei⁹ cōparetur ad res. sicut cognitio artis ad artificiata. necesse ē vt oīa sup ponantur sui ordini. sicut oīa artificiata subdunt ordini artis Auctoritate sic. sap̄. viij. c. dicit. Attingit em̄ a fine vsqz ad finē fortiter. et disponit oīa suauiter. Et aug⁹. in enchirid. dicit. De⁹ oīpotēs nō sineret aliquod malū nisi adeo esset bonus vt bene faceret etiam de malo. Exemplo sic. Nā ioseph fuit venditus a fratrib⁹ ⁊ in egipto peregrinabat. ⁊ p malitiā vxoris phutifaris incarceratus fuit. tñ de⁹ puidit ei de interptatione somniorz vt pficeret toti egipto. gen. xxxix. c. Similiter ppls dei dura seruicia pagebat in egipto. ⁊ de⁹ puidit ei educēs eū de egipto. Exo. xiij. c. Beatus laurentius attendēs oīpotentiā dei his quattuor modis inuictissimū pugilē xpi se constituit. Unde aug⁹. in sermone hui⁹ diei dicit sic. Ad erudiendū dei populū nullus est vtilior forma q̄ martirū. Eloquētia facilis fit ad exorandū. ratio efficax ad suadendum. validiora tñ sunt exempla q̄ verba. ⁊ plus est opere docere q̄ voce. In quo excellentissimo genere doctrine beatus martir laurentius q̄ gloriosa polleat dignitate etiam psecutores ipius sentire potuerūt. q̄ illa mirabilis animi fortitudo nō solum nō cedere. sed etiā alios exemplo sue tolerantie roborare. hec ille. Et quia maximā gratiā in superatione tormentorum a deo obtinuit vt plus posset ipe qui torquebat q̄ tortores qui ī eū seuiebant. ideo destinauit in corde suo sic constanter persistere. imo de⁹ ipe ab eterno destinauit in corde suo mittere beatū lau. in mundum tanq̄ ecclesie sue mīstrū ⁊ martirē dignissimū cui exēplo ceteri fideles in fide firmarent.

Destinauit in corde suo

ius generationē·
ius nuncupatōez·
ius assumptōem·
ius dispensatōez·
ius obedientiaz·
ius victoriam·
ius p̄eminentiaz·

Primo deus ab eterno destinauit ī corde suo beati laurentij ge
eratōem· Sciendum ꝙ generatio electorum valde commendat
p̄·mj·c·vbi dicit·O ꝙ pulcra est casta generatio cum claritate·im
ortalis est em̄ memoria illius·quoniā apud deum nota est ⁊ apud
omines·Est em̄ generatio electorum commendabilis quo ad quat
or· Primo quia est pulcra quo ad naturam·de qua dicitur iob
iij·ca· Interroga generatōem pristinam ⁊ diligenter inuestiga pa
um memoriā·Hec est em̄ illa qua omnis creatura obedit creatori
o·de qua dicitur·ysa·lxiij·ca·Nunquid ego qui generatōem cun·
is tribuo sterilis ero· Secundo quia est casta quo ad rectifica·
onem·de qua dicitur ī p̄s·generatio rectorum benedicetur· Hec
t em̄ illa qua creatura rationalis sapienter ⁊ recte viuit·eccī·xx·
j·c·A generatōmbus meis adimplemīni· Tercio quia est clara
uo ad electōem·de qua dicitur·j·pe·ij·c·Vos estis genus electum
gale sacerdotiuz·gens sancta ⁊c·Hec em̄ est generatio gratie que
opie conuenit humilibus·de qua dicitur ī p̄s· Generatio ⁊ ge·
eratio laudabit opera tua ⁊c· Quarto quia est immortalis quo
o glorificatōem·de qua dicitur puer·xxvij·ca·Corona tribuet tibi
generatōne ⁊ generatōem·Hec est em̄ generatio amoris·que cō·
enit proximum diligentibus·de qua dicit ī p̄s·Hec est generatio
uerentium dominum·Qui non solum generātur naturaliter·sed ex
ratia·⁊ hi fuerunt quattuor Primus fuit ysaac qui nat⁹ est per
promissionem·gen̄·xviij·c· Secundus fuit samson·vt habet iu·
icum·xij·c· Terci⁹ fuit samuel·de quo dicit·j·reg·ij·ca· Quar
us fuit iohannes baptista·vt habetur lu·j·ca·Hos enim elegit de⁹
o maxima facta peragenda·Beatus laurentius per singulare pri·
ilegium gratie natus est· Cum em̄ quidā nobilis dux in hispania
lium nō haberet·quē tm̄ maximo desiderio cupiebat·⁊ a suis dijs
mpetrare nequiret·consuluit quendam christianū viruz sanctissimū
ui dixit ei·scito te nunq̄ filium habiturum·nisi pfidie deorum ab·
uraueris et te xp̄ianū fieri p̄miseris Qō cū spopōdissz filiū ex p̄pa
roze suscepit·dyabol⁹āt hoc ꝛgnoscens fieri volūtate dei ⁊ puez
natū futz suum xp̄i ⁊ demonioz acerrimuz expugnatorē quattuor
cautelis vsus est ātra eum· Primo nocte quadam puerū de cuna

accipiens longe asportauit. z sub quadã lauro reposuit. vt ibi fam
periret. sed deus ipm a demoniis insidiis custodiuit. mittens an
gelos suos qui eum cibo celesti alerent z protegerent. Secund
per multa tempora ipe dyabolus in psona pueri nati in cuna se pt
suit. vbi se multipliciter deformẽ exhibuit. nũc gibbosum. nũc mon
struosum. oñibus onerosum z infestũ se pbens Tercio multas v
xationes z molestias parentibus eius intulit. quas tñ patienter to
lerabant putantes ipm esse filium suũ Quarto p verecundia istu
celãtes ad fidẽ xpi venire nõ audebãt. Et sic ptz primũ

Secundo deus ab eterno destinauit in corde suo beati lau. nũcu
pationẽ. Deus em̃ prouidit beato lau. quadrupliciter. Primo im
mittendo sibi gratiaz. gen̄. xxij. c. Dominꝰ puidebit sibi de victim
olocausti. id est. dabit gratiã que hominẽ facit corã deo victimã ol
causti. Secundo immittendo sibi fidei noticiam. Galt. tercio ca
pitulo. Prouidens autem scriptura. quia ex fide iustificat gente
deus. Tercio immittendo sapientiã. sap. vj. Qui vigilauerit ad il
lam non laborabit. sed in omni prouidentia occurret illis. Per han
enim prouidet sibi in habitu ne sit notabilis in locutione ne sit con
temptibilis. in operatione ne sit reprehensibilis. Quarto immitte
do verbi dei efficaciam. ij. cor. viij. c. Prouidemꝰ em̃ bona non solu
coram deo sed etiam coram ombꝰ hominibꝰ. Propter istã qu
druplicem puideutiã recte vocatus est laurentius quasi laureaz t
nens. que est corona de lauro facta. quia olim de huiꝰ ramis victo
res coronabãtur. Hec autẽ arbor habet quattuor progatiuas Pr
mo est otinua viriditate amena. Et beatꝰ laurentius viriditatẽ ha
buit per cordis mundiciam z puritatẽ. Nam beatus sixtꝰ magnus
philosophꝰ. z curie romane legatus. vir bonꝰ z sanctus ad pdican
dum fidem christi. in hispaniã pergens deo disponente. puerum sul
lauro inuenit. quem accipiens baptisauit. z a lauro laurentiũ nuncu
pauit. ac nutriri faciens ipm in spũalẽ filium adoptauit. z sic habui
diuinam gratiã. Secundo est odore grata. Et beatus laurentius
odorem sue sanctitatis longe lateqz diffudit. Cum em̃ iam creuisse
beato sixto z toti curie sue erat mirabiliter gratiosus. Audiuera
em̃ quomodo beatus sixtus ipm inuenerat. z in filiuz suũ adoptau
rat. z hoc propter noticiã fidei. qua plurimũ pollebat. Tercio ẽ v
ctorie ostensiua. Et beatꝰ laurentiꝰ prius omnes animi sui passione
deuicit. Cum em̃ quidam sescalcus curie beati sixti laurentio inuid
ret propter eius gratiositatem. calce ipsum percussit imperãs e
ꝙ nec patris sui noticiam haberet. Immutatus autem animo cepi
cogitare z inquirere quis esset pater suus. z hoc cũ multa sapientiꝫ
Quarto est efficacia vtuosa. quia calculũ frãgit. surditati subueĩ

fulmē nō metuit·et beatus lau· fregit cor durum·spūalem reddidit auditū·ptexit parentes a fulmīe sentētie reprobor̄· Nā a beato sixto recedēs ibat p deuia ⁊ nemora vagabund9·Sero aūt supuemente ascendit quandā arborē·vt feraꝝ pericula euaderet·Media vero nocte ipo vigilāte deo sic puidente maxima demonū mūltitudo sub arbore se coniecit ad sua figmenta et temptamēta declarāda· Inter quos vn9 ait·Tot ānis p̄terierūt·q̄ dux hispanie filiū habere nō potuit suasu aūt cuiusdā xp̄iani a deo filium impetrauit· Post c9 ortum ⁊ natiuitatē ipm e cuna accepi·⁊ sub quadā lauro posui·quē b· sixtus inde transiens accepit ⁊ baptisauit·Ego vero īm cuna me reposui·⁊ multā deformitatē simulans molest9 fui q̄ plurimis· vnde dux ⁊ ducissa ad fidē xp̄i auerti distulerunt·Alij demones hoc audientes ipm laudib9 extulerūt·Mane aūt facto abeuntib9 demonibus·Lau·letus ⁊ gr̄as agens deo descendit ⁊ ambulauit quousqꝫ ad palatiū p̄dicti ducis puenit·Cunqꝫ demonē īm cuna reperissꝫ turpiter a domo effugauit·Et narrans p̄dicto duci singula q̄ dtigerāt se esse verū filiū suū declarauit·⁊ tandē patrē ⁊ matrē ⁊ maximam paganor̄ multitudinē ad fidez christi conuertit·Et sic ptz secundum

Tercio deus ab eterno destinauit īm corde suo·b·lau·assumptōem Qualis esse debeat vita ⁊ uersatio eor̄ qui ad ordines sacros ecclesie eligunt ⁊ assummūt, declarat· Jsido·ō vita cle·vt habet·xxi j· dis·c· His igit dicit sic· His igit lege patr̄ cauet·vt a vita vulgari secluſi a mundi voluptatibus se abstineāt·nō spectaculis nō pompis interſint·uiuia publica fugiant priuata nō tātuꝫ pudica·sed sobria colant· vsuris nequaq̄ incūbant·neqꝫ turpiū occupatōib9 lucrorum neqꝫ fraudib9 cuiusqꝫ studiū appetāt·amorē pecunie quasi materiā cūctor̄ crimīnū fugiāt·secularia officia negociaqꝫ abnuant·honoris gradū p ambitōem nō suscipiāt·p beneficijs medicine dei munera nō capiāt·pudorē ac verecūdiā mētis simplici habitu incessuqꝫ ostēdant·obscenitatē ⁊ mēbror̄ ⁊ verbor̄ sicut operū pemt9 execrēt·Castimoniā quoqꝫ inuiolati corp̄is ꝑpetuo ꝺseruare studeant·Senioribus debitā prebeāt obedientiā·Tales em̄ esse debēt qui diuinis cultib9 sese mācipādos studēt·hec ille·Huiusmodi fuit b·lau·spūsancto plenus·qui deuotōe ⁊ feruore diuini amoris fuit totaliter inflamatus·Unde poterat dicere illud p̄s· Inflamatū est cor meuꝫ ⁊ renes mei cōmutati sunt et ego ad nihilum redactus sum ⁊ nesciui· vt iumentum factus sum apud te·⁊ ego semper tecum· Sciendum q̄ iste amor diuinus extinguit quadruplicem amorem mordinatum

Primo extinguit amorem carnalem· Ideo dicit· Renes mei commutati sunt· Gregorius· Gustato spiritu desipit omnis caro·

Jſtum amorem carnalem extīguit ī bea-lau-ignīs diuīnus · quia virginitatem mentis ⁊ corporis integre ſeruauit· Secundo extīguit amorem terrenum·ideo dicit· Et ego ad nihilum redactus ſum·qui eīm mundum deſpiciunt nihil a mundanis hoīb⁹ reputanť·j· cor· mj·c· Tanq̄ purgamenta huius mundi facti ſumus· Jſtum amorem terrenū extinxit ni bea-lau-ignis diuin⁹·quia nihil terrenū ꝺcupiuit immo cum eſſet filius nobiliſſimi ducis· hereditatem ſuam ſpreuit· in hoc ſimilis moyſi maiores diuitias eſtimans theſauro egiptioꝝ improperiū chriſti·hebreoꝝ·xj·c· Unde criſo·dicit· Uere non habet ſup terram qđ amet qui donum celeſte guſtauerit· Tercio extīguit amorem domeſticū·id eſt·parentū·ideo dicit· Et neſciui·deut· xxxiij·c· Qui dixerunt patri ſuo ⁊ matri ſue neſcio vos· ⁊ frīb⁹ ſuis ignoro illos·⁊ neſcierunt filios ſuos·hi cuſtodierunt eloquiū tuum· Jſtum amorem domeſticū extinxit ī be-lau-ignis diuīnus q⁹ patriam ⁊ parentes ſuos qui erāt in hiſpania deſeruit·⁊ ob amorē p̄incipum apoſtoloꝝ romam cū beato ſixto perrexit·in hoc ſimilis abrahe·qui egreſſus de terra ⁊ ꝺgnatōne ⁊ domo patris ſui venit ī terram quam monſtrauit ſibi deus·gen̄·xij·c· Quarto extīguit amorem p̄rium ⁊ priuatū·ideo dicit·Ut iumentū fact⁹ ꝛc̄·Qui eīm ſeipſos deſpiciunt p̄pter chriſtum·ſunt iumentū chriſti·qm̄ amor diuin⁹ animā deo coniungit·j·cor·vj·c·Qui adheret deo·vnus ſpirit⁹ ē cuꝝ eo· Jſtum amorē priuatum extinxit ī beato lau-ignis diuin⁹· q⁹ deū ſuper omnia dilexit·trenoꝝ·j·ca· De excelſo miſit ignem in oſſibus meis ⁊ erudiuit me·p̄pter quod beat⁹ ſixt⁹ in papam electus et coronatus ip̄m fecit ſuum archidiaconū·⁊ ordinauit poſt qđ ī romana ſede archidiacon⁹ nō ſurrexit·⁊ ſic ptz·

Quarto de⁹ ab eterno deſtinauit in corde ſuo beati laurentij diſpenſatōem· Sciendum q̄ beatus laurentius habuit quadruplicem diſpenſatōem· Prima fuit predicatōnis· nam predicator gratioſus extitit·quia ſub p̄ſecutione decij ceſaris multa milia gentiliū ſua predicatione conuertit·qui tī martirio coronati ſunt·j·cor·ix· ca· Diſpenſatio mihi credita eſt vt euangelium predicans lucrifacerē eos qui ſine lege erant·Et q̄ntū ad hoc aſſimilat auro·Qñ eīm lamina aurea ſubducta debet malleando cum argento incorporari·neceſſe eſt a tribus maxime precaueri·ſcz a puluere·vento ⁊ humore·Cō ſimiliter ſi aurum caritatis debet adiungi cum argento ſonore predicationis oportet precauere a puluere terrene cupiditatis· Unde proſper li·de vita contemplatiua·vt habet·j·q·ij·c· Sacerdos dicit ſic·Apoſtolus tī qui ſic euangelium dei p̄dicauit·vt neceſſaria ſibi ſuis manibus miniſtraret de ſe confidenter loquit· Ego āt nullo horum vſus ſum · Et quare dixerit ſecutus aperit dicens· Expedit

mihi magis mori q̄ vt gloriam meam quis euacuet. Euacuari vi-
at gloriam suā si ab eis quibus p̄dicabat voluisset accipere vite tē
poralis expensam. Nolebat quippe in p̄senti laboris sui fructū. sz in
futuro recipere. hec ille. Oportet etiā p̄cauere a vento humani fauo
ris z mundane ambitōnis. In hoc sequens humilitatē xp̄i postq̄ p̄
dicauit apostolis misteriū regni dei. lauit pedes eoz. Et beat⁹ lau-
rentius postq̄ euangelisauerat pauperibus regnū dei eoruz pedes
lauabat. Oportet etiā p̄cauere humorē noxiū ꝑprij amoris ne in va
cuum gratiā dei accipere videat. Et hoc fecit beat⁹ lau. p oīmodaz
sui dedicatōem ad deum. sicut fecit noe. qui interp̄tat dedicans. et
signat illos qui se totaliter deo dedicant. z inuenit grām coram dño
gen. vj. c. Et p iugem dei memoriā. sicut fecit thobias qui q̄ memor
fuit dei in toto corde suo nō in pte dabat ei dns gratiā. thob. j. c. Et
p solicitam sui custodiā. Secunda fuit gratie. eph. iij. c. Audistis
dispensatōem gratie que mihi data est in vobis. Nam grām quam
beat⁹ lau. a deo acceperat fidelissime dispensauit. Veniens em̄ ad
domū cuiusdā vidue. que multos xp̄ianos in domo sua absconderat
quā longus dolor capitis detinebat. liberauit eā p suā manuū impo
sitionem rursus eadem nocte in domū cuiusdā xp̄iani veniens quen
dam cecum ibidē reperit. z facto signo crucis eum illuminauit.
Tercia fuit rei temporalis. Unde p̄sper. vt habet. xij. q. j. ca. Expe-
dit. dicit sic. Expedit facultates ecclesie possideri z ꝑprias pfectōes
amore eternm. Nō em̄ ꝑprie sunt sed cōmunes ecclesie facultates.
hec ille. que debent pauperibus distribui vt subueniat eoz necessi-
tatibus. sicut habet. xij. q. j. c. Aurū. et c. gloria episcopi. Hoc aūt at
tendens beat⁹ lau. thesauros ecclesie quos tradidit ei beat⁹ sixtus
ecclesijs z paupibus fideliter dispensauit. iuxta illud p̄s. Dispersit
dedit paupibus iusticia eius manet in seculū seculi. Ipe em̄ dispers
sit. q̄ pluribus ꝺdiuisit z nō vni. Dispersit z nō auare retinuit. de-
dit z nō vendidit. dedit libere sine spe mercedis lucri. aut cōmodi
aut obsequij. Dedit nō dandum post mortem dereliquit. Pauperi
bus scz christi nō parentibus. non amicis. non diuitibus. Quarta
fuit sacramentoz. Añ. j. coī. mj. c. dicit. Sic nos existimet homo. vt
ministros christi et dispensatores misteriorz dei. Beatus lau. velut fi
delis dispensator sacramenta ecclesie magna caritate mīstrauit. Nā
cū lucillus cecus ob nimiū ploratū ꝑmisisset se fidem christianam su
scipere instanter postulabat baptisari. Quē diligenter examinās. b.
lau. de articulis fidei. tandem ip̄m baptisauit. Statimq̄z qui cec⁹ fu
erat lumen recepit. etiā multi ceci veniebant ad eum z baptisabant
ab eo z illuminabant. rursus baptisauit ipolitū cū familia sua nume
ro. xix. Preterea baptisauit romanum militem afferentem vrceū cū

aqua. Et sic patet quartū.

Quinto deus ab eterno destinauit in corde suo beati lau. obediē. tiā in passione. nam grauissima supplicia ptulit. vtpote. quia sup cratem ferream assatus fuit. Hoc genus martirij futurū in beato lau. pmonstratum est quattuor modis. Primo in ducibus. vnde moy. ses leuiti. vj. c. dicit. hec est lex olocausti cremabit in altari tota nocte vsqz mane. igms ex eodem altari erit. Decius cesar dixit beato lau. aut sacrifica diis aut nox ista in te cum supplicijs expendet. Et beatus lau. ait. Gaudeo plane q hostia christi effici merui. ego me obtuli sacrificium deo in odorem suauitatis. Et ibidē dicit. Dñe sacrificium quod coquit in clibano. ꝛ quiquid in craticula vel in sartagine preparat eius erit sacerdotis. a quo offertur. Et de be. lau. dicitur. Meruit esse hostia christi leuita lau. qui dum in craticula positus asseretur nō negauit dñm. ꝛ ideo inuentus est sacrificiū laudis. Et ij. paralip. xxxj. c. dicit sic. Surrexerunt autē dtra eum serui sui et occiderunt eū in lectulo suo ꝛ mortuꝰ est. Et ibidem. xxxvj. c. dicitur sic. Assauerunt phase sup ignē. Dauid in ps. dicit. Probasti cor meum ꝛ visitasti nocte igne me examinasti. ꝛ nō est inuēta in me iniquitas. Et iterū. ossa mea sicut cremium arruerunt. Salomon eccli. vlti. c. dicit. Liberasti me a pressura flame que circumdedit me. ꝛ in medio igms nō sum estuatus. Et cañ. vlti. c. Aque multe non potuerunt in me extinguere caritatem. Et eccī. xxxviij. c. Vapor igms exurit carnes eius. Job. xxiij. c. dicit sic. Probabit me quasi aurū qō per ignem transit. Et. xxx. c. dicit. Cutis mea denigrata est sup me ꝛ ossa mea aruerunt ꝛc. Secundo in pphetis. Vñ hiere. trenorū. ij. ca. dicit. Succendit in iacob ignē flame deuoratōis in giro. ezechiel. xv. c. dicit. Ecce igni datū est in escam. vtrāqz ptem dsumpsit igms pterea lau. dixit ad decium hilari vultu. Ecce miser assasti vnā partem. gira aliā et māduca. Et naū. ij. c. dicit. Clipeꝰ fortiū eius ignitus. Tercio in apostolis. Vnde lu. xxiij. c. dicit sic. Obtulerūt ei ptem piscis assi. Et io. xij. c. dicit. Nisi granū frumenti cadens in terra mortuū fuerit ipm solū manet Si aūt ꝛc. Quarto in doctoribꝰ Vñ beatꝰ augꝰ dicit. Laceratos artus ꝛ multa verbez sectōne cōcisos subiecto pcepit igne torreri. vt p cratem ferream que iam de feruore dtinuo vim in se haberet vrendi duersoz alterna mutatōne mēbroz fieret cruciatus vehementior ꝛ pena productior. hec ille. Et maximus in sermone dicit sic. Non em̄ fratres be. lau. breui vel simplici passione perimit Nam qui gladio percutitur semel morit. qui in flamaz camino mergit vno impetu liberat. Hic autem longa et multiplici pena cruciat. vt mors ei non desit ad supplicīū ꝛ desit ad finem. Legimꝰ beatos pueros in penarū suaz deambulasse flamis

et igneo3 globos pedibus ꝺculcare. Unde ⁊ beat⁹ lau. non minori gloria est preferendus. Si quidē illi in penarū suaꝝ flamis ambulabant. hic in ipo supplicij sui igne discubuit. Illi vestigijs pedū ꝺculcauerunt incendia. iste latexꝝ suoꝝ diffusione restrinxit. Illi stātes in pena eleuatis manibus orabant ad dñm. iste ꝓstratus in pena toto corpore dominū deꝓcat. hec ille. Beat⁹ ambro. in sermone dicit sic. Beatū martirē lau. grano sinapis possum⁹ compare qui diuersis attritus passiombꝫ ꝑ totū orbem gratia sui meruit fragrare misterij. qui antea ꝺstitutus in corpore erat humilis. ignot⁹ ⁊ vilis posteaqꝫ vexatus. lacerat⁹. exustus. vniuersis ꝑ totum mundū ecclesijs odorem sue nobilitatis infudit. hec ille. Sed in sua passione xp̄c dedit ei quattuor ꝺsolatōnes. de quibus dicit in ps. Nox illuminatio mea ī delicijs meis ꝛc̄ Prima causabat ex dīni amoris dulcedine. cū dicit. nox illuminatio mea ꝛc̄. Tunc em̄ nox in delicijs vertitur qn̄ tribulatio amoris dulcedine supat. Unde dicebat. Tormenta tua epule mihi sunt Secūda causabat ex securitate gratie. Un̄ subditur. Quia tenebre non obscurabunt a te. Tunc tenebre nō obscurant qn̄ quis in tribulatōne positus ꝑ peccati caligine nō obnubilat. Un̄ securus dicebat. Deū meū colo ⁊ ipi soli seruio. ⁊ ideo nō timeo tormenta tua Tercia causabat ex serenitate ꝺscientie cū dicit. Nox sicut dies illuminabit. qd quidē fit qn̄ tribulatio luce ꝺscientie serenatur. Un̄ dicebat. mea nox obscuruꝫ nō habet. sed omia in luce clarescūt. Quarta causabat ex certudine glorie. ideo subdit. sicut tenebre eiꝰ ita et lumen eiꝰ. Tūc lumeu est sicut tenebra qn̄ quis recipit multitudinē gaudioꝝ ꝑm multitudinē passionū. Istā certitudinem habebat bea. lau. qui dicebat. Gratias tibi ago dñe. qr ianuas tuas ingredi merui.

Sexto deus ab eterno destinauit in corde suo b. lau. Victoriam. Unde beat⁹ aug⁹. in sermone dicit sic. Beat⁹ lau. mansit in christo vsqꝫ ad temptatōem. vsqꝫ ad tirannicā interrogatōeꝫ. vsqꝫ ad acerrimam cōminatōem. vsqꝫ ad pemptōem. in qua longa morte. qr bene manducauerat ⁊ bene biberat. tanꝗ illa esca fagmatus ⁊ illo calice ebrius tormenta nō sensit. nō cessit. ⁊ in regnū successit. hec ille. Fuit aūt adeo ꝺstans ⁊ fortis. q nō solum tormentis nō succubuit. immo ex ipis factus est pfectior in timore. feruentior in amore ⁊ iocundior in ardore. De primo dicit maxim⁹ in sermone. Extendit super flamaꝝ ignitos globos ⁊ sepius versat in latera sed q̄ntū plus penarū patit tm̄ amplius xp̄m dñm ptimescit. hec ille. De secundo idem maxim⁹ dicit sic. Nouo admiratōis genere alius illū torquet et alij seuientes tormenta perficiūt deuotioreꝫ la. saluatori supplicia atrotiora fecerūt. hec ille. De iij. idem dicit sic. cor eius tanta ī fide

christi magnanimitate concaluit vt despectis xpi corporis cruciatibus insanissimo tortori suo triumphantis eius ignibus letus illuderet hec ille. Sciendū q beatus lau. quattuor ignes fortiter superauit z extinxit. Primus fuit carnalis concupiscentie Nam sequēs beatum sixtū ad martiriū clamabat post eum dicens. Quo pgrederis sine filio pater. quo sacerdos sancte sine ministro xperas. Tu sine mīstro nūq̄ sacrificiū offerre cōsueueras. Quid ī me displicuit pr̄mitati tue Nūq̄d degenerē me pbasti Expire certe vtrū idoneū ministrū elegeris cui cōmisisti dñici sanguinis dispensatōez. Cui b. sixtus respondit. Nō ergo te desero fili neqz derelinquo. sed maiora tibi debent p fide xpi certamīa. Nos quasi senes leuioris pugne cursuz recipim⁹. te aūt quasi iuuenē manet glorioſior ō tiranno triūphus post triduū me sequeris sacerdotez leuita. De extinctōe ignis carnalis concupiscentie maxim⁹ in sermone dicit sic. Ecce beatus laurentius transijt p ignē quo nō adustus imborruit. sed illuminat⁹ effulsit. arsit ne arderet. z ne preret exust⁹ est. hec ille. Secund⁹ fuit ignis ardentis auaricie. nā cū beatus sixt⁹ ad decollandū duceret b. lau. clamabat post eū dicens. Noli me derelinquere pater sancte. q̄ thesauros tuos iam expendi quos tradidisti mihi. Beat⁹ aug⁹. in sermone dicit sic. Armat gemīa face homo pecunie cupidus z veritatis inimic⁹ auaricia vt rapiat aur. impietate vt auferat christū. Nihil obtimes. nihil pficis humana crudelitas. Subtrahit in ventis tuis materia mortalis. z lau. in celū abeunte tu deficis flamis tuis. hec ille. Tercius fuit ignis materialis flame. Nam milites audientes thesauros laurentiū tenuerunt. z parthemio tribuno tradiderunt. Ipe aūt eum decio p̄sentauit. Cui deci⁹ cesar ait. Ubi sunt thesauri ecclesie quos apud te nouim⁹ esse absconditos. Qui cū sibi nō respōderet tradidit eū Valeriano p̄fecto. vt vel thesauros prodat et sacrificet ydolis vel diuersis eum interire supplicijs z tormentis Cunqz nollet lau. votis eius annuere. dixit decius. Afferat lectus ferre⁹ vt requiescat ī eo ætumax laurenti⁹. Ministri itaqz eū exuūt. sup cratē ferreā extendunt. z prunis suppositis eū cū furcis ferreis cōprimūt. Dixitqz laurenti⁹ valeriano. Disce miser q̄ carbones tui mihi refrigeriū tibi aūt eternū supplicīū prestant. q̄ ipe dñs nouit q̄ accusatus nō negaui eum. interrogatus xp̄m confessus sum. assatus gratias ago. Et sic p astantibus orās tandem emisit sp̄m. Un maximus ait. Corporali laborabat incendio. sed diuin⁹ ardor materialē restrinxit ardorem. Et ambro. dicit. q̄uis rex improbo ligna subijceret. incendia maiora supponeret. tñ sanctus laurenti⁹ has flamas fidei calore nō sensit. Et aug⁹. inquit. Superari caritas xp̄i flama non potuit. z segnior fuit ignis qui foris vsit q̄ qui intus accendit.

Quartus fuit igñis furentis insanie·s· psequentiũ que frustrata est·Unde maximus ait·Supatis flamaꝝ mimistris omne mundane insanie restrinxit incendiũ·ꝛ ad hoc vsqꝫ dyabolica pfecit intentio· vt ꝛ vir fidelis ad deũ suũ glorioſus ascenderit·ꝛ crudelitas perse quentium cũ suis igñibus torpescat dfusa·Furor eñ gentilis accen sus craticulã parat igñitã·vt indignatõis flamas igñibus vendica ret·hec ille

Septimo deus ab eterno destinauit ĩ corde suo beati laurentij preeminentiã·que in quattuor manifestat· Primo in miraculorum operatione·s·in elongatõe cuiusdã trabis que in fabricã ecclesie sue deputata erat·In refectõne calicis cristallini·In suscitatione domi ni stephani iudicis romani·In liberatõne heinrici impatoris Se cundo in vigiliaꝝ instítutõne·Solus eñ inter martires habꝫ vigi liam·sed vigilie sanctoꝝ ꝑter multas inordinatões hodie in ieiu nia cõmutata sunt· Mos eñ fuit antiquitus· vt in festiuitatibꝰ san ctorum homines cũ vxoribus ꝛ filiabꝰ ad ecclesiã duenirent ꝛ ibi dem cũ luminaribꝰ pnoctarent·qꝛ vero multa adulteria in his vigi lijs fiebant·statutũ fuit vt vigilie in ieiunia duerterent·nomen tam vetus retentũ est vt nõ ieiunia sed vigilie appellarent· Tercio in octauarũ celebratõne·Jpe nanqꝫ solus cũ stephano habet octauas inter martires sicut beatus martinꝰ inter dfessores· Quarto in in dulgentiaꝝ distributõne·Summꝰ pontifex certificatus de visione cuiusdã monachi monasterij sancti lau·rome·ꝛ de cingulo sibi dato ꝑ beatũ laurentiũ ad cuiꝰ tactũ surrexit quidaꝫ defunctꝰ celebrata solenni missa dedit indulgentiã ommibꝰ vere pemitentibꝰ ꝛ dfessis ecclesiã ꝑdictã ꝛ omnes ecclesias ꝑ totum orbem dedicatas in ho norẽ sancti lau·mj·feria deuote visitantibꝰ indulgentiã·mj· annorũ et·mj·quadragenaꝝ ad laudẽ sancti sui Amẽ·

In festo assumptõis glorioſe virginis marie Sermo

Aria optimã partẽ elegit·lu·x·c· ꝛ in euangelio ꝑsentis solemitatis·Damascenꝰ ĩ sermone hodierno dicit sic·Jho die ꝑgo celesti templo inuehit·Sacra ꝛ animata archa in templo non manufacto reponitur·Columba innocens auolans ex archa·id est·corpore quo deum suscepit pedibus requiẽ adinuenit·hec ille· Super quo moueo talẽ questionẽ·Utrũ beata virgo ꝑ sui glorioſam assumptõem obtinuerit beatitudinis ommium sanctoꝝ fructuosam pfectõem· Ad istã questionẽ respondẽt tres doctores noui testamenti· Primus est beatus hieroꝰ·in sermone hodierno dicit sic· Legimꝰ q̃ ꝑ sepe ad funera sepulturasqꝫ sanctoꝝ

angelos aduenisse ⁊ ad exequias eorum obsequia prestitisse. necnon et animas eorum usq; ad celos cum hymnis et laudibus extulisse. ⁊ eosdem multo lumine splenduisse. Insup ⁊ adhuc viuentes in carne ibidem miri odoris fragrantiam psensisse. Si igitur talia ⁊ tanta circa defunctos deus dignatus est exhibere. q̄nto magis eius genitrici in die obitus sui credendum est celorum militiam obuiam aduenisse. eamq; ingenti lumine circumfulsisse. ⁊ usq; ad thronū glorie perduxisse. Nulli dubium est totam illam celestem curiam super ne hierusalē ineffabili leticia exultasse. ⁊ tunc iocundatam fuisse ineffabili claritate. tuncq; cum iubilatione congratulasse. hec ille.

Secundus est beatus bernardus in sermone hodierno dicit sic. Vere in plenitudine sanctoꝝ detentio eius cui nunq̄ defuit fides patriarcharum. nec spiritus prophetarum. nec zelus apostoloꝝ. nec constantia martirum. nec sobrietas confessorum. nec castitas virginum. nec fecunditas coniugataꝝ. nec puritas angeloruꝫ. hec ille. In tantū em̄ fuit p̄ nimia gratie plenitudine ponderosa. q̄ si ipa sola in una statera ponderet. ⁊ ceteri angeli ⁊ omnes sancti tam veteris q̄ noui testamenti in statera alia ponerent. ipa p̄ nimia gratie habundantia amplius ponderaret. q̄ omnes gratias quas alij habuerūt particulariter. ipa habuit vniuersaliter. ido ipa est lucerna ciuitatis superne. quod notatur cū dicit. Maria. id est illuminatrix. vnde illd quod dicit de christo potest etiam de ea dici. apoca. xxij. c. Lucerna scz illius ciuitatis superne est agnus. Similiter lucerna eiusdem ciuitatis est beata virgo maria. Und bern. dicit. Marie presentia totus illuminat orbis. adeo vt ⁊ ipa superna ciuitas claritate rutilet. virginee lampadis illustrata fulgoribus. hec ille. Tercius ē beatus tho. nj. parte. q. xxvij. ar. v. dicit sic. In rebus naturalib9 primo quidem est pfectio dispositionis. puta cum materia est perfecte disposita ad formā. secundo autem est perfectio forme. que est potior. Nam ⁊ ipe calor perfectior est qui prouenit ex forma ignis q̄ ille qui ad formā ignis disponebat. tercio autē est perfectio finis. sicut cum ignis habet pfectissime suas qualitates cum ad locum suū peruenerit. Et similiter in beata virgine fuit triplex pfectio gratie. prima quidem quasi dispositiua p quam reddebatur idonea ad hoc q̄ esset mater christi. ⁊ hec fuit pfectio sanctificatōnis. Secunda autē perfectio gratie fuit in beata virgine ex p̄sentia filij dei in eius vtero incarnati. Tercia autez perfectio est finis quā habet in gloria. q̄ autem secunda perfectio sit potior q̄ prima. et tercia q̄ secunda. p̄ per ordinem ad bonum. Nam primo in sua sanctificatione adepta ē gratiam inclinantē eam ad bonum. In conceptōne autē filij dei confirmata est ei gratia confirmans eam in bono. In sui vo glorificatō

consummata est eius gratia perficiens eam in fruitone omnis bonj hec tho. Sciendū est q̄ beata virgo est imperatrix t regina celi ꝓpter quattuor. Primo rone ꝓpinquitatis. Nam inter christum t beatam virginē est ꝓpinquitas filiatōnis. desponsatōnis t maternitatis. Est em̄ filia dei. ps. Ipe fundauit eam altissim⁹. Ideo habet ad ipam paternū affectū. ps. Audi filia t vide t inclina aurem tuā et vsq; q̄m ipse est dom⁹ deus tuus. Est etiā sponsa dei. ioh. iij. c. Qui habet sponsam sponsus est. Christus aūt est sponsus. ps. Ipe tanq̄ sponsus ꝓcedens de thalamo suo. iō ad ipam hz amorē sincerum. sap. viij. ca. Hanc amaui t exquisiui a iuuentute mea t quesiui eam mihi sponsam assumere. t amator factus sum forme illius. Est etiā mater dei. ps. Homo natus est in ea ido sup ipm habet materne autoritatis imperiū. t pōt sibi tanq̄ mater filio imperare. Hoc signat. iij. re. ij. c. vbi bersabee mater salomonis imperauit ei dicēs Petitōem vnā peto a te ne cōfundas faciem meā. Tunc em̄ faciem suam confunderet q̄ illud quod petit denegaret. ideo rex sibi rndit. Pete mater mea. Neq; em̄ fas est vt auertam faciē meā a te. Secundo rone dignitatis. ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. Ubi dignitas beate virginis declaratur quo ad tria. Primo quo ad locum cū dicitur. Astitit regina a dextris tuis. hoc signat. iij. re. ij. c. vbi dicit. Posit⁹ est thron⁹ matris eius. que sedit ad dexteram eius. Secundo quo ad habituz cum dicit. in vestitu deaurato. Apoca. xix. ca. Uxor agni preparauit se. t datum est ei vt cooperiat se bissino splēdido. t candido. puer. vlti. c. bissus t purpura indumentū eius. ps. mirra et gutta t cassia a vestimentis tuis. Sup quo dicit glo. Hic laudat ꝓpheta sponsam ab ornatu. his aūt aromatibus odor virtutū signat qui odores nuptiali gaudio adhibent vt in nupcijs fieri solet. habent aūt iste species aromatice has ꝓprietates. Mirra em̄ est amara t ꝑseruat carnem a putredine t vermes expellit. t ideo mirra signat carnis mortificatōem que licet sit carni amara tn̄ ꝑseruat a putredine luxurie. et expellit vermes male concupiscentie. t sic castitas custodit. Gutta expellit omnes inflaturas t tumores. t iō signat humilitatē que cordis duriciam curat. Cassia in aquosis locis nascit et crescit. t signat pietatem que nascit in cordibus illoz qui sunt compassibiles t deuoti. Iste tres species aromatice. id est. virtutes. scz mirra castitatis gutta humilitatis. t cassia pietatis. excellentissime in beata virgine fuerunt. Eius em̄ virginitas fuit odorifera angelo. humilitas deo pietas toti mundo hoc vestimentū est aureū quo ad pretiositatē et fulgorem. Tercio quo ad obsequiū famuloz. cum dicitur. Circundata varietate. scz angelorum t sanctoz diuersitate qui omnes btē

virgīni famulantur. Unde gilbertus epiſcop⁹ ⁊ martir īn ſuis oīe lijs dicit ſic. Solus dominus ieſus chriſt⁹ poteſt ipam magnifica re quatenus ab ipi⁹ maieſtate laudem accipiat ⁊ honorem angeli cis ſtipata chorīs archangelorum vallata turmis thronorum hinc inde poſſeſſa iubilationibus dominationū circūcincta tripudijs prīm cipatuum circūſepta obſequijs poteſtatum amplexata plauſib⁹ vir tutum girata honoribus cherubīm circūſtantiata himnificatōnibus Seraphīm vndiqz poſſeſſa ineffabilibus cantōnib⁹. Apoſtolorz ſplē didiſſimus ordo ineffabili laude ipam extollit. martirum exercitus oīmode ſupplicat domine tante confeſſorū multitudo īnumerabilis dtinuum ſibi pſonat canticum. virginū cādidiſſima contio iugē cho ream ad ſuam celebrat gloriam. Jnuite etiā ſibi infernus vllulat ⁊ procaciſſimi demonēs ꝛclamant hec ille. Tercio rōne poteſtatis. Jpa em̄ tanq̄ imperatrix angelos in miniſterū mittit ⁊ ſecreta pa latij celeſtis eis committit. Unde bern̄ in quodam ſermone dicit ſic Perſuadet īmo compellit nos celſitudo tua credere vt regno filij tui beatiſſima virgo maria ita imperioſe prīcipiſ q̄ p angelorz mi niſteria tuis ſepe deuotis ſubuenias. Si em̄ angelus angelū mittit confidenter debet credere xp̄iana deuotio q̄ imperatrix angelorz tanto magis habet angelos ad obſequium q̄to differenti⁹ pre illis nomē hereditauit. Si em̄ ioſue dux iſrael iuſſit ſolem ſtare quō non oīa ſidera ad nutū imperatricis glorioſe diſcurrunt. Si cherubīm et ſeraphīm de fonte bibentes inferioribus angelis quedā archana reuelant qnto magis glorioſa virgo ō occultis filij ſui amplexu e⁹ deguſtato miſteria angelis ſuis copioſius effundit. hec ille Etiam demones tanq̄ pditores de palatio celeſti expellit. Un fulbertus carnotenſis epiſcopus dicit ſic. Maria mater miſericordie materna dignitate facta eſt ⁊ erga ſuperos imperioſa caritate ⁊ ſup inferos et p diſtrictōem vbiqz prima vbiqz magnifica cui certe pprium eſt et angelos ſanctos in miſterium mittere ⁊ ad bn̄placitum ſuū infe rorum pacta ceſſare hec ille. Quarto rōne autoritatis. Tantā em̄ autoritatē habet in celeſti palatio q̄ omnibus alijs ſanctis omiſſis ad ipam licet ab oīi grauamine appellare. Primo ſiquis grauatur a dyabolo ad ipam appellare pōt ſicut ad imperatricē. Exēplz de theophilo depoſito a vice dīnatu ab epo ſuo qui deſperatus dya boli ſeruū ſe fecit cyrographo ppria manu ſcripto ⁊ dyabolo tradi to. Tandem in ſe reuerſus ⁊ pemitens ad reginā celi appellauit ⁊ ip ſa oīa irritauit cyrographū theophilo reddi iuſſit ⁊ vemā ac gra tiam eidem pmeruit. Secundo ſiquis grauat a tyranno ad ipaz appellare poteſt ſicut ad reginā mundi. Exemplū de baſilio cui iuli anus apoſtata vadens ad preliū cū minatus fuiſſet q̄ in reditu ſuo

ciuitatem eius destrueret·sanctus basilius ad beataz virginē appel lauit·Que militem quendā nomīe mercuriū suscitauit qui sup equū ascendens z ad iulianum pergens lancea in eum directa ipm occi= dit·Unde gilbertus dicit sic·Ueniant ad beatam mariā iusti cū ba silio effectum celerem pcepturi·veniant z peccatores cū theophilo in auxilium mariam adepturi·hec ille· Tercio siquis grauatur a corpre ppio ad ipam appellare potest·sicut ad regimā exemplum de maria egiptiaca·que malto tempore carnali dcupiscentie iserui uit·tandem ad beatam virginē dfugit z appellauit z sic dcupiscen= tiam vicit·z castitatem seruauit· Quarto si quis grauaf a iusti= cia dei·ad ipam appellare potest·sicut ad imperatricem·Exemplum habef hester·ij·c·Cum em rex Assuerus iudeis esset iratus·regina hester ad eum placandū accessit·Cui rex dixit·Etiā si dimidium re gni mei petieris·dabo tibi·Ista est beata virgo cum qua de9 diui= sit regnum suū·Nam cū deus habeat iusticiā z misericordiā iusticiā sibi retinuit·z beate vgini marie misericordiā dtribuit ideo siquis grauaf a foro iusticie dei appellat ad forum misericordie dei· hebr. mj·c·Adeamus cum fiducia ad thronum gratie vt misericordiā cō= sequamur z gratiam inuemiam9 in tempore oportuno·Et cum beata virgo sit thronus misericordie dei que superaltat iusticiā dei· ideo maria optimā partem elegit·

Maria optimā partem elegit

Legis diuinalis·
Legis naturalis·
Legis pphetalis
Legis sapiētialis·
Legis spiritualis·
Legis finalis·

Primo maria elegit optimā partem Legis diuīnalis· Scien= dum q̄ in lege diuinali dtinenf septem mirabilia que beata virgo pfectissime in se habuit Primo ignis eternus·hebr̄·xij·c· De9 no ster ignis consumens est Sicut em ignis nullam pmixtionem patiē ppter sui puritatem·sed alia purificat·sic de9 tante est puritatis·q̄ nullam impfectōem in se recipit·quin potius alia pficit· Hic ignis in ventre virginis·ix·mensibus habitauit·quo tota fuit inflamata· quomā totā ipam diuinus amor impleuit·hiero·Mariā totā imple= uerat spūssanctus·totam incaluerat diuin9 amor· vt in ea nihil esset q̄ mundanus violaret affectus· Et sicut aurum ad psentiam ignis liquescit·sic anima beate virginis ad presentiam ignis diuini tota

liquefacta fuit. Canti. v. ca. Anima mea liquefacta est. vnde sanctus odilio dicit sic. Credimus eam gaudijs interfuisse ascensionis dominice. z in die pentecostes cum apostolis spūsactum accepisse. quā ostat a conceptōne xpi plenissime habuisse. Ipa cū diuinū ignem z spūsanctum habuit per deuotam oratōem. actuū. j. c. Hi omnes erant psenerantes in oratōne cum maria matre iesu. Bern. sup missus est dicit sic. Ingressus est angel⁹ ad eā. Quo ingressus. Puto ꝙ in secretariū pudici cubiculi. vbi fortassis illa clauso sup se hostio patrē suum orabat in abscondito. Solent mirum angeli astare orantib⁹ z i eis delectari quos vidēt i oratōe puras man⁹ leuare. hec ille. Dicterea, igne diuinū obtinuit p pfūdā hūiliatōz. ps. Qui emittis fontes in conuallib⁹. i. gratiam prestas humilib⁹. q maxie fuit humilitatis luce. j. c. Respexit humilitatem ancille sue. Unde petrus rauennas super missus est. dicit sic. Ecce quā vocauit angel⁹ dnam. ipa se cognoscit z fatetur ancillam quia deuotus animus infusis beneficijs crescit ad obsequium z augetur ad gratiam. non ad superbiam per tumescit. non ad arrogantiam prosilit. hec ille. Rursus ignem diuinum promeruit per purificatōem. ps. Cor mundum crea in me de⁹ et spiritum rectum innoua in visceribus meis. quam purificatōnem ipa habuit. cum deus pater ipam sanctificauit. ps. Sanctificauit tabernaculum sum altissimus. scz in conceptōne sua. z in conceptōne christi. lu. j. c. Spiritussanctus superueniet inte. Ansel. Decebat vt illius hominis conceptio. id est. iesu christi ex ea matre fieret que ea puritate niteret. qua maior sub deo nequit intelligi. Item ignem diuinum habuit per tranquillam mentis deuotōem. sicut christus dixit apostolis. lu. vlti. cap. Sedete in. ciuitate donec induamini virtute ex alto. sedete. id est. a superfluis curis quiescite. hanc vacatōem habuit que in suo thalamo clausa mansit. Bern. supmissus est. dicit sic. Nō est suspicandum ꝙ angelus apertum inuenerit hostium marie cui mirum in proposito erat frequētias hominum fugere. colloquia vitare. ne vel orantis silentium turbaretur. vl contimentis castitas turbaretur. hec ille Secundo in lege diuinali contimetur splendor diuinus. hebreor. j. c. Qui cum sit splendor glorie. Hic em splendor ipmensibus in ea habitauit qui eam totam splendidam fecit z illuminauit. apocal. xij. cap. Signū magnū apparuit in celo. mulier amicta sole. id ē. diuino splendore. Nā ipa dicit illud. eccī. xxmj. c. Penetrabo inferiores ptes terre. z inspiciam omnes dormientes. z illuminabo omēs sperātes in dño. Ipa em illuminat obscuros ad expellēdū tenebras peccati. Ipa etiā illuminat negligentes z tepidos iuxta illud. eph. v. c. Surge qui dormis. z exurge a mortuis. z illumīabit te christ⁹. Ipa etiā illumīat i deo spantes. z sibi deuotos seruando

in lumine grātie dei. Tercio in lege diuinali continetur thesaur9 sapientie.col.i.c. In quo sunt omnes thesauri sapiētie ⁊ scientie dei absconditi. Hic thesaurus sapientie fuit in ventre virginis nouem mensibus. qui eam sapientissimam fecit. Bern. Quid de deo nō sapiebat. in qua dei sapientia latebat. Nam angel9 nesciuit explicare modum incarnatōnis christi. sed solum illud nunciauit. Beru. spūssā ctus superueniet. i. sup angelos et omnē creaturam in te veniet. et ideo me nō interroges. q⁹ supra me est ⁊ ad illud nō potero. Ascē de ergo tu. ⁊ ne steteris inter angelos. q⁹ paululū cū ptranserit eos inuenies quē diligit anima tua. Modum quo de spūsancto accipies dei virt9 est ⁊ dei sapiētia. Christ9 in suo secretissimo acilio sic obumbrando dteget ⁊ occultabit. vt tm̄ sibi not9 habeat ⁊ tibi Scies vtiqz sz illo doctore quo autore nō ei doceri pōt nisi a donāte. nec pōt addisci nisi a suscipiēte Quis em̄ excepta fortassis illa q̄ hoc sola expiri meruit. intellectu cape possit. qualiter ille splendor inaccessibilis virgineis se viscerib9 infuderit. Et forte dictū est obumbrabit tibi. q⁹ qō sola p se trinitas, i sola ⁊ cū sola virgine voluit opari soli datū est nosce cui soli datū est expiri. ac si dicat angel9 Quid a me requiris qō in te mox expieris. hec ille. Quarto in lege dīnali dtimet fons misericordie. gen̄. ij.c. Fons egrediebat de loco voluptatis. Hic fons puenit ad nos p beatā virginē. sic p aq̄ductū ecc̄i. xmj.c. Ego quasi aqueduct9 exiui de padiso. ⁊ ō dilicijs misericor diar dei. Per istū aqueductū fluūt aq̄ grār de celo i mūdū. Un̄ sequit. Dixi rigabo ortū plantatōnū mear. Ber. Aqueduct9 ē maria c9 nimiz summitas īstar scale iacob celos tāgit. imo etiā trāscēdit. vt illū aquar fontē q̄ sup celos sunt attingere possit. Nat9 est fons vsqz ad nos. q⁹ descendit illa celestis vena p aq̄ductū nō tm̄ fontis copiā nobis exuberās. sed stillicidia gratie cordib9 mentis attētis alij quidē pl9. alij min9 accipiūt. Plus equidē aqueduct9. vt ceteri de plenitudine nō plenitudinē ipar accipiāt. Aq̄duct9 ē maria q̄ plenitudinē fontis de corde patris accepit. ⁊ nobis illū nō put est sed put capere poteram9 edidit. Quō hic noster aq̄duct9 fontē illū attingit tam sublimem. Quō putas. nisi vehementia desiderij. feruore deuotōnis. puritate oratōnis. Quō maiestatē attingit inaccessaz. nisi pulsando. petēdo. qrēdo. hec ille Quīto ī lege dīnali dtimet niue9 candor. sap̄. vij.c. Lād9 ē ei lucis eterne. ⁊ speculū sine macula. Hic candor puritatis refulsit in beata virgine. canti. mj.c. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula non ē in te. Cuius puritas non est passa vllam impuritatez sibi permisceri. sap̄. vj.c. Nihil inquinatū in illā itroiuit Non em̄ sibi se immiscuit peccatum originale. quia fuit in vtero a spūsancto sanctificata. nec aliquod mortale q⁹ fuit patris potentia

roborata·nec aliquod venale·qz fuit a splendore filij illustrata·nec aliquod actuale quia fuit ab igne spūssancti inflamata· vnde q̄ vis esset pulcerrima a nullo tñ vnq̄ potuit decipisci· quia eius puritas alioz corda medullitus penetrabat·z in eis omnes motus illicitos extinguebat·hiero·in sermone de assumptōne dicit sic· Jure sole p̄hibetur amicta que luci illi inaccessibili z īmarcessibili videt īmersa·Neqz em̄ ab illa luce dicta est tangi·sed opiri magis z circūfundi·z tanq̄ ipo igni concludi·hec ille Sexto in lege diuinali dicitur diuinus odor·ō quo dicit ecci·xxmj·c·Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris·Hic odor fuit in beata virgine·ecci·xxmj·cap· Sicut cinamomū z balsamū aromatizans odorem dedi·Nam cinamomū quādo est bonum z laudabile multiplicem habet virtutē· et maxime valet detra vulnera labiorum· Que autem sunt vulnera labiorum nisi peccata locutionum· Jsta locutionum vulnera sanat virgo beata ex sua locutōne moderata· Omnia em̄ verba sua fuerunt vulnez nostroz medicina·z nostraz locutōnū exēpla· Jpa em̄ fuit discreta in querendo quādo dixit·Quomodo fiet istud ꝛc· Fuit humilis ī obediendo·qn̄ dixit·Ecce ancilla domini ꝛc· Fuit curialis in salutando·quādo salutauit helisabet· Fuit grata in regratiando qn̄ beneficia dei recognoscens dixit·Magnificat anima mea dominū ꝛc Fuit modesta in rep̄hendendo quādo dixit· Fili quid fecisti nobis sic ꝛc· Non em̄ eum maledixit vel turbata īcrepauit·sed cū modestia corripuit· Fuit pia in compatiendo·quando compassa est sponso cui vinū defuerat·ideo dixit·Vinum nō habent· Fuit sapiens in docendo quādo dixit ministris·Quodcūqz dixerit vobis·facite· cañ·j·ca· Curremq̄ in odorem vnguentoz tuorum·Et ecci·xxmj·c·dicit de se· Quasi balsamū nō mixtum odor meus·Est aūt balsamū fruter duorum cubitorum in quantitate·similis viti in stipite·in folijs aūt similis rute·vnde pōt dicere illud·gen̄·xl·c· Videbam coram me vitē in qua erant tres ꝑpagines crescere paulatim in gemmas· z flores et vuas matureſcere· Per vitē ītelligit̄ xp̄c·io·xv̄·c· Ego sum vitis vera·p tres ꝑpagines intelliguñt tres diuine psone· Nā in vtero virginis fuit christq̄ velut vitis ad cuiq̄ incarnatōem duenerunt patez qui hanc incarnatōz fec̄·filiq̄ qui incarnatq̄ est·spūssanctq̄ cq̄ virtute christq̄ incarnatus est· Jn xp̄o fuerunt tria·scz natura diuina·anima et caro·velut·gemmi·flores·z vua· Septimo in lege diuinali cōtinetur suauis dulcor·ecci·xxmj·c·Spiritus meus sup mel dulcis et hereditas mea super mel z fauum·hic dulcor fuit in beata virgine Cañ·ij·c· Fructq̄ eius dulcis gutturi meo·Sicut em̄ petrus in christi transfiguratione tanta istius fructus fuit plenus dulcedine q̄ inde nolebat discedere psal· Gustate z videte quoniam suauis

est dominus. Et dauid. ℣. magna multitudo dulcedinis tue domine Sic beata virgo in christi conceptione mira suauitate fuit repleta. vt omnibus memoriam suauitatis z dulcedinis sue eructauerit. Ber. Copiosissima caritate virgo maria sapientibus et insipientibus debitricem se fecit. omnibus misericordie sinum aperuit. vt de plenitudine eius accipiant vniuersi. captiuus redemptoem. eger curatoem. tristis consolatoem. peccator veniam. iustus gratiam. angelq leticiā deniqz tota trinitas gloriam. filij dei persona carnis humane substantiā. vt nō sit qui se abscondat a calore eius. hec ille. Quia vero beata virgo meruit ee mater dei z thesauraria secretorz celestiū. ideo deus pater. filiq z spūssanctus hodie volentes eam honorare sup omnes creaturas. vocatis ad conciliū quattuor dñabus. quarz diffinitione cuncta agunt ꝓposuerunt. an beata virgo hodie debeat assumi in celum cū corpore z anima. Primo accessit domina iustitia dicens. Justus es dñe et rectū iudiciū tuū. Cū ergo valde honores corpora sanctorz in terris. multo magis honorare debes corpus tue matris. In magno em honore vis haberi crucem que christum ad horā portauit. Corpora sanctorz que fuerunt organa spūssancti. imagines pictas que sanctos representant. Ergo magis debes honorare corpus beate virginis in quo christq nouem mensibus habitauit. z qđ fuit spūssancti organum z christi speciale domicilium. et totius trinitatis nobile triclinium. z in quo imago dei illibata pmā sit. in quo filius dei qui est imago patris habitauit. per quā imago hominis que corrupta erat reparata fuit. Sed multorum sanctorum corpora integra z illibata conseruas. Quorūdam vero corpora miraculorum gloria illustras. Quorūdam autem crebra visitatione fidelium magnificas. Quorūdam porro sepulcra auro z gēmis exornas. Quorundam angelicis manibus sepulcris preparatis exaltas Cum ergo corpus virginis marie nō sit minoris dignitatis. immo maioris. ideo magis debet honorari. scz per assumptoem in celum.

Secundo accessit domina potentia dicens illud aug. Si in potestate saluatoris est de sanctorum capite capillum non perire est etiā et matrem suam in anima et corpore posse integrā seruare. ꝙ si nullus dubitet hoc est eum posse credat. credere dubitandum non est etiam eum velle. Similiter ionam in ventre ceti preter naturalem vsum seruauit incorruptum. sola misericordia mariam incorruptam preter naturam nō seruabit gratia. Seruatus est daniel intempatissima fame leonum. z nō est seruanda maria dotata meritis dignitatum Quam in vita pre ceteris gratia sui conceptus honorauit. hec aug?. Qui ex ea nascēs potuisti vginē reliquere. ergo ī morte singulari saluatoe z spāli grā potes eā a putredie z puluere alienā facere

Tercio accessit domina bonitas dicens. Bom filij est magis pcere matri q̄ sibi. Tam bonus filius fuit christ9 q̄ in hac vita mortali t maxime in ptu magis pepcat mri q̄ sibi. q̄ tunc voluit matrem gaudere iuxta illud. Dum paris t gaudes cantant celi agmina laudes. Ipe aūt voluit flere iuxta illud sap. vij. c. Primam vocem similem oīb⁹ emisi plorans. Cum ergo post hanc vitā sibijpsi peperc erit ab illa sententia qua dictum est. puluis es t in puluerem reuerteris. ergo ad bonitatem filij pertinet q̄ matrem excipiat. ab eadez sententia. iuxta illud ps. Non dabis sanctum tuū videre corrptōez

Quarto accessit domina sapientia dicens illud puer. ix. c. Sapiētia edificauit sibi domū. Sapiens autē architectus domū pulcrā facit intus t extra. Domus vero beate virginis etiam in vita mortali fuit tota pulcra. t interius in anima p puritatem. t exterius in corpore p virginitatē. Si ergo in hac vita sapientia dei edificauit sibi domū pulcram ad eandem sapientiam pertinet etiam post hanc vitam non diminuere. sed augere. vt sit pulcra intus in anima per felicitatem. t extra in corpore per immortalitatem. iuxta illud cañ. mjca. Tota pulcra es amica mea. His auditis deus pater clamauit ad beatam virginem dicens illud cañ. ij. ca. Surge propera amica mea. columba mea. formosa mea. t veni Jam enim yems transijt. imber abijt et receſſit. Veni de libano sponsa mea. veni coronaberis. Ubi dicit hugo de sancto victore. Hyems t imber est vita mortalq̄ que tanq̄ hiems ad aggrediendum bonum est pigra. ad pseuerandum est nubila. t tanq̄ imber est ad maluz lascina. Beata virgo respondit illud ps. Tenuisti manū dexteram meam t in voluntate tua deduxisti me. t cum gloria suscepisti me. Unde hiero. i sermone hodierno dicit sic. Regina celi hodie de presenti seculo neq̄ eripit. securaq̄ de sua immarcessibi gloria celi palatiū ingreditur. vbi vna ciuitas cuium supernoz. vbi dulcis societas angelorum. vbi p9 labores t erumnas felix t suauis refectio animarū. hec ille. Qua assūpta in sede trinitatis sanctissime collocata est. Unde bern. dicit sic. Sublimis ista dies t splendor sole refulgens in qua virgo regalis ad thronum dei patris vehitur. t in ipius trinitatis sede reposita naturam angelicā solicitat ad videndum. hec ille. Tunc deus pater posuit coronam auream sup caput eius expressam signo sanctitatis. ecc. xlv. c. De qua corona dr apoca. xij. c. In capite ei9 corona stellarū xij. Que sunt duodecim bñficia que nobis exhibet. vnde regina mūdi vocatur iuxta illud. Aue mundi princeps et regina Prima stella est lapsorum subleuatio. daniel. xj. c. Cunq̄ corruerint subleuabūt auxilio parulo. id est. auxilio beate virginis. que puula dicit pter ipi9 humilitatē ꝛc. Secūda stella est sordidoz lauatio. i. reg. xxv.

cā. Ecce famula tua sit ꝫ ancillam vt lauet pedes seruorum tuorum. Hec dixit abigail ad dauid. id ē maria ad christū que vult lauare ꝺscientias nostras intellectum ⁊ affectū a sordibus viciorꝝ ⁊c. Tercia stella est cecorꝝ illuminatio. eccī. xxmj. c. Illuminabo omnes sperantes in domino. Quarta stella est desolatorū letificatio can. j. c. Meliora verba tua vino scz letificando. Quinta stella est temptatorum adiuuatio. eccī. xxmj. c. Quasi platan⁹ que habet folia ad modum scuti exaltata sum iuxta aquas. id ē iuxta populos baptisatos Et ps. eam alloquit dicens. Apprehende arma ⁊ scutum ⁊ exurge in adiutorium mihi. effunde fra. ⁊c. Sexta stella est obduratorūꝝ mollificatio. nu. ij. c. Cunqꝫ pcussisset moyses virga bis silicē egresse sunt aque largissime. Virga est beata virgo. iuxta illud. Virgo dei genitrix virga est. silex est cor duꝝ. bina percussio fit. quādo facit hominē peccatorem declinare a malo ⁊ facere bonuꝫ. a quo egrediuntur aque lacrimarū largissime. Septima stella est mortuorū viuificatio. eccī. xxmj. c. In me omnis spes vite ⁊ virtutis. Octaua stella est in aduersis roboratio. ysa. xxviij. ca. Urbs fortitudinis nostre syon. id est. beata virgo. Nona stella est vie salutis demōstratio. Hec est columna que filios israel introduxit in terram pmissionis. ps. Dedit nubē in ptec. eorum. ⁊ ignem vt luceat eis per noctem. Decima stella est in morte ptectio. eccī. xv. cap. Quiabit illi quasi mater honorificata. Undecima stella est atra ignem purgatorij refrigeratio. hiere. xvnj. c. Nunquid de petra agri deficiet nix libani. id est. refrigerium de maria post mortem nostrā. q. d. non

Duodecima stella est in vita celesti sue p̄sentie delectatio. iudith xv. c. Tu gloria hierusalem. tu leticia israel. tu honorificentia populi nostri. ⁊ ideo eris benedicta ineternum. Et sic ptz quomodo maria optimam partēm elegit legis diuinalis ⁊c.

Secundo maria optimā partem elegit Legis naturalis. Sciendū ꝙ inter cetera creata rōnalis creatꝰa excellentiori quodā mō diuine puidentie subiacet inq̄ntum ⁊ ipa fit diuine prouidentie particeps. sibijpsi ⁊ alijs puidens. Unde ⁊ in ipa pticipatur ratio eterna p quā hz naturalē inclinatōem ad debitum actū ⁊ finem. ⁊ talis participatio legis eterne in rōnali creatura lex naturalis dicit. Uñ cum ps. dixisset. Sacrificate sacrificiū iusticie. quasi quibusdam querentibus que sunt opera iusticie subiungit. Multi dicunt quis ostendit nobis bona. Cui questioni respondens ait. Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Quasi lumen naturalis rationis quo discernimus quid sit bonum ⁊ quid sit maluꝫ. quod pertinet ad naturalem legem nihil aliud sit ꝙ impressio diuini luminis in nobis.

Cōtinet ēm lex naturalis duo p̄cepta. Primū est negatiuum. scz

Quod tibi nō vis fieri alteri ne feceris. Scōm est affirmatiuū scz Oīa quecunqz vultis vt faciant vobis homines et vos eadē facite illis. Beata virgo elegit optimā ptem hui9 legis naturalis qz ordinauit vitā suā quantū ad alios fm ista duo p̄cepta iusticie. Nam primū p̄ceptum seruauit qz nullū vnq̄ lesit. Unde ambro. li. de virginitate dicit sic. Nullum fuit solita ledere oībus bene velle maioribus natu assurgere equalib9 nō inuidere iactantiā fugere ratōnem sequi amare virtutem. Qñ ista vel vultu lesit parentes qñ discessit a ꝓpinquis quādo fastidiuit humilez qñ irrisit debilem qñ vi tauit inopem hec ille. Et hiero. in epla ad cromatiū ⁊ heliodoꝝ dicit sic. Hanc irascentem nullus vidit hanc maledicentē nullus audiuit omnis sermo eius ita erat gratia plenus vt cognosceret in lingua eius deus hec ille. Secundū p̄ceptū seruauit quia oīb9 ꝓ fuit quadrupliciter. Primo verbo qz socias suas semp ad bonuz informabat. Hiero. vbi supra. Solicita erat circa socias suas ne aliqua ex eis in aliquo sermone peccasset. Ne aliquādo in īiurijs aut in superbia circa parem suam existeret sine intermissione benedicebat deum ⁊ ne fortasse in salutatione sua a laudibus domini tolleretur siquis eam salutabat. illa pro salute deo gratias respondebat. hec ille. Ab ipa em primo processit vt dum salutantur homines sancti deo gratias dicant. Secundo profuit obsequio. quia tribus mensibus in obsequio elisabet māsit. Ambrosi9 vbi supra q̄ religiosa in ꝓpinquis fuerit scriptura diuina cōmemorat. Nam ⁊ humilior facta est vt a deo se cognouit electam ⁊ statim ad cognatam suam in mōtana processit. nō vtiqz vt exemplo crederet que iam crediderat oraculo. beata inquit que credidisti ⁊ tribus cum ea mensibus mansit. Tanti aūt interuallo temporis non fides querit. sed pietas exhibetur. hec ille. Tercio profuit temporali subsidio. Unde in p sona sui dicitur de muliere forti. puer. vlti. c. Manum suam aperuit inopi ⁊ palmas suas extendit ad pauperes. Nam totum aurum qd magi obtulerunt pauperibus tribuit. ita q̄ postmodum in purificatione non habuit vnde posset emere agnū. hiero. vbi supra. De esca quam de manu angeli virgo accipiebat. ipa reficiebatur. que vero a ponficibus accipiebat pauperibus erogabat. Quottidie videbāt angeli loqui ei ⁊ quasi carissimi obtempabant ei. hec ille Quarto profuit exemplo. quia eius vita fuit ommibus sanctitatis speculum. et religionis exemplum. Ambro. vbi supra. Sit nobis tanq̄ in imagine descripta vita marie. de qua velut ex speculo refulget spēs castitatis ⁊ forma vtutis. Hic sumatis exēpla viuēdi vbi tāq̄ ī exemplari magisteria sunt ꝓbitatis exp̄ssa. q̄ qd corrigere. qd effugere. quid tenere debeatis oñdunt. Prodire de domo nescia. nisi cum ad

ecclesiam ꝺuemiret⁊ hocip̃m cū parentibus ⁊ ꝓpinquis ꝺomesticis operosa securo forensi stipata comitatu⁊nullo tñ meliore custoꝺe q̃ seipsa⁊que incestu aspectuqꝫ venerabilis⁊ non tam vestigium pedis tolleret q̃ graꝺum virtutis attolleret⁊hec ille⁊ Et hiero⁊vbi supra In vigilijs inueniebat prior⁊ In sapientia legis eruditior⁊ In humilitate humilior⁊ In carminib⁹ ꝺauiꝺ p̃stantior⁊ In caritate gratiosior⁊ In puritate purior⁊⁊ in oñi virtute pfectior⁊hec ille⁊ Quia ergo beata virgo munꝺū suis illuminabat exemplis⁊iꝺeo ꝺe ipsa ꝺicitur⁊eccī⁊xxvj⁊c⁊Sicut sol oriens munꝺo in altissimis ꝺeo⁊sic muliers bone species in ornamentum ꝺom⁹ eius⁊Nā sol est chriſt⁹⁊mūꝺus est beata virgo que illuminata a ꝺeo illuminat totā ecclesiā militantem⁊Quo aūt btā virgo ꝺicat munꝺus⁊ostenꝺit ciprian⁹ ꝺicit Lego et intelligo qꝫ virgo maria est quiꝺam munꝺ⁹ intelligibilis et aꝺmirabilis cui⁹ terra soliꝺitas humilitatis⁊cui⁹ mare latituꝺo caritatis⁊cui⁹ celum altituꝺo ꝺuersationis ⁊ ꝺe templatōis⁊cui⁹ sol splenꝺor intelligentie⁊cui⁹ luna ꝺecor munꝺicie⁊cui⁹ lucifer fulgor sanctitatis⁊c⁹ artur⁹ gratia septiformis⁊ cui⁹ siꝺera aliaꝫ virtutū ornamenta pulcerrima⁊hec ille⁊Nam pfectiones virtutum quas patriarche habuerūt in lege nature⁊beata virgo plenius habuit vt pz

Aꝺam velut primo parenti totius humani generis collata est a ꝺeo iusticia originalis⁊p quā iustos homines generaret⁊sed p peccatum hac perꝺita suam posteritatē corrupit⁊⁊ aꝺ mortē aꝺēnauit⁊ Beata virgo seruata innocentia integrali vitaꝫ omniū viuentiū scz chriſtum solem iusticie p sui obeꝺientiam ꝺe celo traxit aꝺ terram p quem nocentes ⁊ peccatores aꝺ statum sempiternalis iusticie et vitam immortalem ꝓꝺucunt⁊ Uxori noe simul cum viro suo noe collata est a ꝺeo sapientia fabricanꝺi archam p quā gen⁹ humanū preseruatum est a vastitate ꝺiluuij⁊Beata virgo mira sapientia fabricans corpus humanū ieſu chriſto⁊qui est archa sapientie ꝺei⁊omnes electos in vna fiꝺe saluauit⁊Qui extra hanc archam inuent⁹ fuerit peribit⁊regnante ꝺiluuio falsarum ꝺoctrinarum⁊vt philosophi heretitici⁊scismatici⁊ apostate obstinati⁊ velut corui ex archa eiecti⁊ Eue tanq̃ prime matri collata est a ꝺeo fecunꝺitas integralis⁊ per quam sine corruptōne genus humanū ꝓpagaret⁊seꝺ hac perꝺita facta est ministra seꝺuctōnis⁊mediatrix preuaricatōnis⁊ ex se nascituros transmittens aꝺ inferos⁊Beata virgo virginali fecūꝺitate ministrauit beneꝺictum fructum humano generi⁊velut ministra ꝓpiciationis ⁊ mediatrix reꝺemptōnis ex sua prole natos ꝺirigens aꝺ superos⁊ Enoch collata est a ꝺeo gratia preseruatōnis qui cum ꝺeo ambulans a peccatoribus segregatus translatus est in paraꝺisum Beata virgo copiosiori sanctificatōne beneꝺicta est a ꝺeo q̃ nō

solū ipius ortū sanctificauit·sz etiā vitā deinceps ab oī peccato im-
munē ꝺfuauit q̄ ve fuit paꝺisus terrestris i quo ꝺeꝰ ipe trās-lat? ē
cañ·mj·c·ortus conclusus soror mea sponsa·ortus conclusus fons si-
gnat? ⁊c· Melchisedech collata est a deo gratia benedictōis·hic
em̄ sacerdos dei summi obuiauit abrae regresso a cede regum ⁊ be
nedixit ei offerens panez ⁊ vinum·Beata virgo eternā nobis bene
dictōem attulit·generans chr̄istū regem ⁊ sacerdotē qui nobis mi-
nistrauit carnem suam ⁊ sanguinē suū in sacramento visibili sub spe
ciebus panis ⁊ vini·quibus salubriter communicamus Abrae col
lata est a deo gratia pmissionis qui plis fecunditate dotat? mira-
culose pater multar̄ gentium dictus est·Beata virgo super omnes
creaturas ad ineffabile misterium incarnatōis dominice vocata pa
riter ⁊ electa red̄ptoris ommium mater dicta est·que tam excelsam
prolem genuit·p quā omnis hominū generatio spiritualis procedit
Rebecce collata est a deo gratia electionis·que deo disponēte vi
rum suū decepit·vt abiecto esau iacob benediceret· Beata v̄go sin-
gulari beneficio ⁊ priuilegio vitam absq̄ omni peccato ducēs pec-
cati mortisq̄ pemptorem peperit·vite iusticieq̄ mun? ommib? ostē-
dit que diuinitate occulta dyabolo iecto·hominē benedixit· Ra-
chaeli collata est a deo gratia dilectionis ob cui? formositatem et
pulcritudinez seruiuit iacob laban quattuordecim annis·Beata vir
go mira p̄fulsit pulcritudine que plena fuit gratia·de qua dicit x̄pc
sap·vii·ca· Quesiui mihi hanc sponsam assumere·⁊ amator factus
sum forme illius·cui seruiuit ⁊ obediens fuit triginta annis·vt ptz·
Isaac collata est a deo gratia p̄destinationis·qui sua oratōe ste-
rilitatem ab vxore sua abstulit·que gemmos ꝺcepit·hic eternā pre-
destinatōem impleuit·quando volens benedicere filium maiorē be-
nexit minorem·Beata virgo fecundationē sterilis helisabet evocta
meruit sua oratione salutē populoꝝ concipere· scz iesum chr̄istū ge-
mine substantie ⁊ vnius p̄sone·qui gentilem populum tanq̄ minorē
preelegit iudaico populo in benedictione· Jacob collata est gra-
tia veneratiōis qui scalam in via positus attingentem celū p quaz
angeli descendebant ad eū ꝺfortandū ⁊ venerandū· ⁊ ascendebant
dominūq̄z innixū scale vidit·Beata virgo p plenitudinē gratie fa-
cta est scala p quam deꝰ descendit ad hominē vt homo ascenderet
ad deum quam angeli admirantes descendunt ad eam venerandū
et eidem congratulandū·⁊ ascendunt per eius assumptōez ad ip̄m
honorandum cum chr̄isto qui facit eam consedere secum in celesti-
bus·vt patet Joseph collata est gratia prouisionis qui factus do
minus egipti ꝓuidit p septem annos vniuerse terre de frumento·
Inuitauit etiā fratres suos vt comederent secū panē· Beata virgo

electa regīna mūdi a deo prouidit humano generi ne morte eterna periret. de frumento concipiens christum qui est granum frumenti Inuitauit etiā omnes in christū credentes. vt in sacramento panis xpo cōmunicent. iuxta illud. Ego sum panis viuus qui de celo descē di ꝛc. Abel collata est gratia martirij ꝛ passionis. qui prim⁹ hostiā obtulit deo p qua sanguinē suū fudit. ꝓpter quā iustus a deo voca tus est. Beata virgo suauissimā hostiā obtulit deo patri. ꝛ toti mun do. scz christū de quo dicit. O vere digna hostia ꝛc. Martirū passa fuit. iuxta illud. Tuam ipsius aiam pertransibit gladius. Sup quo bern̄. dicit. Vere tuam o beata mater animā gladius ptransiuit. qñ crudelis lancea filio iam mortuo latus aperuit. Ipsi⁹ nimiꝝ iam ibi anima nō erat. sed tua plane auelli nequibat. vt plusq̄ martirem te non immerito predicemus. in qua pfecto sensum corpore passionis causaret affectus compassionis. hec ille. Ecce quō isti duodecim pa triarche salutabant beatam virginē dicentes. Aue maria. vt cōstat ex primis litteris suorum nominū conficientes coronam duodecim lapidum precioso⁹ quam christus hodie eidem imposuit. ps. Qm̄ preueniſti eam in benedictionib⁹ dulcedinis. posuisti in capite eius coronam de lapide precioso. Et hoc assumendo eā in celum in corpo re ꝛ anima. quā assumptōem p̄uiderāt in figura duplici. Prima est de fonte paradisi. gen̄. ij. c. Fons ascendebat de terra ad irrigādā supficiem terre qui inde diuidit in quattuor capita. Iste fons ē be ata virgo. vt patet hester. vj. c. Fons paru⁹ scz p humilitatē creuit in flumen maximū. s. p pietatem. ꝛ in lucem. scz p puritatem. solēqz scz p generatōem filij. ouersus est. Iste fons ascendebat de terra. s. militantis ecclesie in sui assumptione ad irrigandum. id est. illustrā dum paradisum triumphantis ecclesie. quia ſm dyonisiū li. de an gelica hierachia. semp inferiores illuminantur a superioribus. qui diuiditur ī quattuor capita scz quattuor hierarchiaꝝ. trium celestiū et vnius ecclesiastice. Secunda est de archa noe. gen̄. ix. ca. Ista archa quā fabricauit noe qui interp̄tatur quiescens ad habitandū in ea est beata virgo. quā fabricauit de⁹ qui requieuit ab omni ope re quod patrarat. gen̄. ij. c. In hāc habitauit de⁹ carnē nostram as sumendo. Hec archa fuit eleuata in sublime a terra. quando fuit in celum assumpta. per quam saluatum est genus humanum. bern̄. Fi lioli. hec peccatorum scala. hec misericordia. hec maxima fiducia est hec tota ratio spei nostre. Potest ne filius aut repelli. aut sustinere repulsam. Quid ad mariam trepidet humana fragilitas. nihil au sterum. nihil terribile. tota suauis est. Age gratias ei qui talem me diatricem benigmissima miseratione prouidit. hec ille. Ecce quō ma ria optimā ptē elegit Legis naturalis.

Tercio maria optimā partem elegit Legis pphetalis. Sciendum q beata virgo vt spm pphetie mereret accipere ordinauit vitam suam quadrupliciter etiā ante dceptōem filij dei. Dño quo ad deum. quia in sua adolescētia dū adhuc in templo cum suis coetaneis moreret vitam suam valde ordinauit. de cui⁹ ordinatione dicit hiero. ad cromatiū ⁊ heliodor. Hanc regulam virgo beata seruabat. vt a mane vsq; ad terciaz oratiom insisteret. a tercia vsq; ad nonam textrino operi se occuparet. Iterum a nona ab oratōne nō recedebat quousq; illi angel⁹ appareret. de cui⁹ manu escam accipere solebat. ⁊ semper in dei amore proficiebat. hec ille. Secundo quo ad eius interiora. quia habuit sinceras affectōnes. cogitatōnes sanctas. ⁊ intentōnes rectas. De eius sinceris affectionibus dicit ambrosius li. de virginitate. Quid nobilius matre dei. quid splēdidi⁹ ea quam splendor elegit eternus. Quid castius ea que corpus sine corporis contagione generauit. Nam de ceteris virtutibus ei⁹ q̄d loquar. Virgo erat non solum corpore. sed etiā mente. que nullo doli ambitu sincerum adulteraret affectum. hec ille. De ipius sanctis cogitationibus idem dicit sic. Virgo beata ab ipo ingressu angeli inuenta est domi in penetralibus sine comite. ne quis intentionē ei⁹ abrumperet. ne quis obstreperet. Neq; em̄ comites feminas desiderabat. que bonas cogitationes comites habebat. quin etiam tūc sibi minus sola videbatur cum sola esset. Nam quemadmodum sola. cui tot adessent archangeli. tot prophete. hec ille. De rectis eius cogitationibus idez dicit. Corde erat humilis. verbo grauis. animo prudens. loquendi prior. legendi studiosior. non in incerto diuitiarum. sed in prece pauperis spem reponens. intenta operi verecunda sermone. arbitrium mentis solita ñ hominez. sed deū querere. hec ille.

Tercio quo ad sua exteriora. Ambrosi⁹ vbi supra. Nihil in ea toruum in oculis. nihil in verbis procax. nihil in actu verecundum. non gestus fractior. non incessus solutior non vox petulantior. vt ipa corporis species simulacrum fuerit mētis ⁊ figura probitatis. hec ille.

Quarto quo ad dersatōem honestam. qua ordinauit vitā. p prudentiam. fortitudinē. iusticiam. ⁊ temperantiā. Bern̄. Virgo beata fuit fortis in proposito. temperata in silentio. prudens in interrogatione. iusta in confessione. q̄ turbata est fuit verecundie virginalis. q̄ nō est pturbata fuit fortitudinis. q̄ tacuit ⁊ cogitauit fuit prudē tie. hec ille. Et ambro. li. de virginitate dicit sit. Quid exequar ciborum parsimoniam. officiorum redundantiam. alterum vltra naturaz supfuisse. alterum ipi pene nature defuisse. Illic nulla intermissa tēpora. hic continuata ieunio dies. Et si quando succedisset reficiendi voluntas. cibus plerūq; obuius qui mortem arceret. nō qui delicias

mīistraret·dormire nō prius cupiditas ꝙ necessitas fuit· Et tñ cū quiesceret corpus·vigilabat anim9 qui frequenter in somnis aut lecta repetit·aut somno interrupto dtinuat·aut disposita gerit·aut gerenda ꝓnunciat·hec ille·ꝓpter ista em̄ beata virgo ꝓmeruit spm̄ prophetie que in cantico suo ꝓphetauit de ꝑterito dicēs· Suscepit isrl̄ puerū suū ⁊c̄·Et de futuro dicens·Ecce em̄ ex hoc beatā me dicent ⁊c̄·Et d̄ ꝑsenti occulto·qñ iohānē in vtero matris esse cognouit Super choros ꝓphetarū ipam exaltari ꝑuiderunt in anima ⁊ corpore· Moyses in virge opatōne·Exo·xmj·Leua virgam tuam ⁊ extende manū tuā sup mare ⁊ diuide illō·vt īgrediāt filij isrl̄ p mediū·ei9 Ista virga eleuata est beata virgo·qñ sup in celū assumpta in cuius eleuatōne apertū ē mare diume misericordie peccatorib9· Per istā virgam fuit pharao flagellatus·id ē·infideles· Amalech debellatus·i·mundani· Aaron confirmat9·i·actiui·Moyses sublimat9·id ē dtemplatiui· Aaron in nubis eleuatōne·nume·x·c·Eleuata est nubes de tabernaculo federis·pfectiqz sunt filij israel p turmas suas de deserto sin·⁊ recubuit nubes de tabernaculo pharan· Ista nubes eleuata est beata virgo assumpta de ecclesia ꝑsentis tempis·cū qua christ9 in morte pepigit fedus·⁊ pficiscunt filij israel·id est·videntes deū p fidē·de deserto sin·qđ interptat temptatio·qz de miseria hui9 vite pficiscunt ad solitudinē pharan·id ē·ad locū fructiferuz· qm̄ quiescat in fructib9 paradisi·quiescit aūt in solitudine·quia sola in throno glorie iesu xpi· Ista nubes dtinebat diuinā ꝑsentiaz·angelicam custodiam·dirigebat in itineribus·ptegebat ab hostib9· Sic beata virgo dtinebat diuinā ꝑsentiā in incarnatōne·exhibuit angelicam custodiā in pturitōne·dirigit in itineribus in sua dversatōne ptegit ab hostib9 quos fugauit in sua dsummatōne ⁊c̄· Balaam in virge pcussione·nume·xxmj·c·Consurget virga d̄ israel ⁊ pcutiet duces moab· Ista virga dsurrexit·qz beata virgo in celum ascendit et demones pcussit· Josue in arche deportatōne· Si quis em̄ desiderat vincere hostes malignos ad mariā accedat· qz ipa est archa que p̄cessit filios israel diuidens aquas iordanis vt transirent sicco pede·⁊ deducentes eam p circuitū iericho muri eius illico corruerunt·iosue·iij·c·Bern̄·Precessit nos regina et ita gloriose sublimata est atqz suscepta·vt fiducialiter sequanē serui dominā clamantes trahe nos post te in odorem vnguentoz tuoruz curremus· hec ille·

Vasti regina in sui introductōe·hester·j·c·Precepit rex eunuchis vt ītroducerēt rḡinā Vasti corā rege posito sup caput ei9 dyademate·vt ostenderet cunctis populis ⁊ principib9 illius pulcritudinem Quia vniuersa agmina sanctoz designata in septem eunuchis· mādato iesu xpi regis eterni·beatā virginē dsummatā ⁊ pfectaz omm

virtute et gratia in celum hodie deduxerunt ad diuiniū eternum ꝛc.

Hester in felici coronatōne.hester.ij.cap. Erat em̄ formosa valde et incredibilis pulcritudine.omniū oculis gratiosa ⁊ amabilis.Ducta est itaqz ad cubiculū regis.⁊ adamauit eam rex plusq̄ oēs mulieres.habuitqz gratiā ⁊ misericordiā coram eo sup omnes mulieres.⁊ posuit diadema regni in capite suo.⁊ posuit solium ei9 super omnes principes quos habebat.hec ibi. Et de beata virgine bern̄. ait. Intuendū nobis est q̄nto deuotōnis affectu a nobis eam deus voluit honorari.qui totius bonitatis pulcritudinem posuit in maria vt si quid spei.si quid salutis.si quid gratie in nobis est ab ea noue rimus redundasse.hec ille. Noemi in salubri reuersione.ruth.j.c. Uemit noemi de terra peregrinatōnis sue.ac reuersa est in bethleez Reddat tibi dom̄n9 pro opere tuo.⁊ plenam mercedem recipias a domino deo israel ad quem venisti.⁊ sub cui9 alis.hec ibi. Beata virgo hodie reuersa est in bethleem celestem p corporalem p̄sentiam.vbi antea fuerat p ꝺtemplatōnū ⁊ meditatōnū frequētiā discedens a mundo Judith in populi protectione.iudith.xiij.cap. Uiuit dom̄nus q̄m custodiuit me angelus ei9 ⁊ hinc euntem et ibi commorantē ⁊ inde huc reuertentē.⁊ non p̄misit dom̄n9 me ancillā suam coinquinari.sed sine pollutōe peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria sua.in euasione mea.in liberatōne vestra. Et iudith magna facta est in bethulia.⁊ preclarior erat vniuerse terre israel.⁊ erat p̄cedens cum gloria magna.hec ibi. Et de beata virgine bern̄.ait. Beatam te dicent omnes generatōnes.que omnib9 generationibus gratiā ⁊ gloriā inuenisti. In te em̄ angeli leticiam.iusti gloriam.peccatores gratiaz inueniunt.hec ille Bersabee in sui exaltatione.iiij.reg.ij.c. Uenit bersabee ad regem salomonē ⁊ surrexit rex in occursum eius.osculatusqz est eam.⁊ sedit sup thronum suuz. positusqz est thronus matris regis.que sedit ad dexteraz eius.hec ibi. Et de beata virgine bern̄.ait. Quantū gratie in terris est adepta pre ceteris tm̄ in celis obtinet glorie singularis. Felicia prorsus oscula labijs impressa lactentis.sed nunquid non felitiora confitebimur que ab ore sedentis in dextera dei patris hodie in beata salutatione suscepit.cum ascenderit in thronū.hodie epithalamiū canens osculetur me osculo oris sui.hec ille. Abigail in regis recōciliatōne.j.reg.xxv.c. Festinauit abigail.⁊ ascendit ad radicem mōtis.Dauid autem ⁊ viri eius descendebant in occursum eius.quib9 et illa occurrit.hec ibi. Et de beata virgine bern̄.ait. Ad patrez verebaris accedere o homo territus solo auditu.ad filium fuge iesum hunc tibi fratrem maria dedit sed forsitan etiā si in ipo maiestatem vereris diuinam aduocatā vis habere ad ipm̄ ad mariam recurre.

Paratur siquidem humilitas in maria nec dubium dixerim exan-
dietur ⁊ ipa pro sui reuerentia hec ille. Dauid in gaudio ⁊ exul-
tatione ij reg vj ca Dauid ⁊ omnis israel deducebant archam dñi
cum gaudio et erant cum eo septez chori hec ibi Per dauid signat
christus per septem choros vniuersitas sanctorum qui omnes bea-
tam virginem honorabiliter in celum deduxerunt tanq̃ archā que
continuit manna celestis dulcedinis quo nutriunt filij israel fideles
in deserto hui⁹ mundi Hanc xp̃c p seip̃m venit reducere in ciuita-
tem ⁊ domū eternam cum benedictōne ⁊ collocauit in throno secum
aug⁹ Ubi posuit idem rex qō ex te sumpsit ibi posuit ⁊ te reginaz
ex qua sumpsit hec ibi Et i p̃s Surge domine i requiem tuā tu et
archa sanctificatōis tue ⁊c Salomon in gratiarum ministratōe can̄
primo c Introduxit me rex in cubiculum suuz ⁊ hoc vt ei ministret
eccl xxmj cap̄ In habitatōne sancta coram ipo ministraui Aug⁹
de beata virgine ait Per te hereditam⁹ misericordiaz miseri ig̃ra
ti gratiam veniam peccatores sublimia infimi celestia terrem mor-
tales vitam patriam peregrini Quidquid p te habemus quia non
sufficit admirari est enarrare difficile Helyas in nubis eleuatōe
iij re xviij c Ecce nubecula quasi vestigium hominis ascendebat de
mari Beata virgo fuit nubes que aridos rigat ⁊ fecundat steriles
fructus ad maturitatem beate cōsummatōis perducit propter sui
humilitatem Isaias in claritatis coequatōne ysa xxx c Erit lux
lune sicut lux solis quia claritas beate virginis debuit esse similis
claritati christi in patria celesti ⁊c Hieremias in aquile volatōne
biere xlix c Ecce aquila volabat ⁊ ascēdebat ⁊ expandet alas suas
super terram Beata virgo est aquila que acutissimū habuit visum
fidei ipa quidem volauit per medium celum contemplando Sed
hodierno die ascendit ⁊ volauit altius ceteris sanctis sicut aquila
que altius volare dicit Aug⁹ Ut redderes glorie peccatorē vsqz
ad gloriaz tu gloriosa profecta es vt superno rege excepto nihil te
sit superans in superis hec ille Ezechiel in montis habitatione
ezech xj ca Ascendit gloria domini de medio ciuitatis ⁊ requieuit
super montem qui est ad orientem vrbis Beata virgo ascendit de
medio ciuitatis scz mundane ad montem glorie superne vbi quie-
scit coronata floribus xvj rosarum In cuius corone anteriori parte
sunt quattuor rose in posteriori quattuor in dextera q̃ttuor ī sinistra
quattuor ꝓpter quod cantat ecclesia Et sicut dies verni circumda-
bant eam flores rosarum i vaticinia ꝓphetaꝝ.

Quarto maria elegit optimam partem Legis sapientialis Sci-
endum q̃ lex sapientie est lex iesu christi in qua diligenter se exer-
cuit beata virgo maxime circa quattuor Primo circa assiduam

oratōem ⁊ gratiarūactōnem·Actuū·j·Hi omnes erant pseuerantes in oratōne cum mulieribus ⁊ matre iesu maria·Et glosa super illud lu·j·c· Exultauit spiritus meus ⁊c·dicit sic· Totum interioris animi affectum in agendis gratiarum laudibus offero totum qđ viuo·qđ sentio·quod discerno·in eius magnitudinem dtemplandā ⁊ eius p̄ceptis obseruandis impendo· Jn ip̄o tm̄ exulto·q̄ terrena non curo prosperitas me non extollit·aduersitas me non frangit·sed illiꝰ sola spūs meus delectatur memoria a quo salus eterna sperat·illius perpetua diuinitate letatur· cuiꝰ dceptōne caro mea fecundat·hec ibi· Secundo circa sacroꝝ locorum visitatōem·Unde sanctꝰ odilio dicit sic·Si scire volumus quid dei gemtrix post christi resurrectionem anteq̄ celos ascenderet agebat·sine dubio loca natiuitatis·passionis·sepulture·resurrectōnis·ascensionis·frequenter visitabat·⁊ in eis lacrimas fundebat·⁊ oris sui sanctissimi oscula imprimebat hec ille·Et beatus hiero·in sermone de assumptōne dicit sic· Fortasis p̄ nimio amore in loco in quo filius eius natus·mortuus·ac sepultus dicitur·interdum eam habitasse credimus·per que pijs pascere tur internus amor obtutibus·non q̄ iam viuens cū mortuis quereretur·Hoc em̄ habet impatiens amor vt quem desiderat semp inuenire se credat·ignorat quippe iudicium·ratōne multotiens caret modum nescit·Amor em̄ non accipit de impossibilitate solatiū·neqꝫ de difficultate remedium·hec ille· Tercio circa apostolorum instructionem·Unde hiero vbi supra dicit sic·Ecce domino iesu ascendente in celum vacat virgo in scola virtutum·conuersatur cū senatoribꝰ celi infra curiaꝫ paradisi·sub disciplina spiritussancti·totiusqꝫ maiestatis diuine·Uirgo beata intra chorum apostolorum post ascensionem domini iesū intrans et exiens familiarius de christi incarnatione ac resurrectioue cum eis contulit q̄ sane beatissimam virginem et si omnes discipuli venerati sunt· Johannes tamē amplius ⁊ specialius vsqꝫ ad finem vite sue sibi deseruiuit·hec ille· Quarto circa communem conuersatōnem·Per speciales em̄ prerogatiuas gratie fuit conuersata cum apostolis·Cum petro per diuinitatis ⁊ humanitatis cognitōnem·Cum paulo per altam contemplatōnem·Cū andrea per precordialem ad crucem deuotōnem· Cum iacobo per virginitatis conseruatōnem·Cum iohanne per maternalem affectōnem·Cum thoma per fortium operum aggressionem·quando dixit ioh·xj·cap̄·Eamus et nos ⁊ moriamur cum illo·Cum iacobo alphei per eius in vtero sanctificatōnem· Cum philippo per precipuam cū christo familiaritatem·Cum bartholomeo per feruentem oratōem Unde dixerunt demones·bartholomee incendunt nos orōnes tue· Cum matheo per terrenoruꝫ despectōem·Cum simone p̄ mādatoꝝ

dei promptam executōem. Cū thadeo p mentis mundiciā ⁊ purificatōem. Quia vero apostolorum ommiū in se coegit merita. ideo circa ipam hodie nouē miranda sunt exhibita indubitanter ab oīb⁹ catholicis tenenda. Primum est oīmoda consolatio. scz p angelū a deo missum. qui eam reuerenter salutauit. Secundū est apostolorum ommiū congregatio. scz per angelos qui eos per iudeam dispersos congregauerūt ad hostium virginis. Tercium est sine dolore consummatio. scz vt sine dolore moreret. Quartum est sepulture in valle iosaphat preparatio. similis sepulture christi de nouo constructe. Quintum est exequiarum deuotio. scz per iesum ⁊ eos qui cum eo aduenerant ⁊ per apostolos. Sextum est christi ⁊ totius curie celestis obuiatio. scz post tres dies sue mortis. Septimum est iudeorum persecutio volentium feretrum euertere ⁊ corp⁹ illud comburere. Octauum est miraculorum coruscatio circa eos qui manus ad feretrum applicuerunt. Nonū est in amma ⁊ corpore simul assumptio. ex eis que christus contulit cum apostolis super hoc. vt patet in legendis ex dictis sancti cosme. iohannis damascem et augustini.

Quinto maria optimam partem elegit Legis spiritalis. Sciendum ꝙ angeli habent quattuor proprietates. scz caritatē. virginitatem. humilitatem. ⁊ ministerium. Eodem modo beata virgo tria prima habuit. Bern. Beata virgo in montana cum festinatōne abijt. et hic fuit virginis ascensus. vt difficile rumperetur funiculus triplex Feruebat siquidem in querenda gratia caritas. Splendebat in carne virginitas. ⁊ obsequio eminebat humilitas. hec ille. De ministerio ipa dicit ecc̄i. xxmj. c. In habitatōne sancta coram ipo ministraui propterea ipa hodie honorabiliter celos ascendit. Hiero. Quis illō cogitare sufficiat ꝙ gloriose hodie regina mūdi processerit quāto deuotōnis affectu tota in eius occursum celestium legionuz prodierit multitudo. quantis ad thronum glorie cāticis sit deducta. ꝙ placito vultu. ꝙ serena facie. ꝙ diuinis amplexibus a filio sit suscepta. ⁊ super omnem creaturam exaltata. Hodierna die credendū est militiā celorum festiue dei genitrici obuiam aduenisse. eamqz ingenti lumine circumfulsisse. ⁊ vsqz ad thronum glorie cum laudibus ⁊ cantucis spūalibus perduxisse. celestem quoqz militiam hierusalem tūc ineffabili leticia exultasse. ⁊ iocundatam ineffabili caritate. ⁊ omni gratulatione iubilasse. hec ille. In eius autem ascensu angeli infime hierarchie proponunt questionem angelis medie hierarchie dicentes illud canti. iij. cap̄. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirre ⁊ thuris. ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij. Quod exponens hiero⁹. ō beata virgine dicit sic. Sicut

virgula fumi quia gracilis ꝛ delicata. quia diurnis extenuata disciplinis. ꝛ concremata tota incendio pij amoris. ꝛ desiderio caritatis Virgula inquit fumi ex aromatibus. quia repleta multis erat virtutum odoribus. manans ex ea fragrabat odor suauissimus in spiritibus angelicis. Ascendebat autem de deserto presentis seculi. virga de radice iesse olim exorta. Sed mirabantur electorum anime p̄ gaudio. que nam esset que etiam cunctor̄ meritor̄ virtutibus angelorum vinceret dignitatem. hec ille. Hunc ascensum decoris admirā tes angeli medie hierarchie proponunt questionem angelis superioribus dicentes illud canticor̄. vj. cap̄. Que est ista que progredit quasi aurora consurgēs. pulcra vt luna. electa vt sol. terribilis vt castrorum acies ordinata. Quasi aurora fuit virgo nascēdo pulcra vt luna concipiendo. sed vt sol refulgens in corpore glorificato. Bern̄. Tota conglomeratur angelor̄ frequentia. vt videat reginā sedentē a dextris v̄tutis dei in vestitu deaurato. in corpore semp glorificato circumdata varietate. hec ille. Eundem ascensum admirantes angeli supreme hierarchie. proponunt questionem omnibus electis. dicē tes illud. canti. viij. cap̄. Que est ista que ascendit ō deserto delicijs affluens mirra super dilectum suum. Bern̄. Quid ī delicias virginitatis dei? cū munere fecūditatis. hūilitatis insigne distillantē sinum caritatis. misericordie viscera. plenitudinem gratie. prerogatiuam glorie singularis. Hec est cui? salutatōis vox ꝛ ipos exultare facit in gaudio quos materna adhuc viscera claudunt. q̄ si paruuli nec dum nati anima liquefacta est. vt maria locuta est. quid putam? que nam fuerit illa celestium exultatio. cum ꝛ vocem audire. videre faciem. ꝛ eius beata frui presentia meruerint. hec ille.

Sexto mariā optimam partem elegit Legis finalis. Nam in vltima resurrectione beatificabuntur non solum anime. sed etiam corpora electorum. Beatitudo em̄ habet quattuor partes. Una est angelorum. ꝛ hec est completa. Secunda est aiar̄. ꝛ hec ē imperfecta. Tercia est electorū in nouissimo die. Quarta est filij dei quantum ad corpus ꝛ animam. Et hanc partem elegit beata virgo hodie. Nam euacuatum est celum quattuor vicibus Primo quando christus descendit in vterum virginis. tunc em̄ tota trinitas et omnes angeli associauerunt christum in incarnatione. Secundo quando christus instituit corp̄ ꝛ sanguinem suum sub sacramēto in cena. Tercio in die ascensionis christi. tunc enim nullus angelus in celo remansit sed omnes obuiauerunt sibi Quarto in assumptō ne beate virginis ad gloriam dei. Ad quam nos perducat ꝛc̄. Amen.

In festo sancti bernardi abbatis sermo

Ucerna fulgoris illuminabit te Luce xj capitulo Et in euangelio hodierno Apocal xxj capitulo dicit sic. Unus de septem angelis ostendit mihi ciuitatem sanctam hierusalem descendentem de celo habentem claritatem dei Et ciuitas illa non eget sole neq; luna vt luceant in ea. Nam claritas dei illuminabit eam & lucerna eius hec ibi Super quo talem moueo questionem Utrum beatus bernardus ecclesiam militantem vere illuminauit p sapientiã quã a deo sincere impetrauit Ad istã questionẽ respondent duo doctores Primus est salomon eccl i c dicens sic Quasi stella matutina in medio nebule et quasi luna plena in diebus suis lucet & quasi sol refulgens sic iste efulsit in templo dei Secundus est matheus v cap dicit sic. Neq; accendunt lucernam & ponunt eam sub modio sed super candelabrum vt luceat omnibus qui in domo sunt Sciendum q̃ inter babilonem & hierusalem nulla pax est sed guerra cõtinua Unaquecq; enim habet suum regem Rex hierusalem est christus iesus Rex babilonis est dyabolus Christus regnat cum iusticia dyabolus cum malicia Rex babilonis conatur seducere per spiritus immundos ministros suos quos potest de ciuibus hierusalẽ vt faciat eos seruire iniquitati ad iniquitatem & sic eos ad babilonem trahat Unde cũ spiritus misericordie constitutus speculator super muros hierusalẽ videret trahi vnũ de ciuibus suis nunciauit christo regi captam p̃dam in babilonem duci Christus vero aduocauit spm̃ timoris strenuum militem in talibus cui iussit vt reduceret ad se captam p̃dam Qui promptus exequi imperata concito hostes persequitur & factus est in auribus eorum sonus tanq̃ aduenientis spiritus vehemẽtis Timor em̃ super eos intonuit & ad vocem virtutis eius omne robur hostium contremuit quos vtiq; in fugam conuersos timor ipos persecutus est & ereptum concauem reducebat ad propria Unus autem ex aduersarijs scz spiritus tristicie non erat cum eis quando venit timor cunq; cerneret socios tam turpiter fugientes exiuit ab insidijs in quibus latebat a quibus audita causa fuge quoniã timor obprobrium induxerat super eos nam timor & tremor venerunt sup nos & contexerunt nos tenebre ecce elongauimus fugientes & mansim9 in solitudine confortauit eos dicẽs nolite expauescere scio em̃ quid facto opus sit Ibo & ero spiritus mẽdax in angulis semitaq; amicum me similabo timoris Noui hunc spiritum non est vi aggrediendus sed simulatõe vos autez expectate finem Fecit vt dixerat

et capto viarum compendio timorē p̄ceſſit reflectenſqz iter p̄ vi᷑
qua gradiebatur obuiauit timori·quem ſub p̄retextu doloris ꝺciuis
erepti iniqua·ſed amica immiſcēs colloquia ſeducere cepit Timor
vero ſimulatōnem non aduertens velut ouis que perierat ſequeba-
tur ſpiritum triſticie bono ⁊ innocenti animo· ⁊ neſciebat quoniam
de perditione ipius agebatur·prope enim erat vt ſpiritum timoris
et conciuem hominem in foueam deſperatōnis p̄cipitaret·pſal·To
ta die contriſtatus ingrediebar·Quoniam lumbi mei impleti ſunt il
luſionibus·⁊ non eſt ſanitas in carne mea·Afflictus ſum ⁊ humilia
tus ſum nimis·rugiebam a gemitu cordis mei· Sed miſericordia
ſpeculator hoc videns indicat chriſto regi quid agatur· Rex autem
ſubito iuſſit vocari vnum de militibus ſuis·ſcz ſpem·quem cuz equo
deſiderij ⁊ enſe leticie in auxilium iubet accelerare timoris· Spes
vero fideliſſim⁹ miles ad īperū regis egrediens cū peruenīſſet ad
locum certaminis·vibrans enſem leticie ſpiritum triſticie effugauit
amboſqz in terram p̄ſtratos et deiectos erexit·p̄s·Scōm multitu
dinem doloris in corde meo conſolatōnes tue letificauerunt animā
meam·Sicqz liberatum conciuem ⁊ impoſitum equo deſiderij·p̄s·
Domine ante te omne deſiderium meum· ſpes p̄cedens trahebat
funiculo p̄miſſionum celeſtium ⁊ timor ſequens vrgebat eum fla-
gello facto de reſticulis peccatorum ſupplicior̄um infernalium·

Ibat igitur voluntarius equus hinc tractus ⁊ inde compulſus·
p̄s·At iumentum factus ſum apud te et ego ſemper tecum·Sed in
tam rapido curſu timēdum ei fuerat ab incurſu· Collegerūt itaqz
milites babilonij conciliū dicentes· Quid facim⁹·quia hic homo
ſic euadit·quem tam ſecuri poſſidebamus·Defecit gaudium cordis
noſtri·verſus eſt in luctum chorus noſter·quomodo plauſus inferni
verſus eſt in planctum·Cecidit corona capitis noſtri·ve nobis·quo-
niam per ſolos duos milites·ſ·timorem et ſpem factum eſt gaudiū
magnum in illa ciuitate hieruſalem ſuper ſui liberatōne conciuis·
Quomodo periit verſutia dyabolice malicie·Unus autez ex eis ne
quior ceteris·ſcz fraus cum ſceleris huius eſſet opifex p̄phanum
intulit conſilium dicens·Uos neſcitis quicq̄ nec cogitatis quis mo
dus ad capiendum eum ſit·⁊ captus difficilius eripiatur· Uos er-
go a longe me ſequamini· ego me in angelum lucis tranſformabo·
vt ignaros vie tanq̄ aduenas ⁊ peregrinos docēdi ſimulatōe feci
piam·qui dicunt illud pſal·Aduena ego ſum apud te· ⁊ peregrin⁹
ſicut omnes patres mei· In hunc itaqz modum fraude poſita iter ac
celerant per preſumptōnem meritorum ⁊ vanam gloriam atqz leti-
ciam cum contemptu proximorum peccatorum exhortans eos·immū

dum quid ne tetigeris·quoniam non est tutum habitare cum scorpi
onibus· Sed misericordia speculator regi nostro christo annunciat
venire quidem hominem equo desiderii impositum·sed plusq̃ opor
teat properare eo q̃ frenum et sella desit·hostes autez a longe per
sequuntur·alii vero tanq̃ inueterati malorum viarum compendia ca
ptant· Ecce nūc vnum video in quo armorum nostrorū lucet effigies
a nobis tamen ille missus non est·Expedit talem mittere qui proui=
dus illum interroget· noster an sit·aut aduersariorum· Porro rex
christus cuius animum semper cura solicitat animarum duos consi
liarios eis mittit·prudentiam et temperantiam·quorum temperan=
tia quidem equo frenum discretōis imposuit·t spem moderatius
incedere persuasit· Prudentia vero timorem increpitans t argu
ens improbitates eius de futuro cōmonuit·t equo sellam circūspe=
ctionis apposuit·vt non caderet ascensor eius retro· sed appodiaret
confusione et meditatōne preteritorum scelerū·statuens quidē a de
xtris humilitatem·a sinistris vero patientiam t equanimitatem·

Preterea spes t timor dederunt calcaria· Spes quidem in de=
xtro pede posuit expectationem premij·timor vero in sinistro pede
metū supplicij· Facta mora cum aduesperasseret·et inclinata iam essz
dies·rursus congregati sunt hostes i multitudine·vt dimicarent cō
tra eos· Itaqz pauet timor t spes accelerat·Prudentia autem reuo
cat eos ad consiliuz dicens·Videte quia dies precessit·nox vero ap
propinquauit·et qui ambulat in tenebris nescit quo vadit·Porro ad
huc grandis nobis restat via·neqz parua est hostiuz multitudo·Est
autem miles quidam regi nostro fidelissimꝰ scz iusticia· quem ego
noui habens castrum prope nos positum·t ibi est firmissimum ha=
bitaculum·quia in petra posuit nidum suum· Itaqz si placet diuerta
mus ad eum·quia bonum erit nos illic esse· Placuit omnibus con=
silium prudentie·t cum ab ea quesiuissent ducem itineris ait prudē
tia· Ratio armiger meus precedet nos· est enim gnarus viarum et
notus iusticie· vtpote consanguineus eius· Sic igitur precedente
ratione ceteriszq subsequētibꝰ añ pēit ratio· et salutata iusticia nun=
ciauit hospites aduentare Justicia autem perquirit qui sunt· vnde t
ad quid veniant·Cunqz rem cognouisset·hilari vultu surgens cum
paucis occurrit et obuiauit eis·susceptamqz animam ab equo depo
suit·t in penetralibus domꝰ sue pauidam collocauit dic· illud ps·
Quis ē hō qui vult vitā·diligit dies videre bonos·phi·li·tu·a ma·
et la·tu·ne·lo·dolū·diuer·a ma·t fac bonū· Interea quidē hostil in=
sequitur exercitus·t castra vndiqz obsidēs peruestigat si quis forte
pateret ingressus·t tanq̃ leo rugiens circuit querēs quem deuoret

tentoria figens et excubias ordinans·ne quis ingredi aut egredi
valeat·vt mane facto instructis machinis muros dirruant ⁊ irruāt
super eos· Interim timor solicitus ⁊ minime secur9 comilitones ex-
citat ⁊ iusticiam conuenit de munitōne loci·⁊ preparatōne armoruz
scisciatur ne forte sustentatōi deficiant alimenta· Justicia respon-
dit·Situs loci vt aduertere potestis saxosus est ⁊ iaccessibilis nec
arma nec machinas inimicorum timet·sed quia aridus est ⁊ saxosus
paucos habet indigenas quos duro cibo pamꝫ hordeacei vtcunqz su
stentat·⁊ nunc quidē supersunt nobis quinqz panes hordeacei ⁊ duo
pisces·Timor ait·Sed hec quid sunt inter tantos· Cepit ergo ma-
gis pauere ⁊ tedere· ⁊ arguens animam ꝙ ab equo descendisset·
hoc sepius memorabat·Nouissima hominis illius esse peiora prio
bus·Equus em̄ ille cursu prepeti festinus aduolabat·nunc solius ra
tionis ductui comissus est · Siquidem prope iam erat vt aduersus
spem contraria sentientem timor insurgeret·sed temperantia prudē
tiam aduocauit· Accersita itaqz prudentia improbitatem timoris
obiurgans inquit·O timor in aduersarios tuus mucro nunc desevi-
at·Nescis quia rex noster rex virtutum est·dominus fortis ⁊ potēs
dominus potens in prelio·Eat igitur nuncius qui suas ei necessita-
tes exponat·adiutorium flagitet·⁊ auxiliatorez adducat·Timor ait·
Quis ire poterit·Tenebre operiunt terram·⁊ muros obsidet hostū
peruigil multitudo·⁊ nos ignari vie sumus tanꝙ in regionem lon-
ginquam positi·Aduocant igitur hospitem suum iusticiam·Siquid
inquiunt potes adiuua nos·Quibus illa ait· Bono aut forti animo
estote·quoniā est mihi fidelissimus nuncius regi optime notus ⁊ cu
rie·scz oratio·qui in secreto noctis silentio per occultas ⁊ sibi igno-
tas semitas archana celi penetrare ⁊ cubiculum regis adire ⁊ op-
portuna importunitate pium regis animum flectere non indoctus ē
supplicatōne miserabili laborantibus auxilium solitus est impetrare
Eat itaqz ille si placet ecce em̄ presto est· Cunqz respondissent om-
nes placet·prudentia quid regi insinuet dictante·iusticia vero vt fi
deliter agat·⁊ ne vacuus reuertatur precipiēte·ceterisqz ⁊ maxime
timore vt iter acceleret deprecantibus per occultos quosdam muri
exitus oratio dimissus est·At ille hostium cuneos penetrans secur9
omni alite velocior·in momento ⁊ in ictu oculi vsqz ad portas ciuita
tis noue hierusalem peruenit·quas cum clausas reperisset pulsauit·
iamtoribus quidem egreferentibus ꝙ intempeste noctis silentio
ciuitatem repleret clamoribus · et ipsi regi importunus esse non
verebatur· At ille perseverabat pulsans et amplius loqueba-
tur· Aperite michi portas iusticie · et ingressus in eas confitebor

dominō regi p̄m multitudinem dolor̄ meor̄ qui sunt in corde meo Justicia em̄ me misit ad vos vt introducar ad regem. quia ad ipm habeo mandata que pferam. Dum sic gemit oratio expergefactus rex cum cōmilitonibus suis ait. Vox turturis audita est in terra nostra. Cunq; cognouisset ipm esse nuncium iusticie eam introduci precepit. Itaq; oratio ingressa adorauit deum ⁊ dixit. Domine rex in-eternum viue. Cui rex ait. Recta ne sunt omnia circa dominū tuum et que illius sunt. Ille respondit. recta domine vestri gratia Porro vnum est necessarium. Seruus ille vester a cornibus inimicor̄ ad imperium regis ereptus diuertit ad militem vestrum dominū meū sed domine mi rex terra illa australis et arens est ⁊ cibum nō habz Det itaq; dominus meus rex benedictōem ⁊ terra nostra dabit fructum suum. Sed congregati sunt hostes in multitudine. vt dimicent contra nos. Da nobis domine auxilium de tribulatione. quia nō est alius qui pugnet pro nobis. nisi tu deus noster. Ecce quem manus tua potenter de principibus tenebrarum eripuit. clamat ad te in toto corde suo in suspirijs multis. in singultib9 lacrimis. vt ei mittas auxiliū de sancto. exaudi dñe. placare dñe. attende ⁊ fac. ⁊ mitte liberatorem ⁊ pugnatorem. ne quādo dicant hostes vbi est de9 ei9 rapientes quem eripuit dextera tua. ⁊ sit captura nouissima peior priore. que vtilitas est in sanguine tuo dum descendit in corruptōez libera eum domine. vt confiteatur nomini tuo. q2 in inferno nō confitebitur tibi. Tunc rex cui9 natura bonitas est motus his lacrimis ait. Quē mittemus. Ad quē caritas ait. Ecce ego. mitte me. Rex aūt querebat de socijs. Caritas domestica sibi respondit sufficere familiam. vno tm̄ comite. scz beato bern̄. eius igne succenso otenta. cui p̄ alijs reuelata sunt secreta celestia. Quattuor namq; precipue sibi reuelata fuerunt Primo die natiuitatis dominice puer iesus sibi apparuit quasi iterum ante oculos eius ex vtero matris nascens.

Secundo gloria beatorum. Nam cum sanctus malachias defunctus esset. ⁊ missa pro defunctis cantaret eius gloria sancto bernardo reuelata est. Tercio noticia futurorum. Multa em̄ futura preuidit. sicut patet in gerardo fratre suo. cui suam ouersionem p̄dixit

Quarto scientia scripturarum quā quidem nō habuit p magistri eruditionem. sed aut p orōnem ⁊ meditatōem. qm̄ quidquid in scripturis didicerat maxime in agro ⁊ in siluis meditando ⁊ orando se accepisse confessus est aut per diuinam reuelatōem. quia vt dicit in canticis. dum quedam retineret que alias diceret. audiuit vocem dicentem sibi. donec istud tenueris. aliud nō accipies. Itaq; caritas nobili comite scilicz beato bernardo ⁊ ingenua familia scz gaudio. pace. patientia. longanimitate. bonitate. benignitate mansuetudine

circundata·velut dux insignis egreditur·certusq; de victoria signo triumphali erecto·primā ptransiit·secundāq; inimicor custodiam· Cunq; peruenisset ad portam·vltro ei aperta est·ad cui9 ingressus facta est leticia magna in opido·Et cum suauente gaudio vociferarent omnes·et acclamarent exortus clamor exteriorum castra perruit·Et illi que est inquiunt vox ista exultatōis in auribus nostris in tabernaculis iustorū·de castris israel·Non sic fuit heri ⁊ nudiustercius·Forte venit eis auxilium·⁊ impetum facient in nos· Fugiamus israelem·qm̄ dominus pugnat pro eis contra nos·Interim caritate more suo igne succēsa·ordinari exercitum iubet ⁊ portas aperiri ⁊ inimicos in fugam conuertit· aperte denuncians· Uadam ad portas inferi·sicq; vno impetu vniuersus p̄cedit caritatis exercit9· quos babilonij n̄ ferētes fugūt sz n̄ effugiūt·Cadūt ei a latere timoris mille·⁊ a dextris caritatis decem milia· Ut aut arcerent deinceps ab inuasione ciuis hierusalem·beatus bernardus circa oppidū iusticie domum clareuallensem cisterciensis ordinis edificauit·i qua velut lucerna ardens effulsit·insidias inimicorum cōfudit·De quo apocal'·iij·ca·dicitur· Qui vicerit sic vestietur vestimentis albis·et non delebo nomen eius de libro vite·⁊ confitebor nomen eius cor̄ patre meo·⁊ coram angelis eius·Induebatur autez beatus bernardus vestimentis albis puritatis ⁊ innocentie succensus igne caritatis·ad quam omnes ciues hierusalem accendebat·p̄terea dicit verbum p̄positū·Lucerna fulgoris illuminabit te

Lucerna fulgoris illuminabit te ℣

Diues p liberalitātem·
Carnalis p castitatem·
Fidel' p obīe mobilitatē
Princeps p ostantiam·
Inimice p patientiam
Deuote p benuolentiā·
Simplex per gratiam
Laice per prudentiam
Religiose p temperantiā·
Professe p subiectionem
Apostata p reuocatōem
Temptate p exhortatōez·

Primo beat9 bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te o diuel' p liberalitatē Sciēdū q̄ q̄ntū ad rel' tales icidit q̄stio īter viros rligiosos ⁊ mūdanos q̄d ē meli9 an diuitias rtiere l' otēnere

Religiosi dicunt ꝙ melius est diuitias. dtemnere. ꝛ sup hoc adducunt duas leges. Unam euangelicā. math. ix. c. Vade et vende oīa que habes et da pauperibus. ꝛ habebis thesauꝝ in celo. Aliā apostolicam. j. thimo. vj. c. Qui volunt diuites fieri incidūt in temptatōnem ꝛ in laqueū dyaboli. ꝛ desideria multa que mergunt hominem in interitū. Mūdam dicūt ꝙ melio? est diuitias retinere. qz multe elemosine inde fieri possunt. Et adducunt sup hoc duas leges. Unam euangelicā. luce. xvj. a. Facite vo. ami. de ma. mi. vt cū defe. reci. vos in eter. tabernacula. Aliā aplicam. ij. coꝛ. ix. c. Qui seminat in benedictiombus. de bene. ꝛ metet. sicut scriptū est. Dispersit dedit pauperibus iusticia ei? manet in seculū seculi. Judex aūt xpc auditis allegatōnibus vtriusqz ptis. dat sñam interlocutoꝛiā. dicit illud math. xix. Diues difficile intrabit in regnū celoꝛum. Et intelligit de illis diuitibus qui totū coꝛ suum in diuitijs posuerunt. ideo monet ps. Diuitie si affluant nolite coꝛ apponere. Bern. sermone. mj. sup cāti. declarat dicit. Filij adam genus auaꝝ. quid vobis cū terremis diuitijs. que nec vere. nec vestre sunt. Aurū ꝛ argentū vere terra rubea est ꝛ alba. quā solus hominū erroꝛ facit. aut magis reputat p̄ciosa. Demqz si vestra sunt. tollite ea vobiscū Camelus vnū solū pondus habet. diues duo. Unū terrenaꝝ possessionū. aliud peccatoꝝ. primū in moꝛte deponit. Aliud velit nolit moꝛiens retinet. nisi ante moꝛtē deponat. Uere ergo diuitie nō opes sunt. sed virtutes quas secum dscientia poꝛtat vt in perpetuū diues fiat. hec ille Terrenas diuitias docuit beatus bernardus dtemnēdas quadrupliciter. Prio seculi derelictōne. Nam in burgundia castro fontanis ex nobilibus valde ac religiosis parentibus oꝛtus est. Cui? mater vt ipm partu edidit manibus ꝓprijs deo obtulit. alienis vberibus ipm nutriri refugiens quasi cum lacte materno materni qdāmō domi infundēs ei naturā quē cibis grossioꝛibus pascens dtinuo ad heremū transmisit. qui anno. xxij. etatis sue cū socijs plusq̄ trigmta ordinē cisterciēsium est ingressus. Secundo in fratris duersione. Nā cū bernardus fratres suos duertisset. qui erant numero quattuoꝛ. vt domum paternā egrederent. Guido primogenit? aduertens. viuardū frem suū mnimū adhuc puerū in platea ludentē cū pueris. Eia inquit frater viuarde ad te respicit oīs terra possessionis nostre. Cui nō pueriliter puer respondit. Vos ergo celum habebitis. ꝛ mihi solūmō terram relinquitis. Non ex equo diuisistis. Modico itaqz tempoꝛe cum patre remansit. sed fratres postmodum secutus est. Tercō in soꝛoris ꝛdargutōe. Nā pr̄ ei? q̄ sol? domi remāserat ad mōasteriū beati bernardi iuit. ꝛ ibidē p? aliqd tp̄us i senectute bona decessit. Soꝛoꝛ autē i seculo nupta cum diuitijs ꝛ delicijs seculi periclitarē

fratres suos cum comitatu ⁊ apparatu superbo visitatura ad mona
sterium venit. Quam beatus bernardus grauissime increpauit ꝙ
esset rethe dyaboli ad animas capiendas. ⁊ stercus inuolutum ⁊ si-
milia. Illa aūt in lachrymas resoluta sic repente mutata est. vt i me
dio seculi vitam duceret heremiticaz. ⁊ ab omni seculo prorsus se fa
ceret alienam. que tandem monasteriū intrauit. Quarto in fragi-
lium compassione. Nam cum quidam abbas p vno cenobio constru
endo sexcentas marchas argenti beato bernardo misisset. quas pre
dones a ferentibus vi abstulerunt. ait. Benedictus deus qui nobis
pepercit ab onere. sed ⁊ illis qui tulerunt leuius parcendum est Tū
quia humana cupiditas sustulit. Tum quia magna pecunia magna
temptatō fuit. Unde potest merito dicere illud. ps. Parauī lucernā
christo meo. Sicut em̄ christꝰ habebat in dextera sua stellas septez
et erat in medio septem candelabrorꝫ aureorꝫ. vt dicitur. Apoc. j. c.
Sic beatus bernardus erat velut lucerna in medio septem stellarꝫ
quoniam conuertit patrem suum. ⁊ quinqz fratres suos. ⁊ sororem
suam ⁊c.

Secundo beatus bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te-
o carnalis p castitatē. Sciendū ꝙ inter viros spūales ⁊ carna
les incidit questio. quid est melius. an castitatem seruare. vel matri
moniū detrahere. Respondēt viri spūales ꝙ melior est castitas pro-
pter duas leges. Una est euangelica. p quā suadetur matrimonia
abiscere. ⁊ castitatem seruare. mathei xvmj. c. Omnis qui reliquerit
domum aut patrem. aut vxorem. ꝓpter nomē meū centuplū accipiet
et vitam eternam possidebit. Alia est aplica. j. cor. vij. c. Qui matri-
monio iungit virginem benefacit. qui autē non iungit melius facit.
Respondent viri carnales ꝙ melius est matrimoniū ꝓpter duas le
ges. Una est euangelica. math. xix. ca. Quos deꝰ diunxit homo nō
seperet. Hec aūt diūctio facta fuit in paradiso. geñ. ij. ca. Crescite et
multiplicamini ⁊c. Alia est aplica. j. thimo. v. c. Volo autez iuniores
nubere ⁊ filios procreare. Judex vero christus sup hoc dat sñam in
terlocutoriā dicēs. lu. xix. c. Filij huiꝰ seculi tradunt ad nuptias. Il-
li vero qui digni habent illo seculo neqz nubent neqz nubent. quasi
dicat. Illi qui volunt habere dsolationes suas in mundo vxores du
cant. Illi vero qui solū volūt placere deo. vxores nō accipiant. Ber.
in epla ad hemricū senonensem epm dicit. Quid castitate decorius
que mundum de immundo conceptum semine. de hoste domesticuz
angelum demqz de homine facit. Differunt quidem inter se pudi-
cus homo ⁊ angelus. sed felicitate. non virtute. Sed ⁊ si illiꝰ casti-
tas felicior huiꝰ tñ fortior esse cognoscit. Sola est castitas q̄ in hoc
mortalitatis loco ⁊ tēpore statum quendam īmortalis glie repñtat

Sola inter nuptiaꝝ solennia mozem beate illius vendicat regionis in qua neqꝫ nubunt neqꝫ nubunt̄·prebens quodāmō·terris celestis iam illius uersatōnis experientiā·Vas interim fragile quod portamus in quo et crebro piclitamur tenet castitas in sanctificatōnem et instar odoriferi balsami·quo condita cadauera incorrupta seruā=tur·sensus ipa ꝛ artus ꝺtinet ꝛ ꝺstringit·ne dissoluant̄ in ocijs·ne corrumpant̄ in desideriis·ne carnis voluptatibus computrescant· hec ille· Castitatem mentis ꝛ carnis beatus bernardus ꝺseruauit quadrupliciter· Primo p mortificatōem·Cum em̄ in quandaꝫ femīam oculos diuti9 defixisset·in seipso erubuit·ꝛ in stagnū gelidarum aquaꝝ tam diu pmansit·donec pene exanguis effectus per gratiam dei a calore carnalis ꝺcupiscentie totus refriguit· Secū do p alienatōem·Cum em̄ puella quedā in lectum eius se nudaꝫ iniecisset cū omni pace et silentio ipe eidem cessit ꝛ in latus alteruꝫ se conuertens dormiuit·cunqꝫ immobilis ꝛ alien9 psisteret· misera illa atqꝫ impudentissima erubuit ꝛ mirans aufugit· Tercio p excitatōem·Nam matrona quedam in cui9 domo hospitabaꝫ vehementer in ꝺcupiscentiam eius exarsit·Cunqꝫ imprudenter ipa lectū bernardi quereret vsqꝫ tercio ptinus ille exclamauit latrones latronesꝫ Improba mulier sic repulsa vix tandem metu vel desperatōne deuicta cessauit· Quarto per excōmunicatōnem· Apud equitaniam mulier quedam a demone incubo petulanter vexabaꝫ fere sex ām̄s· Quod vt sanctus dei ꝺpit baculū suū mulieri tradidit in lecto ponendum·cunqꝫ demon ad cubile nequiret accedere· grauiter mulieri cōminabaꝫ· Vir autē dei conuocato populo accensas candelas in manibus tenente demonem istū excōmunicauit·ꝛ accessum ad illam mulierem deinceps interdicit·sicqꝫ mulier liberata est ab hui9 illusione· Ideo dicit luce·xj·ca· Sint lumbi vestri p̄cincti·et lucerne ardentes in ma·vestris

Tercio beatus bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te o fidelis p obedientie mobilitatē· Sciendū q̄ inter fideles quantum ad animā incidit questio quid est melius·an habere fidem magnam·an opera magna·Respondēt quidam q̄ meli9 est habere fidem magnā ꝛ hoc ꝓpter duas leges·Una est euangelica·mat·xvij·e·Si habueris fidem sicut granū sinapis·dicetis monti huic transi hinc·ꝛ transibit·ꝛ nihil impossibile erit vobis· Alia est apostolica· hebreo·xj·capitulo· Sine fide impossibile est placere deo· Respondent alij q̄ melius est habere opera magna propter duas leges Una ē prophetica p̄s·Labores manuū tuaꝝ quia manducabis· beatus es et bene tibi erit·Alia ē aplica·ia·ij·Vis scire o hō inanis q̄ fides sine opib9 mortua ē·abrahā p̄r nr̄ nōne ex opib9 iustificat9 est

Jude⁹ aũt xp̃c dat sententiã interlocutoriã dicens·math·vij·c· Non omnis qui dicit mihi domine domine ītrabit ī regnũ celoꝝ sed qui facit voluntatẽ patris mei· Jlli dicũt bis dñe q̃ credunt corde et ꝺfitentur ore· Jsti nõ intrabunt nisi dicant tercio·i·opere· Unde sequitur·sed qui facit voluntatem patris mei· Bern̄· in sermone pasche dicit· Fide siquidem in dei filios adoptamur· Fidem in nobis mundus odit atqꝝ psequitur·fide ⁊ vincitur· Porro fides sine operibus mortua est in semetipa· Nec mirꝝ videri pōt si nequaq̃ vincit qui nec viuit quidem· Queris que nam sit viuida ⁊ victoriosa fides Jlla sine dubio p quã christus habitat in cordibus nostris· Christus em̄ ⁊ vita ⁊ virtus nostra est Tam diu christus in nobis viuit q̃diu viuit fides· At postq̃ fides nr̄a mortua ē·qꝺām̄ christ⁹ mortu⁹ ē in nobis· Porro fidei vitam opa attestant· Sicut em̄ corporis vitã ex motu suo dignoscimus·ita et fidei vitam ex operibus bonis hec ille· Beatus bern̄· fidem cum operibus docuit quadrupliciter·

Primo p ptestatōem· Cum em̄ adhuc puerulus graui dolore capitis egrotaret·vemẽtẽ ad se carminatricem vt dolorem suis carminibus mitigaret·ptestans fidem iesu xpi ipm liberare indignās repulit·qui ꝺtinuo se plene sanatũ inuenit· Secundo p p̄dicationem· Cum semel populo predicaret·⁊ omnes verba eius attente ac deuote susciperent·eius animo talis irrepsit temptatio · Vere nunc optime predicas·⁊ ab omnibus libenter audiris ⁊ sapiens ab omnibus reputaris· Aduertens aũt hanc esse malignam temptatōem nutabat animo an pcederet vel desisteret· Statim diuino ꝺfortat⁹ auxilio ait temptatori·nec p te incepi·nec p te dimittaꝝ·sicqꝝ secur⁹ predicatōem vsqꝝ in finem psecutus est· Tercio per phibitōnem Cum quoꝺdā monasteriũ quod vir dei ꝺstruxerat· occupassꝝ muscarum incredibilis multitudo·ita vt omnibus grauem molestiã inferrent·ille ait·Ego excōmunico eas· Mane aũt omnes pariter mortuas inuenerunt· Quarto p exhortatōem· Cum em̄ vir dei exhortaret plures nobiles qui eum visitaturi aduenerant·vt sacris dieb⁹ quadragesime a suis vanitatibus ⁊ lasciuijs desisterent·⁊ ipi nō acquiescerent·iussit eis propinari vinũ dicens· Bibite poculum animarum Quo hausto subito mutati recesserunt ⁊ qui modicũ tp̄s denegauerant totũ tp̄s vite sue deo dedicauerunt ꝛc̄·

Quarto beatus bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit teo princeps p constantiaꝝ· Sciendum q̃ inter dominos ⁊ seruos incidit questio Quid est melius·an dominari alijs·an subdi alijs Respondent humiles q̃ melius est subdi alijs propter duas leges· Una est euangelica·luce·j·c· Deposuit potentes de sede ⁊ exaltauit humiles· Nam lucifer querens locum altissimũ cecidit· Adam

de paradiso eiect9 est·pharao submersus est·nabuchodonosor in bestiam mutat9 ē·Alia est apostolica·j·pe·ij·c·Subiecti estote oī humane creature ꝓpter deū·quia sic est voluntas dei·Respondent ambitiosi ꝙ melius est dominari alijs·ꝓpter duas leges· Una est diuina·gen̄·j·c·Faciam9 hominē ad imaginē ꝛ similitudinē nostrā ꝛ p̄sit vniuerse creature·Alia est aplica·ro·xiij·c· Que a deo sunt·ordinata sunt·qui ergo potestati resistit dei ordinatōi resistit· Judex autem xp̄c dat sententiā interlocutoriā dicens·lu·xxij·c·Reges gentiū dn̄antur eoꝝ ꝛ qui potestatē habent sup eos benefici vocant· Vos aūt nō sic·Sed qui maior est in vobis fiat sicut iunior·ꝛ qui p̄cessor est sicut ministrator·Bern̄·in epla ad heinricū senonensem ep̄m dicit·Multi nō tanta fiducia ꝛ alacritate currerent ad honores si ꝛ se sentirent ꝛ onere grauari metuerent·Nec cū tantō labore ꝛ periculo quarumlibet affectarent infulas dignitatū· Nūc vero q2 sola attenditur gloria nō pena paruū esse clericū erubescit in ecclesia· Se se viles existimant·ꝛ inglorios qui quocūqz eminentōri loco nō fuerint sublimati·hec ille· Beat9 bernardus hāc ambitōem dignitatum ꝺtemnere docuit·q2 cū a multis ciuitatib9 elect9 esset in ep̄m·sianue ꝛ mediolani·rn̄dit se nō esse suū·sz alioꝝ seruicio deputatum· Inter p2incipes aūt ꝛ tiranos ecclesiā psequētes fulsit p ꝺstantiam sicut pz in duce equitanie·qui cū eccīam pseqret· vir dei p9 missam cū corpore xp̄i ignea facie ad eū exiuit dicens·Ecce ad te venit filio9 virginis quē tu psequeris resiste ei si vales·Statimqz ille ad pedes eius accessit·ꝛ ei in oībus obediuit·Legit·ij·reg·x·ꝙ Dauid misit nuncios ad regē amon·Sed illi dimidiā barbā eis rasērūt ꝛ vestes p̄ciderūt·Dauid aūt exercitū fecit·ꝛ eos ꝺtriuit Nuncij dauid sunt clerici ꝛ prelati · Filij amon sunt demones vel principes mali· due ptes barbe sunt vita ꝛ scientia · vel ordo ꝛ ecclesiastica beneficia·Demones ergo dimidiā barbā radunt qn̄ tollūt vitā ꝛ dimittūt scientiā·Tyrāni etiā mediā barbā radunt qn̄ auferūt substātiā temporalē ꝛ dimittūt eis ordinē clericalē·Sed dauid qui interp̄tat manu fortis·i· bon9 p̄latus debet habere audacē animū vt tales nō timeat imperiosuz verbū·vt eos rep̄hendat ꝛ excōmunicatōi subijciat et fortē manū·ut p brachiū seculare ip̄os coerceat·ꝓut fecit beatus bernard9·de quo dicit̄ puer·xxxj·ca·Non extinguet̄ in nocte lucerna eius ꝛc·

Quīto beatus bernard9 sicut lucerna fulgoris illuminabit te· o mimice p patiētiā · Sciendū ꝙ inter ip̄fectos ꝛ p̄fectos incidit q̄o Quid e st melio9·an diligere amicū·vel mimicū·Rn̄dent imp̄fecti ꝙ melio9 est amare amicū ꝓpter duas leges·Una est dīna·leuiti·xxvj· ca·Persequemini mimicos vestros ꝛ corruent coram vobis·cadent

mimici vestri in aspectu vestro gladio·respiciā vos·t crescere faciā et multiplicabimini·Alia est euāgelica·mat·v·c· Audistis q dictū est antiquis·Diliges pximū tuū·et odio habebis inimicū tuū· Respōdent pfecti q melio? est amare inimicū ppter duas leges·Una ē euāgelica·lu·vj·Si diligitis eos qui vos diligūt·que vobis est grā Nā t peccatores diligentes se diligūt·Et si bnfeceritis his qui vobis bnfaciūt·que est vobis grā· Siquidē t peccatores hoc faciunt· Alia est aplica·ro·xij·c·Si esurierit inimic? tu? ciba illū·si sitit· potum da illi·Hoc em faciens carbones ignis congeres sup caput eius Judex aūt xpc dat sīam interlocutoriā dicit illud mat·v·c· Ego āt dico vobis·diligite inimicos vestros·bnfacite his qui oderūt vos· et orate p psequētib? t calūniantib? vos vt sitis filij patris vestri qui in celis ē ꝛc·Bern·sup cantica dicit·Nō abducī blādiciis nec seduci fallaciis nec inimiciciis frangi toto corde·tota aīa· tota virtute diligere est·hec ille·Beat? ber·inter inimicos eū psequētes fulsit p patientiā·Nā patiētie gen? solitus erat dicere triplitū·scz ad iniurias verboꝝ·ad dāna reꝝ·ad corpis lesionē· hanc ipe ex his exēplis se habere pbauit·Cū em quidā epo amicabiliter eū admonens q̄ndā scripsisset epl'am·ille vehemēter exacerbat? amarissimā ei rescripsit epl'am in principio ita dicēs·Salutē·t nō spm blasphemie tā· q̄ ex spū blasphemie illā scripsisset· Ad quē ber· Ego spm blasphemie me habere nō credo nec maledixisse cuiq̄· nec maledicere me velle scio·psertim principi populi mei·Fuit etiā patiēs ad contumelias verboꝝ·Cū em quidā eū in maxilla pcussisset·vir dei circūdantes adiurauit ne illū tāgerent·sz ī pace abire dimitterēt·

Sexto beat? bern·sicut lucerna fulgoris illuminabit te·o deuote p benuolentiā· Sciendū q inter pastores t subditos incidit qo· Quid est melio?·an q pastores se habeant ad subditos seueriꝰ·an q eos regant benuolenti?·Respondent pastores q debēt esse seueriores ppter duas leges·Una est dīna·ecci·vij·c·Noli querere fieri iudex nisi virtute valeas irrūpere iniquitates Alia est aplica·ia·ij· c·Facti estis iudices cogitatōnū iniquaꝝ·Rndent subditi q melius est eos regi p benuolentiā ppter duas leges Una est euāgelica·io· x·c·Bon? pastor animā suā dat p ouibus suis·Alia ē aplica·Titi·j· ca·Oportet epm sine crimīe esse·sicut dei dispensatorē·hospitalē· benignū·sobriū·iustū·sanctū·Judex aūt xpc dat sīam interlocutoriam dicēs illud math·xvnj·c·Accedens petr? ad iesum ait·Dñe quotiēs peccabit in me frater me? t dimittā ei·vsqz septies·Dicit ei iesus· Nō dico tibi vsqz septies·sed vsqz septuagiessepties·Ber·sup cāti· dicit·Discite subditoꝝ vos matres esse debere·ñ dños·studere magis amari q̄ metui·t si interdū seueritate opus est· paterna sit nor

tiranmica. Matres fouendo patres corripiendo vos exhibeatis. Suspendite vbera producite verba. pectora late pigueſcant. nō typo turgeant. hec ille. Beat⁹ bern̄. inter humiles ⁊ deuotos fulſit p benuolentiā. Nā inter ſummos honores alterū ſibi mutuatū hominez videbat ſeqz potiꝰ reputabat abſentē velut quoddā ſommiū ſuſpicatus. Vbi vero inter ſimplitōres erat ⁊ amica ſemp licebat humilitate frui ibi ſeſe inueniſſe gaudebat. ⁊ in ꝓpriā rediiſſe ꝑſonam. Vincebat ſane in eo ſublimitatē noīs humilitas cordis nec iꝑm poterat tanto vniuerſus erigere mūdꝰ. q̄nto ſeipm deiſcere ſolus. ſummꝰ reputabat ab oīnibꝰ. infimū ſe reputās. ⁊ quē ſibi oēs ꝑferebant. ipe nemini ſe ꝑferebat. Eiꝰ em̄ humilitas apparuit in q̄ttuor. Prīo in ꝺtemplatōe. qr in cella nouicioꝝ ꝑ annū habitans neſciuit an hēret teſtudinē. ⁊ intrans eccīam ſepiꝰ neſciuit tres in capite illiꝰ foꝛe feneſtras. Secūdo in refectōne. qr multā ſibi indixerat abſtinentiā. ſagimen crude p butiro nō diſcernens comedit. oleū p aqua bibit. pulmentū ex folijs fagi confectū diu ſumpſit. Tercio in maceratōne. Vigilabat em̄ vltra poſſibilitatē humanā cilicio inſup multo tēpoꝛe vſus eſt quouſqz occultū eſſe potuit. in veſtibꝰ pauptas ei ſemper placuit. ſoꝛdes vero nunq̄. Quarto in accuſatōne. vt patet ex reſponſione quā fecit demoni de hereditate celeſti. quo iure illā obtinere crederet. ſicqz confuſus demon turpiter ab eo diſceſſit. Et ſic patet ꝛc̄.

Septimo beatꝰ bernardus ſicut lucerna fulgoꝛis illuminabit te o ſimplex ꝑ gratiā. Sciendū q̄ inter doctoꝛes ⁊ diſcipulos incidit queſtio. Quid eſt meliꝰ. an q̄ doctoꝛes ſemp doceant. an q̄ interdum deſiſtāt. Reſpondēt doctoꝛes q̄ nō ſemp debēt docere ꝓpter duas leges. Una eſt diuina puer. xxnj. c. In auribus inſipientiū ne loquaris qr deſpicient doctrinā eloquiꝰ tui. Alia eſt euāgelica. matxv. c. Sine cauſa colunt me docentes doctrinas hominū. Reſpōdēt diſcipuli q̄ meliꝰ eſt q̄ doctoꝛes a doctrina nō deſiſtant ꝓpter duas leges. Una eſt dīna ecc̄i. vj. c. Fili a iuuentute tua excipe doctrinam et vſqz ad canos inuenies ſapiām. Alia eſt aplica. j. thi. iij. ca. Attende tibi ⁊ doctrine inſta in illis. hoc em̄ faciens ⁊ teipm ſaluū facies. ⁊ eos qui te audiūt. Judex aūt xp̄c dat ſm̄am interlocutoꝛiaz dic̄. illud ioh. viij. c. Si voſ manſeritis in ſermone meo. vere diſcipuli mei eritis. ⁊ cognoſcetis veritatē ⁊ veritas liberabit vos Ber. ſuper canti. dicit ſic. D q̄ compoſitū reddit hominem coꝛpis ſtatum ⁊ mentis habitū. Diſciplina ceruicē ſubmittit ſupcilia ⁊ vultū ꝺpomit oculos ligat. cachinos cohibet. linguā moderat. gulā refrenat. iram ſedat. inceſſum foꝛmat. hec ille. Beatꝰ ber. inter ſimplices ad verba ſua auidos fulſit p magnā gr̄am. Unde mater eius vidit ſe ī vtero

gestare catulum totum candidum·in dorso subruffum ꝛ latrantē Ip se em̄ fuit catulus inquantū lingua predicatōnis sue vulnera peccatorum sanauit· Fuit candidus inquantū puritatem mentis ꝛ corporis seruauit· Fuit subruffus inquantū igne zeli succensus fuit· Fuit latrans inquantū tirannos redarguit·ꝛ hereticos a grege dei compescuit·zach·mj·ca·Ecce candelabꝝ totū aureū ꝛ lucerna eiꝰ sup caput eius ꝛc̄

Octauo bea·bern̄· sicut lucerna fulgoris illuminabit te· o laice p prudentiam· Sciendum ꝙ inter laicos ꝛ religiosos incidit questio· Quid est melius·an seruire deo in seculo·an in religione· Respondent laici ꝙ melius est seruire deo in seculo ꝓpter duas leges Una est euangelica·ioh·xij·ca·Ego lux veni in mundū· vt om̄is qui credit in me in tenebris nō maneat· Non em̄ veni vt iudicem mūdū sed vt saluum faciā mundum· Alia est apostolica·j·ioh·j·ca· Si autem in luce ambulam⁹·sicut ipe est ī luce·societatem habem⁹ adinuicem·ꝛ sanguis iesu christi filij eius emundat nos ab omni pc̄ō Respondent religiosi ꝙ melius est relinquere seculuꝫ ꝛ seruire deo in religione·ꝓpter duas leges·Una est diuina·leuiti·xxvj· Affligetis animas vestras religione perpetua· Alia est apostolica·j·ioh·j·cap̄· Si vis perfectus esse vade ꝛ vende omnia que habes ꝛ da pauperibus ꝛ habebis thesaurum in celo ꝛ veni et sequere me· Judex autem christus dat sententiam interlocutoriam dicens illud math·xix cap̄· Omnis qui reliquerit domum·vel fratres·aut sorores· aut patrem·aut matrem·aut vxorem·aut agros·aut filios· propter nomen meum·centuplum accipiet·ꝛ vitam eternam possidebit· Bernardus in colloquio symonis ad iesum dicit·Ecce nos reliquimus omnia ꝛc̄· Bene petre ꝛ non ad insipientiam tibi· quia exultauit vt gigas ad currendam viam·nec currentem sequi poteras oneratus· Nōne vtilis commutatio pro eo qui super omnia est omnia reliquisse· Qui relinquere disponis omnia te quoqꝫ inter relinquenda numerare memento·immo vero maxime ꝛ principaliter abnega temetip̄m·si desideras sequi eum qui exinaniuit ꝓpter te semetip̄m·hec ille· Beatus bernardus fulsit inter laicos quos ad religionem conuertit quadrupliciter Primo inspiratōne perpendens em̄ non esse tutum cohabitare serpenti·fugam meditari cepit·ꝛ ordinem cisterciencīū extūc ingredi deliberauit· Secundo ratōne·sicut fratres suos carnales quos verbis salutaribus ad religionem adduxit· Tercio operatōne·sicut patet de gerardo fratre suo in carcere posito quem miraculose extraxit·ꝛ ad ordinem induxit· Quarto in demonstratōne·sicut patet in quodam nuncio ab archiepiscopo ad eum transmissio q̄ visa sanctitate viri dei seculo valefecit·et ordinē introuit·ꝛ sic pꝫ ꝛc̄·

Nono beatꝰ bernardꝰ sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o religiose ꝑ temperantiã. Sciendũ ꝙ inter parentes ⁊ filios incidit questio. Quid est melius an ꝙ filij ꝓpter obsequium parentuꝫ remaneant in seculo. an eis de relictis religionez ingrediant. Respondẽt parentes ꝙ melius est ꝙ filij remaneant in seculo ad obsequiũ iporum propter duas leges. Una est euangelica. mat. xv. c. Vos dicitis Quicunqꝫ dixerit patri vel matri. munus quodcunqꝫ est ex me tibi proderit. ⁊ non honorificabit patrem suum aut matrem suam ⁊ irritum fecistis mandatum dei ꝓpter traditõem vestram. Alia est apostolica. j. thimo. v. Siquis autẽ suorum ⁊ maxime domesticoꝝ curaꝫ non habet. fidem non habet. ⁊ est infideli deterior. Respondent filij ꝙ melius est religionem ingredi propter duas leges. Una est euãgelica. math. mj. capꝫ. Illi autem statim relictis retibus ⁊ patre secuti sunt iesum. Alia est apostolica. hebr. ij. ca. Patrẽs habuimus carnis nostre quidem eruditores ⁊ reuerebamur eos. nõ multo magis obtempabimus patri spirituuꝫ ⁊ viuemus. Judex aũt christus dat sententiam interlocutoriam dicẽs illud math. viij. capꝫ. Sequere me et dimitte mortuos sepelire mortuos suo. Bernardus ĩ quodaꝫ sermone dicit. Siquid religionis orit quicunqꝫ resistit. quicũqꝫ repugnat. plane cum egiptijs paruulos israelitici generis necare conat. immo cum herode nascentem psequitur saluatorem. hec ille Beatus bernardus novicios carnalem affectum relinquere satagebat Unde dicebat eis. Si ad ea que intus sunt festinatis. hic foris dimittite corpora que de seculo attulistis. Soli spũs ingrediant caro non prodest quicq̃. Religiosus em̃ non debet portare ad religionez corporalem voluntatem. vt scz ꝓpter ventrem pascendum ingrediat nec debet portare corpus. id est. carnalem parentũ amorem. geñ. xij. capitulo. Egredere de terra tua ⁊ de cognatione tua ⁊ de domo patris ꝛc.

Decimo beatus bernardus sicut lucerna fulgoris illuminabit te o profesſe per subiectõem Sciendum ꝙ inter devotos incidit qo Quid est melius an seruire deo ex sola libertate. an ex voti necessitate. Respondent quidam ꝙ melius est seruire deo ex sola libertate et deuotõne. ⁊ hoc propter duas leges. Una est diuina. eccl. xxxv. c. In omni dato hilarem fac vultum tuũ. Da altissimo ꝓm datum ei ⁊ in bono animo adimuentõnem facito manuum tuarum. quoniã deꝰ retribuens est ⁊ septies tantum retribuet tibi. Alia est apostolica. ij. coꝛ. ix. capitulo. Hilarem em̃ datorem diligit deus. vnusquisqꝫ ꝓut destinauit in corde suo non ex tristicia aut ex necessitate. Respondent alij ꝙ melius est seruire deo ex voto. ⁊ hoc propter duas leges Una est diuina. ysa. xix. capitulo. Colent eum ĩ hostijs ⁊ muneribꝰ

et vota vouebunt domino ⁊ soluent. Alia est apostolica. ro. vj. c. obe
distis aũt ex corde in eam formã doctrine in qua traditi estis Ju-
dex aũt xpc dat sñam interlocutoriã dicẽs illud mat. xij. c. Quicũq;
fecerit voluntatem patris mei qui in celis est. hic meus frater. soror
et mater est. Ber. li. de ꝑcepto ⁊ dispensatõe. dicit sic. Perfecta obe
dientia leges nescit. terminis nõ artatur. nec ꝺtenta angustijs. ꝓfes
sionis largiori volũtate fertur in latitudinẽ caritatis. ⁊ ad omne ꝺ
iungit spontaneo vigore liberalis alacrisq; animi cõmode nõ consi
derans in infinitã libertatẽ extendit. hec ille. ¶ Beat9 ber. ꝓfessos
virtutibus ⁊ moribꝰ informabat. Seruauit em̃ in vita sua tria ⁊ do
cuit que moriens dereliquit dicens. Tria vobis obseruãda relinquo
que ego ꝑ viribꝰ obseruaui. Nemini scandalũ feci Mimꝰ sensui meo
ꝙ alteriꝰ credidi. Lesus de ledente vindictã nũq̃ expetij Ecce cari
tatem ⁊ humilitatẽ ⁊ obediẽtiã vobis relinquo. In his em̃ tribꝰ ꝺsi
stit summa religionis. Et sic ptz ꝛc.

Undecimo beatꝰ ber. sicut lucerna fulgoris illuminabit te o apo
stata ꝑ reuocatõem. Sciendũ ꝙ inter innocẽtes ⁊ penitẽtes inci-
dit questio. Quis magis obligat deo ⁊ quis recipit maiorẽ gratiaꝫ
a deo. an innocens an penitens. Respondẽt innocẽtes ꝙ magis dili
guntur a deo ꝓpter duas leges. Una est diuina. iob. xj. c. recordare
obsecro te quis vnq̃ innocens perijt. aut qñ recti deleti sunt. Alia ẽ
apostolica. hebr. vij. c. Talis decebat vt nobis esset pontifex. sanctus
innocens. impollutꝰ. segregatꝰ a peccatoribꝰ ⁊ excelsior celis factꝰ
qui nõ habet quotidie necessitatem quẽadmodũ sacerdotes priꝰ ꝑ
suis delictis hostias offerre. deinde ꝑ populo. Rñdent penitentes
ꝙ magis diliguñ a deo ꝓpter duas leges. Una est euãgelica. lu.
v. capꝰ. Non veni vocare iustos sed peccatores ad pñam. Alia est
apostolica. ro. iij. ca. An ignoras qm̃ benignitas dei ad pñam te ad
ducit. Judex aũt xpc dat sñam interlocutoriam dicens illud. lu. xv.
capꝰ. Dico vobis ꝙ ita gaudiũ erit in celo sup vno peccatore pñam
agente. ꝙ sup nonagintanouem iustis qui nõ indigent pña. Bernꝰ
dicit. O felix penitentiũ humilitas. O bona spes ꝺfitentiũ. ꝙ potẽs
es apud omipotentẽ. ꝙ facile vincis inuincibilẽ. ꝙ cito tremebundũ
iudicem ꝺuertis in pijssimũ patrẽ. hec ille. Beatꝰ ber. apostatas
reuocauit ad pñam ⁊ religionem Patꝫ de illo monacho qui ad se-
culum redierat vt luderet ad taxillos. cunq; omia amisisset meritis
beati bernardi ad religionẽ regressus deuotissimã egit suoꝝ pecca-
torum pñam. Patet etiã de alio monacho sibi ꝓpio quẽ ꝑ eptaꝫ
in imbre sine imbre scriptã reuocauit ꝛc.

Duodecimo bea. bernꝰ. sicut lucerna fulgoris illuminabit te. o tẽ-
ptate per exhortatõem. Sciendum ꝙ inter timorosos ⁊ securos

incidit questio. Quid est melius. an ꝙ seruiens deo ꝓbetur temptationibus. an ꝙ ꝓbetur consolatōibus Respondent timorosi ꝙ melius est ꝙ ꝓbentur temptatōibus ꝓpter duas leges. Una est diuina ecclī. ij. c. Fili accedens ad seruitutē dei sta in timore ⁊ ꝑpara animam tuam ad temptaōnem. Alia est apostolica. ia. j. capᵒ. Beatꝰ vir qui suffert temptatōem qm̄ cum ꝓbatus fuerit accipiet coronam vite quam repromisit deꝰ diligentibus se. Respondēt securi ꝙ melius est ꝙ ꝓbentur ꝺsolatōibus ꝓpter duas leges. Una est diuina ps. Consolatōnes tue letificauerunt animā meam. Alia ast aplica. phi. mj. c. Omnia possum in eo qui me confortat. Judex aūt xp̄c dat sententiam interlocutoriā dicens illud lu. xviij. c. Descēdit hic scz publicanus iustificatꝰ in domū suam ab illo scz phariseo Ber. in quodā sermone dicit sic. Fratres in hoc mundo quasi in campo certaminis positi sumus. ⁊ qui ibi dolores aut plagas aut tribulatōnes nō susscepit. in futuro glorioſus nō apparebit. hec ille Beatꝰ ber. tēptatos ꝺsolatōibus ⁊ orōibus refouebat. Cū em̄ quidā nouicꝰ temptatus diceret. nūq̄ amplius letus ero. vir dei sic eum ꝺsolatus fuit. et ꝓ eo orauit ꝙ ille ait. Nūq̄ amplius tristis ero. Etiā cū quidā rusticus diceret se habere cor firmū ⁊ stabile in orōe ⁊ ex hoc ꝑsumeret. Ber. ait. Si dn̄icam orōnem absq; vlla cordis vagatōne finire poteris iumentū cui insideo ꝓtinus tibi tradam. Te aūtē adiuro vt verum dicas. Vix dimidiā orōnem dixerat ⁊ ecce importuna cogitatio illum exagitat an sellam cū iumento habere debeat. ⁊ hoc ipsum viro dei indicauit ⁊ deinceps nō ꝓsumpsit. Unde ꝺ eo potest dici illud puer. xx. c. Lucerna dn̄i spiraculū hoīs. hic ꝓ gr̄am tandē ꝓ gloriā Amen

In festo sancti bartholomei apli Sermo.

Rescit in templum sanctum in domino. ephe. ij. ca. ⁊ in epistola p̄sentis solennitatis. Apoca. iij. ca. dicit. Qui vicerit faciam illum columnā in templo dei mei ⁊ foras nō egredietur amplius. ⁊ scribam sup eum nomē dei mei. ⁊ nomē civitatis noue hierusalem. Super quo talem moueo questionem. Utrum beatus Bartholomeꝰ per fructuosam fidei predicatōnem creuerit in templi dei edificatōnem. Ad istam questionē respondent duo doctores noui testamenti. Primus est beatꝰ augꝰ. sermone. v. in dedicatōne ecclesie dicens sic. Quanta sanctos apostolos debemꝰ veneratōe extollere. in qbꝰ dēmꝰ ecclesie fundam̄ta cō sistere Ideo igit magnanimitas muicta nomen sortita est fundamenti. quia sicut fundamentum in primo loco edificij ponitur ita ꝓ

eos primitus religio christiana initiū sumpsit per eos fides nouella surrexit⁊ quasi supra molem solidam vasta firmitate consedit. hec ille. Secundus est beatus theodorus in sermone huius diei dicēs sic. Uide bartholomeum lingue arato ratōnalia rura sulcantem. paradisum ⁊ vineas domini plantantē. siluas euellere⁊ sepem circūponere. Sed respuunt egroti medentem. orbi manuducentem. naufragi gubernatorem. mortui viuificatorē. hec ille. Sciendum ꝙ necesse fuit vltra legem antiquā dari legem nouam ꝓpter duodecim ratōnes. Primo rōne iustificatōis. Lex ēm antiqua ñ iustificabat hominē. gal'. ij. c. Si data esset lex que posset iustificare christ9 gratis mortuus esset. id ē. sine causa. ideo dicit ioh. iij. c. Sicut moyses exaltauit serpentem in deserto ita exaltari oportet filiū homis vt omis qui credit in ipm nō pereat. sed habeat vitā eternā Ex quo patet ꝙ lex noua iustificat ⁊ saluat. Secūdo rōne pfectōis. Sicut ei ñ sufficit homini ꝙ sit nat9 ad humane speciei ꝛseruationem. sed oportee ꝙ fiat vir etate pfectus. ita ad pfectā salutē nō sufficit status legis antiqne. in quo genus humanū assimilat' puero sub pedagogo. gal'. iij. c. sed oportet ꝙ ꝛstituat' sub lege noua. ī qua ꝑm apostolū gen9 electū assimilat' viro pfecto qui de seipso dicit. j. cor. xiij. c. Cū essez puul9 loqbar vt puul9 rc. qñ āt fact9 sum vir euaque er. puuli. Tercio rōne pmissionis. Nā lex antiqua nō pmittebat nisi caduca. Nā exo. iij. c. qñ deus dedit legem Moysi pmisit regnum cananeorum. Lex autez noua pmittit eterna. que in exordio sue ꝓdicatōis xpc manifestauit. math. iij. c. Pnām agite appropinquabit regnū ce. Quarto rōne phibitōis. Nā lex antiqua nō phibebat malum pfecte. quia phibebat solum manū. i. iniuriā exteriorez. Lex aūt noua cohibet manū ⁊ animū. vbi ēm illa dicit solum nō occides. nō mechaberis. ista clamat. Qui viderit mulierē ad ꝛcupiscendū eā iam mechat9 est in corde suo. Et qui odit fratrē suū. homicida est. Unde seruantib9 legem antiquā ⁊ aspernentib9 nouā. iuxta blasphemiam phariseī xpc dicit math. v. c. Nisi abundauerit iustitia vestra plus ꝙ scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ. nō intrabitis in regnū celoꝝ. Quinto rōne dilectōis. Nā lex antiqua est lex timoris quo homo declinat a malo vlteri9 nō peccando. Lex aūt nona est lex amoris quo remittitur peccatū perpetratū. Unde lu. vij. c. dicit xpc ō magdal'. Remittuntur ei peccata multa. qm dilexit multum. Ideo aug9 ꝛtra faustū dicit sic. parua differentia legis ⁊ euangelij timor ⁊ amor Sexto rōne assimilatōis. In lege veteri patris antiqui assimilant' animalibus terrestribus. patres vero noui testamenti assimilant' auib9 celestibus. Unde in parabola de nuptiis. math. xxij. c. dicit christ9. Uenite ad nuptias scz celestes. quia thauri mei occisi sunt. id ē. ꝓphete

et patriarche veteris testamenti·quoꝝ caput abel·vltimus iohānes-baptista·altilia·i·patres noui testamenti· scz christus stephanus ꝛc·

Septimo rōne inhesionis·Lex em̄ antiqua dimet nouam·ꝛ noua dimet in veteri·ezech·j·c·Rota erat ī rota·qz fm gre·ibidē·ecclesia erat in synagoga·Octauo rōne saluatōis· Lex em̄ antiqua nō satiat quēadmodū noua·qz illa dat paleas ꝛ herbas·ista vero dat frumē-tum·Unde criso·sup illud mar·mj·c·Cū terra pducit ex se fructum pīo fructificat herbā·deinde spicā p9 spicā frumtū ꝛc·dicit sic·Per herbā intelligit gen9 hūanū in statu legis nature·Per spicā status legis scripte·Per granū status legis gratie·de quo grano dicit·io·xij·c·Nisi granū frumenti·i·xp̄c cadens in terra·i·in cruce mortuuz fuerit ipm solū manet·s·iustū ꝛ beatum· Si aūt mortuū fuerit·s·re-dimēdo multū fructū affert·s·saluando gen9 humanū· Nono rōe collatōis · Lex em̄ ātiq̄ dat in lapide·lex noua·i· spūs vite dat in corde·ezech·xxxvj·c·Auferā a vobis cor lapideum·s·legis antique· et dabo vobis cor carneum·scz legis gratie·ꝛ spiritū meum ponam in medio vestri·id est·spūsanctum Decimo rōne refectōis· Lex em̄ antiqua est lex onerosa·Lex autem noua est lex suauis·Math·xj cap̄·dicit christus·Uenite ad me omēs qui laboratis ꝛ onerati estis et ego reficiam vos·tollite iugum meum sup vos·id est· legem no-uam·iugum em̄ meum suaue est ꝛ onus meum leue· Undecimo ratōne p̄sentatōis·Lex enim antiqua prophetādo in prophetis·fi-gurando in figuris promittebat ventura·Lex aūt noua presentat p missa perfecta·illa in vmbra·ista in veritate· Illa pmittebat filium dei nasciturum·ista presentat christum natum·passum resurrexisse·in celum ascendisse·mar·vltimo ca· Illa fugit de egipto transiens ma-re rubrum·ista pertransiens in sanguine christi· Illa columna ignis et nubis ducitur·ista spūsancto· Illa suscipit manna de celo· ista co-medit corp9 christi supra celū· Illa bibit aquam de petra·ista aquā de latere christi· Illa transit per iordanem·ista per baptismū · Illa vadit ad patriam terrestrem·vbi nō diu durat·ista ducit ad celestē perpetuam· Duodecimo rōne glorificatōis· Nam status eccle-sie dei fm dyonisium de ecclesiastica hierarchia· dstituit in triplici statu scz in vmbra legis antique·in luce gratie legis noue·in splēdo re glorie future·Et sicut pfectissim9 est stat9 glorie·ita pfectior est status gr̄e q̄ stat9 legis antique·Hec em̄ mādabat suos ad limbuz ista vero transmittit ad celuz· In cui9 signū baptisato domino aper tu sunt celi sup eum·Ad insinuandū q̄ celū merito sue passionis ape ritur baptisatis·Unde stephan9 prim9 martir p9 xp̄m non vidit se descensurū ad limbū·sed ascensurz ad celū·ideo clamauit· actuū·vij· ca·Ecce video celos aptos·ꝛ iesum stantem a dextris virtutis dei·

Beatus bartholome⁹ diligenter aduertens tantam excellentiaꝫ
noue legis ad chr̃istū accessit·cui⁹ se militem exhibuit portans insi-
gnia eius in clipeo corporis sui·scz campū album p castitatem·dañ·
viij·c·Uestimentū eius candidum sicut nix·Et treñ·mj·c· Candidio-
res mue nazarei eius·mitidiores lacte·Portans in circuitu clipei sui
listam rubeam·per corporis sui passionem ⁊ sanguinis effusionem·
Apoc·viij·c·Uidi alterum angelū ascendentem ab ortu solis haben
tem signū dei viui·scz sanguinis aspersionez·in medio clipei habēs
bullam auream p caritatis splendorem·ioh·xv·ca·Hoc est p̃ceptum
meum vt diligatis inuicem sicut dilexi vos·Fultus itaqꝫ hoc clipeo
annunciauit opera dei mirabilia·necessaria·terribilia·⁊ glorioſa·p̃s
Annunciauerunt opera dei ⁊ facta ei⁹ intellexerunt·Mirabilia ope
ra dei iam facta quo ad passionem·redemptōem·resurrectōem·asce
sionem ānunciauit·p̃s·Mirabilia opera tua·⁊ anima mea cognoscet
nimis·Et dañ·xiij·c Placuit mihi predicare signa eius· q̃ magna·
Et thob·xiij·c·Dispersit vos inter gētes vt enarretis mirabilia ei⁹
Necessaria opa dei quo ad iustificationes impiorum annunciauit·
Eccl̄·xxxviij·c·Da locuꝫ medico ⁊ nō discedat a te· opera em̄ illius
sunt tibi necessaria·Et·j·reg·xix·c·opera illius bona sunt valde· Ter
ribilia opera dei quo ad punitōnes iniquorum annunciauit·p̃s·Di-
cite deo·q̃ terribilia sunt opera tua domine· scz vementis ad iudi-
cium·exod̄·xxxnj·c·Signa faciaꝫ que nū q̃ sunt visa sup terrā·vt cer
nat populus iste opus domini terribile·Glorioſa opera dei quo ad
glorificatōem iustorum annunciauit·eccl̄·xj·c· Glorioſa ⁊ inuisa ope
ra illius· Berñ·q̃ glorioſa dicta sunt de te ciuitas dei·Omniū vna
erit lingua·iubilatio indefessa·vnus affectus·amor eternus· Pate-
bit veritas·implebit caritas·⁊ erit integra corporis ⁊ anime socie-
tas·fulgebit sicut sol hūanitas glorificata· angelor̄ et hominū vnū
erit gaudiū·vnū colloquiū·vnū diuiniū·nō languebit amor·nō lique
fiet dilectio·p̃sentibus om̄ibus bonis nulla erit dilatōnis afflictio·
hec ille·Ideo be·bartholome⁹ crescit in templū sanctū in dño

Crescit in templū sanctū in domino

Per conuersionē·
Per imitatōnem·
Per assumptōem·
Per predicatōem
Per passionem·
Per glorificatōꝫ·
Per impetratōez

Primo beat⁹ bartholome⁹ crescit in templum sanctū in domino per conuersionem. Sciendū q̄ vt dicit p̄s. Conuertent ad dominum vniuersi fines terre. Conuersio ista fit septē modis. Primo per pudorem ⁊ erubescentiam. iob. ij. ca. Sol conuertet in tenebras. ⁊ luna in sanguinē. quia anima quādo auertitur ad dominū p̄ pudorē quē habet de peccato suo. sol. id est. ratio auertitur in tenebras. id ē ad alienatōem suorum peccatorum. ⁊ luna. i. sensualitas in sanguinē. i. ad confusionem. ro. vj. ca. Quē fructū habuistis tunc in quibus nunc erubescitis. Secūdo p timorem ⁊ iusticiam. p̄s. Qui auertit mare in aridam. quia consideratio amaritudinis districti iudicij facit cor aridum ab humore peccati Tertio p spem venie. exo. xv. ca. Misit lignum in aquis marath que in dulcedinē verse sunt. quia cū anima considerat passionem christi quā in ligno habuit. tūc affectiones eius amare auertunt in spem diuine misericordie Quarto per amorem spūalis leticie. iob. ij. c. Sustauit aquam vinum factū. q̄ lacrime amoris sunt signum leticie spūalis. psal. Vinum letificat cor hominis. Quinto p dolorem contritōnis. p̄s. Qui auertit petram in stagna aquarum. ⁊ rupes in fontes aquarum. quod fit cum anima obdurata conuertit̄ ad deum per lacrimosam contritōem. Sexto per ruborem confessionis. iob. xxiij. c. Lapis calore solutus in es conuertitur. quia lapis est duricia anime peccantis. es quod est sonorū designat sonoritatē confessionis calor est dolor in confitendo Septimo p laborem satisfactōnis. Dañ. iij. c. Fecit medium fornacis quasi ventum roris flantē quod fit cum anima auertitur ad deū p equā satisfactōem. Angel⁹ signat grām. fornax animas peccatoris. ignis vehementiā tribulatōnis. refrigerinz consolatōem que plene satisfacienti confert. ij. coī. j. ca. Sicut abundant passiones christi in nobis ita p christū abundat consolatio nostra. Beatus bartholome⁹ ex nobilibus parentibus ortus. s. rege indie diutino detent⁹ y dolorz errore tantē audita fama et sanctitate ac miraculis iesu christi ī iudeam venit vbi ad christū auersus perpetuo ei adhesit. ⁊ magnam pn̄am p peccatis suis egit

Secūdo beatus bartholome⁹ crescit in templū sanctū in domino p imitatōem. Sciendū q̄ bartholome⁹ interp̄tat filij⁹ suspendētis aquas. Dicit enī a bar. quod est filius. ⁊ tholos quod est summitas. ⁊ moys quod est aqua. inde bartholomeus. id est. filius suspendētis aquas. i. dei qui mētes doctoz̄ sursuz eleuat vt aq̄s doctrīaz̄ iferi⁹ fūdāt. Et ē nomē syr̄. ñ hebreū p q̄ notat̄ dignitas e⁹ q̄ ī filiū dei adoptat⁹ é. j. thaf. v. c. Dēs enī vos filij lucis estis ⁊ filij dei nō estis noctis neq; tenebraz̄. Quia hereditatē illā quā x̄pc naturaliter possidet. nos per ip̄m velut filij adoptōnis percipiamus. psal.

Tu es qui restitues hereditatem meam mihi. Et ro. viij. ca. Si filij et heredes. heredes quidem dei. coheredes aũt christi. Sicut autẽ quis in possessionem terrene hereditatis. octo modis potest introire. ita in possessionem celestis hereditatis octo modis potest introire quibus modis potest in filiuz dei adoptari per gratiã. Primo adoptatur quis in filium per vite puritatez ⁊ innocentiam. ij. coꝛ. vj. capᵒ. Immũdũ ne tetigeritis et ego recipiam vos. ⁊ ero vobis in patrem. ⁊ vos eritis mihi in filios ⁊ in filias. Tales em̃ quia expresse imittantur illum filium naturalẽ. qui est speculum sine macula. sap. vij. c. Merent̃ in filios adoptari. Deutro. xmj. c. Filij estote domini dei vestri. nõ vos incidetis nec facietis caluicium sup moꝛtuo. scz p peccati coꝛruptõem. per quod fit incisio ⁊ plaga grauis in anima. et sequitur. quomiã populus sanctus es domino deo tuo. Talibus enim competit primus modus intrandi in possessionem alicui? hereditatis. s. iure ꝓpinquitatis. numeri. xxvij. capᵒ. Hereditas dabit̃ eis qui proximi sunt ei. eritqz hoc filijs̃ israel sanctum. id est. firmũ lege perpetua. Incoꝛruptio aũt facit primũ dei. sap. vij. c. Spirit? sanct? propter suã mundiciam in animas sanctas se transfert. amicos dei et prophetas constituit. Hanc aũt vite mũdiciam assequit̃ homo p baptismum. j. coꝛ. vj. capᵒ. Et hoc quidem aliqñ fuistis. scz peccatoꝛes sed abluti estis. sed sanctificati estis. Ad tales ergo iure ꝓpinquitatis deuoluitur hereditas. ps. Nouit dom̃? dies immaculatoꝝ ⁊ hereditas eoꝛum imeternum erit. Beat? bartholome? a christo fuit baptisatus sicut ceteri apostoli. io. xmj. c. Qui lot? est nõ indiget nisi vt pedes lauet. Et iterum. Jam vos mundi estis. Post baptismũ aũt seruauit innocentiam vite. Cum em̃ indi quererent ab ydolo suo astaroth. Quis est iste bartholome? ait. Amicus est dei ommipotentis ⁊c. Etiam in die pentecostes accepit spm̃sanctũ. actuũ. j. c. Vos autez baptisabimini spũsancto Secundo adoptat̃ quis in filium p fidei constantiã. gal. mj. ca. Omnes filij dei estis p fidez i christo iesu. Talis em̃ meret̃ introire in celestẽ hereditatẽ iure cõmutatõis. Quia em̃ fides est de his que nõ vident̃. s. de eternis. que aũt vident̃ sunt temporalia. ideo fides facit cõmutationem temporaliũ p eternis. et hoc p paupertatẽ voluntariam. vt patet de abraã. hebr̃. xj. c. Qui fide obediuit in locum exire quẽ acceptur? erat in hereditatẽ. ⁊ exide nesciens quo iret. ⁊ ia. ij. c. Nõne de? elegit paupes in hoc mũdo diuites in fide. ⁊ heredes regni. quod repromisit diligẽtib? se. De ista commutatione dicitur. Deutro. xvnj. capitulo. Non habebunt sacerdotes ⁊ leuite partem ⁊ hereditatem cuz reliquo israel. dom̃? enim ipse est hereditas eoꝛum. Beatus bartholomeus hanc permutationem fecit. mathei decimonono ccapitulo. Ecce nos reliquimus

omnia ꝛ secuti sumus te ꝛc. Cum enim filiam lunaticam regis indie sanasset. ꝛ rex ei multa donaria preciosa mandasset mane sequenti in aurora clauso hostio apparens regi ait. Cur me tota die cum auro et argento quesiuisti. Ista munera sunt necessaria his qui terrena requirunt. Ego nihil terrenum nihil carnale desidero. qui hec omia ꝓpter amorē domini mei iesu christi ꝫtempsi ꝛc. Tercō adoptatur quis in filiū ꝑ virtutem ꝛ iusticiā. j. ioh. nj. ca. omis qui iusticiā facit ex ipo natꝰ est. In hoc manifesti sunt filij dei ꝛ filij diabolī. omis qui non est iustus nō est ex deo. Talis em̄ iustus meret introire celestem hereditatem iure emptōis. ps. Justi aūt hereditabunt terram. ꝛ inhabitabunt in seculū seculi super eam. Et math. v. c. Beati qui esuriunt ꝛ sitiūt iusticiam. Et ysa. lxv. ce. omnes sitientes venite ad aquas. s. celestis glorie quia torrente voluptatis tue potabis eas. Et qui nō habetis argentum ꝓperate ꝛ emite. Beatus bar. iusticie operibus intendit. qō eius corpis dispositio demonstrauit. sicut ydolū berith noie ptestatus est dicens. Capilli eius nigri et crispi. caro candida. oculi grandes nares equales ꝛ directe. barba prolixa habens canos paucos. statura equalis collobio albo. id est. veste longa sine manicis. purpura vestit. induitur pallio albo quod ꝑ singulos angulos gemmas habet purpureas. Viginti sex ani sunt ex quo vestes eius ꝛ sandalia nec veterascunt nec sordidantur. sicut nec filioꝝ israel quoꝝ vestimēta nō inueterauerūt ꝛ pedes eoꝝ non sunt attriti. vt dicit. ij. esdre. ix. ca. Quarto adoptat quis in filium ꝑ compassionē ꝛ misericordiā. eccī. mj. ca. In iudicando esto pupillis misericors ꝛ eris tu velut filius altissimi obediēs. Talī ei misericors meretur introire celestem hereditatem iure matrimonialis confederationis. Maritus em̄ debet habere partem hereditatis uxoris. et ecōuerso. unde ꝑm legem non licebat viro uxorem de alia tribu ducere ne ad aliam tribum transiret hereditas. numeri vlti. c. Qui ergo desponsauerit misericordiā filiā dei iustū est vt hereditatez perpiat. eccī. xlmj. ca. Illi viri misericordie sunt quorum pietates non defuerunt. et cum semine ipsorum perseverat bona hereditas. beatus bartholomeus misericordie operibus valde intentus fuit. Cum em̄ ꝓcepisset ydolo astaroth vt demon inde exiens ydolum ipsuz comminueret. statim exiens omnia ydola templi per seipm̄ ꝺfregit deinde oratione fusa ab apostolo omnes infirmi protinꝰ curati sunt dsal. Tibi derelictus est pauper orpha. tu. e. adiu. contere. br. pec. et na. Quinto adoptatur quis in filium per tribulatōnum tolerantiam. hebreorum. xij. capitulo. Quem enim diligit dominus castigat flagellat autē omnem filium quem recipit. Quis enim filius quem non corripit pater. ꝙ si extra disciplinam estis cuiꝰ participes facti

sunt omnes ergo adulteri ⁊ nō filij estis. Talis eñ tribulatus ⁊ flagellat⁹ acq̄rit hereditatē celestē scuto ⁊ lācea. hebr. vj. c. Nō segnes efficiamini. verū imitatores eor̄ qui fide et patīa hereditabūt promissiones. Sic abraā longanimiter ferēs adept⁹ est repromissionez Beat⁹ bar. in aduersitatib⁹ ⁊ tribulatōnib⁹ semp eodē vultu ⁊ animo let⁹ ⁊ hilaris pseuerabat. act. v. c. Ibant apli gaudentes a conspectu dñi. q. di. heri. sunt 2c̄ Sexto adoptat quis in filiū p orōnis instantiā. ro. viij. c. Nō eñ accepistis spm̄ seruitutis. iteꝝ in timore. sed accepistis spm̄ adoptōnis filior̄ in quo clamam⁹ abba pater scz orando. Talis eñ instanter orās acquirit hereditatē celestē solo deuerio p̄s. Expecta dñm ⁊ custodi viam ei⁹ ⁊ exaltabit te. vt hereditate capias terrā. ysa. lvij. c. Qui hz mei fiduciā hereditabit terrā et possidebit montē sanctū meū. beat⁹ bartholome⁹ flexis genib⁹ cēties p die orabat deū. ⁊ centies p noctē. Cum eñ quidā demoniac⁹ nōmīe seuti⁹ qui multo tpe obsessus fuerat a demone clamasset. apostole dei bartholomee incendūt me orōes tue. apl's ait. Obmutesce et exi ab eo. statimqz liberat⁹ est 2c̄. Septimo adoptat quis in filium p deuotā obedientiā. eccī. mj. c. Eris velut fili⁹ altissimi obediens. Et ro. vnj. c. Qui spū dei. id ē. voluntatem dei agunt. hi filij dei sunt. Talis obediens acquirit hereditatē celestē p seruicij retributōnem. eccī. xlv. c. Dedit dñs caleph fortitudinē vt ascenderet in excelsum terre locū ⁊ semen eius obtinuit hereditatem. Viderunt omēs filij israel q̄ bonum est obsequi sancto deo. Beat⁹ bar. humili obedientia seruiuit deo. qm̄ angeli dei cū eo ambulabant qui nūq̄ eum fatigari. nec esurire permittebant semp intendēs his que dei erant quomodo impleret. Octauo adoptatur quis in filium per pacis obseruantiam. mathei. v. ca. Diligite inimicos vestros. bñfacite his qui oderunt vos. vt sitis filij patris vestri qui in celis est. Et iteꝝ Beati pacifici. qm̄ filij dei vocabunt. Talis pacificus acquirit celestem hereditatē sola gratia ⁊ dono. p̄s. Mansueti autē hereditabūt terram ⁊ delectabunt in multitudine pacis Beatus bartholomeus ostendit viam salutis cum periculo corporis sui inimicis iesu christi Cum eñ pontifices templi ydolo sacrificarent cepit clamare demō ac dicere. Cessate miseri sacrificare nobis. ne peiora me patiamini q̄ catenis igneis ab angelis iesu x̄pi quē iudei crucifixerūt. religatus sum 2c̄. Et sic ptz

Tercio crescit in templum sanctum in domino per assumptōnem. Quāuis eñ in domo dei alij electi sint lapides viui situati ꝑm eorum merita in suis locis iuxta illud. Urbs beata hierusalem dicta pacis visio que construitur in celis viuis ex lapidibus. Epheseo. ij. capitulo. in quo templo et vos coedificamini in habitaculum dei in

spūsancto. Apostoli tñ sunt fundāmēta huiꝰ domus. apoca. xxi. c. Et murus ciuitatis habēs fundamēta duodecim. ⁊ in ipis nomia duodecim apl̄oꝝ ⁊ agni. Cum qꝛ p ceteris electis deo sunt ꝓpinquiores p amicicia. ioh. xv. c. Jam nō dicā vos seruos sed amicos ꝛc. Cuꝫ qꝛ a sole diuīnitatis sunt illumiatōres. nume. xmj. c. Apparuit gloria domini sup tectū federis. Inter quos fuit beatꝰ bar. quē xp̄c assumpsit ad. xij. misteria. Primo ad sui sequelam. math. xj. c. Ecce nos reliquimus oīa ⁊ secutī sumꝰ te ꝛc. Secundo ad dīnoꝝ cognitōem luce. viij. c. Uobis datum est nosce misteriū regni dei. Et ioh. xvij. c. Pater manifestaui nomen tuū hoīibꝰ quos dediſti mihi. Tercō ad miraculoꝝ opatōem. math. x. c. Conuocatis iesus duodecim discipulis suis dedit illꝭ potestatē spirituū imūdoꝝ vt eijcerēt eos. ⁊ curarent omnē langorē et omnē infirmitatē. Quarto ad euangelij p dicatōem. ibidē. Euntes aūt p̄dicate dicentes. quia appropinquauit regnū celoꝝ. Quīto ad mūdi psecutōnem ibidē. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. Cauete aūt ab oīibꝰ. Tradēt eī vos in cilijs ⁊ in synagogis suis flagellabunt vos Sexto ad redemptionis humane ostensionē. mat. xvj. c. Cepit christꝰ ostendere discipulis suis. qꝛ oporteret eū ire hierosolimā. ⁊ multa pati a seniorib ꝛc. Septimo ad humilitatis exhibitōnem. ioh. xiij. ca. Si ego laui vestros pedes dñs ⁊ mgr̄. ⁊ vos debetis alter alteriꝰ lauare pedes ꝛc. Octauo ad sacri misterij celebratōz. j. coī. xj. c. Hoc facite i meā cōmemoratōez. Nono ad peccatoꝝ remissionē. ioh. xx. c. Accipite spm̄sanctū. quoꝝ remiseritis peccata. remittunt eis. Decimo ad resurrectōis xp̄i testificatōem. actu. mj. c. Uirtute magna reddebāt apl̄i testimoniū resurrectōis iesu xp̄i Undecio ad ascēsiōis xp̄i cō pbatōz. lu. xxmj. c. Eduxit aūt eos foras i bethaniā. ⁊ eleuatis mānib ꝰ benedixit eis. ⁊ factū est dū benediceret eis recessit ab eis ⁊ ferebat in celū. Et actu. j. c. Uidentibꝰ illis eleuat ꝰ est ꝛc. Duodecio ad spūs sancti receptōem. actu. ij. c. Repleti sunt oēs spūscō. ⁊ ceperūt loq̄ variis līguis ꝓut spūssc̄us dabat eloqui illis. De btō aūt bar. dicit q oīa p̄uidet. oīa nouit. ommū gentiū līguas nouit. ⁊ intelligit ꝛc.

Quarto beatꝰ bar. crescit in templū scm̄ in dño p p̄dicatōnem Sciendū q beatꝰ bar. a dño iesu xp̄o missus est ad p̄dicandū. mar. xvj. c. Euntes in mūdū vniuersum p̄dicate euāgeliū oī creature Uñ beatheodoꝝ abbas ⁊ doctoꝝ p̄capuꝰ i sermone hodierno dic̄ sic. Btus bar. dū ad p̄dicandū mitteret a dño audiuit. Uade discipule meus ad p̄dicatōez. exi ad pugnā. capax esto periculoꝝ. Ego paternū opꝰ assummani. primꝰ testis factus Uos qđ necessariū est implete. Imitare magistrū tuū. emulare dñm tuum. Sanguinem sanguinibus pone. carnibus carnem trade. queque pro te passus sustinui patere.

Arma tibi sint⁊benignitas in subditis⁊māsuetudo inter maleficos patientia in his qui pereunt⁊Non resultauit aplis⁊sed vt famul9 fidelis dñico acquiescens p̄cepto pergit gaudens tanq̄ lux mūdi⁊vt tenebrosos illuminaret⁊ tanq̄ sal terre⁊vt gentes insipidas saliret⁊ tanq̄ agricola⁊vt spūalem culturam pficeret⁊hec ille⁊ In hac em̄ p̄dicatione quattuor fecit⁊ Primo habuit solicitudinem opatōnis⁊ Unde beatus ambro⁊in prefatione dicit sic Discipulis christi tui vnica diuinitate psonaliter p̄dicantibus trinitatem tuam⁊mūdo mirabiliter dignatus es ostendere maiestatē⁊ Inter quos beatissimum Bar⁊magna virtutū p̄rogatiua colendum benigna tua tui pspectio ad populū direxit longinquū⁊quem licet humana diuersatōne remotum⁊tibi t̄n predicatōnū augmeto meruit dsignare vicinū O quantis p̄comijs apostolū mirabilē celebrandū⁊cui dū ad seminādum fidem p̄mor̄ corda non sufficerent populorum alacris quasi vestigijs extremos terrarū fines penetrauit indorum⁊hec ille⁊Tres em̄ p̄uintias pagrauit⁊Unde beatus theodorus dicit sic⁊Apostol9 dei bartholome9primum in licaonia predicauit postmodu3 in india ad vltimū in albano vrbe sc3 maioris armenie⁊hec ille⁊ Tres em̄ dicuntur indie⁊prima que ad ethiopiā ducit⁊ secunda que ad medos⁊ tercia que ad finem facit⁊t ad istam prexit⁊ysa⁊lx⁊c⁊ Qui sunt isti q̄ vt nubes volant Secundo habuit amplitudinem religionis⁊quia demonum culturam destruxit t dei cultum t religione3 ampliauit⁊ Sicut aūt dicit beatus aug9⁊li⁊de ciui⁊dei⁊ Tria genera deor̄ tradita sunt⁊vnum a poetis⁊alterū a philosophis⁊ terciū a principibus ciuitatum⁊Hi autē dij nullo modo sunt colendi⁊ps⁊Simulacrū gentium argentū t aurum opera manuū hominū ⁊c⁊Similes illis fiant qui faciunt ea⁊Dmia aūt ista genera deor̄ beatus bartholome9 destruxit⁊Unde ambro⁊vbi supra⁊ Templū ingressus demoniacū effecit illico⁊ vt nullum cultoribus demon preberet responsum⁊o q̄ sublime sanctitatis eius miraculum dum antiquū humani generis inimicum suum fecit in nihiliū redigere simulacr̄⁊o q̄ digne exercitui numerandus celesti⁊cui9 vt miraculis fidem cōmodaret certissimā angelus apparuit supra delapsus ab aula⁊Is igit cathenatū demonem cunctis ostendens deformē salutiferam saxo dominicā impsserat crucem⁊hec ille⁊ Tercio habuit plenitudinē dilectōnis⁊q̄ beneficia dnmi iesu plenissime cognouit⁊dilexit t nunq̄ obliuioni tradidit⁊que etiam regi polemio mira caritate exposuit⁊ ostendens q̄ nostra redemptio facta est valde congruenter⁊potenter⁊ iuste⁊ t sapienter⁊vt patet in legendis⁊Cum ergo eidem sacramenta fidei p̄dicasset dixit regi q̄ si baptisari vellet deum suū ligatum catenis sibi ostenderet⁊quod t fecit⁊Unde ambrosi9 vbi supra⁊rex regin̄aq3

simul baptisant cum gente·vbiūqz·xīj·accole te deuz patrē corpore sequunt z mente·hec ille Quarto habuit pulcritudinē intentōis quia pseuerauit in doctrina verbi dei vsqz in finē·Unde beatꝰ theodorus vbi supra·Petrꝰ apls docet natōnes·sed z bartholomeus ꝺsequenter paria inuestigat· Petrus opatur ꝓdigia magna·sed z bartholomeꝰ facit miracula ualida· Ad quot petrꝰ valet misteria cꝛpescenda·ad tot sufficit bartholomeꝰ penetranda·Equaliter fecūdat ecclesiā equa lance habent cetera diuina carismata·Hic ex dīno duodenarij numero medius ab vtraqz parte sonū diuine sermocinationis dat·sicut in cithara armoniā·hec ille·Nam math·x·c·Bartholomeꝰ inter aplos numerat sextꝰ·Sed act·j·c·numerat septimꝰ tanqꝫ mediꝰ inter eos·Et sic pz ꝛc·

Quinto beatus bar·crescit in templum sanctū in domino ꝓ passionem· Sciendū qꝫ passio beati bar·fuit valde similis passioni xpi·christꝰ nāqz fuit expoliatus·flagellatus·crucifixus· z sic mortuus· Sic beatus bar·fuit flagellatus·fuit crucifixus·fuit pelle sua expoliatus·z sic ꝓ capitis obtruncatōem mortuus est·cañ·v·c· Inuenērt me vigiles qui circueunt ciuitatē·ꝓcusserūt me scz flagellando· vulnerauerunt scz crucifigendo·z decollādo·tulerūt palliū meū scz me excoriando·Fuit eī circūdatꝰ penis vndiqz scz sursum· qz fuit decollatus·deorsuz·qz fuit ī cruce pedibus affixꝰ·A dextris z a sinistris quia mambꝰ in cruce fuit clauatus· Ante z retro·qz fuit flagellatꝰ In toto corpore qz fuit excoriatus·iste est ille homo de quo dicitur· lu·x·c·Qui ab hierusalē in hierico descendit·s·qñ christꝰ ipm in mundum lunaticū ad ꝓdicandū misit· qui incidit in latrones·s· gentiles· qui eum expoliauerūt·excoriando·plagas imposuerūt·flagellando· z crucifigendo·z semiuiuū reliquerūt decollādo·Tunc em fuit semiuiuus relictus·qz quo ad corpus fuit mortuꝰ·sed quo ad aimā coram deo viuꝰ·Unde ambro·vbi supra·Ad extremū vero templorū delatu pontificū neophiti polemij frater tirannꝰ beatū aplm oīmodis in fide ꝺstantem·cesum atqz excoriatū accerrimā fecit suscipere mortem·Qui tñ mortis viriliter pferendo discrimen glorioſi certaminis ad celeste gaudiū secum reportauit triumphuz·hec ille·Et beatus theodorꝰ vbi supra·Sanctꝰ bartholomeꝰ· indis ꝓdicauit qui et euangeliū ꝑm math·in ꝓpria eoꝝ lingua eis tradidit· dormiuit ī albano ciuitate magne armenie·crucifixus deorsum habens caput· Petrus deorsum capite crucifigit Bartho·postqꝫ viuens excoriatꝰ est capite plectitur·hec ille·Nam primo fuit crucifixꝰ·deinde viuēs excoriatus tandem capite truncatus·Beatꝰ bar·fuit excoriatꝰ propter quattuor Primo in signū feruide caritatis·Solent em homines calore nimio estuantes deponere vestimenta· z quia beatꝰ bar·

igne amoris plenus fuit ideo ꝑter christū pellem depōsuit. Ūñ. j. re. xix. c. dicit. ꝙ ionathas diligebat dauid quasi animā suā. Nā expoliauit se tunica sua et dedit eam dauid Sic beatus bartholome⁹ dono spūssancti replet⁹ diligebat xp̄m quasi animā suam. ꝑter qđ nudauit se tunica. ⁊ dedit eam dauid qñ ꝑter xp̄m excoriatus fuit.

Secundo in argumentū maioris puritatis. Solent eñ rami arborum qñ excoriant albiores apparere. sic beat⁹ bar. pelle mortalitatis exutus in anima extitit magis purus. iohet. j. cāp. Ficū meā decorticaui. nudans expoliaui eam. albi facti sunt rami eius. Tercio in spem future immortalitatis. Solet homo libenter deponere vestem vetustam vt vestē induat nouā. baruch. v. ca. Exue te hierusalē stola luctus ⁊ vexatōmq; ⁊ indue te decore regio. Sic beat⁹ bar. libenter pellē mortalitatis exuit. qz se decorandū veste īmortalitatis agnouit. j. macha. x. c. iussit rex expoliari ionathan vestimentis suis. ⁊ induit eum purpura. id est. carne gloriosa. qđ erit in resurrectōne generali

Quarto in odorē suauitatis. Solebat eñ sacerdos in veteri lege vt dicit leui. j. ca. pellem hostie detrahere. igneq; supposito ipām in odorē suauissimū dño īmolare. Sic sancto bar. est pellis detracta. q igne caritatis succensus in odorē suauissimū est dño īmolat⁹. Sap. iij. c. Tāq; aurū ī fornace ꝓbauit illos. ⁊ quasi olocausti hostiā accepit eos. Et sic ꝑz ꝛc

Sexto beat⁹ bar. crescit in templū sanctū in dño ꝑ glorificatōem scz quo ad animā ⁊ quo ad corpus. Quo ad gloriā aīe bea. theodorus vbi supra dic sic. Nūc ergo aue o beate beatoꝝ ter beate bar. qui es diuine lucis splendor. sancte eccie piscator rōnaliū pisciū peritute capture. dulcis fructus viuide palmitis. vulnerator dyaboli mundū suo latrocinio vulnerantis. Gaudeas sol orbis terre cuncta illuminās. os dei. lingua ignita. sapientiā ꝑmens. fons iugiter sanitates emanans qui mare meabilib⁹ gressibus sanctificasti. qui terrā purpureā tuo cruore fecisti. qui ad celos cōmeasti. vbi in medio diuine aciei refulgens in splendore īmarcessibilis glorie splendens. in exultatōne iocūditatis insatiabilis gaudes. hec ille. Quo ad gloriā corpis dicit idē vbi supra. Proiiciūt nanq; in pelag⁹ corp⁹ sanctum Mota est igit cū impetu de regionibus armenie archa. cū quattuor aliis alioꝝ martiꝝ archis que similiter dū signa oparent cū ea fuerant in mare ꝓiecte. ⁊ ꝑ tm̄ spaciū maris quattuor his ꝓcedentibus et tanq; ministris obsequiū quodāmō ap̄lo facientibus venerunt in partes scicilie in insulā que liparis nominat. sicut epō hostiensi qui tunc aderat reuelauit. Venit ad paupculā thesaurus ditissimus. venit ad ignobilem ꝓciosissima margarita. venit ad mestam splendidissimum luminare. Susceptus est igit cū multis himnis laudibus

et candelis⁊ templum sibi magnifice fabricatur⁊hec ille. Et sic patet ꝛc⁊

Septimo b⁊bar⁊crescit in templū sanctū in dño p impetratōnem⁊ Un bea⁊theodor? vbi supra dicit sic⁊ Postꝙ btūs aplūs migrauit ex hoc mūdo neglexit occisores⁊sed iuitabat miraculis pditos⁊⁊ pdigijs admittebat aduersos⁊hec ille⁊Deus em̄ glorificauit ipm respectu nostri quadrupliciter⁊ Primo q̄ factus est aduocat? pcōr sicut ipe cuidā deuoto suo apparuit dicēs⁊De? p multū tps nr̄is pcibus⁊ meritis populo huic pepcit⁊ Secūdo liberator deotorū sicut pz in mgro quē ab insidijs dyaboli liberauit⁊ Tercio ꝺdēnator reproboꝝ sicut pz in federico impatore⁊qui ei? corp? de loco suo mouere voluit⁊ Quarto reprobator munerꝝ iniustorꝝ⁊sicut pz i mu liere que oleū iniuste acquisitū i lāpadē sci bar⁊infūdere voluit⁊sed nequiuit⁊Multis alijs miraculis corruscat⁊hic p gratiā⁊ in celo per gloriam Amen⁊

In festo beati augustini episcopi Sermo⁊

Sic iste effulsit in tēplo dei⁊eccl̄i⁊l⁊c⁊⁊ in epl̄a p̄sentis solēnitatis⁊ Paulin? in quadā epl̄a dicit sic⁊O btissime augustine vere sal terre quo p̄cordia nr̄a vt possint secli error vanescere ꝺdiunc⁊o lucerna digne sup candelabrum eccīe posita que late ecclesiasticis vrbib? de septiformi ligno pastū oleo leticie lumen effūdens dēsas licet hereticorꝝ caligines discutis et lucem veritatis a ꝺfusione tenebrarꝝ splendore clarifici sermonis enubilas⁊hec ille⁊ Sup quo verbo talē moueo questionē⁊Utꝝ ecclesiastica hierarchia splendidior fuerit ex beati aug⁊miraculosa cōuersione ꝙ ām̄gelica hierarchia ex primi angeli gratiosa pfectōe⁊ Ad istā q̄stionē rn̄dent duo doctores eccīe⁊ Prim? est petr? damianus in quodā sermone dicēs sic⁊ Ipe est aug?⁊ vir beatissimus⁊ nobilis genere⁊sed nobilior moribꝰ⁊spū supbie pauprim?⁊miserior die affluēs viscerib?⁊miserorꝝ ꝺsolator mirific?⁊xp̄m crucifixū seqns nud? mūdo crucifix?⁊in c? ore nō est iuent? dol? a summo sacerdote sacerdos p̄elect? seip̄m illi hostiā viuā incessanter offerēs⁊ in ipo fonte pietatis suis affluenter lacrimis ab om̄i rubigine vicior̄ imaculatus⁊nūc sanctorꝝ p̄sulū stola indut?⁊coronā martirꝝ multiplici labore ꝺsecut?⁊aplorꝝ collegio meritis⁊ gr̄a coequat?⁊summ? dei nūcius archangelorꝝ beatitudīni ꝺsociat?⁊eterni r̄gis thalamo p cui? amore sese mortificauerat⁊⁊ ad ei? solā visionē estuanti desiderio p uenire desiderabat ppetuo locatus ope⁊ verbo regiā viā insinuās quibuscūqꝝ hoibus⁊hec ille Secūdus est cassiodor? in plogo sup

psalteriū dicens sic. Est em̄ facundissimus pater aug⁹ litteraꝝ omnium egregi⁹ magister. t qđ in vbertate reꝝ est cautissim⁹ disputator. Decurrit quippe tanq̄ fons purissim⁹ nulla fece pollut⁹ sed integritate fidei pseuerans. nescit hereticis locū dare vñ se possint vlla colluctatione defendere. tot⁹ catholic⁹ tot⁹ ortodox⁹ inuenit̄ t in ecclesia dñi suauissimo nitore resplendens. supni lumīs claritate radiatur. hec ille. Sciēdū q̄ licet in oī ope dei reluceat iusticia t misericordia. tñ principalior ē misericordia ꝓpter quartuor. Primo ꝓpter glorioſam pfectōem. Nā sicut forma est nōbilior materia. puta aīa. q̄ corpus. ita ps nobilior est principalior. Vñ aīa est ps principalis in hoīe. Eodē modo in naturalib⁹ pars q̄ tenet locū forme ad effectū ꝓducendū est nobilior t principalior q̄ sit ps q̄ tenet locum materie. vt pz de sole qui in generabilib⁹ reb⁹ tenet locū forme. q̄si pater. terra vero tenet locū materie velut mater. Unde sicut pr̄ t sol sunt nobiliores ad generatōem ita t principaliores. Nūc aūt de⁹ ē nobilissim⁹ actor t operator. hō vo ē subiectū i qđ agit. qui tenet locum materie t huic hoi inuenit dīna iusticia vt sibi ꝓportionabiliter tribuat naturalia. de⁹ aūt tenet locū forme. s. misericordie q̄ mouet̄ versus hoiem. Vñ sicut sol est principalior in generatōne. sic misericordia est principalior in dīna opatōne. eo q̄ attendit̄ penes deum inchoatiue. q̄ sit dīna iusticia q̄ attendit̄ penes hominē determiatie Vñ ia. ij. c. dicit. Misericordia superaltat iudiciū. glo. j. pēmet̄ i iudicō. q2 licet de⁹ sit tm̄ iust⁹ q̄ntū pi⁹. tñ magis rlucet i iudicio suo misericordia q̄ iusticia. q2 est velut agēs potentior ad agendū ꝑ misericordiā q̄ sit hō velut patiens ad suscipiēdū iusticiā. Vñ clamat ps. Miseratōes ei⁹ sup oīa opa e⁹. Nec mir̄ q2 qđ ē ꝓpriū alicui excedit oīa alia m̄m⁹ ꝓpria t accidentia vt pz de hoīe. qui cū sit aīal rōnale ei⁹ ꝓprie ꝓpriū ē rōnale. vnde magis ꝓprie ꝺuenit ei vti rōe q̄ risibilitate t alijs ꝓpetatib⁹ t accidētib⁹. Sil'r licet de⁹ sit iust⁹ et misericors t multas alias habeat ꝓprietates optimas tñ sup oīa opa sua vtit̄ misericordia. Vñ gre. in orōne dicit. De⁹ cui ꝓpriū est misereri semp t parcere Secūdo ꝓpter miraculosam dei opatōez Licet em̄ in miraculis reluceat dei oñipotentia. tñ magis relucet dīuina misericordia q̄ mouet̄ ad miracula facienda. De⁹ ei⁹ ꝓuidēs in nobis miseriā ignorātie infidelitatis. atqz malignitatis. volens nos reducere ad felicitatē ꝑ doctrimā t bonos mores nobis ꝓposuit viros optimos veteris ac noui testamenti quoꝝ doctrimā t exempla vt acceptarem⁹ tanq̄ a deo trāsmissa voluit ipos facere dīnas operatōnes. i. miracula quib⁹ moueremur ad acceptandū ipoꝝ doctrinam t ad imittandum exempla. q̄ em̄ misericorditer deus oñderit suā oñipotētiā ꝑ miracula vt educeret ꝓ l'm suū de miseria fuitutis

patet. Nā vt ꝑ's hebreus moysi crederet. manꝰ eiꝰ polluit ꝛ sanat
Ut eiꝰ vitā imitet resplenduit facies eiꝰ sicut sol Ut pharao ꝑmittat. dat ꝑ moysen. x. principales plagas. Ut sciat viā eundi ad
terrā ꝓmissionis dat columna ignis. Ut nō videat ab inimicis nec
estu affligat dat colūna nubis. Exo. xiij. c. Ut nō pereat fame. dat
manna de celo. exo. xvj. c. Ut eiꝰ appetitꝰ delectet. pluit sup eos sic
puluerē carnes ibidē. Ne aquis deficientibꝰ siti affligat. educit ei
aqua de petra abundāter. exo. xvij. c. Ut nō capiat ab inimicis carēs
nauibus ad transfretandū mare sibi diuidit. exo. xmj. ca. Ut ꝑ's
egipti ipm nō insequat ꝛ molestet mare diungit ꝛ egiptꝰ submergitur. ibidē. Ut nō pueniat ad nuditatē. vestimēta ꝛ calciamēta. xl.
annis nō sunt vetustate attrita. deutro. xxix. c. vt possit exire desertū
iordanis ei diuidit. iosue. xiij. ca. Ut terrā ꝓmissionis possit intrare
et inhabitare. xxxij. reges debellauit. iosue. xij. c. Tandem vt genus
humanū educeret ō hoc seculo ꝑ miracula misericorditer sicut eduxit ꝑ's de egipto multiplicauit miracula in nouo testamēto. in creaturis intellectualibꝰ demonia expellendo. in creaturis celestibꝰ noctem illumināndo nascens. die obscurādo moriēs. in elemētis. ventis
imperādo. mare sedādo. ex terra mortuos suscitādo. spūscm in specie ignis mittēdo. in creaturis rōnalibꝰ infirmos sanādo. ignaros
doctorando. impios duertēdo. in creaturis irrōnalibꝰ cuiuscūqꝫ generis in quibꝰ oīmibꝰ miraculis licet nobis manifestet suā oīpotētiam. tñ principalior est in sua misericordia. qua motꝰ fuit ad faciendа miracula. s. vt nos misericorditer educeret ab illa miseria. Tercio ꝓpter virtuosam cōicatōeꝫ. Licet eī deꝰ oīderit suā oīpotētiā
dando virtutes gratuitas sanctis patribꝰ veteris et noui testamēti
tñ hoc fecit magis misericorditer ꝓpter nos. Uñ vt nobis ꝓponeret
fidē sine qua impossibile est placere deo. hebr. xj. c. dedit fidē ꝙsi fōtem. nā omēs fidei aquā biberūt. ꝛ eam reposuit in patribus veteris
ꝛ noui testamēti. Ut aūt veluti ꝑ ductū possemꝰ potare dedit eis
sermonē sapiētie qua sapia nos docerēt archana dīna. vt aūt ista diuina possemꝰ capere ꝛ intelligere vasa tribuit ad bibendū dum eis
dedit sermonem scientie per quā scientiam que est cognitio creaturarum tāꝙ ꝑ visibilia dando nobis exempla ducerēt nos in cognitionē inuisibiliū. Ut aūt aquā fidei sapie ꝛ sciētie possent oīmibꝰ effundere. ꝛ omēs possent bibere auribꝰ et mente dedit eis donū linguarū quo dono omnē loquebant linguā ꝛ idiomata ꝛ omnes intelligebant. ꝛ intelligendo bibebant. Ut vero hāc aquā bibētes delectabilius degustarent. dedit eis interptatōem sermonū qua interptatione hoīes intelligerēt clarꝰ ꝛ delectarent dulcꝰ. Ut vō hoīes
mundi acceptarēt hāc doctrinā aquā clarissimā a deo nobis infusaꝫ

dedit eis testimonia dīna scz ꝑphetiā qua ꝑdicebant futura. discretionem spirituū que ꝓnunciabāt occulta cordiū. grām sanitatū qua curabant insanabiles infirmitates. virtutum grām qua operabātur mira mortuos suscitādo. ⁊ signa de celo dando. Et hec oīa de⁹ operatus est ꝑm suā oīpotētiā. nō aliūde mot⁹ nisi ꝑ suā misericordiā qua vnicuiqz dedit manifestatōem spūs ad vtilitatē miseroꝝ. j. corrij. c. Et sic dīna misericordia est magis nobis ad cōfidentiā ꝙ iustitia ad timorē Quarto ꝓpter gratiosaz ꝺuersionē. Nā gre. in collecta dicit sic. De⁹ qui oīpotētiā tuā parcendō maxīe ⁊ miserando manifestas q⁹ scz dū peccata remittit oñdit se posse. ⁊ magnā oñdit potentiā dū hoīem remouet a miseria culpe et ipm ꝓmouet ad felicitatē. Jn quolibet em̄ pcō mortali tres miserie ꝺtingunt peccatorī.

Prima est macula. q⁹ ꝑ peccatū expellit splendor grē et mitor virtutum. quē sol⁹ de⁹ pōt refundere Secūda est deordinatō hoīs ī naturalib⁹ dū rō puertit a deo que solū ꝑ deū pōt iteꝝ ꝺuerti. Tercia est reat⁹ pene eterne etiā transeūte actu peccati. quā penā solus de⁹ pōt remittere. Cū aūt ꝑ suā misericordiā mouet ad iustificandū peccatorē manifestat suā oīpotentiā. qm̄ vt aug. dicit. maī⁹ est peccatorē iustificare ꝙ celū ⁊ terrā creare. Rō est q⁹ celū ⁊ terra sunt creata ad generatōez corporaliū ꝺseruatōem. Jmpi⁹ aūt iustificat ad fruitōem supnaliū. Generatio causata a celo ⁊ terra cessabit. sal⁹ aūt iustoꝝ imeternū stat. Uñ q̄nto maī⁹ bonū est de⁹ possessus eternaliter ꝙ generatio corpaliū tpaliter. tāto maī⁹ est impiuz iustificare ꝙ celū ⁊ terrā creare. Ex quo pz ꝙ maī⁹ est op⁹ dīne misericordie ꝙ dīne iusticie. Beat⁹ aug⁹. in adolescētia sua infect⁹ erat q̄ꝺruplici viciorꝝ macula Primo errore īfidelitatis. q⁹ ī sectā manicheorꝝ qui xp̄m fantasticū fuisse affirmāt. ⁊ carnis resurrectōz negant incidit. ⁊ in ea ꝑ annos nouē dū adhuc adolescēs esset ī sua ciuitate carthagīnēsi pmansit. Ad has etiā nugas pduct⁹ est vt arborem fici plorare diceret. cū ab ea fic⁹ vel foliū decerpit Secūdo errore phīce vanitatis. vñ in li. ꝺfes. ipe dicit sic. Jnstitui animū intēdere in scripturis sacris. sed visa est mihi scriptura indigna quā tulliane dignitati ꝺparē. tumor em̄ mētis fugiebat modū e⁹. illa ātē erat que crescēret cū puulis. sed ego dedignabar esse puul⁹ ⁊ tumidus fastu mihi grandis videbar. hec ille Tercio errore terrene cupiditatis. Nā de carthagine romā. de roma mediolanū prexit vt rethoricā venderet. ⁊ sue cupiditati satisfaceret. Uñ ipe ait vt supra Docebā artē rethoricā ⁊ victoriosam loquacitatē victus cupiditate vendebā. Quarto errore carnalis voluptatis. Uñ ipe ait vbi supra. Exalabant nebule de limosa ꝺcupiscentia carnis ⁊ scatebra pubertatis ⁊ obnubilabāt cor meū vt ñ discerneret serenitas dulcedīs

a caligine libidinis hec ille. Ab his erroribꝫ purgatꝰ est augꝰ. magna misericordia dei. vñ ipe ait vbi supra de deo loquens. Cū te primū cognoui reuerberasti infirmitatē aspectꝰ mei radians in me vehementer ⁊ detremui amore ⁊ horrore ⁊ inuenī me longe esse a te in regione dissimilitudinis tanꝙ audirē vocē tuā de excelso. cibus sum grandiū. cresce ⁊ mānducabis me. nec tu me mutaberis ī te. sicut cibū carnis tue. sed tu mutaberis in me. hec ille. Primꝰ aūt angelꝰ sua superbia pijectus fuit de celo. ps. Dejecisti eos dū alleuarent Cñ angelicā hierachiā dturbauit. apoc. xij. ca. Factū est pliū magnū in celo ⁊c. Beatꝰ vero augꝰ. in sua miraculosa dersione ecclesiasticam hierarchiā sublimauit. Cñ hiero. in li. de duodecim doctoribꝰ dicit sic. Augꝰ. eps volās p montiū cacumina quasi aquila. ⁊ ea que sunt in montiū radicibꝰ nō dsiderans multa celoꝝ spacia terrarūqꝫ sitꝰ et aquaꝝ circulū claro sermone pnunciat. hec illē. Ergo sic iste effulsit in templo dei

Sic iste effulsit in templo dei

Per dersionem.
Per imitatōnem.
Per exhortatōem.
Per dilectōnem
Per sapientiam
Per puidentiam.
Per vigilantiam.
Per refulgentiā.
Par diligentiam.

Primo b. aug. effulsit ī tēplo dei p Cōuersionez. Sciendū qꝺ ad dersionē nostrā principaliter duo nos mouent. s. psperitas ⁊ aduersitas. puer. j. c. Uocaui ⁊ rēnuisti. extēdi manū meā ⁊ nñ fuit qui aspiceret. qꝛ vo btūs aug. nō duertebaꝯ p bñficia dei sicut in li. dfessio. dicit. Heu mihi qꝺ excelsus es in excelsis qꝺ pfūdus in pfundis. et nūqꝺ recedis. ⁊ vix redim? ad te ⁊c. Ideo īmissis flagellis dersus est ad dñm. Cñ subdit. vocasti ⁊ clamasti ⁊ rupisti surditatē meam coruscasti ⁊ splēduisti ⁊ fugasti cecitatē meā. fragrasti ⁊ duxisti spiritū ⁊ hanelo tibi. gustaui ⁊ esurio ⁊ sitio te. tetigisti me ⁊ exarsi in pacē tuā. hec ille. Fuit aūt flagellatꝰ quattuor vicibꝰ. sicut ī li. dfeß. ipe refert Primo stomachi dolore. Cū eī adhuc iuuenis esset ⁊ nñ dū baptisatꝰ graui torquebaꝯ stomachi dolore. vt pene appetitū amisisſz. sz pia mr eiꝰ vouit qꝺ baptisareꝯ. ⁊ senatꝰ est pr tñ phibnit ne baptisareꝯ. ne itez fedareꝯ Scō corpis lāguore. Cū enim iuisset

romā validā incurrit egritudinē. t hoc mater nesciebat. quia si hic
g. 9f. vulnere ferirer. nunq̄ cor ei⁹ sanaret Tercio dentiū horrore. Nā
in primordio sue conversionis tam valido dolore dentiū torqueri ce-
pit vt ad credendā opinionē cornelij phi duceret qui summū bonū
aīe in sapientia. summū vero bonū corpis in nullū sentiendo dolorē
posuerat. Tam vehemēs aūt ille dolor fuit q̄ etiā loquelā amisit. vñ
in tabulis cereis scripsit vt omēs p eo orarent. Ipe aūt cū alijs ge-
nua flexit. t statim sanatū se sensit Quarto mortis pauore. Cū em̄
quidā amicus eius obisset illi⁹ morte cor augustini adeo turbatum
est. vt quidq̄d aspiceret mors ei videret. Nā se semimortuū estima-
bat. Propter ista flagella conversus est ad dñm quattuor modis.
B 9f. Primo p verā contritōem. Nā sub quadaz arbore se p̄iecit t dimisit
habenas lacrimis t pruperunt flumina ex oculis ei⁹. t acceptabile
sacrificiū deo. t iactabat voces miserabiles. t plorabat amarissima
contritōne cordis sui. Secūdo p purā confessionē. Ad deo confitebat
dicens. Recordari volo transactas feditates meas. nō amore amo-
ris tui illud facio recolens vias meas nequissimas. vt tu dulcescas
mihi dulcedo nō fallax. dulcedo felix t secura. Non solū aūt de hoc
se accusabat sed etiā de mimis. Sicut de eo q̄ cū puer esset ad pilā
ludebat. t ad scolas nō nisi violenter ire volebat. Et q̄ fabulas poe
tarum mimis libenter legebat. t q̄ didonē ex amore mortuā flebat.
et q̄ in ludis pueroz fraudulentas victorias exercebat. Et de qua-
dam arbore piri a qua pira furat⁹ fuerat Tercio p plenā satisfa-
ctionem. s. p ieiunia. orōnes. t elemosinas corporales t spūales do-
cendo indoctos. Ad dicit de eo. post mortē matris reversus ē aug.
ad agros p̄rios. vbi cū amicis ieiunijs t orōnib⁹ vacans scribebat
libros t docebat indoctos. Quarto per sinceram affectōnem. Cū
enim tria a mūdanis hominibus appetantur. scilicz divitie. delicie t
honores. Vir iste sanctus tante perfectōnis extitit. q̄ divitias cōtē-
psit. honores respuit. voluptates abhorruit. sicut ipe testatur in li. so
liloquiorum. vt patet in fine legende.

Secūdo b. aug⁹. effulsit in tēplo dei p imitatōem Sciendū q̄
exempla sanctoz puocauerūt beatū aug. ad fidelē conversionez qua-
druplicater Primo exemplū beati ambro. ipm aīauit ad cōversio-
nem. Nā oīi die dñica ei⁹ p̄dicatōnem audiebat quē ambrosi⁹ pr̄-
ne suscipiebat. t clemēter tractabat. Mater ei⁹ etiā ambro. quasi an
gelum dei diligebat. sciens q̄ p eū fili⁹ ei⁹ converti debebat. sicut et
factū est Secūdo exemplū simpliciani qui ipz aīauit ad sancte vi
te electōez. Ad ad ipm prexit. t estus suos sibi retulit. t quis esset
apt⁹ mod⁹ viuendi ab eo petijt. Videbat em̄ eccīam plenā esse cle-

ricis ĩ qua ali⁹ sic·ali⁹ sic ibat·Simplician⁹ aũt viã salubrẽ eũ do cuit· Tercõ exemplũ victorini qõ ipm aiauit ad imitatõem· Und cũ simplician⁹ ei narrasset qũo victorin⁹ phũs rome in foro statuam meruisset ⁊ qũo xpian⁹ factus fuisset exarsit aug⁹·ad imitandũ eũ· et cepit grauiter suspirare Quarto exemplũ beati antonij qui ipz aiauit ad celestiũ pfectõnem·Cũ em̃ quidã miles noĩe poncian⁹ de affrica venisset·⁊ vitã ⁊ miracula beati antonij heremite narrassz ce pit aug⁹·ingemiscere·⁊ ad alipiũ exclamare·Quid patimur· Quid audim⁹·Surgũt indocti ⁊ celũ rapiũt·⁊ nos cũ doctrinis nostris in infernũ demergimur?Exempla sanctoz defunctoz ipm aiarunt ad ardentẽ caritatez· sicut ipe didicit in li·dfeĕ·Exempla seruoz tuoz quos de nigris lucidos·de mortuis viuos feceras·dgesta in sinum cogitatõnis me vrebant ⁊ accendebant me valide·

Tercio b·aug·effulsit in tẽplo dei p exhortatõem· Sciẽdũ ꝙ p pter quadruplicẽ exhortatõem duersus est b·aug·ad fidẽ catholicã

Primo ꝓpter doctrinã tulij·Cũ em̃ esset annoz·xix·⁊ quendã li= brum tullij qui hortensi⁹ dicit legisset·qui exhortatõez facit ad phi losophiã repente affectũ ei⁹ mutauit·⁊ imortalitatẽ sapie ocupiuit

Secũdo ꝓpter doctrinã pauli·Nã cũ codicẽ apt'icũ aperuisset et capt'm qõ sibi primo occurrit legisset·s· Jnduimini dñm iesum xpm ⁊c·statim a corde ei⁹ oẽs dubietatis tenebre diffugerũt· Tercõ p pter doctrinã btĩ amb·Cũ eĩ e⁹ p̃dicatõz auide audiret·⁊ quadã vi ce dtra sectã manicheoz diutius disputasset error ille a corde aug· pemit⁹ ẽ ablat⁹ Quarto ꝓpter solicitudinẽ maternã q̃ sicut eũ car= ne dcepat mũdo caritatis viscerib⁹ postmodũ multo semĩe lacrima rum genuit xp̃o·Et cum apud quendã ep̃m vberrime fleret·ille ait· Jmpossibile ẽ vt fili⁹ tantaz lacrimaz peat·vnõ de ipi⁹ duersione certificata est ⁊ p epi rn̄sionẽ·⁊ p celestẽ reuelatõem qua se vna cũ filio in quadã linea stantez aspexit·qõ quidẽ cõpletũ fuit cũ aduem ente paschali tempe cũ esset annoz·xxx·a beato ambro·baptisat⁹ est sicut ⁊ xp̃c·vt dicitur lu·ij·ca·Ubi simul cũ beato ambro·te deũ lau= damus ⁊c·composuit vt testatur honoriusʃ in li·suo qui dicitur specu lum ecclesie·Et sic spem omnem quam habebat in seculo dereliquit

Quarto beatus augustinus effulsit in templo dei per dilectõem·

Sciendum ꝙ post baptismũ dum adhuc essz laicus incepit a fer uenti dilectõe sicut ipe testat in li·dfeĕ·dicẽs sic· Sagittaueras tu cor meũ caritate tua·⁊ gestabã vba tua tãffixa ĩ viscerib⁹ ⁊ ascẽdẽti a dualle ploratõis ⁊ cãtãti cãticũ g̃douũ deueras sagittas acutas ⁊ carbones vastatores·nec satiabar in illis dieb⁹ dulcedine mirabili

ꝺſiderare altitudinē ꝺſilij ꝺīi ſup ſalute generis humani hec ille. Quaſi em̄ quiꝺā torrēs reꝺūꝺans ab oculis ei⁹ lacrime emanabant q⁹ quattuor genera lacrimar̄ hūit Primo lacrimas cōpunctōis p peccatis ꝑpriis ⁊ hoc in principio ſue ꝺuerſionis qñ ſub quaꝺam ficu ſe piſciens lacrimas amariſſimas effuꝺit ioh. j. c. Cū eſſes ſub ficu viꝺi te. Secūꝺo lacrimaſ ꝺeuotōis quas habuit p celeſtib⁹ ꝺeſiderijs ꝺe quib⁹ ꝺicit in li. ꝺfeſ. q̄ntū fleui in himnis ⁊ canticis tuis ſuaue ſonantis eccleſie vocib⁹ cōmot⁹ acriter. Uoces igit ille influebāt aurib⁹ meis ⁊ eliquebaſ veritas tuq in cor meū ⁊ fluebāt lacrime ⁊ bñ mihi erat cū eis. Tercio lacrimas lamētatōis quas habuit p mūꝺanis periculis. Ordinatus em̄ in p̄ſbiter̄ ⁊ poſtea in ep̄m ꝺſiderās ſtat⁹ illi⁹ piculū multū fleuit. Un̄ ꝺixit. Jn nulla re ſentio mihi ꝺn̄m ſic iratū q̄ in hoc q̄ cū nō eſſem ꝺign⁹ pom ad re mū poſuit me ad ampluſtre in apice regimīs eccīe Quarto lacrimas cōpaſſionis. quas habuit p alienis miſeriis. Cum em̄ barbari cūcta vaſtarent. nec pcerent ſexui. ordini. vel etati. ang⁹. lugubrē vitam ꝺuxit. fuerūtq; ſibi lacrime ei⁹ panes ꝺie ac nocte. cū alios viꝺeret occiſos. alioſ effugatos. eccleſias ſacerꝺotib⁹ viꝺuatas. ciuitates cū incolis ꝺiſſipatas

Quīto b. aug⁹. effulſit in templo ꝺei p ſapientiā. vñ in li. ꝺfeſ. ꝺicit ſic. Mirabilis pfunꝺitas eloquior̄ tuor̄ quor̄ ecce añ nos ſupficies blanꝺiens puulis. Sed mira pfunꝺitas ꝺe⁹ me⁹. mira pfunꝺitas. horror eſt intenꝺere in eā. Hāc aūt pfunꝺitatē ſacre ſcripture imq̄ntū hoī fuit poſſibile. Aug⁹. ſcrutat⁹ eſt ⁊ inꝺe copioſitatē ex poſitionū et ſmar̄ eꝺuxit. eccī. l. c. Jn ꝺieb⁹ ip̄i⁹ emanauerunt putei aquar̄. ⁊ quaſi mare aꝺimpleti ſunt ſupra moꝺū. Ei⁹ em̄ ꝺoctrina ē ſolida ꝑpter quattuor ꝺitōes quas hz Primo hz puriſſimā veritatem. nā ꝺpaſ ſimile grego. in ep̄la aꝺ p̄fectū affrice ꝺicit ſic. beaug⁹. cōpatriote veſtri opuſcula legite. ⁊ aꝺ ꝺpatōem illi⁹ ſimilagi mis noſtr̄ furfurē nō queratis. puer. iij. c. Primi ⁊ puriſſimi fructuſ ei⁹. Sermones em̄ b. aug. ſunt puri. q⁹ nullā habēt falſitatē. Sūt puriores. q⁹ nullā hñt ꝺubeitatē. Sūt puriſſimi. q⁹ ꝺtimēt veritatē. Un̄ voluſian⁹ ꝺicit Legi ꝺei ꝺeeſt quiquiꝺ. Aug⁹. ꝺtigerit ignorare Secūꝺo hz altiſſimā pfunꝺitatē. iob. xxxviij. c. pfunꝺa fluvior̄ ſcrutatus eſt. ⁊ abꝺita ꝺuxit in lucē. Habuit em̄ celerē intellectū et nobile ingenū ſicut ip̄e ꝺicit in li. ꝺfeſ. Omēs libros artiū quas liberales vocant. tūc nequiſſim⁹ cupiꝺitatū iniquar̄ ſeru⁹ p meip̄m legi ⁊ intelligi quoſcūq; legere potui. quiꝺq; em̄ ꝺ arte ꝺiſſerenꝺi ⁊ loquenꝺi. quiquiꝺ ꝺe ꝺimenſionibus figurarum ⁊ ꝺe muſicis ⁊ ꝺe numeris. ſine magna ꝺifficultate. nullo hominuz tradente intellexi. Tas tu ꝺñe ꝺe⁹ me⁹. q celeritas intelligenꝺi ⁊ ꝺiſcenꝺi acumen

dōnum tuum est·hec ille·Cum em̄ doctōres alij habeant specialem modū tractandi sicut hiero?·vsaĕ circa expositōes·Ambro·circa spirituales sensus·Gre·circa īstructōnes morales·Aug·nō habet specialem modū·quia habet omnē modū·vnde tractat de dīmitate in libris de trinitate·De humanitate xp̄i m̄ li·cur·quō qñ de? homo et in multis alijs·De duplici ciuitate·s·hierusalē ⁊ babilonica ⁊ earuz regibus·agit in li·de ciui·dei·De virtutib? sanctoz in multis locis De dignitatibus angeloz·De vicijs peccatoz·De penis damnatorum·De gloria sanctoz p diuersos libros·tractat?·epl'as subtilissime tractauit· Tercio habz firmissimā soliditatē·Un̄ apaĕ malleo Ber·sup can̄·Aug?·hic est validissim? malle? hereticoz· Nā sicut malle? ictib? suis firmat incudē·ferruz domat·⁊ melodiā generat· sic aug?·doctrinis suis ecclesiā firmauit·eccī·l·6· In vita sua sufful·sit domū· ⁊ in dieb? suis corroborauit templū· hereticos domuit et fugauit·ibidē·Qui curauit gentē suā ⁊ liberauit eā a perditōe·Dro sper in li·de vita ⁊templatua dicit sic·Sanct? aug?·fuit in quottidianis disputatōib? clar?·⁊ ī omī actōe sua cōpositus· acer ingenio suauis eloquio·secularis lr̄ature perit?·in ecclesiasticis laborib? operosus· In q̄stionib? soluendis acut?· In diuincendis hereticis circūspectus· In expositōe fidei nostre catholic?· In explanādis scripturis canonicis caut?·hec ille·Tota eī ecclesia deū laudat·qui tā egregium doctorē sibi dedit·Un̄ cantat·magn? dn̄s ⁊ laudabilis valde·qui de tenebris gentiū lumē ecclesie sue vocauit augustinum·
Quarto habet dulcissimā suauitatē·idō apaĕ cibo dulcissimo· Gre·ī epl'a ad inocentiū p̄fectū affrice·dic sic·Si delitioso cupitis pabulo sagimari·beati aug·opuscula legite·Ubi vocat gre·doctrimā aug· pabulū delicioſum ⁊ sagimatū·Dicit em̄ pabulū·q; satiat·delicioſum q; delectat·Un̄ cantaĕ de eo·Tu de verbis saluatoris dulcē panem dficis·panē·q; satiat·dulcē·q; dlectat·Uocat etiā eū pabulū sagimatum q; impīguat · Un̄ cassiodoz? doctor eximi? dicit sic·Beatissim? aug?·in quibusdā libris mimia est difficultate recōdit?·in quibusdā fit plamissim? vt etiā puulis p̄beaĕ accept?·cui? opa taz suauia sunt obscura vo magnis vtilitatib? farcita pinguescāt·hec ille· Et sic ptz eius sapiētia·

Sexto beat? aug?·effulsit in templo dei p puidentiā· Nā ordinatus i p̄sbiterū a beato valerio iponensi episcopo mira sanctitate monasteriū clericoz īstituit·⁊ cepit viuere p̄m regulā sub sanctis apostolis dstitutam vbi nullus aliquid ꝓpriū habebat·sed omnes in cōmuni viuebant·De cuius monesterio·x·epi fuerunt electi· Fratrib? autem suis quos canonicos regulares vocauit· regulā tradidit sub qua multe religiones militant scz p̄dicatoz·heremitaz·carmelitaz

ſeruitarum⁊ alij plures⁊ Tandem in epiſcopum aſſumptus magna prouidentia officium ſuū exercuit⁊ in quo ſex diligētiſſime obſeruauit

Primo omnē familiaritatē ſuſpectā a ſe remouit⁊ Unde greg⁊ dicit Legit q̄ beat⁹ aug⁹⁊ nec cū ſorore habitare dſenſit dicens⁊ Que cū ſorore mea ſunt ſorores mee nō ſunt Secūdo omnē ambitōez ⁊ pōpam tam in veſtimētis q̄ in vaſis a ſe dimouit⁊ Veſtimenta em̄ ſua nec nitida nimiū⁊ nec abiecta plurimū ſed ex moderato ⁊ cōpetenti habitu erāt⁊ Jp̄m etiā dixiſſe legit⁊ Fateor⁊ ō p̄cieſa veſte erubeſco⁊ et ideo cū mihi dat vendo eam⁊ vt q⁊ veſtis nō pōt eſſe cōis⁊ p̄cium ſit cōe⁊ Vaſa etiā aurea vel argentea nō habuit⁊ ſz ligneis vel marmoreis vſus fuit⁊ nō neceſſitatis inopia⁊ ſed p̄poſito volūtatis Tercio omnē cupiditatē ⁊ auariciā a ſe ſubmouit⁊ Nullā ei villā vl̄ agz emere vnq̄ voluit⁊ Multas etiā hereditates ſibi dimiſſas reſpuit⁊ ⁊ p̄inquis mortuoz dari fecit⁊ Quarto ad paupes magnā liberalitatem oñdit⁊ adeo q̄ qñqz vaſa dñica iubebat frangi ⁊ dſlari⁊ ⁊ captiuis indigētib⁹ dari⁊ Cū vero pecunia ſibi deficiebat hoc p̄l̄o denunciabat⁊ ⁊ eos ad erogādū p̄uocabat Quinto in cibo ⁊ potu magnā parcitatē habere voluit⁊ Unde ſcribit⁊ Menſa frugali ⁊ p̄ca vſus eſt⁊ Et in li⁊ dfeſſio⁊ dicit ſic⁊ ſic me docuiſti dñe⁊ vt quēadmodū medicamenta⁊ ſic alimēta ſumptur⁹ accedā⁊ Jn ip̄a vero menſa lectōnem poti⁹ q̄ epulatōem diligebat⁊ Detractōes p̄terea oīno cōpeſcebat⁊ vñ in menſa hos verſus ſcriptos habebat⁊ Quiſquis amat dictis abſentum rodere vitā⁊ hāc menſaz indignā nouerit eſſe ſibi⁊ vñ ſi detractio ibi incidiſſet dicebat q̄ aut tacerēt aut verſus illos deleret⁊ aut de mēſa recederet⁊ Sexto ad dſanguineos nullā carnalitatē hūit vñ dicit de eo⁊ Cōſanguineis ſic bñ fecit nō vt diuitias hrent⁊ ſz ne nimis egerēt⁊

Septimo b⁊ aug⁹⁊ effulſit in tēplo dei p vigilantiā⁊ Nā vt dicitur dañ⁊ mj⁊ c⁊ Ecce vigil ⁊ ſanct⁹ qui de celo deſcendit⁊ q⁊ b⁊ aug⁹⁊ vigilauit quiqz modis⁊ Primo p magnā cōpaſſionē⁊ Cū ei lecto recūberet⁊ ⁊ barbari omia vaſtarēt⁊ amariſſime fleuit⁊ ⁊ dſuocatis fratrib⁹ ait⁊ Ecce rogaui dñm vt aut nos ab iſtis periculis eruat⁊ aut nobis patientiā tribuat⁊ aut me ō hac vita ſuſcipiat⁊ Jn iſto aūt tercio fuit exauditus Secūdo p magnā deuotōem⁊ Nā ſeptē pſalmos pemitentiales ſibi ſcribi fecit⁊ ip̄oſqz dtra parietē poſitos decūbens legebat ⁊ vberrime flebat⁊ Tercio p magnā caritatē⁊ Quidā em̄ eger ad ip̄m egrotantē venit⁊ rogans vt ſibi manū imponeret ⁊ ſanitatez conferret⁊ Cunqz auguſtin⁹ ſe excuſaret q̄ ſibiipſi ſanitatem conferre nequiret⁊ inſtabat ille dicens ſibi per ſomnium dictum eſſe ad auguſtinum accedat vt ſanitatem recipiat⁊ Ille manus ſibi imponens p⁊ eo orauit⁊ et ſanitatem recepit⁊ Quarto p magnā puritatem

Dicebat em̃ nullū q̃ntūcunq; excellentis meriti sine eukaristia ⁊ cō-
fessione de corpe migrare debere. qđ et ipe in se voluit obseruare.
Quinto p magnā pauptatē. Un̄ dicit de eo. Testamentū nullū fe
cit. q2 vn̄ faceret paup xp̄i nō habuit. Et sic corā positis frib9 ⁊ orā-
tib9 dormiuit cū patribus suis ⁊c̄.
Octauo b. augustim9 effulsit in templo dei p refulgentiaz. Eius
em̃ gloria p̄mōstrata est quattuor modis Primo q2 illustrat9 est
lūie celestis claritatiz. Quidā em̃ monach9 in spū rapt9 vidit beatū
aug. sup nubē lucidā sedentē. c9 oculi quasi solis radij totā ecclesiaz
illumīabant de quo odor mirū exalabat. Secūdo q2 īmersus est
in pelag9 infinite suauitatis. vn̄ cū quidā tractat9 b. aug. in matuti-
nis legeret. scūs bernard9 parūper obdormiens. vidit quendā iuue
nem. de c9 ore tā imensus fluuius exibat. q totā eccl'iam irrigabat
p̄s. Flumīs impet9 letificat ciuitatē dei. cui reuelatū é hūc fore aug.
Tercō q2 collocat9 est in culmīe dīne maiestatis. Cū em̃ quidā in
ecclesia sancti petri pnoctās vidisset scm̃ gre. cū multis ep̄is pcessio
naliter incedentē interrogauit gre. si inter eos aug9. erat. Ille respō
dit. Aug9. excellentissimū vir̄ de quo queris. altior loc9 a nobis te-
net. Quarto q2 eleuat9 est in plenitudīe excellentissime trinitatis
Cū em̃ quidā in spū rapt9 omēs scōs i gloria dspexisset. et aug. mi-
nime vidisset. rūsum est ei. aug9. resīdet in excelsis. vbi disputat de
gloria excellentissime trinitatis ⁊c̄.
Nono b. aug9. effulsit in templo dei p diligentiā. qua sibi deuo-
tos iuuare pōt sicut pz in multis quos a diuersis langorib9 ⁊ affli-
ctionib9 liberauit. Nā virginē quādā iponēsem ⁊ adolescentē quen
dā a demonio eripuit. Molendīariū a fleugma salso curauit. puer̄
a vicio lapidis curauit. prepositus cuiusdam eccīe a graui langore
sanauit. Demonē in carta p̄tā hoīm scripta deferentes sibi oñdere
coegit si quid aduersum se dscripsisset. qđ vbi dpit se aliqñ cōpleto
riū ex obliuione nō dixisse mox in eccia debitū psoluens negligētiaz
suā abrasam de carta inuenit. Et sic pz ⁊c̄. Amen

In festo decollatōnis sancti iohannis baptiste sermo

Ohannem sciebat virum iustū et sanctum. Mar. vj. c. ⁊ in
euangelio p̄sentis solennitatis. Johannes crīs. super
math. dicit sic. Johannes scola virtutū. magisteriū vite.
sanctitatis forma. norma iusticie. virginitatis speculū. pu-
dicicie titulus. castitatis exemplū. pūie via. pcōr̄ venia. fidei disciplī
na. hec ille. Sup quo talē moueo q̃oz. Utr̄ b. iohā. iusto dei iudi-
cio debuerit mori tpali supplicio. Ad istā q̃oz rn̄dēt duo doc. no. te.

Primꝰ ē iohānes crisꝰ vbi supra dicēs Johānes maior hoīe par angelis legis summa euangelij sanctio apostolorum vox silentium ꝓphetarꝫ lucerna mundi ꝓcursor iudicis totius mediꝰ trmitatis. Et hic tantꝰ dat incestui tradit adultere adicit saltatrici hec ille.

Secūdus est b augꝰ sermone iij huiꝰ diei dicens sic dsiderādū est quō oīpotēs deꝰ electos suos dilectosqꝫ famulos quos ad vitam regnūqꝫ ꝓdestimauit eternū intm̄ in hac vita prauorꝫ patit ꝓsecutōne dteri tot ac tantis penarꝫ mortiūqꝫ generibꝰ absumi quātis ꝓfectorꝫ virorꝫ passionibꝰ ō his q̄ forte nobis aduersa dtigerūt doceamus ac potiꝰ discamꝰ oīe gaudiū existimare cū in tēptatōes varias inciderimꝰ memoria retinētes q̄ quē diligit castigat flagellat aūt omnē filiū quē recipit. Nā et si principali sīa dstat q̄ in multis offendimꝰ omēs quis tñ audeat dicere btm̄ iohānē actu vel dictu vel habitu vel motu peccasse cuiꝰ austeritatē īdumēti vel psimomā alimenti euāgelica laudat historia. Cuiꝰ oīe qō loquit aut veritati testimoniū reddit aut eos qui dtradicūt redarguit. Cuiꝰ opa iustitie q̄ nō amabāt veneratōm habebāt. Quis in eiꝰ ꝓcordijs peccato locꝰ esse poterat quē ⁊ ante natiuitatē spūssancti dsecrauit aduētus q̄ñ saltē hūane duersatōnis imtuitu nō valuit a virtutis via vel ad modicū deflecti qui totā ab ineunte puericia vitā solitariā pegit Et tñ talis ac tantꝰ vir p̄sentis vite termīnū pꝰ longā vinculorꝫ afflictōem sanguīs effusionē suscepit. Ille qui libertatē superne pacis euangelisabat ab impijs in vincula dumcit claudit obscuritate carceris qui venit testimoniū phibere de lumine quiqꝫ ab ipa luce qui xp̄c est lucerna ardens ⁊ lucens appellari meruit quo in natis mulierum maior nemo est ad petitōem mulierꝫ turpissimarꝫ capite plectitur ⁊ ipō ꝓprio cruore baptisat cui redemptorē mundi baptisare cui vocē patris sup illū audire cui spūssancti gra in eū descendētis videre donatū est. Sꝫ nō erat graue īmo leue ac desiderabile talibus tormenta ꝓ veritate tpalia ꝓpeti que ꝓpetuis nouerāt remunerāda gaudijs. Optabilē habebāt mortē q̄ nature necessitate meritabili īmineat dfesso xp̄i noīe cū palma vite phēmis excipere. Unde bñ dicit apl's qō vobis datū est a xp̄o vt nō solū in eam credatis sꝫ etiā vt ꝓ illo patiamini qō ideo dicit donū esse xp̄i vt ꝓ illo patiantur electi quia sicut idem dicit nō sunt ddigne passiones huiꝰ tpis ad futurā gloriā. hec ille. Sciendū ꝙ deus quicquid agit iuste agit ⁊ hoc. Primo ꝑmiando reprobos tm̄ tēporaliter. Licet eī in eis non sit virtus caritatis eos dirigens in vltimam beatitudinem tamen facientes aliqua de genere bonorꝫ non simit deus per suam iusticiam ꝙ illa transeant sine premio. Quia vero non merentur premia eterna in vita celesti dat eis temperanea in vita terrestri. Et sic

premiauit obstetrices q̄ noluerūt occidere infātes iudeoꝝ iuxta mā
datū pharaonis regis egipti edificando eis domos cū temporali p
speritate. Exo. j. c. Eodem modo p̄miauit raab meretricē que absco-
dit duos viros populi dei explorātes ciuitatē hierico p̄seruādo eā
a morte ⁊ ab incendio ⁊ domū eꝰ ⁊ domū patris sui. iosue. vj. c. Sic
etiā p̄miauit infidelem nabuchodonosor q̄ sumptibus suis p popu
li dei defensione pugnauit contra tres reges. dando ei illa tria re-
gna. ezech. xxv. c. vsqꝫ ad. xxx. ca. ⁊ vltra 2c̄. Secundo puniendo re
probos tpaliter. Nullū em̄ malū impunitū et nullū bonū irremune-
ratum. Et sic puniuit regem nabuchodonosor q̄n fenū vt bos come-
dit. dan. iij. c. Sic punitus fuit balthasar eius filius abutens vasis
templi dei p̄o seruicio familie sue. Nam eadem nocte occisus est
dan. v. c. Sic puniuit holofernē superbū p manū fēmine. iudith. xiij.
c. Sic puniuit achab ⁊ iezabel vxorez eius cꝰ sanguinē canes bibe-
runt ⁊ domū achab in manu iesu p̄dendo omnes reliquias eiꝰ. mj.
reg. x. c. Sic puniuit athaliā matrem ochozie interficientē omne se-
men regiū. dum ⁊ ipa interfecta fuit. mj. reg. ca. Sic puniuit sisaraz
inimicū populi dei. q̄n manu mulieris iael clauo in timpore capitis
fixo cū malleo ferreo interijt. iudi. mj. c. Tercio puniendo correp-
tiue electos temporaliter. ne scz p delictis puniant̄ eternaliter. Sic
puniuit mariā sororē moysi pcutiendo eam lepra q̄ murmurauerat
contra moysen fratrē suū. nume. xij. c. Sic puniuit moysen ⁊ aaron q̄n
mortui sunt in deserto nec introduxerūt populū dei in terrā p̄missio
nis. q̄ peccauerunt ad aquas contradictōnis. deutro. xxxij. c. Sic pu-
niuit hely. j. reg. mj. c. Quarto p̄miādo electos tpaliter. Sicut re
misit culpā dauid penitenti. ⁊ restituit eū in pristinā dignitatē. Unō
dis. l. c. Ponderet. dicit sic. Porro sanctus dauid de mortiferis cri-
minibus p̄nam egit. ⁊ tn̄ in honore p̄manfit. Beatus quoqꝫ petrus
amarissimas lacrimas fudit q̄n deū negasse penituit. ⁊ tn̄ apls per-
mansit. hec ibi. Et eadē dis. c. Si post ordinatōem 2c̄. paragꝫ. Econtra
exemplis idē dicit. Quinto p̄miando iustos eternaliter. Un̄ bene
monuit filios suos mathatias. j. mach. ij. c. dicēs. O filij emulatores
estote legis ⁊ date animas vestras p testamento patrū ⁊ memēto-
te operū patꝝ que fecerunt in generatōib9 suis. ⁊ accipietis gloriā
magnā et nomē eternū. Abraā nonne in temptatōne inuent9 est fide
lis ⁊ reputatuꝫ est ei ad iustiam. Joseph in tpe angustie custodiuit
mādatū ⁊ fact9 est dns egipti. Phinees pater noster zelando zelū
dei accepit testamentuꝫ sacerdocij eterni. Jesus naue dū implet ver
bum factus est dux in israel. Caleph dum testificatur in ecclesia ac-
cepit hereditatē. Dauid i sua mia secut9 ē sedē rgni i scta. Helias
dū zelat zelū legis rapt9 ē i celū. ananias azarias misael credentes

libereti sunt ꝺ flama. Daniel ꝑ sua simplicitate liberatꝰ est ꝺ ore leonum. Et ita cogitate ꝑ generatōem ⁊ generatōem. quia omnes qui sperant in ꝺeū non infirmant. hec ibi. Omnes em̄ hi salui facti sunt in celo ⁊c. Sexto puniēdo reprobos eternaliter. Hie. Justū est vt nunq̄ careāt supplicio qui ꝺum hic viuerent noluerunt carere vicio Et math. xxv. c. Ite maledicti in ignem eternum Septimo puniendo sanctificatos temporaliter Hie. Cū recognosco iob ī sterquilinio iohannē esurientē in heremo. Petꝝ in crucis patibulo. Jacobū occisum herodis gladio. cogito qualiter ꝺeus cruciabit in inferno quos reprobat qui in hoc seculo affligit quos amat. hec ille. Licet em̄ baptismus habeat virtutem auferendi penalitates p̄sentis vite. nō tm̄ eas aufert in p̄senti vita. sed eius virtute auferent a iustis in resurrectōne. quando mortale hoc induet immortalitatē. vt ꝺicit. j. coī. xv ca. Et hoc rōnabiliter. Primo quidem quia ꝑ baptismū homo incorporatur christo. ⁊ efficit membꝝ eius. ⁊ ideo ꝺuriens est vt id agatur in mēbro incorpato quod est actum in capite. Christus autē a principio sue ꝺceptōis fuit plenus gratia ⁊ veritate. habuit tam̄ corpus passibile quod ꝑ passionē ⁊ mortem est ad vitam glorioſam resuscitatum. Unde et christianus in baptismo consequit gratiā q̄ntum ad animā. habet tm̄ corpus passibile. in quo ꝑ christo possit pati sed tandē resuscitabit ad impassilē vitaꝝ. Unde apls ꝺicit ro. vj. c. qui suscitauit iesum christū a mortuis viuificabit ⁊ mortalia corpora nostra ꝓpter inhabitantem spm̄ eius in nobis. ⁊ subdit. heredes quidem ꝺei. coheredes aūt christi. si tm̄ compatimur vt et simul glorificemur. Secundo hoc est ꝺuriens ꝓpter spūale exercicium. vt videlicet ꝺtra ꝺcupiscentiā ⁊ alias passibilitates presentis vite pugnans homo victorie coronam acciperet. Unde sup illud ro. vj. ca. Destruat corpus peccati ꝺicit glosa. Si post baptismū vixerit homo in carne habet ꝺcupiscentiā cum qua pugnat. eam adiuuāte ꝺeo superet. In cuiꝰ figura ꝺicitur iudi. iij. c. He sunt gentes quas ꝺominus ꝺereliquit. vt eruꝺiret in eis israelem. ⁊ postea ꝺiscerent filij eoꝝ certare cum hostibus ⁊ haberent ꝺsuetuꝺinem preliandi.
Tercio hoc fuit conueniens ne homines ad baptismū accederēt propter impassibilitatem p̄sentis vite ⁊ nō ꝓpter gloriā vite eterne. Un̄ apostolus ꝺicit. j. coī. xv. c. Si in hac vita tm̄ sperantes sumꝰ in xp̄o miserabiliores sumus ommbꝰ hominibꝰ. Beatus iohannes baptista q̄uis esset sanctificatus in vtero matris. marturium tm̄ sustinuit temporale vt sciret mundus ꝙ non in gloria vana ⁊ prosperitate huiꝰ vite sperabat. sed ignominiā et aduersitatem libenter tolerauit. vt conformitatem sui ostenderet ad christū qui venerat ꝑ omnibus hoībꝰ mori. Sed neqꝫ christus iohannē gloria priuauit. quez ꝑ

veritate iusticie occisum miuste nouerat. Luz em plura sint quibus aia p carnē merek. z sine carne mereri nō posset. sicut est dtra carna les dcupiscentias decertare. ieiunare. pegrinatōes assumere. z martirū sustinere. idō be. iohannes vt maiora pmia sibi dquereret. has passiones sustinuit z tn tot9 mūd9 sciebat ipm virū iustū z sanctuz.

Sciebat eum virum iustum z sanctū.

Tronus diuinalis.
Chorus spiritalis.
Cet9 patriarchalis
Cune9 pphetalis.
Turba apostolorz
Collegū occisorum.
Agmen doctorum
Societas iuiolatorz.

Primo sciebat b. iohānē viz iustū z sanctū Tron9 dīnalis Scindum p tota trinitas circa sanctitatē iohānis mirifica egit Primo pr p suā potētiā celestib9 mīsteriis ipm interesse pelegit. nā celos apertos vidit. vocē pris audiuit. filij dīnitatē agnouit. spūscm in spē colūbe aspexit. Un aug. li. de fide ad petz dicit sic. Quis pris et filij z spūscī sit vna natura. firmissime tn tene tres esse psonas. patrē qui dixit. hic est fili9 me9 dilect9. Et filiū solū esse sup quem vox illa pris insonuit. z spūscm esse qui in spē colūbe sup xpm baptisatū descendit. de quib9 baptista pelect9 testimoniū phibuit. hec ille. Fili9 p suā sapiam ceteris sanctis primiorē eū sibi statuit. xpc eī est verbū dei. Johānes est vox dei. ioh. j. c. Ego vox clamātis in deserto. ceteri sancti sunt tuba dei. osee. viij. c. In guttere tuo sit tuba. xpc est spōsus. Johānes amic9 spōsi. io. iij. c. Qui hz spōsaz spōsus est. amic9 aūt spōsi qui stat z audit eū gaudeo gaudet pter vocez spōsi. hoc ergo gaudiū meū īpletū ē. Ceteri scī sunt sui spōsi. xpc ē sol. iohānes lucifer. iob. xxxviij. ca. Nūqd pduces lucifez ī tpe suo Ceteri scī sunt stelle. baruch. iij. c. Stelle vocate sunt. z dixerūt assumus. xpc ē ignis. hebr. xij. c. De9 nr ignis dsumēs ē. iohānes facula ardēs. ecci. xlvnj. c. Uerbū illi9 quasi facula ardebat. Ceteri sancti sunt scintille. sap. iij. c. Fulgebūt iusti. z tanq scintille ī arūdineto discurrēt. xpc fuit princeps. iohānes vo testis. io. j. c. Fuit hō missus a deo cui nomē erat iohānes. hic venit in testimoniū vt testi. phi. de lūie. Nā testimoniū phibuit de xpo qntū ad visum de ei9 maiestate ioh. j. c. Et ego vidi z testimoniū phibui. q2 hic est fili9 dei. Quātuz ad auditū de ei9 cū pre eqlitate. qn audiuit. hic ē fili9 me9 dilect9.

Quātū ad tactū de eiꝰ hūilitate·qñ xp̄m baptiſauit·math·nj·c·q̄ntū ad olphactū de eiꝰ odoris ſuauitate·qñ in carcere exñs odorē vtutū eiꝰ ꝓſenſit·math·xj·c·q̄ntū ad guſtū de eius ſumma delectabilitate Eſca em̄ eiꝰ erat mel ſilueſtre·xp̄c fuit mel inq̄ntū deꝰ· ⁊ ſilueſter in q̄ntū in deſertū mūdi venit Miſtice igit̄ iohānes mel ſilueſtre comedebat·qz xp̄i incarnati dulcedinē deguſtabat· Spūſcūs ꝓ ſuā clementiā domis celeſtibꝰ ip̄m fecūdauit·qñ ī vtero mr̄is ſue ip̄m ſanctificauit·ꝓ gr̄e repletōez lu·j·c·Spūſcō r̄plebat adhuc ex vtero matris ſue·ꝓ gaudioſam xp̄i cognitōem·ibidē· Exultauit in gaudio infans in vtero meo ꝓ bonoꝝ ꝟfirmatōem yſa·xlix·c· Sub tegumēto manꝰ ſue ꝓtexit me·Per peccati purgatōem·hiere·j·c· Añq̄ exireſ de ventre ſanctificaui te·i·a peccato mūdaui te· in his em̄ apparuit ſcitas iohānis ⁊c·

Secūdo ſciebat b·ioh· vir iuſtū ⁊ ſcm̄ Chorꝰ ſpiritalis·ſ·āgelorum·Nā ī oñi genere creature iohānes ſp dignioribꝰ ꝟpat· Inter corpalia aſſimilat corpi lumioſo·ſicut lucerne ardēti· ⁊ lucifero radianti·inter ſpūalia aſſimilat angelis·qui inter ſpūs rōnales nobiliores ſunt·mat·xj·c· Hic ē em̄ de quo ſcriptū ē· Ecce mitto angelū meū añ faciē tuā·qui ꝓparabit viā tuā añ te· Cū em̄ āgelꝰ habeat triplicem virtutē ſm̄ dyo·ſ·purgatiuā·illumiatiuā·⁊ pfectiuā·ipe habuit vtutē purgatiuā·qz ſicut dicit lu·j·c·ipe venit parare dño plebē pfectam hūit vtutem illūiatiuā·qz lucē quā a xp̄o recepit·ꝓphis infudit habuit vtutē pfectiuā·qz quos malos inuenit ad pfectōis viā reduxit·dū eos baptiſauit·⁊ ad xp̄m mādauit In āgelo ſunt quattuor pfectōes q̄ iohānis ſanctitatē demōſtrāt Primo eſſentie puritas p̄s·Qui facit angelos ſuos ſpūs Subſtātia em̄ ſpūalis puriſſima ē de ſe Tā purꝰ em̄ eſt angelꝰ ꝙ a dyo·ſpeculū puꝝ vocat Sic iohānes tāte puritatis fuit·ꝙ oēs nr̄as īpuritates ī eo poſſumꝰ ſpectari Ibi ſupbi p̄nt ſpeculari deformitatē elatōnis ſue qz ꝓfūde ſe hūiliauit Ibi vana glorioſi deformitatē ambitōis qz de pilis camelor veſtes portauit Ibi auari deformitatē cupiditatis qz oñia terrena dtēpſit Ibi guloſi deformitatē voracitatis qz valde abſtinēs fuit· Ibi īmūdi deformitatē dcupīe qz virgo extitit ⁊c Secūdo feruēs caritas·p̄s·Qui facit mīſtros ſuos ignē vrentē· Sic iohānes tanta caritate ferbuit·ꝙ oīa terrena dtēpſit·ſicut hō ardēs calore veſtes graueſ depoſuit·cañ·vnj·c·Si dederit hō omnē ſubſtātiā domꝰ ſue ꝓ dilectōe q̄ſi mihil dſpeciet eā iō ſibi p̄t duēire illō hier·xij·c· Reliqui domū meā·dimiſi hereditatē meā·dedi dilectā aīam meā ī manibus inimicoꝝ eiꝰ Cū em̄ eſſet filiꝰ ſummi ſacerdotis ⁊ vnicus patris ſui ipe tñ domū paternā deſeruit ·hereditatē ſibi debendā contempſit·heremū intrauit·⁊ aīam ſuam in mortē dedit Tercio obīe

velocitas hebr̃.j.c. Dñes sancti admiſtratorij ſpūs in miſterū miſſi ꝓpter eos qui hereditatē capiūt ſalutis. Sic iohānes velox fuit in obedientia p̄ceptoꝝ. Fuit em̃ ſibi p̄ceptū aliquid magni honoris .ſ. q̄ xp̃m baptiſaret.ꝛ de hoc humiliter ſe excuſauit dicens. Ego a te debeo baptiſari.math.iij.c. Fuit etiā ſibi p̄ceptū aliquid magni valoris.ſcz vt hoīes fugeret ꝛ deſertū intraret.vbi vitā ſuā innocēter ſeruaret.ꝛ ꝓtin9 obediuit.Lu.j.c. Fuit inſup ſibi p̄ceptū aliq̄d magni ardoris.ſ.vt p̄nām mūdo p̄dicaret.ꝛ fideliter impleuit.lu.nj.c. Factū eſt verbū dñi ſup iohānē filiū zacharie in deſerto. ꝛ venit in omnē regionē iordanis p̄dicans baptiſmū ꝛ remiſſionē peccatoꝝ

Quarto eterne glorie felicitas. Nā angeli ſemp vident faciē patris mat.xviij.c. Sic btūs iohānes ad ſup̄mū ordinē angeloꝝ eſt aſſumptus. Si em̃ de quolibet ordine aliqui ceciderūt.vt dicit anſel'.ꝛ ordines angeli etiā nō poſſunt reparari niſi ꝑ hoīes. qui ad ordines illos aſſumunt vt dicit gre. Scōm vero celſitudinē ſanctitatis. que habet in hac vita.habet celſitudo felicitatis in alia vita. Johānes aūt poſt xp̃m ꝛ beatā virginē ſup omnes ſcōs fuit maioris ſanctitatis.q̄ inter natos mulieꝝ nō ſurrexit maior iohāne baptiſta math. xj.c. Merito in ſup̄mo ordine eſt collocat9.ſ.ſeraphim qui interp̄tat ardens.ꝛ de iohāne dicit xp̃c. Ille erat lucerna ardens ꝛ lucens. p̄cipue āt ī ſede luciferi.q̄ habuit oēz felicitatē quā habuiſſz lucifer ſi pſtitiſſet. Nā habuit clariorē diuinitatis viſionē q̄ fuit deo maxime ꝓpinqu9. Etiā imediati9 dīnas influentias recepit.ꝛ mediāte ipſo omēs alij. Inſup eſt ommū p̄rinceps ſicut p̄rim9 hierarcha poſt deū. p̄terea habet omēs pfectōes alioꝝ ordinū.vt patet in legenda de natiuitate ei9 ꝛc.

Tercio ſciebat beatū iohānē viꝝ iuſtū ꝛ ſanctū cet9 patriarchā.

Sciendū q̄ patriarche floruerūt quadruplici virtute.ſ.puritatis et mūdicie.vt patet in abel.vite religioſe vt patet de abraā.humilitatis ꝓfunde vt pz de yſaac ꝛ iacob.qñ ſeruiuit laban.xx.annis.diſcretōis mature.vt pz ð ioſeph. Sic iohānes fuit maxime puritatis. Unde dicit. Neſciens labē mūdicie.maxime religioſitatis.vñ dicit. Antra deſerti teneris ſub annis ciuiū turmas fugiens petiſti ne leui ſaltem maculare vitā famie poſſes.maxime humilitatis.Uñ dicit. Prebuit irtum tegumē camel9 artub9 ſacris ſtropheū.i.zonā bibentes.cui latex hauſtū ſociata paſtū mella locuſtis. Maxime diſcretōis.Uñ dicit. Hic potēs noſtri meritis.opimis pectoris duroſ lapides repelle.aſpeꝝ planās iter.ꝛ reflexos dirige calles. Et propter hoc meruit eſſe p̄curſor xp̃i in limbo.ſanctis patrib9 gratioſum nunciū apportando. Erāt em̃ in magna triſticia. Tū quia dei viſione carebant. Tum q̄ ī loco tenebroſo manebāt. Tū q̄ ibi diu p̄mānerāt

Tū quia demonū vicinitatem habebant. Sed iohānes eis annuncia uit. ꝙ cito lucē dīne visionis ꝓciperēt. ⁊ ab eo loco xp̄c eos educeret et ī celū eos collocaret ⁊c.

Quarto sciebat eū virū iustū et scm̄ Lunes ꝓphetaꝝ Sciēdū ꝙ iohānes a xp̄o dr ꝓpheta ⁊ pl⁹ q̄ ꝓpheta. mat. xj. c. Nā ꝓphetaꝝ q̄dā ꝓphetauerūt tm̄ de ꝓterito. quidā de ꝓsenti occulto. ⁊ quidā de futuro. Johānes aūt de oīi tpe habuit spm̄ ꝓphetie. Unū dicit ioh. j. c. Jp̄e est qui p⁹ me ventur⁹ est. ecce ꝓphetia de futuro. qui aī me fact⁹ est. ecce ꝓphetia de ꝓterito. cui⁹ nō sum dign⁹ corrigiā calciamenti ei⁹ soluere. ecce ꝓphetia de ꝓsenti occulto. Et lu. j. c. dicit ō iohanne. Jp̄e p̄cedet illū in spū ⁊ virtute helye. īmo in maiori spū q̄ helyas. In helya quidē fuit spūs simplex. in heliseo duplex. in iohāne triplex. Helyas em̄ fuit plenus spū ꝓphetie in vita tm̄. Heliseus vero in vita ⁊ in morte. q⁊ mortu⁹ mortuū suscitauit. Unū dicit de eo eccī. xlvnj. c. mortuū ꝓphetauit corp⁹ ei⁹. iohānes aūt fuit plen⁹ spū sancto ⁊ spū ꝓphetie. ⁊ aī vitā hom̄ib⁹ cognitā. q⁊ xp̄m in vtero cognouit. ⁊ in vita. q⁊ xp̄m digito demōstrauit. ioh. j. c. ecce agn⁹ dei. et p⁹ vitā q⁊ exn̄tib⁹ ī lībo xp̄m p̄nūciauit. mat. xj. c. Tu es q̄ vēntur⁹ es an aliū expectam⁹ ⁊c.

Quīto sciebat eū vix iustū ⁊ scm̄. Turba apl'oꝝ. Sciēdū ꝙ beiohānes fuit legat⁹ xp̄i. ⁊ nuncius. sicut ⁊ sancti apl'i. q⁊ fuit legat⁹ a latere a deo missus īmediate. ioh. j. c. Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohānes. Felix legat⁹ quē nō misit cupiditas. sed caritas quia fuit missus a deo qui est caritas quem nō misit sua. sed aliorum vtilitas quia venit vt testimonium perhiberet de lumine. per quem procurata est ommium pax atqꝫ tranquillitas. quia venit vt omnes crederent p illū. qui non p̄dicabat seip̄m sed deū. quia non venit vt lux sed vt testimoniū phi. de lumīe. Licet aūt sic constāter p̄dicaret doctrinā xp̄i tn̄ incarceratus fuit ab herode vbi ostendit quattuor. Primo quo ad herodē magnā distantiā crisо. Qō herodes illi faciebat p iniuria suscipiebat iohānes p beneficio. ⁊ ira illi⁹ quasi misericordia dei fouebat. q⁊ verū gaudiū sanctorum est exire de mundo. Secūdo quo ad xp̄m magnā reuerentiā q⁊ sciens se ei⁹ famulū et nunciū misit discipulos ad xp̄m vt sciret si eū debebat p̄nunciare inferius. quēadmodū p̄nunciauerat superi⁹. Tercio quo ad discipulos magnā diligentiā. Crisо. Missus iohānes in carcerem. nō de suo periculo sed discipuloꝝ salute solicit⁹ misit eos ad xp̄m vt miracula sua viderent. que tot fecit. vt paucoꝝ animas lucrarē. q⁊ melior est apud deū vnus iust⁹. ꝙ totus mūd⁹ peccatorib⁹ plenus. Quarto quo ad se magnā sanctitatē ⁊ gratiā. q⁊ mūdum reputabat carcerē. esse aūt in carcere p xp̄o reputabat paradisum crisт. iohānes

natura hō·gratia angel⁹·q̄ carnis nil erat ī eo nīsi visio sola·corpe tenebat ī carcere·aīo aūt in celo·hec ille·Hec oīa etiā apl'i fuaue runt·vt pz ꝛc·

Sexto sciebat eū vir iustū ꝛ scm̄ collegiū occisor· Sciendū q̄ beat⁹ iohānes fuit incarcerat⁹ p triplici veritate·s·p veritate iusti cie·quā defendebat·qñ dixit herodi·Nō licet tibi habere vxorē frīs tui·Pro veritate doctrine quā p̄dicabat·vñ ioseph⁹ dīc· q̄ herodes videns ad p̄dicatōem iohānis magnā multitudinē duemire timens tumultū pp̄'i·ipm̄ icarcerauit·Pro veritate vite quā tenebat·Sicut em̄ serpentes ꝛ buffones odorē vineaꝝ fugiūt·ꝛ sicut noctue lucē solis odiunt·sic iudei vitā iohānis imitari nō valentes ipm̄ odiebāt· et arti demonū attribuebant·math·xj·c·Venit iohānes nō māducās neqz bibens·ꝛ dicunt demoniū habet· Herodes em̄ ꝛ herodiadas dcubina ei⁹·filia herodiadis·ꝛ iudei in occisione iohānis cōmisert sex impietates· Prima fuit p̄posteratio nature· Celebrauit ei diē natuitatis sue·qui fuit ad miseriā·cū poti⁹ deberet agere memor.ā mortis·eccēs·vij·c·Memorare nouissima tua ꝛ meternū nō peccabis ideo be·hiero⁹·dicit·Nullū aliū legimus celebrasse diē natuitatis sue·misi pharaonē ꝛ herodem·vt quoꝝ erat vna celebritas·vna esset impietas·Talis aūt solēnitas cito deficit·q̄ ipis mortuis nō est am plius celebrata·p̄s·Perijt memoria eoꝝ cū sonitu· Secunda fuit saltatio puelle·cui⁹ impietatis plures fuerunt pticipes·s·ipa puella que saltauit·Crisо·Ubi saltatio ibi est dyabol⁹·neqz em̄ de⁹ dedit nobis pedes vt cū camelis saltem⁹·sed cū angelis chorezem⁹· Itē ipa mater que sic docuit filiā·nō genuflectōes·nō fletū· cū tñ dicat here·ix·c·Docete filias vestras lamentū· Itē pater scz herodes cui dicit placuisse·Malis em̄ mala placēt· Itē sil' discūbentes dtra quos dicit eccī·ix·c·Cū saltatrice ne assidu⁹ sis Tercia fuit iuratio stulta·puer·x·c·Labia iusti dsiderant placita·ꝛ os ipioꝝ puersa·Quare aūt iurauit herodes se datuꝝ puelle quidquid petierit· Raban⁹ rñdet ad hoc forte iurauit·vt videret facere muit⁹ quod sponte faciebat·Nō em̄ hoc fecisset de amasia sua·qđ in iohāne compleuit Quarta fuit postulatio matris ꝛ puelle que petierūt caput iohannis·Quare aūt istud petierūt·Hiero⁹·rñdit· Optabant habere in potestate linguā qua herodē arguebat Quīta fuit decollatō iniusta· Nā herodes misso spiculatore iussit amputari caput iohannis in carcere·ij·reg·xmj·c·Querunt extinguere scintillā meā·Et·mj·re·vj·c·Nunquid scitis q̄ miserit filius homicide hic vt p̄cidat caput meū·Et eccī·xlix·c·Male tractauerūt illū qui a ventre matris cōsecratus est p̄pheta·Et amos·v·c·Odio habuerūt corripientē in porta ꝛ loquentē pfecte abominati sunt·ꝛ apoca·ij·ca· Anthipas testis

meus fidelis occisus est apud vos vbi sathanas habitat. Sexta fuit spectatio temeraria. qz allatū est caput iohānis in disco. id est. ī catino. vt de ipo satiaret impiissima herodias. Hec aūt decollatio facta est p iusticie defensione. qz iohānes herodē de stupro argue bat. Facta est cū multa sui deuotōne. qz deo se recōmendabat. vnde dicit. In medio carceris stabat iohānes. z voce magna clamabat di cens. Dñe deus meꝰ tibi cōmendo spm meū. Facta est cū multa pa trum in limbo existentium exultatōne. Unde ī euāgelio nichodemi legit q eis dixit. Ego sum iohānes qui xpm baptisaui. z digito de monstraui. z descendi nunciare vobis. qz nos ī primo visitabit. ysa. xlix. c. Dedi te in fedꝰ ppl̄i. vt diceres his qui vincti sunt exite. z his qui ī tenebris reuelamini. Facta est cū ecclesie veneratōe. qz celebra tur ab ea.

Septimo sciebat eū virū iustū z sanctū Agmen doctor. Scien dum q apud iudeos tres erant opiniones de iohāne. Quidā dice bant ipm esse xpm ꝓpter mīmiā sanctitatē z baptisandi autoritatem. Alij dicebāt ipm esse helyam ꝓpter habitatōez deserti. abstimentiā cibi asperitatē īdumenti. z feruorē zeli. Alij dicebant ipm esse heli seum. qui baptisma figurauit. qn naaman septies in iordane lauari iussit. Credebāt isti iohannē fore heliseū. Cū quia baptisabat. tuz qz tantā plenitudinē spūssancti habebat iohānes aūt confessus est se non esse xpm neqz helyā neqz heliseū. sed ait. Ego vox clamantis in de serto. dirigite viam dñi. Et vt dic ysido. li. ethi. pfecta vox est alta. suauis z clara. Alta vt in sublimibꝰ sufficiat. Clara vt aures adim pleat. Suauis vt aīs audientū blandiat. Si aliquid ex his defue rit. vox pfecta nō erit. Talis fuit vox p̄dicatōis iohānis. Fuit em̄ al ta qz primꝰ de altis z celestib9 p̄dicauit. cū dixit math. nj. ca. Peni tentiam agite. appropinquauit em̄ regnū celoz. Nūq̄ em̄ in tota sa cra scripta auditū fuerat noīari regnū celoz. nisi cū iohānes hocip̄z primo noīauit. Fuit etiā clara. qz doctrina p̄dicabat fidei veritatem duersatōne magnā sanctitatē passione magnanimitatē. Fuit suauis maxime. qn̄ loquebat cū bonis. Criso. Sermo iohānis seuerꝰ z lenis Nā cū populo iudeoz viriliter z feruenter. cum rege audacter. cum proprijs discipulis leniter loquebatur. hec ille. Et sic p3 2c.

Octauo sciebat be. iohannē vir iustū z sanctum societas inuiola torum. id est. virginū Sciendū q beatꝰ iohānes vt virginitatem suam deo dsecraret. exterius edebat locustas. interius edebat delicias sempiternas. exterius edebat mel siluestre. interius mel celeste. exterius bibebat aquā materialē. interius spūalem. exterius indebat pilis ca melorum. interius indumentis virtutum. exterius habitabat in deser to. interius habitabat in celo. exterius habebat societatē ferarū. interius

erat ſocius angelo⁊ ✦ Nihil itaq⁊ illi nocuit ✦ q̄ ab herode caput ei⁹ amputatū fuit ✦ Quāta fuit gloria illi⁹ beati capitis ✦ in quo erāt illi beati oculi qui ſpm̄ſcm̄ in ſpecie colūbe aſpexerūt ✦ Ille beate aures q̄ vocē patris audierūt ✦ Ille beate nares ✦ que toties fragrācia x̄pi odoramenta ꝓſenſerūt ✦ Illa beata labia q̄ totiens teſtimonia x̄pi ꝓtulerunt ✦ hoc caput mirabilia opat ✦ vt ꝓ⁊ in legenda decollatōis eius ✦ hic ꝓ grām ✦ tādē ꝓ gloriā amē ✦

In feſto natiuitatis glorioſe virginis marie ſermo ✦

Ame grā omis vite ✦ eccl̄ ✦ xxmj ✦ c ✦ ⁊ in epla p̄ſentis ſolemnitatis Johānes damaſce ✦ in ſermone de natiuitate be virginis dicit ſic ✦ Hodie fit mūdo ſalutis initiū ✦ Jubilate deo omis terra ✦ cantate ⁊ exultate ⁊ pſallite ✦ Exaltate vocē veſtrā exaltate ⁊ nolite timere ✦ Edita eſt nobis mater dei de q̄ naſci voluit agn⁹ dei ✦ qui tollit peccata mūdi ✦ exultate mōtes ✦ rōnat creatura ✦ ⁊ reſpicite excellentiā ſpālis dtemplatōis ✦ Sup quo talem moueo queſtōnē ✦ Utꝝ beata virgo ab eterno mater dei dedicata fuerit añ natiuitatē ex vtero ſanctificata Ad iſtā q̄ſtionē rn̄det ſcūs tho ✦ nj ✦ pte ✦ q ✦ xxvij ✦ ar ✦ j ✦ dicit ſic ✦ De ſanctificatōe b ✦ marie q̄ ✦ ſ ✦ fuerit ſanctificata in vtero ✦ nihil in ſcriptura canonica tradit ✦ q̄ etiaꝝ de ei⁹ natiuitate nec mentōem facit ✦ Sꝫ ſicut aug ✦ de ip̄i⁹ aſſumptōne rōnabiliter argumentat ✦ q̄ cū corpe ſit aſſumpta in celū ✦ qđ tamē ſcripta nō tradit ✦ ita ec̄ rōabiliter argumētari poſſum⁹ q̄ fuerit ſanctificata in vtero ✦ Rōnabiliter em̄ credim⁹ q̄ illa q̄ genuit vnigenitum a patre plenū gr̄e ⁊ veritatis ✦ p̄ oībus aliis maiora gr̄e priuilegia accepit ✦ Un̄ legit ✦ lu ✦ j ✦ c ✦ q̄ angelus ei dixit ✦ Aue grā plena ✦ Jnuenim⁹ aūt quibuſdā aliis hoc priuilegialiter eſſe dceſſum ✦ vt ī vtero ſanctificarent ✦ ſicut hiere ✦ cui dictum eſt hiere ✦ j ✦ c ✦ añq̄ exires de vulua ſanctificaui te ✦ ⁊ ſicut iohānes baptiſta ✦ de quo dictū eſt lu ✦ j ✦ c ✦ Spūſancto replebit adhuc ex vtero matris ſue ✦ Unō rōnabiliter credit q̄ be ✦ vgo ſanctificata fuerit añq̄ ex vtero naſceret ✦ Dec tho ✦

Sciendū q̄ beata virgo fuit quadrupliciter ſanctificata ✦ Prīo in ſui dceptōne ✦ ſ ✦ dū eſſet in vtero matris poſita ✦ qđ pbat autoritate ✦ rōne ⁊ exēplo ✦ Autoritate quidē q̄ p̄s ✦ dicit ✦ Sāctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹ ⁊ can̄ ✦ mj ✦ c ✦ Tota pulcra es amica mea ✦ ⁊ macula nō eſt in te ✦ Ber ✦ ait ✦ Neq⁊ em̄ feſtis laudibus naſcens honoraretur niſi ſancta naſceret ✦ Eſt itaq⁊ vgo regia veris honor̄ titulis cumulata ✦ q̄ pculdubio ſancta fuit añq̄ nata ✦ Hildefonſus tolletan⁹ archiepiſcop⁹ dicit ✦ Si nō in matris vtero ſanctificata fuiſſet ✦ ei⁹ natiuitas celebranda nō eſſet ✦ Rōne quidē ✦ q̄ tam p̄cioſuꝫ theſaur̄ ✦ ſcz dei

filiū deus pater in eiꝰ vtero nō posuisset·misi sanctꝰ ꝛ mūdus fuisꝫ
ps·Domū tuā decet sanctitudo dñe·Et damasce· dicit·Sanctꝰ deꝰ
nō misi in sanctis habitat·Et anselꝫ dicit· Decuit vt illiꝰ hoīs·i·iesu
xpi conceptio ex ea matre fieret q̄ ea puritate niteret qua maiꝛ sub
deo nequit intelligi· Exemplo nanqꝫ pꝫ·qꝛ hieremias fuit in vtero
sanctificatus vt esset dignioꝛ dei ꝓpheta multo magis beata virgo
sanctificari debuit vt esset dignissima mater dei·Etiā iohānes bap·
fuit sanctificatꝰ·vt esset dignꝰ xpm baptisare·ꝛ ipm digito demon·
strare·multo magis debuit beata virgo sanctificari vt esset digna
xpm de suis visceribus generare· Secūdo in spūssancti p̄uentōne
lu·j·c·Spūssanctꝰ supueniet in te·Tunc spūscus ipam sic in grā con
firmauit·q̄ vlteriꝰ in nullū peccatū cadere potuit·Unde bernꝰ·dicit
Ego puto q̄ copiosioꝛ sanctificatōnis benedictio·q̄ in alijs sanctis
ab vtero sanctificatis in eā descenderit·que nō solum ipiꝰ oꝛtū san·
ctificauit·sed ꝛ vitā eiꝰ ab oīni deinceps peccato īmunē ꝺseruaret·
qō alteri nemini quidez in natis mulieꝝ credit esse donatū·Decuit
nanqꝫ regīnā virginum vt singulari priuilegio vitā absqꝫ oīni pec·
cato duceret·que dū peccati moꝛtisqꝫ pemptoꝛē pareret·vite iusticie
qꝫ munꝰ oīnibꝰ obtineret·hec ille·Et augꝰ·li·de natura ꝛ gꝛa dicit
sic·ꝛ allegatur a magistro sīnaꝝ·li·nj·dis·nj·Excepta beata virgine
maria·si omnes sancti ꝛ sancte cū hic viuerent interrogati fuissent·
vtrum sine peccato essent·omnes vna voce clamassent· si dixerimus
qꝛ peccatuꝫ nō habemꝰ·ipi nos seducimꝰ·Excepta inquā hac sancta
virgine·de qua ꝓpter honoꝛē dñi·cū de peccatis agit·nullaꝫ prsus
volo habere questionē·hec ille· Tercio in filij ꝺceptōne·Tūc enim
oīmode ad dīnos vsus tam mēte q̄ coꝛpe fuit dedicata ꝛ tota luce
dīnitatis resplenduit·Uñ alcaimꝰ·li·de tri·dicit sic· Virgo quidem
maria lana mundissima fuit·ꝛ virginitate clarissima que sola digna
esset ī se filij dei recipere deitatē·sicut lana ꝺcilij·vt ex ea fieret pur
pura imperiali tīmodo maiestate digna quāqꝫ nullus esset dignꝰ
induere·misi augusta p̄ditus dignitate·hec ille· Quarto in gloꝛiosa
sui assumptōne·Tunc em̄ omnes penalitates deposuit·qñ tam in ani
ma q̄ in coꝛpoꝛe gloꝛificata fuit·Unde angeli admirantes dixerūt
illud canti·vj·cap· Que est ista que pꝛogreditur quasi auꝛoꝛa con·
surgens·pulcra vt luna·electa vt sol· Et quia sic mirifice pꝛe omni·
bus sanctis a spiritusancto fuit sanctificata·ido dicit· In me gratia
omnis vite

In me gratia omnis vite·

Celicalis·

Spiritalis
Pr̄iarchal
Prophetal.
Humanal.
Virtualis

Primo in beata virgine fuit gratia omnis vite celicalis Sciendum q̄ beata virgo recte p̄ostensa fuit in lucis primarie creatōe de qua dixit dn̄s gen̄.j.c. Fiat lux et facta est lux. Sicut em̄ illi⁹ lucis creatio solis creatōem p̄cessit t p̄m quosd̄ ex ip̄a corp⁹ veri sol formatū est. sic ort⁹ beate virginis veri solis. i. xp̄i formatōem p̄cessit. eccl̄. xxxj.c. Ego feci in celis. vt oriet lumen indeficiēs t sicut nebula texi omnē carnē Secundo beata virgo p̄ostensa fuit in stelle matutine nominatōe. de qua dicit eccl̄.lj.c. Quasi stella matutina in medio nebule. Ista em̄ stella plura habet noia. Dicit nanq̄ venus quia dispomit ad amandū. Dicit matutina. quia mane sequens denūciat ad die inchoandū. Dicit lucifer. quia maiorem habet vim ad illuminandū. Dicit hesper⁹. quia noctez sequentē respicit ad illustrādum. Beata virgo dicit stella matutina p̄pter istos quattuor effectus iuxta illud eccl̄. xxxj.c. Ego mater pulcre dilectōis t timoris t agnitōnis t sancte spei. Ip̄a quidē est ven⁹. q̄ inflemat homies ad dei amorem. ideo dicit. Ego mater pulcre dilectōnis. Ip̄a est princi pium noue vite. scz legis xp̄i. ideo dicit. t timoris. quia timor ē principium gratie. t noue vite. ps. Initiū sapientie timor dn̄i. Ip̄a est lucifer inq̄ntum dat lucem agnitōis. Ip̄a est hesperus inquantum respicit t illuminat peccatores. qui sunt i tenebris culpe t quo ad hoc dicitur mater sancte spei. Etiā vocat stella maris. que vulgariter dicitur tramontana seu vrsa maior. Unde bern̄. dicit. Tolle corpus solare. quod illuminat mundum. t vbi dies. Tolle mariā maris stellā. t quid nisi caligo inuoluens. t vmbra mortis. t tenebre relinquunt. In angustijs. in periculis. in dubijs. mariā cogita. mariā inuoca. Nō recedat a corde. nō recedat ab ore. Ip̄am sequens nō deuias. ipsaz rogans non desperas. ipsam cogitans. non erras. ipsa tenente non corruis. ipsa protegente non metuis. ipsa duce non fatigaris. ip̄a p̄picia peruenis. hec ille Tercio beata virgo preostensa fuit in lune diminutōne. Luna siquidem habet hoc proprium q̄ crescit vsqz ad xxj. diem. quousqz i ip̄a appareat imago homis integra. t vltra crescere nō potest. sed postea decrescit. Eodē mō b. v̄go creuit vsqz ad xxj. annū. q⁹ in hac etate credit xp̄m decepisse. t tūc ip̄e qui est imago dei inuisibilis in ei⁹ vtero vir perfectus extitit. non quantum ad

etatē·sed q̄ntū ad sapiam·t ommiū gratiaꝝ plenitudinē· hiere·xxxj· c· Nouū faciet dñs sup terram·mulier circūdabit viꝝ·Postq̄ aūt in tm̄ creuit·statim in sui reputatōe decrescere cepit·q2 nō matrē dei ñ regmā celi·nō dominam mūdi·sed ancillā dei se appellauit dicens· lu·j·c·Respexit humilitatē ancille sue Quarto beata virgo pōsten sa fuit in celoꝝ distinctōne·Sicut em̄ ī prima reꝝ creatōe primo fo2 matum est celū·gen̄·j·c· In principio creauit de9 celū· qđ distinxit ī celū sidereū·cristallinū·t ēpireū·Sic in mūdi recreatōne t redēptō ne creauit beatā virginē velut celū sidereū·eccī·xlnj·c· Species celi id est·b·virginis celestis gloria stellaꝝ·i·gloriosa varietas virtutū apoca·xij·c· In capite ei9 corona stellaꝝ duodecim·s·seraphin· quia fuit igne diuini amoris totaliter inflamata·cherubin· q2 fuit splēdo re dīne cognitōis totaliter illustrata·Tronoꝝ·q2 fuit tota mente trā quilla t quieta· Dominatōnū·q2 corpi suo t om̄ib9 vicijs domīata fuit·Virtutū q2 gloria miraculoꝝ illustrata extitit· Potestatū·quia demonū potentiā refrenauit·Principatuū·q2 de om̄ib9 regnis t p uintijs puidentiā magnā habet·archangeloꝝ·q2 de'oīb9 cītatib9 t locis diligentiā grandē gerit·angeloꝝ·q2 oīb9 hoīb9 t singularib9 psonis curam·t custodiā habet·patrum in limbo de infernali carce· re eos liberando·purgandoꝝ de purgatorio eos eripiēdo· Fideliū in mūdo eos in viā salutis dirigēdo·Unde ber·ait·Ecce inquit ma ria·Ex hoc beatā me dicent omnes generatōnes·Ecce intuētis t de monstrantis est aduerbium·Ac si dicat·Ecce iam video quid futuꝝ sit de me·Quis frcūs pcedat ex me· Que t quāta bona ñ mihi soli ꝯ oībus generatōib9 puenīēt ex me·Nā t āgelicarū generatōnū nu mer9 p meū gemitū reintegrabit·t hominū generatio ī adam male dicta p benedictōem fructus ventris mei ad eternam benedictōez regenerabit·Letare pater adam·sed tu magis eua exulta·quia sicut omnium fuistis parentes·sic ommiū fuistis pemptores·t quod infe licius est prius pemptores q̄ parentes·ꝓterea curre eua ad mari· am·curre mater ad filiam·Filia pro matre respondeat filia matris obprobriū auferat·Filia patri pro matre satisfaciat· cm̄ vir cecidit per feminam·Currite nunc matres t filie· Currite omnes que par turimini t parturitis cum tristicia· Adite virginalem thalamum· Adite si potestis sororis vestre pudicum cubiculum· hec ille· Jpa em̄ velut celum sidereum continue mouetur·Nunc ad filium ipm p nobis exorando·Nunc ad angelos· ipos ad nostrum ministerium dirigendo·Nunc ad beatos· ipos vt pro nobis orent exhortando· Nunc ad nos oculos misericordie sue conuertendo· iuxta illud· Il· los tuos misericordes oculos ad nos conuerte· Sapientie septimo ca·Oīb9 mobilib9 mobilior ē sapia Fuit etiā tanq̄ celū cristallinū

cuiꝰ forma est sperica magne capacitatis·quia dei habitatio effecta iuxta illud· Quem celi capere non poterant tuo gremio contulisti·

Fuit etiã tanꝯ celũ empireũ·cuiꝰ gloria inter ceteras creaturas fuit altior ꝛ sublimior·qꝛ exaltata sup chorꝰ angelorꝝ·

Secũdo in beata virgine est gra omis vite spiritalis· Sciẽdũ ꝙ dignitas ꝛ gloria·b·virginis ꝑ ostensa fuit in angelis quo ad ꝗt tuor Primo i pfectõe·ꝑm quã transcendit angelos·ezech·xxxi·c· Cedri nõ fuerũt altiores illa in padiso dei·Abietes nõ adequauerẽt summitatẽ eiꝰ·ꝛ platani non fuerũt eque frõdibꝰ illiꝰ·oĩe lignum padisi dei nõ ẽ assimilatũ illi·ꝛ pulcritudini eiꝰ· Licet·n·in angelis sint claritas·sapia·ꝛ caritas·que pfectissime fulserũt in lucifero·iuxꝝ illud·Omis lapis pciosus opimentũ tuũ· In mar·tñ dignitate bea· virgo istas pfectões habuit·Uñ ber· sup missus ẽ dicit·Maria deũ angelorꝝ ꝛ hominũ audacter suũ vocat filiũ dicens·Fili quid fecisti nobis sic·Ecce marie priuilegiũ·quis eñ hoc audeat angelorꝝ Deniqꝫ descendit cũ illis·ꝛ venit in nazareth·ꝛ erat subditꝰ illis·Quis Quibꝰ·deꝰ hoĩbꝰ·Mirare ergo vtrũqꝫ vel elige quid amplius mireris·Siue filij benigmissimã dignatõem·siue mris excellentissimaꝫ dignitatẽ·vtrũqꝫ miꝝ·ꝙ femie deꝰ obtẽperat· humilitas absqꝫ exẽplo·ꝙ feia deo principet·sublimitas sine socio·hec ille Scõo i benedictõe·Nam gen·xxxij·c·dicit·ꝙ luctãte iacob cum angelo·dixit ei angelꝰ dimitte me·iam eñ ascendit aurora·ꝛ rñdit iacob· Nõ dimittam te nisi benedixeris mihi·ꝛ bñdixit ei in eodẽ loco·Ante natiuitatẽ virginis lucta erat ꝛ bellũ inter angelos ꝛ hoĩes offẽderat quippe hõ deũ·ꝛ regẽ angelorꝝ· In natiuitate autẽ virgis facta est pax ꝛ cessauit lucta·ꝛ ideo dixit·dimitte me·iam eñ aurora ascẽdit id ẽ·iam orta est maria·que ẽ vere aurora noctẽ peccati finiẽs·ꝛ diẽ gre inchoans·sicut eñ in aurora descendit ros·sic i natiuitate b·marie descendit ros gre·Et quẽadmodũ angelꝰ bñdixit iacob·sic i natiuitate virginis fuit data bñdictio hũano generi· Uñ io·damascen· in ſmone hodierno dicit·Dis lingua·oĩs etas·oĩsqꝫ dignitas cũ letitia natiuitatẽ b·marie celebremus Si eñ gentiles mẽdaci fabula demonũ humanũ intellectũ surripientiũ·ꝛ veritatẽ obumbrantiũ festiuitates regũqꝫ natalicia oĩ diuulgabant honore·nõ minimũ sepe patiẽtes detrimentũ reꝝ vñ ducebãt vitã·q̃nto magis oportꝫ natalicium genitricis dei deuotissime celebrare·ꝑ quã genꝰ humanũ eri gitur·ꝑ quã prime parentis eue in gaudium tristicia·ꝛ i benedictio nẽ maledictio vertitur Tercio in sanatõne Unde damascenus in sermone hodierno dicit sic·Baude probatica piscina·q̃ quondã sel' in ãno rcipiebas ãgelũ dñi mouẽtẽ aquã·aut vnũ sanãtẽ ꝛ ab ifirmitate qua detinebaꝭ liberãtẽ·Nũc aũt multitudinẽ celestiũ spirituum

habentē nobiſcū te collaudantiū·te miraculoꝝ pelagus·fontem ſanctatis totiꝰ orbis·nō miſtꝝ angelū ſuſcipiens ſz ipm magni conſilij angelum·qui nō deſcēdit cū aliquo ſtrepitu ſed tāꝯ benignitatis pluuia in uellꝰ omnē naturā languidā·t ad corruptōez ꝓcliuē ad ſalutem t ad uitā erigit·hec ille· Quarto in p̄nūciatōe· qꝛ ꝑ miꝛibꝰ negocijs ſepe deꝰ angelū mittere conſueuit·ſicut miſit āgelū raphaelem tpe tobie ad curatōem infirmitatū·miſit gabꝛielē ad liberatōez captiuoꝝ vt dicit daniel·ix·c·miſit michaelē ad expugnatōez inimicoꝝ·vt habet apoc·xij·c·Sic etiā ogruū fuit vt angelꝰ mitteretur ad p̄nunciandā natiuitatē b·virginis que conceptura erat illū qui veniebat ad curatōem infirmitatū·ad captiuoꝝ liberatōem·ad hoſtiū expugnatōem·yſa·lxj·ca· Spūs dñi ſup me t miſit me vt mederer contritos corde·t p̄dicarē captiuis indulgentiā t die vltōis deo nr̄o· Sic etiā angelꝰ p̄nūciauit conceptū t natiuitatē virginis ioachim viro beate anne·vt hēt i legēdis ibi·ioachim nāqz ex galilea rē·vſqz·dīnū ꝓmiſſuz hilariter expectātes·t ſic pz ſecundū·

Tercio in beata virgine ē gr̄a oīs vite p̄riarchalis Sciendū q̄ natiuitas b·virgis fuit multis figuris t enigmatibꝰ p̄ostēſa Primo i paradiſo voluptatis·i quo poſitꝰ fuit adā i ſtatu inocētie·ſic be· virgo fuit ortꝰ deliciaꝝ i quo poſitꝰ fuit ſecūdꝰ adā ſcz xp̄c Ūñ ipſa dicit cañ·vj·c·Dilectꝰ meꝰ deſcēdit i ortū ſuū ad areolā aromatum·Et damaſce·i ꝓmone hodierno dic ſic·Tu appellaris intellectualis eden ſacracioꝛ ac diuinoꝛ antiq̄·In illa em̄ terrenꝰ adā hītauit·in te aūt dñs celi·hec ille Secūdo in archa diluuij de q̄ habet gen· vij·c·Dixit deꝰ ad noe·Fac tibi archā de lignis leuigatis·māſiūculas in ea facies·t bitumīe linies eā intrīſecꝰ t extrīſecꝰ·Iſta archa ē b·p̄go Ūñ dama·vbi ſup̄ dic ſic Te archa p̄figurauit ſecūdi mūdi ferēs ſeia·Tu em̄ xp̄m ſalutē mūdi genuiſti·qui pcm̄ quidē ſubꝛuit· eiꝰ qz inundatōes mitigauit·hec ille·Deꝰ p̄ p̄cepit filio ſuo vt faceret ſibi hāc archā·Qꝛ em̄ erāt rupti fontes abyſſi·iō inundauerat diluuiū vicoꝝ·oſee·mj·c·Maledictū t mendaciū·homicidiū·t furtū·t adulteriū inundauerūt Inundauerat em̄ maledictū rupto fōte incredulitatis Mēdaciū rupto fōte falſitatis·Homicidiū rupto fōte crudelitatis·Furtū rupto fōte cupiditatis Adulteriū rupto fonte cārnalis voluptatis Propē hāc mūdacōz clamabat dauid i p̄s·Saluū me fac deus qm̄ intrauerunt aque vſqz ad aiaz meā Cōtra iſtā inundacōnem adhibuit deus remedium ſcz archam beatam virginez fabricando in qua verꝰ noe·id eſt·chriſtus ingrediens mundum ab iſto diluuio ſaluauit·iſta archa fuit de lignis leuigatis·id eſt·complanatis·quia ab omni aſperitate peccati immunis· Fecit in ea māſiunculas· ſcilicet· patri per humilitatem· filio per fecunditatem·

spūiscō p virgimitatē. Liniuit eā bitumine caritatis. ne aque diluuiī
vsqz in eā subingrederenī. Tercio in arcu reconciliatōnis. de quo
dicit genē. ix. c. Arcū meū ponā in nubibus celi. t erit signū federis
inter me t terrā. Ille enī arcus ex quattuor elementis dtrahit colo
res. vt dicit beda. Nā ex igne dtrahit colorē rubeū. ex aere iacinctinum. ex aqua ceruleū. ex terra viridē. Sic beata virgo fuit rubea. q2
tota fuit igne diuini amoris inflamata. Fuit iacinctina. q2 semp fuit
in celestib9 duersata. Fuit cerulea q2 tota fuit p cōpassione liquida
effecta. Fuit viridis q2 tota fuit in duersatōe amena. vnō gilbertus
carnotensis eps dicit. Virtutes marie depromebant in cogitatōne
et affectōe cordis ineffabilē armoniā quā ipa creatrix t habitatrix
ei9 dei sapientia delectabaī audire. Corruscabat quoqz foris. t ī superficie sermonis t int9. vnde possent homies glorificare deū. t ex
empla virtutis accipere. hec ille. Arc9 etiā ille est sine corda t sine
sagitta. t versus nos tenet cornua. sic beata virgo est absqz corda se
ueritatis. q2 est tota mitissima. Est absqz sagitta cōminatōis. q2 ē to
ta dulcissima. Bernē. sup missus est dicit. Quid humana fragilitas
trepidat ire ad mariā. Nihil ē in ea austerū. nihil terribile. Tota suauis est. hec ille. duo cornua sunt grā t misericordia. que tenet versus
nos. q2 iustis dat grām. t peccatorib9 misericordiā. Maria mr gre
mater misericordie. Quarto in tabernaculi abrae dispositōe. Vñ
damas. in sermōe hodierno dic sic. Tabernaculū quoqz abrae te eui
denter expressit. dei quippe verbo qō in vtero tuo habitauit. humana natura occultū panē primitias sui. quasi immaculato tuo sanguīe
obtulit. qdammodo azimum t pfectum a spiritusancto in sua diuina
existentia permanente. t in veram substantiā corporis animati veniente anima rōnali t intellectuali. hec ille. Quinto in scale iacob p
paratōne. Vñ damascē. vbi supra dicit sic. Hodie fili9 fabri qui fabricatus est auroram t solem verbum patris. per quod omnia facta
sunt. forte brachium altissimi dei digito suo. scz spiritusancto. natura
nostra iam hebete. fabricauit sibi animatā scalam. cui9 basis ī terra
caput vero stabilitur in celo. in quo quiescit deus. Hui9 scale tipum
vidit iacob per quā deus in terris visus est. t cum homībus duersatus est. Hic est ille descensus. hec est illa scala humilitatis. duersatio inter homines. agnitio eius data est hominibus. Intellectualis
scala beata virgo. E terra enī habet natiuitatem. caput aūt ad celuz
Dis quippe mulieris caput est vir. Sz hec qm̄ virz nō cognouit. caput quoqz hz deū t prēm. qui dtraxit ī spūscō. t tanq̄ diuinum adhibuit filium suum. qui portat omnia verbo virtutis sue Voluntate enī patris non naturali dtactu de spiritusancto. et maria semper
virgine pter naturā verbū caro factū ē inconcrcibiliter t habitauit

in nobis·p spm̃scm̃ ei fit diuctio dei ad hoies·at vero quēadmodū ille vidit p scale extremitatē celū terre coniūctū·ꝛ p hanc angelos ascendentes ꝛ descendentes·ꝛ vir fortē ꝛ inuictū secū colluctantem sic ꝛ tu mediatrix ꝛ scala facta descensus dei ad nos·qui nostrā susceptit infirmitatē sibi cōplectens ꝛ vniens·dansq; intellectū homini quo deū possit intueri·diuxit distantia· Un̄ angeli ad ipam descēderunt vt deo ꝛ dño mīstrantes·hoies aūt angelica diuersatōne sublimati ad celū rapiunt·hec ille· Sexto in arche fabricatōe·Un̄ damasce·vbi supra dicit sic·Agnoscat se beatissima virgo archā incōperabilem · Archa em̃ vndiq; coopta auro·mannaq; in se habens lagena aurea·mensa·ꝛ oīa vetera in figura hui9 tanq̄ veri primitiui vmbra venerabant· Urna aurea·candelabra·mensa·virga aarō que frondvit·patenter te beata virgo significauit·Ex te em̃ deitatis flama verbū patris·māna celeste dulcissimū·nomē sup omne nomen eternum lumen ꝛ inaccessibile celestis panis·vite fruct9 absq; cultu corpaliter ex te pullulauit·hec ille· Septimo in tabernaculi moysi dstructōe·Un̄ damas·vbi supra dicit sic· Cedat tpicū tabernaculum qd̄ dstruxit moyses in deserto e pciosis lapidibus multimoda materia·Hoc em̃ tabernaculū beatissima virgo maria· nō arte hūana varioq; labore artificū factū dei receptaculū filiū dei in se suscepit hec ille Octauo in tabulax legis inscriptōne·Un̄ damascenus vbi supra dicit sic·Notissim9 mons dei nascit· qui pcellit oīm collioīmiq; hūano cacumī·ac peminentie nature angelice· Un̄ sine manibus abscidi voluit angularis lapis xp̄c· Cui9 sanctior synai sublimitas quā nec fum9·nec caligo·nec pcella·nec terribilis ignis tetigit· sed spūssancti splendor luciflu9· Ibi em̃ verbū dei scripsit in tabulis lapideis digito·i·spūscō· In hac aūt ex spūscō eiusq; sanguine idem verbū incarnatū est·ꝛ tradidit seipm̃ nāe nre effectuū salutis antidotū·hec ille·Et sic pz terciū ꝛc·

Quarto in beata virgine ē gra oīnis vite Prophetalis Sciendū q̄ natiuitas beate marie fuit a pphetis pmissa· Balaā numeri·xxmj·c·dicit·Orief stella ex iacob·ꝛ dsurget virga de israel ꝛ percutiet duces moab·Hec em̃ stella est btā virgo que dicit stella·Un̄ aug·in quodā sermone dicit sic·Spem siquidē magnā apuit tui nominis aptio·ꝛ ad sublimitatis tue soliū pces peccatoꝝ iducit Noie em̃ dulcissimo maria·i·stella maris diceris·Nobis nāq; nauiganti bus p hoc mare magnū ꝛ spacioſum inter varios mutabilis mortalitatis fluctus spacioſa misericordia tua specioſius sidꝝ sidere refulget·vt nos per te recuperate felicitatis perducat in patriam· Fidenter pinde noīo nom̃ tuū qd̄ ē ori mel·auri melos·cordi iubil9·qd̄ pcē leuat·spez adiuuat dspantiū·hec ille·Et ber·sup miss9 ē dicit sic·

Jpa est illa nobilis stella orta ex iacob·cui⁹ radi⁹ vniuersum mundum illumiat·cui⁹ splendor pfulget in supernis·z inferos penetrat terras etiam plustrans·z calefaciens mẽtes magisq; corpora·fouet virtutes·excoquit vicia·hec ille·iob·xxmj·c·dicit·Si subito apparuerit aurora arbitranẽ vmbrã mortis·demones em̃ velut latrunculi aduentũ auroze fugiũt·q; natiuitas virginis ipos fugauit·eoz potestatem auferendo iuxta illud·geñ·iij·c·Jpa teret caput tuũ·Un̄ fulbertus carnotensis eps dicit·Quid em̃ est caput serpentis terere·nisi principalẽ dyaboli suggestionẽ resistendo supare· Beata ergo maria ei⁹ caput truit·q; virginitatẽ z humilitatẽ tã inexplicabiliter seruauit z custodiuit·hec ille Dauid in ps·dicit·Descẽdet sicut pluuia in vellus·Beata virgo est istud vell⁹· in qõ descendit xpc velut pluuia·vñ damas·in sermone hodierno dicit sic·Ubi ponemus pphetaz pcoma·Nonne in te virgo beata·si ea vere exponere voluerim⁹ quid dauiticũ vell⁹·in qõ fili⁹ dei regis omniũ z principalis·z pregnans genitori pprio·descendet sicut pluuia· Nonne tu liquido virgo·quã ysaias puide pdixit qõ habebit ī vtero·z pariet filiũ deũ nobiscũ·z postq; fuerit pmanebit de⁹·hec ille· Salomõ de quo dicit·iij·paralip·ix·c·Fecit rex salomõ soliũ de ebore grãdez et vestuit auro mũdissimo· Non fuit tale soliũ in vniuersis regnis· Jstud soliũ fuit beata virgo in quo sedit xpc· qõ z fecit sua sapia·

Helyas qui dicit·nj·reg·xvnj·c·Nubecula pua quasi vestigiũ hominis ascẽdebat de mari·q; de gente iudeoz amara·ascẽdit hodie nubecula·s·btã virgo sanctificata z refrigerata Jsaias qui dic·xj ca·Egrediet virga de radice iesse z flos de radice ei⁹ ascendet·Ut em̃ cantat ecclesia·virgo dei genitrix virga est flos fili⁹ ei⁹· Jn virga designat potestas·que plagauit egiptios·que mare rubz diuisit·que aquã de petra eduxit·numeri·xx·ca· Nemo ergo desperet ex seruitute peccati·sed currat festinanter ad suffragiũ virginis a qua fluũt aque grãz Ber·Si grãm recõciliatõis in veritate querimus· in ea est vt recõciliemur·Uere in qua oñis gratia vite z veritatis· Meruisti mortẽ grã ei⁹ debet tibi vita·hec ille· Hieremias qui dicit·xxmj·c·Solij tui dñe recordare·ne irritũ facias pactũ tuũ nobiscum·Quasi dicat in psona generis humani· Recordare o pr̃ solij glorie tue·i·beate virginis·in qua sedit fili⁹ tu⁹ q̃ dr gloria tua·ne irritũ·id est·vacuũ facias pactũ tuũ·i·pmissionẽ tuã· exaudiendi pces nostras z vota nostra·meritis z intercessione genitricis filij tui

Ezechiel·de quo damas·in sermone hodierno dicit sic·Accedat z scũs ezechiel·z oñdat portã clausam·p quã solus dñs transit·z non apiẽ vt pdixit pphetice·z oñdat eoz q̃ pdixit explanatõz pct'oubio te oñoz quã ds oim ptrãsiẽs sumẽsqz carnẽ·ñ apuit portã vgitatis·

Manet em̄ sigillū pseuerans intactum. hec ille. Dañiel qui dicit. mj. ca. Videbam ꝛ ecce arbor in medio terre. magna arbor ꝛ fortis. et pceritas eius contingens celos. Arbor ista est glorioſa virgo. Maria magna quidē p humilitatem. celos. id est. celestia ꝺtingens per contemplatōem. Bern̄. beata virgo celestem vitam gessit. ꝛ ꝺuersationem habuit in celis. ardenter illuc hanelabat firmissima celo sereno hec ille. Et damascen⁹ in sermone hodierno dicit sic. Benedicta que placuisti domino ad quē tua semp intentio. ad quē tuū semp desiderium. viuebas em̄ nō tibi. neqz em̄ ꝑpter te nata es. vnde viuebas deo ꝑpter quem in hunc mundū venisti. vt salutem afferres mūdo. vt antiquū dei consilium incarnatōnis verbi. nostreqz saluatōis compleretur. Cui⁹ affectus diuinis inuigilare colloquijs ꝛ his pasci tanq̄ oliua fructifera in domo dei quasi lignum plantatū secus decursus aquarū spiritus. tanq̄ lignū vite. qđ dedit fructum suū in tempore suo p̄destinato a deo. deum incarnatū vitam ommū. Oculi tui semp ad dominū videntes lumē eternū. īcircūscriptum. inaccessibile. hec ille. Esdras li. ij. c. nj. dicit. Sellum edificauit portam fontis. Sellum interptat pacificus. ꝛ signat dei filium. qui p suum sanguinem pacificauit que in celis. ꝛ q̄ in terris sunt ipe edificauit hodie portam fontis. i. beatam virgim̄. p quā fons bonor celestiū ad nos defluxit Joel. nj. c. dicit. Egrediet fons de domo domini. Beata virgo est domus domini. de qua egrediet christ⁹ fons sapiētie quia fons sapientie verbū dei in excelsis. Naū. nj. c. dicit. In die frigoris ortus est sol. Quia beata virgo electa vt sol hodie in tempore legis antique nata est. vnde omnes gaudent. iuxta illud. Natiuitas tua dei genitrix virgo gaudiū ānunciauit vniuerso mundo. Hester. v. c. dicit. Judeis noua lux oriri visa est. gaudiū. honor ꝛ tripudium. apud omnes populos. Beata virgo est ista noua lux. quia e⁹ vita inclita cunctas illustrat ecclesias. Est etiā fons ille de quo dicit ibidem. vj. c. Fons paru⁹ creuit in fluuiū. ꝛ in lucem solēqz ꝺuersus est. Fuit em̄ fons paru⁹ in sui natiuitate. qui creuit in fluuiū. qñ spiritus sanctus supuenit in ipam. ꝛ in lucem solēqz ꝺuersus est. qñ dei filius factus est p carnem assumptam etiā virginis fili⁹. qui est verus sol iusticie.

Quinto in beata virgine est gratia omnis vite humanalis Sciendum q̄ hoc nomen maria fuit sibi ab angelo impositum. lu. j. cap. Nomen virginis maria. quod est nomen magne autoritatis. Unde ioh. damascen⁹. in sermone hodierno dicit sic. Constituam⁹ diē solēnem in natuitate beate marie genitricis dei. Letare anna sterilis. q̄ non paris. Erumpe clama que non parturis. O felix copula ioachiz et anne. e quibus nata est virgo maria. virgo in ptu. virgo post ptū

O filia pulcerrima·o filia dulcissima·o lilium natum inter spinas·ex nobilissima ⁊ regia stirpe dauitica· Per te regina ditat ecclesia sacerdotio·Per te fit legis translatio·p te reuelat spūs latens sub littera·sacerdotali dignitate translata e tribu leui ad tribū iuda·o rosa nata e spinis iudeis·que diuino odore replesti omnia·o ave filia ⁊ dei mater·Beat⁹ venter qui te portauit·⁊ beate vlne que complexe sunt te·o sacerrima filia ioachim·⁊ anne·o sacerrim⁹ fetus qui maternis portaris in brachijs ⁊ potestates apostaticas abigis tremefactas·o proles sacerrima·que materno pendens ab vbere angelorum ob sequijs honoraris·o soboles sanctissima·parentum gloria·te generatones generatonū beatificant·hec ille·Jstud nomē maria cōponit ex quinq; litteris ꝑter quiq; bnficia que b·virgo attulit mūdo ī hac sua natiuitate·Per·m·denotat ꝙ ipa est mediatrix nra·s·inter deū ⁊ homiem·ps·Suscepim⁹ de⁹ misericordiā tuā in medio templi tui Per·a·denotat ꝙ ipa est auxiliatrix nostra·Ber·dña nra auxiliatrix nra tuo filio nos reconcilia·tuo filio nos recōmenda· tuo filio nos repsenta Fac benedicta p gram quā inuenisti·p progatiuā quā meruisti·p misericordiā quā peperisti·vt sicut te mediāte filius tu⁹ dignat⁹ est pticeps fieri infirmitatis ⁊ miserie nre·sic quoq; te intercedente pticipes nos faciat glorie ⁊ beatitudis sue·hec ille· Per·r·denotat ꝙ ipa est restauratrix nostra·aug⁹·Mater generis nostri penā intulit mundo·genetrix dni nostri salutem attulit mūdo Auctrix peccati eua·auctrix meriti maria·eua occidendo obfuit·maria viuificādo pfuit·Percussit illa·sanauit illa·hec ille Per J denotatur ꝙ ipa est illuminatrix nostra·ij·reg·xxxij·c·Lux aurore oriente sole mane absq; nubib⁹ rutilat·Nā in bea·virgine fulsit lux aurore·qn in ventre mris fuit sanctificata·⁊ tūc omnē nubē peccati originalis spūssanct⁹ ab ea fugauit·qui omnib⁹ sua beneficia attulit·iuxta illud·ysa·xlix·c·Dedit te in lucē gentiū·vt sis salus mea vsq; ad extremū terre Per·a·denotat ꝙ ipa est aduocata nostra·Ber·Aduocatam pmisit pegrinatio nostra·qui tāꝙ iudicis mater·⁊ mr misericordie supplicater ⁊ efficaciter nra negocia ptractabit·hec ille· propterea cātat ecclesia·Eya ergo aduocata nra ⁊c· Jstud nomē maria etiā cōponit ex quīq; lris·q; ipa est figurata p quiq; dominas veteris testamēti·quax noia incipiūt ab aliqua litterax hui⁹ nomis Per·m·denotat ꝙ ipa fuit figurata p micol·que fuit vxor dauid regis ⁊ ꝓphete·⁊ in tm ipa placuit dauid·ꝙ cum diu fuisset extra regnum iudeox·noluit redire intratur⁹ regnū·misi primo psentata esset sibi·vt dicit·j·reg·vlti·c·Sic beata virgo in tm placuit altissimo ꝙ fili⁹ dei existens extra regnū mūdi noluit illud ingredi·misi pri⁹ ipa nasceret in mūdo·Micol em interptat pietas ⁊ ipa fuit pietate

plemissima. Per a denotat ꝙ ipa fuit figurata p abigail. que etiam fuit uxor dauid. Cū em nabal vir ei⁹ esset rusticus. ꝛ male rndisset nuncijs dauid. ꝓposuit dauid ipm occidere ꝛ omnē domū eius. At vbi abigail cognouit obuiauit dauid. ꝛ verbis humilib⁹ ipm placauit. vt dicit. j. reg. xxv. Sic beata virgo cognoscens deū iratū contra gen⁹ humanū. sua maxime humilitate ipm placauit. Per r denotat ꝙ ipa fuit figurata p rachel que fuit uxor iacob. ꝛ genuit ioseph q̄ interptat saluator. vt habet gen. xxxmj. c. Sic beata vgo genuit xp̄m saluatorem mūdi. Per J denotat ꝙ ipa fuit figurata p iudith que virtute castitatis occidit holofernē. vt habet iudith. xmj. c. Sic bea. virgo merito sue humilis virginitatis interfecit lucifer̄ principem dyabolor. deterendo eius potestatē ꝛ vim. Per a denotat ꝙ ipa fuit figurata p abisagh. que fuit electa sup omnes filias hierusalem tā ꝙ pulcrior ꝛ delectabilior ad seruiendū ꝛ mīstrandū regi dauid. vt habet. nj. reg. j. c. Sic beata virgo fuit electa sup omēs mulieres ad mīstrandū regi celesti. Eccī. xxmj. c. In habitatōne sancta coram ipo mīstraui Istud nomen componit ex lr̄is quinqz designātibus in beata virgine virtutes ꝛ pfectōnes quīqz lapidū pciosor. Per m denotat ꝙ ipa est margarita. que est lapis pciosus pulcerrimus. et confortat cor in periculis. Sic beata virgo est refugiū nostr̄ in periculis nostris. Per a denotat ꝙ ipa est adamas. qui hz virtutem reconciliatiuā. Sic beata virgo reconciliauit humanū genus cum deo Per r denotat ꝙ ipa est rubin⁹ siue carbuncul⁹. qui est valde splēdidus ꝛ nascit in viscerib⁹ saphiri habentis splendorē ꝛ colorē celestem. Iste saphir⁹ est b. virgo in c⁹ viscerib⁹ opatōne spūssancti generatus est rubin⁹. s. iesus xp̄c. Per J denotat ꝙ ipa est iaspis qui reddit hominē ipm ferētē tutū sine timore. sic b. vgo facit nos securos a demonib⁹. Per a denotat ꝙ ipa est aletorij⁹. qui facit hoiem fortunatū ad habēdos honores. sic be. virgo distribuit nobis maxīos honores. Ber. Si mariā diligēter inspicias. nihil virtutis. nihil honoris nihil splendoris. nihil glorie. quod ex ipa nō splēdeat. hec ille.

Sexto in be. virgine est gratia oīs vite Virtualis. Sciendū ꝙ conuersatio ꝛ vita beate virgmis fuit cum parentib⁹ suis. fuit i tēplo. fuit cū angelo. fuit cū sponso suo. fuit cū elisabeth. fuit cū xp̄o filio suo. fuit cū cetu aplico. fuit cū iohanne custode suo. Primo fuit cū parentib⁹ suis scz ioachim ꝛ anna. qui eam in timore dñi nutrierunt. toto ablactatōis tempe. scz trienmj. quo nihil mundanum. nil terrenū decupiuit. sed spūssanctus magnā abstinentiā ipam docuit. a cibo. potu. somno. eccēs. nj. c. Cor sapiens ꝛ intelligens abstinebat se a peccatis. Secundo fuit in templo. quia quarto anno etatis sue

cum oblatōmbus ad templū a parentibus suis fuit adducta que xv psalmos graduales dixit iuxta xv grad9 ascensionis templi quos beata virgo sine hūano nō tn̄ sine dīno auxilio ascendit quā pentes eius pfecta oblatōne cum ceteris virginib9 in templo dimiserūt Tercio fuit cū angelo qz virgo quottidie in om̄i sanctitate pficiens ab angelo visitabat & visione dīna om̄i die fouebat Ā mane em̄ vsqz ad terciā orōmbus instabat a tercia vsqz ad nonā texebat a nona ab orōe n̄ cessabat quousqz angelus apparens sibi escā mīstrabat Quarto fuit cū sponso suo ioseph cui nupsit xmj etatis sue anno vt habes in legendis ibi quartodecimo aūt etatis sue anno pōtifex ꝛc vsqz de ea nascitur dei filiū nunciauit Quīto fuit cū elisabeth cognata sua trib9 mensib9 lu j c Sexto fuit cū xp̄o filio suo iens in egiptū & inde rediens vsqz ad nuptias in quib9 aquā duertit in vinum lu ij c et io ij ca Septimo fuit cū cetu aplico ab ascensione xp̄i vsqz ad egressum eoz de hierusalē act j c Octauo fuit cū iohanne custode suo añ assumptōem ei9 in celū ideo aug9 dicit Toto affectu ad auxiliū beate virginis deferamur omnes em̄ sua patrocinia implorem9 vt dū nos eā supplici obsequio frequentam9 in terris ipa nos p secula cōmendare dignet in celis amē

In festo sancti mathei apostoli & euangeliste Sermo

Idit de9 matheū math ix c & in euangelio p̄sentis solēnitatis Beda in omel sup matheū dicit sic Nō est mirādum q ad primā dn̄i iubentis vocē terrena que curabat lucra reliquerit opibusqz neglectis illi9 discomitatui quē nil diuitiaz habere cernebat adheserit ipe em̄ dn̄s foris eū verbo vocauit intus instīctu inuisibili vt sequeret edocuit infūdens illi9 menti gr̄e lumen spūalis qua intelligeret q is qui a tēporalib9 auocabat in terris incorruptibiles dare valeret thesauros in celis hec ille Sup quo talē moueo questionē Utz beat9 mathe9 de theloneo vocatus fuerit statim assumpt9 ad statū pfectōis & apostolat9

Ad istā questionē respondent quattuor doctores noui testamenti Prim9 ē beat9 hieronim9 sup mat dicit sic Mathe9 de publicano repēte fit apostol9 Secūd9 ē beda sup lu dicit sic Mathe9 de publicano in aplm de theloneario in euangelistā est repente mutatus hec ille Terci9 est ambro sup lu dicit sic Tanta cupiditate sequendi dn̄m ductus est vt in nullo prorsus hui9 vite respectū vel cogitatōem sibimet reseruauerit Siquidē ipe dn̄s qui hunc exteri9 humana collocutione vt se sequeret vocauit int9 diuina inspiratōne vt mox vocantē sequeret accendit ipe inuisibiliter quo obsequendū

esset evocuit. Propter qđ illa merito obedientie dñ humana ꝺtēnēs negocia deserit. dñicoꝝ fidelis dispēsatoꝛ fcūs est. hec ille. Qrar tus est scūs tho. quolibꝫ. v. dicit sic. Questio ista ex verbis euāgelij determinari pōt. Si em̄ loquamur de apl'atu manifestū est ex vbis euangelij ꝟm narratōem mathei. marci. ⁊ luce. qꝫ dns ꝓ vocatōem mathei aliquāto spacio tpis interiecto ex suis discipulis duodecim apl'os vocauit ⁊ elegit. inter quos vn9 fuit M. Et sic ꝓꝫ qꝫ statim a pncipio fuit vocat9 ad discipulatū xpi. ñ āt ad apl'atū xpi. misi ꝟm ꝓ ordinatōꝫ xpi q eū i apl'm sumendū disponebat. ⁊ ꝟm hoc intelligē ꝺa sūt vba hiero. bede. ⁊ ambꝛo. supꝛadicta. Si āt loq̄mur ꝺ pfectō ne euāgelica. sic manifestū est qꝫ statim a principio vocat9 est ad sta tum pfectōis. Dicit em̄ lu. v. qꝫ surgens relictis om̄ib9 statim secu tus est eū. qđ etiā ad discipulatū xpi ptinebat ꝟm illud qđ dicit lu. xiij. Nisi quis renunciauerit om̄ib9 q possidet. nō pōt meus esse di scipulus. Sūmū em̄ in vita humana pōt accipi dupliciter. Uno mō ꝟm ꝺpatōem stat9 ad statū. ꝟm qꝫ in humana vita vn9 stat9 est ma ioꝛ alio. ⁊ aliquis summ9. ⁊ sic nihil pbibet fieri aliquē repēte sum mū. i. attingere ad statū summū. Et hoc apparet tam i spūali vita. qꝫ in seculari. Inueniunt em̄ aliqui statim a puericia ad statū religiōis q ē pfectissim9 ꝺuolasse. Uel ꝓp̄o arbitrio sicut b. iohānes baptista et btūs bñdict9. Uel etiā deuotōe parentū. sicut illi qui monasteriis tradunt a parentib9. Sic em̄ nō opoꝛtet vt aliquis in seculari vita exerceat añqꝫ ad religionē transeat. sicut etiā nō opoꝛtet qꝫ aliquis exerceat in laicali vitā añqꝫ cleric9 fiat. Similiter etiā aliqui repen te assumunt ad regnū. vel ab ipa puericia. sicut salomon ⁊ iosias re ges iuda. Ul'etiā ex vltimo statu. sicut saul. Et eccēs. vj. dicit. qꝫ de carcere catenisqꝫ quis interdū ad regnum egredit. Alio mō pōt accipi summū ꝟm ꝺpatōem graduū. qui sunt pfectō vn9 hom̄s. et sic dicit greg. qꝫ nemo repente fit summ9. dicit em̄ aug9. sup canoni ca iohānis. qꝫ caritas nō moꝛ vt nascit pfecta est. Nā vt pficiat na scitur. cū fuerit nata nutrit. cū fuerit nutrita roboꝛat. cū fuerit robo rata pficit. hec tho. Sic ergo btūs matheus subito de statu peccati ꝺuersus est ad statū virtutis ⁊ pfectōis euangelice. qꝛ iesus vidit matheū. s. interna inspiratōne. Un̄ beda in omel. hodierna dicit sic. Ex lectione euangelica audiuim9 qꝛ sedentē in theloneo matheū. ac tpalibus curis intentū repente dns miserat9 vocauit. ⁊ de publica no instū. de theloneario discipulū fecit. Quē etiā pficientib9 eiusdē gre incrementis. de cōmuni discipuloꝝ numero ad apl'at9 gradū p mouit. hec ille. Hec āt oia ꝺuenerūt b. matheo. qꝛ vidit iesus matheū

Vidit iesus matheum.

Obedientem
Distribuentē
Euāgelisantē
Cōuincentem
Suscitantem
Erudientem
Subuenientē

Dño vidit iesus matheū obedientē. Añ beda in omel. hodierna dicit sic. Vidit iqt iesus hoiez sedētē in theloneo matheū noie. vidit aūt nō tā corporeo intuitu q̄ interne miseratōis aspectu. quo t petrū negantē vt reatū suū agnoscere ac deflere posset aspicere dignatus est. quo ꝑ plm suū egiptiaca seruitute depssuz. vt eriperet respexit dicens ad moysen. Videns vidi afflictōem populi mei. qui ē in egipto. t gemitū eiꝰ audiui. t descēdi liberare eos Vidit ergo hominez miseratꝰ est eū. qui hūanis tm studijs deditꝰ. nec dū euangelico nomine dignꝰ extiterat. Vidit sedentem in theloneo ptinaci videlicet aio. lucris tempalibꝰ inhiantē. Et relictis omnibꝰ surgens secutꝰ est eū. Intelligens ergo matheꝰ quid sit veraciter dñm sequi. relictis omnibꝰ sequi. Sequi em imitari est. Ideoq; vt paupem xpm nō tā gressu q̄ affectu asectari potuisset. rliquit ꝓpria qui rapere solebat aliena Perfectāq; nobis abrenūciantis formā tribuens nō solū lucra reliquit vectigaliū. verū etiā rōes ipfectas atq; incōpositas dereliquit. hec ille. In hoc notatur in matheo obedientie velocitas Pro hac velocitate obediētie. quidā occasionē errōris sibi assumpserunt. sicut recitat hiero. i originali sup math. dicit sic. Arguit i hoc loco porphiriꝰ t iulianꝰ augustꝰ vel imperitiā historici mentientis vel stulticiā eoꝝ qui statim secuti sunt saluatorez. quasi irrōnabiliter quēlibet vocantē hoiem sint secuti. cū tante virtutes tantaq; signa p̄cesserint. que apl̄os añq̄ crederēt vidisse nō dubiū ē. Certe fulgur ipe t maiestas dīnitatis occulta. que etiā i hūana relucebat facie. ex primo ad se videntes poterat trahere aspectu. Si em i magnete lapide hec esse virtꝰ dicit. vt anulos t festucas sibi copulet. q̄nto magis dñs. omniū creaturaꝝ ad se trahere poterat. quos volebat. hec ille. vbi assignat sex cās quare beatheꝰ tā velociter secutꝰ ē xpm nō ex aī leuitate sed ex dīne virtutis bonitate. Primo qꝛ fuit verbi dei vtuosa opatōe auersus. Secūdo qꝛ fuit interna inspiratōne afflatus Tercio miraculoꝝ opatōe pmotꝰ Quarto splendore faciei illustratꝰ Quīto gloriosa maiestate electꝰ. Sexto potenti virtute attractus. Quidā em auertunt ad xpm ad vnā dei vocē. s. ad interiorem inspiratōez Quidā vero nō auertunt nisi habeāt duas. scz interiorē inspiratōz. t exteriorē exhortatōem. Quidā aūt nō auertuntur

mſi cū illis duab⁹ habeant terciā ſ. diuitiaꝝ largitōem. quidā tādē nō duertunt mſi cū illis trib⁹ habeāt quartā ſ. dirā flagellatōez. et tūc flagellati ad deū currūt. ps. Multiplicate ſunt īfirmitates eoruꝫ p oſtea accelerauerūt. b. mathe⁹ ſubito ſecut⁹ eſt xp̄m greſſu corpis. affectu mētis. ꝛ effectu corpis. vñ ambro. dicit. Seqbat M. xp̄m letus ꝛ alacer. ꝛ exultabat dic. Jā ñ publicanū gero. iā ñ porto leuim. exui leui. poſtq̄ xp̄m īdui. hec ille.

Secūdo vidit ieſus matheū diſtribuentē. Aſſ beda ī omel. hodierna dicit ſic. Factū eſt aūt diſcūbente illo in domo. multi publicani et peccatores ueniētes diſcūbebant cū ieſu. Unde publicani duerſio multis exēplū p̄ne tribuit. Nō em̄ dubitādū eſt q̄ publicani ꝛ peccatores eſſe deſiderāt. qui cū ieſu diſcūbebāt. Nō ei ſi ī pcīs p̄ſeuerare decernerēt. ei qui ſine pcō eſt duesci auderēt. Mathe⁹ ipe dui uium illi magnū parauit. Cōgruā quippe bñficijs celeſtib⁹ vicē rependit. vt a quo phēnia bona ſparet. illi ſua tpalia īmodaret. eūqꝫ corpalib⁹ reficeret epul. quo ipi donāte guſtū ſpūalis accepat ſuauitatis. Nec hoc tm̄ ei corpaliter exhibuit. ſꝫ multograti⁹ illi duiuiū in domo peccatoris ſui p fidē ac dilectōem parauit. hec ille. Ecce q̄ magna liberalitas. b. mathei circa xp̄m. q̄ ſtatim fec duiuiū magnū in domo ſua. Fuit em̄ magnū quadrupliciter Primo rōne voti. q̄ cū magno affectu ꝛ deſiderio ip̄m recepit. Secūdo rōe miſterij. q̄ illud fuit indicatiuū magni miſterij. qđ expomit glo. ſup lu. dicēs. Qui domicilio xp̄m interno recipit. maximis delectatōib⁹ exuberātium paſcit voluptatū. Itaqꝫ dn̄s libēter ingredit. ꝛ in ei⁹ qui crediderit recūbit affectu. hec ibi Tercio rōne documētoꝝ. q̄ ibi magna documenta exhibuit xp̄c qui dicit ſe veniſſe ad medēdū ꝛ ſanādum cū ait. Nō egēt qui ſani ſunt medico. ſꝫ qui male habent. Item ad miſerendū cū ait. Miſericordiā volo ꝛ nō ſacrificiū. Etiā ad vocandum. cū ait. Nō veni vocare iuſtos. ſꝫ peccatores ad p̄nām. Añ beda in omel. hodierna dicit ſic. Hoc eſt bonoꝝ opeꝝ ſpiritale duiuium. quo dines p̄t̄s eget. paup epulat. Et erat turba publicanoꝝ. et alioꝝ qui cū ipis erant recumbentes. videbant publicanū a peccatis ad meliora duerſum locū inueniſſe p̄ne. ꝛ ob hoc etiā ipi nō deſperant ſalutē. hec ille. Quarto rōne inuitatoꝝ. q̄ magni diſcūbentes inuitati ſunt. ſ. xp̄c. diſcipuli ei⁹ ꝛ phariſei. Añ beda vbi ſupra dicit ſic. Murmurabāt ſcribe ꝛ phariſei dicentes ad diſcipulos eius. Quare cū publicanis ꝛ peccatorib⁹ māducatis ꝛ bibitis. Cōuiuātibus cū dño publicanis. phariſei murmurātes de ieiunio gloriantur. vbi primo q̄nta ſit legis ꝛ gr̄e diſtantia declarat. q̄ qui legē ſequūtur ieiune mētis fāmē patient eternā. Qui vero verbū ī interioꝛib⁹ aīe receperunt. alimenti celeſtis. ꝛ fontis vbertate recreati eſurire ꝛ

sitire nō pñt hec ille·qñ em̄ phariseī murmurabāt ꝙ ad hoiez pec-
catorem diuertisset·mathe⁹ vsus est magna patīa· Fuit em̄ patiens
q⁹ phariseī dicebāt ip̄m eē peccatorē qui erat iustificat⁹· publicanū
qui esset mūdat⁹·pñtia xp̄i indignū·qui iā dign⁹ erat effect⁹· Sed
ad ista ī nullo fuit cōmot⁹· Nō m̄ aīo ex vlla turbatōne·ñ ī signo ex
vlla tumultuositatis ostensione·nō m̄ ore ex vllo īpatienti sermone·
nō ex facto ex vllo iniurioso ope ⁊c·

Tercio vidit iesus matheū euāgelisantē· Un̄ beda ī omel·hodier
na dicit sic· Nec solū p̄dicandi·vex etiā scribendi euāgeliū mīsteriū
cōmisit illi dñs·vt qui terrestrū curā omiserat·celestiū esse talento-
rum dispensator incaperet· Qō ob id vtiq; puidentia supna fieri di-
sposuit vt nullū enormitas peccatoꝝ·nullū numerositas sceleꝝ a spe
randa venia reuocaret·cū hūc tantis mūdi nexib⁹ absolutū· tā cele-
lestē factū, aspiceret·vt cōicato cū angelicis spiritib⁹ vocabulo·euā
gelista noiaret ⁊ esset·hec ille·Euangeliū b·mathei ē valde cōmen-
dabile ꝑter q̄ttuor Primo rōe p̄figuratōis· Nā īter q̄ttuor euā-
gelistas mathe⁹ fuit p̄figurat⁹ ī forma hoīs vt p⁹ ezechiel·j·ca·et
apoc·mj·c· In p̄cipio eī euāgelij sui oñdit xp̄i incarnatōez·ī medio
p̄dicatōem·ī fine passionē· Un̄ beda ī omel·sup math·dicit sic· Huic
em̄ ī spāli priuilegio donatū est vt īcarnatōis dñice misteria·q̄ cun-
cti a seculo ꝓphete p̄cinebāt·ipe prim⁹ ommū iā facta descripserit·⁊
credentib⁹ legēda trāsmiserit· Scōo rōe īstructōis· Fuit em̄ per
xp̄z imediate īstruct⁹·ioh·xv·c·oīa q̄ audiui a p̄re meo·nota feci vo
bis· Qui etiā oīa miracula xp̄i vidit· Tercō rone reuelatōis· Fuit
em̄ a virgine ī spāle familiarē assumpt⁹·q̄ suā genealogiā sibi reue-
lauit·⁊ cubiculū suū īmaculatū·iō tā ꝙ fidel notari⁹ ait· Liber gene
ratōnis iesu xp̄i ⁊c· Et itez· Cū esset desponsata ⁊c·j·c· Quarto rōe
opatōis· Nā b·barnabas istud euāgeliū ī magna reuerētia habuit
q⁹ ip̄m secū portauit·vt a demonib⁹ ptegeret·sup īfirmos posuit vt
sanarēt secū ī sepulcro poni iussit·vt securi⁹ morerēt· Un̄ iohānes cō
sobrin⁹ barnabe ait· Scūs aūt bar·dū ad p̄dicatōis officiū p diuer
sas vrbes pagraret·hoc euangeliū secū portabat·⁊ vbiq; sup īfir-
mos ponebat·qui assiduo sanabant a quocūq; lāguore detinebant·
hec ille·hoc euāgeliū abbreuiauit b· marc⁹ euāgelista· q⁹ matheus
descripsit īcarnatōez dñi ex stirpe regiā·regis aūt ē nō esse sine co
mitum obsequio·Etiā eccl̄sia valde frequēter recitat euāgeliū be·
mathei· Un̄ beda ī omel·hodierna dicit sic· Pulcro vero p̄sagio ma
the⁹ qui doctor gētiū erat futur⁹· ī prima sua uersatione peccātiū
p⁹ se gregē ad salutē trahit·⁊ euāgelisandi officiū·qō p̄ficiēte me-
rito virtutū erat expletur⁹ a primis iam fidei sue rudimētis incipit
Nō em̄ solū qui verbo fratrē suū erudit sed etiam qui exemplo ad

melioꝛa ꝺuertit⁹ ꝺoctoꝛis mīsteriū gerit⁹ hec ille⁹ Licet aūt paul⁹ ec clesiā ꝺei supꝛa modū expugnauerit⁹ ꝺauiꝺ aꝺulteriū ꝛ homicidiū perpetrauerit⁹ Mathe⁹ lucris turpib⁹ imbiauerit⁹ tñ istoꝝ pīa ꝩal ꝺe ꝺeo placuit⁹ ꝩt nō solū ꝺns eoꝝ culpis ignoscꝛet sed im eis etiā ꝺona sua multiplici⁹ cumulaꝛet⁹ Nā seuissimū psecutoꝛē fecit fideliſ simum ꝓꝺicatoꝛem⁹ aꝺulterū ꝛ homicidā fecit ꝓphetā⁹ Lucris imbiantem ꝛ cupiꝺū fecit euangelistā ꝛ apl'm⁹ Jꝺo ergo hoꝝ triū ꝺicta nobis frequēti⁹ recitāf⁹ ꝩt null⁹ qui ꝺuerti ꝩoluerit ꝺesperet ꝺe ꝩenia⁹ qñ tantos in culpa tales ꝺspicit fuisse im gꝛa ꝛc⁹

Quarto ꝩiꝺit ieſus matheū ꝺuincentē⁹ ꝩñ criſo⁹ ſup math⁹ ꝺic ſic⁹ Mathe⁹ ſcōꝝ quiꝺē ꝓcipue tñ peccatoꝝ euāgeliſta fuit qui nō ſolū ſermone⁹ ſeꝺ etiā ipa ꝩite ſue coꝛrectōne pctōꝛib⁹ euangeliū ꝓꝺicauit⁹ Nūq̄ em̄ im theloneo ꝺſtitut⁹ qui pecunias colligere perituras ꝺſueuerat⁹ euāgeliſta fieret⁹ ꝩt ſermones meternū manſuroſ ꝺſcꝛiberet⁹ miſi exemplo ſuo peccatoꝛes aꝺ pīe miſericoꝛꝺiā inuitaret⁹ Qui aliqñ fuit caut⁹ terrenaꝝ longotheca rōnū⁹ nūc eſt ꝺiligentiſſimus ꝺiſpenſatoꝛ ſpūaliū ꝓceptoꝝ Tunc quiꝺem multos pauperes fecit fraꝺanꝺo pecuniam⁹ nūc autem inumerabiles ꝺiuites fecit⁹ pꝛeꝺicanꝺo iuſticiā⁹ hec ille⁹ Pꝛeꝺicauit em̄ euangeliū iuxta mānꝺatū xpi q̄ꝺrupliciter Primo ſapiēter oīa figmēta ꝺemonū ꝺetegēꝺo⁹ Nā magi ꝩolebāt tāq̄ ꝺij aꝺoꝛari⁹ ꝛ iꝺeo ꝺuos ꝺꝛacones igne ſpirātes miſerūt⁹ Sed b⁹ mathe⁹ ſigno cruciſ ꝺemones fugauit⁹ Sacerꝺoteſ ꝩoloꝝ ſibi ꝩoluerunt ſacrificare⁹ Sed ipe ꝺocuit ſoli ꝺeo eſſe ſacrificanꝺū⁹ ꝛ omia que attulerāt reſpuit ꝛ imꝺe eccleſias eꝺificare ꝓcecepit ꝛc⁹ Secūꝺo pꝛuꝺēter ꝛ ꝺiſcrete⁹ qꝛ cū ei optio ꝺaref ꝩt aut ephigemiā ꝩirgīnē regi ꝩxoꝛē ꝺaret⁹ aut moꝛtē ſubiret⁹ ꝓꝺicauit pꝛuꝺenter ne ꝩirgo alteri q̄ꝑ ꝺeo im ſponſam copularef⁹ magis eligens moꝛi q̄ꝑ ꝩirgīnē ꝩiolari Tercio fiꝺeliter⁹ qꝛ honoꝛē ꝺñi ſui ſibi noluit ꝩſurpare⁹ nec ſacrificiū qꝺ ſibi impenꝺere ꝩolebāt acceptare⁹ qꝛ licet quis multos ꝺuertat⁹ nō tñ hoc ſibi aſſcꝛibat⁹ ſeꝺ ꝺīne ꝩirtuti⁹ math⁹ x⁹c⁹ Nō em̄ ꝩos eſtis qui loquimini⁹ ſꝫ ſpūs patris ꝩeſtri q̄ loquitur im ꝩobis Quarto aſſtanter⁹ qꝛ nec ꝑmiſſis potuit emolliricū rex ꝺimiꝺium regni ſui ſibi ꝺare ꝑmitteret⁹ nec minis ꝺeterreri⁹ nec ſupplicijs ſuꝑari⁹ ſeꝺ miſſaꝫ ꝺeuote ꝑficiēs moꝛtē accepit ꝑ noīe ꝺñi ſui ieſu xp̄i ꝛc⁹

Quīto ꝩiꝺit ieſus matheū ſuſcitātē⁹ Filiꝰ eī ꝛgiſ moꝛtuꝰ plāgebatur ab oīnib⁹ ī qua ſuſcitatōe fuerūt quattuoꝛ Primo magoꝝ impotentia qui eū ſuſcitare ꝛequiuerūt⁹ ꝫ ſuaſerūt regi q̄ꝑ im ꝺeoꝝ conſortio raptꝰ eſſet⁹ ꝛ iꝺeo ſimulacꝝ ꝛ tēplū ſibi eꝺificaret Secūꝺo oꝛōis efficientia⁹ Nā eunuchꝰ regime canꝺacis aꝺuocauit apl'm⁹ qui

fusa oróne ad dñm illū ptinus suscitauit Tercio uersionis instantia. Nam quidquid ei allatū fuit in auro et argento in ecclesiā fabricandā expendi voluit q̄ intra. xxx. diez spaciū ꝟsummata fuit. in qua apl̄s. xxiij. ānis sedit. z totā egiptū ad fidē uertit. vñ beda i omelia hodierna dicit sic. Qualis nanqz mathe⁹ fact⁹ sit. docet ipa gēs ethiopū. quā de vltimis terre finib⁹ ad ecclesie sancte societatē p̄dicando conuertit. ablutāqz fonte baptismatis de fusca formosam reddidit. quia nigredine vicioz illam exuit. z ornatu virtutum illā decorauit. hec ille. Quarto miraculoz refulgentia. Nā multos mortuos suscitauit. cecos illuminauit. leprosos mundauit. regē cū vxore et oñi pl̄o baptisauit.

Sexto vidit ieſus matheum erudientē. Unde beda in omel. hodierna dicit sic. Mathe⁹ interp̄tat additus siue assumptus. significans q̄ assumpt⁹ est p dilectōem a dño. z addit⁹ ad numez grad⁹ apl̄ici. hec ille. In sua eruditōne oñdit se habere quadruplicē dignitatem. Primo angeli. in eo ꝙ multa p̄dicauit de gloria paradisi terrestris a quo homo eict⁹ fuerat. z p xp̄m ad paradisum celestez fuerat reuocat⁹. quasi ipe esset angel⁹ cherubin in illo collocatus Secundo apostoli. quia inter. xij. apostolos ꝟnumeratus est. vt patz .u. ix. c. et marci. nj. c. Tercio euangeliste. qui fuit prefiguratus inter quattuor animalia oculis vndiqz plena. deum assidue laudantia apoca. nj. ca. Quarto martiris. p fide xp̄i moriendo z p veritate ius sanguinē suum fundendo. Ita ꝙ iste quattuor ꝓprietates i nullo simul inueniunt. Cherubi em fuit angelus. sed nō apostolus. nec euangelista. nec martir. Petr⁹ fuit apostol⁹ z martir. sed nō euāgelista. iohānes fuit apostol⁹ z euangelista sed nō martir. Stephan⁹ fuit martir sed nō apostol⁹. nec euāgelista. Mathe⁹ aūt fuit angelus. apostol⁹. euangelista z martir. vt pz in legendis eius.

Septimo vidit ieſus matheum subuentē. Unde quattuor modis subuenit Primo benedicendo. Nam intrepidus z cōstans ad atientiam omnes z constantiam confortauit. z ephigeniam corā se timore prostratam. cum ceteris virginibus plusq̄ ducentis benedixit. Secundo defendendo. Cum em rex misisset spiculatorem. ui matheum iuxta altare stantem z orantem occideret. popul⁹ cur… rit ad domum regis ipam incensurus cum omni familia eius. sed postolus apparuit presbiteris z clericis catholicis. vt populum re… aberēt. quod z fecerunt. apostoli martirium cum gaudio celebran… s Tercio p̄seruando. Cum em rex animū ephigenie iflectere ne… ret. totā ei⁹ domū igne copioso vallauit. vt eam cū ceteris virgin… us ꝺcremaret. apl̄s āt eisdē apparēs oēm ignē ab e⁹ domo excussit

Quarto informando· Nã ign̄s in domum regis irrumpens solo rege cū vnico filio euadēte· cuncta dsumpsit Statiqz filiꝰ eiꝰ arreptus a demonio crimina pr̄is confitēs ad sepulcruz apl̄i properauit Pater vero turpissimꝰ leprosus effectꝰ ꝛ insanabilis· manu ꝓpa se gladio interemit· Apparuit aūt apl̄s pl̄o admonēs vt frēm ephige nie ab ip̄o apl̄o baptisatū regē sibi dstitueret· Qui p annos· lxx· regnauit· ꝛ filiū suū sibi substituens xp̄ianū cultū magnifice ampliauit et totā ethiopie ꝓuinciā ecclesijs xp̄i repleuit meritis ꝛ īterc̄ssiōe beati apl̄i amen

In festo angelorꝫ sermo

Dbis angeli vident· math· xviij· c· ꝛ ī euāgelio p̄sentis solēnitatis· Btūs ber· sup cātica sermone· v· dic sic Angelus curat satagitqz ī libertate spūs admīstrare officiū pietatis futurorꝫ bonorꝫ· ꝓmptū mortalibꝰ alacrēqz sese ministrum exhibēs· vtpote suis meternū futuris ciuibꝰ ꝛ coheredibꝰ superne iocunditatis· hec ille· Sup quo talē moueo q̄stionē Utrum cuilibet hoī vnꝰ angelꝰ deputet ad virtutē· quo securiꝰ assequatur eternā salutē Ad istā q̄stionē rn̄dēt tres doctores noui testi· Primus ē be· hiero· exponēs illud math· Angeli eorꝫ sp videt faciē p̄r̄is qui dicit sic· Magna ē dignitas aiarꝫ· vt vnaq̄qz habeat ab ortu sue natiuitatis ī custodiā sui angelū delegatū Secūdꝰ ē btūs aug· li· soliloquiorꝫ· c· xxix· dicit sic· Diligūt nēpe angeli ciues suos p quos sue ruine scissuras īstaurari expectāt Ideoqz magna cura ꝛ vigilanti studio assunt nobis om̄ibꝰ horis ꝛ locis succurrētes ꝛ ꝓuidētes necessitatibꝰ nr̄is· ꝛ solicite discurrētes inter nos ꝛ te dn̄e· gemitus nr̄os ꝛ suspiria nr̄a referentes ad te· vt impetrent nobis facilez tue benignitatis ꝓpiciatōem· ꝛ referāt ad nos desideratā tue gr̄e bn̄dictionē· Ambulāt nobiscū in om̄ibꝰ vijs nr̄is· intrāt ꝛ exeūt nobiscum attente· dsiderātes q̄ pie q̄ honeste in medio praue natōis duersemur· quāto studio· quātoqz desiderio q̄ramꝰ regnū tuū ꝛ iusticiam eiꝰ· quāto timore ꝛ tremore seruiamꝰ tibi· ꝛ exultemꝰ in leticia cordis nostri· Adiuuant laborantes· ꝓtegunt quiescentes· hortant pugnantes· coronant vincentes· dgaudent dgaudentibꝰ· cōpatiunt ꝓte inquā patientibꝰ· Grandis ē eorꝫ cura de nobis· ꝛ magnꝰ feruor dilectōnis eorꝫ erga nos· ꝛ hoc totū ꝓpter honorem tue ī extimabi caritatis q̄ dilexisti nos· Diligūt eī quos tu diligis· custodiūt quos custodis· odiūt quos odiris· hec ille Tercius ē scūs tho· pte· j· q· cx iij· ar· ix· dic sic· Hō ī statu vite istiꝰ dstitutꝰ ē q̄si ī q̄dā via· q̄ tendere dz ad patriā· ī q̄ q̄dē via picta mlta hō ī imīnēt· tā ab exteriori ꝙ

ab interiori ſm illud ps. In via hac q ambulabā abſcōderūt ſupbi laqueū mibi. Et iō ſicut hoīb9 p viā ñ tutā ābulātib9 dāt cuſtodes ita t cuilibet hoī q̄diu viator eſt. cuſtos angel9 deputat. Qñ autez iam ad terminū vie puenerit iā nō habebit cuſtodē. ſz ī regno habebit angelū dregnantē. in inferno demonē punientē. hec ille. Sciēdum q̄ m reb9 agēdis cogmitio t affect9 hoīs multipliciter variari t deficere pñt a bono. t iō neceſſariū fuit q̄ hoīb9 angeli ad cuſtodiā deputarent. p quos regularent. t mouerent ad bonū. Unde pono octo dcluſiones. Prima dcluſio. Licet hō poſſit ſeipm cuſtodire p liberū arbitriū t p naturalē cogmitōez legis naturalis. tñ adhuc eſt ſibi neceſſaria cuſtodia āgelorū. Patet q2 p liberū arbitriū pōt aliqualiter hō malū vitare. ſz nō ſufficiēter. q2 īfirmat circa affectum bom ꝓpter multiplices aīe paſſiones. Dicit etiā dgmitō vīs legis natural que hoī naturaliter adeſt aliq̄liter dirigit hoīez ad bonū ſz nō ſufficienter. q2 ī applicādo vīa principia iuris ad pticularia opa dtingit hoīem multipliciter deficere. Unde dicit ſap. ix. c. Cogitatōes mortaliū timide t incerte puidētie nre. t iō neceſſaria fuit hoī cuſtodia angelorū. ſm qd dicit m ps. Angel9 ſuis de9 mādauit de te vt cuſtodiant te in omīb9 vijs tuis ꝛc. Secunda dcluſio. Licet multi hoīes pereāt ī peccato cadētes. nō tñ priuant cuſtodia angelorū. Dz q2 ſicut hoīes a naturali inſtinctu bom diſcedunt ꝓpter paſſionē pcī ita etiā diſcedunt ab inſtigatōe bonorū angelorū. q̄ fit īuiſibiliter p hoc q̄ hoīes illumīant ad bñ agendū Uñ q̄ hoīes pereūt. nō ē imputandū negligētie angelorū ſz malicie hoīm. Tercia dcluſio. Licz adā in ſtatu innocētie nullis anguſtiaret piculis. tñ habebat angelū ſibi ad cuſtodiā deputatū. Dz qm hō ī ſtatu īnocētie ñ patiebat aliq̄ piculū ab interiori. q2 īteri9 erāt oīa ordinata. ſz īminebat ei periculū ab exteriori ꝓpter īſidias demonū. vt rei ꝓbauit euent9. t ideo indigebat cuſtodia angelorū. Quarta dcluſio. Pueris in materno vtero exñtib9 t extra vterū angelus ad cuſtodiā deputat. Patet q2 puer q̄diu eſt in materno vtero nō totaliter eſt a matre ſepat9. ſz p quandā colligatōez q̄dāmō eſt adhuc aliquid ei9 ſicut fructus pendens ī arbore eſt aliquid arboris. iō angel9 q̄ ē cuſtodia matris cuſtodit plē in vtero mris exñtē. Sed ī natiuitate q̄n ſepat9 ē a matre angel9 ei ad cuſtodiā deputat. Quīta dcluſio. Licet pueri nō illuminent p modū doctrime tñ mox nati cuſtodiunt ab angelis. Dz q2 officiū cuſtodie ordinat quidē ad illumīatōem doctrime. ſicut ad vltimū t principalē effectū. nihilomin9 tñ habet multos alios effect9 qui pueris competūt. ſcz arcere demones. t alia nocumenta tam corporalia q̄ ſpūalia ꝓhibere. Sexta dcluſio. Hoīes p̄sciti t etiā infideles t antichriſt9 habent angelos ſibi ad cuſtodiam deputatos.

Patet·qz homies pſciti·z ifideles·z antixpc ſicut nō priuāt interio
ri auxilio naturalis rōis·ita etiā nō priuant exterioꝛi auxilio toti na
ture humane dimitꝫ accesso·ſ·custodia angeloꝛ p quaz z ſi ñ iuuent
q̄ntū ad hoc·q̄ bonis opibus vitā eternā mereant·iuuent tñ q̄ntuz
ad hoc q̄ ab aliqbꝫ malꝰ retrahūt quibꝫ sibiſpis z alijs nocere pñt
nam z ipi demones arcent p bonos angelos ne noceant q̄ntum vo-
lunt· Septima declusio·xpc nō indiguit custodia angeloꝛ·Patet
qz xpc ſm q̄ homo imediate regulabat a vbo dei·vñ nō indigebat
custodia angeloꝛ·z iteꝛ ſm animā erat cōpheſioꝛ ſed rōne paſſibi
litatis corpis erat viatoꝛ·z ſm hoc nō debebat ei angelꝫ custos tā
q̄ ſupioꝛ ſed angelꝫ miniſter tanq̄ inferioꝛ·Unde dicit math·mj·c·
q̄ acceſſerunt angeli et miniſtrabant ei· Octaua declusio· Angelꝫ
custos nūq̄ totaliter dimittit hominē custoditū· Patet·qz custodia
angeloꝛ eſt quedam executio dīne puidentie circa homies facta·ſz
nec homo nec res aliqua totaliter diuine puidētie ſubtrahit·Inq̄n
tum em aliquid pticipat d eſſe·intm ſubdit vniuerſali puidentie en-
tium·ſed tñ deꝫ ſm ordinē ſue puidentie dicit hominē derelinque-
re inq̄ntū pmittit hominē pati aliquē defectū culpe vl pene· Sic an
gelus custos nūq̄ totaliter dimittit hoiem·ſed ad aliquid interdū
eum dimittit·prout ſcz non impedit quin ſubdat alicui tribulatōi·
vel etiā quin cadat in peccatū ſm ordinem diuinoꝛ iudicioꝛ· z ſm
hoc dicit hiere·lj·ca·ex pſona angeloꝛ curauimus babilonē z nō eſt
curata·derelinquamus ergo eā·Et yſa·v·c·Auferā ſepē eiꝫ z erit i
oculcatōz·glo·i·angeloꝛ custodiā·Uñ angeli eoꝛ custodes nō ipe-
dierūt quin tribulatōibꝫ subdarent·Et ſic cuilibz hoī deputat vnꝫ
angelꝫ ad custodiā·ideo dicit verbū ꝓpoſitū Uobis angeli vident
id ē·ad veſtrā vtilitatē angeli vos custodiūt ſm ordinē diuine pro-
uidentie quā neceſſe eſt impleri in homibꝫ

Uobis angeli vident

Ad militandū·
Ad ſociandū·
Ad custodiēdū·
Ad miſtrādū
Ad pſentandū·
Ad ſolandū
Ad deportādū·

Primo vobis hoibꝫ āgeli videt·i·vigilāt ad militandū·iob·xxx·
viij·c· Nūqd noſti ordinē celi z pones rōz eꝫ i terra·vbi dic q̄ rōe
naturali ſecreta āgeloꝛ ſcire ñ poſſumꝫ ſz p reuelatōez dīnā·vt paulꝰ
aut p eruditōz hūanā·vt dyo·q a paulo vſqz i tercīū celū rapto eru-
ditꝫ eſt·Dyo·aūt yj·ca·cele·hierar·diſtinguit tres hierar·angeloꝛ

In prima ponit tres ordines·s·seraphim primos·cherubim medios·
Thronos vltimos· In media vero ponit dñatões quidez vt primos·
Virtutes vt medios·Potestates vt vltimos· In vltima vero prin-
cipatus vt primos·Archangelos vt medios·Angelos vt vltimos·
Cui? assignatõis ratõ est·q; hierarchia est sacer princip at? · In no-
mine aũt principat? duo intelligũt·s·ipe princeps·t hic est vn?·pu-
ta de? nõ solũ angelo;·sed etiã omniũ hominũ et toti? rõnalis cre-
ature que sacro; pticeps esse põt · Et multitudo ordinata sub prin-
cipe·t sic vna hierarchia dicit fm q̃ multitudo vno t eodez modo
põt gubernatõem principis recipere Que vero nõ possunt fm eũdẽ
modũ gubernari a principe ad diuersas hierarchias ptinẽt·sicut sub
vno rege sunt diuerse ciuitates que diuersis regunt legib? t mini-
stris·Angeli aũt dinas illuminatões pcipiunt in intelligibili purita
te·ido in eis distinguit triplex hierarchia·q; supiores angeli habẽt
vniuersalioré cognitõem veritatis q̃ inferiores·hec aũt vniuersalis
acceptio cognitõnis fm triplicẽ gradũ in angelis distinguit· nã ra-
tiones rerũ de quibus angeli illuminant possunt cõsiderari triplici-
ter·Primo fm q̃ pcedunt ab vniuersali principio qõ est de?·t iste
mod? duemt prime hierarchie que immediate ad deũ extendit· et
in pestibut dei collocat·vt dicit dyo·vij·c·cele·hiera· Secũdo vo p
ut hui? rõnes dependent ab vniuersalib? causis creatis que iam ali-
quo modo multiplicant·t hic modus duemt secunde hierarchie
Tercio aũt modo fm q̃ hui? rões applicant singulis reb?·t put de
pendent a pmijs cãis·t hic mod? duemit tercie hierar·Ad primam
hierar·ptinet cõsideratõ finis fm q̃ accipit rões re; in ipo do·t hec
dtinet tres ordines·s·seraphim·cherubim·tronos·q; in respectu ad fi
nem põt cõsiderari tria·nã primo aliquis cõsiderat finẽ· Secũdo ve-
ro pfectã finis cognitõnez accipit· Tercõ vero intentõem suã in ipo
defigit·Et q; de? est finis creaturar;·sicut dux est finis exercit?·vt
dicit·xj·metaphi·põt aliqua similitudo h? hierar·in reb? hũanis in
uemiri· Nã quidã sunt qui hoc habẽt dignitatis vt p seipos accede-
re possunt ad regẽ vel ducem·valde familiarit·quidã vero sup hoc
habent vt etiã secreta ei? cognoscãt·alij vero sup hoc habẽt·vt sem-
per circa ipm inhereãt quasi ei diũcti·hãc similitudinẽ accipe possu
mus in ordinib? prime hierar·nã troni eleuant ad hoc q̃ deũ fami
liariter in seipis recipiant·fm q̃ rões re; in ipo imediate cognosce
re possunt· Nomẽ em tronor; dicit p duemẽtiã ad materiales sedes
in quibus considerant quattuor· Primo situs·q; sedes super ter-
ram eleuant·t sic troni eleuant vsq; ad hoc q̃ i hoc imediate rões
re; cognoscũt·Secõo firmitas·q; i sedib? materialib? aliqõ firmit
sedet·Troni autẽ e contrario firmant in deo· Tercio susceptabilitas

quia ſedes ſuſcipit ſedentē⁊ in ea deferri poteſt⁊ ſic trom ſuſcipiūt deum in ſeipis ⁊ eum qdammodo ad inferiores deferunt⁊ Quarto capacitas⁊ quia ſedes ex vna parte eſt aperta ad ſuſcipiendum ſedentē⁊ſic trom p̄ pmptitudinem ſunt aperti ad ſuſcipiendum deū et famulandū ipi⁊ Unde gre⁊dicit ſic⁊Trom dei ſunt hi qui tanta diuinitatis gr̄a replent⁊vt in eis dn̄s ſedeat⁊⁊ p eos iudicia ſua decernat⁊Cherubim vero ſupemimenter dīna ſecreta cognoſcūt⁊Nomē em̄ cherubim ipomt a quodā exceſſu ſcientie⁊vñ int̄pt̄at plenitudo ſcie qd dyo⁊exponit q̄ntū ad quattuor⁊ Prīo quidē q̄ntū ad pfectā dei viſionem⁊Secūdo q̄ntum ad plenā ſuſceptōem dīni luminis⁊ Tercō q̄ntum ad hoc q̄ in ipo deo ⁊templant pulcritudinē ordinis reruz a deo deriuatā⁊Quarto q̄tum ad hoc q̄ ipi plen̄ exiſtentes h⁹ cognitione etiā eā copioſe in alios effundunt⁊vñ gre⁊dicit ſic⁊ Cherubim plenitudo ſcie dicitur⁊⁊ ſublimiora illa agmina cherubim vocata ſunt⁊quia tanto pfectiori plena ſunt ſcia q̄nto claritatē dei vicinius ⁊templant⁊ Seraphim vero excellūt in hoc qd eſt ommū supmū⁊ſcz ipi deo vnīri⁊Nomē em̄ ſeraphin nō impomt tm̄ a caritate ſed a caritatis exceſſu quē importat nomē ardoris vel incendij⁊Un̄ dyo⁊vij c⁊cele⁊hierar̄⁊exponit nomē ſeraphin ſm̄ ꝓprietates ign̄is in quo ē exceſſus caliditatis⁊ In igne aūt tria ⁊ſideram⁹⁊ Primo qd eſt ſurſum⁊⁊ q eſt ⁊timuus⁊p quod ſignificat q ille ordo indeclinabiliter mouet in deū⁊Secūdo virt⁹ actiua ei⁹⁊q⁊ eſt calid⁹ cū quadā acuitate ei⁹⁊q⁊ eſt maxime penetratiu⁹ in agendo⁊⁊ ptingit vſqz ad minima⁊⁊ itez cū quodā excedēti feruore⁊⁊ p hoc ſignat actō huiuſce angelorz quā in ſubditos potēter exercent⁊eos in ſimilē feruorē excitando ⁊ totaliter eos p incendiū purgando⁊ Tercio conſideraf in igne claritas ei⁹⁊⁊ hi angeli habēt in ſeipis inextinguibilē lucē⁊etiā alios pfecte illumīnādo⁊Un̄ gre⁊dicit ſic⁊Seraphin vocant illa agmina q̄ ex ſingulari ꝓpinq̄tate ⁊ditoris ſui incōpabili ardēt amore

Ad ſecūdā hierarchiā ptinet diſpoſitō vniuerſal' de agendis ſm̄ cās rez vniuerſales⁊⁊ hec ⁊timet tres ordines⁊ qm̄ ad rōez gubernatōnis ptinent tria⁊Primo diffinitio eorz que agenda ſunt qd ē p̄priū dn̄atōnū⁊q⁊ dn̄i eſt ſolū p̄cipe ⁊ agēdis⁊ió gre⁊dicit⁊ q̄ quedā angelorz agmīa p eo q eis cetera ad obediendū ſubiecta ſunt dn̄ationes vocant Nomē dn̄atōnū ſign̄t tria Prīo q̄ndā libertatē q̄ eſt a ſuili ⁊ditōe⁊⁊ pedeſtri ſubiectōe⁊ſicut plebs ſubijcit⁊⁊ a tirānica oppreſſione quā etiā interdū maiores patiunt Scdo q̄ndā rigidā et iflexibilē gubernatōz q̄ ad nullū ſeruilē actū inclinat neqz ad ſtatum aliquē ſeu actū ſubiectorz vel oppreſſorz a tirānis Tercō appetitū⁊⁊ pticipatōz veri dn̄ij qd ē i deo⁊ſicut ſunt regal' curie dn̄i⁊⁊ ſic dn̄atōes impāt dīna miſteria alijs angelis⁊ſicut inuit zacha⁊v⁊cap⁊

ubi vn⁹ angel⁹ impauit alteri di⁹ Curre ⁊ loquere ad puer istũ ⁊c⁹
Secũdo ad rõem gubernatõis ptinet prebere facultatẽ ad implendum quod ptinet ad virtutes ꝑm q̃ virtus importat quendã excessum fortitudinis⁹ Et sicut dyo⁹ dicit q̃ nomẽ virtutũ signat q̃ndam virilem ⁊ incõcussaz fortitudinẽ⁹ Primo quidẽ ad omẽs operationes dĩnas eis auenientes⁹ Secũdo ad suscipiendũ diuina⁹ ⁊ ita sĩgt q̃ sine aliquo timore aggrediunt oĩa que ad eos ptinent qõ videtur ad animi fortitudinẽ ptinere⁹ Isti em̃ sunt velut iusticiarij in domo regis quoz est ardua operari⁹ Unde gre⁹ Uirtutes vocãt illi spiritus p quos signat ⁊ miracula frequenti⁹ fiunt Tercio ad rõem gubernatõnis ptinet ordinare qualiter ea que p̃cepta vel diffinita sunt impleri possunt⁹ vt alij exequant⁹ ⁊ hoc pertinet ad potestates⁹ Nõne em̃ potestatis ordinatõem quãdã designat⁹ ꝑm illud apl̃i rom⁹ xiij⁹ c⁹ Qui potestati resistit⁹ dei ordinatõi resistit⁹ ⁊ idõ dyo⁹ dicit q̃ nomẽ potestatũ signat quandã ordinatõem circa susceptõem dĩnoz⁹ ⁊ circa actões dĩnas⁹ quas superiores in inferiores agunt⁹ eas sursũ ducendo⁹ Ad ordinẽ ergo potestatum ptinet ordinare quemõ a subditis sunt agenda⁹ Etiã p has arcent mali spiritus⁹ sicut p potestates terrenas arcent malefactores⁹ Unde gre⁹ Potestates vocantur hi qui hoc potenti⁹ p̃ ceteris p̃ceperũt⁹ vt eoz ditõm potestates aduerse subiecte sint Ad terciã hierarchiam ptinet applicatõ dispositõnis ad effectũ⁹ que est executio operis⁹ Executio vero angelicoz ministerioz consistit in annunciãdo diuina⁹ ⁊ hec hierarchia ordinet tres ordines⁹ In executõne em̃ cuiuslibet actus sunt quidã quasi incipientes actõnem ⁊ alios ducentes⁹ sicut in cantu p̃centores⁹ ⁊ i bello illi qui alios ducunt ⁊ dirigunt⁹ ⁊ hoc ptinet ad principat⁹⁹ Nam principari vt gre⁹ dicit⁹ est inter reliquos priorẽ existere⁹ quasi primi sint in executõne eorum que imperant⁹ Et idõ dyo⁹ dicit⁹ q̃ nom̃ principatuum signat ductiuũ in ordine sacro⁹ Illi em̃ qui alios ducunt⁹ primi inter eos existentes principes ꝓprie vocant⁹ ꝑm illud p̃s⁹ Prevenerunt principes diuncti psallentib⁹⁹ Hi em̃ etiã bonis spiritibus principant⁹ ⁊ ad loca determinata⁹ vel negocia regis specialiter deputant⁹ p modum legatoz Alij sunt qui maiora nunciant⁹ ⁊ hi archangeli dicuntur⁹ sicut gabriel qui nunciauit beate virgini incarnationem filij dei⁹ Alij vero sunt qui simpliciter exequunt⁹ ⁊ hi angeli dicuntur qui immediate nobis annuciant per modum cursorum ⁊c⁹

Secundo vobis angeli vident ad sociandum⁹ Unde math⁹ xxij⁹ ca⁹ dicit⁹ Erunt hoies sicut angeli dei in celo⁹ nã p donũ gre hoies pñt mereri tantã gloriã⁹ vt angel⁹ equent⁹ ꝑm singulos ãgeloz gradus qõ ẽ hoies assumi ad ordines ãgeloz⁹ Uñ gre⁹ sup ezech⁹ dic sic

Sunt nonulli qui parua capiunt sed tñ hoc annunciare fratrib9 nō desistunt. Isti em̄ in angelox̄ numex̄ currunt. Nam quidā simplices et illitterati verbo z exemplo q̄ntū possunt alios edificant. z isti assumunt ad ordines angelox̄. Quidam aūt magna intelligūt z soli cite alios admonent. z isti assumunt ad ordinem archangelox̄. Hre. Sunt qui secretox̄ celestiū summa z cape p̄ualent z nunciare. hi cū archangelis. Quidā p vite pfectōem alix̄ merita transcendunt et isti assumunt ad ordinē principatuū. Hre. Sunt qui electox̄ merita transcendunt. z electis fratribus p̄incipant. z hi cū principatib9 meritum sortiunt. Similiter illi qui bene rexerunt psonam suā assumūtur ad ordinem angelox̄. qui bene rexerunt ciuitatem suam vel ecclesiam ad ordinem archangelox̄. qui vero bene rexerunt p̄uintiam suam ad ordinem principatuū. Quidā aūt expellunt de corporibus z animabus alix̄ demones z peccata isti assumunt ad ordinem potestatum. Hreg. Sunt qui malignos spūs virtute orōnis z vi accepte potestatis fugant. z hi cum potestatibus. Quidam signa z miracula opant z isti assumunt ad ordinem virtutum. Hre. Sunt qui mira faciunt signa z valenter opant. z hi cū virtutib9. Quidā oīibus in se vicijs dñantur. z isti assumunt ad ordines dominatōnū. Hreg. Sunt qui in semetipis ommib9 vicijs dominant. vt ipo iure mundicie dij inter homines vocent. Unde ad moysen dicit. Ecce dstitui te dominū pharaonis. z hi cum dominatōibus. Quidam sunt valde spirituales. z ideo de alijs iudicare possunt. j. cor. ij. c. Spūalis homo iudicat oīa. z ipe a nemine iudicat. isti assumunt ad ordinem tronorum. Hreg. Sunt in quibus velut in trono suo dominus p̄sidens alix̄ facta examinat p quos dum sancta ecclesia regit. plerīq3 de quibusdā suis actibus infirmis omnes electi iudicant. z hi cū troms. Quidā dei z p̄mi caritate fragrant. isti assumunt ad ordinem cherubim. Hre. Sunt qui dei z p̄mi caritate amplius ceteris plem sunt. z hi meritox̄ suorum sortem inter cherubim numex̄ acceperunt. quia cherubim plenitudo scientie dicit z iuxta paulū. Plenitudo legis est caritas. quidaz sunt in igne amoris conuersi. z in solo dei desiderio hanelantes. isti assumunt ad ordinem seraphim Hreg. Sunt qui superne dtemplatōis amore accēsi in solo dditoris sui desiderio hanelāt. nihil i hoc mūdo iam cupiunt solo eternitatis amore pascunt. terrena q̄q3 abijciunt. cuncta tpalia mente transcendunt amant z ardent. atq3 in ipo suo ardore requiescunt. amādo ardent. loquendo accendunt z quoscūq3 verbo tāgunt. ardere p̄mus in dei amore faciunt. quo isti nisi intra seraphim numex̄ sortem sue vocationis acceperūt. hec ille. Et sic ptz 2c̄.

Tercio vobis angeli vident ad custodiendū. Unde bern̄. tractās

illud verbum Angelis suis deꝰ mandauit de te ꝛc dicit sic Magna dilectio caritatis Quis quibus de quo ⁊ quid mandauit Siquidē deus mandauit ⁊ angelis suis mandauit ⁊ de te homie māuit ⁊ vt custodiant te in oībus vijs tuis mandauit Quantam reuerentiam debet tibi hoc verbum inferre afferre deuotōnem offerre fiducia Reuerentiā p̄o p̄esentia Deuotōnem p̄o benuolentia Fiducia p custodia in quouis diuersorio in quouis angulo reuerentiā exhibe angelo tuo ne audeas illo p̄sente qō me p̄esente non auderes hec ille Effectus angelice custodie circa hominē est quadruplex Primus est remotōnis scz remouendo ne homo cadat in malum culpe ⁊ hoc facit angelus tribus modis Primo increpādo peccatum p̄eteritum vt ab eo homo recedat vt patet iudic ij c vbi cū angelus filios israel de p̄euaricatōne increpasset ipi eleuauerūt vocem cum fletu ꝛc Secundo eripiendo a peccato p̄senti vt pz in eductione loth ⁊ vxoris eius de sodomis id est de peccati ꝺsuetudine gen xix ca Tercio impediendo peccatum futuꝝ ne fiat vt patet numeri xxij c in balaam qui ad maledicendum israel pergēs ab angelo impeditus est Secundus est profectōnis scz in bonum gratie ⁊ hoc facit angelus in anima tribus modis Primo omne impedimentum ad bonum remouendo vt patet exo xij vbi angelus percussit primogenita egipti Secundo pigriciam excitādo vt ptz zach mj c Angelus domini excitauit me quasi hominē qui excitat a somno Tercio in via pententie ducendo ⁊ reducendo vt patet tob v c vbi angelus duxit thobiam ⁊ reduxit Tercius est iustificatōnis et hoc facit angelus tribus modis Primo mouendo ad ꝺtritōnem vt patet tob xj c vbi ad documentū angeli de felle p quod intelligitur contritio liniuit patri oculos scz cordis Secundo purgando labia ad confessionem vt patet ysa vj ca vbi p angelum labia ysaie purgantur Tercio gaudendo ad satisfactōnem lu xv c Gaudium ē angelis dei sup vno peccatore pententiā agente Quartus est protectōnis ne scz homo totiens vel in tot mala cadat ad quot dyabolus incitat ⁊ hoc facit angelus tribus modis Primo potestatez demonis refrenando patet tob vnj c vbi āgelus religauit demonem in deserto superiori Et apoc xx c Angelus ligauit demonem ⁊ misit eū in abyssum ꝛc Secundo ꝺcupiscentiaz debilitando vt pz gen xxxij c vbi angelus tetigit nerū femoris iacob ⁊ emarcuit Tercio memoriam passionis christi nostris mentibus imprimendo vt patet ezech ix c signa thau sup frōtes virorꝫ gementiū ꝛc

Quarto vobis angeli vident ad ministrandū hebre j ca Omnes sunt ꝺministratorij spiritus in ministerū missi ꝓpter eos qui hereditatem capiunt salutis Bern Domine quid est homo q̄ innotuisti

ei aut filius hominis q2 reputas eum Demq3 mittis ei vnigenitum tuum immittis spm tuum ꝑmittis vultum tuū ⁊ ne quid vacet in celestibus ab opere solicitudinis illos etiā beatos spiritus ꝓpter nos mittis in ministerium nostrum hec ille Seraphim em̄ mittunt ad cordium inflamatōem vt patet mj reg iij ca in angelis qui in curru igneo ⁊ equis igneis apparuerunt Et ysa nj c Volauit ad me vnus de seraphim Cherubim mittunt ad scientiarum eruditōem vt patz apoca x c in angelo qui habebat librum in manu Et apoca xvnj in angelo a cui9 claritate terra illuminata est Troni mittunt ad iudicij informatōem habent em̄ informare iudices vt legem intelligant vt dicitur actuū vnj c Accepistis legem in dispositōne angelorum

Dīnatōnes mittunt ad sensuū sub dominio rōmis subiugatōnem vt patet gen xvj cap̄ vbi angelus dixit Agar ancille vt ad dominam suam rediret ⁊ se sibi humiliaret Virtutes mittunt ad miraculorum opatōem vt patz tob xj c in angelo raphaele qui thobiā illuminauit ⁊ filiū a deglutōne piscis eripuit ⁊c Potestates mittuntur ad demonū ⁊ temptatōnum repressionem vt patz exo xiij c vbi angelus domini interposuit se inter egiptios psequentes filios israel ⁊ ipm exercitūz Principatus mittunt ad principū instructionem vt patet dan x c vbi ponunt tres principes scz psarum grecoz et iudeoz quos omēs angelus domini instruxit Archangeli mittuntur ad singulos rectoz eruditōnem ⁊ ad secretorum maiorū reuelatōnem Unde gabriel archangelus zachariam pontificē docuit et natiuitatem christi virgini ānunciauit lu j c Angeli mittuntur ad singulariuz psonarum corroboratōem defensionē ⁊ reuelatōem vt patz nj reg xix c vbi angelus portauit helye subcinericiū panē ⁊ vas aque ⁊ comedit ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illi9 vsqz ad montē dei oreb Et sic patz

Quinto vobis angeli vident ad consolandum quia ipi sunt tribulatorum consolatores zacha j c Angelus loquebat̄ in me verba consolatoria ⁊ bona Et tho v c Forti animo esto ⁊c Et apoca viij c dicitur Vidi quattuor angelos stantes sup quattuor angulos terre tenentes quattuor ventos terre ne flarent sup terram Sunt em̄ quattuor angeli propter quadruplex ministeriū gratie confortantis homines qui stant super quattuor angulos terre quia refrenant quattuor malas affectōnes seu passiones anime ex quibus omnis tribulatio ⁊ temptatio consurgit ad precipitandum homines in peccatis Nam quilibet homo est quasi quedam ciuitas in quadro posita in cuius quolibet angulo est vna porta Primus angulus est ad orientem Secundus ad occidentem Tercius ad meridiem Quartus ad aquilonem In qualibet porta sunt duo angeli scz vn9 bonus ⁊ vn9

mal⁹ bon⁹ ad gubernatōz ꝛ pfectū mal⁹ ad exercitiū ꝛ dfectū An
gel⁹ bon⁹ dat vt hoiem eruditꝛ ꝛ diri[illegible]otra fallaciā exhortet ꝛ
incitet ad bonū dtra blanditias ꝛ defēdat ad oppressione dtra violē
tiam Angelus malus datur ad pugnam vt cuz homine dgrediat.
Et sicut deus sciebat ꝙ homo per temptatōnem in peccatum erat
deijciendus ita etiā sciebat ꝙ p liberum arbitriū resistere poterat
temptatori hoc aūt requirebat conditio nature hominis vt propꝛie
voluntati relinqueret ꝝm illud eccl xv c Deus reliquit hominem ī
manu consilij sui vnde aug⁹ dicit xj sup gen ad litteraz Non mihi
videtur magne laudis futurum fuisse hominē si ꝓpterea posset be
ne viuere qꝛ nemo male viuere suadebat cum ꝛ in natura posse ꝛ in
potestate haberet velle nō consentire suadenti hec ille Mod⁹ pu
gne hic est Prima porta est orientalis p quam dyabolus nititur
subuertere animā ꝛ secū trahere ad infernū quā expugnat p primā
animi passionem scz p gaudiuz p quod omnia peccata mūdani gau
dij ꝛ vane leticie dgredi[illegible]tur cum anima dicentes illud sap ij cap
venite ergo ꝛ fruamur [illegible]is que sunt ꝛ vtamur creatura tanq̄ ī iu
uentute celeriter vino precioso ꝛ vnguentis optimis nos impleam⁹
et nō pretereat nos flos temporis Coronemus nos rosis añq̄ mar
cescant nullum pratum sit quod nō pretereat luxuria nostra Nemo
sit expers luxurie nostre vbiqz relinquamus signa leticie qm̄ hec ē
pars nostra ꝛ hec est sors nostra hec ibi Asmodeus qui p̄est huic
vano gaudio instruit quattuor acies vt animam expugnet In pri
ma ponit ludos vanos histrionatus scenas cantus choreas sonos
lasciuos instrumentorū musicalium astiludia ꝛc In secūda ponit va
nitates iuuenū ornatus vestium fuccatōes mulierū cantilenas amo
ris procationes mulierum ꝛ precipue adolescentularuz ambasiatas
vetularum donaria vtrūqz facta In tercia ponit cōmessatōnes ebri
etates impudicicia in gestibus scurrilitatem in locutionibus inep
tam leticiā saltationes immundicias In quarta ponit fornicationes
stupra incestus adulteria abusus vxorum sodomias sacrilegia scz
cum monialibus Angel⁹ bonus scz raphael refrenat ꝛ retinet tē
ptationem dyaboli confortando animam p dolorem ꝛ tristiciam ꝝm
deum qm̄ illuminat mentem vt ipa doleat cognita veritate vt patet
tob vnj c vbi dicit ꝙ raphael religauit demonium in deserto supe-
riori Immittit autem ille angelus quattuor radios splendoris scz
cognitōem sui quo mens humana ploret conspiciens in se dei ima
gimem deformatam culpe subiugatam gratia priuatam gloria exu
latam inferno obligatam Cognitōem peccati conspiciendo ī se pec
catorum turpitudinem multitudinē magnitudinem ingratitudinem
Cognitionem mundi dspiciendo ꝙ gaudia mūdi alliciunt decipiūt

fastidiunt· deficiunt· Cognitionem dei·conspiciendo & de⁹ est crea
tor·redemptor·iustificator·glorificator Unde bern·Clamat mund⁹
ego deficio·clamat caro·ego inficio·clamat demon·ego decipio· cla
mat christus·ego reficio·vide ergo quem sequaris Ex his splendo-
ribus lumen refulsit in tabernaculo mentis· vnde oritur tremor ad
deum iustum·t amor ad deum pium·Hic angelus semp clamat mū
di ⁊temptum·luxurie·auaricie·superbie despectum·t ommū ⁊cupi-
scentiarum odium·Clamat autē dicens illud apoc·xviij·c·Cecidit ce
cidit babilon ciuitas illa magna mater fornicationuz que a vino ire
fornicationis sue potauit omnes gentes·In his verbis clamat om-
nia mundana gaudia ⁊temnenda·Primo auariciam cum dicit·Ceci
dit cecidit babilon·que interptatur confusio·t signat mundi facilita
tem qua mundani oculos suos statuerunt declinare in terram quos
ad celum de⁹ creauit erectos·Auaricia en cecidit· q⁹ pterit figura
huius mundi·j·cor·vij·c·Dicit autē bis cecidit·q⁹ cadit corpus aua
ri per mortem corporalē·ps·Dormierunt somnū suū· t nihil inuene-
runt omnes viri diuitiarum in manibus suis·Cadit anima auari per
mortem eternalem·lu·xvj·c·Mortuus est diues t sepultus est in in-
ferno·Clamat secundo ⁊temnendā superbiam t mundanā gloriam
cum dicit·Ciuitas illa magna·Superbus nanqz magnū se reputat
verūtamē superbis deus resistit·iaco·mj·c·Unde ad superbum dici
tur hiere·lj·c·Ecce ego ad te superbe dicit dom⁹ exercituum·quia
veniet dies tuus tempus visitatōnis tue·t cadet superb⁹ t corruet
et non erit qui suscitet eum·Clamat tercio ⁊temnendam carnis ⁊cu
piscentiam cum dicit·mater fornicationū ⁊c·q⁹ vinum supra modum
potatum mentem alienat·sic nimia delectatio visibiliū creaturarum
animam a deo seperat·t hec est turpissima t spūalis fornicatio·qua
anima a viro suo·scz deo recedens creature se sociat·t ipam pl⁹ suo
creatore diligit·osee·mj·ca·Fornicati sunt·t nō cessauerunt·qm̄ dn̄m
reliquerunt in non custodiendo· Secunda porta est occidentalis·
per quam dyabolus querit perimere animā expugnando ipam p se
cundam animi passionem·s·per dolorem mundi·per quam omnia tri
stabilia t dolorosa seculi congrediunt cum anima sicut ipa dicit in
ps·Dolores inferni cir·me·pocu·me la·mortis· Abadon siue exter-
minans dyabolus diuisionis·vt dicitur apoc·ix·ca·instruit quattuor
acies vt animā expugnet·quas iohannes vidit ibidem dicēs·Vidi
equos in visione·t qui sedebant super eos habebant loricas igneas
et iacinctinas t sulphureas In prima acie ponit īdignatōnes·odia
suspitiones·duriciem mentis·voluntatis puersitatē· pfidiam vindi-
ctam In secunda ponit susurrationes·detractiones·seminatōes· di-
scordie·⁊tentiones·⁊tumelias·blasphemias·rebelliones·psecutōnes·

filiorum inobedientias·iras·rixas· maledictiones · In tercia ponit guerras·homicidia·incendia plurima·ꝓdationes inumeras·violentias pauperū·incarcerationes innocentū·euersiones ciuitatū·castrorum·villaꝝ ꝛc· In quarta ponit ptialitates·sectas·proditiones·fauores malorꝝ criminatones bonorꝝ·iniqua testimonia·falsa iudicia·propterea eccēs·mj·c·dicit·Uerti me ad alia que sub sole gerunt·t vidi calumnias t lacrimas innocentū·t desolatorem neminē nec posse resistere eorum violentie cunctorū auxilio destitutos·t laudaui magis mortuos ꝙ viuentes·t felitiorem vtroqz iudicaui· qui nec dum natus est·nec vidit mala que sub celo fiunt·hec ibi·Angelus bonus scz micha·refrenat temptatōez dyaboli per gaudium spūs ſm deū quia extollit mentem ad gaudia spūalia dicens· Gaudete in domino semp·iterū dico gaudete·hoc em̄ spūale gaudiuz incitat ad amorem virtutum·ad leticiam conscientie·ad contemplatōem glorie beatorum·vt patet dañ·iij·c·vbi angelus dñi cū tribus pueris ī fornacē descendit·t fecit medium fornacis quasi ventū roris flantem· Immittit aūt iste angelus·vij·splendidos radios gratie ad animā confortandam put dicit apoca·x·c·Uidi angelum fortem descendentē de celo amictū nube t iris in capite eius·t facies eius sicut sol erat et pedes eius tanꝙ columna ignis·t habebat in manu librum apertum·hec ille· Primus radius est gratia fortificans contra aduersa· cum dicitur·vidi angelum fortez·quia em̄ aduersa frangunt animā· ideo angelus fortificat animā· patet de angelo qui confortauit gedeonem·iudi·vj·c· Secundus est gratia humilians sub manu potenti voluntatis diume·cum dicit·descendentem de celo·quia facit animam humilem ad toleranda aduersa Tercius est gratia contristās de impatientia habita in aduersis·cum dicit·amictuz nube· in nube em̄ que pluit aquā designat lacrima doloris·ps· Fuerunt mihi lamee pa·die ac nocte· Quartus est gratia timorans·cum dicit·iris in capite eius· Nam iris timorem incutit· Quintus est gratia letificās et iocundans·cum dicitur·t facies eius sicut sol·quia sol totum mūdum letificat· Sextus est gratia inflamans·cum dicit·pedes eiꝰ tā ꝙ columna ignis·quia inflamat affectum ad gaudium eternorum· Septimꝰ est grā illuminās scz animā ō ꝑteritis·ꝑsentibꝰ·t futuris vijs ꝑsentis peregrinatōis t conscientie sue·quia habebat in manu sua librum apertuz·i·dscientiam· Tercia porta est meridionalis· per quam dyabolus querit subiugare sibi animam p terciam animi passionem·scz p spem presumptuosam·ysa·xxvnj·c·Posuimꝰ mendacium spem nostram t protecti mendacio sumus Behemot dyabolꝰ vane spei quia est bestialis vt animam expugnet instruit quattuor acies In prima ponit obliuionem dei·votorum fractōem·apostasiaz

a fide vl religione murmuratõem ⁊tra deum indignã communicationem contemptũ sacramentoꝝ ecclesie defensionem peccatorũ admonitionum derisionem. In secunda ponit scandalisare proximum innocentes malo exemplo corrumpere. verecundari de pauperibus attimentibus ⁊ amicis consuetudinem peccandi recidiuatõnem tenere officium ad quod homo nõ est idoneus. gloriari in malicia. In tercia ponit elatõnem irreuerentiam vanam gloriam. iactãciam ypocrisim curiositatem nouitatum presumptõem. In quarta ponit secularem gloriam fastum pompam dignitatum ambitõem cõmmationem alioꝝ derisionẽ pdigalitatẽ auariciã i diuitijs confidentiã ꝓptetea dicitur eccẽs vj c. Est ⁊ aliud malum quod vidi sub sole et quidem frequens apud homines. Vir cui deꝰ dedit diuitias ⁊ substantiam ⁊ honorem ⁊ nihil deest anime eius ex ommibꝰ que desiderat nec tribuit ei potestatem deꝰ vt comedat ex eo sed homo extraneus vorabit illud hec vanitas ⁊ magna miseria est. Angelus bonꝰ scz azarias refrenat temptatõnem dyaboli p timorez dei qz semper inducit animã ad timendũ deum apoc xmj c. Vidi alterum angelũ volantem per medium celũ habentem euangelium eternum vt euãgelisaret sedentibus sup terram ⁊ clamauit voce magna dicens Time deum ⁊ date illi honorem qm̃ venit hora iudicij eius. immittit autem iste angelus tres splendores in anima. Primus est dei timor dicens illud apoc xv c. Magna ⁊ mirabilia opera tua domine deus omnipotens iuste ⁊ vere sunt vie tue rex seculoꝝ. quis non timebit te domine ⁊ magnificabit nomen tuũ. Et eccl xv c. Qui timet deũ faciet bona ꝛc ps. Cõtritio ⁊ infe in vijs e. ⁊ vi pa non cog nẽ ti dei an ocu eorum. Secũdus est dei honor ideo dicit Date illi honorem puer vij c. Honora dominũ ⁊ valebis. Tercius est iudicij pauor cũ dicitur. Venit hora iudicij eius iob xxj c. In die perditõnis seruatur malus ⁊ ad diem furoris ducet ꝛc. Quarta porta ẽ septentrionalis per quã dyabolus nitit subuertere animã per quartaz animi passionez scz per timorẽ mundanũ ps. Trepidauerunt timore vbi non erat timor Sathanas dyabolus desperationis. vt animam expugnet instruit quattuor acies In prima ponit perplexitates agnite veritatis desertõem vite presentis dilectõem paupertatis abominationem mendacia piuria torporem circa diuina precepta. In secunda ponit amorem peccandi horrorem satisfaciendi prauitatem cordis. nimiam verecundiã. In tercia ponit consuetudinem malam incredulitatem ignorantiã exemplum delinquendi alioꝝ grauitatem peccati. In quarta ponit spem diu viuendi dilatõnem penitentie timorem recidiuandi psumptõnem de misericordia dei. hiere ij. Desperaui nequaq̃ faciam. Sicut confundit fur qñ comprehenditur.

sic confusa est domus israel. Angelus bonꝰ. scz gabriel refrenat tẽptationem dyaboli p diuinã spem dicens illud. ecci. iij. c. Respicite filij nationes hominũ. t scitote qz nullus sperauit in domino t confusus est permansit in mandatis eius t derelictus est. Quis inuocauit eũ et despexit eum. qm̃ pius t misericors est deus. t remittet in tempore tribulatõis peccata. t protector est omnibꝰ exquirentibus se in veritate. hec ibi. vt patet dañ. x. c. vbi cum daniel corruisset tetigit eum angelus dicens. Noli timere. pax tibi. confortare t esto robustꝰ De isto angelo dicit apoc. viij. c. Alius ãgelꝰ venit t stetit añ altare hñs turribulum aureũ. t data sunt illi incensa multa. t accepit angelus turribulum t impleuit illud de igne altaris t misit in terrã. hec ibi Immittit aũt iste angelus in animã tres splendores. Primus ẽ spei credentis. scz credere misterium passionis christi qui est altare deitatis ẽm humanitatẽ. Secundus est spei puidentis. scz ꝙ deus prouideat humanis defectibꝰ merito passionis christi scz guerris. pestilentijs. fami ꝛc. hiere. xvij. c. Spes mea tu in die afflictõis mee. Tercius est spei incendentis dicẽs. chi ti venga il fouco di dio. iste ignis ñ est timẽdus. lu. xij. c. Ignẽ veni mit. ĩ terrã ꝛc.

Sexto vobis angeli vident ad psentandum. Unde bernñ. sup cañ. dicit sic. Discurrit angelus medius inter dilectũ t dilectam vota offerens referens dona excitat istam. placat illũ. hec ille. Angeli em sunt nostri psentatores quadrupliciter. Primo orões nostras deo psentando tob. xij. c. Quãdo orabas cum lacrimis. t sepeliebas mortuos. ego obtuli oratõem tuam domino Secundo coram deo pro nobis allegando iob. xxxiij. capto. Si fuerit p eo angelus loquens vnum de similibus. vt annunciet. hominis equitatem miserebit eius Exemplum zacha. j. c. Respondit angelus domino t dixit Domine exercituum vsqzquo tu non misereberis hierusalem t urbium iuda quibus iratus es Iste iã annus. lxx. est Tercõ sententiã dei renunciando. patet dañ. ix. c. vbi dr. ꝙ gabriel ad eũ volans dixit Ab exordio precum tuarum egressus est sermo. id est. sententia a deo ẽm gloſam Ego autem veni vt indicarem tibi. quia vir desideriorũ es. scz peccata esse dimissa. Quarto saluatõnem anime reuelãdo. ysa. lv. c. in leticia egrediemini t in pace deducemini ꝛc.

Septimo vobis angeli vident ad deportandum. Sunt em̃ aiarꝫ nostrarum in celum portitores quadrupliciter Primo ab insidijs dyaboli pseruando iudith. xiij. c. Viuit dominꝰ. qz custodiuit me angelus eius t hinc euntem. t ibi commorantem. t inde huc reuertentem Et gen̄. xxxij. Cũ iacob esau valde timeret. angelos sibi obuios habuit. ipm adiuuare paratos. t ait. Castra dei sunt hec Secundo viam preparando. malach. iij. ca. Ecce ego mitto angelum meum

qui ꝓparabit viā añ faciē tuā Tercio p viā ꝓparatā in celū beatulā do. exo. xxiij. c. Ecce ego mitto angelum meuz qui custodiat te ī via et inducat in terrā quā ꝓmisi patribus tuis Quarto in celū collocando lu. xvj. c. Factū est vt moreret mendicus et portaret ab angelis in sinū abrae Ad quē nos ꝓducant feliciter Amen

In festo sancti hieronimi confessoris sermo

Ecclī in me spūs sapientie. sap. vij. ca. et in epla p̄sentis solennitatis Salomon sap. vij. c. dicit sic. Neminem diligit deꝰ nisi eū qui cū sapientia inhabitat. Sup quo talem moueo questionē. Utz beatus hiero. obtīnuerit sapiētie donū in numero doctoꝝ qui vitam solitariā tenuit merito pfectoꝝ

Ad istam questionē respondent quattor doctores noui testamēti. Primꝰ est beatꝰ augꝰ in quadā epla dicēs sic. Sanctꝰ hiero. p̄sbiter greco. latino. hebreoqz eloquio eruditꝰ in locis sanctis atqz ī littteris sacris vsqz ad decrepitā vixit etatem. Cuiꝰ nobis eloquiis ab oriente in occidentez instar solis lampas resplenduit. hec ille. Secūdus est beatꝰ ꝓsper in cronicis suis dicēs sic. Hiero. p̄sbiter i bethleem totꝰ iam mūdo clarus habitabat egregio ingenio. z studio vniuerse ecclesie seruiens. ✠ Tercius est ysidoꝰ li. ethi. dicens sic. Hiero. triū līguaꝝ peritꝰ extitit. cꝰ īterp̄tatio ceteris añfert qm et verboꝝ tenacior z p̄spicuitate sm̄e clarior. atqz vtpote a xp̄iano interp̄te verior. Quartꝰ est b. seuerꝰ discipulꝰ scī martini ī dyalogo dicens sic. Hiero. p̄ter fidei meritū dotēqz virtutum nō solū latinis atqz grecis. sed etiā habreis ita litteris instructꝰ est. vt se illi in oīi sciētia nemo audeat ꝯpare. Cui iugis aduersus malos pugna ppetuūqz certamē. Oderunt eū heretici qz eos nō desinit impugnare. oderunt clerici. qz vitā eoꝝ insectat z crimina. Sed plane eū boni omnes z mirant z diligunt. Nam qui eum hereticū esse arbitrantur insaniunt Totus semp in lectione totꝰ in libris est nō die. nō nocte r̄quiescit. aut legit aliquid semp. aut scribit. hec ille. Sciendū ꝙ vt docet sanctꝰ tho. secūda secūde. q. xlv. Ad sapientē ptinet considerare causam altissimā p quā ō alijs certissime iudicat. z ꝑm quā oīa ordinari oportet. vt dicit in principio metha. Causa aūt altissima dupl̄r accipi pōt. vel simpl̄r. vel in aliquo genere. ille em̄ qui cognoscit cām altissimā in aliquo genere. z p eam pōt de oīibus que sunt illi⁹ generis iudicare z ordinare dicit esse sapiēs ī illo genere. vt in medicina. vel architectonica. ꝑm illud. j. coī. iij. c. Ut sapiens architectus fūdamentū posui. Ille aūt qui cognoscit cām altissimā simpl̄r q̄ est est deꝰ. dicit sapiens simpl̄r. m̄ntu p regulas dīnas oīia pōt iudicare z ordinare. Hui⁹ aūt iudiciū ꝙsequit homo p spm̄sanctum ꝑm illud. j. coī. ij. c. Spūalis homo iudicat oīa. qz sicut ibidē dicit

ſpūs etiā oīa ſcrutaf etiā pfunda dei ⁊ ſic ſapientia eſt donū ſpi-
rituſſancti. Sapia aūt ſumif quadrupliciter Primo eſt ſapia ma-
le opatōis de qua iacobi iij c dr. Non eſt iſta ſapia deſurſum de-
ſcendens ſed terrena aīalis ⁊ dyabolica. Bonū em dicif duplicīter
Uno modo qđ vere eſt bonū ⁊ ſimpliciter pfectū. Alio mō dicitur
aliquid eſſe bonū fm quādā ſimilitudinē qđ eſt in malicia pfectum
ſicut dicif bonus latro vt patz p phm v meha. Et ſicut circa ea que
ſunt vere bona inuenif aliqua altiſſima cauſa q eſt ſummū bonū qđ
eſt vltim? finis p cui? cogmitōz hō dicif vere ſapiēs. Ita etiā i mal'
eſt inuenire aliquid ad qđ alia referunf ſicut ad vltimū finē p cui?
cogmitōem hō dicif eſſe ſapiens ad male agēdū fm illud hiere mj
c. Sapiētes ſunt vt faciant mala bñ aūt facere neſcierūt. Quicūqz ei
auertif a fine debito neceſſe eſt ꝙ aliquē finē indebitū ſibi pſtituat
qr omne agens agit ꝓpter finē vñ ſi pſtituat ſibi finē in bonis exte-
rioribus terrenis vocaf ſapiētia terrena. Si aūt in bonis corpalibuſ
vocaf ſapia aīalis. Si aūt in aliqua excellentia vocaf ſapia dyaboli
ca ꝓpter imitatōem ſupbie dyaboli de quo dicif iob xlj ca. Ipe eſt
rex ſup vniuerſos filios ſupbie. Secūdo eſt ſapia intellectual' ac-
quiſitōis ſcz q acquirif hūano ſtudio de qua dicif hiere ix c. Non
glorief ſapiēs in ſapia ſua. Sic de his q ad caſtitatē ptinēt p rōnis
inquiſitōz recte iudicat ille qui didicit ſciam moralē. Cogmitō ei di-
uinoꝝ q habef p ſtudiū ⁊ inquiſitōem rōis pōt haberi cum peccato
mortali fm illud ro j c. Veritatē dei in iuſticia detinēt. Tercō ē
ſapientia ſupnalis dilectōis. Sapientia em importat qndam recti
tudinem iudicij fm rōnes diuinas p qndā connaturalitatē ad ea de
quibus eſt iudicandū. ſicut recte iudicat de caſtitate ille qui habet
habitū caſtitatis. Unde dyo iij c de diui no dicit ꝙ hierothe? pfe
ctus eſt in dīis. nō ſolū diſcens. ſed etiā patiens dīna. Hui? aūt cō
naturalitas ad res dīnas fit p caritatez q vnit nos deo. fm illud j
coř vj c. Qui adheret deo vn? ſpūs eſt cū eo ⁊ fm hoc qđā tm ſor-
tiunf de recto iudicō tā in cōtēplatōe dīnoꝝ ꝙ etiā in ordinatōe reꝝ
hūanaꝝ fm dīnas regulas qntū eſt neceſſariū ad ſalutē ⁊ hoc nulli
deeſt ſine peccato mortali exiſtenti p gratiā gratūfacientē. quia na
tura nō deficit in neceſſarijs. multomm? gratia. Unde dicif j ioh iij
c. Unctio docet nos de oīb?. Quarto eſt ſapientia dīnalis erū-
dicōis. Quidaz in altiori gradu capiunt ſapientie donū ⁊ qntū ad
cōtemplatōnem diuinoꝝ inqntum ſcz altiora quedam miſteria ⁊ co-
gnoſcunt ⁊ alijs manifeſtare poſſunt. Etiā qntum ad directōem hu
manorum fm regulas diuinas inquantum poſſunt fm eas nō ſolum
ſeipos ſz etiā alios ordinare. Et iſte grad? ſapie nō eſt in oīb? ha
bētib? gr̄am gratūfacientez. ſed magis ptinet ad gr̄as gr̄atis datas

quas spūssanctus distribuit ꝑut vult·sm illud·j·cor·xj·t·Alij p spiritumsanctū dat sermo sapientie·de qua dicit iaco·iij·c· Que desursum est sapientia ·primo quidem pudica est·deinde pacifica·modesta·suadibilis·bonis ꝺsentiens·plena misericordia ⁊ fructibus bonis·iudicans sine simulatōne Sapientia em̄ que est donū spūssancti primo est pudica quasi vitans corruptelas peccati·deinde aūt pacifica Nā homini p pudiciciam a corruptelis recedenti primo occurrit·ꝙ q̄ntum ex se potest modum in omnib9 teneat·⁊ sic dicit modesta Secundo vt in his in quibus ipe sibi non sufficit alioꝝ monitis acquiescat·⁊ sic dicit suadibilis·Terrio vt bonis aliorum non repugnet·⁊ sic dicit bonis ꝺsentiens· Quarto vt defectibus primi compatiatur in affectu·⁊ subueniat in effectu·⁊ sic dicit plena misericordia ⁊ fructibus bonis Quinto vt caritatiue emendare peccata satagat·⁊ sic dicit iudicans sine simulatōne·ne scz correctōem ꝓtendens odium intendat explere·hec tho·Beatus hiero·in epistola ad albigensem dicit ꝺ seipo sic Nihil a puericia ita vitare conatus sum vt animū tumentem ⁊ erectā ceruicem dei cōtrā se odium puocantem· Ego etiam omnia tuta timeo In monasterio hospitalitati ex corde intendimus·⁊ omnes ad nos venientes preter hereticos leta fronte suscipimus ac venientium pedes abluimus·hec ille · Ista aūt faciebat ꝓpter sapientie donum ideo dicit Uenit in me spirit9 sapientie·

Uenit in me spūs sapientie

Intelligentiarum
Patriarcharum
Prophetarum
Apostolorum
Occisorum
Confessorum
Immaculatorum

Primo venit in me spiritus sapientie Intelligentiaꝝ·id est· angelorum Unde ipe de seipo dicit Jpam quoqz cellulam meam quasi cogitationum ꝺsciam ptimescebam·⁊ mihi iratus ⁊ rigidus sol9 deserta petebam ac penetrabaz Et vt mihi testis est domin9·post multas lacrimas nōnunq̄ videbatur mihi interesse agminibus angelorum·hec ille Religio em̄ est tanq̄ celū in qua religiose viuētes monachi sunt sicut angeli dei·si tamē obseruent quattuor Primo vite bonitatem Quādo em̄ in religione est sanctitas vite·tunc est deo gratum habitaculum math·xvnj·cap̄·Ubi sunt duo vel tres congregati in nomīe meo ibi sum in medio eorum Est angelo magnū solatium·ps·Preuenerūt principes·id est angeli ꝺiūcti·psallentib9·id ē

religiosis deum laudantibus·in medio iuuencularum·id est·feruentium animar̃·timpanistirarum·id est·corpor̃ mortificatorũ· Est hominis magnũ presidium·puer·xvnj·c· Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma·Et eccl·nj·Melius est esse duos simul q̃ vnum· Est dyabolo magnum tormentũ·Unde dicit de congregatõne sanctorum·Terribilis vt castrorum acies ordinata·cañ·vj·c· Secũdo mentis iocunditatem que causat in religione a grata societate p cõ cordem ⁊ pacificam uersationem·per veram caritatem ⁊ dilectõez discretam gubernatõem·eccl·xxv·c·in tribus beneplacitum est spiritui meo·que sunt grata coram deo ⁊ ominibus hominibus concordia fratrum·amor primorum·vir ⁊ mulier·id est·prelatus ⁊ subditi bene sibi consentientes· Tercio cordium vnitatem p subtractõez diuisionum·Discordie em̃ ⁊ diuisiones causant aliquãdo ꝓpter auariciam·j·thi·v·c·Radix ommũ malorũ est cupiditas·aliquãdo propter superbiam·puer·xiij·c·inter superbos semp iurgia sunt· aliquando propter carnalem ꝺcupiscentiam·iaco·mj·c· Unde bella ⁊ lites ī nobis·nõne ex ꝺcupiscẽtijs nr̃is q̃ militãt ī mẽbris nr̃is· Cõtra primũ in religione ẽ votũ pauptatis·cõtra secũdũ est votũ obedientie contra terciũ ẽ votũ castitatis Quarto lingue modicitatẽ·iaco·j·c· Si q̃s putat se religiosum esse non refrenans linguã suã·hui9 vana est religio·Nam per silentium occiditur dyabolus vt patet iudi·mj·de iacle·per quam designatur religiosus·que occidit sisaram·id ẽ· dyabolum in silentio·⁊ iudith·que erat ante thorum holofernis orans lacrimis ⁊ motu labiorum in silentio·iudith·xnj·c· Beatus hieronimus bethleem rediens monasterium construxit· in quo per sexaginta sex annos permansit·velut prudens animal ad presepe domini·vbi fecit quattuor· Primo corpus suum macerauit ieiunando· orando·scribendo·vt in stratu suo iacens funiculo ad trabem suspenso suppinus se manibus leuaret·vt scilicet officium monasterij prout poterat exhiberet Secũdo hospites leta facie suscipiebat·⁊ eis necessaria ministrabat· Tercio multos ibidem discipulos coadunans in sancto proposito Quarto bibliotecam suam quam summo studio sibi congerat clausam·alios q̃ libros iterum relegens diem ieunijs ducebat ad vesperum· Sic q̃ angelicam vitam vsq ad extremum perduxit·

Secundo venit in me spiritus sapiencie patriarcharum · qui non apparente via p̃ceptor̃ ī lege moysi p̃dicta·nec semita ꝺsilior̃ ī euãgelio preostensa·tamẽ terram propriam dimiserunt· parẽtes reliq̃runt·viam pueniendi ad celum scrutari ceperunt·hebr̃·xj·c·Abraã obediuit exire in locum accepturus hereditatem nesciens quo iret· Beat9 hiero9·habuit more patriarchar̃ opera lucida ab oi amore

terreno purgata Sunt enim quedam terrena in quibus homo habet solum administratōem sicut sunt bona ecclesiastica⁊ ista relinq re est magna perfectio Sunt quedam que homo possidet heredita ria successione sicut sunt bona paterna⁊ ista relinquere est perfectō maior Sunt quedam que homo possidet p proprium studiuz⁊ ope= rationem sicut sunt bona propriis manibus acquisita⁊ ista relinque re est perfectio maxima Beatus hiero⁹ fuit tante pfectōis ꝙ reli quit omnia bona ecclesiastica quia cum esset cardinalis officio⁊ be neficio cessit reliquit bona paterna quia omnem hereditatem pater nam deseruit⁊ ob amorem apostolorz romam venit Reliquit omnia bona que propriis manibus acqrere potuisset ꝫm ꝙ ipe dicit in pro logo sup iob Si autez fixellam iunco texerem aut palmarum folia complicarem in sudore vultus mei comederem panē⁊ ventris op⁹ sollicita mente tractarem nullus moderet null⁹ reprehenderet Nūc aūt q2 iuxta sententiā saluatoris volo operari cibum qui nō perit er ror mihi geminus infigit hec ille Dido patriarchaz floruit qua druplici virtute plenus spiritu sapientie Primo fidelitate vt patz de abraā de quo dicitur hebre xi c Fide abraā obtulit ysaac cū tē ptaretur⁊ vnigenitum offerebat qui susceperat repromissiones ad quem dictum est Quia in ysaac vocabitur tibi semen arbitrans q2 ⁊ a mortuis suscitare eum potens est deus Beatus hieronim⁹ seipm obtulit deo in sacrificium quādo ī syriam profect⁹ heremū petijt⁊ ibi per quattuor annos artissima penitentia se afflixit sicut ipe dicit in epistola ad eustochium habuit em durum habitaculū Unde ait Quotiens in heremo constitutus⁊ illa vasta solitudine que exusta solis ardorib⁹ horridum monachis prestat habitaculum putaui me romanis interesse deliciis Habuit durum habitum vnde ait Horre bant sacco mēbra deformia squalida cutis situ ethiopice carnis ad duxerat Habuit durum lectum Unde ait Quottidie lacrime quot tidie gemit⁹⁊ si quādo repugnantē somnus imminens oppressisset nuda humo vix ossa herentia collidebam habuit duruz cibum⁊ po tum Unde ait De cibis vero⁊ potu taceo cū etiam languentes aq frigida vtantur⁊ coctum aliquid accepisse luxuria sit ideo dicit in ps Sacrificiū deo spi dtri cor dtritū⁊ humiliatū de⁹ nō despiciet

Secundo obedientia vt patet de ysaac qui noscens voluntatem dei ꝙ cederet nō refugit nō acclamauit sed vltro se obtulit Beat⁹ hiero seipm dtimue macerabat Un ait Diem crebro diūxi cū nocte nec pri⁹ pectoris cessabā ꝓberib⁹ ꝙ a dño rediret tranquillitas Tercio patientia vt patet in iacob qui duras fratris sui esau patie batur persecutiones quas tamen patienter tolerauit Beatus hiero nimus magnam passus est a deo persecutōez⁊ flagellatōz sicut ipe

ait in epistola ad eustochiū. Nam cum esset adolescens seculares scientias nimis ardēter legebat. ⁊ circa hoc peccabat quadrupliciter. Primo quia totum tempus tali lectioni dabat. de die tullīū de nocte legens platonē. Secūdo q̄ lecturus tulliū ieiunabat. lectur⁹ aūt euangelium non abstinebat. Tercio quia post lacrimas penitentie legebat libros secularis scientie cum potius tunc sacri libri ei fuissent legendi. Quarto quia stilum sacre scripture vilipendebat. ⁊ ei tulianam eloquentiam p̄ponebat. idoq; domin⁹ graui eum infirmitate percussit. ⁊ cum sibi exequie pararent illico ad tribunal iudicis est perductus. Ubi a iudice cui⁹ conditiōis esset interrogatus. christianum se esse respondit. Cui iudex. Mentiris. Ciceronianus es. nō xp̄ianus. tandem p̄mittens ꝯ decetero litteras seculares nō legeret ad corpus reductus est. Unde dicit sup epistolam ad gal. Plusq̄ quindecim anni sunt. ex quo nunq̄ in manibus meis gentilīū litterarum quilibet auctor ascendit sed si quid fortassis obrepit dum loquimur velut antiqui p nebulam somnij recordamur. Quarto castitate. vt patet in ioseph qui duras carnis molestias a domina sua perpessus nunq̄ prebuit in voluntate consensum. Beatus hiero⁹. post multam vite asperitatem in carne sua nōnunq̄ sentiebat rebellionem. Unde ait. Pallebant ora ieiunijs. ⁊ mens desideriis estuabat. ⁊ in frigido corpore ⁊ carne p̄mortua. sola libidinum incendia pullulabant. itaq; continue flebam. ⁊ repugnantem carnē domandā inedia subigebam hec ille. Et sic ptz.

Tercio venit in me spiritus sapientie prophetarū. Magna em̄ dignitas est esse p̄phetam. id est. prenunciatorem sacramentoꝝ dei. inter quos prophetas est multiplex genus Primi sunt fideles ī docendo vt samuel. j. reg. viij. c. Cognouit omnis populus ꝯ samuel p̄pheta esset dñi Secundi sunt abstracti a delicijs carnis. vt nathā ecc̄i. xlviij. c. Surrexit nathan propheta quasi adeps separat⁹ a carne. Tercij sunt mūdi. vt hieremias. hiere. j. c. Sanctificaui te ⁊ p̄phetam in gentibus te. Quarti sunt caritate ardentes. ecc̄i. xlvnj cap̄. Surrexit helyas p̄pheta quasi ignis. ⁊ verbū ip̄i⁹ quasi facula ardebat. Quinti sunt ⁊templatiui. vt ezech. xlix. ca. Ezechiel vidit conspectum glorie. quā ostendit illi in curru cherubin. Sexti sunt orationibus vacantes. vt daniel. dañ. ix. cap̄. Adhuc me loquente in oratione ⁊c. Septimi sunt humiles. vt ionas. ione. iij. ca. Surrexit ionas ⁊ abijt in niniuen iuxta verbum domini Octaui sunt hāc vitam ⁊temnentes. vt dauid. p̄s. Si aūt in potētatib⁹. lxxx. anni ⁊c. Nomi sunt peccata puniētes vt iohel. iohel. ij. cap̄. Residuū erucē comedit locusta. Decimi sunt penitētes. vt ioh. bap. lu. j. c. Btūs hieronim⁹ āplior̄i spū p̄phie floruit. q̄ tāta sapia offm̄ ecc̄iastic̄ū īstituit

Cum enim olim in ecclesia dei vnusquisq; caneret quod volebat theodosius imperator damasum papam rogauit vt alicui viro docto ecclesiasticū officiū cōmitteret ordinādū. Ipe ergo sciens hieronimum in lingua latina greca & hebrea perfectuz & in omni scientia summum eidem officium predictum cōmisit. Hieronim⁹ igitur psalterium p ferias distinxit & vnicuiq; ferie nocturnuz ꝓprium assignauit ac gloria patri in fine cuiuslibet psalmi dicendum instituit. Demum epistolas & euangelia p anni circulum decantāda ceteraq; ad officium ptinentia rōnabiliter ordinauit. Missitq; illud de bethleem ad summū pontificem & ab eo & cardinalibus suis fuit valde approbatum & perpetuo autenticatum. De spiritu ꝓphetie ipius patz per exemplum de leone quem cum ad officium asselli deputasset tandē eo inuento hieronim⁹ futuroz prescius fratribus ait. Ite fratres & venientibus hospitibus necessaria preparate. Qō rei probauit euentus vt dicit in legenda & sic pz cē.

Quarto venit i me spūs sapiētie aplōz. In aplis em̄ fuit sapientia multiplex. Prima est temporaliū abdicatio sm illud. Nisi qs renunciauerit oibus que possidet nō potest me⁹ esse discipulus. pterea dixit petr⁹ ad ihesum math. xix. c. Ecce nos reliquimus oīa et secuti sumus te cē. Secunda est mandatoz adimpletio. ioh. vij ca. Si manseritis in sermone meo vere discipuli mei eritis cē. exodi xxxv. c. Quis vestrum sapiens est veniat & faciat quod dominus imperauit. Tercia est caritatiua dilectio. ioh. xmj. cap. In hoc cognoscent omnes ꝙ mei estis discipuli si dilectōem habueritis adinuicē. Quarta est mentis illuminatō iohel. ij. c. Filij syon exultate quia dedit vobis doctorem iusticie scz spiritumsanctum iuxta illud. ioh. xmj. capitulo. Docebit vos omnia & suggeret vobis omnia. Quinta est linguarum perfectio actuū. ij. c. Ceperūt loqui apostoli varijs linguis prout spiritussanct⁹ dabat eloqui illis. Sexta est predicationis inflamatio actuū. mj. c. Adhuc loquente petro cecidit spūssanctus sup omnes qui audiebant verbum. Septima est infirmitatis corroboratio Apostolus. Spūs adiuuat infirmitatem nostraz. Unde p hunc spiritum apostoli vicerunt damna rerum & tumelias verborum. passiones corpoz. Beatus hieronimus omnia tempalia reliquit. mandata christi & consilia adimpleuit caritate succensus fuit. Unde aug⁹. in epistola ad hiero. dicit sic. Cum hominez christiana caritate fragrantem atqz mihi fidelem amicum fratrem meum sentio. quidquid ei cōsilioz meoz cogitatōnūqz cōmitto. nō homini cōmitto. sed illi in quo manet. vt talis sit. de⁹ em̄ caritas est & qui manet in caritate in deo manet. hec ille. Etiam spūssanctus ipm docuit multipliciter em̄ didicit. Primo audiēdo. quia audiuit donatū in

grāmatica Victorinū in rethorica. Gregoriū nazanzenū i theologia Unde in epistola ad heliodorum ipe dicit sic. Dū essem iuuenis miro discendi ferebar ardore. nec iuxta quorundam psumptonem ipe me docui. Audiendo autē plus proficim9 q̄ legendo. Et sup epistolam ad gal. ipe dicit sic. Scriptura edificat lecta. sed magis pdest si de lectis vertat in voces Secundo didicit legendo. Unde aug9 contra iulianum dicit sic. Sanctus hiero9. omnes. vel pene omnes qui ante illum de doctrina sacra scripserunt legit. Et hiero9. ad nepotianum dicit sic. Diuinas scripturas sepius lege. immo de tuis manibus sacra lectio nunq̄ deponat Tercio dicit meditando. ps. In lege domini medi. die ac nocte Quarto didicit conferendo. Un i epistola ad aug. dicit sic. Tristes hoc dictauimus vt mereremur complexus tuos. z collatone mutua doceremus aliquid vel diceremus.

Quinto didicit abstinendo. quia magnā abstimentiam faciebat. z corpus suum ieiuniis macerabat. vt sic spūsanctum ad eruditonem acciperet. sicut apostoli actuū. j. ca. Etiam linguaz perfectoem habuit. scz hebree. grece. latine. Jusup intentus erat predicatoni z exhortationi sacrarum scripturarum. Unde ipe ait ad rusticum monachū Ama scientiam scripturarum. z carnis vicia non amabis. Et aug. ad hiero. scribens ait. Ledis em̄ me. si tacueris errorē meū quē forte inuenies in dictis meis ꝛc. Et iteruz. Nihil equidem molestius fero in omnibus angustijs meis. quas patiar in difficilimis questionibus meis. q̄ longinquā tue caritatis absentiaz. cū si fieri posset quotidie te presentem habere vellem. hec ille. Etiā multas aduersitates pp̄ess sus est. Preterea sicut apostoli fuerunt cardines mundi. coadiutores xpi in dispensatone euangelij. Sic beatus hiero. dum esset annoruz xxix. in romana ecclesia cardinalis presbiter ordinat9 ē. vt summi pontificis esset coadiutor. sicut z fuit. Et sic ptz ꝛc.

Quinto venit in me spiritus sapientie Occisoz. id est. martirū. de quibus dicit math. v. c. Beati q̄ psecutoz patiunt̄ ꝓpter iusticiā. qm̄ ipoz est regnū celoz. Beatus hiero. passus est magnā psecutonem. q2 cū quorundā clericoz z monachoz vicia reprehēderet. ei insidias parauerunt. z p vestem muliebrem sibi turpiter illuserunt. Unde seuerus ait. Sancto hiero. iugis aduersus malos erat pugna. Oderūt eum heretici. q2 eos impugnare nō desimit. odierūt eū clerici. q2 eoz vitam insectat̄ z crimina. Istas aūt psecutones ferebat quadruplicit̄er Primo patienter vnde ipe dicit. Maleficum me garriunt. sed scio ad regnū celoz puenire p infamiā z bonā famā Secūdo gratanter. vnde ait in epta ad asellā. Gratias ago deo. q2 dignus habitus sum qué oderit mūdus Tercó desiderāter. vñ dicebat. vtinam ob vñi mei nomē atqz iustiam vniuersa me ifideliū turba psequatur

Quarto pseueranter. vnde dicebat. Utinam in obprobriu meu so lidius exurgat hic mundus. tantu ut merear a christo laudari. t sue pollicatoms sperare mercedem. Grata itaq; deliberanda teptato est. cuiꝰ pmiu a xpo sperat i celo. nec maledictio grauiꝰ e. que dina laude mutat. hec ille. ideo aut istas psecutones tolerabat. q; sciebat verum christianu ista pati debere. Unde ad heliodorum ipe ait. Erras frater. erras si putas christianu vnq̃ psecutoem non pati. t tuc maxime oppugnaris si te oppugnari no sentis. in cunctis ommbus cofugiebat ad iesum. p quem omnia vincebat. Unde dicit in epla ad eustochiu. itaq; omni auxilio destitutus ad iesum iacebam pedes rigabam lacrimis. crine tergeba vtiliu laboꝝ occupatoez ꝛc.

Sexto venit in me spus sapientie confessoꝝ. t pcipue doctoꝝ eorum. s. qui docent verbo t exemplo. Inter doc. est quadruplex differentia. Primi sunt doctores guloси qui docent virtutes t abstinentiam solo verbo. Unde dicit in epistola ad heliodoꝝ. Delicatus magister est qui pleno ventre de ieiumijs disputat. Secundi sunt doctores formidoloси qui nouerunt alios animare ad pugnam. ipsi tn ad certamen descendere formidat. Tercij sunt doctores delicoси qui in cruentato milite reprehendut formidine t ignauia. Unde i epistola ad pamachiu dicit sic. Delicata doctrina e pugnanti ictꝰ dictare de muro. t cu ipe vnguentis delibutus sit cruentum militē accusare formidinis. hec ille. Quarti sunt doctores virtuoси qui quod alios docent suo exemplo edificant. sicut christus qui prius cepit facere. postea docere. Sic beatus hieroꝰ. xpm doctorem iusticie imitatus est. vt nihil sermone docuerit quod ipe prius opere no compleuerit. Preter dersatoem suam qua sanctam habuit. plura opera coposuit vltra traductoem biblie. in qua plurimu desudauit. Etia circa expositoem scripturaꝝ. informatoem moꝝ. deuastatoem hereticorum assidue intentus de numero illoꝝ est. de quibꝰ dicit. dan. xij. c. Qui ad iusticiam erudiunt plurimos. erunt quasi stelle i perpe. etermitates.

Septimo venit in me spus sapientie Immaculatoꝝ. id e. virginu Unde lu. xj. c. dicit. Si oculus tuus fuerit simplex. totu corpus tuu erit lucidum. Ipse em virginitatem seruauit illibatam. q̃uis aut in epla ad pamachiu dicat. Uirginitatē in celum profero. no q; habeo sed quia magis miror q̃ no habeo. Hoc tn ex humilitate dixit. Jo em virginitatem se habere no reputabat. q; carnis incentiua sepe ppessus fuerat. Unde i epla ad rusticum monachu ait. Ue vobis qui quotiens ocupiscimus totiens fornicamus. Et ostra iouinianu dicit sic. Illa virginitas hostia xpi est. cuiꝰ nec mentem cogitato. nec carnem libido maculauit. hec ille. Propterea sapien. vij. cap. dicitur. In

naliuolam aiam non itroibit sapientia·nec ihabitabit i corpo
e subdito peccatis·quā sapiaz nobis pstare dignet iesus xpc amen

In festo sancti francisci confessoris sermo·

In christo iesu valet noua creatura·gal'·vj·c·t in epistola
psentis solennitatis Hie·omet·mj·sup isto verbo dicit
sic·Non est magni meriti si quid foris erga nos agat in
corpore·sed magnopere pensandū est quid agat in men-
te·Nam psentem mundū despicere·transitoria nō amare· mentē me
dullitus in humilitate deo t pximo substernere·ctra illatas stume
ias patientiā seruare·custodita patientia dolorē malicie a corde re
pellere·egenis pxia tribuere· aliena minime ambire· amicū in deo
diligere pter deum t eos qui inimici sunt amare·de afflictōe pxi-
mi lugere·de morte eius qui inimicus est nō exultare· hec est noua
creatura in xpo iesu·hec ille· Sup quo talem moueo questionem·
Utz beat9 frā·p voluntariā abdicatōez tpalis possessionis adept9
fuerit summā pfectōem xpiane religionis·Ad istā questionē respō
dent tres doctores noui testamenti Primus est beat9 grego·mj·
moral'·dicēs sic·Sunt nōnulli iustoz qui ad comphendendum cul-
men perfectōnis accincti·dum meliora t altiora appetunt interius·
cuncta dereliquūt exterius Secundus est beat9 hiero·in epistola
ad paulinū dicēs sic·Socrates ille theban9 homo quōdā ditissim9
cum ad philosophādū athenis pergeret·magni auri pondus abiecit
nec putauit se posse sil' diuitias t virtutes possidere·Tu ergo xpico-
la nudum xpm nud9 sequere Tercio est beat9 tho·secūda secūde·
qōe·clxxxvj·ar·iij·dicēs sic·Duplex est beatitudo siue felicitas Una
perfecta·quā expectam9 in futura vita Alia aūt impfecta ſm quaz
aliqui in hac vita dicunt beati· Presentis aūt vite felicitas est du-
plex Una quidem ſm vitā actiuā Alia vero ſm vitam ctemplati-
uam vt patet per phm·x·ethicoz Ad felicitatez ergo vite actiue q
consistit in exteriorib⁹ operatōibus diuitie instrumētaliter coadiu
uant·qz vt phūs dicit·j·ethicoz·Multa operamur per amicos p di
uitias t ciuilem potentiā·sicut per quedā organa· Ad felicitatē aūt
ctemplatiue vite nō multū operant sed magis impediūt· inqntum
sua solicitudine impediūt animi quietē que maxime necessaria ē cō-
templanti·t hoc est qd phūs dicit·x·ethicoz· qz ad actiones mltis
opus est·ctemplanti vero nullum taliū scz exterioz bonoz· aut ope
ratione necessitatis·sed impedimēta sunt ad speculatōem·Ad futu-
ram vero beatitudinē ordinat aliquis per caritatez·t qz voluntaria
paupertas est efficax exercitium perueniendi ad perfectā caritatem

ideo multū valet ad celestez beatitudinē ꝺsequendā. Ūñ t dōmin⁹ math.xix.c.dicit. Uade t vende oīa que habes t da pauperibus. et habebis thesaur⁊ in celo. Diuitie aūt habite p se quidē nate sunt pfectōez caritatis impedire pncipaliter alliciendo animū t distrahendo. Ūñ dicit math.xiij.c. q̄ solicitudo seculi t fallacia diuitiar⁊ suffocat verbū dei. q̄ vt gre. dicit dum bonū desideriū ad cor intrare nō sinunt. quasi aditum flat⁹ vitalis vetāt. t ideo difficile est caritatem inter diuitias ꝺseruare. Ūñ dñs dicit math.xix.c. q̄ dives difficile intrabit in regnū celor⁊. qđ quidem intelligendu⁊ est de eo qui actu habet diuitias. Nam de eo qui affectū in diuitijs ponit dicit hoc esse impossibile ſm expositōem crisō. cū subdit. Facili⁹ est camelum p foramen acus transire. q̄ diuitē intrare in regnū celor⁊. Et ideo nō simpliciter dicit dives esse beatus. sed qui inuent⁹ est sine macula. eccī. xxxj.c. t hoc q̄ rem difficilē fecit. Ūñ subdit. Quis est hic t laudabim⁹ eum. Fecit em̄ miracula in vita sua. vt sc⁊ inter diuitias positus diuitias nō amaret. Abrenunciatio aūt p̄priar⁊ diuitiarum compat ad elemosinarū largitōem. sicut pmuersale ad pticulare. t olocaustū ad sacrificiū. Unde greg. dicit sup ezech. q̄ illi qui ex possessis rebus subsidia egentib⁹ subministrant in bonis que faciunt sacrificiū offerunt. q̄ aliquid deo immolant. t aliquid sibi seruant. Qui vero nihil sibi reseruāt. offerunt olocaustū. qđ est magis sacrificio. Unde t hiero. ꝺtra vigilantiū dicit. q̄ aūt asserit. eos melius facere qui vtunt rebus suis t paulatim fruct⁹ possessionū pauperibus diuidūt nō a me sed a deo respondet. si vis pfectus esse ic. Et postea subdit. Iste quē tu laudas secūd⁹ t terci⁹ grad⁹ est. quē et nos recipimus dūmodo sciam⁹ prima secūdis t tercijs p̄ferenda Et iō ad excludendū errorē vigilantij dicit ī li. de eccleſia. dogma. Bonū est facultates cū dispensatōne pauperibus erogare. meli⁹ est p intentione sequendi dñm ſmul donare. t absolutu⁊ solicitudine egere cū xp̄o. hec tho. Beat⁹ frā. p̄noscens q̄ status religionis ē quoddā exercitiū t disciplina. p quā puenit ad pfectōem caritatis. ad qđ quidem necessariū est q̄ aliquis affectū suū totaliter abstrahat a rebus mūdanis. Dicit em̄ aug⁹. li. ꝺfess. ad deū loquens. Minus te amat qui tecū aliquid amat qđ nō p̄pter te amat. Ūñ ad pfectōnem caritatis acquirendam p̄mū fundamentū est voluntaria pauptas. vt aliquis absq⁊ p̄prio viuat. p̄pterea ip̄e abdicatis oībus lucris t cupiditatib⁹ terrenis xp̄m secut⁹ est t deponendo veterez hoīem cū actib⁹ suis induit nouū hoīem qui ſm deum creatus est. Ideo ip̄e in xp̄o ihesu est p sui ꝺuersionē noua creatura.

In xp̄o ihesu valet noua creatura

Filiationis.
Regenerationis.
Assimilationis.
Nuntiationis.
Confessionis.
Imitationis.
Sanctificationis.
Lastificationis.
Visitationis.
Sublimationis.

Primo in xpo ihesu valet noua creatura.i.b.f.roe Filiationis.Un apoc.j.c.dr.Vidi similē filio hominis.z iste est.b.frā.qui ē filius dei per adoptoez. Filiatio em adoptionis ē qdam similitudo naturalis filiationis.Filius aut dei naturaliter procedit ut verbū intellectuale vnū cum ipo pre exīs.Huic aut verbo pot aliqs assimilari qtuor mois.

Prio fm roem forme.nō aut fm intellectualitatē ipius.sicut forma domꝰ exteriꝰ costitute assimilat vbo mētali artificis fm speciez forme.n aut fm intellectualitatē.qz forma domꝰ in materia n ē intellectualis sicut erat i mente artificis.Et hoc mō qlibet creatura assimilat vbo eterno cū sit facta p verbū. Secundo assimilat creatura vbo eterno nō solū fm roem forme.sed etiā fm intellectualitatem ipius.sicut scientia q fit i mēte discipuli assimilat vbo qd ē i mente mgri.et hoc mō creatura rōnalis etiā fm suā naturā assimilat vbo dei. Tertō mō assimilat creatura vbo eterno fm vnitatē quā hēt ad prem.qd qdē fit p grāz z caritatē.Un dns orat. Jo.xvij.c. Sit vnū i nobis.sicut z nos vnū sumꝰ.z talis assimilatō cōuenit soli hnti caritatē Ephe.j.c.Predestinauit nos i adoptoez filioꝝ dei Quarto mō assimilat creatura vbo eterno fm participatōem eterne hereditatis.inqntū ex bonitate dei admittit ad participatōem suoꝝ bonoruz id ē btitudis dine.q assistit i fruitōe dei.p quā ipe deus btus ē.et p seipm dines.inqtū.s.seipo fruit.Hec aut dr hereditas alicꝰ exquo ipe ē dines.z iō inqtū deus ex sua bonitate admittit hoies ad beatitudis hereditatē dr eos adoptare Ro.viij.ca.Si filij z heredes. heredes qdē dei.coheredes aut xpi.Nō aut participamꝰ gloriaz xpi nisi priꝰ conformemur illi i passione.vñ subdit.Si tn compatimur vt et sil gloreficemur.sicut etiaz ipe dicat Lu.vl.c. Sic oportuit xpm pati et ita intrare i gloriā suā.z loqtur de fidelibꝰ admissis ad participationē glie sue q prio passioni sue assimilāt Gala.iiij.c.Misit deꝰ filiū suū vt adoptōem filioꝝ dei recipemꝰ.Et qz vnūquodqz perfectuz ē qn finē consequit suo principio.Ecclesia xpi i sui principio habuit xpm passum.ita in fine ipius habuit.b.f.crucifixū.z in hoc assimilat filio hois.

Et sicut christ9 subiecit sibi mundū per signū crucis in quo pepēdit· vbi quinqz vulneribꝰ exceptis dyaboli potestatē confregit· Sic beatus frā· signū crucis maxima charitate dilexit· Jsai· xj· c· Leuabit signum in natōes ⁊ ꝯgregabit ꝓfugos israel ⁊ dispersos iuda ꝯgregabit a quattuor plagis terre· Quia em̄ memoria dominice passionis tradita erat oblivioni· vt illā innouaret in cordibus ommū· ideo semper ferebat crucez in manu· iuxta illud Eccī· xxxvij· c· Innoua signa īmuta mirabilia· Cū em̄ inueterata essent signa xp̄i apud ignaros· expediebat vt· b· frā· ea innouaret· cui dictū est a domino· Cant· viij· c· Pone me vt signaculū super cor tuū· ⁊ vt signaculū super brachium tuū· Jnnouauit aūt signū crucis quadrupliciter· Primo ex protectione· Nā visus est munit9 duob9 ensib9 in modū crucis· ita ꝙ dyabol9 in cor suū non poterat ascēdere· Nec a superiori per aliquam vanā spem· Nec ab inferiori per vanū timorem· Nec a dextris per inordinatam leticiā· Nec a sinistris per inordinatam tristiciā seu dolorem· Etiā si dyabol9 volebat in ipm̄ introire a superiori p fraudulentiam· ibi incidebaꝯ ense sapientie· Si ab inferiori per concupicentiam· ibi incidebaꝯ ense castitatis ⁊ ꝯtinentie'· Si a dextris p̄ speritatem ⁊ auariciā· ibi incidebaꝯ ense largitatis ⁊ tpantie· Si a sinistris per aduersitatē ⁊ impatientiā· ibi incidebaꝯ ense magnanimitatis ⁊ patiētie· Secundo ex inductione· Quidaz em̄ ex diuina reuelatione vidit crucem auream ex ore· b· frā· ꝓcedentem· cui9 summitas celum tangebat· ꝓpter qd̄ angeli inducebanꝯ in magnā admirationem· ꝓfunditas ei9 penetrabat terrā· ꝓpter qd̄ demones inducebantur in magnā ꝯfusionē· Brachium dextr̄ ꝓtendebatur ad austrum· ꝓpter qd̄ fideles in dei amore feruētes inducebanꝯ ad deuotionez· brachiū sinistr̄ ꝓtendebaꝯ ad aquilonē· ꝓpter qd̄ peccatores in dei amore frigidi inducebanꝯ ad cōuersionem· Tercio ex distinctione· Quidā em̄ vidit in fronte sancti frā· signū thau colorz varietate distinctū· qd̄ ei9 frontē miro venustabat ornatu· hoc signo litteras sigillabat· Etiā hoc signo peccata remittebat· ⁊ infirmos sanabat· Unde cuidā cum baculo figuram thau in se habente apostema fregit ⁊ sanat9 fuit· Quarto ex benedictione· Cum em̄ quadā vice a capitulo ꝓuinciali corꝑaliter defuisset· visus est a quodā in spū ibi consistere· ⁊ in modū crucis fratres benedicere· Jnsuper a ꝓppinquante hora mortis ei9 in modū crucis manib9 cancellatis fratres benedixit· sicut Jacob cancellatis manib9 benedixit filios Joseph· vt habetur gen̄· xlviij· c· Jmmutauit aūt mirabilia passionis christi ex impressione vulnerum christi in corpus eius· Unde ipse dicit Gala· vj· c· Ego stigmata domini ihesu in corꝑe meo porto· Hui9 autez impressionis stigmatum causa fuit quadruplex· Prima vehemēs

imaginatio ꝺatet. Nam hiero. in glo. Gen. xxx. c. dicit. ꝙ quedam mulier ethiopē peperit ꝓpter visionem cuiusdam imaginis que i camera sua erat. Similiter phūs li. de animalib⁹ dicit. ꝙ cum quedaz gallina vicisset gallum. ex imaginatōe victorie crista ⁊ calcaria sunt ei exorta. Be. f. in visione qua vidit seraphim sex alas habentez. ⁊ inter alas effigiem hominis crucifixi. tam forti imaginatione mot⁹ est ꝙ vulnera passionis xpi in ipsum impssa sunt. Secunda vehemēs compassio. Amor eiꝰ dominice passionis accendit tā fortiter cor sancti. f. vt cuz de illa cogitaret. ex compassione totus liquefieret. ⁊ pix a lacrimis contineret. ideo in carne sua mirabilia fecit. Prouer. vj. c. Nunquid pōt homo abscondere ignē in sinu suo. ⁊ vestimēta ei⁹ nō ardeāt. Unde ex dextro latere ei⁹ tāꝙ lancea trāsfixo sepe sanguis exibat. qui tunicam ⁊ femoralia ipsi⁹ respergebat. Aꝫ em sanguinez nō emisisset. si vera stigmata nō habuisset Tercia vehemēs admiratio. Aug. ꝺtra iulianū dicit ꝙ oues Jacob ex quadā admiratōne virgaꝝ fet⁹ varios concipiebāt. B. frā. uidendo seraphim crucifixū admiratione ⁊ stupore mimio replebat. pñ dolor sensibilis in eo causabatur. Cū em quidā frater ei⁹ scapulas cōfricaret. vuln⁹ lateris tetigit. ad cui⁹ tactū pre dolore fortiter clamauit. Quarta vehemens meditatio. Ecci. xij. c. Frequens meditatio carnis afflictio est. ps. In meditatione mea exar. ig. B. f. xpi passionē meditari nō cessabat. Deut. vj. c. Meditaberis sedēs in domo tua. ideo stigmata passionis xpi sibi impssa sunt. vt patet ex multoꝝ fideliū attestatōe. quitam in vita ꝙ in morte illa viderūt ⁊ tetigerūt ⁊ osculati sunt. Papa Bre. certificatus fuit. Clericus ꝺubitās in manu sua vuln⁹ sensit miles ꝺeuotus letaliter sauciatus est ꝛc.

Secundo in xpo ihesu valet noua creatura. i. B. frā. ratione regenerationis. Est em differentia inter filiū dei naturalem. ⁊ filiuz dei adoptiuum. Filius em dei naturalis est genitus non factus. Filius aūt adoptiuus est factus. scom illud. Joh. j. c. Dedit eis potestatez filios dei fieri. Dicit tn qnqz fili⁹ adoptiuus esse gen⁹ ꝓpter spualem regeneratōez. que est gratuita. nō naturalis. Ja. j. c. Voluntarie genuit nos verbo veritatis. Et hyla. dicit sup Math. ꝙ sup ihesum baptizatū ꝺescendit spūssanctus. ⁊ vox patris audita est di. Hic est filius meus ꝺilectus. vt ex his que consumabant in xpo cognoscere mus post aque lauacrū. ⁊ de celestib⁹ ptibus sanctū in nos spiritus auolare. ⁊ paterne vocis adoptōe dei filios fieri. hec ille. Per baptismum aūt nō solum efficimur filij dei. sed etiā in numero sanctoruz angelorum computamur. qui ⁊ ipsi filij dei dicuntur. Job. xxxvnj. c. Ubi eras cum me laudarent astra matutina. ⁊ iubilarent filij dei. ꝓpterea sicut xps ante primum aduentum suuz qui fuit mīe premisit

angelum ſ. iohā bap. ſic ante ſecundū aduentum ſuum ſ. iuſticie p̄mi
ſit alterum angelum ſ. ſanctū frā. de quo Apoc. vij. c. dicit. Vidi al-
terum angelum aſcendentē ab ortu ſolis habentem ſignum dei viui
Iſte angelus fuit beat⁹ frā. qui habuit quattuor excellentes ꝓprie-
tates angeli. de quib⁹ p̄s. dicit. Qui fa. an. ſuos ſpi. ⁊ mi. ſuos igneꝫ
pren. Prima ꝓprietas angeli eſt obedientie velocitas. ideo dicit
angelos ſuos. i. nuncios. Beatus frā. habuit obedientie promptitu-
dinem. vt patet in executōe mandatoꝝ que de⁹ p̄cepit ſibi. que fue-
runt quattuor. Prima vt aduerſa letanter ſuſciperet. ⁊ iſta letanter
ſuſcepit. q̄ malebat de ſe audire vitupium. q̄ laudis p̄conium. Et cū
pueri poſt eum currerent ⁊ lutū p̄icerent. ipſe ſemp ad oīa patiēs
fuit. p̄s. Obprobria exprobrantiū tibi ceciderūt ſup me. Secundo
vt ſeip̄m dtemneret di. Franciſce amara p dulcib⁹ ſume. ⁊ teipſum
contemne. ſi me cupis agnoſcere. ⁊ hoc impleuit q̄ ſe peccatorē ma-
ximum reputauit. Unde fratri interroganti quā de ſe opinionē ha-
beret. reſpondit. videor michi maximus peccator. i. Thi. i. c. Xp̄s ve-
nit in hunc mundū peccatores ſaluos facere. quoꝝ primus ego ſum
Tercio vt ſuam eccleſiam reparet di. Franciſce vade repa domū
meam. ⁊ ip̄e verbo ⁊ exemplo ⁊ ope compleuit. i. Thimo. iij. c. Sciaſ
quomodo oportet te in domo dei cōuerſari. Quarto vt in deo tā
tum ⁊ non in alio ſperaret dicens. Quis poteſt tibi melius facere.
dominus an ſeruus. diues an pauper. Et ipſe omnē ſpem ſuam po-
ſuit in deo di. illud p̄s. Jacta cogitatū tuum in dño ⁊ ip̄e te enutriet
Secunda ꝓprietas angeli eſt eſſentie puritas. Tanta fuit puritaſ
corporis bea. frā. vt oīa que in ipſo ſunt ſancta fuerint Math. vj. c
Si oculus tu⁹ fuerit ſimplex. totū corp⁹ tuū lucidū erit. vt patet in
ſingulis partib⁹ ei⁹ Capilli eius fuerūt ſancti. q̄ cū dom⁹ cuiuſ-
dam rueret. ille accepit modicū de capillis ſancti fran. ⁊ in ſciſſuras
poſuit ⁊ domus firma pmanſit. quā mirum ſancti viri capill⁹ fra
gilis ſtabiliuit Oculi eius fuerunt ſancti. a quibus deuotas lacri-
mas emiſit tam aſſiduas vt infirmitatem incurreret oculorum. cūq;
moneretur vt ſibi a fletu parceret. reſpondebat. Non eſt ob amorem
luminis q̄ cōmune habem⁹ cum viſis expellenda interne viſitatio
lucis. Aures eius fuerunt ſancte. que vocē diuinā audierunt. vt di-
ctum eſt. ⁊ angelicam iubilationem. Cum em̄ ſemel egrotaret ange
li ſibi dulciſſimum edidere concentum. ex qua iubilatōne anima ei⁹
gauiſa fuit ⁊ corpus ſanatum Os ei⁹ ſanctū fuit. q̄ verba que ex
ore ipſius procedebant tante virtutis fuerunt q̄ ſi quem benedice-
bat erat benedictus. vt patet in illo qui vxorem ſuam a ſalubri ꝓpo-
ſito impediebat. cui vir ſanctus ſuā benedictionem miſit di. Fili nūc
temp⁹ eſt miſericordie poſtea equitatis. ad q̄ verbū ille fuit ꝓtim⁹

immutatus. Saliua eius sancta fuit. qz cum quedam puella fuis. set lumine oculoꝝ priuata. ꝛ vir dei de sputo suo eius oculos limi uisset. mox fuit curata Manus eius sancte fuerunt. que fuerūt xpi stigmatibus consecrate ita ꝙ ea que tangebat sancta erāt Sepe eiz pānis ab eo tactus infirmos comedētes sanabat Ungues ei9 sancte fuerunt. Cum em̄ quidam frater temptaret de vnguinibus viri dei quas habere cupiebat. ille in spiritu hoc cognoscēs dixit ei. Ue mi fili. prescide vngues meas. Ille aūt cum leticia iussa complens ꝑ reliquijs ipsas precisuras seruauit. ꝛ temptatione omni fugata consolationem multam recepit. Scriptura eius sancta fuit. Cum em̄ quidam frater temptaretur. cogitauit ꝙ si de scriptura patris sancti haberet. omnez temptationē vinceret. Qd̄ ille in spiritu recognoscens vocato illo fratre. quasdam laudes dei in scedula scripsit sibi qz dedit vnde omis temptatio euanuit Pedes ei9 sancti fuerunt qz xpi stigmatibus consecrati. Cum eniz oues ꝛ boues in prouintia reatina pestis consumeret. quidaz aspergēs illa animalia aqua. quā ex lotione pedum eius seruauerat. mox omnis illa pestilentia fugata fuit. Cor ei9 sanctum fuit vtpote laterali vulnere christi dedicatum. ab omi labe peccati mitidum Corda eius sancta fuit. Cū em̄ in carne sua motus aliquis concupiscentie insurgeret. ille castitatis amator corda se fortissime verberabat di. Eya frater azine sic decet te manere. sic subire flagellū. vnde cum quidam cordam. qua vir dei fuerat accinctus cum deuotione seruaret. eam sepe in aquam intingebat. ꝛ omnes infirmi de aqua illa potantes sanabantur. Tercia ꝓprietas angeli est magna humilitas. ideo dicitur ꝛ ministros suos. Fuerunt em̄ in. b. frā. quatuor gradus humilitatis. Primus fuit laudes hominum fugere. Nam cuidam fratri precepit. vt cū populus ipsum laudaret. ipse in eum verba vilitatis inferret Secundus fuit de se semper timere. vnde cum a populo beatificaretur dicebat. Nolite me laudare tanq̄ securum. adhuc filios ꝛ filias habere possum rediens ad seculum. Nemo laudandus est cuius incertus est exitus. Tercius est inferioribus obedire. Magis em̄ volebat subesse q̄ preesse. vnde cum esset generalis cessit officio. ꝛ guardiani voluntati parebat. ꝛ socio cum quo ire solitus fuerat obedientiaz promittebat. Quartus fuit obprobria hominuz spernere. vnde cū tempore vernali indutus panniculis oratiom̄ tremens insisteret. dixit ei quidam vt de suo sudore vnam sibi numatam venderet. ille respondit. Non tibi sed domino meo vendo Quarta ꝓprietas angeli est feruens charitas. ideo dicitur. ignē vrentem. Charitas em̄. b. f. fuit in feruenti oratione ad deum. cuius feruor appuit in quatuor

Primo in peccatorum remissione. cum quadaz die orans peccata

sua defleret a spiritusancto certificationem accepit q̄ dñs peccata sua sibi remiserat. Secundo in subita mutatōne. Cum em̄ quadā die p quodam abbate instantius oraret subito tantā ille sensit mutationem t mentis dulcedinem q̄tam in vita sua nunq̄ fuerat exp⁹tus. Tercio in assidua contemplatione. q̄ ihesum toto corde tota virtute contemplans. celum inspiciens terram videre dedignabat dicens. Oculi mei semp ad dñm. qm̄ ipse euellet de la. pe. meos tc̄

Quarto in dyaboli confusione. Cū em̄ ciuitatem assisij t totā illam regionē draco videretur absorbere. vir dei orauit t statim euanuit. Et sic patet tc̄.

Tercio in xp̄o ihesu valet noua creatura. i. B. frā. ratione assimilationis. fm quā dignitates atq; pfectiones sanctorum patriarcharū excellentissime in se habuit. vt patebit. Adā ex innocencia. de quo dicit Gen̄. ij. c. Faciamus hominē ad imaginem t similitudinem⁹ nostram. t p̄sit piscibus maris t volatilibus celi. cui data fuit p socia voluntaria pauptas. qñ dictum est ei. De ligno scientie bom t mali ne comedas sicut primo angelo data fuit p socia vera humilitas ordo em̄ diuine prouidentie hoc exigit vt semp inferiora p supiora gubernentur. vnde cum homo sit supra cetera animalia. vtpote ad imaginem dei factus conuenienter ei⁹ gubernationi cuncta animalia subduntur. Homo aūt ex cupiditate pauptatem reliquit. iō gratiam innocentie amisit. Bea. frā. hanc innocentiam p voluntariam paupertatem x̄pm sequens recupauit. Patet. q̄ in statu innocentie ante inobedientiaz hominis. michil ei repugnabat qō naturaliter deberet ei esse subiectuz. omia aūt aialia naturaliter sunt hōi subiecta sed inobedientia eorum ad hominem subsecuta est in penam ei⁹. vñ vocem hominis fugiunt se contractari nō pmittunt. t viso homine a cantu desistunt. t seua atq; nociua homini fiunt. B. aūt francisco obediebant. q̄ t vocata veniebant t se ab ipso tangi pmittebāt t iussa cantabant. t iussa subticebant. t silueſtria mansuefiebāt. vt habetur plene in legenda. Unde obedientia animalium ad. b. f. non fuit leuitatis in viro dei. sed exemplar puritatis primi hominis in statu innocentie. vt patet tc̄. Abel ex hostia. Heb. xj. c. Fide plurimā hostiam Abel q̄ Cayn obtulit deo per quā testimoniū assecut⁹ est esse iustus. testimoniū perhibente muneribus eius deo. Nam ignis de celo descendebat t hostiam consumebat. Beat⁹ frā. omia sua in repatione ecclesiarum x̄pi distribuit. s. sancti Damiani. sancti Petri t sancte marie de angelis in portiuncula quā summe dilexit. in qua virtuose pfecit. Quidam vir sanctus vidit innumeros homines celitate percussos facie in celum directa. t genubus flexis in hui⁹ ec-

cleſie ſtare circuitu ꝛqui oēs eleuatis manibus lacrimantes a deo petebant miſericordiam ⁊ lumen ꝛEt ecce vehemens de celo ſplendor aduenit ꝛſe p omnes diffundens ⁊ gratiam largiens Noe ex multiplicatione ꝛgenuit eē tres filioſ quos in archam induxit ꝛa quibus genus humanum eſt multiplicatum ꝛvt dicit Geñ ꝛix ꝛc ꝛ Beatus fran ꝛin archam eccleſie tres ſanctiſſimos ordines inchoauit ꝛſ ꝛfratꝝ minorum ꝛdñaꝝ inclusarum ꝛ fratrum de pnia ꝛ ab his multiplicatus eſt numerus ſalvandorum in celeſti gloria ꝛ Abraam ex pmiſſione ꝛqui patrem ꝛpatriam ꝛ cognationem dereliquit ꝛvt benedictionem hereditate poſſideret filiū gra genuit ꝛqui in gentem magnam creuit ꝛb ꝛfran ꝛomnem paternam hereditatem reſpuit ꝛ Conuocatus eē ante epm Aſſiſij depoſitis oībus veſtimentis ⁊ femoralibus ceteriſqꝫ temporalibus reſtituit ea patri ꝛſolo cilicio quo vtebaꝫ ſibi reſeruato dicens ꝛ Uſqꝫ nunc te vocaui patrem in terris ꝛ āmodo aūt ſecurus dicam ꝛpater noſter qui es in celis ꝛpenes quem omnem theſaurum repoſui ꝛ ⁊ omnē ſpem collocaui ꝛ ⁊ ciuitate relicta ſecurus et liber ſecretum ſolitudinis petiſt ſolus ⁊ ſilens ꝛ Iſaac ex immolatione ꝛcui ſacramentū crucis xpi reuelatum eſt ꝛqñ pater eius in monte ipſum immolare voluit Geñ ꝛxxij ꝛc ꝛ Beatus frā ꝛ certificatus fuit a domino Jheſu chriſto ſex vicibus de eo qō ſibi dixerat in prima viſione ꝛſ ꝛq dux in militia xpi futurus armis celeſtibus ⁊ ſigno crucis decoraret ꝛ Primo in principio ſue conuerſionis ꝛquando chriſtus ſibi apparuit ꝛ ⁊ compaſſiui gladio doloris mentem eius tranſfixit ꝛ Luc ꝛij ꝛc ꝛ Tuam ipſius animā ptranſibit gladius ꝛ Secundo quando audiuit crucifixum ei dicentem ꝛ Uade repa domum meam ꝛ Tercio quando frater ſilueſter vidit crucem auream ex ipſius ore procedē tem ꝛ Quarto quando frater Pacificus vidit gladios in modū crucis viſcera viri dei tranſfigentes ꝛ Quinto quando frater Monald⁹ vidit virum dei ſecundū figuram crucis in aere ſubleuatum ꝛ Sexto quando in monte aluerne frater Illuminatus conſpexit ſeraphin in modum crucifixi viro dei ſtigmata impreſſiſſe ꝛvt chriſti crucem propriis humeris baiularet ꝛ ⁊ ardenter predicaret ꝛ Jacob ex benedictione qui duodecim filios velut patriarchas genuit ꝛquos etiam in fine vite ſue benedixit ꝛ Geñ ꝛxlix ꝛ Beatus franciſcus verus ſupplantator mundi nouam chriſto religionem inchoans duodecim fratres tanꝫ duodecim patriarchas a deo miſſos ſecum aſſumpſit quorum noīa ſunt hec ꝛ Petr⁹ cathanij ꝛ Egidi⁹ ꝛ Sabbatin⁹ ꝛ Moric⁹ Pacific⁹ Leo ꝛ Silueſter ꝛ Ruffin⁹ ꝛ Johānes de ſancto Conſtātio ꝛ Bernard⁹ de viridante ꝛ Guilelm⁹ anglic⁹ ꝛ Maſi⁹ de marignano ꝛ Per iſtos eī vite ſāctitate ⁊ exēplo ac regimīe ordo iſte floruit ꝛ Joſeph ex interptatōe ꝛq vitē cū trib⁹ ꝑaginib⁹ florere interptat⁹ eſt Geñ ꝛxl ꝛc ꝛ

Beatus frā tanq̄ vitis fructificauit Eccī xxmj Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris s sancte vite t mei flores s doctrīe euāgelice produxerūt fructū honoris t honestatis Hec vitis s b fran in primo ordine pduxit tres ꝑagines s sanctuz Antoniū de padua Sanctū ludouicū epm t sanctū Bernardū de quintaualle In secūdo ordine produxit tres ꝑagines s sanctam Claram sanctā agnetam filiā Otterchi regis Boemie t sanctā Salome de domo regis Polonie In tercio ordine pduxit tres ꝑagines s beatū Petrū pectinariuꝫ de semis beatū lucensem de podio bonizi t sanctū eleazarum In hoc tercio ordine quo ad dnas produxit tres ꝑagines s sanctam Elisabeth filiā regis vngarie beatam Emilianam de florētia t beatam Michelinaz de pensauro vt patet tc Beniamin ex electione Nam beatus frā recte compatur beniamin ꝑter x singularia Primo in ortu beniamin mater eius emorif Ben xxxv Sic in ortu conuersionis b frā mater omis carnalitatis extinguif Secundo beniamin diuersum a patre t matre nomen imponif Unde mater non vocauit eum Beniamin sed filium doloris pater vero vocauit eum Beniamin i filiū dextre Ben xxxv c In beato frā fuit maxima obseruantia pnie t austeritas vite tn faciunt in celis filiū dextre licet hic videantur dolorez ingerere Tercio beniamin i minimꝰ t paruulus Ben xlij c In bea frā fuit summa humilitas non autē de numero eorum de quibus Bern dicit Quidaz volunt esse humiles sine despectu pauperes sine defectu bene indutī sine solicitudie bene pasti delicate sine labore alijs adulantes alijs detrahentes mordaces vt canes dolosi vt vulpes superbi vt leones intrinsecus vt lupi rapaces mellis dulcedinem i mamis glorie t latētis lasciuie suggentes vt vrsi qz volunt esse sine autoritate iudices sine visu testes postremo falsi accusatores t ideo veritate carentes hec ille Quarto Beniamin a patre tenerius diligitur Ben xlix Et beatum Frā tenerius dilexit Jhesus christus vt patet ex impssione stigmatum Quinto Beniamin in egiptum sed non sine custodia Jude ingreditur Ben xlnj Beatus fran mira charitate ab opere contemplationis descendit ad opera fraterne sustentationis semper comite diuina confessione Sexto in ingressu Beniamin in egiptum Simeon a vinculis soluitur Ben xlnj c Beatus Fran ab operibus iniquitatis a vinculis peccatoꝝ verbo t exemplo hoies reuocauit Septimo cyphus argenteꝰ in sacco Beniamin abscondif Ben c In B frā incorruptio admirande castitatis que per argentum album designaf repitur Octauo beniamin cū maioribꝰ muneribꝰ remittitur Ben xlv vbi dicif q Joseph dedit singlis frībꝰ bīas stolas Beniamin dedit trecentos argenteos cum quinqz stolis optimis

Beato frā dom̄m9 dedit magnifica donaria ſ recepit em̄ ccc argẽ teos i tres aureolas p tribus votis religionis ⁊ quinq3 ſtolas op timas i quinq3 plagas q̄s nō ſolū in corde ſed etiā in corpe ſuo por tauit Nono beniamin rapiens p̄da deſcribit Gen xlix c Beatus f ſua ſonora predicatōe veritatis magnā p̄dam ad domum dei addu xit ⁊ quotidie adducit p ſue religionis pfeſſores Decimo beniamī ciuitatē iheruſalem in ſortē recepit Joſue xvnj Beatus fran ꝑter euangelicam pfectionem artiſſime pauptatis accepit in ſortem ir̄e3 celeſtem Un̄ dicit Deut xxxnj Beniamin amantiſſim9 dño habita bit confidenter in eo tota die quaſi in thalamo morabitur ⁊ inter hu meros ei9 requieſcet Et ſic patet ꝛc

Quarto in xp̄o ihesu valet noua creatura i b frā Ratione nuntia tionis que debet ſanctis ꝓphetis vñ s Tho m̄j ꝑte q vij ar viij di cit ſic ꝓpheta dicit quaſi procul fans vel pcul videns inq̄tum ſ co gnoſcit ⁊ loquit que ſunt pcul ab hoim ſenſibus ſicut etiā Aug di cit xvj contra fauſtū Eſt aūt conſiderandū q̄ non poteſt dici aliq̄s p pheta ex hoc q̄ cognoſcit ⁊ annunciat ea que ſunt aliis pcul cū qui bus ipſe non eſt ⁊ hoc eſt manifeſtū ⁊ ſm locū ⁊ ſm tempus ſi em̄ aliquis in gallia exiſtens cognoſceret ⁊ annunciaret aliis in gallia exiſtentib9 ea que tunc in ſyria agerent ꝓpheticum eſſet ſicut Heli ſeus de Giezi dixit m̄j R v c quomodo vir deſcēdebat de curru et occurrerat ei ſi vero aliquis in ſyria exiſtens ea que ſunt ibi annun ciaret nō eſſet hoc ꝓpheticuz ⁊ idem apparet ſm tempus ꝓpheticū em̄ fuit qō Iſa p̄nunciauit q̄ Cirus rex pſarum templum dei eſſet reedificatur9 vt patet Iſa xlm̄j Nō aūt fuit ꝓpheticum q̄ Eſdras hoc ſcripſit cui9 tpe factum eſt ſi ergo deus aut angeli vel etiā be ati cognoſcūt ⁊ annunciant ea que ſunt pcul a noſtra noticia non pe3 timet ad ꝓphetiā q3 in nullo noſtrum ſtatum attinguit q3 ꝓphetia ē eorum que ſunt pcul a cōmuni hominū ſenſu cū quib9 ꝓpheta uer ſatur ⁊ cōmunicat in ſtatu vie hec Tho B frā floruit ſpiritu ꝓphe tie multiplicit̄r Primo p̄dicens dom̄m Hugolinum epm hoſtienſem futurum ſummum pontificem quod rei probauit euentus quia in ſummum pontificem electus vocatus eſt Grego ix Secundo dum eſſet captus a peruſinis ⁊ carceri mancipat9 letanter ait adhuc ſan ctus per totum mundum adorabor Tercio dum eſſet apud domiatā quā chriſtianorum obſidebat exercitus p̄dixit ſocio ſuo ⁊ vniuerſo chriſticolarum exercitui non proſpere ſuccedere ipſis ſi belli attem ptarent congreſſum qđ rei ꝓbauit euentus Quarto dū p̄dixit mili ti cuidā q̄ eū ad prādiū inuitauerat ſubitū caſū mortis p̄monēs ipm vt confiteret̄ ⁊ domū ſuā diſponeret q̄ oīa vt cōpleuit mox ſpūm exa lauit i ipo ei fuerūt pfectōes ac p̄rogatiue ꝓphetaꝝ veteris te vt3

Moyses in gubernatione qui assumptus de aquis. s. mundane vanitatis spiritu dei afflatus populū in deserto pauit pane celitꝰ misso. insup eduxit aquā de petra in deserto. vt populus sitiens biberet preterea ieiu. xl. diebus ⁊ totidē no. discalciatus montem conscēdit. vt legem domini accipet quā bis accepit. vt patet Exo. ⁊ Nu. in mtis locis. Bea. frā. spreta seculi vanitate magis elegit affligi cū populo dei ꝙ temporalis peccati habere iocunditatem maiores diuitias estimans thesauro patris sui imperiū christi. heb. xi. Hic per vallem spoletanam cum suis fratribus transiens diutino labore lassatus in quadam solitudine cum illis substitit. cunqz fame deficerēt nec modus prouidendi succurreret. diuina prouidente clementia. affuit angelus panem eis deferens ⁊ subito euanuit. Similiter cum vir quidam ad modū pauper suo azello virum dei per mōtana veheret ⁊ pre lassitudine uie asperioris siti deficeret. subito vir dei de iumento prosiliens genuflexus in terram extensis manibus in celuz orauit ad dominuz. ⁊ ecce mox de saxo durissimo aqua profluxit. de qua abundanter refocillatus est. Preterea discalciatus vir dei mōtem quendam cum duob9 socijs spūsancto ducente conscēdit. vbi ieiunans in pane ⁊ aqua quadraginta diebns ⁊ quadraginta noctib9 conscribi fecit regulā. quā sibi oranti diuinus spirit9 in flama ignis suggesserat. Quā cum de monte descendens seruandam suo vicario commisisset. ⁊ ille paucis elapsis diebus p incuriam amisisse profiteretur. iterum in montem sanctus dei redijt. eamqz instar prioris ex ore dei suscipiens ilico repauit. ad cui9 obseruantiam frēs induxit. Ecc̄i. xlv. c. Dedit illi cor ad p̄cepta. ⁊ legem vi. ⁊ dis. do. ia. testa. et iudi. s. israel Josue in deportatione. qui ait ad sacerdotes. Tollite archam federis. ⁊ illaz deportauerant auxilio diuino ⁊ nō humano Josue. nj. c. Beatus frā. cum in quadā deuastata ecclesia in pūtia Masse apud montem Casalem oraret. intellexit p spūmsanctū sacras ibidem reliquias remansisse. quas cū p̄cepisset fratribus suis sacerdotib9 ad locum honorabilem deferri. iussa viri dei negligētes die altera archam reliquiaz in loco sublimiori altaris repositam diuina virtute oculis suis cōspexerunt. ⁊ cuius iussis nō paruit homo paruit deus. Illi aūt inobedientie veniam promeruerunt. Gedeon in cōflictatione cui dixit dominus. In viris qui lambuerunt aqs manu liberabo vos ⁊ tradam Madian in manu tua Jud. vij. c. Beatus frā. cū paucis frībus q aquā tpaliū dsolationū nō nisi ad necessitatē sumūt ⁊ multa mēdicitate hostes pc̄i dei deuicit Uñ ecclesia cantat de eo. Carnē mundūqz dterens. hostes malignos proterens

Dauid in vnctione. quem Samuel iussu dei vnxit in regē sup isr̄l qui acceptis quinqz lapidibus de torrente interfecit Philisteum

ꝛ abstulit obprobriū ex israel·j·Re·xvj·ꝛ·xvij·c· Beatꝰ fran·acce dens ad papā Jnno·iij·p ꝯfirmatōe ordinis sui spū dei afflatꝰ p. posuit hāc pabolā de diuite rege cū muliere formosa ꝛ paupe ꝯtra hente·ꝛ de ple susceptā pferente regis imagīē ꝛ educanda de mē sa ipsiꝰ·quā sic interptatꝰ est·Nō est dubitandū ꝙ fame peant etez ni regis filij·qui ad imaginē regis xpi p spūssancti virtutē de pau· pere mre nati p spūm pauptatis sunt ī religione paupcula educādi· Cognita itaqz volūtate dei summꝰ pōtifex velut alter samuel ordi nē sancti frācisci despectū atqz abiectū velut dō cōfirmauit ps· Ele gi abiectꝰ esse īm do·dei mei·magisꝙ ha·īm tab·pe·ꝛc·vsqz q̄ sperat īm te·qui sumpto signo crucis ꝛ quīqz stigmatibꝰ velut·v·lapidibꝰ potentiā dyaboli ꝯfregit· Salomon īm fabricatōe·qui fabricauit tres domos·s·templū·domū saltꝰ·ꝛ domum filie pharaonis ·ij·Re· vnj·c· Beatꝰ frā·tres domos spūalis edificij fabricauit·s·fratrū minoꝝ·dñaꝝ īclusaꝝ·ꝛ fratꝝ de pnia· īm quibꝰ factꝰ est oībꝰ cau· sa salutis eterne·vt omēs hi ordines dicere possint illud Thob·xij· c·Bonis opibꝰ p eū repleti sumꝰ·Et sic cultū dei valde ampliauit·

Asael īm cursitatōe·porro Asael cursor velocissimꝰ erat q̄si vnus ex capreis q̄ morant īm siluis· Beatꝰ frā·velut Asael·ī·plasmatio dei·ꝙtum ad nouā religionē sibi diuīnitus oñsam· p̄cursor eterni iu dicis velocissimꝰ ꝓpter depositōez ponderis tpaliū rez·q̄si vnus ex capreis acutꝰ visu ꝓphetico īm siluis huiꝰ mundi regnū eternū īde fesse predicauit· Helyas īm subuectōe·qui in curru igneo trans la· tus est īm celū·mj·Re·j·c·Beatꝰ frā·īm ciuitate assisij semel p̄dicatu· rus īm ecclesia cathedrali fere media noctis hora īm orto canonicoꝝ orās cū quibusdā ex socijs suis p̄monstratꝰ est īm curru igneo ꝛ splē dente·quē viri israelite·s·fratres sui ordinis sequerent·Nam currꝰ igneꝰ mirādi splendoris p ostiū domꝰ intrans hucꝫ atqz illuc p do· miciliū tercio se ꝯuertit supra quē globꝰ lucidꝰ resīdebat · qui solis habēs aspectū noctē clarefecit·īm globi medio ·b·pater resīdebat su pernis irradiatꝰ fulgoribꝰ ꝛ ardoribꝰ inflamatus·ꝙ verba ignita pferebat·iuxta illud ps· Jgnitū elo·tu·veh·ꝛ ser·tuꝰ vilex·illud ꝛc· Heliseꝰ īm opatōe·Nā helyas ascendēs īm celū dimīsit paliū suū īm terrā·p qō heliseꝰ opatꝰ est mirabilia vt ptz·mj·Re·j· Beatus frā·accepto pallio xpi·ī·stigmatibꝰ sup carne sua post ascēsionē xpi īm celū mirabilia opatꝰ est·Cū tpe hyemali p̄ lassitudīne corpis sub uectꝰ azello cuiusdā paupis sub crepidīe cuiusdā pmimētis rupis p nocteret superuemēte algore ꝛ miuibꝰ·homo ille murmurabat·quez vir sanctꝰ sacris manibꝰ ꝯtingēs mēte ꝛ corpe ꝯfortauit cibo·calo· re atz dormitōe suaui ·Et sicut deꝰ apuit cor pueri ad videndū mō· tem plenuz equoꝝ ꝛ curruum igneorum īm circūitu Heliseī·sic deus

aperuit oculos fratrum simplicium ad preces beati Frā. vt intelligerent magnalia dei. qui secreta scīaꝝ p̄dictoꝝ fratꝝ cepit rimari ⁊ de p̄fectu ordinis multa futura predicere. ex quibus valde confortati fuerunt Job in eleuatōne. Unde ipe dicit penultimo. c. ad preceptum tuum eleuabitur aquila. ⁊ in arduis ponet nidum suum Beatus. f. velut aquila eleuabat ad celestia p̄ sanctā meditatōez. p̄cipua vo ī illa seraphica visione ī qua p̄cepit is q̄ sibi apparuerat q̄ pleraqz archana sibi reuelata nunq̄ dū viueret cuiq̄ apiret. ij. cho. xij. c. Audiuit archana v̄ba q̄ nō lz hōi loq̄. iu celū rapt9 ⁊c. Isayas in deuotōe. q̄ valde afficiebat ad incarnatōez x̄pi. de q̄ abundanter ⁊ copiose p̄phetauit vt nō solū p̄pheta sz etiā euāgelista crederet Unde. ix. c. dixit. Paruul9 dat9 est nobis ⁊ filiꝰ nat9 est nobis ⁊c. B. frā. anno tercio aī obitū suū memoriā natiuitatis x̄pi ad deuotōem excitandā apud castꝝ grecij disposuit agere mira celebritate. Itaqz licentia a summo pontifice obtēta iussit pari p̄sepiū. apportari fenuz bouē ⁊ azinū adduci. Concurrētib9 vndiqz p̄t̄is nox illa splendens ⁊ solennis efficit. Stabat vir dei corā p̄sepio lacrimis pfusus. ⁊ dū missa celebraret dn̄s Johānes de grecio in spū p̄uidit q̄ beatus p̄ quendā puerulū valde formosum ambob9 cōplexens brachijs excitabat a somno. Un̄ mirabiliter tūc p̄t̄is p̄dicauit de x̄pi incarnatōe

Hieremias in p̄dicatōe cui dicit. xxxiij. c. Ascēde in libanū ⁊ ī basan da vocē tuā ⁊ ad transeūtes. Beat9. f. ascēdit ad vite mundiciā ⁊ ad feruorē orōis. deinde clamauit ad transeūtes peccatores increpando eos clamore p̄dicatōis. Qui hesitauit aliq̄n cōferēs cū frīb9 suis ⁊ dicēs. Quid inqt frēs cōsulitis. quid laudatis. an q̄ orōni vacem. an q̄ p̄dicādo discurrā. Reuelatū ē sibi a dn̄o q̄ p̄dicatōi opaz daret. ⁊ angel9 dn̄i dixit ei p̄dictū verbū hiere. Ezechiel in designatōe. q̄ dicit. xxviij. c. Tu signaculū sit̄itudinis plen9 sapiētia ⁊ p fect9 decore in delicijs padisi dei fuisti. Beat9. f. fuit signaculū sit̄itudinis dei p̄pter feruentē amorē. qō patet ex corpis eleuatōne. Un̄ cū oraret sepe visus est totus a terra subleuari. q̄ eleuatio corpis significabat eleuatōez mentis. Etiā ptz p alienatōez mētis. Sācti em̄ viri in mentis excessuz rapti exteri9 insensibiles reddunt qz ab amoris vehemētia ex toto interi9 absorbent. Un̄ cū semel sanct9 frā. trāsiens p Burgū a p̄t̄o oprimeret insensibilis p oīa visus est. ij. cho. xij. Scio hoīez in x̄po siue in corpe siue extra. c. n. ⁊c. Daniel ī confortatōne. q̄ dicat mj. c. Uidebā ⁊ ecce arbor in medio terre. ⁊ altitudo eius nimia arbor magna ⁊ fortis. ⁊ proceritas eius contingens celum. latitudo illius vsqz ad terminos vniuerse terre. folia eius pulcerrima. et fructus eius nimius. ⁊ esca vniuersorum in ea. Beatus franciscus diuinam consulens prouidentiam super ordinis sui

firmatōem cū adiret sedem aplicam hac confortatus est visione. Videbat siquidē arborē celsitudinis magne ad quā cū appropinqsset & sub ea stans ipi9 altitudinē miraret subito tantū dīna virtute leuabatur in altum vt cacumen attingeret arboris eiusqz summa facillime curuaret ad ima. hui9 visionis p̄sagium vir spūsancto plen9 intelligens referri ad adescensionem aplice dignitatis exhilaratus est spū fratribusqz suis in domino confortatis iter cū eis ad curiam romanā aggressus est. Osee in auersatōne qui dicit ij c. Ducam eam in solitudinē & loquar ad cor eius & canet iuxta dies iuuētutis sue & iuxta dies ascensionis sue de terra egipti. Beat9 frā a diebus auersionis sue solitudinē cupiebat vbi crebri9 cū deo loquebat. Rogatus em̄ a domino leone cardi sancte crucis vt secū aliquantulum moraret ī vrbe acquieuit humiliter & deuote qui p totā noctē vexatus a demonibus & grauiter verberat9 socio suo in mane hoc referens ait. Melius iudico eum qui ponit in exemplū alijs fugere curias & humiliter inter humiles in locis auersari humilib9 vt sustinentes penuriā fortes efficiat similia sustinendo 2c̄. Joel in p̄dicatione qui dicit ij c. Similis ei nō fuit a principio & post eū non erit vsqz in annos generatōis & generatōis añ faciē eius ignis vorans et post eum exurens flama. quasi ortus voluptatis terra coram eo. Beat9 frā in pauptate nō habuit similem. vt patz qñ comestur9 cū domino hostiensi pri9 hostiatim p elemosina petenda mēdicauit p pter quā pauptatem velut ignis populos accendebat ad caritatem dei sua p̄dicatōe sed neqz poterat phiberi a p̄dicatōe qn velut flama exureret quosqz ad verbuz dei audiendū vt patet qñ venit imolam ad p̄dicandū cui cū phibuisset episcopus ciuitatis turbato animo ne p̄dicaret vir dei iterū rediens ad epm̄ visa est facies eius accensa vt ignis & verba eius tanq̄ flama exurens qō eps intelligēs fore p̄digium dei ilico ei adcessit licentiā p̄dicandi 2c̄ Amos ī oratione q̄ dixit ix c. Vidi dñz stantē sup altare & dixit pcute cardinez et cōmoueant̄ superliminaria. Beatus frā valde intent9 fuit orōni adeo vt visibiliter xp̄m viderit & cuz eo familiariter locutus fuerit. Unde cū semel assisij oraret episcop9 ciuitatis quadā curiositate ductus intrauit cellam seu oratoriū ipius qui statim mutus effectus ē et paraliticus donec p virum dei liberat9 est Micheas in annunciatione qui dicit iij c. Ego repletus sum fortitudine spiritus domini iudicio & virtute vt annunciem iacob scelus suum & israel peccatū suū Beat9 frā repletus spū prophetico annunciauit fratri leonardo de assisio socio suo elationem quam mēte gerebat q̄ nō de pari ludunt parentes sui cum parentibus illi9 fratris. Etiaz annunciauit rebellionē cuiusdam fratris ultra vicariū suū dū teneret capitulū 2c̄.

Naum in ꝺſolatione· qui ꝺicit· ij· c· Ecce ſuper montes pe ꝺes euā-
geliſantis ⁊ annunciantis pacem Beatus franciſcus multos ꝺſo-
labatur qui ſemi ꝺeſperati viꝺebant· vt patet ꝺe illo fratre qui non
niſi nutibus ꝺfitebat· ⁊ ꝺe illis ꝺuobus qui ꝺenerant aꝺ herēmito-
rium greciꝺ· vt benedictōem a viro ꝺei repoꝛtarent· qui tanꝺem cō-
ſolati abierunt Aggeꝰ in electione qui ꝺicit· ij· c· Et ponā te quaſi
ſignaculū· quia te elegi ꝺicit ꝺominus exercituum Beatus franci
ſcus electus fuit a ꝺomino vt eſſet ſignaculum paupertatis ieſu xp̄i
vt patet ex ſalutatōe quā fecerunt ſibi ille tres ꝺomine ꝺicētes Be
neuemiat ꝺomina paupertas· zacharias in menſuratōne· qui ꝺicit
ij· c· Leuaui oculos meos ⁊ viꝺi ⁊ ecce vir ⁊ in manu eius fumiculꝰ
menſoꝛum· Iſte vir eſt beatꝰ fran· qui cingitur fumiculo aꝺ menſu-
ranꝺum ꝛc·

Quinto in xp̄o ieſu valet noua creatura· iꝺ ē· beatꝰ frā· rōne ꝺfeſ
ſionis· Interrogati em̄ ꝺiſcipuli a xp̄o quem ip̄m eſſe creꝺerent ꝺi-
xit petrus· Tu es xp̄c filius ꝺei viui· ex qua ꝺfeſſione meruerūt eſſe
p̄incipes munꝺi ⁊ ianitoꝛes celi· vt ꝺicit math· xvi· c· In quibus fu
erunt quattuoꝛ ꝺigmitates quas etiā ꝺeus contulit beato franciſco·

Pꝛimo nominis mutatio· Petrus em̄ aī vocatōz vocabat ſymon
poſtea vocatus eſt a xp̄o petrus· ꝑm illuꝺ ioh· j· Intuitus aūt ieſus
ſymonē ꝺixit illi· Tu es ſymon filius iohanna· tu vocaberis cephas
quoꝺ interp̄tatur petrꝰ· Beatus franciſcꝰ ante ꝺuerſionē ſuā voca-
batur iohānes filius petri bernarꝺonis· ſeꝺ poſt ꝺuerſionē ſuā vo-
catus eſt a xp̄o in eccleſia frāciſcus quāꝺo crucifixus ꝺixit ſibi fran
ciſce vaꝺe repara ꝺomū meā· Cuiꝰ mutatōnis quaꝺruplex fuit cau-
ſa· Pꝛima rōne officij aꝺ quoꝺ erat aſſumptus· Nam ꝺiuina pꝛo
viꝺentia ſibi hoc nomen impoſuit· vt ex ſingulari ⁊ inſueto nomine
opinio miniſterij eius toti cutiꝰ innoteſceret oꝛbi· Secunꝺa ratōe
effectus virtuoſi· qꝛ per ip̄m ⁊ filios ſuos quos regeneratur erat
in chꝛiſto· multos ſeruos peccati ⁊ ꝺyaboli chꝛiſtus ꝺebebat facere
francos ⁊ liberos Tercia rōne magnanimitatis in coꝛꝺe· Nā frā-
ci a feritate ſunt ꝺicti· qꝛ ineſt eis naturalis feritas ⁊ magnanimitaſ
animoꝝ· quā feritatem oſtenꝺit beatꝰ frācıſcus in illo fratre inobe-
ꝺiente cuiꝰ capuciū fecit in ignē pomi· Quarta rōne honeſtatis in
ꝺuerſatōne· Aiunt em̄ frācıſcas ꝺici ſigna queꝺā inſtar ſecuriū· que
rome aī ꝺſules ferebant que erant in terroꝛem ⁊ in honoꝛē· ſic ſer-
mo fran· inſtar ſecuris vicia incꝺebat ꝛc· Secunꝺo legis xp̄i ob-
ſeruatio· Unꝺe petrꝰ ꝺixit aꝺ ieſum · Ecce nos reliquimꝰ omnia et
ſecuti ſumꝰ te· math· xix· c· Beatꝰ frācıſcꝰ legem xp̄i obſeruauit oīa
cum apoſtolis relinquenꝺo· iꝺeo paupertatē amplexatꝰ eſt quaꝺru
pliciter· Pꝛimo voluntarie· Cū em̄ quaꝺā ꝺie euangeliū legeret· in

quo xp̄s discipulos sine auro ꝛ argento ꝛ calciamentis mittebat· vt habet̄ Math·x·c·ꝛ Luc·x·c·subito ad oīa implēda se accinxit· Se cundo humiliter· Libenti⁹ em̄ vescebat elemosinis ostiatiꝫ q̄sitis ꝙ sponte oblatis·vtpote asserēs illū panē esse angelicū· qui dabat in spiratiomb⁹ angeloꝫ·p̄s·Panē ang·man·hō·patet de militib⁹ Assisinatib⁹ q̄ venerūt p eo·quos ī via mendicare exhortat⁹ est·Ter cio pseueranter· Cū em̄ ab aliquo elemosinā impetrasset ab eo petebat licentiā· vt licite posset si magis egen⁹ occurreret erogare ·vtꝫ de paupe dū ipe rediret a Semis cui dedit palliolū quo sup habitum erat amict⁹·dicēs ipm esse illius q̄ eo paupioꝛ erat· Quarto regulariter· Cū ei frater Bern̄·prim⁹·b·p̄ris soci⁹ ei⁹ vestigia sequi disposuisset·ambo intrauerūt eccl'iaꝫ sancti Nicolai mane· post quorū deuotas oīōes·b·p̄ apuit libꝫ euāgelioꝫ·in cui⁹ principio erat· Si vis pfect⁹ esse vade ꝛ vende oīa ꝛc̄·in secūda aptōe eiusd̄ libri erat·Nichil tuleritis in via ꝛc̄· In tercia erat· Qui vult venire post me abneget semetip̄m ꝛc̄·Hec est· ait vir sanct⁹· vita ꝛ regula n̄ra· oīmqꝫ q̄ voluerint n̄re societati adiūgi·ptꝫ de illo quē noluit accepta re ad ordinē suū·q̄ bona sua legauit pentib⁹ suis ꝛ nō paupib⁹· Et sic de multis alijs· Tercio ecclie xp̄i sustētatio·Apli xp̄i fuerunt fundamēta ecclie sue Apo·xxj·c·Mur⁹ cuitatis hās fundamenta duodecim ꝛ in ipis noīa duodeciꝫ aploꝫ· Sic cū summ⁹ pōtifex laterānēsem basilicā subito mīari ruinā aspiceret ·vidit sanctū·f·dor so suo suppolito sustētare Eccl'a·ix· Ciuitas pua ꝛ pauci in ea viri·s· merito·licet multi sint numero·venit dtra eā rex magn⁹·i·dyabol⁹· Inuētusqꝫ ī ea vir paup ꝛ sapiēs liberauit eā sapiētia sua Quarto spūssancti repletio·q̄ repleti sunt oīs spūsancto·Act·ij·c·B f·replet⁹ fuit spūsancto multipliciter· Primo ad peccatoꝝ remissionem Cū em̄ quadā die ī quodā solitario loco annos suos in amaritudie recogitās deploraret·sanctispūs in eū supuemēte letitia certificatus est de remissione plenaria oīm peccatoꝝ· Secūdo ad corpis calefactionē· Interrogat⁹ em̄ qūo eū tunica tā tenuis a frigore posset tueri·rn̄dit· Si igns sanctispūs nō interi⁹ calefaceret·caro n̄ra ex eri⁹ frig⁹ nō sentiret·p̄s· Inflamatū est cor meū ꝛc̄·Tercio ad occultoꝝ cogitōnez· Un̄ semis cuidā doctori theologie quendā secretū discie illi⁹ scrupulū reuelando explicuit·ꝛ salubriter cōsulendo resecauit· Quarto ad secretoꝝ celestiū p̄dicatōez· Nā spūssanct⁹ aplos diuina misteria podcuit·ꝛ oīm linguaꝝ sciaꝫ dedit ad diuulgatōnez legis xp̄i·B·frā·secreta celestia orādo spūsancto suggerēte dicit· Querentib⁹ aliq̄n frib⁹ an sibi placeret ꝙ lr̄ati iā recepti ad ordinē inte derent studio sacre scripture·rn̄dit michi quidē placet dū tn̄ explo xp̄i qui magis orasse legit ꝙ legisse·oratōis studiū non omittent·ꝛ

exemplo apl̃oꝝ de quib⁹ dr. q̄ erāt pscuerātes in oratōe. ⁊ factꝰ est repēte de celo sonꝰ tanq̄ aduenientis spūs ⁊c. Etiā multaꝝ linguaꝝ noticiā miraculose adeptus est. qui semp cū ardore spūs repleretur ardentia verba foris eructans gallice loquebat ⁊c.

Sexto in xp̄o ihesu valet noua creatura. s. b. frā. rōe Imitationis feruēti em̄ charitatis incēdio glorioſuꝝ sanctoꝝ martiꝝ emulabatur triumphū. in quib⁹ nec amoris flama extingui nec fortitudo potuit infirmari. Desiderabat em̄ ⁊ ipe eadē charitate succēsus p martirij flamā hostiā dño se offerre viuentē. vt ⁊ vicē xp̄o p nobis morienti repēderet. ⁊ ad diuinū amorē ceteros puocaret. Ardor martirij apparuit in eo ex quatuor. Primo qr sexto diuersionis sue anno desiderio martirij flagrās ad p̄dicandā fidē xp̄ianā ⁊ pniaꝝ sarracenis ⁊ alijs infidelib⁹ ad ptes syrie trāsfretare disposuit. Qz impedit⁹ volūtate dei in Sclauonia remānsit aliq̄diu p̄dicatur⁹. vex qr martirij fructꝰ adeo cor ei⁹ allexerat. vt p̄ciosam p xp̄o mortē sup oīa virtutū merita poptaret versus Marrochiū iter arripuit. vt ibi xp̄i euangeliū p̄dicaret. si quo modo ad dcupitā palmā attingeret. Cū aūt in hyspaniā puenisset graui corrept⁹ infirmitate redire ad pprios lares coact⁹ est. Scō qr in. xnj. diuersionis sue anno ad partes syrie pgens in sarracenos accurrit. qui eū crudeliter tractauerūt afficiētes diuitijs. affligētes verberib⁹. ⁊ vinculis alligātes. fame ⁊ siti cruciātes. Tercio qr pduct⁹ ad soldanū multa dstantia virtute animi ac feruore spūs p̄dicto soldano deū trinū ⁊ vnū ⁊ saluatorem oīm ihesuꝝ xp̄m p̄dicauit. p cuiꝰ fidei veritate hortabat soldanū vt iuberet ignē copioſuꝝ incēdi. ⁊ ip̄m cū sacerdotib⁹ paganis immitteret in ignē. Si ipe illesus exiret. agnosceret xp̄iane fidei veritatē. ⁊ ad fidē xp̄i cū p̄plo suo duerteret. Simaūt peccatis suis ascriberet. Quarto qr ordinē suū ideo instituerat vt frēs sui pro fide xp̄i mori nō formidarēt. Hic em̄ ordo sup ceteros ordīes passur⁹ est pſecutōez ob defensionē fidei. sicut figuratur ī passione pueroꝝ. ij. Mach. vij. vbi dr. Rex accēsus ira in hūc crudeli⁹ sup oīs deseuit. Per istū minimū frēm designat ordo frm minoꝝ. sup quos tyrān⁹ ille vltim⁹ q̄ tūc tpis impabit. exardescet ⁊ sitiet sanguinē illoꝝ pueroꝝ. Vñ abbas Joachim sup Hiere. dicit sic. Hic est Beniamin in cui⁹ ptu mr emorit. qr cū appuerit ordo ille fratꝝ minim⁹. in tpe sexto romana ecclia inter angustias regis vltimi expirabit. hec ille. Et sic patet ⁊c.

Septimo in xp̄o ihesu valet noua creatura. s. b. f. ratione Sanctificatōis. vñ Apo. v. dicit. Vidi libꝝ signatū sigillis. vij. hic liber est b. frā. pter sapientiā quā missus est p̄dicare. que dsistit in verbo ⁊ in ope. Signat aūt sigillis septē pter septē conditōnes summe ac

diume sapiẽtie·q̃ fluxit ĩ eo·q̃ notanꝫ Jac·nj·c·ybi dicit· Que autẽ desursum est sapia· Primũ quidẽ pudica est·deinde pacifica·modesta·suadibilis·bonis dsentiẽs·plena misericordia·ꝛ fructib9 bonis·Has dditões habuit·b·f· Primo fuit pudic9 dplens illõ qõ dicit·j·Thi·nj·c·Dyaconos pudicos sit'r oportet esse·B·f·mulieruꝫ familiaritates·colloquia ꝛ aspect9·q̃ multis sunt occasio ruine solicitu9 euitari iubebat·vñ ipe nullã recognoscebat ĩ carne ꝛc· Secũdo fuit pacific9·primos ĩ se discordes pacificãs· cui põt dici illud·j·R·xvj·Pacific9 ne est ingressus tu9·ꝛ ait·pacific9·vñ de ipo cantaꝫ·Uere paci sociat longinquos a salute·Et frib9 suis dulcis pr̃ dicebat· Jte annũciate hoib9 pacẽ·pdicate pñiam in remissionẽ peccatoꝝ ꝑm euãgeliũ ihesu xp̃i Tercio fuit modest9 in moꝛib9·similis Dñe de quo dr·ij·Mach·xv·c·Erat aũt Dnias vir bon9 ꝛ benign9 verecund9 visu·modest9 moꝛib9·eloquio decorus·ꝓterea dicebat·b·pr̃ filijs suis·Estote ĩ tribulatõib9 patiẽtes·in oratõib9 vigiles·in laboꝛib9 strẽnui·in ꝑmomb9 modestu·in moꝛib9 graues·ꝛ in bñfitijs grati·qꝛ p his oĩb9 vobis regnũ preparꝫ eternũ· Quarto fuit suadibilis alijs pdicando·ꝛ ad beate viuendũ dsulẽdo· nouũqꝫ ordiẽs instituẽdo·q̃ dũ peteret ei9 dfirmatõeꝫ a summo põtifice·ꝛ quibusdã carnalib9 nouũ ꝛ insolitũ quid videreꝫ·tũc dñs Johãnes de sancto paulo eps sabinẽsis ꝛ cardinalis spũ dei inflamat9 ait·Si petitionẽ hui9 paupis tanq̃ nimis arduã nouãqꝫ refellim9·cũ petat sibi dfirmari formã euãgelice vite·cauendũ est nobis ne in xp̃i euãgeliũ offendam9·Nã si q̃s intra euãgelice pfectõis obꝛuantiã ꝛ potũ ipsi9 dicat dtimeri aliq̃d nouũ aut irrationabile ·vel impossibile ad seruandũ·dtra ipm euãgelij autoꝛẽ blasphemare duincit ·Ecce qũo regula ei9 est suadibilis sicut lex ihesu xp̃i ꝛc· Quinto fuit dsentiens bonis p obedientiã ꝛ humilitatẽ·Cũ em̃ quereret ab eo q̃s eẽt ver9 obediẽs·coꝛpis moꝛtui sit'tudinẽ ꝓposuit qõ mouebit ꝛ stabit caputqꝫ inclinabit quocũqꝫ illud collocaueris nõ murmurãs nec reclamans·Et ait socio suo·Nõ michi videoꝛ frater minoꝛ·misi fuero ĩ statu quẽ tibi descripsero·Ecce ꝑlatus exñs fratꝫ vado ad capt'm·p dico ꝛ cõmoneo frẽs·ꝛ in fine dr dtra me·Nõ duemis nobis q̃ illiterat9 es·elmguis·idiota ꝛ simplex·tandẽ eiciꝺ cũ obꝓbꝛio vilipẽsus ab oĩb9·Dico tibi·Nisi eodẽ vultu·eadẽ mẽtis leticia· eodẽ sanctitatis ꝓposito hec verba audiero·frater minoꝛ nequaq̃ sum· Jn ꝑlatione casus·in laude ꝑcipitiũ·in humilitate subditi aĩe lucrum est·

Sexto fuit plen9 misericoꝛdia·cũ em̃ semel paupi cuidã elemosinam importune petẽti vn9 ex frib9 duri9 rñderet·ꝑcepit·b·f· vt ad illi9 paupis pedes se nudatũ ꝓsterneret·ꝛ ꝓclamaret culpabilẽ·oratiomis suffragiũ postularet ꝛ veniam·Qõ cum ille feciſſet humiliter

adiecit·b·pater·Dñ paupem vides ſpeculũ tibi ꝓponitur xp̃i ⁊ mꝫ tris ei⁹· Septimo fuit plen⁹ fructib⁹ bonis quo ad ſanctos frēs hui⁹ ordis·qui vita ⁊ miraculis claruerũt Frater Berñ·de quin tualle prim⁹ fili⁹ ſancti frā·Frater ſilueſter·fr̃ elect⁹· fr̃ Leo ꝺfeſ ſor ſancti frā·frater Guielm⁹ de anglia·Fr̃ angel⁹ de reate Frater Maſſi⁹ de marignano Fr̃ ruffin⁹ ꝺſanguine⁹ beate Clare Fr̃ gui do de ſemis Fr̃ egidi⁹ de capotijs Fr̃ valentin⁹ de narnia·Hi·xj·cũ b·frā·iacēt in eccl̃ia aſſiſij ⁊c̃· In eccl̃ia de angeliſ iacēt hi ſanctiſ ſimi viri vita ⁊ miraculis clari Fr̃ Petr⁹ cathanij·qui fuit ſcōs ſo cius beati·f·quatuor ſocij·b·f·quor noīa ſcripta ſunt in libro vite·fr̃ Jacob⁹ q̃ vidit aīaz·b·f·in ſpecie ſtelle Fr̃ Johānes ſimplex cũ quo eſt cor·b·f·in ſignũ dilectōis collocatũ ⁊c̃· In peruſio iacēt hi vi ri ſanctiſſimi vita ⁊ mīraculis ſplendidiſſimi·ſ·fr̃ Egidi⁹ de Aſſiſio qui fuit terci⁹ ſoci⁹·b·f·Fr̃ conrad⁹ de offida Fr̃ Ventura laicus· Fr̃ Nicola⁹ de aſſiſio laic⁹ ⁊c̃· In Tuderto iacēt hi ſanctiſſimi vi ri vita ⁊ miraculis clariſſimi·ſ·fr̃ guielm⁹ Fr̃ rogeri⁹ Fr̃ petr⁹ de galliculo ⁊c̃· In monaſterio ſancte Clare ibidē iacet fr̃ Jacobus benedictuli de tuderto In loco de Tuderto iacet fr̃ Egidi⁹ de re gno magne ſanctitatis vir ⁊c̃· In loco de ſancta illumīata iacēt fr̃ Tentialbē Fr̃ iohānes de auellino· In loco de amellia iacet fr̃ Simon de Corſciano clare vite ⁊c̃· In loco de interranne iacent Fr̃ Petr⁹ de pado·Fr̃ Simon de campo regali In ſpoleto iacet fr̃ theobald⁹ p̃clare ſanctitatis vir· In loco de ſpoleto iacet fr̃ Si mon de collazano nobilis genere ⁊ vita In monte luco ꝑpe ſpole tum iacet fr̃ Anton⁹ de piſis doctor legū· In eugubio iacet frater Thomas de eugubio magne ſanctitatis vir · In ciuitate caſtelli ia cet fr̃ Jacob⁹ laic⁹ qui maximis claret miraculis · In burgo ſancti ſepulcri iacet frater Raynerius laycus ⁊c̃· In fulgineo iacet frater Mathe⁹· In eccl̃ia ſancti Feliciani fr̃ Hermann⁹· In piſquia iacet fr̃ iohānes de vallib⁹ qui multis claret miraculis· In narnia frater Mathe⁹· In nurſia fr̃ Anton⁹· In caſſina fr̃ pax reatin⁹· In arqua ta fr̃ Paul⁹· In ſpello fr̃ Andreas· In bithonio fr̃ Johāneſ de lau dib⁹·⁊ fr̃ Johānes layc⁹ vir ſanctiſſim⁹· In menanio fr̃ Nicolaus dict⁹ pater nr̃·Hi oīs in ꝓuintia ſancti franciſci· In ꝓuintia ro mana iacēt hi ſanctiſſimi viri vita ⁊ miraculis clari· In roma apud aram celi fr̃ Sabbatin⁹ de primis ſocijs beati frā·⁊ fr̃ Juniperus· In loco de pillio fr̃ Andreas de anania nepos alexādri quarti· In ciuitate ortenſe Frater theobaldus de aſſiſio · In pipno frater leo nard⁹ de fulgineo· In vrbe veteri frater Mori⁹·frater ambroſius de maſſa·frater Seuerin⁹· In toſcanella frater guilelm⁹ de corde la· In preceno frater Thobias qui ſpiritu ꝓphetico fuit plenus· In

viterbio fr̄ Bolbaneri⁹. In monte compatz frater Angel⁹ de mō te leone. frater Raynald⁹ reatin⁹ In puintia Tuscie iacent hi sanctissimi viri vita ꝛ miraculis clari. In florētia frater humilis de parusio. frater Actūsus layc⁹. frater ioseph In loco de sectena frater guido. In aretio frater Benedict⁹ ō aretio. In massa fr̄ Bern̄. In castro florentino frater donat⁹ de ferraria qui claruit spiritu ꝓphetico. In monte aluerne frater guilelm⁹ ō revdicofano. fr̄ clemēs Frater iohānes de firmo. qui habuit spūm ꝓphetie. In puppio frater iacobus barlotarius. In monte alcino frater philipp⁹ laicus.

De florentia fuerūt hi sanctissimi viri. frater Rolandin⁹. fr̄ Frācis̄cus de malefitijs. frater iohānes parens. primus generalis post sanctū franciscū In cortonio frater guido. In columbario fr̄ guido de bolsena In puintia Bononie iacent hi sanctissimi viri vita ꝛ virtutib⁹ clari. In bononia frater Nicolaus. frater bominus. frater Mathe⁹ de fauentia. frater guido de spatis. frater guilelm⁹ de cortinulio laicus In mutina frater gerardus magnus ꝓdicator. ꝛ deo deuotissimus. In arrimino frater iohannes baiontij. ꝛ frater Andreas ꝛc̄. In puintia sancti Antonij vltra sanctū antoniū iacent hi sanctissimi viri. s. in padua frater Lucas soci⁹ beati Antonij. frater fidenti⁹. In coneglano frater Lucas laycus. In mantua frater bernuenat⁹. In Utino frater Odoric⁹. In venetijs frater carissimus de clugia. frater gentilis martir de marchia. frater Douerellus laycus. qui est sepult⁹ ibidem in ecclesia. In puintia marchie iacent hi sanctissimi viri vita ꝛ virtutib⁹ clari. In Camerano frater iohānes de parma. In sancto severino frater Bentivoia. In syrolo frater Petr⁹ de monticulo. In esculo frater corradus. In fabriano frater franciscus. In auximo frater gratian⁹. frater Chatalanus In rachaneto frater bernuemutus. In sancto marino fr̄ dominicus. frater Boncompagnus. frater Berganus. frater Gratianus Frater petrus de monte vlmi. In loco de murro frater Masi⁹. In loco milliani frater iacob⁹ de fallerono. In scotaneto frater sanct⁹ In eadem prouintia sunt frater Paulus. frater Lucidus. frater matheus de monte rubiano. Et alij plures quorum memoria est ī libro iustorum Hi sunt fructus. quos noua plantula. s. beatus franciscꝰ in orto ecclesie ꝓduxit. de quibus potest dici illud Eccl. xxmj. c. Fructus honoris ꝛ honestatis. De hoc ordine fuerunt summi pontifices duo. s. dominus Nicolaus papa quartus. ꝛ dominus Alexander. v. Cardinales fuerūt plurimi. quoꝝ primus fuit dominus Bonauentura de balneo regio. Episcopi fuerūt multi. quoꝝ primus fuit sanctus Ludouicus filius regis frantie Doctores theologie fuerunt ꝑplures. s. Alexander ales. Ricardus de media villa. Adā

Sodam Johannes scotus. Uuarro. Guilelmus okam. Petrus aureoli. Landulphus. Franciscus maronis. Nicolaus de lyra ⁊c.

Octauo in christo ihesu valet noua creatura. s. b. frā. ratione Lastificationis. Unde Gal. v. c. dicitur. Qui autē sunt christi carnē suā crucifixerunt cum vitijs ⁊ concupiscentijs. Quia em̄ in seculo multiplicem contraxit immundiciaz. ideo necessaria fuit ei quadruplex lotio Prima fuit religionis. per quā homo consequitur plenariā remissionem suorum peccatorum. Unde sanctus Tho. secunda secūde. q. clxxxix. ar. ni. dicit sic. Uotum religionis cum sit perpetuuz est maius q̄ votuz peregrinationis terre sancte. qō est temporale. Et sicut alexander. ni. dicit. vt habetur extra ō voto ⁊ voti redemptione. Reus fracti voti aliquatenus non habetur qui temporale obsequiuz in perpetuam noscitur religionis obseruantiam cōmutare. Rationabiliter autem per ingressum religionis aliquis consequitur remissionē omnium peccatorum. Si enim aliquibus elemosinis factis homo potest statim satisfacere de peccatis suis. secundū illud Danielis quito. c. Peccata tua elemosinis redime. Multomagis in satisfactionez pro om̄ib9 peccatis sufficit q̄ aliquis se totaliter diuinis obsequijs mancipet per religionis ingressum. que excedit omne genus satisfactionis etiam publice pententie. vt habetur. xxx. q. ij. c. ammonere. sicut etiam holocaustum excedit sacrificium. vt Gregoriꝰ dicit super Ezech. Unde in vitis patrum legitur q̄ eandem gratiam consequūtur religionem ingredientes. quā consequuntur baptizati. hec Thomas. Beatus ergo franciscus post vanam illam conuersationem suam in seculo religionem ingressus. quam crucifixus ei demonstrauit per internam inspirationem. consecutus fuit plenariam suorum peccatorum remissionem. sicut postea certificatus fuit. Secunda fuit expiationis. Unde Nume. xxxi. capitulo dicitur. Qui non pōt ignez sustinere aqua expiationis sanctificabitur. quia qui non potest sustinere grauem penitentiam pro peccatis suis ad lacrimas veniat. per quas lauet oculos quātum ad puram intentionem in deum Job. ix. c. Laui oculos meos ⁊ ecce video. Lauet cor quātum ad depositionem malarum cogitationum Hiere. iij. Laua a malicia cor tuū israel. Lauet manus q̄tum ad detestationem male ablatorum. ps. Lauabo inter innocentes manus meas. Et Jac. iij. ca. dicitur. Emundate manus peccatores. Lauet vestimenta quantum ad honestam conuersationem Josue. ni. c. Lauent vestimenta sua. ⁊ sint parati in diez tercium. Beatus franciscus lacrimis suis lauit omnia hec adeo vt lumen oculorum videretur amisisse. vt dicere possit illud. Trenorū. ij. c. Defecerunt pre lacrimis oculi mei. Tercia fuit mortificationis.

Gal·vj·c·Michi mundus crucifixus est ꝛ ego mundo · ideo potest dicere illud Cant·v·c·Oculi mei sicut columbe que lacte sunt lote· Oculi cordis beati francisci fuerunt oculi columbe p̄ sanctaz simplicitatem·sed lacte loti fuerunt p̄pter custodiā castitatis ·Si enim aliquando sensisset stimulum carnis statim seip̄m denudatum immergebat in foueā niue plenam·aut glacie·modo cum corda se grauiter verberando·modo cibos ne pallatum allicerent aqua frigida vel cinere p̄mutando Gal·nj·c·Mortificate membra vestra·que sunt sup terram Quarta fuit dilectionis·Gen·xlix·c·Lauabit in vino ·s·di uini amoris stolam suam·Magis em̄ diligebat eum qui asperi? ipsum increpabat·q̄ euz qui sibi blandiebatur·vt patet de illo qui dixit sibi·Ora pater dominum vt mitius tecum agat· manum em̄ suaz plus debito sup te grauare videtur·Quo audito vir sanctus cū eiu latu exclamans ait Nisi noscem in te simplicem puritatem· tuum ex nunc abhorrerem consortiū qui ausus fueris circa me diuina iudicia reprehensibilia iudicare· Ipse etiā in corrigendis culpis dilectionē cum seueritate tempabat·vt patet in illo fratre cui? caputiuz ī ignē mitti iussit·qō tn̄ illesum exiliuit·Et sic patet ꝛc̄·

Nono in christo ihesu valet noua creatura·s·beatus frāciscus ratione Visitationis·p̄m illud Luc·j·Visitauit nos oriens ex alto·Sicut enim christus ad nos venit ad nostri redemptionem·Sic beat? franciscus ad nos missus est p̄pter legis euangelice reparationem vt quilibet nostrum possit dicere illud Job·x·c·Visitatio tua custodiuit spiritum meum·Et hoc p̄pter multam conformitatem ꝛ assimilationem vite·b·fran·ad vitam christi in multis·vt patet· Primo in illuminatione·Nam sicut christo in hunc mundū ingrediente nox illuminata est·sicut dicitur Luc·ij·Ecce angelus domini stetit iuxta illos·ꝛ claritas dei circūfulsit illos·Sic beatus franciscus causa p̄dicationis iter agente iuxta paduum tenebrosa noctis superuenit obscuritas·Cunqz pericula viarum essent multa propter fluuium ꝛ paludes·dixit socius ad virum sanctum·Ora pater vt de instantibus periculis eruamur·Et ecce nutu viri dei tanta lux superna virtute eis effulsit·vt quasi luce solis ad locum hospitij cū laudibus ꝛ himnis felices peruenerunt·Et sic patet ꝛc̄· Secundo in annunciatione·Nam sicut christo in hunc mundum ingrediente angeli annunciauerunt pacem mundo Luc·ij·c·Facta est cuz angelo multitudo militie celestis laudantium deum ꝛ dicentium·Gloria in altissimis deo ꝛ in terra pax hominibus bone voluntatis· Sic beatus franciscꝰ in omni predicatione sua pacem annunciabat dicens·Dominus det vobis pacem·Quam salutationem domino reuelante didicerat Isa·lij

c. Quã pulcri supra montes pedes ãnunciantis ⁊ predicantis pacẽ annunciantis bonum predicantis salutem. Tercio in reclinatione Nam sicut christo nascente in hunc mundum reclinatus est inter animalia Isa. ij. c. Cognouit bos possessorem suum ⁊ azinus presepe domini sui. Sic beatus franciscus visus est reclinasse christum in presepio quando fecit representationem presepij ⁊c. Quarto in obuiatione. Nam sicut christo fugiente in egiptum obuiabit latrombus. quos omnino a feritate immutauit Math. ij. c. Sic beatus franciscꝰ in principio sue conuersionis ciuitatem relinquens securus ⁊ liber per siluam quandam iter faciens obuiabit latronibus. quos immutauit dicens. preco sum magni regis quem liberum dimiserunt.

Quinto in subiectione. Nam sicut christus licet esset deus ⁊ dominus omnium. voluit subijci parentibus suis Luc. ij. ca. Descendit cum eis ⁊ venit nazareth. ⁊ erat subditus illis. Et Paulus. Nichil differt a seruo cum sit dominus omnium. Sic beatus Franciscus non tam preesse voluit q̃ subesse. nec taz precipere q̃ parere. Unde generalis cedens officio Guardianum petijt. cuius voluntati per omnia subiaceret. Etiam fratri cum quo ibat semper obedientiam seruabat Sexto in disputatione. Nam sicut christus duodenarius in templo inuentus fuit in medio doctorum Luc. ij. c. Inuenerunt eum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos ⁊ interrogantem eos. Sic beatus franciscus duodecimo anno sue conuersionis Semis interrogatus a quodam doctore theologie de quibusdam questionibus difficilibus. tanta claritate doctrine diuine sapientie patefecit archana vt vehementer ille stuperet. Septimo in vocatione. Nam sicut christus vocauit apostolos de vanitatibus seculi. vt habetur Joh. j. c. ⁊ Math. mj. c. Sic beatus franciscus vocauit nutu ⁊ spiritu dei duodecim viros ad religionis euangelice obseruantiam. non vno momento. sed vicissim vt supra dictum est.

Octauo in conuersione. Nam sicut christus ostendit gloriam suã conuertendo aquam in vinum in nuptijs. vt dicitur Joh. ij. c. Sic beatus franciscus cum apud heremum sancti Urbani grauissime egrotaret. ⁊ vinum postulasset. allata a fratribus suis aqua signoq; crucis edito mox in vinũ conuersa est ad cuiꝰ gustũ plene ualuit ⁊ sanatꝰ est. Nono in sanatõe. Nã sicut xp̃s descendẽs de monte sanauit leprosum tangẽs manũ eiꝰ. vt dr Math. viij. c. Sic b. f. dũ equitaret per planiciem Assisij. obuiabit cuidam leproso. statimq; de equo prosiliens in oscula eius ruit. pecuniamq; illi porrexit. Alium autem a morbo quem cancrum dicunt suo osculo sanauit Decimo in temptatione. Nam sicut christus ieiunauit quadraginta diebus ⁊ totidem noctibus. postea fuit a dyabolo temptatus Math. mj. cap.

Sic beatus franciscus post ieiuniū quadragīta dierum quod celebrauit a festo epiphanie vsq; ad quadragesimam fuit temptatus a dyabolo dicente sibi existente in oratione. Nullus est peccator cui penitenti deus non indulgeat. sed nimis se affligenti veniam denegat. vir sanctus hanc suggestionem vicit per sapientiā ⁊ discretōez dignoscēs q̄ p hoc volebat ipm a feruore abducere. j. Joh. mj. Nolite omni spiritui credere. sed probate spiritus si ex deo sunt. Etiam temptauit ipsum de auaricia quando in via sacculum plenum denarijs repperit. sed nullatenus accipere acquieuit. Tandem a socio molestatus aperiri iussit. ⁊ ecce serpens inde exiliens cum ipso euanuit. Phil. mj. c. Omnia arbitratus sum vt sterco vt christo lucrifacerem.

Undecimo in predicatione. Nam turbis irruentibus in Jhesum vt audirent verbum dei. ipse stabat secus stagnum genazareth. et ascendit in vnam nauem ⁊ docebat de nauicula turbas. Luc. v. cap. Sic beatus franciscus dum semel Gaiete in maris littore predicaret. turbis irruentibus pre deuotione in vnam herentem littori nauiculam prosilijt solus. que seipsam nullo ope longius a terra protraxit. tamdiu autem fixa in fluctibus mansit. quousq; vir sanctus turbis expectantibus in littore predicauit. finito sermone dataq; benedictione populis nauicula proprio ductu ad locum suum remeauit. Duodecimo in multiplicatione. Nam christus in deserto multiplicauit panes quinq; sibi oblatos vt ex illis satiarentur quinq; milia hominum. vt dicitur Johānis sexto capitulo. Sic beatus frā ciscus clam nauem quorundam mercatorum conscendens cum socio pauperem elemosinam sibi diuinitus oblatam adeo multiplicauit. vt omnibus in naui existentibus per mensem sufficerit. alias nichil habentibus. Tredecimo in receptione. Nam christus libenter peccatores recipiebat. ⁊ cum eis manducabat. Unde pharisei murmurabant dicentes. Quia hic peccatores recipit ⁊ manducat cum illis. Luce quindecimo capitulo. Sic beatus franciscus spiritu dei afflatus aduertens quendam ex fratribus suis nimietate abstinentie pene deficere. vnde temptatione dyaboli fratri illi periculuz imminebat. pius pastor. licet esset nox. vocauit fratrem apposuit panez priorq; comedit. ⁊ ad manducandum fratrem illum inuitauit. vnde vt dixit fratribus non cibus. sed charitas illum comedere coegit. Etiam illum militem conuertit qui eum ad prandium vocauit. vt supra dictum est. Decimoquarto in oratione. Nam christus docuit discipulos suos orare dicens. Sic ergo orabitis. Pater noster qui es in celis sanctificet nomen tuū Adueniat regnum tuū Fiat voluntas tua sicut in celo ⁊ in terra Panē nostrū cotidianū ⁊c. Math. vj. c Sic. b. f. rogātes fratres orare āmonuit dicēs. Cum orabitis. dicite

Pater noster ꝛc. Et ad oēs eccl'ias dicite. Adoriam9 te xpe ⁊ benedicimus tibi. quia p crucem tuam redemisti mundum. Qđ illi obseruabant fideliter.

Quintodecimo in perfectione. Nam christus legez euangelicam maxime perfectionis tradidit discipulis suis dicens. Nolite possidere aurum neqz argentum neqz pecuniam in zonis vestris. non peram in via neqz duas tunicas neqz calciamenta neqz virgam Mat. x. Beatus franciscus eandem regulam tradidit fratrib9 suis vt patet in regula sua. vnde cum quidam fratres sui versus partes syrie transfretassent. quidam sarracenus pietate cōmotus pecuniam eis obtulit pro necessario victu quibus recusantibus ministrauit necessaria singula ꝛc. Sedecimo in operatione. Nam christus mittens discipulos suos in mundum dedit eis virtutem operandi miracula vt dicitur Math. x. Qui etiam confirmabat legem suam multis miraculis. vnde dicit Mar. j. c. Stupebant super doctrina eius. Erat enim docens quasi potestatem habens. B. fran. regulam suam confirmauit multis miraculis. vt patet in legenda. patet etiam ex visione diuina de micis. quibus pascebat fratres suos. Decimoseptimo in informatione. Nam christus informauit discipulos suos fugiendum ocium ⁊ verba ociosa. de omni enim verbo ocioso qđ locuti fuerint homines reddent rationem in die iudicij ꝛc. Math. xij. Befran. ocium docuit esse fugiendum. ⁊ rebellem carnem ⁊ pigram disciplinis continuis ⁊ fructuosis laboribus domandam. crebris cedēdam flagellis. ⁊ vili pabulo sustentandam. Unde dixit. Volo fratres meos laborare ⁊ exercitari. ne ocio dediti per illicita corde aut lingua vagentur. Et sicut christus non habuit lectum in quo dormiret. sed aut super terram aut asserem dormiebat. sicut in naui dormiuit. quando mare fuit tempestuosum Math. viij. Sic beatus franciscus super nudam humum lassato corpusculo sedens dormiebat. ligno vel lapide ad caput posito ꝛc. Decimooctauo in correptione Nam sicut christus corripuit discipulos suos inter quos orta fuit cōtentio quis eorum videret esse maior dicens eis. Qui precessor est in vobis erit sicut ministrator Luc. xxij. ⁊ Math. xx. c. Sic beatus. f. hac de causa voluit vocari fratres suos fratres minores. ⁊ prelatos sui ordinis dici ministros. vt verbis euangelij vteretur. qđ obseruare promiserat. Cunqz dominus hostien. qui postea fuit Grego. ix. exquireret ab eo an sibi placeret q fratres sui ordinis promouerētur ad ecclesiasticas dignitates. respondit. Domine minores ideo dicti sunt ne p̄sumant fieri maiores. Decimonono in trāsfiguratōe Ntaz sicut xps vt confortaret discipulos suos in lege quā eis tradiderat. oñdit gl'iaz suā ī trāsfiguratōne corpis sui cora eis Math. xvij. Sic. b. f. vt aīaret frēs suos ad obseruantiā regule raptus supra se.

in quodam secretissimo loco assumptis tribus socijs fratribus suis. & in qdam mirandum lumen totus absorptus. que circa se & filios suos futura erant clare aspexit. Post hoc reuersus ad frēs ait. Confortamini in dño. neqz qz pauci estis atristemini. qz in magnā multitudinē faciet vos crescere de? sueqz benedictōis gratia multipliciter dilatabit Vicesimo in deportatōe. Nā sicut xps magno honore & laudib? venit hierusalē vbi recept? est cū gaudio. Math. xxj. Sic. b. f. de loco nōcerie Assisiū p solennes nuncios ad hoc assisinatis pfi deuotōe trāsmissos reduct? est &c. Vicesimoprimo in honoratione. Nā sicut turba strauit ramos arboz & vestimenta sua in via vt honorē dño exhiberet. Jo. xij. Sic quidā vir de Assisio eruditus a dño cū p ciuitatē obuiabat frā. deponebat palliū. sternebat ipsi? pedib? vestimentū dicens eū dignū tali honore. qui in primo ab oīnib? foret magnifice honorand? Vxij. in cōmendatōe. Nam sicut xps in cena cōmendauit gregē suū patri. vt dicitur Johā. xvij. Sic. b. f. anxio spiritu pcatus est dñm p filijs. cui rnsum est a dño. ego vocaui. fuabo. & pascā. & alijs excidentib? alios subrogabo. ita vt si nati nō fuerint faciā illos nasci. Et ꝓtiscūqz fuerit impulsibus paupcula hec religio dcussa. salua semp meo munere pmanebit.

Vicesimotercio in dfortatōe. Nam sicut xps in orto orabat prem & apparuit illi angel? mira claritate dfortans eū Luc. xxij. Sic. b. f. in quodā memore clamorosis gemitib? diuinā p peccatorib? interpellans clementiā. deplorās etiā quasi corā posita dnicam passionez visus est nocte orans manib? ad modū crucis ptensis toto corpore sublēuat? a terra. & nubecula quadā fulgēte circūdatus. vbi incerta sibi & occulta diuine sapiētie reuelata sunt. quasi plagia quedā future exaltatōis. Vicesimoquarto in exprbratione. Nam sicut xps in ciuitate hierusalem in domo Anne & Cayphe multipliciter fuit derisus Math. xxvj. c. Sic. b. frā. in principio sue dnersionis exiens de fouea in qua aliq̄ diu latuerat. & abiecto pauore versus ciuitatē Assisij viā aggressus est. Quē cum ciues cernerent facie squalidum et mente mutatum. ac p hoc alienatum putarent a sensu luto platearū & lapidibus impetebant. & tanq̄ insano & dementi clamorosis vocibus insultabant. sed vir dei tanq̄ surdus ptransibat. pater aūt eius ptractum domi primo verbis deinde verberib? afflixit &c. Vicesimoquinto in flagellatōe. Nā sicut xps fuit grauissime flagellatus in pretorio Pilati Jo. xvnj. c. Sic. b. fran. existens in domo cuiusdā cardinalis fuit atrociter a demonibus verberatus &c. Vicesimo sexto in deductōe. Nā sicut xps fune ligato ad collum bajulās sibi crucē deduct? est ad locū supplicij. vbi tñ salutifera verba astantib? dixit Jo. xix. Sic beat? frā. spiritu dei inflamat? in platea ciuitatis

Assisij ꝓpō solenniter ꝟocato cū multis frib⁹ quos secū adꝟxe
rat maiorē introiuit eccleſiā ſuneqz ad collū ligato nudū cū femo
ralibus ſolis in oculis omniū ſe trahi ꝑcepit vſqz ad lapidē in quo ma
lefactores plectēdi ducebant Sup quē ascendens licet quartanari
us esset ⁊ debilis acerbi frigoris tpe cū multo vigore animi ꝑdica
uit Xxvij in crucifixione Nā sicut xp̄s in monte caluarie crucifi
xus fuit impſſis in corp⁹ ei⁹ quinqz vulneri⁹ Joh xix c Sic bea
frā in monte aluerne ex visione crucifixi seraphici quinqz vulnera
in corpus suū excepit Uicesimooctauo in nudatōe Nā sicut xp̄s
nud⁹ in cruce remānsit vsqz ad mortē Joh xix c Sic b frā morti ap
propinquās ad sanctā Mariā de portiūcula portari se fecit vbi sup
nudā humū in modū crucis se totū nudū in spūs feruore prostrauit
facieqz leuata ad celuz p̄s illū Uoce mea ad dn̄m cla ⁊c vsqz Me
expectant iusti donec retribuas michi orando dixit sicqz expirauit
Uicesimonono in penetratōe Nā sicut xp̄s ianuis clausis ad di
scipulos intrauit eosqz salutauit ⁊ benedixit Joh xx Sic b fran in
Arelatensi capitulo cui interfuit sanct⁹ anto de padua mira dei vir
tute visibilis apparuit in aere subleuat⁹ extensis velut in cruce ma
nibus benedicēs fratres Nouū miraculi genus ⁊c Tricesimo in
apparitōe Nā sicut xp̄s descendit in hospitiū Emaus in forma pere
grini vbi ad mensaz cū duob⁹ discipulis sedit Luc xxmj ⁊ Sic be
frā in die pasce cū morā faceret in heremitorio quodā valde secre
to memor illi⁹ q̄ discipulis euntib⁹ in Emaus ipso die in specie pe
regrini appuit a suis fratrib⁹ vt pegrinus ⁊ paup elemosinā petijt
Quā cū accepisset humiliter sacris eos informauit eloquijs q̄ tran
seuntes p mūdi desertū tanq̄ peregrini ⁊ aduene veriqz hebrei pa
scha dn̄i i transitū ex hoc mundo ad p̄rem in pauptate spiritus con
tinue celebrarent ꝓpter qō mira consolatione spiritus repleti sunt
fratres Et sic patet ⁊c

Decimo in christo ihesu valet noua creatura s Bea fran Ratio
ne sublimatioīs Eius enim gloria fuit preostensa quadrupliciter
Primo in sede sublimi Uidit enim quidam frater socius Beati
Fran sedem vnam in celo ceteris digniorem preciosis ornatam lapi
dibus ⁊ omni gloria refulgentem cui dictum est sedes ista humili
seruatur francisco Secundo in stella vidit enim quidam soci⁹ ei⁹
animam illam sanctissimam sub specie stelle prefulgide a candida
subuectam nubecula super aquas multas in celum recto tramite sur
sum ferri Tercio in luna plena Uidit enim quidam socius eius
animam illam sanctissimam instar lune plene valde lucide in celum
attolli diuersis circundatam fulgoribus Quarto in sole refulgē
te vidit enim quidam socius eius aiam illā sanctissimā ī specie solis

quē duodeciz lucidissimi radij circūdabāt·ideo dr̄·Ecc̄i·lj·quasi stella matutina in medio nebule·z quasi luna plena in dieb9 suis lucet·z quasi sol refulgens sic iste effulsit in templo dei·Et Job ·c· Uidi solē cū fulgeret·z lunā incendentē clare·z letat9 sum in abscōdito·Ecce qūo in xp̄o ihesu valet noua creatura·s·b·f·hic p gratiam tandē p gloriam Amen·

In festo sancti Luce euangeliste Sermo·

Ignus est opari9 mercede Luc·x·z in euāgelio p̄sentis solennitatis·B·pau·apl̄s·j·Cor̄·nj·dicit sic· Unusquisqz p̄priam mercedē accipiet ꝯm p̄priū laborē· Super quo talē moneo·q·Utz·b·L·ꝯm sui virtuosam opatōez meruerit vite eterne glorificatōez·Ad istā q̄stionem rn̄dent duo doctnoui testi·Prim9 est Math·xx·c·dicēs·Uoca oparios z redde illis mercedē suā·Secund9 est Paul9·Ro·mj·c·dicēs· Ei qui opat̄ merces nō imputat̄ ꝯm gr̄am·sz ꝯm debitū· Sciendū q̄ circa meritū vite eterne pomt̄ sanct9 Tho·prima scōe·q·cxv·dcluſiones quattuor valde necessarias Prima dcluſio est·Homo inq̄tū p p̄priā voluntatē coopat̄ gratie dei sibi infuse meret̄ a deo mercedē sui laboris z opis·Patet q̄ meritū z merces ad idē referunt̄·Jd em̄ merces dr̄·qđ alicui recōpensat̄ p retributōne opis vel laboris q̄si qđam p̄cium ipsi9·vñ sicut reddere iustū p̄cium p re accepta ab aliquo est op9 iusticie·ita etiā recōpensare mercedē opis vel laboris est actus iusticie·Justicia aūt est eq̄litas quedā·vt dicit·v·ethicor̄·Ideo simpliciter est iusticia inter eos quor̄ est simpliciter eq̄litas·Eor̄ vero quor̄ nō est simpliciter eq̄litas·nō est simpliciter iusticia·sed quidā mod9 iusticie·sicut est qđam ius paternū vel dn̄atiuū vt ibidez dr̄ Et ideo in his in quib9 est simpliciter iustum·est etiā simpliciter rō meriti z mercedis· In quib9 aūt est ꝯm q̄d iustū·est ratio meriti secundū q̄d·inq̄tū ibi saluat̄ rō iusticie·Sic em̄ fili9 meret̄ aliquid a patre z huus a dn̄o Manifestū est aūt q̄ inter deū z hoiez est maxima ineq̄litas· In infinitū em̄ distāt·z totū bonū hoīs est a deo·Nō nō est iusticia ꝯm omimodā equalitatē·sed secundū p̄portionē quandam·inq̄tum·s·vterqz operat̄ ꝯm modū suū· Mod9 aūt z mensura humane virtutis est a deo·z ideo meritū hoīs apud deū esse nō potest ·nisi p̄supposita diuina ordinatione·s·vt homo id dsequat̄ a deo p suā opationē q̄si mercedē ad q̄d de9 ei virtutē opandi dedit·per libez arbitriū·sicut res naturales hoc dsequunt̄ p p̄rios motus z opatōes ad q̄d a deo sunt ordīate·vñ Hier̄·xxj·c·dr̄·Est merces opi tuo·s·si dei ordinatōez impleueris Scda dcīo est·Nemo sine gr̄a dei potest mereri vitam eternam·patet q̄ hō pōt dsiderari ꝯm duplicē statū·s·ꝯm statū nature integre q̄lis fuit in Adā ante peccatū

et sic nō potest mereri absq; gratia vitā eternā. s. p pura naturalia. Ratio est q; meritū hois dependet ex ꝓportionē diuina. Act⁹ aūt cuiuscūq; rei nō ordinat diuinit⁹ ad aliqd excedēs ꝓportionē virtutis. que est principiū act⁹. Hoc em̄ est ex institutōe diuine ꝓuidētie vt nichil agat vltra suā virtutē. Vita aūt eterna est qdaz bonū excedens ꝓportōez nature create. q; etiā excedit cogitōez t desideriū ei⁹. Ꝟm illud Cor. ij. c. Nec ocul⁹ vidit. nec auris audiuit. nec in cor hois ascēdit. Ideo nulla creatura est sufficiēs principiū act⁹ meritorij vite eterne. nisi addat aliquid supnaturale diuinū. qd gra dicitur. Secūdo pōt cōsiderari hō Ꝟm statū nature corrupte. sicut est in nobis ante repationē gratie. t sic nemo sine gratia potest mereri vitam eternā ꝓpter impedimentū peccati. Cū em̄ peccatū sit quedam dei offensa excludēs a vita eterna. null⁹ in statu peccati existēs vitā eternā potest mereri. nisi pri⁹ deo reconciliet dimisso peccato. qd fit p gratiā Ro. vj. Gratia dei vita eterna. Ex quo infringunt octo errores qui notant in Lc. de heret. c. ad nostrā Prim⁹ est q; hō in vita p̄senti tantū t talez pfectōis gradū potest acquirere q; redde tur penitus impeccabilis. t amplius in gratia perficere nō valebit. Nā vt dicūt si qs in gratia posset semp pficere. tūc posset aliqs pfectior xp̄o inueniri. Secundus est q; non oportet hoīez ieiunare aut orare. postq; gradū pfectōis hui⁹ fuerit assecut⁹. Quia tūc sensualitas est tā pfecte spūi t rationi subiecta. q; hō potest libere corpori suo cedere quidqd ei placet t libet Terci⁹ est q; illi q̄ sunt in p̄dicto gradu pfectōis t spū libertatis n̄ sunt subiecti alicui obe dientie humane. nec tenent ad aliq̄ p̄cepta ecc'ie. quia vt asserūt vbi spūs dn̄i ibi libertas Quart⁹ est q; hō in vita p̄senti tantā beatitudinē pōt assequi Ꝟm omnē gradū pfectōis. sicut ea obtinebit ī vita beata Quint⁹ est q; q̄libet intellectualis natura in se est ita beata q; nō indiget lumie glorie ipam eleuante ad deū videndū t eo beate fruendū Sext⁹ est q; exercere se in actib⁹ virtutū est actus hois impfecti. t q; pfecta vita licētiat a se virtutes tc̄. Septim⁹ est q; mulieris osculū cū ad hoc nō inclinet natura est mortale peccatū. Act⁹ aūt carnalis cū ad hoc natura inclinet. nullus peccatū est. t maxime cū talē actū exercēs de hoc temptat Octau⁹ est q; in eleuatōe corpis dn̄i nr̄i ihesu xp̄i nō debet talis assurgere. nec ei reuerentiā exhibere. Asserētes q; eēt qd impfectōis. si qs a puritate et altitudīe sue cōtemplatōis tm̄ descēderz. q; circa misteriū seu sacrm eukaristie. aut circa passionē humanitatis xp̄i aliq̄ cogitaret. hec ibi tc̄. Tercia cōclusio est. hō ī gra cōstitut⁹ pōt mereri vitā eternā de cōdigno. op⁹ em̄ meritorū hois cōsideratur dupliciter. Uno modo Ꝟm qd procedit ex libero arbitrio. t secundum substantiam operis.

ꝛ sic nō potest ibi esse ꝺignitas ꝓpter maximā inequalitatē·sed est ibi ꝺgruitas ꝓpter quandā eq̄litatē ꝓportōis·Videt em̄ ꝺgruū vt homini opanti ſm̄ suā virtutez ꝺeꝰ recōpenset ſm̄ excellentiam sue virtutis·Alio modo ſm̄ qꝺ̄ ꝓcedit ex gratia ſpūſſancti· ꝛ sic est meritoriū vite eterne ꝺe ꝺigno·Sic em̄ valoꝛ meriti attenꝺit ſm̄ virtutē ſpūſſancti mouentis nos in vitā eternā·ſm̄ illuꝺ Joh·mj·c·Fiet in eo fons aque saliētis in vitā eternā·Attenꝺit etiā preciū opis ſm̄ ꝺignitatē grātie ꝑ quā homo ꝺſoꝛs factꝰ ꝺiuine nature aꝺoptatur in filiū ꝺei·cui ꝺebet hereꝺitas ex ipso iure aꝺoptionis·ſcꝺm illuꝺ·Ro·vnj·c·Si filij ꝛ hereꝺes· Est em̄ ſpūſſanctꝰ pignꝰ hereꝺitatis nr̄e·ij·Cor̄·j·c·ꝛc̄· Quarta ꝺcluſio·Gratia in nobis est principium meriti ꝛ mercedis principaliꝰ ꝑ charitatez q̄ ꝑ alias virtutes·Actus em̄ humanus habet rationē merenꝺi ex ꝺuobꝰ· Primo quiꝺē ꝛ principaliter ex ꝺiuina oꝛꝺinatōe·ſm̄ qꝺ̄ actꝰ ꝺicit esse meritoꝛius illius boni·aꝺ qꝺ̄ homo ꝺiuinitꝰ oꝛꝺinat·vt ꝺicit prima cōcluſio·Secunꝺo vero ex pte liberi arbitrij·ſ·inq̄tum homo habet ꝑ ceteris creaturis vt per se agat voluntarie agens·Et q̄tuz aꝺ vtrū q̄z principalitas meriti penes charitatē ꝺſiſtit ꝓpter ꝺuo·Primo q̄ vita eterna in fruitōe ꝺei ꝺſiſtit Jo·xvij·c·Hec est vita eterna vt cognoſcant ꝛc̄·Motꝰ aūt humane mentis aꝺ fruitōnez ꝺiuini boni est ꝓrius actꝰ charitatis per quā oīes actꝰ aliaꝝ virtutū oꝛꝺinantur in hunc fm̄ē·ſm̄ qꝺ̄ alie virtutes impant a charitate·ꝺeo meritum vite eterne primo pertinet aꝺ charitatē·aꝺ alias aūt virtutes ſecūꝺario·ſm̄ qꝺ̄ eaꝝ actꝰ a charitate imperant Joh·xmj·c·Si quis ꝺiligit me ꝺiliget a patre meo·ꝛ ego ꝺiligā eū ꝛ manifeſtabo ei meipſum·Secunꝺo q̄ illuꝺ qꝺ̄ ex amoꝛe facimꝰ maxime voluntarie facimus·vñ etiā ſm̄ qꝺ̄ aꝺ rationē meriti requirit q̄ sit voluntarium principaliter meritū charitati attribuit·Fiꝺei em̄ actꝰ non est meritoꝛius niſi fiꝺes per ꝺilectionez operet·vt ꝺicit Gal·v·c·Similiter actꝰ patientie ꝛ fortituꝺinis non est meritoꝛius niſi quis ex charitate hoc operet·ſm̄ illuꝺ·j·Cor̄·xnj·c·Si traꝺiꝺero coꝛpus meum ita vt arꝺeam·charitatem autē non habuero· michil michi proꝺest·hec Tho·Beatus Lucas maxima floꝛuit charitate quaꝺrupliciter·Primo quia fuit plenus ſpirituſancto·vt ꝺicit Hiero· in prologo ſuper Lucam·qui ſeminauit in eo charitatem ·ſecunꝺum illuꝺ·Ro·v·c·Caritas ꝺei ꝺiffuſa est in coꝛꝺibus noſtris per ſpiritumſanctuz·qui ꝺatus est nobis·Secunꝺo quia arꝺenti ꝺeſiꝺerio ſociabatur xp̄o peregrino·ſm̄ Greg·Vñ Lu·xxmj·ꝺicit·Nonne coꝛ noſtrū arꝺens erat in nobis ꝺum loqueretur nobis in via ꝛ aperiret nobis ſcripturas· Tercio q̄ obſequiū charitatis xp̄o in via exhibuit·ſecunꝺū Gregoū ꝺixit·Mane nobiſcum ꝺñe quoniam aꝺueſperaſcit ꝛc̄· Luc·xxmj·

Quarto q2 gaudiū ceteris discipulis p̄ tristicia ꝛ timoꝛe ī cenaculo clausis retulit. ℞m ℞reg. Et surgētes eadē hoꝛa regressi sunt ir'em ꝛc. vsqz in fractōe panis. Cū em̄ sacr̄m dn̄ici coꝛpis ꝛ sanguinis sit misteriū maxime charitatis quo xp̄s cōicauit post resurrectōez suā Lucā ꝛ Cleophā. signū est ꝙ hi duo discipuli ardebāt summa charitate. p quos charitas dei ꝛ p̄rimi designat. Un̄ meruerūt x̄pm videre iā in carne gloꝛificatū. iō dr. Dign9 est operari9 mercede.

Dignus est operari9 mercede.
Supernoꝛum.
Angeloꝛum.
Prophetarum.
Apostoloꝛum.
Occisoꝛum.
Doctoꝛum.
Immaculatoꝛum.

Primo dign9 est oparı9. s. beat9 lucas mercede Supnoꝛ Sciendū ꝙ potissimū in lege noui testamēti est gratia spūssancti q̄ dat̄ p fidē x̄pi. ꝛ ideo principaliter lex noua est ipsa gratia spūssancti. q̄ dat̄ x̄pi fidelib9. Ro. mj. c. Ubi est gloꝛiatio tua. exclusa est. per quaz legem. factoꝛ. nō. sed p legē fidei. Ipsam em̄ fidei gr̄am legem appellat. Et exp̄ssius Ro. vnj. c. dr. Lex spūs vite in x̄po ihesu liberauit me a lege peccati ꝛ moꝛtis. Un̄ Aug. dicit in li. de spiritu ꝛ littera. ꝙ sicut lex factoꝛ fuit in tabulis lapideis. ita lex fidei scripta est in coꝛdib9 fideliū. Et ibidē dicit. Sūt leges dei ab ipso deo scripte in coꝛdib9 ipa p̄sentia spūssancti. Habet tn̄ lex noua quedā sicut dispositiua ad gratiā spūssancti ꝛ ad vsum huius gratie ptimentia. q̄ sunt q̄si secūdaria in lege noua. de quib9 instituı oportuit fideles x̄pi tā circa credenda ꝙ circa agenda Ro. j. c. Nō em̄ erubesco euāgelium Uirt9 em̄ dei est ī salutē om̄i credēti ꝓpterea necessariū fuit vt x̄ps eligeret quosdā qui euāgeliū describerēt. ꝙtum ad ea q̄ ptiment ad gratiā spūssancti. Uel sicut dispositiua. ꝙtum quidē ad intellectū p fidem p quā dat̄ gratia spūssancti. sicut ptinētia ad diuinitatē ꝛ humanitatē x̄pi. ꝙtum vero ad voluntatē. sicut ptimentia ad ꝺtemptuz mundi. p quē hō fit capax gr̄a spūssancti. quā mund9. i. mundi amatoꝛes capere nō possunt. Joh. xiiij. c. Uel sicut oꝛdinantia hui9 gratie vsum qui est in operib9 virtutū. ad que multipliciter scriptura noui testamēti exhoꝛtat. Inter ceteros aūt ad hoc misteriū electos. b. Lucas assumpt9 est. q fuit vn9 de. lxxij. discipulis. quos x̄ps immediate genuit in esse fidei. vt ℞reg. dicit. ꝛ ecclesia approbat dū hodie legit euangeliū. Luc. x. c. Designauit dn̄s ꝛ alios. lxxij. discipulos ꝛ misit illoꝛ binoꝛ ante faciem suā in omnem ciui. ꝛ lo. quo erat

ipse vent. Conuemenˉter aūt ad xp̄i euangeliū ascribendū assumptꝰ est. qz Lucas interp̄tat consurgēs vel eleuans vel lux. Ipse em̄ consurrexit ab amore mundi om̄ia tpalia relinquendo. eleuauit se ī amorem dei. cū a christo fuit electus. vt de eo dicat illud Ecc̄i. .c. Elegit eū ex om̄i carne. t dedit illi coz ad p̄cepta t legē vite t discipline docere. Jacob testm̄. t iudicia sua israel. ꝓpter qd̄ fuit lux mūdi. eo ꝙ mundū illuminauerit vniuersuz Math. v. Vos estis lux mūdi. Lux aūt mundi est sol qui habet in situ sublimitatē Ecc̄i. xxvj. c. Sol oriens in mundo in altissimis dei. in aspectu delectabilitatē Eccl̄ia stes. xj. Dulce lumē t delectabile est oculis videre solē. in motu velocitatem. ij. Esdre. mj. c. Magna est terra t excelsuz est celū t velox cursus solis. in effectu vtilitatē. qz ꝑm philosophum homo generat hominē t sol. Sic beatꝰ Lucas habuit sublimitatē p celestiū ꝺtemplationē Luc. xj. Beati oculi qui vidēt q̄ vos videtis tc̄. Delectabilitatem p dulcē ꝺuersatōez. iuxta illud. Nostra ꝺuersatio in celis est Velocitatē p feruentē p̄dicatōez. qz p totā Syriā verbū dei p̄dicauit. vbi ꝙplurimos ꝓꝓ̄os ad fidē xp̄i ꝺuertit. Utilitatē p euangelij ꝺscriptionē. Qd̄ quidē est autenticū quatuoz modis. Primo patris eterni p̄oꝛdinatione Hiere. xxxj. c. Ecce dies veniūt dicit dn̄s t feriā domui israel t domui iuda fedꝰ nouū nō ꝑm pactū qd̄ pepigi cum patribꝰ eoꝝ tc̄. sed hoc erit pactū qd̄ feriā cū domo israel. post dies illos dicit dn̄s dabo legē meā in visceribꝰ eoꝝ. vbi loquitur de doctrina euāgelica. Scō̄o filij supni coꝛroboꝛatōe Luc. xxj. c. Celum t terra transibūt. verba aūt mea nō trāsibūt. qm̄ vsqz in finē seculi sūt duratura Math. xxmj. Predicabit euangeliū hoc regni in vniuerso oꝛbe. t tunc veniet ꝺsumatio. Nā p̄dicatio euāgelij xp̄i potest intelligi dupliciter. Uno modo ꝙtum ad diuulgationē noticie xp̄i t sic p̄dicatum fuit euangeliū in vniuerso oꝛbe. etiā tpe apl̄oꝝ. vt Cris. dicit. Et ꝑm hoc qd̄ addit. t tunc erit ꝺsumatio. intelligit de destructione hierusalē. de qua tūc ad lr̄am loquebat. Alio modo potest intelligi p̄dicatio euangelij in vniuerso oꝛbe cum pleno effectu. ita. s. ꝙ in qualibet gente fundet ecclesia. qd̄ quidē erit post pſecutionez antixp̄i. sicut Aug. dicit in epl̄a ad Esichiū. Nondū p̄dicatū est euāgelium in vniuerso oꝛbe. sed hoc facto veniet ꝺsumatio mundi. Tercio spūssancti inspiratōe. Un̄ hiero. in plogo sup Luc. dicit. Sancto instigante spiritu in Achaia hoc scripsit euangelium. Quarto ecclesie christi approbatione. qui iussit illud legi per omnes ecclesias. qz ergo beatus Luc. fuit operariꝰ christi missus ab eo in messem suaz ideo dignus est remunerari mercede supnoꝛum. s. beatifica visione patris t filij t spiritussancti. t gaudijs oim beatoꝝ.

Secundo dignus est operariꝰ. s. Beatus Luc. merce. Angeloꝛū.

Unde Apoc. xmj. dicit. Uidi alterū āngelū volantē p medium celum habentē euangeliū eternū. vt euangelizaret sedentibus sup terram z sup omnē gentē z tribū z linguā z ppl'm dicens voce magna. Timete deū z date illi honorē. qz venit hora iudicij ei9. z adorate eū qui fecit celum z terrā. mare z omia que in eis sunt. z fontes aquarum. hec ibi. Iste em̄ angel9 fuit. b. Luc. qz sicut in angelo tanq̄ in speculo relucent archana diuine sapiētie. sic in. b. Luc. relucent sacra fidei catholice. Uere em̄ dicit angel9 ꝓpter quatuor. Primo ratione reuelatōnis. Nā vt dicit Dyo. mj. c. cel. hierar. diuina debent ferri ad hoīes mediantib9 angelis. vnde lex vet9 data fuit per angelos in manu mediatoris Gal. nj. c. Et stepha. dixit Act. vij. c. Accepistis legez in manu mediatoris. Licet em̄ solius principis sit sua autoritate legem instituere. tamē qñqz legem institutā p alios promulgat. z ita deus sua autoritate legem instituit. sed p angelos promulgauit. Ita etiā vt ordine quodam doctrina xp̄i ad oīes puemiret. ipse discipulos suos immediate docuit qui postmodū alios verbo z scripto docuerūt. puer. ix. Misit ancillas suas vocare ad arcez ideo. b. Luc. qui legem xp̄i nobis verbo z scripto tradidit. est velut angel9 medi9 inter deū z nos. ꝑm illud Malach. ij. legem. s. xp̄i requirunt ex ore ei9. qz angel9 dn̄i exercituū est Secundo ratōe annunciatōis. Nā vt dicit Diomsi9. mj. c. cel. hierar. Diuinū ihesu benignitatis misteriū. angeli primū edocti sunt. postea p ipsos ad nos cognitionis gratia transiuit. Sic ergo diuinissimus gabriel zachariam quidem docebat ꝓphetam esse futurū ex ipso Mariā aūt quomodo in ipsa fieret thearchicū ineffabilis dei formatōis misteriuz. Sicut aūt solus angel9 virgini hec sacramenta annūciauit. sic solus Lucas hec misteria nobis reuelauit. vñ Hiero. in ꝓlogo super Lu. dicit sic. de hinc in principio euāgelij sui Johānis natiuitate ꝑsumpta cui euangeliū scriberet. z in quo elect9 indicaret ꝺtestans in se cōpleta esse q̄ essent ab alijs inchoata ꝛc. Tercio ratōe Cognitōis Nā corp9 xp̄i est panis angelor. ps. Panē ang. man. hō. quoz beatitudo est in plena degustatōe ipsi9 p beatificā cognitōez. Sic. b. lucas velut angel9 degustauit primo hunc panē. in quo plene cognouit sacramentū dominice resurrectōis Luc. xxmj. c. Cognouerūt dominū in fract. pa. Quarto ratione inuitatōis. Unde Apo. xix. c. ꝺr Uidi vnū angelū stantē in sole z clamauit voce magna oīb9 auibus que volant p medium celū dicens. Uenite z ꝺgregamini ad cenam dei magnaz ꝛc. Iste angelus est. b. Luc. qui stat in sole. i. in plena z pfecta cognitione sacramēti eukaristie supra oīez euāgelistas qz sacramentū eukaristie in quo fuit summa benignitas demonstrata. diligentissime in suo euangelio patefecit. ideo dignus fuit pasci

tali pane velut mercede angelor.

Tercio dign? est operari? mercede ꝓphetar. Sciendū ꝙ pro phete assimilant beatū Lucā quatuor. Primo euāgelistē. Un Is. xlj.c.dicit. Prim? dicet ad syon Ecce adsum.ꝛ hierusalē euangelistam dabo. Recte.b.Luc. fuit euāgelista. qui op? euāgelistē complet iij.Thi.mj.c. Tu vero vigila in oīibus labora. Opus fac euāgelistē. Qō quidē est euangeliū predicare Isa.xl.c. Sup montē excelsum ascende tu qui euāgelizas syon. Exalta in fortitudine vocē tuā qui euangelizas hierusalē. Exalta noli timere. Dic ciuitatibus iude. Ecce de? vester ꝛc. Opus euangelistē est euangeliū scribere. Opus euangelistē est ꝝm euangeliū viuere. Beatus Luc. euangeliū ꝓdicauit in syria. in Antiochia. in Alexandria. Un fuit ep̄s Alexandrinus Euangeliū scripsit. secundū euangelium vixit. imitatus christum. qui cepit facere ꝛ postea docere Act.j.c. Secundo assimilatur boui. Ezech.j. Facies bouis a sinistris ipsorum quatuor. Et apoc.mj.c. Secundum animal simile vitulo. Inter cetera sancta animalia.b.L. per bouem siue vitulum designatur. Bos em̄ ꝙtum ad quatuor cōmendatur. Primo ꝙtum ad sacrificium. qr deo in sacrificium in templo immolabatur. Sic.b.Lucas dicit bos ratōne sacrificij. qr circa templum semper immolatus fuit.ꝛ in principio sui euangelij agendo ō zacharie immolatōe. precursoris in templo annunciatione. ꝛ Marie in templo purificatione. In medio agendo de christo duodēne in templo remanente. ꝛ postmodū in templo p̄dicante. In fine p discipulos domini in templo laudantes consumando. Secundo bos commendat quo ad incessum. qr nō saltando vadit. sed mature incedit. Unde Greg. sup illud Ezech.j.c. Planta pedis quasi planta pedis vituli. dicit. s. mature incedens fortis ꝛ diuisa. Sic beatus lucas in suo euāgelio incessit mature. introducendo precursorē regis. postea conceptionem regis. de conceptione processit ad natiuitatem. de natiuitate ad infantiam. de infantia ad puericiam. de puericia ad iuuētutem. demde ad suam consumationē. Incessit fortiter qr alij euāgelistē fortiter inceperunt. sed non fortiter finierunt. qr Math.ꝛ Joh. nichil agunt de ascensione Marcus nichil de iudiciaria potestate. Lucas aūt oīa ista prosequitur. Incessit diuisim qr narrationez p̄cursoris ꝛ regis non cōmiscuit. sed diuisim posuit. Agens enim de annunciatione precursoris accedit ad annunciationē regis Agēs ō natiuitate precursoris accedit ad natiuitatem regis. Agens em̄ de predicatione precursoris accedit ad predicationē regis. Tercio bos cōmendatur ꝙtum ad mansuetudinē. qr iugo pressus. stimulo agitatus. clamoribus lacessitus. non murmurat. non reclamat. Sic.b.Lu. pressus iugo penitentie. agitatus stimulo persecutionis tyrannice.

laceſſitus clamoribus iniurie. non murmurauit. ſed patientiā ſeruauit. ſm illud. Nō murmur reſonat non querimonia ⁊c. Quarto bos cōmendat ꝓtum ad laborē ⁊ vtilitatē Eſt em̄ aial valde laborioſus ⁊ vtile. Sic. b. Lu. fuit laborioſus ⁊ vtilis deſcribēdo viā ⁊ formam ꝓueniendi ad vitā eternā. Eſt em̄ liber ſuꝰ. ſ. euangelij de quo dicit Ezech. ij. Liber erat ſcriptꝰ intꝰ ⁊ foris ⁊ ſcripte erāt in eo lamētationes ⁊ carmē. ⁊ ve. hic liber euāgelij. b. luce eſt ſcriptꝰ intꝰ ꝑ ꝓfundi miſterij occultatōez. ⁊ foris ꝑ hiſtorie aptionem. in quo continet lamentū paſſionis. carmē reſurrectōis. ⁊ ve eterne damnationis. vt patet. xj. c. vbi multa ve ponunt. Tercio aſſimilat medico Unde Col. iij. c. dicit Salutat vos Lucas medicꝰ chariſſimꝰ. Recte enim fuit medicꝰ de quo Ezech. xlvij. c. dicit Erūt fructꝰ eiꝰ in cibū ⁊ folia in medicinā. Quia in euangelio ſuo ponit vnguenta p̄cioſa ⁊ ſuauia. que ſunt exempla peccatorꝝ auerſorꝝ. ſicut de magdalena. ō matheo publicano. de filio ꝓdigo. de publicano. de zacheo. de latrone auerſo. Jdeo Hiero. in ꝓlogo ſup actꝰ apl̄orꝝ dicit. Lucā ita diuīa ſubſecuta eſt gratia vt nō ſolū corpibꝰ. ſed etiā animabꝰ eiꝰ ꝓficeret medicina. Et Eccī. xxv. c. Unguentarius faciet pigmēta ſuauitatis ⁊ vnctiones faciet ſanitatis. Quarto aſſimilat fluuio. ſm illud Eccī. xxxvij. c. Ego quaſi fluuiꝰ doriꝝ exiui de paradiſo dei mei. Doriꝝ interp̄tat medicamētum. ⁊ ſignificat ꝙ euangeliū beate luce eſt ſplendidum ⁊ medicinale lumine fidei ⁊ medicina charitatis. Un̄ ſicut Naaman ſyrꝰ mundatꝰ fuit a lepra in fluuio. vt dicit. vij. Re. v c. Sic lucas docet in euāgelio ſuo qualiter peccator debet curari a lepra. ſ. inobedientie que fuit Symonis Luc. viij. c. Superbie ⁊ ingratitudinis ſcz decem leprorum Luc. xvij. c. Et ſic patet ⁊c

Quarto dignus eſt operariꝰ. ſ. beatus lucas mercede Apl̄orum. Unde in ſermone qui legitur de eo in eccleſia dicit ſic Lucas inter angelorꝝ ⁊ apl̄orꝝ choros atqꝫ cadentia virginū lilia ⁊ immarceſſibiles martirꝝ roſarꝝ flores coruſcat Jpſe ei coruſcat inter apoſtolos quatuor modis Primo ratōe euāgelice narratōis Cū em̄ beatus Lucas nō fuerit in oīnibus actibus ⁊ miraculis xp̄i. ſuū euangeliū ſcripſit ſecundū ꝙ apoſtoli qui p̄ſentes fuerant ſibi intimauerunt ⁊ retulerunt ſicut ipſe in ꝓlogo ſuo inſinuat dicens Sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipſi viderūt ⁊ miniſtri fuerūt ſermonis. viſum eſt ⁊ michi aſſecuto a principio omnia diligenter ex ordine tibi ſcribere optime Theophile. vt cognoſcas eorꝝ verborꝝ de quibꝰ eruditus es veritatem Secundo ratione apoſtolice operationis Nam actus apoſtolorum deſcripſit. vt animaret noſtram operatiuā ad meritoriam actionem. oſtendendo qualiter apoſtoli fuerunt fortes ad bene operandum. ⁊ ad qōlibet aduerſum ſuſtinendum. Un̄ Hiero.

ñ plogo sup Lucã dicit. Cui luce nõ immerito etiaz scribendorum apl'oz actuũ ptãs in ministeriũ dat̃ .qõ legentib9 ac requirentibus deũ breui volui sermone comphendere ꝙ plixius aliquid fastidiẽtibus pdidisse Tercio ratione lucde approbatõis. Nã eius euangeliuz preclare approbat. b. Paul9. qñ ad firmationẽ dictoz suoz Luce euangeliũ adducit Ũñ Hiero. li. de viris illustrib9 dicit. Quidam suspicant̃ quotienscũqz paul9 in epistolis suis dicit ꝟm euãgelium meũ. de luce significare volumine . qz ipse dicit. ij. Chor̃. vnj. c. Misimus fratrẽ nostz scz Lucã ꝟm glosam. cui9 laus est in euangelio p oms ecclesias. Etiã vt Hiero. sup epl'a ad Heb. in plogo dicit Hanc epistolã fer̃t apl'us ad Heb. scriptam hebraica lingua misisse. Cui9 sensum t ordinem retinẽs Lucas euangelista post excessuz beati pauli apl'i greco sermone composuit Quarto ratione fidelis associationis. Nã paulo in omnib9 tribulationib9 semp adhesit . t ab eo nunq̃ discedens eidẽ in p̃dicationis subsidiũ fuit. ij. thi. mj. c. lucas est mecũ solus. In hoc ꝙ dicit mecũ scz tanq̃ adiutor t defensor notat̃ qualiter sibi subsidium p̃stitit In hoc ꝙ dicit solus notat̃ ꝙ constanter eidẽ adhesit. ij. Chor̃. vnj. c. Ordinatus est scz Lucas ab ecclesijs comes pegrinationis nostre in hanc gratiã que ministratur a nobis ad dñi gloriã t destinatam voluntatem nostram. Et sic patet tc̃.

Quinto dignus est operari9 scz beat9 Lucas mercede Occisorũ Unde in sermone qui legit̃ de eo p oms ecclesias dicit̃ sic. Martirium suo corpi assiduis lamentatõibus crebrisqz vigilijs mẽbra sua macerans ipse indixit. Xp̃s em̃ elegit. lxxij. discipulos. qz deus accepit de spiritu Moysi t dedit septuaginta duob9 viris. qui regerẽt populum cũ Moyse. vt dicit̃ Nume. xj. c. Etiã. lxxij. palmas inuenerunt filij israel in deserto Exod̃. xl. c. Preterea mundus diuisus est in. lxxij. linguas quibus discipuli christi debebant p̃dicare euangelium Unde damasus papa. vt habet̃ dis. lxvnj. c. Cor epi. dicit sic Nõ amplio9 ꝙ duos ordines inter discipulos dñi esse cognouim9. i. duodecim apostoloz t. lxxij. discipuloz Et Anacletus papa vt dicitur dist. xxj. c. In nouo dicit Uidentes aũt ipsi apl'i messem esse multaz t operios paucos rogauerũt dñm messis. vt mitteret operarios in messem suã. Ũñ ab eis electi sunt. lxxij. discipuli. hec ibi. Inter quos fuit. b. Lu. qui fuit dat9 ab vniuersa ecclesia comes. b. pauli ad predicandũ verbũ dei Hic em̃ multas psecutiones flagella t verbera atqz acerrima torm̃ta cũ beato paulo p noie xp̃i perpessus est Unde dicit̃ in collec. Qui crucis mortificationẽ iugiter in suo corpore p tui nominis amore portauit tc̃.

Sexto dignus est operarius. i. beat9 Lucas mercede Doctorum

Unde·b·Hiero·in epistola ad paulinum dicit·Omnia verba sua animе languentis sunt medicina·Et in sermone qui legit p oms ecclesias de eo dicit sic·Beatus Lu·velut insignis lucifer ab orientalib? remitens nobis lumē fidei ⁊ celestis itineris patenter scandere callē demonstrat·Et beat? ambro·sup lucā dicit sic· Lucas oms sapiētie virtutes euāgelij sui complectit historia·Docuit em naturalia cum de spūsancto dominicam incarnationem extitisse reserauit· Unde ⁊ Dauid naturalem docens sapientiā ait·Emitte spiritum tuuz ⁊ creabuntur ⁊c·Item cum docuit tenebras in christi passione factas·terram tremuisse·solem radios abstraxisse·Docuit moralia cuz in ipsis beatitudinib? mores docuit·Docuit rationabilia cū ait Qui fidelis est in minimo ⁊ in magno fidelis est·Sine hac triplici sapientia ipsa fides ipm misterium trinitatis esse nō pōt·hoc est naturali·rationali·morali·hec Ambro·Et sic ptz ⁊c

Septimo dignus est operarius·i·beatus Lucas mercede immaculatorum Sciendum q beat? lucas immaculatam habuit vitam quadrupliciter Primo p innocentiam Hiero·in plogo sup actus apostolorum dicit Sine crimine domino maluit seruire Secundo per continentiam Idem ybi supra Paulum secutus est apostolū vsq ad confessionem fidei in virginitate permanens Tercio per intelligentiam·Nam secreta ineffabilia que angelus ⁊ sola virgo sciebat solus Lucas diseruit· Unde Ber·ait· Ideo acceptus elisabeth nunciatur Marie·vt dum nunc precursoris nunc saluatoris edocetur aduentus·rerum tempus ⁊ ordinem tenens·ipsa postmodum meli? luce scriptori ac predicatori euangelij referet veritatē·que plene de omnibus a principio celitus fuerat instructa misterijs·hec ille· Unde etiā beatus Lucas secundum Damasce·imaginem beate virgis depinxit·que rome habetur· Quarto per perseuerantiam Hiero· ybi supra Lucas octoginta ⁊ q̄tuor agens etatis annos in bithinia de seculo noscitur emigrasse·Unde meritis suis nos adiuuat·q? cuz christiani a Thurcis essent obsessi apparuit eis vir quidam lucidus ⁊ choruscus dicens se esse Lucam euangelistam·precipiens christianis vt contra hostes ad bella procederent· Sed cum illi trepidarēt ante eos se posuit ⁊ victoriā magnā fecit·ij·Mach·xv·c·Hic est fratrum amator ⁊ pp'l israel·hic est qui ⁊c·Amen·

In festo sancte vrsule virginis ⁊ marturis Sermo·

Ntrauerunt cum sponso ad nuptias Math·xxv·c·⁊ i euāgelio presentis solē·B·ber·sermo·xxxij·super canti· dicit sic Magnis spiritibus magnus occurret spōsus ⁊ magnificabit facere cum eis·emittens lucē suā ⁊ veritatē suam. eosq; adducens ⁊ deducens in montem sanctū suū ⁊ in tabernacula

ſua Regem ĩ decore ſuo videbunt oculi eius qui eiuſmodi eſt pre-
euntem ſe ad ſpecioſa deſerti ad flores roſarum ⁊ lilia conuallium
ad amena ortorum ⁊ irrigua fontium ad delicias cellariorũ ⁊ odo
ramenta aromatum poſtremo ad ipſa ſecreta cubilia Iſti ſunt the-
ſauri ſapientie ⁊ ſcientie penes ſponſum abſconditi hec vite paſcua
hee nuptie preparate ĩ refectionem animarum ſanctarũ Beat⁹ vir
qui imple deſi ſuum ex ipſis hec ille Sup quo verbo talem mo-
ueo queſtionem Vtrũ beata vrſula collegio ſue ſocietatis obtinue-
rit aureolam dedicate xp̃o virginitatis Ad iſtã queſtionẽ reſpon
dent tres doct noui teſtamenti Primus eſt beatus Augu in glo
ſuper illud Exod xxv c Facies aliam coronam aureolam ⁊c dicit ſic
Ad coronam pertinet canticum nouum qđ virgines coram agno cõ
cinũt qui ſequunt agnũ quocũq; ierit Secũdus eſt Beda ĩ glo
ſuper illud yſa lvj c hoc dicit dominus eunuchis qui tenuerint fe-
dus meum dabo eis in domo mea locum ⁊ nomen melius a filijs ⁊
filiabus dicit ſic ꝑpriam gloriam excellentemq; ſignat Tercius
eſt ſ Tho mj ſen diſt xlix dicit ſic Omne meritum actui virtutis de
betur a charitate imperato virginitas autem ſecundum hoc ad ge-
nus virtutis pertinet ꝓm ꝙ perpetua incorruptio mentis corporis
ſub electione cadit ⁊ ideo illis tantum virginibus aureola debetur
que ꝓpoſitum habuerũt virginitatis ꝑpetuo cõſeruande ſiue hoc ꝑ
poſitum voto firmauerint ſiue nõ ⁊ hoc dico ſecundũ ꝙ aureola ꝑ-
prie accipitur vt premiũ qđam merito debitũ ꝙuis hoc ꝓpoſitum
aliqñ fuerit interruptũ integritate tñ carnis manẽte dũmodo ĩ fine
vite inueniat ꝙ virginitas mentis reparı poteſt ꝙuis nõ virgini-
tas carnis hec T Sciendum ꝙ qui vult intrare cum ſponſo ihesu
xp̃o ad celeſtes nuptias per duodecim portas que ſunt duodecim
dona gratiarũ oportet ꝙ ingrediat Vñ apoc xxj c dr sic vidi ciui-
tatem ſanctã ⁊ habebat murũ magnũ ⁊ altũ habentẽ portas duode-
cim Iſte mur⁹ eſt angelorũ cuſtodia qui indignos prohibent ab in-
greſſu illi⁹ ciuitatis Porte ciuitatis ſunt dona gratiarũ q̃ nobiſ ſug
gerũt ꝑ q̃ ingredimur ciuitatẽ illã Ab oriẽte porte tres Prima ẽ
dtempt⁹ bonorum temporalium Deutro c puuli de quib⁹ dixi-
ſtis ꝙ preda hoſtiũ forẽt ipi ingredient terrã Vñ ſupbi nõ intrãt
Iſa xxxvnj c Hoc dicit dominus de rege aſſiriorum non intrabit ci
uitatem hanc Et Math xvnj c Niſi efficiamini ſicut paruuli non in
trabitis in regnum celorum Secunda porta eſt confeſſio peccatorũ
ps Introite portas ei⁹ in dfeſſione Exemplũ de latrone dfidente
cui dictũ eſt Luc xxiij c Hodie mecũ eris in paradiſo Tercia porta
eſt ſatiſfactio delictorũ Iſa xxvj c Apite portas ⁊ ingrediat gens
illa ſ que facit iudiciũ de ſeipſa puniendo ſe ꝑ pectatis Exemplum

de zacheo Luc.xix.c. De his trib⁹ portis dicit Ezech.xlvnj. Ab oriente porte tres. Porta Dan. Porta Beniamin. Porta Joseph. Dan interptat faciens iudiciū. t significat eū qui nō querit ꝓpriam gloriā Joh.vnj.c. Ego gloriā meā nō quero Beniamin interptatur filij⁹ dextere. t significat confidentē. ps. Me suscepit dextera tua. s. p confessionem. Joseph interptatur additamentū. t significat satisfaciē tem. qui addit opa bona in compensatōez malox. Ab austro porte tres Prima est castitatis mundicia Apo.xxj.c. Nichil coinquinatum t abhominatōez faciens intrabit in illā Exemplū de aaron Exodi.xxvnj.c. Facias femoralia quib⁹ utent filij israel. qñ ingressuri sunt tabernaculū. Et Nu.xxv.c. Purificati intrabitis castra Secunda porta est ciborꝫ abstimentia Leuit.x.c. Vīne qō inebriare pōt nō bibes tu t filij tui. qñ ingressuri estis tabernaculū testimonij Ezech. xlnj.c. Vinū nō bibet omis sacerdos. qñ ingressurus est atriū interius. Tertia porta est operꝫ innocentia. puer.xxx.c. Stellio manib⁹ mititur t morat in edib⁹ regis De istis trib⁹ portis dr Ezech.xlvnj.c Ab austro porte tres. Porta zabulon Porta symeon Porta isachar zabulon interpretat habitaculū pulcritudinis. ecce castitas Symeō interptatur exaudibilis. ecce abstimentia Isachar interptat vir mercedis. ecce sancta exercitatio Ab aquilone porte tres Prima ē sustimentia psecutionū Heb.mj.c. Ingrediemur em̄ in requiē nos qui credimus Et.ij.Reg.v.c. Cecus t claudus nō intrabūt in templū domini. Secūda est pacientia tribulationū Luc.xxmj.c. Nōne sic oportuit xp̄m pati t intrare in gloriā suā. Tercia est diligētia offensionū scz inimicos diligēdo Eph.j.c. Ambulate in dilectōe sicut t christ⁹ dilexit nos De istis trib⁹ portis dicit Ezech.xlvnj.c. A septētrione porte tres Porta ruben Porta iuda Porta leui Ruben interptatur preuidens principiū. ecce psecutio ꝓpter fidem Juda interpretatur glorificans. ecce patientia Leui interptatur appositus. ecce caritas que debet appon tribulationibus psecutionibus hostibus.

Ab occidente porte tres Prima est elemosinarū largitio. ps. Introibo in domum tuam in holocaustis tc. puer.xvnj.c. Donū hois dilatat viam ei⁹ t ante principes spacium ei facit. Ideo excluditur auarus Math.xix.c. Facilius est camelū per foramen acus intrare. q̄ diuī em̄ intrare in regnum celorum. Secunda porta est passionis christi meditatio Gen.xxmj.c. Ingredere benedicte domini. qđ fuit dictum Helyezer. qđ interpretatur dei mei sanctificatio Heb.ix.c In secūdo tabernaculo solus pontifex introibat non sine sanguine. Tercia porta est bonox celestiū adeptio Heb.vj.c. Confugiam⁹ ad tenendam propositam spem quā sicut anchorā habem⁹ amine tutaz ac firmam t incedentem usqz ad interiora velaminis ubi precursor

ītroiuit p nobis ihesus. De istis trib9 portis dicit Ezech. xlvnj. c. Ab occidente porte tres. Porta neptalim. Porta gad Porta Asser Neptalim ītērptat dilatauit me. ecce pietas. Gad ītērptat temtatio. ecce passio xpi. Asser ītērptat beati erūt. ecce spes. Joh. apo. vlc. ōr. Beati qui lauēt stolas suas. vt sit potestas eor̄ in ligno vite. t p has portas intrēt in ciuitatē. Beata vrsula festinauit ingredi i ciuitatē summi regis p has portas cū collegio sue societatis. pē. Adducent regi virgines post eā. prime ei9 afferent tibi in leticia t exultatione adducent in templū regis. Ipsa aūt velut regina astitit a dextris eius in vestitu deaurato circūdata varietate. qm̄ inclīauit aurē suā ad legē xpi. t oblita est domū pris sui. ideo concupiuit rex speciem eius. Quia vero ipsa cum sodalibus suis pate erāt ꝓpterea ītrauerunt cū sponso ad nuptias.

Intrauerūt cū sponso ad nuptias.

Uocatione
Reuelatione.
Sanctificatione
Uisitatione.
Laudatione
Associatione

Primo iste beate virgines ītrauerūt cū sponso ihesu xpo ad nuptias Uocatōe. Un apoc. mj. c. dicit. Uidi t ecce ostiū apertū in celo. t vox prima quā audiuit tanq̄ tube loquentis mecū dicēs. ascende huc t ostendam tibi que oportet fieri. Xps em̄ ad suas nuptias vocauit beatā vrsulā. cui ostendit qualiter debebat se preparare tā q̄ virgo prudens t nō vt virgo fatua. In euāgelio enim hodierno designant quinq3 stulticie aie fatue. Prima stulticia est. qr virgines fatue necessaria saluti aie nō sumpserūt. Unde dicit. Fatue aūt non sumpserūt oleū secū. s. gratiarūactionis quo ad deū Luc. vij. c. Oleo caput meū nō vnxisti. Spūalis exultatio Math. vj. c. Tu ūat cū ieiunas vnge caput tuū. i. mentē spūali leticia pugnatur9 cum dyabolone grauatus fastidio capiaris ab eo. Pietas t misericordia Hiere. xlj. c. Noli nos occidere. qr habem9 thesauros in agro. s. dsciētie fru menti. s. charitatis t mellis. s. dulcedinis eterne. t olei. s. compassiōis ad paupes. Secunda stulticia eaq̄ fuit. qr mēdicare voluerūt alioq̄ merita dicētes. Date nobis de oleo vr̄o tc̄. Querere em̄ alioq̄ merita q̄ vix iustis sufficiūt ad salutē est magna fatuitas. Un subdit Ne forte nō sufficiat nobis tc̄. Ezech. xnj. c. Tres viri isti Noe Daniel t Job si fuerint in medio ei9 nō liberabūt filios t filias. sz ipi soli liberabunt. Tercia stulticia earum fuit. qr operari voluerunt qī non potuerunt. Unde dicit. dū aūt irent emere venit sponsus Apoc. x. c.

Jurauit angelus p viuentē in ſecula ꝙ temp⁹ amplius nō erit. ſ. ad meritorie opandū. q⁹ vt dicit Apoc. j. c. dedit illi tempus vt penitē tiam ageret ⁊ nō vult penitere a fornicatōe ſua. Quarta ſtultia eaꝝ fuit. q⁹ tarde venerūt. Un̄ dicit Nouiſſime venūt ⁊ relique virgines. valde tarde. q⁹ porta iā clauſa erat. j. ſententia firmata. vt nullus reprobor ingrediat. Quinta ſtulticia eaꝝ fuit ceca p̄ſumptio. qn̄ dixerunt dn̄e dn̄e aperi nobis. Dn̄m vocant cui ſeruire noluerūt Ma lach. j. c. Si ego dn̄s vbi timor meus. Petunt ſibi aperiri ianuā celi cui noluerūt aperire oſtiū cordis Cant. v. c. Uox dilecti mei pulſantis aperi michi ſoror mea ⁊c. Beata vrſula nō fuit ō numero virginum fatuaꝝ. ſed de numero prudentum deducendo ſecū nobilem amulatum quinq; puellaꝝ Unde. j. Re. xxv. c. dicit ꝙ cuꝫ Abigail pergeret obuiam dauid quinq; puelle iuerūt cum ea. Sic beata vrſula veniens ad ſponſum ſuum xp̄m decor ⁊ fortem aſſumpſit in comitatu ſuo quinq; puellas Prima eſt dn̄a mundicia. qua animam ſuam ab oīi macula peccati p baptiſmū mundauit Can. nj. c. Tota pulcra es amica mea ⁊ macula nō eſt in te Nam in britania rex quidam xp̄ianiſſimus fuit nomine Nothus. qui quandam filiam genera i t. ⁊ eam baptizari in fide ihesu xp̄i fecit. ⁊ vrſulam nominauit.

Secunda eſt domina fides qua credidit miſteriū ſancte trinitatis ⁊ miſteriū chriſti quo ad redemptionem generis humani Hier. nj. c. Patrem vocabis me ⁊ poſt me ingredi nō ceſſabis Unde cum rex anglie peteret a patre beate vrſule ip̄az copulari vnigenito ſuo pater ei⁹ cepit plurimū anxiari. Tum q⁹ xp̄i fide inſignitam cultori ydolor traderet indignū duceret. Tum q⁹ ipſam nullaten⁹ dſentire cognoſceret. Tum q⁹ regis ferocitatem plurimū formidaret Tercia eſt domina ſapientia. qua fallacias mundi diuincebat Judith. xj. c. Mirabant oīs ad ſapientiā ei⁹. Hec aūt mirabili mor honeſtate. ſapientia ⁊ pulcritudine pollebat. ita ꝙ ei⁹ fama vbiq; volabat.

Quarta eſt dn̄a dſtantia mentis qua ſperauit adiuuari a deo in oīibus aduerſitatib⁹. p̄s. Dn̄s firmamentū meū ⁊ refugiū meum. de⁹ me⁹ adiutor me⁹ ⁊ ſperabo in eū. Ipſa aūt diuinit⁹ inſpirata ſuaſit p̄ri vt p̄dicto regi aſſenſum p̄beret Quinta fuit dn̄a orōis inſtantia. qua orabat vt ad fidē xp̄i animas p̄ditas reduceret. j. macha. nj. c. Nō in multitudine exercit⁹ eſt victoria belli. ſed de celo eſt fortitudo. Exemplum Exod. xvij. c. quando Moyſes leuabat manus vincebat populus Et Heſter. xmj. c. dicitur Heſter autem confugit ad dominum pauens periculum qđ imminebat Iſta autem orans dominum audiuit vt in ſponſione matrimonij hanc condicionem p̄poneret. ꝙ ipſe rex cum patre decem virgines electiſſimas ſibi ad ſolatium traderet. et tam ſibi ꝙ alijs mille virgines aſſignaret.

ꝛ compatis trieribus ĩducias trienniꝫ sibi daret ad dedicationem sue virginitatis. ꝛ ipse iuuenis baptizatus in his tribus annis in fide instrueretur ꝛc.

Secundo iste sancte virgines intrauerunt cũ sponso ad nuptias Reuelatione. s. angelorũ qui vigilant sup nostra custodia Isa. lxj. c. Sup muros tuos ierl'em constitui custodes tota die ac nocte non tacebunt. Et Cant. nj. c. Inuenerũt me vigiles. Circa istã custodiã angelorum pono quatuoꝛ dclusiones. Prima dclusio. Angelus potest immutare sensus hoĩs exteriores nõ cogendo libertatẽ eius. Patet qꝛ aliqñ apparet angelꝰ hõi assumendo coꝛpꝰ aereũ. ꝛ in materia visibili imutat sensus hoĩs. Nã angeli apparuerũt abrae ad illicẽ mãbre in coꝛpibꝰ assumptis Gen. xviij. c. Etiã immutat sensus interioꝛes opilando aliquas arterias. ne potentia visiua ad oꝛganũ peruenìat. vt patet Gen. xix. c. de illis duobꝰ angelis qui pcusserũt sodomitas cecitate. Et. mj. Re. vj. c. de angelo q̃ excecauit syrios volẽtes cape helyseum. vt patet. Secũda dclusio. Angelꝰ põt immutare fantasiã ꝛ imaginatõeꝫ hoĩs nõ cogendo voluntatẽ eiꝰ. Et hoc ptꝫ tripliciter Primo in somnis doꝛmiẽdo. qꝛ sicut homo põt in seipo fabꝛicare imaginatões reꝛ quas vidit. sicut frenetic⁹ patiꝫ multas imaginationes dcitatas p passiones febꝛiles. Sic angelus in fantasia hoĩs doꝛmiẽtis potest fabꝛicare fantasticas ꝛ imaginarias visiones. que dicunt somnia. cõmouendo spũs ꝛ humoꝛes. vt ptꝫ de angelo qui apparuit in somnis Joseph Math. j. ꝛ ij. c. Secũdo operando secrete inter somnũ ꝛ vigiliã. ꝙ homini vigilando doꝛmire ꝛ doꝛmiendo vigilare. vt patet de angelo qui suscitauit Petrũ in vinculis doꝛmientem. quẽ a carceribꝰ liberauit Act. xij. c. Tercio peꝛ imaginarias visiones ponendo hoĩem in extasi manifestãdo archana dei. sicut fecit Johãni dũ esset in insula Pathmos. vbi habuit reuelationẽ fiendoꝝ in ecclesia dei. Tercia cõclusio. Angelus apparens homini coꝛpoꝛaliter illuminat intellectũ eius spiritualiter. Patet de angelo q̃ instruxit Abraã de immolatõe Isaac Gen. xx. c. Et de angelo Thobie. q̃ eum duxit ꝛ reduxit ꝛ de vxoꝛe ducenda ꝛ cognoscenda. ꝛ de hereditate sibi debẽda. ꝛ de illuminatõe pris saluꝫbꝛiter instruxit Thob. v. c. ꝛ vltra Quarta dclusio. Angelus indiꝛecte agẽs in voluntatẽ hoĩs libertatẽ eiꝰ nõ tollit. Ptꝫ qꝛ sol' disponit incitãdo humoꝛes ꝛ vapoꝛes ac spũs ad fabꝛicatõeꝫ imaginationum. quibꝰ oñdit mala futura intellectui. quo voluntas disponatur recedere a peccatis. vt mala vitent. vel psuadendo bona pmissa vt voluntas inclinet ad seruandꝫ diuina mandata. vt pmissa adipiscat Un̄ Hiere. lj. c. dicit. ꝙ angeli dei dfoꝛtauerũt babilonios mimis ꝛ pmissis. qui tñ noluerũt acquiescere ꝓpter qõ angeli clamauerunt.

Recedamus q2 curauim9 babilonem ⁊ non est curata. Joēd cum an
gelus Eleuterio futuro sponso beate Ursule apparuit. iuuenis illa
condicione quā beata Ursula sibi exposuit accepta. apud patrem in
stitit. ⁊ protinus baptizatus accelerari cuncta que virgo petierat im
petrauit. Unde angelus reuelauit quatuor. Primo electionē. s. spon
si beate vrsule p regeneratōez baptismalē ⁊ sui voti de numero vir
ginum adimpletōez. Secundo reuersionē. Nā angel9 dñi reuelauit
beate vrsule q9 post visitationē sanctor apl̄or Rome virgines Co
loniam integro numero redirent. palmā martirij percepture. Tercō
Associatōez. Nā ipsa nocte qua beate virgines Romā venerunt an
gelus dñi reuelauit pape Cyriaco. vt eis se associaret cū pluribus
p̄latis ecclesie. Quarto Obuiatōem. Nā cū illa sancta societas a Ro
ma rediret. angelus dñi reuelauit Eleuterio vt sponse sue obuiaret
cum ea in Colonia palmā martirij p̄cepturus.

Tercio beate virgines intrauerūt cū sponso. s. ihesu xp̄o ad nupti
as Sanctificatione. Iste em̄ virgines habuerūt quatuor impedimē
ta sue virginitatis. s. iuuentutē. diuitiar abundantiā. nobilitatem. ⁊
corpis pulcritudinē. que cōmuniter fallūt mulieres. Ad custodiam
aūt hui9 virginitatis habuerūt quadruplicē ambitū murorūz. s. fre
quentatione ieiuniorū Joēl. ij. c. Conuertimini ad me in toto corde
vestro in ieiunio ⁊c. Protractionē vigiliar Math. xxmj. c. vigilate.
q2 nescitis qua hora dñs vester ventur9 sit. Asperitatē vestimento
rum. p̄s. Posui vestimentū meū cilitium. Un Judith ieiunabat om
nibus diebus habens sup lumbos suos cilitiū. Exercitationem ope
rum bonorū Ber. Voluntas facit vsum. vsus exercitiū. exercitiūz in
om̄i labore vires subministrat. hec ille. Talis fuit defensio beate vr
sule. cui assignatū fuit maximum collegiū virginuz. Nam ad ipsam
vndiqz virgines ꝯfluunt. vndiqz viri ad tam grande spectaculum
currunt. multi episcopi ad ipsam ꝺuemiunt vt secum pergant. inter
quos fuit Pantulus basilien̄sis ep̄s. Etiā Berasina regina Scicilie
cum quatuor filiab9 suis. Babilla Juliana Victoria Aurea. ⁊ adu
ano filio suo vsqz in britanniam nauigauit. Singulis ergo p2epara
tis iuxta condictum beate vrsule secreta cordis sui beata vrsula cō
militonibus suis reuelat ⁊ in nouam militiam se om̄es sanctificant
nunc ieiunijs. nunc vigilijs intendūt. vestes molles abijciūt viliori
bus ⁊ asperioribꝰ contegunt. modo belli preludia inchoant. modo
currunt. modo discurrūt. interdū bella plerūqz fugam simulant. om
niqz genere ludorum exercitate. nichil' qō animo occurrebat. relinq
bant mtactum. Sicqz beata vrsula omnes illas virgines ad fidem
christi conuertit ⁊ in lege christi mira deuotōe ac sanctitate instru
xit. put spūssanctus eidem suggessit ⁊c.

Quarto iste virgines intrauerunt cū sponso ihesu xpo ad nuptias Visitatōe·que est in gubernatōe sue familie siue reipublice· Ad rei aūt publice gubernationē exigunt q̄tuor sicut dicit Catho· t refert Aug·li·v·de ciui·dei dicens sic·Plurima maiores nostros magnos fecerunt·s·domi industria·foris iusticia·anim? in dsulēdo liber·nulli delicto obnoxi? Primo q̄tum ad domesticos magna industria q̄ vt dicit·ij·Thimo·v·c·qui suoz t maxime domesticoz curam nō habet·fidē negauit·t est infideli deterior·Exemplū thobie·x·c·Apprehendentes parentes filiā suā osculati sunt eā monentes honorare soceros·diligere maritū·regere familiā·gubernare domū ·t seipsam irreprehensibilem exhibere·Beata vrsula domū suā feliciter gubernauit·Nā matrē sponsi sui·t Eleutheriū sponsum suū· sororē suā t Dariā matrem suā ad fidē xpi duertit Secundo q̄tum ad forenses iusticia Job·xxix·c·Justicia indut? sum Joh·vij·c· Nolite secundum faciē iudicare·sed iustū iudiciū iudicate· Beata vrsula habuit iusticiā que dei sunt deo reddendo·que cesaris cesari tribuendo·Ante eñ q̄ a domo paterna egrederet ab oñibus tpalibus se expediuit vt xpo liberi? vacaret·atqz cōmilitones suos sic pagere hortabat Tercio q̄tum ad reprehensionem t dsultationem animus liber·vt nec timore nec amore nec odio nec munere a veritate discedat·nec veritatem taceat Isidorus Iniqui iudices errant in veritate iusticie·dum intendunt inequalitatem psone·Beata vrsula fuit liberi animi in dsulendo pape Cyriaco·vt papatui renunciaret·qō et fecit·secut? est aūt ipsum Vincenti? pbiter Cardinalis·t Jacobus de britania archieps anthiocen?·t Maurici? eps Leuicane vrbis t Follarius eps lucensis t Sulpici? eps rauēnensis·t clemēs episcopus·t marculus eps grecie·t neptis sua Constantia t alij plurimi· Quarto q̄tum ad innocentiam animus nulli delicto subiectus Tulli?·Age ne tua oratio tibi dtraria sit·q? pond? est pudoris grauissimi ppria voce confundi Grego·Durum est vt qui nescit tenere moderamina vite ppie iudex fiat vite aliene·Beata vrsula habuit animum innocentia preditum·q? nō se armauit armis carnalib?·sed spiritualibus·Nam cū ipsa peruenisset cū cōmilitonibus suis prospere vsqz Coloniam·inde ad vrbem basileā ibidem relictis nauibus romā pedestres venerūt sanctoz apl'oz limina visitature·vbiqz nōdum renate erant in xpo baptizate sunt tc·

Quinto iste virgines intrauerunt cum sponso ihesu xpo ad nuptias Laudatione qua inter psecutiones t aduersa laudauit dominuz Unde Judic·v·c·dicitur·Noua bella elegit de?·Et vere noua propter personas bellantes·j·Chor̄·j·c·Infirma mundi elegit deus vt confundat fortia·Est eñ quadruplex genus noui belli· Primum

contra seipm Math.xvj.c. Si quis vult venire post me abneget semetipsum ⁊ tollat crucē suā ⁊ sequatur me. Istud genꝰ belli assumpsit beata vrsula cū cōmilitonibꝰ suis. nō solū regnū mundi ⁊ omnē ornatū seculi dtemnendo ꝓpter amorē dñi nostri ihesu xpi. sed etiā ꝓpriā voluntatē ipi dedicando. Secundus contra pentes ⁊ amicos Math.x.c. Nō veni mittere pacē. sed gladiū. veni em̄ separe filium aduersus patrē. ⁊ filiā aduersus matrē suā. ⁊ nurꝫ aduersus socrum suā ⁊c. Et hiero. Si pater in limine ostij iaceat ⁊ mater sparsis crimibus vbera quibꝰ te lactauit ostendat. ꝑ calcatū pge patrē. ꝑ calcatam pge matrē. ⁊ optis oculis ad crucē xpi euola. Opus em̄ pietatis est in hac re esse crudelē. hec ille. Beata vrsula ⁊ cōmilitones sui relictis pribus. matribꝰ. fratribꝰ. amicis. secuta est ihesum xpm Tercium genꝰ est dtra illatas iniurias tacere Jos.vj.c. Nō clamabis ⁊ nō audiet vox tua neqꝫ vllꝰ tumultꝰ Grego. Gloriosus est irā tacendo fugere ꝙ rndendo supare Math.v.c. Ego aūt dico vobis nō resistere malo. sed si quis te ꝑcusserit in vnā maxillam ꝑbe ei ⁊ alteram. Beata vrsula dū esset Rome cū cōmilitonibꝰ suis omnē gratiā quā in curia Romana habuerat ab eo tempore quo Cyriacꝰ papatui renunciauit. amisit Nā cardinales reclamauerūt maxime. qꝫ ipm delirare dicebāt. eo ꝙ relicta pontificatus gloria post quasdā mulierculas fatuas ire vellet. Unde nomē eiꝰ de cathalogo pontificum abrasserunt Quartū genꝰ est vulnera paciēter tolerare Math.x.c. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. Beata vrsula cū cōmilitonibus suis a roma Coloniā redijt. ⁊ ipsam iam ab hunis siue vngaris obsessam inuenerūt. Quas barbari videntes sup eas cum clamore mimio irruerūt. ⁊ quasi lupi seuientes in oues totā illā multitudinem occiderūt. Beata vrsula principem Hunoꝝ vicit ⁊ confudit sua mansuetudine. prudētia. patiētia. ⁊ oratōe. qꝫ vidēs eiꝰ mirā pulcritudinem obstupuit ⁊ dsolans eā sup necē virginū ꝑmisit sibi ꝙ eā in diugem duceret. Illa vero deū laudans istū pemtꝰ sprevit Qui dtemptum se videns directa sagitta eā trāsfixit. sicqꝫ martirium consummauit. Cordula aūt vna ex virginibus cū nocte latuisset timore pterrita in crastinū se vltro offerēs martirij coronā suscepit. Et sic patet laudatio ihesu xpi in supplicio sanctaꝝ virginū.

Sexto iste virgines intrauerunt cum sponso ihesu xpo ad nuptias Associatione. qꝫ associāt agnū sequendo ipm quocūqꝫ ierit. apoc. vij.c. Hi sunt qui venerūt de tribulatione magna. ⁊ lauerunt stolas suas. ⁊ dealbauerūt eas in sanguine agni. ideo sunt ante thronū dei ⁊ seruiunt ei die ac nocte in templo eiꝰ ⁊c. vsqꝫ ab oculis eorum. Intrauerunt em̄ in pulcritudinē celestem quā dcupierunt. vbi est quadruplex pulcritudo mirabilis Prima est regis celestis. ysa. xxxnj

c. Regem in decore suo videbunt Apo. j. c. Facies eius sicut sol luce
Secunda est ciuiū beatoꝝ Math. xnj. c. Fulgebūt iusti sicut sol in regno patris eoꝝ Phil. mj. c. Reformabit corp9 humilitatis nostre ꝛc̄. Tercia est pacifice societatis ysa. xxxnj. c. Sedebit popul9 meus in pulcritudine pacis ꝛc̄. Quarta est ciuitas celestis Nu. xxnj c. q̄ pulcra tabernacula tua israel ꝛc̄. ps. q̄ dilecta tabernacula tua dñe virtutū ꝛc̄. Ad quā hodie puenit beata vrsula cū angeloꝝ societate. nj. Reg. x. c. Ingressa est regina sabba in hierusalē cū multo comitatu. Induta decore regio. decorata corona regia. cibū regiū comedens. habitans in regali palacio. ꝛ memor suoꝝ deuotoꝝ. vt ptz in visione cuiusdā virginis ex numero istaꝝ. que deuotū suū religiosum dulciter dsolata est. hic p gratiā ꝛc̄. Amen

In festo sanctoꝝ aplorꝝ symonis ꝛ iude.

Secundum ꝓpositum vocati sunt sancti Ro. vnj. c. ꝛ in epla p̄sentis solennitatis. Beat9 aug9. li. lxxxnj. q̄stionum dicit sic. Ad misericordiā ptinet vocatio ad iusticiā ptinet beatitudo eoꝝ qui venerūt vocati. ꝛ supplicium eoꝝ qui venire noluerunt. hec ille. Super quo verbo talem moueo questionem. Utrū in sanctoꝝ symonis ꝛ thadei electione. iusticia fuerit cuz misericordie ratione. Ad istā questionē respondent duo doctores noui testamenti. Prim9 est beatus aug. li. nj. ctra pellagiū. c. ij. dicit sic. Sicut nulla est acceptio psonaꝝ. q̄ sic ali9 honorat vt ali9 debito modo fraudet. sic etiā cum secundū ꝓpositum dei alius vocatur. alius nō vocatur. vocatio dicit gratuitū bonum. cui9 bom est vocatio ipa principium. Nō vocato aūt redditur malum. q̄ rei sunt omnes ex eo q̄ p vnū hominē peccatum intrauit in mundū. hec ille. Secūdus est sanctus Tho. pte. j. q. xxj. dicens sic. Nō potest aliquid facere deus qđ sit nō condecens bonitati ꝛ sapiētie sue. ꝛ q̄ quidquid i rebus creatis facit ꝑm conuenientem ordinem ꝛ ꝓportionem facit. in quo consistit ratio iusticie. sic oportet in oī ope dei esse iusticiaz. Sicut em̄ ordo congruus familie vel cuiuscūqz multitudinis gubernate demonstrat iusticiā in gubernante. ita ordo vniuersi qui apparz tam in rebus naturalibus q̄ voluntarijs. demonstrat iusticiam dei. Unde dyonisi9 dicit. vnj. c. de diuinis nominibus. Oportet videre in hoc esse veram dei iusticiam q̄ oībus tribuit ꝓpria secundū vniuscuiusqz existentiū dignitatē ꝛ vniuscuiusqz naturā in ꝓprio saluat ordine ꝛ virtute. Ea autē que alicui creature debent. deus ex abundantia sue bonitatis largi9 dispensat. q̄ exigat ꝓportio rei. Minus em̄ est qđ sufficeret ad conseruandum ordinē iusticie. q̄ qđ diuina bonitas affert. que omnē ꝓportionē creature excedit. ꝛ sic ī quolibz opere dei apparet misericordia. hec Tho. Sciendū q̄ in quolibet

opere dei est iusticia ꝛ misericordia. Primo in opere creationis i quo apparet iusticia. qꝛ producendo res de non esse ad esse. facit qđ cō uenit sue bonitati qđ est iustum. Apparet etiā misericordia. qꝛ eripit res a tanta miseria vt est nō esse. ꝛ deducit ad esse. ꝛ tāto maiꝛ est misericordia q̄to dat nobili⁹ esse. Secundo in opere expulsionis .s. primorum parentū de paradiso. in quo apparet iusticia .qꝛ subtrexit ab eis de⁹ id qđ statui integritatis competebat. s. locus paradisi terrestris ꝓpter peccatum ipsoꝝ Gen. nj. c. Emisit eum deus de paradiso voluptatis. Apparet etiā misericordia. qꝛ si homo post peccatum de ligno vite comedisset in miseria hui⁹ vite diutius persistisset. Tercio in opere redemptionis in quo apparet iusticia .qꝛ deus fecit qđ erat conueniēs sue bonitati. s. summe se cōmunicando creature per vnionem personalem. Apparet etiā misericordia. quia per hoc abstulit miseriam nostram Titū. nj. c. secundū suaꝫ misericordiā saluos nos fecit. Quarto in opere adimpletionis. in quo apparet iusticia. qꝛ iudeis attendit qđ promisit Ro. xv. c. Dico enim ihesum christum ministrum fuisse circūcisionis ad confirmandas promissiones patrum. Apparet etiā misericordia .qꝛ ex superabundāti gratia promisit. Quinto in opere conuersionis. in quo apparet iusticia. qꝛ impleuit scripturas ꝛ ꝓphetias de conuersione gentū. Apparet etiam misericordia. qꝛ ex mera liberalitate dei uersi sunt gentiles ad fidem christi Ro. xv. c. Gentes aūt super misericordia honorificare deum. Sexto in ope Justificationis. in quo apparet iusticia. dum culpas relaxat ꝓpter dilectionem. Apparet etiā misericordia .qꝛ dilectionem misericorditer infundit. sicut de magdalena legitur Luc. vij. c. Dimissa sunt ei peccata multa. quoniā dilexit multū. Septimo in opere Gubernationis. in quo apparet iusticia. qꝛ deus temporaliter affligit iustum cum impijs. Apparet etiā misericordia. qꝛ p huius afflictiones aliqua leuia in eis purgant. ꝛ ab effectu terrenorum magis in diuina erigunt. ꝓm illud Gre. Mala que nos in hoc mundo premunt ad deum ire compellūt. Octauo in opere subtractionis. in quo apparet iusticia. qꝛ deus a iustis subtrahit bona tpalia que nō sunt simpliciter hominis bona. ymo sepius auertunt hominem a benefaciendo. Apparet etiā misericordia .qꝛ bona spiritualia cedunt in profectū hominis quo ad vitaꝫ eternā. Nono in ope punitionis. in quo apparet iusticia. qꝛ mali merent penā eternā in inferno. Apparet etiā misericordia nō quidem totaliter relaxans. sed aliqualiter alleuians dum punit citra condignuꝫ. Decimo in ope Glorificatōis. in quo apparet iusticia. qꝛ de⁹ dat electis gloriā eternam pro bonis operibus Math. xx. c. Qđ iustum fuerit dabo vobis Apparet etiā misericordia. quia cum deus sit excellentissim⁹ datoꝛ

ꝑter ſupabundãtiã ſue bonitatis·oportet ꝙ ſp eiꝰ datio in bonis ſuperexcedat ꝓportionẽ recipiẽtis·Unde apl's ait Nõ ſunt ꝺigne paſſiones huiꝰ tpis ad futurã gloriam que reuelabit in nobis· Beati apoſtoli Symõ ⁊ iudas hodierna die igne ſpũſſancti inflamati verbum dei feruentiſſime ꝓdicauerunt ſm ꝙ xp̃s eis mandauerat dicens·Euntes docete oms gentes Math·vl·c·quibꝰ etiã dixit illud· Mach·ij·c·Filij emulatores eſtote legis· ⁊ date animas veſtras ꝓ teſtamento patꝝ·⁊ accipietis gloriã magnã· Unde fuerũt figurati ꝓ duaſ oliuas quo ad ſplendorẽ ſanctitatis zach·mj·c·Hi ſunt due oliue·Etiã ꝓ duos gladios quo ad feruorẽ ꝓdicationis Luc·xxij·c·Ecce duo gladij hic ⁊ ꝓ duos calathos quo ad dulcorẽ glorie celeſtis Hiere·xxmj·c·Ecce calathi duo pleni ficis poſiti ante templum dñi· Quia vero ad iſta fuerũt electi hi duo apl'i·ꝓterea ſm ꝓpoſitum dei vocati ſunt ſancti ⁊c·

Secundum ꝓpoſitum dei vocati ſunt ſancti per
Sapientiam
Juſticiam
Modeſtiam
Obedientiam
Noticiam
Intelligentiam
Vigilantiam·
Diligentiam·
Audaciam·
Solertiam·

Primo ſecundũ ꝓpoſitum dei vocati ſunt ſancti hi duo apoſtoli ꝓ ſapientiã Berñ·Inueniſti plane ſapientiã·ſi prioris vite defleas peccata·ſi huiꝰ ſeculi deſideria ꝓpendas·ſi eternã beatitudinẽ toto deſiderio ꝺcupiſcas·Inueniſti ſapientiã·ſi tibi hoꝝ ſingula ſapiunt ꝓut ſunt·hec ille·Sapiẽtia quatuor effectus habet ſingulares·

Primo a carnalitate eruit puer·ij·c·Si intrauerit ſapiẽtia cor tuum·⁊ ſcia aie tue placuerit ꝺiſcretiõ cuſtodiet te vt eruaris a via mala ⁊ ab homine qui puerſa loquit̃ ⁊ a muliere puerſa· vt ambules viã bonã ⁊ calles iuſtoꝝ cuſtodias Secundo a vanitate arguit puer·j·c·Sapiẽtia foris ꝓdicat dicẽs·Uſqꝫquo puuli diligitis infantiaꝫ ⁊ ſtulti ea q̃ ſibi ſunt noxia cupiẽt ⁊ imprudẽtes odibũt ſciaꝫ·ꝺuertimini ad correptiõez meã·Enꝓferã vobis ſpũm nouũ Tercio ĩ ſpirituali edificio ꝺfirmat Math vij·c·Dis q̃ audit verba mea ⁊ facit ea aſſimilat̃ viro ſapiẽti q̃ edificat domũ ſuã ſupra petrã·⁊ deſcendit pluuia dyabolice temptatõis·⁊ venerũt flumĩa tpalis tribulationis·⁊ flauerũt venti ꝺtumelioſe locutõis·⁊ irruerũt in domũ illaꝫ·

ꝛ nō cecidit. Fundata em̄ erat supꝛa firmā petrā Quarto singula ordinat Saō. vnj. c. Dispomit oīa suauiter. s. affectū p leticiā de rebꝰ diuīs. pō. Signatū est sup nos lu. vul. t. d. dedi. le. im corde meo. Effectū p bonā opatōez Math. vij. c. A fructibꝰ eoꝝ cognoscetis eos Auditū p verbi dei deuotōez Joh. vnj. c. qui est ex deo v̄ba dei audit. Affatū p doctrine xp̄i p̄dicatōez Math. xij. c. Bonꝰ hō ō bono thesauro cordis sui pfert bona. Sy. ꝛ Ju. hanc sapiētiā q̄to fuerūt xp̄o vicinioꝛes. tanto magis adepti sunt. sicut q̄to qs est soli ꝓpīquioꝛ. tanto plꝰ de luce pticipat. Jsti apli fuerūt germani xp̄i. qꝛ anna mortuo Joachim accepit Cleophā frēm Joseph. ꝛ genuit ex eo aliā filiā quā sitr Mariā vocauit. ꝛ Alpheo postmodū in diuḡē sociauit. Hec aūt maria ex alpheo viro suo quatuoꝛ filios genuit. s. iacobum minoꝛē Joseph iustū qui ꝛ barnabas dict9 est. Symonez ꝛ iudā qui ꝛ dict9 est Thadeꝰ. Qui a christo sanctificati fuerunt per gratiam.

Secūdo ꝑm ꝓpositum dei vocati sunt sancti hi duo apli p iusticiam Bern̄. sup cant. d. sic. Staturā dedit dn̄s hōi rectam forsitan vt ista rectitudo corpea exterioꝛis vilioꝛis figmēti hoīez interioꝛē qui ad imaḡinē dei factꝰ est spūalis sue rectitudinis ꝙande āmoneret Quid em̄ indecentius q̄ curuū recto corpe gerere aīm. hec ille. Et ouidi9 in maioꝛi li. j. d. sic. Pꝛonaqz cū spectēt aīalia cetera terram. Os hōi sublime dedit celūqz videre. Jussit ꝛ erectos ad sydera tollere vultus. hec ille Un̄ dn̄s ait Math. v. c. Nisi abundauerit iusticia vestra plusq̄ scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ nō intrabitis in regnū celoꝝ. Hec aūt iusticia est viuere ꝑm statuta noue legis. Principalitas legis noue est gratia spūssancti. q̄ manifestat quadꝛupliciter. Primo in fide p dilectionē opante. hō aūt adsequit hāc gr̄am p dei filium hoīez factū. cui9 humanitatē primo repleuit gratia. ꝛ exinde ad hoīem fuit deriuata Joh. j. c. verbū caro factū est. deinde subditur. plenū gratie ꝛ veritatis. Et infra de plenitudīe ei9 nos oēs accepimus gr̄am p gratia. deinde addit. Gratia ꝛ veritas p ihesuꝝ xp̄m facta est. p hāc aūt gr̄am caro spūi subdit. Secūdo in sacramētis p q̄ in gr̄am introducimur ꝛ hoc ipe dn̄s instituit p seip̄m. s. baptismum eukaristiā. ordinē mīstroꝝ noue legis. instituēdo apl̄os ꝛ lxxij discipulos. ꝛ pn̄am ꝛ mr̄imoniū indiuisibile. confirmatōez etiā promisit p spūssancti missionē. ex ei9 etiā institutōe apli legunt oleo infirmos vngēdo sanasse. vt habet Mar. vj. c. que sunt noue legis sacramenta. Tercio in confessione fidei. q̄ habet necessariā conuenientiā ad interioꝛē gratiā q̄ in fide p dilectōez opante dsistit Math. x. c. q̄ confitebit me coꝝ hoīb9. confitebor ꝛc. Quarto in obseruātia legis xp̄i Math. x. c. Nolite possidere aur̄ neq̄ argentū ꝛc. hec ei p̄cepta

dns dedit apl'is tanq̄ moralia īstituta t possunt intelligi duplic̄i-
ter. Uno mō fm aug. li. de dsensu euāgelistaz vt nō sint p̄cepta. sed
dcessiones. Lōcessit em̄ eis vt possent pgere ad officiū p̄dicatōis si
ne pera t baculo t alijs hmōi. tanq̄ habētes ptātez necessaria vite
accipiēdi ab illis quib9 p̄dicabāt. vñ subdit. dign9 est em̄ opari9 ci
bo suo. nō aūt peccat sz superrogat q̄ sua portat ex quib9 viuat in p̄
dicatōis officio nō accipiēs sumptū ab his quib9 euangeliū p̄dicat
sicut paul9 fecit. Alio mō p̄nt intelligi fm alioz expositōez sanctoz
vt sint quedā statuta tpalia apl'is data p illo tpe quo mittebant ad
p̄dicandū i iudea ante xp̄i passionē. Indigebāt em̄ discipuli q̄si ad
huc puuli sub cura xp̄i existētes accipe aliq̄ īstituta spālia a xp̄o. si
cut t q̄libet subditi a suis p̄latis. t p̄cipue q2 erāt paulatiz īstruēdi
t exercitādi. vt temporaliū solicitudinē abdicārēt. per qō reddeban
tur ydonei ad hoc q̄ euangeliū per vniuersum orbez p̄dicarent. In
his quatuor vocati fuerūt hi duo apostoli.

Tercio fm p̄positū dei vocati sunt sancti hi duo apl'i p modestiā
Col. nj. c. Induite vos sicut electi dei t sancti t dilecti viscera mise
ricordie. benignitatē. humilitatē. t modestiā. Modestia ei' versat cir
ca oia q̄ relinquunt moderāda. t hec sunt q̄tuor. Primū est motus
animi ad aliquā excellentiā. quē moderat hūilitas. Scōm est desi-
deriū eoz q̄ pertinēt ad cogn̄itōez. t hoc moderat studiositas q̄ op
ponit curiositati. Terciū ē honestas i his q̄ pertinēt ad corpales mo
tus t actōes. vt. s. decēter t honeste fiāt. Quartū est qō pertinet ad
exteriorē appatū. puta in vestib9 t alijs hmōi. lex aūt euāgelica or-
dinat hoīez ad modestiā. s. ne opa virtutis faciat p̄pter manē gl̄iaz
Ūñ p̄ponit tria ad q̄ oia alia reducunt. Nā oia q̄ aliq̄s facit ad re-
frenandū seip̄m suis dcupiscētijs r̄ducunt ad ieiunīū. quecūqz vero
fiūt p̄pter p̄rimi dilectōez reducunt ad elemosinā. Quecūqz vō pro
pter dei cultū fiūt reducunt ad orōez. In his aūt maxime fuanda ē
modestia. q2 per hoc hoīes solēt maxīe gloriā venari t hoc p ypo-
crisim. ideo lex euāgelica in his valde detestat ypocrisim. vt patet
Math. v. c. Que vt bñ cognoscat. Sciendū q̄. xxv. sunt genera ypo-
critaz Primi dicunt Babaculi q̄ gemēdo t suspirādo percutiūt
pect9 suū. vt videant ab hoīb9. qui dū hec agūt in corde suo trufan
tur Math. xxnj. c. Dīa sua opa faciūt vt videant ab hoībus Scōi
dicunt magnasancti. q̄ frequēter osculant imagines sanctoz q̄si vi-
deant eas velle comedere Luc. xj. c. Ue vobis ypocrite qui edifica
tis monumēta p̄phetaz Tercij dicunt Bratacieli. qui se deuotos
volentes oñdere qñ audiūt aliquid de deo man9 quasi gaudendo
erigunt ad celū adeo vt videant deū de celo velle rapere Ma. xxnj
c. Ue vobis ypocrite qui comeditis do. vi. oratōes lōgas orōes t̄c.

Quarti dicunt Boccasutta·qui volentes videri taciturn̄ ad sibi dicta nō respondēt·sed labijs ptensis spatulas atrahūt ꝛ gestu loquunt Luc·xj·c·Ue vobis ypocrite qui tulistis clauē sciētie ꝛ ipi n̄ introistis Quinti dicunt Capitorti qui totū studiū ponūt ·vt portent collū tortū ꝛ caput pcliuum vt appareāt hoibus humiles mat·xxnj·c·Ue vobis ypocrite qui circuitis mare ꝛ aridā vt fa·p·pselitū Sexti dicunt Capucetti·qui vtunt capuceis ptensis vsqz ad me dietatē nasi·vt fingāt se mortuos mundo ꝛ michil mundi velle videre·cū tn̄ omnia aspiciāt Math·xxnj·c·Ue vobis ypocrite qui mundatis qō deforis est·mt9 aūt plem estis rapi·m·ꝛ· Septimi dicunt Laudate·qui ad omnia opa sua vel audita vt videant in corde gere re deū dicunt·laudetur deus·cum tamen corde blasphemant · sicut fecit ille qui fracto flacone ꝛ effuso vino dixit·laudetur deus · sed non de isto Math··xv·ca· Ypocrite bene prophetauit de vobis ysa· dicit·populus hic la·me·ho·cor autem eor longe est a me· Octaui dicuntur Spiritelli· qui nolunt nisi de spiritu loqui·ꝛ cum quodam stupore ꝛ admiratōne·vt magni spirituales videantur Math· xxnj·c·Ue vobis ypocrite duces ceci qui dicitis ·quicunqz iura·per templum michil est qui a iu·m·au·tē·debet ꝛc̄ Nomi dicuntur magnaterra·qui incuruantur ad terram illaz deosculando sepius sicut quidam faciunt in ecclijs vt magni humiles videantur Math·xxnj· c·Ue vobis ypocrite q̄ estis vt monumēta q̄ nō apparēt ꝛ ho·amb· supra nesciūt Decimi dicunt iubilate qui in duiuijs postq̄ impleti sunt iubilāt ꝛ cantant quasdā cantilenas vulgares·qui pr9 vētre vacuo nullas laudes dicebāt Luc·xj·c·Ue vobis ypocrite qui diligitis primos recubitus in cenis ꝛc̄· Undecimi dicuntur Balle in christo qui tales laudes cantando vel eas audiendo vel in predicationibus quasi iubilando saltant ꝛ sepe sedendo ad terraz conantur prout possunt chorezare·vt magna de deo sentire videantur Eccl· j·c·Ne fueris ypocrita in conspectu hominum·quoniaz accessisti maligne ad deum·ꝛ cor tuum plenum est dolo ꝛ fallatia ꝛc̄· Duodecimi dicuntur Douerelli·qui maximam paupertatem pretendunt in vestitu· cum tamen nullam indigentiam patiantur·omnia videntur contemnere vt omnia habeant·alios hortantur ad contemptum rerum vt eis dispensentur Job·vnj·c·Spes ypocrite pibit·quia sicut tela aranearum fiducia eius·Nam sicut aranea seipsam euiscerat·vt faciat telam qua capiat muscas · sic isti multa frigora sustinent sua paupertate que est velut tela ad acquirendas diuitias Tredecimi dicuntur Mel in bocca qui vt angeli videantur ꝛ dicantur vtuntur verbis dulcibus ꝛ mansuetis·ꝛ tamen seruant venenum in core Job·xx·c·Cum enim dulce fuerit in ore ypocrite malum absco-

det illud sub lingua sua. parcet illi & non derelinquet illud & celabit in gutture suo. panis ei? in vtero illius &c. xmj. dicunt Sanctarelli. qui magna abstimentia ostendut coram alijs vt ieiunantes & sancti appareant. cu tn deuorent pauperem in abscondito puta capones & alia cibaria delectabilia Math. vj. c. No eritis sicut ypocrite tristes &c. xv. dicunt Obediētes. qui ex obedientia omia faciunt. osculant se mutuo ex obedientia & alia turpissima faciunt. que causa honestatis omitto vt patz de societate barilotti Bononie. que omia habebat cmunia. vxores. filias. diuitias Apo. ij. c. Odisti facta micholaitax. que ego odi. hoc habes bonuz &c. xvj. dicunt Amime simplices. qui asserunt hoim venire posse ad statu innocētie i quo fuit adam. & p simplicitatē illa omia eis licent. nec aliquid imputat eis ad peccatu. allegates illud Math. x. c. Estote simplices sicut columbe. Ad j. thimo. mj. c. In dieb? nouissimis discedēt quidam a fide attendentes spiritib? erroris & doctrinis demoniox in ypocrisi loquentium mendacium &c. xvij. dicunt Sarabaite de quibus dicit. b. Bened. in principio regule. q̄ sunt genus deterrimu qui nulla regula approbati experientia magistri. adhuc opibus seculo seruantes fidem. mentiri se deo per tonsuram noscuntur qui bini aut certe singuli sine pastore nō dominicis. sed suis inclusi ouilibus. pro lege eis est desideriorum voluptas. cum quidquid putauerint vel elegerint. hoc dicunt sanctum. & qd noluerint hoc dicunt non licere. hec ille. xviij. dicuntur Girouagi. de quibus dicit beatus benedictus vbi supra. q̄ totam vitam suam per diuersas prouincias aut terras quaternis diebus per diuersorum cellas hospitantur. semper vagi & nunq̄ stabiles propriis voluptatibus & gule seruientes illecebris de quorum miserrima conuersatione melius est silere q̄ loqui. hec ille. Decimonoi dicuntur Bighardi. de quibus dicitur extra in cle. de hereti. c. Ad nostrum. qui tenent q̄ homo in vita presenti ad tantam perfectionem potest venire q̄ fiet omino impeccabilis. & tunc licebit ei quidquid voluerit &c. Vicesimi dicuntur Angelici. qui fingunt se amare celestia. & simulant magno zelo conuersionē peccantium Math. xxiij. cap. Ve vobis ypocrite qui decimatis mentam & anetum & ciminum. & reliquistis que grauiora sunt legis. iudicium & misericordiam & fidem &c. Vicesimiprimi dicūtur apostolici. qui fingunt se vitam apostolicam seruare. tanq̄ cures incedētes. omnia minora peccata ceterorum aggrauantes quasi vite aliorum sint correptores Math. xxiij. c. Ypocrite duces ceci colantes culicem. camelum autem glutientes &c. Vicesimisecundi dicuntur. Timorosi. qui fingunt se timere deum in omni facto cum potius timeant mundum. Eccles. xxxij. cap. Contriti sunt in syon peccatores.

possedit tremor ypocritas Xxnj·dicunt Justi·qui fingũt exterius se seruare legem dei ⁊ consilia ihesu xpi in euangelio Math·xxnj·c· Ue vobis ypocrite qui similes estis sepulchris dealbatis·que a foris apparẽt hoĩb9 speciosa·intus vero plena sunt ossib9 mortuoꝝ ⁊ oñi spurcicia·sic ⁊ vos a foris quidẽ apparetis hoĩb9 iusti·int9 aũt pleni estis ypocrisi ⁊ iniquitate Xxnj·dicunt penitẽtes·qui fingũt se pagere publicas pñias ꝓpter magna peccata eoꝝ·cũ tñ faciãt ꝓpter lucꝝ tpale Job·xv·c·Cõgregatio ypocrite sterilis Xxv·dicũtur ꝺsciẽciati·quĩ oñe leue peccatũ aggrauãt·⁊ oẽs arguere volunt ꝺ oñi minimo Math·vij·c·Ypocrita eĳce primũ trabẽ de oculo tuo ⁊ tũc videbis·e·f·⁊c·Beati apli symon ⁊ thade9 magnã modestiã habuerũt p ꝺuersatõis honestatẽ Math·v·c·Sic luceat lux vra coram hoĩb9 ⁊c·Uñ legit in ecchastica hystoria·q cũ iudas ad abagarum regẽ venisset·vidit rex in vultu eius quendã miꝝ ⁊ ꝺiuinum splendorem·ille eñ splendor significabat ei9 opa luminosa·

Quarto fm ꝓpositũ dei vocati sunt sancti p obedientiã·Bernñ·in quodã fmone dicit sic·Perfect9 obediẽs moras nescit·nec mandatũ ꝑcrastinat·parat aures auditui·oculos visui·linguã voci·manus opi·pedes itineri·⁊ sic totũ se colligit vt ex toto mandatũ adĩpleat impantis·hec ille· Jn lege euãgelica dñs dedit ꝺsiliũ obediẽtie· qñ dixit sequat me·quẽ sequimur nõ solũ imitãdo opa· sed etiã obediendo mandatis ipsi9 fm illud Joh·x·c·Oues mee vocẽ meã audiunt·⁊ sequunt me· Symon aũt interptat obediẽs·⁊ ipse fuit verus obediẽs in executõe mandatoꝝ· Jn cui9 signũ omes creature sibi ⁊ thadeo obediebãt·Primo demones quos de corpib9 obsessis eĳciebant·Scõo hoies quoꝝ corpa curabãt ⁊ aias a peccatis ⁊ erroribus purgabãt·Tercio pumcie ⁊ ciuitates·Nã iudas primo in mesopotamia ⁊ ponthõ ꝓdicauit·Symon vero in egipto· in quib9 mltos ꝓpos ad obedientiã ⁊ fidẽ xpi ꝺuerterũt·Quarto elemẽta·Nã mare septuagĩta mortuos reddidit·quos symon resucitauit· Aer cuz esset seren9 in eoꝝ morte in tempestate magna ꝺuersus fuit· Jgnis celestis pontifices ydoloꝝ combussit ⁊c·

Quinto secundũ ꝓpositum dei vocati sunt sancti hi duo apostoli per noticiam Math·x·c·Cũ autem tradent vos nolite cogitare quo modo aut quid loquamini·dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini·Non enim vos estis qui loquimini· sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis· Beati apostoli Symon ⁊ Thadeus claram noticiaz omnium habuerunt spirituſancto suggerẽte in die pentecostes·quãdo in igneis linguis super eos venit· Unde ambo in persidem venerunt·⁊ cum Uaradach dux regis babilonie·s·Xersis eos interrogasset de genere ꝺicione ⁊ causa aduent9 responderũt

Si genus queris hebrei sum⁹·Si ꝺitionē serui ihesu xp̄i· Si causam salutis vestre causa huc venim⁹ ꝛc̄·

Sexto secundū ꝓpositum dei vocati sunt sancti hi duo apostoli p intelligentiā·Nā p̄cognoscentes demonū maliciā atqꝫ astutiā quam totū mundū p ydolatriam sibi subiugauerāt mira sapiētia vsi sunt· Sicut ꝺr̄·j·Mach·ij·c·Symon frater vester scio q᷑ vir ꝺsilij est·ipsum audite semp᷑ꝫ ipe erit vobis pater·ꝛ Judas fortis virib⁹ a iuuentute sua sit vobis p̄rinceps militie·ꝛ ipe aget bellū ꝓp̄r̄i· Fuerūt em̄ magne sapiētie in ꝺuimcēdis demonib⁹·qui hoies impugnabāt quatuor modis·Primo per fraudulentiā ꝺando falsa r̄ñsa·sed ap̄li hāc maliciā detegebāt modo ne per simulacra loquant᷑ phibendo· modo vt responsa dent pmittēdo Ezech·xiij·c·Uident vana ꝛ diuinant mendaciū dicentes·ait ꝺns de⁹·cū ꝺns non miserit eos· Scō per violentiā trahēdo ad diuersa supplicia·Sꝫ ap̄li hāc violentiam refrenabāt·Uñ ꝺux tantā potentiā in eis vidēs ait·Dijs nostris potentiores vos video·Tercio p p̄stigia p q̄ ludificabāt hoīm sensus ꝛ corda·Sꝫ ap̄li hec p̄stigia destruebāt· Uñ cū magi quibusꝺā aduocatis abstulissent loquelā·gressuꝫ ꝛ visum·ap̄li signū crucis i eoꝝ frontib⁹ fecer̄t·ꝛ magi talia vlteri⁹ facere nō p̄sumpserūt· Quarto per simulacra fingētes in eis esse diuina numina·sed ap̄li hec simulacra frangi faciebāt·Uñ ad eoꝝ p̄ceptū duo ethiopes nudi ꝛ nigri de simulacris exeūtes ea penit⁹ ꝺfregerūt·Et sic ptꝫ ꝛc̄·

Septimo ꝟm ꝓpositum dei vocati sunt sancti hi duo ap̄li p vigilantiā·q̄ apparuit circa quatuor Primo in ꝺfusione·ſ·magoꝝ ꝛ pōtificū ydoloꝝ·quos ꝺfuderūt in ꝓphanatōe exit⁹ belli·q̄ erat pacis in crastinū Scō in p̄seruatōe·q᷑ cū ꝺux pontifices ydoloꝝ vellet incendere·ap̄li phibuerūt dicētes·nos missi sumus nō viuētes occidere·sed mortuos viuificare Tercio in electōe·q᷑ cū angel⁹ dixisset eis·vnū ex duob⁹ eligite·aut hoꝝ repentinū interitū·aut vestruꝫ martirū·responderūt ei·oranda est dei misericordia·vt ꝛ istos conuertat·ꝛ nos ad martirij palmā perducat Quarto in vltōe·q᷑ cuꝫ magi serpētes venire fecissent·ap̄li eos in magos ꝺuerterūt·qui eorum carnes lacerabant·ꝛ venena diffundebant·magnum quidē dolorem senserunt in carnis laceratione·maiorē in venemi reuocatione· maximū in sua ꝺfusione·vnde recedere coacti sunt ꝛc̄·

Octauo secundum proposituꝫ dei vocati sunt sancti hi duo apostoli per Diligentiam quā ostenderunt in quatuor Primo subueniendo in corpore ꝛ anima sanitatem integram conferendo·sicut patet in Abagaro rege Edisse·cui Judas sanitatem corporis ꝛ anime impetrauit· Secundo subueniendo in rebus ꝛ in personis bella compescendo· sicut patet in duce babilonie contra·

Inuos pgente quos suis oro̅ib9 pacificauerūt vt ptz etiā i ciuitate edissa vbi epla saluatoris legit & hostes aut ofugūt aut oponūt

Tercio subueniendo in fama & in innocentia ipam conseruando sicut patet in quoda̅ dyacone sancto de quadaz muliere impregnata infamato que̅ apli miraculose ab ifamia defenderūt Quarto sub ueniendo in tribulato̅e magna morbos & pestilentias auferē̅do ptz qr cum due tigrides per terram discurrerent & o̅ēs occiderēt apli eas mansuetissimas reddiderūt Et sic patet &c

Nono secundum ꝓpositum dei vocati sunt sancti hi duo apostoli per audaciam j Mach ij c Filij emulatores estote legis & date animas vestras ꝑ testamento patrū & accipietis gloriā magnā Beati apostoli potius voluerūt morte̅ sustinere ꝙ fide̅ deserere seruantes illud Math x c Nolite timere eos qui occidūt corpus animā autez nō possunt occidere Nā pontifices templi in apostolos irruerunt & eos protinus trucidauerunt &c

Decimo secundō̅ ꝓpositum dei vocati sunt sancti hi duo apostoli per solertiam Nam rex corpa apostoloz ad vrbem suam transtulit & in eoz honore̅ ecclesiā mire magnitudinis fabricauit &c Amen

In dedicatione ecclesie sancti petri martiris de Utimo Sermo

Odie salus huic domui a deo facta est Luc xix c & i̅ euāgelio &c Beat9 Aug9 x de ciuitate dei dicit sic Uez sacrificium est omne opus qō agitur vt sancta societate inhereamus deo Super quo talem moueo questionez Utrum sanctitas christiane religionis sit in ceremonijs dedicat o̅is Ad istam questionem respondent duo doctores noui testamenti

Primus est Rycard9 de sancto victore in exceptionibus parte secunda dicens sic Multi aūt estimantur in hoc edificio spirituali per sanctitatem contineri qui tn̄ ab ipso longe per prauitatez sunt remoti Extra ipsum quippe sunt immundi fornicarij ebriosi feneratores auari rapaces odiosi mendaces & qui fratri suo fatue dicunt & qui mulierem ad concupiscendum aspiciunt Non em̄ sunt illius edificij lapides qui charitatis non sunt participes Talem ergo vitam fratres agamus vt domus dei lapides esse possimus hec ille Secundus est sanct9 Tho secunda secunde q lxxxj arti vnj dicens sic Nomen sanctitatis duo videt importare s mundiciam & huic significatiom competit nomen grecum dicitur em̄ Agios quasi sine terra Alio modo videtur importare firmitatez Unde apud antiquos sancta dicebantur que legibus erant munita vt violari non deberent Unde & dicitur aliquid sanctum quia est in lege firmatum

Potest etiã secundũ latinos hoc nomẽ sanct9 ad mundiciã ptinere· vt intelligat sanct9 quasi sanguine tinct9·eo q̃ antiquit9 illi qui purificari volebãt·sanguine hostie tingebant·vt Jsiõ·dicit libro ethimologiar̃·Et vtraq; significatio competit·vt attribuat his que diuino cultui applicant·ita q̃ non solũ hoĩes·sed etiã templa ꝛ vasa ꝛ alia huiusmodi sanctificari dicant ex hoc q̃ cultui diuino applicant hec ille· Sciendũ q̃ cultus dei duo respicit·s·deus qui colit ꝛ homines colentes·Jpse ergo deus qui colit nullo loco corpali claudi tur·Unde ꝓpter ipsum non oportuit fieri tabernaculũ aut templum seu ecclesiã·Sed homines ipm colentes corpales sunt·ꝛ ꝓpter eos oportuit speciale tabernaculũ vel templum seu ecclesiam instituí ad cultum dei ꝓpter duo·Primo vt ad hui9 locũ cõuenientes cum hac cogitatione q̃ deputaret ad colendũ deum cũm maiori reuerentia accederent·Secundo vt p dispositionẽ hui9 loci significarentur alia ptimentia ad excellentiã diuinitatis vel humanitatis xp̃i·Et hoc est qđ salomon dicit·nj·Reg·vnj·c·Si celũ ꝛ celum ꝛ celi celorum te capere non possunt·q̃tomagis domus hec quã edificaui tibi·Et postea subdit·Sint oculi tui aperti sup domũ hanc·de qua dixisti·erit nomen meum ibi·vt exaudias orationẽ serui tui ꝛ populi tui israel· Ex quo patet q̃ domus sanctuarij non est instituta ad hoc q̃ deum capiat quasi localiter habitantem·sed ad hoc q̃ nomẽ dei inhabitꝫ ibi·i·vt noticia dei manifestetur ibi per ea que fiunt ꝛ dicuntur ibi ꝛ q̃ ꝓpter reuerentiam loci orationes fierent ibi magis exaudibiles ex deuotione orantium·Sanctificatio autem tabernaculi vel templi seu ecclesie ꝛ vasorum eius habet duplicem causam·Primo litteralem vt in maiori reuerentia haberet quasi per huius consecrationeꝫ diuino cultui deputatum Secundo figuralem·vt per huius sanctificationem significaretur spiritualis sanctificatio viuentis tabernaculi·s·fidelium ex quibus construitur xp̃i ecclesia·cui hodie salus a deo facta est·

Hodie salus huic domui a deo facta est·

Per inchoationem·
Per institutionem·
Per dispositionem·
Per emendationem

Rimo hodie salus huic domui a deo facta est per inchoationem consecrationis ecclesie vel altaris·Nã in qualibet etate ꝛ apud quaslibet hoĩm natões semp fuit aliq̃ sacrificioꝫ

oblatio in signū debite subiectionis ⁊ honoris dei vt potest patere. Primo adam sicut ⁊ alij iusti sacrificiū obtulit secundū sui temporis congruentiā vt patet p Grego qui dicit q apud antiquos p sacrificioz oblationes remittebat pueris originale peccatū nō tn de ombus iustoz sacrificijs fit mentio in scriptura sed solū de illis circa que est aliquid speciale potest tn esse ratio quare Adā nō legit sacrificiū obtulisse qz in ipso nomīat origo peccati ne simul etiā in ipso significaret sanctificatōis principiū de quo dr Sap x c Sapiē tia eduxit illū a delicto suo ⁊c Secundo abel dicit em Gen mj c q Cayn obtulit de fructibus terre munera dño Abel aūt de primogenitis gregis sui ⁊ de adipib9 eoz ⁊c Tercio Noe dicit em Gen vnj c Edificauit noe altare dño ⁊ obtulit sup illud holocausta dño Quarto abraam Gen xij c Edificauit abraam altare dño ⁊ inuocauit nomen ei9 ibi Quinto iacob dicit em Gen xxvnj c Tulit lapidem ⁊ erexit in titulū fundens oleū desuper Nam hui9 oblationes sacrificia ⁊ holocausta offerebāt antiqui ante legē ex quadā deuotōe pprie voluntatis ꝫm q eis videbat deuens vt in rebus quas a deo accepant quas in reuerentiā diuinā offerrēt ptestarent se colere deū qui est oīm principiū ⁊ finis Sexto moyses dsecrauit tabernaculuz dni cū magna solennitate Exod xxx c Septimo Aaron obtulit sacrificiū deo in odorē suauitatis in tabernaculo Ecci xlv c Hi em sacra queda instituerunt qz videbat eis duemēs vt in reuerentiā diuinā essent aliqua loca ab alijs discreta diuino cultui mancipata ⁊c Octauo Dauid dicitur em Ecci xlvij c Dauid stare fecit cantores dtra altare ⁊ in sono eoz dulces fecit modos dedit in celebratōibus dec9 ⁊ ornauit tpa vsqz ad dsummationē vite vt laudarēt nomē dni sanctū ⁊ amplificarent mane dei sanctitatem Nono Salomon dr em nj Reg ix Sanctificaui domū hanc quā edificasti vt ponerē nomē meū ibi in sempiternū Decimo zorobabel Dicit em Ecci xlvmj c zorobabel ⁊ ihesus Josedech i diebus suis edificauerūt domum ⁊ exaltauerūt templū sanctū domino paratum in gloria sempiterna ⁊c Undecimo Judas machabeus templum prophanatum a gentibus mundauit ij Mach x c Duo decimo Johānes Apoc xxj c Vidi ciuitatem sanctam hierusalem nouam descendentem de celo a deo paratam sicut sponsam ornataz viro suo.

Secundo hodie salus huic domui a deo facta est per institutionem consecrationis ecclesie vel altaris Nam apud syriam in ciuitate Berith anno dni septingentesimoquinqgesimo post miraculū d sanguie effuso miraculose ab imagie sancti saluatoris iudei synagogas i ecclias dsecrarūt ⁊ extūc hic mos inoleuit vt ecclie dsecrent

qz ante tm̃ altaria ꝺſecrabantur· ꝺt ꝺicit̃ m̃ legenꝺa exaltatõis ſanc̃e crucis· Eccleſia em̃ ꝺſecrat̃ ꝓpter quatuoꝛ Primo ꝓpter ꝺyebolice poteſtatis expulſionẽ· patet ꝑ miraculũ qꝺ refert beatꝰ Gregoꝛiꝰ m̃ ꝺyalogo· ꝺt ponit̃ m̃ legenꝺa ꝺeꝺicatõis Secũꝺo ꝓpter oꝛationũ exauꝺitionẽ· nj· Reg· vnj· c· Quicunqz rogauerit m̃ loco iſto exauꝺies m̃ loco habitaculi tui m̃ celo· ꝛ cũ exauꝺieris ꝓpitius eris ꝛc̃· m̃ legenꝺa ꝺeꝺicationis Tercio ꝓpter lauꝺũ ꝑſolutionem· que fit m̃ ſeptem hoꝛis canonicis· ꝺt ꝺicit̃ ibiꝺem Quarto ꝓpter ſacramentoꝛum miniſtrationẽ· qui m̃ eccleſia ſacramẽta miniſtrant̃ ꝛ cõtinentur· ꝺt ꝺicit̃ ibiꝺẽ Ex quo fit ꝺt ꝺſugientes aꝺ eccleſiã ſaluent̃·

Tercio hoꝺie huic ꝺomui ſalus a ꝺeo facta eſt per ꝺiſpoſitionem q̃ tum aꝺ ea que exigunt̃ aꝺ ꝺſecrationẽ· nota m̃ legenꝺa ꝺeꝺicatõnis paraḡ· Secunꝺo viꝺenꝺũ eſt ꝺe eccleſia qualiter ꝺſecrat̃ ꝛc̃

Quarto hoꝺie ſalus huic ꝺomui a ꝺeo facta eſt ꝑ emunꝺationẽ· p̃cipue poſtq̃ ꝓphanat̃· nota m̃ legenꝺa ꝺeꝺicatõis paragrapho· nj ꝑ quos ꝓphanat̃ ꝛc̃· vſqz· q̃ altaria fulgent ꝛc̃· Amen·

Explicunt ſermones aurei ꝺe ſanctis ꝑ totũ annũ· quos compilauit magiſter Leonarꝺꝰ ꝺe vtino ſacre theologie ꝺoctoꝛ ordinis fratrum p̃ꝺicatoꝛum· Aꝺ inſtantiã ꝛ complacentiã magnifice cõmunitatis Utinenſis· ac nobiliũ viroꝝ eiuſꝺẽ· Mccccxlvj· in vigilia beatiſſimi patris noſtri Dominici ꝺſeſſoris· Aꝺ laꝺem ꝛ gloriã ꝺei omnipotentis ꝛ totiꝰ curie triumphantis·

Nov. 1929

MARTIN SCHOTT

LEONARDUS [MATTHAEI] DE UTINO. Sermones aurei de sanctis. 1485.

Pollard, part 1, p. 93. Hain gives Mainz 1474 as the place and date of printing.

Printed in gothic type. The volume has 360 leaves; the size of a leaf is 202 × 124 mm., while the text measures 294 × 198 mm. There are 41 lines to a full page. Blank spaces are left for initials. The colophon states that these sermons were compiled "by Leonardus de Utino, doctor of theology, of the order of preaching brothers, at the request of the city of Udine in 1446." The name of the printer and the place and date of printing are not given. It is fairly certain, however, that the book was printed by Martin Schott at Strassburg in 1485. The binding has been repaired.

Leonardo was born in Udine in 1400, and died there in 1469. He was one of the most celebrated preachers of his time. In his early youth he became rector of the Dominican college at Bologna, rising later to the office of a prior, and still later of a provincial, in his order. He was chiefly noted as a popular preacher, able to attract large crowds. In printing, and in Latin translation, his sermons lose some of their original force. There are over sixty pieces collected in this volume. The first edition of the "Sermones aurei de sanctis" was published in Venice in 1473.

Theodore Parker's copy.

Theo. Parker.

MDCCCXLVI.